

1-е ИЗДАНИЕ русское (официальное).

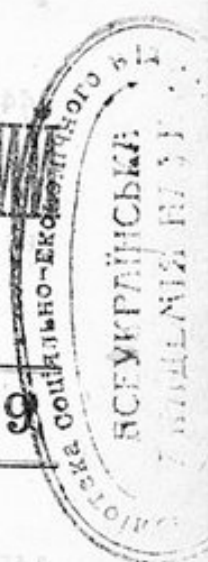
Собрание Узаконений и Распоряжений

3932. Рабоче-Крестьянского Правительства Украины.

№ 29 || == 22 Августа 1922 г. == || № 29

СОДЕРЖАНИЕ (27 июня, 1—7 июля).

- Ст. 444. Об упразднении Комитета Цен при Уполнаркомфине (постановление).
- „ 445. О приостановлении действия инструкции о рыбной ловле (постановление).
- „ 446. О рассмотрении отчетности по 5-му Съезду Советов (постановление).
- J „ 447. О выпуске в обращение государственных денежных знаков РСФСР образца 1922 г. достоинством в 5 и 10 тысяч рублей (декрет).
- „ 448. О порядке производства исследовательских работ, связанных с мелиорацией, водным хозяйством и торфяным делом (постановление).
- „ 449. О взимании налогов и сборов (положение).
- „ 450. О порядке приобретения за-границей авто-машин и авто-имущества (постановление).
- „ 451. Об освобождении 1-го государственного степного заповедника „Аскания Нова“ от налогов (постановление).
- „ 452. О порядке установления местных налогов и сборов (постановление).
- „ 453. О прекращении дел о продналоговых нарушениях (постановление).
- „ 454. Об освобождении от наказания недоимщиков по трудгужповинности за 1921 г. и предшествующие годы (постановление).
- „ 455. Об организации Украинского Тарифного Совета (постановление).
- „ 456. О перечислении поступлений промыслового налога на усиление местных средств (постановление).
- „ 457. О создании бронированного семенного волостного фонда (постановление).
- „ 458. О форме одежды милиции (постановление).
- „ 459. О выезде за-границу граждан УССР и иностранцев (постановление).
- „ 460. О порядке пропуска доставляемых из-за границы почтовых посылок (постановление).
- „ 461. Об изменении порядка государственного снабжения солью (постановл.).
- „ 462. О приеме облигаций хлебного займа в зачет натурального налога на молочные продукты на 1922 г. (постановление).

Постановления Совета Народных Комиссаров

444. Об упразднении Комитета Цен при Уполнаркомфине.

Совет Народных Комиссаров УССР постановил:
Комитет Цен при Уполнаркомфине, созданный на основании постановления Совнаркома от 30 августа 1921 г., (С. У. № 16, ст. 486) упразднить.
г. Харьков, 27 июня 1922 года.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров*.
Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.
За Секретаря СНК *Зорин*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 18 августа 1922 года, № 184.

445. О приостановлении действия инструкции о рыбной ловле.

Совет Народных Комиссаров УССР постановил:
Действие инструкции о рыбной ловле., утвержденной УЭС 5-го мая 1922 г. (С.У. за 1922 г. № 21, ст. 344),—приостановить.
г. Харьков, 27 июня 1922 года.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Скрыпник*.
Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.
За Секретаря СНК *Зорин*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 18 августа 1922 г., № 184.

446. О рассмотрении отчетности по 5-му Съезду Советов.

Совет Народных Комиссаров постановил:
Всю отчетность Наркоматов, центральных и других учреждений УССР по расходам к 5-му Всеукраинскому Съезду Советов, в отношении проверки ее Наркоматом РКИ в порядке последующей ревизии,—не выделяя в особую группу, включить в общую отчетность учреждений и проверить таковую при последующей ревизии в целом со всей отчетностью каждого учреждения за 1921 год.

г. Харьков, 1 июля 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.
Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.
Секретарь СНК *Стрелков*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 4 августа 1922 г., № 172.

447. Декрет о выпуске в обращение государственных денежных знаков РСФСР образца 1922 г. достоинством в 5 и 10 тысяч рублей.

На основании декрета СНК РСФСР от 12 июня 1922 г., опубликованного в „Известиях ВЦИК“ от 20 июня 1922 г., № 135/1574, и в дополнение к декрету СНК УССР от 6 декабря 1921 г. „О выпуске в обращение денежных знаков образца 1922 г.“, Совет Народных Комиссаров постановил:

Ввиду ощущаемой торгово-промышленным оборотом нужды в денежных знаках более крупных достоинств, выпустить в обращение на Украине государственные денежные знаки РСФСР образца 1922 года достоинством в 5 и 10 тысяч рублей, на основаниях, установленных декретом Совета Народных

Комиссаров УССР от 6 декабря 1921 г. „О выпуске в обращение дензнаков образца 1922 г. достоинством в 50 коп., 1, 3, 5 и 10, 25, 50, 100, 250, 500 и 1000 рублей“ (Собр. Узак. и Распор. Рабоче-Крестьянского Правительства Украины за 1921 г. № 25, ст. 733).

г. Харьков, 1 июля 1922 года.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

/ Секретарь СНК *Стрелков*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 4 августа 1922 г., № 172.

448. О порядке производства исследовательских работ, связанных с мелиорацией, водным хозяйством и торфяным делом.

В целях поощрения и координирования всех исследовательских работ, связанных с мелиорацией, водным хозяйством и торфяным делом, а также для концентрации результатов этих работ в Наркомземе, — Совет Народных Комиссаров постановляет:

1. Всякого рода мелиоративные и гидротехнические исследования и изыскания, как-то: гидрологические, гидрогеологические, геоботанические, почвенные, торфяные, топографические, экономические, гидромодульные, и исследования несудоходных водных систем, могут производить своими средствами все ведомства, учреждения, коммунальные, коллективные и советские хозяйства, тресты, кооперативы, артели и другие объединения, а также частные лица, доводя об этом до сведения губернского земельного органа для регистрации.

2. Если по техническим условиям изыскания или исследования должны выйти за пределы участков, находящихся в пользовании физических или юридических лиц, производящих названные работы, захватить площадь соседних участков, то землепользователи последних не могут препятствовать производству названных работ, если на это есть разрешение местных земельных органов, при условии вознаграждения их за понесенные при этом убытки по взаимному соглашению.

Примечание. При отсутствии соглашения, вознаграждение производится по оценке, устанавливаемой в порядке разрешения земельных споров.

3. Если исследования или изыскания, выходя за пределы нескольких землепользований, приобретают районный характер, то порядок их производства согласовывается с Губземотделом или Наркомземом, в зависимости от значения указанных работ.

4. Для применения настоящего постановления Наркомзему надлежит выработать соответствующую инструкцию.

г. Харьков, 3 июля 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 4 августа 1922 г., № 172.

449. Положение о взимании налогов и сборов.

Совет Народных Комиссаров УССР постановил:

1. Взимание и общее наблюдение за поступлением всех денежных налогов и податных сборов, как государственных, так и местных, принадлежит Уполнаркомфину и его органам на местах.

Примечание. Непосредственное взимание некоторых государственных и местных налогов и сборов может быть по соглашению Уполнаркомфина с подлежащими Наркоматами передано ведомствам.

Органы взимания.

2. Заведывание делом взимания указанных в ст. 1-й налогов и сборов, в пределах каждого уезда, возлагается на обязанности Уфинотделов под общим руководством Губфинотдела.

Примечание. В губернских городах непосредственное заведывание делом взимания налогов и сборов возлагается на особое отделение местного Губфинотдела.

3. Взимание налогов и сборов с плательщиков, под наблюдением и руководством Уфинотделов, возлагается: в пределах волости—на Волисполкомы и на финансовых агентов, а в городских поселениях—на городских финансовых агентов.

4. Волисполкомы и финансовые агенты в деле взимания налогов и сборов (в сельских местностях) руководствуются указаниями Уфинотделов и привлекают к содействию Сельские Советы.

Примечание. Сельские Советы назначают особых лиц, которые исполняют все поручения Волисполкомов и волостных финансовых агентов по взиманию налогов и сборов.

5. Подробные правила деятельности Сельских Советов по взиманию налогов и сборов, предельные нормы сумм, которые разрешается оставлять в кассах Сельских Советов, срок и порядок их сдачи в Волисполкомы, а также правила счетоводства, отчетности и ревизии Сельских Советов и назначенных ими для взимания налогов и сборов лиц, устанавливаются Уполнаркомфином, а впредь до издания их Уполнаркомфином—Губфинотделами.

Порядок и меры взимания.

6. По истечении предельного срока платежа, оклад налога или сбора, не внесенный в кассу Уполнаркомфина или местного отдела финансов, либо должностным лицам, уполномоченным на прием платежей, перечисляется в недоимку, которая подлежит уплате с начислением пени. Установление размера пени производится по уездам Губфинотделами, в пределах до 25 процентов основного оклада недоимки за каждые 15 дней до дня фактической уплаты.

7. Недоимки по денежным налогам и сборам взыскиваются в порядке бесспорных государственных взысканий.

8. Принудительными мерами взыскания служат:

а) обращение взыскания на суммы, причитающиеся недоимщику к получению от третьих лиц, в том числе от Советских учреждений, а также на суммы, находящиеся на текущих счетах в кредитных учреждениях;

б) опись и арест движимого имущества недоимщика, за исключением имущества, перечисленного ст. 11-й и продажа описанного и арестованного имущества с публичного торга (ст. 12) с обращением вырученных от продажи сумм на покрытие недоимки;

в) обращение в продажу с публичного торга принадлежащих недоимщику городских строений.

9. Обращение взыскания на вклады плательщиков в кредитных учреждениях производится с точным соблюдением положений и уставов соответствующих кредитных учреждений.

10. Меры, перечисленные в п.п. „б“ и „в“ ст. 8, приводятся в исполнение отделами управления через милицию или финагентов, по постановлению соответствующего Финотдела. В безотлагательных случаях меры обеспечения налоговых взысканий могут приниматься непосредственно финагентами по постановлению Финотделов.

11. Не подлежат описи и продаже следующие, принадлежащие недоимщику имущества:

1) необходимое зимнее и летнее платье, белье, обувь и др. необходимые предметы домашнего обихода;

2) продукты продовольствия в количестве, необходимом по числу членов семьи на шесть месяцев;

3) топливо в количестве, необходимом для варки пищи и обогрева помещения сроком на шесть месяцев;

4) орудия производства и инструменты, необходимые для профессионального занятия, ремесла и мелкого или кустарного промысла недоимщика, если они служат средствами существования и не являются предметами эксплуатации труда;

5) сельскохозяйственные и промысловые орудия, необходимые для поддержания хозяйства, одна корова, одна лошадь или заменяющий ее другой вид скота, с необходимым количеством корма, на шесть месяцев;

6) семена в количестве, необходимом для предстоящего посева на обрабатываемой недоимщиком земле, и

7) не святой урожай.

12. Описанное имущество продается с публичного торга по правилам, утвержденным Уполнаркомфином по соглашению с Наркомюстом и Наркомвнуделом.

13. Уклонение от сообщения органам взимаемая сведений о суммах, указанных в п. „а“ ст. 8, равно ложная дача тех же сведений, карается Народным Судом. Должностные лица, в официальных своих отзовах уклонившиеся от сообщения сведений или давшие заведомо ложные указания об имуществе неплательщика, независимо от начата понесенных государством убытков, подлежат также судебной ответственности.

14. Растрата описанного имущества, переданного на хранение недоимщику или особо назначенному лицу, карается Народным Судом, как растрата вверенного государством имущества.

15. На неправильные действия и распоряжения должностных лиц при взимании налогов и сборов жалобы подаются в соответствующие Финотделы и Отделы Управления, а на последние — в местный Исполком, на который возлагается обязанность рассмотрения этой жалобы в кратчайший срок по существу. Жалобы на постановления Исполкомов подаются в обще-установленном порядке.

Примечание. Финотдел и Отдел Управления обязаны представлять поданную жалобу со своим заключением в Исполком не позже 7-ми дней со дня подачи.

16. Порядок применения настоящего положения определяется инструкцией, утвержденной Уполнаркомфином по соглашению с Наркомвнуделом и Наркомюстом.

17. Ввести настоящее положение в действие по телеграфу.

г. Харьков, 4 июля 1922 года.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

За Секретаря СНК *Зорин*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 6 августа 1922 года, № 174.

450. О порядке приобретения за границей авто-машин и авто-имущества.

На основании постановления Совета Народных Комиссаров РСФСР „О порядке приобретения за-границей авто-машин и авто-имущества“ от 5 го апреля 1922 г., опубликованного в „Известиях“ ВЦИК от 11/IV—22 г., № 81, Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Пункт „г“ ст. 10 декрета СНК от 15 ноября 1921 г. „О порядке реквизиции и конфискации имущества частных лиц и обществ“ (С. У. 21 г. № 23, ст. 687) отменить и разрешить свободное приобретение на рынках за границей и на Украине авто-мото-машин и авто-мото-имущества, а также велосипедов и велосимущества.

2. Приобретение авто-мото-машин и всякого рода авто-имущества на заграничных рынках и ввоз их в пределы Украины допускается с соблюдением установленных для внешней торговли узаконений и технических правил, издаваемых УКРУМТ'ом, регулирующих марки и качество ввозимых авто-машин и имущества.

Примечание. Указанные правила не распространяются на мотоциклы до 3¹/₂ сил, велосипеды и относящееся к ним имущество.

3. Все авто-мото-машины, ввозимые из-за границы кем бы то ни было, подлежат регистрации на общих основаниях в органах местного транспорта по месту их нахождения и подчиняются всем обязательным постановлениям о езде на авто-мото-машинах в УССР.

Примечание. Всякая передача авто-мото-машин и авто-мото-имущества должна быть зарегистрирована в органах местного транспорта по месту их нахождения.

г. Харьков, 4 июля 1922 года.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 26 июля 1922 г., № 164.

Постановления Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

451. Об освобождении первого государственного степного заповедника „Аскания-Нова“ от налогов.

Учитывая обще-союзное и международное значение 1-го государственного степного заповедника „Аскания-Нова“, Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

1. Первый Степной Государственный Заповедник „Аскания-Нова“ площадью в 38.500 десятин пахотной и целинной степи, а также земли, присоединенные к Госзаповеднику: остров Джарылгач, коса Тендер, солоно-озерная дача на Киябургской косе, освободить от всех видов продналога и др. прямых налогов и государственных повинностей, лежащих на сельскохозяйственных производственных предприятиях.

г. Харьков, 5 июля 1922 года.

Председатель Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 19 июля 1922 г., № 158.

452. О порядке установления местных налогов и сборов.

На основании постановления Всероссийского Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров от 8-го июня 1922 г. „О порядке установления местных налогов и сборов“, опубликованного в „Известиях ВЦИК“ 14-го июня 1922 г., № 130/1569, и ввиду продолжающихся случаев установления на местах местного обложения с нарушением установленного для этого порядка, что крайне вредно отражается на правильном проведении общей налоговой политики, Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

1. Ни один, не предусмотренный отд. III постановления Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета от 18-го января 1922 г. „О местных налогах и сборах“ (Собр. Узакон. 1922 г. № 2, ст. 37), местный налог или сбор, независимо от его характера и назначения, не может быть проводим на местах до получения на его введение специального разрешения УполНКФина, по соглашению с Народным Комиссариатом Внутренних Дел, в порядке требования отд. IV названного постановления Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета от 18 января 1922 г., при чем ответ УполНКФина должен последовать не позже, чем через десять дней по получении запроса.

2. Все возникающие на местах предположения об установлении того или иного местного налога или сбора, не предусмотренного отд. III вышеназванного постановления Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета от 18-го января 1922 г., с указанием оснований взимания и ставок налога, каким бы органом местной власти они ни проектировались, направляются в Губфинотдел, который препровождает их незамедлительно со своим заключением в Губисполком. При признании вводимого сбора или налога целесообразным и допустимым по местным условиям, Губисполком возбуждает надлежащее ходатайство перед Уполнаркомфином в порядке отд. IV-го постановления Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета от 18 января 1922 г., с представлением всей по данному налогу или сбору переписки.

г. Харьков, 5 июля 1922г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*
Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 26 июля 1922 г., № 164.

453. О прекращении дел о продналоговых нарушениях.

В развитие постановления ВУЦИК от 5 апреля 1922 г., („Вісти“ от 26 апреля 1922 г., № 91; Собр. Узак. № 16, ст. 264) и от 12 апреля 1922 г. „О недоимках по продналогу“ („Вісти“ от 27 апреля 1922 г., № 92; Собр. Узак. № 16, ст. 284), Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. Прекратить производством все дела о продналоговых нарушениях, как нерешенные еще в судебном или административном порядке, так и решенные, но приговоры и постановления по которым еще не вступили в законную силу или еще не приведены в исполнение. Неисполненные еще приговоры и постановления, как в отношении личных, так и имущественных взысканий, в исполнении не приводить.

2. Все означенные в статье 1-й дела направить в надлежащий Уисполком по месту совершения преступления для зачисления несданной части продналога в недоимку, начисления соответствующей пени или применения льгот, предусмотренных постановлением ВУЦИК от 12 апреля „О недоимках по продналогу“.

3. Настоящее постановление не распространяется на продналоговые правонарушения, совершенные с явно злостной или контрреволюционной целью, на утайку земли, а равно на должностные преступления, связанные со взысканием продналога, каковые дела подлежат рассмотрению в общем порядке.

г. Харьков, 5 июля 1922 года.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.
Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 19 июля 1922 г., № 158.

454. Об освобождении от наказания недоимщиков по трудгуж- повинности за 1921 и предшествующие годы.

В связи с переходом от трудгужповинности к трудгужналогу (декрет СНК УССР от 16/ХІІ—21 г., Собр. Узак. за 1921 г., № 26, ст. 744) и на основании постановления ВЦИК „Об амнистии недоимщикам по трудгужповинности за 1921 и предшествующие годы“ от 8/VI—22 г., опубликованного в „Известиях ВЦИК, № 129/1568, от 13/VI—22 г., Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил освободить от наказания недоимщиков по трудгужповинности за 1921 и предшествующие годы на следующих основаниях:

1. Прекратить все производящиеся в судебных и административных учреждениях дела о невыполнении трудгужповинности.

2. Не обращенные к исполнению приговоры судебных учреждений и постановления административных органов в исполнение не приводить.

3. Освободить от дальнейшего отбывания наказания лиц, приговоренных по делам о невыполнении трудгужповинности к лишению свободы или принудительным работам.

4. Действие настоящего постановления не распространяется на имущественные взыскания, приведенные в исполнение до его опубликования.

г. Харьков, 5 июля 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.
Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 19 июля 1922 г., № 158.

455. Об организации Украинского Тарифного Совета.

В отмену раздела X (о Комиссии фонда заработной платы) специальной части положения об Украинском Экономическом Совете (Собр. Узак. 1921 г., № 19, ст. 559), постановления ВУЦИК от 8-го февраля 1922 г., о включении представителя УполНКТруда и Фондовую Комиссию при УЭС (Собр. Узак. 1922 г., № 6, ст. 98), положения о губернских Комиссиях фондов заработной платы, утвержденного УЭС 23-го ноября 1921 г., и на основании постановления СНК РСФСР от 1-го июня 1922 г. „Об организации Высшего Тарифного Совета“, опубликованного в „Известиях ВЦИК от 14-го июня 1922 г., № 130/1569, Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. Комиссию фонда заработной платы реорганизовать в Украинский Тарифный Совет при УЭС, действующий под председательством УполНКТруда в составе следующих представителей персонально утверждаемых УЭС: по одному от Наркомпрода, УполНКТфина и Укрсовнархоза и трех представителей от Южбюро В. Ц. С. П. С.

2. В исключительную компетенцию Украинского Тарифного Совета входят:

а) установление общеобязательного минимума заработной платы, ниже которого наемный труд ни одним учреждением или предприятием, как государственным, так и частным, не может оплачиваться;

б) установление тарифных поясов по всей территории УССР и изменение заработной платы в зависимости от тарифных поясов для различных категорий трудящихся по отдельным отраслям народного хозяйства;

в) определение размера фондов и соотношение отдельных его частей, идущих на покрытие заработной платы в предприятиях и учреждениях, состоящих на госнабжении;

г) контроль за расходованием фондов заработной платы в государственных учреждениях и предприятиях, с правом привлечения виновных в израсходовании средств, отпускаемых на заработную плату, на иные цели, а также в задержке таковой или ее неполной выплате, к ответственности перед Ревтрибуналами, как за преступление по должности.

Примечание. В целях осуществления последнего, все ведомства и хозорганы обязаны перед Украинским Тарифным Советом отчетностью в израсходовании и ходе выплаты заработной платы по первому его требованию.

3. Губернские Комиссии по фондам заработной платы упразднить, предоставить Украинскому Тарифному Совету право образования Тарифных Советов, в случае необходимости, в губернских масштабах, в порядке соответствующих специальных постановлений.

г. Харьков, 5 июля 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального

Исполнительного Комитета *Петровский*

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 16 июля 1922 года, № 156.

456. О перечислении поступлений промыслового налога на усиление местных средств.

Ввиду недостаточности источников местных доходов для покрытия расходов на удовлетворение потребностей, отнесенных на местные денежные средства, Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. Все поступления от государственного промыслового налога за время с 1-го января 1922 г. до окончания бюджетного периода (до 30-го сентября 1922 г. включительно) по каждой губернии подлежат обращению на удовлетворение местных потребностей путем перечисления 75% сумм этих поступлений в местные средства Губисполкомов и 25% на усиление особого дотационного фонда СНК на покрытие дефицита по местному бюджету, согласно ст. 10 постановления ВУЦИК и Совета Народных Комиссаров от 4-го января 1922 г. „О местных бюджетах“.

2. Порядок перечисления поступлений промыслового налога в особый дотационный фонд и в местные средства (отд. 1 настоящего постановления, определяется Уполном. НКФ по соглашению с Наркомвнуделом.

3. Суммы поступления промыслового налога, перечисляемые в местные средства Губисполкомов, подлежат распределению между Исполкомами губернии, в порядке ст. 7-й декрета Совнаркома от 5-го октября 1921 г. „О местных денежных средствах“.

г. Харьков, 5 июля 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального

Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 26 июля 1922 г., № 164.

457. О создании бронированного семенного волостного фонда.

В развитие и дополнение постановления ВУЦИК от 22/III—1922 г., (Собр. Узак. № 13, ст. 240) „О создании бронированного семенного волостного фонда (волосеучастка) в волостях УССР“, Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

1. Обязать Губернские Экономические Совещания расширить работы по созданию волостного семенного фонда в направлении организации волостных семенных участков.
 2. Содержание и обработка семенных участков производится из средств и силами самого населения или волостей.
 3. Обязать Губернские Земельные Отделы расширить площадь, выделенную для волостных семенных участков, с таким расчетом, чтобы уже в текущую осень было засеяно не менее 25 десятины озимого—пшеницы или ржи, в зависимости от значения этих культур в каждой отдельной волости.
 4. В порядке оказания государственной помощи населению, отвод дополнительных волостных семенных участков произвести из волостных земельных фондов, государственных фондов и резервированных Совхозов.
 5. Для обсеменения участков озимым зерном, выделить из погашаемых населением озимых семенных ссуд осенью т. г. потребное количество семян для каждого волостного семенного участка на ссудных основаниях.
 6. Ответственными за семенную ссуду для семенного участка считать Волисполкомы.
 7. Обязать Губземотделы через участковую агрономию немедленно приступить к установлению севооборотов и орглана для волостных семенных участков и к принятию мер по обновлению посевного материала на них сортами, отвечающими району.
 8. Обязать Народный Комиссариат Земледелия давать двухнедельную сводку по подготовке к посеву указанных участков и не позже 15-го сентября окончательную сводку.
 9. На Губернское Экономическое Совещание возлагается обязанность иметь наблюдение за проведением настоящего постановления.
- г. Харьков, 5 июля 1922 года.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Ермоценко.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 26 июля 1922 г., № 164.

458. О форме одежды милиции.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет утвердить форму одежды милиции УССР согласно следующему описанию:

I. Головной убор.

а) Конным и пешим милиционерам присваивается на летнее время фуражка с темно-синим околышем и малиновой тульей, с гербом Республики, вышитым желтым шелком, помещенным посередине лобной части.

На зимнее время устанавливается папаха темного цвета (рисунок 4).

б) Комплексу резервов—фуражка того же образца, но с гербом, шитым золотом.

в) Командному административно-хозяйственному составу и сотрудникам Управлений и Курсов—фуражка с козырьком, темно-синим околышем, красной тульей, имеющей темно-синюю выпушку, с золотыми шнурами, с гербом Республики, шитым золотом на передней части околыша (рисунок 4).

г) Курсантам—фуражка та же, что и в п. „в“, но без пуговиц и шиуров, с одним гербом на передней части околыша (рисунок 5).

II. Одежда.

а) Для пешеходов милиционеров установить шинель красноармейского образца и покроя, темно-каштанового цвета, имеющую на воротнике черные петлицы с красными выпушками и золотыми пуговицами, с изображением серпа и молота и красную выпушку на обшлаге рукава (рисунки 6, 7 и 10).

б) Для милиционеров конных и всего командного состава—шинель кавалерийского образца.

в) Френч английского покроя с отложным стоячим воротником из темно-каштанового материала, имеющим на концах те же пуговицы, что и шинель и такую же выпушку на обшлаге рукава (рисунки 8 и 10).

г) Брюки из темно-каштанового материала полукалфе (цвета френча) с красным кантом (рисунок 8).

д) Сапоги или ботинки с обмотками красноармейского образца (рисунок 6 и 8).

е) Пояс черный, застегиваемый золоченной бляхой с изображением герба Республики (рисунок 8 и 10).

ж) Перчатки и рукавицы черные или красноармейского образца.

III. Наружные знаки отличия.

Наружные знаки отличия устанавливаются в виде обшивок вокруг верхней части всего обшлага рукавов шинели и френча по должностям, согласно следующему распределению:

а) Начальник Милиции Республики—две широких золотых обшивки (рисунок 11).

б) Зам. и Помначмилиции—одна широкая золотая обшивка, вторая узкая золотая обшивка (рисунок 12).

в) Начальнику Губернского Управления милиции—одна широкая золотая обшивка, вторая широкая серебряная (рисунок 13).

г) Зам. и Помначгубмилиции—одна широкая золотая обшивка, вторая узкая серебряная (рисунок 14).

д) Начальнику уездного Управления Милиции—одна широкая золотая обшивка (рисунок 15).

е) Помначуездмилиции—одна узкая золотая обшивка (рисунок 16).

ж) Начальник Районного Управления—одна широкая серебряная обшивка (рисунок 17).

з) Помощник Начальника района—одна узкая серебряная обшивка (рисунок 18).

и) Старший милиционер—одна широкая красная обшивка (рисунок 19).

к) Младший милиционер—одна узкая красная обшивка (рисунок 20).

л) Участковый надзиратель—одна широкая красная обшивка с серебряным узким галуном.

м) Комсоставу курсов:

1. Начальнику курсов и Командиру полка—одна широкая золотая обшивка, нашитая зигзагами, вторая узкая золотая.

2. Помощнику Начальника курсов и Помощнику Командира полка—широкая золотая обшивка, нашитая зигзагами.

3. Начкурсов подготовки старших и младших милиционеров—одна широкая серебряная обшивка, нашитая зигзагами, вторая узкая золотая.

4. Помощнику Начкурсов—узкая золотая нашивка, нашитая зигзагами.

5. Командирам рот курсов комсостава и младших и старших милиционеров, Командирам эскадронов и Начальникам губерских резервов — широкая серебряная, нашитая зигзагами.

6. Помощникам командиров рот, Начальникам уездных резервов, Начальникам команд — узкая серебряная обшивка, нашитая зигзагами.

7. Командирам взводов — широкая красная обшивка, с зигзагами по ней золотым галуном.

8. Старшинам и Помощникам комвзводов — широкая красная обшивка, с зигзагами по ней узким серебряным галуном.

9. Курсантам: Высших курсов — широкая красная обшивка с зигзагами по ней желтой узкой лентой (рисунок 21); Окружных курсов — широкая красная обшивка с зигзагами по ней узкой белой лентой (рисунок 21).

и) Всем нестроевым милиционерам, в зависимости от занимаемых должностей — широкая и узкая красная обшивка с зигзагами по ней черной узкой лентой.

о) Начальникам Отделов Главмилиции и Инспекторам — широкая золотая обшивка с нашитой на ней зигзагами узкой серебряной.

п) Помощникам Начальников Отделов и Начальникам Отделов Губмилиции — широкая серебряная обшивка с нашитыми по ней зигзагами узкой золотой.

р) Начальникам Отделений всех Управлений и канцелярии — черная обшивка с нашитой по ней зигзагами узкой золотой.

с) Всему остальному административно-хозяйственному составу частей и Управлений — широкая черная обшивка, с нашитой по ней зигзагами узкой серебряной или золотой, в зависимости от занимаемых должностей.

т) Всему канцелярскому составу частей и Управлений — широкая черная обшивка с нашитой по ней зигзагами узкой красной.

Шпоры присваиваются всем, кому положены по штату лошади.

IV. Вооружение.

- а) Конным милиционерам — винтовка и пашка.
- б) Пешим милиционерам — винтовка или револьвер.
- в) Комсоставу — пашка и револьвер.
- г) Административно-хозяйственному составу — револьвер.
- д) Канцелярским сотрудникам и нестроевым милиционерам — оружия не положено.

г. Харьков, 5 июля 1922 года.

Председатель Всеукраинского Центрального

Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Ермоценко*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 29 июля 1922 г., № 167.

Постановления Совета Народных Комиссаров.

459. О выезде за границу граждан УССР и иностранцев.

В отмену всех изданных ранее правил и распоряжений о выезде из пределов Украинской Социалистической Советской Республики, а равно и в развитие соответствующих статей „Положения об иностранцах“, утвержденного

постановлением ВУЦИК от 28 марта 1922 года (С.У. 1922 г. № 14, ст. 237), Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Выезд за границу допускается не иначе, как по особому разрешению Народного Комиссариата по Иностранным Дела́м или его Уполномоченного, выдаваемому:

а) для граждан УССР в виде визы, накладываемой на выдаваемые заграничные паспорта.,

б) для иностранных граждан—в виде визы, накладываемой на национальные паспорта.

Примечание. Граждане других союзных Советских Республик приравниваются к украинским гражданам.

2. Каждое лицо, желающее выехать за границу, подает о том заявление по установленной форме, в Народный Комиссариат по Иностранным Дела́м или его Уполномоченному, с приложением к нему удостоверения Государственного Политического Управления (ГПУ), удостоверяющего отсутствие законных препятствий к выезду. Кроме того, прилагается:

а) украинскими гражданами и гражданами других Советских Республик—две фотографические карточки и копия командировочного документа (для лиц, командированных Советскими учреждениями и общественными организациями),

б) иностранными гражданами—их национальный паспорт.

3. ГПУ выдает указанные в ст. 2-й удостоверения по представлению:

а) гражданами УССР и других союзных Советских Республик—заявления по установленной форме, вида на жительство, двух фотографических карточек, свидетельства об отношении к воинской повинности (для военнообязанных); удостоверения с места службы, с места учета (для лиц, состоящих на службе в Советских учреждениях и общественных организациях, и для лиц, состоящих по своей специальности на особом учете), а также от районного управления милиции по месту жительства об отсутствии препятствий к от'езду, копия командировочного документа (для лиц, командированных Советскими учреждениями и общественными организациями), справки Финотдела об отсутствии государственных недоимок и справки Откомхоза об отсутствии коммунальных недоимок;

б) иностранными гражданами—заявления по установленной форме, вида на жительство УССР и национального паспорта, справки Финотдела и Откомхоза об отсутствии государственных и коммунальных недоимок и районного управления милиции об отсутствии препятствий к выезду.

Примечание. Иностранцы, состоящие на Советской государственной службе, обязаны представить удостоверение с места службы об отсутствии законных препятствий к от'езду за границу.

4. С лиц, отправляющихся за границу, взимаются все установленные сборы (паспортный, гербовый и проч.).

5. Заграничный паспорт, выдаваемый украинским и других союзных Советских Республик, гражданам, и национальные документы иностранцев с визой НКВД служат видом на жительство в пределах УССР в течение срока, указанного на визе. Лица, не выехавшие за границу в указанный в визе срок, обязаны возобновить визу или немедленно получить установленный вид на жительство в пределах УССР.

6. Заграничный паспорт выдается на срок не более 6-ти месяцев и действителен не далее указанного в нем срока. Граждане УССР, выехавшие за границу, в случае необходимости оставаться там далее срока, указанного в их паспортах, должны получить разрешение на продление срока пребывания у Полномочного Представителя УССР. Паспорт может быть продлен не более, чем на 6 месяцев; за продление паспорта взимается установленный сбор.

Примечание 1. НКВД разрешаются в исключительных случаях выдавать паспорта и разрешать пребывание за границей на срок, более вышеуказанного, по особому о том ходатайству заинтересованного лица или учреждения, но не более чем до одного года.

Примечание 2. Граждане УССР, не испросившие или не получившие разрешения на дальнейшее пребывание за границей и не возвратившиеся в срок, при возвращении, помимо уголовной ответственности по суду, уплачивают паспортный сбор в трех-кратном размере.

7. Украинские граждане, достигшие 16-ти лет, получают отдельные заграничные паспорта; не достигшие 16-ти лет дети, выезжающие за границу, совместно с родителями, вносятся в заграничные паспорта отца или матери, а выезжающие без родителей получают самостоятельный заграничный паспорт.

По достижении 16-ти лет, а также в других необходимых случаях, — украинский гражданин может быть выделен из паспорта лица, в паспорт которого он был внесен. В последнем делается соответствующим Полпредом УССР о том отметка, а во вновь выдаваемом паспорте — ссылка на прежний паспорт, в каковой выделяемый был внесен. За каждый, на отдельное лицо полученный, паспорт взимается установленный сбор.

8. Иностранцы граждане, при выезде в одну из самостоятельных Советских Республик, обязаны получить упомянутые в ст. 1-й разрешения. На украинских граждан означенное постановление не распространяется.

9. Настоящее постановление не относится к выдаче дипломатических паспортов и дипломатических виз, выдаваемых Наркоминделом, а также к выдаче виз на судовых ролях и в списках команд судов как иностранного, так и русского торгового флота, к выдаче виз на списки репатриантов и паспорта оптантов, а также к выдаче разрешения на переход границы на короткий срок коренным жителям пограничной полосы. Порядок выдачи вышеозначенных разрешений определяется особыми правилами.

10. Указанные в ст. 3-й удостоверения ГПУ не требуются от членов ВУЦИК и ВЦИК, Наркомов и их Заместителей, Членов Коллегий Наркоматов УССР и РСФСР и Членов Президиумов Губисполкомов.

11. Наркоминдел и Наркомвнудел в развитие настоящего постановления издадут инструкцию.

12. Настоящее постановление ввести в действие с 15-июля 1922 года.

г. Харьков, 7 июля 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 12 августа 1922 г., № 179.

460. О порядке пропуска доставляемых из-за границы почтовых посылок.

На основании постановления Совета Народных Комиссаров РСФСР от 31 мая 1922 года („Известия“ ВЦИК от 8 июня 1922 г., № 125) „О порядке пропуска доставляемых из-за границы почтовых посылок“, Совет Народных Комиссаров УССР постановил:

1. К пересылке в почтовых посылках на имя частных лиц для личного их пользования допускаются без особого разрешения Уполнаркомвнешторга ниже-

следующие предметы, при условии оплаты их таможенными пошлинами, если они не освобождены от таковых по действующему тарифу:

- а) все предметы продовольствия, за исключением скоропортящихся продуктов (условия освобождения этих предметов от оплаты пошлиной указаны в нижеследующей ст. 3-й);
- б) печатные произведения, рукописи, фотографии, чертежи, рисунки и всякого рода документы, кроме запрещенных к ввозу;
- в) всякого рода материалы и ткани, верхняя одежда, платье, белье носильное, головные уборы и др. предметы одеяния, обувь, белье столовое и постельное, часы, очки, термометры, кухонная и столовая посуда, необходимые в домашнем обиходе мелкие инструменты, необходимые в домашних поделках материалы (гвозди, проволока, шпагат, клей и проч.), ложки, ножи и вилки и разные предметы домашней утвари;
- г) музыкальные инструменты и принадлежности к ним;
- д) инструменты специальных профессий и необходимые для этих профессий материалы;
- е) предметы широкого потребления, как-то: мыло простое, косметическое, письменные принадлежности, разные мелкие галантерейные вещи и т. п.;
- ж) медикаменты.

П р и м е ч а н и е. Выпуск составных лекарств и патентованных медицинских средств разрешается лишь при условии представления адресатами рецепта советского врача. Простейшие медицинские средства, например: борная кислота, хинин, йод, марганцево-кислый калий, аспирин, сода, лечебные травы, бертолетова соль, ксероформ, зеленое мыло, салициловый натр, глицерин, вазелин и т. п. выпускаются без представления рецептов врачей.

2. Если по количеству привозимых для частных лиц посылок и однородности заключающихся в них предметов таможенным учреждением, пропускающим посылки, будет удостоверено предназначение данных предметов не для собственного пользования адресата, а для продажи, то к этим предметам применяются общие правила, касающиеся провоза из-за границы товарных партий лишь по особым разрешениям Уполнаркомвнешторга с оплатой их пошлиною.

3. Без оплаты таможенною пошлиною пропускаются временно, до 1-го января 1923 года, нижеследующие предметы продовольствия (ст. 1-я лит. „а“), доставляемые в посылках как на имя частных лиц, для их пользования, так и на адрес организаций, преследующих цели оказания помощи населению республики,—последним, хотя бы и целыми партиями, с тем, что-бы за те из этих предметов, кои подлежат обложению акцизом, таковой взыскивался на общем основании: а) рис (ст. 2-я там. тарифа 1922 года); б) мука и крупа (ст. 3-я там. тарифа); в) мука картофельная, вермишель, макароны и саго (ст. 4-я там. тарифа); г) овощи, кроме поименованных в п. 4-м ст. 5-й там. тарифа, сушеные и др. (п.п. 1-й, 2-й, 3-й, ст. 5-й); д) лимоны и апельсины (ст. 6-я п. 2-й там. тарифа), е) фрукты и ягоды сухие и всякие не в сахаре (ст. 7-я там. тарифа); ж) пищевые съестные припасы, привозимые в герметической укупорке, мясные экстракты (ст. 13-я там. тарифа); з) цикорий (ст. 17-я там. тарифа); и) кофе (ст. 18-я там. тарифа); к) чай (ст. 20-я там. тарифа); л) сахар (ст. 22-я там. тарифа); м) мед (ст. 23-я там. тарифа); н) сгущенное молоко и сухое, молочная мука, шоколад, какао тертый (ст. 24-я там. тарифа); о) мясо соленое, копченое, вяленое, жареное и вареное, колбасы (ст. 34-я там. тарифа); п) сыр (ст. 35-я там. тарифа); р) масло коровье и овечье (ст. 36-я там. тарифа); с) рыба (ст. 37-я там. тарифа); т) съестные припасы, особо не поимено-

ванные (ст. 39-я там. тарифа); у) масло растительное, потребляемое в пищу (ст. 117-я, п. 1-й там. тарифа).

Пр и м е ч а н и е. Список указанных в ст. 3-й организаций, преследующих цели оказания помощи населению Республики, составляется Уполномоченным в торговле и сообщается таможенным учреждениям в руководству.

г. Харьков, 7 июля 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский.*

Управляющий Делами Совнархоза *Солодуб.*

За Секретаря СНК *Зорин.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 18 августа 1922 г., № 184

461. Об изменении порядка государственного снабжения солью.

В связи с ликвидацией соляного монополия и отсутствием запасов соли у Наркомпрода, Совет Народных Комиссаров постановил:

Освободить с 1-го июля 1922 года Наркомпрод от обязанности снабжения солью всех групп потребителей, оставленных на гососнабжение.

г. Харьков, 7 июля 1922 года.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский.*

Управляющий Делами Совнархоза *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

462. О приеме облигаций хлебного займа в зачет натурального налога на молочные продукты на 1922 г.

Совет Народных Комиссаров постановил:

Наркомпроду по соглашению с Уполномоченным предоставляется право принимать с 1-го июля с/г. облигации займа по установленным нормам взамен и в зачет временного натурального налога на молочные продукты 1922 г., а также в погашение недоимок по молочному налогу на предыдущий год.

г. Харьков, 7 июля 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский.*

Управляющий Делами Совнархоза *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 6 августа 1922 г., № 174.

1-е ВИДАННЯ Українське (офіційне).

Збірник Узакошень та Розпоряджень

Робітничче-Селянського Уряду України.

Ч. 30

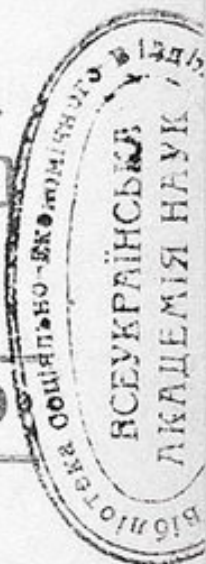
25-го серпня 1922 року.

Ч. 30

З М І С Т:

(7—13 липня 1922 року).

- Ст. 463. Про націоналізацію річної флоту на Україні (постанова).
„ 464. Про вивіз за кордон кольорових металів (постанова).
„ 465. Про визнання недійсними глитайських умов на хліб (постанова).
„ 466. До всіх робітників і селян (віدوزва).
„ 467. Про залишення технічних і агрономічних сил Республіки на спеціальному облікові Від. Праці (постанова).
„ 468. Про порядок найму й звільнення осіб з технічною або з агрономічною освітою (постанова).
„ 469. Про звернення насіньових позик (постанова).
„ 470. Положення про Управління Комунальним Господарством (постанова).
„ 471. Про допомогу голодним губерніям та про відбудову сільського господарства (постанова).
„ 472. Про розряди по продукції, що встановлюються для вирахування окладів єдиного продподатку в 1922—1923 р. (постанова).
„ 473. Про визнання голодаючими деяких районів України у відношенні до прав на пільги, що передбачені декретом „про єдиний натурподаток“ (постанова).
„ 474. Про звільнення деяких місцевостей України від виплати недоїмки по державному натурподатку 1921—22 р.р. (постанова).
„ 475. Про пільги по продподатку для голодаючих місцевостей (постанова).
„ 476. Про погуберніяльні розряди оподаткування меливно-круп'яних підприємств та олійниць (постанова).
„ 477. Про переведення продподаткової кампанії 1922—23 року (постанова).

Постанови Української Економічної Ради.

463.

„Про націоналізацію річної фльоти на Україні“

Українська Економічна Рада ухвалила:

1. На підставі декрету Раднаркому РСФРР від 26 го січня 1918 р. про націоналізацію водяного транспорту—вважати всі річні судна водного транспорту на Україні націоналізованими: всі паромоторні (пасажирські й буксирні)—починаючи від 15 номінальних сил, а не парові судна—понад 12 саж. довжини.

2. Всі судна—незалежно від їх розмірів та номінальної сили, які покинуто власниками, а також померших власників, чи перебуваючих десь без вісти—залишаються націоналізованими.

3. Всі судна, що не підходять під чинність п. 1-го цього декрету належать попереднім власникам в кількості не більше одного судна, що дає власнику, який бере участь власною працею в експлуатації даного судна прожитковий мінімум, а також і дрібним підприємствам, закладеним на трудових артільних засадах й зареєстрованих до видання, декрету про націоналізацію річної фльоти від 26—1 1918 р.

4. Повернення цих суден бувшим власникам провадиться при умові повернення останніми державі сум, що витрачені на ґрунтовний ремонт цих суден, в розмірах—після вирахунків відповідних органів НКПС-я.

5. Жадних претензій до держави за користування належними до повернення суднами попередніми власниками пред'явлено бути не може.

м. Харків, дня 7-го липня 1922 р.

Голова Української Економічної Ради *Раковський*.

Секретарь УЕР *Покидов*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 6-го серпня 1922 р., ч. 174.

464.

Про вивіз за кордон кольорових металів.

На підставі постанови Ради Праці й Оборони від 13-VI 22 року „про вивіз за кордон кольорових металів“, Українська Економічна Рада ухвалила:

1. У випадках необхідности й корисности продажу за кордон тих, що знаходяться на терені морських портів та залізничних шляхах Республіки й виключених за непригідністю з реманенту, суднів та старого рухомого складу—дозволити продаж кольорових металів, що в них маються, при умові, коли такі кольорові метали увіходять в зазначені нерозібрані предмети в кількості не сягаючій понад 5 відс. загальної їх ваги, або коли користь від витягнення кольорових металів не виправдує витрат по їх розбірці та сортуванню.

Примітка: Але ж не підлягають вивозові за кордон мідні паровозні тонки, хоч-би по вазі вони уявляли й менше 5 відс. загальної ваги паровозу, крім виїмкових випадків, коли це буде визнано за можливе згодою поміж Металторгом та ВРНГ' (по Головокольормету).

2. Дозволити вивіз за кордон старих бандажів, рейок та скрепів залізничних ферм, і, загалом, пересортованого чорного лому.

3. Вся відповідальність за точне виконання установами та організаціями УпНКЗТ'у комвійськ Укркриму, УРНГ'а, ОШС'я цієї постанови покладається персонально на представників відомств, що входять до складу Металоторгу.

м. Харків, дня 7-го липня 1922 року.

Голова Української Економічної Ради *Раковський*.

Секретарь УЕР *Покидов*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 26 липня 1922 р., ч. 164.

Постанова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

465. Про визнання недійсними глитайських умов на хліб.

Визнаючи за необхідне звільнити хліборобське населення від виконання по глитайських умовах на хліб, які воно змушено було укладати під тягарем голоду, Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Оголосити недійсними низчеліснуючі, укладені в 1921 та 1922 роках, умови, згідно яких зобов'язаною стороною є хлібороби.

а) умови, по яких винуватець у сплачування позики зобов'язується віддавати позичальнику не точно визначену умовою кількість хліба чи суму грошей, а врожай з визначеної ділянки, коли одержана позика нижче визначеної подесятинної ставки, що встановлюється Губвиконкомом.

б) умови, по яких видані позики виплачуються хлібом, вартість якого в переводі на золото по курсу Держбанку перевищує більш, ніж на 50 відс. вартість виданої позики в мент укладення умови в переводі на золото, а для позик, що видані державними, кооперативними й іншими громадськими організаціями — більш, ніж на 25 відс.

Примітка: Зазначені в цій статті умови є недійсними незалежно від того, в якій би формі вони не були укладені (позики, запродаж врожаю, збіжжя нескосеним и т. и.).

2. По всіх оголошених недійсними згідно п. 1 умовах, сторона, яка позичку дістала, мусить повернути її в розмірі не більшому за той, що припускається п. „б“ п. 1.

3. Позичальники, які будуть вимагати виконання або приймуть виконання по глитайських умовах в розмірі, що сягає понад узгляднений попереднім пактом розмір, підлягають карній відповідальности за лихварство.

4. Ця постанова не позбавляє права зобов'язану сторону звертатися до суду з клопотанням про скасування умови, або про припинення її чинности на майбутні часи, згідно п. „в“ ст. 7 „про основні маєткові права“.

5. Зобов'язати Губвиконками в 2-х денний термін, по одержанні цієї постанови—скрізь оголосити її, а також, визначити передбачені ст. 1 подесятинні ставки.

6. Надати чинність цій постанові по телеграфу.

м. Харків, дня 8 липня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального

Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретарь ВУЦВК-у *Єрмоценко*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 16 липня 1922 року, ч. 156.

Відозва Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету

466.

До всіх робітників і селян.

Товариші робітники і селяне.

В серпні 1922 року військово-учебні заклади випускають велику кількість червоних командирів. Їх місця повинні бути заповнені новим впливом робітничче-селянської молоді. Радянська Федерація, не перебуваючи в цей мент в стані озброєної боротьби зі своїми ворогами, всеж не може лічити себе забезпеченою миром і безпечністю.

Тому армія хоч і скорочується, але вона повинна бути сильною по своїй якості, бо лишень тоді скорочуема армія справиться з своїм завданням, коли вона буде поповнена вченим кадром робітничче-селянських командирів.

Радянська влада може довірити рушницю лишень робітникові й селянинові. Старшинський склад, що виходить з рядів працюючих, забезпечує революційність армії, її нерозривний зв'язок з працюючими, її слугування єдиній меті—боротьбі проти капіталу за справу соціалізму.

Радянська влада не раз закликала і зараз ВУЦВК звертається з закликом: „робітники й селяне, йдіть на командні курси і в школи; лишень за вашими спинами працюючі можуть спокійно займатися своєю працею“.

Радянські військово-учебні заклади переходять на стан мирного часу.

Вони дають загальну освіту військову і політичну, вироблюють корисного робітника, не лише військового, але й мирного часу. Політична й освітня робота б'є струмками в ВУЗАХ.

Робота в них налагодилась, забезпечення поліпшилось. Кожен працюючий може бути на командних курсах і школах-кузнях перемоги.

Кожен охотник, що виявляє бажання вступити до ВУЗУ може бути прийнятий на службу місцевим повітовим військовим комісаріатом після встановлення медичною комісією стану його здоров'я й негайно направлений до військово-учебного закладу. Треба вміти читати, писати і знати 4 дії арифметики над цілими числами. Для проходження прийомної комісії на курсах, треба також мати рекомендацію од партійних або професійних органів.

Відповідні заходи по полегшенню переїзду вжиті. Кожен охотник з робітників і службовців має право на одержання 2-х тижневого заробітку вперед. Родина кожного охотника на загальних підвалинах з родинами курсантів має право на одержування пайка по кількості непрацевдатних членів. При зборі продподатку кожен курсант звільнюється од внесення його з тим, що сам він зараховується за двох.

ВУЦВК звертається з закликом до всіх робітників і селян йти до шкіл червоних командирів, забезпечити Республіці дальший спокій для розвитку і відбудови народнього господарства.

Хай живуть червоні командири робітничче-селянської армії!

Хай живе Радянська влада!

м. Харків, дня 8-го липня, 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретарь ВУЦВК'у *Єрмоценко*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 12 серпня 1922 р., Ч. 179.

Постанови Ради Народніх Комісарів.

467. Про залишення технічних і агрономічних сил Республіки на спеціальному облікові Від. праці.

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

В зміну ст. 2-ї постанови Раднаркому УСРР від 11 листопада 1921 року „про відміну трудмобілізацій“ (Збір. Узак. 1921 р. ч. 23, ст. 673) залишити технічні і агрономічні сили Республіки на спеціальному облікові Відділів Праці.

м. Харків. дня 10 липня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 4 серпня 1922 р., ч. 172.

468. Про порядок найму й звільнення осіб з технічною або з агрономічною освітою.

У відміну раніше виданих постанов про облік та мобілізацію технічних сил і мобілізації „фаховців по сільському господарству й на підставі постанови РНК РСФРР од 26/V 1922 р.“ „Про порядок найму та звільнення осіб з технічною або агрономічною освітою“ оголошеної в „Ізвестіях ВУЦВК-у“ од 25 червня 1922 року ч. 139, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Запрошення на працю або на посаду осіб з технічною чи агрономічною освітою провадиться через Відділи Праці, на обліку яких зазначені особи лічаться.

2. Запропоновання на працю без Відділу Праці з послідуєчим обов'язковим повідомленням припускається: а) у відношенні до осіб з вищою технічною або агрономічною освітою, б) на випадок посідання фаховцем відіовідальної адміністративно-технічної посади.

3. Відправка на роботу осіб з технічною або агрономічною освітою провадиться по згоді особи, що роботи пошукує, з установою чи підприємством, що його праці потребує.

4. З метою більш правильного загального урегулювання умов праці й догляду за додержанням цих умов, припускається складання умов поміж фаховцем та госорганом або окремим працедавцем з тим, що умови праці, визначаємі угодою, повинні бути у всякім разі не нижче відповідних ставок по колективній умові, що в данім підприємстві маєтьс, а на випадок відсутности такої—не нижче загально-обов'язкових ставок, які оголошуєтьс шляхом законодавчим. Ці індивідуальні угоди не повинні, також, порушувати правил по охороні праці.

5. У випадку відсутности угоди—питання про звільнення фаховців регулюютьс згідно з постановою ВУЦВК-у від 19 квітня 1922 р. та правил Кодексу Законів про Працю (ст. 46—54), з тим, що в зміну ст. 47 попередження фаховця про бажання залишити посаду, як рівно-ж, попередження підприємства, установи чи окремого працедавця провадиться за місяць до залишення праці фаховцем або до наступного його звільнення.

6. Внімки з цих правил, закликання на дійсну технічну або агрономичну службу окремих категорій фахівців припускається лише після особливих постанов Раднаркому.

м. Харків, дня 10-го липня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Х. Раковський*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 4 серпня 1922 р., ч. 172.

469.

Про звернення насінньових позик.

Для здійснення найскоршого відбудовання сільського господарства і подачі дійсної допомоги найбільшому населенню губернь, що потерпіли від посухи, і для збереження в господарствах насіння озимих і ранніх ярип, для відбудовання засівної площі, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Від звернення насінньової позики, виданої в 1920 році і весною 1921 року населення й установи по всій Україні звільнити.

2. В зміну и доповнення постанови УЕР (Збір. Узак. 1922 р. ч. 28, ст. 426) від 16/VI 1922 року в губерніях Донецькій, Катеринославській, Запорожській, Миколаївській та Одеській збирання озимої позики, розданої в 1921 році вповні відročити до збору врожаю 1923 р.

3. Звернення насінньової позики ранніх ярипних розданої весною 1922 р. перевести насінням пізніх культур з врожаю 1922 року по еквіваленту, встановленному Наркомземом і Наркомпродом.

Наркомзему по згоді з Наркомпродом роз'яснити це для виконання по всій лінії.

м. Харків, дня 10 липня 1922 року.

Голова Рада Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“, ВУЦВК'у од 4 серпня 1922 р., ч. 172.

470. „Положення про управління комунальним господарством“.

З метою утворення сприятливих умов для нормального розвитку і відбудови комунального господарства УСРР, а також з метою встановлення прав і обсягу компетенції органів управління комунальним господарством, Рада Народніх Комісарів УСРР ухвалила:

Загальна частина.

1. Загальне керівництво, організація і допомога комунальному господарству на терені УСРР та догляд за діяльністю органів, видаючих комунальним господарством, покладається на Народній Комісаріят Справ Внутрішніх по Головному Управлінню Комунальних Господарств.

2. Органами Управління Комунальним Господарством на місцях є Відділи комунального господарства при губ. та повітвиконкомах.

3. В губерніяльних і повітових містах з населенням не менше 50,000 чол. для управління і завідування місцевим комунальним господарством можуть бути організовані мійські відділи комунального господарства—Мійськвідкомгоспи при Губ. і Повітвиконкомах.

4. Мійські Відділи комунального господарства існують на правах відділів відповідних виконкомів і скупчують в своєму віданні загальне керівництво та управління всім місцевим комунальним господарством міста.

5. Мійськвідкомгоспи являючись самостійною господарчою одиницею, користуються правами юридичної особи.

6. За свої вчинки мійськвідкомгоспи підвідчітні і підконтрольні місцевому Виконкому на загальних підставах і Народньому Комісаріату Справ Внутрішніх по Головному Управлінню комунальним господарством.

7. Взаємовідносини поміж Мійськвідкомгоспами і губ. та повіт-комгоспами встановлюються особливим положенням і інструкціями НКСВ.

8. На Мійські Відділи комунального господарства покладається:

а) управління комунальними підприємствами загального користування (водопостачання, каналізація, вивіз сміття й бруду, утримання цвінтарів, похоронна справа, крематорії, різні та утилізаційні побудови, бані, купальні, пральні, електричні станції, газові заводи і інше) та підпомоговими комунальному господарству підприємствами,

б) завідування та експлоатацію комунальних земель і господарств та управління муніципалізованими (націоналізованими) будинками,

в) дбання про місцеве будівництво, комунальне впорядкування і поліпшення мешкальної справи,

г) завідування місцевими шляхами сполучення, мійським транспортом і мійським телефонним зв'язком.

Примітка: Цей пакт не поширюється на господарство місцевого транспорту, що є в віданні Губтрансу.

д) Протипожежна охорона.

9. В обсяг прав мійськвідкомгоспу входить:

а) встановлення розміру орендних платників, збираємих за користування комунальними підприємствами;

б) подання на затвердження Губвиконкому про зняття з неспроможних платів зборів і платіжів за комунальні послуги, які з них нараховуються;

в) попередній розгляд кошторису комунальних прибутків і видатків і внесення його на затвердження Губвиконкомів;

г) переведення міських позик внутрішніх і зовнішніх;

д) подання концесій на влаштування і експлоатацію комунальних підприємств;

е) організація кредитових установ для допомоги населенню на потреби, що мають комунальне значіння.

Примітка: Зазначеними в пунктах „г“, „д“ і „е“ правами Мійськвідкомгоспи користуються лишень з затвердження вищих органів, встановленим законами порядком.

ж) розв'язання справ про відкриття і закриття комунальних господарчих підприємств;

з) затвердження інструкцій для комунальних господарських підприємств і правил їхнього внутрішнього розпорядку.

10. Кошторис Мійськвідкомгоспу входить до загального єдиного бюджету губерній своїм сальдо, включаючи в себе всі видатки по утриманню підприємств, що передбачені даним положенням і прибутки з них. Кошторис Мійськвідкомгоспу є додатком до єдиного бюджету губерній.

11. На чолі Мійськвідкомгоспу є завідуючий та його заступник які призначаються Губвиконкомам і затверджуються Мійськрадою.

м. Харків, дня 12 липня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 4 серпня 1922 р., ч. 172.

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету і Ради Народніх Комісарів.

471. Про допомогу голодним губерням та про відбудову сільського господарства

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет і Ради Народніх Комісарів ухвалили:

1. Вважати потрібним допомогу головним губерням, що до постачання продовольством і переведення громадського харчування, провадити з тою же інтензивністю і в тих же формах до 1 вересня ц. р., звернувши особливу увагу і надалі на постачення продовольством голодуючих селян, зайятих жнивими.

2. Доручити ЦК Допомгоду вже в цей час пристосувати свою діяльність до задач відбудування сільського господарства. Надалі робота комісії повинна продовжуватись головним чином, в цьому напрямку, зберігаючи і на майбутній час постачання продовольством і переведення громадського харчування в скороченому, розмірі, переважно дітей і безробітних в голодуючих губернях, а також керуючи допомогою реєвакуємим дітям і біженцям.

3. Для забезпечення за ЦКДопомгоду фонду допомоги голодаючим і відбудування зруйнованих голодом господарств:

а) Утворити продовольчий фонд шляхом одноразового податкового збору при збиранні продподатку в розмірі від одного до трьох хунтів з пуда, зглядно на господарчу міць губерні, і введенням якого с 1 серпня скасувати всі збори і відрахування поміж селянським населенням, що робилися до цього часу ЦКДопомгодом,

б) Вважати потрібним залишення всіх коштів на допомогу голодаючим із загально-громадського податку на Україні, з повернення частини коштів на заходи по відбудуванню сільських господарств, доручивши голов ВУЦВК і голов РНК підписати відповідне звертання до ВЦВК РСФРР.

в) Зберігти основні права ЦКДопомгоду, встановлені до цього часу, й надалі, до особливої постанови.

г) Провадити і наперед збори поміж нетрудового населення по плянах ЦКДопомгоду.

д) Підтвердити постанову ЦКДопомгоду про звільнення від оподаткування в Червоній армії.

4. Ураховуючи, що діяльність Чужоземних організацій допомоги на Україні почалась інтенсивно лише в останні місяці і потребу населення в дальшій продовольчій допомозі,—вважати необхідним продовження цієї допомоги і надалі, для чого доручити ЦКДопомголу і Повномочному представництву при чужоземних організаціях знестись про продовження існуючих з ними угод не менше, як до 1 січня 1923 року, а також встановити можливі форми їх допомоги і допомоги зруйнованим голодом сільським господарствам.

Поробити відповідні кроки що до того, аби чужоземні організації допомоги голодним скупчили свою діяльність в найбільш голодних районах.

5. Вважати потрібним послати через Червоний Хрест делегата для збільшення роботи поміж українських колоністів в Америці, з метою подання допомоги голодним губерніям.

6. Пропонувати представникам УСРР за кордоном обговорити справу про притягнення нових чужоземних організацій для допомоги сільському господарству в голодних губерніях.

7. Відзначити особливо термінову необхідність розв'язання справи про реєвакацію біженців від голоду і дітей, настоючи перед ВЦВК РСФРР на дозвіл евакувати тих, що повертаються, на державний рахунок з 1 серпня.

м. Харків, дня 12 липня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого
Комітету *Петровський.*

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський.*

Секретарь ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 4 серпня 1922 р., ч. 172.

472. Про розряди по продукції, що встановлюються для вирахування окладів єдиного податку . 1922—1923 р.

У виконання § 15 декрету ВУЦВК-у та РНК від 11-го квітня 1922 року „про єдиний натуральний податок“, президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету та Рада Народніх Комісарів визначають для нижченойменованих губернь слідуєчі розміри оподаткування:

1. Волинська губ.	7	розр.	оподатку.
2. Донецька „	2	„	„
3. Катеринославська губ.	4	„	„
4. Запоріжська „	3	„	„
5. Київська „	7	„	„
6. Миколаївська „	1	„	„
7. Одеська „	4	„	„
8. Подільська „	8	„	„

9. Полтавська " . 7 " "
10. Харківська " . 7 " "
11. Чернігівська " . 6 " "
12. Кременчукська " . 6 " "
- Цій постанові надати чинність по телеграфу.
м. Харків, дня 13 липня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Секретарь ВУЦВК'у *Єрмощенко*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 29 липня 1922 р., ч. 167.

473. Про визнання голодуючими деяких районів України у відношенні до прав на пильги, що передбачені декретом „про єдиний натурподаток“.

В розвиток ст. 9-ї декрету ВУЦВК'у та РНК про „єдиний натурподаток“ від 11 квітня 1922 року (Збірн. Узак. 1922 р. ч. 17 ст. 276)— Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет та Рада Народніх Комісарів ухвалили:

1. Визнати голодуючими районами у відношенні до прав, на пильги, передбачені § 9 декрету ВУЦВК'у та РНК від 11-го квітня 1922 року „про єдиний натурподаток“ нижчеслідуючі повіти губернь

I. Запоріжської губ.

Повіти: 1) Бердянський,
2) Гуляйпільський,
3) Мелітопольський,
4) Токмакський,
5) Запоріжський,
6) Генічеський—	}	Що складає 100% всієї площі губернії, що оподатковується.

II. Донецької губ.

Повіти: 1) Гришинський,
2) Маріупольський,
3) Таганрогський,
4) Юзівський—	}	Що складає 43,7% всієї площі в губернії, що оподатковується.

III. Катеринославської губ.

Повіти: 1) Верхнь-Дніпровський,
2) Катеринославський,
3) Нікопольський,
4) Криворожський,
5) Павлоградський—	}	Що складає 82% оподатковуємої площі губернії.

IV. Миколаївської губ.

Повіти: 1) Дніпровський,
2) Миколаївський,
3) Херсонський.—	}	Що складає 75% оподатковуємої площі губернії.

V. Одеської губ.

Повіти: 1) Одеський,
2) Тираспільський, Що складає 53% всієї площі
3) Вознесенський— в губернії, що оподатковується.

2. В тих випадках, коли окремі волості й села, в межах зазначених вище повітів, не підходять під чинність цієї постанови, як такої непотрібуючі—то Губвиконкомом надається право не поширювати на них пилги § 9 декрету від 11 квітня, а встановлені пилги переносити на волості й села інших повітів тої-ж губернії, але ж з тим обов'язковим розрахунком, що б загальний, вказаний вище відсоток оподатковуємої площі, що підпадає під чинність цих пилг по губернії будь в якій мірі не був перебільшений.

м. Харків, дня 13 липня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального

Виконавчого Комітету *Петровський.*

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський.*

Секретарь ВУЦВК'у *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 29 липня 1922 року, ч. 167.

474. Про звільнення деяких місцевостей України від виплати недоїмки по державному натурподатку 1921—22 р.

З метою полегшення податкового тягару в місцевостях, визначених голодаючими в 1921—22 р., що знаходяться в тяжкому продовольчому стані з огляду на неврожай, Всеукраїнський Центральный Виконавчий Комітет та Рада Народніх Комісарів у х в а л я л и;

Звільнити від виплати недоїмки по державному натурподатку 1921—22. р. населення повітів:

A. Запорізької губ.

повіти: Бердянський	Токмакський
Гуляйпільський	Запорізький
Мелітопольський	та Генічеський.

B. Миколаївської губ.

повіти: Дніпровський	Миколаївський
Херсонський	та Єлисаветський.

B. Донецької губ.

повіти: Гришицький	Маріупольський
Таганрогський	Юзовський
Бахмутський	Дебальцівський
Луганський	Славянський
Старобільський	та Шахтнянський

Г. Катеринославської губ:

повіти: Верхне-Дніпровський Катеринославський
Никопольський Криворіжський
Павлоградський та Новомосковський.

Д. Одеської губ.

повіти: Одеський Тirasпільський
Вознесенський

Е. Полтавської губ.

повіти: Костянтиноградський та Кобелякський.

Ж. Кременьчущкої губ.

повіти: Олександрійський Чигиринський
Хорольський Золотоношський
Кременчущкий та Черкаський.

З. Харківської губ.

повіти: Узюмський та Кусянський
Зміївський

м. Харків, дня 13 липня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський.*

Секретарь ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 6 серпня 1922 р., ч. 174.

475. Про пилги по предподатку для голодающих місцевостей.

З метою справжнього використання населенням пилг, що надаються голодуючим місцевостям, а надто, малозасівним господарствам в місцевостях, оголошених голодуючими постановою ВУЦВК-у та РНК від 13-го липня 1922 р. в зміну § 9 декрету ВУЦВК-у та РНК від 11-го квітня 1922 р. „Про єдиний натурподаток“ і у відміну розпорядження Голови Раднаркому та Наркомпроду од 23-го червня 1922 р. ч. 45897, Всеукраїнській Центральній Виконавчій Комітет та Рада Народніх Комісарів *ухвалили:*

1. Визначити для оподатковуємих площів нижченазваних місцевостей, що визначені в зазначеній постанові голодуючими, загальну знижку з визначених для них розрядів оподаткування в слідуєчих межах:

1. Для Запоріжської губерні—по повітах:

Велико-Токмацькому, Запоріжському, Бердянському, Гуляйпільському, Генічівському та Мелітопольському (що складає 100% всієї землі зручної для сїйби в губерні, що оподатковується) в розмірі 55% з визначеного для кожного господарства в цих повітах розміру податку.

2. Для Катеринославської губернії—по повітах:

Верхньє - Дніпровському, Катеринославському, Никипольському, Криворіжському, Павлоградському (що складає 32% всеї зручної для сїйби землі, що оподатковується в губернії)—в розмірі 55% визначеного для кожного господарства в цих повітах розміру податку.

3. Для Донецької губернії—по повітах:

Бувш. Гришинському, Маріупольському, Тагапрогському, Юзівському (що складає 47% зручної для сїйби землі в губернії, що оподатковується)—в розмірі 60% з визначеного для кожного господарства в цих повітах розміру податку.

4. Для Миколаївської губернії—по повітах:

Дніпровському, Миколаївському, Херсонському (що складає 75% всеї зручної для сїйби землі в губернії, що оподатковується)—в розмірі 75% визначеного для кожного господарства в цих повітах розміру податку.

5. Для Одеської губернії—по повітах.

I. Одеському, Тіраспольському та південній частині Вознесенського (що складає 53% всеї оподаткуємої в губернії зручної для сїйби землі)—в розмірі 55% з визначеного для кожного господарства в цих повітах розмірів податку.

II. Зазначені знижки покривають собою поодинокі знижки на недосів в перерахованих вище повітах у відміну § 1-го розпорядження Голови Раднаркому та Наркомпроду од 28-го червня 1922 року ч. 45897, яке касується.

III. В тих випадках, коли окремі волості та села, в межах зазначених вище повітів, не підходять під чинність цієї постанови в тому розумінні, що вони перебувають в умовинах безумовно меншої скрути, Губвиконкомам надається право не поширювати на них пільги § 9 декрету ВУЦВК-у і РНК від 11-го квітня, а визначені пільги переносити на волості та села інших повітів, тої-ж губернії, але-ж обов'язково з таким розрахунком, щоб загальний зазначений вище % оподаткуємої площі, що дійсно підлягає вказаним пільгам по губернії, а також і сума пільг не були в будь-якій мірі перебільшені.

IV. Ті господарства в вище зазначених повітах, які зовсім не провадили засіву в біжучому році цілковито звільняються від податку, як постраждавші від стихійного лиха.

V. Доручити Наркомпроду, по згоді з Наркомземом та ЦСУ, зробити проект положення про пільги для господарств зазначених вище голодуючих місцевостей, що мають мінімальний відсоток засіву і в семиденний термін подати його на затвердження президії ВУЦВК-у.

м. Харків, дня 13-го липня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Секретарь ВУЦВК-у *Єрмощенко*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 29 липня 1922 р., ч. 167.

476. Про погуберніяльні розряди оподаткування меливно-круп'яних підприємств, та олійниць.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет та Рада Народніх Комісарів ухвалили:

1. В зміну п. 3-го декрету ВУЦИК у і РНК од 11 квітня 1922 р. (Зб. Узак. 1922 р., ч. 17 ст. 278) визначити, що вирахування чиншу й меливного податку для млинів, та дерок провадиться по всій Україні по губернях в одноманітній ваговій одиниці—в пуді жита.

2. На підставі дійсних видів на врожай визначити слідуєчі погуберніяльні розряди оподаткування меливно-круп'яних підприємств та олійниць:

Ч. ч. по поряд.	Губерня.	Для млинів і дерок	Для олійниць
1.	Волинська	8	8
2.	Донецька	5	8
3.	Катеринославська	6	8
4.	Запоріжська	5	8
5.	Київська	8	8
6.	Кременчуцька	7	8
7.	Миколаївська	4	8
8.	Одеська	5	8
9.	Подільська	8	8
10.	Полтавська	8	8
11.	Харківська	8	8
12.	Чернігівська	7	8

3. Надати право Губпродкомам з затвердження Губвиконкомів визначити на кожен повіт, на кожен район і на кожную волость розряди оподаткування в межах своєї губернії з тим, щоб розряд оподаткування по губернії пересічно не був нижче розряду зазначеного в ст. 2-й цього декрету.

м. Харків, дня 22 липня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Секретарь ВУЦВК'у *Єрмощенко*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 24 серпня 1922 року, ч. 188.

477. Про переведення продподаткової кампанії 1922—23 р.

З огляду на виїмкове значіння для зміцнення держдвного бюджету, відновлення народнього господарства і перемоги над викликаним голодом лихом, збору единого продподатку 1922—1923 р.р., Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет і Рада Народніх Комісарів ухвалили:

1. Звернути увагу Губвиконкомів та всіх радянських органів на виїмкове значіння вчасного, й пляномірного здійснення продподаткової кампанії з додержанням визначених декретами мір стягнення.

2. Зобов'язати Губвиконкоми та всі радянські органи подавати продорганам, особливо підчас масового надходження продподатку, вселяку і цілком задовольняючу підпогоду не лишень в відомствених рямцях але, також, у вигляді загальної допомоги, що єдино забезпечує продорганам виконання покладених на них державних завдань.

3. Для успішного і вчасного вирахування окладів податку та закінчення підрахункових податкових робіт, що йдуть безпосередньо перед збором податку:

а) вилучити можливу кількість кваліфікованих рахівничих робітників з радянських органів і направити їх РПБ, забезпечивши цим самим вчасність і правильність вирахування окладів податку та роздання селянам податкових листів.

б) зобов'язати Статоргани та земоргани взяти безпосередню участь в податку та виявленні втаєної від оподаткування землі.

в) зобов'язати Наркомсправнутрішніх дати розпорядження всім Волвиконкомам та Сельрадам подавати продорганам справжню й повну допомогу в справі закінчення цієї роботи, визначивши сувору відповідальність їх за повність виконання цієї допомоги.

4. В період виконання податку зобов'язати:

а) НКП та його місцеві органи по пізніше 10-го серпня закінчити вирахування податку, роздання оподаткувальних листів й стати до вирахування окладів податку, роздання оподаткувальних листів та збирання податку, привівши до повної дієздатності свій податковий та господарчий апарати.

б) Губвиконкомам та Повітвиконкомам робити всемірну і безпосередню допомогу Губпродкомам в продподатковій кампанії, встановивши їхню повну політичну відповідальність за належне виконання податку, а також, дбайливий і постійний догляд за діяльністю Волвиконкомів та Сельрад у відношенні до здійснення ціма останніми збирання продподатку за що вони є відповідальні, та суворого додержання всіх декретів ВУЦИК-у і РНК „про єдиний натурподаток“, неухильно віддаючи під суд винних у невиконанні покладених на них обов'язків.

в) Нарком'юсту по згоді з Наркомпродом, негайно утворити мережу продсесій Нарсудів та Ревтрибів, забезпечивши їх задовольняючою кількістю відповідальних, знайомих з податковим законодавством робітників, ставлячи перед собою неодмінним завданням—хуткість розгляду справ з додержанням встановленої декретами закономірності.

г) Начальникам Губерніяльних участків, по згоді з Головгубвиконкомів, робити необхідну відповідну допомогу частинах Червоної армії в справі успішного переведення продподаткової кампанії, вилучаючи з цєю метою, у випадках потреби, військові загони.

д) Народньому Комісаріату Справ Внутрішніх наказати Відділам Управління та міліції негайно підготуватися до виконання покладених на них завдань згідно §§ 238, 234, 237 та 238 інструкції по переведенню єдиного натурподатку, старанно перевіривши здатність міліції до допомоги збиранню податку адміністративним та судовим порядком.

е) Уповнаркомпоштею по згоді з Наркомпродом, забезпечити продорганам цілком налагоджений і належно функціонуючий поштовий телеграфний та телефоничний зв'язок, а також, хутку передачу розпоряджень та продпідсумків.

ж) Уповнаркомтроду, по згоді з Наркомпродом, вжити відповідних заходів в справі повного забезпечення податкових робітників засобами переїзду в порядку трудгужподатку та подання госпорганам

вистарчаючої кількості возів для перевалок одержуємих по продподатковій продуктів.

з) Головополітосвіті, спільно з Наркомпродом, перевести широку агіткампанію в пресі, а також, шляхом розповсюдження метеликів плакатів і т. ин. з поясненням суті елиного податку та обов'язків селянства що до вчасного його виконання.

и) Уповнаркомфіну вжити всіх заходів що до вчасного подання грошових знаків та відкриття кредитів продорганами.

к) Швед. ОЧШС негайно розробити плян подання продорганам порожняку та вчасно перевести необхідний ремонт з огляду на виїмкове значіння вчасного розвантаження для успішного переведення продподаткової кампанії по затверженому УЕР пляву.

л) Зобов'язати всі останні органи, в міру необхідности, робити Наркомпроду та його місцевим органам повну підтримку в справі виконання продподатку.

м) Заборонити покладання на продовольчих робітників підчас продподаткової кампанії будь-яких інших сторонніх завдань.

5. Взгоді з вищенаведеним ВУЦВК та РНК категорично підтверджують всі попередні постанови, які підкреслювали виключне значіння для держави продподаткової кампанії, від успішного завершення якої залежить економічний розвиток всієї Республіки, і пропонують всім радянським органам не робити жадних ухилень від цієї твердо встановленої директиви.

м. Харків, дня 13-го липня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський.*

Секретарь ВУЦВК'у *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК-у от 29 липня 1922 р. ч. 167.

Збірник Узаконень та Розпоряджень

25952. Робітничче-Селянського Уряду України.

Ч. 31

26-го серпня 1922 року.

Ч. 3

З М І С Т:

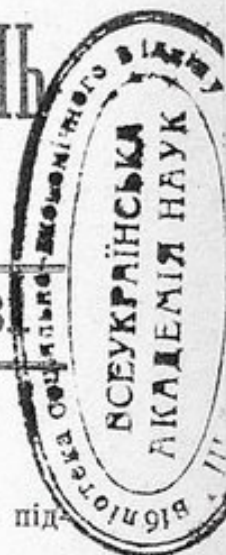
- Ст. 478. Про встановлення мінімального відсотку робітників підлітків в підприємствах (постанова).
- ✓ 479. Про надзвичайні сесії військових відділів Губревтрибуналів (постанова).
- „ 480. Про оплату держустановами поштово-телеграфних послуг (постанова).
- „ 481. Про зміну норми провозу пасажирами ручної кладі й вантажу (постанова).
- ✓ 482. Тимчасова угода по-між Українською Соціалістичною Радянською Республікою та Чехо-Словацькою Республікою (угода).
- „ ✓ 483. Про недійсність угоди УСРР з Латвією (постанова).
- „ 484. Про утворення Фейербахівського Комітету (постанова).
- ✓ 485. Про влаштування лотерей Державними установами (постанова).
- „ 486. Про зміну форм допомоги голодаючим з боку селян та про утворення продовольчого фонду ЦКДопголоду (постанова).
- „ 487. Про ліквідацію комісії по перегляду установ УСРР (постанова).
- „ 488. Про порядок вирішення продовольчих справ продовольчими сесіями Нарсудів і Ревтрибуналів (положення).
- ✓ 489. Про припинення випуску із скарбниць й прийому грошзнаків випусків до 1922 року (постанова).
- „ 490. Про порядок продукції медикаментів (декрет).
- „ 491. Про додаткові підпомоги при відпусках (постанова).
- „ 492. Про основні приватні маєткові права, що визнаються УСРР, охороняються й законами й захищаються судами УСРР (постанова).
- „ 493. Про зараховання в трудгужподаток підвозки хліба платіями натурподатку (постанова).

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

478. Про встановлення мінімального відсотку робітників—підлітків в підприємствах.

З огляду на непропорційальне зменшення при скороченні штатів різних підприємств кількості підлітків, яке загрожує належному відновленню кваліфікованої робітничої сили,—Президія ВУЦВК'у в розвиток постанови ВЦВК'у од 10-го квітня, відповідно до українських умов, ухвалила:

1. Визначити для зазначених низче галузів промисловости обов'язковий відсоток, нижче якого не може бути кількість робітників-підлітків од 14 до 18 років до всієї кількості зайятих в відповідних підприємствах.

2. Великість мінімального відсотку робітників-підлітків для кожної галузі визначається згідно зі слідуючою таблицею:

Металургія	8
Металооброблююча промисловість	10
Електро-технічна	10
Обробка вовни	6
Обробка льону й прядива	8
Паперова промисловість	6
Поліграфічна	13
Тартацька	5
Форнірна	6
Інша деревообробочна промисловість	6
Виробництво віконного скла	8
Інша склава промисловість	10
Фарфорна й фаянцова	8
Джумурова, огнетривала, цеглова, лунцева, толева-промисловости	5
Виробництво вапна і алебастра	5
Заводи великих шкір	3
Заводи дрібних шкір	5
Шорно-сідельні й озувні заводи	14
Хутрова промисловість	5
Цукерна	6
Крохмально-малясова промисловість	6
Консервна	5
Олійна (рослинних масел)	4
Махорочна	3
Тютюново-гільзова	5
Основна хемична	5
Кам'яновугільна	9
Залізно-рудна	4
Марганцева	10
Одіж і туалет	7
Меливна	4
Цукрова	7
Миловарна	7
Сільське господарство (велике)	10

3. Зазначені в п. 2 норми обов'язкові для всіх видів підприємств, державних, орендних і приватних.

4. Встановлені норми ні в якому випадкові не можуть стати причиною до скорочення робітників-підлітків в підприємствах, де цей відсоток вище.

5. На підприємствах з мінімальним відсотком, або ж з відсотком вище мінімального, визначається пропорційне звільнення і збільшення штату робітників.

6. Учні шкіл фабрзав'учу звільненню ні в якому разі не підлягають.

У випадку повного зупинення підприємства, учні розміщуються по інших підприємствах відповідної продукції.

7. Місцевим органам Уповнаркомпраці по згоді з місцевими організаціями Профспілок, КСМУ і Госпоргану надається право збільшувати означений в п. 2 відсоток в залежності од місцевих умов.

8. Підприємства, в яких відсоток підлітків менше визначеного, зобов'язані протягом трьох місяців з дня оголошення цього положення

збільшити кількість підлітків до визначеної мінімальної норми, пристосувавши новий вербунок до реалізації врожаю.

9. Загальний нагляд за переведенням цього положення покладається на інспекцію праці, якій до 1-го листопада ц. р. подати до ВУЦВК'у матеріал про переведення мінімального відсотку в життя.

10. Винні в невиконанні цієї постанови підлягають судовій відповідальності.

м. Харків, дня 17 липня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретар ВУЦВК'у *Єрмощенко*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 12 серпня 1922 р., ч. 179.

479. Про надзвичайні сесії військових відділів Губревтрибуналів.

Всеукраїнський Центральный Виконавчий Комітет ухвалив:

1. В місцевостях, оголошених в стані загрожуємих по бандитизмові, а також в сумежних губернях, міркування по окремих справах, слідства по яких віднесені постановою ВУЦВК'у од 22 березня 1922 р. до компетенції органів ДПУ, переводиться згодою Голов Губвідділів ДПУ з Губпрокурором та Заст. голови Губревтрибуналу в надзвичайних Сесіях, в Військових Відділах Губревтрибуналів.

2. В місцевостях, які не оголошені в стані загрожуємих по бандитизмові, зазначені вище справи передаються до надзвичайної сесії Військових Відділів Губревтрибуналів по угодам Нарком'юсту з ДПУ.

3. З менту постанови про передання справи до надзвичайної сесії Військового Відділу Губревтрибуналу, все дальніше переведення ведеться загальним порядком ведення справ в Ревтрибах, згідно постанов роспорядчих засідань Надзвичайної Сесії, під керовництвом її Голови, апаратом Військового Відділу Губревтрибуналу.

4. Слухання справи відбувається в закритому або прилюдному Судовому Засіданні Надзвичайної Сесії Відділу Губревтрибуналу. Питання про закриті засідання вирішується складом суду.

5. На присуд може бути подана на ім'я Верхтрибуналу касаційна скарга протягом 48-ми годин з менту вивесення присуду. По розсуду прокурора касаційна скарга може бути не припущеною. Для подачі прохання про помилування дається також 48-ми годинний термін.

6. Подане протягом зазначеного 48-ми годинного терміну прокурором заперечення в усякому разі зупиняє привід присуду до виконання.

7. Касаційна скарга, в випадкові надання їй руху, спроваджується, разом з справою, роспорядженням голови надзвичайної сесії, Голови Верхтрибу і таким же порядком повертається назад.

8. Касаційна скарга розглядається Верхтрибом по Касвідділу, з обов'язковою участю на правах одного з двох членів ГоловДПУ або його замістника. Закрито чи прилюдно—вирішує Касвідділ при участі представника *Нарком'юсту*.

9. Діловодство Верхтрибу по зазначеним касаціям ведеться роспорядженням Головокасвідділу Верхтрибу.

10. НКЮ та НКВС доручається видати в розвиток цієї постанови відповідну інструкцію.

м. Харків, дня 17 липня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретар ВУЦВК'у *Єрмощенко*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 4 серпня 1922 р., ч. 172.

Постанова Ради Народніх Комісарів.

480. Про оплату держустановами поштово-телеграфних послуг.

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. З 1-го липня 1922 р. всі послуги, згідно з визначеною номенклатурою і тарифом, що робляться поштово-телеграфним відомством держустановам, по відкриттю їм відповідних кредитів, оплачуються готівкою.

2. Порядок оплати визначається Уповнаркомпоштелем по згоді з Уповнаркомфіном.

м. Харків, дня 17 липня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 24 серпня 1922 р., ч. 188.

Постанова Української Економічної Ради.

481. Про зміну норми провозу пасажирями ручної кладі й вантажу.

На підставі постанови РПО від 27 червня 1922 року „Про зміну норми провозу пасажирями ручної кладі й вантажу“, оголошеної в „Ізвестіях ВЦВК'у“, від 30/VI 1922 р., ч. 143, Українська Економічна Рада ухвалила:

1. Пасажирську норму безплатного провозу з собою ручної кладі й вантажу знизити до одного пуда на проїзжаючого по повному пасажирському квиткові пасажирів й до двадцяти хунтів на кожну дитину, що їде безплатно, або по дитячому квиткові.

2. Норму для пасажирського вантажу в 4 пуди підвищити до 10 пудів на кожен пасажирський квиток й надати місцевим управлінням залізниць право підвищувати останню норму в залежності від місцевих умовин за для пасажирів місцевого сполучення, їдучих в потягах, що кружляють лишень в межах цього сполучення.

м. Харків, дня 18 липня 1922 року.

Голова Української Економічної Ради *Раковський*.

Секретар УЕР *Покідов*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 12 серпня 1922 р., ч. 179.

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

482. Тимчасова угода поміж Українською Соціалістичною Радянською Республікою і Чехо-Словацькою Республікою. Затверджено Президією ВУЦВК'у 19 липня 1922 року.

Уповноважений Уряду Української Соціалістичної Радянської Республіки в особі Михайла Васильовича *Левницького*, представника

УСРР в Чехо-Словаччині та уповноважені уряду Чехо-Словацької Республіки в особі д-ра Вацлава *Гурса*, повноважного міністра і інж. Яна *Дворжана*, шефа економічної секції міністерства чужоземних справ, в належній формі уповноважені своїми урядами, з метою встановлення торгових і економічних зносин поміж обома державами і виходячи з необхідности взаємного додержання кожною з сторін, що умовляються, нейтралітету у випадку конфлікта одної з них з третьою державою, склали угоду такого змісту:

Ст. 1-а.

В обох державах утворюється представництво, а саме: в Празі—представництво Української Соціалістичної Радянської Республіки для УСРР, а в Харкові—представництво Чехо-Словацької Республіки для УСРР. У випадку потреби, до представництва можуть бути приєднані відділи в значних осередках держави, при умові згоди на те відповідного уряду.

Кожне з цих представництв є єдиним представництвом даної держави в другій державі з тим, що питання про визнання „де-юре“ уряду другої держави цим договором не передбачається.

Примітка. Обидва уряди зобов'язуються відповідно з цим припинити всі офіційні зносини з вселякого роду установами, представництвами організацій і особами, що мають на меті боротьбу проти уряду другої держави.

Ст. 2-а.

Голови і два члени представництв обох держав будуть користуватися всіма правами і перевагами осіб дипломатичного корпусу. Особи, що стоять на чолі відділу будуть користуватися всіма правами і перевагами, передбаченими міжнародним правом і місцевими законами для консульських представників. Голови представництв є акредитованими при Центральному Відомстві Справ Чужеземних тої держави, для котрої представництво утворені.

Представництва уряду будуть мати право непосредних зносин з вищезгаданими відомствами, а по торгових і репатріційних справах з підлеглими центральними установами,—відділи-ж представництв з місцевою владою.

Примітка: Особи, згадані в цій статті, повинні бути громадянами тої держави, яка їх призначає.

Ст. 3-а.

Інший персонал представництва буде користуватися рівними правами з особами подібного урядового положення представництв інших держав.

Ст. 4-а.

Обидва уряди зобов'язуються вжити заходів до падання представництву держави необхідного їй придатного помешкання так саме, як і помешкання голові представництва та його персоналу.

Ст. 5-а.

Представництву, окрім інших дипломатичних переваг, надається право приїому і відправки кур'єрів, не більше ніж один раз на тиждень з заштапованими пакетами, вагою, не перебільшуючою десяти кілограмів на кожного кур'єра, не підлеглих перегляду. Окрім вищезгаданих відправлень, представництва і відділи будуть мати право без жадних перепон одержувати для власного користування, через

кур'єрів і поштою, періодичні друковані часописи й книжки, що видаються в межах їх держави.

Ст. 6-а.

Представництва кожної держави будуть користуватися правом видавати візи і паспорти, засвідчувати документи и користуватися всіма іншими правами, які надані офіційним представництвам інших чужоземних урядів в данній державі.

Ст. 7-а.

Телеграми і радіотелеграми представництв будуть користуватися перевагою перед приватними телеграмами в розумінні їх відправлення.

Ст. 8 а.

Обидві сторони приймають на себе зобов'язання, що їх уряди будуть утримуватися од вселякої пропаганди, направленої проти уряду, державних і інших громадських установ, або соціально-політичної системи другої договірної сторони, і що вони не будуть приймати участь в політичних і соціальних конфліктах, що можуть виникнути в цих державах.

Ст. 9-а.

Громадяне УСРР будуть користуватися на терені ЧСР і громадяне ЧСР на терені УСРР всіма загальногромадськими правами і перевагами, які надані або які надалі будуть надані громадянам будь-якої третьої держави, за винятком прав і переваг, якими користуються в УСРР громадяне спільних з нею Республік.

Ст. 10-а.

Обидві сторони, що умовляються, згодні в тому, що цією угодою не узглядняється питання про можливі поміж ними взаємні претензії про уплату компенсації або питання про відновлення в правах тої чи іншої сторони, або її громадян.

Ст. 11-а.

Уряд Чехо-Словацької Республіки, прагнучи до як найширшої допомоги у відбудові економічного життя УСРР, зобов'язується робити підтримку кожному доцільному почину своїх громадян, скерованому на вищезазначену мету.

З свого боку, уряд УСРР зобов'язується гарантувати чехо-словацьким громадянам, які з його дозволу і в силу окремих угод, складених з відповідними органами УСРР, почнуть на терені УСРР економічну діяльність, повний юридичний захист особистості й майна і всебічно підтримувати їх в цій економічній діяльності. В окремих випадках будуть складені угоди про особливі гарантії для інвестування капіталів.

Так саме уряд ЧСР визнає за урядом УСРР і її громадянами права юридичної особи у випадку переведення ними на терені ЧСР торгової діяльності.

Ст. 12-а.

Обидві сторони, що умовляються, зобов'язуються не шкодити поверненню на батьківщину громадянам іншої сторони і робити в цьому напрямкові вселяку допомогу на рівних з громадянами інших держав підвалинах.

Ст. 13-а.

Після заключення цієї угоди обидві сторони вживуть відповідних заходів для відновлення поштових, телеграфних і транспортних сполучень на базі міжнародних угод і погоджень.

Ст. 14-а.

При здійсненні торгових зносин поміж Ч. С. Р. і У. С. Р. Р. треба додержуватися таких положень:

1) Всяка торговельна діяльність повинна провадитись згідно закону кожної з сторін, що складають угоду;

2) Що до У. С. Р. Р., то монополія зовнішнього торгу належить уряду У. С. Р. Р. і здійснюється при допомозі уповноважених на це органів.

3) Всі торговельні умови, що стосуються до терену У. С. Р. Р. і складені з приватними групами або приватними особами, діючими не в імені уряду У. С. Р. Р. і не як його уповноважені або не з його дозволу, будуть вважатися за порушення цієї статті.

Ст. 15-а.

Громадяне, фірми і юридичні особи одної держави, при складанні юридичних умов з громадянами, фірмами та юридичними особами другої держави, будуть мати право складати ці умови з внесенням пакту про полюбовний розбір, або встановлювати підсудність сторін, що повстають з цих умов, судом буд-якої з цих двох держав, по взаємному погодженні

Ст. 16-а.

Майно Уряду У. С. С. Р. в Ч. С. Р. і навпаки, користується охороною, узгодженою міжнародним правом для майна уряду дружньої держави.

Ст. 17-а.

Представництво кожної з сторін, що умовляються, має право за згодою уряду іншої сторони, закликати з своєї держави фахівців для обміркування технічних, економічних, юридичних та інших питань. Про вище згадану згоду повинно клопотати Центральне Відомство Справ Чужоземних перед представництвом іншої держави. Такі клопотання повинні бути розглядені в як найскорший термін.

Ст. 18-а.

Обидві сторони, що умовляються, зобов'язуються не накладати арешти і не провадити конфіскації майна і краму, що ввозяться на їх терен іншою стороною або її громадянами, коли при ввозі виконувались закони і накази, що мають силу на данному терені.

Ст. 19-а.

Чехословацьким громадянам, що вирушають з торговельною метою і на підставі цієї угоди до У. С. Р. Р. з додержанням існуючих паспортних пактів, гарантується недоторканість майна, яке вони з собою привозять, а також майна, законно придбаного на терені У. С. Р. Р. Вищезгадана недоторканість не визначає ще права вивозу за кордон придбаного на Україні майна, вивіз якого припускається лишень на підставі законів і розпоряджень про монополію зовнішнього торгу та митних законів У. С. Р. Р.

Ця угода складена в двох примірниках, а саме: на чехословацькій і українській мовах і обидва тексти є оригіналами.

Ця угода буде затверджена кожною державою, що складають її на підставі їх законів і матиме чинність з дня обміну сповіщенням про затвердження угоди.

Жадна сторона не може одмовитися од цієї угоди без попереднього за шість місяців повідомлення.

Ст. 21-а.

У випадку припинення цієї угоди, представництвам буде надана можливість залишатися в державі свого перебування протягом не менше шести місяців для повної ліквідації справ.

В підтвердження цього вищеназвані уповноважені підписали цю угоду з прикладенням своїх печаток.

Вчинено в м. Празі, 6-го червня 1922 року.

Оригінал підписали: *М. Левицький, В. Гірса, Я. Дворжичек.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 12 серпня 1922 р., Ч. 179.

483. Про недійсність угоди УСРР з Латвією.

З'огляду на невідбувшися обмін ратифікаційними грамотами по ратифікації угоди між Українською Соціалістичною Радянською Республікою і Латвійською Демократичною Республікою, підписаної в м. Москві 3-го серпня 1921 року, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Складену 3-го серпня 1921 року угоду поміж УСРР та Латвійською Демократичною Республікою, ратифіковану ВУЦВК'ом 14-го жовтня 1921 року (Зб. Узак. 1921 р., ч 18, ст. 531) вважати невідбуваючою і заборонити урядовим установам та урядовим особам УСРР її виконувати.

м. Харків, дня 19-го липня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 6 серпня 1922 р., Ч. 174.

484. Про утворення Фейербахівського Комітету.

З метою організації широкого вшанування по всій Україні 50-ти літні річниця роковини смерті великого філософа-матеріаліста Людвіга Фейербаха, попередника наукового соціалізму, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Закласти під головуванням члена президії ВУЦВК тов. Скрипника Фейербахівський Комітет в складі: Наркома освіти т. Гринька, Члена Колегії Наркомосу т. Діманштейна, представників агіпропу ЦК Півдбюро ВЦРПС, Харківської Науково-Дослідчої Кафедри Марксизму та Марксознавства, з наданням зазначеному Комітету права зносити зі всіма центральними і місцевими органами Радянської Влади по справах, що зв'язані з організацією Фейербахівського вшанування, з окрема по справах:

1. Видавня спеціально присвяченої Фейербаху літератури (збірника, популярного нарису, статтів в часописах і газетах та инш.).

2. Організації урочистих засідань і зібрань, присвячених вшануванню Фейербаха (зібрання робітників і студентів, засідання Науково-Дослідчих Катедр і ВУЗ'ів, доповіді в клубах та инш.).

3. Вживання інших заходів, що до вшанування Фейербахівської річниці (назва вулиць, просвітніх установ і инш.).

м. Харків, дня 19 липня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ от 12 серпня 1922 р. Ч. 179.

485. Про влаштування лотерей Державними установами.

На підставі постанови РНК РСФРР от 26-го травня 1922 року, оголошеної 10-го червня 1922 року, ч. 127/1566 в „Ізвестіях ВЦВК'у“, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Тимчасово дозволяється державним установам влаштування лотерей з метою збільшення коштів: а) на боротьбу з голодом і б) на потреби соціального забезпечення, охорони здоров'я та культурно-освітні.

2. Лотереї можуть влаштовуватись, як з грошовими, так і з річовими виграями.

3. Лотереї, що влаштовуються по Україні, або що виходять за межі одної губернії, підлягають дозволу Раднаркому по поданням Уполноркомфіну; лотереї що влаштовуються в губерніяльному або більш вузькому масштабі (повітовім, міським, волоснім и т. ин.), дозволяються Президією Губвиконкомів по поданням Губфінвідділів,

4. Установи, що бажають влаштувати лотерею, мусять звернутися за дозволом до Губвиконкому через Губфінвідділ або до Управління Уповнаркомфіну по приналежності (ст. 3), з зазначенням відповідальних осіб, порядку організації й фінансового пляну лотереї, а також терміну та порядку розігри.

5. Розігра переводиться установою, що нею влаштована лотерея, при участі представників НК РСІ і Уповнаркомфіну і обов'язково привселюдно.

6. Уповнаркомфіну доручається в тижневий речинець видати інструкцію по вживанню цієї постанови.

м. Харків, дня 19-го липня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ от 6 серпня 1922 р. Ч. 174.

486. Про зміну форм допомоги голодаючим з боку селян, та про утворення продовольчого фонду ЦКДопголоду.

В розвиток постанови ВУЦИК'у та РНК од 12/VII—22 року „Про утворення ЦКДГ фонду допомоги голодним і „відбудови сільського господарства“, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. З метою полегшення і зрощення форм допомоги голодаючим з боку селянського населення, одмінити з 1-го серпня 1922 року всі

встановлені до видання цієї постанови що місячні збори з селян на користь ЦКДонголоду 1922—23 року.

Примітка. В місцях, визнаних особливою постановою ВУЦВК'у голодуючими, Губвиконкомам надається право зменшити розміри додаткового збирання до одного хунту.

3. Переведення зазначеного збору, прийом, облік і схованку покласти на органи НКПроду.

4. Все зібране в порядку цієї постанови утворює продовольчий фонд для справи допомоги голодним і відбудування селянського господарства, що є в повному розпорядженні ЦКДонголоду при ВУЦВК'у.

5. ЦКПомгоду та НКПроду, в розвиток цієї постанови, виробити відповідні інструкції і розіслати місцям для керування.

м. Харків, дня 19-го липня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у от 18 серпня 1922 р. Ч. 184.

487. Про ліквідацію комісії по перегляду установ У.С.Р.Р.

1. З огляду на закінчення работ по перегляду установ УСРР, утворену при ВУЦВК'у за-для цієї мети комісію, як виконавшу своє завдання, — скасувати: всі матеріали комісії передати в секретаріят ВУЦВК'у.

2. Запропонувати всім відомствам суворо додержуватися штатів, встановлених ВУЦВК'ом, ні в якому разі не поширюючи їх; УПНКФіну та НКПроду при вирахованні фінансових та продуктивних ресурсів для відомств, залишених на державному постачанні, в своїх вирахованнях додержуватися затверджених президією ВУЦВК'у норм штатних списків відомств; НК РСІ кладеться в обов'язок стежити за точним виконанням зазначених штатів всіма відомствами Республіки, незалежно од переходу тих чи інших установ на місцеві кошти.

3. На випадок потреби збільшення штатів, відомства повинні переводити ці збільшення через Раднарком для дальнішого затвердження ВУЦВК'ом. Про всіляке скорочення штатів відомства повинні протягом тижня сповістити Раднаркому для відповідного затвердження установленному порядку.

4. Запропонувати всім відомствам протягом 2-х місяців з дня видання цієї постанови, подати до РНК свій плян дальшої реорганізації скорочення.

5. Запропонувати Раднаркому не пізніше 1-го жовтня 1922 року подати ВУЦВК'у плян скорочення штатів по всіх Наркоматах.

м. Харків, дня 19 липня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 12 серпня 1922 р. ч. 179.

488. Положення про порядок вирішення продовольчих справ продовольчими сесіями Нарсудів і Ревтрибуналів.

1. В розвиток та зміну постанови ВУЦВК'у од 11-го квітня 1922 року. „Про утворення апарату по оподаткуванню й збиранню єдиного продовольчого податку“, для розгляду судових справ про порушення законоположень про продовольчі податки, Губревтрибунали і Губраднарсуди вилучають по приналежності продовольчі сесії (Продсесії) Губревтрибуналів та Нарсудів.

2. Предсесії Губревтрибуналів чинять в складі: а) Голови, що призначається Головою Губревтрибуналу із числа членів останнього; б) двох членів, що призначаються або Пленумом Губревтрибуналу зі складу членів останнього, або Губвиконкомом з інших осіб по поданню Пленуму Губревтрибуналу.

3. Предсесії Нарсуду чинять в складі: а) Голови що, призначається Губраднарсудом з членів Президії його, або з запасних (додаткових) Народніх Суддів, а також з інших осіб, маючих право бути вибраними на посаду Нарсуддів з затвердження останнього Губвиконкомом: б) двох народніх засідателів, що вибираються по окремому спискові.

4. З продподаткових справ Предсесіям Губревтрибуналів підсудні: а) справи перелічені в ст. 64 постанови ВУЦВК'у од 11-го квітня 1922 р. „Про організацію апарату по оподаткуванню й збиранню единого продовольчого податку“, б) справи про службових осіб, винних в невживанні заходів що до успішного переведення продкомпанії збирання продподатку, в бездіяльності, і в службових зловживаннях безпосередньо зв'язаних з продподатком, а також в незаконному вживанні адміністративних кар (перевищення влади при збиранні податку, передбачених ст. ст. 52—54, зазначеної постанови ВУЦВК'у од 13-го квітня 1922 року.

5. Предсесіям Нарсудів підсудні справи, перелічені в ст. 63 постанови ВУЦВК'у од 11-го квітня 1922 року і всі інші продподаткові правопорушення, не підсудні Предсесіям Губревтрибуналів.

6. Відносно правил судівництва Предсесії Губревтрибуналів і Нарсудів чинять на загальних підставах, згідно існуючих на цей предмет правил, за винятком вилучень, визнаних цією постановою, а також постановою ВУЦВК'у од 11-го квітня 1922 р.

7. Допит в справі порушення законоположень про продподаток провадиться продорганами. Предсесії зобов'язані розглянути допит, що надійшов до них протягом двох діб з моменту його надходження.

На випадок, коли справа не дозволяє задовольнитися допитом продорганів, Предсесії направляють справу до розсліду через Нарслідів і Оснарслідів по підслідности.

8. Виконання присудів Предсесій може бути забезпечено заарештованням майна податплатів.

9. Арешт на майно може бути накладеним так в порядку ст. 68 Положення про Нарсуди, як і до розгляду справи по суті, в порядку ст. 65 постанови од 11—IV 1922 року.

10. Присуди Предсесій виконуються місцевими органами. Управління негайно по набутті ними чинности.

11. Присуди в частині майнових стягнень переводяться до виконання при обов'язковій співучасті місцевих представників продорганів.

12. Касаційні скарги і протести на присуди Предсесій Губревтрибуналів подаються в 7-ми денний термін з дня оголошення присуду.

13. Подача касаційної скарги або протесту не припиняє переведення до виконання заходів забезпечення.

14. Доручити Наркомюсту в двохтижневий термін розробити в розвиток цієї постанови необхідну інструкцію, погоджуючи її в підлеглих випадках з Наркомпродом.

м. Харків дня 19 липня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального

Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 6 серпня 1922 року, ч. 174.

Постанови Ради Народніх Комісарів.

489. Про припинення випуску із скарбниць і прийому грош- знаків випусків до 1922 року.

З метою встановлення однородности грошового обігу і зпрошення взаємних розрахунків установ і населення, в зв'язку з випуском грошових знаків зразку 1922 року, Рада Народніх Комісарів УСРР, на підставі постанови РНК РСФРР від 28 червня 1922 р., оголошеної в газеті „Ізвестія“ 19 липня 1922 року, Ч. 159/1598 ухвалила:

1. Припинити з 1-го липня 1922 року випуск із скарбових установ Уповнаркомфіну і Української контори Держбанку грошових і розрахункових знаків і з'обов'язань, випущених в обіг до 1922 р.:

Прийом скарбницями Уповнаркомфіна і Українською Конторою Держбанку зазначених в п. 1-му грошових і розрахункових знаків, а також зобов'язань в платіжі до обміну на грошові знаки зразку 1922 р. по встановленому розрахункові провадиться:

а) безвідсоткових з'обов'язань РСФРР, випуску 1921 року, в зміну термінів, визначених декретом РНК від 15 вересня 1921 року (Збір. Узак. 1921 р. ч. 64, ст. 481)—до 1 січня 1923 року;

б) в грошзнаках 50 тис. і 100 тис. карбованців вартости випуску 1921 р.—до 1-го січня 1923 року;

в) всіх інших знаків, що зазначені в п. 1-му—до 1 жовтня 1922 р.

Після цих термінів, зазначені кредитові білети, розрахункові знаки і з'обов'язання до платіжу і до обміну не приймаються і гублять надану їм платіжну силу.

м. Харків, дня 21 липня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Скрипник.*

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 4 серпня 1922 р. Ч. 172.

490. Декрет про порядок продукції медикаментів.

З метою кращого урегулювання продукції фармацевтичної промисловости приватно-власницьких і кооперативних підприємств, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Право продукції медикаментів надається кооперативам і приватним особам на слідуючих підставах:

1. Відкриття фармацевтичних лабораторій і заводів провадиться за дозволом президії УРНГ або місцевих органів Української Ради Народнього Господарства.

2. Українська Рада Народнього Господарства видає по згоді з Народнім Комісаріатом Здоровоохорони і Уповноважених Народнього Комісаріату Фінансів спеціальні інструкції, що регулювали-б так порядок відкриття, як і саму продукцію.

3. Всі виготовані кооперативами і приватними особами медикаменти можуть поступати до продажу лишень з додержанням обов'язкових постанов, регулюючих торгівлю, і спеціальних правил, визначених Народнім Комісаріатом Здоровоохорони по згоді з Українською Радою Народнього Господарства.

м. Харків, дня 24 липня 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Скрипник.*

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 24 серпня 1922 р. Ч. 188.

491.

Про додаткові підпомоги при відпусках.

У зміну раніш виданих постанов і на підставі постанови РНК РСФРР від 7-го липня 1922 року, оголошеної в „Ізвестіях—ВУЦВК'у“ від 9-го липня 1922 року, ч. 151/1590, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Робітникам і службовцям, місяшний заробіток яких, включаючи всі види утримання, не перебільшує визначеного Українською Тарифною Радою мінімуму заробітньої платні по 12 розряду тарифної сітки, що фактично йдуть в 1922 році в черговий відпуск, підприємства, установи і господарства так державні, як і приватні зобов'язані видати підмогу в розмірі 50 відс. вартости проїзду по залізничних і водяних шляхах сполучення туди й звідти, на віддалення не більш 610 верстов в одін кінець.

2. Наркомати і установи, що є на загально-державному бюджеті, подають в Уповнаркомфін додаткові заявки про потрібні їм кошти на покриття видатків, зроблених ними згідно з пунктом 1-м цієї постанови по окремих місяцях до кінця бюджетного періоду.

Примітка 1: Підприємств і установи, що є на місцевому бюджеті, провадять подібні витрати по своїх місячних бюджетах.

Примітка 2: Всі підприємства і установи зобов'язані вести суворий облік всіх підпомог, виданих ними в порядку цієї постанови, з зазначенням кому и коли видана підмога, в якому розмірі, а також станції призначення.

3. Підпомоги (ст. 1) видаються підприємствами і установами з дня оголошення цієї постанови не чекаючи одержання спеціальних кредитів.

м. Харків, дня 25 липня 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Скрипник*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 24 серпня 1922 р. Ч. 188.

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

492. Про основані приватні маєткові права, що визнаються УСРР, охороняються її законами і захищаються судами УСРР.

З метою встановлення точних взаємовідносин державних органів з об'єднаннями і приватними особами, які беруть участь в розвиткові продукційних сил країни, а також взаємовідносин приватних осіб та їхніх об'єднань по-між собою і з метою надання виходячих з цього правових гарантій, потрібних для здійснення майнових прав громадян УСРР і чужоземців, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалює:

1. Надати всім громадянам, не обмеженим у визначенім законом порядкові в своїй правоздатности, право на території УСРР організувати промислові й торгові підприємства і займатися дозволеними законами УСРР фахами і промислами з додержанням всіх постанов, що регулюють промислову і торговельну діяльність і охороняють вживання праці.

2. Надати всім громадянам, не обмеженим у визначеному законом порядкові в своїй правоздатности, нижчеслідуючі майнові права і захист їх судами.

А. Право на речі.

1. Право власності на денационалізовані побудови в міських і сільських місцевостях, з правом відчуження таких побудов і з передачею покупцю орендного права на земельну ділянку, заняту відчужденими побудовами.

Примітка. Право передачі оренди не поширюється на селитьбові ділянки в сільських місцевостях.

2. Визначаємо угодами з місцевими органами влади, яким довірене розпорядження землею, право забудовання земельних ділянок, в міських і сільських місцевостях на встановлений окремим законом термін, але не більш 49 р. з наданням на той же термін зазначених в передньому пакті прав на побудови.

3. Право власності на рухоме майно, що обіймає фабрично-заводські, торговельні і промислові підприємства, що можуть бути в приватному володінні, ріжного роду приладдя і засоби виробництва, продукти сільсько-господарчого виробництва і промисловости, крами, не вилучені з приватного обороту спеціальними узаконами, грошові капітали, речі хатнього вжитку і господарства і речі особистого вжитку.

Примітка. Реквізіцію майна, зазначеного в п. п. 1, 2 та 3 цього декрету, з винагородженням з вивлащеного майна протягом місяця по пересічних риночних цінах, а також даремну конфіскацію його припускати лишень у випадках визначених законом.

4. Право залогу й станови майна, зазначеного в п. п. 1, 2 та 3 цієї постанови.

5. Право на винахід, авторське право, на крамові знаки, промислові моделі і малюнки в межах, визначених особливим законом.

6. Право спадщини по духовній і по закону подружжам і прямими наступними нащадками в межах загальної вартости спадщини—10.000 золотих карб.

Примітка. Винятки з цього припускаються лишень у випадках передбачених окремим законом.

Б. Право по з'обов'язанню.

7. Право складання ріжних, не заборонених законом угод, в тій кількості угод майнового найму, купівлі-продажу, міни, позики, ссуди, помови, поруки, страхування, товариства, (простого, повного, на вірі, акційного), векселя вселякого роду банківських кредитових угод, які угоди набувають законної сили і користуються судовим захистом з додержання загальних положень, зазначених в нижчеліруючих статтях:

а) вселякого роду незаборонені законом договори, заключені: 1) урядовими органами і особами, в межах наданого їм законом права; 2) чиноватними громадянами і 3) визнаваемими законом юридичними особами в межах, зазначених їх статутами—рахуються обов'язковими для склавших угоду сторін і дають їм право на судовий захист вимог, що витікають з угоди.

Примітка. Погодження, що міститься в угоді, і передбачає одмовлення сторони од права звертання до суду, недійсне.

б) не дійсною є угода, складена: 1) не чиноватними особами або 2) з метою, що суперечить закону, або обходить його, або 3) угода про передачу прав на речі, вилучені з обороту або 4) без додержання форм і порядку, встановлених законом під страхом недійсности угоди, або 5) скерована до очевидної шкоди для держави;

в) в таких випадках суд може визнати угоду недійсною повністю або частково: 1) коли сторона вступила в угоду під впливом обдурення, загроз, насильства або в наслідок злоумисної згоди її представника з контрагентом; 2) коли сторона складала угоду з наслідок помилки, маючої важливе значіння.

У таких випадках, коли одна зі сторін скористувалась надмірною потребою другої сторони з метою безумірного її визиску по угоді, суд може, або визнати угоду недійсною або припинити її чинність на наступний час.

8. Річеві і з'обов'язкові права, зазначені в ст. ст. 1—7, надаються також і визнаваемим законом юридичним особам, як-от: робітничим і кооперативним організаціям, вселякого роду товариствам, і зареєстрованим спілкам, державним установам і підприємствам, та їх об'єднанням, в межах, зазначених їх статутом, або відповідними положеннями.

Примітка: 1. Чужоземні акційні товариства і інші набувають права юридичної особи в УСРР лишень після належного дозволу уповноважених на те Радою Народніх Комісарів органів.

Примітка: 2. Чужоземні юридичні особи, не маючи дозволу на переведення операцій в УСРР, користуються правом на судовий захист в УСРР по претензіях, що виникають по-за межами УСРР і стосуються до звітників, перебуваючих в її межах, не инакше, як на засадах взаємности.

9. Суперечки про право цивільне вирішуються в судовому порядку.

10. Ця постанова не має зворотної сили і не дає прав бувшим власникам, майно яких відібране на підставі революційного права до видання цієї постанови, вимагати повернення майна.

11. На підставі цієї постанови Нарком'юст має виробити відповідні закони і внести на чергову сесію ВУЦВК'у проект Кодексу цивільних законів УСРР.

м. Харків, дня 26 липня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального

Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *Єрмоценко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 24 серпня 1922 р., ч. 188.

493. Про зараховання до трудгужподатку підвезки хліба платіями натурподатку.

З'огляду на те, що продукти, які нараховуються з селян по єдиному натуральному податку, повинні приставлятися коштами натурплатіїв у встановлені прийомні осередки Губпродкому, а также ураховуючи, що для різних сел одного й тогож району віддалення доставки продуктів різне і може виявитись для частини селянства надто обтягуючим—Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет в зміну ст. 22 постанови ВУЦВК'у та Раднаркому від 11 квітня 1922 р. „Про організацію апарату по оподаткуванню і збиранню єдиного предподатку“ (Збір. Узак. 1922 р., ч. 17, ст. 277) ухвалює:

1. Платії єдиного натурального податку, господарства яких є на віддаленні не більше 30 верстов по радіусу від призначених для їхнього району прийомних осередків, приставляють податок, який з них нараховується, за свій кошт.

2. Провоз продподатку на віддаленні понад 30-ти верстної смуги, зазначеної в п. 1 зараховується платіям, господарства яких є поза цією смугою, в рахунок виконання ними трудгужподатку.

3. Уповнаркомпраці в найкоротший термін по згоді з Наркомпродом виробити інструкцію про порядок зараховання в трудгужподаток зроблених платіями продподатку перевозок його понад 30 верстного радіусу.

м. Харків, дня 26 липня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *Єрмоценко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 6 серпня 1922 р., Ч. 174.

Видання Народнього Комісаріату Справ Юридичних У. С. Р. Р. Харків, 1922 р.

Збірник У законень та Роспоряджень

23952. Робітничче-Селянського Уряду України.

Ч. 32

5 вересня 1922 року.

Ч. 32

З М І С Т

(26 липня — 8 серпня).

- Ст. 494. Про волосні насінньові фонди і волосні насіннові комори (постанова).
✓ 495. Положення про Робітничче-Селянський Державний Контроль У. С. Р. Р. (положення).
" 496. По доповіді Центрального Статистичного Управління України (постанова).
" 497. Про торфові болота (постанова).
" 498. Про розміри оплати робітникам та службовцям на тимчасово зупинених державних підприємствах (постанова).
✓ 499. Про зміну постанови РНК УСРР од 14/III 1922 р. „Про постановку соціального забезпечення“ (постанова).
✓ 500. Про святкування 5-х роковин Жовтневої Революції (постанова).
✓ 501. Про Робфаки (постанова).
" 502. Про державні й приватні стипендії для учнів вищих шкільних закладів і про Комітети допомоги учням ВШЗ (постанова).
" 503. Про продовження терміну закріплення майна за незаможними селянами, відібраного ними в порядку розкуркулення села (постанова).
" 504. Про зміну ст. 1-ої постанови ВУЦВК:у од 8 березня 1922 року „Про відпуск спирту на технічні, хемичні і інші спеціальні потреби“ (постанова).
" 505. Про введення в поштово-телеграфне відомство окружної системи управління (постанова).
" 506. Про місяць ремонту Червоної касарні (постанова).
" 507. Про засоби застереження од пелагри (постанова).
" 508. Про Всеукраїнський Запасний Фонд Соціального Страхування та Всеукраїнський Фонд Робітниччої Медицини (постанова).
" 509. Про відміну трудової повинности для медперсоналу (постанова).

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

494. Про волосні насінньові фонди і волосні насіннові комори.

1. Визнати необхідним утворення в волостях постійного запасу насіння озимих і яричних хлібів поліпшеної якости для забезпечення засіву площів, призначених для дальшого плодіння поліпшеної пашні.

2. Засівне поліпшене зерно для дальшого плодіння може бути відпущено так на площі, що нарізані волостю спеціально для плодіння, як і на окремі господарства, що беруть на себе зобов'язання по дальшому плодінню і росповсюдженню поліпшеного насіння.

3. Волосні і насінньові фонди знаходяться в повному распорядженні волости і складають запас, що поступово збільшується. Видача з насінньових комор селянам провадиться на позичкових підвалинах з зобов'язанням повернення з ближчого врожаю по визначених для насінньових хлібів кондиціях з нарахуванням відсотків по організаційних витратах, охороні і сортіровці, в розмірі 6 хунтів з пуду.

4. Зобов'язати Губвиконкоми передати весь зібраний із зразкових насінньових дільниць хліб, за винятком позики і належної оплати за обробку, в безпосереднє відання волосним радам під їхню відповідальність за цілість і якість, визначивши форму і порядок звітності по волосній насінньовій коморі.

5. Відповідно з необхідністю постійного поліпшення якості насіння, надати право заміни всипаних в волосні комори хлібів на поліпшені у організацій і окремих осіб по згоді з останніми. Порядок, кількість і умови заміни визначаються на кожний біжучий період постановами волосних з'їздів Рад.

6. Насіння, всипане в волосні насінньові комори, не може бути предметом торгівлі й закладу.

7. Заборонити радянським органам під загрозою законної відповідальності будь-які реквізиції і конфіскації хлібного насіння, що зберігається в волосних насінньових коморах. Винні так за реквізицію і конфіскацію, як і за крадіжку і марнотратство і підмін насінням гіршої якості, притягаються негайно до відповідальності.

8. Всі радянські й господарчі органи зобов'язуються самою широкою допомогою Волосним Радам в справі зберігання, чистки й поліпшення якості насінньових хлібів.

9. Закликати селянство і зобов'язати Виконкоми всіх ступнів приступити негайно до ремонту і поліпшення готсвих волосних хлібів, комор, а де їх нема, до будування нових, притягаючи для проектування і технічного керування будуванням місцевих техніків і агрономів, використовуючи в першу чергу для побудови закнуті невикористані будування бувших дідичівських маєтків, не-трудових господарств, зруйнованих підприємств і невикористаних зруйнованих комунальних будівель. Так саме зобов'язати підлегли органи Наркомзему перевести пільговий відпуск лісу, а Українську Раду Народнього Господарства зобов'язати надати право позачергової пільгової розпилки лісу для означеної мети на найближчих тартацьких заводах.

Примітка: Будівлі, використані вже для інших потреб іншими відомствами, не можуть бути повернені в насінньову комору не порозумівшись з зацікавленими відомствами.

10. Пропонувати Губвиконкомам, при недостатчі коштів Волвиконкомів на будування насінньових комор, робити їм матер'яльну й фінансову підтримку.

11. Волосні насінньові комори звільнюються од будь-яких податків.

12. Народньому Комісаріату Справ Земельних доручається наглядати за виконанням цієї постанови, визначити загальний порядок утворення насінньового фонду, порядок його повернення, постійний догляд за насінньовими коморами, поширення операцій комор, як культурного розплідника в галузі полівництва, видаючи в розвиток цієї постанови відповідні інструкції.

м. Харків, дня 26-го липня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретар ВУЦВК *Єрмощенко*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 6 серпня 1922 р., Ч. 174.

495. Положення про Робітничо-Селянський Державний Контроль УСРР.

Розділ I.

Загальні положення.

Ст. 1. Державний Контроль над діяльністю всіх радянських установ, підприємств всіх громадських організацій здійснюється Народнім Комісаріатом Робітничо-Селянського Державного Контролю.

Ст. 2. На Народній Комісаріат РСДК покладається:

а) фактична перевірка діяльності всіх органів Радянської Влади і громадських організацій що до виконання поставлених перед ними завдань, так з боку законности, як і державної доцільности;

б) наступний фактичний контроль стану і видаткування всіх грошових і матеріальних коштів, що відпускаються і кредитуються державою всім без винятку державним, громадським, приватним і мішаного типу організаціям, установам і підприємствам, або що збираються, як добровільні внески й пожертви на державні, громадські потреби й цілі;

в) нагляд за виконанням зазначеними під літ. „б“ організаціями і установами зобов'язань, що виникають із доручень, які дані їм державою, з угод з держорганами, з точки зору законности, державної доцільности і загальної відповідности інтересам Робітничо-Селянської Республіки, з'окрема—за належним використанням зданого Держорганами в оренду майна;

г) старанний облік, на підставі ревізійних фактів, наслідків нових форм економічного розвитку, відповідности чи невідповідности законодавчого досвіду вимогам реального життя і інтересам працюючих, збирання матер'ялів, що можуть служити підвалиною для дальнішого законодавчого регулювання економічного життя Республіки;

д) догляд за обліком, розподілом і перехованням державного майна і нагляд за належним і доцільним провадженням всіх біжучих господарських операцій;

е) боротьба всіма засобами адміністративного й судового впливу з бюрократизмом і тяганиною;

ж) притягнення до справи державного контролю селян і робітників шляхом організації, де це є можливим, осередків контрольної допомоги, а також шляхом запрошування на фактичні і документальні ревізії представників зацікавлених Професілок, підприємств, комнезамів;

з) прийом скарг і заяв на неправдиві чинности, зловживання і правопорушення з боку урядових осіб і установ, для попереднього їх розгляду і подання до відповідних установ по приналежности;

и) встановлення по згоді з підвладними органами, на підставі ревізійного досвіду, удосконалених й одноманітних правил і форм рахівництва і звітности в державних установах і вживання інших заходів для поліпшення роботи в підвладних установах.

Ст. 3. За для здійснення зазначених вище завдань Державному Контролю надається право:

а) встановлювати постійний фактичний контроль і догляд над матер'яльними і грошовими оборотами державних органів, підприємств і громадських організацій;

б) призначати фактичні ревізії всіх органів Радянської влади (громадських і військових) і товариських організацій;

в) здійснювати наступну документальну ревізію грошових оборотів всіх підвладних органів так з сум, що випускаються з загально-громадських, як і з місцевих коштів;

г) давати висновки законодавчим установам по плянових і кошторисних предположеннях Народніх Комісаріятів і відповідних проектам декретів, що вимагають грошових асигновок з державних коштів;

д) зобов'язати ті установи, що ревізуються, показувати необхідні при переведенні ревізії документи, відомости і справки, а також переводити виїмки документів і запечаткування їх;

е) пропонувати тим установам, що ревізуються, робити виправлення замічених в їх роботі прогріхів і про звільнення урядових осіб з посади за службові провини та нехозяйські вчинки;

ж) зупиняти очевидячки незаконні або недоцільні постанови і чинности установ і урядових осіб по распорядженню матеріяльними і фінансовими коштами, що є в їх віданні.

Примітка 1. Постанова про припинення чинностей і распоряджень ревізуемої установи, прийнята відповідним органом контролю, є обов'язковою для підвладної установи і може бути відмінена лишень вищою контрольною інстанцією, постанова повітового контрольного—Губерніяльного, Губерніяльного Контрольора—Державним Контрольором (Наркомом). Припинення накладене Державним Контрольором або підтверджене ним може бути відмінено лише Президією ВУЦВК'у, РНК або УЕР.

Примітка 2. Означене під літ. „ж“ право Державного Контролю не расповсюджується на постанови місцевих Виконкомів, їх Президій і Народніх Комісарів, яким надається право приймати під свою відповідальність ті чи інші рішення, незалежно од вже накладеної заборони Контрольного органу, що нижче стоїть.

Примітка 3. Місцеві Контрольні органи за правильність переведених ними контрольних заборонень відповідають у визначеному порядку і при вселяких подібних заборонах місцеві контрольні органи зобов'язані складати протокол з зазначенням причин заборони.

з) подавати Державній Прокуратурі і належним слідчим органам про притягнення до судової відповідальности винувних в правопорушеннях і злочинах урядових осіб і виступати в суді по справах, що виникають в порядку ревізії, через своїх представників, як представник Державних маєткових інтересів;

і) призначати до комісії по прийому і здачі майна своїх представників з метою ревізійною й повідомляючою командірувати спеціально уповноважених на те осіб з правом дорадчого голосу для участі в засіданнях Колегії Наркоматів, Комісії і нарад, призначаємих ВУЦВК, РНК, УЕР і Губвиконкомом, а також в засіданнях Правління громадських організацій.

Ст. 4. Порядок переведення фактичних і наступних документальних ревізій, форми ревізійних висновків по них, а також порядок накладання начотів на распорядчиків кредитів передбачається Ревізійним статутом, що видається в законодавчому порядку.

Розділ II.

Організація центральних органів Р.С.Д.К.

Ст. 5. На чолі Народнього Комісаріяту Робітниче-Селянського Державного Контролю стоїть Народній Комісар, що призначається ВУЦВК'ом по поданню Раднаркому і Колегія під головуванням Наркома.

Ст. 6. Народній Комісар має свого заступника, що призначається Президією ВУЦВК'у по поданню Народнього Комісара.

Ст. 7. Члени Колегії призначаються РНК по поданню Наркома.

Ст. 8. Центральними органами Робітниче-Селянського Державного Контролю є:

1. Відділ Адміністративний.
2. Відділ Фактичних Ревізій.
3. Відділ Документальних Ревізій та
4. Відділ Військового Контролю.

Ст. 9. *Відділ Адміністративний* відає: адміністративними, господарчими і організаційно-інструкторськими питаннями центральних і місцевих органів НКРСДК, а також прийомом скарг та заявок.

Ст. 10. До складу Адміністративного Відділу входять: 1) Загальна Канцелярія, 2) Організаційно-Інструкторський Відділок, 3) Комторисно-Касовий Відділок, 4) Господарча частина, 5) Юридична, 6) Бюро по прийому скарг та заявок.

Ст. 11. *Відділ Фактичних Ревізій* відає фактичними ревізіями і обслідуванням всіх цивільних органів Радянської Влади і громадських Організацій.

Ст. 12. До складу Відділу Фактичних Ревізій входять: 5 ревізійних Відділків, поміж якими підвладні центральні органи розподіляються по відповідних однакових по характеру своєї діяльності групах, і загальна Канцелярія, що відає ревізійним діловодством всього Відділу.

Ст. 13. *Відділ Документальних Ревізій* відає: 1) наступною документальною ревізією всіх грошових засобів і річевих коштовностей, що відпускаються і кредитуються всім без винятку державним, приватним і мішаного типу організаціям, установам, та підприємствам із державних і місцевих засобів, або збираємих, як добровільні внески і пожертви, на державні, громадські потреби і цілі; 2) ревізією всієї фінансово-податкової справи, так відносно державних, як і місцевих податків; 3) перевіркою кас і касового діловодства; 4) подачею контрольних висновків законодавчим органам по прибутково-видаткових кошторисах відомств і по випрохуємих ними до одпуску (із місцевих і державних коштів) кредитах.

Ст. 14. До складу Відділу Документальних Ревізій входять: 4 ревізійно-оперативних Відділки, Загальна Канцелярія, що відає ревізійним діловодством всього Відділу.

Ст. 15. *Відділ Військового Контролю* відає: фактичною й наступною документальною ревізією всіх органів військового відомства.

Ст. 16. До складу Військового Відділу входять: 1) Відділок Загальний, що відає адміністративно-господарчими організаційними, інструкторськими (наказними) справами Відділу Військового Контролю.

2) *Відділок Фактичних Ревізій*, що відає фактичними ревізіями і обслідуванням всіх органів штабу Комвійскувкррму.

3) *Відділок Документальних Ревізій*, що відає наступною ревізією і перевіркою касової звітності всіх органів Військового відомства.

Ст. 17. На чолі кожного Відділу стоїть Керуючий Відділом і його заступник, на чолі Військового Відділу стоїть начальник Відділу і його заступник, що призначаються Народнім Комісаром РСДК, на чолі ревізійних Відділків стоять Завідуючі, які призначаються Народнім Комісаром по поданню Керуючого Відділом.

Розділ III.

Організація місцевих органів Роб.-Сел. Держ. Контролю.

Ст. 18. Місцевими органами Державного Контролю є Губерніяльні Відділи Роб.-Сел. Держ. Контролю при Губвиконкомах.

Ст. 19. На чолі Губерніяльного Відділу РСДК стоїть Завідуючий (Губерніяльний Контрольор), який призначається Народнім Комісаріатом по згоді з Губвиконкомом.

Примітка. Губерніяльний Контрольор не може бути звільнений від посади внакше, як по наказу Народнього Комісара за винятком віддання під суд у визначеному порядку.

Ст. 20. У повітах маються Повітові Контрольори, які призначаються Губерніяльним Контрольором і затверджуються Народнім Комісаріатом.

Примітка. Штати Повітових Контрольорів визначаються Губерніяльним Контрольором в межах загально-губерніяльних штатів, що визначаються Народнім Комісаріатом.

Ст. 21. До складу Губерніяльного Відділу РСДК входять:

1) *Адміністративний Відділок*, що відає адміністративною, господарчо-фінансовою, звітно-інструкторською частиною і прийомом скарг і заявок.

2) *Відділок Фактичних Ревізій*, що відає фактичною ревізією всіх громадських органів в губернії.

3) *Відділок Документальних Ревізій*, що відає наступною документальною ревізією всіх цивільних органів в губернії.

4) *Відділок Військового Контролю*, що відає фактичною наступною документальною ревізією всіх військових установ в губернії.

Ст. 22. На чолі Відділків стоять Завідуючі, що призначаються Губерніяльним Контрольором. Призначення на контрольні посади провадиться наказом губерніяльного контрольора, а відносно Зав. Відділками Губерніяльного Контролю, ст. Контрольорів, Контрольорів і їх помішників накази Губерніяльного Контрольору підлягають затвердженню Наркомату.

м. Харків, дня 26 липня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету
Петровський.

Секретар ВУЦВК'у *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 18 серпня 1922 р., ч. 184.

496. По доповіді центрального статистичного управління України.

Заслухавши доповідь т.т. *Волжова і Мишкіса* про роботу Центрального статистичного управління України, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Визнати загальну роботу ЦСУ України по організації державної статистики на Україні задовольняючою.

2. Підтвердити необхідність виконання ЦСУ України статистичних работ переведених в загально-федеративному масштабі з тим, щоб нові роботи загально-федеративного характеру розпочинались ЦСУ РСФРР лишень по попередньому погодженні з ЦСУ України.

3. З метою забезпечення можливості виконання зобов'язань, покладених на ЦСУ України п. 2 цієї постанови, визнати необхідним зрівняти штати органів державної статистики України з органами державної статистики РСФРР і забезпечити грошознаками пропорційно числу об'єктів спостереження і загальному обсягу работ. У випадку необхідности скорочення штатів і фінансового постачання зобов'язати ЦСУ України подати РНК і президії ВУЦВК'у свої міркування про те, які роботи і в яким обсягу підлягають скороченню або одміні з тим, щоби одміна або скорочення работ загально-федеративного характеру провадилась лишень по окремій кожній раз постанові РНК і президії ВУЦВК'у.

4. Констатуючи досягнені успіхи по об'єднанню і погодженню работ відомственої статистики, пропонувати ЦСУ України продовжити працю по погодженню работ відомственої статистики і керуванню ними.

5. З огляду на державну вагу своєчасного поступлення статистичних відомостей, зобов'язати Губвиконкоми і всі Радянські органи вжити всіх необхідних заходів для забезпечення своєчасного поступлення і передачі до центру статистичних відомостей.

6. Надаючи величезне значіння оголошенню статистичних матер'ялів, зобов'язати ЦСУ України вжити всіх необхідних заходів для своєчасного виконання затвердженого УЕР'ом видавничого плану.

7. З огляду на надзвичайну вагу переведення осіннього обслідування сільського господарства пропонувати УЕР'і розповсюдити постанову од 13-го березня і на осівне обслідування.

8. З метою економії сил і коштів визнати необхідним об'єднання звітів, що мають бути поданими до 7-го з'їзду Рад, з черговим звітом УЕР'и, що складається на підставі постанови ВУЦВК'у од 22-го березня з тим, щоби поруч з загальною політикою відомств звіти містили в собі об'єктивний матер'ял характеризуючий роботу відомств і стан відповідних галузів народного господарства, згідно з виробленими програмами.

м. Харків, дня 26 го липня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретар ВУЦВК'у *Єрмощенко*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 24 серпня 1922 року, Ч. 188.

Постанови Ради Народніх Комісарів

497.

Про торфові болота.

На підставі декрету РНК РСФРР от 17/V 1922 р., оголошеної в „Ізвестіях ВЦВК'у“ од 31/V—1922 р. ч. 119 і з метою урегулювання питання про використання торфових болот, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Всі торфові болота, за винятком площ, наданих і одведених в порядку землеустрію місцевому населенню, утворюють собою державний торфовий фонд, що є в віданні Наркомзему по Головному Управлінню Державних земель і майна.

2. Експлоатація торфових болот переводиться згідно загального пляну, що розроблюється Наркомземом разом з Уккранаргоспом і затверджується УЕР з тим, що торфові болота, які не експлюатуються Наркомземом з метою задоволення сільсько-господарчих, досвідно-зразкових або паливних потреб населення, утворюють особливий фонд з якого Наркомзем по Головному Управлінню Державних земель і майна віддає болота для промислової експлоатації в оренду.

Примітка 1. При здачі торфових болот в оренду Укрторгу надається при вишних рівних умовах переважно перед вишними орендарями право заорендування болот.

Примітка 2. Плян експлоатації торфових болот розроблюється НКЗ по згоді з УРНГ на підставі його продукційного програму і саме погодження повинно бути прикладено до загального пляну, що подається на затвердження УЕР.

Примітка 3. Для всіх орендарів торфових болот обов'язкові всі правила і постанови Головного Управління Державних земель і майна, що регулюють справи розробки болот в сільсько-господарчому значінню, їхньої охорони і раціонального використання.

3. Обладнання, що є на торфових розробках і належить органам УРНГ, закріплюється за ними і може бути використаним для розробки на підставі угод, що складаються Наркомземом з УРНГ.

4. Вся торфова товща, що розроблюється так на вже існуючих розробках, як і на болотах, що будуть здаватися надалі в оренду, підлягає оплаті з 1-го липня 1922 р., оскільки окремим погодженням або угодою не передбачено вишого терміну. Оплата провадиться орендарями на підставі особливого положення, що має бути виданим Наркомземом по Головному Управлінню Державних земель і майна по згоді з відповідними відомствами і що узгоднює надання пільг Радгоспам і місцевому населенню, що виробляє торф для особистих господарських потреб.

5. Вся орендна платня, що одержується од здачі торфових болот, зараховується в прибуток держави по конторисеу Народнього Комісаріату Справ Земельних.

м. Харків, дня 1 серпня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Скрипник*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 30 серпня 1922 р., ч. 192.

498. Про розміри оплати робітникам та службовцям на тимчасово зупинених державних підприємствах.

В доповнення до примітки 1-ої ст. 1-ої постанови РНК от 11-го листопаду 1921 року „Про соціяльне забезпечення працюючих“ (Зб. Уз. 1921 р. ч. 23, ст. 671), у відміну ст.ст. 97, 101 та п. „б“ ст. 145 загального положення про тарифи і на підставі постанови РНК РСФРР од 20-го січня 1922 р., оголошеної в Зб. Уз. 1922 р., ч. 7, ст. 77, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. При зупиненні державних підприємств на термін понад двох місяців робітники і службовці цих підприємств підлягають негайному звільненню за винятком мінімального штату, необхідного для збереження обладнання підприємства.

2. У випадку тимчасової зупинки підприємства на термін не більше двох місяців робітники і службовці цих підприємств можуть бути залишені при підприємстві з дозволу Губерніяльної Економічної Ради або Української Економічної Ради по приналежності.

3. Залишені робітники й службовці протягом одного місяця перестойни зберігають по місцю посади або роботи свою тарифну ставку. Протягом другого місяця перестойни вони одержують по місцю посади або роботи половину своєї тарифної ставки, але у всякому випадкові не нижче мінімальної заробітної платні даної місцевости. Коли-ж зупинення підприємства продовжаться більш двох місяців, робітники і службовці залишені при ньому, згідно п. 2, підлягають звільненню, за винятком мінімального штату необхідного для збереження обладнання підприємства.

4. Розрахунок звільнених згідно п. 1 і 3 цієї постанови провадиться з додержанням постанови РНК од 5-го грудня 1921 року про забезпечення робітників і службовців, звільняємих з посади (Зб. Уз. 1921 р., ч. 25, ст. 732).

м. Харків, дня 1 серпня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Скрипник*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 24 серпня 1922 р., ч. 188.

499. Про зміну постанови РНК УСРР од 14/III. „Про постановку соціального забезпечення“.

В зміну постанови Ради Народніх Комісарів од 14/III—1922 року (Зб. Уз. 1922 р., ч. 12, ст. 209, „Вісти“ от 13/IV, ч. 83), „Про постановку соціального забезпечення“, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Ст. 5-у цієї постанови викласти в такій редакції:

Всі безхазяйні і конфісковані цінні папери, грошові знаки в Російській і чужоземній валюті, так металичні, як і папірові, за винятком радянських грошових знаків, а також золото, срібло і платина в грудках та виробках і коштовні каміння віддаються в розпорядження уряду в касові органи Уповнаркомфіну.

м. Харків, дня 1-го серпня 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Скрипник*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 30 серпня 1922 р., ч. 192.

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

500. Про святкування 5-х роковин Жовтневої Революції.

З метою гідного увічнення різними мистецтвами подій Жовтневої Революції в наступну в 1922 р. п'ятирічну роковину—НКО-су доручається.

По Головополітосвіті.

1. Пропонувати всім підлеглим Головополітосвіті органам из місцях підготувати відкриття в усіх населених місцевостях У.С.Р.Р. освітніх установ імени Жовтневої Революції а саме; шкіл, клубів, книгозбірень, освіт і инш., пристосовавши їх урочисте відкриття до дня п'ятирічної роковини.

По сектору мистецтва.

2. Спроекувати і перевести всі підготовчі роботи до закладення в м. Харкові будівлі „Будинку Пролетарської Творчости імени Жовтневої Революції“.

3. Спроекувати й перевести всі необхідні роботи по закладенню в п'ятиріччя Жовтневої Революції в Харкові і инш. містах У.С.Р.Р. монументу-пам'ятника Жовтневої Революції

Примітка. На проект „Будинку Пролетарської Творчости імени Жовтневої Революції“ і монументу—пам'ятника оголосити Всеукраїнський конкурс. Поруч в цим притягти всі місцеві студії до колективної творчости в цьому напрямку.

4. Організувати у Харкові і инш. пунктах УСРР, де це буде технічно можливим нанораму Жовтневої Революції по тиву існуючих в Харкові „Голгофи“, в Москві—„Бородіно“ і инш.

5. Шляхом конкурсу і колективної роботи в студіях спонукувати до відбитку у музиці і літературі ідеї Жовтневої Революції, зокрема утворити: гіми, оперу, марш, ораторії і инш. літературні і драматичні твори; романи, п'єси і инш.

6. Утворити спеціальний фонд шляхом підписки, оподаткування театрів, кінематографів, видовищ і т. инш.

забезпечення учнів в шкільних закладах професійної освіти" (Зб. Уз. 1921 р., ч. 25, ст. 737).

3. Окремим державним установам, фабрично-заводським підприємствам, товариським, кооперативним і професійним організаціям, а також приватним підприємствам і особам надається право закладати стипендії для учнів вищезазначених закладів.

4. Учні, які одержали державні стипендії, зобов'язані по скінченні ними курсу послужити на посаді у держави по своїй спеціальності по півтора року за кожен рік одержання стипендії. Надання стипендіатам посади провадиться у визначеному порядку.

Примітка: Держорганам надається право закладати стипендії під умовою потомної праці стипендіата протягом терміну, визначеного в цій статті, в органі, що закладає стипендію.

II.

5. Всеукраїнський Комітет Допомоги учням має на меті:

а) допомогати переведенню в законодавчому і адміністративному порядку заходів, що направлені до поліпшення матеріального стану учнів вищих шкільних закладів, робітничих факультетів, технікумів, що вийшли з пролетаріату і трудового селянства;

б) сприяти найбільш успішному переведенню в життя всіх заходів до забезпечення зазначених учнів.

6. Для здійснення цієї мети комітет:

а) має право вносити на затвердження безпосередньо у всі вищі центральні установи проекти постанов, що стосуються до галузей його діяльності;

б) доглядати за фактичним задоволенням потреб учнів і за виконанням виданих з цією метою постанов і розпоряджень;

в) має право вимагати од всіх відомств і установ подання відомостей і документів, що торкаються галузей його діяльності;

г) у випадку невиконання існуючих розпоряджень по задоволенні потреб учнів, має право притягання винуватих до судової відповідальності;

д) притягає до участі у своїй роботі товариські, кооперативні і професійні організації, а також окремих осіб, яко членів співстаранників;

е) турбується над закладенням максимального числа стипендій і визначає порядок і форми їх закладення відомствами, організаціями і приватними особами,

III.

7. До складу Всеукраїнського Комітету Допомоги учням ВШЗ входять: член президії ВУЦВК'у—голова Комітету; Голова Півдбюро ВЦРПС з замістником в особі зав. Культвідділом, Голови Головпрофосу, Заст. Голови Уккранаргоспу, Заст. Наркомзему, представник Наркомпроду і з дорадчим голосом 5 представників ВШЗ міста Харкова.

Примітка: З організацією Всеукраїнського Комітету Допомоги учням ВШЗ, каються комітети допомоги робітничим факультетам (Зб. Уз. 1922 р. ч. 6, ст. 99), і все їх діловодство передається Всеукраїнському Комітету Допомоги учням.

8. Місцевими органами Всеукраїнського Комітету Допомоги учням суть Губерніяльні Комітети Допомоги учням ВШЗ, що складаються під головуванням Головгубвиконкому, з членів-представників відомств, що входять до складу Всеукраїнського Комітету, і з дорадчим голосом п'ять представників місцевих ВШЗ.

9. Губерніяльні Комітети зобов'язаві що місяця подавати Всеукраїнському Комітету звіти про свою роботу і про матеріальний стан ВШЗ, що є під їх наглядом.

м. Харків, дня 2-го серпня 1922 року.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Єрмощенко.*

За Секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ от 24 серпня 1922 р., ч. 188.

503. Про продовження терміну закріплення майна за неможливими селянами, відібраного ними в порядку розкуркулення села.

1. В зміну п. 4 постанови ВУЦВК'у от 10 травня 1922 року. „Про припинення справ виникаючих в зв'язку з розкуркуленням села“ (Зб. Уз. 1922 р., ч. 22, ст. 357), термін розподілу і закріплення за неможливими селянами, або їхніми колективами одібраного ними майна в порядку розкуркулення села продовжити до 10-го жовтня 1922 року.

2. Цій постанові надати чинности по телеграфу.

м. Харків, 2-го серпня 1922 року.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Єрмощенко.*

За Секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 24-го серпня 1922 р., ч. 188.

504. Про зміну ст. 1-ї постанови ВУЦВК'у од 8 березня 1922 року про відпуск спирту на технічні, хемічні і інші спеціальні потреби.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Змінити редакцію примітки до ст. 1-ої постанови ВУЦВК'у од 8-го березня 1922 року. „Про акциз зі спирту, що відпускається на технічні, хемічні і інші спеціальні потреби“ (Зб. Уз. 1922 р., ч. 11, ст. 184) таким чином:

Примітка: Не підлягає обкладенню акцизом сирій і ректифікований спирт, що відпускається:

а) в розпорядження Промвійськради для виготовлення військового знаряддя на державних заводах;

б) в розпорядження Народнього Комісар'яту Здоровоохорони для медично-санітарних потреб населення, що задовольняються в порядку безплатного відпуску ліків;

в) на технічні потреби Військового і Морського Відомств, за винятком установ цих відомств, що перейшли на основи господарчого рохрахунку;

г) на науково-шкільні потреби державних наукових і шкільних закладів.

м. Харків, 2-го серпня 1922 року.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Єрмощенко.*

За Секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 8-го вересня 1922 р., ч. 200.

505. Про введення в поштово-телеграфне відомство окружної системи управління.

З метою осягнення найбільшої доцільности в експлуатації мережі поштово-телеграфних, телефонних і радіо-установ, а також усунення распорошення осіб адміністративного і керуючого персоналу і технічних засобів і сил, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Замість існуючої погуберніяльної системи управління ввести округову систему управління всіма поштово-телеграфними, телефонними і радіо-установами уповнаркомпоштелю України.

2. Округам надати назву округів народнього зв'язку і підпорядкувати їх безпосередньо Уповнаркомпоштелю при РНК УСРР.

3. Утворити на терені України 4 округи:

а) Харківську, в складі губернь—Харківської, Полтавської і Донецької;
б) Київську, в складі губернь—Київської, Чернігівської і Волинської.
в) Катеринославську, в складі губернь—Катеринославської, Кременчуцької і Запорізької і

г) Одеську в складі губернь—Одеської Миколаївської і Подільської.

4. З введенням окружної системи, начальники округ народнього зв'язку є вищими представниками поштово-телеграфного відомства в окрузі і здійснюють зв'язок з місцевими органами влади, звертаючись в необхідних випадках безпосередньо до належних установ та приймаючи участь в нарадах і комісіях, що торкаються діяльності поштово-телеграфного відомства.

В губерніяльних і повітових містах відділів зв'язку не утворюється. Представниками поштово-телеграфного відомства при Виконкомах є начальники відповідних поштово-телеграфних контор, підконтрольні Виконкомам.

Начальники губерніяльних поштово-телеграфних контор призначаються округою по згоді з підлеглим Губвиконкомом.

5. Права й обов'язки Нач. Округ Народнього зв'язку визначаються окремим положенням.

6. Доручити Уповнаркомпоштелю в 2-х тижневий термін розробити зазначене положення і подати його до РНК.

м. Харків, 2 серпня 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Єрмощенко.*

За секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 30-го серпня 1922 р. Ч. 192.

506. Про місяць ремонту червоної касарні.

В часи довгої горожанської війни, з оперативних і господарчих міркувань військові частини доводилось росташовувати по селах і містах в приватних мешканях. Таке росташовання військ завважало трудовому населенню УСФР і шкодило його живодайній роботі, але було неминуючим завдяки військовим обставинам. Війна закінчилася. Військові частини стають по міцній ділокації на мирний стан і повинні готувати нових борців. Настав час звільнити село і місто од обтяжуючого їх військового перестою і перевести військо у касарні. Необхідність такого переведу диктується також зручністю навчання і підтримки дисципліни в частинах при касарному стані, але для цього касарня повинна бути в достатль світлою, теплою і просторою.

На жаль, за час війни касарні частково зістарілись, а частково зруйновані і вимагають капітального ремонту. Зміна ділокації вимагає часто-густо

при касарнях будівлі стаєнь. Все се викликає великі видатки в сотки мільонів, в той час, як коптти військового відомства дуже обмежені.

Час не чекає, наближається осінь, будівничий сезон кінчається. Щоби не змусити Червоних борців в наступну зиму міститися по окремих житлах і щоби звільнити селянинові його помешкання треба понапружити всі сили і закінчити в касарнях хоч би самий необхідний ремонт. Здійснити це можна тільки при повній і дійсній допомозі міст. Тому ВУЦВК оголошує з 15-го серпня по 15-е вересня—„Місяць ремонту Червоної касарні“,—поставивши завданням кожному Губвиконкому одремонтувати в сей термін по згоді з військовим відомством, касарні помешкання не менш як на полк.

Шефи частин повинні робити при ремонті саму активну допомогу грінши, матерьялами і робітниками.

Червона касарня жде невідкладного ремонту.

м. Харків, дня 2-го серпня 1922 року.

За Голову Всеукраїнського Центрального

Виконавчого Комітету *Єрмощенко.*

За Секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВКУ“ у* од 30 серпня 1922 р., ч. 192.

Постанова Української Економічної Ради.

507.

Про засоби застереження од пелагри.

В зв'язку з голодом, епідеміями і з'огляду на виснаженість населення і харчування виключно поганої якості кукурузою, за браком інших продуктів харчування, трапляються випадки захорювання пелагрою, особливо на півдні України. УЕР наказує Наркомздорову, Наркомзему і Наркомпроду та органам цих відомств на місцях, вжити практичних заходів для поборотьби з ціми захорюваннями, що виходять з слідуєчих положень:

1. При культивуванні кукурузи треба сіяти той сорт, який при даних умовах підсопня й ґрунту доспіває зовсім. Кукурузу зібрану не зовсім спілою, не вживати як харчи для людей (це не стосується до вживання її в стадії, так званої „пшенички“).

2. Кукуруза і продукти з неї повинні хөронятися в помешканнях, які б забезпечували вистарчаючу сухість її.

Обмолот (хухріння) треба робити не раніще, як кукуруза в качанах досягне 14⁰/₀ вохкості.

3. Необхідно повертати насіння в борошно по найбільш раціональному способу—відокремлювати зародку (ембріон). Борошно із простого мелива може вживатися для їжи тільки протягом 1/2 місяця після її мелива при умові хорошого збереження (в сухому помешканні).

4. Вся кукуруза, так в насінні, як і в борошні, що видається населенню ріжними організаціями і установами, або що вступає на ринок, повинна оглядатися в спеціальних лабораторіях за рахунок Наркомздорову для встановлення,—чи не затруєва вона бактеріями, грибками і її кіслотністю.

Припустимі норми:

а) Вохкість в качанах до 15⁰/₀, в насінні до 13,5⁰/₀, розмеленій (крупя, борошно) до 12⁰/₀.

б) Кількість пошкодженого грибками насіння до 2—2¹/₂⁰/₀ (при лабораторних аналізах до 50⁰/₀).

в) Кількість до 30⁰/₀ по шкалі Фудлера.

5. До хліба, що випікається для продажу й відпуску населенню, допускається примішка кукурузного борошна простого мелва (без відділення зародку), що не перебільшує 25% до житнього і 35—40% до пшеничного.

6. Органам санітарного нагляду належить мати суворий догляд за якістю продаваного кукурузного борошна і додержання вищезазначених норм.

Наркомзему належить вжити заходів що до пропаганди поміж населенням правильних способів поводження з кукурузою, а Наркомпроду до встановлення складного (з відділенням зародку (мелва її).

7. В місцевостях з широкою споживою кукурузи треба потурбуватися про з'ясування населенню необхідности урізноманітнювання їжі картоплею і иншими овочами. Для пелагриків і реконвалесцентів (видужуючих) в місцевостях з епідемічним розвитком хвороби повинні бути утворені загально-доступні їдальні з перемінного харчу.

8. Всі випадки пелагри повинні реєструватися лікарями і органами здравоохорони та статистичним бюро повинен вестись облік кількості пелагриків.

9. Наркомздорову скласти інструкцію Губздоровам для переведення в життя всіх зазначених заходів з притягненням до роботи в цій комісії спеціалістів для наукової розробки і вивчення у всій широті справи боротьби з пелагрією.

м. Харків, дня 4-го серпня 1922.

Заст. Голови Української Економічної Ради *Скрипник.*

Секретар УЕР *Покідов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 8 вересня 1922 р., ч. 200.

Постанови Ради Народніх Комісарів.

508. Про всеукраїнський запасний фонд соціального страхування і всеукраїнський фонд робітничої медицини.

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Для підпомоги місцевим фондам Соціального Страхування та Робітничої Медицини утворюється.

а) Всеукраїнський запасний фонд Соціального страхування.

б) Всеукраїнський фонд робітничої медицини.

2. Всеукраїнський запасний фонд Соціального страхування складається з:

а) 10% відраховань фондів допомоги на випадок тимчасової втрати працездатности, пенсій на випадок каліцтва і пенсій на випадок смерті, встановлених ст. 47 „Положення про соціальне забезпечення робітників і службовців від 10 грудня 1922 року“ (Збір. Узак. 1922 р. ч. 4, ст. 59), а також і з 10% відраховань із фонду безробітних, установленого декретом РНК УСРР від 10 лютого 1922 р. „Про страхові внески на соціальне страхування від безробіття“ (Зб. Уз. 1922 р. ч. 6, ст. 108);

б) прибутків з капіталів, майна і підприємств, що є під зарядом Управління Соціального Страхування НКСЗ;

в) лишків з щорічних операцій по фондах допомог на випадок тимчасової втрати працездатности і пенсій на випадок інвалідности.

3. Всеукраїнський фонд Робітничої Медицини складається з:

а) 10 відс. відраховань фонду лікарської допомоги;

б) прибутків з капіталів, майна та підприємств, що є під віданням відділу Робітничої Медицини Наркомздоровля.

4. Відраховання в зазначені Всеукраїнські фонди провадиться органами Наркомфіну з внесків, що вступають в їхні скарбниці, і переводяться на біжучі рахунки НКСЗ та Наркомздорову по приналежности.

1-е ВИДАННЯ українське (офіційне).

Збірник Узаконень та Розпоряджень

95952. Робітничче-Селянського Уряду України.

Ч. 33

7 вересня 1922 року.

Ч. 33

З М І С Т

(8—15 серпня 1922 року).

- Ст. 510. Про затвердження митного тарифу по Європейській торгівлі (постанова).
- „ 511. Про поширення на родини робітників міліції прав і переваг, наданих родинам військово-службовців (постанова).
- „ 512. Про права, пільги і переваги, надані незаможньому селянству що організується в с.-г. колективи (комуни, артїлі, товариства) для гуртової обробки землі. (декрет).
- „ 513. Про допризывну підготовку (постанова).
- ✓ „ 514. Про взаємини судових і адміністративних органів влади (постанова).
- ✓ „ 515. Про розподіл кредитів і фондів грошзнаків, що асигнуються для заводів Промвійськ (постанова).
- „ 516. Про переведення гірнично-технічних і маркшрейдеровських работ (постанова).
- „ 517. Про пробірничий нагляд (постанова).
- „ 518. Про ремонт і обладнання помешкань Радпартшкіл та Робфаків (постанова).
- „ 519. Про припинення передачі адміністративних одиниць з 10 серпня 1922 р. (постанова).
- „ 520. Про збільшені пенсії (постанова).
- „ 521. Про такеу на доставку кореспонденції до Москви через дипломатичних кур'єрів (постанова).
- ✓ „ 522. Про заробітню платню (декрет).
- „ 523. Про відрочення, розрочку і зняття державних податкових зборів та повернення неправильно вступивших до казни сум (декрет).
- „ 524. Про додаток до постанови РНК од 10 січня 1922 року про постачання робгужейлою, що притягається в порядку трудгужподатку (постанова).

Постанова Ради Народніх Комісарів.

510. Про затвердження митного тарифу по європейській торгівлі.

На підставі постанови Ради Народніх Комісарів РСФРР, оголошеної в „Ізвестіях“ ч. 142/1581 од 29/VI 1922 р. „Про затвердження митного тарифу по Європейській торгівлі“, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Затвердити нижчеслідуючий тариф по відпускній торгівлі:

А. Роспис відпускнуго краму.

Ст. 1. Хліб в зерні вселякий (рис, пшениця, жито, ячмінь, овес, просо, пшеничка та інші, горох, квасоля, біб, сочевиця, картопля борошно (окрім картопляного), крупа вселяка, буряк, з пуду—тимчасово заборонено до вивозу.

Ст. 2. Висівки хлібні і жимуруння з пуду—тимчасово заборонені до вивозу.

Ст. 3. Борошно картопляне і крахмаль вселякий, вермішель і макарони, орарут і майдека; лейском декстрин, саго, висівки міндальні з пуду—бруто—тимчасово забороняються до вивозу.

Ст. 4, п. 1: Фрукти і ягоди вселякі свіжі, квашені, заготовлені до спожитку в спосіб сушки окрім поіменованих, з пуду бруто—40 коп. п. 2—кавуни і дині в свіжому вигляді з пуду бруто—20 коп.

Ст. 5. Фрукти і ягоди вселякі, свіжі, солені, і квашені з пуду бруто—20 коп.

Ст. 6. Фрукти і ягоди вселякі, не в цукрі, окрім особливо поіменованих з пуду бруто—40 коп., п. 2. Сабза, узюм, кишмиш, альбухара сух. і не в цукрі з пуду бруто—80 коп.

Ст. 7. Різак, ценцігер з пуду бруто—20 коп.

„ 8. Горіхи вселякі, міндаль і фісташки з пуду бруто—20 коп.

Ст. 9. Гірчиця суха, мелена, не зготована, з пуду бруто—безмитно.

Ст. 10. Гриби вселякі з пуду бруто—1 карбов.

„ 11. Підробки кави і дікорію з пуду бруто—40 коп.

„ 12. Чай вселякий з пуду бруто—4 карбованці.

„ 13. Тютюн в листах, кришений й нюхачку з пуду—1 карб.

Ст. 14. Мед в щільниках і без них, кулер для офарблення питва, цукрові сиропи, цукровий маляс, рафінад і картопляний крохмаль виноградний цукровий екстракт з солоду і мальтози з пуду бруто—60 коп.

Ст. 15. Хміль з пуду бруто—50 коп.

„ 16. Спирт і вино хлібне з пуду бруто—50 коп.

„ 17. Вина виноградні, ягодні і фруктові з пуду бруто—50 коп.

Ст. 18. М'ясо і м'ясні продукти, в тому числі сало з пуду бруто—1 карб.

Ст. 19. Бита птиця вселяка з пуду бруто—50 коп.

„ 20. Сир з пуду бруто—1 карб. 50 коп.

„ 21. Масло коров'яче і овече з пуду бруто—1 карб. 50 коп.

„ 22. Крашанки з пуду бруто—1 карб.

Ст. 23. Риба і икра: п. 1—сімга, лососина, білуга, сіврюга, осітрина, шип і стерлядь з пуду бруто—2 карб.; п. 2—икра: а) чорна, що одержується з риби осітрових порід з пуда бруто—20 карб.; б) взята з риб частикових порід з пуду бруто—50 коп.

Ст. 24. Продукти споживні, з окрема не поіменовані і спеціально приготований корм для худоби з пуду бруто—25 коп.

Ст. 25. Жива худоба п. 1. Коні зі штуки 100 карб.; п. 2—великий рогатий товар—60 карб.; п. 3—барани і вівці особо не поіменовані з штуки—15 карб.; п. 4—барани і вівці мериноси, смушеві з шт. 100 карб., п. 5—верблюди з шт. 60 карб.; п. 6—свині з шт.—35 карб.; п. 7—вселяка товарина, особо не поіменована з шт. 20 карб.; п. 8—птиця жива вселяка з шт. 20 коп.

Ст. 26. Річовини для угноення, що мають фосфор: п. 1—фосфорити так перемелені, як і не перемелені з пуду бруто 4 коп.; п. 2—кістки покидьки вселякі в кусках дрівні (кістяна крупа), товчена або инакше подроблена, крім костяного борошна (кістка палена, в кусках і порошку) кістяшний попіл з пуду бруто—25 коп.; п. 3—кістяне борошно, кістяне вугілля, кістяна сажа з пуду бруто—3 коп.

Ст. 27. Кишки і шлунки тварин, п. 1: мокросолені з пуду бруто—80 коп.; п. 2—сухі з пуду бруто 2 карб.

Ст. 28. Рибачий клей з пуду бруто—6 карб.

Ст. 29. Роги вселякі, копита і інші частини з тваринних продуктів, особо не поіменовані з пуду бруто—20 коп.

Ст. 30. Волосся вселяке з пуду бруто—2 карб.

„ 31. Щітина не в ділі з пуду бруто—7 карб.

„ 32. Пух з пуду бруто—1 карб.

„ 33. Пірря з пуду бруто—25 коп.

Ст. 34. Шкіри оброблені і шкіри не оброблені: п. 1: мокросолоні: а) вагою в шт.—понад 20 хун. з пуду—5 карб.; б) вагою в шт. од 10 х. до 20 х. з пуду—1 карб. 20 коп.; в) вагою в шт. меньш 10 хун. з пуду—1 карб.; п. 2—сухосолоні і сухі: а) вагою в шт. більш 8 хун. з пуду—12 карб. 50 коп., б) вагою од 4—до 8 х. з пуду 3 карб.; в) вагою в шт. меньш 4 х. з пуду—3 карб.

Ст. 35. М'які мапатки: п. 1—шкіри морського бобера, чорнорудої лисиці, соболя, блакитного песця, шеншеля, котика з пуду—1.000 карб.; п. 2—шкіри горностая, куніці, нурки, білого песця з пуду—400 карб.; п. 3—шкіри тхора і ільки з пуду—250 карб.; п. 4—смушок, шкіри хухуля, кваури, сковгеля, ласки і колонка з пуду—75 карб.; п. 5—гикірки білки, кертиці, річного бобера, лисиці всякої, крім чорнорудої, колонки та хвосту білки з пуду—50 карб.; п. 6—шкіри лорти, гаврашки, бабака, барсука, ведмідя, вовка, барса, парцуча, тигра з пуду—10 карб.; п. 7—шкіри зайця, кролика, бамбуля, вівці и кози і ин. особо не поіменованих з пуду бруто—6 карб.

Ст. 36. Букшпан (кавказька пальма), тис, такауб, горіх і горіховий наплив, явір в дрючках і брусках, кругляках і чурках з пуду—55 коп.

Ст. 37. Лісовий товар, за винятком зазначеного в попередній статті: п. 1—будівничі і підроблюючі помітки, поділена на кряжі (підлегла тільки поперечній роспилці від товщини) не очищена, і очищена, незалежно од кори: а) дуб, ясень, клен і ин. тверді породи з пуду—15 коп.; б) чатинні породи і м'які листяні (береза, ольха, осика) з пуду 5 к.; п. 2—дрова різні у вигляді кряжів і кабурху з пуду—3 к.; п. 3—сосновий, ялиновий і листвяний політок в круглому вигляді, призначена для рудничних стоек, для мачт, а також для телеграфних стовпів: а) бито—щогли і телеграфні стовпи з пуда—5 коп.; б) пропс—з пуда—2 коп.; в) багаж з пуда 2 коп.; п. 4—вселякий політок, підлеглий обробці сокирою, тесаний, а саме: бруски різного роду, шпалі, слінера і т. ин. а) дуб, ясень, клен і інші тверді породи з пуду—5 коп.; б) чатинні листяні породи з пуду 2 коп.; п. 6—політок,

підлеглий діловій росинильці у вигляді пиляних брусків різного роду дощок, обрізних і необрізних рейок, не струганих, а також обрізних дощок: а) кленки паркетні, кружечки з пуду—2 к.; п. 6—подібні—ж їм асортименти, як зазначено в п. 5, не стругані, шпунтовані багетні і т. инш. з пуду—1 копійка.

Приміка. Відправителю краму дозволяється оголошувати кількість вивозного лісного краму в кубичних футах, з тим що 1 куб. фут прирівнюється до одного пуда. Рівним чином, у випадку у трудненности вивозу вивозимого лісного краму—митницям надається право визначати при догляді тарифу кількість по об'єму керуючись вищевказаним розрахунком.

Ст. 38. Насіння: п. 1—л'яне, конопляне, соняшникове, макове і инше з пуду бруто—50 коп.; п. 2—клевер, віка, люцерна і инше насіння кормових трав з пуду—85 коп.; п. 3—насіння инше крім окремо поіменованих з пуду бруто—25 коп.

Ст. 39. Вижимки олійного насіння з пуду бруто—20 коп.

„ 40. Ріжки з пуду бруто—1 карб.

„ 41. Солодковий корінь з пуду бруто—бесплатно.

„ 42. Лікоподій з пуду—3 карб.

Ст. 43. Цітварне насіння, головки і насіння цітварного полиню з пуду—120 карб.

Ст. 44. Сантонін і різні напівпродукти, що не є ділком виробленим сінтоліном, з хунту бруто—20 карб.

Ст. 45. Вугілля з дерева з пуду—2 коп.

„ 46. Смоли з дерева з пуду бруто—6 коп.

„ 47. Дьоготь з пуду бруто—6 коп.

„ 48. Шпигинарь і терпентін з пуду—15 коп.

Ст. 49. Нафта і продукти її перегонки: п. 1:—нафта сира (натур.) і нафтові лишки (і мазут) з пуду; п. 2—бензін; газолін з пуду; п. 3—гас з пуду; п. 4—мінеральне масло з пуду; п. 5—продукти перегонки нафти, особливо поіменовані з пуду—бесплатно.

Ст. 50. П. 1—Гумові покидьки, що неживаються як вироби, навіть подріблені з пуду—25 коп.; плістиз гумових покидьків навіть з решетками волокнистих матеріалів з пуду—10 коп.

Ст. 51. Поташ з пуду—бруто—50 коп.

„ 52. Олія рослинна ріжна з пуду бруто—30 коп.

„ 53. Руда залізна з пуду—бесплатно.

„ 54. Руда марганцева з пуду—10 коп.

„ 55. Руда, мідна, свинцева, цінкова з пуду—10 коп.

Ст. 56. Покидьки уламків міді і криці, непридатні до вжитку, як вироби, з пуду—бесплатно.

Ст. 57. Покидьки й уламки міді в стопленині не придатні до вжитку як вироби, з пуду заборонено до вивозу.

Ст. 58. Покидьки й уламки і инш., окрім згадних в ст.ст. 56 та 57, непридатні до вжитку, як вироби, з пуду бруто—5 карб.

Ст. 59. Ганчірря і лоскуття ріжне з пуду бруто—1 карб.

„ 60. Льон і льяна куделя з пуду бруто—80 коп.

„ 61. Прядиво і прядівна пакля з пуду бруто—70 коп.

„ 62. Шовкові засклени з хунту—10 коп.

„ 63. Вовна ріжна з пуду бруто—1 карб.

„ 64. Весь з'окрема не поіменований вивозний крам безмитно.

В. Ростис забороненого до вивозу краму.

Ст. 65. Зброя, вибухові матерії, військове знаряддя (в тому числі польові біноклі), літаки і їх частини, військові снаряди, кулеметні бомби і т. ин.

Ст. 66. Телеграфне, телефонне і радіотелеграфне майно.

* 67. Автомобілі й мотоциклети.

Примітка. Вивіз автомобілей і мотоциклетів в окремих випадках припускається з додержанням особливих правил, що видаються УпНКЗовнішньої Торговлі, по згоді з УпНКФіном і УпНКШСполучення.

Ст. 68. Анульовані коштовні папери.

Ст. 69. Шкідливі для УСРР в політичному і економічному відношенні документи, друковані твори, кліше, фотографічні світлини, кіно-стрічки, рукописи, затиси й малюнки.

Ст. 70. Документи майнового характеру, датовані терміном до 7 листопаду 1917 р., а також ріжні акти про перехід прав на нерухоме майно, що вивозиться без особливого дозволу Наркомосу.

Ст. 71. Річи старовини й мистецтва.

Примітка. Ріжного роду художні і антикварні речі: (картини, малюнки, портрети виконані од руки, скульптура, акварель, мініатюри, гравюри, гобелени, ікони і речі церковного вжитку, старовинні речі хатнього вжитку й озброєння, старовинні меблі, старовинні килими, тканини, прикраси, старовинна одіж, старовинні рукописи і книжки, старовинні музичні струменти, старий струмент для ремесла і ріжного роду речі археології), у випадку вивозу їх по особливих дозволах, оплачуються митом в розмірі 35% їх вартости, з тим, що одираватель повинен подати завірене відповідними органами Наркомосу свідоцтво про вартість цих річей.

Ст. 72. Годуби, що вивозяться без особливого дозволу УпНКЗовнішньої Торговлі.

Загальна примітка до роспису забороненого до вивозу краму.

1. Порядок перепуску за кордон музичних струментів, технічних, і медичних підручників, річей і струментів та знаряддя спеціальних професій та инш. припускається до вивозу лише після особливих дозволів відповідних Наркоматів, визначається особливими правилами, що видаються УпНКЗовнішньої Торговлі, по згоді з підлеглими відомствами.

2. Майно, що вивозиться в силу необхідних погоджень УСРР з чужоземними державами про окупації і репарації, дозволяється до вивозу на підставах, викладених в цих погодженнях.

м. Харків, дня 8 серпня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Ксандров.*

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 23 вересня 1922 р., ч. 213.

Постанова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

511. „Про поширення на родини робітників міліції прав та переваг, наданих родинам війсьново-службовців.

Ураховуючи важливість покладених на міліцію функцій і матеріальну незабезпеченість робітників міліції, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив.

Поширити з 1 го серпня 1922 року на родини робітників міліції всі права й переваги, що надані Червоною Армією родинам військово-службовців, вилучаючи підляги по предподатку біжучого періоду з

умов технічної неможливості здійснення, заводячи пільги по податку з 1923—1924 року.

м. Харків, дня 8-го серпня 1922 р.

Заст. Голови Всеукраїнського
Центрального Виконавчого Комітету *Срмощенко*.

Заст. секретаря ВУЦВК'у *Буздалін*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 8-го вересня 1922 р., ч. 200.

512. Декрет про права, пільги й переваги, що надані незаможному селянству, яке організується в с.-г. колективи (комуни, артілі, товариства) для громадської обробки землі.

Роспорошеність селянського землекористування і селянського с.-г. виробництва є одєю з найсерйозніших перешкод що до використання селянами і перш на все селянами незаможними вигід і переваг більш великого об'єданого виробництва.

Робітниче-селянська держава всебічно допомагає с.-г. кооперації, що об'єднує закупочні та збуточні операції селян і окремі придаткові виробництва.

Необхідно робити таку же серйозну й енергійну підтримку ініціативі незаможних, що об'єднують свою основну с.-г. продукцію.

ВУЦВК ухвалив:

1. Знову підтвердити величезне господарське значіння колективних господарств (комун, артілів і товариств громадської обробки землі) в справі усуспільнення сільського господарства і надзвичайно політичне значіння цих об'єднань незаможного селянства, що є підпорою Радянської Влади на селі перед фактом куркульства, що в господарчому відношенні міцнішає.

2. Пропонувати всім органам і агентам Радянської Влади всякими засобами допомогати об'єднанню незаможного селянства в колективні господарства, вводячи цю допомогу в продукційний плян діяльності кожного Наркомату.

3. Визначити твердо й непорушно право незаможних селян на їх добровільне об'єднання в с.-г. колективи, право всіх колективів на підставі існуючих законів Радянської Влади вільно розвивати господарську діяльність, право юридичної особи колективів, право їх об'єднуватися в добровільні спілки і вступати в умовні зносини з приватними особами, організаціями і державними підприємствами та органами Радянської Влади, право вступати, в кооперативні об'єднання і разом з кооперативами організувати господарські спілки.

4. Поширити на с.-г. колективи всі господарчі права, пільги і переваги, що надаються законами для всього незаможного селянства і підтвердити всі пільги і переваги, що надані с.-г. кооперації декретом 26/Х—21 року.

5. Підтвердити непорушність за с.-г. колективами наділення їх землею та с.-г. ґрунтами, переведених органами на підставі декрету 2-го березня 1921 року.

6. Заборонити збирання з с.-г. колективів орендної платні на землю і с.-г. ґрунти їм нарізані, а рівно-ж за с.-г. ремагент, що в їхньому користуванні, і будь-яке примусове пересушення колективів з одної земельної площі на другу.

7. Зобов'язати земоргани відвод земель знову організованим колективам провадити в першу чергу.

8. Закріпити за с.-г. колективами без жадної оренди або якоїсь іншої оплати наданий в часі ліквідації дідичівського землеволодіння і розшаровання села в користування с.-г. колективів весь живий і мертвий реманент, житлові господарські побудови.

9. Доручити Наркомзему: а) виробити інструкцію про перегляд договірних умов, складених земорганами з окремими с.-г. колективами на надання їм особливо коштовного реманенту і инш. майна, одержаного колективами на особливих договорних угодах в напрямку встановлення непохитних і оформлених прав с.-г. колективів;

б) виробити зразкову угоду про надання земорганами с.-г. колективам живого й мертвого реманенту на взірець зворотних довготермінових позик, визначивши для таких позик, одержаних колективами за час нові економічної політики з вересня 1921 р. до видання цього декрету—повернення протягом 3—5 років.

Примітка. Насіннєві позики повертаються звичайним порядком.

в) виробити умови видачі позик, які б виходили з необхідности господарчого розрахунку для колективів і гарантували вчасне повернення позик.

10. Виробити положення про фонд незаможних селян, його призначення для допомоги колективізації сільського господарства і розпочати утворення цього фонду.

11. Доручити Держбанку ввести довготерміновий кредит для с.-г. колективів.

12. Доручити Наркомзему по згоді з Всеукраїнським центром с.-г. кооперації „Сільський Господар“ при визначенні Держбанком розмірів кредиту для с.-г. кооперації, фіксувати частину цього кредиту для видачі довгосрочних позик с.-г. колективам.

13. Доручити Наркомосу по Головополітосвіті, Головопрофосу і Всевидату вжити заходів до видання літератури, призначеної для пропаганди колективізації сільського господарства, для підняття с.-г. знання поміж незаможним селянством, що об'єднується в с.-г. колективи шляхом притягнення в технікуми, влаштування лекцій и т. ин.

14. Доручити Нарком'юсту по згоді з Наркомземом, ввести законодавство, що мається про с.-г. колективи і що видані НКЗ інструкції, статуту і положення в кодекс законів про об'єднання незаможного селянства в с.-г. колективи.

м. Харків, дня 9 серпня 1922 року.

Заст. Голови Всеукраїнського Центрального

Виконавчого Комітету *Єрмощенко.*

Заст. Секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 30 серпня 1922 року, ч. 192.

513.

„Про допризывну підготовку.

Ураховуючи, що допризывна підготовка є необхідною підготовкою до служби в Червоній Армії, що особливо важливо в сучасних обставинах скорочення кількості армії і терміну служби в ній і визнаючи допризывну підготовку, що переводиться на підставі постанови ВЦВК'у от 22 квітня 1918 р., справою великої державної ваги, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Кожна особа чоловічого полу, що досягла 16-ти років, до найближчого віку, що перебуває в Червоній Армії, є допризывником і зобов'язана бути на облікові в відповідному повітовому або волосному

Військовому у Комісаріаті по місцю свого перебування і одержати від нього облікову картку, яку вона мусить мати постійно при собі.

2. Жадна установа (державна, громадська й приватна) і жадний шкільний заклад не може зараховувати до себе осіб зазначеного віку без подання ними облікових карток.

3. Сільради, Домкобідн, Коменданти будинків, орендарі і власники будинків зобов'язані перевіряти облікові картки у всіх мешканців допризывного віку, що живуть в їхніх маєтках, негайно доводячи до відома відповідного Військомату про всі випадки невиконання ст. 1-ої цього декрету.

4. Всі документи, що є правом на мешкання, видаються особам допризывного віку лише тоді, коли вони покажуть облікові картки.

5. Допризывники, закликані щоб пройти допризывну підготовку, повинні постійно мати при собі службові книжки допризывника, де інструкторський склад зазначає про одвідування лекцій.

6. Установи, шкільні заклади, Сільради та Домкобідн, в яких рахуються і перебувають особи, закликані до перебування допризывної підготовки зобов'язані періодично (не менш 1 разу на місяць) перевіряти службові книжки допризывників і про всі випадки, коли в них немає відповідних одміток про одвідування занять допризывної підготовки (шкільних зборів) негайно доводити до відома місцевих органів Загальн. військнавчання.

7. Невиконання цього декрету карається: а) ухилення допризывників од обліку—штрафом—до 10-ти карб. золотом або арештом на термін до 15 ти доб., які накладаються місцевими відділами управління в загальноустановленому для адміністративних стягнень порядку;

б) ухилення од відбування допризывної служби тією-ж карою, яку накладає в дисциплінарному порядку Начальник Місцевого Відділу Загальн. навча.

Примітка: Зазначені в цій статті кари можуть накладатися лише на осіб, які в силу загальних законів Республіки не звільнені од таких по віку.

м. Харків, дня 9 серпня 1922 р.

Заст. Голови Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Єрмощенко.*
Заст. секретаря ВУЦВК-у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 3 вересня 1922 р. ч. 196.

514. Про взаємини судових та адміністративних органів влади.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Суд, як орган влади, є лише технічно відокремленим і незалежним. Політично і ідеологічно він є складовою і невіддільною частиною цілокупної Радвлади, цілковито від неї залежить і провадить єдину лінію пролетарської диктатури.

2. Як технічно відокремлений і спеціалізований орган, суд є єдино-компетентним в спеціально відведеній йому галузі діяльності, себ то перш за все—в установленні фактичних обставин кожної окремої справи, яка розв'язується. В цю галузь втручання інших органів влади і з'окрема загально-адміністративної влади (Виконкомів) є цілком неприпустимим.

Так само неприпустимим є вимагати від суду, як органу, покликаного переводити й зміцнювати революційну законність і, значить, тлумачити закон, щоб він розумів і переводив цей закон, незгідно з його очевидним і ясним змістом або з'ясуваннями уловнених на те органів Нарком'юсту.

Тим більше неприпустимим і просто злочинним є всяке втручання загальної адміністративної влади, скероване до прямого порушення суддею вимог закону.

3. Неприпустимість втручання загальної адміністративної влади в безпосередню галузь діяльності судді, себ-то: у встановлення ним фактичної сторони справи і тлумачення закону одначе, не виключає ні права, ні обов'язку Виконкомів, особливо губерніяльних, здійснювати загальний контроль за діяльністю суду, давати йому загальні директиви в галузі судової політики, оскільки директиви ці не протирічать закону та директивам центральної влади, і з'окрема, звертати увагу суду на особливе значіння тої чи иншої справи з точки зору загальних інтересів Радянської влади.

4. Здійснюючи в зазначених формах керівництво судом на місцях, Виконкоми повинні при цьому уникати всього, що могло б похитнути авторитет суду в очах широких мас і виявляти своє керівництво з додержанням максимального такту.

З свого боку судді, що є лишень одним з органів Робітничо-Селянської влади повинні здійснювати свою діяльність під обов'язковим змаганням зпрошення й зміцнення диктатури пролетаріату і найбіднішого селянства і, значить, підтримки авторитету вищого носія цієї диктатури на місцях—Виконкомів.

З огляду на це, суди повинні всеяко уникати конфліктів з Виконкомом та підлеглими їм органами і зовсім не привласнювати собі таких функцій, які стосуються до відання інших органів влади. Особливо неприпустимою є тенденція протиставляти суд всім іншим органам влади і розглядати його, як орган, що стоїт поза цією владою або над нею

5. Практично, з метою встановлення нормальних взаємовідносин на місцях, Нарада вважає потрібним:

1. Підтвердити до неухильного виконання постанову ВУЦВК-у від 22 червня 1921 р. (Зб. Уз. 1921 р. ч. 12, ст 325) про невтручання адміністративних органів влади в безпосередню діяльність судових і судовослідчих органів.

2. Доручити прокуратурі віддавати в установленному порядку суду всіх винних в порушенні зазначеної постанови, не беручи на те дозволу будь яких органів і осіб, за винятком випадків, точно зазначених в законі.

3. Визнати, що контроль закономірністю обов'язкових постанов належить прокуратурі, яка заперечує їх на випадок незакономірності в установленному порядку. Суд відмінати обов'язкової постанови не в праві і лишень може при розв'язанні окремих судових справ не вживати тих, які видимо протирічать закону або виходять за межі і компетенції видавчого їх органу. Про всі такі випадки суд доводить до відома прокурора.

4. Визнати, що судді можуть притягатися до відповідальності і піднасти під арешт лишень в судовому чи в установлених випадках, в дисциплінарному порядку. Доручити НКЮ розробити відповідний проект.

Примітка: Переслідування суддів по обвинуваченню в державному злочині робити в загальному порядку.

5. З метою переведення правильної класової політики суду, притягнення до його складу робітництва і підняття авторитету, перевести в ударному порядку перевибори народніх суддів.

м. Харків, дня 9 серпня 1922 року.

Заст. Голови Всеукраїнського Центрального Виконавчого
Комітету *В. Єрмощенко.*

Заст. Секретаря ВУЦВК *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ від 8 червня 1922 р., ч. 200.

515. Про розподіл кредитів і фондів грошзнаків, що фінансуються для заводів Промвійськ.

Аби уникнути випадків витрат не по прямому призначенню відкриваємих в розпорядження місцевих установ і підприємств кредитів і фондів грошових знаків, якими фінансуються заводи Промвійськ, що виконують заклази військового відомства, Всеукраїнський Центральный Виконавчий Комітет ухвалив:

Пропонувати всім центральним і місцевим органам У. С. Р. Р. в справі розподілу кредитів і фондів грошових знаків, якими фінансуються заводи Промвійськ, що виконують вищезгадані заклази, керуватися вказівками, що даються при відкритті кредитів і висиланні грошзнаків, не припускаючи будь якого повороту цих кредитів на інші призначення.

м. Харків, дня 9 серпня 1922 р.

Заст. Голови Всеукраїнського Центрального

Виконавчого Комітету *Єрмощенко.*

Заст. Секретаря ВУЦВК-у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 3 вересня 1922 р., ч. 196.

516. Про переведення, гірнично-техничних і маркшрейдеровських работ.

На підставі постанови ВЦВК'у і РНК РСФРР од 8/VI—1922 р. („Известія ВЦВК'у“ од 20/VI—1922 р. ч. 135). Всеукраїнський Центральный Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Надати УРНГ по Українському управлінню гірничої промисловости право видання правил про порядок переведення гірнично-техничних і маркшрейдеровських работ, обов'язкових для всіх державних і приватних підприємств (орендарів концесіонерів).

2. Покласти на гірничий догляд обов'язок притягнення до судової відповідальности осіб, винних в порушенні означених правил.

3. Для переведення одводів, виконання маркшрейдеровських і топографичних работ контролю маркшрейдеровських плянів, розрізів та журналів до них, утворити в складі управлінь гірничого догляду урядових округових маркшрейдерів.

4. Для переведення маркшрейдеровських дескрипцій, та складання плянів та прорізів розборок і часописів до них зобов'язати всі гірні підприємства мати відповідальних маркшрейдерів.

5. УРНГ по Українському Управлінню гірничої промисловости розробити положення про округових та відповідальних маркшрейдерах і подати його на затвердження в установленому законодавчому порядку в місяшний термін.

м. Харків, дня 9 серпня 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального

Виконавчого Комітету *Єрмощенко.*

Заст. Секретаря ВУЦВК-у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 30 серпня 1922 р., ч. 196.

517.

Про пробірничий нагляд.

На підставі постанови ВЦВК'у і РНК РСФРР од 3 липня 1922 р., оголошеної в газеті „Ізвестія“ од 7 липня ч. 149—1588, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Затвердити нижчеслідуюче положення про пробірничий нагляд.

Положення
про пробірничий нагляд за ювілерним промислом і торгівлею виробами з коштовних металів.

Розділ 1-ий.

Загальні положення.

1. Придбання коштовних металів для виробництва ювілерних виробів, стопленина, афінаж і виробництво золотих і срібних ювілерних виробів і торгівля ними дозволяється повсюди в УСРР.

2. Золотими і срібними виробами визнаються такі, в яких коштовні метали (золото, срібло) складають з неkosшовними металами одну загальну лігатурну стопленину.

3. Всі призначені до продажу, золоті і срібні вироби повинні мати одну з зазначених проб (ст. 11) і бути таврованими в пробірничій установі.

4. Від обов'язкового таврування в пробірничій установі звільняються:

- а) старі речі, що мають історичне або археологічне значіння;
- б) дрібні насічки (інкрустації) золотом і сріблом на зброї, зброї і їм подібних предметах;
- в) математичні і оптичні струменти та,
- г) оправа для зубів.

5. Коштовні метали, що є в майстерні і призначені для дальшої обробки в данній майстерні, можуть бути нетаврованими.

Розділ II-ий.

Органи пробірничого нагляду.

6. Центральне управління пробірничим наглядом на терені УСРР перебуває в Управлінні Уповнаркомфіну.

7. На місцях завідування пробірничим наглядом належить пробірничим установам і подлеглим їм губерніяльним пробіраерам та їх помішникам.

8. Пробірні Управління утворюються на де-кілька губернь, що утворюють округи. Прираховання губернь і окремих селищ до округи того чи иншого пробірничого управління встановлюється Уповнаркомфіном.

Примітка: Уповнаркомфіну надається право видання інструкцій, що визначають права і обов'язки губерніяльних пробіраерів та їх помішників.

9. До обов'язків пробірничих управлінь відносяться:

- а) спроба і таврування золотих і срібних виробів;
- б) збирання і облік пробірничої платні та інших поступлень;
- в) найближчий нагляд за закладами, що переводять афінаж і стопленину коштовних металів, ревізія ціх закладів, вилучення з ціх закладів виробів, не відповідаючих вимогам сего положення і виданих на підставі його інструкції Уповнаркомфіна; порушення і ведення судових справ проти осіб, замічених наглядом в фальшивотавруванні та порушенні пробірничих правил;

- г) обслідування монет і металів по вимогах урядових установ і пробірниче обслідування металів з стоппенини і припаїлок;
- д) чистка і топлення золота та срібла в лабораторному масштабі;

Розділ III-й.

Проби і пробірничі тавра.

10. Внутрішня вартість стоппенини, з якої зроблені золоті та срібні вироби, що повертаються до продажу, виявляються в пробі, що визначає число золотників чистого коштовного металу в лігатурному фунті, тоб-то в 96 зол. стоппенини.

11. Проби встановлюються такі:

- а) для золотих виробів—п'ятдесят шоста, сімдесят друга, восьміддесят друга, дев'яносто друга, дев'яносто четверта;
- б) для срібних виробів—сімдесят шоста, вісімдесят четвортка, вісімдесят вісьма, дев'яносто перша, дев'яносто п'ята;
- в) для виробів золотобойної продукції—од вісімдесят сьомої до дев'яносто шостої і для так званого зеленого золота—сімдесят друга.

Розділ IV-й.

Заходи боротьби з підробленням тавра і порушенням пробірничих правил.

11. Вироби, затримані пробірничим наглядом при оглядах в майстернях, магазинах і ринках, поступають до відповідних пробірничих установ і по детальному їх зовнішньому огляду, а на випадок потреби, після проби металів, конфіскуються:

- а) коли вироби мають на собі фальшиве пробірниче тавро;
- б) коли окремі частини затаврованого виробу зазначеної тавром проби не витримують;
- в) коли вироби, призначені до продажу, не затавровані. Особи-ж винні в фальшивому тавруванні, і порушенні пробірничих правил, підлягають кримінальній відповідальності.

13. З метою заохочення боротьби з фальшивотавруванням і порушеннями пробірничих правил, 15% (п'ятнадцять) вартости конфіскованих виробів відраховуються для утворення преміального фонду, що розподіляються поміж особами, які приймали участь або допомагали відкриттю цих порушень.

14. Уповнаркомфіну надається право видавати відповідні інструкції по вживанню цього положення.

м. Харків, дня 9 серпня 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Єрмощенко.*

За Секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 10 вересня 1922 р., ч. 202.

518. „Про ремонт і обладнання помешкань Радпартшкіл та робфаків.

В додаток до постанови РНК од 31/V—1921 р. (Зб. Уз. 1921 р., ч. 10, ст. 268) та ВУЦВК-у од 1/II—1922 р. (Зб. Уз. 1922 р. ч. 5, ст. 73), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

- 1. Доручити Губвиконкомам зробити за рахунок місцевих коштів протягом літнього періоду цього року:
 - а) необхідний ремонт будинків, що займають радпартшколи і бурси при них, а також ремонт будинків, займалих бурсами робітничих факультетів,

- б) обладнання зазначених помешкань і приведення в належний вигляд водопостачання, опалюва та освітлення зазначених помешкань,
в) обладнання їх потрібним реманентом, ліжками, столами, стільцями, кип'ятильниками и т. ин.

2. Наказати Наркомвиусправ подати до 25 серпня цього року доповідь про заходи, вжиті для переведення в життя цієї постанови, а, також, і звіт про проведені раніш на місцях роботи по здійсненню постанови РНК од 31/V—1921 р. та ВУЦВК-у от 1/II—1922 р., про забезпечення робфаків бурсами і про обладнання їх.

3. Доручити НК РСІ перевірити виконання цієї постанови.

4. Постанові цієї надати чинність по телеграфу.

м. Харків, дня 9 серпня 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального Виконавчого
Комітету *Єрмощенко.*

За секретаря ВУЦВК-у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 30 серпня 1922 р., ч. 192.

Постанова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

519. Про припинення передачі адміністративних одиниць з 10-го серпня 1922 р.

З метою більш правильного та успішного переведення продподаткової кампанії Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Припинити передачу повітів та волостей з одної губернії до иншої і передачу волостей та сел з одного повіту до иншого, терміном з 10-го серпня по 1 січня 1923 р.

Праці по передачі повітів та волостей, що переводяться в сучасний мент, за постановою президії ВУЦВК закінчити в зазначений вище термін.

Адміністративній Комісії Держпляну на сей період припинити розгляд питань, зв'язаних з передачею окремих адміністративних одиниць—це припиняючи рівночасно розроблення проектів адміністративного поділу, що подаються місцевими організаціями.

м. Харків, дня 9 серпня 1922 р.

Заст. Голови Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Єрмощенко.*
Секретар ВУЦВК-у *Буздалін.*

520. Про збільшені пенсії

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Збільшені пенсії призначаються на випадок повної втрати працездатности особам:

а) що мають великі заслуги перед Революцією і Радянською Республікою діяльністю партійною, професійною, військовою, адміністративною, науковою, продукційною або художньою, або особливо видатні заслуги в галузі науки, мистецтва, літератури і техніки, коли заслуги цих осіб мають загальнодержавний характер;

б) що принесли своєю діяльністю значну користь Республіці, або в своїй роботі виявили особливу самопожертву і виключну відданність службовому обов'язку, коли заслуги цих осіб носять місцевий характер;

в) на випадок смерті осіб, зазначених в п.п. „а“ і „б“ цієї статті, тим з неповнолітніх і непрацездатних членів їхніх родин, які були на утриманні цих осіб при життю.

2. Збільшені пенсії особам, зазначеним в п. „а“ ст. 1-ої цієї постанови, а також непрацездатнім членам родини, на випадок смерти зазначених осіб, призначаються виключно Наркомсозабезом через клопотання центральних відомств, а також професійних та партійних організацій.

Особам, зазначеним в п. „б“ ст. 1-ої цієї постанови, непрацездатним членам їх родини, на випадок смерти цих осіб, збільшені пенсії визначаються губсозабезом за клопотанням місцевих органів Радянської Влади, а також партійних і професійних організацій з тим, що зацікавленим в установах особам надається право в 2-х тижневий термін оскаржити постанову місцевих відділів соціального забезпечення визначеним порядком в Наркомсозабез або Губвиконком.

3. Визначити такий розмір збільшених пенсій:

а) для осіб, означених в п.п. „а“ і „б“ цієї постанови, в межах од пересічного до максимального заробітку даної місцевості;

б) на випадок смерти осіб, зазначених в п.п. „а“ і „б“ ст. 1-ої цієї постанови, непрацездатні члени родини, що жили на кошти помершого, мають право на одержання пенсії в розмірі: На одного члена родини—половини, на двох членів родини—трьох чвертей, на трьох і більше членів родини—повної пенсії, яку вмерша особа одержувала або мала б право одержувати за життя.

Примітка 1: У тих випадках, коли з огляду на місцеві умови це є можливим, припускається часткова або повна натуралізація пенсії. Коли подається частина натурального прожитку (помешкання, харчування і інш.), з пенсії вираховується його вартість відповідно визначених тарифів заробітної платні вирахунків.

Примітка 2: Розміри пересічного і мінімального заробітку визначаються місцевими губвідділами праці по згоді з губсозабезом.

4. На випадок смерти осіб, зазначених в п.п. „а“ та „б“ ст. 1-ої цієї постанови, членам їх родин, зазначеним в п. „в“ ст. 1-ої, може бути призначена одночасна допомога в порядку ст. 2-ої цієї постанови понад збільшених пенсій, в розмірі не більше двох разового максимального місячного заробітку даної місцевості.

5. Всі збільшені пенсії, що призначені до видання цієї постанови, в 2-х місящний термін повинні бути переглянутими на підстав цієї постанови.

6. Доручити НКСЗ протягом місяця видати інструкцію що до вживання цієї постанови.

7. Цєю постановою відмінюються постанови про збільшені пенсії Ради Народніх Комісарів од 1-го липня 1920 р., 20 серпня 1920 р. (Зб. Уз. 23—471 за 1920 р.). ВУЦВК'у і Раднаркому од 15 вересня 1920 р. (Зб. Уз. 24—506 за 1920 р.) і 4-го листопаду 1921 р. (Зб. Уз. 23—64 за 1921 рік).

Постанови РНК про індивідуальні пенсії зберігають свою чинність.

м. Харків, дня 9-го серпня 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Єрмощенко.*

За секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Постанова Ради Народніх Комісарів.

521. Про таксу на доставку кореспонденції до Москви через дипломатичних кур'єрів.

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Затвердити таксу на доставку кореспонденції до Москви через дипломатичних кур'єрів НКСЗ в розмірі 25 карб. (грошзнаками 1922 р.) за кожний лот.

Пакети вагою менш одного лота—оплачуються по вартості повного лоту.

м. Харков, дня, 15 серпня 1922 р.

За Голову Ради Народніх Комісарів *Ксандров*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 19 вересня 1922 р. ч. 209.

Декрети Ради Народніх Комісарів

522. Про мінімум заробітньої платні.

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Заборонити з 1 липня 1922 р. по всіх без винятку підприємствах, установах і господарствах, що є на терені УСРР, оплати праці в розмірах нижче державного обов'язкового мінімуму заробітньої платні, що оголошується щомісячно, не пізніше 7 числа кожного місяця, Тарифною Радою, в „Вістях“ і інших органах.

2. В окремих підприємствах і галузях господарства оголошуваний Тарифною Радою державний обов'язковий мінімум заробітньої платні може бути підвищений з умовних погоджень поміж професійними спілками і відповідними органами управління установ, підприємств і господарств або їх власниками або орендарями, чи по персональній умові про наймання.

3. Заробітня платня повинна виплачуватися не менш 2-х раз на місяць грошовими знаками.

4. Видача в рахунок заробітньої платні продовольчих продуктів і предметів персонального вжитку припускається по згоді з відповідною професійною спілкою і по цінах, по згоді з нею визначених.

Примітка: Правила цієї статті тимчасово не поширюються на підприємства і установи, робітники яких є на державному плановому постачанні.

5. Чинність цього декрету не поширюється на осіб, що працюють у Війському Відомстві, і одержують утримання по військовому, адміністративному і муштрованному тарифі.

м. Харків, дня, 16 серпня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Ксандров*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 8 вересня 1922 р., ч. 200.

- 523 Про відрочення, розсрочку і зняття державних податкових зборів та повернення неправильно вступивших до казни сум.

На підставі постанови Всеросійського Виконавчого Комітету от 20/VII („Известія“ ВЦВК'у ч. 165 од 26/VII) Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Відрочення, розсрочка і зняття державних і місцевих грошових зборів припускається в виїмкових випадках по клопотаннях про це платів.

2. Відрочення і розсрочка, зазначені в п. 1, податків і зборів без винятку штрафів та пені на термін не більш півроку, даються Губфінвідділами. Відрочення і розсрочка платіжів на більш довші терміни припускаються Губфінвідділами не инакше як з дозволу Уповнаркомфіну.

3. Відрочення окладів і недоїмок так по клопаннях платіїв, як і тих, що неправильно рахуються і безнадійних що до поступлення, на суму не більш 15 000 карб. в грошзнаках 1922 року надається Губфінвідділам, відповідні постанови яких підлягають затвердженню не инакше, як з дозволу Уповнаркомфіну.

4. Неправильно вступлені до казни податки і збори в сумі не більш 20000 карб. грошзнаками 1922 року повертаються платіям безпосередніми роспорядженнями Губфінвідділом; повертання ж неправильно зібраних податків і зборів на великі суми переводяться не инакше, як з дозволу Уповнаркомфіну.

5. На повертання неправильно вступлених до казни сум поширюється річня давність.

6. Порядок пристосовання цього декрету визначається інструкцією, затвердженою Уповнаркомфіном.

м. Харків, дня 15 серпня 1922 року.

Зам. Голову Ради Народніх Комісарів *Ксандров*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 8 вересня 1922 р., ч. 200.

524 Додаток до постанови РНК од 10 січня 1922 р. „про постачання робгужсилою що притягається в порядку трудгужподатку“.

В додаток до постанови РНК од 10 січня 1922 р. „Про постачання робгужсилою, що притягається в порядку трудгужподатку“, (Зб. Уз. 1921 р., ч. 1, ст. 19) Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Перевалку зерно-хліба, зібраного на користь голодних, в порядку постанови ВУЦВК-у од 19 VII ц. р., од Сільрад до зеничних пунктів і до пунктів відправління робити за рахунок трудгужподатку.

м. Харків, дня 15 серпня, 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Ксандров*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Ізвестіях ВУЦВК-у“ од 8 вересня 1922 р., ч. 200.

Собрание Указаний и Распоряжений

23952. Рабоче-Крестьянского Правительства Украины.

№ 34

== 12 сентября 1922 г. ==

№ 34

СО Д Е Р Ж А Н И Е

(15–18 августа 1922 г.)

- Ст. 525. Об устройстве лотерей в пользу инвалидов войны и больных и раненых красноармейцев (постановление).
- ✓, ✓ 526. О Межведомственном Бюджетном Советании при Уполн. Н. К. Ф (постановление).
- ✓ 527. О семенных ссудах на ликвидацию последствий голода (постановление).
- ✓ 528. О передаче имущества бывшего Украинского Народного Кооперативного Банка вновь организованному Всеукраинскому Кооперативному Банку — „Украинбанк“ (постановление).
- „ 529. О порядке командирования за-границу (постановление).
- „ 530. О распоряжении госучреждениями и предприятиями находящимся в их ведении инвентарем (постановление).
- „ 531. Об изменении ст. 3-ей положения „о государственных подрядах и поставках“ (постановление).
- „ 532. Об изменении ст. 3-й декрета СНК от 21 марта 1922 г. „О канцелярском сборе“ (постановление).
- „ 533. О переучете технических и агрономических сил (постановление) ✓
- ✓ 534. О местном бюджете (постановление).
- „ 535. О комиссиях по проведению пятилетней годовщины октябрьской революции (постановление).
- „ 536. О государственном огрифовании актовой и вексельной бумаги (постановление).
- „ 537. О распространении сборов по НКЮ на все государственные предприятия, учреждения и хозяйства (постановление).

Постановления Совета Народных Комиссаров

525. Об устройстве лотерей в пользу инвалидов войны и больных и раненых красноармейцев.

Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Разрешить Наркомсобезу и Центральному Комитету помощи больным и раненым красноармейцам при ВУЦИК'е устройство лотерей в пользу инвалидов войны и больных и раненых красноармейцев с правом распространения билетов на территории всей Украины.

2. Публичный розыгрыш лотерей произвести в гор. Харькове не позже 1 ноября с. г. в присутствии представителей НКРКГК и НКФина.

3. Разрешить выпуск лотерейных билетов в количестве 500.000 шт. ценой по 100 рублей (дензн. 1922 г.) на сумму 50.000.000 р. (Дензн. 1922 г.).

4. Установить общую сумму выигрышей как денежных, так и вещами, в 5.000.000 рублей (дензн. обр. 1922 г.).

5. Денежные выигрыши установить: один в 1.000.000 рублей, два по 500.000 р., три по 100.000 р. и четыре по 50.000 рублей (в дензн. 1922 г.).

6. Выигрыши, не востребованные в течение 3-х месяцев, поступают в пользу инвалидов и больных и раненых красноармейцев.

7. Из первых поступлений от продажи билетов должна быть отчислена сумма в 5.000.000 (дензн. 1922 г.) для покрытия выигрышей. Сумма эта подлежит внесению на текущий счет НКССО в Всеукраинскую Контору Госбанка и не может расходоваться ни на какие иные цели до истечения срока выплаты выигрышей. (Ст. С).

8. Все поступления по настоящей лотерее должны сдаваться немедленно на текущий счет НКССО во Всеукраинскую Контору Госбанка в Харькове.

9. Обязать НКССО и Центральный Комитет помощи больным и раненым красноармейцам при ВУЦИК'е не позже 1 декабря 1922 г. представить в Управление Уполнаркомфина отчет о результатах лотереи и опубликовать таковой в газете „Вісті“.

г. Харьков, 15 августа 1922 г.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

За Секретаря СНК *Зорин*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 3 сентября 1922 г., № 202

526. О междуведомственном бюджетном совещании при УполННФ.

Совет Народных Комиссаров УССР постановляет:

1. Междуведомственное Бюджетное Совещание при Управлении Уполнаркомфина утвердить в составе представителей Уполнаркомфина (председатель), Госплана, Наркомгосконтроля и УПНКТ с обязательным участием Начальника Бюджетного Управления Уполнаркомфина с совещательным голосом.

Примечание. Предоставить УСНХ право командировать своего представителя в Бюджетное Совещание с совещательным голосом.

2. Предоставить Уполнаркомфину право на время работ по составлению бюджета образовать при междуведомственном Бюджетном Совещании Подкомиссию, в составе представителей указанных выше ведомств, для разрешения вопросов о сверхсметных кредитах и отпусков из дотационного и резервного фондов.

3. Предоставить Подкомиссии Междуведомственного Бюджетного Совещания право непосредственного внесения своих протоколов на утверждение МСНК.

г. Харьков, 15 августа 1922 г.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

За Секретаря СНК *Зорин*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 3 сентября 1922 г., № 200.

527. О семенных ссудах на ликвидацию последствий голода.

Признавая необходимым оказание всемерной помощи населению губерний, объявленных в 1921—22 г. голодающими по постановлению ВУЦИК, и предоставление ему наибольшей возможности восстановить свое разрушенное голодом хозяйство, Совет Народных Комиссаров УССР постановляет:

1. Поручить Укргосплану в месячный срок разработать и представить на утверждение Совета Народных Комиссаров план восстановления хозяйств бывшего голодного района, рассчитанный на ряд лет в соответствии с имеющимися в Республике средствами.

2. Обязать НКПрод, помимо семенной ссуды 3.200.000 пудов ржаных единиц на озимый посев в голодающих губерниях, выделить 1 миллион пудов на ликвидацию последствий голода с тем, чтобы получение этого миллиона пудов устанавливалось отчислением определенного процента из поступающего продналога, собираемого в этих губерниях. Размер процента отчислений установить для каждой губернии Наркомпроду по соглашению с ЦКПГ, ВУЦИК, ЦСУ и НКЗ.

3. Означенный одномиллионный фонд передается в распоряжение местных органов и используется по плану, утверждаемому ЦКПомгол по соглашению с НКЗ.

г. Харьков, 15 августа 1922 г.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

За Секретаря СНК *Зорин*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 3 сентября 1922 г. № 196.

528. О передаче имущества бывшего Украинского народного кооперативного банка вновь организованному Всеукраинскому Кооперативному Банку („Украинбанк“).

Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Передать вновь организованному Всеукраинскому Кооперативному Банку („Украинбанк“) все оставшееся неликвидированным имущество бывшего Украинского Народного Кооперативного Банка, где бы оно ни находилось.

2. Уполнаркомфину, по соглашению с Правлением „Украинбанка“ и с Всеукраинской Кооперативной Радой, издать инструкцию о порядке передачи Правлению „Украинбанка“ означенного в ст. 1 имущества.

г. Харьков, 15 августа 1922 г.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

За Секретаря СНК *Зорин*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 10 сентября 1922 г., за № 202.

529. О порядке командирования за границу.

Совет Народных Комиссаров УССР постановил:

1. Командирование за-границу лиц со служебными заданиями может производиться только Народными Комиссариатами УССР и центральными ведомствами, приравненными в правах к Народным Комиссариатам.

2. Ответственность за деловое и политическое соответствие командруемых лиц с возложенными на них заданиями возлагается исключительно на соответствующих Народных Комиссаров и глав центральных учреждений.

3. Для устранения нецелесообразных и несогласованных с общим планом государственной работы командировок за-границу и связанных с этим излишних расходов, Народные Комиссариаты и центральные учреждения при командировании за-границу должны соблюдать следующий порядок:

а) каждое командирование в смысле целесообразности заданий, а также и персональной кандидатуры должно рассматриваться Коллегией соответствующего Народного Комиссариата или центрального ведомства;

б) каждое командирование Коллегии: по делам, касающимся экономической жизни страны, утверждается Председателем Украинского Экономического Совета; по всем другим делам (с научными целями и т. д.) — Председателем Совета Народных Комиссаров;

в) командирования за-границу всеми без исключения ведомствами по делам торговым или имеющим отношение к внешней торговле Украины согласовываются с уполномоченным Народного Комиссариата Внешней Торговли до представления на утверждение Председателя УЭС;

г) командирования за границу всеми без исключения ведомствами лиц с научными целями согласовываются с НКПросом до представления на утверждение Председателя СНК;

е) командирования за границу по делам, касающимся промышленности и изучения ее, согласовываются с УкрСНК до представления на утверждение Председателя УЭС'а.

4. Отпуск денежных средств как в советских знаках, так и в иностранной валюте, лицам, командруемым за границу, производится исключительно ведомствами, командрующими за-границу, из утвержденных этим ведомствам смет.

5. Народный Комиссариат Иностраных Дел по представлении соответствующим ведомством, командрующим за-границу, всех документов и разрешений, указанных в ст. 3, на поездку командруемого лица, выдает служебный паспорт установленного образца и принимает на себя обязательство хлопотания необходимых заграничных виз.

Примечание. Ведомствам запрещается обращаться к иностранным представительствам за визами помимо Народного Комиссариата Иностраных Дел.

6. При следовании с лицами, командруемыми за границу вышеуказанным порядком, их жен, последним выдаются также служебные паспорта.

7. Дипломатические паспорта выдаются: лишь лицам, имеющим дипломатический характер, а также дипломатическим курьерам НКВД, Членам Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета Советов, Членам Правительства УССР: Народным Комиссарам и их Заместителям и Членам Коллегии НКВД.

8. При следовании с лицами, указанными в ст. 7, их жен, последним выдаются также дипломатические паспорта.

9. Настоящее постановление не распространяется на командировки сотрудников за-границу в состав дипломатических, торговых и других представительств на должности, кои определены штатами, утвержденными установленным порядком.

г. Харьков, 15 августа 1922 г.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

За Секретаря СНК *Зорин*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 10 сентября 1922 г., № 202.

530. О распоряжении госучреждениями и предприятиями находящимся в их ведении инвентарем.

В целях урегулирования вопроса о распоряжении находящимся в ведении учреждений и предприятий инвентарем, Совет Народных Комиссаров УССР постановил:

1. Весь, находящийся в ведении государственных учреждений, а также государственных предприятий, инвентарь является общегосударственным достоянием Республики.

2. Как общегосударственное достояние, инвентарь не может отчуждаться безвозмездно.

3. Передача инвентаря в части или в целом государственным организациям (предприятиям и учреждениям) допускается за ненадобностью в таком фактически владеющему учреждению, но не иначе, как при обязательном условии оплаты его из соответствующих сумм приобретателя (кредитов, текущих счетов) путем перечисления стоимости в доход казны по соответствующему параграфу сметы отчуждающего, а при отсутствии такого параграфа, как „случайные поступления“.

4. При необходимости ликвидации инвентаря за ненадобностью или непригодностью для владеющего им госучреждения или предприятия, таковой может быть продан и частным лицам, но не иначе, как с публичных торгов.

Примечание. Суммы, вырученные от продажи, должны быть внесены в доход казны аналогично предыдущей статье с обязательной отметкой на акте даты и номера квитанции Губфинотдела.

5. При продаже инвентаря в целях замены его покупкой другого, кроме занесения в книги вновь приобретенного, надлежит делать соответствующую отметку в инвентарных книгах о замене ликвидированного; в случае превышения стоимости ликвидированного; в случае превышения стоимости ликвидированного инвентаря над стоимостью приобретенного взамен его, разница стоимости должна быть внесена в Губфинотдел с соблюдением правил ст. 3-й и примечания к ст. 4-й настоящего постановления.

6. При приобретении на вырученные от продажи суммы нового инвентаря, предусмотренного расходной сметой учреждения, открытый на эту надобность кредит должен быть закрыт распоряжением учреждения с отметками об этом распоряжении в акте, ордере и инвентарной книге.

7. Всем государственным учреждениям и предприятиям обязательно завести инвентарные книги, озаботившись описью инвентаря в кратчайший срок.

Примечание. Рабоче-Крестьянской Инспекции проследить за проведением в исполнение означенной статьи настоящего постановления.

8. Настоящее постановление в части обязательного зачисления стоимости ликвидируемого инвентаря в доход казны — не распространяется на предприятия, перешедшие на хозяйственный расчет.

г. Харьков, 15 августа 1922 года.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

За Секретаря СНК *Зорин.*

531. Об изменении ст. 3-й положения о государственных подрядах и поставках.

Во изменение ст. 3-й положения „О государственных подрядах и поставках“ (С. У. 1921 г. № 23, ст. 650), Совет Народных Комиссаров постановил:

Если цена договора превышает 300.000 руб. в дензнаках 1922 г., договор должен быть утвержден Губэкономсовещанием по принадлежности; если цена договора превышает 1.500.000 руб. в дензнаках 1922 г., договор утверждается соответствующим Наркоматом по заключении Губэкономсовещания.

Примечание. Органами Уполнаркомпути и Уполнаркомвоена, территория коих не совпадает с обще-административным делением на губернии и области, договоры до одного миллиона руб. в дензнаках 1922 года включительно заключаются самостоятельно с соблюдением ст. 2-й положения; договоры на сумму свыше одного миллиона руб. в дензнаках 22 г. утверждаются Уполнаркомпути и Уполнаркомвоена по принадлежности.
г. Харьков, 15 августа 1922 года.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Скрыпник.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

За Секретаря СНК *Зорин.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 30 августа 1922 года № 192.

532. Об изменении ст. 3-й декрета СНК от 21 марта 1922 г. „О канцелярском сборе“.

Во изменение ст. 3-й декрета от 21 марта 1922 г. „О канцелярском сборе“ Совет Народных Комиссаров постановил:

Изложить ст. 3-ю декрета Совета Народных Комиссаров от 21 марта 1922 г. „О канцелярском сборе“ (Вісти от 13/IV—1922 г., Собр. Узак. за 1922 г. № 13, ст. 225) в следующей редакции:

„Сбор этот взимается в размере 10 руб. дензнаками образца 1922 г. за каждую полную или неполную страницу и поступает в доход государства.

г. Харьков, 15 августа 1912 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Скрыпник.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

За Секретаря СНК *Зорин.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 8 сентября 1922 г. № 200.

533. О переучете технических и агрономических сил.

Совет Народных Комиссаров постановил:

Поручить Уполнаркомтруду произвести переучет технических и агрономических сил, согласовав технику учета с Укрсовнархозом и Наркомземом по принадлежности.

г. Харьков, 15 августа 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Скрыпник.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

За Секретаря СНК *Зорин.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 3 сентября 1922 г., № 196.

Постановления Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

534.

О Местном Бюджете.

В отмену постановлений ВУЦИК от 18 января 1922 года („Вісти“ от 7/II—22 г., № 30, Собр. Узак. № 2, ст. ст. 36 и 37) „О расходах, подлежащих отнесению на местные денежные средства“ и „О местных налогах и сборах“, Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

I.

Утвердить нижеследующий перечень расходов, подлежащих отнесению на местные денежные средства.

Ст. 1. Из расходов по содержанию общеадминистративных учреждений:

- а) расходы по содержанию Сельских Советов и
- б) расходы по содержанию Волостных Исполкомов со всеми его Отделами.

Ст. 2. а) Расходы по содержанию всех местных органов коммунального хозяйства и расходы по созыву С'ездов Коммунальных Отделов.

б) Расходы по содержанию коммунальных зданий (управление зданиями, оборудование их, хозяйственные расходы, текущий капитальный ремонт и новое строительство).

в) Все расходы по благоустройству населенных пунктов и расходы по содержанию коммунальных предприятий и хозяйств, как-то: городских жел. дорог, канализаций, водопровода, электрических станций, утилизационных заводов, боен и проч. (содержание управления, содержание рабочих, заготовка лесоматериалов, заготовка и приобретение топлива и энергия, водоснабжение, приобретение и ремонт машин и инструментов, живого инвентаря и прочих орудий, ремонтные работы, общие расходы).

г) Расходы по проведению санитарно-технических мероприятий, направленных к оздоровлению населенных местностей, а также расходы по санитарно-техническому надзору.

д) Расходы по противопожарной охране Республики: 1) расходы по содержанию пожарных команд, 2) пособие добровольческим пожарным дружинам, 3) расходы по предупредительным противопожарным мероприятиям.

е) Расходы по устройству и содержанию дорог и дорожных сооружений, за исключением таких, которые имеют междугубернское значение (соединяют губернские горбда), а также расходы по устройству и содержанию мелких речных переправ, пристаней местного значения и проч.

ж) Расходы по содержанию городских и уездных телефонных сетей.

з) Расходы по расквартированию (содержание и оборудование) казарменным порядком милиции, частей воинских и команд ГПУ.

и) Оплата расходов по поездкам милиции внутри губернии, в том числе и по линиям городских железных дорог.

Ст. 3. Из расходов по Народному Просвещению отнести на местные средства:

А) Обеспечение помещениями, отоплением, освещением, ремонт, оборудование и полное содержание, в том числе и содержание личного состава педагогического и технического персонала, всех нижеуказанных учебных, учебно-воспитательных и политико-просветительных учреждений:

Краткосрочные педагогические курсы всех типов, вечерние рабочие курсы, все профшколы, учебные мастерские, краткосрочные курсы, городские и сельские трудовые школы, детские сады, дневные детские дома, детские площадки, очаги (летние колонии для детей, детские клубы и библиотеки, а также все внешкольные политико-просветительные учреждения для взрослых), за исключением указанных в примеч. 8-м настоящей статьи.

Б) Обеспечение помещениями, топливом, освещением, расходы по коммунальным услугам и ремонту:

Школ фабрично-заводского ученичества, коллекторов, воспитанников, учреждений для несовершеннолетних правонарушителей, учреждений для дефективных детей, Комиссий по делам о несовершеннолетних, и твердой сети: комиссариатских трудовых школ, детских домов, учреждений Охраны Детства, Домов для подростков.

Примечание 1. Прочие расходы по содержанию поименованных в п. Б учреждений целиком относятся на общегосударственные средства.

Примечание 2. В помощь местам на расходы по обеспечению помещений топливом, освещением, ремонтом и коммунальными услугами учреждений, перечисленных в п. Б, Наркомпрос выдает субсидии.

Примечание 3. Сеть учреждений, относимых полностью на местные средства и перечисленных выше в п. А, определяется Губернским Отделом Народного Образования и утверждается Наркомпросом.

Примечание 4. Твердая сеть учреждений, перечисленных выше в п. Б, устанавливается Наркомпросом.

Примечание 5. Открытая местными органами по собственной инициативе дополнительная сеть детских домов, учреждений Охраны Детства и домов для подростков, не вошедших в твердую сеть, содержится полностью на местные средства, как учреждения п. А настоящей статьи.

Примечание 6. Административно-педагогическое руководство учебными, учебно-воспитательными и политико-просветительными учреждениями, содержание которых отнесено на местные средства, полностью сохраняется за Наркомпросом и его органами.

Примечание 7. Утвержденные ВУЦИК'ом штаты учреждений Наркомпроса, содержимых на местные средства, могут быть сокращаемы только по согласованию с Наркомпросом, при чем штаты детучреждений не могут быть сокращаемы ниже минимума, гарантирующего нормальный ход учебно-воспитательной работы. Снабжение этих учреждений всеми видами довольствия производится Губисполкомами через Губнаробразы по представленным ими сметам.

Примечание 8. На общегосударственные средства относятся расходы в полном объеме на оборудование и содержание Академии Наук, Научно-Исследовательских Институтов, Кафедр и учреждений высших учебных заведений, Рабфакультетов, Совпартшкол, Агитпунктов, Публичных Библиотек, Музеев по особо утвержденному списку, научных опытных и показательных учреждений Соцвоса и Политпросвета, Техникумов и трехгодичных педагогических курсов.

Примечание 9. Учреждения Просветкульта, политико-просветительные учреждения Красной Армии и Комсомола получают из общегосударственных средств субсидии.

Примечание 10. Расходы по учебной части всех учреждений, поименованных в настоящей статье, относятся на общегосударственные средства.

Ст. 4. Из расходов по Народному Здравоохранению на местные средства относятся расходы по охране материнства, младенчества и по охране здоровья детей, оборудование и содержание всех лечебных и санитарных учреждений, курортов местного значения, здравниц, домов отдыха, а также внутригубернский транспорт больных, за исключением лечебно-санитарных и санитарно-просветительных учреждений, поименованных в примечаниях к настоящей статье.

Примечание 1. На общегосударственные средства относятся оборудование и содержание курортов общегосударственного значения, протезные заводы; показательные лечебно-санитарные учреждения государственного значения и дома санитарного просвещения по основному списку, утвержденному в установленном порядке; окружные психиатрические лечебницы; лечебно-санитарные учреждения на путях сообщения;

лечзаведения эвакуационного характера; лечзаведения в голодающих губерниях; эвакуационники для голодающих детей. По охране материнства, младенчества и детства в урожайных губерниях: твердая сеть профилактических (консультации и молочные кухни) и опытно-показательных учреждений по штату, представленному Губздрав-отделами и утвержденному в установленном порядке; в губерниях, объявленных голодающими: все учреждения по охране материнства, младенчества и детства; санитарные и школьно-санитарные организации всеми вспомогательными учреждениями по списку, утвержденному в установленном порядке. Кроме того на обще-государственные средства относятся в половинной сумме расходы Губздравов на дело борьбы с туберкулезом и венеризмом; расходы по переброске в порядке трудповинности медперсонала в Украинском масштабе; расходы по борьбе с эпидемиями, имеющие обще-государственный характер; издательство санитарной литературы; содержание курсов по подготовке санитарных врачей, бактериологов и дезинфекторов, расходы по содержанию и оборудованию обще-государственной санитарной организации Республики (по особому списку, утверждаемому в установленном порядке); содержание и оборудование пятнадцати тысяч инфекционных коек. Цифра в 15.000 инфекционных коек, принимаемых на госснабжение, может измениться в зависимости от развития эпидемий в том же порядке, в каком утверждаются списки лечзаведений, принимаемых на госснабжение.

Примечание 2. Лечебные учреждения, обслуживающие круг застрахованных, содержатся за счет страхового фонда и дотаций Наркомздрава.

Ст. 5. Из расходов по Народному Комиссариату Земледелия на местные средства относятся: а) содержание опытно-показательных полей, случайных пунктов, рассадников и питомников, пасек, трудовых хозяйств и других образцовых и культурно-показательных мероприятий местного значения, б) расходы по гидротехническим осушительным и обводнительным работам, по всем вообще мелиоративным работам, не имеющим обще-государственного значения и преследующим улучшение местного землепользования, осушение болот, лугов и полей, укрепление песков и оврагов, устройство плотин и проч., в) расходы по организации и содержанию кузниц и мастерских, по ремонту орудий сельского хозяйства местного значения, г) расходы по организации и содержанию прокатных пунктов, зерноочистительных станций, семенных складов и складов сельско-хозяйственных машин и орудий, не имеющих обще-государственного значения, д) расходы по борьбе с вредителями сельского хозяйства, за исключением мероприятий обще-государственного значения и з) содержание ветеринарных амбулаторий и других ветеринарно-санитарных учреждений, не имеющих значения общегосударственного, за исключением расходов по борьбе с эпизоотиями и по оказанию ветеринарной помощи в губерниях, объявленных голодающими.

Примечание. Агрономическая помощь и показательные станции в голодающих губерниях остаются на обще-государственном бюджете.

Ст. 6. Из расходов по Народному Комиссариату Юстиции, на местные средства относятся расходы по содержанию: а) народных судов, за исключением Совнарсудов, особых сессий и продсесий, б) народных следователей, за исключением оснарследов Губревтрибуналов, в) судебных исполнителей, г) нотариальных камер д) губернских исправительно-трудовых под'отделов, е) допров, ж) сельско-хозяйственных колоний и ферм при губернских исправительных трудовых под'отделах, з) реформаторнумов для несовершеннолетних правонарушителей, а также расходы на путевое довольствие и вознаграждение за отвлечение от занятий свидетелей и экспертов, если это повлекло утрату заработка, за исключением случаев вызова свидетелей и

экспертов по делам трибуналов, и и) по перевозке осужденных к лишению свободы по грузовым дорогам.

Ст. 7. Из расходов по Военному Комиссариату на местные средства относятся расходы по расквартированию войск казарменным порядком, а именно: наем соответствующих помещений и оплата коммунальных услуг по установленным для Военного Ведомства нормам как для воинских частей, так и для Управлений, учреждений и заведений Военного Ведомства, за исключением Центрального Управления Командования Войск Украины и Крыма.

Ст. 8. Из расходов по Народному Комиссариату Социального Обеспечения на местные средства относятся:

а) Полное содержание учреждений социального обеспечения и подопечных, в них содержащихся, в городах и вне городов (инвалидные дома, дома призрения, производственные и учебно-профессиональные мастерские для инвалидов, дома для беспризорных, приезжающих и т. д.), в том числе расходы по содержанию персонала, обслуживающего учреждения, найму помещений, отоплению, освещению, водоснабжению, текущему ремонту, содержанию в чистоте, белье, обмундирование, стирка белья, хозяйственное оборудование, канцелярские и проч. мелкие хозяйственные расходы.

б) Расходы по содержанию семейств красноармейцев в городах и городских поселениях оставить на НКСобезе, вне городов отнести на местные средства, с возложением на НКСобез обязанности оказывать для этой цели дотации.

Примечание. Впредь до ликвидации голода, за семьями красноармейцев, проживающих в местностях, признанных голодающими, сохраняется продовольственное снабжение, распределение коего находится в ведении Народного Комиссариата Социального Обеспечения.

в) Две третьих расходов по выдаче пенсий проживающим в городах и городских поселениях инвалидам войны 1 и 2-й категорий, не помещенным, по независящим от них причинам, в инвалидные учреждения, а также семьям инвалидов войны, потерявшим кормильцев, в порядке по нормам, устанавливаемым Народным Комиссариатом Социального Обеспечения.

Примечание 1. Порядок покрытия из общегосударственных средств остальной части расходов по выдаче пенсий указанным в п. 2 подопечным устанавливается Народным Комиссариатом Социального Обеспечения, совместно с Уполномоченным Народного Комиссариата Финансов при Совнаркоме УССР.

г) Расходы по выдаче усиленных пенсий лицам и семьям этих лиц в случае смерти последних, имеющих особые заслуги местного значения в масштабе губернского и уездном (ст. 1 п. б. Постановления ВУЦИК от 9 августа 1922 г.) в порядке и по нормам, установленным Народным Комиссариатом Социального Обеспечения.

Примечание. Расходы по выдаче пенсий лицам и семьям этих лиц, в случае смерти последних, имеющих особо-крупные заслуги перед Республикой в обще-государственном масштабе (ст. 1, п. а Постановления ВУЦИК от 9 августа 1922 г.), проводятся за счет общегосударственного бюджета.

д) Расходы по оплате коммунальных услуг, оказываемых лицам, перечисленным в п. п. 2, 3 и 4 сего постановления.

е) Расходы по оказанию помощи, вызываемые стихийными и социальными бедствиями.

Примечание. В случаях, когда указанные в настоящем пункте бедствия по своим размерам принимают общегосударственное значение, расходы в части покрываются из общегосударственных средств, из специально ассигнуемого в распоряжение Народного Комиссариата Социального Обеспечения фонда.

ж) Расходы по содержанию органов Управления Уездных Отделов Социального Обеспечения по штатам, установленным Народным Комиссариатом Социального Обеспечения.

з) Социальное обеспечение застрахованных категорий относится за счет страхового фонда. Инвалиды труда, не обеспечиваемые за счет страхового фонда, содержатся на местные средства.

Ст. 9. Из расходов по Украинскому Совету Народного Хозяйства, на местные средства относятся расходы по содержанию Губсовнархозов и подведомственных им предприятий, имеющих местное значение.

Примечание. Предприятиями местного значения считаются все предприятия, подведомственные Губсовнархозам, за исключением тех, которые будут указаны в особом списке, составленном Укрсовнархозом по соглашению с УполНКФинном и НКВД и утвержденном УЭС в течение месячного срока.

II.

Для покрытия установленных разделом первым правил настоящего постановления расходов, отнесенных на местные денежные средства, установить:

Ст. 1. Отчисление с 1 января 1922 г. от государственного промыслового налога в пользу местных Исполкомов 75% патентного и уравнительного сбора, со штрафами и пеней, взыскиваемыми за нарушение правил по промналогу в полном объеме.

Ст. 2. Отчисление с того же срока от государственного промыслового налога для восполнения дефицитным местным бюджетам в дотационный фонд 25% патентного и уравнительного сбора.

Ст. 3. Предоставить местным Исполкомам устанавливать надбавки согласно ст. 2 декрета ВУЦИК от 5/X—21 г. „О местных денежных средствах“ (Собр. Узак. 1921 г. № 20, ст. 576 в размере не свыше 100% по государственному промысловому налогу и нотариальному сбору (Собр. Узак. за 1921 г., № 21, ст. 599) и крепостным пошлинам (Собр. Узак. 1922 г. № 9, ст. 149).

Ст. 4. Помимо упомянутых в ст. ст. 1, 2 и 3 отчислений и надбавок к государственному промысловому налогу, нотариальному сбору и крепостным пошлинам, предоставить местным Исполкомам установление следующих налогов и сборов:

А. В городских поселениях.

1. Налог со строений, находящихся в пользовании и владении, как частных лиц, обществ и предприятий, так и правительственных учреждений, в размере не свыше пяти процентов (5%) валового дохода или 1% стоимости в год.

Примечание. Освобождению от налога подлежат:

а) находящиеся в пользовании или владении частей войск и финансируемые в сметном порядке по общегосударственному бюджету правительственных учреждений строения или части их, занятые непосредственно частями войска, учреждениями и предприятиями, или предназначенные исключительно для обслуживания; б) по сношению с НКВД, строения или части их, занятые иностранными дипломатическими учреждениями, при условии представления данным государством, на основании взаимности, тех же прав соответственным российским учреждениям за границей, в) строения или части, отведенные под двор дома Совнаркома, Дома Коммун, Дома рабочих и не приносящие дохода культурно-просветительные учреждения рабочих организаций и г) строения, приведенные в негодное для эксплуатации состояние на время их перестройки для капитального ремонта.

2. Сбор с недвижимых имуществ и строений, получающих особые выгоды от вновь осуществляемых публичных мероприятий длительного значения (проведение новых и капитальное переустройство существующих улиц, устройство

новых или капитальный ремонт существующих тротуаров и мостовых, сооружение водопровода, канализации и т. п.), в чьем бы владении или пользовании эти имущества и строения ни находились.

Примечание. Взимание настоящего сбора при значительности произведенных затрат, может быть рассрочиваемо на несколько лет.

3. Разовый сбор за право подвижной торговли с лиц, производящих изъятие от обложения государственным промысловым налогом разносную или развозную продажу товаров на улицах, базарах, ярмарках и т. п. размерах в день:—а) для разносной продажи с ручных лотков и с корзины или с посуды, либо с рук не свыше 2% (двух процентов) от цены (казенной) полугодового патента на торговые предприятия первого разряда в данной местности, б) для развозной торговли (с возов, тележек и т. п.) не свыше двух процентов (2%) от цены полугодового патента на торговые предприятия второго разряда в данной местности.

4. Сбор с заведений для потребления на месте всякого рода кушаний и напитков в размере в полугодие:

а) не свыше 100% от цены патента как основного, так и дополнительного, на право торговли предметами роскоши и

б) не свыше пятидесяти процентов (50%) общей суммы уравнительного с них сбора.

Примечание. В подлежащих изданию правилах о порядке взимания сбора с заведений для потребления кушаний на месте должна быть предусмотрена дифференциация ставок в пределах, указанных в этой статье, по признаку категорий граждан, обслуживаемых этими заведениями.

5. Сбор с потребителей кушаний и напитков в кафе, паптетных и т. п. заведениях после 7-ми часов вечера: а) в заведениях с музыкой 20% с суммы поданного счета, б) в заведениях без музыки в размере 10% с суммы поданного счета.

6. Сбор с патентов, выдаваемых на право продажи питей и табачных изделий в размере не свыше ста процентов (100%) цены (казенной) патента.

7. Сбор с грузов, перевозимых и вывозимых по железнодорожным и водным путям сообщения в размере не свыше пятикратной, а с привозимых прохладительных и алкогольных напитков—не свыше тридцатикратной поудной, поштучной, повагонной начальной тарифной ставки за одну версту пробега данного груза по перевозке по железным дорогам.

Примечание. От сбора с грузов, привозимых и вывозимых по железным и водным путям сообщения, освобождаются грузы, идущие через данную станцию или пристань транзитом, грузы военные, арестантские, почтовые, грузы, принадлежащие железным дорогам, перевозимые в качестве груза ценности НКФ, пассажирский багаж и грузы, предназначенные для помощи населению, постигнутому общественными бедствиями.

8. Сбор со скота, за исключением лошадей, в размере не свыше четырехсот рублей с головы крупного скота и ста рублей головы мелкого скота и других домашних животных в полугодие.

Примечание. От обложения сбором со скота освобождаются племенная скот Совхозов и случных пунктов и опытные животные ветеринарно-бактериологических лабораторий.

9. Сбор с извозного промысла в размере не свыше одной тысячи рублей в сезон с каждой работающей в извозе лошади.

Примечание. Сезон не должен превышать шести месяцев, и начальный и конечный сроки его устанавливаются местным Советом в соответствии с местными условиями.

10. Сбор с перевозочного и перевозного промысла в размере:

а) не свыше четырехсот рублей в сезон с ручной тележки или ручных саней, предназначенных для промысла;

б) не свыше шестисот рублей в сезон с каждой лодки или ялика и для перевозки людей, и в) не свыше одной тысячи рублей в сезон с каждого порома или грузовой лодки.

11. Сбор с лодок или яликов, предназначенных для катания или спортивных целей, в размерах:

а) не свыше двух тысяч рублей в сезон с каждой спортивной лодки или ялика.

Примечание. Освобождению от сбора, устанавливаемого в настоящем пункте, подлежат те из принадлежащих учреждениям Всеобщего или Нар. Ком. Просвещения спортивных лодок или яликов, которые содержатся ими исключительно для учебно-воспитательных целей и не эксплуатируются за плату.

б) на свыше четырех тысяч рублей в сезон с лодки или ялика для катания.

12. Сбор с лошадей и выездных экипажей, принадлежащих как частным лицам, обществам, предприятиям, так и правительственным учреждениям и предприятиям, в размере не свыше двух тысяч рублей, как с каждой лошади, так и с каждого экипажа отдельно в сезон.

Примечание. От налога освобождаются лошади и экипажи, принадлежащие строевым воинским частям, милиции, и санитарный обоз, обслуживающий перевозку больных, медикаментов, фуража и проч.

13. Сбор с велосипедов, самодвижущихся экипажей, яхт и моторных лодок, принадлежащих как частным лицам, обществам и предприятиям, так и правительственным учреждениям и предприятиям в размере не свыше двухсот рублей в полугодие с велосипеда, семисот рублей в полугодие с каждой яхты и с каждой силы самодвижущегося экипажа или моторного судна, предназначенного для перевозки пассажиров, и четырехсот рублей в полугодие с каждой силы грузовоза.

Примечание. От налога освобождаются велосипеды, самодвижущиеся лодки, принадлежащие строевым воинским частям и милиции.

14. Сбор с промышленных садов и промышленных огородов в размере не свыше 5 (пяти) рублей в год за кв. саж. промышленного огорода и десяти рублей в год за кв. саж. промышленного сада, с установлением поразрядных для них ставок в зависимости от доставляемых промыслом выгод и других местных условий сбыта, размера обрабатываемой площади, близости от торгового центра и т. п.

15. Сбор с пригоняемого на рынок для продажи скота в размере не свыше четырехсот рублей с головы крупного скота и не свыше ста рублей с головы мелкого скота.

16. Сбор за пользование общественными весами в размере не свыше двух рублей с пуда взвешенных грузов.

17. Дополнительный в размере не свыше 100% (ста процентов) государственной платы сбор за засвидетельствование в нотариальных столах сделок и договоров, а равно за засвидетельствование копий, подписей и проч. у Нотариусов и в Народных Судах, согласно постановлений Совета Народных Комиссаров от 18 октября 1921 г.

18. Сбор от зрелищ и увеселений в размере не свыше пятидесяти процентов (50%) входной стоимости билета, в зависимости от характера зрелищ и увеселений, взимаемый по правилам, приложенным к настоящей статье.

19. Сбор с биржевых сделок в размере не свыше двух десятых процентов (0,2%) с суммы сделок.

20. Сбор с плакатов и афиш, светских реклам и витрин в размерах:

а) с плакатов и афиш не свыше десяти рублей за кв. вершок плакатов или афиш с каждой полной или неполной тысячи экземпляров.

б) со светских реклам не свыше двадцати рублей за кв. вершок рекламы и

в) с витрин в окнах не свыше пятисот рублей с витрины в полугодие.

Примечание. От налога за плакаты и афиши освобождаются:

а) распоряжения и постановления центральных и местных властей и Помгола;

б) вывешивание для общего пользования современных изданий;

в) афиш об устройстве спектаклей, лекций, концертов и проч., сборы с которых полностью поступают в пользу голодающих.

г) плакаты и афиши агитационного характера и

д) афиши об устройстве бесплатных лекций и собраний.

21. Пропусочный сбор в размере не свыше тридцати рублей (30 р.) с каждой пропасски.

22. Сбор за право рыбной ловли не свыше ста рублей в полугодие с каждого выдаваемого билета, свидетельства и т. п. на право производства единоличной ловли и не свыше трехсот рублей в полугодие на право ловли коллективным трудом крупными снастями.

23. Сбор за право охоты не свыше трехсот рублей за полугодие с каждого выдаваемого билета, свидетельства на право производства единоличной охоты в пределах городской черты.

Примечание. От платежа сбора освобождается рыбная ловля удочкой.

Б. Вне городских поселений.

1. Налог с торговых и дачных помещений в размерах не свыше (5%) пяти процентов валового дохода или одного процента (1%) стоимости в год.

Примечание. От сбора, указанного в настоящей статье, освобождаются помещения, отведенные под фабрично-заводские больницы, приемные покои, амбулатории, школы, библиотеки и друг. культурно-просветительные учреждения для рабочих.

2. Налог с усадебных участков в размере не свыше одного рубля в полугодие с кв. сажени.

3. Сбор с отпускаемой частным потребителям из лесных дач древесины в размере не свыше 5% установленной в данной местности таксовой ее стоимости.

Примечание. От уплаты налога освобождается лесной материал, получаемый рабочими организациями путем коллективной разработки отведенных им лесных участков.

4. Сбор с грузов, привозимых и вывозимых с железнодорожных станций и пристаней, обслуживающих прилегающие к ним города, посады и местечки, а также привозимых и вывозимых с железнодорожных станций и пристаней, прилегающих к фабрично-заводским районам и в них расположенных, взимаемый на основаниях, установленных для городских поселений (Отд. А, п. 7).

5. Сбор с заведений для потребления на месте всякого рода кушаний и напитков на основаниях, установленных для городских поселений (Отд. А, п. 4.)

6. Сбор с патентов (выдаваемых на право продажи питей и табачных изделий), взимаемый на основаниях, установленных для городских поселений (Отд. А., п. 6).

7. Сбор с недвижимых имуществ и строений, находящихся в пользовании или владении, как частных лиц, обществ и предприятий, так и правительственных учреждений и предприятий, получающих особые выгоды от публичных мероприятий длительного характера (сооружений шоссе, мелиорации, электрификации и т. п.), взимаемый на основаниях, установленных для городских поселений (Отд. А, п. 2 й).

8. Сбор с извозного промысла в размере не свыше семисот рублей в сезон с каждой работающей в промысловом извозе лошади.

9. Сбор с перевозного промысла в размере:

а) не свыше трехсот рублей в сезон с каждой лодки или ялика, предназначенного для перевозки людей, и

б) не свыше шестисот рублей в сезон с каждого порома или грузовой лодки.

10. Сбор с лодок и яликов, предназначенных для катания или спортивных целей в размерах: а) не свыше одной тысячи рублей в сезон с каждой спортивной лодки или ялика, б) не свыше двух тысяч рублей в сезон с каждой лодки или ялика для катания.

Примечание. Освобождению от сбора, устанавливаемого в настоящем пункте, подлежат те из принадлежащих учреждениям Всеобуч или Народного Комиссариата Просвещения спортивных лодок или яликов, которые содержатся ими исключительно для учебно-воспитательных целей и не эксплуатируются за плату.

11. Сбор за пользование общественными весами в размере не свыше одного рубля с пуда взвешенных грузов.

12. Сбор с велосипедов, самодвижущихся экипажей, яхт и моторных лодок, принадлежащих, как частным лицам, обществам и предприятиям, так и правительственным учреждениям и предприятиям, взимаемый на основаниях, установленных для городских поселений (Отд. А. п. 13).

13. Сбор с промышленных огородов и промышленных садов в размере не свыше двух рублей в год за кв. саж. промышленного огорода и четырех рублей в год за кв. саж. промышленного сада, с установлением разрядных для них ставок, в зависимости от доставляемых промыслом выгод и других местных условий, условий сбыта, размера обрабатываемой площади, близости от торгового центра и т. п.

14. Сбор с зрелищ и увеселений в дачных местностях, взимаемый на основаниях, установленных для городских поселений (Отд. А. п. 18).

15. Сбор с плакатов, афиш, витрин и световых реклам выставляемых в дачных местностях и в полосе отчужд. от жел. дор., взимаемый на основаниях, установленных для городских поселений (Отд. А., п. 20).

16. Сбор за регистрацию крестьянских семейных разделов в размере не свыше трехсот рублей за каждую регистрацию.

17. Сбор за право охоты и рыбной ловли, взимаемый на основаниях, установленных для городских поселений (Отд. А, п. 23), при чем с каждого выдаваемого билета, свидетельства и т. п. на полугодие в размерах: а) за право охоты не свыше ста рублей, б) за право рыбной ловли единолично не свыше 100 рублей и в) за право рыбной ловли коллективным трудом и крупными снастями не свыше 300 рублей.

III.

Кроме доходов, поступающих от налогов и сборов, местные денежные средства составляются от эксплуатации коммунальных предприятий и хозяйств, как-то: от эксплуатации строений, земельных угодий и предприятий (городских железных дорог, водопроводов, канализаций, электростанций, боев, утилизационных кирпичных заводов и проч.) и вообще от всех иных предприятий, учреждений и хозяйств, расходы по которым отнесены Разд. I настоящего Постановления на местные средства.

Примечание. Под доходами подразумеваются также все штрафы, пени, пошлины и сборы, взыскиваемые учреждениями, предусмотренными этой статьей, а равно и конфискованное имущество, за исключением ценностей и валюты, теми предусмотренными этой статьей учреждениями, коим это право предоставлено действующими законами.

IV.

Ст. I. Всякие иные, кроме перечисленных в Разделе II настоящего Постановления, налоги и сборы, не могут быть устанавливаемы местными

советах без специального в каждом отдельном случае разрешения Управления Уполномоченного Народного Комиссариата Финансов по соглашению с Народным Комиссариатом Внутренних Дел, как по существу, так и относительно размера налога.

Ст. 2. Для регулирования взимания тех из перечисленных налогов и сборов, для которых не изданы специально правила Управления Уполномоченного Народного Комиссариата Финансов по соглашению с Народным Комиссариатом Внутренних Дел, предоставить Губисполкомам устанавливать свои правила с тем, чтобы вслед за утверждением в порядке ст. 3 декрета 5 октября 1921 г. „О местных денежных средствах“ они немедленно представлялись в Управление Уполномоченного Народного Комиссариата Финансов и в Народный Комиссариат Внутренних Дел.

Ст. 3. Установление срока и порядка оплаты перечисленных налогов и сборов предоставить Губисполкомам, в случаях отсутствия соответствующих указаний со стороны Управления Уполномоченного Народного Комиссариата Финансов и Народного Комиссариата Внутренних Дел.

Ст. 4. Предоставить Губисполкомам право в тех случаях, когда они найдут необходимым, установление налога в повышенном размере по сравнению с предельными нормами, указанными в настоящем постановлении, возбуждать соответствующие ходатайства перед НКВД и УПНКФинном, и вводить повышенный размер налогов по разрешению последнего.

V.

Задолженность предприятий, учреждений и хозяйств, расходы по содержанию которых перенесены на основании настоящего Постановления на местные средства, образовавшаяся за время до фактической передачи их доходов и расходов на местные денежные средства, должна быть погашена из общегосударственных средств.

г. Харьков, 16 августа 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*
Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

535. Положение о комиссиях по проведению пятилетней годовщины Октябрьской Революции.

1. При Всеукраинском Центральном Исполнительном Комитете создается Всеукраинская Комиссия по проведению 5-тилетней годовщины Октябрьской Революции под председательством тов. *Ермощенко*, в составе т. т. *Буздалина* (Зам. Председателя), *Минина* (от Пуруккрыма), *Корнюшина* (от Южбюро ВЦСПС), *Диманштейна* (от Главполитпросвета), *Лебеда* (от ЦККП (б) У), с правом назначения заместителя.

2. На Комиссию возлагается:

- а) разработка всякого рода вопросов, касающихся проведения празднования;
- б) разработка и издание соответствующих инструкций и директив местным Комиссиям;
- в) разработка и рассмотрение всякого рода проектов организации празднований;
- г) общее наблюдение и объединяющее руководство работой по проведению празднования пятилетней годовщины Октябрьской Революции как в центре, так и на местах.

3. По типу Всеукраинской Комиссии, для работы по проведению пятилетней годовщины Октябрьской Революции на местах, создаются следующие Комиссии:

а) губернские—в составе ответственных представителей от Губисполкома, Губвоенкомата, Губпрофсоветов, Губполвтпросвета и Губкома. Председателем Комиссии является представитель от Губисполкома,

б) уездные—в аналогичном составе из ответственных представителей соответствующих уездных учреждений и организаций;

и в) волостные—из представителей Волисполкомов, Волкомнезамов, Волком'ячеек, ячеек КСМУ, Сельбудинков, а где таковые отсутствуют—от других организаций и Просвіт.

4. Комиссии не имеют особых штатов и при работе пользуются аппаратом соответственных Исполкомов и все свои постановления проводят через соответствующие Отделы.

5. Все образованные на основании настоящего Положения Комиссии подчиняются соответственным Исполкомам и отчетываются в работе как перед последним, так и по вертикали перед вышестоящими Комиссиями.

6. Настоящее постановление ввести в действие по телеграфу.

г. Харьков, 16 августа 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

Постановления Совета Народных Комиссаров

536. О государственном огрифовании актовой и вексельной бумаги.

На основании постановления Совета Народных Комиссаров РСФСР от 4/VIII—22 (Изв. ВЦИК 8/VIII—22 № 176), Совет Народных Комиссаров УССР постановил:

1. Разрешить, со дня опубликования настоящего постановления, прием в уплату гербового сбора актовой и вексельной гербовой бумаги, огрифованной лишь грифом управления фабриками заготовлений государственных знаков НКФ (Госзнака), в середине коего отпечатана следующая надпись „РСФСР-Постановление Коллегии НКФ 15 Июня 1922 года.“

2. Актовую и вексельную бумагу, не огрифованную указанным в п. 1. способом, считать недействительной.

3. Огрифованную актовую и вексельную бумагу продавать по ценам, на ней обозначенным, взимая за каждую копейку ее цены по одному рублю дензнаками 1922 года.

4. Настоящее постановление привести в исполнение по телеграфу.

г. Харьков, 18 августа 1922 г.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

За Секретаря СНК *Зорин.*

537. О распространении сборов по НКЮ на все государственные учреждения, предприятия и хозяйства.

Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Распространить постановление Совнаркома от 18-го октября 1921 года „Об установлении сборов в доход Республики по Народному Комиссариату Юстиции“ (Собр. Узак. № 21—1921 г., ст. 599) на все, без исключения, государственные учреждения, предприятия и хозяйства.
2. Настоящее постановление ввести в действие по телеграфу.

г. Харьков, 18 августа 1922 г.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

За Секретаря СНК *Зорин*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 10 сентября 1922 г., № 202.

Издание Народного Комиссариата Юстиции У. С. С. Р. Харьков, 1922.

Повторный и упорный неплательщик или отказ от исполнения работ или повинностей, или иные действия, устанавливающие злостность неплательщиков,—

лишением свободы или принудительными работами на срок не ниже шести месяцев или конфискацией всего или части имущества, или наложением имущественных взысканий не ниже двойного размера тех же платежей или повинностей.

79^а. Препятствование лицу, обязанному изучать грамоту, посещать школу карается—
штрафом до 300 рублей золотом или принудительными работами.

80. Организованное по взаимному соглашению сокрытие или неверное показание о количествах, подлежащих обложению, или учету предметов и продуктов, в том числе и размеров посевной, луговой, огородной и лесной площади, или количества скота, организованная сдача предметов, явно недоброкачественных, неисполнение по взаимному соглашению возложенных законом на граждан работ и личных повинностей, карается—

в отношении подстрекателей, руководителей и организаторов —

лишением свободы на срок не ниже одного года с конфискацией или без конфискации всего или части имущества;

в отношении прочих участников —

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев или наложением имущественных взысканий или повинностей не ниже двойного размера тех же платежей и повинностей;

те же деяния, совершенные не по взаимному соглашению, караются—
наказаниями, предусмотренными ст. 79 Уголовного Кодекса.

81. Уклонение от воинской повинности посредством причинения себе повреждений в здравьи, учинения подлога в документах, подкупа должностных лиц, изменения своей фамилии или звания, а равно под предлогом религиозных убеждений или посредством всяких иных ухищрений, карается —

лишением свободы на срок не менее шести месяцев с конфискацией части имущества.

Если же сие преступное деяние было учинено в военное время или же со стороны лиц, призываемых по мобилизации в командный состав армии или флота —

наказание повышается до лишения свободы на срок не ниже двух лет, а при особо отягчающих обстоятельствах — до высшей меры наказания.

82. Участники преступных деяний, предусмотренных ст.ст. 75—78 Уголовного Кодекса, вовлеченные в преступление по малосознательности и невежеству, не уличенные в совершении тяжких деяний, ст. 75 и предусмотренных, могут быть постановлением суда приговариваемы к условному наказанию.

83. Агитация и пропаганда всякого рода, заключающая призыв к совершению преступлений, предусмотренных ст.ст. 75—81, а равно в возбуждении национальной вражды и розни, карается—

лишением свободы на срок не ниже одного года со строгой изоляцией.

Если же агитация и пропаганда имели место во время войны и были направлены к неисполнению гражданами возложенных на них воинских или связанных с военными действиями обязанностей и повинностей—то наказание может быть повышено вплоть до высшей меры наказания.

84. Изготовление, хранение с целью распространения и распространение литературных произведений, призывающих к учинению преступных деяний, предусмотренных ст.ст. 75—81 Угол. Кодекса, карается—

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев,

а при отягчающих обстоятельствах, предусмотренных 2-й ч. 83-й статьи, не ниже одного года лишения свободы.

√ 85. Подделка денежных знаков и государственных процентных бумаг, марок и других знаков государственной оплаты, если она учинена по предварительному соглашению нескольких лиц и в виде промысла, карается—

в отношении всех участников и пособников—

высшей мерой наказания с понижением, при смягчающих обстоятельствах, наказания до лишения свободы на срок не ниже трех лет со строгой изоляцией и конфискацией имущества;

а при отсутствии предварительного соглашения, а равным образом в отношении укрывателей —

лишением свободы на срок не ниже двух лет со строгой изоляцией и конфискацией части имущества.

Подделка мандатов, удостоверений и иных представляющих право или освобождающих от повинности документов карается—

лишением свободы на срок не ниже одного года.

86. Сопrotивление отдельных граждан представителям власти при исполнении ими возложенных на них законом обязанностей или принуждение к выполнению явно незаконных действий, сопряженные с убийством, нанесением увечий или насилем над личностью представителя власти, карается—

высшей мерой наказания с допущением понижения при смягчающих обстоятельствах наказания до лишения свободы со строгой изоляцией на срок не ниже двух лет.

Если же сопротивление имело место без учинения насилия и прочих указанных в 1-й части настоящей статьи преступных действий, то таковое карается —

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев.

87. Оскорбительное проявление неуважения к У.С.С.Р., выразившееся в надругательстве над государственным гербом, флагом, памятником революции, карается—

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев.

87¹. Отказ от принятия или рассмотрения заявления на каком-либо из двух государственных языков (украинском и русском) или иное стеснение прав граждан в пользования этими языками; препятствование преподаванию государственных языков или преподавание на каком-либо из них, а равно и всякое иное нарушение законов о равноправии русского и украинского языков— карается наказаниями, предусмотренными первой и второй ч. 105-й статьи.

88. Публичное оскорбление отдельных представителей власти при исполнении ими своих служебных обязанностей карается—

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев.

89. Недонесение о достоверно известных предстоящих и совершенных преступлениях, предусмотренных ст. ст. 58—66 Угол. Кодекса, карается—

лишением свободы на срок до одного года.

90. Заведомо ложное сообщение в письменном заявлении государственному учреждению или должностному лицу о деятельности государственных

учрежденный или должностных лиц, или заведомо ложный ответ на официальный запрос таковых карается—

лишением свободы на срок до одного года.

91. Самовольное присвоение себе власти должностного лица и учинение на этих основаниях тех или иных действий карается—

лишением свободы не ниже одного года.

Если самовольное присвоение власти должностного лица сопровождалось явным дискредитированием Советской власти, то наказание повышается до лишения свободы на срок не ниже двух лет.

92. Похищение, повреждение, сокрытие или уничтожение официальных или частных документов из государственных учреждений в целях препятствования правильному разрешению дел или, вообще, функционированию учреждений карается—

лишением свободы на срок не ниже двух лет.

✓ 93. Изготовление, приобретение, хранение или сбыт взрывчатых веществ или снарядов без соответственного разрешения, если не доказана преступная цель учинения этих деяний, карается—

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев.

94. Освобождение арестованного из-под стражи или из мест заключения, или содействие его побегу карается—

лишением свободы на срок не ниже одного года.

Если освобождение или содействие побегу учинено посредством насилия над стражей, охранявшей арестованного или места заключения, то наказание повышается до лишения свободы на срок не ниже двух лет.

95. Побег арестованного из-под стражи или из места заключения, учиненный посредством подкопа, взлома и, вообще, повреждения затворов, стен и т. п., карается—

лишением свободы на срок не ниже одного года.

96. Сокрытие обстоятельств, препятствующих вступлению в брак, дача ложных сведений органам, ведущим регистрацию актов гражданского состояния, карается—

лишением свободы или принудительными работами на срок до одного года

96¹. Непредставление или несвоевременное представление лицами, к тому обязанными, сведений о рождении и смерти, а равно сведений о находке младенца, карается—

штрафом до 300 рублей золотом или принудительными работами на срок до 3-х месяцев.

✓ 97. Нарушение законов и обязательных постановлений о ввозе за границу или провозе за границу товаров карается—

принудительными работами на срок до трех месяцев, соединенным с конфискацией целиком или части этих товаров, или штрафом до 300 руб. золотом.

Те же действия, совершенные в виде промысла или совершаемые должностными лицами, или если участники их, совершая их в первый раз, были вооружены, или если предметом провоза явились предметы, указанные в ст. 10-й декрета Совета Народных Комиссаров от 15-го ноября 1921 г. (Собр. Узак. № 23 за 1921 г., ст. 687), караются—

лишением свободы на срок не ниже трех лет со строгой изоляцией или при отягчающих обстоятельствах высшей мерой наказания.

Примечание. Статья эта не распространяется на нарушения таможенных правил, за которые законом установлены административные взыскания.

98. Выезд за границу и въезд в У.С.С.Р. без установленного паспорта или без разрешения подлежащих властей карается—

принудительными работами на срок до шести месяцев или штрафом до 500 руб. золотом.

99. Нарушение законов и обязательных постановлений, установленных в интересах охраны лесов от хищнической эксплуатации и истребления, а равно и ведение лесного хозяйства с нарушением установленного плана; охота и рыбная ловля в недозволенное время, и недозволенных местах и недозволенными способами и приемами; выборка камней, песку и проч. без разрешения подлежащих властей, а равно и разработка недр земли с нарушением установленных правил, карается—

лишением свободы или принудительными работами на срок до одного года с конфискацией незаконно добытого, а равно орудий охоты или лова, или штрафом до 500 руб. золотом.

100. Сорванье или повреждение печатей или иных знаков, наложенных по распоряжению власти с целью охранения определенных предметов, хранилищ или иных помещений, карается—

принудительными работами на срок не ниже одного месяца или штрафом не ниже 100 руб. золотом.

101. Самовольное издание, размножение с целью сбыта литературных, музыкальных и, вообще, художественных произведений, признанных достоянием республики, карается—

принудительными работами на срок до одного года с конфискацией имущества или без такового.

102. Сокрытие коллекций и памятников старины и искусства, подлежащих регистрации, учету или передаче в государственные хранилища, карается—

принудительными работами на срок до одного года с конфискацией скрытого имущества.

103. Самоуправство, т. е. самовольное осуществление кем-либо своего действительного или предполагаемого права, совершенное с нарушением такого же права другого лица, карается—

принудительными работами до шести месяцев или штрафом до 500 р. золотом.

103¹. Открытие действий обществ или товариществ ранее регистрации устава или вообще с нарушением установленного законом порядка карается—

принудительными работами и штрафом до 500 рублей золотом.

104. Участие в выборах в советы лица, не имеющего на то законного права, карается—

принудительными работами на срок не ниже трех месяцев.

ГЛАВА II.

Должностные (служебные) преступления.

105. Злоупотребление властью, т. е. свершение должностным лицом действий, которые оно могло совершить единственно благодаря своему служебному положению и которые, не будучи вызваны соображениями служебной необходимости, повлекли за собой нарушение правильной работы учреждения или предприятия, или общественного порядка, или частных интересов отдельных граждан, карается—

лишением свободы или принудительными работами на срок до одного года или увольнением от должности.

Если те же действия имели особо тяжелые последствия, или были совершены должностным лицом в корыстных или иных личных видах, то караются— лишением свободы на срок не ниже одного года со строгой изоляцией.

Примечание. Под должностными лицами понимаются лица, занимающие постоянные или временные должности в каком-либо государственном (советском) учреждении или предприятии, а также в организации или объединении, имеющем по закону определенные права, обязанности и полномочия в осуществлении хозяйственных, административных, просветительных и других общегосударственных задач.

106. Превышение власти, т.-е. совершение должностным лицом действий, явно выходящих за пределы предоставленных ему законом прав и полномочий, карается—

наказаниями, предусмотренными 1-й и 2 ч. 105-й статьи.

Если же превышение власти сопровождалось сверх того насилием, применением оружия или особо мучительскими, или оскорбляющими личное достоинство потерпевших действиями, то карается—

лишением свободы на срок не ниже трех лет, а при особо отягчающих обстоятельствах—высшей мерой наказания.

107. Бездействие власти, т.-е. невыполнение должностным лицом действий, которые оно по обязанности своей службы должно было выполнить, карается—

наказаниями, предусмотренными 1-й и 2 ч. 105-й статьи.

108. Халатное отношение к службе, т.-е. невнимательное и небрежное отношение к возложенным по службе обязанностям, повлекшее за собой волокиту, медленность в производстве дел, беспорядочность в делопроизводстве и отчетности и иные упущения по службе, карается—

наказаниями, предусмотренными 1-й и 2 ч. 105-й статьи.

109. Дискредитирование власти, т.-е. совершение должностным лицом действий, хотя бы и не связанных с его служебными обязанностями, но явно подрывающих в глазах трудящихся достоинство и авторитет тех органов власти, представителем коих данное должностное лицо является, карается—

наказаниями, предусмотренными 1-й и 2 ч. 105-й статьи.

110. Злоупотребление властью, превышение или бездействие власти и халатное отношение к службе, если в результате таковых последовало расстройство центральных или местных хозяйственных аппаратов производства, распределения или снабжения, или расстройство транспорта, заключение явно невыгодных для государства договоров или сделок, или всякий иной подрыв в расточение государственного достояния в ущерб интересам трудящихся, карается—

лишением свободы на срок не ниже пяти лет со строгой изоляцией, а при особо отягчающих обстоятельствах—высшей мерой наказания.

111. Постановление судьями из корыстных или иных личных видов неправоудного приговора карается—

лишением свободы на срок не ниже трех лет с отстранением от судебных должностей, а при особо отягчающих обстоятельствах—высшей мерой наказания.

112. Незаконное задержание, незаконный привод, а также принуждение к даче показаний при допросе, путем применения незаконных мер со стороны, производящей следствие или дознание, карается—

наказаниями, предусмотренными 2-й частью 105-й статьи.

Заключение под стражу в качестве меры пресечения из личных либо корыстных видов карается—

наказаниями, предусмотренными 2-й частью 106-й статьи.

113. Присвоение должностным лицом денег или иных ценностей, находящихся в его ведении в силу его служебного положения, карается—

лишением свободы на срок не ниже одного года с увольнением от должности.

Те же действия, совершенные должностным лицом, облеченным особыми полномочиями, или присвоение особо важных государственных ценностей караются наказанием, предусмотренным 2 частью 106 статья.

114. Получение лицом, стоящим на государственной, союзной или общественной службе, лично или через посредников в каком бы то ни было виде взятки за выполнение или невыполнение в интересах дающего какого-либо действия, входящего в круг служебных обязанностей этого лица, карается—

лишением свободы на срок до пяти лет с конфискацией имущества или без таковой.

Посредничество в совершении означенного преступления, а равно укрывательство взяточничества, карается—

лишением свободы на срок до двух лет с конфискацией имущества или без таковой.

Получение взятки, совершенное при отягчающих обстоятельствах, как то: а) особые полномочия принявшего взятку должностного лица, б) нарушения им обязанностей службы или в) допущение вымогательства или шантажа, карается—

лишением свободы со строгой изоляцией на срок не ниже трех лет вплоть до высшей меры наказания и конфискацией имущества.

Лицо, давшее взятку, не наказывается лишь в том случае, если своевременно заявило о вымогательстве взятки или оказало содействие раскрытию дела о взяточничестве. В противном случае оно карается—

лишением свободы на срок до 3 лет.

115. Провокация взятки, т.-е. заведомое создание должностным лицом обстановки и условий, вызывающих предложение взятки, в целях последующего изобличения дающего взятку, карается—

лишением свободы со строгой изоляцией на срок не ниже трех лет или высшей мерой наказания.

116. Служебный подлог, т.-е. внесение должностным лицом в официальные документы заведомо ложных сведений, подделки, подчистки или пометки задним числом, а равно составление и выдача им заведомо ложного документа или внесение в книги заведомо ложных записей, если эти деяния не подходят под признаки преступления, предусмотренного ст. 85-ой Уголовного Кодекса, карается—

наказаниями, предусмотренными 1-й и 2-й ч. 105 статьи.

117. Разглашение должностными лицами не подлежащих оглашению сведений карается—

теми же наказаниями.

118. Непредставление должностными лицами в срок по требованию центральных или местных властей необходимых сведений, справок, отчетов и т. п., представление коих для них обязательно по закону, карается—

в первый раз в дисциплинарном порядке; во второй раз принудительными работами на срок не ниже трех месяцев с увольнением от должности, если не имеется признаков преступления, предусмотренных ст.ст. 107 и 108 Уголовного Кодекса.

ГЛАВА III.

Нарушение правил об отделении церкви от государства.

119. Использование религиозных предрассудков масс с целью свержения рабоче-крестьянской власти или для возбуждения к сопротивлению ее законам и постановлениям, карается—

наказаниями, предусмотренными ст. 69 Угол. Кодекса.

120. Совершение обманных действий с целью возбуждения суеверия в массах населения, а также с целью извлечь таким путем какие-либо выгоды, карается—

лишением свободы на срок до одного года или принудительными работами на тот же срок.

121. Преподавание малолетним и несовершеннолетним религиозных вероучений в государственных или частных учебных заведениях и школах карается—

принудительными работами на срок до одного года.

122. Всякое принуждение при взимании сборов в пользу церковных и религиозных организаций или групп карается—

принудительными работами на срок до шести месяцев, с лишением на срок до двух лет права заключать договоры с местными советами об использовании богослужебного имущества и зданий, с конфискацией имущества организации.

123. Присвоение себе религиозными или церковными организациями административных, судебных или иных публично-правовых функций и прав юридических лиц карается—

принудительными работами на срок до шести месяцев с ликвидацией вышеуказанных организаций и с конфискацией имущества организации.

123¹. Совершение служителями культов всех исповеданий религиозных обрядов (крещения, обрезания, похорон, венчания, снятия церковного благословения или иных равнозначных им) ранее регистрации соответствующих актов гражданского состояния (рождения, смерти, брака и развода) карается— штрафом до 500 рублей золотом, или принудительными работами, или же лишением свободы на срок до одного года.

124. Совершение в государственных учреждениях и предприятиях религиозных обрядов, а равно помещение в этих зданиях каких-либо религиозных изображений, карается—

принудительными работами на срок до трех месяцев или штрафом до 300 руб. золотом.

125. Воспрепятствование исполнению религиозных обрядов, поскольку они не нарушают общественного порядка и не сопровождаются посягательствами на права граждан, карается—

принудительными работами на срок до шести месяцев.

125¹. Понуждение к исполнению религиозных обрядов или к присутствованию при совершении этих обрядов карается—

принудительными работами на срок не ниже шести месяцев.

Совершение означенного деяния лицом, от которого понуждаемый находится в экономической или иной зависимости, карается—

принудительными работами или же лишением свободы на срок не ниже одного года.

125². Препятствование погребению в черте кладбища по обряду гражданских похорон карается—

принудительными работами на срок до 6 месяцев.

125³. Непредставление требуемых сведений или отчетов частными лицами и их объединениями об имеющемся у них или о предоставленном им государственной властью имуществе, предназначенном для религиозного культа или для религиозных целей, карается—

принудительными работами или штрафом до 300 рублей золотом.

125⁴. Сокрытие церковного имущества, сданного по договору верующим, карается—

принудительными работами или лишением свободы на срок до одного года.

Глава IV.

Преступления хозяйственные.

126. Трудовое дезертирство, т.-е. уклонение от учета или регистрации, установленных органами, объявляющими либо проводящими трудовые мобилизации, или от явки на работу, а равно самовольное оставление работы, выполняемой в порядке трудовой мобилизации, карается—

принудительными работами на срок не ниже одной недели.

Трудовое дезертирство, сопряженное с ущербом для обороны страны, карается—

наказаниями, предусмотренными 2-й ч. 79-й ст. Уголовного Кодекса.

127. Бесхозяйственное использование заведующим учреждением или управляющим государственным предприятием рабочей силы, предоставленной учреждению или предприятию в порядке трудовой повинности, карается—

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев.

128. Бесхозяйственное ведение лицами, стоящими во главе государственных учреждений или предприятий порученного им дела, в результате чего не был выполнен производственный план или ухудшилось качество выпускаемых изделий, или было расточено имущество предприятий, карается—

лишением свободы или принудительными работами на срок не ниже одного года, если в данном преступлении не содержится признаков преступления, предусмотренного ст. 110 Угол. Кодекса.

129. Расточение арендатором предоставленного ему по договору государственного достояния в виде средств производства карается—

лишением свободы на срок не ниже одного года с расторжением договора и конфискацией всего или части имущества.

130. Неисполнение обязательств по договору, заключенному с государственным учреждением или предприятием, если доказан заведомо злонамеренный характер неисполнения договора или иные заведомо недобросовестные по отношению к государству действия, даже если эти действия выразились в возвращении авансов до срока и отказе от дальнейшего исполнения договора, но с использованием предоставленных государством средств на цели, не относящиеся к исполнению обязательств по договору, карается—

лишением свободы на срок не ниже двух лет с конфискацией части имущества.

Если же будет доказан явно злостный характер этих деяний и они сопровождались предварительным соглашением между агентами казны и контрагентами ее—

наказание может быть повышено до высшей меры наказания с конфискацией всего имущества.

131. Выдача заведующим учреждением или предприятием продуктов и предметов широкого потребления не по назначению карается—

принудительными работами или лишением свободы на срок до одного года.

Преступления, означенные в статьях 127—128 Угол. Кодекса, если они были совершены в боевой обстановке или были связаны с военными действиями, караются—

лишением свободы на срок не ниже трех лет, а при особо отягчающих обстоятельствах—высшей мерой наказания.

132. Нарушение нанимателем установленных Кодексом законов о труде и общим положением о тарифе правил, регулирующих продолжительность, рабочего дня, сверхурочные часы, ночную работу, работу женщин и подростков, оплату труда, прием и увольнение, а также нарушение специальных норм об охране труда, карается—

штрафом не ниже 100 руб. золотом или принудительными работами на срок не ниже трех месяцев, или лишением свободы на срок до одного года.

Если нарушение обвиняет группу рабочих или значительное их количество, то наказание повышается до

лишения свободы на срок не ниже одного года и штрафа не ниже 1000 руб. золотом.

133. Нарушение нанимателями (как соответствующими лицами государственных предприятий и учреждений, так и частными лицами) заключенных ими с профсоюзами коллективных договоров, карается—

наказанием, предусмотренным 132-й статьей.

134. Воспрепятствование законной деятельности фабзавкомов (месткомов) профсоюзов и их уполномоченных или препятствование использованию ими их прав карается—

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев и штрафом или конфискацией имущества.

135. Взимание квартирной платы за жилища с рабочих и государственных служащих выше установленного законом размера, а равно незаконное выселение из жилища рабочих и государственных служащих карается—

принудительными работами на срок не ниже шести месяцев и штрафом до 1000 р. золотом.

136. Нарушение положений, регулирующих проведение в жизнь государственных монополий карается—

принудительными работами или лишением свободы на срок не ниже шести месяцев.

137. Искусственное повышение цен на товары путем сговора или стачки торговцев между собой, или путем злостного невыпуска товара на рынок карается—

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев и конфискацией части имущества с запрещением права торговли.

138. Спекуляция с иностранной валютой в обмен на советские денежные знаки, или наоборот, карается—

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев.

139. Скупка и сбыт в виде промысла продуктов, материалов и изделий, относительно которых имеется специальное запрещение или ограничение, карается—

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев с конфискацией имущества и запрещением права торговли.

139¹. Совершение запрещенных сделок с недвижимостью, домостроениями, а равно ценными бумагами, карается—

принудительными работами с конфискацией всего или части имущества.

✓ 140. Приготовление с целью сбыта вин, водок и вообще спиртных напитков и спиртосодержащих веществ, без надлежащего разрешения или свыше установленной законом крепости, а равно незаконное хранение с целью сбыта таких напитков и веществ, карается—

принудительными работами на срок до одного года с конфискацией части имущества.

✓ 141. Нарушение правил о торговле теми или другими продуктами или изделиями, в тех случаях, когда в них установлена ответственность по суду, карается—

лишением свободы или принудительными работами на срок не ниже шести месяцев или штрафом до 500 руб. золотом.

ГЛАВА V.

Преступления против жизни, здоровья, свободы и достоинства личности.

1. Убийство.

142. Умышленное убийство карается лишением свободы на срок не ниже восьми лет со строгой изоляцией, при условии его совершения:

а) из корысти, ревности (если она не подходит под признаки ст. 144) и других изменных побуждений; б) лицом уже отбывшим наказание за умышленное убийство или весьма тяжкое телесное повреждение; в) способом, опасным для жизни многих людей или особо мучительным для убитого; г) с целью облегчить или скрыть другое тяжкое преступление; д) лицом, на обязанности которого лежала особая забота об убитом; е) с использованием беспомощного положения убитого.

143. Умышленное убийство, совершенное без указанных в предыдущей статье условий или обстоятельств, карается—

лишением свободы на срок не ниже трех лет со строгой изоляцией.

Примечание. Убийство, совершенное по настоянию убитого из чувства сострадания, не карается.

144. Умышленное убийство, совершенное под влиянием сильного душевного волнения, вызванного противозаконным насилием или тяжелым оскорблением со стороны потерпевшего, карается—

лишением свободы на срок до трех лет.

145. Превышение пределов необходимой обороны, повлекшее за собой смерть нападавшего, а также убийство застигнутого на месте преступления преступника с превышением необходимых для его задержания мер, карается—

лишением свободы на срок до одного года.

146. Совершение с согласия матери изгнания плода или искусственного прерыва беременности лицами, не имеющими для этого надлежаще удостоверенной медицинской подготовки или хотя бы и имеющими специальную медицинскую подготовку, но в ненадлежащих условиях, карается—

лишением свободы или принудительными работами на срок до одного года.

Если означенные в сей статье действия совершаются в виде промысла или без согласия матери или имели последствием ее смерть, то наказание повышается до лишения свободы на срок до пяти лет.

147. Убийство по неосторожности карается—

лишением свободы или принудительными работами на срок до одного года.

Если неосторожное убийство явилось результатом сознательного несоблюдения правил предосторожности—

мера наказания может быть увеличена до трех лет лишения свободы, причем суд может воспретить осужденному навсегда или же на определенный срок ту деятельность, при выполнении которой он причинил смерть.

148. Содействие или подговор к самоубийству несовершеннолетнего или лица, заведомо неспособного понимать свойства или значение им совершаемого, или руководить своими поступками, если самоубийство или покушение на него последовали, карается—

лишением свободы на срок до трех лет.

2. Телесные повреждения и насилие над личностью.

149. Умышленное тяжкое телесное повреждение, повлекшее опасное для жизни расстройство здоровья, душевную болезнь, потерю зрения, слуха или какого-либо иного органа, или неизгладимое обезображение лица, карается—
лишением свободы на срок не ниже трех лет.

Если от такого повреждения последовала смерть, или если оно совершено способом, носящим характер мучений или истязаний, или явилось последствием систематических, хотя бы и легких повреждений,—оно карается—
лишением свободы на срок не ниже пяти лет со строгой изоляцией.

150. Умышленное менее тяжкое телесное повреждение, неопасное для жизни, но причинившее постоянное расстройство здоровья или длительное нарушение функций какого-либо органа, карается—
лишением свободы на срок до трех лет.

151. Умышленное тяжкое или менее тяжкое телесное повреждение, нанесенное под влиянием сильного душевного волнения, вызванного противозаконным насилием над личностью или тяжелым оскорблением со стороны потерпевшего карается—

лишением свободы на срок до двух лет.

152. Превышение пределов необходимой обороны, повлекшее за собой тяжкое телесное повреждение нападавшего, а равно нанесение такого повреждения застигнутому на месте преступления преступнику с превышением необходимых для его задержания мер, карается—

лишением свободы или принудительными работами на срок до одного года.

153. Умышленное легкое телесное повреждение карается—

лишением свободы или принудительными работами на срок до одного года.

154. Неосторожное легкое телесное повреждение карается—

лишением свободы или принудительными работами на срок до шести месяцев.

Если неосторожное телесное повреждение явилось последствием сознательного несоблюдения правил предосторожности, установленных законом или законными распоряжениями власти, мера наказания может быть увеличена до одного года лишения свободы, причем суд может воспретить осужденному на определенный срок продолжение той деятельности, при выполнении которой он причинил телесное повреждение.

155. Заведомое заражение другого лица тяжелой венерической болезнью, карается—

лишением свободы на срок до трех лет.

156. Заведомое поставление работающего в такие условия работы, при которых он вполне или отчасти утратил или мог утратить свою трудоспособность, карается—

лишением свободы или принудительными работами на срок не ниже одного года.

157. Умышленное нанесение удара, побоев или иное насильственное действие, причинившее физическую боль, карается—

лишением свободы или принудительными работами на срок до одного года.

Если означенное насильственное действие носило характер истязаний,— наказание повышается на срок лишения свободы не ниже двух лет со строгой изоляцией.

158. Насилие над личностью, если оно вызвано равным или более тяжким насилем, приравнивается к необходимой обороне.

159. Насильственное незаконное лишение кого-либо свободы, совершенное путем задержания или помещения его в каком-либо месте, карается—

лишением свободы на срок до одного года.

160. Лишение свободы способом, опасным для жизни или здоровья лишенного свободы, или сопровождавшееся для него мучениями, карается—

лишением свободы на срок до трех лет со строгой изоляцией.

161. Помещение в больницу для душевно-больных заведомо здорового лица из корыстных или иных личных видов карается—

лишением свободы на срок не ниже пяти лет.

162. Похищение, сокрытие или подмен чужого ребенка с корыстной целью, из места или из иных личных видов карается—

лишением свободы на срок до четырех лет со строгой изоляцией.

3. Оставление в опасности.

163. Оставление без помощи лица, находящегося в опасном для жизни положении и лишенного возможности самосохранения по малолетству, дряхлости, болезни или вследствие иного беспомощного состояния, если оставивший без помощи был обязан иметь заботу о таком лице, карается—

лишением свободы на срок до двух лет.

Если оставленное без помощи лицо, лишенное возможности само-сохранения и не находилось на попечении оставившего, но последним было поставлено в заведомо опасное для жизни условие,—

мера наказания может быть увеличена сроком до трех лет лишения свободы.

164. Несообщение подлежащим учреждениям или лицам об опасном для жизни положении другого лица, неоказание последнему помощи, которую он мог бы оказать, если вследствие этого причинена была смерть или тяжкое телесное повреждение, карается—

принудительными работами на срок до шести месяцев.

165. Неоказание помощи больному без уважительной причины лицом обязанным ее оказывать по закону или по установленным правилам карается—

принудительными работами на срок до одного года или штрафом до 500 рублей золотом.

Отказ врача в оказании медицинской помощи, если он заведомо мог иметь опасные для больного последствия, карается—

лишением свободы на срок до двух лет.

4. Преступления в области половых отношений.

166. Половое сношение с лицами, не достигшими половой зрелости, карается—

лишением свободы на срок не ниже трех лет со строгой изоляцией.

167. Половое сношение с лицами, не достигшими половой зрелости, сопряженное с расстрелением или удовлетворение половой страсти в извращенных формах, карается—

лишением свободы на срок не ниже пяти лет.

168. Развращение малолетних или несовершеннолетних, совершенное путем развратных действий в отношении их, карается—

лишением свободы на срок до пяти лет.

169. Изнасилование, т.-е. половое сношение с применением физического или психического насилия или путем использования беспомощного состояния потерпевшего лица, карается—

лишением свободы на срок не ниже трех лет.

Если изнасилование имело своим последствием самоубийство или тяжкую болезнь потерпевшего лица, наказание повышается на срок не ниже пяти лет.

170. Принуждение, из корыстных или иных личных видов, к занятию проституцией, совершенное посредством физического или психического воздействия, карается—

лишением свободы на срок не ниже трех лет со строгой изоляцией.

171. Сводничество, содержание притонов разврата, а также вербовка женщины для проституции, карается—

лишением свободы на срок не ниже трех лет с конфискацией всего или части имущества.

Если же вовлеченные в проституцию состояли на попечении или в подчинении обвиняемого, или не достигли совершеннолетия, то наказание повышается на срок не ниже пяти лет лишения свободы.

5. Иные посягательства на личность и ее достоинство.

172. Оскорбление, нанесенное кому-либо действием словесно или на письме, карается—

принудительными работами на срок до шести месяцев или штрафом до 500 рублей золотом или тем и другим.

Не карается оскорбление, вызванное равным или более тяжким насильем или оскорблением со стороны потерпевшего.

173. Оскорбление, нанесенное в распространенных или публично выставленных произведениях печати или изображениях, карается—

лишением свободы на срок до одного года.

174. Клевета, т.-е. оглашение заведомо ложного и позорящего другое лицо обстоятельства, карается—

лишением свободы или принудительными работами на срок до шести месяцев.

175. Клевета в печатном или иным образом размноженном произведении, карается—

лишением свободы на срок до одного года.

176. Хулиганство, т.-е. озорные, беспечные, сопряженные с явным проявлением неуважения к отдельным гражданам или обществу в целом действия, карается—

принудительными работами или лишением свободы на срок до одного года.

177. Заведомо ложный донос органу судебной или следственной власти, или должностному лицу, имеющему право возбуждать преследование, о совершении определенным лицом преступного деяния, карается.

лишением свободы на срок до одного года.

178. Заведомо ложное показание, данное свидетелем, экспертом или переводчиком при производстве дознаний, следствия или судебного разбирательства по делу, карается—

лишением свободы на срок не ниже одного года.

179. Заведомо ложный донос или показание, соединенное: 1) с обвинением в тяжком преступлении, 2) с корыстными мотивами, 3) с искусственным созданием доказательств обвинения, карается—

лишением свободы на срок не ниже двух лет.

ГЛАВА VI.

Имущественные преступления.

180. Кража, т.е. тайное похищение имущества, находящегося в обладании, пользовании или ведении другого лица или учреждения, карается—на следующих основаниях:

а) кража у частного лица без применения каких-либо технических приемов (простая кража), карается—

принудительными работами на срок до шести месяцев или лишением свободы на шесть месяцев;

б) кража с применением орудий или инструментов, или других технических приспособлений и приемов, или когда она совершена лицом, занимающимся кражами, как профессией, или когда похищенное было заведомо необходимым средством существования потерпевшего, или же, когда она совершена по предварительному соглашению с другими лицами (квалифицированная кража), карается—

лишением свободы со строгой изоляцией на срок до двух лет.

в) кража лошадей или крупного рогатого скота у трудового земледельческого населения карается—

лишением свободы на срок не ниже двух лет;

г) простая кража из государственных или общественных складов и учреждений карается—

лишением свободы на срок до одного года, или принудительными работами на тот же срок;

д) простая кража из государственных или общественных учреждений и складов, или из вагонов, пароходов, барж и других судов, и совершенная лицом имеющим в силу своего служебного положения доступ в таковые, карается—

лишением свободы на срок не ниже одного года;

е) простая кража из государственных или общественных учреждений и складов, из вагонов и судов, совершенная лицом, которому поручено заведывание таковыми или их охрана, карается—

лишением свободы на срок не ниже двух лет со строгой изоляцией.

ж) квалифицированная кража, совершенная из государственных учреждений, складов и других хранилищ, карается—

лишением свободы на срок не ниже двух лет со строгой изоляцией.

з) хищение из государственных складов, вагонов, судов и других хранилищ, производившееся систематически или совершенное ответственными должностными лицами, или в особо крупных размерах похищенного, карается—

лишением свободы на срок не ниже трех лет или высшей мерой наказания.

181. Покупка заведомо краденого, карается—

принудительными работами или лишением свободы на срок до одного года.

То же преступление, совершаемое в виде промысла и с целью сбыта, карается—

лишением свободы на срок не ниже одного года с конфискацией части имущества.

182. Грабеж, т.-е. открытое похищение чужого имущества в присутствии лица, обладающего, пользующегося или ведающего им, но без насилия над его личностью, карается—

принудительными работами или лишением свободы на срок до одного года.

183. Грабеж, соединенный с насилием, опасным для жизни и здоровья потерпевшего, карается—

лишением свободы на срок до трех лет.

То же преступление, совершенное рецидивистом или группой лиц (шайкой), карается—

лишением свободы на срок не ниже трех лет со строгой изоляцией.

184. Разбой, т.-е. открытое, с целью похищения имущества нападение отдельного лица на кого-либо, соединенное с физическим или психическим насилием, грозящим смертью или увечьем, карается—

лишением свободы на срок не ниже трех лет со строгой изоляцией, а при рецидиве—высшей мерой наказания.

То же преступление, совершенное группой лиц (бандитизм), карается— наказаниями, предусмотренными ст. 76. Угол. Кодекса.

185. Присвоение, т.-е. самовольное удержание с корыстной целью, а также растрата имущества, вверенного для определенной цели, učinенное частным лицом, карается—

принудительными работами на срок до шести месяцев или лишением свободы на шесть месяцев.

186. Присвоение или растрата должностным лицом имущества, вверенного ему по должности, карается—

наказаниями, предусмотренными ст. 113 Угол. Кодекса.

187. Мошенничество, т.-е. получение с корыстной целью имущества или права на имущество посредством злоупотребления доверием или обмана, карается—

принудительными работами на срок до шести месяцев или лишением свободы на шесть месяцев.

То же преступление, совершенное рецидивистом или группой лиц, карается— лишением свободы на срок не ниже одного года.

Примечание. Обманом считается как сообщение ложных сведений, так и заведомое сокрытие обстоятельств, сообщение о которых было обязательно.

188. Мошенничество, имевшее своим последствием убыток, причиненный государственному или общественному учреждению, карается—

лишением свободы на срок до одного года.

189. Подделка в корыстных целях как официальных, так и простых бумаг, документов и расписок, если таковая не подходит под признаки преступления, указанного в ст. 85 Угол. Кодекса, карается —

лишением свободы на срок до двух лет.

190. Фальсификация, т.-е. обманное изменение с корыстной целью вида или свойства предметов, предназначенных для сбыта или общественного употребления, а равно самый сбыт таких предметов, карается —

лишением свободы на срок до одного года или принудительными работами на тот же срок, с конфискацией фальсифицированных предметов и запрещением права торговли.

191. Фальсификация предметов потребления, которая имела или могла иметь последствием причинение вреда здоровью, а равно сбыт таких предметов, карается —

лишением свободы на срок не ниже одного года с конфискацией части имущества и запрещением права торговли.

192. Сбыт заведомо негодного семенного материала, карается —

лишением свободы на срок не менее двух лет со строгой изоляцией.

Примечание. Если же преступление совершено специально занимающимися торговлей семенами лицами, то наказание повышается на срок до трех лет.

193. Ростовничество, т.-е. взимание в виде промысла за данные взаймы деньги процентов сверх дозволенных законом, или предоставление в пользование орудий производства, скота, полевых, огородных или посевных семян за вознаграждение в размере, явно превышающем обычную для данной местности норму, с использованием нужды или стесненного положения получающего ссуду, карается —

принудительными работами на срок до одного года или лишением свободы на тот же срок с конфискацией части имущества или без таковой.

194. Вымогательство, т.-е. требование передачи каких-либо имущественных выгод или права на имущество, или же совершение каких-либо действий под страхом учинения насилия над личностью или истребления имущества, карается —

лишением свободы на срок до двух лет.

195. Вымогательство, соединенное с угрозой огласить позорящие потерпевшего сведения или сообщить власти о противозаконном его деянии (шантаж), карается —

лишением свободы на срок до двух лет.

196. Умышленное истребление или повреждение имущества, принадлежащего учреждению предпринятию или частному лицу, карается —

лишением свободы на срок до одного года или принудительными работами на тот же срок, или штрафом до 500 руб. золотом.

197. Умышленное истребление или повреждение какого-либо имущества путем поджога, потопления или каким-либо другим общеопасным способом, карается —

лишением свободы на срок до пяти лет со строгой изоляцией.

197¹. Умышленное повреждение имущества железнодорожного, водного и воздушного транспорта или имущества телеграфного и телефонного, нарушающее или могущее нарушить правильное функционирование означенных видов транспорта или телеграфного или телефонного сообщения, а равно умышленное повреждение оборонительных сооружений, карается —

если оно не содержит в себе признаков преступлений, предусмотренных 75 и 76 ст. ст. Уголовного Кодекса, лишением свободы на срок не ниже 3-х лет.

Неосторожное повреждение означенного имущества, явившееся последствием несоблюдения установленных правил, карается—

штрафом до 300 руб. золотом или принудительными работами.

198. Самовольное пользование в корыстных целях чужим изобретением или привилегией, зарегистрированными в установленном порядке, карается— принудительными работами на срок до одного года или штрафом в тройном размере против извлеченной от самовольного пользования выгоды.

199. Самовольное пользование в целях недобросовестной конкуренции чужим товарным, фабричным или ремесленным знаком, рисунком, моделью, а равно в чужой фирмой или чужим наименованием, карается— принудительными работами на срок до одного года или штрафом в тройном размере против извлеченной от самовольного пользования выгоды.

ГЛАВА VII.

Воинские преступления.

200. Специально воинскими преступлениями признаются преступные деяния военнослужащих Красной армии и Красного флота, направленные против установленного законом порядка несения военной службы и выполнения вооруженными силами республики своего назначения и при том такие именно, которые по своему характеру и значению не могут быть совершены гражданами, не состоящими на военной или морской службе.

201. Оскорбление подчиненным военнослужащим своего начальника при исполнении последним служебных обязанностей, карается, если оскорбление нанесено насильственным действием,—

лишением свободы на срок не ниже одного года со строгой изоляцией.

Если же оскорбление было нанесено только на словах или не насильственным действием—

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев, при смягчающих же вину обстоятельствах—по правилам устава дисциплинарного.

Те же деяния, учиненные при тех же условиях начальником в отношении подчиненного ему военнослужащего, караются—

тем же наказанием.

202. Неисполнение военнослужащими приказа, законно отданного ему по службе начальником, карается—

лишением свободы на срок не ниже одного года, со строгой изоляцией.

То же деяние, совершенное в боевой обстановке, карается—

лишением свободы на срок не ниже трех лет или высшей мерой наказания.

Если неисполнение приказа было учинено по явной неосознанности или невежеству, то оно карается по правилам устава дисциплинарного.

203. Сопротивление исполнению законно отданного по военной службе приказа или распоряжения карается—

наказаниями, предусмотренными ст. 86 Угол. Кодекса.

То же деяние, совершенное в боевой обстановке даже без применения насилия, карается—

наказаниями, предусмотренными 1-й частью ст. 86 Уголовного Кодекса.

204. Побег, т. е. самовольное оставление военнослужащим своей части или места службы с целью уклониться от несения военной службы или от участия в боевых действиях, карается—

лишением свободы на срок до трех лет с конфискацией или без конфискацией имущества.

Тому же наказанию подвергается военнослужащий, не явившийся с той же целью из отпуска, командировки, при перемещении и в иных подобных случаях.

Побег, учиненный в военное время или при боевой обстановке из части или учреждения, к составу коих принадлежал бежавший, или лицом командного или комиссарского состава, карается—

высшей мерой наказания или лишением свободы со строгой изоляцией на срок не ниже 3 лет с конфискацией имущества.

Подстрекательство, а равно и способствование к совершению предусмотренных настоящей статьей деяний, карается—как непосредственное совершение этих деяний.

205. Самовольная отлучка, т.-е. самовольное оставление военнослужащим своей части или места службы без цели уклониться от военной службы, карается в зависимости от сопровождающих обстоятельств,—

или лишением свободы на срок до 1 года, или же по правилам устава дисциплинарного.

Теми же наказаниями карается самовольная неявка военнослужащего на службу в срок из отпуска, командировки, при перемещении или в иных подобных случаях, учиненная без цели уклониться от военной службы.

Самовольная отлучка, учиненная при боевой обстановке из части или учреждения, к составу коих принадлежит отлучившийся, карается—

лишением свободы на срок до 5 лет с конфискацией или без конфискации имущества.

206. Уклонение военнослужащего от несения военной службы или от участия в боевых действиях путем причинения себе какого либо повреждения или путем иного обмана (симуляции глухоты, немоты, слепоты, душевной болезни и т. п.), подстрекательство к совершению сего деяния и способствование ему, карается—

наказаниями, предусмотренными ст. 204 Уголовн. Кодекса.

207. Промотание, т.-е. противозаконное отчуждение военнослужащим выданных ему (для носки) предметов казенного обмундирования и аммуниции, а равно умышленная порча их или оставление без присмотра и в ненадлежащем месте, карается—

лишением свободы на срок до 1 года, при смягчающих же вину обстоятельствах—по правилам устава дисциплинарного с возмещением стоимости промотанных, испорченных или оставленных вещей.

Те же деяния, учиненные в отношении выданных виновному для служебного употребления холодного и огнестрельного оружия, патронов и лошади, караются—

лишением свободы на срок не ниже одного года.

Те же деяния, совершенные в военное время или в боевой обстановке, караются—

в случаях, предусмотренных 1-й частью настоящей статьи,—

лишением свободы на срок не ниже одного года;

в случаях же, предусмотренных 2-й частью настоящей статьи—

не ниже трех лет или высшей мерой наказания.

Лица, заведомо принявшие от военнослужащего по какому бы то ни было основанию (покупка, обмен, подарок, заклад и т. д.) упомянутые в сей ст. предметы, подлежат ответственности как соучастники.

208. Нарушение военнослужащими уставных правил караульной службы и законно изданных в развитие этих правил особых приказов и распоряжений,

если таковое нарушение не сопровождалось никакими вредными последствиями, карается—

лишением свободы на срок до одного года или по правилам устава дисциплинарного.

То же деяние и при том условии, если, однако, оно было учинено в караулах, имеющих посты у арестованных, у денежных кладовых и ящиков, складов оружия, огнестрельных припасов и взрывчатых веществ, а равно в караулах, имеющих особо важное государственное или военное значение, карается—

лишением свободы на срок до двух лет.

То же деяние, если оно повлекло за собой одно из вредных последствий, в предупреждении коих учрежден данный караул, карается—

в мирное время лишением свободы со строгой изоляцией на срок не ниже трех лет.

В военное же время или в боевой обстановке—

высшей мерой наказания с понижением при смягчающих вину обстоятельствах до лишения свободы со строгой изоляцией на срок не ниже трех лет.

Примечание. В случаях, когда нарушение правил караульной службы было учинено в видах содействия совершению другими лицами того или иного преступного деяния, предусмотренного в других разделах настоящего кодекса, применяется наказание по правилу ст. 30 Угол. Кодекса о совокупности преступления.

209. Превышение военным начальником пределов своей власти или бездействие его, совершенное без злого умысла, не повлекшее за собой дезорганизации вверенных ему вооруженных сил и материальных средств или других особо важных последствий, карается—

лишением свободы на срок до трех лет со строгой изоляцией.

Превышение военным начальником пределов своей власти или бездействие его без злого умысла, но повлекшее за собой общую дезорганизацию вверенных ему вооруженных сил и материальных средств или военный бунт, или отсутствие надлежащего снабжения, или гибель этих сил и средств, или разглашение тайн, стратегических планов или другие особо важные последствия, карается—

лишением свободы на срок до пяти лет со строгой изоляцией.

Превышение военным начальником своей власти или бездействие его, совершенное со злым умыслом, из корыстных или иных целей, независимо от того, повлекло ли оно или не повлекло последствий, указанных в настоящей статье, карается—

лишением свободы на срок не ниже пяти лет.

210. Самовольное отступление военного начальника от данной ему диспозиции или иного распоряжения, отданного для боя, сдача им неприятелю вверенных ему отрядов, укрепления или военного судна, а равно уничтожение или приведение в негодность укрепления, судна, орудий, складов оружия, продовольственных припасов и других предметов, принадлежащих к средствам ведения войны, в тех случаях, когда указанные деяния учинены без всякого намерения способствовать неприятелю, а лишь в силу неправильной оценки им с точки зрения пользы дела сложившейся во время боя обстановки, карается—

лишением свободы на срок не ниже одного года.

Те же деяния, учиненные в видах способствования неприятелю, караются— наказаниями, предусмотренными 58-й ст. Угол. Кодекса.

211. Самовольное оставление поля сражения во время боя, отказ во время боя действовать оружием против неприятеля караются—
наказаниями, предусмотренными 58 й ст. Угол. Кодекса.

212. Переписка и сношение военнослужащего во время войны непосредственно или через других лиц с кем-либо находящимся в неприятельской армии во владениях неприятеля или в местности, занятой войсками неприятеля карается—

лишением свободы на срок до трех лет со строгой изоляцией.

В тех же случаях, когда военнослужащий, хотя и без умысла способствовать неприятелю, сообщил таким путем сведения, могущие иметь какое-либо отношение к военным действиям, карается—

лишением свободы на срок не ниже трех лет со строгой изоляцией.

213. Военный шпионаж, т.-е. агентурное обслуживание неприятельской армии путем собирания и передачи неприятелю всякого рода сведений, осведомленность в коих может способствовать неприятелю в его враждебных действиях против республики, карается—

наказаниями, предусмотренными 66-й ст. Угол. Кодекса.

214. Мародерство, т.-е. противозаконное отобрание при боевой обстановке у гражданского населения принадлежащего последнему имущества, с употреблением угрозы военным оружием и под предлогом необходимости сего отобрания для военных целей, а также снятие с корыстной целью с убитых и раненых находящихся у них вещей, карается—

наказаниями, предусмотренными 76-й ст. Угол. Кодекса.

Г Л А В А VIII.

Нарушение правил, охраняющих народное здравие, общественную безопасность и публичный порядок.

215. Приготовление ядовитых и сильно действующих веществ лицами, не имеющими на то права, карается—

штрафом до 300 рублей золотом или принудительными работами.

216. Неизвещение подлежащих властей со стороны лиц, к тому обязанных, о случаях заразных болезней или надежда скота, карается—

принудительными работами или штрафом до 300 рублей золотом.

217. Неисполнение или нарушение при производстве строительных работ, установленных законом или обязательным постановлением строительных, санитарных и противопожарных правил карается—

принудительными работами или штрафом до 300 рублей золотом.

217¹. Нарушение установленных законом или обязательным постановлением противопожарных мер карается—

штрафом до 300 рублей золотом или принудительными работами, или же лишением свободы на срок до одного года.

217². Нарушение установленных законом или обязательными постановлениями правил, охраняющих народное здравие, карается—

штрафом до 300 руб. золотом или принудительными работами.

Нарушение означенных правил во время эпидемии или в местностях, объявленных угрожаемыми по эпидемии, или же повлекшее за собой особенно важные последствия, карается—

штрафом до 500 рублей золотом или принудительными работами на срок не ниже 3-х месяцев, или же лишением свободы на срок до одного года.

218. Неисполнение или нарушение правил, установленных законом или обязательным постановлением для охраны порядка и безопасности движения по железным дорогам и водным путям сообщения, карается—

принудительными работами или штрафом до 300 рублей золотом.

219. Неисполнение законного распоряжения или требования находящегося на посту органа милиции, военного караула, а равно всяких других властей, призванных охранять общественную безопасность и спокойствие, карается—

принудительными работами или штрафом до 300 рублей золотом.

220. Хранение огнестрельного оружия без надлежащего разрешения карается—

принудительными работами.

221. Нарушение установленных законом или обязательным постановлением технических правил об установке механических двигателей карается—

принудительными работами или штрафом до 300 рублей золотом.

222. Проживание по чужому документу карается—

принудительными работами или штрафом до 300 рублей золотом.

223. Самовольное оставление определенного, установленного законным распоряжением административных или судебных властей, местопребывания карается—

принудительными работами или штрафом не ниже 100 рублей золотом.

224. Нарушение правил и обязательных постановлений для размножения и выпуска в свет печатных произведений карается—

принудительными работами или штрафом до 300 рублей золотом.

225. Нарушение правил и обязательных постановлений для открытия и эксплуатации типографии и литографии карается—

принудительными работами или штрафом до 300 рублей золотом.

226. Непредставление в установленный срок председателями правлений, кооперативных товариществ и трудовых артелей и их объединений, а равно представителями разного рода товариществ, преследующих торгово-промышленные цели, и частными предпринимателями, эксплуатирующими собственные или арендованные у государства предприятия, сведений о ходе работ, их производительности, изменении в личном составе и проч., согласно установленных центральной и местною властью форм, карается—

штрафом до 300 рублей золотом, а при повторении, кроме того, принудительными работами.

227. Публичные нарушения или стеснения религиозными обрядами или культовыми церемониями свободы движения других граждан, вопреки закону или обязательному постановлению местной власти, карается—

принудительными работами или штрафом до 300 руб. золотом.

ОГЛАВЛЕНИЕ:

	Статьи:	Страницы:
Постановление ВУЦИК'а от 23 авг. 1922 г. „О введении в действие Угол. Кодекса УССР“ . . .	554	559
УГОЛОВНЫЙ КОДЕКС У. С. С. Р.		
а) Общая часть.		
I. Пределы действия Уголовного Кодекса	1— 4	561
II. Общие начала применения наказания	5— 23	561
III. Определение меры наказания	24— 31	563
IV. Роды и виды наказаний и друг. мер социальной защиты	32— 50	564
V. Порядок отбывания наказания	51— 56	566
б) Особенная часть.		
Глава I. Государственные преступления.		
1. О контр-революционных преступлениях	57— 73	567
2. О преступлениях против порядка управления	74—104	569
Глава II. Должностные (служебные) преступления		
Глава III. Нарушение правил об отделении церкви от государства		
Глава IV. Преступления хозяйственные		
Глава V. Преступления против жизни, здоровья, свободы и достоинства личности.		
1. Убийство	142—148	580
2. Телесные повреждения и насилия над личностью	149—162	581
3. Оставление в опасности	163—165	582
4. Преступления в области половых отношений	166—171	583
5. Иные посягательства на личность и ее достоинство	172—179	583
Глава VI. Имущественные преступления		
Глава VII. Военские преступления		
Глава VIII. Нарушение правил, охраняющих народное здравие, общественную безопасность и публичный порядок		
.		
215—227		
590		

Издание Народного Комиссариата Юстиции У. С. С. Р. Харьков, 1922.

1-е ИЗДАНИЕ русское (официальное).

Собрание Узаконений и Распоряжений

Рабоче-Крестьянского Правительства Украины.

№ 36 || == 15 Сентября 1922 г. == || № 36

СО Д Е Р Ж А Н И Е

Ст. 553. О введении в действие уголовного кодекса УССР (постановление)

Постановление Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

553. О введении в действие уголовного кодекса УССР.

Для ограждения рабоче-крестьянского государства и революционного правопорядка от его нарушителей и общественноопасных элементов и для установления твердых основ революционного правосознания, Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет признает необходимым объединить все карательные постановления в Уголовный Кодекс, приняв—в целях установления единства уголовного законодательства Советских Республик—за основу Уголовный Кодекс РСФСР, и постановляет:

1. Ввести в действие Уголовный Кодекс УССР на всей территории Украинской Социалистической Советской Республики с 15 го сентября 1922 г.

2. С момента вступления Уголовного Кодекса в силу отпадает действие всех иных ранее изданных законов в части установления ими оснований и размеров уголовных наказаний, за исключением нижеследующих постановлений:

а) „Об ответственности за преступления против дела оказания помощи голодающим“ (Собр. Узак. 1922 г. № 9, ст. 155), причем преступления эти облагаются наказаниями, указанными соответственно в ст. ст. 105, 108, 110 и 130-й Уголовного Кодекса.

б) „Об отделении церкви от государства и школы от церкви“ (Собр. Узак. 1919 г. № 3, ст. 37), предусмотренного ст. 125¹ Уголовного Кодекса.

в) „О гражданском браке и о ведении книг акта гражданского состояния“ (Собр. Узак. 1919 г. № 12, ст. 144), предусмотренного ст. ст. 96¹, 123¹ 125² Уголовного Кодекса.

г) „О запрещении сделок с недвижимостью“ (Собр. Узак. 1919 г. № 21, ст. 227), предусмотренного ст. ст. 70¹ 139¹ Уголовного Кодекса.

д) „О применении во всех учреждениях украинского языка наравне с великорусским“ (Собр. Узак. 1920 г. № 1, ст. 5), предусмотренного ст. 87¹ Уголовного Кодекса.

е) „О борьбе с неграмотностью“ (Собр. Узак. 1921 г. № 9, ст. 254), предусмотренного ст. 79¹ Уголовного Кодекса.

ж) „Об ответственности за пожары и непринятие противопожарных мер“ (Собр. Узак. 1921 г. № 23, ст. 705), предусмотренного ст. 217¹ Уголовного Кодекса.

з) „О порче железнодорожных путей, телеграфных и телефонных проводов“ (Собр. Узак. 1920 г. № 19, ст. 368), предусмотренного ст. 197¹ Уголовного Кодекса.

и) „О товариществах ответственного труда“ (Собр. Узак. 1921 г. № 26, ст. 777), предусмотренного ст. 103¹ Уголовного Кодекса.

к) „О мерах борьбы с холерой“ (Собр. Узак. 1921 г. № 14, ст. 384), предусмотренного ст. 217² Уголовного Кодекса,

л) „О передаче церковных ценностей в фонд помощи голодающим“ (Собр. Узак. 1922 г. № 11, ст. 182), предусмотренного ст. ст. 125³ и 125⁴ Уголовного Кодекса.

3. Уголовный Кодекс применяется ко всем преступлениям, не рассмотренным в судебном порядке до введения его в действие.

4. Наказания за преступления, караемые по Уголовному Кодексу, налагаются исключительно по судебным приговорам.

г. Харьков, 23 августа 1922 г.

Председатель Всеукраинского
Центрального Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

УГОЛОВНЫЙ КОДЕКС У.С.С.Р.

ОБЩАЯ ЧАСТЬ.

I. Пределы действия Уголовного Кодекса.

1. Действие Уголовного Кодекса распространяется на все преступления, совершенные в пределах У.С.С.Р., как ее гражданами, так и иностранцами, если последние по своему дипломатическому положению не пользуются правом экстерриториальности.

2. Действие сего Кодекса распространяется на граждан У.С.С.Р. и в том случае, когда преступные деяния совершены ими за пределами Республики.

3. Действие сего Кодекса распространяется также на пребывающих в У.С.С.Р. иностранцев, совершивших вне пределов Республики преступления против основ государственного строя и военной мощи У.С.С.Р.

4. Изъятия из действия ст. ст. 2 и 3 Уголовного Кодекса могут иметь место лишь в порядке особых договоров, заключенных У.С.С.Р. с отдельными государствами.

II. Общие начала применения наказания.

5. Уголовный Кодекс У.С.С.Р. имеет своей задачей правовую защиту государства трудящихся от преступлений и от общественно-опасных элементов и осуществляет эту защиту путем применения к нарушителям революционного правопорядка наказания или других мер социальной защиты.

6. Преступлением признается всякое общественно-опасное действие или бездействие, угрожающее основам советского строя и правопорядку, установленному рабоче-крестьянской властью на переходный к коммунистическому строю период времени.

7. Опасность лица обнаруживается совершением действий, вредных для общества, или деятельностью, свидетельствующей о серьезной угрозе общественному правопорядку.

8. Наказание и другие меры социальной защиты применяются с целью: а) общего предупреждения новых нарушений как со стороны нарушителя, так и со стороны других неустойчивых элементов общества; б) приспособления нарушителя к условиям общежития путем исправительно-трудового воздействия; в) лишения преступника возможности совершения дальнейших преступлений.

9. Назначение наказания производится судебными органами по их социалистическому правосознанию с соблюдением руководящих начал и статей настоящего Кодекса.

10. В случае отсутствия в Уголовном Кодексе прямых указаний на отдельные виды преступлений, наказания или меры социальной защиты применяются согласно статей Уголовного Кодекса, предусматривающих наиболее сходные по важности и роду преступления, с соблюдением правил общей части сего Кодекса.

11. Наказанию подлежат лишь те, которые:

- а) действовали умышленно, т.-е. предвидели последствия своего деяния и их желали или же сознательно допускали их наступление;
- или б) действовали неосторожно, т.-е. легкомысленно надеялись предотвратить последствия своих действий или же не предвидели их, хотя и должны были их предвидеть.

12. Приготовлением к преступлению считается прискаание, приобретение или приспособление орудий, средств и создание условий для совершения преступлений.

Приготовление к преступлению карается лишь в том случае, если оно само по себе является наказуемым действием.

13. Покушением на преступление считается действие, направленное на совершение преступления, когда совершающий таковое не выполнил всего того, что было необходимо для приведения его намерения в исполнение, или когда, несмотря на выполнение им всего, что он считал необходимым, преступный результат не наступил по причинам, от него не зависящим.

14. Покушение на какое-либо преступление карается как совершенное преступление, причем отсутствие или незначительность вредных последствий покушения могут быть приняты во внимание судом при определении меры наказания; покушение же, не доведенное до конца по собственному побуждению покушавшегося, карается как то преступление, которое фактически им совершено.

15. За преступление наказываются как исполнители, так и подстрекатели и пособники. Мера наказания каждому из этих соучастников преступления определяется как степенью участия, так и степенью опасности преступника и совершенного им преступления.

16. Исполнителями считаются те, кто принимает непосредственное участие в выполнении преступного действия, в чем бы оно ни заключалось.

Подстрекателями считаются лица, склонившие к совершению преступления.

Пособниками считаются те, кто содействует выполнению преступления советами, указаниями, устранением препятствий, сокрытием преступника или следов преступления.

17. Наказанию не подлежат лица, совершившие преступление в состоянии хронической душевной болезни или временного расстройства душевной деятельности, или, вообще, в таком состоянии, когда совершившие его не могли давать себе отчета в своих действиях, а равно и те, кто хотя и действовал в состоянии душевного равновесия, но к моменту вынесения или приведения приговора в исполнение страдает душевной болезнью. К таковым лицам могут применяться лишь меры социальной защиты, указанные в ст. 46 Уголовного Кодекса.

Действие настоящей статьи не распространяется на лиц, которые привели себя в состояние опьянения для совершения преступления.

18. Наказание не применяется к малолетним до 14 лет, а также всем несовершеннолетним от 14 до 16 лет, в отношении которых признано возможным ограничиться мерами медико педагогического воздействия.

19. Не подлежит наказанию уголовно-наказуемое деяние, совершенное при необходимой обороне против незаконного посягательства на личность или права обороняющегося или других лиц, если при этом не допущено превышения пределов необходимой обороны.

20. Не подлежит наказанию уголовно-наказуемое деяние, совершенное для спасения жизни, здоровья, или иного личного или имущественного блага своего или другого лица от опасности, которая была неотвратима при данных обстоятельствах другими средствами, если причиненный при этом вред является менее важным по сравнению с охраненным благом.

21. Наказание не применяется, когда со времени совершения преступления, за которое Уголовным Кодексом, как высшее наказание, определено лишение свободы на срок выше одного года, прошло не менее пяти лет или когда со времени совершения менее тяжелого преступления прошло три года,—при условии: 1) если за все это время не было никакого производства или следствия по данному делу и 2) если совершивший преступление, покрываемое давностью, не совершил за указанный в настоящей статье срок какого-либо другого преступления.

22. Давностные сроки, установленные ст. 21, удваиваются, если привлеченный к следствию или суду скрылся или иным способом уклонился от таковых.

23. Уголовный Кодекс применяется по отношению ко всем деяниям, не рассмотренным судом до введения его в действие.

III. Определение меры наказания.

24. При определении меры наказания учитывается степень и характер опасности, как самого преступника, так и совершенного им преступления.

Для установления этого изучается обстановка совершенного преступления, выясняется личность преступника, поскольку таковая выявилась в учиненном им преступлении и его мотивах и поскольку возможно уяснить ее на основании его образа жизни и прошлого, а также устанавливается, насколько само преступление в данных условиях времени и места нарушает основы общественной безопасности.

25. Поэтому для определения меры наказания различается: а) совершено ли преступление в интересах восстановления власти буржуазии, или в интересах чисто личных совершившего преступление; б) направлено ли преступление против государства или отдельной личности; в) совершено ли преступление в состоянии голода и нужды или нет; г) совершено ли преступление из низменных, корыстных побуждений или без таковых; д) совершено ли преступление с полным сознанием причиняемого вреда или по невежеству и неосознанности; е) совершено ли преступление профессиональным преступником или рецидивистом, или оно совершено в первый раз; ж) совершено ли преступление группой (шайкой, бандой), или одним лицом; з) совершено ли преступление посредством насилия или без такового; и) обнаружено ли совершающим преступление заранее обдуманное намерение, жестокость, хитрость, или преступление совершено в состоянии запальчивости, по неосторожности, легкомыслию, или под влиянием угроз и принуждения другого лица.

26. Являясь мерой оборонительной, наказание должно быть целесообразно и в то же время совершенно лишено признаков мучительства и не должно причинять преступнику бесполезных и лишних страданий.

27. Устанавливая меру наказания, Уголовный Кодекс различает две категории преступления: а) направленные против установленных рабоче-крестьянской властью основ нового правопорядка или признаваемые ею наиболее опасными, по которым определенным Кодексом низший предел наказания не подлежит понижению судом, и б) все остальные преступления, по которым установлен высший предел определяемого по суду наказания.

28. В том случае, когда по исключительным обстоятельствам дела суд приходит к убеждению в необходимости определить меру наказания ниже низшего предела наказания, указанного в соответствующей данному преступлению статье Уголовного Кодекса, или перейти к другому менее тяжкому роду наказания, в этой статье не обозначенному, суд может допустить такое отступление, но иначе, однако, как точно изложив в приговоре мотивы, его к тому вынудившие.

29. Когда в совершенном обвиняемым деянии содержатся признаки преступлений, предусмотренных разными статьями Кодекса, суд определяет наказание по статье, устанавливающей наибольшую наказуемость.

30. В случае совершения подсудимым до вынесения приговора двух или более преступных деяний, суд, определяя наказание за каждое преступление отдельно, приговаривает виновного к тягчайшему из всех назначенных ему наказаний, при чем последнее может быть повышено до высшего предела наказания, установленного статьей, по коей наказание было определено.

31. При назначении судом наказания зачитывается в срок лишения свободы время отбытого до суда предварительного заключения.

IV. Роды и виды наказаний и других мер социальной защиты.

32. Наказания, налагаемые по Уголовному Кодексу, суть:

- а) взгнание из пределов У. С. С. Р. на срок или бессрочно;
- б) лишение свободы со строгой изоляцией или без таковой;
- в) принудительные работы без содержания под стражей;
- г) условное осуждение;
- д) конфискация имущества — полная или частичная;
- е) штраф;
- ж) поражение прав;
- з) увольнение от должности;
- и) общественное порицание;
- к) возложение обязанности загладить вред.

33. По делам, находящимся в производстве революционных трибуналов, впредь до отмены Всеукраинским Центральным Исполнительным Комитетом, в случаях, когда статьями настоящего Кодекса определена высшая мера наказания, в качестве таковой применяется расстрел.

Примечание. Высшая мера репрессии не может быть применена к лицам, не достигшим в момент совершения преступления 18-летнего возраста.

34. Лишение свободы назначается на срок от шести месяцев до десяти лет и отбывается в местах лишения свободы (исправительно-трудовых домах, трудовых сельско-хозяйственных и ремесленных колониях, переходных исправительных домах), в зависимости от тех мер исправительного воздействия, которые являются для исправления преступника необходимыми. В приговоре суда должно быть указано, на какой срок осужденный приговаривается к лишению свободы и требуется ли строгая изоляция. Лишение свободы обязательно соединяется с работами, которые, по возможности, должны сообразоваться с специальными знаниями или склонностями заключенного.

35. Принудительные работы без содержания под стражей назначаются на срок от семи дней до одного года. Принудительные работы разделяются на:

а) работы по специальности, при которых осужденный продолжает работать по своей профессии с понижением по тарифному разряду, с обязательными сверхурочными работами и с переводом в другое учреждение или предприятие, или в другую местность;

б) работы неквалифицированного физического труда.

В приговоре суда должно быть указано, к какой из указанных форм принудительных работ приговаривается осужденный и на какой срок.

36. Когда преступление, по которому определено наказание в виде лишения свободы, совершено осужденным впервые, при тяжелом стечении обстоятельств в его жизни, и когда степень опасности осужденного для общества не требует обязательной изоляции его и даже назначения ему принудительных работ, суд может применить к нему условное осуждение, т. е. постановить о неприведении обвинительного приговора в части, касающейся лишения свободы, в исполнение при условии несвершения осужденным тождественного или однородного с совершенным преступления.

Присоединенное в приговоре к лишению свободы дополнительное наказание в виде денежного или имущественного взыскания приводится в исполнение

на общих основаниях, независимо от того, что основное наказание этим приговором назначено условно.

Когда суд определяет, что последствием осуждения данного обвиняемого должно явиться поражение его прав, суд не вправе применять к нему условного наказания.

37. В случае совершения нового тождественного или однородного преступления в течение назначенного судом испытательного срока (не менее трех и не свыше десяти лет) лишение свободы по условному приговору отбывается осужденным по вступлении в силу обвинительного приговора по новому делу и притом независимо от назначенного этим последним приговором наказания, но с тем, что общий срок подлежащего отбытию лишения свободы по обоим приговорам не должен превышать десяти лет.

38. Конфискация имущества состоит в принудительном безвозмездном отчуждении в пользу государства всего или точно оговоренного судом имущества осужденного, за исключением необходимых для осужденного и его семьи предметов домашнего обихода и служащего средством к существованию осужденного и его семьи инвентаря мелкого, кустарного или сельско-хозяйственного производства, или инвентаря, необходимого для профессиональной работы осужденного, а также за исключением предметов питания, необходимых для личного потребления осужденного и его семьи, на срок не менее шести месяцев.

Инвентарь, необходимый для профессиональной работы осужденного, может быть конфискован, если суд постановляет о лишении данного осужденного права заниматься соответствующей профессией.

39. Штраф есть денежное взыскание, налагаемое судом на осужденного в пределах, установленных отдельными статьями Уголовного Кодекса, в соответствии с имущественным положением осужденного.

В случае уклонения осужденного от уплаты штрафа, таковой может быть по определению суда заменен принудительными работами без содержания под стражей. Замена лишения свободы штрафом и штрафа лишением свободы не допускается.

Примечание. Исчисление штрафа производится путем перевода назначенной судом суммы в золотых рублях на советские денежные знаки по курсу дня уплаты штрафа.

40. Поражение прав заключается в лишении на срок не свыше пяти лет: а) активного и пассивного избирательного права (Конституция У.С.С.Р. от 14 марта 1919 г.; Собр. Узак. № 19, ст. 204).

б) активного и пассивного избирательного права в профессиональные и другие организации;

в) права занимать ответственную должность, а равно быть заседателем в народном суде, защитником на суде, поручителем и опекуном.

Срок поражения прав для приговоренных к лишению свободы исчисляется с момента отбытия сего наказания или условного досрочного освобождения от него.

41. Поражение прав может по особому постановлению суда сопровождаться лишением осужденного ордена Красного или Трудового Знамени, но такое постановление должно быть представлено до вступления приговора в законную силу на утверждение Президиума Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

42. Поражение прав назначается судом, как дополнительное наказание, при вынесении обвинительных приговоров по преступлениям, предусмотренным Уголовным Кодексом, если суд признает осужденного опороченным по суду. Постановка вопроса о поражении прав при осуждении для суда обязательна, если в Уголовном Кодексе указано наказание лишением свободы на срок более одного года или другое более тяжелое наказание.

43. Увольнение от должности применяется, как мера наказания, вытекающая из признания судом невозможности оставления обвиняемого в занимаемой им в момент осуждения должности

44. Общественное порицание заключается в публичном (на собрании, сельском сходе и т. п.) объявлении вынесенного судом осуждения данному лицу с опубликованием приговора в печати за счет осужденного или без такового.

45. Обязанность загладить вред возлагается на осужденного, если суд признает целесообразным, чтобы он личными усилиями, точно указанными в приговоре, устранил последствия правонарушения или причиненный потерпевшему ущерб.

46. К другим мерам социальной защиты, заменяющим по приговору суда наказание или следующим за ним, относятся:

- а) помещение в учреждения для умственно или морально дефективных;
- б) принудительное лечение;
- в) воспрещение занимать ту или иную должность или заниматься той или иной деятельностью или промыслом;
- г) удаление из определенной местности.

47. Если, согласно ст. 17 Уголовного Кодекса, суд не применяет к обвиняемому наказания, но вместе с тем считает пребывание его на свободе опасным для общества суд выносит постановление о принудительном помещении обвиняемого в учреждение для умственно или морально дефективных или в лечебное заведение.

48. Лица, осужденные судом и признанные им социально опасными, вследствие систематических злоупотреблений при занятии своей профессией или промыслом, или при исполнении должности, могут быть приговором суда лишены на срок не свыше пяти лет права заниматься данной профессией или промыслом, или принимать на себя выполнение определенных обязанностей.

49. Лица, признанные судом по своей преступной деятельности или по связи с преступной средой данной местности социально опасными, могут быть лишены по приговору суда права пребывания в определенных местностях на срок не свыше трех лет.

50. Суд, избрав одно из наказаний, предусмотренных соответственной статьей Уголовного Кодекса, может присоединить к нему либо необходимую меру социальной защиты, либо иное менее тяжкое наказание из указанных в п.п. д—к ст. 32 Уголовного Кодекса.

V. Порядок отбывания наказания.

51. Надзор и руководство по исполнению приговоров к лишению свободы и принудительным работам возлагается на Центральный Исправительно-Трудовой Отдел Народного Комиссариата Юстиции и его органы на местах, осуществляющие свое руководство через: 1) губернские распределительные комиссии, которые определяют для каждого лишеного свободы вид исправительно-трудоустройства, ведают переводом из одного исправительно-трудоустройства в другое; 2) наблюдательные комиссии, состоящие при отдельных исправительно-трудоустройствах, в качестве подсобных органов распределительных комиссий, и 3) бюро принудительных работ, которые ведут учет присужденных к принудительным работам, и направляют их на работы через отделы труда (исполнительных комитетов советов).

52. К отбывающим наказание в виде лишения свободы или принудительных работ, обнаруживающим исправление, может быть применено условно-досрочное освобождение.

53. Условно-досрочное освобождение выражается либо в полном освобождении от отбываемого наказания, либо в переводе на принудительные работы

без содержания под стражей на весь остающийся срок наказания или часть его и применяется судом, вынесшим приговор.

54. Если досрочно освобожденный совершит в течение неотбытого срока наказания тождественное или однородное преступление, то неотбытая им часть наказания присоединяется к наказанию за новое преступление приговором суда, разбивавшего дело по обвинению в последнем, с тем однако, что общий срок подлежащего отбытию лишения свободы не должен превышать десяти лет.

55. Ходатайство о досрочном освобождении может быть возбуждено самим осужденным, его близкими, организациями, учреждениями и должностными лицами, но не ранее отбытия осужденным половины срока наказания. Судебные учреждения не имеют права возбуждать вопроса о досрочном освобождении.

56. В отношении несовершеннолетних, не обнаруживших достаточного исправления к концу отбытия ими назначенного судом срока наказания, распределятельные комиссии могут входить в народный суд по месту нахождения исправительно-трудового учреждения, в котором находится несовершеннолетний, с представлением о продлении ему пребывания в означенном учреждении впредь до исправления, но на срок не свыше половины первоначально определенного судом срока наказания.

ОСОБЕННАЯ ЧАСТЬ.

ГЛАВА I.

Государственные преступления.

I. О контр-революционных преступлениях.

57. Контр-революционным признается всякое действие, направленное на свержение завоеванной пролетарской революцией власти рабоче-крестьянских Советов и существующего на основании Конституции У.С.С.Р. Рабоче-Крестьянского Правительства, а также действия в направлении помощи той части международной буржуазии, которая не признает равноправия приходящей на смену капитализма коммунистической системы собственности и стремится к ее свержению путем интервенции или блокады, шпионажа, финансирования прессы и т. п. средствами.

58. Организация в контр-революционных целях вооруженных восстаний или вторжения на советскую территорию вооруженных отрядов или банд, а равно участие во всякой попытке в тех же целях захватить власть в центре и на местах или насильственно отторгнуть от У.С.С.Р. какую-либо часть ее территории, или расторгнуть заключенные ею договоры, карается—

высшей мерой наказания и конфискацией всего имущества, с допущением при смягчающих обстоятельствах понижения наказания до лишения свободы на срок не ниже пяти лет со строгой изоляцией и конфискацией всего имущества.

При установлении судом неосведомленности участника о конечных целях означенного в сей статье преступления, участие в нем карается—

лишением свободы на срок не ниже трех лет.

59. Сношение с иностранными государствами или их отдельными представителями с целью склонения их к вооруженному вмешательству в дела Республики, об'явлению ей войны или организации военной экспедиции, равно как содействие иностранным государствам уже после об'явления им войны или посылки экспедиции, в чем бы это содействие не выразилось, карается— наказаниями, предусмотренными 1-й ч. 58-й ст. Уголовного Кодекса.

60. Участие в организации, действующей в целях совершения преступлений, означенных в ст. 58—59 Уголовного Кодекса, карается—

наказаниями, предусмотренными 1 и 2 ч.ч. 58-й статьи.

61. Участие в организации или содействие организации действующей в направлении помощи международной буржуазии, указанной в ст. 57 Уголовного Кодекса, карается—

теми же наказаниями.

62. Участие в организации, действующей в целях, означенных в 57 статье Угол. Код., путем возбуждения населения к массовым волнениям, неплатежу налогов и невыполнению повинностей или всяким иным путем в явный ущерб диктатуре рабочего класса и пролетарской революции, хотя бы вооруженное восстание или вооруженное вторжение и не являлось ближайшей задачей деятельности этой организации, карается—

теми же наказаниями.

63. Участие в организации, противодействующей в контр-революционных целях нормальной деятельности советских учреждений или предприятий, или использующей таковые в тех же целях, карается—

теми же наказаниями.

64. Участие в выполнении в контр-революционных целях террористических актов, направленных против представителей Советской власти или деятелей революционных рабоче-крестьянских организаций, хотя бы отдельный участник такого акта и не принадлежал к контр-революционной организации, карается—

наказаниями, предусмотренными 1-й ч. 58-й статьи.

65. Организация в контр-революционных целях разрушения или повреждения взрывом, поджогом или другим способом железнодорожных или иных путей и средств сообщения, средств народной связи, водопроводов, общественных складов и иных сооружений или строений, а равно участие в выполнении указанных преступлений, карается—

наказаниями, предусмотренными 1 и 2-й ч. 58-й статьи.

66. Участие в шпионаже всякого рода, выражающееся в передаче, сообщении или похищении, или собирании сведений, имеющих характер государственной тайны, в особенности военных, иностранным державам или контр-революционным организациям в контр-революционных целях или за вознаграждение, карается—

наказаниями, предусмотренными 1 частью 58-й статьи.

Оглашение тех же сведений, при отсутствии контр-революционных или корыстных целей и неосведомленности о возможных последствиях таковой деятельности, карается—

наказаниями, предусмотренными 2 частью 58-й статьи.

67. Активные действия и активная борьба против рабочего класса и революционного движения, проявленные на ответственных должностях при царском строе, караются—

наказаниями, предусмотренными 1 частью 58-й статьи.

68. Укрывательство и пособничество всякого рода преступлениям, предусмотренным ст.ст. 58—67, не связанные с непосредственным совершением означенных преступлений, или при неосведомленности об их конечных целях, карается—

лишением свободы на срок не ниже одного года.

69. Пропаганда и агитация, выражающаяся в призыве к свержению власти Советов путем насильственных или изменнических действий или путем активного или пассивного противодействия Рабоче-Крестьянскому Правительству,

или массового невыполнения возлагаемых на граждан воинской или налоговых повинностей, карается —

лишением свободы на срок не ниже трех лет со строгой изоляцией.

За те же преступления, совершенные в военной обстановке или при народных волнениях, наказание повышается до высшей меры наказания.

Призыв к невыполнению или противодействию распоряжениям центральной или местной власти, при неустановленности контр-революционных целей, карается —

наказаниями, предусмотренными 83-й ст. Угол. Кодекса.

70. Пропаганда и агитация в направлении помощи международной буржуазии, указанной в ст. 57-й, карается —

изгнанием из пределов УССР или лишением свободы на срок не ниже трех лет.

70¹. Скупка недвижимого имущества, а равно ценных бумаг или иных имуществ, изъятых из собственности иностранных граждан национализацией, а равно продажа иностранцам недвижимых имуществ, ценных бумаг и иных ценностей, национализированных у граждан Советских Республик, с целью увеличить претензии иностранных государств или их граждан к Советским Республикам, карается —

наказаниями, предусмотренными первой и второй частью 58-й статьи.

71. Самовольное возвращение в пределы УССР в случае применения наказания по пункту а ст. 32-й, карается —

высшей мерой наказания.

72. Изготовление, хранение с целью распространения и распространение агитационной литературы контр-революционного характера карается —

лишением свободы на срок не ниже одного года.

73. Измышление и распространение в контр-революционных целях ложных слухов или непроверенных сведений, могущих вызвать общественную панику, возбудить недоверие к власти или дискредитировать ее, карается —

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев.

При недоказанности контр-революционности означенных действий, наказание может быть понижено до трех месяцев принудительных работ.

2. О преступлениях против порядка управления.

74. Преступлением против порядка управления признается всякое деяние, направленное к нарушению правильного функционирования подчиненных органов управления или народного хозяйства, сопряженное с сопротивлением или неповиновением законам Советской власти с препятствованием деятельности ее органов и иными действиями, вызывающими ослабление силы и авторитета власти.

75. Участие в массовых беспорядках всякого рода, как-то: погромах, разрушении путей и средств сообщения, освобождении арестованных, поджогах и т. п., если при этом участники беспорядка были вооружены, карается —

1) в отношении организаторов, руководителей и подстрекателей, а равно тех участников, кои уличены в совершении убийств, поджогов, нанесении телесных повреждений, изнасилования и вооруженном сопротивлении властям —

высшей мерой наказания и конфискацией всего имущества с допущением при смягчающих обстоятельствах понижения наказания до лишения свободы со строгой изоляцией на срок не ниже трех лет с конфискацией имущества;

2) в отношении прочих вооруженных участников—

лишением свободы со строгой изоляцией на срок не ниже двух лет с конфискацией или без конфискации всего или части имущества;

3) в отношении невооруженных участников беспорядков—

лишением свободы на срок не ниже одного года;

4) в отношении лиц, не принимавших непосредственного участия в беспорядках и насильственных действиях, но содействовавших участникам беспорядков оказанием им помощи или сокрытием следов преступления и самих преступников и иными действиями—

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев.

✓ 76. Организация и участие в бандах (вооруженных шайках) и организуемых бандами разбойных нападений и ограблениях, налетах на советские и частные учреждения и отдельных граждан, остановке поездов и разрушении жел.-дор. путей, безразлично, сопровождалась ли эти нападения убийствами и ограблениями или не сопровождалась, карается—

высшей мерой наказания и конфискацией всего имущества, и допущением по смягчающим обстоятельствам понижения наказания до лишения свободы на срок не ниже трех лет со строгой изоляцией и конфискацией имущества.

Пособничество бандам и укрывательство банд и отдельных их участников, а равно сокрытие добытого и следов преступления, карается—

теми же наказаниями с допущением понижения наказания до лишения свободы на срок не ниже двух лет со строгой изоляцией и конфискацией имущества.

77. Участие в беспорядках, не отягченных преступными деяниями, указанными в ст. 75, но сопряженных с явным неповиновением законным требованиям властей или противодействием исполнению последними возложенных на них законом обязанностей или понуждением их к исполнению явно незаконных требований, хотя бы неповиновение выразилось только в отказе прекратить угрожающее общественной безопасности скопление, карается—

1) в отношении подстрекателей, руководителей и организаторов—

лишением свободы на срок не ниже двух лет со строгой изоляцией;

2) в отношении прочих участников—

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев.

78. Массовый отказ от внесения налогов денежных или натуральных или от выполнения повинностей карается:

1) в отношении подстрекателей, руководителей и организаторов—

лишением свободы на срок не ниже одного года с конфискацией всего или части имущества;

2) в отношении прочих участников—

лишением свободы на срок не ниже шести месяцев, или имущественными взысканиями не ниже наложения в двойном размере тех же платежей и повинностей.

79. Неплатеж отдельными гражданами в срок или отказ от платежа налогов, денежных или натуральных, от выполнения повинностей или производства работ, имеющих общегосударственное значение, карается—

в первый раз административными взысканиями, налагаемыми соответствующими органами власти в пределах, законом определенных.

25457

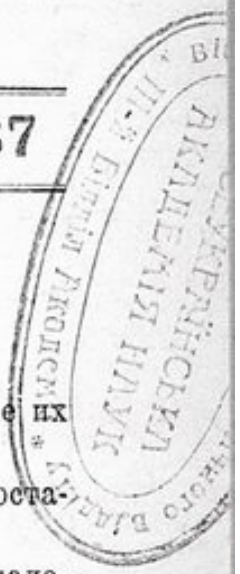
1-е ИЗДАНИЕ русское (официальное).

Собрание Узаконений и Распоряжений Рабоче-Крестьянского Правительства Украины.

№ 37 || == 29 сентября 1922 г. == || № 37

СОДЕРЖАНИЕ (29—30 августа 1922 г.).

- Ст. 554. Об изъятии предприятий из ведения губернских органов и передаче их в ведение центральных органов и об'единений (постановление).
- „ 555. Об эксплуатации боен и холодильников на территории УССР (постановление).
- „ 556. О порядке обложения потребительской кооперации промысловым налогом (постановление).
- „ 557. О горно-спасательном и испытательном деле в УССР (постановление).
- „ 558. О запрещении вывоза крупного рогатого скота и лошадей за-границу (постановление).
- „ 559. О порядке обжалования постановлений Украинского Тарифного Совета (постановление).
- „ 560. О сроках хранения товаров в таможенных и о продаже их с публичного торго (постановление).
- „ 561. О хранении находящихся в ведении таможенных учреждений товаров в складах грузополучателей (постановление).
- „ 562. О сдаче в аренду государственных промышленных предприятий (положение).
- „ 563. О Центральном Управлении по делам печати при Главполитпросвете НКПреса УССР (положение).
- ✓ „ 564. О прекращении с 20 июля 1922 г. выпуска из кассовых учреждений УНКФ беспроцентных обязательств образца 1922 г. достоинством в 5 тысяч рублей (постановление).
- „ 565. Об изменении предельного веса дипломатической почты и о порядке пропуска багажа и имущества, доставляемых из-за границы для дипломатических представителей иностранных государств (постановление).
- „ 566. Об обледовании и ревизиях государственных промышленных предприятий (постановление).
- „ 567. О сокращении годовой нормы трудгужналага (постановление).
- „ 568. О продлении срока выпощнения натурналага на молочные продукты (постановление).

Постановления Совета Народных Комиссаров.**554. Об изъятии предприятий из ведения Губернских органов и передаче их в ведение районных и центральных органов и объединений.**

На основании постановления СТО от 5 июля 1922 г. по вопросу об изъятии предприятий из ведения губернских органов и передаче их в ведение областных, краевых и центральных органов и объединений, опубликованного в „Экономической Жизни“ от 1 августа 1922 года № 170, Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Изъятие предприятий из ведения губернских органов УСНХ и передача их в ведение районных и центральных органов и объединений УСНХ производится по особому каждый раз постановлению Президиума УСНХ, если на таковое изъятие имеется согласие Исполкома той губернии, в которой находится данное предприятие.

2. При отсутствии такового согласия, постановление об изъятии и передаче предприятий, указанных в ст. 1-й, может быть сделано лишь Президиумом ВУЦИК по представлению Президиума УСНХ.

3. Все возникающие при изъятии и передаче разногласия между Губисполкомами и органами УСНХ, в ведение которых передаются предприятия, разрешаются Президиумом УСНХ.

4. Всем органам Республики предлагается строго следовать настоящему постановлению по вопросу об изъятии и передаче предприятий.

г. Харьков, 29 августа 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Х. Раковский.*

Врид. Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков.*

За Секретаря СНК *Зорин.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 24 сентября 1922 г., № 214.

555. Об эксплуатации боев и холодильников на территории УССР.

Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Все боевое хозяйство, находящееся на территории Украины и эксплуатируемое до сего времени Наркомпродом, подлежит передаче в ведение органов Коммунального Хозяйства.

2. Потребное Наркомпроду для выполнения мясной натур-налоговой кампании количество боев определяется для каждой губернии соглашением Наркомпрода и Наркомвнудела, подлежащим утверждению УЭС'а. Такие бои закрепляются за Наркомпродом на правах бесплатной аренды с обязательством ремонта их и на срок, обуславливаемый продолжительностью натурналоговой кампании, как этого года, так и последующих лет.

3. Холодильники с машинным и др. оборудованием остаются в ведении Наркомпрода, за исключением находящихся при крытых рынках. Наркомпроду предоставляется использовать последние частично, по мере надобности, на указанных в п. 2 арендных правах, однако, без права частной эксплуатации. Соответствующая часть расходов на содержание холодильников (водоснабжение, электричество, содержание штатов и проч.) уплачивается Наркомпродом Комхозу в установленные по соглашению сроки.

4. На бойнях, бронируемых за Наркомпродом, равно как и на бойнях, переходящих в распоряжение откомхозов, помещения, предназначенные для переработки кишек, со всеми службами к ним, остаются в распоряжении Уполнаркомвнешторга и его местных органов.

5. Наркомпрод и Наркомвнудел, совместно с Уполнаркомвнешторгом, устанавливают порядок расчета за пользование вышеуказанными помещениями.

Примечание. Плата за пользование означенными помещениями не должна превышать расходов по их содержанию.

г. Харьков, 29 августа 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Врид. Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков*.

За Секретаря СНК *Зорин*.

556. О порядке обложения потребительской кооперации промысловым налогом.

В дополнение ст. 4 положения о промысловом налоге, утвержденного ВУЦИК'ом 15 марта 1922 г. (Собр. Узак. 1922 г. № 12, стр. 213) и на основании постановления СНК РСФСР от 18 июля 1922 г., опубликованного в „Известиях“ ВЦИК'а от 5 августа 1922 г. № 174/1613, Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Закрытые кооперативы, отпускающие товары исключительно своим членам, уплачивают патентный и уравнительные сборы в размере 50% установленных положением о промысловом налоге окладов патентного и уравнительного сборов.

2. Все остальные потребительские кооперативные объединения, входящие в состав Вукопспілки, как первичные, так и последующие, уплачивают означенные сборы в размере 75% установленных ставок.

3. В каждом кооперативном объединении из указанных в п.п. 1 и 2 настоящего постановления освобождаются от промыслового обложения на личные занятия не более 3-х лиц, независимо от того, состоят ли они на службе, или состоят членами выборного правления.

4. По издании настоящего закона, УПНКФину предлагается все налоги с потребительской кооперации, в том числе и за истекшее время, исчислять согласно этого постановления.

5. Понизить промысловый налог до 50% для тех операций кооперативов, которые ведутся членами, внесшими паевые взносы.

г. Харьков, 29 августа 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Врид. Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков*.

За Секретаря СНК *Зорин*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 19 сентября 1922 г., № 209.

557. О горно-спасательном и испытательном деле в УССР.

На основании постановления ВЦИК и СНК РСФСР от 6 июля 1922 г. (Изв. 9 июля 1922 г. № 151—1590) „О горно-спасательном и испытательном деле“, Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Все горно-спасательные и испытательные станции в пределах УССР состоят в ведении УСНХ по Украинскому Управлению Горной Промышленности.

2. На УСНХ по Укргорпрому возлагается общее руководство горно-спасательным делом в борьбе со стихийными бедствиями во всех без исключения горнопромышленных предприятиях (борьба с газами, обвалами, взрывами, пожарами и затоплениями).

3. При пожарах, обвалах, взрывах и др. несчастных случаях на горно-промышленных предприятиях, в целях спешной переброски горно-спасательных команд к месту происшествия для спасения погибающих, все государственные и частные предприятия, учреждения и лица обязаны по требованию горно-спасательных станций предоставлять в их распоряжение свои транспортные средства (автомобили, повозки, лошадей, суда, паровозы и проч.), снабженные всем необходимым для немедленного отъезда к месту назначения.

4. Местные Советы и органы милиция обязаны в случае необходимости, по требованию горно-спасательных станций, мобилизовать нужное количество транспортных средств в порядке гужевой повинности.

5. УКРСНХ по Управлению Горной Промышленностью по соглашению с УПНКВТ и Южбюро ВЦСПС в двухнедельный срок разработать в развитие настоящего постановления инструкцию и представить ее на утверждение СНК.

г. Харьков, 29 августа 1922 года.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

558. О запрещении вывоза крупного рогатого скота и лошадей за границу.

В целях правильного проведения плана восстановления животноводства в неурожайных губерниях Украины, а также принимая во внимание чрезвычайное сокращение всех видов сельско-хозяйственных животных, произошедшее за последние годы на всей территории Украины, Совет Народных Комиссаров У.С.С.Р. постановляет:

1. Из пределов Украины воспрещается вывоз лошадей и крупного рогатого скота всех возрастов.

2. В особо уважительных случаях разрешения на вывоз животных (государственным и кооперативным организациям) выдаются Народным Комиссариатом Земледелия.

3. Настоящее постановление не распространяется на консостав, числящийся за военным ведомством.

г. Харьков, 29 августа 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

559. О порядке обжалования постановлений Украинского Тарифного Совета.

В развитие ст. 2 постановления СНК от 5 июля 1922 г. „Об организации Украинского Тарифного Совета (Собр. Уз. 1922 г. № 29, ст. 455) Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Предоставить Народным Комиссариатам и Уполнаркоматам право вхождения в СНК с представлениями по всем вопросам, связанным с размерами минимума заработной платы и его изменения, сроками и порядком выдачи ее

в государственных учреждениях и предприятиях, исключительно лишь в порядке обжалования постановлений Украинского Тарифного Совета.

Примечание. Протесты по постановлениям УТС представляются в СНК не иначе, как через УТС, с заключением последнего, и рассматриваются в МСНК.

2. Протесты на постановления Украинского Тарифного Совета, представляемые в СНК, а также и вновь возбуждаемые ведомствами представления по вопросам, связанным с размерами минимума заработной платы и его изменения, сроками и порядком выплаты заработной платы, должны иметь точный цифровой материал, на основании коего СНК мог бы судить о размерах подлежащих к открытию дополнительных кредитов УТС сверх ежемесячно ассигнуемых фондов заработной платы, на покрытие расходов по зарплате тех из Народных Комиссариатов и Уполнаркоматов, ходатайства коих будут признаны подлежащими удовлетворению.

3. Обязать УТС давать заключения по вносимым вопросам в срок не больше 1 недели.

г. Харьков, 29 августа 1922 года.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Х. Раковский.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 24 сентября 1922 г. № 214.

560. О сроках хранения товаров в таможах и о продаже их с публичного торга.

На основании постановления Совета Народных Комиссаров РСФСР „О сроках хранения товаров в таможах и о продаже их с публичного торга“ от 2 августа 1922 года, распубликованного в „Известиях“ ВЦИК от 13 августа 1922 года № 181/1620, и в развитие постановления своего от 20 мая 1922 года „О взимании таможенными учреждениями складочного и канцелярского сборов“ (Собр. Узак. 1922 г. № 23, ст. 374), Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Установить срок хранения товаров в таможах первого разряда—3 месяца, в таможах 2 разряда—2 месяца и в таможах 3 разряда—2 недели. Сроки хранения должны исчисляться с момента вручения грузополучателю извещения о прибытии груза.

Примечание. Срок хранения товаров, складываемых в таможах 1 разряда на открытых местах, может быть продолжен до 6-ти месяцев с особого каждый раз разрешения таможни при наличии свободных помещений для вновь поступающих грузов.

2. В случае оставления товаров на складе в таможах 1 и 2 разрядов свыше 1 месяца, складочный сбор повышается на следующий месяц втрое против основных ставок этого сбора, а на третий месяц (для таможни 1 разряда)—вчетверо.

Примечание. Складочный сбор на товары, хранящиеся на открытых местах в таможах 1 разряда свыше 3-х месячного срока, согласно примечания к ст. 1, повышается на четвертый месяц хранения на 400 процентов против основных ставок этого сбора, за пятый месяц на 500 процентов и за шестой на 600 процентов.

3. По истечении указанных в ст. 1 и примечания к ней сроков товар с не вывезенными грузополучателями, продается таможенными учреждениями с публичного торга.

4. Деньги, вырученные таможенными учреждениями при продаже товаров в порядке ст. 3 настоящего постановления, за вычетом из них в пользу казны складочных и других сборов, а также фрахтовых платежей и расходов по продаже и проч., выдаются грузохозиям.

Примечание. В случае неявки грузохозина за получением причитающихся ему сумм в течение 3-х месяцев со дня продажи, он лишается права на их получение, и означенные суммы поступают в фонд Народного Комиссариата Социального Обеспечения.

5. Животные, а равно предметы, подверженные скорой порче или поврежденные, или же легко-воспламеняющиеся, должны быть вывезены грузополучателями из таможни в сроки, установленные особой инструкцией Уполнаркомвнешторга; при неисполнении этого требования, с означенными выше товарами поступается в порядке ст. 3 й.

6. Оценка товаров, порядок и условия продажи их определяются правилами, издаваемыми Уполнаркомвнешторгом по соглашению с Уполнаркомфинном

7. Настоящее постановление вводится в действие на местах по истечении месячного срока после его опубликования.

Таможенное ведомство обязано, согласно § 1 настоящего постановления повторить извещения о всех пришедших до 15 сентября грузах.

г. Харьков, 29 августа 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Х. Раковский.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

За Секретаря СНК *Зорин.*

561. О хранении находящихся в ведении таможенных учреждений товаров в складах грузополучателей.

На основании постановления Совета Народных Комиссаров РСФСР „О хранении находящихся в ведении таможенных учреждений товаров в складах грузополучателей“ от 2 августа 1922 года, опубликованного в „Известиях“ ВЦИК'а от 13 августа 1922 г. № 181/1620, Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Разрешается, по желанию грузополучателей и с разрешения таможни, складывать и хранить товары, находящиеся в ведении таможенных учреждений, в принадлежащих грузополучателям складах при соблюдении следующих условий: а) если таможня признает склады удобными и безопасными для хранения товаров; б) если склады будут снабжены всеми необходимыми приспособлениями для выгрузки, взвешивания и досмотра товаров.

2. За товары, сложенные в склады грузополучателей, взимается с последних в пользу казны, взамен складочного сбора, особый сбор на возмещение расходов казны по установлению таможенного надзора за этими товарами. Величина этого сбора определяется соразмерно с действительными расходами казны по вознаграждению командированных таможенных сотрудников.

3. Порядок хранения товаров в складах грузополучателей и таможенного надзора за их сохранностью, размер сбора, указанного в ст. 2, а также сроки и порядок их платежа, устанавливаются УПНКВТ по соглашению с УПНКФинном и Народным Комиссариатом Рабоче-Крестьянского Государственного Контроля.

г. Харьков, 29 августа 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

За Секретаря СНК *Зорин.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 24 сентября 1922 г., № 214.

562. Положение о сдаче в аренду государственных промышленных предприятий.

Совет Народных Комиссаров постановляет:

1. По договору аренды государственных промышленных предприятий государственное учреждение (сдатчик) обязуется за условленное вознаграждение на условленный срок предоставить арендатору для эксплуатации определенное, находящееся в ведении этого учреждения, предприятие.

2. Центральные учреждения Республики заключают арендные договоры на сроки не свыше 12 лет. Тресты и губернские учреждения заключают договоры на сроки не свыше 6 лет; для заключения же последними договора на более продолжительный срок, требуется в каждом отдельном случае разрешение центрального учреждения.

Примечание. Сдача предприятий на сроки свыше 12 лет допускается каждый раз с разрешения УЭС.

3. Арендная плата может состоять в деньгах, в отчислении условленного количества изделий, в совершении определенных работ и в сочетании перечисленных форм оплаты.

4. Договор о сдаче в наем государственных предприятий должен быть заключен в письменной форме с регистрацией его у нотариуса, под страхом недействительности договора.

5. В самом договоре или в составляемой отдельно инвентарной описи должно быть подробно перечислено и описано все, что входит в состав предприятия или составляет его принадлежности, как-то: размер занимаемой предприятием площади, постройки, сооружения, предметы строительного или технического оборудования, подсобные предприятия и проч. Если сверх того, согласно договору, подлежат передаче арендатору сырьевые вспомогательные материалы, полуфабрикаты или готовые изделия, то эти предметы входят также в опись.

6. Предприятия сдаются в аренду непосредственно теми органами, в ведении коих они находятся, а именно: находящиеся в ведении центральных органов—центральными, губернских органов—губернскими и трестов—трестами, поскольку это право предоставлено им положениями о них или непосредственно вытекает из этих положений. Договоры должны быть подписаны лицами, стоящими во главе органов, производящих сдачу, или их заместителями.

7. Фактическая передача арендатору сдаваемого в аренду предприятия совершается особой Комиссией в составе представителей центральных или местных органов соответствующего ведомства и удостоверяется составлением акта, подтверждаемого членами Комиссии и арендатором или его уполномоченным с составлением подробной инвентарной и оценочной описи предприятий и всех принадлежностей; о дне и числе сдачи сдатчик заблаговременно уведомляет местный орган Государственного Контроля.

8. Предприятие должно быть фактически передано арендатору для эксплуатации, а равно и принято арендатором, не позднее как в 2-х недельный срок со дня регистрации договора у Нотариуса, если между контрагентами не состоялось иного соглашения по этому предмету. Если же предприятие не будет передано арендатору в указанный срок, или оно не будет принято последним, то в первом случае арендатор имеет право или отказаться от договора, или требовать передачи ему предприятия по решению суда, а во втором случае—арендатор по усмотрению сдатчика или лишается права пользоваться договором со взысканием с него по суду неустойки и убытков или понуждается судом к выполнению всех принятых на себя по договору обязательств.

9. Заключенный договор аренды не может быть по требованию арендатора расторгнут или изменен вследствие обнаружения дефектов и недостатков, незамеченных им при приеме предприятия.

Примечание. Отступления от настоящего правила могут быть допущены при заключении договора, но содержание этих отступлений должно быть точно указано в самом договоре.

10. Сдатчик обязан воздерживаться от всякого, не вытекающего из договора или закона, вмешательства в эксплуатацию предприятия в продолжении всего срока действия договора.

11. Арендатор обязан эксплуатировать арендованное предприятие и развивать производство до условленных размеров, согласно договору или же, за отсутствием соглашения по этому предмету, согласно тому назначению, на которое предприятие рассчитано.

12. В договоре должны быть обязательно указаны сроки, в течение которых арендатор должен приступить к эксплуатации предприятия и поднять его производительность до условленной высоты; договоры, не отвечающие этому требованию, не действительны.

13. Арендатор обязан вносить арендную плату в сроки, определенные договором, за отсутствием же специального соглашения—за каждый месяц вперед.

14. Сроки платежа исчисляются со времени фактической передачи предприятия арендатору, поскольку в договоре не установлено других сроков.

15. Текущий и капитальный ремонт предприятия производится самим арендатором, при чем капитальный ремонт может быть предпринят не иначе, как после утверждения плана его соответствующим учреждением. В случае невыполнения арендатором своих обязанностей по производству ремонта, сдатчик вправе или расторгнуть договор и требовать убытки, или произвести необходимый ремонт за его счет.

Примечание. Отступления от настоящего правила должны быть точно оговорены в договоре.

16. Арендатор, не эксплуатирующий по собственной вине предприятие или не доведший производство до размеров, предусмотренных договором, не освобождается от обязанности вносить арендную плату полностью, согласно определенного по договору размера производства; кроме того, в этом случае наступают все другие последствия, предусмотренные договором, или вытекающие из постановлений закона, как-то: обязанность платить условленную неустойку, расторжение договора в случае требования сдатчика и проч.

17. В случае приостановки действия предприятия под влиянием непреодолимой силы (форс мажор), арендатор на этот срок освобождается от уплаты аренды. По соглашению сторон, срок действия договора в этом случае может быть продлен.

18. Договор аренды прекращается до истечения срока в случае уничтожения арендованного предприятия. Если же окажется уничтоженной существенная часть арендованного предприятия, арендатор может требовать или прекращения договора или сбавки арендной платы.

19. По окончании аренды, предприятие со всеми его принадлежностями должно быть сдано сдатчику со всеми улучшениями, которые арендатор обязан был произвести для заполнения взятых на себя по договору обязательств.

20. Если отдельные предметы инвентаря оказались уничтоженными или стали негодными к дальнейшему пользованию, то арендатор должен или заменить их соответствующими годными, или возместить сдатчику уменьшение стоимости инвентаря.

Примечание. За ухудшения технического характера, происшедшие от времени и правильной хозяйственной эксплуатации, арендатор не отвечает.

21. За постройки, сооружения, оборудование, пополнение или улучшение инвентаря, поскольку все это вызывалось необходимостью привести предприятие в состояние, годное для выполнения предусмотренных договором работ, арендатор, при возвращении предприятия, не вправе требовать вознаграждения. Равным образом арендатор не вправе требовать вознаграждения за все те улучшения, которые произведены им в предприятии, сверх предусмотренных в договоре, а равно отделять их от предприятия, поскольку на этот предмет не состоялось иного соглашения сторон при заключении арендного договора ими впоследствии.

22. Арендатор обязан содержать предприятие в целости и исправности и охранять его от всякого вреда и ущерба.

23. Страхование предприятия от огня в сумме, соответствующей стоимости как переданного арендатору имущества, так и им самим принесенного, с выборкой полиса на имя сдатчика, арендатор обязан производить, за отсутствием противоположного соглашения, за свой счет.

24. В случае уничтожения имущества пожаром, страховое вознаграждение поступает в распоряжение сдатчика, который:

а) или озабочивается восстановлением сгоревшего, при чем срок аренды тогда может быть, при согласии на то сторон, соответственно продлен, или

б) при досрочном прекращении договора—возмещает арендатору из сумм страхового вознаграждения долю, пропорционально понесенным им, но еще не погашенным полезным затратам на капитальный ремонт, дополнительное оборудование, перестройки и пр.; однако договор может установить по этому предмету и иные правила.

25. Уплата всех налогов и сборов и выполнение всех повинностей, лежащих на предприятии или его производство, а также расходы по домовладению и по содержанию помещений, относятся к обязанности арендатора.

26. Арендатор обязан соблюдать все правила о найме рабочих и служащих, об охране труда и социальном страховании, неся все расходы, связанные с соблюдением этих правил.

27. Если арендаторами являются несколько лиц, то они отвечают перед сдатчиком солидарно.

Арендатору предоставляется ввести в дело с согласия сдатчика новых лиц, и на них переходит тогда солидарная с прежним арендатором ответственность по всем обязательствам арендного договора. В акте согласия может быть оговорено, что на новое лицо не распространяется ответственность по обязательствам, возникшим до вступления его в дело.

28. Передача арендатором другому лицу заарендованного предприятия с освобождением себя от принятых по договору обязательств или без такового, допускается только с согласия сдатчика.

Новый арендатор отвечает по всем обязательствам, проистекающим из данного арендного договора, хотя бы возникшим и до момента уступки ему аренды.

Первоначальный арендатор отвечает солидарно с новым арендатором по обязательствам, возникшим до момента уступки.

29. Исправный арендатор, по истечении срока аренды, имеет право на заключение нового арендного договора на то же предприятие преимущественно перед другими соискателями, предложившими одинаковые условия.

30. В течение всего срока аренды, сдатчику принадлежит право надзора и контроля за эксплуатацией предприятия, согласно назначению последнего и условиям договора, а также за правильным отчислением арендной платы. Для осуществления такового надзора, арендатор обязуется беспрепятственно допускать представителей сдатчика, снабженных соответствующими полномочиями, к осмотру как самого предприятия, так и подлежащих документов и книг.

31. Договор аренды прекращается вследствие смерти арендатора или утраты им права или дееспособности; если же арендаторов было несколько, то договорные отношения продолжаются с остальными арендаторами.

Если арендатором является юридическое лицо, то с ликвидацией его арендный договор также теряет свою силу.

32. Сдатчик вправе требовать прекращения договора в до истечения срока аренды (сверх случаев, указанных в ст. ст. 16, 18 и 24):

а) если дальнейшая эксплуатация предприятия, требующего ремонта, угрожает существенным вредом предприятию, а ремонт, лежащий на арендаторе, им не производится;

б) если арендатор в надлежащий срок (ст. 12) не приступит к эксплуатации предприятия или не разовьет его производительности до предусмотренного в договоре размера или не произведет требуемых договором ремонта и улучшений, либо станет пользоваться предприятием, несогласно с договором или законом;

в) если арендатор не внесет арендной платы в назначенные сроки (ст. 13).

33. Арендатор вправе требовать прекращения договора до истечения срока (сверх случаев, указанных в ст. ст. 8, 18 и 24), если сдатчик отказывается производить необходимый капитальный ремонт, возложенный на него договором. Однако, в договоре могут содержаться по поводу прекращения аренды и иные правила.

34. В случае уничтожения арендованного предприятия (ст. 18), или смерти арендатора, либо утраты им права или дееспособности (ст. 31), договор прекращается сам собой, во всех же прочих случаях необходимо или согласие обоих контр-агентов или решение соответствующего судебного места.

35. Настоящее постановление распространяется на все без исключения государственные промышленные предприятия, в чьем бы ведении они ни находились.

г. Харьков, 29 августа 1922 г.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

За Секретаря СНК *Зорин*.

563. Положение о Центральном Управлении по делам печати при Главполитпросвете Наркомпроса УССР.

1. В целях объединения всех видов цензуры печатных произведений и обеспечения достаточного государственного политического контроля над издательством и распространением печатных произведений—учреждается Центральное Управление по делам печати при Главполитпросвете НКПроса УССР и его местные органы при Губполитпросветах.

2. На Центральное Управление по делам печати и его местные органы возлагается:

а) предварительный просмотр всех предназначенных к опубликованию или распространению произведений, как рукописных, так и печатных, изданий периодических и непериодических, снимков, рисунков, карт и т. п.,

б) выдача разрешений на право издания отдельных произведений, а равно органов печати периодических и непериодических,

в) выдача разрешений на учреждение частных издательств, регистрация их и последующее наблюдение за их действиями,

г) составление списков и определение произведений запрещенных к печати, репродукции, продаже и распространению,

д) привлечение в установленном порядке к ответственности виновных в нарушении указанных постановлений и распоряжений,

е) издание правил, распоряжений, инструкций по делам печати, обязательных для всех органов печати, издательств, полиграфических предприятий, библиотек, читален, книжных магазинов и складов.

3. Центральное Управление по делам печати воспрещает издание и распространение произведений:

- а) содержащих агитацию против Советской власти,
- б) разглашающих военные тайны Республики,
- в) возбуждающих общественное мнение путем сообщения ложных сведений,
- г) возбуждающих националистический и религиозный антагонизм и фанатизм,
- д) носящих порнографический характер.

4. Издания Коминтерна, РКП и КП(б)У, равно как „Вісти“ ВУЦИК и ученые труды Украинской Академии Наук освобождаются от цензуры. Специальные, профессиональные и ведомственные издания освобождаются от цензуры по соглашению между Центральным Управлением по делам печати и соответствующими центральными профессиональными или советскими органами. В отношении всех перечисленных в настоящем пункте изданий на Центральное Управление по делам печати возлагается принятие мер к полному обеспечению интересов военной цензуры.

Примечание. Издание ученых трудов Академии Наук регулируется специальным положением о научно-учебных трудах и учебниках.

5. На всех произведениях печати, издаваемых и распространяемых в Республике, за исключением перечисленных в ст. 4-й, должна быть виза Центрального Управления по делам печати или его местных органов, или же соответствующих органов Республик и областей, входящих в состав Федерации.

6. Во главе Центрального Управления по делам печати стоит Начальник, назначаемый НКП, и два помощника, утверждаемые Главполитпросветом по соглашению с Госполитуправлением и Госиздатом.

7. Органы Управления по делам печати числятся по штатам и смете Наркомпроса и его местных органов.

8. В губерниях: Киевской, Одесской и Екатеринославской учреждаются Губотделы Центрального Управления по делам печати. Во всех губ. городах учреждается должность Уполномоченного Центрального Управления, назначаемого Губполитпросветом и утверждаемого Центральным Управлением.

9. Пределы полномочий Центрального Управления по делам печати и его местных органов устанавливаются следующие:

а) Центральное Управление осуществляет все функции, предусмотренные п. 2 сего положения, а также разрешает вопросы спорного характера, возникающие, как по представлению местных органов, так и в порядке обжалования постановлений местных органов заинтересованными лицами и учреждениями;

б) местные органы Центрального Управления разрешают издание произведений печати местного значения, предполагаемые к распространению исключительно в пределах губернии, направляя все прочие издания для разрешения в Центральное Управление по делам печати, а также наблюдают на местах за деятельностью издательств, типографий и проч.

10. Независимо от случаев объявления местности на военном положении, органы цензуры в отдельных местностях по соображениям военной необходимости, в порядке соглашения военного командования и Центрального Управления по делам печати, переходят в подчинение Военному Ведомству, или последнему предоставляется вводить в них специального цензора.

11. На органы ГПУ возлагается борьба с распространением произведений печати, не разрешенных Центральным Управлением по делам печати и его органами, а также надзор за типографиями и прочими полиграфическими предприятиями, таможенными и пограничными пунктами, борьба с подпольными

изданиями и их распространением, борьба с провозом из-за границы для распространения неразрешенной к обращению литературы, наблюдение за продажей русской и иностранной литературы и изъятие книг, не разрешенных Центральным Управлением по делам печати и его органами согласно списков, упомянутых в § „г“ ст. 2-й.

Примечание. Списки, издаваемые Центральным Управлением по делам печати, обязательны к точному и неуклонному руководству для органов ГПУ. По поводу отдельных произведений, не включенных в упомянутые списки, ГПУ в каждом отдельном случае возбуждает вопрос о разрешения или воспрещении их к обращению в Центральн. Управл. по делам печати.

12. Заведующие типографиями и другими полиграфическими предприятиями под страхом судебной ответственности обязаны неуклонно следить за тем, чтобы печатаемые в их предприятиях произведения имели разрешительную визу Центрального Управления по делам печати или его органов, за исключением произведений, перечисленных в ст. 4-й.

13. Владельцы и Завтипографиями и др. полиграфическими предприятиями обязаны представить в органы цензуры по 5 ти экземпляров всякого печатного произведения.

Примечание. Кроме указанных 5-ти экземпляров, владельцы и Завтипографиями или другими полиграфическими предприятиями обязаны представлять в органы цензуры обязательные экземпляры для Украинской Книжной Палаты в размерах, определенных постановлением Совнаркома „Об организации Украинской Книжной Палаты“ от 27 июня 1922 г. (Собр. Уз. 1922 г. № 28, ст. 438).

14. В развитие настоящего положения Центральн. Управл. по делам печати издать специальные инструкции по отдельным отраслям работы.

г. Харьков, 29 августа 1922 г.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

За секретаря СНК *Зорин.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 19 сентября 1922 г., № 209. ✓

564 О прекращении с 20 июля 1922 г. выпуска из кассовых учреждений УНКФ беспроцентных обязательств образца 1922 г. достоинством в 5 тыс. рублей.

На основании постановления Совета Народных Комиссаров РСФСР от 19/VII—22 г. (Известия ВЦИК от 20/VII—22 г., № 168/1607), Совет Народных Комиссаров, в изменение декрета СНК УССР от 28/IV—22 г. (Собр. Узак. № 20, ст. 326), постановляет:

1. Прекратить с 20-го июля 1922 года выпуск из кассовых учреждений УНКФина и Госбанка беспроцентных обязательств образца 1922 г. достоинством в 5 тысяч (5.000) рублей, в валюте дензнаков 1922 года.

2. Прием кассами УНКФина и Госбанка указанных в ст. 1 обязательств в платежи к обмену на дензнаки образца 1922 г. производить до 1-го Октября 1922 г.

3. По истечении означенного в ст. 2 срока указанные обязательства в платежи и к обмену не принимаются и утрачивают присвоенную им платежную силу.

г. Харьков, 29 августа 1922 г.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

За Секретаря СНК *Зорин.*

565 Об изменении предельного веса дипломатической почты и о порядке пропуска багажа и имущества, доставляемых из-за границы для дипломатических представителей иностранных государств.

Во изменение постановления Совнаркома от 29 ноября 1921 г. „О провозе дипломатической почты“ (Собр. Узак. 1921 г., № 24, ст. 719) Совет Народных Комиссаров УССР постановил:

1. Предельный вес дипломатической почты, допускаемой к провозу дипломатическими курьерами иностранных представительств и иностранных ведомств иностранных дел, устанавливается в 16 килограмм в неделю.

2. Имущество дипломатических представителей иностранных государств, предназначенное для их личного пользования, если оно прибывает в Украину вместе с ними, освобождается от таможенного досмотра и от оплаты таможенными пошлинами.

3. Имущество, предназначенное для личного потребления глав аккредитованных при правительствах УССР и дипломатических представительств иностранных государств и следующее в адрес этих глав, освобождается от оплаты таможенными пошлинами в пределах, указанных в ст. 4-й сего постановления.

Примечание. НК по иностранным делам предоставляется право распространять преимущества, предоставляемые настоящей статье, на глав иностранных учреждений, заменяющих дипломатические представительства.

4. Сумма пошлин, слагаемых с указанного в ст. 3 имущества, не должна превышать 20.000 р. золотом в год на каждого из глав дипломатических представительств иностранных государств.

5. Предметы, следующие в адрес прочих, кроме указанных в ст. 3 лиц, входящих в состав иностранных дипломатических представительств или иностранных учреждений, заменяющих таковые, подлежат таможенному досмотру и оплате таможенными пошлинами на основании общих таможенных правил и тарифов.

6. Установленные в ст. 2 и 3 сего постановления преимущества предоставляются только при условии взаимности или поскольку в договорах и соглашениях, заключенных УССР с иностранными государствами, не оговорено иное. Равным образом на условиях взаимности НК по иностранным делам разрешается изменить предельную сумму, указанную в ст. 4-й, а также предоставлять льготы лицам, указанным в ст. 5-й.

г. Харьков, 29 августа 1922 г.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

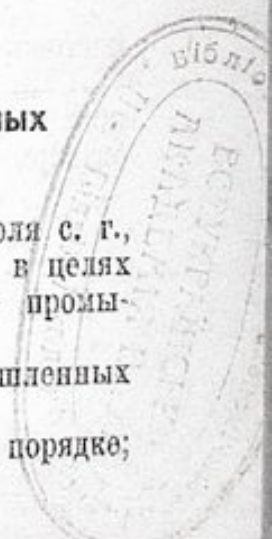
За Секретаря СНК *Зорин*.

566. Об обследовании и ревизиях государственных промышленных предприятий.

На основании постановления Совета Труда и Оборонны от 22 июля с. г., опубликованного в „Известиях“ ВЦИК от 26 июля за № 165/1604, в целях упорядочения производства обследования и ревизии государственных промышленных предприятий, Совет Народных Комиссаров постановляет:

1. Фактические обследования и ревизии государственных промышленных предприятий и объединений могут производиться:

а) органами Государственного Контроля в установленном законом порядке;

б) органами соответствующих Наркоматов, в непосредственном ведении которых находятся предприятия и объединения.

Примечание 1. Порядок обследования и ревизий органами Наркоматов предприятий и их объединений, им подведомственных, определяется циркулярами, инструкциями и другими постановлениями, утверждаемыми подлежащим Наркомом или его заместителем.

Примечание 2. Обследования и ревизии органами Наркоматов осуществляются постоянным составом сотрудников без создания специального отдела или отделения ведомственного контроля и без специального увеличения штатов, за исключением случаев, предусмотренных в законодательном порядке.

в) Следственными и судебными властями УССР в установленном законом порядке;

г) на основании особых постановлений УЭС;

д) Губвесполкомами в порядке, определенном постановлением ВУЦИК'а 26 мая 1920 г. (Собр. Уз. 1920 г., № 11, ст. 214).

2. Все другие лица и учреждения имеют право производить обследования какого-либо государственного предприятия или объединения предприятий не иначе, как с согласия правления соответствующего предприятия или тех учреждений, коим предприятие подчинено.

г. Харьков, 29 августа 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Х. Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

За Секретаря СНК *Зорин*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 19 сентября 1922 г., № 214.

567. Об сокращении годовой нормы трудгужналога.

В целях облегчения населению отбывания трудгужналога и во изменение ст. 2 декрета СНК от 16 декабря 1921 г. „Об осуществлении периодических трудгужевых повинностей на началах трудгужевого налога“ (Собр. Узак. 1921 г. № 26, ст. 744) и ст. 6 инструкции СНК от 20-го декабря 1921 г. „О порядке отбывания трудгужналога сельским населением“ (Собр. Узак. 1921 г. № 26, ст. 764), Совет Народных Комиссаров УССР постановил:

1. Уменьшить размер годового обложения трудгужналогом по всей территории УССР с 8-ми до 6-ти дней (пеших и конных вместе, считая по нормам урочного положения).

2. Переход на сокращенный размер обложения трудгужналогом согласно настоящего постановления совершить с 1 октября 1922 г.

3. В соответствии с интересами сельского хозяйства установить следующие налоговые периоды: январь—март 3 дня, апрель—сентябрь 1 день и октябрь—декабрь 2 дня.

г. Харьков, 29 августа 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Врид. Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков*.

За Секретаря Совнаркома *Зорин*.

Постановление Всеукраинского Центрального Исполнительного
Комитета.

568. О продлении срока выполнения натуралога на молочные
продукты.

Во изменение п. 10 постановления ВУЦИК'а от 8 марта 1922 г. „О натуральном налоге на молочные продукты на 1922 г.“ (Собр. Узак. от 8/III—1922 г. № 10, ст. 181), Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

- 1) Срок выполнения временного натурального налога на молочные продукты продлить до 1-го сентября.
 - 2) Обязать Губисполкомы и Губпродкомы принять меры к обязательному выполнению плательщиками временного натурального налога на масло полностью в указанный срок.
 - 3) Настоящее постановление ввести в действие по телеграфу.
- г. Харьков, 30 августа 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.

За Секретаря ВУЦИК *Буздалин*.

Издание Народного Комиссариата Юстиции У. С. С. Р. Харьков, 1922 г.

Собрание Указаний и Распоряжений Рабоче-Крестьянского Правительства Украины.

№ 38 == 30 Сентября 1922 г. == № 38

СОДЕРЖАНИЕ

(30 августа 1922 г.).

- Ст. 569. Об Украинской Главной палате Мер и Весов и ее местн. орг. (постанов.).
- „ 570. О денежном подворном налоге вне городских поселений для удовле- творения местных нужд (положение).
- „ 571. О запрещении обложения сельского населения местными продовольствен- ными натуральными сборами и налогами (постановление).
- „ 572. О понижении акциза на виногр. вина туземн. производства (декрет).
- „ 573. Об акцизе на прессованные дрожжи (декрет).
- „ 574. О порядке отбывания трудового и гужевого налога и замене его дру- гими видами обложения (положение).
- „ 575. О сложении, возврате и зачете уплаченного акциза с товаров, вывози- мых за границу (постановление).
- „ 576. О местных органах Уполнаркомвнешторга (постановление).
- „ 577. Об издании обязательных постановлений и о наложении за их наруше- ние взысканий в административном порядке (положение).
- „ 578. О Государственном Издательстве УССР (положение).

Постановления Всеукраинского Центрального Исполнит. Комитета.

569. Положение об Украинской Главной Палате Мер и Весов и ее местных органах.

Раздел I.

Общие положения.

1. Украинская Главная Палата Мер и Весов есть центральное научно-техническое метрологическое учреждение УССР, имеющее целью обеспечение на всем протяжении УССР единообразия, верности и взаимного соответствия всякого рода мер, размеров, измерительных и контрольных приборов, приме- няемых в науке, технике и во всех отраслях народного хозяйства, а также объединение в деятельности существующих и, в случае необходимости, созда- ваемых на территории УССР поверочных палат.

2. Украинская Палата Мер и Весов непосредственно подчинена УСНХ и руководствуется в своей деятельности распоряжениями последнего и общими директивами Главной Палаты Мер и Весов РСФСР.

3. Украинская Главная Палата Мер и Весов представляет отчеты о своей деятельности Президиуму УСНХ и Главной Палате Мер и Весов РСФСР.

4. Украинская Главная Палата Мер и Весов имеет печать установленного образца и особые клейма для нанесения знаков на меры, весы и другие изме- рительные приборы, проверяемые Палатой.

Примечание. Клейма вырабатываются Главной Палатой Мер и Весов и, по представлению УСНХ, утверждаются УЭС.

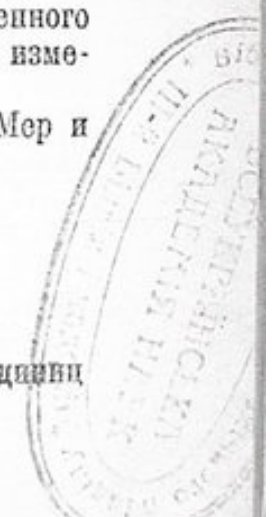
Раздел II.

Задачи Украинской Главной Палаты Мер и Весов.

5. К задачам Палаты относятся:

А.

а) установление, хранение и сличение первичных эталонов всех единиц измерений;

- б) содействие установлению нормальных качеств материалов и производство необходимых для этого физических, механических и химических испытаний;
- в) проверка всех образцовых мер и измерительных приборов особой точности и специального назначения;
- г) разработка и согласование проектов, декретов об обязательно проверяемых измерительных приборах, их дополнений и изменений;
- д) разработка инструкций о типах обязательно поверяемых измерительных приборов, их устройств, поверке, клеймении и применении;
- е) разработка плана распределения по территории УССР Поверочных Палат и других подведомственных Украинской Главной Палате Мер и Весов местных учреждений;
- ж) руководство деятельностью Поверочных Палат и других местных учреждений Украинской Главной Палаты Мер и Весов;
- з) организация изготовления и ремонта измерительных приборов;
- и) поверка и клеймение спиртометров, сахарометров, снарядов для определения температуры всыпного керосина и т. п., а также организация поверки измерительных приборов, не подлежащих обязательной по закону поверке и клеймению;
- к) снабжение Поверочных Палат клеймами и гербовыми печатями.

Б.

- л) изучение и разработка методов всех физических измерений;
- м) научная разработка вопросов технологии и конструкции измерительных приборов и выработка научных методов для их стандартизации;
- н) производство всякого рода научных и научно-технических исследований, направленных к разработке метрологических вопросов;
- о) выяснение наиболее достоверных значений физических и постоянных технических коэффициентов, применяемых при измерениях и расчетах, в науке и во всех отраслях народного хозяйства.

6. Для выполнения указанных в ст. 5-й заданий, Украинская Главная Палата Мер и Весов использует уже имеющиеся лаборатории и, в случае надобности, организует новые, а именно:

- 1) эталонную лабораторию основных мер массы,
- 2) эталонную лабораторию основных мер длины,
- 3) эталонную лабораторию времени,
- 4) эталонную лабораторию электрическую,
- 5) лабораторию постоянного тока,
- 6) лабораторию переменного тока,
- 7) лабораторию по изучению технологии точных электрических измерительных приборов,
- 8) лабораторию токов большой частоты,
- 9) магнитную лабораторию,
- 10) лабораторию высоких температур,
- 11) оптическую лабораторию,
- 12) рентгенологическую лабораторию,
- 13) радиологическую лабораторию,
- 14) химическую лабораторию и т. п.

7. Организация новых лабораторий и вспомогательных учреждений, объединение их в отделения и управление их производится по инициативе Украинской Главной Палаты Мер и Весов, с утверждения Президиума УСНХ.

8. Для обслуживания текущих нужд лабораторий при Украинской Главной Палате Мер и Весов состоят, в качестве вспомогательных учреждений, библиотека, физико-механическая мастерская, фотографический кабинет и чертежная и пр.

9. К занятиям в лабораториях допускаются посторонние ученые для специальных научных работ и практиканты для подготовки к занятию должностей в Украинской Главной Палате Мер и Весов.

Раздел III.

Права Украинской Главной Палаты Мер и Весов.

10. Главной Палате Мер и Весов предоставляется право:

а) совместно с другими учреждениями или самостоятельно, организовать постоянные и временные Комиссии из своего состава с кооптацией сведущих лиц;

б) созывать, с санкции Президиума УСНХ, периодические, съезды для обсуждения и разработки вопросов теоретической и прикладной метрологии и организации поверочного дела, а также метрологических вопросов, связанных с нормализацией и стандартизацией в области промышленности и техники;

в) организовать курсы для подготовки специалистов по метрологии и поверочному делу;

г) издания своих трудов, отчетов, периодических журналов и т. д.;

д) организации всеукраинских конкурсов для сочинений по вопросам теоретической и прикладной метрологии;

е) производства ревизии мер и весов во всех учреждениях УССР (как государственных, так и частных), и

ж) командировок своих сотрудников в пределах УССР и РСФСР и за границу для выполнения всех поручений по вопросам, входящим в круг ведения Палаты.

11. В отношении приобретения книг, журналов, научных приборов, материалов, палата пользуется всеми правами, предоставляемыми высшим учебным учреждениям Республики.

Раздел IV.

Состав Украинской Главной Палаты Мер и Весов.

12. Во главе Украинской Палаты Мер и Весов стоит Управляющий Палатой, назначаемый Президиумом УСНХ из лиц со специальной научной подготовкой.

13. При Главной Палате Мер и Весов учреждается орган—Метрологический Совет, под председательством Управляющего Главной Палаты Мер и Весов, рассматривающий все принципиальные и важнейшие вопросы, входящие в компетенцию Главной Палаты Мер и Весов.

Подробное положение о Совете утверждается Президиумом УСНХ.

14. В состав Метрологического Совета входят: Управляющий Украинской Главной Палатой Мер и Весов, Заместитель, Ученый Секретарь, Метролог Палаты, почетные члены, избираемые Метрологическим Советом из числа украинских, русских и иностранных метрологов, представитель Украинской Академии Наук, а также кооптируемые Советом другие ученые специалисты.

15. Ученый Секретарь входит в состав Метрологического Совета в качестве его Секретаря, наблюдает за делопроизводством Метрологического Совета и ведает по поручению Управления Украинской Главной Палаты Мер и Весов делопроизводством Палаты.

16. Для производства работ в Украинской Главной Палате Мер и Весов состоит необходимый научно-технический персонал: научные сотрудники, метрологи, ассистенты и т. д., каковой по представлению Управления Украинской Главной Палаты Мер и Весов утверждается УСНХ.

Примечание. Вспомогательный персонал и остальные сотрудники назначаются и увольняются Упр. Укр. Гл. П. М. В.

Раздел V.

О штатах.

17. Состав сотрудников Укр. Гл. П. М. В. определяется в соответствии с надлежащим постановлением и штатным расписанием, устанавливаемым и утверждаемым в предусмотренном законом порядке.

18. Управлению Украинской Главной Палаты Мер и Весов предоставляется право в пределах штатного расписания изменять распределения должностей в соответствии с выявившейся потребностью.

Раздел VI.

Внутренний распорядок Украинской Главной Палаты Мер и Весов.

19. Внутренний распорядок, организация системы и методов внутренней работы Палаты определяется специальными письменными и устными инструкциями, издаваемыми Управляющим Палатой.

Раздел VII.

О местных Поверочных Палатах Мер и Весов.

20. Для обеспечения единообразия, точности и надлежащего применения мер, кои подлежат по закону обязательной поверке и клеймению, учреждаются в различных местностях УССР Поверочные Палаты Мер и Весов—научно-технические учреждения, находящиеся в непосредственном ведении Украинской Главной Палаты Мер и Весов.

Примечание. На Поверочные Палаты может быть возложена Украинской Главной Палатой Мер и Весов также поверка измерительных приборов, не подлежащих по закону обязательной поверке, как-то электрических счетчиков, водомеров, газомерителей, манометров, термометров и проч.

21. Для осуществления задач, указанных в ст. 20-й, Поверочные Палаты

- 1) производят первоначальную и повторительную поверку мер и весов;
- 2) производят внезапные ревизии мер и весов;
- 3) дают начальную подготовку лицам, желающим занять должности поверителей;

4) готовят практиков весового дела, для каковой цели открывают курсы по программам, утвержденным Укр. Гл. П. М. В. по соглашению с Главпрофобром;

5) распространяют среди населения необходимые ему сведения о мерах и весах и способах пользования ими.

22. Сеть поверочных палат и район их деятельности разрабатываются Укр. Гл. Пал. М. и В. и по представлению УСНХ, утверждаются УЭС.

23. Поверочные Палаты в своих районах открывают по мере надобности временные отделения и командировывают поверителей для поверки и клеймения мер и весов вне местонахождения палаты.

24. Поверочные Палаты имеют свои печати с изображением государственного герба и своего наименования и особые клейма, заготавливаемые Укр. Гл. П. М. и В. для нанесения знаков на поверяемых измерительных приборах.

25. Управление поверочными палатами вверяется Управляющим, назначаемым Укр. Гл. П. М. и В. из числа лиц со специальной метрологической подготовкой.

26. Для производства работ в Поверочных Палатах назначается научно-технический и вспомогательный персонал по штату.

Примечание. К научно-техническому персоналу Поверочных Палат относятся старшие поверители, поверители и помощники поверителей.

27. Старшие поверители и поверители назначаются Укр. Гл. П. М. и В. по представлению Управ. Повер. Пал., помощники поверителей и вспомогательный персонал: секретарь, машинистки, лабораторные служители и т. п. назначаются Упр. Повер. Палатой.

Примечание. Служащие Поверочных Палат не могут открывать мастерских по ремонту и изготовлению мер и весов и заниматься торговлей ими.

28. При поверке и клеймении мер и весов Поверочные Палаты руководствуются положением о мерах и весах, правилами и инструкциями издаваемыми Укр. Гл. Пал. М. и В.

29. За поверку и клеймение измерительных приборов взимается сбор по таксе, вырабатываемой Укр. Гл. Пал. М. и В. и утверждаемой Президиумом УСНХ по соглашению с УПНКФином.

30. Сборы на поверку и клеймение измерительных приборов (по установленной таксе) вносятся в Поверочные Палаты и их отделения под квитанции, зачисляются в доход государства по смете УСНХ и идут на усиление средств Украинской Главной Палаты Мер и Весов.

Примечание. Данный порядок сохраняется до утверждения нового бюджета УССР.

31. В случаях обнаружения незаконного употребления мер и весов, Поверочные Палаты возбуждают против виновных преследование в установленном порядке и принимают со своей стороны административные меры к немедленному изъятию неправильных мер.

32. По предложению судебных, административных и военных властей, Поверочные Палаты производят (по установленной таксе) экспертизу измерительных приборов.

33. При Поверочных Палатах мер и весов открывают по мере надобности мастерские для изготовления и ремонта измерительных приборов, действующих на основании особых инструкций, утверждаемых Укр. Глав. Пал. М. и В.

г. Харьков, 30 августа 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*
Зам. Секретаря ВУЦИК *Буздалин.*

570. О денежном подворном налоге вне городских поселений для удовлетворения местных нужд.

На основании постановления III Сессии Всероссийского Центрального Исполнительного Комитета от 25 мая 1922 года, опубликованного в Известиях ВЦИК от 4 июня 1922 г. за № 123/1562, и в дополнение к постановлению Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета от 18 января 1922 г. „О местных налогах и сборах“ (Собр. Узак. 1922 года № 2, ст. 37), Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

1. Губисполкомам предоставляется вводить на усиление средств, предназначенных для удовлетворения местных нужд, денежный подворный налог вне городских селений.

2. Денежным подворным налогом облагаются, за исключениями указанными в ст. ст. 3, 10 и 12, каждый сельский двор, а также все хозяйства, расположенные вне поселений городского типа.

Примечание. Советские и коллективные хозяйства привлекаются к обложению на одинаковых основаниях с прочими хозяйствами.

3. Обложению денежным подворным налогом не подлежат:

а) хозяйства Советских учреждений, предназначенные исключительно для опытно-показательных и учебных целей, а также племенные и семенные рассадники;

б) хозяйства учреждений социального обеспечения;

в) хозяйства, обслуживающие лечебно-санитарные и учебные учреждения;

4. При определении размеров обложения учитываются следующие признаки.

а) количество пашни и сенокоса;

б) количество скота (рабочего и продуктивного), за исключением, молодняка и производителей, и

в) не облагаемые государственным промысловым налогом подсобные промысловые занятия сельского населения (кустарные промыслы и ремесла, садоводство, огородничество, охота, рыбные и лесные промыслы, добыча ископаемых и т. п.).

5. Для каждой губернии ежегодно особым постановлением Совнаркома устанавливается на основании данных, представляемых Губисполкомами, предельная сумма денежного подворного налога.

6. Губисполкомы при введении денежного подворного налога устанавливают общую по губернии сумму его, но не свыше предельной (ст. 5-я) и раскладывают ее по уездам, сообразно признакам, указанным в ст. 4-й настоящего постановления.

7. Уездные Исполкомы губерний, в которых вводится подворный денежный налог, по представлению Уфинотделов, раскладывают указанную им Губисполкомом сумму налога по волостям и советским коллективным хозяйствам, сообразно признакам, указанным в ст. 4-й настоящего постановления.

8. Волисполкомы раскладывают указанную им Уисполкомами сумму налога по селениям и расположенным вне селений единоличным хозяйствам сообразно признакам, указанным в ст. 4-й настоящего постановления, с учетом в отношении единоличных хозяйств числа душ (едоков) в них.

9. В пределах селений раскладка между дворами производится сельсоветами при содействии Комнезамов на основании признаков, указанных в ст. 4-й настоящего постановления, с учетом сверх того числа душ (едоков) в каждом дворе.

10. Хозяйствам, принадлежащим семьям, члены которых находятся на службе в Красной Армии и Флоте и в строевых частях Рабоче-Крестьянской Милиции, а также хозяйствам, разрушенным и серьезно пострадавшим от разгрома белогвардейцами, предоставляются следующие льготы:

а) совершенно освобождаются от налога хозяйства семей, члены которых состоят на службе в Красной Армии и Флоте, семей инвалидов войны первых трех разрядов (Постановление Совета Народных Комиссаров УССР от 13 февраля 1922 г.—Собр. Узак. 1922 г. № 7, ст. 115—„Об обеспечении семей лиц, призванных в ряды Красной Армии и Флота“), семей лиц, убитых на фронте и военнопленных, а также мобилизованных не ранее 1-го апреля 1922 г. в течение одного года после их демобилизации, если в составе семей лиц перечисленных категорий не осталось трудоспособных членов мужского пола;

б) освобождаются от налога, в размере трех четвертей ($\frac{3}{4}$) причитающегося по раскладке оклада, хозяйства семей, члены которых принадлежат к строевому командному составу, до командира батальона включительно, и к курсантам военно-учебных заведений;

в) освобождаются от налога, в размере половины причитающегося оклада, хозяйства семей, в которых остались трудоспособные члены мужского пола, а также хозяйства семей, члены которых состоят на службе в строевых частях Рабоче-Крестьянской Милиции, если трудоспособных членов мужского пола в составе этих семей не осталось;

г) совершенно освобождаются от налога хозяйства, признанные подлежащими Уисполкомами разрушенными или серьезно пострадавшими в борьбе за Советскую власть от разгрома белогвардейцами.

11. В случаях стихийных бедствий и иных исключительных обстоятельств Губисполкомам, по представлениям Уисполкомов, с обязательным заключением Губфинотделов, предоставляется освобождать отдельные районы и категории плательщиков от обложения полностью или частично.

12. Частичное или полное освобождение от обложения (при раскладке в пределах селений—ст. 9-я) отдельных беднейших дворов, а также дворов, пострадавших от стихийных бедствий, может производиться по представлению Волисполкомов Уисполкомами, с тем, чтобы общая сумма налогов, назначенная Волисполкомом на селение, не уменьшалась. Равным образом, Уисполкомам предоставляется право по представлениям Волисполкомов освобождать частично или полностью от обложения (при волостной раскладке—ст. 8-я) единоличные хозяйства вне селений, пострадавшие от стихийных бедствий, с тем, чтобы сумма налога, назначенная Уисполкомом на волость, не уменьшалась.

13. Плательщикам налога предоставляется в семидневный со дня объявления срок подавать в Волисполкомы возражения против исчисленных с них окладов налога; решение Волисполкома может быть обжаловано плательщиком в Уисполком, который постановляет окончательное решение по жалобе.

14. Правила применения настоящего постановления и начальные зрочки взимания налога устанавливаются Управлением Уполнаркомфина по соглашению с Народными Комиссариатами Внутренних Дел, Земледелия и Продовольствия и Центральным Статистическим Управлением.

Примечание. На Управление Уполнаркомфина возлагается в месячный срок, со дня издания настоящего постановления, установить правила введения его в действие и начальные сроки взимания налога и представить таковые на утверждение СНК.

г. Харьков, 30 августа 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*
За Секретаря ВУЦИК *Буздалин.*

571. О запрещении обложения сельского населения местными продовольственными натуральными сборами и налогами. *Исключено*

Исключительно тяжелые продовольственные условия прошлого года, вызванные неурожаем хлебов на громадной площади РСФСР и УССР поставили Рабоче-Крестьянское Правительство Украины в необходимость издать постановления: от 28 сентября 1921 г. (Собр. Узак. 1921 г. № 19, 562) и от 14 октября 1921 г. (Собр. Узак. 1921 г. № 20, ст. 589), на основании которых временно было введено местное обложение натуральными сборами для поддержания культурно-просветительных учреждений, учреждений социального обеспечения и лечебных заведений в селах и деревнях.

После этого, постановлением ВУЦИК'а от 18 января 1922 г. „О расходах, подлежащих отнесению на местные денежные средства“ и „О местных налогах и сборах“ (Собр. Узак. 1922 г. № 2, ст.ст. 36 и 37) были установлены местные денежные сборы и в перечень учреждений и организаций, которые должны содержаться на средства, поступающие от обложения населения местными налогами, включены культурно-просветительные учреждения, лечебные заведения и проч.

На этом основании и в виду твердого решения Советской власти в период 1922—1923 г. продовольственные натуральные сборы с сельского населения ограничить— а) единым продовольственным натуральным налогом и б) единовременным государственным 2-х фунтовым сбором в пользу голодающих, начисляемым и подлежащим взиманию в размерах и порядке, строго установленными постановлениями ВУЦИК'а и СНК от 11-го апреля 1922 г. (Собр. Узак. 1922 г. № 17, ст. 276) и от 19 июля 1922 г. (Собр. Узак. 1922 г.

№ 31, ст. 486), Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

1. Отменить на местах всякие продовольственные натуральные сборы и и налоги, кроме а) единого государственного продовольственного натурального налога и б) единовременного государственного 2-х фунтового сбора в пользу голодающих (Постановление ВУЦИК 19 июля 1922 г.), кем бы такие сборы и налоги ни были установлены.

2. Числящиеся за отдельными плательщиками недоимки по сборам и налогам, начисленные в порядке постановления ВУЦИК и СНК от 28 сентября, СНК от 14 октября 1921 г., сложить.

3. Дела о наложении на отдельных плательщиков административных или судебных взысканий за невзнос указанных в ст. 1 сборов и налогов прекратить, а лиц, осужденных за невзнос этих сборов и налогов, от личной и имущественной ответственности освободить.

4. Постановление это ввести в действие по телеграфу.

г. Харьков, 30 августа 1922 года.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.

Зам. Секретаря ВУЦИК *Буздалин*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 19 сентября 1922 г., № 209.

572. Декрет о понижении акциза на виноградные вина туземного производства.

На основании декрета ВЦИК и СНК РСФСР от 20 июля 1922 года („Известия ВЦИК“ от 25 июля 1922 г. № 164/1603), в изменение п. 1 постановления ВУЦИК от 7 июня 1922 года „Об изменении размеров акцизного обложения“ (Собр. Узак. № 27 1922 г., ст. 409), Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

1. Виноградные вина, крепостью не свыше 14°, облагаются акцизом в размере 800 руб. за ведро в дензнаках образца 1922 г.

Примечание. В районах виноделия виноградные вина, указанные в п. 1 настоящего декрета, облагаются акцизом в размере 400 р. за ведро, кроме вин, продаваемых в этих районах в черте городских поселений, а также вин, вывозимых за пределы районов.

2. Виноградные вина, с содержанием алкоголя свыше 14°, но не более 20°, а также изюмные вина, облагаются акцизом в размере 2.400 р. за ведро.

3. Игристые виноградные вина, изготовленные по шампанскому способу, облачиваются акцизом в размере 6.000 р. за ведро.

4. Виноградные вина иностранного происхождения облагаются акцизом в размерах, предусмотренных п. 1 постановления ВУЦИК от 7 июня 1922 года.

г. Харьков, 30 августа 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.

Зам. Секретаря ВУЦИК *Буздалин*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 24 сентября 1922 г., № 214.

573.

Декрет об акцизе на прессованные дрожжи.

На основании декрета ВЦИК и СНК РСФСР от 27/VII—22 года (Известия ВЦИК от 30/VII—22 года № 169/1608) „Об акцизе на прессованные дрожжи“, Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

1. Выделка хлебных прессованных дрожжей разрешается на дрожжево-винокуренных заводах и в особых заведениях без перекурки бражки и остатков производства в спирт, зарегистрированных в подлежащих Губфинотделах. Переработка жидких пивных дрожжей в прессованные допускается лишь на пивоваренных заводах.

2. При выпуске прессованных дрожжей с указанных в ст. 1 настоящего декрета заводов и заведений, а также при выпуске прессованных дрожжей, привозимых из-за границы, с таможен уплачивается в доход государства акциз в размере 100 руб. (дензнаками обр. 1922 года) с фунта.

3. Жидкие дрожжи, изготовляемые на пивоваренных заводах, и семенные дрожжи, как внутреннего, так и заграничного происхождения, предназначенные для целей винокурения, не подлежат оплате акцизом.

4. Общее руководство делами, касающимися взимания акциза с прессованных дрожжей, возлагается на Уполнаркомфин.

5. Уполнаркомфину по соглашению с УСНХ предоставляется издавать правила и инструкции по применению настоящего декрета.

6. Поручить Уполнаркомфину ввести в действие настоящий декрет по телеграфу.

г. Харьков, 30 августа 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.

За Секретаря ВУЦИК *Буздалин*.

574. О порядке отбывания трудового и гужевого налога и замене его другими видами обложения.

В отмену постановления Совнаркома от 16 декабря 1921 года „О замене одних видов налогов другими“ (Собр. Узак. 1921 г. № 26, ст. 745) и на основании постановления Совета Труда и Оборонны от 13 июня 1922 г. „О порядке замены трудового и гужевого налога другими видами обложения“, опубликованного в „Известиях ВЦИК“ от 16 июня 1922 года, № 132/1571, Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

1. В сельских местностях неземледельческое население привлекается к отбыванию трудгужналога на общих основаниях, установленных для земледельческого населения.

2. В сельских местностях денежная замена трудового и гужевого налога для отдельных районов или для отдельных групп налогоплательщиков допускается только по постановлению Губернского Экономического Сопещания и притом лишь в тех случаях, когда использование трудового и гужевого налога в натуральном виде является невозможным или нецелесообразным с хозяйственной точки зрения (по отсутствию работ, могущих выполняться в порядке трудгужналога, по отдаленности работ от места жительства трудообязанного населения и т. д.)

3. Население городов и поселков, прилегающих к городам, к натуральному отбыванию трудналога не привлекается.

4. Трудовой налог для городского населения по общему правилу заменяется специальными денежными взносами, по Губернским Экономическим Сопещаниям

предоставляется по своему усмотрению вводить трудовой налог в натуральном виде.

Примечание. Категории городского населения, освобожденные от денежных взносов, устанавливаемых взамен личного отбывания трудналога, определяются Уполнаркомтрудом совместно с Уполнаркомфином.

5. К отбыванию гужналога владельцы гужевых средств в городах и поселках, прилегающих к городам, привлекаются на общих основаниях, установленных для сельских местностей.

6. Денежная замена гужевого налога, возлагаемого на городское население, для всех налогоплательщиков или для отдельных их категорий допускается только по постановлениям Губернских Экономических Советов, согласно представлений Губернских Отделов Местного Транспорта, или за отсутствием их—Губернских Отделов Труда, о нецелесообразности натурального использования гужевого налога.

7. Для отдельных налогоплательщиков денежная замена трудового и гужевого налога в сельских местностях допускается лишь при наличии особо уважительных причин по отдельным разрешениям, выдаваемым для сельских местностей Уездными Отделами Труда, а для городов—Губернскими Отделами Местного Транспорта, или в случае их отсутствия—Губернскими Отделами Труда.

8. Замена трудового и гужевого налога другими видами обложения допускается лишь в случаях, указанных в ст. 2, 4, 6, 7 и 15 настоящего постановления.

9. Нормы денежной замены трудового и гужевого налога устанавливаются Губернскими Экономическими Советами применительно к рыночной стоимости трудоня и конедня, согласно постановления Уполнаркомтруда и Южбюро ВЦСПС № 101, 12 мая 1922 г. (Известиях УПНКТ № 6 за 1922 г.)

10. Денежные взносы, заменяющие трудовой и гужевой налог в сельских местностях и гужналог в городах, вносятся за месяц до окончания налогового периода, а взносы, заменяющие трудналог в городах—30 августа за весь год вперед в кассы Уполнаркомфина.

Взыскание денежных взносов, заменяющих трудовой и гужевой налог, как в городах, так и в сельских местностях, производится Финансовыми Отделами, согласно соответствующих положений о взыскании налогов и сборов, утверждаемых в законодательном порядке, а также и особой инструкции о порядке взимания и правилах счетоводства и отчетности, издаваемой Уполнаркомфином по соглашению с Уполнаркомтрудом.

Примечание 1. В текущем 1922 году денежные взносы, заменяющие трудгужналог в сельских местностях и гужналог в городах, вносятся за месяц до окончания третьего налогового периода, а взносы, заменяющие трудналог в городах,— в срок, подлежащий определению совместной инструкцией УполНКФина и УПНКТ, утвержденной СНК.

Примечание 2. Из всех собранных средств, на организационные нужды Упол.НКТруда по проведению трудгужналога в виде временной меры, впредь до открытия кредитов для указанной цели в бюджетном порядке, отчисляется 10%. Порядок отчисления и передачи сумм местными органами устанавливается УполНКТрудом совместно с УполНКФинном.

11. Техническая работа по проведению денежной замены трудового и гужевого налога в сельских местностях выполняется Отделами Труда, которые сообщают Финансовым Отделам именные списки налогоплательщиков, облагаемых денежными взносами в порядке замены трудового и гужевого налога, с указанием денежных сумм, подлежащих уплате каждым плательщиком. Для проведения в городах денежной замены трудового налога списки платель-

щиков составляются Отделами Труда при непосредственном содействии Финансовых Отделов; для проведения денежной замены гужевого налога в городах списки налогоплательщиков, с которых причитаются денежные взносы взамен гужевого налога, составляются Губернскими Отделами Местного Транспорта или, за отсутствием их, Отделами Труда, и сообщаются Финансовым Отделам.

12. В целях обеспечения за органами Уполнаркомтруда возможности общего наблюдения за проведением трудового и гужевого налога, Губернские Финансовые Отделы периодически в установленные инструкцией (ст. 10-я настоящего постановления) сроки сообщают в Губернские Отделы Труда об общей сумме денежных поступлений, полученных в порядке замены трудового и гужевого налога. Такие же сведения сообщаются Управлением Уполнаркомфина в Управление Уполнаркомтруда.

13. Денежные взносы, поступившие в порядке замены трудового и гужевого налога, зачисляются в общегосударственные доходы.

14. Замена трудового и гужевого налога натуральным налогом (продовольственным, фуражным, сырьевым), равно как и обратная замена натурального налога трудовым и гужевым налогом—не допускаются.

15. Для лиц, работающих на государство по договору (кустари, почтовые возчики и проч.), трудовой и гужевой налог может заменяться бесплатным выполнением дополнительных заданий по работе, предусмотренной договорами или зачетом части работы, произведенной по договору, с удержанием соответствующей части договорной платы. Указанная замена трудового и гужевого налога допускается или по специальным разрешениям Уездных Отделов Труда, или по общим постановлениям Губернских Экономических Советов, издаваемым в отношении целых категорий лиц, работающих на государство по договору.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.
Зам. Секретаря ВУЦИК *Буздалин*.

575. О сложении, возврате и зачете уплоченного акциза с товаров, вывозимых за границу.

На основании постановления ВЦИК'а от 20/ви—22 г. („Известия ВЦИК“ от 27/ви—25 г. № 166|1605), Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. При вывозе за границу слагается, возвращается или засчитывается акциз с сырого и ректификованного спирта, виноградных вин, пива, соли, нефтепродуктов, табачных изделий и спичек.

2. Общее руководство делами, касающимися сложения, возврата или зачета акциза за вывезенные предметы, возлагается на Уполнаркомфин.

3. Поручить Уполнаркомфину ввести в действие настоящее постановление по телеграфу.

г. Харьков, 30 августа 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*
Зам. Секретаря ВУЦИК *Буздалин*.

576. О местных органах Уполнаркомвнешторга.

Ввиду учреждения, для экспортно-импортных операций, Украинской Государственной Конторы по Экспорту и Импорту (Укргосторг), действующей на началах коммерческого расчета, Всеукраинский Центральный Исполнительный

Комитет в отмену положения „О местных органах Уполнаркомвнешторга“ от 6 июля 1921 года (Собр. Узак. 1921 г., № 13, ст. 358), постановил:

1. Отделы Внешней Торговли при Губ. и Уисполкомах (Губвнешторги и Увнешторги) упразднить.

2. Осуществление на местах мероприятий, связанных с ведением внешней торговли, возложить, где это будет признано Уполнаркомвнешторгом необходимым, на представителей УПНКВТ при Губисполкомах, назначаемых по соглашению с подлежащими Губисполкомами.

3. Вмешательство местных органов в торгово-коммерческую деятельность контор и агентур Укрвнешторга запрещается.

г. Харьков, 30 августа 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*

Зам. Секретаря ВУЦИК *Буздалин.*

577. Положение об издании обязательных постановлений и наложении за их нарушения взысканий в административном порядке.

1. Губернские и Уездные Исполкомы и Президиумы их имеют право издавать для населения своего района в пределах компетенции, указанной в постановлениях Всеукраинских Съездов Советов о Советском Строительстве (Собр. Узак. 1920 г. № 11, ст. 214 и 1921 г. № 3, ст. 92), обязательные постановления по предметам управления и охранения порядка, а также в развитие действующих декретов и положений, как-то: по вопросам общественной безопасности и порядка, народного здравоохранения, правил, регулирующих торговлю, сбора налога, борьбы со стихийными бедствиями, строительного устава, пьянства и т. п., со включением в эти постановления указаний на ответственность, налагаемую в административном порядке за их несоблюдение.

2. За нарушение обязательных постановлений налагаются следующие взыскания в административном порядке:

- а) штраф не свыше 300 руб. золотом;
- б) принудительные работы до 3 месяцев;
- в) арест до 3-х месяцев с применением принудительных работ.

3. Обязательные постановления могут быть издаваемы на срок не свыше одного года.

4. Обязательное постановление должно быть подписано председателем Исполкома или его заместителем и скреплено секретарем и опубликовано во всеобщее сведение.

5. Отделы Исполкомов и другие местные учреждения не имеют права самостоятельно издавать обязательные постановления, а свои предположения по этому поводу вносят соответственно в Президиумы Губ. и Уезд. Исполкомов.

Примечание. Проекты обязательных постановлений вносятся в Президиум Губ. или Уезд. Исполкома по предварительном согласовании с соответствующим Отделом Управления в части проведения их в жизнь.

6. Все изданные обязательные постановления Уездные Отделы Управления представляют немедленно в Губернские Отделы Управления, а последние все обязательные постановления по губернии представляют в НКВД.

7. О всяком нарушении обязательного постановления, милицией, или лицом, на то уполномоченным, составляется протокол, излагающий обстоятельства данного дела и точно и подробно формулирующий предъявляемые обвинения.

Протокол подписывается уполномоченным на его составление должностным лицом, а равным образом нарушителем и свидетелями.

Примечание. Отказ нарушителя подписать протокол вносится в протокол с указанием мотивов отказа. Отказ нарушителя в подписании протокола не останавливает направления протокола в порядке, указанном в ст. 8.

8. Протокол немедленно представляется в соответствующий Отдел Управления, где в течение 3-х дней выносится постановление о наложении на нарушителя взыскания в административном порядке, каковое вступает в силу по утверждению: в губернских городах—Завед. Губ. Отделом Управления, в уездных—Пред. Исполкома или его Заместителем.

Примечание. В тех случаях, когда из протоколов устанавливается, что данное лицо обвиняется в деянии, подлежащем преследованию в судебном порядке, дело передается в соответствующий суд по подсудности.

9. При наложении взысканий в административном порядке требуется соблюдение следующих правил:

а) постановление должно содержать ясные указания на личность нарушителя и учиненное им нарушение, а также на размер взыскания;

б) приписываемые нарушителю нарушения должны в точности соответствовать деянию, указанному в обязательном постановлении, на которое делается ссылка;

в) если обязательное постановление предусматривает несколько взысканий, то на нарушителя может быть наложено только одно из них и притом в размере, не превышающем указанного предела;

г) взыскание в административном порядке может быть наложено в течение одного месяца со дня совершения проступка; после истечения означенного срока нарушитель может быть преследуем лишь в судебном порядке;

д) при наложении административного взыскания, в постановлении в каждом отдельном случае указывается порядок и срок обжалования его;

е) если до наложения взыскания в административном порядке дело об учиненном нарушении обязательного постановления было принято судом к своему рассмотрению, то нарушитель не может быть подвергнут за то же деяние наказанию в административном порядке.

10. Постановление о наложении взыскания должно быть изложено в письменной форме и предъявлено лицу, в отношении которого приводится в исполнение.

11. В случае невзноса в установленный срок денежного штрафа, Отдел Управления взыскивает таковой принудительным порядком через милицию с имущества општрафованного.

12. Подвергнутый взысканию в административном порядке может просить Исполком о пересмотре вынесенного в отношении его постановления или обжаловать это постановление в двухнедельный срок в порядке встанций, в выше стоящий Исполком. Подача жалобы не приостанавливает исполнения.

13. Прокурору предоставляется право опротестовать в двухнедельный срок постановление о наложении взыскания перед Президиумом Исполкома, причем взыскание, впредь до разбора дела, приостанавливается.

14. В случае нарушения обязательного постановления лицом, состоящим на военной службе, наложенное на него взыскание приводится в исполнение через соответствующего военного начальника, которому препровождается постановление о наложении взыскания.

15. Административные взыскания не могут быть налагаемы на лиц, кои освобождены от административного взыскания по закону.

16. Настоящее положение не распространяется на местности, объявленные на военном положении. Порядок издания обязательных постановлений в местностях, объявленных на военном положении, предусматривается положением о последнем.

17. Настоящим постановлением отменяются все ранее изданные постановления и распоряжения о порядке издания обязательных постановлений местными Исполкомами.

18. В развитие настоящего положения НКВД по согласованию с заинтересованными ведомствами издает соответствующие инструкции и разъяснения.

г. Харьков, 30 августа 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.

Зам. Секретаря ВУЦИК *Буздалин*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 24 сентября 1922 г., № 214.

578. Положение о Государственном Издательстве УССР.

1. Государственное Издательство УССР имеет своей задачей издание и распространение всякого рода произведений печати по плану, утверждаемому Наркомпросом УССР.

2. В области издательской деятельности Г.И.У.:

а) организует в центре и на местах свои издательские отделения, а также и представительства, как на территории РСФСР, так и при посредстве органов Наркомвнешторга за границей;

б) участвует с правом решающего голоса в государственных органах УССР, ведающих разрешением и контролем частных издательств;

в) пользуется, при прочих равных условиях, преимущественным правом закупки бумаги, находящейся в государственных органах Украины.

3. В области распространения произведений печати Г.И.У.:

а) организует в местностях УССР и РСФСР, а также, при посредстве органов Наркомвнешторга, за границей, свои торговые отделения, представительства, контр-агентства и т. д.;

б) открывает оптовые и розничные склады и магазины, железно-дорожные и городские киоски и т. п.;

в) производит все связанные с его основной деятельностью торговые операции, допускаемые действующими законами УССР.

4. Г. И. У. осуществляет свою деятельность на началах самокупности и хозяйственного расчета и, пользуясь полной автономией в отношении установления внутреннего распорядка и организации аппарата Управления, работает под общим руководством и контролем Наркомпроса.

5. Г. И. У. пользуется всеми правами юридического лица, в частности, правом самостоятельно кредитоваться в Государственном Банке.

6. Средства Г.И.У. образуются из состоявших в распоряжении Всеукраинского Государственного Издательства, как в центре, так и в местных его отделениях—Губ. и Уздатах—на 1-ое января 1922 года, денежных и товарных ресурсов: бумаги, литературы, а также оборудования и инвентаря.

Примечание. Равным образом на Г.И.У. переходят актив и пассив Всездата, а также все обязательства по изданию тех или иных произведений печати, возложенных на Всездат особыми постановлениями Украинского Правительства.

7. Чистая прибыль за истекший операционный год, после утверждения Наркомпросом годового балланса, обращается на развитие издательской деятельности Г.И.У.

8. Во главе Г.И.У. стоит заведующий, руководящий всей работой и облеченный всеми правами, предоставленными Г.И.У. настоящим положением.

Заведующий Г.И.У. утверждается СНК по представлению Наркомпроса.

9. Заведующий ответственен перед Наркомпросом за выполнение плана работ, целесообразные расходования материальных и денежных ресурсов Г.И.У., выгодиность и правильность коммерческого ведения дела, как в целом, так и в отдельных случаях—заключение договоров,—и за соблюдение всех постановлений высших правительственных органов УССР и распоряжений Наркомпроса.

10. Заведующий ГИУ представляет Наркомпросу производственную программу, материальную и денежную отчетность и доклады о работе ГИУ.

11. Местными органами Г.И.У. являются отделения его, организуемые по установленному им плану.

Отделения Г.И.У. находятся в непосредственном ведении своих заведующих и действуют исключительно по их указаниям и распоряжениям.

12. Губисполкомы через Отделы Народного Образования имеют общий надзор за деятельностью местных отделений Г.И.У. и могут производить ревизии их. Губисполкомы не праве давать распоряжения местным отделениям Г.И.У. и отменять распоряжения центральных органов в области издательской и коммерческой деятельности.

13. Порядок и формы административного и хозяйственного управления Г.И.У., равно как организация местных отделений и установление взаимоотношений с центром, определяются особыми инструкциями, издаваемыми Г.И.У. в развитие настоящего положения.

14. С опубликованием сего, отменяется положение о Всеукраинском Государственном Издательстве от 18-го августа 1920 года.

г. Харьков, 30 августа 1922 года.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*,
Зам. Секретаря ВУЦИК *Буздалин*.

Издание Народного Комиссариата Юстиции У. С. С. Р. Харьков, 1922.

1-е ИЗДАНИЕ русское (официальное).

Собрание Указаний и Распоряжений Рабоче-Крестьянского Правительства Украины.

№ 39

7 октября 1922 г.

№ 39

СОДЕРЖАНИЕ

(5—11 сентября 1922 г.).

- Ст. 579. Об изъятии из ведения Наркомпрода и передаче в ведение УСНХ комбинированных мукомольных предприятий (постановление).
- „ 580. О правах населения в рыбной промышленности (постановление).
- „ 581. О порядке административного выселения граждан из занимаемых ими помещений (постановление).
- „ 582. Об урегулировании постройки плотин на речных потоках для вододействующих установок (постановление).
- „ 583. О регулировании заработной платы и об обеспечении своевременности и правильности ее оплаты (постановление).
- ✓ 584. Об авансовых выдачах в счет действующих сметных кредитов (постановление).
- „ 585. Об ответственности почтово-телеграфного ведомства за внутренние почтовые отправления (постановление).
- „ 586. Об административной высылке (постановление).
- „ 587. О передаче отдела по отделению церкви от государства и его местных органов из Наркомюста в Наркомвнудел (постановление).
- „ 588. Об упразднении Губернских Отделов Юстиции (Губюстов) и их Уездных Уполномоченных (Убюстов) и о порядке введения прокуратуры (постановление).
- „ 589. О представлении промышленными заведениями сведений по статистике промышленности и труда (постановление).
- „ 590. О связи ЦСУ с иностранными статистическими организациями (постановление).
- „ 591. О порядке рассмотрения конфликтов между рабочими и администрацией госучреждений и предприятий, не подлежащих разрешению примирительных камер (постановление).
- „ 592. О порядке содержания фабзавкомов, месткомов и заменяющего их делегатского института (постановление).
- ✓ 593. Об обращении золота, серебра, платины, драгоценных камней и иностранной валюты (постановление).
- „ 594. О беспопыльном пропуске рыбы, заготавливаемой на арендуемых промыслах (постановление).
- „ 595. Об изменении действующего таможенного тарифа по Европейской торговле (постановление).
- „ 596. О призыве родившихся в 1901 году (постановление).

Постановления Совета Народных Комиссаров.

579. Об изъятии из ведения Наркомпрода и передаче в ведение УСНХ комбинированных мукомольных предприятий.

Во исполнение декрета СНК от 16 декабря 1921 г. „О передаче национализированных мукомольно-крупяных предприятий и управлений из УСНХ в НКПрод“ (С. У. 1921 г. № 26, ст. 746), Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Мельницы и крупорушки являются подсобными предприятиями в другом основном предприятии, если весь вырабатываемый ими продукт поступает в основное предприятие для дальнейшей переработки или если они вырабатывают муку или крупу для непосредственных нужд предприятия, рабочих и служащих тех Наркоматов или учреждений, на территории хозяйства которых находятся мельницы и рушки, и при этом в количестве не менее 75% продукции мельницы или рушки.

Примечание. Не являются подсобными предприятия, перерабатывающие высшие сорта муки (бисквитные, макаронные и др.).

2. Предприятия, комбинированные с мельницами и крупорушками и находящиеся в ведении УСНХ, НКЗема и др. Наркоматов, если они технически неотделимы, состоят полностью с мельницами и крупорушками в ведении того Наркомата, который владеет основным производством.

3. Эксплуатируемые основным предприятием мельницы и крупорушки, подсобного характера (п. 1) находятся в управлении основного предприятия.

4. Все остальные мельницы и крупорушки, а также неэксплуатируемые основными предприятиями, поступают в распоряжение Наркомпрода, при чем, в случае сдачи предприятий Наркомпродом в аренду, тот Наркомат или учреждение, на территории хозяйства коего находится мельница или рушка, пользуется первоочередным правом, при прочих равных условиях, на получение в аренду этого предприятия.

5. Наркоматы, имеющие в своем распоряжении мельницы и крупорушки, могут сдавать таковые в аренду с согласия Наркомпрода.

6. В случаях невозможности достигнуть соглашения между органами Наркомпрода и заинтересованными ведомствами, а равно и при определении характера предприятий, спорный вопрос рассматривается ЭКОСО.

7. Все мукомольно-крупяные предприятия, как комбинированные, так и подсобные, указанные в ст. ст. 1 и 2 настоящего постановления, подлежат обложению помольным налогом на общих основаниях, указанных в декрете ВУЦИК'а и СНК от 11 апреля 1922 г. (Собр. Узак. 1922 г. № 17, ст. 278, п. 2, прим. 1 к п. 15).

г. Харьков, 5 сентября 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 29 сентября 1922 г. № 218.

580. О правах населения в рыбной промышленности.

Ввиду возникновения на практике недоразумений по вопросу о пределах государственной монополии в отношении рыбной промышленности, Совет Народных Комиссаров, в развитие и разъяснение своего декрета от 12/VII—22 г. „О рыбной промышленности“ определяет:

1. С изданием декрета Совнаркома от 12-го июля 1921 г. „О рыбной промышленности“ (Собр. Узак. за 1921 год, № 14, ст. 369) государственная

монополия в означенной промышленности ограничивается исключительным правом на рыбную ловлю в участках и районах, предназначенных для целей государственного лова, или признанных имеющими промысловое значение.

2. Означенные права государства не могут, однако, стеснить граждан в ловле в промысловых и государственных районах рыбы для личного потребления, но лишь мелкими орудиями лова (ст. 6 декрета).

3. Право торговли и переработки рыбы и ее продуктов принадлежит всем гражданам и их объединениям в пределах общих законов об устройстве и действии частных предприятий.

4. Противоречащие сему постановлению условия в договорах, заключенных Наркомпродом на сдачу в аренду рыбных промыслов, признаются недействительными и неподлежащими исполнению.

г. Харьков, 5 сентября 1922 года.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

581. О порядке административного выселения граждан из занимаемых ими помещений.

В развитие и изменение декрета Совнаркома от 18 го ноября 1921 года „О правах и обязанностях квартиро и комнатоанимателей“ (Собр. Уз. за 1921 г. № 24, ст. 690), Совет Народных Комиссаров постановляет:

1. Административное выселение граждан из занимаемых ими помещений допускается в отношении:

а) Лиц, живущих в домах ВУЦИК'а, Совнаркома, Южбюро ВЦСПС, Губсовпрофов, Наркоматов, Штаба Укрвоенокруга и других центральных органов и не состоящих на службе или уволенных от таковой из вышеуказанных учреждений.

б) Лиц, не состоящих членами Профсоюзов, либо не занятых наемным трудом, живущих в домах-коммунах, входящих в состав жилищного коммунального фонда Откомхоза.

в) Посторонних лиц, живущих в домах, находящихся на территории фабрично-заводских предприятий и закрепленных за последними как для производственных нужд, так и для заселения рабочими и служащими означенных предприятий.

Примечание. Выселение в административном порядке из помещений, указанных в п.п. „б“ и „в“ сей статьи не распространяется на научных работников, зарегистрированных в Комитете Содействия Ученым, на комсостав Красной Армии, семей красноармейцев, находящихся на их иждивении, и на лиц, живущих по договорному соглашению с учреждениями и предприятиями, за которыми закреплено означенное домостроение.

г) Лиц, живущих в домах, требующих нетерпящего отлагательства ремонта, безусловно невозможного при наличии заселения, установленного техническим надзором Откомхоза.

Примечание. В случае административного выселения граждан согласно п. „г“, за ними сохраняется право занятия помещения по окончании ремонта.

д) Лиц, живущих в зданиях, выстроенных под школы, больницы и банки.

е) Лиц, живущих в домах, подлежащих освобождению для государственных надобностей по постановлениям: в центре—Совнаркома, на местах—През. Исполкомов, с представлением в этих случаях равноценного годного помещения, с зачетом всех выплаченных ими вперед сумм и произведенного ремонта и с предоставлением перевозочных средств (согласно декрета СНК 18/XI—21 г.).

2. Административное выселение граждан производится распоряжением местных жилищных органов, коим заинтересованные ведомства, учреждения и лица должны представить соответствующие обоснованные заявления.

Примечание. Административное выселение граждан из домов ВУЦИК'а, Совнаркома и Южбюро ВЦСПС производится распоряжением означенных учреждений.

3. При предъявлении гражданам требования о выселении в административном порядке должно быть указано основание, с ссылкой на соответствующую статью настоящего постановления, а также должны быть указаны сроки, в течение которых помещение должно быть освобождено.

Примечание. Срок для освобождения помещения не может быть менее 2-х недель.

4. Распоряжения жилищных органов о выселении граждан в случаях, указанных в ст. 1-й настоящего постановления, не подлежат приостановлению в судебном порядке, а могут быть обжалованы лишь в выше стоящие административные органы, от которых и зависит приостановление выселения до рассмотрения дела по существу.

5. Кроме перечисленных в сем постановлении случаев, административное выселение недопустимо, и лица, виновные в таких выселениях, подлежат ответственности по закону.

6. Наркомвнудел по соглашению с Наркомюстом издают соответствующую инструкцию по применению настоящего постановления.

г. Харьков, 5 сентября 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

582. Об урегулировании постройки плотин на речных потоках для вододействующих установок.

В целях урегулирования водных потоков и защиты прибрежных земель от затопления, а существующих вододействующих сооружений—от подтопления, Совет Народных Комиссаров УССР постановил:

1. Возведение плотин, запруд и подируд на несудоходных реках, с целью устройства вододействующих (гидравлических) сооружений, допустимо только с разрешения Губернских Земельных Отделов и Водного Хозяйства, которые определяют наименьшее расстояние между плотинами и наибольший допустимый подпор.

2. При применении настоящего постановления, при возведении новых и восстановлении разрушенных вододействующих сооружений, подлежит руководствоваться постановлением Украинского Экономического Совета от 3-го мая 1922 года „О порядке производства мелiorативных работ (Собр. Узак. 1922 г. № 26, ст. 397) и изданной Наркомземом инструкцией к нему.

3. При применении настоящего постановления к плотинам, запрудам и подирудам, как ранее устроенным, так и вновь устраиваемым на регулирован-

ных и подлежащих регулированию реках, надлежит допускать такое общее число названных сооружений, которое не меняет устанавливаемого после регулирования режима реки.

4. Для проведения в жизнь настоящего постановления и наблюдения за его исполнением, Наркомзему надлежит издать соответствующую инструкцию.

г. Харьков, 5 сентября 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

583. О регулировании заработной платы и об обеспечении своевременности и правильности ее оплаты.

В целях регулирования заработной платы и обеспечения своевременности и правильности ее оплаты, и на основании постановления РСФСР от 1 августа 1922 г., опубликованного в Известиях ВЦИК от 4/VIII—22 г., за № 173-1612, Совет Народных Комиссаров УССР постановил:

1. Предложить УСНХ и его органам, при переводе предприятий на хозяйственный расчет, предусматривать всякого рода затруднения, могущие возникнуть при реализации заработной платы, и предпринимать таковой перевод лишь при полном обеспечении возможности самооплаты этих предприятий.

2. Признать, что всякое увеличение заработной платы сверх минимума ее, устанавливаемого Украинским Тарифным Советом, возникающее, как вследствие обязательств по коллективным договорам, так и по иным причинам, отнюдь не должно покрываться за счет общегосударственных фондов, отпускаемых на заработную плату по минимуму, установленному УТС.

3. В целях организации систематического наблюдения за своевременностью выплаты заработной платы, вплоть до момента выдачи ее на руки рабочим, предложить Народному Комиссариату Рабоче-Крестьянского Государственного Контроля приказать инспекторам, осуществляющим государственный контроль в учреждениях и предприятиях, немедленно доводить до сведения Украинского Тарифного Совета и местных отделов Труда о всех случаях несвоевременной выдачи содержания.

4. Предложить Наркомрабгосконтролю выделить в распоряжение УТС специальный кадр опытных работников для обследования прохождения заработной платы и соблюдения всех постановлений по вопросу о заработной плате.

5. Предложить Наркомюсту по всем делам, передаваемым УТС, о незаконных действиях или преступной небрежности ведомств в отношении выплаты заработной платы, распределения фондов и т. п., производить следствия, как через центральный орган, так и через органы на местах, без замедления, с тем, чтобы законченные следствием производства поступали к Прокурору в срок, не больший двухнедельного со дня начала следствия. В случае, если по обстоятельствам дела расследование не может быть закончено в указанный срок, — доводить о том через Прокурора Республики до сведения УЭС и УТС.

6. Обязать все органы периодической печати публиковать постановления УТС о заработной плате, без всяких сокращений, немедленно по получении их от УТС.

7. Поручить Украинскому Тарифному Совету: а) выяснить действительный разряд средней квалификации и для каждого Наркомата и отдельных

отраслей промышленности; б) произвести плановой учет потребности в специальных средствах на оплату едельных и сверхурочных работ в предприятиях, состоящих на государственном снабжении.

г. Харьков, 5 сентября 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 1 октября, 1922 г., № 220.

584. Об авансовых выдачах в счет действующих сметных кредитов.

На основании постановления СНК РСФСР от 2—VIII—22 г. (Известия ВЦИК от 10—VIII—22 г. № 178/1617), Совет Народных Комиссаров постановляет:

1. В отмену постановления СНК от 2 декабря 1921 г. „о повышении нормы авансовых выдач“ (С. У. 1921 г. № 25, ст. 728) установить, что авансы в счет действующих сметных кредитов выдаются, по требованию распорядителей кредитов, на заготовительные и строительные операции в пределах не более 50 проц. открытых на данную операцию или работу в соответствующий месяц кредитов; на остальные операционные расходы (производство, эксплуатация и т. п.)—в пределах не более 33 проц. тех же кредитов.

2. Авансы по командировкам выдаются, под ответственностью распорядителей кредитов, в зависимости от длительности и расстояния командировки, исключительно на беспорные расходы (оплата проездного билета, суточные и проч.).

Примечание. При исчислении авансов на командировочные нужды в расчет не принимаются никакие операционные расходы командируемых.

3. Предельную норму авансовых выдач на хозяйственные и канцелярские расходы управлений и учреждений установить для центральных учреждений в 50.000 руб., для губернских—25.000 руб. и для уездных 12.500 руб. образца 1922 года.

4. В исключительных случаях установленные в п. п. 1 и 3 предельные нормы могут быть повышены по соглашению заинтересованных учреждений с подлежащими органами Уполнаркомфина и РКГК.

5. Распорядители кредитов обязываются соразмерять пользование авансовыми выдачами со строгой и безотлагательной в них надобностью и несут полную ответственность за все последствия, могущие возникнуть от несоблюдения должной осторожности в отношении означенных выдач, а также наблюдают за неуклонным исполнением авансо-получателями постановления Совнаркома от 2 мая 1922 г. (С. У., № 21 ст. 333) „О кассовых операциях“, в отношении хранения и расходования полученных авансов.

6. В исключительных случаях подотчетным лицам предоставляется право расходовать по авансам без представления оправдательных документов по ст. 1 настоящего постановления до 5.000 руб. и по ст. ст. 2 и 3 до 10% подотчетной суммы, но не свыше 2.500 руб. (образца 1922 года), при обязательном условии приложения к авансовому счету перечня расходов, заверенного непосредственным начальством подотчетного лица.

г. Харьков, 5 сентября 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Х. Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *П. Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

585. Об ответственности почтово-телеграфного ведомства за внутренние почтовые отправления.

Во изменение своего постановления от 23 декабря 1921 г. „Об ответственности почтово-телеграфного ведомства за внутренние почтовые отправления“ (Собр. Узак. 1921 г. № 26, ст. 771) и согласно постановления Совета Народных Комиссаров РСФСР от 28 июля 1922 г. распублик. в № 156 „Известий“ ВЦИК от 15 июля с. г., Совет Народных Комиссаров постановил принять следующую редакцию статей 7, 8 и 18 постановления от 23—XII 1921 г.

Ст. 7-я. За утрату заказного почтового отправления, в приеме которого на почту выдана расписка (ст. 1 п. „а“), почтово-телеграфное ведомство уплачивает денежное вознаграждение в размере пятидесятикратной суммы сбора за заказ, взыскиваемого при приеме утраченного заказного отправления, независимо от действительной стоимости вложения такого отправления.

Ст. 8 я. Вознаграждение за утрату, недостачу вложения и повреждение страхового почтового отправления определяется соответственно об'явленной ему ценности, с которой был взыскан страховой сбор. Размер этого вознаграждения не должен, однако, превышать действительной стоимости утраченного, недостающего и поврежденного вложения или действительного причиненного прямого убытка.

При утрате страхового почтового отправления с об'явленной ценностью в размере не более двухсотпятидесятикратной суммы сбора за заказ, который взимался в момент подачи на почту утраченного страхового отправления, вознаграждение выдается в размере об'явленной ценности; при утрате же страхового почтового отправления с об'явленной ценностью, сумма которого превышает двухсотпятидесяти-кратную сумму сбора за заказ, которая взималась в момент подачи утраченного почтового отправления на почту, а также в случае недостачи вложения или повреждения страхового почтового отправления, независимо от суммы об'явленной ценности, основаниями к определению сумм вознаграждения могут служить: опись вложения, заключающаяся в почтовом отправлении или представленная впоследствии отправителем, показание отправителя о заключавшихся в поданном им отправлении предметах, заключение сведущих лиц и т. п. доказательства. Если по таким основаниям представляется затруднительным определить сумму вознаграждения или если относительно размера вознаграждения не последует соглашения между отправителем и п.-т. ведомством, то последнее может возместить ценность страхового отправления, об'явленную ему при подаче на почту, обратив затем в свою пользу сохранившееся частично или поврежденное его вложение.

Примечание. При пересылке в страховом почтовом отправлении нескольких предметов, из которых одним была об'явлена ценность, а другим нет, п.-т. ведомство отвечает только за те, коим была об'явлена ценность, за которую взыскан страховой сбор.

Ст. 18-я. Выдача вознаграждения, а также возмещение денег по переводам и наложенным платежам производится:

а) в сумме, не превышающей двухсотпятидесятикратной суммы сбора за заказ, который взимался в момент подачи на почту утраченного почтового отправления (денежного перевода), по каждому почтовому отправлению—с разрешения губернского отдела Нарсвязи по месту подачи почтового отправления и

б) в сумме, превышающей указанные в п. „а“ размеры по каждому отправлению,—с разрешения Уполномоченного Народного Комиссариата почт и телеграфов

г. Харьков, 5 сентября 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Х. Раковский.*

Управляющий Делами Совнаркома *И. Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

Постановления Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета

586. Об административной высылке.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. В целях изоляции лиц, причастных к контр-революционным выступлениям, в отношении которых испрашивается у Президиума ВУЦИК разрешение на изоляцию свыше 2 месяцев, в тех случаях, когда имеется возможность не прибегать к аресту, установить высылку за границу или в определенные местности УССР в административном порядке.

Примечание. Высылка из УССР в пределы РСФСР производится по соглашению Президиумов ВУЦИК'а и ВЦИК'а.

2. Рассмотрение вопросов о высылке отдельных лиц возложить на Особую Комиссию при НКВД, действующую под председательством Народного Комиссара Внутренних Дел в составе представителей от НКВД и НКЮ, утверждаемых Президиумом ВУЦИК.

3. Постановления о высылке каждого отдельного лица должны сопровождаться подробными указаниями причин высылки.

4. В постановлении о высылке должны указываться район высылки и срок ее.

5. Список районов высылки утверждается Президиумом ВУЦИК по представлению Комиссии.

6. Срок административной высылки не может превышать 3-х лет.

7. Лица, в отношении коих применена административная высылка, лишаются на время высылки активного и пассивного избирательного права.

8. Высланные в известный район поступают под надзор местного органа ГПУ, определяющего местожительство высланного в районе высылки.

9. Побег с места высылки или с пути следования к нему карается по суду, согласно ст. 95 Уголовного Кодекса.

На основе настоящего постановления НКВД и НКЮ совместно издадут подробную инструкцию местным органам

г. Харьков, 6 сентября 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.

За Секретаря ВУЦИК *Угаров*.

587. О передаче Отдела по отделению церкви от государства и его местных органов из Наркомюста в Наркомвнудел.

Во изменение постановлений Совнаркома от 3 августа 1920 г. (Собр. Узак. № 22—1920 г., ст. 435), ВУЦИК'а и Совнаркома от 5 октября 1921 г. „О Наркомате Юстиции“ (Собр. Узак. № 20—1921 г., ст. 572) и „О местных органах Юстиции“ (Собр. Узак. № 20—1921 г., ст. 573), и в связи с постановлением ВУЦИК'а от 6-го сентября 1922 г. „О ликвидации Губюстов“— ВУЦИК постановил:

1) Отдел по отделению церкви от государства и его местные органы передать из Наркомюста в Наркомвнудел со штатами и кредитами и возложить на НКВД все функции по дальнейшему осуществлению декрета по отделению церкви от государства.

2) Губернские Комиссии по отделению церкви от государства образованы в составе: председателя—заведующего Губотуправом или его заместителя и членов—члена президиума Совнарсуда и представителя Губотдела ГПУ.

3) Издание инструкций возложить на НКВД по соглашению с НКЮ.

г. Харьков, 6 сентября 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*

За Секретаря ВУЦИК *Угаров.*

588. Об упразднении Губернских Отделов Юстиции (Губюстов) и их Уездных Уполномоченных (Убюстов) и о порядке введения прокуратуры.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

1. Отделы Юстиции Губернских Исполнительных Комитетов (Губюсты) и их Уездных Уполномоченных (Убюсты) упразднить.

2. Производить означенное упразднение по мере организации на местах органов Прокурорского Надзора.

3. Прокуратуру вводить по отдельным губерниям У.С.С.Р. по мере назначения Прокурором Республики штата Губернского Прокурорского Надзора, определяя последний срок 1 октября 1922 года.

4. Ст.ст. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17 и 18 Положения ВУЦИК „О местных органах Юстиции“ (Собр. Узак. и Распоряж. 1921 года № 20, ст. 573) отменить.

5. Из функций упраздняемых органов на Президиум Губернских Советов Народных Судей возложить:

а) организацию в пределах губернии Камер Народных Судей, Народных Следователей, Судебных Исполнителей и Нотариальных Камер и приведение в известность личного состава этих органов;

б) общее наблюдение за направлением деятельности всех указанных органов путем периодических ревизий и истребования отчетов и статистических сведений;

в) наблюдение за личным составом и деятельностью Комиссии по делам о несовершеннолетних правонарушителях;

г) надзор за деятельностью адвокатуры;

д) наблюдение за деятельностью консультации по оказанию юридической помощи населению;

е) представление периодических докладов НКЮ и Губисполкомам о деятельности и нуждах всех подведомственных им органов.

6. Кроме сего, во изменение ст.ст. 16, 17, 18, 19, 21 и 25 „Положения о Народном Суде“ (Собр. Узак. и Распоряж. 1920 г. № 25, ст. 536), на Президиумы Губернских Советов Народных Судей возложить:

а) представление на утверждение Губисполкома Народных Судей, избранных в порядке ст. 15 указанного Положения;

б) направление на утверждение Губисполкома представлений Уисполкомов (Горсоветов) о досрочном отзыве Народных Судей и самостоятельное возбуждение вопроса о том;

в) возбуждение пред Губисполкомом вопроса об избрании последним по своему усмотрению как постоянных, так и добавочных Народных Судей, в случае отсутствия на местах соответствующих кандидатов;

г) организацию и надзор за составлением списков Народных Заседателей и распределением последних по Народным Судам и Сессиям;

д) представление, по предварительному соглашению с Губпрокурором, на утверждение Губисполкома Народных Следователей.

7. Функции Губернских Советов Народных Судей, осуществляемые ими, согласно лит. „г“ и „д“ ст. 11 Положения о местных органах Юстиции, совместно или в согласии с Губюстами, возложить на Губсовнарсуды непосредственно.

8. Обслуживание Губисполкомов, их отделов и других местных Советских органов разъяснениями и систематизацией декретов и постановлений Правительства—изъять из ведения местных органов Юстиции и сосредоточить в центральном ведомстве Н.К.Ю.

9. Надзор за деятельностью юридических частей всех местных Советских органов, а также все остальные функции упраздняемых Губюстов и Убюстов, не перечисленные в ст.ст. 5, 6, 7 и 8 сего Постановления, возложить на органы Прокурорского Надзора на точном основании „Положения о прокурорском Надзоре“, утвержденного Постановлением ВУЦИК 28/VI—22 г. (Собр. Узак. и Распоряж. 1922 г. № 28, ст. 440).

10. Кроме сего, в изменение ст. 7 Положения о Губернских и Экономических Сопещаниях и ст. 5 Положения об уездных, волостных и фабрично-заводских Экономсопещаниях (Собр. Узак. 1921 г. № 19, ст. 559), на представителей Прокурорского Надзора возложить присутствие, с правом совещательного голоса, в Губернских и Уездных Экономсопещаниях.

11. Функции Исправительных Под'отделов Губ. Отделов Юстиции, впредь до издания Положения об управлении пенитенциарным делом, возложить на Уполномоченных ЦИТО, назначаемых по соглашению с Губисполкомами и действующих на основании инструкции ЦИТО.

Примечание. Народному Комиссариату Юстиции поручается внести на утверждение ВУЦИК'а проекты декретов об управлении пенитенциарным делом и об организации проведения отделения церкви от государства.

12. Распорядителями кредитов, отпускаемых местным органам НКЮ, с опубликованием настоящего постановления считать Губпрокурора, Председателя Губсовнарсуда, Председателя Губревтрибунала и Губ. Уполн. ЦИТО.

г. Харьков, 6 сентября 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*

За Секретаря ВУЦИК *Угаров.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 1 октября 1922 г., № 220.

Постановления Совета Народных Комиссаров.

589. О представлении промышленными заведениями Республики сведений по статистике промышленности и труда.

Ввиду того, что ряд промышленных заведений Республики, подходящих под действие „Положения о государственной текущей статистике промышленности и труда“, утвержденного Советом Народных Комиссаров УССР 7 октября 1921 г. (Собр. Уз. 1921 г. № 20, ст. 578), неаккуратно представляют установленные ЦСУ Украины бланки статистической отчетности, Совет Народных Комиссаров постановил:

1) Обязать все промышленные заведения Республики, удовлетворяющие установленному „Положением о государственной текущей статистике промышленности и труда“ цензу, представить установленные ЦСУ Украины бланки отчетности вплоть до сентября 1922 года включительно, не позже 20-го октября

1922 года, в соответствующие уездные или губернские Статистические Бюро по месту нахождения промышленных заведений.

Примечание. Предприятия военной промышленности от представления сведений по статистике промышленности (бланки А и Б) непосредственно в Статистическое Бюро освобождаются, однако сведения по статистике труда: отчетная карточка по учету труда (Ф. № 1) и ежедневные ведомости о движении состава и явках на работу— до июля месяца включительно и отчетные карточки №№ 1 и 2—с августа месяца т.г. должны быть представлены этими предприятиями в Статистическое Бюро на общих основаниях.

2) Обязать УСНХ, все тресты и синдикаты специально подтвердить всем подведомственным и промышленным заведениям о необходимости строго придерживаться установленных „Положением о государственной текущей статистике промышленности и труда“ сроков представления бланков статистической отчетности непосредственно в уездные или губернские Статистические Бюро по месту нахождения промышленных заведений.

3) Губернские и уездные Статистические Бюро обязать не позже 22-го октября представить председателям Губ. и Уисполкомов списки промышленных заведений, не представивших указанных в п. 1 сего постановления сведений в установленный тем же пунктом срок.

4) Обязать Председателей Губ. и Уисполкомов принять все меры воздействия по отношению к указанным в предыдущем пункте заведениям, предоставив Губ. и Уисполкомам право наложения в государственных промышленных заведениях на заведующих этими заведениями лиц, а в заведениях, эксплуатируемых частными лицами, на их владельцев или арендаторов по принадлежности, штрафов в размере до 200 рублей золотом по курсу Госбанка, с заменой арестом до 2 х недель.

5) Обязать Губ. и Устатбюро 20 го числа каждого месяца представлять Председателям Губ. и Уисполкомов списки промышленных заведений, не представивших в установленные сроки бланков статистической отчетности, и предложить Губ. и Уисполкомам принять все меры к тому, чтобы принудить эти заведения к представлению отчетности.

г. Харьков, 11 сентября 1922 г.

За Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

590. О связи ЦСУ с иностранными статистическими организациями.

Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Признать необходимым установление постоянных сношений Центрального Статистического Управления Украины с иностранными статистическими организациями, организацию систематического распространения за границей статистических данных о состоянии народного хозяйства Украины и систематического изучения состояния народного хозяйства важнейших иностранных государств.

2. Поручить Центральному Статистическому Управлению Украины установить постоянные сношения и обмен статистическими материалами с Международным Статистическим Институтом и статистическими учреждениями важнейших иностранных государств.

3. Поручить ЦСУ Украины выделить 200 комплектов, вышедших до сих пор его изданий, и впредь выделять по 200 экземпляров, имеющих выходить

изданий для распространения между иностранными статистическими административными и хозяйственными учреждениями, высшими учебными заведениями, научными организациями и важнейшими книгохранилищами.

4. Признать необходимым выделение для этой же цели 200 экземпляров сборника „Народное Хозяйство Украины“ 1921 г. и имеющих выходить сборников.

5. Поручить ЦСУ Украины составление краткого статистического справочника о Народном Хозяйстве Украины и издание такового на немецком, французском и английском языках и представить не позднее двухнедельного срока на утверждение СНК.

6. Поручить ЦСУ Украины выработать по соглашению с НКВД и УПНКВТ план организации систематического изучения народного хозяйства важнейших иностранных государств.

7. Поручить ЦСУ Украины составить список важнейших иностранных изданий, необходимых для этой цели.

8. Поручить Берлинскому Представительству КОМИНОЛИТ организовать распространение изданий ЦСУ Украины между иностранными учреждениями и выписку иностранных изданий по указанию ЦСУ Украины.

9. Поручить НКВД организовать регулярную доставку изданий ЦСУ Украины в Берлин и иностранных статистических изданий в Харьков.

10. Для выполнения указанных в настоящем постановлении работ отпустить необходимые средства из резервного фонда СНК.

г. Харьков, 11 сентября 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Х. Раковский.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

591. О порядке рассмотрения конфликтов между рабочими и администрацией Госучреждений и предприятий, не подлежащих разрешению примирительных камер.

В развитие и дополнение декрета Совнаркома „О порядке разрешения конфликтов между рабочими и работодателями в кооперативных, общественных и иных частных предприятиях и хозяйствах“ от 2/п—22 г. (Собр. Узак. 1922 г. № 5 ст. 78), Совет Народных Комиссаров постановляет:

1. Действие указанного декрета распространить на случаи конфликтов между рабочими и администрацией государственных предприятий и учреждений, кон. согласно примечания к п. 2-му постановления СНК от 15 мая 1922 г. „О примирительных камерах и третейских судах при органах УПНКВТ“ (Собр. Узак. 1922 г. № 23, ст. 365), не подлежат рассмотрению примирительных камер.

2. Установить на обжалование решений Конфликтных Комиссий—3-х дневный срок.

г. Харьков, 11 сентября 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Х. Раковский.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

592. О порядке содержания фабзавкомов, месткомов и заменяющего их делегатского института.

На основании постановления ВЦИК от 26 августа 1922 г., опубликованного в „Известиях ВЦИК“ от 27/VIII—1922 г. за № 192/1631, Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Фабзавкомы и месткомы и заменяющий их делегатский институт содержатся за счет управления предприятий (учреждений).

2. Содержание определяется по смете, утверждаемой соответствующим профсоюзом в нижеуказанном размере:

а) для предприятий и учреждений с количеством рабочих до 500 чел.— не свыше 2⁰/₀ всей заработной платы работающих в данном предприятии;

б) от 500 до 1.000 чел.—1¹/₂%;

в) от 1.000 до 3.000 „ —1⁰/₀;

г) свыше 3.000 чел.—1¹/₂⁰/₀.

Примечание. Выплата производится по следующему расчету: от 500 до 1.000—первые 500 получают 2⁰/₀; вторые 500—1¹/₂%; от 1.000 до 3.000—первая тысяча—1¹/₂%, остальные 1%; 3.000—1%; свыше 3.000—1¹/₂⁰/₀.

3. Суммы на содержание фабзавкомов (месткомов) вносятся управлением предприятия в завком (местком) или заменяющему их делегату и расходуются под контролем соответствующего профсоюза.

4. В означенные суммы входят все расходы на содержание фабзавкомов и т. д., в том числе и расходы по оплате членов профсоюзов, постоянно работающих в данных органах.

5. Сверх сметы управление предприятием обязано предоставлять фабзавкому и т. д. вполне оборудованное помещение с освещением и отоплением.

г. Харьков, 11 сентября 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Х. Раковский.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

593. Об обращении золота, серебра, платины, драгоценных камней и иностранной валюты.

На основании постановления Совета Народных Комиссаров РСФСР от 9-го августа 1922 года (Извест. ВЦИК от 17 августа 1922 г. (Собр. Узак. № 20 ст. 314—1922 года) „Об обращении серебра, платины, драгоценных камней и иностранной валюты“ Совет Народных Комиссаров УССР постановил:

1. Допустить беспрепятственный ввоз из заграницы в УССР изделий из благородных металлов, с драгоценными камнями или без них, в количестве, предназначенном для личного употребления каждого проезжающего, без особого на то разрешения.

Примечание. Обязать Уполнаркомфви, по соглашению с Уполнаркомвнешторгом, разработать особую инструкцию с подробным перечислением, какие именно предметы и в каком количестве считаются предназначенными для личного употребления.

2. Разрешить беспрепятственный ввоз в пределы УССР золотой и серебряной монеты и иностранной валюты.

Примечание. Оказавшиеся у приезжающих монеты и валюта на сумму свыше 500 руб. золотом по курсу Госбанка на каждое приезжающее из-за границы лицо подлежат обязательной сдаче в таможенные

учреждения для внесения на текущий счет отдающего в Госбанк с обязательной выдачей в той же валюте.

3. Разрешается свободный провоз из-за границы российских бумажных денежных знаков всех имеющих хождение в СССР образцов.

г. Харьков, 11 сентября 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

594. О беспошлинном пропуске рыбы, заготавливаемой на арендуемых промыслах.

На основании постановления Совета Народных Комиссаров РСФСР от 9 августа 1922 года (Известия ВЦИК'а от 17 августа 1922 года № 184/1623), Совет Народных Комиссаров постановил:

Дополнить ст. 37 действующего таможенного тарифа особым примечанием следующего содержания: „Рыба всякая, а также икра и другие рыбные продукты, заготавливаемые на арендуемых УССР за границей рыбных промыслах, допускаются к беспошлинному пропуску по правилам, устанавливаемым Уполномоченным Народного Комиссариата Внешней Торговли по соглашению с Уполномоченным Наркомфина, Наркоминделом и Наркомпродом.“

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

595. Об изменении действующего таможенного тарифа по Европейской Торговле.

На основании постановлений Совета Народных Комиссаров РСФСР от 6-го июня 1922 года „О поправках к таможенному тарифу по Европейской Торговле“ и от 7-го июля с. г. „О понижении ввозной таможенной пошлины на бумагу“ (распубликовано в „Известиях ВЦИК'а“ от 28/VII—1922 года № 167/1606), Совет Народных Комиссаров УССР постановил:

Внести следующие изменения в действующий таможенный тариф по Европейской Торговле (постановление СНК УССР от 20 апреля 1922 года прот. № 24):

1. Статью 1 тарифа изложить в следующей редакции:
„Ст. 1. п. 1 Хлеб в зерне, горох и бобы, кроме особо поименованных, с пуда брутто 2 коп.“
„П. 2. Картофель с пуда брутто $\frac{1}{2}$ коп.“
2. По п. 3 ст. 3 установить пошлину в 1 р. 20 коп. с пуда брутто.
3. Надбавку по примечанию к ст. 3 понизить до 10%.
4. По примечанию к ст. 4 установить пошлину в 3 р. 30 к. с пуда.
5. По п. 3 ст. 5 установить пошлину в 1 р. 50 к. с пуда брутто.
6. По п. 2 ст. 6 установить пошлину в 4 руб. с пуда брутто.
7. По ст. 8 установить пошлину в 3 руб. с пуда брутто.

8. По ст. 10 установить пошлину в 3 руб. с пуда брутто.

9. Ст. 13 тарифа изложить в следующей редакции:

„Ст. 13, п. 1. С'естные припасы (пищевые и вкусовые предметы), особо непоименованные, привозимые в герметической укупорке, кроме указанных в п. 2 сей (13) статьи; привозимые во всякой укупорке—овощи, фрукты и ягоды, в масле и уеусе, горчица приготовленная, соя и другие приправы; наштеты, —с пуда брутто 11 р.

„П. 2. Мясные консервы и мясные экстракты с пуда брутто 2 р. 50 к.

10. По п. 1 ст. 14 установить пошлину в 4 руб. с пуда брутто.

11. По лит. „в“ примечания к ст. 19 установить пошлины в 15 коп. с пуда.

12. По примечанию 2 к статье 20 установить пошлину в 5 коп. с пуда.

13. К ст. 20 добавить примечание 3 следующего содержания:

„Суррогаты чая пропускаются с оплатой пошлины в 18 р. с пуда“.

14. По п. 4 ст. 24 понизить пошлину до 2. 50 коп. с пуда брутто.

15. По п. 1 ст. 27 установить пошлину в 30 р. с пуда брутто.

16. По п. 2. ст. 27 установить пошлину в 50 р. с пуда брутто.

17. Примечание ст. 27 изложить в следующей редакции: „поименованные в статье 27 товары допускаются к пропуску на основании правил, издаваемых Уп. НКВТ, по соглашению с Уп. НКФ и УСНХ“.

18. Ст. 28 изложить в следующей редакции:

„Ст. 28. Вина виноградные, ягодные и фруктовые:

1. Привозимые в бочках:

а) с содержанием алкоголя до $13\frac{1}{2}^{\circ}$ включительно с пуда брутто 12 р.;

б) с содержанием алкоголя свыше $13\frac{1}{2}^{\circ}$ до 20 включительно с пуда брутто 25 р.;

в) с содержанием алкоголя свыше 20° с пуда брутто 30 р.

п. 2. Привозимые в бутылках или иной, кроме поименованной в п. 1 сей (28) статье, упаковке:

а) нешипучие, с содержанием алкоголя не свыше 20° , с пуда, совокупно с весом бутылок или иной упаковки, 30 р. к.;

б) шипучие с пуда, совокупно с весом бутылок или иной упаковки, 50 р. к.;

в) нешипучие с содержанием алкоголя свыше 20° , с пуда, совокупно с весом бутылок или иной упаковки, 50 р. к.

Примечание 1. Ягодные и фруктовые вина с содержанием алкоголя свыше 14° и виноградные вина свыше 20° разрешаются к ввозу по правилам, устанавливаемым Уп. НКВТ, по соглашению с Уп. НКФ с НКЗемом.

Примечание 2. Вина лекарственные, независимо от их крепости, пропускаются по п. 2 статьи 28 с соблюдением условий, указанных в примечании ст. 113.

19. Ст. 33 тарифа изложить в следующей редакции:

Ст. 33. Соль всякая поваренная:

1) Привозимая морем и сухопутно, за исключением указанных в п. 2 мест, с пуда—30 к.

2) Привозимая к портам Белого Моря и Северного Ледовитого Океана с пуда—15 к.

Примечание. Соль, предназначенная на посол рыбы, пропускается по особым удостоверениям, на основании правил, издаваемых Уп. НКВТ по соглашению с УНКФ, с пошлиной в 2 коп. с пуда.

3) Соль очищенная столовая в мелких помещениях, переходящих потребителю, оплачивается совокупно с весом этих помещений пошлиною в 45 коп. с пуда“.

20. Ст. 34 тарифа изложить в следующей редакции:

„Ст. 34, п. 1. Мясо свежее, соленое и мороженное—с пуда брутто 15 к.

- Ст. 34, п. 2. Мясо жареное, вяленое, копченое и вареное—с пуда брутто 50 к.
- „Ст. 34, п. 3. Колбасы, с пуда брутто 1 р.“
21. Ст. 35 тарифа изложить в следующей редакции:
- „Ст. 35. Сыр:
- 1) голландский, с пуда брутто 5 р. — к.;
 - 2) всякий, кроме повменованного в п. 1 сей (35) статьи, с пуда брутто 12 р. — к.
22. По п. 1 б. статьи 37 понизить пошлину до 1 р. с пуда брутто.
23. „ „ 2 статьи 37 понизить пошлину до 2 р. 50 к. с пуда брутто.
24. „ „ 4 „ „ „ „ „ 1 „ 50 „ „ „ „
25. „ „ 5 „ „ „ „ „ „ 50 „ „ „ „
26. В п. 6 статьи 37 после слова „осетрина“ добавить слово: „белуга“.
27. По ст. 38 повысить пошлину до 40 р. с пуда брутто.
28. „ примечанию к ст. 39 установить пошлину в 1 к. с пуда брутто.
29. „ ст. 41 п. 1 установить пошлину в $\frac{1}{4}$ к. с пуда брутто.
30. „ „ 44 „ 1 „ „ „ 2 „ „ „ „
31. „ „ 51 „ 1 „ „ „ 5 „ „ „ „
32. „ „ 54 „ 1а „ „ „ 10 „ „ „ „
33. „ „ 54 „ 1б „ „ „ 40 „ „ „ „
34. „ „ 54 „ 2а „ „ „ 20 „ „ „ „
35. „ „ 54 „ 2б „ „ „ 75 „ „ „ „
36. „ примечанию к ст. 54 понизить пошлину до 75 к. с пуда.
37. „ ст. 55 п. 1а понизить пошлину до 10 р. с пуда.
38. „ „ 55 „ 1б „ „ „ 20 „ „ „ „
39. „ „ 55 „ 2 „ „ „ 30 „ „ „ „
40. „ „ 55 „ 3а „ „ „ 40 „ „ „ „
41. „ „ 56 „ 3 установить „ в 50 „ „ „ „
42. „ „ 57 „ 1 понизить пошлину до 1 р. 50 к. с фунта.
43. „ „ 57 „ 2 слова: „весом в $1\frac{1}{4}$ фунта“ заменить словами „весом в $1\frac{1}{8}$ фунта“.
44. Примечание к ст. 57 изложить в следующей редакции:
„кожи всякие, скроенные для обуви, оплачиваются пошлиной в 1 р. с фунта, а скроенные для других мелких изделий в 2 руб. с фунта.
45. По ст. 58 п. 1а установить пошлину в $\frac{1}{2}$ к. с пуда.
46. „ „ 62 „ 1 „ „ „ $\frac{1}{10}$ к. с пуда.
47. „ „ 64 „ 4 „ „ „ $\frac{1}{2}$ „ „ „
48. „ „ 65 „ 1б „ „ „ 1 „ „ „
49. „ „ 65 „ 2а „ „ „ 1 „ „ „
50. „ „ 65 „ 1а „ „ „ $\frac{1}{10}$ „ „ „
51. „ „ 69 „ 2 понизить „ до 1 р. 50 к. с пуда.
52. „ „ 69 „ 3 „ „ „ 3 „ „ „
53. „ „ 69 „ 4 „ „ „ 5 „ „ „
54. „ „ 71 п. 1а установить „ „ 5 к. „ „
55. По ст. 71, п. 8а понизить пошлину до 4 р. с пуда брутто
56. „ примечанию 1 к. ст. 71 установить пошлину в 1 к. с пуда брутто.
57. „ „ 2 ст. 71 установить пошлину в 1 к. с пуда брутто.
58. „ ст. 74 п. 3 повысить пошлину до 15 р. с пуда.
59. „ „ 75 „ 3 „ „ „ 10 „ „
60. „ „ 76 „ 2 „ „ „ 50 „ „
61. „ „ 76 „ 3 „ „ „ до 120 „ „
62. „ „ 77 „ 5 „ „ „ 60 „ „
63. „ примечанию 1 к п. 5 ст. 77 установить пошлину в 5 к. с пуда.

64. По ст. 79 п. 1 а установить пошлину в 1/10 к. с пуда.
65. " " 79 " 2 а " " в 1/5 " " "
66. " " 88 " 3 понизить " до 50 " " фунта.
67. " " 89 " установить " в 1/4 " " пуда брутто.
68. " " 91 " 1 " " в 1/10 " " "
69. " " 92 " 1 " " " 5 " " брутто.
70. " " 92 " 2 " " " 20 " " "
- а по ст. 93 п. 1 установить пошлину в 5 к. с пуда брут.
71. По ст. 93 п. 4 понизить пошлину до 3 р. с пуда брутто.
72. " " 96 " 1 б установить " в 5 к. " " "
73. " " 100 " 1 " " " 1 " " брутто.
74. " " 103 " 1 " " " 1/4 " " "
75. " " 103 " 3 " " " 1/4 " " "
76. " " 104 " 1 " " " 1/4 " " "
77. " " 108 " 5 е понизить " до 8 р. " " брутто.
78. " " 108 " 5 ж " " " 12 " " "
79. " " 116 примеч. установить пошлину в 1/4 к. с фунта брутто.
80. " " 117 п. 1 понизить пошлину до 3 р. с пуд. брутто.
81. " " 117 " 2 " " " 1 р. 50 к. с пуда брутто.
82. " " 119 " 2 б повысить " " 15 " с пуд. брутто.
83. " " 124 " 1 установить " в 1 к. " "
84. " " 138 " " " " 1/10 " " "
85. " " 139 " " " " 1 " " "
86. " " 140 " 1 " " " 2 " " "
87. " " 140 " 2 " " " 5 " " "
88. " " 142 " " " " 10 " " "
89. " " 143 " 1 " " " 50 " " "
90. " " 143 " 2 а повысить " до 1 р. 25 к. с пуд.
91. " " 143 " 2 б " " " 3 " 25 " " "
92. " " 143 " 2 в " " " 3 " 25 " " "
93. " " 143 " 3 " " " 3 " 25 " " "
94. " " 144 " 1 установить " в 30 к. с пуда.
95. " " 144 " 2 " " " 60 " " "
96. " " 145 " " " " 1 р. " " "
97. " " 146 " 1 " " " 30 к. " " "
98. " " 146 " 2 " " " 45 " " "
99. " " 146 " 3 " " " 20 " " "
100. " " 147 " 1 " " " 30 " " "
101. " " 147 " 2 " " " 45 " " "
102. " " 150 " 2 " " " 45 " " "
103. " " 152 " 2 " " " 60 " " "
104. " " 156 " 1 г " " " 30 " " "
105. " примечанию к п. 2 ст. 156 установить пошлину в 50 к. с пуда.
106. " ст. 160 п. 1 понизить пошлину до 1 р. 50 к. с пуда.
107. " " 160 " 2 " " " 1 " 50 " " "
108. " " 161 " " " " 1 " 50 " " "
109. Из " 167 " 1 б исключить слова: „вентилятор и компрессоры, льдоделательные и холодильные машины“.
110. По примечанию к п. 1 в ст. 167 установить пошлину в 70 к. с пуда.
111. В п. 6 ст. 167 после слов „паровые плуги“ включить слово „автоплуги“.
112. По ст. 167 п. 6 установить пошлину в 25 к. с пуда.
113. По ст. 167 п. 11а установить пошлину в 25 к. с пуда.
114. По ст. 169 п. 1 понизить пошлину до 9 р. с пуда.

115. Добавить к п. 1 ст. 169 примечание следующего содержания: „предметы, ввозимые по особым спискам, по правилам, вырабатываемым Уп. НКВТ, по соглашению с Наркомпросом и Уп. НКФ, для целей учебных и научных—пропускаются беспошлинно“.

116. По 169 п. 2 понизить пошлину до 24 р. с пуда.

117. Примечание 3 к ст. 169 изложить в следующей редакции:

„вещи для Естественно-Исторических Музеев, Коллекций и Кабинетов, привозимые в товарном виде, пропускаются по п. 1 сей (169) статьи и по примечанию к этому пункту“.

118. По ст. 176 п. 4а понизить пошлину до 50 к. с пуда.

119. „ „ 176 п. 4б „ „ „ 25 к. с пуда.

120. „ „ 177 п. 1а „ „ „ 90 к. с пуда.

121. „ „ 177 п. 1б „ „ „ 1 р. 15 к. с пуда.

122. „ „ 177 п. 1в „ „ „ 1 р. 40 к. с пуда.

123. „ „ 177 п. 1г „ „ „ 6 р. с пуда.

124. „ „ 177 п. 1д „ „ „ 9 р. с пуда.

125. П. 2 ст. 177 изложить в следующей редакции:

„Бумага и картон.

а) Бумага всякая, кроме особо поименованной, белая и цветная (крашеная в массе), без украшений, с пуда 2 рубля.

б) Бумага, указанная в литере „а“ сего пункта и картон, кроме бristolского, весом в 400 и менее граммов в одном квадратном метре с водяными знаками, линиями и узорами, с пуда 10 руб.

в) Обои бумаги и бордюры к ним, с пуда 10 руб.

г) Растительный пергамент, хотя бы подкленный редкою тканью, калька бумажная и коленкоровая; бумага, пропитанная воском, парафином и другими подобными составами; бумага в листах с разлитыми краями; бумага папированная белая и цветная (привозимая в книжках и кругах совокупно с обложками и внутренними кольцами), а также всякая тонкая бумага, весом в 30 граммов и менее в одном квадратном метре, без водяных знаков, линий и узоров; бумага, окрашенная не в массе с одной или двух сторон, хотя бы белою краскою, кроме особо поименованной; бумага креповая, белая или цветная; бумага графленая, лигнин,—с пуда 13 р.

д) Бумага тонкая всякая, указанная в литере „г“ сего пункта, с водяными знаками, линиями и узорами; бумага светочувствительная, с пуда 16 р. 50 к.“

126. По ст. 177 п. 3 понизить пошлину до 16 р. 50 к. с пуда.

127. По ст. 178 п. 1б установить пошлину в 16 р. 50 к. с пуда.

128. По ст. 178 п. 3 понизить пошлину до 10 р. с пуда.

129. Примечание к п. 2 ст. 178 поместить после п. 3 и изложить в следующей редакции:

„означенные в п. 2 и 3 сей (178) статьи приложения, неприклеенные и не сброшюрованные к книгам и изданиям, к коим они относятся, пропускаются по лит. „б“ п. 1 сей (178) статьи“.

130. П. 3 ст. 178 изложить в следующей редакции:

„книги и всякого рода издания, печатанные за-границей каким-бы то ни было способом, на языках: русском, украинском и других российских наречиях или самостоятельным текстом на этих наречиях (за исключением параллельных словарей), хотя бы привозимые в переилетах, не исключая тех, которые содержат в тексте или в приложении к нему ноты, карты, чертежи, гравюры и рисунки, с пуда 10 р.

131. Добавить к ст. 178 примечание следующего содержания:

„означенные в п. 1б и п. 3 ст. 178 предметы, выписываемые для научных и учебных целей по правилам, устанавливаемым Уп. НКВТ, по соглашению с Наркомпросом и Уп. Наркомфина, пропускаются беспошлинно“.

Примечание к п. 3 ст. 178—исключить.

132. По ст. 179 п. 3 установить пошлину в 10 к. с пуда.
 133. " " 190 " 1 понизить пошлину до 4 р. с пуда.
 134. " " 190 " 2а понизить пошлину до 32 руб. с пуда.
 135. " " 190 " 2б понизить пошлину до 25 р. с пуда.
 136. " " 191 " понизить пошлину до 4 р. с пуда.
 137. По примечанию к ст. 194 установить пошлину в 25 к. с пуда.
 138. " " 206 " п. 1 повысить пошлину до 8 р. с фунта.
 139. " " 206 " п. 2 " " " 16 р. с фунта.
 140. " " 209 " п. 1 понизить пошлину до 4 р. с фунта.
 141. " " 209 " п. 3а " " " 4 р. с фунта.
 142. " " 209 " п. 3б " " " 6 р. 50 к. с фунта.
 143. " " 209 " п. 4а " " " 8 р. с фунта.
 144. " " 210 " п. 1б " " " 2 р. 50 к. с фунта.
 145. " " 210 " п. 2 " " " 1 р. 50 к. со штуки.
 146. " " 211 " п. 1б " " " 7 р. со штуки.
 147. " " 211 " п. 2б " " " 2 р. " "
 148. " " 211 " п. 3а " " " 40 к. со штуки.
 149. " " 211 " п. 3б " " " 2 р. со штуки.
 150. " " 211 " п. 4 " " " 24 р. с пуда.
 151. " " 216 понизить пошлину до 25 к. с фунта брутто.

152. К общему примечанию к таможенному тарифу добавить пункт 3-й следующего содержания: „Все ввозимые товары, если соответствующие им по наименованию предметы внутреннего производства облагаются акцизом, подлежат обложению последним сверх установленной по тарифу пошлины“.

153. Примечания к ст. 22, 25 и 85—исключить.

г. Харьков, 11 сентября 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

596. О призыве родившихся в 1901 году.

На основании постановления Совета Народных Комиссаров Р.С.Ф.С.Р. от 6-го сентября 1922 г., Совет Народных Комиссаров У.С.С.Р. постановляет:

1. Призвать на действительную военную службу на всей территории Республики всех граждан, родившихся в 1901 году, почему либо еще не призванных в ряды армии.

2. Призыв начать 15 сентября и закончить не позже 1 ноября.

3. Ввести в действие на территории У.С.С.Р. руководство для призыва военнообязанных граждан на военную службу, утвержденное СТО от 17 августа 1921 г. и произвести призыв в Рабоче-Крестьянскую Красную Армию на основании означенного руководства.

4. Лиц 1901 года рождения, состоящих на учете тылового ополчения, призвать на общих основаниях с их сверстниками и направить в части тылового ополчения.

5. Граждан, кои по своим национальным, бытовым или экономическим условиям, не призывались в ряды армии при ранее бывших призывах, от призыва, согласно настоящего постановления освободить.

6. Предоставить отсрочки призыва: учащимся всех без исключения академий, высших учебных заведений, рабфаков, практических институтов, коммунистических университетов, техникумов, профессионально-технических школ, совпартшкол первой и второй степени и выпускного класса второй ступени подведомственных ВУЦИК, Наркомпросу, Нарообразу, Южбюро ВЦСПС, УТРАНПРОФОБРУ, ЦЕКУЛЬТРАНУ, ЦЕКУЛЬТСТРОЮ, НКЗему, УпНКПочтению и УСНХ, как находящихся на госснабжении, так и функционирующих на средства местных советских, профессиональных и партийных учреждений и организаций, до окончания курса вышеперечисленных учебных заведений.

Примечание. Учащимся прочих учебных заведений, в том числе и содержащихся частными лицами, отсрочки призыва не предоставлять.

7. Украинской Комиссии по отсрочкам предоставить право в надлежащем порядке в особо исключительных случаях по ходатайствам заинтересованных Наркоматов подтверждать состоявшиеся ранее на законных основаниях откомандирования из армии лиц особо необходимых для государственной, хозяйственной и культурной жизни Республики, а также предоставить лицам последней категории, т. е. ценным для культурной жизни страны, персональные отсрочки призыва, хотя бы эти лица и не подходили под действие пункта шестого настоящего постановления.

8. Все уклонившиеся от явки, а также участники такового уклонения, несут ответственность по ст.ст. 81 и 82 Уголовного Кодекса У.С.С.Р.

9. Распределение по частям войск принятых граждан произвести распоряжением Командвойск Укркрыма.

10. Принятым на основании сего постановления гражданам срок прохождения обязательной военной службы в рядах армии исчислять с 1-го ноября. Увольнению со службы они подлежат согласно особым постановлениям, независимо от увольнения их сверстников, призванных в 1920 году.

г. Харьков, 11 сентября 1922 года.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Х. Раковский.*

Управляющий Делами Совнаркома *И. Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

1-е ВИДАННЯ українське (офіційне).

Збірник У законень та Роспорядженъ

23932. Робітничче-Селянського Уряду України.

№ 40 || == 4 листопаду 1922 р. == || № 40

З М І С Т.

Ст. 597. Про поширення на терені УСРР Статуту Залізниць РСФРР (постанова).

Постанова Ради Народніх Комісарів.

597. Про поширення на територію УСРР статуту залізниць РСФРР

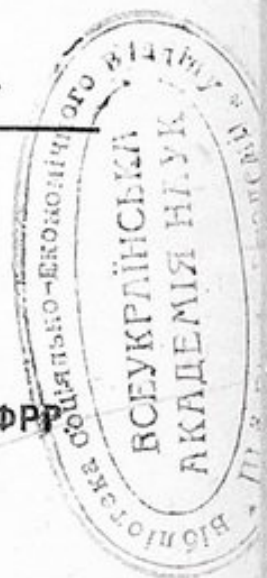
Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Поширити на територію УСРР Статут Залізниць РСФРР і вважати його за набувший чинности з часу надання йому чинности в РСФРР—1-го серпня 1922 р.

м. Харків, дня 11 та 24 жовтня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Х. Раковський.*

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб.*

СТАТУТ ЗАЛІЗНИЦЬ

Р. С. Ф. Р. Р.

ВІДДІЛ ПЕРШИЙ.

Про перевозку пасажирів і грузів.

РОЗДІЛ I.

Загальні засади.

Ст. 1. Чинності цього статуту підлягають усі одчинені для загального користування залізниці.

Про час відчинення, що сталось, кожної залізниці або її участку для загального користування Народній Комісаріят Шляхів оголошує до загального відому.

Примітка. Під'їзні шляхи й вітки загального користування підлягають чинності цього статуту в межах, не узгоджених спеціальними про під'їзні шляхи узаконеннями.

Ст. 2. Перевозку пасажирів, вантажу та кладів повинна провадити кожна відчинена для загального користування залізниця,

Провіз цей переводиться по-між усіма станціями пасажирськими та товарними, дивлячись по роду перевозки. Станції ці мусять бути зазначені в таблицях постанційних віддалень, що затверджуються Народнім Комісаріят Шляхів.

Типи вагонів, призначених для перевозки пасажирів, вантажу та грузів, встановлюються Народнім Комісаріят Шляхів.

Примітка 1. Постанова цієї статті не поширюється на залізничні вітки, що переводять перевозки на підставі окремих правил, видаваних зазначеним в статті 64 цього Статуту порядком.

Примітка 2. Народньому Комісару Шляхів надається, надалі до відкриття шляхів для загального користування, дозволяти тимчасовий рух для перевозки пасажирів, вантажу та кладів по залізницях, що ще будуються, або по окремих учасках цих шляхів.

Умови перевозки й відповідальности залізниць при зазначеному тимчасовому руху затверджуються в кожному окремому випадкові Народнім Комісаріят Шляхів і оголошуються до загального відома.

Ст. 3. Залізниця зобов'язана: а) приймати до перевозу таку кількість кладів, яку вона може відправити протягом 48-ми годин, б) приймати на переховування в своїх коморах, в межах норм, встановлених Найвищою Радою по перевозках, грузи, що призначені до перевозки, але ті, що не можуть бути відправленими протягом зазначеного терміну.

Ст. 4. Залізниця не приймає до перевозки пасажира, вантажу та кладів лишень у таких випадках:

1) коли пасажир або відправитель грузу не згожується підлягти умовам перевозки, визначеним в цьому Статуті, або постановам, виданим в розвиток цього Статуту, а також виданим у визначеному порядку тарифам і тарифним правилам;

2) коли перевозка пасажирів, вантажу або грузів припинена розпорядженням Уряду, або ж через будь яку надзвичайну подію або чинности непереможної сили;

3) коли в відходячому пасажирському потязі, що складається зі встановленої кількості вагонів, не виявиться вільного місця;

4) коли пасажир перебуває: а) в п'яному стані, б) в такому хоробливому стані, що може загрожувати небезпекою иншим пасажиром (чорна або пошесна хвороба, божевілля і т. инш.), коли при цьому для такого пасажиря не буде взятий окремий відділок вагону;

5) коли перевозка пред'явленої до відправки кладі заборонена (ст. 76.) або вимагає спеціально пристосованих перевозочних засобів, що їх залізниця не має й мати не обов'язана згідно правил технічної експлоатації;

6) коли відправка кладі не може бути переведена протягом 48-ми годин, рахуючи з опівночі після пред'явлення кладі до перевозки (ст. 3), та

7) коли станція дороги, через ст. 42 цього Статуту, зачинена для прийому кладі для перевозки.

Про всякий випадок відмовлення в прийнятті до перевозки пасажиря, вантажу або кладі начальник станції, на вимогу осіб, до яких стосуються ці розпорядження, обов'язаний скласти акт (ст. 14).

Ст. 5. Про кожну зупинку в відправці пасажирських потягів і в прийнятті, що тягнеться довше одної доби, негайно оповіщається до загального відома порядком, встановленим Народнім Комісаріатом Шляхів.

Ст. 6. Прийом і висадка пасажирів, а також прийом і видача вантажу й грузів на зупиночних пунктах (полустанки, роз'їзди, платформв и тощо) можуть припускатись тимчасово за дозволом Начальника Залізниць,

Запитання: 1) про віднесення зупиночних пунктів до числа пасажирських або товарових станцій, 2) про обов'язкове відкриття прийому й висадки на зупиночних пунктах пасажирів з вантажом або без нього, а також і видачі на них грузів, 3) про виключення станції з числа зазначених в таблицях постанційних віддалень (ст. 2) для прийому чи видачі кладі—дозволяються Найвищою Радою по перевозках.

Ст. 7. Провізна плата й додаткові збори залізниць вираховуються згідно законо-чинних і оголошених тарифів. Порядок встановлення й оголошення залізничних провозних тарифів і тарифних віддалень залізниць визначає Народній Комісаріат Шляхів і затвержує Рада Народніх Комісарів.

Ст. 8. Перевозкою прямого сполучення вважається перевозка по пасажирських квитках, вантажних квитанціях і накладних, що складаються на весь шлях простування по двох або де-кількох шляхах або за межі залізничних станцій (ст. 12).

Ст. 9. Для всіх безперервно сполучених по-між собою залізниць перевозки прямого сполучення суть обов'язкові:

1) по пасажирському руху між тими станціями ріжних шляхів, що будуть зазначені Найвищою Радою по перевозках.

2) по товаровому рухові великої й малої скорости по-між усіма взагалі станціями, відкритими для обов'язкового (ст. 2) прийому й видачі грузів, та

3) по товаровому руху спеціальної скорости по-між станціями ріжних шляхів, які будуть визначені Найвищою Радою по перевозках.

Правила про перевозку грузів зі спеціальною скорістю встановлюються Найвищою Радою по перевозках

Ст. 10. Залізниці, що просто. сполучені по-між собою, підлягаючи загальним правилам, які встановлені для перевозки по залізницях, по-над цим зобов'язані:

1) передавати пасажирський вантаж і грузи, що перевозяться з однієї на другу без участі в тому господаря вантажу або грузу.

2) перевозити пасажирів, вантаж і грузи в вагонах, що належать іншим шляхам, або приписані до їх вагонних парків.

Ст. 11. Взаємні права й обов'язки залізниць, що виникають з прямого внутрішнього сполучення шляхів РСФРР, визначаються положеннями про пряме сполучення й про взаємне користування рухомим складом.

Такі положення затверджує Народній Комісаріят Шляхів.

Ст. 12. Залізниці мають право поширювати прості сполучення за межі залізничних станцій, або через посередництво інших транспортних підприємств. Положення про такі прості мішані сполучення, а, також, про транспортні контори або міські станції затверджує Найвища Рада по перевозках.

Ст. 13. Народньому Комісаріату Шляхів надається право погоджуватись про просте сполучення з чужоземними залізницями або пароплавствами.

Ст. 14. Порядок складання різних актів, зазначених в цьому Статуті, встановлює Народній Комісаріят Шляхів.

Ст. 15. На залізничних станціях, що на їх немає поштово-телеграфних установ, поштові операції провадять начальники станцій або, за їх доглядом і відповідальністю, інші станційні службовці за правилами, встановленими Народнім Комісаріатом Пошт та Телеграфів по згоді з Народнім Комісаріатом Шляхів.

РОЗДІЛ II.

Про перевозку пасажирів та їх вантажу.

Ст. 16. Постійний пасажирський рух переводиться згідно росписів, що оголошується й видається Комісаріатом Шляхів в „Показчикові роспису пасажирських потягів“, що виставляється на всіх станціях. Крім того, роспис пасажирських потягів кожної дороги, а також залізниць, що безпосередньо до неї прилягають, з зазначенням вартости проїзду виставляються на всіх станціях як оповістки.

Відомости, що підлягають вміщенню в росписах пасажирських потягів, визначаються Нар. Ком. Шляхів РСФРР.

Примітка. Правила про відкриття й закриття білетних і вантажових кас видаються Народнім Комісаріатом Шляхів.

Ст. 17. Кожний пасажир обов'язаний мати на проїзд квиток і пред'являти його в дорозі, а також повертати по закінченні проїзду по вимозі агентів дороги.

Терміни чинности пасажирських квитків затверджуються Народнім Комісаріатом Шляхів.

При недостатці вільних місць пасажирам, що пробувають в дорозі, віддається перевага перед новими пасажирами, яким, в випадкові не надання їм місця в потязі і по їх вимозі, повертаються гроші, заплачені за квиток і вантаж.

Кожний пасажир має право на безплатний провіз одної дитини не більше п'яти літ віком, коли дитина ця не займає окремого місця. Суперечки про вік дітей, що їдуть безплатно, вирішує начальник станції.

Примітка. Форма квитків пасажирських і на нумеровані місця в вагонах, а також порядок користування цими квитками визначається Народнім Комісаріатом Шляхів.

Ст. 18. Залізницям надається справляти окремий збір з осіб, що не мають пасажирських квитків, за вхід на пасажирську платформу в розмірі зазначеному в тарифах.

З осіб, що не мають квитків на право входу на пасажирську платформу і пасажирського квитка, справляється в десятикратно збільшена вартість вхідного на платформу квитка.

Правила в розвиток цієї статті видає Народній Комісаріят Шляхів.

Ст. 19. За безквитковий проїзд у потязі, що призначений для провозу пасажирів, пасажир зобов'язаний виплатити подвійну вартість проїзду за 100 верет і на дальніший проїзд придбати квиток.

Народньому Комісаріят Шляхів, по згоді з Народнім Комісаріят Робітничче-Селянської Інспекції, надається розмір зазначеної плати зменшити для пригородних потягів.

Примітка. Правила контролю квитків визначаються Народнім Комісаріят Шляхів.

Ст. 20. Постанови ст. 19 цього Статуту не прикладаються в випадках: 1) коли пасажир, не встигнувши придбати квитка, сяде в потяг за листовним дозволом начальника станції й внесе після цього приналежну з його плату за проїзд і 2) коли зроблена пасажиром заява про втрату квитка буде визнана поважною тим агентом, що контролює потяг, або начальником станції.

Ст. 21. Коли безквитковий пасажир не виплатить зазначеної в ст. 19 цього Статуту плати, то він висажується з потягу на найблизшому зупиночному пункті (ст. 24) в розпорядження начальника станції, останній складає про це акт. Справляння грошей по такому акту переводиться в адміністративному порядку.

Ст. 22. Незалежно від випадків, зазначених в ст. 21, начальник станції висажує пасажирів з потягу:

1) коли пасажир порушає правила, що оберігають спокій інших осіб, які їдуть з ним, та

2) коли він, їдучи в загальному вагоні, перебуває в стані хвороби (чорна або пошесна хвороба, божевілля і т. инш.), що загрожує небезпекою іншим пасажирів, або страждає хворобою, що викликає загальну огиду, та коли при цьому немає можливості умістити його окремо.

При цій примусовій висадці пасажирів з потягу начальник станції складає акт.

Примітка. Правила про перевозку хворих пасажирів видає Народній Комісаріят Шляхів по згоді з Народнім Комісаріят Охорони Здоров'я.

Ст. 23. Пасажири, висажені з потягу через зазначені в п. 1 ст. 22 причини, мають право користуватися купленим квитком протягом його чинності, але не мають права на зворотне одержання внесених за квиток грошей або частини їх; пасажири ж, висажені з потягу за причинами, зазначеними в п. 2 ст. 22, мають право на повернення заплачених ними грошей, після вирахування частини, приналежної за проїхане ними віддалення по чинному за це віддалення тарифу.

Вантаж, що його мають висажені пасажири, видається на станції висадки, коли це дозволить час зупинки потягу. В противному разі вантаж залишається на найблизчій станції і повертається безплатно на станцію висадки з першим зворотним потягом. Пасажир має право на повернення заплачених ним за перевозку вантажу грошей, після вирахування частини, приналежної за проїхану до станції висадки віддаль.

Ст. 24. Висажування пасажирів з потягу не припускається на станціях, що далеко відстоять від міст, сел та хуторів. Ці станції визначаються начальниками дорог.

Зазначене правило не поширюється на осіб, висажених з товарових та інших потягів, що не призначені для перевозок пасажирів. Осіб, виявлених

в таких потягах, висажують з потягу при першій же, після їх виявлення, зупинці потягу по розпорядженню начальника станції або зупиночного пункту, зі складенням про це акту.

Ст. 25. Кожний пасажир має право взяти з собою в вагон ручну кладь. Такою кладдю вважаються речі, які легко уміщуються в просторіні, відведеній у вагоні для ручної кладі, і не заважають іншим пасажиром. Ручна кладь перевозиться безплатно, й турбота про зберігання її лежить на самих пасажирах. До перевозки ручною кладдю не припускаються: тварини, смердючі речі й вибухові чи вогнезагрозливі річовини. Змагання, що виникають з-за ручної кладі, розв'язуються начальником станції.

Примітка 1. За дозволом начальника станції або головного кондуктора й за згодою на це всіх, що їдуть у тому ж вагоні або відділці, пасажири можуть перевозити з собою кімнатних птиць і дрібних звірят, за провоз яких справляється плата по тарифу. Залізниця не відповідає за сохраннысть цих тварин та птиць.

Примітка 2. Правила про перевозку ручної кладі затвержуються Найвищою Радою по перевозках.

Ст. 26. Під пасажирським вантажом розуміється кладь пасажира, що відправляється за визначену тарифом плату в вантажному вагоні того ж потягу, в якому їде пасажир.

Речі, упаковані на зразок краму, як наприклад: ящики, бочки і т. инш., допускаються до перевозки, як пасажирський вантаж, лишень в міру можливости, за дозволом начальника станції.

Вантаж, упаковка якого визнана начальником станції незадовольняючою, приймається до перевозки лишень тоді, коли пасажир подав листовну заяву про несправність упаковки і про прийняття на себе відповідальности за таку несправність, про що робиться помітка на вантажовій поквітці.

Примітка. У вантажових вагонах пасажирських потягів припускається перевозка собак, птиць та дрібних звірят на підставі правил, визначених Народнім Комісаріатом Шляхів.

Ст. 27. Забороняється перевозити вантажом вибухові річовини, вогне-небезпечні, або такі, що можуть ушкодити вантаж інших пасажирів або залізниці.

Ст. 28. При пред'явленні вантажу пасажири мусять оповіщати його вартість. За оповіщену вартість справляється визначена тарифом страхова премія. Правило про прийом вантажу з оповіщеною вартістю визначає Ваща Рада по перевозках.

Ст. 29. В прийомі вантажу видається поквітка, де зазначається:

- 1) число поквітки й час її складення,
- 2) дорога й станція відправки, й дорога та станція призначення,
- 3) шлях простування вантажу,
- 4) число потягу відправлення,
- 5) число пасажирського квитка чи квитків,
- 6) число місць вантажу,
- 7) вага вантажу,
- 8) вартість вантажу (ст. 28) та
- 9) справлені плата та страхова премія.

Форму поквітки для всіх або ж окремих сполучень затвержує Народній Комісаріат Шляхів.

Ст. 30. Вантаж видається пред'явнику вантажової поквітки на станції призначення або на його вимогу на одній з проміжних станцій.

Порядок видачі вантажу на проміжних станціях визначається Народнім Комісаріатом Шляхів. У випадкові недостачі або зівсуття вантажу про це, на вимогу пред'явника поквитки, начальник станції складає акта.

Коли по затребованню вантаж не буде виданий протягом терміну, що визначається Найвищою Радою по перевозках, при тому, коли вантаж не затриманий у виконання роспоряджень Урядових Установ, то пасажир має право вважати його загубленим і одержати від залізниці привалежну винагороду (ст. 81), яку дорога зобов'язана виплатити не пізніше, як протягом 3 доб з дня пред'явлення вимоги.

Власник вантажу може заявити в росписці, що видається в одержанні винагороди, вимогу, аби знайдений вантаж був йому доставлений без окремої плати за провіз, на одну зі станцій Російських Залізниць.

Знайдений вантаж мусить бути прийнятий особою, що одержала винагороду, протягом місяшного терміну з дня одержання повідомлення залізниці, після закінчення цього терміну. До такого вантажу прикладаються постанови ст. 32.

Ст. 31. У випадкові загублення вантажової поквитки, вантаж видається пасажирові лишень за пред'явленням ним доказу приналежності йому цього вантажу.

Ст. 32. Вантаж, не взятий після прибуття потягу на станцію призначення, переховується протягом 24 годин, рахуючи з опівночі, що наступає зо дня прибуття, безплатно, а в наступній час—за визначену тарифом плату.

Протягом перших чотирнадцяти днів невитребуваний вантаж переховується на станції призначення, а по спливі цього терміну може бути переданий для дальшого переховування на одну зі станцій по узглядненню дороги.

Вантаж, не витребуваний протягом 60 днів, вважаючи з опівночі, що наступає за днем прибуття, продається з привселюдного торгу за правилами, що видаються Народнім Комісаріатом Шляхів.

Коли протягом річного терміну, вважаючи з дня продажу, ніхто не пред'явить прав своїх на вторговану од продажу вантажу суму, то вона, після вирахування приналежних дорозі платіжів, повертається на користь державного скарбу.

Примітка. Річі забуті або загублені на залізничних станціях, в вагонах або на шляху, коли вони протягом тридцяти днів не будут взяті особами, що загубили їх, продаються з привселюдного торгу по правилах, встановлених для невитребуваного вантажу з тим, що вище-згаданій 30 денний термін вираховується з дня подання забутих або загублених річей начальникам станцій; з уторгованими-ж грішми чинять згідно цієї статті.

Ст. 33. Суперечки, що виникають по-між публікою й службовцями залізниці, розв'язують:

- а) на станціях—начальники станцій.
- б) в дорозі—начальники потягів або головні кондуктори.

РОЗДІЛ III.

Про перевозку грузів.

Ст. 34. Станції мусять бути відкритими для прийому й видачі кладів щоденно у визначені для кожного часу року години.

Роспис годин, протягом яких станції мусять бути відкритими, а також тих святкових днів, у які відкриття станцій не є обов'язковим, визначається Начальниками Шляхів з затвердженням Народнього Комісара Шляхів і оповіщається до загального відома порядком, встановленим тим же Комісаром.

Ст. 35. На кожній станції, відкритій для прийому кладів, мусять бути терези справні, і в необхідній кількості. Догляд за справністю терезів, а також

перевірка їх переводиться на підставі положення, що видається Народнім Комісаріятот Шляхів.

Станції, на яких мусять бути вагонні терези (вагові помости), встановлюються Народнім Комісаріятот Шляхів після подавь начальників залізниць.

Ст. 36. Прийом кладів до відправки (ст. 3) переводиться в межах встановленої норми прийому для кожної станції відправлення, в порядку ступневого ввозу грузів на станцію. Норми прийому для відправки визначаються періодично Управліннями доріг.

Ст. 37. Здана на переховування й заявлена до відправки кладь (ст. 3) приймається до перевози в порядку встановленої переваги одних категорій кладів перед иншими, а в самій категорії—в порядку старшости заявок.

Росподіл кладів по зазначених категоріях і визначення того, які саме роди кладів і в яких випадках можуть прийматися до перевози з відхиленням од порядку, зазначеного в цій статті, порядок роскладки вагонів по-між відправниками згідно кількості заявлених кожним з них до відправки кладів і видання належних що до цього правил належить Найвищій Раді по перевозках.

Цій же Раді надається видання правил:

1. Про переведення залізницями зазначеної в цій статті коморної операції і встановлення належного документу, що встановлює прийом кладів на переховування.

2. Про порядок заявки кладів, переданих на переховування, до відправки.

Розмір плати за переховування, а також і инших зборів, що викликаються переведенням складочної операції, затверджується в порядку, встановленому для тарифів залізниць.

Ст. 38. Розмір постійних обов'язкових коморних помешкань для кожної станції, а також зменшення тих, що вже маються, затверджується Народнім Комісаріятот Шляхів, за поданням начальників шляхів.

Ст. 39. В тому випадкові, коли всі комірні помешкання на станції заповнені, залізниця зобов'язана на волю кладовідправників, надавати в тимчасове їхнє користування безплатно вільні станційні ґрунти для складу кладів.

Клади, уміщені на зазначених землях, не вважаються прийнятими залізницею на переховування і залишаються під цілковитим піклуванням кладовласників. Клади ці дають перевагу на зайняття вільних місць в призначених для складки кладів постійних спорудженнях, коли кладовласник того побажає.

Ст. 40. На кожній станції мусять матися для пред'явлення кладьогосподарям, за словесною заявою, затверджений начальником дороги план станції з зазначенням розміру площ:

1. Постійних споруджень (комор, критих і відкритих платформ, діляниць для лісних матеріалів, дрів, кам'яного вугілля, каміння и т. и.), призначених дорогою для складу і переховання кладів, а саме:

- а) що приймаються до відправки (ст. 36);
- б) що приймаються до переховування (ст. 37);
- в) що надходять до прийому їх одержувачами (ст. 64);
- г) що приймаються на довгострочне переховання (ст. 41).

2. Діляниць вільної землі, а саме:

а) що надаються до тимчасового користування кладовідправників для складки кладів, що підлягають здачі до відправлення або на переховання (ст. 39);

б) що здаються до орендового користування на підставі правил, видаваних Народнім Комісаріятот Шляхів.

Ст. 41. Залізницям надається:

1. Приймати кладі, що підлягають перевози, або що прибули по залізницях на станцію призначення, в довгострочне (понад двох місяців) переховання в помешканнях, що окремо відводяться або наймаються, а також в коморах, що передані під заряд залізниць;

2. Вдати позикки під здававі до перевозки або до переховання кладі (ст. 3 та 37);

3. Виконувати доручення кладьовласників по продажу кладів та

4. Для виконання зазначених в попередніх пактах операцій утримувати комерційні комісійні агенства.

Правила про переведення залізницями операцій, зазначених вище в пактах 1 та 3, а також положення про агенства, зазначені в пакті 4, затвержуються Найвищою Радою по перевозках, правила ж про видачу залізницями позик (п. 2) затвержуються Народнім Комісаріятим Шляхів за згодою Народнього Комісаріяту Фінансів та Робітничо-Селянської Інспекції.

Розміри зборів, що справляються залізницями по операціях, зазначених в п.п. 1, 3 та 4, затвержуються порядком, для залізничних тарифів встановленим, по пакту ж 2—порядком, встановленим вище відносно переведення позичкової операції.

Ст. 42. Начальникам доріг надається тимчасово зачиняти станції для ввозу й прийому тих кладів, для яких не знайдеться відповідних коморних помещикань, або які будуть адресовані в напрямках чи в пункти призначення, де через будь які причини перевозка або прийом кладів загальмовується, навішуючи про те оголошення за 6 годин робочого часу до зачинення станції для прийому, з дальнішим оголошенням до загального відома.

Ст. 43. Прийняті до перевозки кладі мусять бути приставлені на станцію призначення з додержанням встановлених за для цього строків.

Строк доставки враховується з опівночі, що наступає за днем накладення на накладній та дублікаті штемпеля про прийняття кладі до відправки (ст. 53), і вважається виконаним, коли кладь прибула на станцію призначення до закінчення доби після наступлення строку, що ухвалений на перевозку. День прибуття кладі позначається на накладній штемпелем.

Строк доставки збільшується на час:

а) виконання митних, акцизних та адміністративних обрядностей та

б) зупинення або зменшення руху, що викликані на одній або де-кількох залізницях по шляху простування кладі окремими розпорядженнями уряду або ж вищими, визнаними Народнім Комісаріятим Шляхів за поважві, обставинами, що тимчасово перешкоджають розпочину або провадженню перевозки. Термін доставки, а також правила про враховання, зміну й збільшення строків доставки встановлює Найвища Рада по перевозках.

Строк доставки для перевозок по умовних тарифах (ст. 78) визначаються в самих тарифах і затвержуються в порядку, встановленому для тарифів залізниць.

Ст. 44. До перевозованої кладі прикладається накладна. Накладна й дублікат її (ст. 53) є доказом взаємних прав і обов'язків сторін, що беруть участь в угоді про перевозку.

Ст. 45. Кладь може бути відправлена на ім'я певної особи або на пред'явника дублікату накладної.

Ст. 46. Накладна складається самим відправником або, за його вказівками, станцією відправлення безплатно й підписується відправником. Підпис може бути замінено печаткою або штемпелем відправника. Порядок складання накладних на кладі, прийняті до переховання, встановлюється в правилах, зазначених в ст. 37.

Бланки накладних друкуються залізницями й друкуються тим, що бажають, за визначену в тарифах плату.

Ст. 47. Накладна мусять містити в собі такі відомости:

1. Час (рік, місяць та число) пред'явлення накладної станції відправлення.
- 2) зазначення дороги й станції відправлення,
- 3) зазначення дороги й станції призначення,
- 4) зазначення шляху, по якому кладь мусять простувати (ст. 48).

5) ім'я та прізвище відправника;

6) ім'я та прізвище одержувача, або ж вказівка на те, що груз адресується на пред'явника; зазначення адреси, на яку має бути надіслане залізницею повідомлення про прибуття кладу, коли відправник того забажає;

7) найменування кладі згідно чинного залізничного тарифу, число місць і вага кладі або відомості, що замінювали-б ці факти, знаки (марки) або номери окремих місць в тих випадках, коли такі будуть поставлені на самій кладі, і рід пакування, при відсутності ж в чинному залізничному тарифі кладів відповідного найменування відправник зобов'язаний зазначати кладь в накладній найменування, з яким ця кладь обертається в торгівлі, або в хатньому вжиткові;

8) зазначення оповіщеної відправником ціни кладі, ст. 59; ціна й вага її можуть бути показані в накладній, на бажання відправника, не лише на всю партію, але й на кожне місце окремо;

9) зазначення того, якою швидкістю відправляється кладь;

10) докладне найменування паперів, що йдуть за кладью, яких вимагають митні обрядности, акцизні й адміністративні правила (ст. 56);

11) зазначення розміру суми, справленої станцією відправлення (ст. 57);

12) вирахування витрат, зроблених залізницею за рахунок кладьовласника (ст. 55).

13) зазначення накладної на кладь виплати, коли вона маєтись (ст. 58), з зазначенням номера свідоцтва, на неї виданого, а також з зазначенням, чи виплата має бути видана певній особі, чи ж пред'явнику свідоцтва позаплату.

14) зазначення розміру виданої залізницею або Державним Банком позики на кладь, що переводиться;

15) свідчення відправника про стан впаковки (ст. 54);

16) підпис відправника (ст. 46).

Форма накладної: а) для всіх або ж для окремих сполучень, б) для всіх або ж для окремих швидкостей затверджується Народнім Комісаром Шляхів.

Внесення в накладну відомостей та заяв, а також і прикладення до неї документів та паперів, цим статутом не узгоджених, припускається не інакше, як за дозволом того ж Комісара.

Видання в розвиток цієї статті обов'язкових для залізниць і для третіх осіб правил вживання накладної та її дублікату надається Найвищій Раді по перевозках.

Ст. 48. Відправник має право зазначити в накладній обраний ним шлях, що по йому кладь має простувати, керуючись в своєму виборі постановами Найвищої Ради по перевозках, що оголошуються до загального відома і визначають, які напрямки в цей час надані для грузових перевозок місцевого або прямого сполучення.

Коли відправник не зазначить в накладній шляху простування кладі, на залізницю кладеться обов'язок відправити кладь по найкоротшому з дозволених, зазначених в першій частині цієї статті порядком напрямків.

Комісаріату Шляхів надається в випадках утруднень в рухові кладі в напрямках, зазначених в накладній відправниками або станціями відправлення, робити безпосереднє розпорядження про перевозку по найближчих з тих кружних напрямків, де до того виявиться можливість. В таких випадках провозна плата й інші залізничні збори справляються в розмірі, приналежному при перевозі в напрямкові, зазначеному в накладній.

Про всі випадки відкриття, згідно вищевикладеного, кружних напрямків доводиться до відома публіки через оголошення у „Вказівникові тарифів залізничного й водяного транспорту РСФРР“, з зазначенням термінів відкриття й закриття таких кружних напрямків.

Ст. 49. Залізниця зобов'язана вимагати відправки за окремими накладними кладів: 1) що скоро псується і кладів, що скоро не псується, та 2) які через якості їх не можуть бути уміщеними разом з іншими речами, 3) дозво-

лених до перевозки, 4) що підлягають митним, акцизним та адміністративним обрядностям і цим обрядностям не підлягають, 5) що відправляються на ім'я певної особи й відправляються на пред'явника, 6) що перевищують місткість або підйомну силу одного вагону, за винятком довгомірних річей, які перевозяться на злучених платформах.

Ст. 50. Кладьовласник відповідає за певність уміщених відправником (ст. 47.) в накладній відомостях і заяв, підпадаючи, разом з тим, усім наслідкам їх неправильності, неточності або неповноти.

Ст. 51. Вага кладів, що приймаються до перевозки, визначається станцією відправлення. Визначення ваги важковихних та наволочних грузів у випадках, коли на станції відправлення немає терезів вагонних, переводиться, за дорученням станції відправлення, одною з подорожніх станцій, на якій маються вагонні терези, або станцією призначення.

За визначення ваги кладів залізниця справляє окремий збір в розмірі, що визначається в тарифах, незалежно від того, чи переводилось просте зважування чи вага його визначена в якийсь інший, з числа дозволених Народнім Комісаріатом Шляхів, спосіб.

Примітка. Перелік наволочних встановлюється Найвищою Радою по перевозках.

Ст. 52. Залізниці надається право перевірювати, на підставі правил, встановлених Найвищою Радою по перевозках, найменування кладів, що перевозяться.

Перевірка ця може переводитись так на станціях відправлення й призначення, як і на станціях, що перебувають на шляху простування кладів. Коли виявиться, що сама кладь не відповідає своїй назві, зазначеній в накладній, не зважаючи на те-чи перевозиться вона в тарі, чи без тари, або ж непевно зазначена кількість звіря та іншої кладі, що перевозяться поштучно, коли нагрузка їх переведена засобами відправника (ст. 60), то незалежно від внесення додаткової плати відповідно тарифів, грузогосподарь зобов'язаний виплатити залізниці пеню в розмірі подвійної ріжниць по між цовною сумою, врахованою за всю довжину перевозки, з додатковими зборами, по тарифу, що має бути прикладеним до даної відправки, та сумою, врахованою на підставі вказівок відправника.

Коли при перевірці виявиться під хибним найменуванням кладів до перевозки не дозволена, або така, що вимагає при перевозці особливих заходів обережності (ст. 75), то кладовласник виплачує залізниці пеню в розмірі, що встановлюється Найвищою Радою по перевозках, а також виплачує залізниці всі заподіяні цим збитки. Ніякі пізніші, після складення угод перевозки (ст. 53), заяви відправника або одержувача про неправильності чи неточності, що призначені в накладній, не звільнюють кладьовласника від обов'язку виплатити нараховану по цій статті пеню. Пеня ця справляється незалежно від штрафів або покарань, що накладаються в відповідних випадках кримінальними законами або адміністративними правилами. Про виявлення неправильностей, зазначених в цій статті, начальник станції складає акт. (ст. 14).

Ст. 53. Угода перевозки вважається складеною з моменту прийняття станцією відправлення кладів разом з накладною до відправки, в засвідчення чого відправнику видається дублікат другий примірник накладної.

Час (день, місяць і рік), прийняття грузу до відправки позначається накладним на накладній та її дублікаті штампелем станції відправлення.

Ст. 54. Турбування про впаковку кладів лежить на обов'язкові відправника.

Ступінь вистатності впаковки, а також стан кладів, пред'явленої без впаковки, визначається начальником станції.

В випадковій визнанні начальником станції впаковки не задовольняючою й відмовленні відправника виправити її, про стан її начальник станції складає

акт (ст. 14), про що одмічується в накладній та її дублікаті. В такий же спосіб засвідчується стан кладі, що пред'являється до перевозу без впаковки, коли при прийомі виявляється несправний її стан.

Кладь, впаковка якої визнана незадовольняючою, начальником станції приймається до перевозки лишень у тому випадкові, коли відправником подана листовна заява про несправність впаковки й про прийняття на себе відповідальності за таку несправність, про що робиться помітка в накладній.

Ст. 55. Погана якість впаковки кладе на кладьовласника обов'язок повернути залізниці вчинені такою його недбайливістю збитки:

1) коли хиби впаковки не могли бути зауважені залізницею по зовнішньому вигляді при прийомі кладі, та

2) коли хиби впаковки засвідчені порядком, зазначеним в ст. 54.

Ст. 56. Відправник зобов'язаний уручити станції відправлення для прикладення до накладної усі документи, що мусять супроводити кладь, які необхідні для виконання митних правил перш, ніж здається кладьодержувачу.

Залізниця не зобов'язана перевіряти певність і вистарчаємість цих документів:

Грузогосподарь зобов'язаний повернути залізниці ті збитки, які вона понесе через відсутність або неправильність документів.

Ст. 57. Відправник може виплатити перевозну плату й додаткові збори або частину їх при самій здачі кладі для перевозки. Провозна плата й додаткові збори, що не виплачені при відправці, вважаються переведеними на одержувача.

Дорога відправниця має право вимагати виплату провозних грошей та додаткових грошей наперед: 1) коли пред'явлений до перевозки груз скоро псується, 2) коли за маловартістю своєю груз не цілком забезпечує належні за перевозку платіжі, та 3) коли через незадовольняючу впаковку, що визнана самим відправником або засвідчена встановленим порядком (ст. 54), є можливою втрата (усушка, роstrуєка, та виточка) частини кладі або погіршення його якості.

Ст. 58. Відправнику надається накладати на кладь платіж. Залізниця надається відмовити в накладенні платіжу на кладі, по яких виплата провозних грошей може бути затребувана наперед (ст. 57).

За відправлення з позаплатою справляється комісійна плата, що визначається в тарифах.

Обов'язок залізниці перевести відправнику виплату по позаплаті з моменту одержання станцією відправлення повідомлення станції призначення про внесення одержувачем зазначеного платіжу.

За неправильну видачу кладі без попередньої виплати позаплати залізниця відповідає в розмірі не більше вартості кладі.

Правила: 1) про порядок і терміни пересилки станціям призначення станціями відправлення повідомлення про відход позаплати, 2) відміну, збільшення або зменшення позаплати, 3) уплату цього платіжу у випадкові загублення свідоцтва та взагалі в розвиток постанов цієї статті—видаються Найвищою Радою по перевозках.

Ст. 59. При здачі кладі до перевозки відправник мусять оголосити вартість кладі. Визначення кладів, які можуть прийматися до перевозки без оголошення вартості, а також видання правил прийому кладів з оголошеною вартістю належить Найвищій Раді по перевозках.

Ст. 60. Переведення навантаження и вивантаження кладів, що перевозяться за винятками, встановленими в правилах, що видаються в розвиток цієї статті Найвищою Радою по перевозках, покладається на обов'язок залізниці.

Ст. 61. Право розпорядження кладдю після видачі дублікату накладної належить: 1) по іменим накладним—відправнику або одержувачу кладі, в залежності від того, хто пред'явить дублікат накладної, та 2) по накладних

на пред'явника—держателю дублікату накладної. Право відправника на розпорядження кладдю по іменній накладній, хоч би він мав дублікат такої, припиняється з моменту видачі накладної адресату на станції призначення.

Особа, що має право розпорядження кладдю, може вимагати через станцію відправлення аби кладь була: 1) повернена назад на станцію відправлення, 2) видана на проміжній станції, та 3) видана не тій особі, яка зазначена в накладній.

Зазначені вимоги мусять бути заявлені станції відправлення листовно, з пр'єкладенням дублікату накладної, який затримується станцією відправлення, в чому нею видається росписка, до одержання від належної станції, повідомлення про настання виконання вимоги заявника та про зроблене згідно цього виправлення в накладній, або ж неможливість виконати заявлену вимогу.

Після одержання такого повідомлення станція відправлення робить відповідну помітку в дублікаті накладної й повертає його заявнику, з відобранням виданої раніше росписки.

Залізниця має право на відшкодування видатків, зроблених нею в наслідок виконання згаданих вимог, коли тільки останні не були виконані через вину самої дороги.

У випадкові перевозки кладі назад дорога має право вимагати, до переведення такої перевозки, виплати всіх приналежних їй зборів по попередній перевозці.

Народньому Комісару Шляхів, по згоді з Народнім Комісаром підлеглих відомств по приналежності, надається, у відхилення од постанов цієї статті, встановити порядок розпорядження кладями, що перевозяться цими відомствами,

Ст. 62. Про кладі, що прибули на станцію призначення, негайно вивіщуються короткі оповістки або складаються справочні переліки, а також видаються, на вимогу одержувача, справки без затримки.

Ст. 63. Коли в накладних так по іменних відправках, як і на пред'явника дубліката, зазначена адреса й спосіб посилки оповіщення про прибуття кладі, то станція призначення зобов'язана надіслати в самий день прибуття її, в усякому разі, не пізніше дванадцяти годин наступного дня, хоч би кладь прибула і раніше закінчення терміну приставки. Зазначені повідомлення або оповістки надсилаються на бланках встановленого Народнім Комісаріатом Шляхів зразку. Незалежно від витрат по посильці повідомлення, за складання цих повідомлень (оповісток) справляється дорогами з грузоодержувача окрема плата, що встановлюється тарифними установами. У випадкові непосилки, по вині залізниці, в зазначений нище термін повідомлення про прибуття грузу, дорога позбавляється права на справляння плати за переховування кладі, зазначеної в ст. 64, протягом просрочених нею днів. Коли ж через будь які причини станція призначення не може виконати доручення про повідомлення кладьодержувача, то вона повідомляє про те через станцію відправлення відправника кладі; у цьому випадкові вона не відповідає за невиконання того доручення й не позбавляється права на стягнення плати за переховання.

Вимагати від залізниці доказів про посилку нею повідомлення кладьовласник може лише в тому випадкові, коли при зазначеному ним способі, залізниця може одержати росписку чи инший документ, що засвідчує посилку такого повідомлення.

Ст. 64. Станція призначення обов'язана переховувати прибувші грузи: 1) протягом 48-ми годин безплатно, рахуючи з найближчої півночі, наступної за часом прибуття кладі, (ст. 43), 2) після закінчення цього терміну залізниця бере з одержувача плату за переховання, незалежно від того, чи переховувалася кладь у вагоні чи після вивантаження. Коли до того ж кладь, що належить до вивантаження на кошти одержувача, не буде вивантажено протягом 12-ти годин, рахуючи з найближчої півночі після прибуття кладі (ст. 43), то після

вичерпання цього терміну, залізниця бере плату за простої вагону, а після спливу вище зазначених 48-ми годин—і за переховання, а також має право вивантажити вантаж, беручи плату за вивантаження.

Розмір зазначеної плати визначається тарифами. Для вантажів, що їх перевозяться в спеціальних вагонах, або що потребують при вивантаженні особливих приладів, яких залізниця не обов'язана мати, а також, що перевозяться на особливих умовах безплатного переховання й простої вагонів встановлюються Вищою Радою по перевозках.

Порядок видачі вантажів, що мусять приставлятися в вагонах до склепів, елеваторів, заводів, пристанів та до інших пунктів вантаження, визначається: а) при приставці по коліях загального користування—правилами, що встановлюються Народнім Комісаром Шляхів і б) при приставці по коліях окремого користування—на умовах цих колій.

Ст. 65. При надмірному скупченні вантажів та повільному прийманні одержувачами, Народній Комісар Шляхів може скорочувати терміни безплатного переховування й простої вагонів, підвищувати розмір плати за переховування та за простої вагонів, в кожному разі чи для всіх, чи для деяких вантажів, а рівно ж дозволяти передавати прибувші вантажі до приватних склепів для переховання за рахунок й ризик вантажовласників, чи зачиняти тимчасово станцію для всіх чи деяких вантажів, що перебувають залізницею.

Постанови Народного Комісару Шляхів, що спіраються на цій статті, виконуються не раніш, як через 48 годин після вивіщення про те оповістки на відповідній станції.

Ст. 66. Сплив термінів переховання зупиняється в ті дні, коли видачі вантажів не провадиться, однак з тим, що вантажодержувач від виплати збору за переховування не звільняється за такі святкові дні, що вони наступали вже після початку платного переховування залізницею вантажів.

Ст. 67. Вантажі: 1) що швидко псуються; 2) що для їхнього переховання потребуються влаштування спеціальних помешкань чи відводу значних площ землі, або коли їхнє довге переховування в пожежному й санітарному відношенні чи через їхню непокладність або малоцінність буде визнано незручним; 3) привезені до станції але не здані до перевезки чи до переховування; 4) що на них видано одержувачем росписку в одержанні, мусять вантажовласником вивозитися зі станції, в терміни що їх встановлює Народній Комісар Шляхів.

Коли після закінчення цих термінів вантажовласник не подасть залізниці письмової заявки про те, що робити з вантажем, то залізниця має право продати з привселюдного торгу по правилах, що їх встановлює Вища Рада по перевозках. З одержаними від такого продажу грошима чинити згідно ст. 74 цього Статуту.

Ст. 68. Вантаж, що перевозиться, є для залізниць забезпеченням для всіх належних їм по перевозці виплат, а також для відшкодування збитків, що стягаються по ст. 55 і задовольняються цим забезпеченням переважно від усіх інших боргів вантажовласника чи стягнення з нього. Забезпечення це має силу до того часу, доки вантаж перебуває під зарядом залізниці або третьої особи, що його переховує за рахунок залізниці або ризикування вантажовласника (ст. 65).

Тоді, коли втратився при продажу недержаного вантажу сума, не покрити виплати, що приналежать залізницям, останні мають право стягнути невідшкодувану суму з вантажовласника.

У випадкові ревізії вантажу після розпорядження урядового відомства виплати, приналежні залізниці, сплачує їй відомство, що перевело ревізію; в випадкові конфіскації вантажів зазначені виплати залізниця стягає з вантажовласника.

Ст. 69. Залізниця обов'язана видавати вантажі на станції призначення в визначений для чинності станції час, негайно після сплати всіх зборів та виплат, приналежних на дану перевозку так залізницям, як і іншим підприємствам та установам.

Кладь видається: 1) що перевозиться по іменній накладній-тій особі, що нею груз адресований, після засвідчення особи одержувача, 2) що перевозиться по накладній на пред'явника-пред'явникові дублікату накладної.

Разом з кладю одержувачу видається в обох випадках оригінал накладної в зазначенням в останній стягненнях з нього виплат, з тим, що дублікати накладної на пред'явника від одержувача відбирається. Про одержання кладі по іменній накладній і про виплату, стягненої з нього залізницею суми грошей, одержувач розписується на документі, що його форму визначає Народній Комісар Шляхів.

Про одержання ж кладі й про виплату грошей по накладній на пред'явника, одержувач розписується на дублікаті накладної, зазначаючи виплачену суму, а також те чи він одержує кладь і виплачує гроші за себе особисто чи з доручення кладьовласника, й в останньому разі з чийого саме доручення. Всі ці відомости заносяться до накладної, що передається кладьодержувачеві, Прийняття кладі й накладної зобов'язує одержувача сплатити залізниці всі виплати що належать з данного грузу.

Правила в розвиток цієї статті, також про порядок видачі грузу в випадкові: а) втрати дублікату накладної по відправках на пред'явника й б) видачі грузу з наступною сплатою залізниці по біжучому рахунку—видає Найвища Рада по перевозках.

Ст. 70. Одержувач має право вимагати аби кладь, що йому видається, важила при самій видачі.

Коли що-до ваги, зазначеної в накладній, виявиться недостача, що перевищує встановлені нормальні розміри недостачі, що припускається (ст. 88), то витрати на зваження повертаються на кошти залізниці; коли ж після важення недостачи не виявиться, або коли вона не перевищує зазначених вище нормальних розмірів, або навіть виявиться зайвина у вазі то, збір за це важення стягається з одержувача.

Видання правил у розвиток цієї статті належить Вищій Раді по перевозках.

Ст. 71. Коли одержувач до 12 годин дня поставить вимоги що-де видачі прибувшої кладі й залізниця не виконає його вимог в той же день за чотирі години перед зачиненням станції або коли вимога що-де видачі кладі надійде після півдня й залізниця не виконає його до дев'яти годин ранку наступного дня, то одержувач має право вимагати від начальника станції складення про те акта.

При наявності вище наведеного факту залізниця відповідає, як за недержання терміну приставки, а рівнож позбавлюється права на одержання плати за переховання й простій вагону за час до найближчої півночі, наступної після дня складення акту.

Копія акту негайно видається одержувачеві безплатно.

Ст. 72. Коли залізниця вкрила або передбачає часткову витрату чи ушкодження кладі або коли така витрата й ушкодження зазначені особою, що кладю заряджує, то негайно складається акт (ст 14) з метою виявити стан кладі, суму збитків і, оскільки то можливе, причину часткової витрати, чи ушкодження кладі й час, коли така витрата або ушкодження відбулися.

У випадкові цілковитої витрати кладі так само складається акт.

Порядок перевірки стану кладів встановлює Народній Комісаріят Шляхів

Ст. 73. Грузи—не прийняті протягом тридцяти днів з дня прибуття вважається неодержаними.

Після закінчення зазначення терміну про неодержані кладі посилається негайне повідомлення відправникові.

Відправник неодержаної кладі, згідно ст. 61 цього Статуту, має право заряджувати нею й без подання дублікату, з тим що залізниця, після виконання його наказу в жадній спосіб не відповідає перед тією особою, що могла б мати дублікат накладної.

По іменних накладних незабрана кладь видається зазначеному в накладній одержувачеві, коли останній з'явиться за-для його одержання до виконання станцією вимоги відправника, повідомленого, що кладь не прийнято вчасно.

По накладних на пред'явника, коли дублікат подано до виконання станцією призначення у виконання вимоги відправника, кладь видається станцією пред'явникові дублікату з повідомленням лише про те відправника кладів.

Визначені в цій статті терміни не стосуються до наведених в ст. 67 цього статуту.

Ст. 74. Коли що-до неодержаної кладі (ст. 73) протягом двох місяців з дня його прибуття не надійде від відправника жодних розпоряджень, а одержувач не прибуде за кладю, то неодержана кладь призначається на продаж з привселюдних торгів по правилах, що їх видає Вища Рада по перевозках.

Вторговані від продажу гроші, після утримання всіх, належних залізниці, виплат і після плати, видаються по іменній відправці—відправникові, а по відправці на пред'явника-державцеві дублікату накладної.

Коли протягом року з дня продажу ніхто не виставить своїх прав на ті гроші, то їх передається до Наркомсоцбезу на загальних підставах.

Ст. 75. Визначення речей, що, через їхню високу вартість або їхню якість чи небезпеку, від них для правильної чи безпечної експлуатації, а також для цілоти решти кладів припускаються до перевезки при додержанні особливих умов, належить Вишій Раді по перевозках.

Такі речі перевозяться по особливих правилах, ще їх видає таж Рада.

Ст. 76. Перелік річей, що їхню перевозку заборонено в інтересах громадського ладу чи народнього здоров'я, також тих речей, ще через обсягу, вагу або їхні якості не припускаються до перевезки через умови рухомого складу або інші споруження, встановлюється постановами Народнього Комісара Шляхів.

РОЗДІЛ IV.

Відповідальність залізниць за перевезки.

Претензії, позови, давність, підсудність.

Ст. 77. Залізниця відповідає за шкоду й збитки, вчинені службовою чинністю її службовців, рівно ж інших осіб, нею призначених для виконання перевезки і сполученої з нею діяльності.

Ст. 78. Всеякі попередні, на випадок можливої шкоди чи збитку, угоди залізниць з пасажирами і відправниками або одержувачами кладів, що схиляються до зміни відповідальності покладеної на залізниці постановами цього Статуту або до цілковитого звільнення залізниць від тої відповідальності, визнаються недійсними.

Одначе залізницям надається вживати затвержені в установленому порядку умовні тарифи (ст. 7), що ними визначено найвищий розмір винагороди за витрату або ушкодження вантажу чи кладі, або передбачено продовжений термін приставки.

Ст. 79. Пасажир, що його неправильно висажено з потягу, може одержати поворотно від залізниці вартість квитка за непроїхане віддалення по чинному тарифу на те віддалення.

Незалежно від того пасажир може домагатися в загальному порядку відшкодування всіх, впливних з неправильного відсунення, збитків.

Ст. 80. Залізниця не відповідає перед пасажирами за прогаяння терміну приходу чи відходу потягу. Коли ж зазначене прогаяння потягне після себе перерву подорожі, через відхід погодженого потягу, пасажир, як що термін його квитка закінчується в день запізнення потягу, може вимагати продовження дійсності його квитка на відповідний термін.

Ст. 81. Залізниця відповідає за витрату чи зіссуття прийнятого до перевозки вантажу, коли не доведе, що воно трапилось від непереможної сили, від якостів самого вантажу чи через провину самих пасажирів, і обов'язана виплатити:

1) За витрату вантажу з оповіщеною цінністю—в розмірі оповіщеної цінности й за втрату вантажу, що його перевозиться по умовних пасажирних тарифах (ст. 78)—в розмірі, зазначеному в самому тарифі.

2) За зіссуття—в розмірі дійсно понесеного збитку, але не вище ніж за витрату.

Ст. 82. При неправильному вживанні тарифу чи помилках в розрахунках при визначенні перевозної плати й додаткових виплат, недобор мусить виплачуватися, перебор—повертатися.

На поповнення недобору залізниця може повертати належні з неї грузовласникові перебор та інші виплати. Порядок повернення переборів встановлює Народній Комісар Шляхів по згоді з Робітничо-Селянською Інспекцією.

Ст. 83. У випадковій неправильній відмові прийняти кладі до перевозки (ст. 4) або на переховання (ст. 37), залізниця, що відмовила прийняти, обов'язана виплатити власникові його за кожні двадцять п'ять пудів бруто (вага кладі паковкою), так само за груз меншої ваги—плату за наймання кладьового візника, рахуючи з місця приставки кладі и назад, незалежно від того, чи кінцями представлено крам до станції, чи будь яким иншим способом.

Розмір плати за наймання візника визначається по місцевих справочних цінах того дня, коли було відмовлене прийняти кладь).

Ст. 84. Коли порушено чергу приймання до відправки зазначеного до перевозки кладі (ст. 37), термін на його приставку вираховується (ст. 43) того дня, коли по наслідковому порядку фактичного прийняття, замість обміненого, було прийнято до відправки инший черговий груз тієї ж категорії. Крім того, залізниця, що відправляє, позбавляється плати за переховання кладі в склепі (ст. 37) з дня надходження черги прийняття зазначеної до перевозки кладі, до дня накладення штемцеля, що засвідчує прийняття кладі до відправки.

Ст. 85. Залізниця, що прийняла груз до перевозки вкупі з накладною, відповідає за виконання перевозки по всій дорозі пересунення грузу по залізницях і до видачі кладі. Кожна наступна залізниця, приймаючи кладі вкупі з першою накладною, тим самим приймає на себе відповідно до умов угоди що—до перевозки й бере на себе обов'язок виконати перевозки згідно з тою накладною.

Ст. 86. Залізниця, за винятком зазначених нище в наступних статтях, випадків, відповідає за збитки, що вчинить цілковита чи часткова втрата кладі чи ушкодження кладі, з менту прийняття його до перевозки й аж до видачі. З неї складається відповідальність лише тоді, коли вона доведе, що збиток вчинено через провину особи, що під її зарядом є груз, або через її вимоги або через хиби, властиві самій кладі, псування з середини, усушки, звичайної втрати й т. инше або через непереможну силу.

Коли зазначене в накладній місце призначення кладі є не на залізничій станції, то відповідальність залізниці, на підставі цього Статуту, закінчується на останній залізничій станції. Порядок дальшої перевозки й відповідальности визначають положення, що встановлюються на підставі ст. 12 цього Статуту.

Ст. 87. Залізниця не відповідає:

1) за недостачу кладі, що її, згідно тарифних правил або умов, складених з відправником та зазначених у накладній, перевозять у відчинених вагонах—оскільки така недостача залежить від ризику подібного способу перевозки;

2) за недостачу кладі, що його, згідно зробленої в накладній заяві відправника або акту ставції відправки (ст. 54), здано до перевозки без жадної паковки чи в паковці незадовольняючий, тоді, коли через якості кладі й для

запобігнення втрати його й ушкодження, належне пакування було необхідне-оскільки недостача дійсно трапилась через відсутність пакування або неналежність його;

3) за недостачу кладі, нагруженої відправником або вигруженої одержувачем-по правилах або по угоді, складеній з відправником і зазначеній в накладній,—оскільки недостача трапилась через небезпеку, залежну від навантаження або ж через хиби навантаження;

4) за недостачу кладі, що їй через якості її загрожує особлива небезпека цілковитої втрати або ушкодження в наслідок злому і ржі, внутрішнього зіпсуття, гублення понад звичайну форму, розтрушування, висушку-коли недостача трапилась через зазначену небезпеку;

5) за шкоду вчинену живим тваринам, коли ця шкода була наслідком особливої небезпеки, що її тягне за собою залізнична перевозка таких тварин;

6) за недостачу кладі й тварин, що їхня перевозка, згідно правил або угоди, складеної з відправником і зазначеної в накладній, припускається лише з поводитарями, оскільки недостача трапилась від такої небезпеки, що її знищення є метою поводиторювання кладі.

Коли через обставини справи виявиться, що недостача кладі могла трапитись через одну з зазначених причин,—то так і вважається, що недостача трапилась через одну з тих причин, поки особа, що їй належить право позову, не доведе протилежного.

Ст. 88. За грузи, що через їхні особливі природні якості звичайно зменшуються у вазі під час перевозки, залізниця відповідає за те зменшення в вазі лише остільки, оскільки зменшення перевищує норму, передбачену постановою, що видається Вищою Радою по перевозках в розвиток цієї статті.

В тих випадках, коли декілько пакунків кладі перевозяться по одній накладній, норму зменшення вираховують окремо для кожного пакунку, коли вагу окремих пакунків зазначено в накладній, чи її можна засвідчити будь-яким іншим способом.

Одначе, таким обмеженням відповідальности не можна скористуватися, коли буде доведено, що зменшення ваги, через виявлені обставини, трапилось не через якості кладі, або що визначена норма зменшення у вазі не відповідає якості кладі чи обставинам, що при них трапилось зменшення.

В випадку цілковитої втрати кладі, жодного вираховання за зменшення в вазі при винагороді не робиться.

Ст. 89. Коли кладі не видано протягом 30-ти днів наступних після закінчення визначеного терміну приставки (ст. 43), то особа, що має право розпорядження грузом, може вважати груз втраченим без наведення інших доказів.

Ст. 90. Винагорода за цілковиту чи часткову втрату кладі, зданого до перевозки з оповіщеною цінністю, визначається в розмірі оповіщеної цінности, але не більшому від дійсної її вартости; винагорода ж за кладі без оповіщення цінности, визначається відповідно до дійсної вартости кладі, але не вище найбільших норм, що їх встановлює Найвища Рада по перевозках.

Дійсна вартість грузу вираховується відповідно до торговельної (ринкової) ціни, а коли такої нема—до звичайної вартости, що її мали однородна кладь тієї ж якості в той же час і в тому ж місці, коли й де слід було провадити видачу кладі. Митні витрати, перевозна плата і взагалі всі видатки по перевозці, що їх мусив би виплатити одержувач, коли б кладь прибула по призначенню цілою, вираховуються з суми винагороди.

Ст. 91. Особа, що має право на винагороду, може при одержавні її зазначити в розписці, щоб, коли залізниця відшукає цю кладь протягом шести місяців від терміну приставки, вона негайно повідомила його про те. Про це зазначення мусить видаватися листовне посвідчення.

В цьому разі особа, що має право на винагороду, може протягом 30-ти днів з дня повідомлення залізницею вимагати, аби цю кладь було видано йому

даремно, після його вибору, чи на станції відправки чи на станції призначення, зазначеній в накладній, замість винагорода, одержаної ним, що повертається.

Коли не було зроблено наведеного вище зазначення, або коли особа, що має право на винагороду, не дала жадних вказівок протягом 30-ти денного терміну або ж, коли втрачена кладь була розшукана після закінчення шости місяців,—то залізниця має право розпорядитися не в порядку, встановленому для недержаних кладів (ст. 74).

Ст. 92. Коли кладь ушкоджено, залізниця виплачує суму, що на неї знизилася вартість кладі.

Коли перевозка робилася по умовленому тарифу згідно ст. 78, то й винагорода пропорційно зменшується.

Грузовласник має право відмовитися від прийняття ушкодженої, кладі лише в тому разі, коли вона через ушкодження змінила свої якості, втративши свою цінність.

Ст. 93. Залізниця відповідає за недодержання терміну приставки кладі (ст. 43) лише тоді, коли вона не доведе) що прогаяння трапилось через події від залізниці незалежні й запобігти їм вона не могла.

Ст. 94. Коли кладь не приставлено в термін, то втрачати може, не доводячи понесених ним від прогаяння збитків, стягнути винагороду в нище зазначеному розмірі.

1/10 перевозної плати (без додаткових зборів) за прогаяння рівне або менше 1/10 терміну і приставки.

2/10 перевозної плати (без додаткових зборів) на прогаяння рівне або менше 2/10 терміну і приставки.

3/10 перевозної плати (без додаткових зборів) за прогаяння рівно або менше 3/10 терміну і приставки.

4/10 перевозної плати (без додаткових зборів) за прогаяння рівне або менше 4/10 терміну і приставки.

5/10 перевозної плати (без додаткових зборів) що перевищує 4/10 терміну і приставки.

Коли ж збитки від прогаяння підтверже нідоказами то на винагороду може, призначатися сума, одначе, не більше цілої перевозної плати.

Право на винагороду за прогаяння в приставці зникає, коли вимогу (ст. 97) про таку винагороду заявлено після закінчення 30-ти днів з дня видачі кладі.

Ст. 95. Коли винагороду або перебор належної особі, що має право подання про те вимоги, не буде добровільно виплачено залізницею по перевозці місцевого сполучення протягом 2-х місяців, а по перевозці прямого сполучення—протягом 3-х місяців з дня подання вимоги, то залізниця обов'язана виплатити відсотки на виплату суми в розмірі дванадцяти річних на сто, за весь час від закінчення зазначених термінів до дня надсилки повідомлення про призначення на виплату належної винагороди або до дня відсилки грошей.

Ст. 96. Відповідальність залізниці, що впливає з угоди про перевозку, не поширяється на речі, вилучені з перевозок (ст. 76) або припущені до перевозок лише на певних умовах (75), що їх все ж таки було здано до відправки під неправильною чи неточною назвою, або на ті, що до них відправник не виконав приписаних заходів до безпечности.

Ст. 97. Право подавати залізниці вимогу (претензію чи позову) на підставі угоди про перевозку кладі належить лише тому, що має право розпорядження кладдю, що до перевозки вантажу, зазначені вимоги також може подавати державець вантажної покітки.

Таку вимогу слід подавати; а) при перевозці в місцевому сполученні—керуванню належної залізниці; б) при перевозці в прямому сполученні (ст. 8.), Керуванню залізниці відправки чи залізниці відправлення. Позивач має право вибору, що до Керувань зазначених залізниць.

Позву в суді втратний може розпочати що до тієї еправи й тієї залізниці, що ним обрано, не раніш відхилення залізницею поданої ним вимоги в цілому або в будь-якій частині, чи після закінчення з дня подання заяви або здачі її під росписку до пошти—3-х місяців, коли претензія його виникла що-до перевозки місцевого сполучення, й чотирьох місяців, коли виникла з перевозки прямого сполучення. Позву можна розпочати лише в тому суді, де перебуває Керування залізниці, що відповідає, та в тому, що йому позва підсудна.

Після заяви вимоги в Керуванні одної з зазначених залізниць обрання іншої залізниці для подання на неї позови, не припускається.

Ст. 98. Згадану в ст. 97 вимогу слід роботи листовно й вона мусить мати суть вимоги (перебор, недостача, прогаяння і т. д.), суму кожної статті, вимоги що-до кожного поданого документа, перелік документів, поданих до заяви, поштову адресу відправника, що на неї він бажає одержати відповідь і виправляє винагороду, або зазначення тієї каси залізниці що до останньої поставлено вимогу, що з тієї каси він бажає одержати винагороду.

Вимогу цю можна подати до Керування залізниці, що до неї вимогу скеровано, або одному з начальників станції залізниці, підпорядканих зазначеному Керуванню.

До заяви мусять додавати документи, що ствержують претензію, в оригіналах.

Про прийяття заяви, що подається безпосередньо до Керування залізниці або начальника станції, видається посвідчення; в ньому зазначається рік, місяць, день подання заяви, також кількість доданих до неї документів.

Форму розписки встановлює Народній Комісар Шляхів.

Ст. 99. Керування дороги обов'язано надіслати відповідь заявникові вимоги про винагороду на зазначену ним поштову адресу про свою згоду чи незгоду задовольнити заявлену претензію, і крім того, в першому разі видати наказа про виплату визначеної суми, а в другому повернути подані до вимоги документи, точно зазначаючи на них, в разі часткового задоволення претензії, виплачену суму.

Ст. 100. Претензії, що впливають з угоди про перевозку, зникають після прийяття грузу чи вантажу за винятком таких випадків:

1. Претензій за прогаяння, коли такі претензії подано до одної з зазначених в ст. 97 залізниць протягом терміну, що не перевищає 30-ти днів виключаючи з терміну день одержання кладі.

2. За недостачі вантажу чи кладі, що їх засвідчено, згідно ст. 72, до прийяття вантажу й кладі одержувачем, що має право відмовитися від прийяття кладі навіть після прийяття ним накладної, й виплати перевозних грошей до того часу, поки, згідно його вимозі, не буде засвідчено в порядку, передбаченому ст. 72 цього Статуту, недостачі, що його він зазначає; коли при видачі кладі не буде будь-якої речі з числа зазначених у накладній, то одержувач може виключити в розписці або дублікаті накладної (ст. 62) пакунки, що їх не вистачає, зазначивши їх окремо.

3. Претензії за перебори чи недобори (ст. 82).

Ст. 101. Вимоги й позови до залізниць, що впливають з постанов цього Статуту й не зникли в силу ст. ст. 94 і 100, зникають після річної давности, коли винагороду раніш не було визначено визнанням її залізницею погодною умовою чи постановою суду.

Після такої ж давности зникають вимоги залізниць про винагороду за понесені ними, від вчинків пасажирів або грузовласників, збитки, рівно ж про виплату недоборів.

Ст. 102. Встановлений в ст. 101 річний термін вираховується:

1) для позовів про винагороду за ушкодження або часткову втрату вантажу чи кладі—з дня видачі вантажу чи кладі;

2) для позовів про винагороду за цілковиту втрату вантажу чи кладі з дня скінчення термінів, встановлених ст. ст. 30, 89, 97 і 99 цього Статуту;

3) для позови про винагороду за прогаяння в приставці-з дня видачі кладі, коли вимогу про таку винагороду було заявлено в термін, зазначений в ст. 94;

4) для позовів про повернення переборів та про виплату недоборів—з дня остаточної виплати перевозних грошей та додаткових зборів;

5) для позовів про виплату післяплати—з дня настання терміну такої виплати (ст. 58);

6) для позовів про видачу післяплати по заявлених свідоцтвах—з дня настання для залізниці обов'язку видати післяплату заявникові про втрату свідоцтва (ст. 58);

7) для решти позовів, в тому числі й позовів, що випливають після комісійних операцій також по склепах, рівно ж транспортних операцій мійських станцій (ст. 12, 41)—з дня вчинення події, що є приводом до позови.

Ст. 103. Перебіг річного терміну, визначеного в ст. 101, на подання позовів до залізниць, не зупиняється для малолітніх і, взагалі, осіб недієздатних.

Ст. 104. Перебіг визначеного ст. 101 терміну зупиняється поданням заяви в порядку ст. 97 цього Статуту на весь час, доки претензію не розв'язано. Коли в претензії відмовлено, то перебіг зазначеного терміну продовжується з дня повідомлення заявника письмовою відповіддю залізниці.

Ст. 105. Позви до залізниць про винагороду за шкоду й збитки, вчинені їхніми службовцями, не можна подавати до Кримінального суду при розгляді справ про осіб, що притягаються до відповідальності за неправильні вчинки при експлуатації або невиконання покладених на них обов'язків.

Такі позови належать до компетенції цивільного суду; їх розв'язують згідно правил цивільного судочинства.

Ст. 106. Народній Комісар Шляхів і Народній Комісар Юстиції після взаємної згоди встановлюють суди в місцях, де перебувають Керування залізниць, що мають розглядати позови до залізниць.

Визначення цих судів публікується до загального відому.

Ст. 107. По позовах до залізниць всі судові повістки, копії заочних постанов і всі інші папери, що їх належить уручати відповідальникам, надсилаються до Керування залізниці, що відповідає.

Примітка. Для з'явлення до суду залізниці, що відповідає, призначається місячний термін.

За Голову Ради Народніх Комісарів *А. Цюрупа*.

За Керуючого Справами Ради Народніх Комісарів *Смолянників*.

Секретар Ради Народніх Комісарів *Л. Фотієва*.

Москва, Кремль 12/IV—22 року.

2-е ИЗДАНИЕ русское (официальное).

Собрание Указаний и Распоряжений

23952. Рабоче-Крестьянского Правительства Украины.

№ 41 || == 12 Октября 1922 г. == || № 4

СОДЕРЖАНИЕ

Ст. 598. О введении в действие Уголовно-Процессуального Кодекса УССР
(постановление).

Постановление Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

598. О введении в действие Уголовно-Процессуального Кодекса УССР.

Для упрочения революционного правопорядка и установления точно-определенных положений о производстве уголовных дел, Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет признает необходимым объединить все процессуальные правила в единый Уголовно-Процессуальный Кодекс, приняв—в целях достижения единства судебного производства в Советских Републиках—за основу Уголовно-Процессуальный Кодекс РСФСР, и *постановляет*:

1. Ввести в действие Уголовно-Процессуальный Кодекс УССР на всей территории Украинской Социалистической Советской Республики с 20 сентября 1922 года.

2. С введением в действие Уголовно-Процессуального Кодекса отменить действие следующих статей:

а) Из Положения о Народном Суде (Собр. Узак. УССР 1920 г., № 25, ст. 536): п. 1-й ст. 4-ой; п. 2-й и 3-й ст. 6-ой; статей: 7, 8, 28, 31, 33—39; примеч. к ст. 41; статей: 42, 48—50; 67, 69, 70, а также, поскольку они относятся к уголовному судопроизводству, статей: 9, 10, 26, 27, 29, 44—47, 51—66, 73; 75—81.

б) Из Временного Положения о Народных Судах и Ревтрибуналах (Собрание Узак. УССР. 1919 г., № 11, ст. 141) статей: 8—23, 23¹, 23².

в) Из Положений о Военных Революционных Трибуналах (Собрание Узак. РСФСР 1920 г., № 54, ст. 236) статей: 1, 3—6; 9—33.

г) Из Положения о Революционных Военно-Железнодорожных Трибуналах (Собр. Узак. РСФСР 1920 г., № 21, ст. 112) статей: 6, 8—11; 13—33.

д) Из Положения о Едином Верховном Трибунале УССР (Собр. Узак. УССР 1921 г. № 14, ст. 385) статей: 8—23, 27, 28.

г. Харьков, 13 сентября 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального

Исполнительного Комитета *Петровский*.

Зам. Секретаря ВУЦИК *Буздалин*.

Уголовно-Процессуальный Кодекс УССР.

ОТДЕЛ ПЕРВЫЙ.

ГЛАВА I.

ОСНОВНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ.

Ст. 1. Порядок производства уголовных дел в Судебных Учреждениях УССР определяется настоящим Кодексом.

Ст. 2. Преступность и наказуемость деяния определяется уголовным законом, действовавшим в момент совершения преступления. Законы, устраняющие преступность совершенного деяния или смягчающие его наказуемость, имеют обратную силу.

Останавливать решение дела под предлогом отсутствия, неполноты, неясности или противоречия законов суду воспрещается.

Ст. 3. Лица, в отношении коих приговор суда вошел в законную силу, не могут быть привлечены вновь к судебной ответственности по обвинению в том же преступлении иначе, как в случаях, предусмотренных ст. 378, 379, 449, 461 Проц. Кодекса.

Ст. 4. Уголовное преследование не может быть возбуждено, а возбужденное не может быть продолжаемо и подлежит прекращению во всякой стадии процесса:

1. За смертью обвиняемого, за исключением случаев, предусмотренных в ст. 381 Проц. Кодекса.

2. За примирением обвиняемого с потерпевшим по делам, возбуждаемым не иначе, как по жалобе потерпевшего, за исключением случаев, указанных в ст. 10 и 11 Проц. Кодекса.

3. За отсутствием жалобы потерпевшего по делам о преступлениях, возбуждаемым не иначе, как по таковым жалобам.

4. За истечением давности.

5. При отсутствии в действиях, приписываемых обвиняемому, состава преступления.

6. Вследствие акта об амнистии, если таковая исключает наказуемость, совершенного обвиняемым, или помилования отдельных лиц или прекращения дел о них постановлением Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета или его Президиума, в порядке предоставленных ему законом прав.

Ст. 5. Никто не может быть лишен свободы и заключен под стражу иначе, как в случаях, указанных в законе и в порядке, законом определенном.

Ст. 6. Каждый судья и каждый прокурор, обнаруживший в пределах своего участка или района содержание кого-либо под стражей без законного постановления уполномоченных на то органов или свыше срока, установленного законом или судебным приговором, обязан немедленно освободить неправильно лишенного свободы.

Ст. 7. Судья или прокурор, до сведения которого дошло, что в пределах его участка или района кто-либо содержится не в надлежащем месте заключения или не в надлежащих условиях, обязан принять меры к восстановлению законного порядка.

Ст. 8. Обвинение на суде поддерживается прокуратурой. Потерпевшему право обвинения предоставляется лишь в случаях, законом установленных.

Ст. 9. Прокуратура обязана возбуждать уголовное преследование перед судебными и следственными органами по всякому совершившемуся и подлежащему наказанию преступлению.

Ст. 10. Дела о преступлениях, предусмотренных ст.ст. 103-й, 1-й частью 157-й, 172, 173, 174, 175 Угол. Кодекса, возбуждаются не иначе, как по жалобе потерпевшего, и подлежат прекращению в случае примирения его с обвиняемым. Примирение допускается только до вступления приговора в законную силу.

Если прокуратурой признано будет необходимым вступить в дело в целях охраны публичного интереса, то поддержание обвинения в этом случае принадлежит только прокуратуре и дело не подлежит прекращению в случае примирения потерпевшего с обвиняемым.

Ст. 11. Дела о преступлениях, предусмотренных ст.ст. 153, 198 и 199 Угол. Кодекса, возбуждаются не иначе, как по жалобе потерпевшего, но прекращению за примирением сторон не подлежат.

Ст. 12. Вступившие в законную силу решения гражданского суда обязательны для уголовного суда только в отношении вопроса, имело ли место событие или деяние, но не в отношении виновности подсудимого.

Ст. 13. Вступивший в законную силу приговор уголовного суда по вопросу о том, совершилось ли преступление и совершено ли оно подсудимым, обязательен для гражданского суда в тех случаях, когда этим судом рассматриваются гражданские последствия преступления, рассмотренного уголовным судом.

Ст. 14. Потерпевший, понесший от преступного деяния вред и убытки, вправе предъявить к обвиняемому и к лицам, несущим ответственность за причиненные обвиняемым вред и убытки, гражданский иск, который подлежит рассмотрению совместно с уголовным делом.

Ст. 15. Гражданский иск может быть заявлен как при начатии уголовного дела и во время предварительного следствия, так и позже, но, однако до начала судебного следствия. Потерпевшие, не заявившие гражданского иска при производстве уголовного дела, имеют право предъявить гражданский иск в общем порядке.

Примечание. Если начатое дело было отложено, то потерпевший, не заявивший гражданского иска, может предъявить таковой при вторичном слушании дела.

Ст. 16. Гражданский иск, предъявленный при производстве уголовного дела, освобождается от пошлин и сборов.

Ст. 17. В случае смерти обвиняемого до постановления о нем приговора и разрешения гражданского иска, последний передается для рассмотрения его в общем порядке.

Ст. 18. Отказ в гражданском иске, постановленный при производстве уголовного дела, лишает потерпевшего права вторичного предъявления того же иска; равным образом, отказ в иске, постановленный в порядке гражданского судопроизводства, лишает потерпевшего права вторичного предъявления того же иска в суде при производстве уголовного дела.

Ст. 19. Все судебные заседания публичны. Удаление публики из залы заседания, на все время заседания или на часть его, допускается не иначе, как по мотивированному определению суда и при том, лишь в случаях, где представляется необходимым охранять военную, дипломатическую или государственную тайну, а также по делам о преступлениях, предусмотренных ст. 166—169 Уголовного Кодекса.

Ст. 20. Лица моложе 14 лет в зал судебного заседания не допускаются.

Ст. 21. При слушании дела при закрытых дверях приговор, во всяком случае, провозглашается публично.

Ст. 22. Производство по уголовным делам ведется на одном из двух государственных языков (украинском или русском) или на языке большинства.

населения данной местности. В тех случаях, когда обвиняемые, потерпевшие, свидетели или эксперты не владеют языком, на котором ведется производство по данному делу, суд обязан приглашать переводчиков и ставить заинтересованных лиц в известность о каждом производимом судом действии через переводчика.

Обвинительное заключение и иные документы должны быть вручаемы обвиняемым в этих случаях переведенными на родной язык обвиняемого и оглашаться, если он того требует, также, на его родном языке. Всякого рода бумаги и заявления могут быть подаваемы каждым из заинтересованных лиц на их родном языке, если удостоверено, что эти лица не владеют языком, на котором ведется производство по данному делу.

Ст. 23. Содержащиеся в настоящем кодексе термины имеют, если нет особых указаний, следующее значение:

1. „Суд“ означает—народные суды, совет народных судей, губернные революционные трибуналы, военные трибуналы, военно-транспортные трибуналы и Верховный Трибунал.

2. „Революционный трибунал“ означает—губернские трибуналы, военные и военно-транспортные трибуналы, Верховный Трибунал.

3. Под словом „судья“ понимаются—народные судьи и народные заседатели, председатель и члены советов народных судей, председатели и члены трибуналов, председатель и члены Верховного Трибунала.

4. Под словом „прокурор“ понимаются—прокурор Республики, помощники прокурора Республики, губернские прокуроры и их помощники и прокуроры, состоящие при советах народных судей, революционных губернских, военных и военно-транспортных трибуналах.

5. Под словом „следователь“ понимаются—народные следователи, следователи, состоящие при советах народных судей и революционных трибуналах, военные следователи и следователи по важнейшим делам при Народном Комиссариате Юстиции.

6. Под словом «стороны» понимаются—прокурор, поддерживающий в процессе обвинение, гражданский истец и представители его интересов, обвиняемый, его законные представители и защитники, потерпевший в тех случаях, когда ему представлено право поддерживать обвинение, и представители его интересов.

7. „Законные представители“ означают—родителей, опекунов и представителей тех учреждений и организаций, на попечении которых находится данное лицо, или же учреждений и организации, на обязанности которых лежит охрана соответствующих интересов.

8. Под словом „близкие родственники“ понимаются—муж, жена, отец, мать, сыновья и дочери, родные братья и сестры.

9. «Приговор» означает—решение, вынесенное судом в судебном заседании, по вопросу о виновности или невиновности обвиняемого.

10. „Определение“ означает—все другие решения, вынесенные судом в судебных или распорядительных заседаниях, а также решения, выносимые судом II-й инстанции.

11. „Суд I-й инстанции“ означает—народный суд, и революционный трибунал, „Суд II-й инстанции“ означает—совет народных судей и кассационный отдел Верховного Трибунала.

ГЛАВА II.

О ПОСУДНОСТИ.

Ст. 24. Все дела о преступных деяниях подсудны народному суду, за исключением дел, отнесенных законом к ведению революционных трибуналов.

Ст. 25. Народный суд рассматривает уголовные дела в составе: а) единоличного народного судьи, б) народного судьи и двух народных заседателей и в) народного судьи и шести народных заседателей.

Ст. 26. Единоличному народному судье, в порядке судебного приказа, подсудны исключительно дела, предусмотренные 1-й частью 132-й ст. и ст. ст. 215—227 Угол. Кодекса.

Преступления, предусмотренные ст. ст. 142—150, 160—162, 166—171, 183, 197, 197¹, Угол. Кодекса, рассматриваются исключительно в составе народного судьи и шести народных заседателей.

Все остальные дела, подсудные народному суду, подлежат рассмотрению в составе народного судьи и двух народных заседателей.

Ст. 27. Народный суд, с участием двух народных заседателей, президиум совета народных судей, губернский прокурор и прокурор Республики вправе, по особому каждому раз постановлению, передавать отдельные дела в случае их особой сложности или государственного или общественного интереса на рассмотрение народного суда с участием шести заседателей.

Ст. 28. Ведению революционных трибуналов исключительно подлежат дела:

а) о преступлениях государственных, предусмотренных ст. ст. 57—73 и 119 Угол. Кодекса;

б) о преступлениях против порядка управления; предусмотренных ст. ст. 74—78, 80; 2 ч. 81-й, 82—86, 89, 91, 92; 2 ч. 97 Угол. Кодекса;

в) о преступлениях воинских, предусмотренных ст. ст. 200—203, ч. 3 ст. 204, ч. 3 ст. 205, 206; 2 и 3 ч. ст. 207, 208—214 Угол. Кодекса.

г) о преступлениях должностных лиц, предусмотренных ст. ст. 105—109 и 116—117 в тех случаях, если предусмотренные этими статьями действия имели особо тяжелые последствия, или были совершены должностным лицом в корыстных или иных личных видах, 110—112, 2 ч. 113, 3 ч. ст. 114 и 115 Уголовного Кодекса;

д) об особо тяжких хозяйственных и имущественных преступлениях, предусмотренных ст. ст. 128, 130, 2 ч. 131 ст., п. п. е) и з) ст. 180, 2 ч. ст. 183 и ст. 184

Ст. 29. Ведению военных трибуналов там, где таковые учреждены, подлежат исключительно дела о воинских преступлениях, совершенных военно-служащими, и те дела о преступлениях не военно-служащих, кои были совершены ими совместно с военно-служащими или были совершены не военно-служащими в районе, где по условиям обстановки нет иных судов, кроме военных революционных трибуналов.

Ст. 30. Ведению военно-транспортных трибуналов исключительно подлежат те дела о преступлениях, подсудных революционным трибуналам, кои связаны с нарушением правильной деятельности железнодорожного и водного транспорта, причем дела о преступлениях не железнодорожных служащих и не служащих водного транспорта исключительно в случаях, если указанные преступления совершены этими лицами совместно с железнодорожными служащими или служащими водного транспорта, или совершены ими в пределах полосы отчуждения жел. дорог, или если в данном районе нет губернских или военных трибуналов и они не обслуживаются их выездными сессиями.

Ст. 31. Каждое дело подлежит рассмотрению в том суде, в районе которого было совершено преступление; если определить место совершения преступления невозможно, дело подсудно тому суду, в районе которого возбуждено уголовное преследование.

Примечание. В районе деятельности совета народных судей, границы участков и район подсудности народных судей определяются советом народных судей. При этом совет народных судей может поручить народному судье одного какого-либо участка рассмотрение всех дел определенной категории, возникающих во всем округе данного совета народных судей.

Ст. 32. Дело может быть передано из одного суда в другой такой же суд только в том случае, когда такой передачей может быть достигнуто более беспристрастное и более скорое и при том более полное рассмотрение дела.

Ст. 33. Вопрос о передаче дела из одного народного суда в другой такой же народный суд района того же совета народных судей, разрешается советом народных судей. Вопрос о передаче дела в народный суд другого района или суд другой категории разрешается исключительно Народным Комиссариатом Юстиции.

Ст. 34. Вопрос о передаче дела из одного революционного трибунала в другой такой же трибунал разрешается постановлением кассационного, военного или военно-транспортного отдела Верховного Трибунала, в отношении подведомственных им трибуналов. Вопрос о передаче дела в революционный Трибунал другой категории разрешается постановлением пленума Верховного Трибунала.

Ст. 35. Дело, которое вследствие наличия нескольких обвиняемых или по иным основаниям подсудно одновременно двум или нескольким судам одной категории, рассматривается тем судом, в районе которого было начато дело.

Ст. 36. Дела, по которым предмет обвинения является несколько преступлений, совершенных одним и тем же лицом, но в различных местах, могут быть соединены в одно производство и рассматриваться тем судом, в районе которого было начато дело.

Ст. 37. При наличии в деле обвинения по нескольким преступлениям, из которых одно или несколько подсудны народному суду, а другие подсудны трибуналу, дело в отношении всех преступлений подсудно трибуналу.

Ст. 38. При наличии в деле обвинений по нескольким преступлениям, из которых одно или несколько подсудны губерньскому трибуналу, а другие—военному или военно-транспортному трибуналу, дело в отношении всех преступлений соответственно рассматривается военным или военно-транспортным трибуналом.

Ст. 39. При наличии в деле обвинений по нескольким преступлениям, из которых одно или несколько подсудно военному трибуналу, а другие транспортному трибуналу, дело в отношении всех преступлений рассматривается тем трибуналом, в районе которого оно возникло или куда было первоначально направлено.

Ст. 40. При наличии в деле нескольких обвиняемых, из которых один или несколько несовершеннолетних (менее 16 лет), дело в отношении последних должно быть выделено и передано в комиссию о несовершеннолетних.

Ст. 41. Всякий суд, установив тем или другим путем, что в его производстве находится дело, подсудное какому-либо иному суду, обязан во всех случаях, кроме указанных ниже, немедленно приостановить производство по делу, в какой бы стадии оно до вынесения приговора ни находилось, и направить его по надлежащей подсудности.

Ст. 42. Всякий суд, установив, что находящееся в его производстве дело подсудно какому-либо другому такому же суду, может оставить дело в своем производстве только в случаях, если он уже приступил к проверке доказательств на судебном рассмотрении дела и если против этого не последовало возражений сторон.

Ст. 43. Народный суд, с участием шести заседателей, установив при рассмотрении дела, что таковое подсудно народному суду с участием двух заседателей, обязан, не приостанавливая производства, рассмотреть дело до конца.

Ст. 44. Всякое дело, направленное из одного суда в другой, в порядке вышеизложенных статей, подлежит безусловному принятию к производству тем судом, куда оно направлено, и никакие пререкания по этому поводу между судами не допускаются. Неправильное, по мнению суда, получившего дело, направление дела к нему может быть обжаловано этим судом в высшую инстанцию в порядке надзора, однако, не ранее, чем по вынесении им приговора по этому делу.

ГЛАВА III.

О СОСТАВЕ СУДА, СТОРОНАХ И ОБ ОТВОДЕ.

Ст. 45. Судьями могут быть лишь лица, назначенные или избранные в установленном законом порядке. В состав суда по каждому делу не могут входить в качестве судей лица, состоящие родственниками между собой.

Ст. 46. Каждое дело, рассматриваемое в судебном, либо в распорядительном заседании, должно быть заслушано в одном и том же составе судей; если кто-либо из судей, по какой-либо причине лишен будет возможности продолжать участвовать в заседании, он должен быть заменен другим судьей, и дело должно быть начато слушанием сначала.

Ст. 47. Судья не может участвовать при рассмотрении дела как в распорядительном, так и в судебном заседании:

- 1) если он является стороной или родственником какой-либо из сторон;
- 2) если он или его родственник заинтересованы в исходе дела;
- 3) если он участвовал в деле в качестве свидетеля, эксперта, лица, производившего дознание, следователя, обвинителя, защитника или представителя интересов потерпевшего, или гражданского истца по этому делу.

Ст. 48. Судья, принимавший участие в постановлении приговора в суде I-й инстанции, не может участвовать в рассмотрении того же дела ни в суде II-й инстанции, ни при новом рассмотрении этого дела в суде I-й инстанции вследствие отмены первоначального приговора.

Ст. 49. При наличии поводов, указанных в ст. ст. 45, 47 и 48 Проц. Кодекса, судья сам должен себя устранить от участия в деле; в случае неустранения, судья подлежит отводу по заявлению стороны. Кроме того, судья может подлежать отводу и в тех случаях, когда стороной указаны будут обстоятельства, вызывающие сомнение в беспристрастности судьи.

Ст. 50. Отвод должен быть заявлен стороной не позже, как при открытии заседания; позднее заявление отвода допускается лишь в тех случаях, когда основание отвода сделалось известным суду или лицу отводящему после начала судебного следствия.

Ст. 51. Заявленный против судьи отвод разрешается остальными участвующими в деле судьями, в отсутствие отводимого судьи; при равенстве голосов судья считается отведенным.

Ст. 52. Правила, изложенные в ст. 47 и 49 Проц. Кодекса, относятся к секретарю судебного заседания, переводчикам и экспертам, при чем, в отношении последних, с тем ограничением, что предыдущее их участие в том же деле в качестве экспертов и переводчиков не может служить основанием к отводу. Отвод разрешается судом, рассматривающим данное дело.

Ст. 53. Правила, изложенные в ст. ст. 47 и 49, равно относятся к прокурору. Отвод должен быть заявлен немедленно после того, как стороне сделались известными основания к отводу. Отвод разрешается судом, рассматривавшим дело. Однако если прокурор принимал участие в производстве следствия или дознания по данному делу, или поддерживал обвинение—эти обстоятельства не могут быть основанием для отвода.

Ст. 54. В качестве обвинителя могут участвовать в деле: члены прокуратуры, потерпевший, когда законом ему предоставлено это право, и уполномоченные профсоюзов, инспектора труда, представители Рабоче-Крестьянского Государственного Контроля и технической, продовольственной, санитарной и иной инспекции по делам их ведения. Другие лица могут быть допущены к участию в деле в качестве обвинителя только по особому определению суда, вынесенному в распорядительном или судебном заседании по данному делу.

Ст. 55. В качестве представителей интересов потерпевшего в тех случаях, когда ему предоставлено право поддержания уголовного обвинения, могут участвовать в деле: члены коллегии защитников, близкие родственники потерпевшего или его законные представители, а также уполномоченные профсоюзов, инспектора труда, представители Рабоче-Крестьянского Государственного Контроля по делам их ведения.

Ст. 56. В качестве представителей интересов гражданского истца могут участвовать в деле: члены коллегии защитников, близкие родственники или законные представители гражданского истца, а также и другие лица по особому разрешению суда. Если же гражданскими истцами являются учреждения или организации, то представителями их могут быть особо командированные ими лица, соответственным образом на то уполномоченные.

Ст. 57. В качестве защитников могут участвовать в деле члены коллегии защитников, близкие родственники обвиняемого, уполномоченные представители государственных учреждений и предприятий, а равно Южбюро ВЦСПС, Вукопспилки и других профессиональных и общественных организаций. Иные лица допускаются только с особого разрешения суда, в производстве коего находится данное дело.

Ст. 58. При наличии в деле гражданского иска прокурор может, если признает это необходимым, поддерживать иск во всех стадиях процесса.

Ст. 59. Участие защитника при рассмотрении дела обязательно:

1) по делам, рассматриваемым народным судом, с участием шести заседателей;

2) по делам, где подсудимый находится под стражей;

3) по делам, в которых участвует обвинитель;

4) по делам немых, глухих и вообще лиц, лишенных в силу физических недостатков, способности правильно воспринимать те или другие явления.

Ст. 60. Лицо, участвующее в деле, в качестве свидетеля, не может быть в том же деле защитником, обвинителем, а также представителем интересов потерпевшего или гражданского истца.

ГЛАВА IV.

О ДОКАЗАТЕЛЬСТВАХ.

Ст. 61. Суд не ограничен никакими формальными доказательствами и от него зависит, по обстоятельствам дела, допустить те или иные доказательства или потребовать их от третьих лиц, для которых такое требование обязательно. Присяга, как доказательство, не допускается.

Ст. 62. Доказательствами являются показания свидетелей, заключения экспертов, вещественные доказательства, протоколы осмотров и иные письменные документы и личные объяснения обвиняемого.

Ст. 63. Порядок собирания, хранения и рассмотрения вещественных доказательств и письменных документов определяются правилами настоящего Кодекса.

Ст. 64. Всякое лицо, вызванное в качестве свидетеля, обязано явиться и сообщить все ему известное по делу и давать ответы на предлагаемые ему следователем, судом и сторонами вопросы. При отказе свидетеля от дачи показаний у следователя, последний обязан составить об этом протокол и направить дело о таком свидетеле в ближайший народный суд, для наложения на уклоняющегося от дачи показаний наказания в объеме взысканий, указанных в главе VIII Уголовного Кодекса, в порядке судебного приказа, согласно ст. ст. 406—412 Проз. Кодекса. При отказе от дачи показаний на суде, соответствующее наказание непосредственно налагается судом, рассматривающим дело, по которому данное лицо было вызвано свидетелем.

Ст. 65. Не могут быть вызываемы и допрашиваемы в качестве свидетелей:

1) защитник обвиняемого по делу, по которому он выполняет таковые обязанности;

2) лица, которые в виду своих физических и психических недостатков не способны правильно воспринимать имеющие значение по делу явления и давать о них правильные показания.

Примечание. Для разрешения вопроса о способности лица быть свидетелем могут быть приглашаемы эксперты.

Ст. 66. При неявке свидетеля без уважительной причины следователь вправе подвергнуть неявившегося приводу, с одновременным принятием в отношении уклоняющегося от явки тех же мер, что и в случае, предусмотренном в ст. 64-й Проз. Кодекса. В случае неявки свидетеля на суд при рассмотрении дела, те же наказания могут быть наложены судом, рассматривающим дело, по которому данное лицо вызывалось в качестве свидетеля, без направления дела о нем в другое судебное место.

Ст. 67. Эксперты вызываются в случаях, когда при расследовании или при рассмотрении дела необходимы специальные познания в науке, искусстве или ремесле.

Примечание. Вызов экспертов обязателен для установления причин смерти и характера телесных повреждений, а также для определения психического состояния обвиняемого или свидетеля в тех случаях, когда у суда или следователя по этому поводу возникают сомнения.

Ст. 68. Лицо, вызываемое в качестве эксперта, обязано явиться, участвовать в осмотрах и освидетельствованиях и давать заключения. В случае неявки без уважительных причин, а также в случаях отказа без законных оснований от исполнения своих обязанностей, к экспертам применяются такие же меры, что и в отношении свидетелей (ст. 64 и 66 Проз. Кодекса).

Ст. 69. Свидетели и эксперты имеют право на возмещение понесенных ими расходов по явке и на вознаграждение за отвлечение от обычных занятий; эксперты имеют право и на вознаграждение за выполнение ими своих обязанностей. Размеры сумм, подлежащих уплате свидетелям и экспертам, определяются особыми инструкциями Наркомюста.

Ст. 70. Вещественными доказательствами являются предметы, которые служили орудиями совершения преступления, сохранили на себе следы преступления, или которые были объектами преступных действий обвиняемого, а также все иные предметы и документы, которые могут служить средствами к обнаружению преступления и открытию виновных.

Ст. 71. Вещественные доказательства должны быть приобщены к делу и храниться в том суде или у того свидетеля, в производстве которого находится дело. В отдельных случаях, вещественные доказательства могут быть впредь до окончания дела возвращены их владельцам, если последний о том ходатайствует и если удовлетворение этого ходатайства возможно без ущерба для производства дела.

Ст. 72. При передаче дела из одного суда в другой суд или от одного следователя другому следователю вещественные доказательства обязательно препровождаются вместе с делами.

Ст. 73. В приговоре или определении о прекращении дела должно содержаться указание на судьбу вещественных доказательств, при этом:

1) орудия преступления подлежат конфискации;

2) вещи, запрещенные к обращению, не выдаются и подлежат передаче в соответствующие учреждения или подлежат уничтожению;

3) вещи, не представляющие никакой ценности и не могущие быть использованными, подлежат уничтожению. В случаях ходатайства заинтересованных лиц и учреждений о выдаче им этих вещей, ходатайство

может быть удовлетворено, если суд признает, что в такой выдаче не имеется препятствий;

4) остальные вещи выдаются их владельцам. В случае спора о принадлежности этих вещей, спор этот подлежит разрешению в порядке гражданского судопроизводства.

Ст. 74. Вещественные доказательства хранятся до вступления приговора в законную силу или до постановления судом определения о прекращении дела. В тех случаях, когда спор о праве на вещи подлежит разрешению в исковом порядке, вещественные доказательства хранятся до вступления в законную силу решения, вынесенного по данному делу в порядке гражданского судопроизводства.

Ст. 75. Вещественные доказательства, подвергающиеся быстрой порче, если не могут быть возвращены владельцу, немедленно сдаются в подлежащее государственное учреждение для обращения в употребление. В случае оказавшейся необходимости возвратить впоследствии вещественные доказательства, получившие их учреждения возвращают их теми же предметами или их денежным эквивалентом.

Ст. 76. В случае надобности судом или следователем могут быть вызваны переводчики. Переводчики имеют право на возмещение понесенных ими расходов по явке и на вознаграждение за исполнение своих обязанностей. Размеры сумм, подлежащих уплате переводчикам, определяются особыми инструкциями Народного Комиссариата Юстиции.

Ст. 77. В случае уклонения переводчиков от явки или от исполнения своих обязанностей на суде и следствии, к ним применяются меры, указанные в ст. 64 и 66 настоящего Кодекса.

Ст. 78. При производстве обысков и выемок следователем призываются понятые. Понятыми не могут быть лица, участвующие в деле в качестве сторон, а также родственники сторон.

Ст. 79. Понятые имеют право на возмещение понесенных ими расходов по явке и на вознаграждение за отвлечение их от обычных занятий. Размер сумм, подлежащих уплате понятым, определяется особыми инструкциями Народного Комиссариата Юстиции.

Ст. 80. В случае отказа понятых от явки или исполнения их обязанностей, следователем могут быть применимы к ним те же меры, что в отношении свидетелей, экспертов и переводчиков (ст. 64 и 66 Проц. Кодекса).

ГЛАВА V.

О ПРОТОКОЛАХ.

Ст. 81. Протоколы обязательно ведутся при следственных действиях, а также в распорядительных и судебных заседаниях.

Ст. 82. Протокол о производстве следственных действий—допросов, обысков, выемок, осмотров и освидетельствований, составляется следователем и должен содержать в себе: указание места и времени совершения следственного действия, обозначение следователя, сторон, понятых, содержание показаний допрошенных лиц, результат осмотра, освидетельствования, обыска, выемки, заявления и ходатайства сторон, свидетелей, экспертов и других лиц, постановления, вынесенные следователем. Протокол подписывается следователем и понятыми, если таковые имеются, а также допрошенным лицом. Всякие оговорки, поправки и подчистки должны быть оговорены в протоколе перед подписями.

Ст. 83. В протоколе распорядительного заседания обозначаются место и время заседания, состав суда, стороны, если таковые присутствуют, слушаемое дело, поступившие ходатайства и вынесенные судом определения. Протокол подписывается председательствующим и секретарем.

Ст. 84. В протоколе судебного заседания обозначаются: место и время заседания, с указанием, когда оно было открыто и когда закрыто. Состав суда, стороны, если они присутствуют, слушаемое дело, все действия суда в том именно порядке, в каком они имели место, заявления, ходатайства сторон, свидетелей, экспертов и иных лиц, постановленные судом определения, содержание показаний и объяснений подсудимого, свидетелей и экспертов, краткое содержание последнего слова подсудимого, а равно и все то, о занесении в протокол чего стороны ходатайствовали. Содержание прений сторон в протокол не заносится, а лишь отмечается порядок, в каком они имели место на суде.

Ст. 85. В протоколе судебного заседания обязательно должны быть отмечены: разъяснения сторонам права отвода, заявления их по этому поводу, с соответствующими определениями суда, разъяснение подсудимым их права давать объяснения после каждого судебного действия, оглашение письменных показаний обвиняемого, свидетелей и экспертов, а равно оглашение других документов, предоставление подсудимым последнего слова, разъяснение порядка и сроков обжалования. Протокол подписывается председательствующим и секретарем.

Ст. 86. В течение трех суток после изготовления протокола и его подписания, стороны, участвующие в судебном заседании, могут подать свои замечания на протокол, с указанием на его неправильность или неполноту. Суд обязан обсудить означенные замечания и вынести по ним свои определения.

ГЛАВА VI.

О СРОКАХ, О СУДЕБНЫХ ИЗДЕРЖКАХ.

Ст. 87. Сроки исчисляются часами, сутками и месяцами. При исчислении сроков не принимается в расчет тот час и день, которым начинается течение сроков.

Ст. 88. При исчислении срока сутками, срок оканчивается в 12 часов ночи последних суток; если же действие должно быть произведено в суде или у следователя, то срок оканчивается в момент окончания занятий в камере суда или следователя, но не ранее 4 часов дня последних суток.

Ст. 89. При исчислении сроков месяцами, срок оканчивается в соответствующее число последнего месяца; если же конец срока, исчисленного по месяцам, приходится в такой месяц, который не имеет соответствующего числа, то срок оканчивается в последний день этого месяца.

Ст. 90. Если срок оканчивается в праздничный день, то последним днем срока считается следующий за праздничным рабочий день.

Ст. 91. Срок не считается пропущенным, если жалоба или требуемая бумага сдана до истечения срока на почту.

Ст. 92. Стороне, пропустившей срок по уважительной причине, таковой должен быть восстановлен постановлением следователя или определением суда, в производстве которого находится дело.

Ст. 93. Судебные издержки состоят:

- 1) из сумм, выданных свидетелям, экспертам и переводчикам;
- 2) из сумм, израсходованных на хранение, пересылку и исследование вещественных доказательств;
- 3) из иных, понесенных судом по производству данного дела непредвиденных расходов.

Ст. 94. В случае признания подсудимого виновным, суд, постановивший приговор, постановляет одновременно о взыскании с него издержек. Если по делу признаны виновными несколько подсудимых, то суд постановляет, в каком размере ложатся издержки на каждого из них, руководствуясь имущественным положением осужденных.

Ст. 95. При прекращении дела, при оправдании подсудимого, а равно при несостоятельности лица, на которого должны быть наложены судебные издержки, таковые принимаются на счет казны.

При прекращении дела примирением сторон, суд вправе возложить издержки на одну или обе стороны.

При освобождении от наказания подсудимого, признанного виновным, суд вправе возложить на него судебные издержки.

ОТДЕЛ ВТОРОЙ.

ГЛАВА VII.

ВОЗБУЖДЕНИЕ ПРОИЗВОДСТВА ПО УГОЛОВНОМУ ДЕЛУ.

Ст. 96. Поводами к возбуждению уголовного дела являются:

- 1) заявление граждан и различных объединений и организаций;
- 2) сообщение правительственных учреждений и должностных лиц;
- 3) явка с повинной;
- 4) предложение прокурора;
- 5) непосредственное усмотрение органов дознания, следователя или суда.

Ст. 97. Заявления граждан могут быть письменные и словесные. Словесные заявления заносятся судьей, следователем, органами дознания и прокурором в протокол, который подписывается заявителем. При принятии заявлений должна быть разъясняема заявителям ответственность за ложный донос.

Ст. 98. Письменные заявления должны быть подписаны лицом, от которого они входят. Анонимные заявления могут служить поводом к возбуждению уголовного преследования только после предварительной негласной проверки их органами дознания.

Ст. 99. Судья, следователь, прокурор и органы дознания обязаны принимать все заявления по поводу совершенных кем-либо или готовящихся к совершению преступлений, при чем судья и следователь обязаны принимать таковые также и по делам им не подсудным, в каковом случае дело направляется ими по надлежащей подсудности.

Ст. 100. Усмотрев из самого заявления или сообщения отсутствие в деле признаков преступления, органы дознания, прокурор или следователь отказывают в производстве дознания или предварительного следствия, о чем объявляют заинтересованным лицам или учреждениям, каковой отказ может быть обжалован в семидневный срок заявителями в надлежащий суд.

Суд, усмотрев из поступившего к нему заявления или сообщения, отсутствие в деле признаков преступления, не дает дальнейшего движения делу, о чем объявляет заинтересованным лицам или учреждениям.

Ст. 101. При наличии поводов, указанных в ст. 96 Проз. Кодекса, и при наличии в заявлении указаний на состав преступления:

1. Органы дознания приступают к производству дознания, при чем по делам, где обязательно производство предварительного следствия, обязаны в течение суток сообщить о том следователю и прокурору.

2. Прокурор направляет дело для производства предварительного следствия или дознания либо непосредственно в суд.

3. Следователь приступает к производству предварительного следствия, о чем в течение суток сообщает прокурору.

4. Суд направляет дело для производства дознания или предварительного следствия, либо принимает дело непосредственно для рассмотрения его по существу.

ГЛАВА VIII.

О ДОЗНАНИИ.

Ст. 102. Органами дознания являются:

1) Органы милиции и уголовного розыска.
2) Органы Государственного Политического Управления, а также органы податной, продовольственной, санитарной, технической, торговой инспекции и инспекции труда по делам, отнесенным к их ведению.

3) Правительственные учреждения и должностные лица, по делам о проступках, подлежащих дисциплинарному взысканию, могут производить дознание о таковых с тем, что дело в течение 3-х суток передается по подсудности, если оно не направлено в административном порядке.

Ст. 103. Органы дознания принимают меры к тому, чтобы до начала предварительного следствия или до разбора дела по существу, если предварительное следствие не производится, были сохранены следы преступления и была устранена для подозреваемого возможность скрыться.

Ст. 104. При производстве дознания могут быть опрашиваемы подозреваемые лица и свидетели; выемки, обыски, осмотры и освидетельствования могут быть производимы в тех случаях, когда имеются достаточные основания полагать, что следы преступления и другие вещественные доказательства могут быть уничтожены или скрыты.

Ст. 105. Задержание органами дознания лица, подозреваемого в совершении преступления, допускается лишь как мера предупреждения уклонения подозреваемого от следствия и суда, и притом лишь в следующих случаях:

1) когда преступник застигнут при непосредственном приготовлении, самом совершении преступления или тотчас после его совершения;

2) когда потерпевший или очевидцы укажут на данное лицо, как на совершившее преступление;

3) когда при или на подозреваемом лице, или в его жилище будут найдены следы преступления;

4) когда подозреваемый покушался на побег или задержан во время побега;

5) когда подозреваемый не имеет места постоянного жительства или места постоянных занятий;

6) когда не установлена личность подозреваемого.

Ст. 106. О задержании подозреваемого, с указанием оснований задержания, органы дознания должны в течение 24 часов сообщить суду, которому подсудно данное дело или же народному судье, в районе которого произошло преступление или был задержан подозреваемый.

По делам, по которым обязательно производство предварительного следствия, о задержании обвиняемого органы дознания должны сообщить в тот же срок следователю и прокурору.

При неподтверждении судом, народным судьей или следователем ареста в течение 48 часов с момента получения ими извещений от органов дознания о произведенном задержании, задержанный должен быть освобожден.

Примечание. Порядок утверждения арестов, производимых органами Государственного Политического Управления, определяется особыми правилами, для того установленными.

Ст. 107. Производство дознания не может продолжаться более месяца, при чем:

1) если дознанием не установлено наличие в деле признаков преступления или не обнаружены виновные—весь материал дознания подлежит препровождению к прокурору для прекращения дела;

2) если дознанием добыты данные, изобличающие кого-либо в совершении преступления, за которое высшее наказание, согласно Уголовному

Кодексу предусмотрено в виде лишения свободы на срок до одного года, то весь материал дознания направляется органами дознания непосредственно в суд, которому подсудно данное дело;

3) в случаях, когда наказание, предусмотренное за преступление, установленное дознанием, превышает указанный предел или назначено не ниже одного года—органы дознания направляют весь собранный материал для дальнейшего направления прокурору.

Ст. 108. В случаях, когда дознанием добыты данные, изобличающие кого-либо в совершении преступлений, по которым обязательно предварительное следствие, органы дознания, сообщив о сем немедленно следователю и прокурору, передают весь материал дознания следователю немедленно же, не выжидая конца месячного срока, установленного ст. 107 для производства дознания, принимая до вступления следователя в дело лишь меры, препятствующие уничтожению следов преступления или уклонению подозреваемых от следствия и суда.

Ст. 109. Общий надзор за производством дознания принадлежит прокуратуре, которая имеет право знакомиться со всеми материалами дознания в любой момент и по любому делу, давать указания органам дознания и предлагать им произвести те или иные действия. Жалобы на действия органов дознания приносятся прокурору и разрешаются этим последним.

ГЛАВА IX.

ОБЩИЕ УСЛОВИЯ ПРОИЗВОДСТВА ПРЕДВАРИТЕЛЬНОГО СЛЕДСТВИЯ.

Ст. 110. Производство предварительного следствия обязательно по всем делам, рассматриваемым революционными трибуналами и народным судом с шестью заседателями; по всем остальным делам предварительное следствие и отдельные следственные действия производятся по особому каждый раз определению суда или по предложению прокурора. В случае отказа стороне в производстве предварительного следствия или отдельных следственных действий, судом должно быть вынесено мотивированное определение, с указанием оснований отказа.

Ст. 111. Следователь, если признает поступивший к нему материал дознания достаточно полным и дело достаточно разъясненным, вправе не производить предварительного следствия или же ограничиться производством отдельных следственных действий. При этом следователь обязан выполнить следующие следственные действия, которые, во всяком случае, являются обязательными:

- 1) предъявление обвинения обвиняемому;
- 2) допрос обвиняемого, и
- 3) составление обвинительного заключения.

Ст. 112. Следователь, получив сведения или материалы о совершившемся в его участке преступлении, ему подследственном, обязан не позднее 24 часов по арестантским делам и 48 часов по всем остальным делам, приступить к производству следствия, составив о том постановление, копия которого немедленно направляется прокурору.

С момента начатия предварительного следствия органы дознания вправе действовать по данному делу не иначе, как по поручению следователя.

Ст. 113. При производстве предварительного следствия, следователь обязан выяснить и исследовать обстоятельства как уличающие, так и оправдывающие обвиняемого, а равно все обстоятельства, как усиливающие, так и смягчающие степень и характер его ответственности.

Ст. 114. Следователь направляет предварительное следствие, руководствуясь обстоятельствами дела, в сторону наиболее полного и всестороннего рассмотрения дела. Следователь не вправе отказать обвиняемому или потерпевшему в допросе свидетелей и экспертов и в собрании других доказательств,

если обстоятельства, об установлении которых они ходатайствуют, могут иметь значение для дела.

Ст. 115. Имеющими значение для дела являются обстоятельства, указанные в ст. ст. 24 и 25 Уголовного Кодекса, а равно и все другие обстоятельства, выяснение которых может иметь влияние на правильное расследование дела.

Ст. 116. В случае отказа в ходатайстве о производстве следственного действия или об установлении какого-либо обстоятельства, следователем должно быть составлено мотивированное постановление, с указанием основания отказа.

Ст. 117. Обвиняемый и потерпевший могут присутствовать при осмотрах, допросах и других следственных действиях и задавать вопросы свидетелям и экспертам. Следователь вправе отказать им в осуществлении означенных прав, если признает, что присутствие и участие их при производстве следственных действий может препятствовать раскрытию истины или сохранению в тайне тех сведений, преждевременное оглашение которых может помешать ходу предварительного следствия.

Ст. 118. Данные, добытые предварительным следствием, могут подлежать публичному оглашению лишь в том объеме, в каком следователь признает это возможным; опубликование данных предварительного следствия, без разрешения следователя, преследуется по закону.

Ст. 119. Предварительное следствие должно быть закончено в течение 2 месяцев со дня объявления подозреваемому лицу постановления о привлечении его в качестве обвиняемого. При невозможности закончить следствие в 2-х месячный срок, следователь сообщает прокурору о причинах, задерживающих окончание следствия.

Ст. 120. Могут быть соединяемы в одном следственном производстве лишь дела по обвинению нескольких лиц в соучастии в совершении одного или нескольких преступлений, или же в случае совершения одним лицом нескольких преступлений однородных или связанных между собой единством намерения.

Ст. 121. Надзор за производством предварительного следствия осуществляется прокурором, который вправе знакомиться с актами предварительного следствия и давать указания следователю о направлении и дополнении следствия. Указания, сделанные прокурором, обязательны для следователя.

Ст. 122. Следователь, усмотрев из дела, что совершением преступления причинен вред и убытки потерпевшему, обязан разъяснить последнему его право предъявить гражданский иск, о чем должно быть отмечено в протоколе.

Ст. 123. В случае предъявления гражданского иска, следователь обязан рассмотреть ходатайство потерпевшего и составить мотивированное постановление о признании потерпевшего гражданским истцом или об отказе в таком признании.

Ст. 124. Следователь вправе, по ходатайству гражданского истца или по собственной инициативе, принять меры обеспечения гражданского иска, если признает, что непринятие этих мер может лишить гражданского истца возможности получить возмещение понесенных вреда и убытков.

Следователь, усмотрев, что потерпевшему причинены вред и убытки и что есть основание ожидать предъявления гражданского иска, вправе принять меры обеспечения, хотя бы иск еще не был предъявлен.

Ст. 125. Следователь подлежит отводу в случаях, указанных ст. ст. 47 и 49. Отвод должен быть заявлен немедленно после того, как сделались известными основания к отводу.

Отвод, заявленный против следователя, направляется последним в течение 24-х часов в народный суд того района, где находится камера следователя, или в тот суд, при котором следователь состоит, причем производство следственных действий не приостанавливается.

Суд обязан в течение 3-х суток разрешить заявленный против следователя отвод.

ГЛАВА X.

О СЛЕДСТВЕННЫХ УЧАСТКАХ.

Ст. 126. Следователь производит предварительное следствие по преступлениям, совершенным в границах его участка. Если место совершения преступления неизвестно, то предварительное следствие производится тем следователем, в участке которого обнаружено преступление и где проживает виновный. В этом случае следователь производит начатое им следствие до его окончания или же до приведения в известность, где преступление совершилось, после чего передает дело подлежащему следователю.

Ст. 127. Производство следствия может быть, по постановлению Губсовнарсуда, передано из одного следственного участка в другой, при наличии поводов, указанных в ст. 47 Проз. Кодекса, а также в тех случаях, когда такой передачей может быть достигнуто более скорое и притом более полное расследование дела.

Ст. 128. Следователь, получив сведение о преступлении, подлежащем расследованию в другом следственном участке, ограничивается производством следственных действий, не терпящих отлагательств, а затем передает дело подлежащему следователю.

Ст. 129. Следователь вправе производить следственные действия и в других следственных участках, а равно вправе поручать производство этих действий подлежащему следователю, который обязан такое предложение исполнить.

В пределах города, хотя бы разделенного на несколько участков, следователь обязан самостоятельно производить все следственные действия.

Ст. 130. Спор о подследственности между следователями, состоящими в районе одного суда, разрешается этим последним; спор о подследственности между следователями, состоящими в районах различных судов, разрешается тем судом, в районе которого возникло дело; если же дело возникло в районе двух или нескольких судов одной и той же категории, то спор о подследственности разрешается тем судом, в районе которого раньше возникло дело.

Спор о подследственности между следователями, заключающийся в том, какому суду подсудно данное дело, разрешается порядком, указанным в ст. ст. 41 и 44 Проз. Кодекса.

ГЛАВА XI.

ПРЕД'ЯВЛЕНИЕ ОБВИНЕНИЯ И ДОПРОС.

Ст. 131. При наличии достаточных данных, дающих основание для пред'явления обвинения в совершении преступления, следователь составляет мотивированное постановление о привлечении данного лица в качестве обвиняемого.

Пред'явление обвиняемому обвинения должно последовать не позже, как в течение 48 часов со дня составления следователем постановления о привлечении данного лица в качестве обвиняемого.

Ст. 132. В постановлении о привлечении в качестве обвиняемого должны быть указаны имя, отчество и фамилия обвиняемого, время и место и другие обстоятельства совершения преступления, поскольку они известны следователю, а также основания привлечения.

Ст. 133. Обвиняемый, находящийся на свободе, вызывается телефонограммой или повестками по почте или через милицию. Повестки посылаются в 2-х экземплярах, из которых первый вручается обвиняемому, а второй, с его распиской, возвращается обратно. В случае временного отсутствия вызываемого, повестка для передачи ему вручается его домашним или ближайшим соседям под расписку.

Обвиняемый, находящийся под стражей, вызывается через заведующего местом заключения или допрашивается в месте заключения.

Ст. 134. В случае неявки, без уважительной причины, обвиняемый подвергается приводу. Следователь вправе подвергнуть обвиняемого приводу без предварительного вызова в тех случаях, когда обвиняемый скрывается от следствия или не имеет определенного места жительства или места постоянных занятий.

Ст. 135. В тех случаях, когда обвиняемый лишен возможности явиться к следователю по болезни, следователь может отправиться для допроса в место нахождения обвиняемого.

Ст. 136. В случае неизвестности места пребывания обвиняемого, или побега его, следователь делает распоряжение о розыске. При безуспешности розыска, следователь производит необходимые следственные действия по делу и пред'являет дело в суд, которому оно подсудно, для разрешения вопроса о дальнейшем движении дела.

Ст. 137. Следователь обязан допросить обвиняемого не позже, как в течение 24-х часов по его явке или приводе. Если допрос был произведен после означенного срока, то о причинах такого замедления должно быть отмечено в протоколе допроса.

Ст. 138. Перед допросом обвиняемого следователь должен удостовериться в его самоличности и разъяснить ему сущность пред'явленного обвинения.

Ст. 139. Следователь не имеет права домогаться показания или сознания обвиняемого путем насилия, угроз и других подобных мер.

Ст. 140. Обвиняемые допрашиваются порознь, причем следователь принимает меры к тому, чтобы обвиняемые по одному и тому же делу не могли сообщаться между собой. В случае надобности, следователь устраивает очную ставку между обвиняемыми, а также между обвиняемыми и свидетелем.

Ст. 141. Допрос обвиняемого начинается предложением рассказать все ему известное по делу, после дачи обвиняемым показаний, ему задаются вопросы. В протоколе допроса излагаются показания обвиняемого и отмечаются, по возможности, заданные обвиняемому вопросы и данные им на них ответы.

Показания обвиняемого заносятся в протокол в первом лице и, по возможности, дословно.

Ст. 142. По окончании допроса протокол прочитывается обвиняемому, который имеет право требовать дополнения протокола и внесения в него поправок, согласно данному им показанию.

Обвиняемому, в случае его о том просьбы, должно быть предоставлено право собственноручного написания показаний.

Протокол подписывается обвиняемым и следователем.

Ст. 143. При допросе немого, глухого или лица, говорящего на языке, непонятном для следователя, приглашается переводчик или лицо, понимающее знаки немого и глухого; участие этих лиц в допросе отмечается в протоколе, который подписывается этими лицами.

Ст. 144. Определение возраста обвиняемого, при отсутствии надлежащих документов, производится путем медицинского освидетельствования, в тех случаях, когда есть основание полагать, что обвиняемый является несовершеннолетним.

Ст. 145. При привлечении должностного лица в качестве обвиняемого, следователь обязан разрешать вопрос, подлежит ли обвиняемый на время следствия отстранению от должности, о чем сообщает по месту службы обвиняемого.

ГЛАВА XII. МЕРЫ ПРЕСЕЧЕНИЯ.

Ст. 146. От каждого лица, привлеченного в качестве обвиняемого, следователь отбирает подписку о явке к следствию и суду и обязательство сообщать о перемене своего местожительства. Сверх того, следователь вправе принять в отношении обвиняемого меры пресечения к уклонению от суда и следствия.

Ст. 147. Мерами пресечения являются:

- 1) подписка о невыезде;
- 2) поручительство личное и имущественное;
- 3) залог;
- 4) домашний арест;
- 5) заключение под стражу.

Ст. 148. Меры пресечения принимаются лишь после привлечения подозреваемого лица к делу в качестве обвиняемого и могут быть изменены или отменены после первого его допроса. В исключительных случаях, меры пресечения могут быть принимаемы в отношении подозреваемых лиц и до предъявления им обвинения. В этих случаях, предъявление обвинения должно иметь место не позднее 14 суток со дня принятия меры пресечения. При невозможности предъявления обвинения в указанный срок, мера пресечения обязательно отменяется.

Ст. 149. О принятии меры пресечения следователь составляет мотивированное постановление с указанием преступления, в котором обвиняется данное лицо и оснований принятия той или иной меры пресечения. О принятии меры пресечения немедленно объявляется обвиняемому.

Примечание. Одновременно с избранием меры пресечения обвиняемому способов уклониться от суда и следствия, следователь решает вопрос о возможности или невозможности оставить обвиняемого, если он должностное лицо, на занимаемой должности и, в случае надобности, составляет постановление об устранении его от занимаемой должности.

Ст. 150. При разрешении вопроса о необходимости принять меру пресечения, а также об избрании той или иной из означенных мер, следователь принимает во внимание: важность преступления, приписываемого обвиняемому, тяжесть имеющихся против него улик; вероятность возможного, со стороны обвиняемого, уклонения от следствия и суда или препятствования раскрытию истины; состояние здоровья обвиняемого, род занятий и другие обстоятельства.

Ст. 151. Прокурор может предложить следователю отменить принятую меру пресечения или заменить ее другой, или же избрать меру пресечения, если таковая не была избрана следователем. В случае несогласия следователя с предложением прокурора вопрос разрешается судом, которому подсудно данное дело.

Ст. 152. Подписка о невыезде состоит в отобрании от обвиняемого обязательства не отлучаться из избранного им или следователем места жительства без разрешения следователя или суда. В случае нарушения обвиняемым данной им подписки, таковая заменяется более строгой мерой пресечения, о чем обвиняемому должно быть объявлено при отобрании подписки о невыезде.

Ст. 152. Личное поручительство состоит в отобрании от заслуживающих доверия лиц подписки в том, что они ручаются за явку обвиняемого и обязуются доставить его к следователю или в суд по первому о том требованию. Число поручителей определяется следователем и не может быть менее двух.

При отобрании подписки от поручителей, им должно быть объявлено об ответственности их, в случае уклонения обвиняемого от следствия и суда.

Ст. 154. В случае уклонения от следствия и суда обвиняемого, относительно которого мерой пресечения было избрано личное поручительство, к поручителям применяются меры, предусмотренные ст. ст. 64 и 66 настоящего Кодекса.

Ст. 155. Имущественное поручительство состоит во взятии от достаточно для того состоятельного лица или организации подписки в том, что они обязуются уплатить известную сумму в случае неявки обвиняемого к следователю или в суд.

Ст. 156. Залог состоит в деньгах или ином имуществе, вносимом в суд самим обвиняемым, или другим лицом, или организацией в обеспечение явки обвиняемого к следователю и суду.

Ст. 157. Сумма имущественного поручительства или залога определяется следователем в соответствии с тяжестью обвинения, силой улик, имеющихся по делу против обвиняемого, имущественным положением поручителя или залогодателя и другими обстоятельствами дела.

Ст. 158. В принятии поручительства или залога следователь составляет протокол, который подписывается поручителем или залогодателем и выдается им в копии.

Ст. 159. В случае побега обвиняемого, или уклонения его от следствия и от суда, внесенный залог обращается в доход Республики, а при наличии имущественного поручительства взыскивается в доход Республики сумма, в которой было принято поручительство.

Ст. 160. Домашний арест заключается в лишении обвиняемого свободы в виде изоляции его на дому, с назначением стражи или без таковой.

Ст. 161. Заключение под стражу в качестве меры пресечения может быть назначено лишь по делам о преступных деяниях, за которые назначено наказание в виде лишения свободы, и притом лишь при наличии опасения, что обвиняемый скроется от следствия и суда, или же при наличии достаточных оснований полагать, что обвиняемый, находясь на свободе, будет препятствовать раскрытию истины. В постановлении о заключении обвиняемого под стражу, следователь обязан указать, какие именно обстоятельства явились основанием к избранной в качестве меры пресечения заключению под стражу.

Ст. 162. В тех случаях, когда в качестве меры пресечения избрано заключение под стражу исключительно в виду опасения, что обвиняемый, находясь на свободе, будет препятствовать раскрытию истины, содержание обвиняемого под стражей не может продолжаться более двух месяцев.

В особо сложных делах, срок этот, по определению суда, которому подсудно данное дело, может быть продлен на один месяц.

Ст. 163. Об избрании, в качестве меры пресечения, заключения под стражу, следователь сообщает прокурору и посылает копию постановления в место заключения и по месту службы обвиняемого. Если обвиняемый состоит подданным иностранного государства, то копия постановления препровождается также и в Народный Комиссариат по Иностранным Делах.

Ст. 164. Принятая в отношении обвиняемого мера пресечения отменяется или изменяется, когда отпадает дальнейшая необходимость в мерах пресечения вообще или мере пресечения, ранее избранной.

Отмена или изменение меры пресечения, принятая следователем, производится мотивированным постановлением последнего. Мера пресечения, избранная по предложению прокурора, может быть изменена следователем лишь с согласия прокурора. Если мера пресечения была назначена судом (ст. 151), то отмена или изменение этой меры может последовать лишь по определению суда.

ГЛАВА XIII.

ДОПРОС СВИДЕТЕЛЕЙ И ЭКСПЕРТОВ.

Ст. 165. Свидетели и эксперты допрашиваются на месте производства следствия, для чего вызываются к следователю. Вызов производится порядком, указанным в ст. 133 Проз. Кодекса.

Следователь вправе, если признает более удобным, произвести допрос в месте нахождения свидетелей и экспертов.

Ст. 166. Свидетели допрашиваются порознь и в отсутствии других свидетелей; при этом следователь принимает меры к тому, чтобы свидетели по одному и тому же делу не могли сообщаться между собой до окончания допроса. В случае надобности, следователь устраивает очную ставку между свидетелями.

Ст. 167. Перед допросом следователь удостоверяется в самоличности свидетеля, устанавливает его отношение к сторонам, предупреждает об обязанности показывать правду, предупреждает его об ответственности за отказ от дачи показаний и за дачу ложного показания, в чем отбирает от него подписку.

Ст. 168. Допрос свидетелей начинается предложением рассказать все ему известное по делу, после какого рассказа свидетелю задаются вопросы. Показания свидетелей записываются в первом лице и по возможности, дословно. Заданные свидетелю вопросы и данные на них ответы отмечаются в протоколе, в случае надобности, буквально.

Ст. 169. Свидетель может быть спрашиваем исключительно о фактах, подлежащих установлению в данном деле и о характеристике личности обвиняемого.

Ст. 170. При допросе немого, глухого или лица, говорящего на языке непонятном для следователя, приглашается переводчик или лицо, понимающее знаки немого или глухого; участие этих лиц в допросе отмечается в протоколе, который подписывается этими лицами.

Ст. 171. По окончании допроса, протокол прочитывается свидетелю, который имеет право требовать дополнения протокола и внесения в него поправок, согласно данному им показанию. Свидетелю, в случае его о том просьбы, предоставляется право собственноручного написания показания.

Протокол подписывается свидетелем и следователем.

Ст. 172. При вызове экспертов число их определяет следователь. В случае требования обвиняемого следователь, помимо избранных им экспертов, может вызвать и эксперта, указанного обвиняемым; отказ в таком вызове может последовать, если следователь признает, что вызов указанного эксперта невозможен, или же грозит затянуть предварительное следствие.

Ст. 173. Перед допросом экспертов, следователь удостоверяется в их самоличности и предупреждает о необходимости давать заключение, строго согласное с обстоятельствами дела и данными тех специальных знаний, для которых вызван эксперт; при этом следователь предупреждает об ответственности за отказ от дачи заключения и за дачу ложного заключения.

Ст. 174. Следователь излагает эксперту те пункты, по которым должно быть дано заключение. Обвиняемый в праве представить в письменном виде те вопросы, по которым экспертом должно быть дано заключение.

Эксперт имеет право, с разрешения следователя, знакомиться с теми обстоятельствами дела, уяснение которых необходимо ему для дачи заключения.

Ст. 175. Если имеется несколько экспертов, то им ранее дачи заключения должна быть дана возможность, в случае их о том требования, совещаться между собой.

Ст. 176. Если эксперты пришли к единогласному выводу, то результаты экспертизы могут быть изложены одним из экспертов по их выбору; в случае же разногласия между экспертами, должны быть изложены каждым из экспертов его выводы. После дачи заключения, каждому из экспертов могут быть задаваемы вопросы. По окончании экспертизы составляется протокол, при чем соблюдаются правила ст. 171 Проз. Кодекса.

Ст. 177. В случае признания следователем экспертизы недостаточно ясной, или неполной, следователь вправе, по собственной инициативе или по ходатайству обвиняемого, назначить производство новой экспертизы, пригласив для того других экспертов.

ГЛАВА XIV.

ОБЫСКИ И ВЫЕМКИ.

Ст. 178. Следователь, имея достаточные основания полагать, что в каком-либо помещении, или у какого-либо лица находятся предметы, могущие иметь значение для дела, пред'являет требование о выдаче этих предметов и про-

изводит выемку их; в случае невыдачи, отбирает принудительным порядком или производит обыск, составив о производстве таковых своих действий мотивированное постановление.

Ст. 179. Правительственные учреждения, должностные и частные лица и всякого рода организации и объединения не в праве отказываться от пред'явления, по требованию следователя, и выдачи документов и иных предметов или их копий.

Примечание. Выдача и осмотр документов, имеющих характер государственной, дипломатической или военной тайны, могут быть обусловлены со стороны заинтересованных учреждений особыми гарантиями, устанавливаемыми подлежащими учреждениями по соглашению с прокурором.

Ст. 180. Обыски и выемки, кроме случаев, не терпящих отлагательства, производятся днем. Обыски и выемки производятся в присутствии понятых и лица, занимающего данное помещение или его домашних или соседей.

Обыски и выемки в помещениях, занимаемых учреждениями, производятся в присутствии представителей этого учреждения.

Ст. 181. Обыски и выемки в помещениях дипломатических представителей иностранных государств производятся не иначе, как по предварительному сношению следователя с Народным Комиссариатом Иностранных Дел.

Ст. 182. Следователь, приступая к обыску или выемке, обязан огласить соответствующее постановление свое или суда по этому поводу. В случае необходимости, обыскиваемое место может быть оцеплено стражей или особо приглашенными на то лицами.

Ст. 183. При производстве обыска, следователь вправе открывать запертые помещения и хранилища, в случае отказа владельца добровольно открыть таковые; при этом следователь должен избегать излишнего повреждения запоров, дверей и других предметов.

Ст. 184. При производстве обыска следователь обязан принимать меры к тому, чтобы не были оглашены обнаруженные при обыске обстоятельства частной жизни обыскиваемого, не имеющие отношения к делу.

Ст. 185. При производстве обыска и выемки следователь должен строго ограничиваться отображением документов и других предметов, имеющих непосредственное отношение к делу. Обнаруженные при обыске предметы, изъятые законом из обращения, подлежат отображению, независимо от отношения к делу.

Ст. 186. Об отображении документов и других предметов следователь составляет протокол. Все отбираемые при обыске и выемке документы и другие предметы должны быть пред'явлены понятым и другим присутствующим лицам и перечислены в особой описи, составляемой на месте обыска или выемки и приобщаемой к протоколу.

Ст. 187. Документы и другие предметы, отображенные при обыске или выемке, печатаются немедленно на месте обыска или выемки.

Ст. 188. Всякого рода заявления и претензии по поводу производимых обыска или выемки должны быть занесены в протокол.

Копия протокола и описи выдается лицу обыскиваемому или его домашним.

Ст. 189. В случае необходимости произвести выемку почтово-телеграфной корреспонденции, следователь сообщает подлежащему почтово-телеграфному учреждению о задержании корреспонденции и испрашивает у прокурора разрешение на производство выемки.

Ст. 190. Получив разрешение прокурора, следователь сообщает подлежащему почтово-телеграфному учреждению о доставлении ему требуемой корреспонденции или уведомляет означенное учреждение о времени своего прибытия для производства выемки.

Ст. 191. Приступая к производству выемки, следователь обязан пред'явить имеющиеся у него разрешение прокурора заведующему почтово-телеграфным учреждением. Выемка производится в присутствии представителя почтово-телеграфного учреждения.

ГЛАВА XV.

ОСМОТРЫ И ОСВИДЕТЕЛЬСТВОВАНИЯ.

Ст. 192. Следователь производит осмотр отобранных при обысках и выемках документов и иных предметов или на месте обыска, или, в случае, если для этого потребуется продолжительное время или по иным основаниям, в своей камере, после доставления ему всего отобранного при обыске в опечатанном виде.

Ст. 193. Осмотры и освидетельствования, кроме случаев, не терпящих отлагательства, производятся днем.

Осмотр почтово-телеграфной корреспонденции производится с соблюдением правил ст. ст. 189—191 Проз. Кодекса.

Ст. 194. Следователь не присутствует при освидетельствовании лица другого пола, если освидетельствование сопровождается обнажением освидетельствуемого лица, кроме случаев, когда лицо это не возражает против такого присутствия.

Ст. 195. О результатах осмотра или освидетельствования, следователь составляет протокол, описывая все в той последовательности, в какой осматривалось и открывалось, и в том именно виде, в каком оно в момент осмотра находилось.

В случае надобности, для участия в осмотре или освидетельствовании, приглашаются эксперты, при чем соблюдаются правила, изложенные в ст. ст. 172—177 Проз. Кодекса.

Ст. 196. Для осмотра и вскрытия трупов, для освидетельствования потерпевшего и обвиняемого и в других случаях, где требуется медицинская экспертиза, следователь приглашает, в качестве экспертов, врачей через п/отдел медицинской экспертизы губернских отделов здравоохранения.

В случае затруднительности такого вызова вызывается ближайший врач.

Ст. 197. Следователь и понятые, а равно и другие лица, присутствующие при осмотре, имеют право заявлять свое мнение о тех действиях врача, которые покажутся им сомнительными; мнения эти заносятся в протокол.

Ст. 198. Протоколы вскрытия и медицинского освидетельствования составляются врачом и подписываются следователем.

ГЛАВА XVI.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ПСИХИЧЕСКОГО СОСТОЯНИЯ ОБВИНЯЕМОГО.

Ст. 199. При наличии в деле указания на невменяемое состояние обвиняемого во время совершения преступления или на болезненное расстройство душевной деятельности, возникшее после совершения преступления, следователь обязан собрать сведения, необходимые для суждения о психическом состоянии обвиняемого, путем освидетельствования обвиняемого врачом-экспертом, а также путем опроса обвиняемого, его близких и других лиц.

Ст. 200. Если собранными сведениями и произведенным освидетельствованием установлено будет невменяемое состояние обвиняемого во время совершения приписываемого ему преступления или возникшее после совершения преступления, то следователь направляет дело в суд с своим заключением о прекращении дела или приостановке впредь до выздоровления.

Ст. 201. Если собранные сведения и произведенное освидетельствование окажутся недостаточными для суждения о психическом состоянии обвиняемого

или если следователь не согласится с заключением врача-эксперта, то следователем назначается повторная экспертиза через врачей-экспертов в числе не менее двух. После производства экспертизы дело направляется следователем в суд для разрешения вопроса о дальнейшем его движении.

Ст. 202. Суд в распорядительном заседании, признав, что имеющиеся в деле данные недостаточны для суждения о психическом состоянии обвиняемого, может вынести определение о помещении обвиняемого для наблюдения в соответствующее лечебное заведение, о чем соответствующее ходатайство может быть возбуждено и следователем.

Ст. 203. По получении дела от следователя, а в тех случаях, когда обвиняемый помещен был в лечебное заведение для наблюдения, по окончании такового наблюдения, суд рассматривает весь имеющийся в деле материал и, признав, что обвиняемый во время совершения приписываемого ему преступления находился в невменяемом состоянии, прекращает дело производством.

Ст. 204. Суд, признав, что обвиняемый, хотя и находился в невменяемом состоянии во время совершения приписываемого ему преступления, но после того впал в болезненное расстройство душевной деятельности, выносит определение о приостановлении дела до выздоровления обвиняемого или о прекращении дела, если болезнь является неизлечимой.

Ст. 205. Суд, признав, что обвиняемый во время совершения приписываемого ему преступления, а равно и после того, не находился и не находится в невменяемом состоянии, возвращает дело следователю для дальнейшего движения в общем порядке.

ГЛАВА XVII.

ОКОНЧАНИЕ ПРЕДВАРИТЕЛЬНОГО СЛЕДСТВИЯ.

Ст. 206. Предварительное следствие подлежит прекращению при наличии оснований, указанных в ст. 4 Проз. Кодекса, а также:

- 1) при обнаружении виновного, и
- 2) при недостаточности собранных по делу доказательств для предания суду лица, привлеченного ранее к делу в качестве обвиняемого.

Ст. 207. О прекращении предварительного следствия следователь составляет мотивированное постановление с точным указанием деяния, служившего предметом исследований, и препровождает дело в суд, которому оно подсудно, уведомив о том прокурора. Суд рассматривает дело в распорядительном заседании и выносит определение о прекращении дела, если согласится с постановлением следователя. Если же суд не найдет возможным прекратить дело, то возвращает таковое следователю для производства дальнейшего предварительного следствия, с указанием того, чем и в каком направлении должно быть дополнено следствие, или же направляет дело в порядке предания суду с соблюдением правил, изложенных в главе XX Проз. Кодекса.

Примечание. Прекращение дела, ввиду невменяемого состояния обвиняемого, производится порядком, указанным в гл. XVI Проз. Кодекса.

Ст. 208. После прекращения дела по обнаружению виновного или по недостаточности доказательств, дело может быть возобновлено не иначе, как по определению суда. Определение о прекращении дела сообщается прокурору и может быть обжаловано прокурором в высшую инстанцию, коей принадлежат права судебного надзора в отношении суда, прекратившего дело.

Ст. 209. Приостановление предварительного следствия, а равно и возобновление его после устранения обстоятельств, вызвавших приостановление, производится судом, которому подсудно дело. Определение выносится в распорядительном заседании суда с заслушанием заключения прокурора.

Ст. 210. Следователь направляет дело для предания обвиняемого суду после того, как установлены: событие преступления, личность виновного, его возраст, судимость, классовая принадлежность и социальное положение, место, и время совершения преступления, мотивы его, если установить их было возможно, а также обстоятельства, дающие основание для предания обвиняемого суду.

Ст. 211. Признав предварительное следствие законченным, следователь объявляет об этом обвиняемому и, в случае его о том просьбы, предъявляет ему все производство по делу, а также обязан спросить обвиняемого, чем он желает дополнить следствие.

Ст. 212. В случае указания обвиняемым обстоятельств, имеющих значение для дела и ранее не расследованных, следователь обязан соответственным образом дополнить предварительное следствие.

Ст. 213. После дополнения следствия, а в случае отсутствия необходимости в таком дополнении—непосредственно после допроса обвиняемого или предъявления ему производства, следователь приступает к составлению обвинительного заключения.

Ст. 214. Обвинительное заключение должно состоять из двух частей.

Первая (описательная) часть должна заключать в себе изложение обстоятельств дела, как они установлены предварительным следствием, с указанием тех доказательств, на которых основано заключение следователя о необходимости предания суду обвиняемого.

Во второй (резюмирующей) части должны быть указаны: имя, отчество и фамилия и прозвище обвиняемого, его возраст, судимость, классовая принадлежность, род занятий; место, время и способ совершения преступления, мотивы его, если установить их было возможно; указание потерпевшего.

Кроме того, в резюмирующей части должно быть указано, каким именно уголовным законом карается данное преступление.

К обвинительному заключению должен быть приложен список лиц, о которых дело выделено или прекращено, а также и список лиц, вызываемых на судебное заседание.

Ст. 215. По составлении обвинительного заключения следователь направляет дело прокурору.

ГЛАВА XVIII.

ОБЖАЛОВАНИЕ ДЕЙСТВИЙ СЛЕДОВАТЕЛЯ.

Ст. 216. Стороны, свидетели, эксперты, переводчики, понятые, поручители и залогодатели за обвиняемого и другие заинтересованные лица могут приносить жалобы на действия следователя, нарушающие или стесняющие их права.

Жалобы приносятся суду того района, в котором расположена камера следователя, или тому суду, при котором следователь специально состоит.

Жалобы на медленность производства, несоблюдение сроков предъявления обвинения, принятие мер пресечения и незаконные действия следователя подаются прокурору того района и суда, где следователь состоит.

Ст. 217. Жалобы подаются в суд или прокурору непосредственно или через следователя, на действия которого жалоба приносится.

В получении жалобы следователь выдает расписку.

Ст. 218. Жалобы могут быть письменные и устные, в последнем случае они записываются следователем, прокурором или судьей в протокол, который подписывается жалобщиком.

Ст. 219. Срок на принесение жалобы устанавливается в семь суток, считая с того дня, когда жалобщику сделалось известным обжалуемое действие следователя.

Подача жалобы на избрание меры пресечения, на медленность действий и незаконные действия следователя не ограничена никаким сроком.

Ст. 220. Принесение жалобы, впрямь до ее разрешения, не приостанавливает приведения в исполнение обжалуемого действия следователя.

Ст. 221. Следователь обязан в течение 24-х часов препроводить поступившую к нему жалобу к прокурору или в суд вместе с своими объяснениями.

Ст. 222. Суд и прокурор обязаны рассмотреть жалобу в течение 3-х суток после ее получения.

При разрешении жалобы суд и прокурор вправе истребовать от следователя объяснения, если таковые не были представлены ранее. Истребование от следователя производства по делу допускается только в тех случаях, когда без этого не представляется возможным разрешить принесенную жалобу.

Ст. 223. Принесшие жалобу допускаются к словесному объяснению на суде, если они находятся налицо.

Ст. 224. Вынесенное судом или прокурором по жалобе определение объявляется жалобщику и немедленно приводится в исполнение. В случае несогласия следователя или жалобщика с постановлением прокурора, — последнее может быть обжаловано им в суд.

ГЛАВА XIX.

ДЕЙСТВИЯ ПРОКУРОРА ПО ПРЕКРАЩЕНИЮ ДЕЛА И ПО ПРЕДАНИЮ СУДУ.

Ст. 225. Действия прокурора по делам, поступившим от органов дознания определяются нижеследующими статьями.

Ст. 226. Прокурор, получив в порядке статьи 107 Проз. Кодекса материал дознания, рассматривает, является ли дело достаточно выясненным, и либо направляет дело для производства дополнительного дознания или для производства предварительного следствия, либо прекращает дело производством при наличии оснований, указанных в ст. ст. 4 и 206 Проз. Кодекса, либо постановляет о предании обвиняемого суду.

Прекращение прокурором дела может быть обжаловано сторонами в суд, которому дело подсудно, в течение 7 суток со дня объявления им постановления о прекращении дела.

Ст. 227. Постановление свое о предании обвиняемого суду прокурор направляет вместе с делом в суд, которому дело подсудно, в трехдневный срок после составления постановления.

Ст. 228. Постановление прокурора о предании обвиняемого суду должно заключать в себе краткое изложение тех обстоятельств, которые в совокупности своей образуют состав преступления, вменяемого в вину обвиняемому, а также указание имени, отчества и фамилии обвиняемого, его возраста, судимости, указание потерпевшего, указание места и времени совершения преступления и классовой принадлежности и рода занятий обвиняемого, мотивы и способ совершения преступления, поскольку эти обстоятельства выяснены.

Кроме того, в постановлении прокурора должно быть указано, каким именно уголовным законом карается преступление.

К постановлению должен быть приложен список лиц, о которых выделено или прекращено дело, а также лиц, подлежащих вызову на судебное заседание.

Ст. 229. Действия прокурора по делам, по которым производилось предварительное следствие, определяются нижеследующими статьями.

Ст. 230. Получив от следователя уведомление, в порядке статьи 207 Проз. Кодекса, о направлении дела в суд для прекращения, прокурор, если найдет, что дело не подлежит прекращению, входит в суд со своим возражением и может, если признает нужным, поддерживать лично свое возражение в распорядительном заседании суда.

Ст. 231. Получив от следователя, в порядке ст. 215 Проз. Кодекса, дело с обвинительным заключением, прокурор, признав следствие неполным, возвра-

щает дело следователю с указанием на те обстоятельства, которые необходимо расследовать, каковое указание является для следователя обязательным.

Ст. 232. Признав, что дело достаточно выяснено, но, что для предания обвиняемого суду нет законных поводов или достаточных оснований, прокурор делает предложение суду, которому подсудно дело, о прекращении дела и вправе, если признает нужным, лично поддерживать свое предложение в распорядительном заседании суда.

Ст. 233. Признав, что дело достаточно выяснено и что имеются основания для предания обвиняемого суду, прокурор, если не найдет нужным вносить какие-либо изменения в обвинительное заключение следователя, сообщает суду о согласии своем с обвинительным заключением и предлагает суду утвердить таковое и предать обвиняемого суду.

В тех же случаях, когда прокурор найдет нужным внести изменения в обвинительное заключение следователя, он обязан составить новое заключение, удовлетворяющее требованиям статьи 214 Проз. Кодекса, и препровождает таковое в суд, с предложением утвердить и предать обвиняемого суду.

Первоначальное обвинительное заключение в этих случаях изымается из дела и остается в производстве прокурора.

Ст. 234. Приложенный к обвинительному заключению следователя список лиц, вызываемых в судебное заседание, может быть изменен прокурором независимо от внесения изменения в текст обвинительного заключения.

Ст. 235. Одновременно с предложением предать обвиняемого суду, прокурор излагает суду свое мнение о принятии, отмене или изменении меры пресечения, а также уведомляет суд, считает ли он необходимым лично или через иных членов прокуратуры поддерживать обвинение на суде; однако определение суда о поддержании прокуратурой обвинения на суде обязательно для последней.

Ст. 236. Прокурор вправе, если признает нужным, лично поддерживать свои предложения в распорядительном заседании суда.

ГЛАВА XX.

ДЕЙСТВИЯ СУДА ПО ПРЕКРАЩЕНИЮ ДЕЛА И ПО ПРЕДАНИЮ СУДУ.

Ст. 237. Народный судья по делам, поступившим непосредственно в народный суд, если не признает нужным производство дознания или предварительного следствия, либо выносит постановление о предании обвиняемого суду и назначает дело к слушанию, при чем указывает в повестке, посылаемой обвиняемому, сущность обвинения, либо прекращает дело в порядке ст. 107 Проз. Кодекса. В этих случаях прекращение может иметь место только по определению суда в полном составе — нар. судьи и 2-х народных заседателей.

Ст. 238. Дела, поступившие в порядке ст. 227 Проз. Кодекса от прокурора с постановлением о предании обвиняемого суду, назначаются народным судьей к слушанию в судебном заседании.

Ст. 239. Дела, поступившие в порядке ст. 207 Проз. Кодекса от следователя с постановлением о прекращении дела, а также поступившие от прокурора в порядке ст. ст. 233—236 Проз. Кодекса, вносятся народным судьей или председателем трибунала в распорядительное заседание народного суда или трибунала.

Ст. 240. Распорядительное заседание суда рассматривает исключительно следующие вопросы:

- 1) Достаточно ли обосновано пред'явленное обвинение данными, приведенными в первой описательной части обвинительного заключения.
- 2) Правильно ли сформулировано обвинение, согласно данным описательной части обвинительного заключения.
- 3) Предусмотрено ли пред'явленное обвинение Уголовным Кодексом и какой именно статьей.

4) Подлежит ли изменению и какому именно список лиц, вызываемых в судебное заседание.

Примечание. Распорядительное заседание ограничивается рассмотрением обвинительного заключения и не может рассматривать актов предварительного следствия.

Ст. 241. Суд, по рассмотрении обвинительного заключения, выносит определение о прекращении дела, или о направлении его к доследованию, или же об утверждении обвинительного заключения и о предании обвиняемого суду.

Доклад в распорядительном заседании производится в народном суде народным судьей, а в революционном трибунале членом трибунала.

Ст. 242. Суд, признав, что предъявленное обвинение недостаточно обосновано (пункт 1-й ст. 240 Проц. Кодекса), выносит определение о прекращении дела или о направлении дела к доследованию.

Ст. 243. Суд, признав, что в приписываемом обвиняемому деянии нет состава преступления (пункт 3-й ст. 240 Проц. Кодекса), выносит определение о прекращении дела.

Ст. 244. Признав, что обвинительное заключение отвечает требованию ст. 240 Проц. Кодекса, суд выносит определение об утверждении обвинительного заключения и о предании обвиняемого суду.

В случае несогласия с содержащейся в обвинительном заключении формулировкой обвинения, суд поручает одному из судей составление нового обвинительного заключения с соответственно измененными обвинительными пунктами.

Новое обвинительное заключение заменяет собой первоначальное заключение, каковое в этом случае изымается из производства по делу.

Обвинительное определение, составленное судом, должно удовлетворять требованиям ст. 214 Проц. Кодекса.

Ст. 245. Список лиц, подлежащих вызову в судебное заседание, может быть изменен судом независимо от изменений в тексте обвинительного заключения.

Ст. 246. При вынесении определения о предании обвиняемого суду, суд должен рассмотреть вопрос об отмене, изменении или назначении меры пресечения в отношении подсудимого.

Ст. 247. Одновременно с рассмотрением вопроса о предании обвиняемого суду, суд рассматривает поступившие к нему ходатайства сторон и выносит определение о допущении избранного подсудимым защитника или назначении такового, если к этому моменту защитник подсудимым не избран.

Ст. 248. В случае неправильного соединения следователем нескольких дел в одном следственном производстве (ст. 120 Проц. Кодекса), суд, при рассмотрении вопроса о предании суду, обязан разделить дела, неправильно соединенные.

Ст. 249. Утвержденное судом обвинительное заключение сообщается под расписку в копии каждому из подсудимых не позднее, как за 3 суток до дня, назначенного для слушания дела; по делам, где предварительное следствие не производится, но имеется предложение прокурора о предании суду (ст. 227 Проц. Кодекса), таковое равным образом подлежит вручению обвиняемым. По делам, где нет предложения прокурора, обвинительное заключение заменяет повестка народного суда с указанием в ней сущности обвинения (ст. 237 Проц. Кодекса.)

Ст. 250. При вручении копии обвинительного заключения подсудимому должно быть объявлено, что он имеет право избрать себе защитника, или иметь такового по назначению, а также должен быть опрошен подсудимый, желает ли он дополнить списки свидетелей и экспертов, вызываемых в судебное засе-

дание, и истребовать какие-либо другие доказательства или пред'явить новые ходатайства. Последние подлежат рассмотрению непосредственно на судебном заседании, или в особо созванном для сего распорядительном заседании, в зависимости от их содержания и степени их важности по обстоятельствам дела.

ОТДЕЛ ТРЕТИЙ.

Производство в Народном Суде.

ГЛАВА XXI.

ЕДИНОЛИЧНЫЕ ДЕЙСТВИЯ НАРОДНОГО СУДЬИ.

Ст. 251. Народный судья разрешает единоличным своим постановлением следующие вопросы:

1) О передаче дела, подсудного народному суду с участием двух народных заседателей, народному суду с 6 заседателями.

2) О производстве предварительного следствия по делам, где таковое не является обязательным.

3) О производстве дознания по делам, не требующим предварительного следствия.

4) О предании обвиняемого суду по делам, поступившим непосредственно в народный суд (ст. 237 Прог. Кодекса).

5) Об утверждении или усилении меры пресечения, принятой органами дознания.

6) О возбуждении уголовного преследования.

Ст. 252. Все другие вопросы, подлежащие разрешению народного суда, вне судебного заседания, рассматриваются в распорядительном заседании народного суда в составе председательствующего народного судьи и двух народных заседателей.

Народный судья вправе передавать на рассмотрение распорядительного заседания все вопросы, предоставленные его единоличному разрешению.

Ст. 253. По поступлении дела от органов дознания (ст. 107 Прог. Кодекса) или от прокурора (ст. 227 Прог. Кодекса), народный судья вносит дело в судебное заседание для рассмотрения по существу.

Ст. 254. Народный судья назначает день слушания дела, делает распоряжение о вызове в судебное заседание сторон и представителей их интересов, свидетелей, экспертов. По делам, где участие защитника является обязательным народный судья принимает меры к назначению защитника через подлежащие учреждения, если подсудимым не избран защитник по соглашению.

Ст. 255. Для двух или более подсудимых по одному и тому же делу может быть назначен один защитник лишь в том случае, когда защита одного из них не противоречит защите другого; в противном случае для каждого подсудимого должен быть назначен особый защитник.

Ст. 256. Одновременно с назначением или с допущением защитника, народный судья разрешает ему об'ясниться с подсудимым, находящимся под стражей.

Подсудимый и его защитник, с момента его назначения или допущения, имеют право знакомиться с делом и выписывать из него нужные им сведения.

Ст. 257. Стороны, заявляя ходатайства о вызове свидетелей и экспертов и об истребовании других доказательств, должны указать, в разъяснение каких обстоятельств вызываются свидетели и эксперты и требуются другие доказательства. Ходатайства сторон должны быть удовлетворены, если обстоятельства, под-

лежащие выяснению, могут иметь значение для дела (ст. 115 Проц. Кодекса). В тех случаях, когда ходатайство стороны будет отклонено, основания отказа должны быть изложены в мотивированном определении суда.

Ст. 258. Народный суд, признав, что обстоятельства, о раз'яснении которых ходатайствуют стороны, могут иметь значение для дела, не вправе отказать в вызове свидетелей и экспертов и в истребовании других доказательств на том лишь основании, что дело достаточно уже выяснено. Равным образом народный суд не вправе ограничивать число свидетелей, вызываемых сторонами, или избирать из указанных сторонами свидетелей и экспертов тех или иных лиц, для вызова в судебное заседание.

Ст. 259. Правила, изложенные в ст. ст. 257 и 258 Проц. Кодекса, относятся как к делам, по которым производилось предварительное следствие, так и ко всем другим делам, находящимся в производстве народного суда.

Ст. 260. По делам, по которым не производилось предварительное следствие или дознание и не состоялось предание суду прокурором (ст. 227 Проц. Кодекса), народный судья, вправе, ранее назначения дела к слушанию, вызвать обвиняемого и раз'яснить ему сущность пред'являемого обвинения, опросить обвиняемого, ходатайствует ли он о вызове свидетелей и экспертов и об истребовании других доказательств.

Опрос обвиняемого и сделанные им заявления заносятся в протокол. Ходатайства, заявленные обвинением, рассматриваются и разрешаются порядком, указанным в ст. ст. 257 и 258 Проц. Кодекса.

ГЛАВА XXII.

О СУДЕБНОМ ЗАСЕДАНИИ.

Ст. 261. Председательствующий в судебном заседании народный судья управляет ходом судебного заседания, устраняет из судебного следствия и прений сторон все, не имеющее отношения к рассматриваемому делу, направляя судебное следствие в сторону, наиболее способствующую раскрытию истины.

В случае возражения какой-либо из сторон против действий председателя, стесняющих или нарушающих ее права, означенные возражения подлежат обязательному занесению в протокол.

Ст. 262. Судебное заседание по каждому делу должно происходить непрерывно, кроме времени, назначенного для отдыха. Рассмотрение в перерыве других дел ранее окончания слушания начатого дела не допускается.

Ст. 263. В случае нарушения подсудным порядка заседания, а также при неподчинении подсудимого распоряжениям председателя, последний предупреждает подсудимого о том, что при повторении означенных действий он будет удален из зала заседания. При безуспешности такого предупреждения, подсудимый, по определению суда, может быть удален из зала заседания, после чего дело продолжается слушанием. Постановленный приговор немедленно по его вынесении объявляется подсудимому.

Ст. 264. При неисполнении распоряжений председателя прокурором или лицом, принадлежащим к составу коллегии защитников, суд сообщает об этом подлежащим учреждениям прокуратуры или защиты на предмет возбуждения дисциплинарного преследования. В случае дальнейшего неподчинения указанных лиц распоряжениям председателя, слушание дела по определению суда может быть отложено, если не представляется возможным без ущерба для дела заменить удаленное лицо другим, причем суд входит в обсуждение вопроса о соответствующих мерах воздействия в отношении к указанным лицам.

Ст. 265. При неисполнении распоряжениям председателя участвующих в деле лиц, кроме лиц, указанных в предшествующей (264) статье, а также посторонних лиц, председатель вправе сделать распоряжение об удалении

этих лиц из зала судебного заседания. Кроме того, на означенных лиц может быть наложено взыскание в виде штрафа или ареста сроком до 2 недель.

Ст. 266. В назначенное для слушания дела время председатель, удостоверившись, что судьи и секретарь находятся на месте, открывает заседание, объявляет, какое дело подлежит рассмотрению, и делает распоряжение ввести подсудимого.

Ст. 267. Подсудимый, находящийся на свободе, может быть взят под стражу при открытии судебного заседания или в течение такового лишь в том случае, если суд мотивированным определением признает необходимым избрать в виде меры пресечения заключение его под стражу.

Ст. 268. Председатель удостоверяется в самоличности подсудимого и спрашивает его, вручена ли ему копия обвинительного заключения или предложения прокурора о предании суду.

Ст. 269. По делам о преступлениях, за которые назначено наказание в виде лишения свободы на срок свыше 6 месяцев, а также по делам, рассматриваемым народным судом с участием 6-ти народных заседателей, явка подсудимого обязательна и слушание дела в отсутствие подсудимого допускается лишь:

- 1) при прямо выраженном согласии подсудимого;
- 2) если доказано, что подсудимый уклонился от вручения повестки о вызове в суд или скрывается от суда.

По остальным делам явка подсудимого необязательна. Суд вправе, однако, признать явку подсудимого по обстоятельствам дела необходимой о чем обязан в таком случае сделать указание в повестке при вызове в судебное заседание.

Ст. 270. При неявке подсудимого по делам, где явка не является обязательной, суд заслушивает заявления сторон относительно возможности слушать дело и выносит определение о слушании дела в отсутствие подсудимого или же об отложении дела, если присутствие подсудимого будет признано необходимым.

Ст. 271. При неявке подсудимого без уважительных причин по делам, где явка является обязательной, кроме случаев, указанных в п. п. 1, 2 ст. 269, а также по делам, где суд признал явку необходимой, — суд откладывает дело слушанием и возлагает на подсудимого судебные издержки по отложенному заседанию. Кроме того, суд вправе вынести определение о приводе подсудимого и об усилении меры пресечения или о назначении таковой, если ранее она не была принята. При назначении меры пресечения соблюдается правило ст. ст. 150 и 161 Проз. Кодекса.

Ст. 272. При неявке обвинителя или защитника и в случае невозможности заменить их другими лицами, причем в отношении защитника только с согласия на то обвиняемого, дело должно быть отложено слушанием, при этом в случае неявки без уважительной причины лиц, принадлежащих к составу прокуратуры или коллегии защитников суд сообщает подлежащим учреждениям на предмет возбуждения дисциплинарного преследования.

Ст. 273. При неявке гражданского истца или представителя его интересов, гражданский иск устраняется от рассмотрения: в случае отложения дела потерпевший вправе предъявить вновь свой гражданский иск.

Ст. 274. При неявке потерпевшего или представителя его интересов по делам, где поддержание обвинения предоставлено потерпевшему (ст. 10 Проз. Кодекса), дело подлежит прекращению. Подсудимый, однако, вправе просить о рассмотрении дела по существу, в каком случае рассмотрение дела является для суда обязательным.

Ст. 275. По установлении наличия сторон и представителей их интересов, председатель выясняет, кто из вызывавшихся свидетелей и экспертов явился в судебное заседание, и каковы причины неявки отсутствующих.

Если не все вызывавшиеся свидетели и эксперты окажутся на лицо, суд выслушивает объяснения сторон о возможности слушать дело и выносит определение о продолжении дела слушанием или об отложении дела.

Ст. 276. После разрешения вопроса о возможности слушать дело в отсутствие неявившихся свидетелей и экспертов суд спрашивает стороны об имеющихся у них ходатайствах о вызове новых свидетелей и экспертов, кроме тех, которые уже вызваны в судебное заседание, и об истребовании других доказательств или о приобщении таковых доказательств, имеющихся на руках у сторон.

Стороны, заявляя таковые ходатайства, обязаны указать, в раз'яснение каких обстоятельств вызываются новые свидетели и эксперты и истребуются новые доказательства. Ходатайства эти разрешаются судом, согласно правилам ст. ст. 257 и 258 Проз. Кодекса, причем предварительно должны быть заслушаны заключения противной стороны. Разрешение заявленных сторонами на основании настоящей статьи ходатайств не ограничивает прав сторон на заявление тех же или иных ходатайств во все время судебного следствия и зависимости от хода его.

Ст. 277. В тех случаях, когда вызов новых свидетелей и экспертов или истребование других доказательств будет признано судом необходимым, суд вправе либо отложить дело слушанием, либо предоставить сторонам право, без перерыва слушания дела, доставить свидетелей и экспертов и представить другие доказательства средствами сторон.

Разрешение ходатайств, заявленных сторонами, а равно и разрешение вопроса об отложении дела или о слушании его разрешается судом, независимо от того, заявлены ли эти ходатайства впервые в судебном заседании или ранее того, а также независимо от того, были ли эти ходатайства ранее уже отклонены в распорядительном заседании.

Ст. 278. По проверке наличности явившихся свидетелей председатель объясняет свидетелям об их обязанности показывать все им известное по делу, предупреждает их об ответственности за ложные показания, в чем отбирает у них подписку и делает распоряжение об удалении их из зала заседания в особое помещение и принимает меры к тому, чтобы они не входили в сношения между собой по делу, по которому они вызваны.

Ст. 279. Явившиеся в судебное заседание эксперты остаются в зале заседания, кроме тех случаев, когда суд по собственной инициативе или по ходатайству кого-либо из сторон признает необходимым удалить экспертов из зала заседания.

Ст. 280. Ранее начатия судебного следствия председатель раз'ясняет потерпевшему его право пред'явления гражданского иска, если таковой ранее не был заявлен.

Ст. 281. Одновременно с этим председатель раз'ясняет подсудимому его права задавать вопросы свидетелям, экспертам и другим подсудимым и давать объяснения как по существу всего дела, так и по поводу отдельных обстоятельств в любой момент судебного следствия.

Примечание. Изложенные в настоящей статье права принадлежат подсудимому, независимо от того, имеется ли у него защитник или дело слушается без участия такового.

Ст. 282. По объяснении потерпевшему и подсудимому их прав, председатель объявляет сторонам состав суда по данному делу, раз'ясняет сторонам принадлежащее им право отвода и спрашивает их, заявляют ли они таковой отвод.

Ст. 283. Судебное следствие начинается чтением обвинительного заключения по делу. Если же предварительное следствие по делу не производилось, то судебное следствие начинается чтением постановления прокурора о предании

суду или жалобы потерпевшего, или изложением председателем сущности предъявленного подсудимому обвинения.

Ст. 284. Затем председатель разъясняет подсудимому, в понятных для последнего выражениях, сущность предъявленного обвинения и спрашивает, признает ли подсудимый правильным предъявленное ему обвинение и желает ли он немедленно давать показания.

Ст. 285. Суд выслушивает заявления сторон и выносит определение по вопросу о том, в каком порядке должно производиться исследование дела по судебному следствию; подлежат ли допросу ранее подсудимые или свидетели и в каком именно порядке подсудимые и свидетели должны быть допрошены.

Ст. 286. Если подсудимый согласился с обстоятельствами, изложенными в обвинительном заключении, признал правильным предъявленное ему обвинение и дал показания, суд может не производить дальнейшего судебного следствия и перейти к выслушиванию прений сторон; однако, в случае требования кого-либо из судей или сторон, суд обязан произвести судебное следствие, несмотря на наличие признания подсудимого.

Если подсудимый не признает правильным предъявленное ему обвинение и желает дать показания по существу, — от суда зависит допустить таковые показания немедленно или перенести их к концу судебного следствия после допроса свидетелей. Последнее не лишает, однако, обвиняемого права давать объяснения по поводу показаний каждого отдельного свидетеля во время допроса последних по отдельным обстоятельствам дела, согласно требованиям ст. 281 Проз. Кодекса.

Ст. 287. Допрос подсудимого производится председателем и остальными судьями, а затем обвинителем, гражданским истцом, защитником и другими подсудимыми по тому же делу.

Примечание. Допрос подсудимого в отсутствие других подсудимых допускается только в исключительных случаях, если этого требуют интересы раскрытия истины.

Ст. 288. Свидетели допрашиваются порознь в отсутствие других еще недопрошенных свидетелей. Каждому свидетелю ранее допроса его по существу, предлагаются вопросы для установления его самоличности и для определения его отношения к делу и сторонам.

Примечание. Участие в деле в качестве гражданского истца или в качестве лица, поддерживающего обвинение, не устраняет возможности допроса этих лиц в качестве свидетелей.

Ст. 289. Допрос начинается предложением свидетелю рассказать все, что ему лично известно по делу, избегая изложения сведений, источник которых им не может быть указан.

Ст. 290. По изложении свидетелем своего показания, председатель предлагает сторонам задавать вопросы свидетелю по тем пунктам, какие каждая из сторон найдет нужным выяснить, при этом председатель вправе устранять вопросы, не имеющие отношения к делу.

При допросе свидетелей соблюдаются требования ст. 169 Проз. Кодекса.

Ст. 291. Вопросы предлагаются свидетелю сначала той стороной, по указанию которой он вызван, а затем остальными сторонами. Свидетель, вызванный по инициативе суда, допрашивается сначала обвинителем, а затем другими сторонами.

Ст. 292. Каждая сторона вправе предлагать свидетелю дополнительные вопросы в разъяснение или в дополнение ответов, данных на вопросы другой стороны.

Ст. 293. Председатель и члены суда могут задавать вопросы свидетелю как до, так и по окончании допроса свидетеля сторонами, в любой момент допроса.

Дальнейший допрос свидетелей в случае надобности производится порядком, указанным в статьях 288—292 Проз. Кодекса, впредь до исчерпания судом и сторонами всех вопросов.

Ст. 294. Каждый свидетель может быть передопрошен в присутствии других свидетелей или поставлен с ними на очную ставку.

Ст. 295. Допрошенные свидетели не могут удалиться из суда до окончания судебного следствия без особого разрешения председателя. Председатель может разрешить допрошенным свидетелям удалиться из суда ранее окончания судебного следствия не иначе, как с согласия сторон.

Ст. 296. Свидетели при даче показаний могут иметь при себе письменные заметки в тех случаях, когда показания относятся к каким-либо вычислениям и другим данным, которые трудно удерживать в памяти.

Ст. 297. Свидетелям дозволяется прочтение имеющихся у них письменных документов, имеющих отношение к данному показанию; документы эти должны быть предъявлены сторонам и по постановлению суда могут быть приобщены к делу.

Ст. 298. В случае противоречия показаний, данных подсудимым на судебном следствии или дознании, с показаниями, данными на предварительном следствии, эти последние могут быть прочитаны по усмотрению суда или по требованию кого-либо из сторон.

Примечание. В случае отказа подсудимого на судебном следствии от дачи показания, подлежат прочтению показания, данные на предварительном следствии или на дознании.

Ст. 299. При слушании дела в отсутствие подсудимого или в случае смерти кого-либо из подсудимых по усмотрению суда или по требованию кого-либо из сторон, может быть оглашено показание, данное отсутствующим или умершим подсудимым на предварительном следствии или на дознании.

Ст. 300. В случае забывания каких-либо обстоятельств, а также при наличии противоречия показания, данного свидетелем на судебном следствии, с показанием, данным на предварительном следствии или на дознании—могут быть прочитаны по усмотрению суда или по требованию кого-либо из сторон показания, данные свидетелем на предварительном следствии или на дознании.

Ст. 301. По усмотрению суда, а также в случае требования о том кого-либо из сторон, может быть оглашено показание, данное на предварительном следствии или на дознании неявившимся свидетелем, вызывавшимся в судебное заседание.

Примечание. Прочтение показаний свидетелей, не вызывавшихся в судебное заседание, допускается только по особому определению суда.

Ст. 302. Допрос экспертов производится с соблюдением правил, изложенных в статьях 174—176 Проз. Кодекса.

Заключение, данное экспертами, после его устного изложения должно быть представлено затем экспертами в письменном виде и приобщено к делу.

Ст. 303. Осмотр вещественных доказательств и оглашение письменных документов, может иметь место как по инициативе суда, так и по ходатайству сторон в любой момент судебного следствия, в зависимости от хода его.

Ст. 304. В случае признания экспертизы недостаточно ясной или неполной, а также в случае разногласия между экспертами, суд по собственной инициативе или по ходатайству кого-либо из сторон, может назначить производство новой экспертизы, пригласив для того новых экспертов. При этом в случае надобности, дело может быть отложено слушанием.

Ст. 305. В случае необходимости для производства осмотра выезда на место преступления, суд может поручить производство такового одному из членов суда, либо в назначенное для этого время выезжает туда в полном составе. По прибытии председатель открывает судебное заседание и производит осмотр,

при чем стороны имеют право обращать внимание суда и требовать занесения в протокол всего того, на что считают необходимым обратить внимание суда.

Ст. 306. Суд, признав, что дело недостаточно выяснено, и что могут быть собраны новые доказательства, вправе, по собственной инициативе или по ходатайству кого-либо из сторон, отложить дело слушанием и потребовать новые доказательства или же направить дело к следователю или органам дознания для дополнительного расследования. В этом последнем случае дело, по окончании дополнительного расследования, должно быть ранее слушания по существу направлено для предания обвиняемому суду в порядке, предусмотренном XX и XXI главами Проц. Кодекса.

Ст. 307. По рассмотрении всех имеющихся в деле доказательств, председатель спрашивает стороны, имеют ли они чем-либо дополнить судебное следствие, а затем, обсудив и удовлетворив или отказав в возбужденных ходатайствах, объявляет судебное следствие законченным.

Ст. 308. По окончании судебного следствия суд переходит к выслушанию прений сторон. Прения состоят из речей: сначала обвинителя, гражданского истца, а затем защитника, или самого подсудимого, если защитника не имеется.

Ст. 309. Стороны во время прений не вправе представлять новые доказательства, не бывшие предметом рассмотрения на судебном следствии. В случае необходимости предъявления новых доказательств, стороны могут ходатайствовать о возобновлении судебного следствия, каковое ходатайство разрешается судом в зависимости от обстоятельств дела.

Ст. 310. Обвинитель вправе отказаться от обвинения, если придет к убеждению, что данные судебного следствия не подтверждают предъявленного обвинения. Отказ обвинителя от обвинения не освобождает суд от обязанности продолжать дело слушанием и разрешить на общем основании вопрос о правильности предъявленного обвинения и ответственности подсудимого.

Ст. 311. По окончании прений стороны могут обменяться еще один раз репликами. Право последней речи всегда принадлежит защитнику или подсудимому, если защитника не имеется.

Ст. 312. Председатель останавливает стороны в тех случаях, когда они в речах выходят за пределы рассматриваемого дела, при этом председатель не вправе однако ограничивать продолжительность речей сторон определенным временем.

Ст. 313. После последней речи защитника председатель объявляет прения сторон законченными и предоставляет подсудимому последнее слово, после чего суд удаляется для вынесения, приговора. Во время последнего слова не могут задаваться подсудимому вопросы судом и сторонами.

Примечание. В случае если в последнем слове подсудимый раскрывает новые обстоятельства, существенные для дела—суд вправе, как по своей инициативе, так и по ходатайству сторон возобновить судебное следствие в порядке ст. 309 Проц. Кодекса.

Ст. 314. По окончании прений, но до удаления суда в совещательную комнату стороны вправе представить суду в письменном виде предлагаемую ими формулировку обвинения, в зависимости от данных судебного следствия. Предлагаемая новая формулировка не имеет обязательной силы для суда, действующего в этих случаях по правилам гл. XXIII Проц. Кодекса.

ГЛАВА XXIII.

ОБ ИЗМЕНЕНИИ ОБВИНЕНИЯ И О ПРИВЛЕЧЕНИИ К СУДУ НОВЫХ ЛИЦ.

Ст. 315. Рассмотрение дела в судебном заседании производится лишь в отношении лиц, до открытия судебного заседания преданных суду и притом лишь в отношении первоначально предъявленного им обвинения. В случае необходимости дополнить или изменить первоначальное обвинение, а также в случаях привлечения к суду новых лиц, соблюдаются нижеследующие правила.

Ст. 316. Суд, обнаружив во время судебного заседания совершение подсудимым, кроме преступного деяния, составляющего предмет рассматриваемого дела, еще и другого преступления, несвязанного с первоначальным, выделяет дело по новому обвинению для расследования и рассмотрения в общем порядке и продолжает дело слушанием.

Если новое обвинение находится в тесной связи с обвинением первоначальным и отдельное рассмотрение последнего не представляется возможным, суд приостанавливает слушание дела и направляет все дело для расследования, предания суду и рассмотрения в общем порядке с самого начала.

Ст. 317. В тех случаях, когда судом обнаружены будут во время судебного заседания новые обстоятельства, требующие изменения первоначальной формулировки обвинения, и изменение это влечет за собой более тяжкое наказание, суд в случае ходатайства о том какой-либо из сторон приостанавливает слушание дела и направляет дело для расследования, предания суду и рассмотрения в общем порядке. В тех случаях, когда изменение первоначального обвинения не влечет за собой более тяжкого наказания, суд продолжает слушание дела и выносит приговор по новой формулировке обвинения.

Ст. 318. Суд, усмотрев в показаниях кого-либо из допрошенных свидетелей наличие лжесвидетельства, заносит в протокол, по возможности дословно, показания этого свидетеля и заслушав заключение прокурора, если он участвует в деле, выносит мотивированное определение о привлечении свидетеля к ответственности, о чем и объявляет свидетелю и направляет дело для расследования, предания суду и рассмотрения отдельно от данного дела в общем порядке. При этом суд вправе принять меры пресечения в отношении свидетеля, привлеченного к ответственности.

Ст. 319. Суд, усмотрев во время судебного заседания наличие указаний на совершение преступления кем-либо из лиц, не привлеченных к делу в качестве подсудимых, заслушивает заключение прокурора, если таковой участвует в деле, и выносит мотивированное определение о привлечении данного лица к ответственности, после чего направляет дело для расследования, предания суду и рассмотрения отдельно от данного дела в общем порядке, о чем и объявляет привлеченному к ответственности лицу. При этом суд вправе принять меры пресечения в отношении лица, привлеченного к ответственности.

Ст. 320. В тех случаях, когда вновь предъявленное обвинение находится в тесной связи с обвинением, предъявленным подсудимым по данному делу, и отдельное рассмотрение этих обвинений не представляется возможным, суд приостанавливает слушание дела и направляет все дело как о наличных подсудимых, так и о вновь привлеченном лице для расследования, предания суду и рассмотрения в общем порядке.

ГЛАВА XXIV.

ВЫНЕСЕНИЕ ПРИГОВОРА.

Ст. 321. Во время совещания и постановки приговора в совещательной комнате могут находиться лишь судьи, входящие в состав суда по данному делу; присутствие в совещательной комнате во время совещания запасных судей, а равно секретаря судебного заседания и иных лиц не допускается.

Ст. 322. Судьи во время совещания и постановки приговора не вправе читать имеющиеся в деле и не оглашавшиеся во время судебного следствия показания свидетелей и экспертов и другие документы. Равным образом судьи не вправе рассматривать вещественные доказательства, которые не были предъявлены сторонами во время судебного следствия.

Ст. 323. Суд основывает свой приговор исключительно на имеющихся в деле данных, рассмотренных в судебном заседании.

Оценка имеющихся в деле доказательств производится судьями по их внутреннему убеждению, основанному на рассмотрении всех обстоятельств дела в их совокупности.

Ст. 324. При постановке приговора суд должен разрешить следующие вопросы:

- 1) Имело ли место деяние, приписываемое подсудимому.
- 2) Содержит ли в себе это деяние состав преступления.
- 3) Совершил ли означенное деяние подсудимый.
- 4) Подлежит ли подсудимый наказанию за учиненное им деяние.
- 5) Какое именно наказание должно быть назначено подсудимому и подлежит ли оно отбытию подсудимым.
- 6) Подлежит ли удовлетворению заявленный гражданский иск, а если иск заявлен не был, то надлежит ли принять меры обеспечения могущего быть заявленным гражданского иска.
- 7) Как поступить с вещественными доказательствами.
- 8) На кого должны быть возложены судебные издержки.

Ст. 325. В тех случаях, когда во время предварительного и судебного следствия возникал вопрос о вменяемости подсудимого; суд сверх того обязан при постановке приговора поставить на свое разрешение вопрос о вменяемости подсудимого, хотя бы вопрос этот в распорядительном заседании суда был уже однажды разрешен в порядке правил главы XVI Проц. Кодекса.

Ст. 326. Если судом будет признано, что подсудимый во время совершения приписываемого ему деяния находился в невменяемом состоянии, то суд выносит определение о прекращении дела, при чем входит в обсуждение вопроса о необходимости принятия по отношению к подсудимому мер социальной защиты.

Если судом будет признано, что подсудимый впадал в болезненное расстройство душевной деятельности после совершения приписываемого ему деяния, то суд выносит определение о приостановлении дела впредь до выздоровления подсудимого или о прекращении дела производством, если болезнь признана неизлечимой.

Ст. 327. Председатель ставит на разрешение суда вопросы в порядке, указанном в статье 324 Проц. Кодекса, при чем должен ставить каждый вопрос в такой форме, чтобы по нему могло быть лишь два ответа.

Ст. 328. Постановке приговора предшествует совещание судей, руководимое председателем. При вынесении решения по каждому отдельному вопросу никто из судей не вправе воздерживаться от подачи голоса. Председатель подает свой голос последним.

Ст. 329. Все вопросы решаются простым большинством голосов. Судья, оставшийся в меньшинстве, вправе изложить в письменном виде свое особое мнение, которое приобщается к приговору, но оглашению не подлежит.

Если во время обсуждения в совещательной комнате суд признает необходимым выяснить какое-либо обстоятельство путем передопроса свидетелей или иного судебного действия, то он, не постановляя приговора, возобновляет судебное следствие по делу, предоставляя сторонам и подсудимому дать дополнительное объяснение по поводу вновь произведенных действий.

Ст. 330. Суд выносит приговор:

- 1) об оправдании подсудимого в тех случаях, когда недоказано событие преступления, ему приписываемого, или недоказано участие подсудимого в совершении преступления, или когда деяние, учиненное подсудимым, не содержит в себе состава преступления;
- 2) об освобождении подсудимого, признанного виновным, от наказания по амнистии или давности;
- 3) о назначении подсудимому наказания.

В случаях, когда суд по внутреннему своему убеждению, основанному на обстоятельствах дела, признает справедливым не подвергать подсудимого нака-

занию, он может, изложив основания своего постановления, войти с ходатайством в Президиум Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета об освобождении осужденного от наказания.

Ст. 331. В отношении заявленного гражданского иска суд:

- 1) постановляет об оставлении иска без рассмотрения, если подсудимый оправдан за отсутствием в его деянии состава преступления;
- 2) постановляет об отказе в иске при оправдании подсудимого в виду недоказанности события преступления;
- 3) удовлетворяет иск или отказывает в нем во всех остальных случаях в зависимости от доказанности основания и размеров иска.

Ст. 332. При оставлении гражданского иска без рассмотрения, потерпевший вправе вновь предъявить свой иск в порядке гражданского судопроизводства. Если при разборе уголовного дела отказано в гражданском иске, вторичное предъявление того же иска в порядке гражданского судопроизводства не допускается.

Ст. 333. В случае необходимости произвести подробный расчет по гражданскому иску или необходимости собрать в отношении последнего дополнительные сведения, суд вправе признать право на удовлетворение иска и передать его в народный суд для определения, в порядке гражданского судопроизводства, размеров его удовлетворения.

Ст. 334. Суд, усмотрев, что потерпевшему причинены вред и убытки, вправе, при вынесении приговора, постановить о взыскании соответствующей суммы в пользу потерпевшего, хотя бы последним гражданский иск и не был заявлен, а равно вправе постановить о принятии мер обеспечения будущего гражданского иска.

Ст. 335. Вещи, добытые преступным деянием и не являющиеся вещественными доказательствами по делу, возвращаются их владельцу, хотя бы последний не предъявлял гражданского иска. В случае спора о праве на означенные вещи спор этот подлежит разрешению в исковом порядке, при чем вещи не выдаются до вступления в законную силу решения, вынесенного в порядке гражданского судопроизводства.

В отношении вещественных доказательств, суд при вынесении приговора руководится правилами, изложенными в ст. 73 Проц. Кодекса.

Ст. 336. В отношении судебных издержек, суд при вынесении приговора руководится правилами, изложенными в ст. ст. 94 и 95 Проц. Кодекса. В приговоре суд ограничивается указанием, на кого должны быть возложены судебные издержки; подробный же расчет таковых для определения сумм, падающих на каждое лицо в отдельности, производится судом в распорядительном заседании.

Ст. 337. По разрешении всех вопросов, суд переходит к составлению приговора.

Приговор должен состоять из описательной и резолютивной части.

Ст. 338. Описательная часть приговора должна содержать в себе формулировку обвинения, в котором подсудимый оправдан или которое признано доказанным, с указанием имени, отчества, фамилии или прозвища подсудимого, его возраста, классовой принадлежности и социального положения, личности потерпевшего, места, времени и способа совершения преступления и других отличительных признаков, какие по обстоятельствам дела могут иметь место.

Равным образом в описательной части приговора должны быть изложены добытые судебным следствием данные, положенные судом в основу выносимого приговора.

Резолютивная часть приговора должна содержать в себе указание на личность подсудимого, на оправдание его или на признание предъявленного обвинения доказанным и на избранное судом наказание.

Ст. 339. Наказание должно быть обозначено таким образом, чтобы не возникало, при исполнении приговора, никаких сомнений относительно рода и размеров наказания, назначенного судом.

В тех случаях, когда суд признает необходимым назначить смягченное наказание, в приговоре должны быть указаны основное наказание, основания смягчения и род и размер того наказания, которое в конечном итоге избрано судом.

В тех случаях, когда подсудимый осужден за несколько преступлений, в приговоре должны быть указаны наказания, назначенные судом за каждое преступление в отдельности, и то наказание, которое в конечном итоге избрано судом.

Если подсудимому предъявлено несколько обвинений и они признаны доказанным лишь в части их, в приговоре должно быть точно указано, по какому именно обвинению подсудимый оправдан и по какому осужден.

Ст. 340. Приговор должен содержать в себе, после изложения резолютивной части, указание на порядок и срок обжалования.

Ст. 341. Приговор должен быть написан рукой одного из судей и подписан всеми судьями, участвовавшими в его вынесении.

Ст. 342. Приговоры провозглашаются именем У.С.С.Р.

Ст. 343. После подписания приговора, суд возвращается в зал заседания, где председатель прочитывает во всеулышание приговор. Все находящиеся в зале заседания лица выслушивают приговор стоя.

Ст. 344. При вынесении приговора оправдательного или освобождающего подсудимого от наказания председатель немедленно после провозглашения приговора объявляет подсудимого свободным по данному делу; мера пресечения, принятая против подсудимого по данному делу, немедленно отменяется.

Ст. 345. При вынесении приговора, присуждающего подсудимого к наказанию, суд обязан обсудить вопрос о мере пресечения и вправе на время до вступления приговора в законную силу изменить ранее принятую меру пресечения или назначить таковую, если ранее она назначена не была; при этом соблюдаются правила ст.ст. 150 и 161 Проч. Кодекса.

Ст. 346. Приговор, присуждающий подсудимого к наказанию, приводится в исполнение лишь по вступлении в законную силу. Приговор признается вступившим в законную силу по истечении срока, установленного для обжалования, если жалоба принесена не была; в случае же принесения жалобы приговор вступает в законную силу в день оставления жалобы без последствий судом II-й инстанции.

В тех случаях, когда жалоба принесена лишь в части приговора, приговор в остальной части считается вступившим в законную силу в день истечения срока, установленного для обжалования.

Ст. 347. Срок отбытия наказания в виде лишения свободы исчисляется со дня приведения приговора в исполнение. В тех случаях, когда подсудимый при вынесении приговора был заключен под стражу или находился под стражей в порядке предварительного заключения, срок отбытия наказания считается со дня заключения подсудимого под стражу.

ГЛАВА XXV.

ОБЖАЛОВАНИЕ ОПРЕДЕЛЕНИЙ И ПРИГОВОРОВ НАРОДНОГО СУДА.

Ст. 348. Жалобы на приговоры и определения народного суда приносятся в совет народных судей, в районе которого находится данный народный суд, и подаются в этот последний.

Жалобы, поданные с пропуском срока, возвращаются народным судом жалобщику; жалобы, поданные своевременно, народный суд в течение трех суток обязан препроводить в совет народных судей.

Подача жалобы в срок непосредственно в совет народных судей не является препятствием к рассмотрению жалобы этим последним.

Ст. 349. В случае пропуска срока обжалования по уважительным причинам, жалобщик может ходатайствовать перед тем же судом о восстановлении срока. Эти ходатайства рассматриваются судом в распорядительном заседании и определения суда могут быть обжалуемы в совет народных судей в общем порядке.

Ст. 350. Все жалобы на приговоры и определения народного суда и на постановления народного судьи приносятся в совет народных судей в течение 14 суток со дня вынесения обжалуемого приговора или определения народного суда, или постановления народного судьи.

Подача жалобы на приговор приостанавливает приведение в исполнение обжалуемого приговора. подача жалобы на всякое иное определение народного суда или постановление народного судьи приостанавливает приведение в исполнение обжалуемого определения на постановление лишь в тех случаях, когда народным судом или народным судьей это будет признано необходимым по обстоятельствам дела.

Ст. 351. Определения народного суда о наложении взысканий в порядке ст. 265 Проз. Кодекса и определения народного суда о принятии меры пресечения в случаях, предусмотренных ст. ст. 271 и 345 Проз. Кодекса, являются окончательными и обжалованию не подлежат.

Ст. 352. Свидетели, эксперты и переводчики, подвергшиеся по определению народного суда взысканию за неявку, представляют свои ходатайства об освобождении от взыскания и объяснения причин неявки в тот же народный суд. Ходатайства эти рассматриваются судом в распорядительном заседании; определение, вынесенное судом, является окончательным и обжалованию не подлежит.

Ст. 353. Жалобы на приговоры народного суда могут быть принесены каждой из заинтересованных сторон исключительно лишь по поводу формального нарушения прав и интересов данной стороны при производстве по делу или рассмотрении дела на суде и именуется кассационными жалобами и не могут касаться существа приговора. Все остальные жалобы, приносимые на определения народного суда и постановления народного судьи, именуется частными жалобами. Жалобы, приносимые прокурором, именуется кассационными протестами. Прокурор вправе приносить кассационные протесты и по поводу нарушения прав и интересов всех участвующих в процессе сторон.

Ст. 354. Обжалование жалобщиком существа приговора сверх указаний на имевшее место на суде при рассмотрении дела нарушение законов или даже обжалование существа без указания на формальные нарушения, не освобождает совет народных судей от обязанностей рассмотреть жалобу и все производство по делу в ревизионном порядке. Сама жалоба в этих случаях приобщается к делу, и все производство имеет место, согласно правилам ст. 373—374 Проз. Кодекса о производстве в порядке надзора, с вызовом или без вызова сторон.

ГЛАВА XXVI.

ПРОИЗВОДСТВО В СОВЕТЕ НАРОДНЫХ СУДЕЙ.

4. Производство по кассационным жалобам и протестам.

Ст. 355. Рассмотрение кассационных жалоб и протестов производится советом народных судей в судебном заседании. К слушанию дела должны быть вызваны стороны; неявка стороны, а также неявка стороны, получившей своевременно повестку, не останавливает рассмотрения дела.

Ст. 356. Рассмотрение дела и вынесение определения производится советом народных судей применительно к правилам, изложенным в главах XXII и XXIV Проз. Кодекса. Слушание дела начинается докладом одного из судей, после чего стороны, если они участвуют в заседании, дают объяснения, при чем

первое слово предоставляется стороне, принесшей жалобу или протест. После дачи объяснений сторонами совет народных судей заслушивает заключение прокурора и предоставляет последнее слово подсудимому или его защитнику.

Примечание. Стороны вправе подавать дополнительные кассационные жалобы и протесты и письменные объяснения на них до дачи прокурором заключения по делу.

Ст. 357. Совет народных судей рассматривает вопрос об отмене или изменении приговора лишь при наличии кассационной жалобы или протеста. При наличии в деле нескольких подсудимых, если приговор был обжалован или опротестован лишь в отношении некоторых из них, совет народных судей рассматривает дело лишь в отношении этих последних подсудимых. Изъятия из этого правила допускаются лишь в случаях, предусмотренных ст. 368 Прог. Кодекса.

Ст. 358. Независимо от рассмотрения поводов к обжалованию приговоров, указанных в кассационных жалобах и протестах, совет народных судей обязан всякий раз осмотреть все производства по делу в ревизионном порядке и в случае обнаружения нарушений закона, влекущих за собой отмену приговора, отменяет таковой и направляет дело для нового рассмотрения. При отмене приговора соблюдаются правила ст. ст. 368, 370 и 378 Прог. Кодекса.

Ст. 359. Основаниями к отмене приговоров в кассационном порядке являются:

- 1) Недостаточность и неправильность проведенного следствия.
- 2) Существенное нарушение форм судопроизводства.
- 3) Нарушение или неправильное применение закона.
- 4) Явная несправедливость приговора.

Ст. 360. Недостаточным и неправильно проведенным признается следствие, которое либо проведено не полно, т. е. таким образом, что остались невыясненными ни на предварительном, ни на судебном следствии обстоятельства, выяснение коих необходимо должно было повлиять на приговор, либо проведено неправильно, т. е. таким образом, что не подвергались обследованию и выяснению возможные действительные причины, обстоятельства и виновные в совершении преступления, коих подлежало выяснить.

Ст. 361. Существенными нарушениями форм судопроизводства признаются нарушения статей настоящего Прог. Кодекса, которые путем лишения или стеснения гарантированных законом прав сторон при рассмотрении дела или иным путем помешали суду всесторонне разобрань дело и повлияли или могли повлиять на вынесение правильного приговора

Приговор во всяком случае подлежит отмене:

- 1) при неправильном составе суда;
- 2) в случае прекращения дела судом при наличии условий, обязательно влекущих прекращение (ст. 4 Прог. Кодекса);
- 3) при рассмотрении дела в отсутствие подсудимого, когда такое рассмотрение по закону не допускается;
- 4) в случае рассмотрения без участия защитника дела, в котором участие защитника является обязательным.

Ст. 362. Нарушением или неправильным применением закона является:

- 1) неприменение судом закона, который подлежал применению;
- 2) применение закона, не подлежащего применению;
- 3) неправильное истолкование закона, противоречащее его точному смыслу или общему характеру;
- 4) применение узаконений и распоряжений, изданных не надлежащими инстанциями или не в надлежащем порядке, или же нарушающих постановления центральной власти.

Отмена приговора во всех этих случаях может последовать только, если допущенная судом ошибка повлекла за собой постановление иного наказания

нежели то, которое должно бы быть определено судом при надлежащем применении закона.

Ст. 363. Приговор признается явно несправедливым:

1) когда он, не находя себе никакого подтверждения в данных судебного следствия, является совершенно голословным, и

2) когда назначенное судом наказание, хотя и не выходит за законные пределы, но по размеру своему резко не соответствует содеянному.

Ст. 364. В случае осуждения народным судом подсудимого за деяние, не содержащее в себе состава преступления, а также в случае прекращения дела судом при наличии поводов к прекращению (ст. 4 Прог. Кодекса), совет народных судей, отменяя приговор народного суда, прекращает дело производством, не передавая его в народный суд на новое рассмотрение.

Ст. 365. В случае нарушения народным судом правил о подсудности, совет народных судей, отменяя приговор народного суда, передает дело по надлежащей подсудности.

В случае, если судом вынесен по неподсудному ему делу приговор, не возбуждающий сомнений в его правильности и без превышения компетенции соответствующего суда, совет народных судей вправе не отменять приговор, а ограничиться соответствующим указанием в порядке надзора на неправильность действий соответствующему суду.

Ст. 366. Во всех остальных случаях отмены приговора совет народных судей, отменяя приговор народного суда, передает дело для нового рассмотрения в другой народный суд или в тот же народный суд, в ином составе судей.

Совет народных судей вправе, не передавая дела для нового рассмотрения, сократить или смягчить наказание в порядке применения соответствующего акта амнистии; если таковая не была применена или была применена неправильно.

Ст. 367. Определения, выносимые советом народных судей должны содержать в себе, в случае отмены приговора, указание тех статей закона, которые признаны нарушенными, и указание того, в чем именно нарушение выразилось, и почему оно признано существенным. При отмене приговора по явной его несправедливости, в определении должно содержаться указание не те основания, по которым суд признал приговор явно несправедливым.

Кроме того, в определении должно быть указано, в какой стадии должно начаться новое производство по делу в народном суде.

Ст. 368. В случае отмены приговора в виду нарушений, указанных в п. 1 ст. 361 Прог. Кодекса, а также при отмене приговора по основаниям, указанным в ст. ст. 321 и 364 Прог. Кодекса, когда основание относится ко всем осужденным, совет народных судей отменяет приговор полностью в отношении всех осужденных подсудимых, в том числе и тех, в отношении которых приговор не был обжалован или опротестован.

Ст. 369. В случае передачи дела советом народных судей для нового рассмотрения, указания, сделанные советом народных судей, обязательны по данному делу для народного суда, вторично его рассматривающего.

Народный суд возобновляет производство по делу в той стадии процесса, какая указана в определении совета народных судей об отмене первоначального приговора.

Ст. 370. Если первоначальный приговор был отменен по жалобе осужденного, то при вторичном рассмотрении дела не может быть назначено более тяжкое наказание, нежели то, которое было избрано судом при первом рассмотрении дела.

Ст. 371. Приговор, постановленный народным судом при вторичном рассмотрении, может быть обжалован на общем основании.

Ст. 372. Определения совета народных судей могут быть обжалованы сторонами в порядке высшего судебного контроля в Народный Комиссариат Юстиции.

Подание жалобы не останавливает приведения в исполнение определения.

II. Производство в порядке надзора.

Ст. 373. Председателю совета народных судей, губернскому прокурору и прокурору, состоящему при совете народных судей, принадлежит право истребования производства по любому делу и в любой стадии процесса для осмотра его в порядке надзора. Народному суду надлежит, по получении требования о высылке дела для осмотра, препроводить таковое в совет народных судей или прокурору, приостановив по нему производство. В тех случаях, когда по данному делу уже происходит судебное заседание, отсылка дела допускается лишь после вынесения приговора.

Ст. 374. Дело, по получении его из народного суда, поступает к прокурору, состоящему при совете народных судей, который, если не усмотрит в производстве никаких нарушений, сообщает о том председателю совета народных судей и в случае его на то согласия, производство в порядке надзора прекращается. При несогласии председателя, а равно во всех случаях, если прокурор усмотрит существенные нарушения, он направляет дело с своим заключением в президиум совета народных судей, от которого будет зависеть либо постановить о дальнейшем направлении дела с преподанием народному суду соответствующих указаний, либо в случае, когда приговор по делу уже вынесен, постановить о направлении дела в Народный Комиссариат Юстиции в порядке высшего судебного контроля.

Истребование дела по вышеизложенным основаниям не ограничено никакими сроками.

III. Производство по частным жалобам.

Ст. 375. Частные жалобы рассматриваются советом народных судей в судебном заседании без вывоза сторон, но последние, если они явятся в заседание, должны быть допущены к даче объяснений.

Ст. 376. Рассмотрение дела и вынесение определения производится советом народных судей применительно к правилам, изложенным в главах XXII и XXIV Прог. Кодекса. Слушание дела начинается докладом одного из судей, после чего стороны, если они присутствуют, дают объяснения, при чем первое слово предоставляется стороне, принесшей жалобу. Затем суд выносит определение об оставлении частной жалобы без последствий или об отмене обжалованного определения народного суда.

Ст. 377. Совет народных судей рассматривает частные жалобы лишь в отношении тех лиц, которыми они были принесены.

ГЛАВА XXVII.

ПРОИЗВОДСТВО ПО ВОЗОБНОВЛЕНИЮ ДЕЛ ПО ВНОВЬ ОТКРЫВШИМСЯ ОБСТОЯТЕЛЬСТВАМ.

Ст. 378. Возобновление дел, по которым состоялись вошедшие в законную силу приговоры народного суда, допускается:

- 1) если установлена подложность доказательств, на которых основан приговор;
- 2) при преступных злоупотреблениях со стороны судей, постановивших приговор;

3) если откроются новые обстоятельства, которые сами по себе или вместе с обстоятельствами, ранее установленными, доказывают невиновность осужденного или участие его в менее тяжком или более тяжелом преступлении, нежели то, за которое он был осужден. Новыми признаются такие обстоятельства, которые не могли быть известны суду при вынесении приговора.

Ст. 379. Переомотр оправдательных приговоров допускается лишь в течение года со дня открытия новых обстоятельств, указанных в п. 3 предыдущей 378 ст. и не позже 5 лет со дня вступления приговора в законную силу.

Ст. 380. Преступные злоупотребления судей, а также лжесвидетельства и дача ложного заключения экспертом или подложность иных доказательств служат основанием к возобновлению дела лишь в том случае, когда обстоятельства эти установлены вошедшим в законную силу другим приговором суда.

Ст. 381. О возобновлении дела, по которому состоялся оправдательный приговор, может ходатайствовать лишь прокуратура. О пересмотре обвинительного приговора могут возбуждать ходатайства: прокуратура, осужденный, его защитник, его родственники и те профессиональные и общественные организации, в которых осужденный состоял или состоит.

Смерть осужденного не является препятствием к возобновлению о нем дела, по которому состоялся обвинительный приговор.

Ст. 382. Ходатайства о возобновлении дела направляются заинтересованными лицами и учреждениями к прокурору. Прокурор, получивший означенное ходатайство, а также по собственной инициативе, если признает нужным возбудить вопрос о возобновлении дела—производит необходимое расследование лично, или через органы дознания или органы предварительного следствия.

Ст. 383. По окончании расследования прокурор дает свое заключение и выдает копию заключения и актов расследования лицам и учреждениям, возбудившим ходатайство. Помимо того, прокурор, если признает необходимым возбудить вопрос о возобновлении дела, представляет акты расследования со своим заключением в порядке высшего судебного контроля в Народный Комиссариат Юстиции.

Ст. 384. Заинтересованные лица и учреждения обращаются с ходатайством о возобновлении дела в порядке высшего судебного контроля в Народный Комиссариат Юстиции, куда представляют полученные ими от прокурора копии актов расследования, а также и иные документы, служащие подтверждением возбужденного ходатайства.

Ст. 385. Народный Комиссариат Юстиции, рассмотрев в порядке высшего судебного контроля представленные документы и материалы, выносит мотивированное определение об отклонении или удовлетворении ходатайства о возобновлении дела.

Ст. 386. При удовлетворении ходатайства о возобновлении дела, Народный Комиссариат Юстиции в порядке высшего судебного контроля выносит определение об отмене первоначального постановленного приговора и о новом рассмотрении дела. В случае отмены приговора, по которому осужденный отбывает наказание, дальнейшее отбывание наказания приостанавливается до нового рассмотрения дела.

Ст. 387. При новом рассмотрении дела, народный суд рассматривает дело и постановляет приговор на общем основании. Постановленный при новом рассмотрении дела приговор может быть обжалован на общем основании в совет народных судей.

ГЛАВА XXVIII.

ОСОБЫЕ ПРОИЗВОДСТВА В НАРОДНОМ СУДЕ.

I. О заочных приговорах.

Ст. 388. Заочным является приговор, постановленный в отсутствии подсудимого. В отношении заочных приговоров соблюдаются нижеследующие правила, которые, однако, не относятся к случаям:

- 1) указанным в ст. 263 и пунктах 1 и 2, ст. 269 Проз. Кодекса;
- 2) когда подсудимый явился в суд после открытия судебного заседания, но до вынесения приговора и был допущен к даче объяснений;
- 3) когда подсудимый, находившийся при разборе дела, сам оставил зал заседания до провозглашения приговора.

Ст. 389. Копия заочного приговора должна быть послана подсудимому не позже трех суток со дня вынесения приговора; при этом подсудимому должно быть послано также уведомление о порядке и сроках обжалования и подачи просьбы о новом рассмотрении дела.

Ст. 390. Подсудимый вправе, в течение семи суток со дня вручения ему уведомления и копии приговора, подать просьбу о новом рассмотрении дела с указанием причин неявки.

Ст. 391. Народный судья в течение трех суток со дня получения просьбы подсудимого, обязан рассмотреть таковую; признавая причины неявки подсудимого неуважительными, народный судья оставляет просьбу о новом рассмотрении дела без последствий и уведомляет о том подсудимого. Означенное постановление народного судьи может быть обжаловано лишь совместно с обжалованием приговора.

Ст. 392. В течение семи суток со дня получения извещения об оставлении без последствий просьбы о новом рассмотрении дела, подсудимый вправе принести на общем основании кассационную жалобу в совет народных судей на заочный приговор народного суда.

Ст. 393. В случае признания причин неявки подсудимого уважительными народный суд удовлетворяет просьбу о новом рассмотрении дела и назначает дело к слушанию в судебном заседании с вызовом сторон. Новое рассмотрение дела производится на общем основании.

Ст. 394. При новом рассмотрении дела народный суд выносить приговор, по объявлении которого первоначально постановленный приговор теряет силу. Вновь вынесенный приговор может быть обжалован на общем основании.

Ст. 395. В случае неявки подсудимого без уважительных причин к новому рассмотрению дела, таковое рассмотрение не производится и народный суд выносит определение об оставлении в силе постановленного заочно приговора. Приговор этот может быть обжалован в общем порядке в совет народных судей в течение 14-ти суток со дня вынесения народным судом означенного определения.

Ст. 396. Подсудимый, не подавший отзыва на заочный приговор, вправе принести на общем основании кассационную жалобу на заочный приговор в совет народных судей в течение 14-ти суток со дня вручения ему уведомления и копии заочного приговора.

II. О дежурных камерах народного суда.

Ст. 397. Рассмотрение дел в дежурных камерах производится народным судьей с двумя народными заседателями. Рассмотрение в дежурных камерах дел, подсудных народному суду с участием шести народных заседателей, не допускается.

Ст. 398. В дежурные камеры направляются все те дела о задержанных обвиняемых, которые, по мнению органов, произведших задержание, не требуют

особого расследования, или по которым обвиняемые признали себя виновными. Одновременно с делом должны быть доставлены в дежурную камеру обвиняемый и вещественные по делу доказательства, а также по возможности свидетели.

Примечание. Назначение защитника по делам, рассматриваемым в дежурных камерах, не обязательно.

Ст. 399. Народный суд вправе принять дело к немедленному рассмотрению в дежурной камере лишь в том случае, если им признано будет, что имеющийся в деле материал является совершенно достаточным, и что дело вполне выяснено.

Ст. 400. Народный суд, признав немедленное рассмотрение дела в дежурной камере невозможным, выносит определение о направлении дела для дополнительного расследования и для рассмотрения в общем порядке. При этом народный суд должен рассмотреть вопрос о мере пресечения в отношении подсудимого.

Ст. 401. Если при рассмотрении дела в дежурной камере подсудимый укажет, в опровержение предъявленного ему обвинения, на доказательства, которые не представляется возможным рассмотреть в том же заседании, слушание дела прерывается, и дело должно быть передано для рассмотрения в общем порядке. При этом народный суд должен рассмотреть вопрос о мере пресечения в отношении подсудимого.

Ст. 402. Рассмотрение дел в дежурных камерах производится по правилам, установленным для производства дел в народном суде. Определения и приговоры народного суда, постановленные в дежурных камерах, могут быть обжалованы в общем порядке в совет народных судей.

III. Производство в особых сессиях народных судов

Ст. 403. Особые сессии народного суда рассматривают дела в судебном заседании в составе председателя и 2 или 6 народных заседателей. Председателем в особых сессиях является народный судья по назначению президиума совета народных судей.

Примечание. Определение категорий дел, подсудных особым сессиям с 2 и 6 заседателями, производится НКЮ.

Ст. 404. Предание суду, подготовительные к судебному заседанию действия, рассмотрение дела, вынесение приговора и возобновление дел в особых сессиях производится согласно правилам, установленным для производства дел в народном суде.

Ст. 405. Постановления председателя особой сессии, определения и приговоры особых сессий подлежат обжалованию на общем основании, установленном для постановлений народного судьи и определений и приговоров народного суда.

IV. О судебных приказах.

Ст. 406. По делам о преступлениях, предусмотренных 1-й частью ст. 132 и ст. ст. 215—227 Угол. Кодекса, народный судья, в случаях явной бесспорности нарушения, постановляет приговор судебным приказом в порядке нижеследующих статей.

Ст. 407. Судебные приказы постановляются без вызова сторон; но обвинитель и подсудимый, явившиеся к разбору дела, должны быть допущены к даче объяснений в случае их о том просьбы.

Примечание. Судебные приказы не могут быть выносимы по делам, в которых к обвиняемому предъявлен гражданский иск.

Ст. 408. В судебном приказе должны быть указаны: имя, отчество и фамилия или прозвище осужденного; его возраст, совершенное им преступное деяние; место, время и способ совершения преступного деяния; статья Уг. Код., предусматривающая данное преступное деяние, и назначенное судьей наказание.

Ст. 409. Судебный приказ после его постановления вступает в силу немедленно и приводится в исполнение.

Ст. 410. Осужденный судебным приказом вправе в течение 3-х суток после получения его копии ходатайствовать о судебном рассмотрении дела. Осужденный не имеет такого права в тех случаях, когда судебный приказ был постановлен по его ходатайству.

Ст. 411. Народный судья, получив в установленный срок ходатайство подсудимого о судебном разбирательстве дела, назначает день слушания дела и вызывает стороны. Рассмотрение дела производится в судебном заседании с участием двух народных заседателей на общем основании. При вынесении приговора народный суд не связан ранее постановленным судебным приказом ни по вопросу о виновности подсудимого, ни по вопросу о размерах наказания.

С вынесением приговора в судебном заседании, ранее постановленный судебный приказ теряет силу.

Ст. 412. В случае неявки подсудимого и его защитника без уважительной причины в судебное заседание, народный суд выносит определение об оставлении в силе судебного приказа, который получает значение вступившего в законную силу приговора. Означенное определение народного суда может быть обжаловано в общем порядке.

ОТДЕЛ ЧЕТВЕРТЫЙ.

ГЛАВА XXIX.

ПРОИЗВОДСТВО В РЕВОЛЮЦИОННЫХ ТРИБУНАЛАХ.

I. Основные положения.

Ст. 413. Производство в революционных трибуналах определяется правилами, установленными для производства дел в народных судах с изъятиями, определенными в нижеследующих статьях.

Ст. 414. Предъявление гражданских исков при рассмотрении дел революционными трибуналами не допускается. Революционный трибунал, усмотрев из дела, что преступлением причинены вред и убытки Республике или частным лицам, вправе при вынесении приговора, постановить о принятии мер обеспечения будущего гражданского иска. (Ст. 334 Проз. Кодекса).

Ст. 415. Допущение обвинения и защиты в судебном заседании по делам, рассматриваемым в революционных трибуналах, необязательно и разрешается каждый раз Ревтрибуналом в распорядительном заседании в зависимости от важности дела, доказанности преступления или особого политического или общественного интереса дела.

Трибунал обязан допустить или назначить защитника, если по делу допущен обвинитель.

Отказ подсудимого от защитника не препятствует допущению обвинителя.

Ст. 416. Революционный трибунал вправе не допустить к защите любое из формально правомочных на то лиц, если признает данное лицо несоответствующим для выступления по данному делу в зависимости от существа особого характера дела.

Ст. 417. Приятие революционными трибуналами к своему производству дел может иметь место исключительно на строгом основании правил о подсудности (ст. 28 Проз. Кодекса). Отступления от этих правил допускаются исключительно:

а) для революционных трибуналов всех категорий в тех случаях, когда в данном районе нет народного суда или трибунала той категории, которым подсудно данное дело;

б) для всех отделений трибунала в случае принятия ими к производству дел, подсудных проналоговым сессиям;

в) в точно определенных ниже случаях персональной подсудности отдельных категорий должностных лиц отделам Верховного Трибунала;

г) по особым постановлениям Президиума ВУЦИК, Верховного Трибунала или прокурора Республики о передаче на рассмотрение ревтрибунала дела, ему неподсудного.

II. О предварительном следствии.

Ст. 418. По всем делам, поступающим на рассмотрение ревтрибуналов, производство предварительного следствия является обязательным. Однако, по делам о преступлениях продналоговых и некоторых воинских, предусмотренных ст. ст., 78, 80, 201—208, 211, 212 Угол. Кодекса, производство предварительного следствия не является обязательным и в этих случаях органы дознания направляют материал дознания непосредственно в ревтрибунал, не представляя означенного материала на предварительное рассмотрение прокурора. Предварительное следствие по делам, подсудным ревтрибуналам, производится следователями, состоящими при ревтрибуналах под ближайшим наблюдением состоящего при ревтрибунале помощника губ. прокурора.

Ст. 419. Состоящий при революционных трибуналах следователь вправе, если признает производство предварительного следствия излишним в виду ясности дела или сознания обвиняемого придать актам дознания силу актов предварительного следствия и не производить такового, или же ограничиться производством отдельных следственных действий (ст. 111 Проц. Кодекса); в случае несогласия прокурора с постановлением следователя, прокурор вправе предписать следователю производство полностью предварительного следствия или отдельных следственных действий.

Ст. 420. Постановления и распоряжения следователей, состоящих при трибуналах, по делам, находящимся в их производстве, обязательны для всех без исключения следственных и розыскных органов Республики. Следователи, состоящие при трибуналах, не связаны пределами своих участков и производят следственные действия на всей территории УССР по особым мандатам за подписями председателя трибунала и состоящего при революционном трибунале помощника прокурора.

Ст. 421. Районный народный следователь, получив дело, подсудное ревтрибуналу, сообщает о том прокурору, состоящему при соответствующем революционном трибунале. Прокурор по сношению с губернским прокурором либо оставляет дело в производстве у данного народного следователя, либо, найдя необходимым передать дело следователю, состоящему при революционном трибунале, командировывает для производства предварительного следствия по данному делу одного из состоящих при революционном трибунале следователей. Одновременно с сим, прокурор извещает районного народного следователя об изъятии от него дела и предписывает ему передать дело подлежащему следователю, каковое требование является для районного следователя обязательным.

Ст. 422. Следователь, усмотрев из дела, подсудного революционному трибуналу, что потерпевшему причинены вред и убытки, обязан разъяснить потерпевшему его право возбудить иск в порядке гражданского судопроизводства; признав необходимым принять меры обеспечения будущего гражданского иска, следователь входит о том с представлением в революционный трибунал, который разрешает в распорядительном заседании вопрос об обеспечении гражданского иска или об отклонении представления следователя.

III. Предание суду и подготовительные действия к судебному заседанию.

Ст. 423. Все дела, подлежащие рассмотрению в судебном заседании революционных трибуналов, рассматриваются предварительно в распорядительном заседании по вопросу о прекращении дела или о предании обвиняемых суду при чем при разрешении этих вопросов революционный трибунал обязан за,

слушать заключение прокурора. Дача прокурором заключения является не обязательной лишь по делам, по которым предварительное следствие не производится (ст. 418 Прог. Кодекса).

Ст. 424. Список лиц, подлежащих вызову в судебное заседание, определяется ревтрибуналом в распорядительном заседании. Революционный трибунал вправе не вызывать тех из допрошенных на предварительном следствии или на дознании свидетелей, показания которых не вызывают сомнения в своей достоверности. Свидетели, чьи показания имеют значение для дела и в то же время страдают существенной неполнотой или находятся в противоречии с показаниями других свидетелей или представляются запутанными, — подлежат обязательному вызову в судебное заседание.

Разрешение вопроса о вызове в судебное заседание экспертов производится также в распорядительном заседании революционного трибунала.

Ст. 425. Обвинительное заключение должно быть вручено в копии каждому из подсудимых не позднее как за 3 суток до слушания дела. По делам, указанным в ст. 418 Прог. Кодекса, вручение вышеуказанных копий может быть заменено вручением выписки из протокола распорядительного заседания о предании суду.

IV. О судебном [заседании и об обжаловании.

Ст. 426. Слушание дела в революционном трибунале в отсутствие подсудимого сверх случаев, указанных в пунктах 1 и 2 ст. 269 Прог. Кодекса, допускается в тех случаях, когда подсудимый находится вне пределов УССР и РСФСР. В случае его возвращения в пределы Республики и по его заявлению, ему обязательно должен быть восстанавливаем кассационный срок; если же дело рассматривалось в Трибунале, где кассационное обжалование не допускается, дело подлежит пересмотру в порядке надзора.

Ст. 427. Революционный трибунал вправе при рассмотрении дела прервать допрос свидетеля или свидетелей в любой момент допроса таковых, если признает, что показаниями допрошенных свидетелей вполне установлены те обстоятельства, для установления которых свидетель вызывался; трибунал обязан мотивировать указанное определение.

Ст. 428. Оглашение имеющихся в деле документов и приобщение новых документов, а равно оглашение показаний, данных на предварительном следствии и на дознании свидетелями, как вызывавшимися, так и не вызывавшимися в судебное заседание, разрешается революционным трибуналом по его усмотрению, как по собственной инициативе, так и по ходатайству сторон. Равным образом могут быть оглашены по усмотрению революционного трибунала, как по его инициативе, так и по ходатайству сторон, показания, данные подсудимым на предварительном следствии или на дознании.

Ст. 429. Стороны имеют право ссылаться в прениях на все имеющиеся в деле документы и показания, независимо от того, оглашались или не оглашались в судебном заседании означенные документы и показания. Равным образом революционный трибунал вправе при вынесении приговора принимать в соображение вышеуказанные документы и показания, независимо от их оглашения в судебном заседании.

Ст. 430. Ревтрибунал вправе, независимо от ранее состоявшегося определения о допущении сторон к участию в судебном заседании, постановить о недопущении прений сторон, если признает дело достаточно выясненным на судебном следствии.

Ст. 431. Обращение дела в судебном заседании в исследование допускается лишь в тех случаях, если революционным трибуналом установлена будет такая неполнота имеющегося в деле материала, которая никоим образом не может быть восполнена в том же судебном заседании; во всех остальных

случаях обращение дела к рассмотрению не допускается. Об обращении дела к рассмотрению ревтрибуналом должно быть вынесено мотивированное определение.

Ст. 432. Протоколы распорядительных и судебных заседаний революционных трибуналов составляются на основании правил, изложенных в ст.ст. 81—85 Проз. Кодекса. Нарушения правил настоящего Проз. Кодекса, неустойверенные протоколом, считаются не имевшими места.

Выдача копий протокола судебного заседания сторонам допускается лишь в случаях подачи ими кассационной жалобы и может быть заменена выдачей выписок о тех обстоятельствах, которые занесены в протокол по ходатайству стороны, или о занесении которых в протокол стороне было отказано.

Ст. 433. Приговоры революционных трибуналов могут быть обжалованы сторонами в кассационном порядке. Срок для обжалования устанавливается: для прокурора в течение 48 часов с момента провозглашения приговора, а для подсудимого в течение 48 часов с момента вручения ему копии приговора. Копия приговора обязательно вручается подсудимому в течение 24 часов с момента провозглашения приговора. Ходатайства о восстановлении срока на принесение кассационной жалобы подаются в революционный трибунал, постановивший приговор, и разрешаются в распорядительном заседании.

Ст. 434. Приговоры ревтрибуналов, действующих в боевой обстановке, кассационному обжалованию не подлежат. Список таких трибуналов утверждается пленумом Верховного Трибунала по представлению военного отдела Верховного Трибунала. Приговоры указанных ревтрибуналов могут быть отменены или изменены лишь в порядке надзора, согласно правилам, изложенным в главе XXX-й Проз. Кодекса.

Ст. 435. В местностях, объявленных на военном положении, революционным трибуналам предоставляется право в случаях вынесения приговора к высшей мере наказания (расстрел) входить в течение 24 часов после вынесения приговора при подаче осужденным кассационной жалобы с представлением о непропуске таковой и обращении приговора к немедленному исполнению. Вопрос о пропуске или непропуске кассационной жалобы подлежит разрешению губернским исполнительным комитетом или его президиумом в течение 24 часов с момента получения представления революционного трибунала, при этом губернский исполнительный комитет не вправе, однако, входить в рассмотрение вопроса о доказанности и недоказанности преступления и разрешает вопрос исключительно исходя из соображений опасности и распространенности данной категории преступных деяний в данной местности и необходимости принятия экстренных мер к их искоренению.

Представление трибунала о непропуске кассационной жалобы не освобождает его от необходимости соблюдения правил, предписанных ст. 448 Проз. Кодекса, и получение соответствующего извещения от Верховного Трибунала о приостановке приговора и истребовании дела имеет силу независимо от разрешения губернским исполнительным комитетом вопроса о непропуске жалобы.

Указанное право предоставляется губернским исполнительным комитетам всякий раз особым постановлением Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета, с точным указанием срока, на который оно вводится.

Ст. 436. В отношении военных трибуналов и военно-транспортных, право, предоставленное согласно предыдущей статье губернским исполнительным комитетам, принадлежит соответственно уполномоченным Народного Комиссариата Путей Сообщения на дорогах и Революционным Военным Советам фронтов, армий и военных округов, а где таковых нет, — командующим фронтами, армиями и военными округами, причем это право принадлежит указанным учреждениям и лицам, независимо от предварительного разрешения Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

Ст. 437. Революционный трибунал после получения кассационной жалобы или протеста обязан направить все дело в течение 24 часов в Верховный

Трибунал по кассационному его отделу; при этом трибунал вправе приложить к делу свои объяснения по поводу принесенной жалобы или протеста.

Ст. 438. Принесение кассационной жалобы или протеста приостанавливает приведение в исполнение приговора, от трибунала зависит в этих случаях принятие соответствующих мер пресечения.

Ст. 439. Одновременно с направлением дела с кассационной жалобой или протестом в Верховный Трибунал, президиум губернского революционного трибунала вправе, если усмотрит в производстве явное нарушение, допущенное соответствующим отделением трибунала, не останавливая, однако, направления дела в Верховный Трибунал, сделать соответствующие указания вынесшему приговор отделению революционного трибунала, сообщив о сем в Верховный Трибунал.

Ст. 440. Президиум ревтрибунала вправе, усмотрев в вынесенном каким-либо из его отделений приговоре существенные нарушения, приостановить приговор и направить в Верховный Трибунал в порядке надзора.

Ст. 441. Частные жалобы на определения отделений революционного трибунала приносятся в президиум революционного трибунала и разрешаются в распорядительном заседании без участия сторон. При расследовании жалобы в состав президиума не могут входить лица, участвовавшие в вынесении обжалованного определения.

ГЛАВА XXX.

ПРОИЗВОДСТВО В ВЕРХОВНОМ ТРИБУНАЛЕ.

1. Кассационное производство.

Ст. 442. Поступающие в Верховный Трибунал кассационные жалобы и протесты рассматриваются в кассационном отделе Верховного Трибунала в порядке поступления. Дела, по которым вынесены приговоры, присуждающие к высшей мере наказания (к расстрелу), подлежат выделению и направлению к слушанию с таким расчетом, чтобы с момента поступления дела и до вынесения по нему определения кассационного отдела не протекло более одной недели.

Наблюдение за соответствующим распределением и подготовкой дел к слушанию их возлагается на состоящего при Верховном Трибунале помощника прокурора Республики.

Ст. 443. Рассмотрение дела в кассационном отделе происходит в открытом судебном заседании и начинается оглашением кассационной жалобы или протеста, после чего суд заслушивает заключение прокурора и объяснения сторон, если таковые допущены к участию в деле. Подсудимому, если он присутствует, должна быть дана возможность, в случае его о том просьбы, представить объяснения.

Стороны в судебное заседание не вызываются; допущение сторон к участию в судебном заседании разрешается по усмотрению кассационного отдела определение которого по давнему вопросу объявляется одновременно с опубликованием списка дел, назначенных к слушанию.

Ст. 444. При рассмотрении кассационных жалоб и протестов, кассационный отдел руководится правилами, изложенным в ст. 357—358 Проз. Кодекса. Основаниями к отмене приговора в кассационном порядке являются обстоятельства, указанные в ст. ст. 359—363 Проз. Кодекса.

Ст. 445. В случае признания явного несоответствия назначенного наказания с деянием осужденного, кассационный отдел или постановляет об отмене приговора и передаче дела для нового рассмотрения в другой революционный трибунал или в тот же революционный трибунал в другом составе судей, или же изменяет приговор и смягчает наказание по своему усмотрению в пределах, установленных соответствующей ст. Угол. Кодекса. Признав необходимым смягчить

наказание в размере, не предусмотренном соответствующей статьей Угол. Кодекса, кассационный отдел входит с соответствующим представлением в Президиум Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

Во всех остальных случаях отмены приговора, кассационный отдел действует согласно правилам ст. 364—365 Проз. Кодекса или же направляет дело для нового рассмотрения в другой губернский революционный трибунал или в тот же революционный трибунал в другом составе судей.

Ст. 446. Определения кассационного отдела могут быть опротестованы прокурором в пленум Верховного Трибунала в течение 24-х часов с момента вынесения определения. Равным образом каждый член кассационного отдела, участвовавший в вынесении определения и оставшийся при особом мнении, вправе в течение суток со дня вынесения означенного определения обжаловать его в пленум Верховного Трибунала, представив при этом в письменном виде свое мотивированное особое мнение. Опротестование определения кассационного отдела приостанавливает приведение его в действие.

Ст. 447. Кассационный отдел вправе при вынесении определения, независимо от того, что последовало оставление в силе приговора революционного трибунала, включить в свое определение указания на допущенные революционным трибуналом нарушения, каковые указания являются для данного трибунала обязательными.

II. Производство в порядке надзора.

Ст. 448. Председателю Верховного Трибунала, его заместителю, прокурору Республики и его помощнику, состоящему при Верховном Трибунале, принадлежит право истребования любого дела из производства революционных трибуналов всех категорий и приостановки приговора для просмотра его в порядке надзора. Председателям военного и военно-транспортного отделов Верховного Трибунала такое же право принадлежит исключительно в отношении дел, находящихся в производстве подведомственных им военных и военно-транспортных трибуналов.

Ревтрибунал немедленно по получении требования о высылке дела, прерывает такое, приостановив по нем производство. В тех же случаях, когда по данному делу происходило судебное заседание, отсылка дела допускается лишь после вынесения приговора.

Ст. 449. Дело по получении его из революционного трибунала поступает к прокурору, состоящему при Верховном Трибунале по соответственному отделу, который, если не усмотрит в производстве никаких нарушений, сообщает о том председателю соответствующего отдела и в случае его на то согласия производство в порядке надзора прекращается. При несогласии председателя, а равно во всех случаях, если прокурор усмотрит существенные нарушения, он направляет дело с своим заключением в кассационный отдел, от которого будет зависеть либо постановить о дальнейшем направлении дела с преподанием трибуналу соответствующих указаний, либо в случаях, когда приговор по делу уже вынесен, постановить или об отмене приговора и передаче дела для нового рассмотрения в другой или тот же трибунал в ином составе судей, или о соответствующем изменении приговора. Означенное право принадлежит исключительно кассационному отделу или пленуму Верховного Трибунала, притом как в отношении губернских, так и военных и военно-транспортных трибуналов.

Ст. 450. При вынесении приговора, присуждающего к расстрелу, революционный трибунал, независимо от наличия или отсутствия кассационной жалобы или протеста, обязан немедленно по вынесении приговора сообщить о таком телеграфно в Верховный Трибунал с указанием часов, минут вынесения приговора, краткого существа обвинения, фамилии и имени, классового происхождения и социального положения, а также возраста осужденного. Приговор может быть приведен в исполнение только в случае неполучения в тече-

ние 72 часов с момента вручения Верховному Трибуналу посланного ему сообщения, распоряжения Верховного Трибунала о приостановке приговора и истребования дела в порядке надзора.

При подаче кассационной жалобы приговор, во всяком случае, не приводится в исполнение до рассмотрения жалобы в кассационном отделе.

Ст. 451. При рассмотрении дел в порядке надзора, кассационный отдел не связан заключением прокурора и вправе вынести определение как об отмене приговора и о назначении дела к слушанию вновь, так и об отмене всего производства по делу и начатии дела со стадии предварительного следствия.

III. Возобновление дел.

Ст. 452. Возобновление дел, по которым состоялись вошедшие в законную силу приговоры революционного трибунала, производится по правилам, установленным ст.ст. 378—381 Проз. Кодекса. Ходатайства о возобновлении дел направляются заинтересованными лицами к прокурору, состоящему при революционном трибунале, вынесшем данный приговор.

Ст. 453. Прокурор, получив означенное ходатайство, а также по собственной инициативе, если признает нужным возбудить вопрос о возобновлении дела, производит необходимое расследование как лично, так и через органы дознания или органы предварительного следствия, после чего весь собранный материал представляет со своим заключением в Верховный Трибунал.

Ст. 454. Вопрос о возобновлении дела разрешается Народным Комиссариатом Юстиции в порядке высшего судебного контроля, куда Верховный Трибунал направляет всю переписку с своим заключением.

IV. Производство в Верховном Трибунале в качестве суда первой инстанции.

Ст. 455. Производство в судебном, военном и военно-транспортном отделах Верховного Трибунала, действующих в качестве суда первой инстанции, определяется правилами, установленными для производства дел в революционных трибуналах. Приговоры указанных отделов не подлежат обжалованию в кассационном порядке и могут быть отменяемы или изменяемы лишь пленумом Верховного Трибунала в порядке надзора. Прокурору Республики или помощнику его, поддерживающему обвинение на суде, предоставлено право обжаловать в пленум Верховного Трибунала приговоры судебного, военного, военно-транспортного отделов, однако, исключительно в части, касающейся неправильного применения закона при определении наказания, в течение 24-х часов с момента вынесения приговора.

Ст. 456. Судебному отделу Верховного Трибунала в качестве суда первой инстанции подсудны:

1) Дела исключительной важности, переданные на рассмотрение судебного отдела постановлением президиума Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета или пленума Верховного Трибунала, а равно предложенные к рассмотрению в судебном отделе прокурором Республики и начальником Главного Политического Управления Народного Комиссариата Внутренних Дел. Судебный отдел при этом вправе дела, предложенные на его рассмотрение прокурором Республики или начальником Главного Политического Управления, принять к своему рассмотрению или же передать для рассмотрения в любой революционный трибунал по своему усмотрению.

2) Дела по обвинению в преступлениях по должности членов Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета, Народных Комиссаров, Уполномоченных Народных Комиссариатов РСФСР при СНК УССР, членов коллегий Народных Комиссариатов, членов президиума Украинского Совета Народного Хозяйства, членов Реввоенсовета Республики, членов отделов Верховного Трибунала, помощников прокурора Республики, членов коллегии Глав-

ного Политического Управления Народного Комиссариата Внутренних Дел, полномочных послов и аккредитованных при иностранных правительствах должностных лиц.

3) Дела по обвинению в преступлениях по должности губернских прокуроров и их помощников, членов президиума губернского исполнительного комитета и членов губернского исполнительного комитета, заведующих отделами, председателей и членов президиума революционных трибуналов и председателя и членов совета народных судей, при чем все означенные в сем пункте дела могут быть приняты судебным отделом к своему рассмотрению, или же переданы им в другой какой-либо революционный трибунал в зависимости от важности дела.

Ст. 457. Для рассмотрения дел, переданных в судебный отдел, пленум Верховного Трибунала вправе, в отдельных случаях, образовать состав судей по делу, по своему усмотрению, из числа председателей и членов иных отделов Верховного Трибунала.

Ст. 458. Военному отделу Верховного Трибунала, действующему в качестве суда первой инстанции, подсудны:

1) Дела, изъятые из ведения военных революционных трибуналов постановлением военного отдела или переданные военному отделу постановлением кассационного отдела или пленума Верховного Трибунала.

2) Дела по обвинению в преступлениях по должности и других преступных деяниях, отнесенных к производству революционных трибуналов: начальника и комиссара штаба Рабоче-Крестьянской Красной Армии, помощника начальника и помощника комиссара того же штаба; начальников управлений и отделов штаба и комиссаров при них; начальников и комиссаров управлений, непосредственно подчиненных Революционному Военному Совету Республики и революционным военным советам фронтов, командующих фронтами, армиями и военными округами и заместителей этих командующих; начальников, комиссаров штаба округа, фронта армий; председателей и членов революционных военных трибуналов фронтов и армий; начальников особых отделов фронтов и армий и их помощников; военных прокуроров и их помощников. Данная персональная подсудность распространяется одинаково по морскому ведомству, соответственно занимаемым должностям.

Ст. 459. Военно-транспортному отделу Верховного Трибунала, действующему в качестве суда первой инстанции, подсудны:

1) Дела, изъятые из ведения военно-транспортных революционных трибуналов постановлением военно-транспортного отдела или переданные военно-транспортному отделу постановлениями кассационного отдела или пленума Верховного Трибунала.

2) Дела по обвинению в преступлениях по должности и в других деяниях, отнесенных к производству революционных трибуналов: начальников и комиссаров управлений и самостоятельных отделов Народного Комиссариата Путей Сообщения и их помощников, начальников и комиссаров Округов Путей Сообщения; начальников и комиссаров управлений дорог и водных областей и их помощников, председателей и комиссаров окружных комитетов по перевозкам и их заместителей; председателей, их заместителей и членов военно-транспортных трибуналов; начальников окружных и дорожных транспортных отделов Государственного Политического Управления и их помощников; начальников отделов охраны Округов Путей Сообщения; председателей, членов президиумов и правлений профессиональных и кооперативных организаций ведомства Народного Комиссариата Путей Сообщения не ниже дорожного масштаба и особых уполномоченных Народного Комиссариата Путей Сообщения.

Ст. 460. Пленум Верховного Трибунала, вправе дело, подсудное одному из отделов Верховного Трибунала передать на рассмотрение другого отдела Верховного Трибунала.

ОТДЕЛ ПЯТЫЙ.

ГЛАВА XXXI.

ПРОИЗВОДСТВО В ПОРЯДКЕ ВЫШЕГО СУДЕБНОГО КОНТРОЛЯ НАРОДНОГО КОМИССАРИАТА ЮСТИЦИИ.

Ст. 461. Производство в порядке высшего судебного контроля имеет место исключительно:

- 1) в порядке возобновления дел по вновь открывшимся обстоятельствам;
- 2) по жалобам и протестам на определения совета народных судей, вынесенные в кассационном порядке (ст. 372 Проз. Кодекса);
- 3) по ходатайствам заинтересованных лиц и учреждений и по представлению прокуратуры о пересмотре вошедших в законную силу приговоров народного суда и революционных трибуналов.

Ст. 462. Возобновление дел по вновь открывшимся обстоятельствам производится по правилам, установленным в главе XXVII Проз. Кодекса.

Ст. 463. Протесты и жалобы на состоявшиеся в кассационном порядке определения совета народных судей поступают к помощнику прокурора Республики, который, признав протест лишены оснований, оставляет его без дальнейшего движения, а в противном случае входит в Народный Комиссариат Юстиции в порядке судебного контроля с представлением о рассмотрении означенного протеста или жалобы.

Ст. 464. Ходатайства о пересмотре вошедших в законную силу приговоров ревтрибуналов могут быть возбуждаемы только центральными и областными органами Советской власти и губернскими исполнительными комитетами, таковые ходатайства рассматриваются в порядке высшего судебного контроля после дачи по ним заключения помощником прокурора Республики. Ходатайства об отмене вошедших в законную силу приговоров народных судов могут быть подаваемы всеми заинтересованными лицами и подаются прокурору, состоящему при соответствующем совете народных судей, и препровождаются в случае признания их основательными этим прокурором вместе с своим заключением в порядке высшего судебного контроля в Народный Комиссариат Юстиции, где и рассматриваются после дачи по ним заключения помощника прокурора Республики.

Ст. 465. Независимо от ходатайства, Народный Комиссариат Юстиции в порядке высшего судебного контроля имеет право затребовать любое дело, находящееся в производстве совета народных судей, народного суда и революционного трибунала.

Ст. 466. В отличие от надзора, осуществляемого для народного суда советом народных судей и для революционных трибуналов — кассационным отделом Верховного Трибунала — отмена вошедших в законную силу приговоров в порядке высшего судебного контроля Народным Комиссариатом Юстиции может иметь место, кроме случаев возобновления дел по вновь открывшимся обстоятельствам, исключительно при установлении:

а) явного нарушения или неприменения судом узаконений Советской власти; б) принятия судебными органами к своему производству дел, не подлежащих судебному разбирательству (земельные споры, вопросы об общих мероприятиях Советской власти и т. п.); в) явного противоречия приговора или решения руководящим началам советского законодательства и общей политике Рабоче-Крестьянского Правительства.

Ст. 467. Указания и разъяснения, сделанные Народным Комиссариатом Юстиции в порядке высшего судебного контроля, обязательны для всех народных судов и революционных трибуналов УССР.

Ст. 468. Все поступающие в Народный Комиссариат Юстиции в порядке судебного контроля дела, по которым вынесены приговоры и определения ревтрибуналами разрешаются только после истребования заключения помощника прокурора Республики, состоящего при Верховном Трибунале.

ОТДЕЛ ШЕСТОЙ.

ГЛАВА XXXII.

ИСПОЛНЕНИЕ ПРИГОВОРОВ.

Ст. 469. Судебный приговор приводится в исполнение немедленно по вступлении его в законную силу (ст. 346 Проц. Кодекса). Приговор оправдательный или освобождающий от наказания приводится в исполнение председателем немедленно по провозглашении приговора (ст. 344¹ Проц. Кодекса).

Примечание. Приговор о лишении ордена Красного Знамени вступает в законную силу и приводится в исполнение лишь по утверждении приговора по этой части Президиумом Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

Ст. 470. Приговор обращается в исполнение судом, его постановившим, для чего суд сообщает копию приговора местам заключения, милиции и иным органам, на которые возлагается фактическое исполнение приговора.

Надзор за правильным приведением приговора в исполнение осуществляется прокуратурой.

Ст. 471. Отсрочка приведения в исполнение приговора допускается лишь в нижеследующих случаях:

1) При болезни осужденных, препятствующей отбытию ими наказания, таковое откладывается до выздоровления.

2) Если беременность осужденной является препятствием к отбыванию ею наказания, то таковое откладывается до истечения года после родов.

3) Когда немедленное отбытие наказания может повлечь за собой особо тяжкие последствия для осужденного или его семьи, в виду особых обстоятельств или особых условий его положения, как-то: пожара или иных стихийных бедствий, тяжелой болезни или смерти единственного работоспособного члена семьи и т. д.

Ст. 472. Если лицо, отбывающее наказание в виде лишения свободы, помещено было в лечебное заведение, в виду психической или иной болезни, то время, проведенное осужденным в лечебном заведении, не засчитывается в срок наказания.

Ст. 473. Условно-досрочное освобождение может последовать лишь по отбытию присужденным к лишению свободы или принудительным работам не менее половины срока наказания.

В случае сокращения срока наказания по амнистии или помилованию, условно-досрочное освобождение допускается по отбытии не менее половины того срока, какой исчислен в конечном выводе после сокращения наказания по амнистии или помилованию.

При зачете в срок наказания в виде лишения свободы времени, проведенного осужденным под стражей до вступления приговора в законную силу, половинный срок, необходимый для применения условно-досрочного освобождения, исчисляется со всего наказания, первоначально назначенного судом до зачета предварительного заключения. При этом в означенный половинный срок засчитывается время, проведенное осужденным под стражей до вступления приговора в законную силу.

Ст. 474. Ходатайства об условно-досрочном освобождении могут быть возбуждаемы самим заключенным, его родственниками, организациями, учреждениями и должностными лицами.

Ст. 475. Штраф и судебные издержки взыскиваются с имущества осужденного судебным исполнителем или милицией.

Ст. 476. Уплата штрафа может быть отсрочена или расстрочена на срок до шести месяцев в тех случаях, когда немедленная уплата штрафа является непосильной для осужденного.

Ст. 477. Вопросы об отсрочке исполнения приговора, об отсрочке и расстрочке уплаты штрафа, о замене штрафа принудительной работой, об условно-досрочном освобождении, а также всякого рода сомнения и споры, возникающие при приведении приговора в исполнение, разрешаются судом, вынесшим данный приговор. Если приговор приводится в исполнение вне района суда, его постановившего, то все указанные в настоящей статье вопросы разрешаются в отношении приговоров, постановленных народным судом, тем народным судом, в районе которого приговор приводится в исполнение, а в отношении приговоров, вынесенных революционным трибуналом—тем революционным трибуналом, в районе которого приговор приводится в исполнение, с истребованием подлинного дела.

Ст. 478. Указанные в предшествующей статье вопросы разрешаются судом в судебном заседании с извещением прокурора и осужденного. Гражданский истец вызывается в тех случаях, когда подлежит рассмотрению вопрос, связанный с приведением в исполнение приговора, в части, касающейся гражданского иска. Неявка вызываемых лиц не останавливает рассмотрения дела.

Слушание дела начинается докладом одного из судей, после чего суд заслушивает заключение прокурора и объяснения осужденного и его защитника, а также гражданского истца, если они участвуют в заседании. По заслушании заключения прокурора и объяснения сторон суд выносит определение.

Ст. 479. Ходатайства об условно-досрочном освобождении рассматриваются судом не позже, как в месячный срок со дня поступления такового ходатайства, при чем в судебное заседание вызываются: прокурор, осужденный и лица и учреждения, возбудившие ходатайства. Неявка вызываемых лиц и учреждений не останавливает рассмотрения дела.

Присутствие представителя губ. распределительной комиссии всегда обязательно, при чем суд должен заслушать его заключение. Обжалование определений суда об отказе в досрочном освобождении не допускается.

Ст. 480. Вопрос об отмене условно-досрочного освобождения или условного осуждения разрешается судом, постановившим приговор по новому преступлению, совершенному условно-освобожденным или условно-осужденным. Определение об отмене выносится либо совместно с приговором по новому преступлению, либо отдельно в судебном заседании с вызовом прокурора и условно-осужденного или условно-освобожденного. Неявка вызываемых лиц не останавливает рассмотрения дела.

Ст. 481. При необходимости вынести приговор по совокупности (ст. 30 Угол. Кодекса) о лице, о котором постановлено несколько приговоров, приговор по совокупности выносится судом, вынесшим позднейший приговор, или же судом, приговором которого было назначено тягчайшее из всех назначенных осужденному наказаний.

ОГЛАВЛЕНИЕ.

Глава		Статьи:	Стр.
	Отдел первый.		
I.	Основные положения	1— 23	671
II.	О подсудности	24— 44	673
III.	О составе суда, сторонах и об отводе	45— 60	676
IV.	О доказательствах	61— 80	677
V.	О протоколах	81— 86	679
VI.	О сроках, о судебных издержках	87— 95	680
	Отдел второй.		
VII.	Возбуждение производства по уголовному делу	96— 101	681
VIII.	О дознании	102— 109	682
IX.	Общие условия производства предвар. следствия	110— 125	683
X.	О следственных участках	126— 130	685
XI.	Предъявление обвинения и допрос	131— 145	685
XII.	Меры пресечения	146— 164	687
XIII.	Допрос свидетелей и экспертов	165— 177	688
XIV.	Обыски и выемки	178— 191	689
XV.	Осмотры и освидетельствования	192— 198	691
XVI.	Определение психического состояния обвиняемого	199— 205	691
XVII.	Окончание предварительного следствия	206— 215	692
XVIII.	Обжалование действий следователя	216— 224	693
XIX.	Действия прокурора по прекращению дела и по передаче суду	225— 236	694
XX.	Действия суда по прекращению дела и по передаче суду	237— 250	695
	Отдел третий.		
	Производство в Народном Суде.		
XXI.	Единоличные действия народного судьи	251— 260	697
XXII.	О судебном заседании	261— 314	698
XXIII.	Об измен. обвинения и о привлечен. к суду новых лиц	315— 320	703
XXIV.	Вынесение приговора	321— 347	704
XXV.	Обжалование определений и приговоров народн. суда	348— 354	707
XXVI.	Производство в совете народных судей:		
	1. Производство по касс. жалобам и протестам	355— 372	708
	2. Производство в порядке надзора	373— 374	711
	3. Производство по частным жалобам	375— 377	711
XXVII.	Производство по возобновлению дел по вновь открывшимся обстоятельствам	378— 387	711
XXVIII.	Особые производства в народном суде.		
	1. О заочных приговорах	388— 396	713
	2. О дежурных камерах народного суда	397— 402	713
	3. Производство в особых сессиях народн. судей	403— 405	714
	4. О судебных приказах	406— 412	714
	Отдел четвертый.		
XXIX.	Производство в революционных трибуналах:		
	1. Основные положения	413— 417	715
	2. О предварительном следствии	418— 422	716
	3. Предание суду и подготовительные действия к судебному заседанию	423— 425	716
	4. О судебном заседании и об обжаловании	426— 441	717
XXX.	Производство в Верховном Трибунале:		
	1. Кассационное производство	442— 447	719
	2. Производство в порядке надзора	448— 451	720
	3. Возобновление дел	452— 454	721
	4. Производство в Верховном Трибунале в качестве суда первой инстанции	455— 460	721
	Отдел пятый.		
XXXI.	Производство в порядке высшего судебного контроля Народного Комиссариата Юстиции	461— 468	723
	Отдел шестой.		
XXXII.	Исполнение приговоров	469— 481	724

Збірник У законень та Роспоряджень

95959. Робітниче-Селянського Уряду України.

Ч. 42

13 жовтня 1922 року.

Ч. 42

З М І С Т

(13—20 вересня 1922 р.).

- Ст. 599. Про соціяльне забезпечення військових інвалідів та родин військових службовців в випадках смерті останніх (постанова).
600. Про зміну ставок акцизу зі спирту, виданого на технічні, хемічні та інші спеціальні потреби (постанова).
601. Про помешкання для культурно-просвітних та шкільно-виховуючих установ (постанова).
602. Про припинення дальшого збирання податку по оподаткуванню 1921—1922 р на Поділля (постанова).
603. Про керування Української Митної Округи (положення).
604. Про порядок розгляду земельних змагань (положення).
605. Про зміцнення фінансового апарату та поширення повноважень Уповнаркомфіну (постанова).
606. Про лад усталення штатів установ і підприємств УСРР (постанова).
607. Про тимчасове зниження страхових внесків на соціяльне страхування (постанова).
608. Про освічення парових котлів та апаратів, працюючих під на гнітом (постанова).
609. Про терміни подання звітності до установ Народнього Комісаріяту Робітниче-Селянського Державного Контролю (постанова).
610. Про зниження митної ставки на маслини, що привозяться з за кордону (постанова).
611. Про дозвіл приватних закладів з незапальною грою (постанова).
612. Про строки зтягання грошової заміни трудгужподатку в 1922 році (постанова).
613. Про зміну митного тарифу на м'ясні продукти (постанова).
614. Про організацію Відділу взаємних розрахунків при Всеукраїнській Конторі Державного Банку та її місцевих установах (постанова).
615. Про звільнення від оплати листом тракторів та самоходних плугів (постанова).
616. Про порядок розгляду президією ВУЦВК'у прохань про полегчення долі осіб, засуджених судовими установами УСРР (постанова).

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

599. Про соціяльне забезпечення військових інвалідів та родин військових службовців в випадках смерті останніх.

I. Про соціяльне забезпечення військових інвалідів.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Правом на соціяльне забезпечення користуються в випадках інвалідности військові службовці старої й Червоної Армії, що позбулися працездатности на війні або під час перебування на військовій службі.

2. Встановити такі розряди інвалідности:

1) інваліди не здатні до праці для заробітку, що потрібують постійної допомоги для задоволення звичайних життєвих потреб;

2) інваліди, не здатні до праці для заробітку, але що не потребують догляду інших;

3) інваліди, що не тільки примушені відмовитися од своєї звичайної професії, але, взагалі, нездатні до будь-якої регулярної професійної праці, які можуть здобувати засоби до існування лишень випадковою тимчасовою до того ж не тяжкою працею;

4) особи, примушені перейти до іншої професії нижчої кваліфікації;

5) особи, що примушені відмовитися од своєї звичайної професії та перейти до іншої професії такої ж кваліфікації, як що вони для цього переходу потребують допомоги Наркомсоцзабезу;

6) особи, здатні продовжувати попередню професійну діяльність, але зі зниженою видатністю праці.

У вага. Зміна, зазначених в цьому пункті розрядів та точніше їх опрєдєлення, може провадиться лише Наркомсоцзабезом по згоді з Наркомздравом.

3. Інвалідам всіх розрядів, що мають господарство або промисел, дається трудова господарча й инша допомога органами громадської взаємодопомоги, працюючими під керовництвом та контролем органів Наркомсоцзабезу.

4. Інваліди, що не мають господарства або промислу і які віднесені до 1-го та 2-го розрядів інвалідности, забезпечуються помешканнями в першу чергу в установах Соцзабезу, або їм призначається пенсія з частковою чи повною натуралізацією. Натуралізація пенсії переводиться в залежности від засобів Соцзабезу.

5. Інваліди, що не мають господарства або промислу, зазначені в 3-му розряді інвалідности, забезпечуються організацією їх в спеціальні інвалідні продукційні й продукційно-споживчі об'єднання.

6. Інваліди 4-ого, 5-ого, 6-го розрядів, що не мають господарства, або промисла забезпечуються або працею, згідно постанови Ради Народніх Комісарів від 21 листопаду 1921 р. „Про лад образувку й розподілу неповної праці інвалідів“. (Зібр. Узак. ч. 24, ст. 694 1921 р.), або організацією їх в інвалідно-продукційні та продукційно-споживчі об'єднання Соцзабезів.

7. Норми пенсійного забезпечення інвалідів 1-го та 2-го розрядів встановлюються законодавчим шляхом, а до видання відповідної постанови — Наркомсоцзабезом.

8. На Наркомсоцзабез та місцеві його органи покладається організація продукційних та продукційно-споживчих інвалідних кооперативів і інших трудових об'єднань. На Наркомсоцзабез покладається також випрацювання нормального статуту інвалідних, продукційних та продукційно-споживчих об'єднань з зарєструванням їх в Головокооперкомі.

9. Правила організації та діяльності інвалідних, продукційних, та продукційно-споживчих об'єднань, а також спосіб субсидювання їх місцевими Соцзабезами, встановлюються Наркомсоцзабезом.

10. Всі органи державної влади зобовязуються допомогати вищевказаним об'єднанням інвалідів, даючи останнім перевагу перед иншими об'єднаннями та приватними особами.

11. Наркомсоцзабез та його органи вживають всіх заходів, що до полегшення діяльності вищезазначених об'єднань інвалідів, так в вишуканні й набутті необхідних для виробництва матер'ялів, сировини, знаряддя, як і в постачанню та організації збуту їх виробів.

12. Об'єднання інвалідів, з'організовані Соцзабезами, звільняються від усіх загальнодержавних та місцевих податків і зборів. Виконкомам

надається право установлювати для таких об'єднань пільги при оплаті комунальних послуг і давати необхідні помешкання, звільнюючи цілком від плати за їх. Чинність цієї статті поширюється також на окремих інвалідів після окремої в кожному окремому випадку постанови місцевих органів Наркомсоцзабезу за згодою зацікавлених органів або після затвердження Виконкому.

13. Наркомсоцзабез вкупі з Наркомздоровом встановлює термін і порядок переосвідчення інвалідів в згоді з цією постановою.

II. Про соціальне забезпечення членів родин військових службовців в випадках смерті годувальника.

14. В випадках смерті, або встановлення належним чином безвісної відсутності військових службовців, а також інвалідів 1-го та 2-го розрядів, підлягають соціальному забезпеченню ті з членів їх родин, що не мають ніяких інших засобів існування.

а) неповнолітні (до 16 років) діти, а також неповнолітні брати та сестри-повні сироти;

б) непрацездатна дружина, або з дитиною до 8-літнього віку.

в) непрацездатні батько й мати, як що вони були на утриманні покійного або безвістно відсутнього, та до того, як-що в їх родині немає інших працездатних осіб.

У ва г а. Непрацездатними рахувати осіб, зазначених, по постанові органів лікарської експертизи, в перших трьох розрядах інвалідності.

15. Зазначені в ст. 14-ій, літ. „а“ розділу 2-ого цієї постанови діти, повні сироти, підлягають вміщенню в установи Наркомосу або Наркомздоровля по належності, переважно перед іншими дітьми.

16. Зазначеним в ст. 14-ій розділу 2-го цієї постанови особам, що мають господарство або промисел, дається трудова господарча й инша допомога органами громадської взаємодопомоги.

17. Дорослі особи, зазначені в ст. 14-ій розділу 2-го цієї постанови, що не мають господарства або промислу, забезпечуються помешканням в установах Соцзабезу, а також залученням їх, в відповідних випадках, в продукційні та продукційно-споживчі об'єднання інвалідів.

18. Коли не можна забезпечити шляхом ст.ст. 15, 16, 17 розділу 2-го цієї постанови, органи Наркомсоцзабезу призначають пенсії, розмір яких усталює Наркомсоцзабез відповідно до ст. 7-ої розділу 1-ого цієї постанови.

19. Народньому Комісаріату Соціального Забезпечення доручається, по згоді з зацікавленими відомствами видавати інструкції, що до вжитку цієї постанови.

20. Цєю постановою касуються раніш видані декрети й постанови Уряду У.С.Р.Р. про соціальне забезпечення інвалідів війни та членів родин військових службовців в випадках смерті годувальника.

м. Харків, дня 13 вересня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Заст. Секретаря ВУЦВК-у *Буздалін.*

600. Про зміну ставок акцизу зі спирту, виданого на технічні, хемічні та інші спеціальні потреби.

На підставі постанови ВУЦВК і РНК РСФРР від 3/чп 22 р. („Ізвестія ВУЦВК“ від 10 чп 22 р. ч. 178/1617), та в зміну ставок акцизу на спирт, ствержених ВУЦВК 5 VI 22 р. (Збір. Узак. 1922 р. ч. 16, ст. 262) „Про усталеження нової такси державних і місцевих податків Радянськими грошовими знаками“—Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Етиловий (винний) спирт обкладається акцизом в таких розмірах:

а) при видачі для піддобрювання виноградних вин, для приготування всякого роду есенцій і парфюмерних виробів—60 карбованців з градусу (400 відрів) ректифікованого абсолютного алкоголю сирого спирту і 75 карбованців з градусу ректифікованого спирту.

б) При видачі для решти технічних, хемічних і інших спеціальних потреб, за винятком випадків, коли чинними законами і правилами спирт, виданий для цих потреб, звільняється від акцизу взагалі—32 карб. з градусу сирого спирту й 40 карб. з градусу ректифікованого спирту.

2. Цьому декрету надати чинности по телеграфу.

м. Харків, дня 13 вересня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Заст. секретаря ВУЦВК-у *Буцдалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ от 11 жовтня 1922 р., ч. 228.

601. Про помешкання для культурно-просвітніх та шкільно-виховуючих установ.

В розвиток постанов: Ради Народніх Комісарів від 13-го червня й 1 листопаду 1921 р. (Збір. Узак. 1921 р. ч. 11, ст. 298 і ч. 22 ст. 614), Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету від 19 квітня 1922 р. (Збір. Узак. 1922 р., ч. 19, ст. 296) та Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету й Ради Народніх Комісарів від 6 червня 1922 р. Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Закріпити за Наркомосом та його органами, на умовах постійного володіння в межах фактичної потреби, всі будинки, зповні або в більшій частині зайняті культурно-просвітніми, та шкільно-виховуючими установами під зарядом Наркомосу чи його органів, а також закріпити й передати в виключне володіння Наркомосу й його органів, в порядку ст. 3-ої цієї постанови, для користування по безпосередньому призначенню, всі будинки й помешкання зайняті раніш шкільними установами й пристосовані для культурно-просвітніх і шкільно-виховуючих цілів.

Увага 1: Помешкання, раніш зайняті шкільними установами, внаслідок ґрунтовної перебудови їх іншими установами, тепер не придатні для культурно-просвітніх та шкільно-виховуючих цілів, а також помешкання, належні військово-шкільним установам, або тепер зайняті військовим відомством в межах фактичної потреби останнього, не підлягають передачі Наркомосу.

Увага 2: В міру передачі НКО та його органам раніш належних йому помешкань, НКО звільнює ті з займаємих його установами будинки, що не пристосовані або не можуть бути пристосовані для культурно-просвітніх або шкільно-виховуючих потреб.

2. Звільнити Наркомос та його органи від виплати всіляких податків за будинки та помешкання, що тепер є під його зарядом, чи будуть передані йому.

3. Поставити в обов'язок НКОсу й його органам подати заяви на необхідні помешкання до комісії по постачанню помешканнями державних, професійних та партійних установ, утворених згідно постанови ВУЦВК у від 19 квітня 1922 р., а зазначеним комісіям поставити в обов'язок дати помешкання для НКОсу та його органів і установ під їх зарядом з умовою, (аби передача зазначених помешкань була закінчена не пізніш 1 грудня с. р. >

Увага: В тих випадках, коли фактична передача будинків, пристосованих для культурно-просвітніх та шкільно-виховуючих цілів, тепер зайнятих сторонніми справами освітніми установами, буде після місцевих умов неможливою, губвиконкомам надається право порушувати перед НКОсом та НКВС клопотання про вилучення з ст. 1 цієї постанови з тим, однак, що надання зазначених будинків в користування займаючих їх установ, може одбутися на певні строки, усталені за згодою Наркомосу з установами, займаючими будинки.

4. НКВС подати до Раднарком'у та президії ВУЦВК до 15 грудня с. р. доповідь про переведення цієї постанови в життя.

м. Харків, дня 13 вересня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Заст. Секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 11 жовтня 1922 р., ч. 228.

602. Про припинення дальшого збирання продподатку по оподаткуванню 1921—1922 р. на Поділлі.

Маючи на увазі улегшити населенню змогу підготовки до внеску єдиного натурального податку оподаткування 1922—1923 р. й рахуючись з тим, що населення Поділля сумлінно, з повним розумінням свого обов'язку поставилося до справи виконання натурального податку по оподаткуванню 1921—1922 р., Всеукраїнський Центральный Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Припинити в межах Подільської губернії дальше збирання продвольчого податку по оподаткуванню 1921—1922 г. з зарахованням недоданого в недоплату, згідно ст.ст. 1, 3 та 4 постанови ВУЦВК'у од 12 квітня 1922 р. „Про недоплати по продподатку“ (Зб. Уз. за 1922 р. ч. 18, ст. 284), висловивши разом з тим подяку радянським і продвольчим органам Поділля.

м. Харків, дня 13-го вересня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Заст. Секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 6 жовтня 1922 р., ч. 224.

603.

Про керування Української Митної Округи.

1. Для завідування митними установами на всім терені УСРР й керування ними, в згоді з чинними в УСРР по митній частині постановами, в складі органів Уповноваженого НКЗТ на Україні, закладається Керування Української Митної Округи.

2. В обсяг відання керування Української Митної Округи (ст. 1) ставиться організація й комплектування митних установ, загальне порядкування, ревізія, контроль їх діяльності, участь в боротьбі з пачкарством, догляд за правильним зтяганням мита, інших зборів і провадження митної статистики.

3. На чолі керування Української Митної Округи стоїть начальник керування, призначений Уповноваженим НКЗТ на Україні.

Таким же чином призначається і заступник начальника.

4. Начальник керування Української Митної Округи в своїй службовій діяльності керується законоположеннями УСРР, інструкціями й іншими розпорядженнями Уповноваженого НКЗТ, а також не суперечними їм розпорядженнями й директивами Митного Керування Наркомзовнішторгу.

5. Для безпосереднього догляду й контролю діяльності місцевих митних органів устальюються посади митних інспекторів, призначених начальником керування Української Митної Округи.

У вага: Райони діяльності митних інспекторів устальюються розпорядженням Упов. НКЗТ на Україні.

6. Митні Установи, в залежності од наданих їм прав, поділяються на митниці 1, 2, 3 розрядів, і митні чати.

7. Митниці 1-го розряду закладаються при залізничних станціях і в портах з великим кладообігом та значною діяльністю. Через митниці 1-го розряду може провозитись весь без винятків крам, окрім забороненого до ввозу чи вивозу, а також міжнародні поштові посилки.

8. Митниці 2-го розряду закладаються біля річок, озер, в невеликих морських портах і шосейних шляхах. Через ці митниці може провозитись незаборонений до ввозу чи вивозу крам, за винятком поштових посилок.

9. Митниці 3-ого розряду закладаються на ґрунтових шляхах. Через ці митниці може провозитись найпростіший крам, що не вимагає технічної експертизи.

10. Через митні чати можуть перепускатися пасажиря та їх речі, а також споживні продукти й інший крам, згідно правил, встановлених керуванням Української митної округи за згодою Уповнаркомфіну.

11. Мережа митних установ, з зазначенням місць їх перебування й поділу на розряди, розробляється Уповнаркомзовнішторгом і зтвержується УЕР ою.

12. Цивільна й військова влада та установи не мають права, по за всталеним ладом, втручатися в технічні розпорядження в митній частині, видані правоздатними на те органами митного керування в межах їх компетенції.

13. Штати керування Української Митної Округи й підлеглих їй митних установ зтвержуються визначеним порядком.

14. В розвиток цього Положення надати Уповнаркомзовнішторгу по згоді з зацікавленими відомствами видавати необхідні інструкції.

м. Харків, дня 13 вересня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого
Комітету *Петровський.*

Заст. Секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 11 жовтня 1922 р., ч. 228.

604.

Про порядок розгляду земельних змагань.

В додаток до постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету та Ради Народніх Комісарів од 27 травня 1922 р. (36. Уз. ч. 26, ст. 388) „Про трудове землекористування“ і з метою забезпечення тривалости поземельних відносин, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Затвердити таке положення про земельні комісії:

1. Для вирішення змагань по земельних справах утворюються земельні Комісії: волосні, повітові й губерніяльні з тим, що справи в земельних комісіях розглядаються в порядку змагального процесу (себ-то: зі співучастю захисту і инш.).

2. До відання земельних комісій належать всі спірні справи, що виникають при землеустрої, а також всі змагання про права на землекористування, як от: гуртове чи одноосібне землекористування, виділення землі з громади, загальні й приватні переділи землі, повне або часткове позбавлення користувачів землею, що є в користуванні, в визначених законом випадках, зміна розмірів меж, місцеположення й складу землекористування (землеустрій, меліорація, будівництво шляхів, відчуження для державних і громадських потреб і т. инш.), родинні поділи в частині, що торкається поділу землі, і инші спірки по землекористуванню.

3. Жадні місцеві органи Республіки, крім зазначених в цьому положенні, не мають права приймати до свого переведення земельні спірки і втручатися в їх розгляд, зупиняти виконання вирішень земельних комісій і змінювати або одмінювати ухвалені ними постанови.

4. Волосні земельні Комісії є при Волвиконкомах і утворюються в складі: голови з числа членів Волосного Виконавчого Комітету по його призначенню, та 2-х членів—одного, обраного на волосному з'їзді рад, а другого—делегованого Волкомнезамом. Для заміщення відсутніх членів обираються таким же порядком 2 кандидати до них. Всі Члени Волосної Земельної Комісії та кандидати до них затверджуються Повітовими Виконавчими Комітетами.

5. Повітові та Губерніяльні Земельні Комісії є при повітових та губерніяльних земельних органах і утворюються в складі представника та 2-х членів: Зав. Підвідділом Землеустрою та Народнього судді.

6. Голови повітових та губерніяльних земельних Комісій та їх замісники обираються, а инші члени й кандидати затверджуються, по поданнях відповідних органів—Губерніяльними й Повітовими Виконавчими Комітетами.

7. Всі члени земельних Комісій при виконанні ними судових обов'язків користуються правами народніх суддів. Виборні члени земельних Комісій обираються на один рік.

8. До відання волосної земельної Комісії належить в межах волости: а) суперечки, що виникають при міжселищному та внутріселищному землеустрої та б) суперечки про права на землю в межах волости окремих осіб або дворів, а також земельних громад.

9. До відання Повітової Земельної Комісії належать:

а) як перша інстанція—суперечки, що виникають при міжволосному землеустрою, а також при землеустрою радгоспів, колгоспів, підприємств і установ, і суперечки про право на землю, в яких хоч би одною зі сторін є державні та громадські установи та

б) як друга інстанція—справи, що є підвідомчими Волосній Земельній Комісії, коли на її рішення надійшла скарга.

10. До відання Губерніяльної Земельної Комісії належать справи:

а) як перша інстанція — міжповітові земельні суперечки, а також суперечки про землекористування між установами та підприємствами губерніяльного й загальнодержавного значіння і між сусіднім населенням, що виникають при землеустрою і

б) в порядку касації — справи, що є підвідомчими Повітовій Земельній Комісії.

11. Порядок розгляду справ в земельних Комісіях, одвод їх членів, представництво сторін, викликання свідків і досвідчених осіб, їх винагородження, наслідки їх неявки і инш. визначається відповідними правилами, встановленими для розгляду справ в Народніх Судах.

12. Скарги на рішення Земельних Комісій подаються через Земельну Комісію, що ухвалила оскаржене рішення не пізніше 2-х тижневого терміну з дня оголошення рішення в остаточній формі. Скарги разом з справою подаються Комісією, що ухвалила рішення, до вищої інстанції не пізніше 2-х тижневого терміну після її подачі. Скарги на повільність переведення і на неприйняття заяви подаються до дальнійшої інстанції безпосередньо.

13. Рішення Земельних Комісій не переводяться в життя аж до закінчення терміну на їх оскарження по суті або в порядку касаційному. Подання таких скарг зупиняє рішення виконанням до остаточного вирішення справи.

14. Заява про відновлення терміну, в випадкові пропуску його з поважної причини, розглядається тою ж Земельною Комісією, на рішення якої подається скарга. Оскарження відмовлення в прийнятті заяви про відновлення терміну переводиться в порядку оскарження рішення земельних Комісій.

15. Вищий Контроль по спірних земельних справах і розгляд касаційних скарг на рішення губерніяльних земельних Комісій переводиться Наркомземом разом з Нарком'юстом в Окремій Колегії Вищого Контролю по земельних суперечках з тим, що голова Колегії й инші 2 члени затверджуються Президією ВУЦВК'у; Голова й один член — по поданню Нарком'юсту.

16. Наркомзему, по згоді з Нарком'юстом, надається право видавати до керування Земельним Комісіям правила по прикладанню цього положення.

м. Харків, дня 13 вересня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Заст. Секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 6 жовтня 1922 р., ч. 224.

605. Про зміцнення фінансового апарату та поширення повноважень Уповнаркомфіну.

З метою зміцнення фінансового апарату та на підставі постанови третьої Сесії ВЦВК IX закликання від 26 травня 1922 р., оголошеної в „Ізвестіях ВЦВК“ 22 червня 1922 р., ч. 136/1575, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

I.

1. На Губерніяльні Економічні Народи покладається:

а) стежити за точним виконанням всіма місцевими установами вимог фінансових органів, заснованих на розпорядженнях центральної Влади та не припускати будь-яких ухилень, а тим більше порушень декретів та постанов вищої законодавчої Влади по питаннях фінансової і особливо податкової політики;

б) спонукування адміністративним та іншим порядком підлеглих губерніяльних та повітових органів що до точного виконання ними праці по переведенню податків та справлянню прибутків, по обліку їх та складенню по них і подачі по приналежності регулярної звітності;

в) переведення всіх заходів по зміцненню фінансового апарату на місцях, по зміцненню фінансових органів необхідними робітниками, з правом вилучення зі всіх Радянських установ фінансово-податкових робітників в порядку та згідно декрету від 29/X—21 р. (Збірн. Узак. 1921 р., ч. 22, ст. 622);

г) широке освітлення в місцевій пресі, на з'їздах, конференціях та зібраннях питань податкової політики, переведення агітаційних кампаній, а також регулярне ознайомлення населення з напрямком та рухом праці місцевих фінансових органів та досягнутих ними наслідків.

2. Відповідальним за успішність праці Губерніяльної Економічної Народи в галузі переведення в життя нової фін. політики—є Голова Губекономнаради. На нього також покладається відповідальність за регулярну у визначені УЕР терміни—подачу відомостей до УЕР та Уповнаркомфіну—про всі вжиті заходи, що до зміцнення апарату Уповнаркомфіну, з зазначенням кількості робітників, переданих до розпорядження Губерніяльних Фінвідділів.

II.

1. Для досягнення як найбільшої плановості та продуктивності праці фінансових органів, визнати за необхідне піддати всі місцеві фінансові органи безпосередньо Уповнаркомфіну з тим, що Завідуючі Губерніяльними Фінвідділами призначаються Губвиконкомом після погодження з Уповнаркомфіном.

2. Не пропускати без згоди на те УпНКФ зняття з праці відповідальних робітників Фінорганів тих категорій, що мають бути окремо встановлені ВУЦВК. На випадок незгоди з приводу цього, питання передається для роз'язання Президії ВУЦВК.

3. Обов'язати Уповнаркомфін розробити систему заходів, які забезпечували б належне та вчасне надходження державних прибутків, що збираються окремими відомствами, з окрема—розробити необхідні форми та зразки звітності, порядок здачі зібраних сум та инш.

4. Обов'язати відповідні Наркомати, що переводять справляння державних прибутків, вжити всіх заходів що до дійсного та фактичного надходження, точного обліку та з'осередження прибутків в скарбницях, що ними відає Уповнаркомфін.

5. Покласти на УпНКФ та його органи на місцях відповідальність за вчасне та негайне відкриття кредитів, що відпускаються до розпорядження відомств.

6. Обов'язати Уповнаркомфін та Головполітосвіту широко освітлювати перед населенням питання фінансово-економічної політики Радянської Влади та досягнуті наслідки, особливо в галузі податків та прибутків.

7. З'обов'язати всі органи адміністративної, судової та слідчої Влади переводити всі справи по обвинуваченню урядових осіб в порушенні цієї постанови в порядку особливої терміновості.

м. Харків, дня 13 вересня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Заст. Секретаря ВУЦВК *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 13 жовтня 1922 р., ч. 230.

606. Про лад усталення штатів установ і підприємств УСРР.

Касуючи постанову РНК від 1—XI 1921 р. „Про штатні комісії при УпНКП й його місцевих органах“ (Зібр. Узакон. 1921 р., ч. 23, ст. 654), на підставі постанови ВЦВК від 1—VI 1922 р., оповіщеної в „Ізвестіях ВЦВК“ від 9—VI 22 р. ч. 126—1565 та постанови ВЦВК „Про лад усталення штатів установ РСФРР“ від 14—VII 1922 р. оповіщеної в „Ізвестіях ВЦВК“ від 19—VII 22 р., ч. 159—1598, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. По всіх державних установах та підприємствах, так центральних, як і місцевих, в тому числі й переведених на умови господарчого розрахунку, а також субсидійованих державою недержавних установах і підприємствах дійсний склад службовців та робітників не мусить перевищати норм, усталених твердими штатами, що розроблюються й зтверджуються в порядку ст.ст. 4, 5, 6 цієї постанови.

2. Для попереднього розроблення штатів установ і підприємств, зазначених в ст. 1-й цієї постанови, й догляду за переведенням їх в життя, при УповНКП й його місцевих органах утворюються постійні штатні комісії.

3. Склад штатної комісії при УповНКП такий: Голова—представник УповНКП, та члени:—представник Південбюро ВЦРПС, представник НК РСДК й представник УповНКФ.

Увага. Комісія притягає до своєї праці представників зацікавлених органів по питаннях, що розглядаються комісією.

4. На штатну комісію при УповНКП покладається:

а) розроблення твердих штатів (основних, додаткових, тимчасових), всіх центральних установ і підприємств УСРР, зазначених в ст. 1-й цієї постанови;

б) розгляд твердих штатів місцевих установ і підприємств, поданих Штатними Комісіями при місцевих органах УповНКП;

в) розроблення планових штатів місцевих установ і підприємств, зазначених в ст. 1 цієї постанови;

г) розроблення припущень на зміни існуючих твердих та типових штатів.

д) інструктування й кермування працею штатних комісій при місцевих органах УповНКП.

е) розроблення питань, виникаючих в процесі нормування штатів.

ж) догляд за фактичним переведенням в життя зтвержених в належний лад штатів і інших постанов Штатної Комісії.

5. Розроблені Штатною Комісією штати подаються УповНКП працею ма затвердження Раднаркому.

6. Всі норми кількості, установлені РНК для штатів, так центральних, як і місцевих органів всіх установ і підприємств, зазначених в ст. 1-й цієї постанови, мають бути кінцевими й не можуть збільшуватись по за загальним ладом установлення штатів, визначеним сією постановою.

7. Склад штатних комісії при губерніяльних і повітових Відділах Праці такий: Голова—представник губ. і повіт. відділу праці, представник відповідного об'єднання профспілок, представник Роб.-Сел. Д. К. та представник Фінвідділу.

Увага. В повітові штатні комісії, в випадках відсутности відповідних органів РСІ та УповНКФ входить представник повітвиконкому, як третій член.

8. На губерніяльні й повітові штатні комісії покладається:

а) попереднє розроблення твердих штатів місцевих установ і підприємств, зазначених в ст. 1-й цієї постанови.

б) попереднє розроблення примушень на зміни існуючих штатів,

в) розроблення питань, виникаючих в процесі нормування штатів місцевих установ і підприємств,

г) догляд за фактичним переведенням до життя належно зтвержених штатів та інших постанов Комісії.

м. Харків, дня 13 вересня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Заст. Секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 14 жовтня 1922 р., ч. 231.

Постанови Ради Народніх Комісарів.

607. Про тимчасове зменшення страхових внесків на соціальне страхування.

На підставі постанови ВЦВК та РНК РСФРР від 31 серпня 1922 р. (Ізвестія ВЦВК від 2—IX 22 р., ч. 196/1635) Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Зменшити тимчасово (на біжучий квартал) пересічний відсоток страхових внесків всіх видів заробітньої плати до 17% для підприємств та установ, що проходять по державному бюджету.

2. Доручити НКСозабезу, спільно з Уповнаркомфіном, вжити реальних заходів до того, аби кредити Наркоматам по соціальному страхуванню були негайно роз'асігновані на місцях.

Примітка: Кредити, що до оплати страхових внесків за вересень, доручити Уповнаркомфіну забезпечити грошовими знаками з тим, аби покриття сих кредитів на місцях було переведене не пізніше вересня.

3. Росподіл відпускаємих НКСозабезу на покриття заборгованости кредитів доручити Наркомсозабезу, за погодженням з Півд бюро ВЦРПС та Уповнаркомпраці.

4. Для складення нової тимчасової таблиці страхових ставок для підприємств, що переходять по державному бюджету, утворити Комісію

в складі НКСозабезу, Півд. бюро ВЦРПС, Держплану, Уповнаркомпраці та Наркомздорову. Термін праці комісії—трьохденний. Зкликання Комісії покласти на Наркомсозабез.

м. Харків, дня 19 вересня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе.*

Керуючий Справами Раднарком'у *Солодуб.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 14 жовтня 1922 р., ч. 231.

608. Про освідчення парових котлів та апаратів, працюючих під нагнітом.

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Догляд за безпечністю парових котлів та апаратів, працюючих під нагнітом, вилучити з під заряду УРНГ і зосередити в УповНКПраці.

2. З огляду на катастрофічний стан казано—догляду, усталити, як тимчасовий захід, платність випробовання парових котлів, а також приладів під нагнітом пари або газу, на підставах, викладених в п.п. 3 і 4.

3. За переведене агентом технічного догляду УповНКП освідчення парових котлів, а також приладів і апаратів, функціонуючих під нагнітом пари або газу, усталюється така плата:

А. Парові котли.

	За зовнішній огляд	За гідравл. випробовання	За освідчення
До 20 кв. метр. поверх.	1000	2500	3500
Від 20 „ 100 „	1500	3000	4000
Від 100 „	2000	3000	4500

Б. За випробовання гідравл. нагніт. приладів та апаратів незалежно від розміру 1500 карб.

Увага: Зміна усталеної в ст. 3 плати переводиться по згоді УпНКПраці з УРНГ.

4. Плата вноситься на місці випробовання агенту технічної інспекції, що перевів свідчення. Зібрані гроші вносяться на біжучий рахунок УповНКПраці в Держбанк, або в каси УповНКФіну.

5. Вищезазначена плата мусить витратитися виключно на потреби по охороні праці.

6. Невнесення плати на місці випробування тягне після себе начислення штрафу в розмірі 7% на місяць.

7. Не внесена протягом одного місяця плата зтягається УповНКПраці в беззаперечливім порядку.

м. Харків, дня 19 вересня 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе.*

Керуючий Справами Раднарком'у *Солодуб.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК-у“ од 13 жовтня 1922 р., ч. 230.

609. Про терміни подання звітності до установ Народнього Комісаріату Робітниче Селянського Державного Контролю.

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Всі назвітні Народньому Комісаріату Робітниче-Селянського Державного Контролю установи та особи зобов'язані подавати свою звітність для ревізії до відповідних контрольних установ в такі терміни: місяшна звітність не пізніше 15-го числа наступного за звітним місяцем; річна—після двох місяців по закінченню звітного року; авансова—не пізніше 1 місяця по витраченню авансу; господарсько-операційна звітність і технічна—не пізніше двох місяшного терміну по закінченню операції або праці, коли ж робота не закінчена до кінця року—то в двохмісяшний термін по закінченні року. Майнові книги подаються до ревізії не пізніше місяця з дня підведення по їх підсумків.

2. По спеціальних видах звітності можуть бути визначені особливі терміни по погодженню НКРСДК з-відповідними назвітними установами.

Ревізійні вимоги про подання звітності належать до виконання в двохтижневий термін з дня одержання їх в звітному місці.

3. Коли до подання звітності в терміни зазначені в ст. 1-й, зустрінуться законні перепони, то терміни ці можуть бути збільшені, але не більше, як вдвічі.

4. Звітні установи й особи, що бажають скористуватися відроченням (ст. 3), зобов'язані по закінченню попередніх термінів (ст. 1) повідомити контрольним установам ті поважні причини, що затримують своєчасне подання звітності та зазначити час в межах, вказаних в ст. 3, до якого звітність може бути поданою.

5. Коли наведені звітними установами й особами причини прогання можуть бути віднесені до поважних, то контрольна установа віддає подання звітності на терміни, які прохає звітна установа, про що надсилає їй повідомлення.

6. В випадкові неподавання звітності без поважних до того причин, винуваті в цьому особи підлягають відповідальности, узгаданій пактом „е“ ст. 3-ої Положення НКРСДК.

м. Харків, дня 19 вересня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 11 жовтня 1922 р., ч. 228.

610. Про зниження митної ставки на маслини, що привозяться з-за кордону.

На підставі постанови Раднарком, и РСФРР від 9 серпня 1922 р. („Ізвестія ВЦК“ від 25 серпня с. р. ч. 190/1629) „Про зменшення митної ставки на маслини, що привозяться з-за кордону“—Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Ввести слідуючі змінення в існуючий митний тариф по європейській торгівлі: ст. 9 тарифу викласти в слідуючій редакції: (п. 1. Каперці та оливки сухі, в розсолі, оцеті та маслі, що привозяться в

негерметичній паковці—з пуду бруто 8 карб. золотом;) п. 2. Маслини сухі, в розсолі, оцеті на маслі, що привозяться в негерметичній паковці—з пуду бруто 5 карб. золотом.

м. Харків, дня 19 вересня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 14 жовтня 1922 р., ч. 231.

611. Про дозвіл приватних закладів з незапальною грою.

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Відчиняти заклади для платної розваги незапальними грами себ-то: більярд, скраглі та т. инш., а також для фізичних розваг (релі, гойдалки і т. инш.)—припускається лишень за окремим на кожний випадок дозволом Губ. або Повітвідділу Управління.

Примітка 1. Відкриття закладів для картових игр та лото—забороняється.

Примітка 2. Місця для платної розваги незапальними грами, що відчиняються при існуючих підприємствах (кафе, ресторани і т. инш.)—не звільняються від одержання окремого дозволу та вибрання окремого патенту.

2. Догляд за виконанням зазначеними закладами всіх існуючих правил покладається на Відділи Управління, які чинять на підставі інструкцій, що видаються Народнім Комісаріатом Внутрішніх Справ за погодженням з Народніми Комісаріатами Фінансів, Охорони Здоровля та Освіти.

м. Харків, дня 19-го вересня 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 13 жовтня 1922 р., ч. 230.

612. Про строки зтягання грошевої заміни трудгужподатку в 1922 році.

В додаток до декрету Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету від 30/VIII с. р., „Про лад олбутку трудгужподатку й заміни його иншими видами обкладання“ (Збір. Узак. 1922 р. ч. 38 ст. 574). Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Грошові внески, в заміну особистого виконання, в тих випадках і оскільки він не внесений уже виплатником натурою, мусять бути виплачені:

а) В сільських місцевостях за час з 1-го січня по 30 вересня 1922 р.—не пізніш 15 листопаду 1922 року.

б) В містах і фабрично-заводських сельбищах за весь 1922 р. не пізніш 1-го грудня 1922 року.

Увага: Строки виплати грошевих внесків, що замінюють трудгужподаток в сільських місцевостях за час з 1-го жовтня по 31 грудня 1922 р. усталити додатково за особним розпорядженням Уповнаркомфіну та Уповнаркоміраці.

2. Зазначені в ст. 1-ій цієї постанови грошові внески мають бути враховані:

а) для сільських місцевостей в розмірі, відповідному числу податко-днів, які в давній губернії були призначені до натурального переведення на час з 1-го січня по 30 вересня 1922 року.

б) для міст і фабрично-заводських сельбищ—в повному розмірі річного обкладання (6 податко-днів).

3. При виплаті грошових внесків, зазначених в ст. 1-ій цієї постанови, податковим платникам відповідно зараховуються всі внески, раніш виплачені ними протягом 1922 року, в лад заміни трудгужподатку грошовим обкладанням.

4. Списки виплатників грошової заміни трудгужподатку мають бути складені:

а) в сільських місцевостях—не пізніше 15 жовтня 1922 р.;

б) в містах і фабрично-заводських сельбищах—не пізніше 1 листопада 1922 р.

5. Решта строків, усталені для переведення грошової заміни трудгужподатку (строки визначення й оповіщення грошових еквівалентів трудгужподатку, зтвердження списків податковиплатників і т. и.), враховуються залежно від тих строків виплати внесків і складання списків виплатників, які усталені ст. ст. 1 и 4 цієї постанови.

6. негайно після одержання цієї постанови місцеві органи УповНКФ і УповНКПраці починають підготовку кампанії по переведенню грошової заміни трудгужподатку.

м. Харків, дня 19 вересня 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК’у“ од 13 жовтня 1922 р., ч. 230.

613. Про зміну митного тарифу на м'ясні продукти.

На підставі постанови Ради Народніх Комісарів РСФРР від 16 серпня 1922 р. („Ізвестія ВЦК“, від 24 серпня 1922 р., ч. 189/1628) Рада Народніх Комісарів ухвалила:

В зміну пакту 2-го ст. 13-ої та ст. 34-ої митного тарифу, усталити терміном на 1 рік тариф на м'ясні продукти й м'ясні консерви в розмірі 15-ти копійок з бруто.

м. Харків, дня 19 вересня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК’у“ од 28 жовтня 1922 р., ч. 243.

614. Про організацію Відділу взаємних розрахунків при Всеукраїнській Конторі Державного Банку та її місцевих установах.

Касуючи ст.ст. 1, 3, 4, та 6 змінюючи частково ст. 5 постанови УЕР від 21 серпня 1922 року (Збір. Узак. 1922 р. ч. 35 ст. 539). Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Для полегшення розрахунків поміж державними установами, державними, кооперативними й великими приватними підприємствами згідно ст. 32 „Положення про Державний Банок“, при Всеукраїнській Конторі Державного Банку та її місцевих установах закладається Відділ Взаємних розрахунків.

2. Членами В.В.Р. обов'язані бути державні установи, державні підприємства й державні трести, а також комунальні підприємства й установи з їх самостійними господарчими, торговельними, промисловими частинами й відділами; окрім того, членами В.В.Р. можуть бути великі кооперативні об'єднання та приватно-господарчі підприємства за згодою Всеукраїнської Контори Держбанку.

3. Кожному з членів В.В.Р. відчиняється в лицевій книзі Відділу умовний біжучий рахунок „для взаємних розрахунків“, з якого жадних видач грошових знаків готівкою не провадиться. Кожний із членів одержує від В.В.Р. спеціальну чекову книжку з правом писати чеки в розмірі сум, що є на його умовному біжучому рахунку, для взаємних розрахунків“.

4. До кредиту умовного біжучого рахунку для взаємних розрахунків підприємства або установи увіходять:

а) Від державних установ і підприємств, фінансуємих за рахунок державного бюджету, призначена по обрахунку кожного даного відомства до видачі даній установі, чи підприємству на його операційні й господарчі витрати певна частина суми, що визначається Уповнаркомфіном по поданню особної комісії в складі представників УповНКФ, Держконтролю, Держлиану й зацікавленого відомства. В випадках незгоди, питання підлягає оскарженню в У.Е.Р.

б) Від державних установ і підприємств, позбавлених державного постачання, від комунальних установ і підприємств, від великих кооперативних об'єднань, а також великих приватно-господарчих підприємств—суми, розміри яких і терміни переведення на умовні біжучі рахунки що місяця визначаються ними самими по згоді з Всеукр-конторою Держбанку.

в) Суми, зараховані Всеукр. Конторою Державного Банку на умовні біжучі рахунки В.В.Р. в часткове задоволення по відчиненим кредитам в розмірах по згоді з клієнтами.

На далі кредитова частина може збільшуватися:

а) чеками умовного біжучого рахунку для взаємних операцій та розрахунків, виданими даній установі, чи підприємству, будь-якими іншими установами або підприємствами, що є членами В.В.Р.

б) чеками простого й спеціального біжучого рахунку на Всеукр. Контору Державного Банку, переказами, асигновками й іншими виплатними документами.

5. В дебет умовного біжучого рахунку, „для взаємного розрахунку“ підприємства чи установи записуються подані іншими членами В.В.Р. чеки його умовного біжучого рахунку.

6. З метою відокремлення операцій ВВР від загальних операцій Всеукр. Контори Державного Банку, в книгах В.В.Р., нарівні з пасивними лицевими рахунками членів, відчиняються три активних рахунки, а саме:

а) Рахунок Керування Уповнаркомфіну по сумах для виплати умовних біжучів рахунків.

б) Рахунок Всеукраїнської Контори Державного Банку по зарахованих нею сумах на біжучі рахунки.

в) Біжучий рахунок В.В.Р. у Всеукраїнській Конторі Держбанку.

7. Зараховання взаємних вимог членів В.В.Р. одбувається шляхом подання кожним з них до розрахункового відділу чеків, переказів та інших виплатних документів, одержаних від решти членів.

Лад зараховання (спосіб подання, перевірка, акцент документів, виведення сальдо, запис у книгу, ведення відомости й інше) одбувається на підставі осібних правил, вироблених в розвиток сього положення Всеукраїнською Конторою Держбанку, та стверджених Керуванням Уповнаркомфіну, по згоді з зацікавленими відомствами. Про ці правила повідомляється кожний учасник В.В.Р. Виконання їх для учасників є обов'язковим.

8. Всеукраїнська Контора Державного Банку, а також її місцеві установи, 1 і 16 дня кожного місяця надсилають до Центральної Бухгалтерії Керування Уповнаркомфіну, а на місцях до Губфінвідділів, докладні виписки операцій по кожному рахунку, на підставі яких бухгалтерією робиться розпорядження про списування з маючихся на її рахунках кредитів відповідних сум і про підсилення Держбанку.

Так само 1 і 16 кожного місяця Всеукраїнська контора Державного Банку та її місцеві установи вносять готівкою суму, зазначену в п. „в“ ст. 4. цього положення й інкасована таким шляхом сума, вкупі з сумами, набравшимися по біжучому рахунку В.В.Р. і Всеукр. Контори Державного Банку, розподіляється відповідно кредитовими лишками членів В.В.Р. і переноситься на їх прості грошові рахунки в установах Держбанку, з яких вони можуть одержати суму вільно в загальному порядку.

У в а г а: Перевесення лишків по умовних біжучих рахунках на прості біжучі рахунки Держбанку відповідних клієнтів, не поширюється на клієнтів, що фінансують ся Державою в порядку обрахунку. Лишки кредитів цієї категорії клієнтів переносяться в рахунок відлічень, що провадяться згідно п. 4-а на новий період.

9 По умовних біжучих рахунках проценти не нараховуються.

10. Операції В.В.Р. в балянс Держбанку не входять.

11. Витрати по утриманню В.В.Р. переводяться на рахунок Всеукр. Контори Державного Банку.

12. Лад провадження рахівництва та звітодавства по біжучих рахунках державних установ та підприємств, фінансованих за рахунок загальнодержавного Бюджету, забезпечуючий правильне використання перерахованих на умовні біжучі рахунки обрахункових кредитів, без припущення їх обігу не по прямому їх призначенню, а гарантуючий постійний контроль над їх виконанням, вироблюється й пропонується до виконання Уповнаркомфіном по згоді з Держконтролем.

м. Харків, дня 19 вересня 1922 року.

Заст. Голова Ради Народніх Комісарів *Фрунзе.*

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 18 жовтня 1922 року, ч. 234.

615. Про звільнення від оплати митом—тракторів та самоходних плугів.

На підставі постанови Ради Народніх Комісарів Р. С. Ф. Р. Р., від 10 серпня 1922 р., („Ізвестія“ ВЦК від 17 серпня 1922 р., ч. 184/1623), Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Звільнити від оплати митом—трактори і спеціальні комплекти та приладдя до них, самоходні плуги, запасні частини, та приладдя до їх,—що ввозяться в межі УСРР.

Номенклатуру запасних частин та приладдя до них, а також спеціальних комплектів знарядь, мусить визначити Уповнаркомзовнішторг.

м. Харків, дня 19 вересня 1922 р.

Заст. Голови Ради Нар Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 28 жовтня 1922 р., ч. 243.

Постанова Президії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

616. Про порядок розгляду президією ВУЦВК прохань про полегшення долі осіб, засуджених судовими установами УСРР.

В зміну існуючого порядку подачі та розгляду прохань про полегшення долі осіб, засуджених судовими установами Республіки—Президія ВУЦВК ухвалила:

1) Прохання про полегшення долі осіб, засуджених судовими установами УСРР,—що підносяться самими засудженими та близькими їм особами, а також установами та організаціями—подаються на ім'я Президії ВУЦВК—і подаються або в прийомну по прийняттю прохань—на ім'я Голови ВУЦВК—або безпосередньо Голові ВУЦВК.

2) Прохання, що надійшли до Президії ВУЦВК—передаються до Відділу Помилування, що входить в склад секретаріату ВУЦВК—на правах п/відділу підлеглого Секретарю ВУЦВК.

3) Стіл помилування, що перебуває зараз в склад Відділу Верховного Судового Контролю Нарком'юсту—взяти з під заряду Нарком'юсту і передати зі всім технічним апаратом, справами та кредитами до Секретаріату ВУЦВК.

4) Відділ помилування при ВУЦВК збирає необхідні відомости по справах осіб, що подали прохання про полегшення долі, запрошує від підлеглих судових та адміністративних органів—переведення в оригіналі по справах і подає президії ВУЦВК писаний немотивований доклад про всі обставини справи та докладні відомости про особу засудженого, як по матеріялах справи, так і по інших матеріялах, поданих до Президії ВУЦВК'у.

5) Виконання присудів, по котрих особи, що про полегшення їх долі надійшли прохання, присуджені до вищої міри кари, припиняються за розпорядженням Голови ВУЦВК'у, за його відсутністю—секретаря ВУЦВК.

6) На випадок одночасної подачі засудженим скарги на присуд судової установи, до відповідної судової інстанції і прохання про по-

милування—розгляд останнього в порядку помилування припиняється аж до роз'язання справи судовою інстанцією.

Примітка. На випадок скасування приєду вищою судовою інстанцією та передачі справи до нового розгляду, або скасування чи заміни—за скаргою засудженого вищої міри карання—іншим видом кари в судовім порядку, Президія ВУЦВК не розглядає прохання про полегчення долі, раніш встановленого в ст. 7 цієї постанови—терміну.

7) Повторних прохань про полегчення долі, що вже були відхилені Президією ВУЦВК—не можна подавати раніш трьох місяців після відхилення. Прохання про полегчення долі осіб, котрим найвища міра карання була замінена іншою карою в касаційнім порядку—можна подавати також не раніш скінчення сього терміну.

8) Доклади по справах про полегчення долі при Відділі Помилування—складаються консультантами, що призначаються та звільняються Секретаріатом ВУЦВК.

9) По окремих справах доклади Президії ВУЦВК можуть подаватись спеціально вповноваженим докладчиком.

10) Роз'язані Президією ВУЦВК—в порядку полегчення долі—справи перепроводжуються Відділом Помилування для виконання до відповідних судових установ.

11) При розгляді в Президії ВУЦВК питань про помилування—мусить бути присутнім Народній Комісар Юстиції.

м. Харків, дня 20-го вересня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретар ВУЦВК *Єрмощенко*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 11-го жовтня 1922 р., ч. 228.

Видання Народнього Комісаріату Справ Юридичних. У. С. Р. Р. Харків, 1922 р.

Збірник Узаконень та Розпоряджень

93939. Робітничче-Селянського Уряду України.

Ч. 43

21 жовтня 1922 року.

Ч. 43

З М І С Т :

- Ст. 617. Про заходи що до подання допомоги безробітним (постанова).
- „ 618. Про звільнення від єдиного натурального податку лісових вирубок, наданих в тимчасове сільсько-господарське користування з метою підготування ґрунту для посадки лісу (постанова).
- „ 619. Про зміну положення про державні підряди та постачі (постанова).
- ✓ „ 620. Про усталення одноманітності грошового обігу (постанова).
- „ 621. Про обов'язок державних, громадських і приватних установ, підприємств та господарств мати постанови й правила, що регулюють працю (постанова).
- „ 622. Про платність работ органів Уповнаркоміраці при вербунках (постанова).
- ✓ „ 623. Про переховування готівки в скарбницях державних установ, підприємств та об'єднань для видачі заробітної плати службовцям та робітникам (постанова).
- „ 624. Про компенсацію робітників та службовців, закликаних до військової служби (постанова).
- „ 625. Про організацію місцевих комісій по обрахунку держфондів (постанова).
- „ 626. Про передачу витрат з загально-державного бюджету до місцевих (постанова).
- „ 627. Про пільги для переселенців та розселенців (постанова).
- ✓ „ 628. Про консульських представників У.С.Р.Р. за кордоном (постанова).
- „ 629. Про акциз на воскові та азокерітові свічі (декрет).
- ✓ „ 630. Положення про адвокатуру (положення).
- ✓ „ 631. Про мент набуття законами чинности (постанова).
- ✓ „ 632. Про зміну декрету „про права, пільги та переваги, що надаються незаможному селянству“ (постанова).
- „ 633. Про відстрочення справляння яринної насінь-позики 1922 року (постанова).
- ✓ „ 634. Про пробірний догляд за виробами з золота та срібла, що ввозяться в межі УСРР з-за кордону (постанова).
- „ 635. Про випуск нових гербових марок (постанова).
- „ 636. Про зміну митного тарифу (постанова).
- „ 637. Про тимчасове зменшення середнього відсотку страхових внесків для підприємств, що їх залишили на держпостачанні (постанова).
- „ 638. Про заведення інституту двірників (постанова).
- ✓ „ 639. Про кредитування міських комунальних господарств Держбанком (постанова).

Постанови Ради Народніх Комісарів.

617. Про заходи що до подання допомоги безробітним.

В додаток до постанови Раднаркому від 11 листопаду 1921 року „Про соціальне забезпечення працюючих“ (Збір. Узак. 1921 р. ч. 23, ст. 671)—Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Надати безробітним, що користуються в усталений лад правом на одержання допомоги після соціального страхування при безробітті, нижчезазначені пільги:

а) усталити для безробітних максимальну межу платні за помешкання в розмірі 50% норм, визначених відповідними постановами для робітників та службовців;

б) надати безробітним право безплатного користування комунальними послугами в ладі згідно норм, усталених НКВС після згоди з Комітетом боротьби з безробіттям;

в) поширити на безробітних права, надані рабінникам та службовцям Держустанов і підприємств, що до постачання паливом, постанови РНК від 22-VIII 22 р. „Про постачання палива робітникам та службовцям державних установ та підприємств“. (Збір. Узак. 22 р. ч. 35, ст. 543) зарахувавши їх до загального пляну постачання;

г) надати право безробітним, а також перебуваючим на їх утриманню членам родин безплатної лікарської допомоги коштом фонду лікарської допомоги (п. 47 „Положення про соціальне забезпечення робітників та службовців од 10 грудня 1921 р.“, (Збір. Узак. 1922 р. ч. 4, ст. 59).

2. Запропонувати всім госпорганам заздалегідь повідомляти Комітет боротьби з безробіттям при УЕР і належні Біржі Праці на місцях про всі роботи, які можуть бути виконані як громадські, шляхом вжитку праці безробітних.

3. Заборонити всім госпорганам здавать з підряду приватнім особам роботи, зазначені в п. 2 цієї постанови.

Увага: Виймки з цієї статті припускаються лишень після згоди госпорганів з Комітетом боротьби з безробіттям при УЕР і комітетами Біржі Праці на місцях.

м. Харків, дня 26 вересня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 18 жовтня 1922 р. ч. 234.

618. Про звільнення від єдиного натурального податку лісових вирубок, наданих в тимчасове сільсько-господарське користування з метою підготування ґрунту для посадки лісу.

З метою цюповнення лісового господарства Республіки, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Не цюповнені природним лісом вирубки держлісфонду, відані тимчасово в сільсько-господарське користування на час не більш 3-х років, з метою підготування ґрунту для посадки лісу й переведення такої посадки—звільнити від стягання єдиного натурального податку.

2. Надати чинність сій постанові з осінньої кампанії 1922 р.

3. НКЗему, НКПроду, НКСВ, в розвиток цього декрету видати інструкцію для забезпечення інтересів незаможних селян.

м. Харків, дня 26 вересня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 18 жовтня 1922 р. ч. 234.

619. Про зміну положення про державні підряди та постачі.

В зміну положення про державні підряди та постачі (Збірн. Узак. 1921 р. ч. 23, ст. 650) і до скасування своєї постанови від 15-го серпня 1922 р. Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1) Розділ 1. Положення „про державні підряди та постачі—викласти в слідуючій редакції:

I. Порядок віддання підряду та постачі.

1. Віддання підряду та постачі органами держави, рахуючи сюди і зняті з державного постачання—утворюється шляхом прилюдних торгів, котрих день та умови оголошуються заздалегідь до загального відому.

Примітка 1. Порядок прилюдних торгів—визначається постановою РНК від 20 грудня 1921 р. „Про порядок переведення прилюдних торгів при відданні державних підрядів та постач—(Збірн. Узак. 1921 р. ч. 26, ст. 767).

Примітка 2. Здача підряду та постачі на суму не вище 100 тис. карб.—припускається і без переведення торгів.

2. Умови на суму не вище 500 тис. карб. складаються державними установами та підприємствами самостійно. Умови на суму від 500 тис. до 3 мільонів карб. мусять затверджуватись Відділом Губвиконкому, якому підлягає установа чи підприємство, що віддає підряд (постачу). Умови на суму вище 3.000.000 карб. повишні затверджуватись відповідними Наркоматами. Умова складена належним порядком—вважається дійсною від дня її укладення.

Примітка 1. Місцеві органи Уповнаркомшляху та Командвійськ-укркриму, котрим віддане право складати умови підряду та постачі—складають такі умови на суму до 3.000.000 карб.—самостійно, а вище 3.000.000 карб. за затвердженням УПНКШ і Командвійськукркриму по належності.

Примітка 2. На випадок стихійного лиха умови, що до переведення негайної праці по боротьбі з зазначеним лихом—можуть складатись місцевими органами і без додержання вимоги ст. 2 та примітки до неї 1-ї, з негайним повідомленням органу, якому належало би подати умову до затвердження.

Примітка 3. Ся постанова поширюється і на підприємства, що зняті з держпостачання і об'єднання підприємств (трести, синдикати та инш.).

3. Про затвердження чи відмову в затвердженні умови—згідно попередньої статті підрядчик (постачальник), мусить бути повідомлений на протязі 10 днів зо дня складення умови—при затвердженні її губерніяльними органами і на протязі 20 днів—при затвердженні її центральним органом.

На протязі зазначених термінів—підрядчик (постачальник) не має права відмовитись від прийятих умов згоди або вимагати їх зміни.

4. Умова підряду та постачі мусить бути перевезеною нотаріальним порядком.

2) ст. ст. 28, розд. III-го і 29—розд. IV—викласти в слідуючій редакції:

Ст. 28. Державний орган мусить перевести розрахунок з постачальником не пізніше 2 тижнів після прийому краму, коли інше не встановлено умовою.

Ст. 29. Установа чи підприємство, що віддає підряд (постачу)—може авансувати підрядчика (постачальника) зазначеними в умовах сумами—відповідно організаційним та підготовчим витратам, дійсно потрібним для виконання умови підряду (постачі), але не вище 25% ціни умови. Виданий аванс сплачується відверненням з виплати—в розмірі і в терміни, зазначені в умові.

3) Доповнити розділ V положення приміткою до ст. 30 та ст. 34-ї—слідуючої редакції.

Примітка до ст. 30. Від внесення застави можуть звільнитись, як підрядчики і постачальники, державні установи та підприємства, а рівно кооперативні об'єднання—не нижче районних.

Ст. 34. Правила цього положення поширюються і на ті випадки—коли обидві сторони, що умовляються—являються органами держави.
м. Харків, дня 26 вересня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 18 Жовтня 1922 р. ч. 234.

620. Про усталення одноманітності грошового обігу.

На підставі постанови РНК РСФРР від 8-го вересня 1922 року („Ізвестія“ ВЦВК від 14-IX—22 р., ч. 206-1645), з метою остаточного усталення одноманітності грошового обігу, в додаток і розвиток постанов РНК від 21-VII—22 р. (Зібр. Узак. 22 р. ч. 31, ст. 489) та від 29-VIII—22 р. (Зібр. Узак. 22 р. ч. 37, ст. 564) „Про припинення випуску з скарбниць і прийому грошзнаків випусків до 1922 року та зобов'язань зразку 1922 р. в 5.000 карб., Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Заборонити всім касамам УповНКФ та Всеукр. Конторі Держбанку випускати в обіг всілякого роду грошові знаки попередніх до 1922 р. випусків, а саме: кредитові білети царського уряду, скарбові знаки, кредитові білети тимчасового уряду, а також і сурогати грошових знаків:

а) серії (білети) Державної Скарбниці;

б) зобов'язання Державної Скарбниці;

в) купони державних процентових паперів до строку 1-го грудня 1917 року;

г) облігації позики волі до 100 карбованців включно (дрібні купюри).

2. Прийом касамами УповНКФ та Всеукр. Контори Держбанку, зазначених в ст. 1-й кредитових білетів, скарбових знаків і сурогатів на виплату й міну на грошові знаки зразку 1922 року за усталеним розрахунком провадити до 1-го жовтня 1922 року.

3. Після зазначеного в ст. 2-й строку кредитові білети, скарбові знаки й сурогати, зазначені в ст. 1-й, втрачають свою виплатну силу й не приймаються до виплати та обміну.

4. Постанові сій надати чинність по телеграфу.

м. Харків, дня 26 вересня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 18 жовтня 1922 р. ч. 234.

621. Про обов'язок державних, громадських і приватних установ, підприємств та господарств мати постанови й правила, що регулюють працю.

З метою забезпечення догляду за виконанням державними, громадськими, приватними установами, підприємствами й господарствами всіх законів про працю й належного ознайомлення з останніми працюючих та на підставі постанови Р.Н.К. Р.С.Ф.Р.Р. від 11 серпня 1922 року, (оголошеної в „Ізвестіях ВЦВК“ від 30/VIII 1922 р. ч. 193—1632) Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Всі державні, громадські й приватні установи, підприємства й господарства, з числом найманих робітників та службовців не менш десяти, обов'язані мати в своїх керуваннях та конторах, а в випадках відсутності їх—в місцях провадження розщоту з робітниками, „Вісти Керування Уповнаркомпраці“.

У вага: Установи, підприємства й господарства окремих галузів виробництва не обов'язані набувати видання, що не стосуються до даного виробництва.

2. Керуванню Уповноваженого Народнього Комісаріату праці ставиться в обов'язок містити в „Вістях Керування Уповнаркомпраці“ всі декрети й постанови законодавчих органів і відомств по питаннях регулювання й охорони праці (правила найму й звільнення робітників та службовців, нормування заробітної платні, охорони праці, соціального страхування, розв'язання конфліктів і инше).

3. Всі загальні санітарні й технічні обов'язкові постанови, спеціальні обов'язкові постанови по професійній гігієні й техніці безпечности, що торкаються окремих виробництв, а також постанови про лад прийому й звільнення робітників і службовців, про лад розв'язання конфліктів на ґрунті вжитку найманої праці, оповіщені в „Вістях Керування Уповнаркомпраці“, мусять бути вивішені на місці праці в підприємствах і окремих майстернях з числом робітників не менш 10 осіб.

4. Догляд за виконанням підприємствами ст. 1-ої й 3-ої цієї постанови покладається на інспекторів по охороні праці й контролорів по соціальному страхуванню.

5. Винні в порушенні цієї постанови особи притягаються до відповідальности по ст. 132 Кримінального Кодексу.

Харків, дня 26 вересня 1922 р.

За Голову Ради Народніх Комісарів *Ксандров*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 18 жовтня 1922 р., ч. 234.

622. Про платність работ органів Уповнаркомпраці при вербунках.

В скасування своєї постанови від 3 березня 1922 року „Про встановлення публікаційних внесків при заявці на робочу силу (Збірн. Узак. 22 р. ч. 10 ст. 159) та на підставі постанови Раднаркома Р.С.Ф.Р.Р. від 1 вересня 1922 р. „Про платність праць Наркомпраці при вербунках“ („Ізвестія“ В.Ц.І.К. від 8 вересня 1922 р., ч. 201/1640) — Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Всі операції Бірж Праці по наданню праці безробітним, зареєстрованим на Біржах Праці, та по задовольненню попиту роботодавців—не підлягають виплаті ні з боку робітників, а ні з боку роботодавців.

2. Праця Уповнаркомпраці та його органів по постачанню робочої сили шляхом набору робітників, не зареєстрованих на Біржах Праці (вербунок), підлягає виплаті на підставі окремих на те погоджень поміж органами Уповнаркомпраці й тими державними та приватними установами та підприємствами або окремими роботодавцями, для котрих переводиться вербунок.

м. Харків, дня 26 вересня 1922 р.

За Голову Ради Народніх Комісарів *Ксандров*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 28 жовтня 1922 р., ч. 243.

623. Про переховування готівки в скарбницях державних установ, підприємств та об'єднань для видачі заробітної плати службовцям та робітникам.

На підставі постанови РПО од 25 серпня 1922 р. (Ізвестія ВЦВК'у од 31-VIII—22 р., ч. 194/1633) і в доповнення до постанови РНК од 2-V—22 г. (Зб. Уз. за 1922 р., ч. 21, ст. 333) „Про скарбові операції державних підприємств та установ“, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Всі державні установи, підприємства та об'єднання мають право зберігати в своїх скарбницях призначені для видачі заробітної плати суми в розмірі, що не перебільшує необхідних фондів заробітної плати, належної на наступний термін видачі на підставі діючих заковів, тарифів, правил та колективних угод. Заробітня плата мусить бути видана робітникам та службовцям на протязі 5-ти днів.

2. Невиплачена окремим особам, протягом зазначеного в п. 1 терміну, сума заробітної плати може зберігатися в скарбницях установ для видачі службовцям та робітникам протягом не більше місяця.

3. По закінченню місяця, сума заробітної плати, що залишилась в скарбниці невиплаченою, мусить бути зданою установами та підприємствами, що фінансуються кошторисним порядком, до скарбниць Уповнаркомфіну на відновлення кредитів, а установами, підприємствами та об'єднаннями, що переведені на господарчий розрахунок,—на біжучі рахунки, що в них маютьсся.

4. Державним установам та підприємствам, що фінансуються кошторисним порядком, категорично забороняється запозичення з невиплаченої суми заробітної плати на будь-які інші потреби.

м. Харків, дня 26 вересня 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 18 жовтня 1922 р., ч. 234.

624. Про компенсацію робітників та службовців, закликаних до військової служби.

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Робітники й службовці, покликані на військову службу, прирівнюються до звільнених через незалежні від них обставини, й на них поширюються всі закони й правила про працю, що стосуються до даної категорії осіб, а також відповідні умови колективних угод, як що останні не зменшують прав, наданих робітникам і службовцям законами про працю.

2. Розрахунок з закликаними переводиться за три дні до прийому на військову службу, з тим, що ці три дні оплачуються, як робочі дні.

У вага. Днем прийому на військову службу рахується той день, в який закликаний, визнаний прийомною комісією придатним для одбування військової служби, мусить з'явитися для відправки його по призначенню.

3. Ніхто з підлягаючих заклику не може бути звільненим з роботи без його згоди раніш, ніж се усталено в ст. 2-й цієї постанови.

4. Всі підприємства й установи обов'язані відпускати робітників і службовців для з'явки до належних військових комісаріятів на медичне освідчення, не переводячи вирахувань за проганий час.

5. Особи, відправлені військовою владою на освідчення до Медичної Комісії, перевозять за собою посаду або працю до розв'язання питання про їх придатність до військової служби й в питанні про виплату заробітної платні прирівнюються до перебуваючих у відпуску через хворобу.

6. Надати чинности сій постанові по телеграфу.

м. Харків, дня 26 вересня 1922 р.

За Голову Ради Народніх Комісарів *Ксандров.*

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 14 жовтня 1922 р., ч. 231.

625. Про організацію місцевих комісій по обрахунку держфондів.

На підставі постанови РПО, від 5-го вересня 1922 р. (Ізвестія ВЦВК, від 14 іх 22 р., за ч. 206—1645), Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Надати Комісії УЕР по обрахунку і реалізуванню держфондів право організації при Губекономнарадах комісії в складі: Голови—завгубфінвідділом; членів—завгубдержконтролем, начальника губерніального відділу ДПК, та представника Губекономнаради.

2. На комісії накласти:

а) виконання директив комісії УЕР по обрахунку державних матеріяльних і грошових фондів, що є під зарядом тих державних установ, що перебувають на держпостачанні, й реалізацію непередбаченого державними планами розподілу цих фондів за особним, в кожному окремому випадкові, дозволом комісії УЕР;

б) обрахунок матеріяльних і грошових фондів, переданих державним установам при переведенню їх на господарчий розрахунок.

3. Надати губкомісіям право:

а) припинення, на підставі розпорядження комісії УЕР, постанов відомств про той або інший розподіл держфондів,

б) провадження перевірки звітодавства й дослідження склепів майна, що є під зарядом державних установ.

4. Губкомісіям всю свою роботу переводити на підставі директив та інструкцій комісії УЕР, як її місцевим органам по обрахунку й реалізуванню державних фондів, підлеглим Губекономнарад; що-до обрахунку матеріальних та грошових фондів переданих державним установам (не державного обсягу) при переведенню їх на господарчий розрахунок, Губкомісії поставити безпосередно у залежність від Губекономнарад.

5. Спеціального апарату Губкомісіям не утворювати, а використовувати апарати відомств, що є в складі Комісій, а, також, інших відділів Губекономнарад.

6. З сум, реалізованих від продажу фондів, відокремлювати не менш 25% в розпорядження Губекономнарад на місцеві потреби.

м. Харків, дня 26 вересня 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 18 жовтня, 1922 р., 234.

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

626. Про передачу витрат з загально-державного бюджету до місцевих.

На підставі постанови ВЦВК РС ФРР, від 17-VIII 22 р. („Ізвестія“ ВЦВК, від 24-VIII 22 р, ч. 189—1628), з метою урегулювання державного та місцевого фінансового господарства та правильного розмежування загально-державного і місцевих бюджетів,—Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Жоден видаток, що криється з загально-державних прибутків,— не може бути віднесений до місцевих коштів инакше, як постановою Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету, або Ради Народніх Комісарів,—за погодженим поданням Уповнаркомфіну та Наркомвнусправу і зацікавленого відомства,—з зазначенням терміну, з якого сей видаток відноситься до місцевих коштів.

2. Порядок передачі місцям кожного видатку, що переноситься з загально-державного бюджету до місцевого,—(ст. 1), встановлюється Уповнаркомфіном, за погодженням з НКВ Спр., та належними Народними Комісаріятами.

м. Харків, 2-го жовтня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого
Комітету *Петровський*.

Заст. секретаря ВУЦВК *Буздалін*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ од 11 жовтня 1922 р. ч 228.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Переселенці та розселенці, що розташовуються, в порядку правил про землеустрій і переселення, на нових місцях в лісових районах, де влаштування господарства вимагає з боку хліборобів провадження корчування й інших найпростіших меліорацій для підготування культурних земель, звільняються від натурального і трудгужового податку протягом перших п'яти років після розташування на нових місцях.

2. Переселенці й розселенці, що розташовуються на нових місцях і лісостепових та степових районах, де влаштування господарства вимагає розроблення цілини, звільняються від натурального й трудгужового податку протягом перших трьох років після розташування.

3. Переселенці й розселенці при розташуванні їх в існуючих сільських громадах або при розселенню їх на селища й хутора на громадських землях, не потребуючих корчування або розроблення цілини, звільняються від натурального й трудгужового податку протягом одного року після розташування.

4. Трудгужповинности для ліквідації стихійного лиха (лісові пожежі, повідь, снігові замети й т. п.) виконуються переселенцями й розселенцями на загальних умовах з рештою людности.

5. Розселенці й переселенці, що розташовуються за правилами про землеустрій і переселення на нових місцях в лісостепових і степових районах (ст. ст. 1 і 2 цієї постанови) підлягають, аж до вироблення основних положень про військову службу, звільненню від чоргових закликань і впливаючих з них повинностей протягом 3-х років після розташування.

Увага 1. По минуванні часу відрочення, одержаного на підставі ст. 5 цієї постанови, переселенці й розселенці, закликаються до одбутку військової повинности при першому черговому закликанню й переходять термін військової служби нарівні з іншими громадянами.

Увага 2. Від з'явки на службу при загальних мобілізаціях переселенці й розселенці не звільняються.

6. Усталеними в сій постанові пільгами розселенці й переселенці користуються з дня розташування на новому місці, але початком строку пільг рахується початок наступного за днем розташування півріччя (1 січня та 1 липня).

7. В наслідок стихійного лиха (неврожаю, повіді, пожеж, пошестів на людей, пошестів на худобу й т. п.) термін пільг (ст. ст. 1, 2, 3, і 5 цієї постанови), в кожному окремому випадкові, може бути відповідно збільшений, але не більш, як на один рік. Заяви про продовження строку пільг подаються втратниками в місцевий повітземвідділ, який розв'язує питання по суті, після ухвали Повітвиконкому.

8. Розподіл осідаючих переселенців і розселенців по категоріях, зазначених в перших трьох статтях цієї постанови, точний, як зазначено, обрахунок їх по селищах і волостях та видача переселенцям і розселенцям осібних посвідчень, ствержуючих їх право на пільги по виконанню натурального й гужового податку й військових повинностей, з точним зазначенням в цих свідоцтвах початку й довжини термінів пільг, згідно ст. ст. 1, 2, 3, і 5 цієї постанови,—покладається на Повітвиконком.

Увага. Постанови повітземвідділів в справах розподілу осідаючих переселенців та розселенців по категоріях, зазначених в перших трьох пунктах сього розділу, можуть бути оскаржені в загальноусталений лад зацікавленими розселенцями й переселенцями через ті ж Повітвиконкоми.

9. Загальний догляд за правильним наданням пільг кожному з числа переселенців та розселенців, на зазначені в сій постанові терміни, належить НКСправ Земельних, по згоді з зацікавленими відомствами.

м. Харків, дня 2 жовтня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітту *Петровський*.

Заст. Секретаря ВУЦВК *Буздалін*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ от 18 жовтня 1922 р. ч. 234.

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

628. Про консульських представників У.С.Р.Р. за кордоном.

Всеукраїнський Центральный Виконавчий Комітет ухвалив:

Розділ I.

1. Для переведення консульської чинности в чужеземних державах, з котрими УСРР склала спеціальні з приводу сього погодження, встановлюються Консульські представництва УСРР.

2. Консульські представництва поділяються на генеральні консульства, консульства і віце-консульства.

Примітка: обов'язки Генерального Консульства можуть бути покладеними на Консульські Відділи повноважних представництв УСРР.

3. Консульські представництва чинять в межах певних теренів, що звуться Консульськими Округами.

4. На чолі окремих Консульських представництв відповідно стоять генеральні консули, консули і віце-консули.

5. Консульські Представництва мають своїх співробітників. Склад співробітників визначається штатами.

6. Генеральні консули і віце-консули призначаються і звільняються Радою Народніх Комісарів за поданням Народного Комісаріату Справ Закордонних.

Примітка: У випадках, що не терплять відкладення, генеральний консул за погодженням з повноважним представником УСРР в державі, де він перебуває, може призначити збо усунути тимчасово від посади підлеглого йому консула та віце-консула—з негайним повідомленням про се НКСЗ.

7. Вищі співробітники консульства, штати котрих встановлюються Народнім Комісаріатом Справ Закордонних, призначаються та звільняються Народнім Комісаріатом Справ Закордонних за поданням Консульського Представника; решта співробітників призначається та звільняється безпосередньо консульським представником.

8. Консульському представнику при призначенні видається НКСЗ консульський патент, в котрім зазначається його стан, місце перебування та підлегла йому консульська округа.

9. Консульські представники підлягають безпосередньо Народньому Комісаріату Справ Закордонних і перебувають під безпосереднім доглядом відповідного повноважного представництва, з котрим координують свою діяльність.

10. Консульські представники по всіх справах, що стосуються до їх компетенції, мають безпосередні стосунки з урядовими установами своєї Консульської Округи.

За всіма центральними та місцевими установами УСРР консульські представники мають зносити через НКСЗ.

По справах, що мають принципове або, взагалі, більш важливе значіння, зносини консульських представників з чужоземною владою або НКСЗ переводяться через відповідного повноважного представника УСРР до котрого скеровується вся переписка.

Примітка: Правила 2 частини цієї статті не поширюються на стосунки консульського представника з тими органами УСРР, які можуть перебувати на терені консульського органу (делегації, мішані комісії, агентура різних Комісаріятів), що з ними консульський представник має безпосередні зносини.

11. Канцелярія та архиви консульського представництва повинні триматись, навіть коли вони містяться в однім помешканні з консульським представником, окремо від його особистих річей та паперів.

12. Над вхідними дверьми будинку, де міститься консульське представництво, уміщається державний герб з написом: „Генеральне Консульство“, або „Консульство“ або „Віце-Консульство“ УСРР— українською і місцевою мовами.

В визначених випадках консул вивішує над будинком, що він займає, український державний стяг.

13. Консульські представництва мають свою печатку за зразком, встановленим НКСЗ.

Розділ II.

14. Обов'язком Консульських представництв є:

а) Захист економічних та правових інтересів УСРР.

б) Захист інтересів окремих громадян УСРР чи об'єднань, подача їм допомоги та підмоги в необхідних випадках.

в) Виконання окремих доручень, що на їх накладаються розпорядженнями НКСЗ.

15. Консульські Представники обов'язані стежити за точним виконанням відповідних статтів, складених УСРР, міжнародніх угод та Конвенцій.

16. Про випадки порушень, зазначених з § 15 ст. ст. Консульські представники після подання заперечення до місцевої влади, негайно повідомляють Повпреда та НКСЗ.

17. Консульські представники шляхом писаних рапортів обов'язані інформувати НКСЗ про всі важнійші та характерні з'явища в політичній, соціальної та економічній житті своєї округи. Копії своїх рапортів Консульські представники перепроводжують Повпреду.

Примітка: Схема та терміни Консульських рапортів встановлюються НКСЗ.

18. Консульські представники стежать за додержанням прав Української Фльоти, наданих умовами та погодженнями УСРР з представництвом країни перебування.

19. Після прибуття до порту, капітан чи шкипер українського судна обов'язаний з'явитись до консульського представництва для подачі корабельних документів:

а) патенту на піднесення українського стягу,

б) судової ролі,

в) Портального вимірною свідцтва та

г) Цертепартії та коносаментів.

На випадок необхідности консульські представники мають право вимагати подачу шкиперського журналу (шканцевого), або точного рапорту про плавбу.

20. Консульські представники мають право перевірки, згідно поданих документів присутности судової команди, пасажирів та вантажу.

21. У випадках несправності корабельних або особистих документів та паперів, консульські представники повинні вжити відповідних обставинам заходів.

22. Консульський представник мусить інформувати капітанів чи шкіперів українських суден, що прибувають, про закони та технічні правила країни по питаннях торговельного мореплавства, митні, санітарні та інші, про місцеві обряди та звичаї, що торкаються чужоземних суден, а також про обставини, що гарантують безпешність мореплавства, се-б-то: маяки, лоції, гідрографії і т. п.

23. Консульський представник вживає заходів до виконання Українськими торговельними суднами місцевих портових, митних, карантинних та инш. постанов та до неприпущення з боку капітана та екіпажу вчинків, що компромітують УСРР.

24. Консульський представник подає всебічну допомогу капітанам та шкіперам: 1) що до зносин судової команди з місцевою владою, 2) що до полегчення митних формальностей та 3) що до забезпечення суден та команди харчами, паливом, ремонтними засобами, медикаментами та инш.

25. У всіх випадках незгод поміж капітаном з одного боку та його екіпажем чи пасажирями в другого,—консульський представник обов'язаний вживати заходів до урегулювання їх, керуючись відповідними законоположеннями УСРР.

26. Консульський представник обов'язаний подавати вселяку необхідну допомогу командірам військових суден що до зносин їх з місцевою владою, висилки лоцманів, закупки палива, продовольства та ремонтних засобів, найму робітників, прийому до місцевих лікарень ослаблених та виписаних з кораблів, военморів та у всіх інших випадках, де допомога Консульського Представника буде необхідною.

27. Консульський представник користується правами начальника торговельного порту УСРР у відношенню до всіх суден, що плавають під Українським торговельним стягом під час перебування їх в територіальних водах відповідної Консульської Округи, а також у відношенню екіпажу судна та його пасажирів, в силу чого Консульський представник вправі вжити до громадян УСРР, що належать до складу судна та до його пасажирів, всіх заходів адміністративного впливу, узгляднених законам УСРР.

28. На випадок свавільного залишени військового судна Республіки особою, що належить до складу сього судна, а також на випадок втечі, після прибуття судна до порту, особи, що заподіяла на судні Республіки злочинства у відкритому морі—Консульський представник, оскільки се не суперечить законам країни, де консульський представник перебуває, вживає заходів до повернення зазначених осіб в розпорядження влади УСРР власними засобами або—негайно зноситься з місцевою владою для розшуку зазначених осіб, яких потім, після затримання, перепроводжує до УСРР при першій можливості.

29. Негайно після прибуття до порту Українського судна, що потерпіло аварію, капітан повідомляє про випадок для вжитку відповідних заходів Консульського представника, який встановляє, шляхом ознайомлення з шканцевим журналом, допиту свідків та експертизи, факт аварії її розміри у відношенню самого судна та його вантажу, а також вартість ремонту та понесеної шкоди.

30. На випадок необхідности розвантаження судна для ремонту його, Консульський представник вживає заходів до охорони вантажу, що залишився та перенесений на берег.

31. При відсутності готових коштів в розпорядженні капітана судна, що до оплати витрат по ремонту судна, переносу вантажів та інших витрат, що зв'язані з доведенням судна до придатного для плавби стану, консульський представник звертається до Повпреду, Морвіду та НКЗТ з приводу асигнування для цієї потреби необхідних коштів. На випадок неможливості такого звертання—Консульський представник дає дозвіл на продаж частини вантажу для покриття зазначених витрат або на переведення бодмерейної позики з тією ж метою.

32. Консульський представник стежить за переведенням операцій по ремонту судна та стверджує всі видаткові документи, після ж закінчення операцій—видає представникам володарів суден, та вантажу для подачі до страхових організацій, свідоцтва з зазначенням факту аварії її причин, розмірів понесеної шкоди та переведених витрат.

33. Після одержання відомостей про загибель або посадку на мілководді Українського судна, Консульський представник обов'язаний негайно вжити заходів—особисто, або шляхом звертання до місцевої влади за допомогою до врятування людей та вантажу, доставки їх на берег, подачі медичної допомоги потерпівшим та охорони врятованих вантажів.

34. Про всі випадки аварії та загибелі корабля, обставини, при яких вони сталися, та вжиті в наслідок їх заходи—Консульський представник повідомляє НКЗС, НКЗТ, Морвіди та Повпред'а.

У всіх тих випадках, коли кораблі, що плавають під стягом тої чи іншої Радянської Республіки, потребуватимуть допомоги та підмоги консульського представника, при відсутності консульських представників відповідних Республік, обов'язок допомоги та підмоги покладається на Консульського представника УСРР.

35. Консульські представники виконують реєстрацію всіх, що перебувають у межах їх округи осіб, постійно чи тимчасово командированих окремими Народними Комісаріятами.

36. Консульські представники виконують нотаріальні функції за вимогою зацікавлених осіб та установ, а саме: переводять, засвідчують, приймають до явки і т. ин.—акти умови та угоди—так поміж громадянами УСРР, як і поміж громадянами УСРР та чужеземними громадянами, а також чужеземними громадянами поміж собою, оскільки такі акти стосуються до майна, що перебуває в УСРР або до умов, що здійснюється в УСРР.

Акти, переведені консульськими представниками—на підставі цього § прирівнюються до нотаріальних актів.

37. Консульські представники обов'язані в належних випадках реєструвати акти цивільного стану громадян УСРР, що перебувають в межах підлеглої їм округи.

38. На консульських представників покладається обов'язок в належних випадках здійснювати опіку та піклування над недолітками, неповнолітніми чи дефективними (душевно-хворими, сліпими, глухоніми і т. инш.) громадянами УСРР, що перебувають за кордоном.

Опіка та піклування здійснюються консульським представником особисто або через призначених ним осіб з тим, що в своїй діяльності, так консульські представники, як сі особи керуються відповідними законодаположеннями.

39. На консульських представників покладається обов'язок виконання доручень судових органів УСРР.

40. Коли мається погодження з данним Урядом про видачу майна, що лишилось після смерті громадян УСРР, консульські представ-

ники: а) беруть участь в описі майна, що залишилось після померших громадян УСРР і зберігають його в тих випадках, коли майно підлягає запечатанню місцевою владою, за місцевими законами, прикладенням своєї печатки.

б) беруть майно, що залишилось після померлих і чинять з ним згідно законів УСРР.

41. Консульські представники обов'язані турбуватись про слабих та незаможних громадян УСРР, а також подавати допомогу що до повернення громадян УСРР на Сатьківщину, коли їм трапиться якась перешкода в цьому.

42. Право видачі паспортів та накладення віз що до в'їзду в межі УСРР надається лишень тим консульським представникам, котрі одержать для цього спеціальні вповноваження НКСЗ.

Консульські представники, що не одержали такого дозволу, обов'язані приймати заяви з додатком, згідно встановлених форм— для перепроводження до повноважного представництва, за відсутністю його— до НКСЗ.

43. За всі пороблені консульським представником чинности, перераховані в цьому положенні, справляються консульські збори, згідно визначеного тарифу.

м. Харків, дня 2 жовтня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Заст. Секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 5 листопада 1922 р., ч. 250.

629. Про акциз на воскові та азокерітові свічі.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет, на підставі декрету ВЦВК та Раднаркому РСФРР від 21 квітня 1922 року, оголошеного в „Ізвестіях ВЦВК, від 26 квітня, ч. 91—1530, „Про акциз на воскові та азокерітові свічі“, ухвалив.

1. Воскові та азокерітові свічі, так ті, що виробляються на терені Української Соціалістичної Радянської Республіки як і ті, що прибувають з-за кордону,—оподаткувати акцизом на користь держави, в розмірі тисячі шестисот карбованців, в грошзнаках зразку 1922 р.— з пуду.

2. Всі фабрики та заклади, в котрих виробляються воскові та азокерітові свічі,—мусять бути зареєстрованими в підлеглих губфінвідділах.

3. Загальне керівництво справами по збиранню акцизу з свічок,—покладається на Уповноваженого Наркомфіну при Раднаркомі УСРР.

4. Уповнаркомфіну на Україні надається право видавати інструкції та правила що до вжитку цього декрету.

м. Харків, 2 жовтня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Заст. Секретаря ВУЦВК *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 13 жовтня 1922 р. ч. 230.

630.

✓ Положення про адвокатуру.

В зміну й скасування статтів 4, 5, 6 та 19, „Тимчасового положення про Народні Суди та Ревтрибунали“ (Зібр. Узак. 1919 р. ч. 11, ст. 141); ст. ст. 11, 25, 40, 42, 43, та 44 „Положення, про Народній Суд“ (Зібр. Узак. 1920 р. ч. 25 ст. 536), п. п. „м“ та „я“ ст. 3 та п. „е“ ст. 16 „Положення про місцеві органи Юстиції“ (Зібр. Узак. 1921 р. ч. 20 ст. 573).

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив.

1. При Губерніяльних Радах Народних Судів утворюються Губерніяльні Колегії оборонців по кримінальних та цивільних справах.

2. Членами Колегії оборонців можуть бути особи, що задовольняють одній з зазначених нижче вимог:

а) що мають практичний стаж відповідальної роботи не менш двох років в органах Радянської Юстиції, або.

б) що володіють теоретичною й практичною підготовкою, ступінь і лад котрої визначаються інструкцією Нарком'юсту.

3. Не можуть бути членами Колегії оборонців:

а) особи, що не досягли повноліття;

б) особи, зазначені в ст. 21 Конституції УСРР (Збір. Узак. 1919 р. ч. 19, ст. 204), що не мають виборчих прав, згідно постанови ВУЦВК'у „про виборчі права громадян“ (Зібр. Узак. 1921 р. ч. 22 ст. 620);

в) особи що перебувають під судом або слідством за злочини, після заповідання яких Кримінальним Кодексом УСРР завбачаються кари, як . от—позбавлення волі або инша більш тяжка кара;

г) особи, обмежені в правах за судовими вироками;

д) особи, що перебувають під п'якуванням;

е) особи, виключені зі складу членів колегії оборонців будь якої губернії

Увага. Особи, виключені безстрошно зі складу колегії оборонців, можуть клопотатися знову про зарахування не раніш, як після 3-х років.

4. Члени Колегії оборонців не можуть займати посади в Державних Установах і підприємствах. Винятки припускаються:

1) для осіб, що займають державні посади за виборами;

2) для осіб, що займаються науково-педагогічною діяльністю.

Увага. Винятки, припущені сією статтею, не поширюються на робітників Юстиції, що займають посади за виборами.

5. На членів Колегії оборонців покладається:

а) провадження кримінальних та цивільних справ за призначенням; а також за згодою з особами, що звертаються за їх допомогою;

б) провадження справ, так за призначенням, як і за згодою, в адміністративних органах, що мають судові права;

в) складання паперів по судових і адміністративних справах, актів та угод, а також подання казаних та листовних порад;

г) обов'язкова участь в організації й діяльності юридичних консультацій;

д) обов'язкова участь в загальних зборах оборонців свого судового району.

6. Члени Колегії оборонців першого складу затверджуються президією Виконкому по поданню Губерніяльної Ради Народних Судів. Надалі прийом членів до колегії провадиться Президією Колегії.

7. Про кожне зарахування в члени колегії оборонців Президія колегії повідомляє в трьохденний термін Президію Раднарсуду, котра протягом місяшного терміну може усунути зарахованого й повідомляє про се Президію Колегії. Як що протягом місяшного терміну ніякого усунення заявлено не буде, то зарахований вважається прийнятим до

Колегії оборонців, окрім тих випадків, коли про усунення буде заявлено Нарком'юстом.

8. Відмова в прийомі в члени Колегії оборонців може бути протягом місяця оскаржена до Президії Губвиконкому, котра, після одержання пояснень Президії Колегії оборонців, в випадках визнання скарги поважною, виносить постанову про зараховання данної особи до Колегії.

9. Члени Колегії оборонців кожної губернії обирають на загальних зборах зі свого складу Президію Колегії числом від 3-х до 7-ми осіб на строк в один рік. Спис членів Президії Колегії подається до президії Губраднарсуду й Губпрокурору.

У в а г а. Президія Колегії оборонців може утворювати в повітових містах Повітове Бюро оборонців, члени якого обираються загальними зборами оборонців данного повіту. Замість утворення Повітового Бюро, президія Колегії може призначати з числа повітових оборонців свого Уповноваженого. Про зазначені постанови Президія Колегії повідомляє Президію Губраднарсуду й відповідний Повітвиконком.

10. Загальні збори Колегії оборонців скликаються Президією Колегії або на вимогу, не менш одної п'ятої числа, членів Колегії оборонців. Справами відання Колегії є:

- а) обрання Президії Колегії й розгляд справоздання Президії;
- б) обміркування загальних питань, що торкаються діяльності Колегії оборонців в цілому.
- в) усталення відраховань в фонд Колегії.
- г) розроблення загального плану організації Консультацій для юридичної допомоги населенню, який плян подається на затвердження Губраднарсуду.

У в а г а 1. Копії протоколів загальних зборів подаються в трьохденний термін до відома Президії Губраднарсуду й Губерніяльному Прокуророві.

У в а г а 2. Для дійсности загальних зборів по питанню про обрання Президії Колегії необхідна присутність не менш половини всіх членів Колегії оборонців. Як що перше зібрання не одбудеться через неприбуття законної кількості членів, то скликаються не раніш як через місяшний строк другі збори, дійсні при всякій кількості прибувших.

11. На президію Колегії оборонців покладається:

- а) розгляд заяв про вступ в члени колегії оборонців та про вибуття зі складу її членів;
- б) догляд та контроль за виконанням членами Колегії їх обов'язків і покладання дисциплінарних кар на членів Колегії;
- в) призначення безплатної оборони та оборони по таксі;
- г) організація консультацій для подання юридичної допомоги населенню після завдань Губраднарсуду;
- д) скликання загальних зборів членів колегії і подання їм своїх справоздань;
- е) догляд за діяльністю повітових Бюро оборонців і повітових Уповноважених Президії Колегії;
- є) порядкування майном і грошовими засобами Колегії;
- ж) вживання заходів до охорони справ померших, тяжко-хворих та усунених від діяльності членів Колегії оборонців.

У в а г а: Копії протоколів засідань Президії Колегії подаються в трьохденний термін до Президії Губраднарсуду й Губерніяльного Прокурора.

12. Президія Колегії може накладати такі дисциплінарні карі:

- а) попередження;
- б) догану;
- в) штраф на користь розвитку діяльності консультацій;
- г) виключення зі складу членів Колегії на завжди, або на час.

Про всі постанови по дисциплінарних справах Президія Колегії повідомляє Президію Губраднарсуду й Губерніяльного Прокурора.

13. Постанови Президії Колегії по дисциплінарних справах можуть бути оскаржені в двохтижневий термін до президії Губраднарсуду скривдженням, Губерніяльним прокурором і членом Колегії, притягненим до дисциплінарної відповідальности.

14. Оплата праці оборонців провадиться на таких підставах:

а) підсудні по справах, в котрих участь оборони є обов'язковою, а також особи, визнані окремими постановами Народнього Суду неможливими, від усякої винагороди оборонців по кримінальних та цивільних справах звільняються;

б) робітники державних і приватних підприємств, члени комнезамів, червоноармійці, військовослужбовці, що одержують утримання по адміністративному і строевому тарифу, а також службовці Радянських Установ і підприємств мають право оплачувати послуги оборонців по такій, усталеній Нарком'юстом;

в) в усіх інших випадках винагорода оборонців визначається по згоді їх з зацікавленою стороною.

15. Уповноваження членів Колегії оборонців на провадження справ переводиться шляхом видачі доручення належно засвідченого в нотарському порядку, або через словесну чи листовну заяву до Судового Органу, яким провадиться справа.

Увага: По справах осіб, що користуються правом оплати послуг оборонців по такій й по справах безплатної оборони, ордер Президії Колегії заміняє доручення по кримінальних та цивільних справах, з тим що оборонець на підставі цього ордеру користується всіма правами, наданими обороні законом.

16. Члени Колегії оборонців вносять зі своєї нагороди відсоткове відрахування, що встановлюється Нарком'юстом, в фонд Колегії оборонців на витрати по утриманню Президії Колегії й по організації юридичних консультацій.

17. Окрім членів Колегії оборонців, припускаються до оборони близькі родичі обвинуваченого й покривдженого, а також позивачі по цивільних справах; уповноважені представники державних установ і підприємств, а також Південного Бюро В.Ц.Р.П.С. та інших професійних і громадських організацій. Інші особи припускаються лише за окремим дозволом суду, в переведенню якого є данна справа.

18. З відкриттям чинности Колегії оборонців, губить чинність розділ „Б“ (Збір за юридичну консультацію) та розділ „Г“ (Збір за участь правозаступників в судовому процесі) Постанови Раднаркому „Про усталення зборів на користь Республіки по Народньому Комісаріату Юстиції“ (Збір Узак. 1921 р. ч. 21 ст. 599).

19. Видання інструкцій в розвиток цього положення покладається на Народній Комісаріат Юстиції.

м. Харків, дня 2 жовтня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого
Комітету *Петровський*.

Заст. Секретаря ВУЦВК *Вуздалін*.

Оголошено в „Вістях ВУЦИК“, од 5 листопаду 1922 року Ч. 250.

631.

Про мент набуття законами чинности.

В розвиток п. 1-го постанови ВУЦВК, від 29/ХІІ 20 р. (Зібр. Узак. ч. 3 ст. 82 1921 р.), і в додаток п. 8 постанови від 25/І 21 р. (Зібр. Узак. ч. 1, 21 р., ст. 22), і п.п. 1, 2 постанови від 22/ІІ 21 р. (Зібр. Узак. ч. 3. 21 р. ст. 81). Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Декрети і постанови Центральної Радянської Влади УСРР (ст. 7, Конституції УСРР) набувають чинности з менту оповіщення їх в „Вістях“ ВУЦВК., або в „Зібранню Узаконень та Роспоряджень Робітниче-Селянського Уряду України“, а на місцях, з моменту одержання Виконкомами відповідного числа „Вістей“, або „Зібрання Узаконень“, в залежності від того, яке з цих двох видань раніш було одержано на місці.

2. Викладені вище правила не вживаються в тих випадках, коли в тексті виданого декрету або постанови мається пряма вказівка на инший момент набуття ними чинности. В таких випадках декрети й постанови набувають чинности з моменту в них зазначеного.

м. Харків, дня 2 жовтня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого
Комітету *Петровський.*

Заст. Секретаря ВУЦВК *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 11-го жовтня 1922 р. ч. 228.

632. Про зміну декрету про права, пільги та переваги, що надаються
незможньому селянству.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

В ст. 6 декрету „Про права, пільги та переваги, що надаються незможньому селянству, яке організується в с.-г. колективи (комуни, артілі, товариства) по громадській обробці землі“ (Збірн. Узак. 1922 р., ч. 33, ст. 512) після слів: „та с.-г. ґрунти, відведені“—вставити таку фразу: „в межах трудової норми, встановленої для с.-г. колективів“.

м. Харків, дня 3-го жовтня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого
Комітету *Петровський.*

Заст. Секретаря ВУЦВК'у *Буздалін.*

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 18 жовтня 1922 р., ч. 234.

Постанови Ради Народніх Комісарів.

633. Про відстрочення справляння яринної насінь-позики 1922 р.

З огляду на неврожай, що знову охопив в 1922 р. ряд окремих повітів та волостей в губерніях: Запорозьській, Донецькій, Катеринославській, Миколаївській, Одеській—та стихійного лиха, що охопили ряд волостей та сел в повітах Кременчуцької, Полтавської та Харківської губерній—Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Дозволити відстрочити справляння ярової насінь-позики 1922 р. в окремих районах, повітах, волостях та селах, зазначених губерній—до врожаю 1923 р.

- 2. Відстрочення насінь-позики переводиться:
 - а) окремим селам—Губекономнарадою;
 - б) окремим волостям—Наркомземом за подачою Губеконар;
 - в) окремим повітам—УЕР'ю за подачою Губеконар—через Наркомзем;
 - 3. Працю, що до в'яснення районів, в котрих має бути відстроченим справляння насінь-позики—закінчити в місяшний термін.
 - 4. При поверненні насінь-позики в розмірі 2-х хунтів кожного пуду;
 - 5. Відповідну інструкцію, в розвиток цієї постанови, доручити розробити Наркомземові спільно з Наркомпродом.
 - 6. Сій постанові надати чинність по телеграфу.
- м. Харків, дня 3 жовтня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.
 Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 18 жовтня 1922 р. ч. 234.

634. Про пробірний догляд за виробами з золота та срібра, що ввозяться в межі УСРР з-за кордону.

На підставі постанови ВЦВК та РНК РСФРР від 14 вересня 1922 року—оголошеної в газеті „Известія“ від 17 вересня 1922 року ч. 209/1648 —Рада Народніх Комісарів в додаток до положення ВУЦВК від 9 серпня 1922 р. „Про пробірний догляд (Зб. Уз. 1922 р. ч. 33 ст. 517) *ухвалила*:

1. Золоті та срібні вироби, що ввозяться в межі УСРР з-за кордону, після митного огляду—перепроводжуються для накладення проби та таврування в найближчу пробірну установу в тім вигляді, в яким вони одержані з-за кордону, з зазначенням числа штук, ваги та якості металю (за заявою одержувача).

Примітка: Золоті та срібні вироби, що ввозяться з-за кордону на підставі ст. 1-ї декрету Раднаркому від 11 вересня 1922 року (Зб. Узак. 1922 р. ч. 39, ст. 593) для особистого користування особами, що їх ввозять, пред'явленню до пробірних установ—не підлягають.

2. У відношенню до пробірної плати, випробування та таврування, вживаються існуючі правила, що до виробів внутрішнього виробництва.

3. Вироби, що не задовольняють нижчої кінцевої проби, повертаються до митниці без таврування для зворотної пересилки за кордон.

4. Коли в закордоннім крамі, що складається з значного числа однородніх дрібних золотих та срібних річей, взята до проби річ не задовольнятиме вимогам пробірних правил,—вся партія рахується незадовольняючою і підлягає поверненню до митниці для зворотної пересилки за кордон.

5. У випадках, узгляднених § 3 та 4 пробірна платня не справляється.

6. Закордонні вироби, що задовольняють законним пробам, після випробування, таврування та внесення адресатом або вповноваженою ним особою пробірної платні в скарбницю пробірної установи,—повертаються до митниці для видачі по приналежності.

м. Харків, дня 3 жовтня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 10 вересня 1922 р., ч. 202.

635. Про випуск нових гербових марок.

На підставі постанови „ВЦВК“ і РНК РСФРР від 21 вересня 1922 року (оповіщеного в „Ізвестіях“ 23-го вересня 1922 р., ч. 214|1653) Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Замість гербових марок попередніх зразків, випускаються гербові марки зразку 1922 р., вартістю: в пятьдесят коп., в один карбованець, пятьдесят, двадцать пять, сто, пятьсот, тисячу карбованців грошзнаками 1922 року з малюнком в верхній частині їх герба РСФРР.

2. Всі гербові марки попередніх зразків рахуються недійсними, й в виплату гербового збору, а також на міну їх з новими марками, не приймаються з 1-го жовтня 1922 року.

3. Касується в зазначений в п. 2 термін виплата гербового збору поштовими марками, в зв'язку з чим знищується увага до ст. 5 статуту про державний гербовий збір від 5 квітня 1922 р. (Збір. Узак., ч. 16 ст. 266).

4. Постанові цієї надати чинність по телеграфу.

м. Харків, дня 3 жовтня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 18 жовтня 1922 р., ч. 234.

636. Про зміну митного тарифу.

На підставі Ради Народніх Комісарів РСФРР, від 15 вересня 1922 року („Ізвестія ВЦВК“, від 21 вересня 1922 р., ч. 212|1656).

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

На зміну п. 5 ст. 37 митного тарифу, мито в розмірі 50 коп. (пятидесяти копійок), з пуду привезених з-за кордону солоних і копчених оселедців і інших рибних продуктів, зазначених в цьому пункті, вирахувати з ваги нето, а не бруто.

м. Харків, дня 3 жовтня 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено „Вістях“ ВУЦВК'у од 13 жовтня 1922 р., ч. 230.

637. Про тимчасове зменшення середнього відсотку страхових внесків для підприємств, що їх залишили на держпостачанні.

В додаток до постанови Раднарком'у від 19 вересня 1922 р., „Про тимчасове зменшення страхових внесків на соціальне страхування“ (З. Узак. 1922 р. ч. 42, ст. 607).

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Поширити тимчасове зменшення середнього відсотку страхових внесків по всіх видах заробітньої плати, встановлене постановою РНК від 19 вересня 1922 р. на ті підприємства великої промисловости, котрі залишені на держпостачанні і одержують заробітню плату через Тарифну Раду.

2. У відношенні до підприємств, зазначених в ст. 1-й, а також підприємств, що переходять по державному бюджету, анулювати заборгованість по страхових внесках, що створилась до 1-го липня 1922 р., за рахунок кредитів, що належать УСРР, на ліквідацію зазначеної заборгованости з мільярдного фонду, відпущеного постановою ВЦВК'у та РНК РСФРР від 31 серпня 1922 р.

м. Харків, дня 3 жовтня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 14 жовтня 1922 р., ч. 231.

638. Про заведення інституту двірників.

В розвиток своєї постанови від 1-го листопада 1921 року „про мешкальний закон“ (Зібр. Узак. за 1921 р., ч. 22, ст. 641) Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Надати Народньому Комісарові Внутрішніх Справ право накладання на домовласників в містах з населенням понад 25,000 мешканців обов'язку утримувати двірників, так для підтримання чистоти, які для допомоги міліції в справі охорони порядку.

2. Визначення прав і обов'язків двірників, а також адміністративної відповідальности їх надати Народньому Комісарові Внутрішніх Справ в лад видання обов'язкових постанов.

3. Видані Народнім Комісаром Внутрішніх Справ, згідно попередніх статтів, обов'язкові постанови, так само розмір кар за їх порушення, мусять відповідати в належних частинах правилам „Положення про видання обов'язкових постанов і накладання за їх порушення кар, в лад адміністративний, ствержений ВУЦВК'ом від 30-го серпня 1922 року“ (Збір. Узак. 1922 р. ч. 38, ст. 577).

м. Харків, дня 3 жовтня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 18 жовтня 1922 р. ч. 234.

639. Про кредитування мійських комунальних господарств Держбанком.

У розвиток ст. 9-ої „Положення про Керування Комунальних Господарств“ (Збір. Узак. 1922 р. ч. 30, ст. 470)—Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Дозволити Відділам Комунальних Господарств кредитуватися у Всеукраїнської Контори Державного Банку та її місцевих відділах.

2. Кредитування в Банкові припускаються, лише за дозволом Губвиконкому, в кожному окремому випадкові.

3. Дозвіл Губвиконкомом дається лишень після заслухання висновку Губфінвідділу.

4. По позиках, по над 10 мільонів карбованців грошзнаками 1922 року, дозвіл Губвиконкому підлягає ухвалі УЕР, після узгодження Уповнаркомфіну і НКВС.

5. Витрати по виконанню зобов'язань по зроблених позиках підлягають обов'язковому заведенню в витратву частину обрахунку Відкомгоспу.

6. Забезпеченням кредиту можуть бути належні відкомгоспу матеріали, крам і продукти виробництва Комунальних підприємств, прибуток від підприємств і будинків, а також будівлі, підлягаючі денационалізації за декретом РНК від 1-го листопаду 1921 року (Збір. Узак. 1921 р., ч. 22, ст. 641), але через щось залишені у володінні міста.

7. Другі позики до виплати виданих раніш, дозволяються лише при умові виконання Відкомгоспами тих обов'язань, по виданих раніш позиках, строк виконання яких настав в мент нової позики.

8. Докладні умови й лад кредитування визначаються Уповнаркомфіном по згоді з Всеукраїнською Конторою Держбанку.

м. Харків, дня 3 жовтня 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 18 жовтня 1922 р. ч. 234.

Видання Народнього Комісаріату Справ Юридичних У. С. Р. Р. Харків, 1922 р.

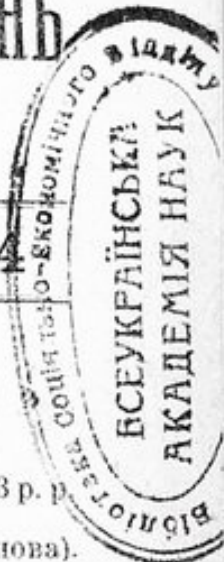
Збірник У законень та Респорядженъ

25932. Робітничче-Селянського Уряду України.

Ч. 44

4 листопаду 1922 року.

Ч. 44

З М І С Т

(10-21 жовтня 1922 р.).

- Ст. 640. Про плян використання продовольчих ресурсів Наркомпроду на 1922—23 р. р. (постанова).
- 641. Про переведення одноденного перепису службовців м. Харкова (постанова).
- ✓ - 642. Про максимум заробітної платні (постанова).
- 643. Про виправлення ст. 4 постанови „Про фонд Комнезамів“ (постанова).
- 644. Про зміну таксе за користування поштою, телеграфом та радіо-телеграфом (постанова).
- ✗ - 645. Про місцеві комітети поліпшення стану учнів В. Ш. З. в Харкові, Києві, Одесі та в Катеринославі (положення).
- 646. Про утримання пожежових організацій (постанова).
- 647. Про видачу Всеукраїнською Конторою Держбанку позик на оплату ввозного митного збору (постанова).
- 648. Про подання допомоги людиності при переведенню землеустрію в пострадавших від неврожаю губерніях (постанова).
- 649. Про право деяких урядових осіб Уповнаркомфіну користуватися підводами по гужподаткові першими по черзі (постанова).
- 650. Про преміювання співробітників Кримінального Розшуку (постанова).
- ✓ - 651. Про пільгові терміни заміни кредитових квитків, грошових та розрахункових знаків, з'обов'язань та сурогатів грошових знаків, що вилучаються з обертання (постанова).
- ✓ - 652. Про поповнення декрету від 25-IV-22 р. „Про обертання золота, срібла, платіни, дорогоцінних камінів та чужоземної валюти“ (постанова).
- 653. Про поширення кооперативної мережі на Правобережжі України (постанова).
- 654. Про реорганізацію Цекадопомголоду (постанова).
- 655. Про адміністративно-територіальний поділ УСРР (постанова).

Постанови Ради Народніх Комісарів.

640. Про плян використання продовольчих ресурсів Наркомпроду на 1922—23 р.р.

1. На Наркомпрод покладається в 1922—23 р.р. виключне використання продовольства, що збирається по натурподатках (єдиний натурподаток, податок з млинів та олійниць); жадних додаткових заготовок для держпостачання шляхом закупу або крамообміну НКП не провадить.

2. Відповідно сьому НКП звільняється з окрема від постачання будького діетпродуктами, а також цукром, тютюном, сірниками, чаєм та ившими продуктами, що не одержуються шляхом продподатку.

3. Вся вартість продподатку в грошовій формі вноситься в прибутковий відділ загально-державного роспису і відповідно продплану, фігурує в видатковій його частині з тим, що ціни встановляються Наркомпродом спільно з Уповнаркомфіном і ціля обговорення їх

Держпланом—затверджуються УЕР. Плянові споживачі виплачують продовольство, що вони одержують—за рахунок належних їм по держбюджету асигновок, або за рахунок виплат від Держави, що їм належить. Весь уторг Наркомпроду за продовольство, що ним відпускається—переходить в прибуток казни.

4. На підставі вираховання можливих поступлень, беручи під увагу досвід продпостачання, а також урахуваючи те, що фактичне використання продресурсів 1922—23 р.р., починається з серпня 1922 р.—Наркомпродом складається орієнтовочний плян використання продресурсів на 1922—23 р.р. з 1 жовтня в порядку продовольчої частини загально державного бюджету по слідуєчих рубріках.

а) постачання червоної армії та фльоти (включаючи споживачів, що віддані їй довольство) та созабезні групи;

б) фонд потреб промисловости та транспорту, розмір котрого для України вилучається з загально-федеративного фонду і встановлюється для кожного Главку або Тресту погодженням УРНГ та УТС.

в) фонд по сплаті хлібної позики в кількості, що підлягає виплаті по Україні;

г) фонд по сільсько-господарській позиці, що вилучається з загально федеративного фонду;

д) фонд на відновлення сільського господарства в голодних губерніях;

е) фонд по операціях Наркомпроду, з котрого переводяться витрати:

1. На потреби, узгляднені постановою УЕР від 8 вересня.

2. На покриття з'обовязань НКП по складених ним умовах, рахуючи туди і умови по позиках.

3. На інші потреби.

ж) дотаційний фонд УЕР, що відпускається Губвиконкомом для покриття частини дефіциту місцевого бюджету.

На підставі орієнтовочного пляну постачання на кожную чверть бюджетного року, які пляни вносяться через Держплан на затвердження в УЕР.

5. Наркомпроду, спільно з УКРТС та УповНФК—доручається виробити порядок та форми використання продовольчих фондів, призначених за для промисловости та транспорту і внести проект до попередньої резолюції Держплану.

6. Передача фондів промисловости та транспорту переводиться органами НКП на станції відиравлення в порядку окремих погоджень поміж НКП та споживачами.

м. Харків, 10 жовтня, 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 17 листопаду ч. 259.

641. Про переведення одноденного перепису службовців м. Харкова.

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Перевести одноденний перепис службовців міста Харкова в:

а) Центральних Радянських Установах, враховуючи й представництва Союзних Республік, що є в м. Харкові;

б) Установ Харківської Губерніяльної й Повітової Ради;

в) Трестах та Сіндікатах;

- г) Професійних Спілках та Кооперації;
- д) Торговельних підприємствах, що належать Радянським та Кооперативним Установам, Трестам та Сіндікатам;
- е) Закладах культурно-освітніх, лікарських та соціального забезпечення, крім тих, що належать приватним особам.

1. Переведення перепису покладається на Центральне Статистичне Управління України.

2. Всі установи, що підлягають перепису, зобов'язані до 16-го жовтня ц. р. в порядку, встановленому Ц. С. У. подати йому короткі відомости по формі, розробленій Центральним Статистичним Управлінням і з зазначенням осіб, на яких покладається відповідальність за переведення перепису так в самій установі, як і в приналежних їй, що є під її зарядом, закладах та торговельних підприємствах.

3. Перепис переводиться під безпосереднім керівництвом Ц. С. У. по ним розроблених програмах, розпорядженням та засобами самих установ і підприємств, реєстраторами та інструкторами з числа службовців цих установ та підприємств, з тим, що кадр цих робітників перепису складається установою в 3-х денний термін з дня одержання бланків та інструкцій перепису.

4. Особові картки заповнюються й підписуються самими службовцями, а мапи установ, закладів та торговельних підприємств, заповнюються відповідальними по перепису особами й підписуються особами, що стоять на чолі цих установ та підприємств.

5. Організаційні роботи по перепису починаються в установах з 24-го жовтня і не пізніше 1-го листопаду здаються до Ц. С. У. всі матеріали перепису. Критичним днем перепису, то—б—то днем, яким термінуються відомости, що вимагаються особовими картками й мапами, призначається 27 жовтня.

6. Центральне Статистичне Управління набирає для перепису з числа своїх службовців і, в випадкові потреби, з окремо притягнених осіб, кадри інструкторів та контрольорів для керівництва й стеження за роботами по перепису в установах та підприємствах. Керуючі особи всіх установ та підприємств зобов'язані приймати службовців ЦСУ, а також і керівників перепису по—за всякою чергою, подавати їм всіляку допомогу, а також надавати потрібні для работ по інструктуванні реєстраторів та по прийманню заповнених бланків помешкання.

7. З метою перевірки зібраних даних Ц. С. У. організує через особні Комісії, за участю представників Ц. С. У., Н. К. Д. К. й переписуємої установи, вибірочний контроль бланків шляхом допиту самих службовців, міських комів, та адміністрації, а також і огляду документів про особливий склад і про виплату заробітньої плати, які мусять за для цього подаватись адміністрацією установи чи підприємства без жодних ухилень, під загрозою відповідальности.

8. Особи, що не дали докладних і точних відомостей на подані їм запитання до терміну, що визначається для установ уповноваженим цих установ в загальних межах терміну, зазначеного в п. 5 цієї постанови і, з—окрема, винні в утаєнні розміру винагороди, що ним одержується, притягаються до законної відповідальности по ст. 118 Кримінального Кодексу з негайним усуненням з державних установ з посадених посад.

9. Особи, які стоять на чолі установ та підприємств, що підлягають перепису, а також—уповноважені по перепису, призначені на підставі п. 2 цієї постанови, за подачу неправдивих відомостей, а також за порушення встановлених термінів перепису та всіх розпоряджень Ц. С. У.—що виходять з переведення перепису—підлягають відпові-

дальности, а саме; особи, що стоять на чолі установ по ст. 108 другої частини Кримінального Кодексу, а особи, уповноважені на переведення перепису, по ст. 116 або 107 другої частини Кримінального Кодексу, в залежності від характеру заподіяного.

10. Розроблення даних перепису переводиться Ц. С. У. терміновим порядком на протязі місяцевого терміну, рахуючи від 1-го листопаду ц. р.

м. Харків, дня 10-го жовтня 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Ксандров*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ від 14-го жовтня 1922 року, ч. 231.

642.

Про максимум зарібно́ї платні.

З метою усунення розтягання народніх коштів та своєкорисного використання їх окремими особами, а також з метою зведення до більшої відповідности винагороди поміж особами інтелектуальної та фізичної праці, Рада Народніх Комісарів, на підставі постанови Ради Праці та Оборони від 2-го серпня 1922 р. („Ізвестія ВЦВК“ ч. 175/1614 від 6-го серпня 1922 року) ухвалила:

1) Усталити по всіх державних установах, підприємствах, та організаціях, як перебуваючих на державному постачанню, так и переведених на господарчий розрахунок, максимальний розмір до одержання однією особою утримання в 60.000 карб. грошзнаками зразку 1922 року з обрахунком в склад утримання основної платні, сдільних і понадчергових, як що одержуються як на основній посаді, так і по сукупности в інших установах та підприємствах:

В усталену платню не входить винагорода за викладання лекцій та літературну (наукову та публіцистичну) працю, окрім тих випадків, коли викладання лекцій є основним заняттям.

Увага. Доклади й консультації, подані на письмі до установ Республіки літературною працею не рахуються.

2. Найвищий адміністративний та технічно-господарчий персонал, працюючий в установі або підприємстві не менш 6 місяців, може понад усталений в п. 1 максимум, одержувати нагороди (тат'єми й т. п.) в залежності від точно виявлених наслідків праці.

Примітка. Українській Тарифній Раді, вкупі з Джерпляном, притягнувши господарчі Наркомати, розробити протягом 2-х тижневого строку інструкцію, визначаючу як джерело і розмір нагород (тат'єми і т. п.), так і лад їх видачі.

3. За видачу утримання понад установлений в п. 1 максимум, а також за видачу нагород (тат'єм і т. п.) без додержання ладу, усталеного п. 2 цієї постанови, всі керівники державних підприємств та установ підлягають матеріальній і кримінальній відповідальности; кримінальній відповідальности підлягають всі особи, що одержали як утримання, так і нагороду в лад і нормах, суперечних п. п. 1 і 2 цієї постанови.

м. Харків, дня 10 жовтня 1922 року.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 28 жовтня 1922 р. ч. 243.

643. Про виправлення ст. 4 постанови „Про фонд Комнезамів“.

На виправлення тексту ст. 4 постанови Ради Народніх Комісарів від 22-го серпня 1922 року „Про Фонд Комнезамів“ (Зібр. Узак. 1922 р. ч. 35 ст. 542), Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Останні слова зазначеної статті: „покрити з кошторису НКЗ на 1922—1923 р.

м. Харків, дня 10 жовтня 1922 року.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський.*

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 28 жовтня 1922 р., ч. 243.

644. Про зміну такс за користування поштою, телеграфом, та радіо-телеграфом.

На зміну постанови Раднаркому від 8-го травня 1922 року про таксу на оплату всіх видів поштових, телеграфних, радіо-телеграфних та телефонних посилок: (Зібр. Узак. 1922 р. ч. 22 ст. 346), і на підставі постанови Ради Народніх Комісарів Р. С. Ф. Р. Р. від 12 вересня 1922 р., оповіщеної в „Ізвестіях ВЦВК“ від 20 вересня ч. 211/1650,

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Ввести в 1-го жовтня 1922 року додані до сього нові такси на оплату всіх видів поштових, телеграфних і радіо-телеграфних посилок.

2. Переведення в життя цієї постанови покласти на Уповноваженого Народнього Комісара Пошти та Телеграфу на Україні.

м. Харків, дня 10 жовтня 1922 року.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський.*

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 28 жовтня 1922 р., ч. 243.

645. Положення про місцеві комітети поліпшення стану учнів В. Ш. З. в Харкові, Києві, Одесі та в Катеринославі“.

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Цілі Комітету.

1. Комітет поліпшення стану учнів В. Ш. З. (КОПСУ) виконує такі завдання;

а) сприяє справі організації лікарської допомоги, так через свої амбулаторії, як і лікуванням вдома й організацією даремної видачі ліків, перев'язочних засобів і інших медичних приладів;

б) сприяє справі організації лікування в лікарнях і уміщенню в клініки й лікарні учнів, потребуючих лікування в ліжку;

в) вишукує для учнів гігієнічні помешкання, організує інтернати, сприяє в санітарному догляді над інтернатами учнів і в поліпшенню обладнання їх;

г) організує будинки відпочинку учнів, сприяє справі уміщення потребуючих поліпшення здоров'я учнів в санаторії;

- д) організує їдальні, чайні, годувальні пункти, пральні, лазні, цілюрні;
- е) організує майстерні, продукційні колективи, колективні земельні оранки;
- з) сприяє учням в переїздах;
- ж) взагалі організує й порядкує підприємствами, що полегшують матеріальний стан учнів.

Кошти Комітету.

- 2. Кошти Комітету складаються;
 - а) із коштів, що відпускаються державою в лад кошторису, або по-над кошторисом;
 - б) з субсидій та пожертв;
 - в) зі внесків учнів і
 - г) з інших одержань.

Порядкування.

3. Комітет поліпшення стану учнів складається з представників учнів В. Ш. З. по одному на кожен В. Ш. З. і Робфак, обраних на півроку та одного представника Головпрофосвіти або Губпрофосвіти.

4. Комітет обирається делегатськими зборами всіх Інститутів, Технікумів та Робфаків певного міста.

5. Делегатські збори складаються з представників учнів за представництвом 1 на 500 учнів і скликаються комітетом перед двома тижнями до закінчення строку повноважень Комітету. Делегати обираються Студкомами В. Ш. З.

У в а г а. Делегати можуть бути обрані, так зі складу членів Студкому, як і зі складу учнів певного В. Ш. З.

6. Делегатські збори обирають Ревізійну комісію та самий комітет.

7. Студенські представники до Комітету обираються так зі складу делегатського зібрання, як і зі складу учнів В. Ш. З.

У в а г а. Студкомам надається право відклику студентів свого В. Ш. З. з комітету, повідомляючи про причини Комітет.

8. Для провадження всієї біжучої роботи Комітету вилучається Бюро з трьох осіб—в тій кількості й представника Головпрофосвіти або Губпрофосвіти.

9. Ревізійна комісія складається з 3-х членів та 2-х кандидатів до них: двох членів, обраних делегатськими зборами й одного, призначеного Головпрофосвітою або Губпрофосвітою.

Права й обов'язки Комітету.

10. Комітет може набувати права на майно, приймати з'обов'язання, позиватися в суді.

11. Комітет може давати доручення окремим студентам або групам їх з будь-якого В. Ш. З. за згодою Студкому.

12. Виконання доручень Комітету є обов'язковим для студентів.

13. Комітети зобов'язані щомісяця подавати Всеукраїнському Комітетові Допомоги Учням В. Ш. З. справоздання про свою роботу.

м. Харків, дня 10 жовтня 1922 року.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський.*

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб.*

646. Про утримання пожежних організацій.

З метою зміцнення протипожежної охорони Республіки та зменшення пожежного ризику, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Ввести у всіх діючих на терені УСРР страхових установах обов'язкове відрахування від прибутків, рахуючи з 1-го січня 1922 р., на утримання місцевих пожежних організацій.

2. Розмір відрахувань встановити в 20 відс. чистого прибутку від операцій по страхуванню від огню.

3. Порядок переведення відрахувань та розподілу сум поміж пожежними організаціями визначається інструкцією, що виробляється Народнім Комісаріатом Справ Внутрішніх за погодженням з Уповнаркомфіном.

м. Харків, дня 10 жовтня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський.*

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВКу“ од 5 листопаду 1922 р., ч. 250.

647. Про видачу Всеукраїнською Конторою Держбанку позик на оплату ввозного митного збору.

На підставі постанови Ради Праці та Оборони від 6-го жовтня 1922 року, оповіщеної в „Ізвестіях ВЦК“ ч. 230 від 12 жовтня 1922 р. Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Для полегшення державним установам та підприємствам і найбільшим господарчим організаціям виплати належних з них митних зборів за ввезений ними з-за кордону крам, Всеукраїнській Конторі Державного Банку надається право видавати зазначеним установам, підприємствам та організаціям короткотермінові, не більш трьох місяців, позики для виплати згаданих зборів на підставах, усталених для інших позичкових операцій.

2. Умови видачі, зазначених в ст. 1 йі цієї постанови, позик визначаються Уповнаркомфіном після згоди з правлінням Всеукраїнської Контори Держбанку.

3. Уповнаркомвнншторгу та його місцевим органам безумовно заборовяється надання будь-яких відрочень і розстрочок виплати митних та інших зборів, що стягаються митними установами.

м. Харків, 17 дня жовтня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський.*

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВКу“ од 5 листопаду 1922 р., ч. 250.

648. Про подання допомоги людности при переведенню землеустрою в постраждавших від неврожаю губерніях.

З метою як найскоршого переведення в постраждавших від неврожаю губерніях работ по середсельбищному землеустрою, скерованих на впорядкування й дієсне утворення правильного й тривалого землекористування трудового селянства—

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Насуючи ст. 34 основного закону про трудове землекористування (Збір. Узак. 1922 р. ч. 26 ст. 388) перекласти 50% витрат), викликаних провадженням работ по середсельбизцному землеустрою в постраждавших від неврожаю губерніях в 1921 та 1922 р. р. на кошти держави, давши необхідні для цього кредити по кошторису Народнього Комісаріяту Справ Земельних на 1922—23 р. р. з тим, щоб видані державою кошти були сплачені людністю землеполаднених сільсько-господарчих об'єднань, не пізніш 1-го січня 1926 року.

м. Харків, дня 17 жовтня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВКУ“ од 5 листопаду 1922 р., ч. 250.

649. Про право деяких урядових осіб Уповнаркомфіну користуватися підводами по гужподатковій першими по черзі.

На підставі постанови Р.П.О. від 27 вересня 1922 року „Ізвестія ВЦК“ від 5 жовтня 1922 р. ч. 224 (1663),

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Поширити, на підставі ст. 12 інструкції Р.Н.К. У.С.Р.Р. від 20-го грудня 1921 р. (Збірн. Узак. ч. 26 1921 р. ст. 764), право користуватися першими по черзі підводами по гужподатковій на таких урядових осіб по Наркомфіну: губерніяльних інспекторів прямих і посередніх податків, фінансових інспекторів, старших і молодших інспекторів посередніх податків, їх помішників та фінагентів.

м. Харків, дня 17 жовтня 1922 року.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВКУ“ од 5 листопаду 1922 р. ч. 250.

650. Про преміювання співробітників Кримінального Розшуку.

Рада Народніх Комісарів в скасуванні своєї постанови від 25 квітня 1922 р. (Збірн. Узак. 1922 р. ч. 20, ст. 316) ухвалила:

1. Ввести преміювання співробітників Кримінального Розшуку за особливо корисну та видатну працю по виявленню ріжного роду злочинств.

Примітка. Преміювання поширюється і на співробітників звичайної міліції при умові їхньої участі в виявленню злочину.

2. Преміювання переводиться з окремого фонду, що створюється з відраховань від майна, яке знаходиться при виявленні злочинства.

3. Розмір відраховання, що підлягає утриманню з вартости розшуканого майна, визначається: для майна урядових та кооперативних установ та підприємств в 15% і для майна приватних осіб та приватних об'єднань, комерційного характеру в 20% з розшуканого майна.

4. Від удержання відраховань звільняються речі та майно першої порядку потреби, котрих вартість не сягає понад 50.000 карб. (зв.ками 1922 р.) а також може звільнитися й инше майно, за окремою, на кожний окремий випадок, постановою Відділів Управління місцевих Рад.

5. З відраховань, що надходять, утворюється окремий фонд преміювання при Губ. та Центrorозшуку, з котрого видача переводиться

відповідними начальниками Криміналрозшуку з обов'язкового затвердження по Центrorозшуку—Народнього Комісаріяту Справ Внутрішніх, а на місцях—Завідуючого Відділом Управління Губвиконкому.

6. Преміювання встановлюється в першу чергу за виявлення найбільш важливих для Республіки злочинств—так майнового, як і не майнового характеру, а в другу чергу—за виявлення інших злочинств.

7. НКВС розробляє правила та інструкції в порядку цінування майна та преміювання співробітників Криміналрозшуку.

м. Харків, дня 17 жовтня 1922 року.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ од 5 листопаду 1922 року Ч. 250.

651. Про пільгові терміни заміни кредитових квитків, грошових та розрахункових знаків, з'обов'язань та сурогатів, грошових знаків, що вилучаються з обертання.

На підставі постанови РНК РСФРР від 28-го вересня 1922 року (Ізвестія ВЦК од 11 жовтня 1922 р., ч. 229,668)—Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Надати Уповноваженому Народнього Комісаріяту Фінансів право по закінченню узгоджених постановами РНК від 21 липня (Збірн. Узак. 1922 р., ч. 31, ст. 489), 29 серпня (Збірн. Узак. 1922 р., ч. 37, ст. 564) й від 26 вересня ц. р. (Збірн. Узак. 1922 р., ч. 43, ст. 720)—термінів переводити заміну грошових кредитних квитків грошових та розрахункових знаків, з'обов'язань та сурогатів грошових знаків, що вилучаються з обертання,—на протязі одного місяця лишень в виключних випадках.

2. Після закінчення пільгового місяця—жодна заміна зазначених в п. 1-му кредитних квитків грошзнаків, з'обов'язань та сурогатів не припускається.

3. Надати Уповнаркомфіну право перевести в життя цю постанову негайно, не чекаючи на її оголошення.

м. Харків, дня 17 жовтня 1922 року.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 5 листопаду 1922 р. ч. 250.

652. Про поповнення декрету від 25-IV—22 р. „Про обертання золота, срібла, платіни, дорогоцінних намінів та чужоземної валюти“.

На підставі постанови Ради Народніх Комісарів РСФРР від 3 жовтня 1922 р. („Ізвестія ВЦК від 12 X—22 р., ч. 230) і в поповнення п. 5 декрету свого від 25 квітня 1922 р. „Про обертання золота, срібла, платіни, дорогоцінних камінів та чужоземної валюти (Збірн. Узак. 1922 р., ч. 20, ст. 314) Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Поповнити п. 5 декрету Раднаркому від 25 квітня 1922 р. „Про обертання золота, срібла, дорогоцінних камінів, платіни та чужоземної валюти“ слідуючими примітками:

Примітка 1. В зазначену в п. 5 норму—пятидесяти золотих карбованців по курсу Держбанку на кожную особу, що виїздить за-кордон—не повинні включатись і припускаються до вільного вивозу за-кордон кожним

громадянином один золотий чи срібний годинник, один заручальний перетень, а також срібні вироби загальною вагою не вище одного хунта срібла і не більше одної речі певної назви на кожну, що виїздить за кордон, особу.

Примітка 2. До оптантів та виселенців тих держав, з котрими складені умови та погодження, що встановлюють порядок вивозу майна зазначених осіб—п. 5 цього декрету не вживається, і у відношенні визначення їх прав на вивоз майна за кордон належить керуватись відповідними умовами та погодженнями.

м. Харків, дня 17 жовтня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський.*

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 17 листопаду 1922 р., ч. 259.

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

653. Про поширення кооперативної мережі на Правобережжі України.

В додаток, у зміну та в розвиток постанови ВУЦВК від 19-го квітня 1922 року „Про Спількову мережу Споживчої кооперації на Україні“ (Збір. Узак. 1922 р. ч. 19, ст. 302),

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Утворити, окрім згаданих в зазначеній постанові райспілок, на терені нижче зазначених губерній такі райспілки:

На Київщині—Липовецьку.

На Чернигівщині—Конотопську та Новгород-Сіверську.

На Полтавщині—Лубенську.

На Волині—Житомирську, Коростенську да Шепетівську.

На Поділля—Кам'янець-Подільську, Проскурівську, Винницьку, Вапнярську, Бершадську.

м. Харків, дня 18 жовтня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету
Петровський.

Секретарь ВУЦВК'у *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 5 листопаду 1922 р., ч. 250.

654.

Про Ц. К. Д. Г.

Тривала боротьба з голодом, збір нового врожаю зменшили надзвичайно важкі прояви голоду. Одначе, рівночасно з зусиллями в напрямку остаточної перемоги над голодом та нарівні з безпосередньою допомогою людности, треба вважати особливо важливим завданням ліквідацію наслідків голоду, а саме: допомогу в поновленню, зруйнованих селянських господарств; допомогу позбавленим господарства інвалідам війни, праці й голоду, безробітним та безпритульним дітям.

Тому Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет, в згоді з постановою ВУЦВК про ліквідацію ЦКДГ та її місцевих органів від 7-го вересня 1922 року, ухвалив:

1. Закладену на підставі постанови ВУЦВК від 17 серпня 1921 року (Збір. Узак. 1921 р. ч. 16 ст. 455). Центральну Комісію Допомоги голодуючим при ВУЦВК та її місцеві органи розпустити з 1-го листопаду сього року.

2. Для дальшої допомоги голодаючій людности та ліквідації наслідків голоду, утворити при ВУЦВК Комісію в складі: Голови т. Петровського та членів від ВУЦВК т. т. Іванова й Баткіса. Доручити зазначеній Комісії спільно з ЦКДопомголу виробити положення про форми організації наново закладеної Комісії та її діяльності.

3. Всі кошти й зобов'язання ЦКДопомголу, а також зобов'язання в відношенню до ЦКДопомголу, як рівно ж і всі права та регалії ЦКДопомголу передати наново складеній Комісії.

м. Харків, дня 18 жовтня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 5 листопаду 1922 р. ч. 250.

655. Про адміністративно-територіальний поділ УСРР.

Згідно постанови 3 і Сесії ВУЦВК від 15 жовтня 1922 р., „Про адміністративно-територіальний поділ УСРР“ Президія ВУЦВК ухвалила:

1. По об'єднанні губерній Одеської й Миколаївської, губерніяльний центр встановить в м. Одесі, надавши об'єднанній губернії назву „Одеська“.

2. Запорозьку губернію приєднати до Катеринославської губернії з губерніяльним центром в м. Катеринославі.

3. При розформуванні Кременчуцької г. повіти її розподілити так: Золотоношський Кременчуцький і Хорольський—приєднати до Полтавської губ.; Черкаський і Чигиринський повіти до Київської губернії і Олександрійський повіт—до Катеринославської губернії.

Для ліквідації Кременчуцької губернії утворити комісію під головуванням Кременчуцького Головгубвиконкому і представників Полтавського, Київського та Катеринославського Губвиконкомів.

Працю Комісії закінчити до 5 листопаду.

Апарат Кременчуцького Губвиконкому залишити до фактичної передачі всіх повітів сумежним губерніям.

4. Запорозький та Миколаївський Губвиконкоми скасовуються після обрання в найближчій Губз'їзді Рад Губвиконкомів нового складу, для чого організуються загальні для об'єднаних губернь Губерніяльні З'їзди Рад в містах Катеринославі та Одесі.

Сій постанові надати чинности по телеграфу.

м. Харків дня 21 жовтня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *Єрмоценко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ од 5 листопаду 1922 р., ч. 250.

Збірник У законень та Ростпоряджень

93952. Робітничче-Селянського Уряду України.

30 листопаду 1922 р. || Ч. 45 || Відділ перший.

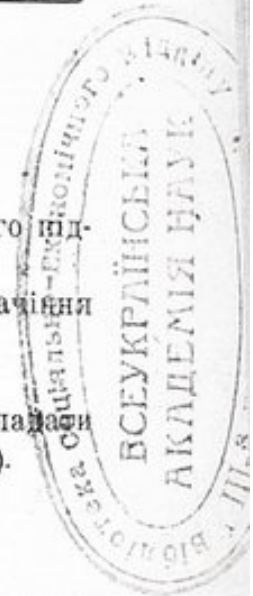
З М І С Т

(24—25 жовтня 1922 р.)

- Ст. 656. Про встановлення Волинським Губвиконкомом 10-ти відсоткового підвищення на продподаток (постанова).
.. 657. Про заходи припинення вивозу за кордон річей музейного значіння (постанова).
.. 658. Про підвищення пасажирського тарифу (постанова).
.. 659. Про заборону окремим відомствам переводити збори, накладати штрафи та вводити оподаткування без дозволу РНК (постанова).
✓ .. 660. Про відновлення втрачених документів (постанова).
✓ .. 661. Про випуск банкових квитків (постанова).

Постанова та резолюції 3-ї Сесії ВУЦВК'у VI скликання.

- .. 662. Про форми допомоги ушкодженим голодом губерніям (постанова).
.. 663. По доповіді Уповнаркомфіну про державний та місцевий бюджет (резолюція).
✓ .. 664. Про кодекс законів про землю (резолюція). ✓
✓ .. 665. Про кодекс законів про працю (резолюція).
✓ X .. 666. Про кодекс законів про освіту (резолюція).
.. 667. Про продподаткову кампанію 1922—1923 рр. (резолюція).
.. 668. Про адміністративно-територіяльний поділ УСРР та про спрощення Радянського апарату (резолюція).
.. 669. Після доповіді Уряду (резолюція).
.. 670. Про відношення поміж Радянськими Республіками (резолюція).
.. 671. Про безробіття на Вкраїні (резолюція).

Постанови Ради Народніх Комісарів.

656. Про встановлення Волинським Губвиконкомом 10-ти відсоткового підвищення на продподаток.

1. Рахуючи недоцільним й господарче-некорістним 10-ти відсотк. підвищення на продподаток, переведене Волинським Губвиконкомом, — запропонувати Волинському Виконкому переглянути свою постанову в цій справі.

2. З огляду на технічну неможливість відокремити 10-ти відсоткове підвищення від загального продподаткового збору, запропонувати Волинському Губвиконкому зібрати продподаток вповні, разом з підвищенням, зарахувавши всім селянам, що внесли 10-ти відсоткове підвищення до продподатку, в рахунок грошового подвірно-майнового податку.

3. Суму, що лишається з 10-ти відсоткового підвищення, по покритті грошового подвірно-майнового податку, рахувати державною дотацією, головна частина якої мусить бути використана для задоволення місцевих потреб по поновленню сільського господарства.

м. Харків, дня 24 жовтня 1922 року.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднарком'и *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ від 17 листопаду 1922 р., ч. 259.

657. Про заходи припинення вивозу за кордон річей музейного значіння.

З метою припинення вивозу за кордон культурних цінностей, що мають художнє та історично-культурне значіння: Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Організувати при Уповнаркомзовнішторгу Центральну Міжвідомчу Комісію по експертизі художніх та інших культурних цінностей, призначених до вивозу за кордон, в складі представників: Уповнаркомзовнішторгу, Наркомосу та Уповнаркомфіну в містах: Києві, Одесі, такі ж Краєві Комісії—при місцевих Уповноважених Зовнішторгу в складі: Уповноваженого Зовнішторгу та представника Губнаросвіти та Уповнаркомфіну.

2. Жадна річ художнього та історично-культурного значіння, незалежно від часу надбання її, не мусить увійти в товарний фонд або бути вивезеною без попереднього пересунення її через експертизу Міжвідомчої Комісії.

Увага. Через експертизу Комісії пересуваються всі речі художнього, історичного та етнографічного значіння, а саме: малярство, різьлярство, речі художньої та кустарної промисловости (окрім речей нової кустарної промисловости, не маючих історичного значіння), старовинна зброя, документи та інше, з будь-якого матеріалу, сі речі не були б зроблені.

3. Речі, пересунені через експертизу Міжвідомчої Комісії та визнані не підлягаючими експорту, переходять до музейного фонду Наркомосу, який виплачує їх собівартість.

4. Постанови місцевих міжвідомчих Комісій затверджуються Центральною Міжвідомчою Комісією при Уповнаркомзовнішторгу.

м. Харків, дня 24 жовтня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднарком'и *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ от 25 листопаду 1922 р., ч. 266.

658.

Про підвищення пасажирського тарифу.

На підставі постанови РНК РСФРР від 12/X 1922 року про підвищення пасажирських тарифів, оголошеної в ч. 232 „Ізвестій ВЦК“ від 14/X—22 р., та в зміну своєї постанови від 9/VI—22 р. — „Про плату за переїзд пасажирів“, а, також, за перевозку пакунків та вантажу по шляхах сполучення (Зб. Узак. 1922 р., ч. 27, ст. 417), Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Підвищити з 15-го жовтня 1922 року діючу тарифну плату за переїзд пасажирів по залізницях, крім передміських:

а) в твердих вагонах—на 50% (п'ятьдесят відсотків);

б) в м'яких вагонах на 100% (сто відсотків) з відповідним підвищенням іншої, що збирається з пасажирів, плати та зборів: за місце для сну, звичайне місце й хуткість.

Цьому заходу надати чинности по телеграфу.

м. Харків, дня 24 жовтня 1922 року.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднарком'и *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ від 25 листопаду 1922 р., ч. 256.

659. Про заборону окремим відомствам переводити збори, накладати штрафи та вводити оподаткування без дозволу Р.Н.К.

На підставі постанови РПО від 6 жовтня 1922 р. („Ізвестія ВЦК“ від 11 жовтня 1922 року, ч. 229/1668), Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Заборонити окремим відділам переведення будь-яких примусових зборів зі співробітників або осіб, що звертаються до відомств з того чи іншого приводу—без згоди на те установ, яким надане право переведення зборів на різні потреби.

2. Сю заборону поширити і на збирання штрафів, що переводиться не в усталенім порядку.

3. Заборонити Відділам заводити оподаткування в будь-яких видах для задоволення потреб, так узгляднених, як і не узгляднених кошторисними призначеннями, без дозволу РНК.

4. Відповідальність за невиконання зазначених постанов покласти на урядових осіб, що стоять на чолі відділу.

5. Стеження за виконанням викладеного покласти на Держконтроль.

м. Харків, дня 24 жовтня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднарком'и *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ від 17 листопаду 1922 р., ч. 259.

660.

Про відновлення втрачених документів.

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Особи, які втратили паспорти, трудові книжки, перепустки та інші засвідчуючі особовість документи—обов'язані негайно, по виявленні втрати, подати належну про те заяву до місцевого органу міліції по місцю постійного чи тимчасового перебування, про що міліція повинна скласти відповідного протокола.

2. Копія протоколу віддається на руки зацікавленій особі, котра своїм коштом обов'язана негайно поробити публікацію в місцевім

офіційним або іншим органі преси по визначенню відділу управління місцевого Виконкому. В публікації повинно бути зазначено: назва втраченого документа, назва установи, що його видала, по можливості дата видачі й число його, а також і особа, на ім'я якої документ був виданий.

3. На протязі 7 днів зо дня надрукування публікації особа, що втратила документ, обов'язана звернутись до установи, котрою був виданий документ—з заявою про видачу дублікату. При сій заяві подається засвідчена копія протоколу з прикладенням одного примірника газети, в якій поміщена публікація, або інших доказів оголошення. На нових документах, що видаються установами замість втрачених, повинний міститись напис: „дублікат, виданий замість втраченого“.

Примітка. Протокол (в копії) про утрату засвідчуючого особовість документа, разом з доданою до нього справкою про дачу публікації, тимчасово, до одержання дублікату, служить посвідченням особовости втратника.

4. На випадок втрати тих самих документів в дорозі, особа, що їх втратила, повинна заявити про се належному органу транспортного відділу ДПУ, який, по складенні протоколу про втрату, видає втратчику протокол. Втратчик документу на протязі місяця зо дня одержання копії протоколу, обов'язаний зробити публікацію зазначеним в ст. 2 цієї постанови порядком, в дальнійшій—додержуватись ст. 3 цієї постанови.

5. У випадку знайдення втрачених документів—їх треба негайно передати до місцевого органу міліції, який обов'язаний надіслати їх по призначенню, а коли призначення невідоме до центр-розшуку НКСВ.

6. НКСВ надається видати інструкцію про порядок ведення та оголошення списік втрачених документів.

м. Харків, дня 24 жовтня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднарком'и *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВКУ“ від 17 листопада 1922 р., ч. 259.

661.

Про випуск банкових квитків.

Рада Народніх Комісарів ухвалила надати чинности на території УСРР нижченаведеній постанові РНК РСФРР од 11 жовтня 1922 р. „Про випуск банкових квитків“, оголошеній в „Ізвестіях ВЦК“ од 12 жовтня 1922 р., ч. 230/1669.

Постанова Ради Народніх Комісарів РСФРР.

З метою збільшення обігових засобів Державного Банку для його комерційних операцій без дальшого поширення емісії грошових знаків, в інтересах урегулювання грошового обігу, виходячи з готовизни реальних цінностей, скупчених у Державному Банку, як золото, інші коштовні метали та тривала чужоземна валюта, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Надати Держбанку, для збільшення його обігових засобів, право випуску до обігу банкових квитків.

2. Банкові квитки випускаються вартістю в 1, 2, 3, 5, 10, 25 та 50 червонців (червінець—1 зол. 78,24 долів щирого золота є рівним 10 карб. в передній російській золотій монеті).

3. Банкові квитки, випущені до обігу Державним Банком, забезпечуються повністю з тим, що не менш, ніж на $\frac{1}{4}$ їх суми по номінальній ціні коштовними металами та тривалою чужоземною

валютою по курсу на золото, а в іншій частині кромом, що легко реалізується, короткотерміновими векселями й іншими короткотерміновими зобов'язаннями.

4. Відомости про суму випущених до обігу квитків та їх забезпечення оголошуються Правлінням Державного Банку до загального відому 2 рази на місяць.

5. Термін початку розміну банкових квитків на золото встановлюється окремим урядовим актом.

6. Банкові квитки приймаються по їх загальній ціні у виплату державних зборів та платіжів (митних податків, податків, залізничних розплат і т. інш.) в тих випадках, коли по закону платіжі справляються золотом.

7. Держбанку надається право вимагати повернення позик, виданих банковими квитками і, взагалі, сплати виявлених в банкових квитках зобов'язань—банковими ж квитками.

8. Позики банковими квитками Нар. Ком. Фін. забезпечуються коштовними металами в розмірі не менш 50 відсотків загальної їх суми по зазначеній ціні, а в іншій частині—відсотковими зобов'язаннями Нар. Ком. Фін.

Примітка. Видача зазначених в цій статті позик припускається лишень окремим дозволом уряду.

9. Банкові квитки припускаються до котіровки на всіх біржах РСФРР.

10. За фальшування банкових квитків карається, як і за фальшування грошових знаків.

Москва, Кремль, 11 жовтня 1922 р. Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Л. Каменев*. Керуючий Справами *Горбунов*. Секретар *Л. Фотієва*.

м. Харків, дня 24 жовтня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Х. Раковський*.

Керуючий Справами Раднарком'и *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 25 листопада 1922 р., ч. 266.

Постанова 3-ої Сесії ВУЦВК VI скликання, ухвалена 16 жовтня 1922 р. та затверджена в остаточній редакції Президією ВУЦВК 25-го жовтня 1922 року.

662. По доповіді Ценапомгол про форми допомоги ушкодженим голодом губерням.

Беручи до уваги, що голод 1921—22 р.р., що охопив п'ять південних губернь УСРР, лишив тяжкі наслідки: зруйноване сільське господарство, значне збільшення беззасівних та малозасівних господарств, скорочення засівної площі, значне зменшення робочої та інш. худоби, появу контингенту біженців—поворотників, безпритульних дітей та бізробітних, а також—неминучість повторного недороду в біжучім році в окремих районах п'яти південних губернь—третя чергова Сесія ВУЦВК 6-го скликання, заслухавши доклад Центральної Комісії допомоги голодаючим, ухвалила:

а) Встановити, що в 5 південних губернях УСРР особливо потерпіли і перебувають під загрозою безпосереднього голоду такі повіти: в Миколаївщині—Миколаївський, Дніпровський, Херсонський; на Запоріжжі—Бердянський, Генічеський, Мелітопольський та В.-Токмацький; на Катеринославщині—Нікопольський, Криворізький та Катеринославський; в Донеччині—Дебальцівський, Маріупольський, Юзовський та Центральний гірний район; на Одещині—Одеський та Тираспольський.

б) Визнати за необхідне подати негайну допомогу слідуючим категоріям населення вищезазначених районів: поворотникам, безгосподарникам, малозасівним господарствам (до півдесятини), інвалідам війни, праці та голоду, безробітним та безпритульним дітям. Звернути увагу на відновлення сільського господарства в решті районів п'яти зазначених губернь.

в) Визнати за необхідне встановити слідуючі форми допомоги: безпосередня допомога — громадське годування та продпостачання і посередня—відновлення сільського господарства.

1. Безпосередня допомога повинна визначитись:

а) У вигляді продовольчих позик, з тим, щоб установити, як загальне правило в справі допомоги, видачу продовольчих позик натурою або, в виключних випадках, організацію громадського годування. Зазначені випадки ухвалюються Губвиконками в неврожайних губерніях.

Визнати можливим, при існуванні необхідних гарантій, видачу продовольчих позик переводити одночасно або в два терміни з тим, щоб Губвиконкам надати право за окремо мотивованою постановою робити з сього правила винятки.

б) В громадськiм прохарчуванні дитячого населення, так в відкриті їдалень для дітей в мiйських та сiльських місцевостях, як і в постачанні закритих дитячих установ.

Визнати за необхідне комбiнувати громадське харчування дітей з педагогічною працею; останнє особливо вживати в відношенні безпритульних дітей.

Покласти піклування про безпритульних дітей у всім об'ємі головним чином на кошти органів Допомгол.

Визнати необхідним постачання дитячих установ паливом, медмайном та мануфактурою.

в) В допомозі безробітним з тим, що зазначену допомогу вести в напрямку організації громадських робіт та влаштування дешевого харчування.

Визнати необхідним поширити допомогу не лишень на безробітних, але і на родини робітників, що перебувають в особливо тяжкiм продовольчiм становищі, до яких прирахувати родини робітників, що працюють в гірній та металургічній промисловості.

Пропонувати ЦКНаслідгол, спільно з Пiвдбiуро ВЦРПС, розробити план прохарчування родин робітників, що працюють в держпiдприємствах значної промисловості, особливо в Донеччині та в містах: Миколаїві, Бердянську, Олександровську, Катеринославі, Криві Розі, з доведенням годування дітей цих робітничих родин до повного задоволення.

г) Допомоги інвалідам труда та голоду, а також нужденним родинам червоноармійців.

д) Пропонувати Раднаркому вжити заходів до залишення та поширення праці чужоземних організацій допомоги голодуючим.

2. Посередня допомога:

У відношенні посередньої допомоги визнати, що першочерговим завданням Республіки в справі боротьби з наслідками голоду є відновлення сільського господарства. Через те, поруч ЦКНаслідголу визнати необхідним, зогляду на необхідність коордінації діяльності всіх господарських органів, утворити спеціальну Комісію при УЕР, аналогічну Особкому та Центрозасівкому.

Пропонувати президії ВУЦВК залучити до складу комісії, що має втворитись, відповідального представника ЦКНаслідголу.

3. З метою відшукання коштів для допомоги:

а) Доручити Президії ВУЦВК та Раднаркомі стежити за вчасним та регулярним виділенням УСРР валежної її частини зо всіх коштів, що відпускаються на відновлення сільського господарства та боротьбу з наслідками голоду в загально-федеративнім масштабі.

б) Пропонувати Комісії УЕР по відновленню сільського господарства, що має утворитись, на першій своїй засіданні поставити питання про виявлення заявок відомств на необхідні кошти по придбанню живого сільсько-господарського реманенту, на відновлення сільсько-господарської промисловости з придбанням мото-знарядь для механічного оброблення землі, придбання насіння, угноїння та инш., для одержання відповідної частини з загально-федеративного фонду.

в) Пропонувати Раднаркомі вишукати можливість залишення дитячих установ в губернях, що потерпіли від недороду, на утриманні в рахунок Центральних ресурсів.

г) Пропонувати Президії ВУЦВК продовжити та поширити декрет ВУЦВК від 26 серпня 1921 р. про відчислення в фонд ЦКДопомгол по одному хунту з пуда зо всіх заготовчих та крамозмінних операцій.

д) Пропонувати Раднаркомі дати директиви Уповнаркомфіну про те, щоби з надходячих готовими грошзнаками коштів, мати на увазі задоволення в першу чергу—голодаючих губернь.

4. В відношенні збору одночасного державного додаткового до продподатку двоххунтового збору на користь голодаючих пропонувати всім Радянським органам, а також делегатам сесії, кожному з'окрема, на місцях пильнувати за найскорішим надходженням вищезазначеного збору на користь органів Допомгол. Губвиконкомам простежити за скорішим переметанням фондів надходячого двоххунтового збору з сільських склеців до зсипних пунктів та заготконтор.

5. Пропонувати Президії ВУЦВК поширити на Україні чинність декрету Президії ВЦВК від 7 березня с. р. про реорганізацію ЦКДопомгол в ЦКНаслідгол підкресливши в зазначенім декреті необхідність для ЦКНаслідгол України продовжувати безпосередню боротьбу з голодом.

Визнати доконче необхідним зберігти принцип прикріплення голодгуберень до достатніх на врожай губернь—в відношенні допомоги з'орієнтованим на ЦКНаслідгол.

м. Харків, жовтня 25 дня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 29 грудня 1922 р., ч. 295.

Резолюції 3-ої Сесії ВУЦВК VI скликання, ухвалені 16 жовтня 1922-го року та стверджені в остаточній редакції президією ВУЦВК 25 жовтня 1922-го року.

663. По доповіді Уповнаркомфіну про державний та місцевий бюджет.

Заслухавши доповідь Уповнаркомфіну, 3-я Сесія ВУЦВК констатує:

1. Що фінансова політика в умовах зміцнення та дальнішого розвитку грошового господарства набірає великого значіння, як фактор планової акції держави, скерованої на розвиток господарки країни. Вона повинна будуватись на аналізі господарського становища федерації та взаємовідносин промисловости й сільського господарства. Тому фінансова політика Радянської Влади на найближчий період повинна узгляднювати: а) реальну можливість виймання вільного лишку національного прибутку країни, без дальнішого витрачення її основного капіталу; б) виплатоздатність всіх груп населення;

в) можливість переросподілу ресурсів поміж сільським господарством та промисловістю і в самій промисловості. Перелічені менти мусять знайти повне і правильне виявлення в побудові загальнодержавного та місцевого бюджету, податкової та кредитової політики.

2. Що основними хибами фінансової практики минулого періоду є:

а) невідповідність видаткової та прибуткової частини бюджету;

б) необхідність покриття дефіциту емісією, що виходе з цього і що приводила до знеладдя грошевої системи.

Емісійне господарство гальмувало розвиток крамового обігу. Повсякчасне завалення ринку паперовими грішми приводило майже до нуля значіння емісії, як джерела покриття державного дефіциту.

Відсіля—необхідність побудови державного бюджету на підставі точного обліку прибутків та повного відмовлення від емісії, як джерела покриття дефіциту.

Бюджет Федерації мусить будуватись відповідно економічним можливостям, що на них він базується. Ся база не перевищує півтора міліарда карбованців мирного часу.

Минулий бюджетний період не відзначається ані обґрунтованістю планів, ані правильним розподілом та обліком ресурсів, що й довело до розпорошення коштів та фактичного знищення певного бюджетового плану.

З огляду на це, 3-я Сесія ВУЦВК ухвалює:

А. В. бюджетній політиці.

1. Визнати, що наступний бюджетний період мусить відзначитись:

а) суворим обліком своїх ресурсів; б) встановленням відповідності поміж видатковою та прибутковою частинами бюджету з метою урівняння їх без дефіциту, з встановленням доконечно доцільного принципу в розподілові ресурсів; в) широким використанням прибутків від кредитових операцій; г) відмовленням від емісії, як засобу до покриття державного дефіциту; д) максімальним напруженням податкових внесків.

З огляду на обмеженість прибутків держави, визнати за необхідне терміново установити черговість задовольнення потреб, зрікаючись думки крити державним бюджетом всі потреби країни. Виходячи з неприпустимости розсипання ресурсів, визнати, що основні державні потреби: армія, транспорт, важка індустрія та відновлення сільського господарства повинні задовольнятись на всі 100% за рахунок самого рішучого скорочення інших витрат і що при такій побудові витратної частини бюджету можна забезпечити нормальне відновлення основних галузів господарства Федерації та створити передумови поступового збільшення прибутків.

2. Вважаючи, що український державний бюджет мусить взяти у видатковій та прибутковій частині загально-федеративного бюджету певне місце відповідно економічному становищі країні і, рахуючися з досвідом останнього року, визнати за необхідне відмовитись від принципу відсоткового відчислення від державного бюджету для України і перейти до розгляду її потреб по суті, що виходить так з загально-федеративних інтересів, як, з окрема, з інтересів розвитку господарства України.

З огляду на велике значіння південної металургії та вугільної промисловости Донбасу для Федерації, визнати за необхідне домагатись повного задоволення їх потреб загально-федеративним бюджетом.

В справі оздоровлення бюджету вжити заходів що до зміцнення бюджетової дисципліни і, з'окрема, до повного винищення безкредитових видач, що дезорганізують всяке кермування та плани.

3. Зрештою, вважаючи, що за Радянської влади не може бути принципового протиставлення місцевого та державного бюджету, що поділ прибутків та витрат на загально-державні і місцеві має своїм основним завданням ускорення переведу Радянського апарату на рейки реальних взаємин між прибутками та витратами держави й прискорення зміцнення податкового апарату, що значною хвилюючою бюджетового року, становила відсутність повної ясности в розмежуванні функцій загально-державного та місцевого бюджетів, і, беручи до уваги, що виявлена перспектива в процесі побудови державного бюджету вимагає дальнішого переведу ряду витрат на місцеві потреби—визнати, що одним з важких заходів до оздоровлення бюджету є передача до місцевих коштів ряду державних витрат, але з тим, однак, щоби передача державних витрат до місцевих коштів не переходила меж господарських можливостей губернь і щоби витрати, що відносяться до місцевих коштів, стояли б в певній відповідності з наданими місцям прибутковими джерелами.

4. Виходячи з того, що державні дотації місцевим дефіцитним бюджетам можна дати в дуже обмеженім розмірі, через що порядок їх справлення та покриття мусить визначатись окремим затвердженим урядом положенням; що місцевий бюджет який є нероздільною частиною загально-державного мусить будуватись по доцільному принципі—доручити уряду, в наступній кошторисовий період оформити місцеве бюджетове законодавство, з тим, щоби місця могли облічити видатки та прибутки та збудувати правильний, відповідний місцевим умовам—бюджетний план.

Б. В податковій політиці.

1. 3-тя Сесія ВУЦВК'у вважає, що державний бюджет в теперешній час спирається, головним чином, на натуральних та грошових податках, позаяк прибутки від державної промисловости не можуть ще займати відповідного місця в прибутковому розпису, що, заховуючи своє величезне значіння, натурподатки повинні повільно поступитися своїм місцем перед грошовими, позаяк, мимо технічної незграбности та дорожнечі стягання, вони не відповідають умовам краю-грошового господарства, що нині розвивається.

2. З розвитком грошового крайового ринку центр ваги прибутків повільно переноситься до обсягу грошових податків, що ставить перед Урядом завдання в найкоротший термін досягти максимального зміцнення податкового апарату.

Зважаючи на те, що до початку 1922-го року податкового апарату майже не існувало, 3-тя Сесія ВУЦВК'у констатує, що за десять місяців на Україні пророблена значна робота по організації його, що в місті будівництва фінансового апарату завершується. Фінансовий апарат повітовий та волосний перебуває в стадії формування, через що необхідне всемірне зміцнення фінансових органів, особливо нижчого апарату. На ньому треба зосередити увагу партії та місцевих Рад з тим, що особливо важливим Сесія вважає заповнення податкового апарату робітничим та селянським елементом, просякненим духом та ідеями Жовтневої Революції.

3. Визнати, що для збільшення виплати податків потрібно:

- а) можливе повне охоплення всіх виплатників Республіки;
- б) раціоналізація системи стягання податків, обрахувавши десяти-місяшний досвід податкової роботи;
- в) диференціація податкових ставок, з наданням їм достатньої гнучкості з метою дійсного регулювання процесу нагромадження та розподілу капіталів. Ця диференціація мусить проробитися старанно

що-до державної промисловости, беручи на увагу переміщення вільних прибутків з дрібної та середньої промисловости до важкої індустрії.

4. Основні моменти податкової політики в цілому такі:

а) рівномірний розподіл податків поміж містом та селом, виходячи з ступня їх економічної міці в теперешній час та зважаючи на перспективи темпу їх поновлення;

б) повільне перенесення центру ваги податкової системи в обсяг прямого обкладання, з метою утворення умов вистачаюче повного обкладення нетрудового елементу міста й села, особливо буржуазії, що нині знову формується; зважаючи на важливість податкової справи для фінансової системи країни та необхідність суворого обрахунку впливу податкової політики на процес накоплення капіталу та на виплатоздатність окремих галузів народного господарства, визнати необхідним в рішучий спосіб переписати кожну податкову творчість на місцях.

Про політику Держбанку.

Вважаючи, що поруч з заходами для поліпшення бюджету та податків, величизну ролю відіграє правильна політика Держбанку, що в попередній період Держбанк через об'єктивні умови не міг відіграти ролі регулятора грошового обігу, що банкові вдалося встановити кредитову дисципліну, переховати свої капітали від знецінення та здобути довіря так в середині, як і поза Радянськими Республіками, 3-тя Сесія ВУЦВК'у констатує, що в теперешній час основним завданням Держбанку робиться дійсний перехід до урегулювання грошового обігу; до розвитку кредиту в середині країни, шляхом організації мережі кредитових установ, втягнення приватного капіталу внутрішнього та закордонного до кредитової справи під кермуванням та контролем Держбанку.

Одним з дужих засобів регулювання грошового ринку, зосередження до рук Держбанку значних хлібних запасів, що дадуть можливість, у певних умовах, переводити тиск на хлібний ринок та цим досягти тривалости радянського карбованця.

Черговим завданням Держбанку 3-тя Сесія вважає термінову підготовку до випуску банкнотів забезпечених реальними цінностями, що мусить бути переходовим засобом до встановлення сталої грошової системи.

Поруч з цим, 3-тя Сесія ВУЦВК'у визнає, що збільшення державних прибутків та поповнення господарства вимагають систематичної підготовки та переведення низки внутрішніх позик, що в одному з засобів для покриття державних витрат та для уздоровлення грошового обігу.

Зважаючи на скрайне розпорошення дрібного приватного капіталу та на необхідність утворити умови для виявлення цих капіталів і використання їх в інтересах державного капіталізму, визнати за необхідне стремити до розвитку мережі приватно-кредитових установ в галузі торгівлі, промисловости та сільського господарства, що працюють під зарядом фінансових органів.

Разом з цим, поруч з регулюванням хлібних цін Держбанком, держава мусить направляти політику цін в промисловості. Регулювання цін не повинно досягатися простим декретуванням сталих цін, як се мало місце за старої економічної політики, а переважно шляхом утворення певного сиріяння (кредит, державні замовлення и т. п.), що-до деяких фабрикатів та встановлення плянового зв'язку цих цін з цінами на решту краму, а також шляхом заборони трестам підносити ціни на основні фабрикати без дозволу Уряду.

Зважаючи на те, що хитання грошового ринку за останні два місяці доказало відносність досягнутої нами стабілізації, 3-тя Сесія ВУЦВК'у вважає, що головним завданням фінансової політики Радянської Влади залишається досягнення тривалої стабілізації карбованця та перехід до сталої валюти.

В той же час, рахуючись з тим, що оздоровлення грошової системи буде одбуватись лише поруч з оздоровленням всієї економіки країни, Сесія ВУЦВК'у постановила визнати, що інтереси швидкого поповнення господарства вимагають рішучого й твердого переведення всіх намічених фінансових заходів.

м. Харків, дня 25-го жовтня 1922-го року.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого
Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ від 29-го грудня 1922 р., ч. 295.

664. Про кодекс законів про землю.

Заслухавши доповідь Наркомзему про Кодекс Законів про землю III-тя Сесія ВУЦВК'у ухвалила:

Закон з поправками та додатками комісії прийняти в цілому.

Наркомзему та Наркомюсту в найкоротший термін зредагувати й зкодифікувати закони та через РНК подати на остаточне ствердження Президії ВУЦВК'у.

м. Харків, дня 25-го жовтня 1922-го року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 29 грудня 1922 р., ч. 295.

665. Про кодекс законів про працю.

Заслухавши доповідь Уповнаркомпраці про Кодекс законів про працю, III-тя Сесія ВУЦВК'у ухвалила:

Закон з поправками та додатками Комісії в цілому прийняти.

м. Харків, дня 25-го жовтня 1922-го року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 29 грудня 1922 р., ч. 295.

666. Про кодекс законів про освіту.

Заслухавши доповідь Наркомосу про Кодекс Законів про Освіту, III-тя Сесія ВУЦВК'у ухвалила:

Прийняти Кодекса зі всіма поправками комісії в цілому, запропонувати НКОсові та Наркомюстові зредагувати остаточно й подати на ствердження Президії ВУЦВК'у в терміновому порядку.

м. Харків, дня 25-го жовтня 1922-го року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 29 грудня 1922 р., ч. 295.

667. Про продподаткову кампанію 1922-1923 року.

Заслухавши доповідь Народнього Комісару Справ Продовольчих, Третя чергова Сесія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету, констатує виконання Наркомпродом продподаткових робіт в згоді з постановою з другою Сесією ВУЦВК'у від 27-го травня 1922 р., ухвалила:

1. Виявлену, згідно податкових списків виплатників, площу землі, що оподатковується, визнати в розмірі 28.107 тисяч десятин, а число їдців визначити в 23.109 тисяч людей.

2. Кошторис єдиного натурального податку, визначений згідно списків податкових виплатників в 118.009 тисяч пудів житних одиниць, не образуючи знижок, установлених постановами Президії ВУЦВК'у та РНК УСРР, та різних пільг, в тому числі місцевостям, оповщеним голодаючими, згідно майнового та соціального стану, справним акуратним виплатникам та інших пільг-затвердити.

3. Відзначаючи збільшену продподаткову роботу місць, правильно та широко переведену кампанію, що утворило доброзичливе відношення селянства до виконання продподатку, з'обов'язати:

а) Президію ВУЦВК'у видати відозву до селян, відзначивши доброзичливе виконання ними податку, про необхідність виконати свій обов'язок перед Робітничо-Селянською Республікою в розмірі 100%.

б) Наркомпрод-прискорити збір продподатку, обраховуючи закінчити його вповні та вчасно.

в) відзначаючи цілком правильну роботу Наркомпроду по збору продподатку та зважаючи на величезні перешкоди, що шкодять наміченому плану робіт НКпроду, з'обов'язати Президію ВУЦВК'у та РНК УСРР вжити дійсних заходів, що до прискорення руху продкомпанії, забезпеченням в найкоротчий термін НКпроду кредитами, грош-знаками, м'якою тарою, достатною кількістю вагонів для нагрузки, до постачання залізниць паливом та утворення за для них запасів, що гарантують вчасний вивіз продподатку.

м. Харків, дня 25-го жовтня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого

Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ від 1 квітня 1923 р., ч. 71.

668. Про адміністративно-територіальний поділ УСРР та про спрощення Радянського апарату.

Заслухавши доповідь про новий адміністративно-територіальний поділ УСРР, III-тя Сесія ВУЦВК'у ухвалила:

1. Прийняти ґрунтовні засади адміністративно-територіального поділу УСРР, а саме:

а) Визнати трьохступневу систему адміністративно-територіального поділу досконалішою, але, зважаючи на політичні та технічні умови, що перешкоджають негайному переведенню реформи, перевести її в порядку повільності.

б) Установити терен сільської адміністративної одиниці з кількістю населення не менш 1.000 людей; радянської волосної одиниці (району)—від 25.000 до 40.000 людей та повітової (окружної) одиниці—від 400.000 до 600.000 людей.

в) Розробка місцями проекту нового адміністративно-територіального поділу подається на ствердження ВУЦВК'у не пізніше 1-го січня 1923-го року.

2. Скасувати губернії: Кременчущину та Запоріжжя; об'єднати губернії—Одещину та Миколаївщину; доручити Президії ВУЦВК'у установити губерніяльний осередок для об'єднаних Одещини та Миколаївщини і розподілити повіти скасованих губерній поміж залишених. Перевести об'єднані губерніяльні З'їзди Рад в зазначених губернях уже в біжучу виборчу кампанію, залишаючи переведення виборів до нижче зазначених З'їздів Рад цих губерній в попередніх територіальних межах.

3. Доручити Президії ВУЦВК'у кодифікувати всі окремі постанови про права та взаємовідносини ВУЦВК'у та РНК, на підставі діючої конституції та набутої практики.

4. Запропонувати Президії ВУЦВК'у в двотижневий термін перевести справи про скасування Наркомсоцзабезу та про передачу його функцій відповідним органам, а Центроевак підпорядкувати Наркомвиусправу.

5. Запропонувати всім Комісаріатам не пізніш 20-го листопаду подати до Президії ВУЦВК'у положення та штати Наркоматів, так що до персонального складу, як і господарчо-матеріальної частини з метою їх спрощення та скорочення.

6. Доручити Президії ВУЦВК'у в 2-х тижневий термін розглянути питання про спрощення апарату повітвиконкомів, погодивши з усіма Наркоматами та Президіями Губвиконкомів, а також розробити до 7-го З'їзду Рад питання про спрощення апаратів Наркоматів та Губвиконкомів.

7. Доручити Президії ВУЦВК'у остаточно зредагувати положення про Губерніяльні З'їзди Рад та Губвиконкоми та посунути його в установленому законодавчому порядку.

м. Харків, дня 25-го жовтня 1922-го року.

Голова Всеукраїнського Центрального

Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретарь ВУЦВК'у *А. Іванов*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 29 грудня 1922 р., ч. 295.

669.

Після доповіді Уряду.

Заслухавши доповідь Уряду, Сесія ВУЦВК'у цілком одобрює так зовнішню, як і внутрішню політику Уряду.

м. Харків, дня 25-го жовтня 1922-го року.

Голова Всеукраїнського Центрального

Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретарь ВУЦВК'у *А. Іванов*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 29 грудня 1922 р., ч. 295.

670.

Про відносини поміж Радянськими Республіками.

Визнаючи правильною національну політику, що її переводить Уряд, 3-тя Сесія ВУЦВК'у VI скликання вважає за необхідне звернути увагу на низку моментів, що вимагають точнішого та яснішого визначення взаємовідносин поміж братніми Радянськими Республіками.

У міжнародньому відношенні Радреспубліки й надалі перебувають в капіталістичному оточенні, а з другого боку—вони стають до ділових стосунків з капіталістичним світом, що не одмовився від

зазіхань установити над ними свою економічну диктатуру та досягти знищення здобутків Жовтневої Революції.

Рівночасно нова економічна політика, зміцнюючи дрібно-буржуазні групи та впливи, відкриває нову небезпеку виявлення, так сепаратно-шовіністичних, як і велико-державницьких російських тенденцій та небезпеку, що з того походить для єдності пролетарсько-селянського фронту Радянських Республік.

Разом з тим, 5 ти річний досвід державного кермування та практика взаємовідносин по-між Радянськими Республіками вимагають дальшого кроку в галузі федерального будівництва. Тому, Сесія ВУЦВК'у, підкреслюючи цілковиту рівноправність всіх Радянських Республік, що умовляються, та цілковиту добровільність їх тісної Робітничо-Селянської Спільки, вважає за необхідне доручити Урядові розпочати переговори з урядами Радянських Республік про оформлення загально-спількових органів законодавчих та виконавчих (Спільковий ЦВК та Раднарком), а, зокрема, органів, що кермують зовнішньою, так загальною, як і торговельною політикою. Відповідні зміни в спількових умовах подати найблищчому VII-му З'їзду Рад.

м. Харків, дня 25-го жовтня 1922-го року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 29 грудня 1922 р., ч. 295.

671. Про безробіття на Україні.

Заслухавши доповідь Уповнаркомпраці про стан безробіття на Україні та боротьбу з ним, 3-я Сесія ВУЦВК'у ухвалила:

1. Визнати напрямок роботи комітету боротьби з безробіттям правильним.

2. Запропонувати Президії ВУЦВК'у та РНК збільшити видачу коштів на боротьбу з безробіттям;

3. Запропонувати Губвиконкомам провадити додаткові асигнування з місцевих коштів на потреби безробітних та заходи боротьби з безробіттям;

4. Визнаючи за Біржами Праці їхню провідну роль в галузі боротьби з безробіттям, запропонувати всім центральним та місцевим державним організаціям всіма заходами сприяти поліпшенню роботи Бірж Праці, так шляхом добору особистого складу та піднесення їх авторитету, як і допомогою та матеріальною підтримкою закладенню при них всіх необхідних для задоволення потреб безробітних допомогивих установ;

5. Визнати всі асигнування на потреби боротьби з безробіттям та виплати з них належними до виконання тим же шляхом першочерговости, як се робиться що-до зарібної плати, з покладенням на відповідні органи відповідальности за порушення порядку та витрати тих коштів не по призначенням.

6. Запропонувати Уповнаркомшляху, Наркомпроду та ЦКДопомогу переводити пересунення продовольчих засобів на потреби боротьби з безробіттям в порядку ударного їх виконання.

7. Зважаючи на гострий зріст безробіття, визнати за необхідне вжити рішучих заходів, що до виконання всіма установами та під-

приємствами покладених на них, згідно закону, зобов'язань в справі соціального страхування.

8. З огляду на основне господарче значіння кваліфікованої робочої сили в справі відродження країни, зобов'язати Комітет боротьби з безробіттям скерувати раніш усього всю енергію на підтримку кваліфікованих робітників.

9. З огляду на великий зріст безробіття серед жіноцтва та невистачаємість загальних заходів боротьби з ним, запропонувати Комітету боротьби з безробіттям збільшити заходи в справі організації артілів з безробітного жіноцтва, вишукати засоби для надання найвідповіднішої жіночій робочій силі праці та вжити заходів що до піднесення кваліфікації їхньої праці.

10. Маючи на увазі особливо важке безробіття для підлітків, запропонувати Комітетові боротьби з безробіттям вжити заходів по найповнішій реалізації охорони праці підлітків в промислових підприємствах до збільшення кваліфікації їхньої праці, шляхом посилок їх за рахунок коштів на безробіття до Фабшколи та до збільшення числа „Будинків Підлітків“.

м. Харків, дня 25-го жовтня 1922-го року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 29 грудня 1922 р., ч. 295.

Видання Народнього Комісаріяту Юстиції У.С.Р.Р. Харків, 1922 р.

Збірник У законень та Роспоряджень

25932

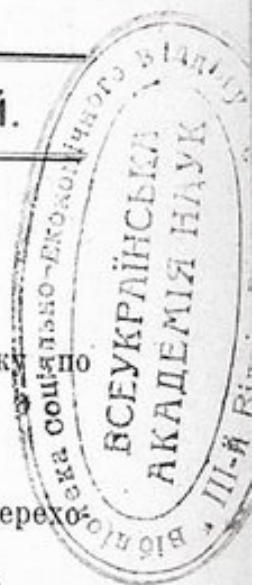
Робітничче-Селянського Уряду України.

2 грудня 1922 року. || Ч. 46 || Відділ перший.

З М І С Т

(31 жовтня—1 листопаду 1922 року).

- Ст. 672. Про встановлення кінцевих сум грошового подвірного податку по губернях України на 1922—1923 р.р. (постанова).
- 673. Про Відділ Національних Меншостей НКСВ (положення).
 - 674. Про невжиття найвищої кари до вагітних (постанова).
 - 675. Про безпосередню виплату акцизу місцями виробу, здобичі й переходу вування річей, що підлягають акцизу (постанова).
 - 676. Про акцизне оподаткування тютюнового виробництва (постанова).
 - 677. Про вільний переїзд всіх громадян по терені УСРР (постанова).
 - 678. Про доповнення постанов „Про комнезами“ та „Про місцевий бюджет“ (постанова).
 - ✓ 679. Положення про Центральну Комісію боротьби з наслідками голоду [ЦК Наслідгол] (положення).
 - 680. Про місцеві Комісії наслідків голоду (положення).
 - ✓ 681. Про охорону архивів (постанова).
 - 682. Про портові збори (постанова).
 - 683. Про перелік худоби, що підлягає сподаткуванню місцевим податком (постанова).
 - 684. Про продовження часу закріплення майна, відібраного комнезамами (постанова).
 - 685. Про передачу підприємств місцевого транспорту з під заряду Уповнаркомшляхів під заряд відділів Комунального Господарства Губвиконкомів (постанова).
 - 686. Про надання Народнім Судам та Радам Народніх Суддів права самостійного переведення справ в справі порушення „Статуту про гербовий збір“ (постанова).
 - 687. Про порядок реєстрації Товариств та Спілок, що не мають на меті одержання прибутків та про порядок догляду за ними (постанова).
 - ✓ 688. Про Надзвичайні Сесії Губревтрибуналів (постанова).
 - 689. Про головне Українське Управління по евакуації населення (постанова).

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

672. Про встановлення кінцевих сум грошового подвірного податку по губернях України на 1922—1923 р. р.

На підставі ст. 5 постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету од 30 серпня 1922 р. „Про грошовий подвірний податок по-за міськими селищами для задоволення місцевих потреб“, (Зб. Уз. 1922. р. ч. 38, ст. 570), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Встановити на 1922—1923 бюджетний рік для губернь України кінцеві суми грошового подвірного податку в таких сумах в грош-знаках 1922 р.

1.	Для Волині	152.230.820	крб.
2.	„ Дореччини	112.767.600	„
3.	„ Катеринославщини	118.119.900	„
4.	„ Запоріжжя	70.712.000	„
5.	„ Київщини	302.920.000	„
6.	„ Кременчуччини	105.788.749	„
7.	„ Миколаївщини	65.676.580	„
8.	„ Одещини	170.862.500	„
9.	„ Поділля	202.853.629	„
10.	„ Полтавщини	608.059.298	„
11.	„ Харківщини	510.931.306	„
12.	„ Чернігівщини	162.672.000	„

2. Для підпомоги голодним губерням утворити в розпорядженні Раднаркому дотаційний фонд з 10-відсоткових надбавок до кінцевих сум, визначених в ст. 1 цієї постанови, по таких губернях: Волині, Київщині, Кременчуччині, Поділлю, Полтавщині, Харківщині и Чернігівщині.

3. Цій постанові надати чинности по телеграфу.

м. Харків, дня 25 жовтня 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *А. Іванов.*

Секретар ВУЦВК'у *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 25 листопаду 1922 р., 266.

673. Положення про Відділ Національних Меншостей НКСВ.

I. Завдання Відділу Національних Меншостей НКСВ.

Ст. 1. До компетенції Відділу Національних Меншостей належить:

- а) забезпечення мирного будівництва та братерського співробітництва всіх національностей, що залюднюють терен УСРР;
- б) широка допомога матеріальному розвитку національних меншостей, відповідно до особливостей їх побуту, культури та економічного розвитку;
- в) догляд за переведенням в життя національної політики Радянської влади.

II. Функції Відділу Національних Меншостей НКСВ

Ст. 2. Для здійснення зазначенох завдань Віднацменш НКСВ:

- а) розроблює відповідні проекти заходів та постанов в галузі національної політики й подає такі до Колегії НКСВ для дальшого переведення визначеним порядком;
- б) вживає заходів, що до пристосовання законодавства, а також розпоряджень окремих Наркоматів, до потреб та особливостей побуту, культури й економіки національних меншостей, залюднюючих терен УСРР.
- в) доглядає за виконанням всіма установами Республіки відповідних статтів Конституції, декретів та постанов, що стосуються до національних меншостей;
- г) доглядає за діяльністю різних національно-громадських, філянтропічних, релігійних, спортивних і т. и. організацій національних меншостей;
- д) дає попередні узягляднення при реєструванні статтів різних об'єднань національних меншостей;
- е) складає з'їзди працюючих мас тої чи іншої національної меншости;
- є) організує спеціальні Комісії для вивчення різних боків життя національних меншостей;
- ж) збирає й вивчає матеріали, що торкаються життя національних меншостей, залюднюючих терен УСРР, а також видає свій часопис;
- з) контролює, порядкує, інструктує й доглядає за діяльністю місцевих органів Нацменшостей.

Ст. 3. Наркомати та інші центральні установи УСРР й їх місцеві органи мають право всі свої постанови й розпорядження, що торкаються Нацменшостей, видавати не инакше, як за попереднім узяглядненням Віднацменша НКСВ та його органів на місцях.

III. Структура Відділу Національних Меншостей НКСВ.

Ст. 4. Відділ Національних Меншостей по характеру функцій, що ним виконуються, складається з:

- а) Завідуючого Відділом;
- б) Ради Національних Меншостей (Раднацменш);
- в) Секретаріату;
- г) Національних підвідділів;
- д) Інформаційно-статистичного підвідділу.

Ст. 5 На чолі Відділу Національних Меншостей стоїть завідуючий, що призначається Наркомвнусправом.

До його завдань належить:

- а) порядкування працею Відділу;
- б) керування всією працею Ради Національних Меншостей;
- в) подання всіх питань, що торкаються Віднацменшу, до засідання НКСВ;
- г) об'єднання й керування працею місцевих органів.

Ст. 6. Склад Ради Національних Меншостей:

- а) Завідуючий Відділом (голова);
- б) Завідуючі Національними П/Відділами.

Ст. 7. а) При Віднацменшові закладаються такі національні під-Відділи:

- 1) Еврейський, 2) Польський, 3) Німецький.

Увага. Інші Національні П/Відділи можуть бути закладені після постанови Колегії НКСВ по поданню Раднацменшу.

в) Роботою серед Нацменшостей, не маючих своїх П/Відділів при Віднацменшові, порядкують національні інструктори;

в) Національні П/Відділи та інструктори об'єднують всю роботу, що торкається данної національної меншости.

Ст. 8. Секретаріят порядкує всіма справами Відділу; обслуговує Раду Нацменшостей, провадить протоколи всіх засідань; підготовляє всі справи, що підлягають обміркованню Колегії НКСВ.

Ст. 9. Інформаційно-статистичний П/Відділ збирає й систематизує матеріали по економічному, політичному, та культурно-побутовому боках життя Нацменшостей, розроблює збірки, відомости й цифрові данні статистичного та інформаційного характеру, видає газети, журнали, інформаційні збірки та інші видання Віднацменшу й його органів.

IV. Місцеві органи.

Ст. 10. При відділах Керування Губвиконкомів перебувають П/Відділи Нацменшостей, що об'єднують їх діяльність серед національних меншостей, залюднюючих терен данної губернії, які є місцевими органами Віднацменшу НКСВ.

Ст. 11. У повітах, де перебувають значні групи Нацменшостей, по поданню Завповітвідкерування, Завгубвідкеруванням по П/Відділу Нацменшостей можуть призначатися Уповноважені по справах данної національності.

Ст. 12. Губерніяльні П/Відділи Нацменшостей утворюють, при собі, затвержені Віднацменшом НКСВ, національні секції, відповідно до національних меншостей, що є на терені данної губернії.

Ст. 13. До завдань губерніяльних Підвідділів нацменшостей належить:

1) переведення в життя всіх розпоряджень та постанов Віднацменша НКСВ та його національних П/Відділів;

2) догляд за виконанням видаваних центральною владою постанов що-до національних меншостей;

3) інформування центра про життя Нацменшости на місцях;

4) участь в роботі вищих Радянських установ в справах, що торкаються національних меншостей, залюднюючих територію данної губернії.

Ст. 14. На чолі губерніяльних П/Відділів стоять завідуючі, що призначаються завідуючими Губерніяльних Відділів керування Ви-конкомів.

Ст. 15. При завідуючій Губеріяльним підвідділом Нацменшостей перебуває нарада, що складається з завідуючих національних секцій.
м. Харків, дня 25 жовтня 1922 року.

За Голову Всеукраїнського Центрального Виконавчого
Комітету *А. Іванів.*

Секретарь ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 17 листопаду 1922 р., ч. 259.

674. Про невжиття найвищої кари до вагітних.

Всеукраїнський Центральный Виконавчий Комітет ухвалив:
Доповнити ст. 33 Кримінального Кодексу УСРР 2-ю приміткою
слідуючої редакції:

Примітка 2. Рівним чином найвища кара не може бути визначена
або вжита до вагітних жінок, коли вагітність встановлена лікарським
освідченням.

м. Харків, дня 25 жовтня 1922 року.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *А. Іванов.*

Секретарь ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 17 листопаду 1922 р., ч. 259.

675. Про безпосередню виплату акцизу місцями виробу, здобичі й
переховування річей, що підлягають акцизу.

На підставі постанови ВЦВК та РНК РСФРР од 21 вересня 1922 р.,
оголошеної в „Ізвестіях ВЦВК“ 23-го вересня 1922 року ч. 214/1653,
Всеукраїнський Центральный Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Акциз за продукти й вироби, випущені з місць їх виробу,
здобичі й переховування, виплачується власниками цих місць, з
покладенням на них відповідальности за вчасне й повне надходження
приналежного з них акцизу до скарбниці.

2. Виключити примітку до ст. I декрету ВУЦВК'у од 8 березня
1922 року „Про акциз зі спирту, що відпускається на технічні, хемичні
й інші спеціальні потреби, (Збірн. Узак. 1922 р. ч. 11, ст. 185), в зміне-
ній постановою ВУЦВК'у од 2-го серпня 1922 року редакції (Збірн.
Узак. ч. 32, ст. 504).

3. Скасувати безакцизний відпуск виноградних вин на лікарські
цілі Подвідомчим установам Наркомздорову.

4. Всі державні установи, що фінансуються кошторисним порядком,
зобов'язуються при випроханні кредитів на належні їм в кошторисному
періоді 1922—1923 р.р. витрати, залучити до свого (нового) кошторису
й вартість сировинного матер'ялу або готових виробів разом з акцизом.

Примітка. Покласти на Уповноваженого Наркомфіну обов'язок,
при розгляді кошторисів відомств, перевіряти залучення до кошторисів
витрат на виплату акцизу.

5. Цій постанові надати чинности з 1-го жовтня 1922 року.

м. Харків, 25-го жовтня 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *А. Іванов.*

Секретарь ВУЦВК'у *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 17 листопаду 1922 р., ч. 259.

676. Про акцизне оподаткування тютюнового виробництва.

На підставі постанови ВЦВК та РНК РСФРР од 21 вересня 1922 року. „Про зміну оподаткування тютюнового виробництва“, оголошеної в „Ізвестіях ВЦКВ“ від 23 вересня 1922 року ч. 214/1652 про зміну розмірів акцизного оподаткування (Зб. Уз., ч. 27, ст. 409). Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Замість оподаткування акцизом на тютюнових фабриках тютюну для курива й цигарок, що виробляють з жовтих тютюнів (не махорки), встановлюється обкладення акцизом листового тютюну, що передається з фабричних комор на самі фабрики для переробки в зазначені вироби, в розмірі по 5.400 (п'ять тисяч чотиріста) карбованців з пуду, або 135 (сто тридцять п'ять)кабр. з хунту.

2. Оподаткування цигарочного й махорочного виробництва лишається на існуючих підвалинах, зі справлянням акцизу з виготованих виробів, в таких розмірах: а) з цигар по тисяча двісті (1.200) кабр. з тисячі, б) з цигарет по п'ятьсот (500) карб. з тисячі, в) з махорки по вісім (8) карб. з хунту, та г) з махорочних цигарок по шістьдесят (60) карб. з тисячі.

3. Тютюнові вироби, що привозяться з-за кордону, оподатковуються акцизом в таких розмірах: а) курильний та нюхальний тютюн усіх гатунків—по сто вісімдесят (180) карб. з хунту, б) цигарки всіх гатунків по триста (300) карб. з тисячі, в) цигари по три тисячі (3000) карб. з тисячі, й г) цигарети по тисячі двісті п'ятьдесят (1250) карб. з тисячі.

4. Уповноваженому Народнього Комісаріату Фінансів надається видавати по згоді з УРНГ правила й інструкції по прикладенню цієї постанови.

5. Термін надання чинности цієї постанові встановлюється Уповноваженим Народнього Комісаріату Фінансів і оголошується в „Вістях ВУЦВК'у“.

м. Харків, 25 жовтня 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального Виконавчого
Комітету *А. Іванов.*

Секретар ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ од 25 листопаду 1922 р., ч 266.

677. Про вільний переїзд всіх громадян по терені УСРР.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Надати всім громадянам право вільного пересовування по всім терені УСРР до меж прикордонної смуги.

2. Як прикордонну смугу на терені УСРР встановити 15-ти верстову зону вздовж наземної державної межі. Визначення прикордонних пунктів покласти на НКВС, НКЗС та Військове Командування, котрим подати в місяцевий термін перелік прикордонних пунктів на затвердження РНК.

Примітка. Прикордонна смуга на терені УСРР встановлена постановою РНК від 4 листопаду 1921 р. „Про встановлення Бюро Віз“ (Збірн. Узак. 1922 р. ч. 23, ст. 648) касується.

3. В'їзд в прикордонну смугу до лінії державної межі і виїзд з неї—припускається у виключних випадках по службових командіровках з дозволу в Харкові—НКСВ, а на місцях Губ. та повіт. їдуправів.

4. Органи УПНКШіляхів, що видають видачею та продажом перездних квитків—зобов'язуються видавати останні встановленим ладом, без пред'явлення пасажирам вимог про подачу будь-яких посвідчень, перепусток, дозволів та віз, що до в'їзду та виїзду в ту чи иншу місцевість.

Перевірка відсутних документів при в'їзді в закордонні місце-ности або при виїзді з останніх здійснюється на місцях распоряд-женням та засобами органів НКСВ.

5. Право в'їзду в прикордонну полосу та виїзду з неї без дозволу органів НКСВ—надається: членам ВУЦВК, та ВЦВК, Наркомам та членам Колегії всіх Наркоматів, а також особам, що командіруються по службових справах органів: Військ, Відомства, НКЮ, НКСВ, УПНКЗТ, та особам, що їдуть за кордон з дозволу НКСЗак. Укрголов-евак і мають на руках відповідні документи.

М. Харків, дня 25 жовтня 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *А. Іванов.*

Секретар ВУЦВК *Єрмоценко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 26 листопаду 1922 р., ч. 267.

678. Про доповнення постанов „Про комнезами“ та „Про місце-вий бюджет“.

В доповнення ухваленого 3 ю Сесією ВУЦВК 6 скликання 27 травня 1922 р. закону „Про Комітети незаможних селян“ (Зб. Уз. 1922 р. ч. 25 ст. 287), та постанови ВУЦВК від 16 серпня 1922 р. „Про місцевий бюджет“ (Зб. Уз. 1922 р. ч. 34, ст. 534), Всеукраїнський Центральный Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Внести в закон „Про Комітети незаможних селян, від 27 травня 1922 р. в розділ 9-й ст. 92 слідующего змісту:

Ст. 92. Члени Президії Сільських Комітетів незаможних селян одержують утримання з місцевих коштів (по кошторису Губвикон-комів) в розмірі відповідних окладів членів Сільради. Утримання волостного апарату Комітетів незаможних селян віднести до загально-державного бюджету по кошторису Народнього Комісаріату Справ Внутрішніх.

2. Викласти п. „в“ ст. 1 розділу I постанови ВУЦВК від 16 серпня 1922 р. „Про місцевий бюджет“ в слідующей редакції „в). витрати по утриманню Сільських Рад та членів Президії Сільських Комітетів неза-можних селян“.

м. Харків, дня 25 жовтня 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *А. Іванов.*

Секретар ВУЦВК *Єрмоценко.*

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 31 листопаду 1922 р., ч. 268.

679. Положення про центральну комісію боротьби з наслідками голоду (ЦКНаслідгол).

1. З метою допомоги відновленню зруйнованих господарств та для допомоги незабезпеченим шарам людности, особливо інвалідам війни, праці та голоду й безпритульним дітям, в першу чергу в по-

страждавших від голоду районах, закладається при ВУЦВК, на підставі постанови Президії ВУЦВК від 18 жовтня цього року „Про реорганізацію ЦК Допомголу“ (Збір. Узак. 1922 р. ч. 44, ст. 654). Всеукраїнська Центральна Комісія боротьби з наслідками голоду (ЦКНаслідгол), що починає свою діяльність з 1-го листопаду 1922 року.

2. Зазначена Комісія ВУЦВК складається під головуванням тов. Петровського—з двох заступників його т. т. Іванова та Баткіса, від повідальних представників від таких установ: по одному—від Держпляну, Наркомзему. Наркомпроду, Наркомздорову, Уповнаркомфіну, Укркомдопому, Міжробдопомголу, двох від Південбюро ВЦРПС та Повноважного Представника при чужоземних організаціях.

3. Для здійснення зазначених в п. 1 цілів, ЦКНаслідгол переводить такі завдання;

а) визначає розміри наслідків голоду, що виявились в скороченні в бувших неурожайних місцевостях площі засіву, кількості робочої худоби, мертвого реманенту та промисловости;

б) визначає кількість потрібуючих допомоги, голодвтікачів, безгосподарників, постраждавших робітників, дітей-сиріт, інвалідів війни, праці, голоду й інше;

в) безпосередньо допомагає людности губерній, постраждавших від недороду;

г) допомагає відновленню зруйнованого сільського господарства голодвтікачів та безгосподарників, даючи пільги при видачі насінньового матеріялу, робочої худоби, зняряддя виробництва, грошових засобів та інше, погоджуючись з Комісією поновлення сільського господарства при УЕР;

д) звертає особливу увагу на допомогу дітям-сиротам, інвалідам війни, праці та голоду й постраждавшим робітникам, відокремлюючи частину своїх матеріяльних засобів на дитячі установи, боротьбу з безиритульністю дітей, інвалідні установи, протезну й іншу допомогу інвалідам та допомогу безробітним;

е) сприяє організації громадських робіт кустарного виробництва та відновлення промисловости на місцях найважливішого сільськогосподарчого та промислового значіння та гострої збіднілости людности;

ж) порядкує, погоджує та об'єднує діяльність Народніх Комісаріятів, Центральних Радянських Установ та всіх громадських організацій, працюючих в галузі боротьби з наслідками голоду, а також розглядає та ухвалює їх плани оперативних завдань.

4. Засідання ЦКНаслідгол одбуваються не менш одного разу на тиждень

5. Всі постанови ЦКНаслідголу, погоджені з Народніми Комісаріятами рахуються остаточними й виконуються негайно, постанови, які викликають незгоду, подаються на терміновий розгляд Президії ВУЦВК та Раднаркому.

6. Всі Народні Комісаріяти та установи обов'язані давати справки, справоздання та інше, на вимогу ЦКНаслідголу, протягом 48-ми годин.

7. Кошти ЦКНаслідголу утворюються: з облишків всіх коштів, належних ліквідованим органам допомоги голодаючим в центрі та на місцях; державних фондів, асигнуємих на ліквідацію наслідків голоду, зборів, податків, а також добровільних відраховань та пожертв, що провадяться, як в середині країни, так і за кордоном.

8. На місцях утворюються місцеві Комісії Наслідгоду, склад і діяльність котрих визначається особним положенням.

м. Харків, дня 25 жовтня 1922 року.

За Голову Всеукраїнського Центрального Виконавчого
Комітету *А. Іванов.*

Секретар ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 17 листопада 1922 р., ч. 259.

680. Положення про місцеві Комісії наслідків голоду.

1. Місцеві Комісії по боротьбі з наслідками голоду (Наслідгол) утворюються при губерніяльних, повітових та волосних Виконкомах.

Примітка. В урожайних губерніях при Повітвикоммах, Волвикоммах Комісії Наслідгол не формувати, замінивши їх Уповноваженими по боротьбі з наслідками голоду.

2. Комісії — губерніяльні, повітові та волосні утворюються в складі „Відвічальної Трійки“. Остання в районах, визнаних особливою постановою ЦКНаслідгол ВУЦВК'у пошкодженими в наслідок голодування і иншого лиха, може бути збільшена представниками зацікавлених відомств, в залежності від особливостей місцевої праці.

Склад збільшених комісій визначається відповідним Губвиконкомом і затверджується ЦКНаслідгол.

Примітка. До Трійок Наслідгол в голодуючих губернях включити губерніяльних Уповноважених Повноважного Представництва при чужоземних організаціях.

3. На Комісії Наслідгол покладається:

а) об'єднання праці всіх Радянських і професійних органів в боротьбі з наслідками голоду.

б) збір пожертв, одраховань од заробітку, використання інших грошових джерел на потреби Наслідгол.

в) подання допомоги місцевим інвалідам, безпритульним дітям і немаючим робітникам по пляну, затвердженому ЦКНаслідгол.

г) допомога в особливих випадках в справі відновлення порушеного господарства на місцях, після затвердженого НКНаслідгол пляну.

4. В губерніях, визнаних особливою постановою ЦКНаслідгол ВУЦВК'у ушкодженими, на комісії окрім зазначених в п. 3-му цього положення завдань, покладається здійснення зазначених в „Положенні про Центральну Комісію по боротьбі з наслідками голоду“ завдань.

5. Місцеві комісії Наслідгол особливих апаратів не утворюють і переводять свої заходи через губерніяльні органи і установи.

6. Кошти Комісії Наслідгол утворюються:

а) від пожертв та відчислень від заробітку;

б) зі спеціальних зборів та податків за для Наслідгол;

в) з коштів, що відпускаються ЦКНаслідгол.

7. Грошові зособи, що збираються на Наслідгол, надходять в ЦКНаслідгол при ВУЦВК'у з тим, що на місцеві потреби, в залежності до особливостей роботи Наслідгол на місцях, можуть залишатися необхідні кошти, розміри яких визначаються ЦКНаслідгол ВУЦВК'у після місцевих заявок. Продуктові і річчеві збори витрачаються по вказівках ЦКНаслідгол.

8. Місцевої Комісії Наслідгол подають один раз в місяць звіти про свою діяльність та відомости про надійшовші і розподілені кошти Наслідгол до ЦКНаслідгол по визначеній формі.

м. Харків, дня 25 жовтня 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *А. Іванов.*

Секретар ВУЦВК'у *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 17 листопаду 1922. р. ч. 259.

Постанови Ради Народніх Комісарів.

681. Про охорону архівів

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Закінчені переведенням справи, документи й листування всіх скасованих і тепер існуючих урядових та громадських установ так тих, що перебувають в архівосховищах Головного Архівного Керування—Головарху при НКОсі, як і тих, що не перебувають в ньому, складають єдиний державний архівний фонд, завідування яким належить Головному Архівному Керуванню при Наркомосі та місцевих його органах.

У в а г а 1. Істпарт захоче всі права на архівні матеріяли, що торкаються історії Револуції та Комуністичної Партії на Україні, надані йому постановою ВУЦВК від 6-го квітня 1921 р. (Зібр. Узак. 1921 р. ч. 5 ст. 168).

У в а г а 2. Військові архиви та архівні матеріяли підлягають здачі в Москву до Військово-Наукового Архіву Центрального Архіву РСФРР.

2. Час переховування при установах закінчених справ, не мусить перевищати 3-х років з моменту їх закінчення; після трьохлітнього терміну ці справи передаються до Архівосховищ Головарху. На випадок необхідности залишення будь-яких справ для справок на довший час, установи можуть залишати їх на дальший термін лишень шляхом окремого погодження з Головархом або його місцевими органами.

У в а г а. Установи мають право одержувати справку з архівних матеріялів, передавих до архівосховищу Головарху або його місцевих органів.

3. Всі державці архівних матеріялів обов'язні зареєструвати їх в Губерніяльних Архівних Відділах—Губархах,—призначити відповідальних переховувачів та відібрати необхідні для установи матеріяли справочного характеру, що залишаються на відповідальному переховуванні установи. Всі інші матеріяли, що залишаються після зазначеного відбору, державці архівів обов'язаві після вимоги Головарху або його місцевих органів здавати до Центральних або Губерніяльних Архівних Сховищ з усіма описами та архівним інвентарем, а до такої здачі повинні переховувати архів у повній недоторканности та без відому й дозволу Головного Архівного Керування не мають права ні продавати, ні передавати, або в инший спосіб вивласнювати архівні матеріяли чи користуватися ними, як паперовим матеріялом.

У в а г а 1. Лад реєстрації та здачі секретних матеріялів визначається після згоди зацікавлених центральних установ.

У в а г а 2. Збірки рукописних матеріялів, що належать приватнім особам лишень реєструються державцями їх. Документи установ, що перебувають в руках приватних осіб підлягають поверненню до Архівного фонду.

4. Головному Архивному Керуванню належить порядкування в направленні архивної частини біжучого діловодства в установах.

5. Усталення порядкування та знищення архивних матеріалів, видача дозволів на переміщення їх та взагалі всі питання, що торкаються архівів, роз'язуються виключно Головним Архивним Керуванням та його місцевими органами.

6. Папір, що лишається в архивах після відбору установами матеріалів, справочного характеру та Головархом—матеріалів наукового значіння, передається Головархом на державні паперові фабрики за визначену умовою з Уккранаргоспом плату. На випадок незгоди між Уккранаргоспом та Головархом, справа розв'язується УЕР.

7. Вивіз архивних матеріалів за межі УСРР без дозволу Головарху забороняється.

Увага. Чинність цього розділу не поширюється на випадки, передбачені міжнародними умовами та на архиви НКЗаксправ.

8. Особи, винні в порушенні викладених в сій постанові правил, притягаються до відповідальности по ст. 102 Кримінального Кодексу.

9. Кошти, одержані Головархом та його місцевими органами від продажу архивного паперу, а також одержані від беззаконного продажу установами, організаціями або приватними особами архивного матеріалу, підлягають здачі до державної скарбниці після кошторису Наркомосу. Беззаконно проданий матеріал конфіскується в придбавших та передається місцевим архивним установам.

10. З виданням цього касується постанова Раднаркому від 24-го квітня 1920 року „Про утилізацію архивного паперу“.

м. Харків, дня 31 жовтня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 7 грудня 1922 р., ч. 276.

682.

Про портові збори.

На підставі постанови РНК РСФРР від 10-X 1922 р., оповіщеної в ч. 235/1674 „Ізвестій ВЦК“ від 18 X 1922 р. та в зміну статтів 3 та 6 постанови своєї „Про портові збори“ від 3-II 1922 р. (Зібр. Узак. за 1922 р. ч. 5 ст. 79) Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. П. „б“ ст. 3 положення „Про портові збори“, що має в собі: „корабельному збору не підлягають судна, належні Радянським Республікам, а також судна, не належні Радянським Республікам, але експлуатуемі Республікою як арматором“—виключити.

2. П. „б“ 2-го уступу ст. 3-ої Положення про портові збори викласти в такій редакції: „шпиталеві, рибно-звіро-промислові та інші судна, що заходять до порту не для переведення транспортних операцій“.

3. Увагу до ст. 6-ої положення „Про портові збори“ викласти в такій редакції: „При оренді буксирних та льодокольних судів для рибо-та звіро-промислових цілів буксирні та льодокольні збори не стягаються, як що такі вже були виплачені власником судна.“

м. Харків, дня 31-го жовтня 1922 року.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 25 листопаду 1922 р., ч. 266.

683. Про перелік худоби, що підлягає оподаткуванню місцевим податком.

На підставі постанови РНК РСФРР од 26 вересня 1922 року („Ізвестія ВЦВК“ від 1-го жовтня 1922 року, ч. 221/1660), Рада Народніх Комісарів ухвалила,

Прийняти слідуючий перелік худоби, що підлягає оподаткуванню місцевим податком, згідно ст. 8 п. „А“ розділу 2 постанови ВУЦВК'у від 16 серпня 1922 року „Про місцевий бюджет“ (Зб. Уз. за 1922 рік, ч. 34, ст. 534):

а) Велика худоба: велика рогата худоба (бики, воли, корови, буйволи), та тварини, що служать для перевозки (осли, мули, ослики) крім коней, що оподаткуються окремим ладом.

б) дрібна худоба: вівці кози, свині; з приручених тварин оподаткуванню підлягають собаки.

м. Харків, дня 31 жовтня 1922 року.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 29 листопаду 1922 року, ч. 269.

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

684. Про продовження часу закріплення майна відібраного комнезамами.

В зміну постанови своєї від 2-го серпня 1922 року. „Про продовження часу закріплення майна за незаможними селянами, відібраного ними в порядку розкуркулення села“ (Збірн. Узак. за 1922 р., ч. 32, 503), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Час розподілу та закріплення за незаможними селянами або за їх колективами майна, відібраного в порядку розкуркулення села до надбання чинности декрету від 15-го листопаду 1921 р. „Про реквизиції та конфіскати“, продовжити до 1-го квітня 1923 р.

2. Справи про повернення майна, відібраного в порядку розкуркулення села до оповіщення декрету „Про реквизиції та конфіскати“ від 15-го листопаду 1921 року, піднесені куркульськими елементами проти незаможників після 10-го жовтня с. р. та до оповіщення цієї постанови, переведенням припинити, а вже переведені в таких справах на користь куркульського елемента, — постанови — переглянути.

3. Наркомюстові шляхом терміновим видати інструкцію про вжиток цієї постанови на місцях.

4. Цій постанові надати чинности по телеграфу.

м. Харків, дня 1-го листопаду 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретар ВУЦВК *А. Іванов*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 25 листопаду 1922 р., ч. 266.

685. Про передачу підприємств місцевого транспорту з під заряду Уповнаркомшляхів під заряд відділів Комунального Господарства Губвиконкомів.

В зміну постанови ВУЦВК од 13 липня 1921 р. (Зб. Уз. 1921 р. ч. 14, ст. 374), та постанови Раднаркому від 28 квітня 1922 р. (Зб. Уз. 1922 р. ч. 20, ст. 324) по місцевому транспорту й дорожній справі, на підставі постанови ВЦВК'у та РНК РСФРР од 31 серпня 1922 р. „Про передачу підприємств місцевого транспорту з під заряду Наркомшляхів під заряд відділів Комунального Господарства Губвиконкомів“, („Ізвестія ВЦК“ од 3 вересня 1922 р. ч. 197/1636), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Передати під заряд Відділів Комунального Господарства Виконкомів шосейні шляхи місцевого значіння та всі ґрунтові шляхи з відповідними дорожніми апаратами й засобами, а також усі переправи з паромами й човнами.

Примітка. Перелік шляхів і споруджень загально-державного й стратегічного значіння та під'їздних шляхів до залізничного й водного транспорту, що залишаються під зарядом УПНКШ і підлягають вилученню з під заряду комунальних господарств, затверджується Президією ВУЦВК'у.

2. Відповідно цьому на відділи Комунального Господарства покладається керування, утримання, ремонт шляхів і транспортних засобів.

3. Губерніяльні й Повітові відділи місцевого транспорту скасовуються. Перебуваючі під їх зарядом автомобільні й гужові засоби, а також увесь реманент, апарати й підприємства, що обслуговують місцевий транспорт, передаються Відділам Комунального Господарства

Примітка. Погрузочно-розгрузочний реманент, апарат і комори, крім тих, в яких переховувалось приналежне виключно губтрансам майно, залишаються за належними органами УПНКШ.

4. Розробка загального законодавства, регламентування, керування й найвище технічне та загально—плянне стеження за всею дорожною й автосправою місцевого значіння покладається на НК Справ Внутрішніх.

Примітка. При розгляді НКВнуСправ плянів дорожнього будівництва бере участь представник Уповнаркомшляхів.

5. Розробка загального законодавства, регламентування, керування й найвище технічне й загальноплянне стеження за всею дорожною й автомобільною справою загальнодержавного значіння покладається на Уповнаркомшляхів.

Примітка: При розгляді Уповнаркомшляхів плянів дорожнього будівництва бере участь представник НК Справ Внутрішніх.

6. Порядок і термін передачі місцевого транспорту встановлюється окремою інструкцією НКВС по згоді з УПНКШ та Військовим Відомством.

м. Харків, дня 1 листопаду, 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретар ВУЦВК *А. Іванов*.

Оголошено „Вістях ВУЦВК'у“ од 31 листопаду 1922 р., ч. 268.

686. Про надання Народнім Судам та Радам Народніх Суддів права самостійного переведення справ в справі порушення Статуту про гербовий збір.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Додати до ст. 19-ої ухваленого ВУЦВК 5-го квітня 1922 го року „статуту про державний гербовий збір“ (Збір. Узак. 1922 р. ч. 16, ст. 266) таку постанову:

В випадках подання до районного Народнього суду або Ради Народніх Суддів документів з несплаченим гербовим збором, або виплаченим з порушенням ustalених правил, Народній суд або Рада Народніх суддів роблять постанови про стягнення гербового збору й штрафу, що належить по документу.

Постанови ці підлягають оскарженню, згідно загальних правил про переведення судових справ.

м. Харків, дня 1 листопаду 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 25 листопаду 1922 р., ч. 266.

687. Про порядок реєстрації товариств та спілок, що не мають на меті одержання прибутків та про порядок догляду за ними.

Змінюючи та розвиваючи декрет від 1-XI—1921 р. „Про заходи що до піднесення рівню інженірно-техничного знання в країні та поліпшення життєвих умов інженірно-техничних робітників“, (Збір. Узак. 1921 р., ч. 22, ст. 633), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Всі товариства й спілки та інші об'єднання, що не мають на меті одержання прибутків для здійснення своєї діяльності на терені УСРР повинні зареєструватись порядком, зазначеним в таких статтях:

Примітка 1. Чинність цього закону припадає і на ті з товариств, що не ставлять за мету одержання прибутку, які, виданими до сього часу окремими законами, мали инший порядок реєстрації.

Примітка 2. Чинности ст. 1 та 1 примітки до неї цієї постанови не поширюються на організації професійні, об'єднані ВЦРПС, артілі, кооперативні та меліоративні товариств, які організації діють на підставі спеціальних законоположень. Одначе, з метою обліку—про всі такі об'єднання—підлеглі органи, крім професіюлок—подають що-місяця відомости до зазначених в ст. 2 цієї постанови Комісії.

2. Для розгляду справ про реєстрацію статутів—встановлюються Міжвідомственні Комісії по Товариствах та Спілках (Міжкорад)—Центральна Комісія при НКСВ та Губерніяльні—при Відділах Управління Губвиконкомів.

3. Центральна Комісія складається з представників: НКСВ (голова), НКЮ та Півдбюро ВЦРПС, Губерніяльні Комісії—з представників: Відділу Управління (голова), президії Раднарсуду та Губрадпрофу.

Примітка. При розгляді статутів, що стосуються до інтересів тих чи инших відомств—обов'язково запрошуються останні і в випадку необхідности їхні представники викликаються в засідання Комісії.

4. До компетенції Губерніяльних Комісій відносяться розгляд та реєстрація статутів всіх об'єднань, район діяльності котрих не сягає за межі губернії і що їм при цьому не надаються будь-які особливі переваги, привілеї та пільги.

5. Статути Товариств та Спілок з районом діяльності на всю Україну або, бодай, на терен більший одної губернії, а також ті, що їм назначається в статуті надання будь яких пільг, переваг чи привілей.

Примітка. Віданню Центральної Комісії підлягають всі статути об'єднань чужоземців, бодай з районом діяльності меншим губернії.

6. Бажаючи створити Товариство чи Спілку в порядку цього закону,—подають про те виплачені встановленими зборами заяви до Комісії по справах про Товариства та Спілки з прикладанням трьох примірників проекту статуту.

Примітка. Клопотання про реєстрацію статуту, що підлягає розгляду Центральної Комісії—подається до Губерніальної Комісії зазначеним в статуті місцем перебування Правління, яка, разом зі своїм висновком—подає його до Центральної Комісії. Товариства та Спілки Всеукраїнського масштабу з Правлінням в м. Харкові подають свої статути безпосередньо до Центральної Комісії.

7. Під заявою повинні бути засвідчені встановленим ладом підписи—не менш 10-ти фундаторів. В заяві повинно зазначити адресу заявників в губ. місті і їх постійне місце перебування.

8. В статуті повинно бути зазначеним: 1) назва Товариства чи Спілки, їх мета, округа та форми діяльності, 2) порядок вступу та виходу членів, 3) розмір членських внесків та порядок їх виплати 4) оклад та організація розпорядчих органів, засоби до їхнього створення та поповнення, предмети їх відання та місце перебування, 5) терміни та порядок скликання загальних зборів та 6) порядок ведення звітності та завідування господарською стороною діяльності організації, 7) порядок змінення статуту, 8) порядок ліквідації товариства.

Примітка 1. До статуту можна включити постанови, що визначають відношення членів товариства чи спілки поміж собою, відношення товариства чи спілки до третіх осіб, а також і інші постанови.

Примітка 2. В реєстрації повинно відмовити, коли товариство чи спілка, що встановлюються—по своїй меті та методах діяльності—суперечать Конституції УСРР та її законам.

Примітка 3. Коли статутом товариству та спілці надаються окремі пільги та переваги, що можуть встановлятися лишень законодавчим ладом—то від Центральної Комісії залежить—або відмовити в реєстрації статуту, або—ввійти через НКСВ до РНК з пропозицією про надання зазначених в статуті пільг.

9. На Народній Комісаріят Справ Внутрішніх та Відділи Управління покладається нагляд за законністю діяльності Товариств та Спілок і їх Відділів з'окрема Відділом Управління та Народньому Комісаріатові Справ Внутрішніх—віддається право знайомитись з грошовими та господарськими операціями встановлених та зареєстрованих Товариств і Спілок з точки зору їх відповідности законам УСРР та затвердженим і зареєстрованим статутом.

10. На випадок виявлення в діяльності зареєстрованих Товариств та Спілок—ділів та методів, зазначених в примітці 2 до ст. 8—Народній Комісаріят Справ Внутрішніх або Відділ Управління Губвиконкому по належності—роблять постанову про їх закриття та ліквідацію їхньої діяльності.

Примітка. Скарги на зазначені в сій статті постанови,—перепроводжуються до остаточного розгляду в Центральну Комісію. Коли Центральна Комісія розглядає статут як перша інстанція—то скарги на постанови її можуть подаватись до Колегії НКСВ.

11. При відхиленні Товариств та Спілок від їх статутів—але без виявлення в їх діяльності ознак, зазначених в прим. 2, ст. 8-ї—перед піднесенням питання про зачинення сих організацій—їм мусить бути віддана можливість вжити за пропозицією Відділу Управління або Народнього Комісаріату Справ Внутрішніх в призначений термін заходів що до усунення припущених порушень. При невиконанні цієї

пропозиції—Народній Комісаріят Справ Внутрішніх або Відділ Управління по належності—зачиняють Товариство чи Спілку.

12. Всі вже існуючі об'єднання, крім зазначених в прим. 2, ст. 1—незалежно від часу та порядку свого виникнення—обов'язані в місяцевий термін зо дня оголошення сього закону—подати для перереєстрації свої статuti в порядку, зазначенім для об'єднань—що створюються наново. Об'єднання, що не подадуть в зазначений термін своїх статутів а також і ті, що їм на протязі одного місяця буде відмовлено в перереєстрації—вважаються за покінчивші своє існування.

13. На протязі місяця зо дня подачі статуту Комісія (Центральна чи Губерніяльна) повинна винести свою постанову про реєстрацію статуту чи відмову в сьому. Коли товариство не може бути зареєстрованим через недостачу необхідних відомостей—то Комісія в праві пропонувати фундаторам подати зазначені відомости. Така пропозиція перериває місяцевого терміну.

14. У випадку відмови в реєстрації статуту, фундатори можуть одержувати копію постанови відмовлення, з зазначенням його підстав.

15. На відмову Губерніяльної Комісії в реєстрації статуту—можна подати в місяцевий термін скаргу до Центральної Комісії.

16. Коли на протязі місяцевого терміну не буде винесена постанова про реєстрацію статуту або відмова в реєстрації—фундатори мають право розпочати діяльність Товариства чи Спілки.

17. Комісії можуть викликати на свої засідання фундаторів для словесних пояснень.

18. Про реєстрацію статуту Комісія публікує в місцевім губерніяльнім офіційнім органі преси. Фундатори обов'язані подати до Комісії необхідні для публікації кошти одночасно з подачею статуту до реєстрації.

Публікації про статuti, зареєстровані Центральною Комісією—робиться в „Вістях ВУЦВК“.

19. Про всі розглянені статuti, так зареєстровані як і не зареєстровані—Губерніяльні Комісії подають відомости до Центральної додаючи оден примірник статуту.

20. Комісії своїх штатів не мають, але користуються апаратами НКСВ та Губерніяльних Відділів Управління.

21. Винуваті в порушенні ст. 1 та 12 цієї постанови підлягають судовій відповідальности в загально—визначенім порядку.

22. Наркомсправнутр., за погодженням з НКЮ, може видавати необхідні інструкції в розвиток цієї постанови.

м. Харків, дня 1 листопаду 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 5 грудня 1922 р., ч. 274.

688.

Про Надзвичайні Сесії Губревтрибуналів.

В зв'язку зі скасуванням Військових Відділів Губревтрибуналів пунктом „д“ статті 2-ї постанови ВУЦВК од 13 вересня 1922 р. „Про надання чинности Кримінально-Процесуальному Кодексу УСРР“ (36. Уз., ч. 41, ст. 598, 1922 р.) і в зміну постанови ВУЦВК'у од 17-VII-22 р.

(Зб. Узак. 1922 р., ч. 31, ст. 479), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Міркування по справах, згаданих в п. 1 постанови „Про надзвичайні Сесії Військових Відділів Губревтрибуналів“, переводяться в Надзвичайних Сесіях Губревтрибуналу.

2. Правила, встановлені постановою ВУЦВК'у од 17-го липня 1922 року. „Про Надзвичайні Сесії Військових Відділів Губревтрибуналів“ (Зб. Узак. 1922 р., ч. 31, ст. 479) про порядок організації й судопереведення Надзвичайних Сесій Військових Відділів Губревтрибуналів, заховують силу у відношенні Надзвичайних Сесій Губревтрибуналів.

м. Харків, дня 1 листопаду 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.
Секретар ВУЦВК'у *А. Іванов*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 25 листопаду 1922 р. ч. 266.

689. Про головне Українське Управління по евакуації населення.

Беручи до уваги погодження поміж НКСВ УСРР та РСФФР—Президія ВУЦВК ухвалила:

1. Українське Головне Управління по евакуації населення (Укрголовевак) входить в склад Народнього Комісаріяту Справ Внутрішніх на правах самостійного Управління.

2. Начальник Управління призначається НКСВ УСРР за погодженням з НКСВ РСФФР.

3. Начальник Укрголовеваку або його Заступник є одночасно Окремовповноваженим Центреваку на Україні.

4. Укрголовевак бере до керівництва плани та розпорядження Центреваку РСФФР.

5. Укрголовевак фінансується та постачається безпосередньо Центреваком і дає звіт останньому за ustalеними ним формами.

6. Місцеві органи Укрголовевака організуються і чинять в ладі встановленім для місцевих органів Центреваку.

7. НКСВ УСРР проповувати терміново розробити положення про Укрголовевак.

м. Харків, дня 1 листопаду 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.
Секретар ВУЦВК'у *Іванов*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 25 листопаду 1922 р., ч. 266.

Збірник У законень та Роспоряджень

25932. Робітничче-Селянського Уряду України.

Ч. 47

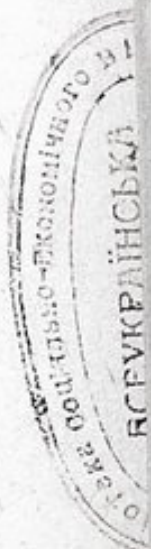
12 грудня 1922 року.

Ч. 47

З М І С Т:

(31 жовтня, 1—15 листопаду 1922 року).

- Ст. 690. Про покладення на відповідальних робітників установ обов'язків припускати агентів посередніх податків до обліку та перевірки оподаткованих акцизом документів (постанова).
691. Амністія (постанова).
692. Формула урочистої обітниці при вступі до Робітничче-Селянської Міліції (постанова).
693. Про заборону випуску грошових з'обов'язань на пред'явника (постанова).
694. Про підвищення плати за перевозку пасажирів, а також за перевозку пакунків та вантажу шляхами сполучення (постанова).
695. Про преміювання затримувачів контрабанди та реалізацію конфіскованого митними установами та безхозяйного майна (постанова).
696. Інструкція про порядок преміювання затримувачів контрабанди (інструкція).
697. Інструкція про переведення митницями продажу краму з торгів (інструкція).
698. Про зміну мита на розкладене сало, що привозиться за кордону.
699. Про скасування вивозного мита на марганцеву руду (постанова).
700. Про улаштування ломбардів (позичкових кас) (постанова).
701. Про випуск державної виграшної позики (постанова).
702. Про подання відомостей про підряди та поставки до Губерніяльних Фінансових Відділів (постанова).
703. Про випуск до обігу грошових знаків зразку 1923 року (постанова).
704. Про підвищення такс за користування поштою, телеграфом та радіо-телеграфом (постанова).
705. Про заріз худоби і торгівлю м'ясними продуктами (постанова).
706. Про право забудовання (постанова).
707. Про організацію окружного агрономічного відділу шляхів сполучення (постанова).
708. Про безмитний провіз краму з одної Радянської Республіки до іншої (постанова).
709. Про зміну розмірів акцизного оподаткування та особливого патентного акцизного збору (постанова).
710. Про доповнення Кримінального Кодексу статтею 102 „Про відповідальність за порушення правил про охорону архівів“ (постанова).
711. Положення про податок з привселюдних видовищ та розваг (положення).
712. Про ускоршене збирання податків (постанова).

Постанова Ради Народніх Комісарів.

690. Про покладення на відповідальних робітників установ обов'язнів припускати агентів посередніх податків до обліку та перевірки оподаткованих акцизом документів.

На підставі постанови Ради Праці й Оборони від 13-го жовтня 1922 року, Рада Народніх Комісарів визначає:

1. З метою усунення перешкод що до обліку предметів, оподатковуваних акцизом, на відповідальних керівників всіх державних та громадських установ, що в їхніх коморах знаходяться підлеглі оподаткуванню акцизом предмети, кладеться обов'язок уможливити безперешкодний доступ агентам посередніх податків до цих комор для обліку підакцизних предметів, а також подавати для огляду книги та документи.

2. Неприпускання агентів посереднього податку до комор державних та громадських установ, що в них знаходяться предмети підлеглі акцизному оподаткуванню, відповідальними керівниками установ—карається, як надужиття владою, по ст. 106 Кримінального Кодексу; неподання агентам посереднього податку зазначеними керівниками для огляду книг та документів—карається по ст. 118 Кримінального Кодексу.

м. Харків, 31-го жовтня 1922 року.

Голова Ради Народніх Комісарів *Раковський*.

Керуючий Справами Радноркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВКУ“ від 14 січня 1923 р., ч. 9.

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

691.

Амністія.

У відзначення радісних днів 5-тиріччя Жовтневої Революції Всеукраїнський Центральний Виконавчий комітет ухвалив:

1. Звільнити від відповідальності всіх підпавших в адміністративному порядку карам за порушення обов'язкових постанов, а також покараних в порядку дисциплінарному.

2. Цілковито звільнити од покарання всіх засуджених до умовного позбавлення волі.

3. Звільнити од покарання засуджених до позбавлення волі на термін до одного року включно, або до примусової праці без утримання під вартою.

4. Звільнити від покарання всіх осіб засуджених за вчинення в визнаних голодними районах, в період з 15-го жовтня 1921 року по 15-е жовтня 1922 р., крадіжок, привласнень, або рострати продуктів і річей харчування для особистого споживання.

5. Скоротити термін покарань не менш, як на одну третину, і не більш, як на половину, засудженим до позбавлення волі або до примусової праці на термін більш одного року.

Примітка. При вирахуванні терміну належить прикладати, як вихідний, той термін, який підлягає відбуванню заподіявшим злочин після вжитку до його попередньої амністії.

6. Амністія не поширюється на осіб засуджених за тяжкі контр-революційні вчинки, узгляднені ст. ст. 57—67. Кримінального Кодексу, урядові злочини, завбачені ст. ст. 110 та 111 Кримінального Кодексу, за хабарництво, при обтяжуючих обставинах, узгляднене п. п. „а“, „б“ та „в“ 2-ї частини

ст. 114 Кримінального Кодексу, за виготовання з метою збуту самогону, а також за повторне вчинення будь-якого злочину, за яке засуджений раніше вже відбув покарання.

7. Для прикладення амністії до осіб, що відбувають покарання в місцях ув'язнення, в тому числі й до осіб, засуджених нині скасованими органами ВУНК, утворити по місцю відбування покарання окремі Губерніяльні комісії в складі: прокурора, начальника Губвідділу ДПУ, Голови Губревтрибуналу й Голови Губраднарсуду, або їх замісників.

Для найскоршого прикладення амністії в повітових місцях ув'язнення, Губкомісіям, у випадкові необхідності, надається вилучати повітові підкомісії в складі представників тих же відомств.

Прикладання амністії до осіб, засуджених ВУЦВК, незалежно від місця відбування цима особами кари, покласти на Центральну Комісію в складі: представників Відділу Прокуратури НКЮ, представника ДПУ й Найвищого Трибуналу ВУЦВК'у.

8. Прикладення амністії до інших засуджених і підпавших стягненням, крім випадків, узгоджених в попередній ст. 7-й, покладається на судові місця або адміністративні органи, що ухвалили вирок, або наклали стягнення, по приналежності.

9. У відношенні до осіб, притягнених до відповідальності за діяння, вчинені до менту оголошення цієї амністії, але постановою про стягнення або вирок про яких ще неухвалений або не набрав чинності, амністія прикладається в такому порядку:

а) справи по обвинуваченню в злочинах, за вчинення яких найвища межа покарання, згідно закону, не перевищує примусової праці, без утримання під вартою, або позбавлення волі на термін до одного року, припиняються переведенням органами прокурорського догляду й судовими та адміністративними органами по приналежності;

б) по всіх інших справах амністія прикладається при ухваленні вироку;

в) по справах, що перебувають у розгляді касаційної інстанції, питання про прикладання амністії вирішується останньою.

Примітка. Справи, що мають порушуватися не инакше, як шляхом скарги ушкодженого (ст. 10 Кримінально-Процесуального Кодексу), не можуть бути припинені переведенням без заяви ушкодженого, але суд, при ухвалі вироку, мусить прикладати амністію на загальних підставах.

10. У відношенні до всіх осіб, засуджених до найвищої кари, вирок над якими ще не виконаний, а також до тих, які будуть присуджені до найвищої міри покарання за діяння, вчинені з дня цієї постанови, судові органи з'обов'язані поставити питання про заміну розстрілів, слідуючою по суворості карою, й вирішити в залежності від обставин справи й революційного сумління.

11. Переведення в життя цієї постанови мусять закінчитись в місячний термін з дня оголошення цієї постанови.

12. Скарги на прикладення або пеналежне прикладення амністії органами, що її прикладають, подаються через прокурора, останній надсилає їх до відповідної інстанції зі своїм висновком.

13. Скарги на хибні постанови Комісії по прикладенню амністії (ст. 7-а) приносяться безпосередньо до Центральної Комісії, зазначеної в ст. 7-й цієї постанови.

14. В окремих випадках органам, що прикладають амністію, надається право порушувати перед ВУЦВК'ом клопотання про неприкладення амністії або прикладення її в обсязі, що перевищує зазначені в цій постанові.

15. Загальний догляд за переведенням в життя цієї постанови покладається на НКЮ, якому доручається видати відповідну інструкцію.

16. Комісіям, узглядненим п. 7, негайно стати до прикладення амністії в місцях ув'язнення і, в першу чергу, здійснити її у відношенні до осіб, що підлягають звільненню з-під варти.

17. Цій постанові надати чинності по телеграфу.

м. Харків, дня 4 листопада 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретарь ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 25 листопада 1922 р., ч. 266.

692. Формула урочистої обітниці при вступі до Робітничо-Селянської міліції.

Президія ВУЦВК ухвалила затвердити нижченаведену формулу урочистої обітниці при вступі до Робітничо-Селянської міліції:

1. Я, син трудового народу, громадянин Радянської Республіки, беру на себе з'обов'язання Червоного Міліціонера Робітничо-Селянської Міліції.

2. Перед лицем працюючих клясе Радянської України, Росії та всього світу, я з'обов'язуюсь нести ці з'обов'язання з гідністю, сумлінно вивчати військову міліційну справу, і, як зінця ока, пильнувати про сохрانیсть військового та народнього майна від псування та розкраду.

3. Я з'обов'язуюсь точно й неухильно додержуватися революційної дисципліни і без заперечень виконувати всі накази старшинства, Владою Робітничо-Селянського Уряду постановленого.

4. Я з'обов'язуюсь стримувати себе й товаришів від усяких вчинків, що ганблять гідність міліціонера Радянської Республіки і всі свої думки й діяльність скеровувати на зміцнення Радянської Влади та захист всіх працюючих.

5. Я з'обов'язуюсь по першому заклик Радянського Уряду виступити на захист Радянської Республіки від всяких небезпек та замахів з боку всіх її ворогів і, в боротьбі за Федеративну Радянську Республіку, за справу соціалізму та братерство народів—не жаліти ані своїх сил, ані життя.

6. Коли зловнам'ясно ухилюсь від цієї моєї урочистої обітниці, то нехай загальне презирство буде мені долею і рука Революційного Закону нехай мене покарає.

м. Харків, дня 11 листопада 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Іванов.*

Секретарь *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 2 грудня 1922 р., ч. 272.

Постанови Ради Народніх Комісарів.

693. Про заборону випуску грошових з'обов'язань на пред'явника.

З метою урегулювання грошового обігу Республіки, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Випуск будь якими установами та підприємствами грошових з'обов'язань на пред'явника (облігацій, бон, вкладних квитків, позичкових свідоцтв і ин.)

дозволяється не інакше, як в силу постанови Ради Народніх Комісарів, по поданню Уповноваженого Народнього Комісаріату Фінансів.

2. Випуск грошових з'обов'язань в порушення ст. 1 цієї постанови визнається підрубкою грошових знаків і карається по 85 ст. Кримінального Кодекса.

м. Харків, дня 14 листопаду 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Клименко*.

Керуючій Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 23 грудня 1922 р., ч. 290.

694. Про підвищення плати за перевозку пасажирів, а також за перевозку пакунків та вантажу шляхами сполучення.

На підставі постанови РНК РСФРР від 27/x—22 р., оголошеної в ч. 244/1683 „Известій ВЦК“ від 28/x—22 р., та в зміну своїх постанов від 9 червня (Збірн. Узак. 1922 р., ч. 27, ст. 417) та від 24 жовтня 1922 р. (Збірн. Узак. 1922 р., ч. 45, ст. 658), Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Підвищити з 1-го листопаду 1922 р. перевізну плату за переїзд пасажирів, а також за перевозку пакунків та вантажу по залізницях:

а) у відношенні до пасажирів—на 50 відсот. проти плат, встановлених постановою РНК від 20 жовтня 1922 р.;

б) у відношенні пакунків та вантажу, що перевозяться пасажирською швидкістю—на 25 відсотків проти плат, встановлених постановою РНК від 9 червня 1922 р.;

в) в відношенні вантажів, що перевозяться з малою швидкістю—на 25 відсотк. проти плат, встановлених тією ж постановою.

2. Діючі додаткові та інші збори, що справляються на транспорті в відповідності зі зміненням залізничних тарифів (п. 1), змінюються одночасно роспорядженням Уповнаркомшляху.

м. Харків, дня 14 листопаду 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Клименко*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях „ВУЦВК'у“ від 26 грудня 1922 р., ч. 292.

695. Про преміювання затримувачів контрабанди та реалізацію конфіскованого митними установами та безхозяйного майна.

На підставі постанови РНК РСФРР від 14/УІІ—1922 р. „Про преміювання затримувачів котрабанди та реалізацію конфіскованого митними установами та безхозяйного майна“, оголошеної в „Известіях ВЦК“ від 27/УІІ—1922 р. ч. 166/1605, Рада Народніх Комісарів, в зміну свого декрету від 15 листопаду 1921 р. „Про порядок реквізиції та конфіскації майна приватних осіб та товариств (Збірн. Узак. 1921 р. ч. 23, ст. 687) і постанови своєї від 26 липня 1921 р. „Про поліпшення справи соціального забезпечення робітників, селян та родин червоноармійців“ (Збірн. Узак. 1921 р. ч. 14, ст. 390), інструкції від 7/УІ—1922 р. „Про повернення конфіскованого та безхозяйного майна до фонду соціального забезпечення“ (Збірн. Уз. 1922 р. ч. 27, ст. 415) та постанови своєї від 30 серпня 1921 р. „Про заходи боротьби з контрабандою та про натурпреміювання за затриманий крам“ (Збірн. Узак. 1921 р., ч. 16, ст. 989) ухвалила:

1. Всі речі та крам, затримані митними установами та конфісковані по суду й шляхом адміністративним—продаються з торгів, за винятком коштовних металів, цінних паперів та иншого краму, що його перелік доручається виробити Уповнаркомфіну, за погодженням з Уповнаркомзовнішторгом, в тижневий, термін.

2. Кошти, одержані від реалізації конфіскованих річей, розподіляються таким чином: 70% за утриманням з них сум, що пішли на витрати по перевальці та продажу конфіскованого краму і поведенню справ в суді, ідуть на винагородження затримувача контрабанди, а решта 30%—або в прибуток Народнього Комісаріату Соціального Забезпечення, коли вони одержані від продажу річей першої необхідности та широккого споживання, або в загальний прибуток скарбниці в инших випадках.

м. Харків, 14 листопаду 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Клименко*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 8 грудня 1922 р., ч. 277.

696. Інструкція про порядок преміювання затримувачів контрабанди.

В розвиток постанови Раднаркому від 14-го листопаду 1922 року „Про преміювання затримувачів контрабанди та реалізацію конфіскованого митними установами та безхозяйного майна“—Рада Народніх Комісарів ухвалила.

1. Увесь будь-ким затриманий—так в районі чинности митних установ, як і поза цим районом—крам, коштовність та річі, зазначені в ст. 14 декрету РНК від 15-го листопаду 1921 року (Зб. Уз. 1921 року, ч. 23, ст. 687), що привозяться та вивозяться за кордон, доставляються до найближчих митних установ, де зберігаються до роз'язання справ про них митними установами або судом.

2. Після надання чинности постанові митустанов або вирокам судів про конфіскацію краму, останній призначається до продажу на найблизчі торги. Торги повинні переводитись не менш одного разу на місяць.

3. З коштів, одержаних від реалізації зазначеного в п. 2 краму, а також від платньої передачі вищим відомствам, 30% йдуть, згідно постанови РНК від 14-го листопаду 1922 року „Про преміювання затримувачів контрабанди та реалізацію конфіскованого митними установами та безхозяйного майна“, в прибуток Наркомсобезу, або в прибуток держави, в залежности від умов, зазначених в п. 2 декрету від 14 листопаду 1922 р., а решта 70% за відрахуванням з них суми, що пішла на судові витрати, перевозку та реалізацію (що вважається за 100), розподіляється в виді нагородної суми так: 1) 33% видаються безпосереднім затримувачам; 2) 20%—посереднім затримувачам; 3) 20% видаються тому відомству чи установі, що його представником переведене затримання. Коли в затриманні брали участь двоє відомств чи більше, зазначені 20% розподіляються порівню. В випадку, коли затримання переведене приватною особою, 20% розподіляються так: половина Укрмитокрузі, друга половина—поміж Відділом ДПУ та Українською Округою Корпусу Прикордохорони; 4) 20%—Митній Окрузі і 5) 7%—Митниці, що переводить конфіскацію по даній справі.

Примітка 1. У випадку відсутности посередніх затримувачів—20% відраховані на їх користь розподіляються: $\frac{1}{2}$ —Українській Митній Окрузі Корпусу Прикордохорони, а друга половина—поділяється порівню поміж Митною Округою та відповідним Відділом ДПУ.

Примітка 2. Особам, що брали посередню участь в затриманні контрабанди, слід вважати: 1) тих, що подали ту чи иншу допомогу в затри-

манні контрабанди, 2) осіб, повідомивших про контрабанду з тим, що ці останні одержують не менше половини винагородної суми, призначеної затримувачам або повністю, коли, крім їх, останніх не мається.

4. При заяві затримувача контрабанди про його бажання одержати належну йому премію раніш продажу затриманого ним краму-остання-у випадку, коли на протязі 7-денного терміну не надійшла скарга по данній справі, видається йому з сум, що асигнуються митустановою за окремим підподілом видаткового кошторису Митного відомства, преміяльного фонду та інших спеціальних коштів, з тим, що в рахунок належних затримувачеві премій видається половина належної йому по закону винагороди, нарахованої з оцінки краму, а остаточний розрахунок переводиться після реалізації краму.

5. Всі питання про видачу премій за контрабанду роз'язуються Радою Митниці.

6. Особи, що мають право на одержання винагороди, коли вони висвідчені в будь-яких неправильних та сумлінних чинностях при виявленні та затриманні контрабанди, а саме: в засвоєнні контрабандного краму або частини його, в навмиснім незатриманні пачкарів, позбавлення винагороди за постановою митустанови з поверненням нагородних грошей до преміяльного фонду; а про зловчинки повідомляють прокурорський догляд для притягнення винуватих до відповідальности; у відношенні службових осіб також їхньому начальству.

7. Скарги на неправильні з огляду зацікавлених осіб нагороди-можна подавати до Укрмитокруги через Митустанову в семиденний термін з дня постанови Митниці про розподіл нагород з тим, що постанови Митокруги є остаточними і оголошуються зацікавленими особами через Митустанову.

8. Гроші, призначені для нагороди приватним особам, що повідомляли Митустанову про місце свого перебування, надсилаються по зазначеній ними адресі, а призначені особам, що мають посади, відсилаються через їхнє начальство по місцю служби.

9. Коли місце перебування приватних осіб, що їм належать винагородні гроші,—невідоме,—то відраховані їм гроші зберігаються до заявки на протязі шести місяців з дня виставлення в митустанові, на виднім для всіх місці, оголошення про надходження грошей належних цим особам. Після закінчення цього терміну несправлені гроші повертаються до преміяльного фонду.

10. Коли контрабандний крам затримано без провозників, особам, бравшим участь в виявленні контрабандного краму, видається лишень $\frac{3}{4}$ належної їм нагороди, решта ж видається особам, якими на протязі місяцевого терміну буде виявлений та вказаний провозник або власник цього краму, про що на дверях митниці вивішується оголошення. По закінченні цього терміну, при невиявленні пачкарів або власника цього краму— $\frac{1}{4}$ частини нагороди, що лишилась невиданою, надходить до збільшення преміяльного фонду.

Примітка. Преміяльний фонд призначається для видачі нагород затримувачам контрабанди в випадках:

- а) затримання краму, який не належить до продажу з торгів;
- б) коли належна нагорода малозначна, або коли вона законом не зазначена;
- в) коли затриманий крам та засоби перевозки звільняються від відібрання, а ті, що затримали та виявили контрабанду, виявили особливу щирість та принесли особливу користь;
- г) за затримання пачкарів (без краму).

Призначення нагороди в зазначених випадках, згідно обставин справи, надається Укрмитокрузі по поданнях митустанов.

11. При розподілі справленої за пачкарство пені, 10% надходять до прибутку казни, 10% надходять до прибутку Наркомсоцзабезу, 10% на зміцнення преміяльного фонду, 10% митній установі, що переводить конфіскацію по данному затриманню, 20% органам міліції, 20 Укрмитокрузі, 10% Українській округі Корпусу Прикордохорони та 10% установі, що її співробітником було

переведене затримання. В випадку, коли затримувачем є приватна особа-останні 10% йдуть на її користь, або повертаються до прибутку казни, коли не будуть справлені на протязі місяцевого терміну.

м. Харків, дня 14-го листопада 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Клименко*.

Керуючий справам Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 3 лютого 1923 р., ч. 24.

697. Інструкція про переведення митницями продажу краму з торгів.

В розвиток своєї постанови від 14-го листопада 1922 року „Про преміювання затримувачів пачкарства, реалізацію конфіскованого митними установами та безгосподарного майна“ (Зібр. Узак. 1922 року ч. 47, ст. 695.) Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Пачкарській крам та речі після набуття законної чинності судовим вироком постанови митниці про їхню конфіскацію, підлягають продажу митницями з торгів в порядку, зазначеному в наступних статтях.

Примітка. Крам та речі, що скоро пеуються, продаються негайно після складання опису та оцінки з повідомленням про те начальника Української Митної Округи.

2. Як що, в наслідок місцевих умов, митна установа або начальник Округи визнає, що саме той-то крам або речі не можуть бути продані в даній місцевості, то після розпорядження начальника Округи, продаж може бути перенесений в иншу митну устанovu.

3. Про переведення торгів митниці за тижень до призначеного дня оповіщує в місцевих газетах, а при потребі—в „Вістях ВУЦВК“ та вивіщує оповістку на дверях митн. установи.

4. Публікація та оповістка мусять мати в собі точну вказівку на:

а) день, годину та місце переведення торгів;

б) рід, гатунок, якість, та кількість краму;

в) оцінку краму, з якої починається торг.

5. Продаж краму та річей переводиться гуртом не менш одного разу на місяць, в залежності від місцевих умов.

6. Для переведення торгів начальник Митниці призначає одного з своїх співробітників; другий співробітник призначається ним для догляду за правильною одбування торгів, він обов'язаний бути присутнім при торгах невідступно.

7. Торг розпочинається з оціночної суми краму з доданням до цієї суми нарахованих митних зборів та, в належних випадках, акцизу

Примітка. При стяганню акцизу накладаються встановлені знаки.

8. На випадок значної різниці поміж зазначеною в ст. 7, оцінкою підлеглого продажу краму та ринковою його, на день торгів, ціною розпорядженням керуючого Митницею оцінка переводиться наново.

9. В торгах не мають права брати участі співробітники митних установ, члени їх родин та кривні родичі.

10. Незакінчений торг, протягом одного дня продовжується без особної про те оповістки в безпосередньо наступні далі робочі дні аж до цілковитого його закінчення.

11. Речі, призначені до продажу, залишаються за пропозовцями найвищої ціни. Покупець обов'язаний внести слідом по закінченню торгу за придбаний ним крам, або річ, завдаток розміром не менш $\frac{1}{5}$ частини ціни, що за неї крам або річ залишилась за ним, а решту—не пізніш наступного дня.

Примітка. Представнику НКСоцзабезу надається переважне право залишення за НКСоцзабезом речей призначених до продажу з торгів, що можуть стати необхідними для постачання установ НКСоцзабезу.

12. Покупець, що не вніс зазначеного в ст. 11 завдатку, усувається від дальшої участі в торгах.

Невиплачений завдаток стягається з нього в порядку адміністративного стягнення та приєднується до одержаної з продажу суми.

13. Продані речі видаються покупцеві не інакше, як після виплати цілком запропонованої ним на торгах ціни.

У випадках неоплати в термін речей завдаток не повертається, а приєднується до суми, що має бути одержаною від нового продажу тих же речей.

14. Гроші за проданим з торгів крам приймає від покупців особа, що провадила торги та передає до митної установи для зараховання до депозит митниці.

15. Торги визначаються неодбуваннями:

а) коли не з'явиться ніхто торгуватись;

б) коли з тих, що з'явилися, ніхто не дасть підвищення на початкову суму розпочину торгів;

в) коли покупець не внесе завдатку, або решту суми.

16. В випадкові неодбуття торгів призначаються, не пізніше 2-х тижневого терміну, з додержанням ст.ст. 3 та 4-ої цієї інструкції, другі торги з тим, що крам, неспроданий через високу оцінку на перших торгах, переоцінюється митницею так, аби переоцінка краму не сягала понад ринкові ціни. Про наслідки переоцінки митниці повідомляє начальника Округи. Останній або затверджує переоцінку, або переносить торги до іншої митної установи.

17. Торг визнається недійсним, як що крам куплений особою, що не має права брати участі в торгах (ст. 9). На такий випадок спроданий крам забірається від покупця та знову продається. Внесені покупцем гроші прираховуються до одержаної від продажу суми. Новий торг переводиться, згідно правил проу перший або другий торг, згідно з тим, який торг був визнаний недійсним.

18. Крам, не спроданий на других торгах, реалізується будь яким іншим способом, найбільш вигідним, з повідомленням про те митної Округи.

19. Ось такий сконфіскований пачкарський крам:

а) чужоземна валюта та золото, срібло, платина, та метали платинової групи, в сирому виді, в монеті, в зливках та порошкові в будь-якій кількості передаються до скарбниці Уповнаркомфіну за оцінкову плату;

б) колекції, книги, малю та рисунки передаються Народньому Комісаріатові Освіти за плату, ним визначену.

Примітка. Речі музейного значіння передаються Наркомосові безплатно.

в) зброя, окрім мишлявської, вибухові матеріали, військове знаряддя, літаки, та їх частини, та польові біноклі передаються до окружних Артилерійських керувань за плату, ними визначену;

г) телеграфне та радіо-телеграфне майно — Уповнаркомштелю за плату, ним визначену;

д) поштові марки, російські та иноземні, передаються відділу Філателії при Уповнаркомзовнішторгові, за плату, ним визначену;

е) шкідливі для УСРР та для Радянських Республік, до Федерації приналежних, в політичному та економічному відношенні документи, твори друку, кліше, фотографії, кіно-стемки, рукописи, рисунки та малюнки передаються безплатно органам Держполіткерування;

є) кокаїн, морфій та інші отруєні та вільно вилізаючі створива, а також готові препарати, ліки та патентові засоби не дозволені для вільного продажу, але які випускаються з аптек по рецептах лікарів, передаються Наркомздорову за плату, згідно державної гуртової тарифної оцінки цих засобів;

ж) речі, заборонені до привозу згідно тарифу та квитки чужоземних лоторей (так звані лоторейні позики приватних осіб, компаній та міст) передаються Уповнаркомзовнішторгові для експортного фонду за погоджену плату;

з) документи майнового характеру, що підлягають конфіскації, згідно існуючих правил, передаються НКЮ.

и) спирт (етіловий) так сирій, як і ректифікований, передається Спиртотрестові за плату, згідно встановлених цін; виноградові вина та горільчані вироби ріжного роду передаються також за плату Виноградарському тресту або Наркомздорові приналежно;

і) анульовані цінні папери передаються безплатно Уповнаркомфінансові.

20. Такі сконфісковані речі, крам та тварина підлягають знищенню з складанням про те актів в установленій формі:

а) голуби будь якої породи,

б) курильний олій та гашви, а також будь-які прилади для куріння опіуму;

в) рибальські ягоди, або кукульвар;

г) етикетки, наковки всілякого роду з точними знаками;

д) посуд з подвійним дном у випадках визнання не підлягаючим продажу;

е) зіпсуті продукти;

Примітка. порнографічні й т. и. речі передаються для знищення до Української Митної Округи.

21. За речі, зазначені в ст. 19-ій цієї інструкції, вартість вноситься установами, яким вони передаються до депозиту відповідної митниці, котрою зазначена сума розподіляється, згідно ст. 2-ої декрету 14-го листопаду 1922 р. „Про преміювання затримувачів пачкарства та реалізацію сконфіскованого митними установами та безгосподарного майна“, (Збір. Узак. 1922 р., ч. 47, ст. 695).

22. Продавці з торгів крам, що підлягає митному тавруванню, випускається митницею для внутрішнього обігу особам, що його купили на торгах після належного таврування. На крам не підлягаючий митному тавруванню, видаються митницею особні засвідчуючі квитки.

23. До участі в переоцінці краму в порядку ст. ст. 8-ої, та 16-ої, для присутності при переведенню торгів та знищенню краму, запрошуються представники НКДержконтролю, Уповнаркомфінансу, та Д. П. У.; неприбуття їх не є перешкодою до переведення зазначеної акції.

24. Що до переведених торгів на відповідних розписах догляду робиться відмітка, в якій зазначається:

а) час та місце продажу,

б) найвища запропонована ціна,

в) коли торг не відбудеться—причини його невідбуття.

25. Скарги на неправильність переведених торгів подаються в 7-ми денний речивець з переведення торгу до Української Митної Округи. Постанови останньої, після цих скарг, рахуються остаточними та дальшому оскарженню не підлягають.

м. Харків, дня 14-го листопаду 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Клименко*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 28 грудня 1922 р., ч. 294.

698. Про зміну мита на розкладене сало, що привозиться з-за кордону.

На підставі постанови Раднаркому РСФРР від 20 жовтня 1922-го року „Про зміну мита на розкладене сало, що привозиться з-за кордону“ („Ізвестія ВЦК“ від 27-го жовтня 1922 р. ч. 243/1683), Рада Народніх Комісарів

1. Пункти 1 та 3 ст. 51 митного тарифу по європейській торгівлі вик-

ухвалила:

п. 1. Сало животноє, топлене та штучне, (попознені жири та масло), крім зазначеного в п. цієї 51-ої ст., хоч розкладене але що має в собі не менш 20% глицеридів з тим, що загальний твір мусить бути не більш 42°C, з пуду бруто — 5 коп.

п. 3. Спермацет олеїновий, стеариновий та пальметиновий, кваси та їхні мішанини одна з одним, а також цей крам з домішкою глицеридів, не більш 20% з пуду—бруто 3 крб. 50 к.

2. Чинність цієї постанови поширюється на всі партії сала та іншого, зазначеного в сій постанові, краму, хочаб навіть і ввезені вже з-за кордону, але що з них ще не виплачене митом до менту одержання цього розпорядження на місцях.

м. Харків, дня 14 листопаду 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Клименко*.

Керуючий Справами Раднаркома *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК від 31 січня 1923 р., ч. 8.

699. Про скасування вивозного мита на марганцеву руду.

На підставі постанови Раднаркому РСФРР від 20-го жовтня 1922 р. (Ізвестія ВЦК від 27-го жовтня 1922 р., ч. 243/1682), Рада Народніх Комісарів ухвалила:

В змінення ст. 54 митного тарифу по відпускній торгівлі, затвердженого Раднаркомом УСРР 8-го серпня 1922 р. (Збірн. Узак. 1922 р., ч. 33, ст. 510), скасувати справляння вивозного мита на марганцеву руду і викласти зазначену статтю в слідуючій редакції: „Ст. 54. Руда марганцева—без мита“.

м. Харків, дня 14 листопаду 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Клименко*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 13 грудня 1922 р., ч. 281.

700. Про улаштування ломбардів (позичкових кас).

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. З метою надання бідуєчому міському населенню можливости користуватись приступним кредитом, мійські ради робітничих та селянських депутатів можуть відкрити при відділах комунального господарства ломбарди (позичкові каси) для видачі позик під ручні застави (включючи відсоткові і цінні папери).

2. Обсяг діяльності ломбардів (позичкових кас) і порядок їхньої відпо-, відальности за цілість прийнятих застав визначається статутом ломбарду що затверджується по згоді Уповнаркомфіву та Наркомвнусправ.

3. Дозволяється закладати ломбардів (позичкові каси) мішаного типу з участю приватного капіталу і на підставі особливих правил, що встановлені Уповнаркомфіном по згоді з НКВС і затверджені Раднаркомом.

4. Уповноважений Народнього Комісаріату Фінансів здійснює через належні свої органи нагляд за правильністю вчинків ломбардів (позичкових кас) і за виконанням ними вимог статуту.

5. Доручається Управлінню Уповноваженого Народнього Комісаріату Фінансів разом з Народнім Комісаріатом Справ Внутрішніх в місячний термін виробити нормальний (взірцевий) статут для ломбардів комунального типу.

м. Харків, дня 14 листопада 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Клименко*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 10 грудня 1922 р., ч. 279.

701. Про випуск державної вигрешної позики.

Рада Народніх Комісарів ухвалила надати чинності на терені УСРР наведеній нижче постанові РНК РСФРР від 31-го жовтня 1922 року „Про випуск державної вигрешної позики“ („Ізвестія ВЦК“ від 5-го листопада 1922 р., ч. 251/1690).

Постанова Ради Народніх Комісарів РСФРР.

Випустити державну вигрешну позикy на суму 100 мільйонів карбованців золотом, терміном на 10 років, починаючи з 1-го грудня 1922 року до 1-го грудня 1923 року на таких підставах:

1. Вигрешна позика випускається 10-ю серіями по 10 мільйонів карбованців кожна в облигаціях якості 5-ти карбованців (з одним числом) й якості 25 карбованців (з 5 числами).

2. На облигації позика нараховуються відсотки з розрахунку в 6% (шість) річних в золотій валюті. Терміни виплати відсотків призначаються на 1 червня і 1-е грудня.

3. Окрім виплати термінових відсотків на облигаціях позики робиться щороку тираж вигрешів: Для цієї мети в розпорядження Наркомфіну асигнується особливий вигрешний фонд в 10.000.000 карбованців золотом.

4. Тираж вигрешів переводиться в такі терміни: в 1923 році—1-го травня та 1-го вересня, в наступні роки з 1924 року по 1927 рік включно—кожного 1-го січня й 1-го липня, а з 1928 року по 1930 рік включно—одня тираж кожного 1-го січня; сума вигрешів на кожен тираж призначається до 1927 р. включно по 800.000 кар. зол., а з 1928 р.—1930 р. по 700.000 кар. зол.

5. В кожен з тиражів призначається по одному вигрешу в 100.000 кар. зол. по одному вигрешу в 50.000 к. зол., по два вигреші в 25.000 к. зол., по 5 шт.—в 10.000 зол., по 10-ти—в 5.000 к. зол., по 50—в 1000 к. зол., по 100—в 50 к. зол., по 1000—в 100 к. зол., по 2000—в 50 карб. зол. і по 10.000 вигрешів—в 20 карб. зол. до 1927 року, а з 1928 року по 1930 рік—5000 вигрешів в 20 карб. зол.

6. Вигрешна позика приймається в залог при всіх державних підприємствах та вистачах, а також для забезпечення виплати акцизів і мит без обмеження сум.

7. Надати орендарям державного й комунального майна, державних земель і лісових ділянок та промислових підприємств й т. ин. право внеску облигацій позики для забезпечення орендних умов.

8. Виграшна позика викунається протягом 5-ти років, починаючи з 1-го грудня 1928 р., шляхом щорічних тиражів гасіння рівними частинами. *

9. Всі розрахунки в справі виграшної позики з державцями її по виплаті відсотків і згашенню переводяться закордоном в російській золотій валюті або доларах в золотому паритеті, а в межах РСФРР й союзних з нею Радянських Республік російською валютою по курсу золотого карбовання.

10. Термін для подання до виплати термінових купонів і облігацій, що вийшли в тираж, а також заявок на одержання виграшів встановлюється 3-х річний з дня наступлення відповідного терміну, а також з дня тиражу виграшів і згашення, після чого державці позик гублять право на одержання належних їм сум або будь-якої іншої компенсації.

11. Надати Наркомфіну впробити й вадати докладні правила попередньої підписки, порядку виплати відсотків і переведення тиражів виграшів і згашення позики.

м. Москва, Кремль 31 жовтня 1922 року.

Голови Ради Народніх Комісарів *В. Ульянов (Ленін)*, Керсировами—*Горбунов*, Секретарь—*Л. Фотієва*.

м. Харків, дня 14-го листопаду 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Клименко*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВКУ від 31 січня 1923 р., ч. 21.

702. Про подання відомостей про підряди та поставки до Губерніяльних Фінансових Відділів.

На підставі постанови РНК РСФРР від 16 жовтня 1922 р., оголошеної в „Ізвестиях ВЦК“ від 26 жовтня 1922 р. ч. 242|1681—Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Всі установи та підприємства, так державні, як і приватні, а також і окремі особи, що склали умови про здачу підряду чи поставки, обов'язані подавати відомости про такі умови до губерніяльних Фінансових Відділів, по встановлених Уповнаркомфінном формах.

2. Відомости про умови підряду чи поставки, що по ній виконання переводиться в межах одної губернії, подаються по формах, що встановлюються Уповнаркомфінном, до фінансового відділу даної губернії, відомости же про умову підряду чи поставки, що по ній виконання переводиться в межах декількох губернь подаються до губерніяльних Фінансових Відділів по місцю складення умови.

3. Потрібні відомости подаються в місячний термін зо дня складення умови; в тих випадках, коли складені державними установами умови підлягають затвердженню вищою інстанцією—потрібні відомости подаються в місячний термін зо дня одержання повідомлення про затвердження умови.

4. Відомости ці повинні подаватися і по всіх складених умовах, коли виконання по них до сього часу не закінчене.

5. Неподання або подання неправдивих відомостей карається відповідно ст. ст. 107, 116, 118 та 226 Кримінального Кодексу.

м. Харків, дня 14 листопаду 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Клименко*.

Керуючий справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВКУ от 20 грудня 1922 р., ч. 287.

703 Про випуск до обігу грошових знаків зразку 1923 р.

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Надати чинність на терені УСРР нижчеслідуючій постанові РНК РСФРР від 24 жовтня 1922 р., оголошеній в „Ізвестіях ВЦК“, від 26 жовтня 1922 р. ч. 242/1681. „Про випуск до обігу грошових знаків зразку 1923 р.“

Постанова Ради Народніх Комісарів РСФРР.

З метою дальнішого упрощення та полегчення рахування та рахівництва — Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Випустити до обігу грошові знаки зразку 1923 р. з привірянням одного карбованця зразку 1923 р. — одному міліону карбованців, винятих з обігу зразків або — ста карбованцям зразку 1922 р.

2. Починаючи з 1 січня 1923 р. — все рахівництво державних установ та підприємств, а також установ та підприємств, обов'язаних привселюдною звітністю, вести в знаках 1923 р.

3. Грош. знаки 1923 р. випустити вартістю:

Копійки — 1, 2, 3, 5, 10, 20, 25, 50.

Карбованці — 1, 2, 5, 10, 25, 50, 100.

4. За знаками зразку 1922 р. зберігти вільний обіг та повну виплатну силу. Голова Ради Народніх Комісарів В. Ульянов (Ленін), Керуюч. Н. Горбунов, Секретарь Фотієва. Москва, Кремль, 24-го жовтня 1922 р.

м. Харків, 14 листопаду 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Клименко*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 23 грудня 1922 р., ч. 290.

704. Про підвищення такс за користування поштою, телеграфом та радіотелеграфом.

Змінюючи постанову свою від 10 жовтня 1922 р. „Про зміну такс користування поштою, телеграфом та радіотелеграфом“. (Збірн. Узак. 1922 р., ч. 44, ст. 644) на підставі постанови Ради Народніх Комісарів РСФРР від 25 жовтня 1922 р. оголошеної в „Ізвестіях ВЦК“ ч. 244/1683, від 28 жовтня 1922 р. Рада Народніх Комісарів, ухвалила.

Підвищити встановлені з 1-го жовтня ц. р. поштово-телеграфні такси на 100% з 1-го листопаду с. р.

м. Харків, дня 14 листопаду 1922 р.

Рада Народніх Комісарів *Клименко*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК'у од 11 грудня 1922 р., ч. 280

705. Про заріз худоби й торгівлю м'ясними продуктами.

Касуючи постанову свою від 27-го липня 1921 року „Про заріз худоби“ (Збірн. Узак. 1921 р., ч. 14, ст. 397), Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Заріз ріжної худоби дозволяється переводити на різницях, що реєструються місцевими органами Ветеринарного Управління Наркомзему і в під постійним лікарсько-ветеринарним наглядом земорганів, а також і медично-санітарним наглядом Здоровідділь.

2. Власникам худоби, що живуть в селах і сільських оселках, і не мають різниць і різничних осередків, дозволяється різати худобу в своїх селятьбах, але в розмірах, не більших їхнього власного споживання.

На випадок зовнішнього ушкодження й захорунвання худоби, що вимагають примушеного зарізу, такий може бути зроблений з тим, що сільради підтвердять дійсну необхідність зарізу. Після зарізу туша забитої худоби представляється обов'язково на розглядові осередки для привозного м'яса або найближчому участковому ветлікарю для досліду й накладення відповідного тавра.

3. М'ясо худоби, що одержується від примушеного зарізу, а також і будь-яке привозне м'ясо, м'ясні продукти й вироби в місцях продажу повинні бути представлені власниками на оглядові осередки для привозного м'яса і тільки після огляду їх, коли вони визнані гідними до споживки та на них накладено тавра, припускаються до продажу.

4. Організація ветеринарно-санітарного нагляду на різницях, різничних й оглядових осередках встановлюється Наркомземом по згоді з Наркомвнусправом по відділу Головооткомгоспу.

5. Наркомзему, в особі Ветеринарного Управління, та його органів на місцях, т. б. Губветвідділів і Повітветвідділів, а також і органам Наркомздорову належить право загального нагляду й контролю за ветеринарно-санітарним та медично-санітарним станом різниць, худобовиргонних і сієних осередків, салганів, інших місць зарізу, оглядових осередків для привозного м'яса й місць схованки та переробки м'яса по привалезности.

Органам ветеринарно-санітарного й медично-санітарного нагляду надається право давати безпосередні вказівки адміністрації різниць, худобовиргонних і сієних осередків, салганів, інших місць зарізу. Ці вказівки для них обов'язкові.

6. За всі операції на різницях й оглядових осередках, що зв'язані з зарізом худоби й оглядом приватного м'яса, з власників стягається визначена грошова плата.

Кишки від зарізу худоби підлягають здачі на місці зарізу в рахунок плати за заріз худоби.

Тариф за заріз худоби визначається органами Наркомпроду або Головооткомгоспу по привалезности, по згоді з Губземвідділом і затверджується відповідною Губеконарадою.

Вартість кишок визначається по згоді органів Наркомпроду, Головооткомгоспу та Уповнаркомзовнішторгу й затверджується Губеконар.

7. Стягання на різницях й оглядових осередках з власників забитої худоби привозного м'яса, м'ясних продуктів й виробів додаткових податків, вселяєх зборів і виілат на місцеві потреби будь-якими установами, окрім визначеної Губеконар тарифної плати, безумовно забороняється.

8. Тариф за заріз худоби, яка надходить по продподатку, коли цей заріз переводиться не на закріплених за Наркомпродом різницях, затверджується Губеконарадами й не може перебільшувати дійсної собівартості.

9. На всіх м'ясних продуктах, що випускаються з різниць й оглядових осередків, повинні бути накладені спеціальні тавра або пломба з ініціалами місцевої різниці або оглядового осередку.

Призначені для вивозу по залізницях, водяних шляхах або гужом м'ясо й м'ясні продукти повинні мати, крім того, свідоцтва про зроблене ветеринарно-санітарне дослідження їх на різницях, а ті, що вивозяться з місць переховання—ветеринарно-лікарське свідоцтво про огляд їх на свіжість та добру якість.

Примітка. Всі станції відправок по залізницях або водяних шляхах можуть приймати до перевозки тільки ті продукти, що мають зазначені в цій справі свідоцтва.

10. За таємний заріз худоби й продаж м'яса без установлених пломб і тавра винні в тому особи підлягають кримінальній відповідальности в першому випадкові по ст. 186, в другому по ст. 141 Кримінального Кодексу УСРР.

11. Надати Народнім Комісаріатам по Продовольству, Земельних та Внутрішніх справ, по згоді поміж собою, видати інструкцію по вживанню цієї постанови.

м. Харків, дня 14-го листопада 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднаркому *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВКу від 9 лютого 1923 р., ч. 29.

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

706. Про право забудовання.

З метою розвитку житлового будівництва, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Умови про віддання земельних ділянок в середній міській межі під забудовання складаються Комунальними Відділами з Кооперативними Об'єднаннями або іншими юридичними особами, рівно ж з окремими громадянами на час до 49-ти років.

Примітка 1. Умова про право забудовання може поширюватися на земельну ділянку, безпосередньо не призначену для будівлі, але обслуговуючу її в господарчому відношенню.

Примітка 2. Умова про право забудовання поширюється також і на будівки зруйновані, або потрібуючі добудовання в випадках, коли вартість потрібного поновлення або добудовання складає не менш 30% вартости цілого будинку.

2. Умова про право забудовання під загрозою її недійсности, мусять складатись в нотареському порядку.

Примітка. Сумою акту для виплати гербового збору зумов про право забудовання рахується п'ятиразова сума 1-ої річної виплати, належної з будівника.

3. В умові про право забудовання обов'язково визначається:

- а) назва сторін, що умовляються;
- б) термін чинности умови;
- в) точне визначення зданої під забудовання ділянки;
- г) розмір в золотих карбованцях і час внесення орендової плати;
- д) характер та розмір будівель, що їх будівники зобов'язуються збудувати;
- е) термін розпочину будування;
- є) термін закінчення будування;
- ж) умови підтримання будівель у справному виді;
- з) умови страхування будівель та відновлення їх на випадок загибелі;
- и) недодержка на випадок перестроєння та інших порушень умови будівником.

Примітка 1. Термін розпочину будування встановлюється не більше одного року з дня складення умови.

Примітка 2. Підвищення орендної плати може бути встановлено в умові не більш, як кожні 5 років, та разом з тим кожний раз в установленому умовою розмірі.

4. Будівник обов'язаний страхувати від вогню на ім'я Відкомгоспу всі будівлі, що перебувають на відданій йому земельній ділянці, в повній сумі вартости будівель.

Використання страхової нагороди встановлюється в умові.

5. Будівник, обов'язаний виплачувати всі, припадаючі на право забудовання, загальнодержавні та місцеві податки та збори. Будівлі, призначені для житла, звільняються від загальнодержавних та місцевих податків та зборів протягом 3-х років з дня вибудови будівлі.

6. Право користуватися для вибудування та господарчого обслуговування будівель, що є на ділянці будівника, будівничими матеріялами належить будівнику в межах зазначених умовою, для чого останньому надається право переводити роботи для здобичу цих матеріялів.

Будівник має право користуватися водою, що є на його ділянці, а також в її межах споруджати колодязі та обладнувати джерела й криниці.

7. Право забудовання може бути вивласнено або обтяжене заставою з тим, що відповідні умови, під загрозою їхньої недійсности, мусять бути зроблені в нотарському порядку з наступною реєстрацією в належному комунвідділі.

8. Застава права забудовання зберігає чинність до кожного нового набувача права забудовання.

9. Право забудовання переходить в межах терміну умови у спадщину на загальних підставах (шляхом заповіту або згідно закону), незалежно від розмірів його грошової оцінки (увага де ст. 6 постанови ВУЦВК „про основні майнові права“ (Зібр. Узак. 1922 р., ч. 31, ст. 492).

10. В випадкові невнесення будівником належної з нього, згідно умови про забудовання, виплати більш, як за один рік, або иншого порушення з'обов'язань, обумовлених недодержкою, Комунальний Відділ може обернути стягнення в судовому порядку на саме право забудовання, з тим, що стягнення здійснюється шляхом продажу права забудовання з привселюдних торгів.

11. При оберненні стягнення на право забудовання Комунальному Відділу належить переважне проти инших кредиторів право задоволення.

12. В випадках, коли продаж права забудовання з привселюдних торгів не одбувся, право забудовання переходить до Комунального Відділу.

13. При переході права забудовання в порядку ст. 12 цієї постанови, рівно ж при знищенні права забудовання за минуванням терміну умови, всі будівлі мусять бути здані будівником в справному стані Комунальному Відділу. Останній виплачує будівникові вартість будівель в момент здачі їх з зарахованням належних Комунальному Відділу боргів. Вартість будівель устанавлюється цінувальною комісією в складі представника Комунального Відділу та Державного Контролю.

На випадок незгоди з оцінкою комісії, будівнику надається право оскарження в Народньому Суді.

Примітка. В умові про забудовання можуть бути визначені инші правила, про долю будівель при припиненні умови про забудовання (з безвинагородною передачею в користь Відкомгоспів, знесення та инше).

14. Наркомвнусправ, спільно з Нарком'юстом, видають потрібні інструкції, що до вжитку цієї постанови.

м. Харків, дня 15 листопаду 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *А. Іванов.*

Секретарь ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 22 грудня 1922 р., ч. 289.

707. Про організацію Окружного Агрономичного Відділу шляхів сполучення.

Відповідно постанові ВЦВК та РНК РСФРР від 18/IX—1922 р., оголошеній в „Ізвестіях ВЦК“ Ч., 213/1625, від 22 вересня 1922 р., з метою збереження єдності всієї агрономичної та сільсько господарської праці на шляхах сполучення та для найліпшого направлення сільських господарств, транспортного пролетаріату—Всеукраїнській Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Ведення сільського господарства службовцями, робочими та установами Уповнаркомпуті здійснювати за погодженням Уповнаркомпуті з Наркомземом.

2. Існуюче нині Округне Земельне Управління Шляхів Сполучення та транспортного пролетаріату (Южокрземтран) включити в склад Уповнаркомшляхів.

3. До кругу відання Округного Агрономичного Відділу та його місцевих органів включити наступні функції:

а) Обслуговування місцевих агрономичних органів Уповнаркомшляхів шляхом загального керівництва експлуатаційною діяльністю в постачальнім, фінансовім та заготовчім відношенні.

б) Допомога піднесенню сільсько-господарської культури й проведення серед населення округ, що тяжать до шляхів сполучення, поліпшених заходів сільського господарства та обслуговування транспортників в сільсько-господарськім та агрикультурнім відношенні, погодившись з відповідним органом НКЗ.

в) Переведення раціональної боротьби з сніговими заметами, укріплення пісків та ярів, а також всі праці з'язані з сніго-захистом та піско-укріпленням.

г) Збирання та систематизація метеорологічних даних, за погодженням з Українською Метереологічною Станцією (Укрметом).

д) Допомога дорогам та водним шляхам в меліоративних працях за погодженням з Управлінням Меліорації й Земельного Устрою (Упрмеліоземом), та керівництво працями в смузі відчуження та кодольників, а також і раціональне їх використання.

4. Округний Агрономичний Відділ Шляхів Сполучення та його місцеві органи утримуються по кошторисах Уповнаркомшляхів.

м. Харків, дня 15-го листопаду 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *А. Іванов.*

Секретарь ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 6-го грудня 1922 р., ч. 275.

708. Про безмитний провіз краму з одної Радянської Республіки до иншої.

На підставі постанови ВЦВК та РНК РСФРР від 12 жовтня 1922 р. „Ізвестія ВЦК“ від 15 жовтня 1922 р., ч. 233|1672, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Краму, що перевозиться з одної Радянської Республіки до другої, є вільним від попередніх дозволів на ввоз та вивоз і не підлягає ні митному оподаткуванню, ані митному огляду, ані оподаткуванню будь якими иншими особливими зборами.

м. Харків, дня 15-го листопаду 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *А. Іванов.*

Секретарь ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 6-го грудня 1922 р., ч. 275.

709. Про зміну розмірів акцизного оподаткування та особливого патентного акцизного збору.

На підставі постанови ВЦВК та РНК РСФРР від 26-го жовтня 1922 року, оповіщеної в „Ізвестіях ВЦК“ від 28-го жовтня 1922 року ч. 244/1683, та в зміну постанов та декретів ВУЦВК та Раднаркому від 5-го квітня, 10-го та 15-го травня, 7-го червня, 30-го серпня та 25-го жовтня 1922-го року (Збір. Узак. за 1922 рік, ч. 16, ст. 262; ч. 22, ст. 355; ч. 23 ст. ст. 366, 367; ч. 27 ст. 409; ч. 38 ст. 572; ч. 45 ст. 676), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Встановити такі розміри акцизного оподаткування:

1. На вина виноградні та родзинкові, що мають алкоголю:

А. Тубільного виробництва: а) до 14°—одна тисяча двісті карбованців з відра; б) понад 14°, але не більш 20°, а також родзинкові вина—три тисячі шістьсот карбованців з відра; в) игристі (шумуючі), виготовлені в спосіб шампанського—сім тисяч п'ятьсот карбованців з відра.

Примітка. В районах винарства, виноградні вина зазначені в розд. 1 п. 1, літ. „а“ цієї постанови, оподатковуються акцизом в половиннім розмірі, окрім вин, що спродуються в цих районах, в межах міських сельбищ, а також вин, що вивозяться за межі районів.

Б. Чужоземного походження: а) до 14°—по дві тисячі п'ятьсот карбованців з відра; б) понад 14°, але не більш 20°—по шість тисяч карбованців з відра; в) игристі (шумуючі) зготовані в спосіб шампанського—по двадцять тисяч карбованців з відра.

2. На тютюнові вироби:

А. Місцевого виробництва: а) курильний тютюн (не махорка)—по двісті сорок карбованців з фунту; б) цигарки—чотиріста карбованців з тисячі; в) цигари—по дві тисячі п'ятьсот карбованців з тисячі; г) сигарети—по одній тисячі карбованців з тисячі; д) махорка—по двадцяти карбованців з фунту; е) махоркові цигарки—по сто п'ятьдесят карбованців з тисячі.

Б. Привезені з-за кордону: а) курильний та нюхальний тютюн всіх гатунків—по чотиріста карбованців з фунту; б) цигарки всіх гатунків—по сімсот п'ятьдесят карбованців з тисячі; в) цигари—по сім тисяч п'ятьсот карбованців з тисячі; г) сигарети—по дві тисячі п'ятьсот карбованців з тисячі.

3. На сірники—по 60 копійок з коробки до 75-ти штук.

4. На гільзові вироби: а) цигаркові гільзи—по восьмидесяти карбованців з тисячі штук; б) розрізний цигарковий папір—по двадцяти карбованців з тисячі аркушів.

5. На пиво—по шістьсот карбованців з відра.

6. На мед, квас, фруктові та штучні мінеральні води—по п'ятдесят карбованців з відра.

7. На буряковий, кристальовий цукор (пісок, рафінад та пресований цукор)—по дві тисячі п'ятьсот карбованців з пуду.

8. На крахмальний цукор в рідкому й твердому виді (крохмальна маляса, глюкоза, рафінований цукор) кристальовий та не кристальовий—по одній тисячі карбованців з кожного пуду.

9. На чай, каву, їхні сурогати та цукорій: а) байховий—по двіста карбованців з фунту; б) плитковий—по сто двадцять карбованців з фунту; в) кирпичний—по сто карбованців з фунту; г) кава натуральна, сира або палена й змелена—по восьмидесяти карбованців з фунту; д) всі види сурогатів чаю, кави, цукорій—по двадцяти карбованців з фунту.

10. На кухонну сіль—по сто карбованців з пуду.

11. На нафтові продукти: а) світильні (нафтові масла та інші прозорі продукти солярів та смазові масла), за винятком бензину—по двісті п'ятьдесят карбованців з пуду; б) бензин—по чотиреста п'ятьдесят карбованців з пуду;

II. Згідно з постановою ВУЦВК'у від 25-го жовтня 1922-го року про акцизне оподаткування тютюнового виробництва Уповноваженому Народного Комісаріату Фінансів надається: замість постанови, вкладеної в розділі 1, пункту 2. А літ. „а“ і „б“, про розмір акцизу на курильний тютюн та цигарки, що вироблюються з жовтого тютюну (не махорки), завести скрізь, або заводити в окремих місцевостях оподаткування листового тютюну, що передається з склепів фабрик до самих фабрик для переробки в курильний тютюн та цигарки в розмірі трьохсот карбованців з фунту.

III. Усталити такі розміри особливого патентного збору за продаж вина та пива й за право торгівлі тютюновими виробами:

A. За продаж вина та пива:

1. З заводських підвалів та гуртових комор (за півріччя):

Райони місцевостей	Розмір в тис. крб.
Вищий	10
В. середнього	6
Середній	4
Н. середнього	3
Нижчий	2

2. З ресторацій для продажу у роздріб (за півріччя):

а. з продажем на винос без розп'яття:

Райони місцевостей	Розмір в тис. крб.
Вищий	5
В. середнього	3
Середній	2
Н. середнього	1,5
Нижчий	1

б. з продажем на розп'яття:

Вищий	20
В. середнього	12
Середній	8
Н. середнього	6
Нижчий	4

3. Тимчасові виставки, вечірки, базари, гулянки і. т. и. (за кожний день торгівлі):

Райони місцевостей	Розмір в тис. крб.
Вищий	1,5
В. середнього	1,2
Середній	0,8
Н. середнього	0,5
Нижчий	0,3

B. За право торгівлі тютюновими виробами (за півріччя):

Райони місцевостей	Розмір в тис. крб.
1. Гуртову:	
Вищий	20
В. середнього	12
Середній	8
Н. середнього	6
Нижчий	4

Р а й о н и м і с ц е в о с т е й

Розмір
в тис. крб.

2. У роздріб:

Вищай	10
В. середнього	6
Середній	4
Н середнього	3
Нижчий	2

3. У розвоз та рознос:

Вищай	5
В. середнього	3
Середній	2
Н. середнього	1,5
Нижчий	1

IV. Всі оподатковані акцизом речі, що випускаються з місць виробу та здобичу цих річей, а також з гуртових та базисних склепів, як що акциз перераховано на ці склепи, з дня надання чинності сій постанові, оподатковуються акцизом в наново визначеному розмірі.

Запаси оподаткованих акцизом речей в торговельних склепах та підприємствах, що були в них під час надання чинності сій постанові, оподатковуються акцизом в розмірі різниці поміж наново встановленим та попереднім акцизом. Тому-ж додатковому оподаткуванню акцизом, підлягають продукти, видані з місць виробництва та переховки до надання чинності цій постанові, в міру одержання їх в торговельні склепи та підприємства.

Уповнаркомфіну надається усталити мінімальну кількість річей кожного гатунку, що підлягають обрахункові та оподаткуванню акцизом в торговельних склепах та підприємствах, а також лад та час виплати додатково нарахованого акцизу.

V. Цій постанові, за винятком Відділу II, надати чинності з 1-го листопаду 1922-го року. Час надання чинності Відділу II цієї постанови встановлюється Уповноваженим Народнього Комісаріату Фінансів та оповіщується в „Вістях ВУЦВК“.

м. Харків, дня 15-го листопада 1922-го року.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *А. Іванов.*
Секретарь ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ од 21 грудня 1922 р., ч. 288.

710. Про доповнення Кримінального Кодексу статтюю 102¹ Про відповідальність за порушення правил про охорону архівів.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Ввести в Кримінальний Кодекс до Відділу „Про злочини протн порядку управління“ слідууючу статтю:

Ст. 102¹. Нездача до обрахунку архівів та архивного матеріалу, самовільний вивоз за межі УСРР, або самовільне використання, звищення чи відчуження архівів та архивного матеріалу, а також недбале зберігання їх карається штрафом до 300 карб. золотом чи примусовими працями, або позбавленням волі на термін до одного року.

м. Харків, дня 15-го листопада 1922 р.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Іванов.*
Секретарь ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ од 2-го грудня 1922 р., ч. 272.

711. Положення про податок з привселюдних видовищ та розваг.

Касуючи свою постанову від 20-го червня 1922 року (Зібр. Узак., ч. 28, ст. 429) „Про оподаткування видовищ та розваг“ і в розвиток ст. 18 розділу II п. „А“ своєї постанови від 16-го серпня 1922 року „Про місцевий бюджет“ (Зібр. Узак., ч. 34, ст. 534), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Як додаток до ст. 18 розділу II, пункту „А“ постанови ВУЦВК від 16-го серпня 1922 року „Про місцевий бюджет“, затвердити таке положення про податок з публичних видовищ та розваг:

1. Податок з привселюдних видовищ та розваг стягається з платних вхідних квитків на ці видовища та розваги в додаток до ціни вхідних квитків.

2. До привселюдних видовищ та розваг, що підлягають стяганню податку, належать: 1) симфонічні та ораторні виконання, драматичні, дитячі, оперові та балетні театри, художні виставки, 2) концерти, літературні й музичні вечірki та ранки й спортивні змагання, 3) кіно та художні мініатюри, 4) оперетки, цирки та механічні театри 5) видовища легкого жанру: мініатюри, не маючі художнього значіння, кабаре й т. н. без столиків, 6) біги, гонитви та їм подібні змагання, громадські грища, танкові вечірki та маскарadi, 7) видовища легкого жанру зі столиками.

3. Податку не підлягають: а) Науково-показові та художні музеї й кіно, видовища, що влаштовується в школах, касарнях, лікарнях, притулках та в'язницях, для учнів, червоноармійців, хворих, притульних та ув'язнених; б) видовища, спектакли й т. н., що мають агітаційно-пропагандичне та політично-просвітне значіння; в) окремі видовища, що влаштовуються художньо-освітніми організаціями та мають досвідно-показовий та відчитний характер; г) зачинені вечірki, що влаштовуються фабрично-заводськими організаціями та професійними спілками для своїх членів; д) такі, що субсидуються Наркомосом, театри: масо-драма в м. Одесі, театр ім. Шевченка та театр ім. Михайличенка в м. Києві, дитячий театр Наркомосу, а також театри 1-го травня та Робітничий Будинок на Плеханівській вул. в м. Харкові.

4. Податок устанавлюється в розмірі, що не перевищує:

для 1-ої групи (п. 1 ст. 2)	— 10 відсот. вартости квитка;
„ 2-ої „ (п. 2 „ 2)	— 15 „ „ „
„ 3-ої „ (п. 3 „ 2)	— 20 „ „ „
„ 4-ої „ (п. 4 ст. 2)	— 30 „ „ „
„ 5-ої „ (п. 5 ст. 2)	— 50 „ „ „
„ 6-ої „ (п. 6 ст. 2)	— 60 „ „ „
„ 7-ої „ (п. 7 ст. 2)	— 100 „ „ „

5. Понад зазначені відсоткові відрахування для груп 1, 2, 3, 4 встановлюється обов'язкове відрахування квитків в розмірі 10 відсотків всієї кількості таких для користування ними Червоною Армією безплатно.

6. Відповідальні впорядчики платних видовищ та розваг, що припускають одвідувачів зовсім без стягання зборів, або з виплатою таких у зменшеному проти встановленого розміру, підпадають грошовій карі в 20 разів проти не-виплаченої суми податку, а в належних випадках—притягаються до судової відповідальности.

7. Жодні інші податки та збори з привселюдних видовищ не можуть стягатися окремими Наркоматами або місцевою владою без дозволу ВУЦВК.

8. Віднесення видовищ та розваг до відповідної групи (ст. 2 та 3) визначається інструкцією, що видає Народній Комісаріят Освіти по згоді з Уповноваженим Народнього Комісаріяту Фінансів.

9. Інструкція про вжиток цієї постанови видається Уповнаркомфіноу згоді з Наркомосом.

м. Харків, дня 15-го листопада 1922 року.

За Голову Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *А. Іванов.*

Секретарь ВУЦВК *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ од 14-го грудня 1922 р., ч. 282.

712. Про ускоршене збирання податків.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Констатувати, що фінансове становище України є дуже тяжке може призвести до цілого ряду катастрофічних наслідків.

2. З менту оголошення цієї постанови касуються всі декрети і постанови ВУЦВК'у, РНК та УЕР про відєрочку, розєрочку і складанню акцизу і м

3. Пропонувати держустановам і комерційним підприємствам в самий термін внести в прибуток держави належні з них суми податку.

4. Зобов'язати органи Уповнаркомфіну вжити всі заходи до спон держустанов і комерційних підприємств до точного виконання цієї постанови.

5. Відмінити всі постанови Президії ВУЦВК'у, РНК та УЕР про прде-яких відомств, що є на держбюджеті, повертати на свої потреби податки прибуткових статтях своїх кошторисів і пропонувати цим відомствам вносити такі в прибуток держави.

6. Визнати необхідним збільшити внески по податках, для чого негайно пропонувати всім Губвиконкомом:

а) збільшити роботу по збиранню податків і ліквідації недоїмок;

б) утворити негайно комісії під персональним головуванням Голови Губвиконкому, в складі: Зав. Губ. Фін. Від. і ДПУ, на яких покласти обов'язок в найменший термін привести в повну підготованість весь податковий аналіз і вжити всіх заходів до успішного і реального поступлення податків і прибутку

в) в найменший термін перевести в життя постанову Президії ВУЦВК'у РНК про заміну у містах трудгужподатку грошовим оподаткуванням.

7. Пропонувати Комісіям по облікові і реалізації держфондів прискорити свою роботу.

8. Визнати, що податкове завдання в 30 триліонів карб., дане Україні на листопад м-ць, повинно бути виконано повністю.

9. Підтвердити всім центральним і місцевим установам УСРР до неухильного керування і точного виконання:

а) організація місцевих бюджетів; переведення їх повинно бути цілком зосереджене виключно під заряд Уповнаркомфіну і його органів на місцях;

б) неприпущеність відокремлення в фінансовому відношенні комунальних а рівно і інших відділів Виконкомів, що приймають участь в місцевому бюджеті.

10. Знову підтвердити всім центральним і місцевим установам до неухильного виконання ст. 7 постанови Президії ВУЦВК'у від 4 січня ц. р. про заборону переведення безкредитових видатків, попередивши, що винні в невиконанні цієї постанови будуть безумовно притягнені до судової відповідальности.

м. Харків, дня 15 листопада 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретарь ВУЦВК'у *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ від 27 грудня 1922 р., ч. 293.

Збірник У законень та Роспоряджень

25952. Робітничче-Селянського Уряду України.

19 грудня 1922 року. || Ч. 49 || Відділ перший

З М І С Т

(22-го листопаду 1922 року).

Ст 729. Про надання чинности Кодексу Законів про народню освіту (постанова)

Постанова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

729. Про надання чинности Кодексу Законів про народню освіту.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

З метою встановлення підвалин освітньої політики та об'єднання раніш виданих законів по народній освіті, надати чинність Кодексу Законів про народню освіту на всім терені У.С.Р.Р. з 25 листопаду 1922 р.

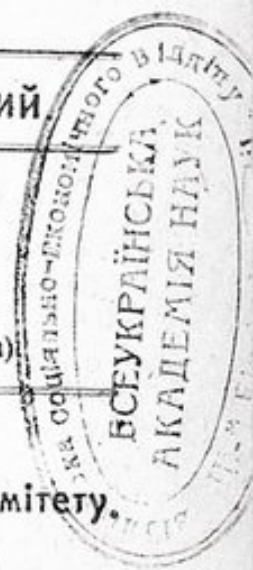
З менту надання чинности Кодексу Законів про народню освіту — відпадає чинність всіх раніш виданих заковів по народній освіті, що суперечать постановам, викладеним в Кодексі.

м. Харків, дня 22 листопаду 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК'у“ від 15 грудня 1922 р., ч. 283.

Кодекс законів про народню освіту У.С.Р.Р.

ВСТУП.

З а с а д и.

§ 1. Виховання та освіта підростаючого покоління, як рівно-ж і всеї працюючої людности, та організація наукової праці становлять одно з ґрунтовних завдань Української Соціалістичної Радянської Республіки і здійснюється через Народній Комісаріят Освіти.

§ 2. *Мета* радянського виховання та освіти є визволення працюючих мас з під ярма духовної неволі, розвиток їхньої свідомости, створення нового покоління людей комуністичного суспільства з психологією колективизму, з крицевою волею, суспільно-необхідною кваліфікацією та з матеріалістичним світоглядом, побудованим на доконечнім розумінні законів розвитку природи й суспільства.

§ 3. *Завдання* органів виховання й освіти є—бути зряддям диктатури пролетаріату в справі знищення класового суспільства й утворенню нового, провідником засад комунізму та ідейно-організуючого впливу пролетаріату на напівпролетарські та непролетарські шари працюючих мас з метою виховання покоління каменярів нового комуністичного суспільства.

§ 4. *Всі заходи* в справі виховання й освіти так дітей та юнацтва, як і дорослої людности, будучи доконеччо погоджені з ґрунтовними завданнями соціалістичної революції, мусять походити з життєвих умов та інтересів працюючих, маючи щільний зв'язок з народнім господарством та державним будівництвом Радянських Республік.

§ 5. *В підвалину* побудови виховальних та культурно-освітніх закладів Радянської Республіки мусять лягти:

- а) процес праці, як підбудова виховання й пізнання;
- б) розмаїтість життєвих потреб, як мета виховального процесу та
- в) практика—скерована не лишень на *пояснювання* світу, але й на зміну його.

§ 6. Всі знання, науки та мистецтва на всіх щаблях виховального та освітнього процесу повинні бути овсім не самою для себе, замкненою в собі самоцілью, але мусять служити засобом, скерованим на здійснення вищезазначених завдань та мети.

§ 7. Кожен громадянин У. С. Р. Р. має право на вільний доступ до знання, наук і мистецтв у всіх культурно-освітніх закладах держави в загально-встановленому ладові.

§ 8. Що до підростаючого покоління до 15-річного віку, завдання держави полягає в вихованні в дитячих закладах та організаціях *соціального виховання* гармонійно-розвинених членів колективистичного суспільства, що народжується.

§ 9. За для поліпшення загальних умов соціального виховання дітей працюючих та визволення жінчини-робітниці, всіма заходами поширюється мережа дошкільних закладів (дитячих будинків, садків

яслів) та провадиться державне постачання дітей харчами, оджею й озуюю.

§ 10. Для юнацтва й молоді від 15-літнього віку організується широке *фахове та спеціально-наукове навчання*, скероване на підготовку їх до активного працювничого життя й творчості, як кваліфікованих та всебічно розвинених свідомих громадян.

§ 11. З метою забезпечення за пролетарями та незаможними селянами фактичної змоги вчитися у вищій школі, Радянська Держава забезпечує їх на весь час перебування в вищій школі повним матеріальним утриманням.

§ 12. В цілях оробітнення вищої школи й підготовки наукових робітників з поміж самих працюючих встановлюється організований доступ до аудиторій вищої школи для всіх працюючих, що бажають вчитись; притягається й підготовлюється до навчальної діяльності всіх, справді до того здатних й усвоюються всі штучні перепони поміж молодими науковими силами й катедрою.

§ 13. Що до дорослої людности Республіки то завдання Наркомоси полягає в *політичній освіті та вихованні* громадян Радянської Республіки в комуністичному дусі, у всебічному сиріянні їхній самоосвіті та притягненні їх до активного радянського будівництва.

§ 14. Для зміцнення скерованої на досягнення цієї цілі, агітації та пропаганди всім працюючим дається широкий доступ до всіх скарбниць науки та штуки.

§ 15. З огляду на величезне значіння науки в справі налагодження життя та праці майбутнього соціалістичного суспільства, Радянська держава ставить за своє завдання—планову організацію *науково-дослідної праці*, що веде до перемоги людини над матерією, простіром і часом й до зрозуміння законів суспільного розвитку. Опанування методами наукового досліджу мусить рівночасно вести до вироблення суцільного науково-матеріалістичного світогляду, що в найвищому синтезі об'єднує математичні, природничі й суспільні науки,—скеровану на пізнання світу *теорію* та скеровану на перебування світу *революційну практику*.

§ 16. Згідно з викладеними завданнями й цілями, на базі істотних вихованню та освіті елементів, встановлюється така *система* радянської освіти: соціальне виховання дітей, фахова освіта юнацтва та молоді, наукова праця та політична освіта дорослих, що взаємно одна одну доповнюють і обслуговують й утворюють єдину органічну суцільність.

§ 17. Соціальне виховання дітей та навчання в профшколах і на курсах до 17-ти літнього віку включно оголошується *загальним, обов'язковим, безплатним* й сукупним для обох полів.

Послідовне й планове переведення цього в життя тяжить на Народнім Комісаріяті Освіти.

§ 18. До повного запровадження загального обов'язкового виховання та навчання до культурно-освітніх закладів в першу чергу зараховуються пролетарі та незаможні.

§ 19. Утримання та постачання державних навчально-виховальних та наукових закладів провадиться коштом держави з центральних і місцевих ресурсів, а також з одержань від продукційних колективів шкільних господарств і т. и.

§ 20. Всі виховальні, навчальні й наукові заклади та організації Республіки, по загальному правилу, знаходяться на облікові й під зарядом Народнього Комісаріяті Освіти, як найвищого кермуючого та контролюючого державного органу освіти.

§ 21. Всеяка діяльність в галузі виховання й освіти різних відомств, фахових, кооперативних і інших організацій, а також і приватних товариств та осіб регулюється й кермується Народнім Комісаріятom Освіти.

§ 22. Право приватних осіб та колективів навчати та організувати групи учнів визначається в кожному окремім випадкові виключно Народнім Комісаріятom Освіти та його місцевими органами з неодмінною умовою додержання цима особами та колективами всіх законів та правил що до освіти.

✓ § 23. Виходячи з права *національних меншостей* на культурне самовизначення і рішуче відкидаючи всяку штучну українізацію, як і русифікацію, Українська Соціалістична Радянська Республіка через Народній Комісаріят Освіти та його місцеві органи забезпечує людності всіх націй і національних меншостей, що Україну залюднюють, виховання й навчання їхньою рідною мовою.

✓ § 24. Мова навчання в навчально-виховальних закладах встановлюється Наркомосом в згоді з волею місцевих Рад Робітничих, Селянських та Червоноармійських Депутатів.

✓ § 25. Мови—українська, як мова більшости людности України, а надто в селах, та руська, як мова більшости в містах і загальноспількова, мають в У. С. Р. Р. загальнодержавне значіння і повинні викладатися в усіх навчально-виховальних закладах Української Соціалістичної Радянської Республіки.

§ 26. Вся освіта У. С. Р. Р. мусить бути просякнена духом пролетарського інтернаціоналізму.

Ведучи неухильну боротьбу з будь-яким націоналізмом, відокремленням та шовінізмом, що вишять едність й затрує свідомість працюючих мас, робітниче-селянська влада в той же час бачить в безперешкодному розвитку національно-культурних форм (мова, література, мистецтво) могутній засіб причалення працюючих мас міста й села до світової культури й комунізму, що будуються світовим пролетаріятom і, з перемогою його, стануть культурою єдиного визволеного людства.

§ 27. Школа відокремлюється від церкви.

§ 28. Виховання й освіта в У.С.Р.Р. мусить бути вільною од будь-якого релігійного впливу.

§ 29. Викладання віровнавчавь в навчально-виховальних закладах—учням, та в церквах, молитовних і приватних домах—особам, що не досягли 18-ти літнього віку, забороняється.

§ 30. Навчання так загально-освітніх, як і фахових предметів, по всіх навчально-виховальних закладах особами, що знаходяться в матеріальній або службовій залежності від організацій релігійного культу, забороняється.

§ 31. Прагнучи до визволення працюючих мас від релігійних забобів, всі навчально-виховальні, наукові та політично-освітні заклади розвивають широку й планову науково-освітню та протирелігійну пропаганду.

✓ § 32. Навчання у всіх навчально-виховальних закладах Республіки побудовується на рішучому розриві зі старими методами словесного викладу та ідеалістично і схоластично і на послідовному переведенні нових методів, побудованих на досвіді й практиці.

✓ § 33. Зростаючи на соціально-економічній підвалині, згідно потреб народнього господарства, навчально-виховальні заклади У.С.Р.Р. мусять стати *трудохими колективами*, що об'єднують виховання й навчання з продукційною працею. Останнє за сучасних умов є єдиною життєвим методом сформування всебічно-розвиненої людини.

КНИГА ПЕРША.

Організація керування та постачання по народній освіті.

Частина перша.—Органи керування.

Відділ перший. *Центральні органи.*

Розділ 1-ий. *Засади.*

1. Загальне керування справою Народньої Освіти і найвищий догляд за всіма навчально—виховальними та культурно-освітніми, науковими й мистецькими закладами та організаціями в УСРР належить Народньому Комісаріату Освіти, а на місцях—Губерніяльним та Повітовим Відділам Народньої Освіти.

2. Народній Комісаріат Освіти (Наркомос) складають:

А. Народній Комісар Освіти;

Б. Заступник Народнього Комісара Освіти;

В. Колегія Наркомосу;

Г. Секретаріат;

Д. Фінансово-Економічне Управління;

Е. Головний Комітет Соціального Виховання дітей (*Головсоцвих*);

Ж. Головний Комітет Професійної та Спеціально Наукової освіти (*Головпрофос*);

З. Головний Політично Освітній Комітет (*Головполітосвіта*);

І. Державне Видавництво (*Держвидав*)

3. При Колегії Наркомосу є Рада по справах Освіти Національних Меншостей (*Раднацменш*).

Розділ 2-ий. Народній Комісар та Колегія.

4. На чолі Народнього Комісаріату Освіти стоїть Народній Комісар, що є відповідальним керівничим праці Комісаріату по всіх галузях народньої освіти.

Народньому Комісару належить загальне керування діяльністю всіх підвідомчих йому органів та установ і нагляд за правильним вжитком і виконанням законів і розпоряджень Уряду УСРР в галузі Народньої Освіти.

5. Народній Комісар Освіти має свого Заступника, що виконує, в разі відсутности Народнього Комісара, його обов'язки і в таких випадках користується правами його.

6. Коло Народнього Комісара і під головуванням його знаходиться Колегія. Члени Колегії затверджуються Радою Народніх Комісарів і стоять на чолі окремих Відділів Наркомосу (*Головсоцвиху*, *Головпрофосу*, *Головполітосвіти* й *Держвидаву*).

До складу Колегії входять також оден представник Півдбюро ВЦРПС та оден представник від Півдбюро ЦК Всєробосу.

7. До предметів відання Колегії Наркомосу належить обмірковування загальних питань освітньої політики УСРР в ділянці навчально-виховуючій, науковій і мистецькій, як рівно і організаційній, а також розгляд інших питань, що порушуються в Колегії Народнім Комісаром, або членами Колегії.

8. Народньому Комісару Освіти належить право на власну волю приймати рішення по всіх питаннях, належних до відання Комісаріату, доводячи про це до відома Колегії.

У випадку незгоди Колегії з тим чи иным рішенням Народнього Комісара, Колегія, не приймаючи рішення виконанням, може оскаржити його до Ради Народніх Комісарів, або до президії ВУЦВК'у.

Розділ 3-ий. Будова Головних Комітетів.

9. До складу кожного з трьох Головних Комітетів (Головсоцвих, Головпрофос, Головополітосвіта) входять:

- а) Голова Головного Комітету, що є членом Колегії Наркомосу;
- б) Колегія;
- в) Відділи: Загальний, Організаційно - Інструкторський і, понад тим—
- г) Спеціальні Відділи.

Примітка. Кількість відділів в кожному Головному Комітеті та конструкція їх визначається Колегією Наркомосу встановленим шляхом у відповідності з діючими штатами.

10. Безпосереднє кермування працею кожного з трьох Головних Комітетів належить голові його, відвічальному перед Народнім Комісаром Освіти.

11. На одного з членів Колегії Головку покладається виконання обов'язків Замісника Голови Головки.

12. На чолі відділів стоять Завідуючі, що призначаються Головою Головки та затверджуються Колегією Наркомосу.

Розділ 4-ий. Секретаріат Наркомосу.

13. Секретаріат Наркомосу наглядає за фактичним здійсненням постанов Колегії Наркомосу, відає збіранням, укомплектованням і розробкою всіх матеріалів інформаційного характеру по народній освіті, освідомлюванням місцевих органів Наркомосу та органів освіти Радянських Республік, обліком персонального складу Комісаріату та його органів, налагодженням канцелярських апаратів, а також справами по організації З'їздів та Народ по справах освіти.

Розділ 5-ий. Фінансово-Економічне Управління.

14. Центральне Фінансово-Економічне Управління відає всіма фінансовими й матеріальними справами Народнього Комісаріату Освіти.

15. До складу його входять:

- а) Кошторисно-Фінансовий Відділ;
- б) Відділ матеріального постачання;
- в) Редакційно-Видавничий Відділ та
- г) Господарча частина.

16. Відділ матеріяльного постачання відає загальним матеріяльним та спеціально-шкільним постачанням підвідомчих Наркомосу органів, установ, навчителів та учнів, а також мешкально-будівельною справою Комісаріяту та його закладів.
17. До складу відділу матеріяльного постачання входять:
- а) заготовчо-продукційний підвідділ, що відає заготовкою продовольства, предметів першорядної потреби та господарчого обладнання, постачанням всіх органів та установ Наркомосу всіма видами навчальних, наочних та ваукових приладів матеріялами, струментом, необхідних для освітньої роботи, а також організацією ремонтних та будівельних робіт по відомству Наркомосу, і
 - б) обліково-роподіловий підвідділ, що відає роподілом матеріялів, їхнім обліком та наглядом над коморами.
18. Кошторисно-Финансовий відділ відає всією кошторисною роботою, кредитами, грошевим та річчевим обліком й кермує належним вирішенням всіх финансово-кошторисних питань місцевих органів Наркомосу.
19. До складу кошторисно-финансового відділу входять:
- а) Кошторисний Підвідділ та
 - б) Головна Бухгалтерія.
20. Редакційно-Видавничий відділ об'єднує всю видавничу роботу Наркомосу. Відділ має експедиційну частину.
21. Господарча частина відає господарством Комісаріяту.
22. На чолі кожного відділу стоїть Завідуючий, відповідальний за роботу відділу й підлеглий безпосередньо Завідуючому Финансово-Економічним Управлінням.

Розділ 6-ий. Головний Комітет Соціального Виховання дітей (Головсоцвих).

23. Головсоцвих становить центральний державний орган, що відає всією справою дошкільного й шкільного виховання та освіти дітей до 15 літ і соціально-правним захистом недолітніх.
24. Колегія Головсоцвиху, на чолі котрої стоїть Голова Головного Комітету, складається з трьох членів від Наркомосу, одного від Наркомадорову, одного від Жіввідділу ЦККП(б)У та одного від Півдбюро ЦК Всеробосу.
25. Головсоцвих складається з таких спеціальних відділів:
- а) Науково-педагогічного відділу, що відає науково-теоретичним розробленням загальних норм соціального виховання;
 - б) Відділу дитячих закладів, що керує роботою місцевих органів Наркомосу по утворенню й провілництву дитячими закладами всіх типів так за для нормальних як і за для дефективних дітей, а також, що стежить за переведенням в життя заходів по охороні здоровля дітей і погоджує в цій діявці постанови свої з Наркомздоровля.
 - в) Відділу соціально-правної охорони недолітних, що кермує правним захистом недолітних, боротьбою з дитячою безпритульністю та правопорушеннями, опікуванням і юридичною допомогою недолітнім. Відділ має Центральну Комісію по справах недолітніх. Остання керує діяльністю місцевих Комісій по справах недолітніх.

Розділ 7-ий. Головний Комітет Професійної та Спеціально-Наукової освіти (Головпрофос).

26. Головпрофос є центральний орган, що відає фаховою й спеціально-науковою освітою та підготовкою необхідних за для Республіки кваліфікованих робітників в ділянці народного господарства та державного будівництва.

27. Головпрофосу суть підвідомчі наукові й навчальні заклади: Академії, Науково-Дослідні Катедри, Інститути, Технікуми, Профшколи, Школи Робітничої Молоді, Курси Профосвіти, всілякі наукові й навчально-підпомогові заклади, організації й т. и.

28. Колегія Головфахосу, що на чолі її стоїть голова Главку, складається з трьох членів від Наркомосу, одного від Укрраднаргоспу, одного від Півдбюро ВЦРПС, одного від КСМУ, одного—Наркомзему, одного—Наркомздорову й одного—Представника Управління Військово-Навчальних закладів Української Військової Округи.

Примітка: Представники Укрраднаргоспу, Півдбюро ВЦРПС, Наркомзему й Наркомздорову призначаються Наркомосом по згоді з зазначеними відомствами, що завідують відділами Головпрофосу.]

29. Голова Головпрофосу, його Замісник та Голова Наукового Комітету становлять президію Колегії Головпрофосу.

30. Головпрофос згідно своїх функцій, ділиться на три сектори: а) Адміністративно-організаційний, б) сектор навчальних відділів та в) Науковий Комітет.

31. Адміністративно-організаційний сектор складається з відділів, зазначених в ст. 9, літ. „в“ цього положення.

32. До Навчального сектору входять відділи: а) Індустріально-Технічний; б) Професійної освіти робітників; в) Професійної освіти робітничої молоді; г) Сільсько-господарської освіти; д) Соціально-Економічного виховання; е) Медичної освіти, ж) Підготовки робітників освіти та з) Мистецької освіти.

33. Навчальні Відділи в навчально-методологічному відношенні об'єднуються Методологічним Комітетом (Методком), що його членами суть Завідуючі Навчальними Відділами Голофпрофосу.

В праці Методкому беруть участь консультанти по окремих фахах.

34. Науковий комітет відає науковими закладами та організаціями і є орган Наркомосу в справі наукової інформації.

35. Голова Наукового Комітету, з правами завідуючого відділом Головпрофосу, є відповідальний керівник Наукового Комітету.

36. Голова і члени Наукового Комітету призначаються й звільнюються колегією Головпрофосу, постанови якої затверджуються Наркомом Освіти.

37. При Головпрофосові знаходиться Управління Архивною Справою (Головархив), що відає всією архивною справою в У.С.Р.Р. та науковим досліджуванням архивних матеріалів.

38. На чолі Управління Архивною Справою стоїть голова, а коло його колегія в складі Замісника його, секретаря й двох членів—всього з 5 осіб, що з них двох призначає „Комісія при ВУЦВКу по історії Української революції й Комуністичної партії (Істпарт)“.

Розділ 8-й. Головний Політично-Освітній Комітет (Головполітосвіта).

39. Головполітосвіта є центральний орган, що відає організацією, об'єднанням та керуванням всією державною агітаційно-пропагандичною та політично-освітньою роботою поміж дорослої людности.

40. Колегія Головополітосвіти, що на чолі її стоїть Голова Головного Комітету, складається з чотирьох членів від Наркомосу, одного — від Агітарону ЦККП(б)У, одного — від Політкерування Української Військової Округи, одного — від Півдбюро ВЦРПС та одного — від Пролеткульту.

41. До складу Головополітосвіти входять:

- а) відділ Агітації та Пропаганди (Агітпроп), що відає налагодженням систематичної пропаганди ґрунтовних засад радянського будівництва та самоосвіти дорослої людности в дусі комуністичних ідей та керує агітаційною роботою в усіх її формах в широким колах людности.
- б) відділ шкільно-курсний, що відає партшколами, політичною освітою по всіх навчальних закладах та організаціях і марксістськими курсами та гуртками.
- в) відділ мистецтв, що керує роботою серед працюючих в дусі комуністичного виховання в сфері: мистецько-освітньої, літературної, театральної, музичної й відобразної штуки.
- г) Фото-кіно управління, що відає всіма фотографічними та кінематографічними підприємствами, здійснює свою діяльність на засадах самоокуплення, користується автономією в справі організації апарату Управління та працює під загальним керівництвом і наглядом Головополітосвіти.
- д) Управління по Справах Друку, що відає цензурою друкованих творів.

42. На чолі Управління по Справах Друку стоїть начальник, що призначається Наркомосом та два його помічники, що їх затверджує Головополітосвіта по згоді: одного — з Держполіткеруванням і одного — з Держвидавом.

Розділ 9-й. Державне Видавництво (Держвидав).

43. Державне Видавництво УСРР має за своє завдання видавати й розповсюджувати вселякі друковані твори згідно затверженого Наркомосом плану.

44. Держвидав провадить свою діяльність на засадах самоокупности та господарського розрахунку та, користуючись повною автономією що до встановлення внутрішнього ладу й організації апарату управління, працює під загальним керівництвом і доглядом Наркомосу.

45. На чолі Держвидаву стоїть завідуючий, що входить до складу колегії Наркомосу з правами її члена.

Розділ 10-й. Рада по справах Освіти національних меншостей (Раднацмочш).

46. Раднацменш при колегії Наркомоса відає культурно-освітньою роботою поміж національними меншостями Республіки здійснюючи відповідні заходи через Главки Наркомосу та його органи на місцях, допомагає їм в переведенні цих заходів і доглядає за правильним виконанням їх.

47. На чолі Раднацменшу стоїть, як голова її, один зі членів колегії Наркомосу.

48. Членами Раднацменшу суть завідуючі центральними бюро освіти окремих національностей.

49. При Раднацменші організується Центральне бюро освіти окремих національностей, на чолі яких стоять завідуючі.

50. Організаційний зв'язок Раднацменшу з Главками Наркомосу встановлюється через Центральне бюро освіти окремих національностей.

Відділ другий. Місцеві органи.

51. Місцевими органами Народнього Комісаріату Освіти єть:

- а) Губерніяльні Відділи Народньої Освіти (ГУБВІДНО), що входять до складу Губерніяльного Виконавчого Комітету та
- б) Повітові Відділи Народньої Освіти (ПОВІДНО) що входять до складу відділів Повітового Виконавчого Комітету.

52. Губерніяльній Відділ Народньої Освіти відає справою Народньої Освіти на обшарі губернії, здійснюючи всі заходи, необхідні за для повного й всебічного розвитку справи Народньої Освіти, на підставі директив Народнього Комісаріату Освіти.

Примітка. Під зарядом ГУБВІДНО знаходиться вся мережа просвітніх установ губернії, утримуваних так загально-державними і місцевими засобами, як і засобами громадських та інших організацій.

53. На чолі ГУБВІДНО стоїть Завідуючий, що призначається Губерніяльним Виконавчим Комітетом.

Примітка. Народньому Комісаріату Освіти надається право мотивованих відводів Завгубвідно.

54. Органами ГУБВІДНО єть:

- а) Губерніяльний Комітет соціального виховання дітей (ГУБСОЦВІХ);
- б) Губерніяльній Комітет Професійної та спеціально-наукової Освіти (ГУБПРОФОС);
- в) Губерніяльний Політично-освітній Комітет (ГУБПОЛІТ-ОСВІТА);
- г) Загальний підвідділ.

55. На чолі кожного з трьох вищеназваних Губерніяльних Комітетів (Губсоцвих, Губпрофос, Губполітосвіта) стоять завідуючі, що становлять старших інспекторів по лінії відповідних галузків.

56. До складу кожного з зазначених Комітетів входять:

- а) Губінспектори, що вілають окремими галузями Освіти по вертикалі відповідного галузку;
- б) Секретар.

57. При Губсоцвихові знаходиться Комісія по справах недолітців.

58. Місцевими органами Управління по архивних справах (ГОЛОВАРХУ) єть Губерніяльні Архивні відділи (ГУБАРХИ).

На чолі Губарху стоять завідуючі, призначувані Завгубвідно та затверджувані Головархом.

59. При ГУБВІДНО знаходяться Уповноважені Центрального Управління по Справах Друку, що призначаються Губполітосвітою й затверджується Управлінням по Справах Друку.

Примітка. В губернях Київській Одеській та Кагеринославській засновуються Губвідділи Центрального Управління по Справах Друку.

60. Місцевими органами Держвидаву єть Відділки його, що їх утворює Держвидав після визначеного ним плану.

Відділки Держвидаву знаходяться під безпосереднім зарядом Завідуючого Держвидавом і чинять виключно згідно його вказівок та розпоряджень.

Рабвароси мають загальний нагляд за діяльністю місцевих відділків Держвидаву та ревізують їх.

61. При Губ. та Повнаросах можуть бути утворювані Бюро по Освіті окремих національностей, що провадять свою працю через відповідні відділи Наросу.

На чолі Бюра окремих національностей стоять завідуючі.

Примітка. Організація Бюра Нацменш на місцях в кожному по-одинокім випадкові встановлюється Колегією Наркомосу по поданню Рад-нацменшу при Наркомосі та Віднацменш при НКСВ.

62. Повітові Відділи Наросвіти видають справою Народньої Освіти в межах повіту

63. Повітові Відділи Народньої Освіти здійснюють всі заходи, необхідні за для повного й всебічного розвитку справи Народньої Освіти в повіті, керуючися розпорядженнями ГУБВІДНО.

64. На чолі Повітового Відділу Народньої Освіти стоїть завідуючий, которого призначає Поввиконком.

Примітка. Завідуючому ГУБВІДНО надається право мотивованих відводів.

65. Керування освітою робітників залізничного та в одного транспортів і їхніх дітей з'осереджується в спеціальних органах освіти, чинячих на підставі положень, що затверджуються Наркомосом УСРР та Народнім Комісаріатом Шляхів Сполучення РСФРР.

Відділ третій. Інспектура по Освіті.

66. Завдання Інспектури по Освіті становлять: плановий нагляд за діяльністю освітніх та навчально-виховальних закладів, інструктування їх та догляд так в методологічному, як і в адміністративно-господарських відносинах.

67. Здійснення зазначених завдань проводиться Головними Інспекторами Главків Наркомосу, а на місцях—Старшими, Губерніяльними та Повітовими Інспекторами.

68. Інспектура по освіті конструюється окремо по лінії кожного Главку (Головсоцвиху, Головпродосу й Головполітосвіти), а в межах кожного Главку—по окремих галузях його відання.

69. Старші Інспектори призначаються Завгубнаросами, затверджуються відповідним Главком Наркомосу і звільнюються після його згоди.

Губерніяльні Інспектори призначаються Завгубвідно, затверджуються відповідним Главком і звільнюються за його згодою.

Повітові інспектори призначаються Завповнаросами, затверджуються старшим інспектором і звільнюються за його згодою.

Примітка. Главки Наркомосу мають право відводи кандидатів на старших інспекторів та губерніяльних інспекторів, що подаються на їхнє затвердження, і право призначення кандидату з центру при погодженні з відповідними центральними та місцевими органами.

70. З метою координації своєї діяльності Губінспектори складають дорадчу інспекторську Колегію під головуванням старшого інспектора.

71. Головний інспектор має право давати підвідомчим йому установам та особам обов'язкові що до виконання адміністративні й господарські розпорядження, навчально-організаційні та методологічні вказівки, а в невідкладних випадках—проводити прийом, звільнення та пересовування вчительського й технічного персоналу з додержанням установлених що до цього правил.

72. Коли виявляться чинности, що потребують негайних заходів й виходять за межі звичайних адміністративних розпоряджень (арешт з порушенням кримінального переслідування, запечатування помешкань, припинення чинности установи), то розпорядження Головного Інспектора мусять бути погоджені з Завгубнаросвітою. Коли такого погодження не має, то Головний Інспектор погоджує свої розпорядження з Президією Губвиконкому.

Частина друга.—Постачання органів та закладів Наркомосу.

Відділ перший. *Фінансування.*

Розділ 1-ий. Засади.

73. Матеріальні ресурси на здійснення Наркомосом покладаних нього завдань складаються.

- а) зі сум, що асигнуються з загально-державних коштів визначеним за для Держустанов шляхом;
- б) з місцевих коштів;
- в) зі внесків промислових та торговельних підприємств на культурно-освітні потреби;
- г) спеціальних сум (платні за навчання, одрахунків продукційних колективів і т. инш).

74. Підросподіл установ Наркомосу на ті, що фінансуються коштом загальнодержавних засобів, й на утримувані місцевими засобами провадиться постановами ВУЦВК-у.

Розділ 2-ий. Внески торговельних та промислових підприємств.

75. Для збільшення державних засобів, що асигнуються на забезпечення культурно-освітніх закладів за для робітників і службовців (та їхніх дітей) промислових та торговельних підприємств, з останніх, незалежно від їх приналежності—чи то вони належать державі, чи громадським установам чи приватнім особам, встановлюються спеціальні внески розміром від 5 до 10 відсотків з усієї суми заробітної плати, що по данному підприємству виплачується.

Примітка. З торговельних підприємств Наркомосові, по згоді з Півдбюро ВЦРПС та Уповнаркомфінном, надється право справляти не з сум заробітної плати, а з оборотів підприємства в розмірі 1% (одного відсотку).

76. В рахунок вищезазначених внесків зараховуються всі видатки підприємств, пороблені ними по згоді з органами Наркомосу на прикріплені до нього, або обслуговуючі данне підприємство, культурно-освітні заклади.

77. Суми, що утворюються з зазначених відрахунків, можуть витратитися:

- а) на забезпечення належними помешканнями, освітленням, опаливом та необхідним ремонтом культурних закладів, що обслуговують пролетаріят промислових та торговельних закладів;
- б) на виплату часу, використуваного робітниками для навчання на профтехнічних курсах та вечірніх робочих технікумах по пересічному годинному заробітку робітників, але не більше як за 6 годин на тиждень;
- в) на виплату по пересічному годинному заробітку робітників, що вчать в школах по знищенню неписьменности (не більше 3 годин на тиждень);
- г) на утримання дітей в садках, будинках та дитячих майданцях після норм Наркомосу.

78. Оплат підлітків, що навчаються в школах і працюють в підприємствах протягом установленої законом для відповідного віку кількості годин, провадиться підприємством по визначеному для підлітків тарифові, а не коштом утворюваного з відрахунків підприємств культфонду.

79. Внески провадяться підприємством рівночасно з виплатою заробітньої плати робітникам та службовцям підприємств.

80. Матеріальні й грошові засоби на утримування освітнього закладу, що обслуговує виключно даннє підприємство, бронюються в скарбниці підприємства, за Комітетом Господарської Підпомоги зазначеної установа і йдуть під її заряд, а в розі відсутности такого—до розпорядження культкомісії підприємства.

81. Матеріальні або грошові засоби на утримання прикріплених до групи підприємств закладів, передаються підприємством в розпорядження Комітету Господарської Підпомоги давного закладу, а в випадку відсутности такого—в розпорядження відповідного адміністративно-господарського органу культзакладу.

82. Всі, підлеглі відрахуванню і в зазначений спосіб не використані засоби, вносяться підприємством до скарбниці Наркомосу, де бронюються за відповідними культвідділами.

83. В тих випадках, коли культурно-освітній заклад обслуговує, крім робітників та службовців підприємств та їхніх дітей, також і місцеву людність—підприємство бере участь у видатках на культзаклади в частині пропорційній кількості обслуговуваних давним підприємством робітників.

84. Для встановлення плану використання засобів, що відраховуються підприємством утворюються:

а) Центральна Трійка з представників Півдбюро ВЦРПС, УРНГ та Наркомосу й

б) Губерніяльві Трійки з представників ГРНГ, ГРПС та Наркомосу з притягненням представників зацікавлених органів (Спілок, заводоуправлень й т. и.) до співучасті в засіданнях трійки з правом дорадчого голосу.

85. Центральна Трійка має своїм завданням встановлювати загальні положення про розміри відрахунків, визначати обов'язкові до включення на утримання госпорганів установи, видатні своїм значінням чи обслуговуючи цілі райони та розглядати виникаючі в Губтрійках суперечки.

86. Губтрійка має завданням:

а) встановлювати розмір внеску по кожному підприємству в межах від 5 до 10 відсотків, в тім разі, коли відповідна згода не була досягнута по данній галузі промисловости загальним порядком;

б) встановлювати мережі закладів, утримуваних частково коштом госпорганів, з тим, щоб потреби в ділянці фабрично-заводського школярства, школи профтехнічної освіти та ліквідації неписьменности були задоволені по всіх видах роботи першочергово.

87. Стягання внесків переводиться органами Наркомосу з притягненням, у випадках потреби, органів УШКФ-ну, а самі внески бронюються виключно на зазначені в ст. 77 потреби.

Розділ III. Платня за навчання.

88. У вищих навчальних закладах—інститутах, технікумах та вищих трьохрічних педагогічних курсах Профосу (за винятком робітничо-селянських факультетів та вечірніх робочих технікумів) береться за навчання платня.

Примітка. Від платні звільняються учні з пролетарських та незаможницько-селянських верств на підставі постанови про соціально забезпечення.

89. Норми платні встановлюються Наркомосом застосовано до різних галузів освіти та до типів шкільних закладів.

90. Стягувані за навчання суми, зараховуються в прибуток держави як спеціальні засоби шкільних закладів для витрати в межах, визначених за для них додаткових кошторисів на навчальну та господарчу частини, а також на стипендії учням під доглядом Губпрофосів.

Примітка. Витрати спеціальних засобів за для заплати праці навчителям та технічному персоналові припускаються лишень після нарочитих постанов Наркомосу.

Відділ другий. Матеріальне постачання.

Розділ 1-ший. Постачання учнів та навчителів.

91. Крім грошових сум Наркомос, за для підвідомчих йому установ, учнів та робітників освіти дістає з державних ресурсів натуральне постачання.

Примітка. Типи установ Наркомосу та категорії учнів та навчителів, що користуються правом на державне постачання, визначаються на кожен рік особливими постановами Раднаркому.

92. Установи Наркомосу постачаються: продовольством та предметами першочергової потреби, матеріалами, необхідними для освітньої роботи, підручниками, науковими та навчальними приладами.

93. Продовольством та найнеобхіднішими предметами постачаються:

- а) всі заклади соціального виховання дітей інтернатного типу, що утримуються кошторисами Наркомосу та його місцевих органів.

Примітка. Окрім дітей постачається також педагогічний та обслуговуючий персонал зазначених закладів.

- б) матеріально-незабезпечені учні з пролетарської верстви та з незаможного селянства, що мають право на соціальне забезпечення.

94. Опалювочним та освітлювочним установи Наркомосу постачаються в загально-плановому порядку коштом центральних та місцевих засобів на народню освіту.

Розділ II-ий. Забезпечення Наркомосовських закладів помешканнями.

95. За Наркомосом та його органами закріплюються в межах їхньої дійсної потреби на засадах постійного володіння всі добудовані, що цілком або в більшій своїй частині зайняті культурно-освітніми та навчально-виховальними закладами, перебуваючими під зарядом Наркомосу та його органів, а рівно-ж закріплюються й передаються у виключне володіння Наркомосу та його органів для користування в безпосереднім призначенні всі будівлі та помешкання, що раніше займалися шкільними закладами, пристосовані для культурно-освітніх та навчально-виховальних цілів.

Примітка I. Помешкання, що раніш займалися шкільними закладами, але, з'являючись на переведену ґрунтовну переробку їх іншими установами, нині для культурно-освітніх та навчально-виховальних цілів непридатні, а також помешкання, що належали військово-шкільним закладам, або ті, що теперішкки займаються військовим відомством в межах фактичної потреби останнього — Наркомосові не передаються.

Примітка II. В міру передачі Наркомосові та його органам, раніш належавших йому будівель, Наркомос звільнює ті з займаних його установами помешкань, що не пристосовані і не можуть бути пристосовані для культурно-освітніх та навчально-виховальних цілів.

96. Наркомос та його органи звільнюються від виплати будь-яких податків за будівлі та помешкання так за ті, що тепер знаходяться під зарядом його, як і за ті що можуть бути згодом йому передані.

97. В тих випадках, коли фактична передача будівель, пристосованих для культурно освітніх та навчально-виховальних цілів, зайнятих в цей час сторонніми справами освіти установами, виявиться через місцеві умови неможливою, Наркомосові, по поданню Губвиконкому, надається право залишати зазначені будівлі в користуванні їх сучасних посідачів на певні терміни, визначені погодженням Наркомосу з установами, що будівлі займають.

Розділ III-й. Продукційні Колективи (Індустріалізація).

98. З метою створення для закладів Наркомосу міцної господарської бази та поліпшення їхнього матеріального стану—при навчально-виховальних закладах організуються продукційні колективи.

99. Всі шкільні заклади утворюють трудові продукційні колективи з обов'язковим вступом до їхнього складу всіх навчителів, учнів та технічного персоналу шкільних закладів.

100. Продукційні Колективи шкільних закладів мають всі права та користуються всіма, наданими кооперативним об'єднанням, пільгами.

101. Умови та порядок вступу до продукційних колективів, їхня діяльність та внутрішня організація визначаються нормальним статутом продукційного колективу, що затверджується Головнокооперкомом по поданню Наркомосу.

102. Продукційні колективи безпосередньо підлягають адміністрації шкільного закладу.

103. Чинячи як кооперативне об'єднання, Продукційні Колективи мусять своєю найближчою метою мати: 1) матеріальне забезпечення співучасників продукції та 2) створення товарного фонду, що має завданням збільшення обігових засобів шкільного закладу та підтримання його шкільного життя.

Примітка. Товарний фонд колективів включається в прибутковий кошторис даних шкільних закладів за рахунок загального кошторису Наркомосу.

104. Порядок та умови користування знаряддями продукції та іншими приладованнями шкільних закладів, визначаються адміністрацією шкільних закладів за дозволом відповідного Главку.

105. Шкільні заклади, що по характеру свого фаху суть не пристосовані до налагодження в них виробництва, вживають заходів що до організації їх поза межами своїх закладів.

106. Продукційні Колективи окремих закладів об'єднуються на визначених Наркомосом підвалинах з тим, щоб окремі функції таких об'єднаних Колективів диферувалися застосовано до шкільного фаху їх співучасників.

Розділ IV-й. Земельні господарства.

107. Профтехнічні та спеціально-наукові заклади і всі види дитячих закладів Республіки наділяються земельними ділянками.

108. Нормальними земельними наділами для професійно-технічних та спеціально-наукових закладів вважаються:

	Ланової землі	Городньою землі
Для Індустр.-технич. профшколи . . .	15 дес.	2 дес.
„ Індустр.-технич. технікума . . .	35 „	4 „
„ „ „ Іастигута . . .	250 „	25 „

	Ланової землі	Городньої землі
Для Межового технікума	35	4
" Ветеринарн. інституту	100	10
" Соціально економічн. технікума	15	4
" Інститута народнього господ.	250	25
" " " освіти	125	10
" Трьохрічних педагог. курсів	35	4
" Медичної академії	250	25
" В. У. З. художньої освіти	35	4
" Сільсько-господ. профшколи	30	3
" " " технікума	100	10
" " " та лугової	20	"
" " " інституту	500	50
" " " та лугової	100	" і садку 2 "

109. Всі міські та сільські дитячі заклади дістають земельні ділянки розміром від 1-ї до 10 дес. в залежності від справжньої потреби дитячих закладів.

110. Ухиляння в бік зменшення зазначених за для профтехнічних та спец-наукових закладів розмірів земельних наділів припускається в залежності від місцевих умов та дійсної нестачі землі в розмірі не вище 25%.

111. Земельні наділи встановлюються і відчуження переводяться в містах—Відкомгоспами, а в повітах—Земвідділами, по згоді з відділами Народньої освіти і затверджуються загальною постановою Народнього комітету.

112. Одводювані ділянки мають бути росташовані біля шкільних закладів, коли ж такої землі нема, то варізка провадиться з годящої землі, що знаходиться поблизу наділюваного закладу.

113. Закладам, що наново відчиняються, прирізка землі провадиться вищезазначеним шляхом.

114. Коли заклад зачиняється, або коли неможливо використати земельну ділянку частково чи в цілому, Відділ Народньої освіти мусить повернути Відкомгоспові чи Повітземвідділові по належності невикористану земельну ділянку до відповідного загального земельного фонду.

115. Місцеві органи Наркомзему мусять відпускати для потреб шкільних господарств реманент, зваряддя й насіння в межах визначених норм та в погодженні з продукційним планом.

Розділ V-ий. Про пільги по оподаткуванню підприємств, що знаходяться при шкільних закладах.

116. Всі польові, садібні й городні господарства шкільних закладів, що оброблюються власною працею навчителів та учнів, звільнюються від стягання податку.

117. Всі підприємства продукційного характеру, технічні, сільсько-господарські та інші, що експлуатуються культурно освітніми та навчально-виховальними закладами й організаціями без здачі їх в оренду, безпосередньо працею навчителів та учнів, звільнюються від внесення промислового податку.

Відділ третій. Соціальне забезпечення учнів (державні стипендії).

Розділ 1-ий. Соціальне забезпечення учнів та органи підпомоги їм.

118. З метою задоволення матеріальних потреб учнів з пролетарських верств та з незаможного селянства встановлюється соціальне забезпечення їх (стипендії).

119. Загальна кількість та розмір державних стипендій на кожен рік визначається особливою постановою ВУЦВК у.

120. Соціальне забезпечення учнів визначається після персональної перевірки кожного з них на підставі особливого положення про соціальне забезпечення.

121. В рахунок норм соціального забезпечення зараховуються всі натуральні видачі та послуги за винятком медичної допомоги та шкільних підручників, що даються безплатно.

122. Кошти на соціальне забезпечення проводяться по кошторисах Наркомосу.

123. Окремі державні установи та великі господарські органи, незалежно від внесків до культурфонду, мусять засновувати, згідно нарочитих що до цього узакошень, стипендії для учнів робочих факультетів розміром не нижчі державних стипендій.

124. Незалежно від державних стипендій, окремим державним установам, фабрично-заводським підприємствам, громадським, кооперативним, професійним організаціям, а також і приватним особам та підприємствам надається право засновувати стипендії для учнів.

Ті з учнів, що дістають стипендії, мусять по закінченні ними курсу навчання прослужити на службі по своєму фаху півтора року за кожен рік одержувантя стипендії. На службу стипендіати приймаються встановленим ладом.

Примітка: Держорганам надається право закладати стипендії з умовою наступної служби стипендіата на протязі встановленого цією статтюю терміну в тому органі, що стипендію закладає.

125. Установи та підприємства, як рівно ж і організації так державні, кооперативні й професійні, як і приватні, мусять виплачувати робітникам, командированим до Робфаків платню в розмірі, одержуванім ними до вступу в Робфаки.

126. Привалєжна робфаківцям платня від підприємств та установ, у випадку невчасного внесення її підприємством, стягається Уповнаркомфіном через місцеві Фінвідділи по списках, що їх подають відповідні Робфаки та засвідчують місцеві органи Профосу.

127. Стипендії розподіляються особливими Контрольними Комісіями при Інститутах або Технікумах з затвердженням їхніх рішень Головопрофосом.

128. Нагляд за непохибним переведенням в життя постанов про соціальне забезпечення покладається на Всеукраїнський Комітет Підпомоги Учням.

129. На Уповнаркомфін покладається обов'язок одпускати щомісяшно вповні суми на стипендії, незалежно від розрахунку коштів, що відпускаються Комісаріятном в бюджетових межах.

130. Розподіл стипендій поміж шкільними закладами провадиться Наркомосом по згоді з зацікавленими відомствами.

131. Наркомос веде облік платні й кількості стипендій, що їх одержують учні від різних установ та підприємств й повідомляє про це Уповнаркомфін за для відповідного зменшення кількості державних стипендій на відповідний бюджетовий квартал.

Розділ II-ий.—Всеукраїнський Комітет Допомоги Учням.

132. За для того, щоб об'єднати та планово організувати допомогу учням при ВУЦВК-ові закладається Всеукраїнський Комітет Допомоги Учням.

133. Всеукраїнський Комітет Допомоги Учням має на меті:

- а) допомогати переведенню шляхом законодавчим та адміністративним заходів, скерованих на полішення матеріаль-

ного стану учнів вищих шкільних закладів, робочих факультетів та технікумів—з поміж пролетаріату та трудового селянства;

б) сприяти найуспішнішому переведенню в життя всіх заходів що до забезпечення зазначених учнів.

134. За для здійснення цих завдань Комітет:

а) має право подавати на затвердження безпосередньо до всіх центральних установ проекти постанов, що стосуються до обсягу його діяльності;

б) стежити за дійсним забезпеченням учнівських потреб та за виконанням виданих що до цього постанов та розпоряджень;

в) має право вимагати від усіх відомств та установ подання документів та відомостей, що стосуються до обсягу його діяльності;

г) у випадку невиконання існуючих розпоряджень в справі задоволення потреб учнів—має право притягати винуватців до судової відповідальності;

д) притягає до співучасті в своїй праці громадські, кооперативні й професійні організації, а також окремих осіб, як членів—співстаральників;

е) дбає про заснування як найбільшого числа стіпендій та визначає порядок і спосіб заснування їх відомствами, організаціями та приватними особами.

135. До складу Всеукраїнського Комітету Допомоги Учням—ВУЗ входить: Член Президії ВУЦВК-у—голова Комітету, голова Півдбюро ВЦРПС, з заступником в особі Зав. Культвідділом, Голова Головирфосу, Заст. Голови Укрраднаргоспу, Заст. Наркомзему, представник Наркомпроду, представник ЦК везаможних селян та, з дорадчим голосом, представник Коопуч-у м. Харківа.

136. Місцевими органами Всеукраїнського Комітету Допомоги Учням суть Губерніяльні Комітети допомоги учням ВУЗ, що є під головуванням голови Губвняконкому та членів—представників від входячих до складу Всеукраїнського Комітету відомств.

137. За для переведення роботи в справі поліпшення побуту учнів в ВУЗ міст: Харківа, Київа, Одеси та Катирнославу утворюються Комітети поліпшення побуту учнів (Коопуч) що знаходяться під зарядом і підпорядкованістю Всеукраїнського Комітету Допомоги Учням при ВУЦВК-у.

Примітка. Коопуч входять до складу місцевих Комітетів Допомоги Учням з правом дорадчого голосу.

138. Організація та діяльність Коопуч Харківа, Київа, Одеса та Катирнославу визначається ввочитим про них положенням.

139. Губерніяльні Комітети повинні щомісяця подавати Всеукраїнському Комітетові Допомоги звіти про свою діяльність та про матеріальний стан учнів ВУЗ-ів, що перебувають під їхнім наглядом.

Частина третя. Видавнича діяльність та догляд за друком.

Розділ перший. Видавнича діяльність.

140. Видавнича діяльність на терені УСРР здійснюється Державним Видавництвом України.

Примітка. З дозволу Центрального Управління по справах друку припускається заснування приватних видавництв.

141. Державне видавництво УСРР, що має своїм завданням видання й розповсюдження вселяких друкованих творів на терені УСРР, для здійснення зазначеного завдання:

- а) закладає в центрі й на місцях свої видавничі та торговельні відділки, а також представництва так на терені РСФРР, як, за посередництвом органів Наркомзовнішторгу, і за кордоном,
- б) бере участь з рішачим голосом в державних органах УСРР, що відносять дозволу та доглядом над приватними видавництвами,
- в) користується при інших рівних умовах переважним правом на закуп паперу, що знаходиться в державних органах України,
- г) відчиняє комори, магазини, кіоски й провадить всі, звязані з його головною діяльністю по виданню та розповсюдженню друкованих паперів, торговельні операції, що дозволяються діючими законами.

142. Держвидав, здійснюючи свою діяльність на засадах самокупності та господарчого розрахунку, користується всіма правами юридичної особи і, зокрема, правом самостійного кредитування в Державному Банкові.

143. Відповідальність за виконання плану робіт, доцільну витрату матеріальних та грошових ресурсів Держвидаву і за виконання всіх постанов Найвищих Урядових органів УСРР та розпоряджень Наркомосу тяжить на Завідуючому Держвидавом. Завідуючий подає Наркомосові продукційні програми, матеріальну й грошову звітність та доповіді про роботу Держвидаву.

Розділ другий. Догляд за друком.

144. З метою об'єднання всіх видів цензури друкованих творів і забезпечення певного державного політичного нагляду за виданням і поширенням друкованих творів—утворюється Центральне Управління по справах друку при Головополітосвіті НКО-су УСРР і його місцеві органи при Губполітосвітах.

145. На Центральне Управління, по справах друку і його місцеві органи покладається:

- а) попередній перегляд всіх призначених до оголошення або розповсюдження творів, так рукописних, як і друкованих, видань періодичних і неперіодичних, знімків, малюнків, мап і т. инш.;
- б) видача дозволів на право видання окремих творів, а також органів друку періодичних і неперіодичних;
- в) видача дозволів на утворення приватних видавництв, реєстрація їх і дальніший догляд за їх діяльністю;
- г) складання списків і визначення творів заборонених до друку, репродукції, продажу і розповсюдженню;
- д) притягнення у встановленному порядку до відповідальности винних в порушенні зазначених постанов і розпоряджень;
- е) видання привісів, розпоряджень, інструкцій по справах друку, обов'язкових для всіх органів друку, видавництв, поліграфічних підприємств, книгозбірень, читалень, книжкових крамниць і комор.

146. Центральне управління по справах друку забороняє видання і поширення творів:

- а) що агітують проти Радянської Влади;
- б) що розголошують військові таємниці Республіки;
- в) що підбурюють суспільну думку шляхом поширення неправдивих відомостей;
- г) що підбурюють націоналістичний і релігійний антагонізм і фанатизм;
- д) що носять порнографічний характер.

147. Видання Комінтерну, РКП та КП(б)У, так саме, як „Вісти ВУЦВКУ“, Збірник узаконовень та розпоряджень Робітничо селянського Уряду і вчені праці Української Академії Наук, звільнюються від цензури. Спеціальні, професійні та відомствениі видання звільнюються од цензури, по згоді поміж Центральним Управлінням по справах друку та відповідними центральними професійними, або радянськими органами. Відносно всіх перерахованих в цьому пакті видань на Управління по справах друку покладається вживання заходів що до повного забезпечення інтересів військової цензури.

Примітка. Видання вчених праць Академії Наук регулюється спеціальним положенням про науково-вчені праці й підручники

148. На всіх виданнях друку, що видаються і поширюються в Республіці, за винятком, перерахованих в ст. 147-ій, повинна бути віза Центрального Управління по справах друку, або його місцевих органів, або ж відповідних органів Республік та країн, що входять до складу Федерації.

149. Межі повноважень Центрального Управління по справах друку і його місцевих органів, встановлюються такі:

- а) Центральне Управління по справах друку здійснює всі функції, завбачені ст. 145-ю цього положення, а також вирішує суперечні питання, що виникають так по поданню місцевих органів, як і в порядку оскарження постанов місцевих органів зацікавленими особами і установами;
- б) місцеві органи Центрального Управління дозволяють видання творів друку місцевого значіння, що мають поширюватися виключно в межах губернії, надсилаючи всі інші видання для дозволу в Центральне Управління по справах друку, а також наглядають на місцях за діяльністю видавництва, друкарень і инш.

150. Органи Управління по справах друку числяться по штатах і кошторисові Головополітосвіти та її місцевих органів.

151. Незалежно від випадків оголошення місцевости на військовому стані, органи цензури в окремих місцевостях з міркувань військової необхідности, в порядку погодження військового командування і Центрального Управління по справах друку, переходять до підлеглости Військовому Відомству, або йому надається право вводити до них спеціального цензора.

152. На органи ДПУ покладається боротьба з поширенням творів друку, не дозволених Центральним Управлінням по справах друку і його органами, а також нагляд за друкарнями і иншими поліграфічними підприємствами, митними і прикордонними пунктами, боротьба з нелегальними виданнями і їх поширенням, боротьба з провозом з-за кордону за-для розповсюдження недозволеної до поширення літератури, нагляд за продажем російської і чужоземної літератури і вилучення книжок, не дозволених Центральним Управ-

лінням по справах друку і його органами згідно списків, згаданих в ст. 145, п. „г“.

153. Списки, що видаються Центральним Управлінням по справах друку, є обов'язкові до точного і неухильного керування для органів ДПУ. З приводу окремих творів, не зарахованих до згаданих списків, ДПУ в кожному окремому випадку порушує питання про дозвіл або заборону їх до обертання перед Центральним Управлінням по справах друку.

КНИГА ДРУГА.

Соціальне виховання дітей.

Частина перша. Система й завдання соціального виховання та соціального захисту недолітніх.

Розділ перший. Засади.

154. Найвище піклування про всіх дітей та недолітніх до 18 років віком тяжить на державі і здійснюється Наркомосом та Наркомздравом. Наркомос провадить соціальне виховання у відношенні до дітей до 15 років й організує соціальний захист прав та інтересів недолітніх.

Примітка. Піклування про дітей до 4-х років та турботи про охорону дитячого здоров'я здійснює Наркомздравля.

Розділ другий. Соціальне виховання дітей.

155. Виховальну систему, що прикладається до дітей Республіки становить система соціального виховання.

156. Соціальне виховання провадять органи Наркомосу, маючи за свою мету створення типу нової людини, органічно зв'язаної з трудовим комуністичним суспільством, що народжується.

157. Методом соціального виховання є виховання колективне побудоване на єдиному, активно творчому процесі.

158. Соціальне виховання налагоджується й провадиться на всьому терені Республіки виключно по планах та під безпосереднім керівництвом і доглядом Головоцвуху.

159. З цією метою Головоцвух:

- а) переводить облік всієї дитячої людності Республіки, що рівночасно служить і завданням соціального захисту недолітніх.

Примітка I-ша. Для найліпшої систематизації, організації й зсумовання всіх даних обліку на місцях організуються особливі установи в справі реєстрації дітей (дитячі адресні столи).

Примітка II-га. Для дефективних дітей провадиться окремий облік й окрема реєстрація: на батьків, або на осіб їх замінюючих покладається обов'язок подавати необхідні що до реєстрації відомості.

- б) розробляє й поглиблює засади системи соціального виховання та плани для кожного типу дитячих закладів, в залежності від відмінностей різних дитячих груп, що на їх розподілено всіх дітей з наміром переведення соціального виховання;
- в) виробляє й затверджує мережу необхідних дитячих закладів та переводить її в життя;
- г) підготовляє спільно з Головопрофосом необхідний кадр робітників соціального виховання;

- д) скликає з'їзди, видає наукову та науково-популярну літературу по питаннях соціального виховання, влаштовує досвідно-педагогічні станції, контролює всі, що виходять на терені УСРР, підручники й т. и..

Розділ III-й. Соціальний захист інтересів та прав недолітніх.

160. Створення й забезпечення нормальних умов розвитку всього підростаючого покоління шляхом захисту його інтересів у всіх галузях життя є справа цілого організованого суспільства в особі державної влади. На Головоцвях покладається турбота про охорону інтересів всіх недолітніх не виключаючи й тих, що знаходяться на піклуванні своїх батьків.

161. Відповідно зазначеному завданню до відання Наркомосу по Головоцвяху відносяться:

- а) об'єднання й погодження Наркоматських заходів в тих їх частинах, що скеровані на дитячу людність Республіки;
- б) співучасть в правній регламентації, скерованій на охорону інтересів недолітніх;
- в) охорона прав недолітніх;
- г) розроблення заходів, що запобігають безпритульності та правопорушенням недолітніх й боротьба з існуючою безпритульністю та правопорушеннями недолітніх;
- д) боротьба з беззаконним здійсненням батьківських прав та порушення справ про позбавлення батьків батьківських прав з огляду на порушення ними інтересів дітей;
- е) керівництво-по організації загальних заходів піклування про недолітніх;
- ж) організація опіки над недолітніми, що не знаходяться під доглядом обох батьків, або одного з них, над повними сиротами, над покинутими батьками дітьми, над відібраними від батьків дітьми, з огляду на позбавлення їх батьківських прав.

162. В галузі правової регламентації охорони недолітніх (ст. 161, п. „б“) Головоцвях:

- 1) сприяє встановленню правних норм, скерованих на охорону інтересів дитячої людности;
- 2) дає висновки по всіх подаваних до Раднаркому законопроектів, що зачіпають інтереси й права дітей;
- 3) розробляє відповідні законопроекти для подання їх до Раднаркому визначеним ладом.

163. В галузі охорони прав дітей (ст. 161, п. „в“) Головоцвях:

- 1) стежить за виконанням всіма державними органами, громадськими й приватними організаціями та окремими громадянами всіх законів і розпоряджень, виданих за захисту прав недолітніх;
- 2) Порущує переслідування проти органів та осіб, що ламають закони про недолітніх;
- 3) Допомогає недолітнім в здійсненні наданих їм прав, організуючи подання правничої допомоги.

164. Поруч з загальними заходами піклування про недолітніх, Головоцвях утворює нарочиті заклади для дефективного дитинства, недолітків—правоварушників та безпритульних.

165. При переведенні заходів соціального захисту інтересів та прав недолітніх, Головоцвях притягає до цієї справи пролетарські та інші громадські організації.

Частина друга—Заклади соціального виховання та їхня будова.

Відділ перший.—*Підвалини будови дитячих закладів.*

166. Головоцвих провадить соціальну охорону та соціальне виховання в дитячих закладах що їх мережа, так загальна, як і по окремих типах закладів, так само, як і пропорційне відношення поміж кількістю закладів різних типів, встановлюються й затверджуються ним по поданню Губвиконкомів окремо для кожної губернії.

167. В мережу дитячих закладів входять:

- а) всі заклади для нормальних дітей: дитячі будинки, інтернати, денні дитячі будинки, трудові школи, дитячі садки, дитячі клуби, книгозбірні, заклади весівньо-літнього три-мєстру;
- б) всі заклади для недолітніх правопорушників та безпритульних: основний будинок для правопорушників, допоміжній будинок для них, трудова колонія для правопорушників, трудовий будинок для дівчаток, відчинений дитячий будинок для безпритульних дітей;
- в) всі дитячі заклади за для дефективного дитинства: основний будинок для дефективних дітей, допоміжній будинок для дефективних дітей.
- г) заклади для глухонімих: основний будинок для глухонімих, допоміжній будинок для глухонімих,
- д) основний будинок для сліпих,
- е) всі дитячі заклади по дослідженню та розподілові дітей (прийомники, колектори).

168. Основних видів закладів по соціальному вихованню є два:

- 1) будинки—інтернати, де недолітні перебувають повсякчасно, залишаючись в них до 15 років;
- 2) Заклади, що в них недолітні перебувають лишень на протязі частини свого часу—від кількох годин (школа, дитячий садок і т.и.) до цілого дня (денний дитячий будинок).

169. Жодний дитячий заклад соціального виховання, незалежно від того, ким він утримується, не може бути одчинений або зачинений без дозволу Наркомосу чи його відповідних органів.

170. Ким-би заклади соціального виховання не утримувались—вони повинні керуватися планами Головоцвиху і підлягати його догляду, а типи їхні мусять відповідати визначеним цим Кодексом типам.

171. Діти нормальні й дефективні повинні виховуватися в різного типу закладах.

Примітка: Сукупне навчання дітей правопорушників—неприпустиме: для хлопців і дівчат повинні одчинятися окремі заклади.

172. Дітей до закладів соціального виховання направляють особливі установи, мета яких полягає, шляхом доскопалого вивчення дітей, визначити той тип закладу, де вони мусять бути вмішені.

173. Всі дитячі заклади, що до джерел матеріально-фінансового постачання, поділяються на дві категорії:

- 1) утримувані по кошторисах Наркомосу та місцевих його органів коштом засобів загальнодержавного та місцевого значіння та
- 2) утримувані державними установами, фабриками, заводами, сільрадами, професійними, продукційними, споживчими

організаціями працюючих і т. п. на підставі окремих угод з відповідними органами Наркомосу.

Примітка 1. Дитячі заклади, утримувані згідно угод з Наркомосом чи з його місцевими органами, можуть діставати субсидії від відповідних органів Наркомосу. Для цього вони повинні бути включені встановленим ладом до мережі субсидованих дитячих закладів.

Примітка 2. Родичі, або особи, що їх заступають, маючи дітей фізично або розумово дефективних, повинні давати їм відповідну освіту своїм коштом за вибитком зазначених в ст. 18-ій засад цього Кодексу груп.

174. Шкільно-адміністративне керівництво та догляд за діяльністю всіх дитячих закладів соціального виховання належать Наркомосу та його спеціальним органам.

175. Овідони дитячих закладів соціального виховання з метою ознайомлення та обслідування регулюються особливими постановами Наркомосу.

176. Надалі до належного розвитку на Україні мережі дитячих закладів соціального виховання та здійснення державного плану загального навчання дітей (ст. 17 Зasad), губерніяльні органи соціального виховання дітей, з доручення Головоцвиху, видають, в додаток до загальних постанов Наркомосу особливі інструкції, що регулюють в залежності від місцевих умов переважно право різних категорій дітей на приймання до дитячих закладів, що утримуються коштом Наркомосу та його місцевих органів.

177. Забезпечення дитячих закладів необхідними помешканнями відноситься до обов'язків Виконкомів.

178. Праця з дітьми в дитячих закладах провадиться цілий рік.

179. Виховання дітей в дитячих закладах простує до трьох основних завдань:

- 1) Виховання фізично й розумово здорових та кріпких горожан Робітничо-Селянської Республіки, просякнених свідомістю своєї спільности з працюючими масами України, Радянської федерації й всесвіту, ладних і здатних словом і вчинком захищати революцію робітничої класи від внутрішньої та зовнішньої контр-революції;
- 2) Практичне ознайомлення дітей з процесами й зв'язками праці та навчання їх головних теоретичних знань про ці процеси;
- 3) Навчання дітей у відповідному до їх віку обсягові загально-освітнім та технічним знанням з метою загального розвитку та підготовки до спеціалізації в закладах Головного Комітету професійної освіти.

180. В дитячих закладах соціального виховання забороняється вживати кару.

181. Кожен дитячий заклад організує в себе всілякі майстерні та виробництва, що служать шкільно-виховальним цілям.

182. Внутрішня організація дитячого закладу будується на діяльній єдності дітей з керівниками і складається зі взаємочину таких органів: загальних зборів колективу дитячого закладу, Завідуючого дитячим закладом, Педагогічної Ради, загальних зборів дітей, дитячого Виконкому й інших дитячих організацій.

Примітка: Заклади для правопорушників та дефективного дитинства мають свою відмінну внутрішню організацію.

183. На чолі кожного дитячого закладу стоїть завідуючий, що призначається й звільнюється відповідними органами Наркомосу.

Примітка: Педагогічному колективу, спільно з технічним персоналом, що бере участь в педагогічній раді, надається право висувати кандидата на посаду завідуючого, одначе, з обов'язковою умовою подання писаної характеристики кандидата.

184. В дитячих закладах, що мають складне господарство, в'допомогу завідувачому призначається замісник його.

185. До складу педагогічної ради дитячого закладу входять:

- 1) всі особи педагогічного й медичного персоналу;
- 2) один представник від технічного персоналу;
- 3) представник тої організації, що дає дитячому закладові матеріальну підтримку;
- 4) представники старших груп дітей не молодших 12 років.

186. Весь педагогічний персонал призначається й зміщується відповідними органами Наркомосу.

187. Педагогічна рада, що збирається не менше одного разу на місяць, налагоджує всю педагогічну роботу в дитячому закладі та бере участь у вирішенні найважливіших питань, зв'язаних з життям та діяльністю так окремих вихованців та вихованиць дитячого закладу, як і кожної організації та всього колективу в цілому.

В своїй праці педагогічний персонал кермується цим Кодексом, загальним положенням про окремі типи дитячих закладів, шкільними планами та об'єктами Головсоцвиху.

188. До предмету відання лікаря дитячого закладу належать всі питання, що стосуються до охорони здоров'я дітей, шкільної санітарії та гігієни.

189. В дитячих закладах дозволяються всі форми організації дітей, так тимчасові, як і постійні, що об'єднують дітей в корисній праці, розвивають їхню громадську самодіяльність й дух товарищескості та допомагають вихованню й освіті їх в соціалістичній дусі.

190. В розвиток положень цього Кодексу законів про освіту, а також для визначення організації й діяльності дитячих закладів, що потребують відмінної правової регламентації (досвідні, зразкові й їм подібні дитячі заклади), Наркомос видає загальне положення про дитячі заклади УСРР та особливі положення за для кожного з типів дитячих закладів.

Відділ другий. *Заклади для нормальних дітей.*

Розділ 1-ий. *Дитячий будинок—інтернат.*

191. Дитячий будинок є державний заклад характеру трудової комуни за для дітей обох полів від 4-х до 15 років віком включно, що прагне вповні здійснити ідеал соціального виховання.

192. Коли діти досягнуть 15 років—вони переводяться до професійної школи.

Примітка 1. Діти можуть залишатися в дитячому будинкові у виїмкових випадках і після 15 років, але не довше досягнення ними 17 років, з особливого в кожному окремому випадку дозволу Наркомосу, в тім разі, коли рівень їхнього розумового розвитку та підготовки не відповідає вимогам професійної школи.

Примітка 2. Жодна дитина не може бути виключена з дитячого будинку в лад покарання.

193. Відповідні органи Наркомосу організують для тих дітей випускного віку, що не вмістилися в професійні школи, патронат, вживають заходів що до вміщення їх на службу, не обличують своїх піклувань про них доти, доки такі діти не будуть спроможні вести самостійне життя.

194. Під кінець кожного триместру організуються справоздальні праці дітей та акти.

195. Згідно з 7-ми річним навчально-виховальним пляном Головоцпвху, кожен вихованець та вихованиця дитячого будинку повинні мати відповідну кількість зарахованих триместрів.

Розділ 2-ий. Денний дитячий будинок.

196. Денний дитячий будинок є для спільного соціального виховання дітей обох полів од 4 до 15 років віком з перебуванням в них дітей лише протягом денних та вечірних годин.

Примітка 1. Постановою Педагогічної Ради, затвердженої відповідними органами Наркомосу, припускаються відхилення від зазначеної норми віку — зниження віку вступаючих до дитячого будинку до 3-х років і, у виймкових випадках — підвищення віку до 17 років тих, що випускаються з денного дитячого будинку.

Примітка 2. Денні дитячі будинки можуть одчінятися для одної з двох груп по вікові окремо: 1) дошкільної — від 4 до 8 років, 2) шкільної — від 8 до 15 років.

197. Тривалість роботи денного дитячого будинку — 12 годин.

Примітка 1-ша. Діти дістають харчі згідно встановлених для дитячого будинку — інтернату норм (ст. ст. 192—195).

Примітка 2-га. В зв'язку з місцевими технічними та економічними умовами, робочий день може скорочуватись до 8-ми годин.

198. Організація праці з дітьми та облік її нормується відповідними статтями про дитячий будинок-інтернат (ст. ст. 193—195).

Розділ III. Трудова школа.

199. Трудова школа є установа для спільного навчання й соціального виховання дітей обох полів від 8-ми до 15-ти років віком включно.

Примітка 1-ша, Постановою Педагогічної Ради, затвердженою відповідними органами Наркомосу, до школи можуть прийматися діти й від 6 років.

Примітка 2-га. При трудовій школі, з дозволу відповідних органів Наркомосу, можуть закладатися й окремі дошкільні групи.

200. Нормальний термін перебування в трудовій школі встановлюється 7-ми річний.

201. Трудова школа з розвитком в ній методів клубної роботи та удовженням робочого дня може бути, за дозволом відповідних органів Наркомосу, перейменована в денний дитячий будинок.

202. Діти в трудовій школі поділяються на групи, по кількості не більше 30 душ в кожній.

203. Прийом до школи провадиться раз на рік до початку осіннього триместру.

204. Випуск вихованців та вихованиць, що пройшли навчання, провадиться наприкінці весінньо-літнього триместру по постанові педагогічної шкільної ради.

205. Праця з дітьми припускається в формі урока та в формі гуртових вправ і праці.

206. Під кінець кожного триместру організуються звітні дитячі роботи, що мають завданням навні зафіксувати пророблений кожним вихованцем чи вихованицею цикл розвитку.

207. Перевід дітей з однієї групи до іншої, як також і зараховування триместрів, провадиться постановами педагогічної ради.

Розділ IV-ий. Дитячий садок.

208. Дитячий садок є заклад для спільного соціального виховання дітей обох полів від 4-х до 8-ми років віком.

Примітка. По постанові Педагогічної Ради, затвердженої відповідними органами Наркомосу, до дитячого садку можуть прийматися діти з 3-х років.

209. Кількість дітей дитячого садку (норма) встановлюється в 45—60 душ, поділених на 3 групи.

210. Мінімальна тривалість роботи дитячого садку є 4—5 годин в двоєразовим годуванням.

Відділ третій. Заклади для недолітніх правопорушників.

Розділ I-ий. Основний дитячий будинок.

211. Основний дитячий будинок за для правопорушників віком до 15-ти років, фізично й душевно в гострій мірі не обтяжених, що відрізняються од нормальних дітей того-ж віку антисоціальними нахилами та звичками, має характер звичайного дитячого будинку.

212. До основних дитячих будинків для правопорушників приймаються не більше 30 дітей, з тим щоб на одного вихователя припадало щонайбільше 10 дітей.

213. В основному дитячому будинкові можна заводити примусовий лад; дисциплінарні кари не припускаються.

214. Діти, що виявлять себе на протязі не менше пів року соціально-корисним елементом, переводяться до звичайних дитячих будинків.

215. Ті-ж з дітей, що не піддаються виправленню в основному будинкові, переводяться до допоміжного будинку для правопорушників.

216. Про всякий доконаний перевід повідомляється Комісію по справах про недолітніх.

Розділ 2-гий. Допоміжний дитячий будинок для правопорушників.

217. Для правопорушників віком до 15 років, важчих в розумінні виховання, закладається допоміжній дитячий будинок по нормах основного дитячого будинку. (ст. 212).

218. Допоміжні будинки повинно влаштовувати відокремлено з постійним доглядом за для уможливлення втечі.

219. З виховальними цілями в допоміжному дитячому будинкові встановлюється особливий суворо регламентований порядок денний.

220. По відношенню до вперто не слух'яних дітей, вживається таких заходів впливу: відокремлення, залишення в ліжку, лікарські заходи та обмеження волі.

221. Діти, що проявили себе на протязі трьох, місяців без вжитку до них заходів примусового впливу, соціально-корисними, переводяться до основного будинку для правопорушників.

Діти що не піддаються впливу, переводяться до рефарматоріуму Наркоміюсту.

Діти з очевидним нервовим розладом, епілепсією й т. п. переводяться до відповідних установ Наркомздоровля.

222. Всі переведення дітей здійснюються по постанові педагогічної ради, з затвердженням відповідних органів Наркомосу.

223. Про всі переведення дітей, що відбулися, повідомляється Комісії по справах про недолітніх.

Розділ 3-ий. Трудова колонія для недолітніх правопорушників.

224. Трудова колонія є заклад для соціального виховання правопорушників від 15 до 18 літ віком.

225. Трудова колонія влаштовується за містом.

226. Основним завданням трудової колонії є виправляти й розвивати соціально-корисні інстинкти вихованців, для чого заводиться основна професійна освіта у вигляді навчання городництву, садівництву, рільництву, або-ж у вигляді індустріально-технічної підготовки.

227. Внутрішній життєвий побут улаштовується тими-ж правилами, що і в основному будинкові за для правопорушників (ст. 212).

228. По постанові Педагогічної ради:

- 1) ті недолітні, що заявили себе соціально-корисними, можуть віддаватися кривим, уміщувати на працю і т. п.
- 2) недолітні, що впливові не піддаються можуть бути переведені до реформаторів.

Примітка 1. Постанови Педагогічної Ради про перевід вихованців мусять затверджуватися відповідними органами Наркомосу.

Примітка 2. Про всі відбулі переведення вихованців повідомляється Комісії по справах про неповнолітніх.

229. Кінцевої термін перебування в трудовій колонії є досягнення вихованцем 18 років.

230. Над всіма вихованцями, що виходять з трудової колонії встановлюється патронат.

Розділ 4. Трудовий будинок для дівчаток.

231. Трудовий будинок для дівчаток є заклад за для соціального виховання дівчаток до 15 років віком, що скоїли правопорушення, безпритульних, або-ж спроститутованих.

Примітка. Внутрішній побут життя регламентується відповідними правилами, що чинять в основному будинкові для правопорушників (ст. 212).

232. Обов'язковим елементом трудового будинку для дівчаток є серйозна постановка професійно-технічної підготовки.

233. По постанові Педагогічної Ради, затвердженій відповідними органами Наркомосу: 1) вихованки, нормальні фізично й розумово, що виявили себе вповні соціально-корисним елементом, переводяться, в залежності від віку—до нормального дитячого будинку, закладів Профосу або влаштовуються на працю, 2) розумово відсталі вихованки переводяться до соціальних будинків для соціально-відсталих дітей.

234. Кінцевим терміном перебування в трудовому будинкові для дівчаток є досягнення вихованкою 18 ти років.

235. Методи педагогічної організації дитячої самодіяльності по всіх закладах для недолітніх правопорушників встановлюються окремими інструкціями Наркомосу.

Бідділ четвертий. Заклади для дефективних дітей.

Розділ 1-ший. Основний Будинок для дефективних дітей.

236. Основний будинок для дітей від 4 до 18 років здійснює соціяльне виховання дефективних дітей й призначається для дітей з помітними ухилами від норми в моральній чи в розумовій сфері, що піддаються розвитку під впливом медично-санитарних заходів.

Примітка На одного вихователя мусить припадати не більше 8 дітей.

237. Зовнішній та внутрішній побут життя будинку будується відповідно до основних завдань будинку: розвитку фізичних сил, діяльності органів змислу та розвитку психичних сил (розумова ортопедія).

238. Діти, що не виявили здатности до помітного розумового розвитку, переводяться до відпомогового будинку для розумово-відсталих дітей.

Ті-ж з дітей, що своїм розвитком наблизилися до рівня нормальної дитини, переводяться до звичайного дитячого будинку.

Допомоговий будинок для розумово-відсталої дитини.

239. Допомоговий будинок для розумово-відсталої дитини групує найважчі випадки розумової відсталости (імбецильних та дебільних дітей до 18 років віком).

Примітка. На одного вихователя повинно припадати не більше 5 дітей.

Розділ 2-гий. Заклади для глухонімих.

Основний будинок для глухонімих.

240. Основний дитячий будинок для глухонімих закладається з метою розвитку в дітей соціяльно-корисних навиків, уміння користуватися починнороздільною людською мовою у всіх її формах (усною, листовного читання й розуміння друкованого слова), що досягається читанням з губів.

Примітка. На одного вихователя повинно припадати не більше 8 дітей.

241. Кінцевим терміном перебування в будинкові—є досягнення вихованцем 18-ти років.

Допомоговий дитячий будинок для глухонімих.

242. Допомоговий дитячий будинок закладається для глухонімих дітей від 4 до 18 років віком з нормальними розумовими здатностями, але не здатних до засвоювання усної розмови шляхом считування з губів; він відзначається прикладеннями мішаних методів навчання

Примітка. На одного вихователя—не більше 8 дітей.

Розділ 3-й. Будинок для сліпих.

Основний будинок для сліпих.

243. Основний Будинок для сліпих дітей від 4 до 18 літ віком закладається для розвитку і виховання в сліпих дітей орієнтовочних здатностей з наміром опанування ними певною галуззю людського знання та продукції.

Примітка. На одного вихователя—не більше 8 дітей.

Відділ п'ятий. Заклади в справі досліду та розподілу недолітніх.

Розділ I-ий. Прийомник.

244. Прийомник є пункт швидкої соціальної допомоги, що до його предпроваджуються недолітні до 15-ти ліг включно, потребуючі тимчасового притулку.

245. Дітські прийомники закладаються по всіх губерніяльних та повітових містах та великих промислових осередках, одчинені повну добу і приймають в кожен мент.

246. До прийомників дітей надсилають співробітники дитячої інспекції, міліція та кожен громадянин в випадку:

- 1) затримання в мент провпорущення;
- 2) перебування в стані безпритульності;
- 3) затримання через випадкові обставини.

247. В прийомниках, недолітні діти залишаються не більше 3 днів, протягом котрих про дітей збираються всі необхідні відомости.

248. З прийомників діти направляються по приналежності:

- 1) до Комісії по справах про недолітніх;
- 2) до Колектора—роподільника;
- 3) передаються батькам, або-ж особам, що батьків заступають.

249. Приймний пункт повинен мати не менше чотирьох відділків:

- 1) для хлопчиків—праворущників,
- 2) для дівчаток—той-ж категорії,
- 3) для хлопчиків, з інших причин затриманих,
- 4) для дівчаток " " "

Розділ 2-ий. Колектор-роподільник.

250. Колектори суть роподілкові заклади, що в них провадиться попереднє індивідуальне вивчання дітей за для вирішення питання про дальше їхнє направлення.

251. Колектори закладаються трьох видів:

- 1) Для дітей, підлеглих направленню до дитячих будинків (інтернатів) для нормальних дітей.
- 2) Для недолітніх праворущників;
- 3) Для дефективних дітей всіх категорій.

252. Колектор закладається щонабільше на 50 дітей.

253. Термін перебування малолітків та недолітніх в колекторові залежить від ступня виявлення їхньої індивідуальности й межує поміж 2—3 неділями.

254. З Колекторів малолітків та недолітніх препроваджують по приналежності:

- 1) з Колекторів, зазначених в ст. 251 п. 1,—до дитячих будинків (інтернатів), або-ж віддаються на патронування;
- 2) з Колекторів, зазначених в ст. 251 п. 2,—до Комісії по справах про неповнолітніх;
- 3) з Колекторів, зазначених в ст. 251 п. 3,—до закладів для дефективних або до спеціальних закладів Наркомздоровля.

Примітка. Дефективні малолітки та недолітні на самперед понахають під обслід в лікарсько-педагогичних кабінетах.

Розділ 3-ий. Досвідно-педологічні станції.

255. З метою науково-правильного налагодження справи соціального виховання та пропаганди ідей її осягнення соціального виховання, закладаються досвідно-педологічні станції—центральні й крайові.

256. До обов'язків досвідно-педологічних станцій відноситься:

- 1) збирання, систематизація та наукова розробка всіх матеріалів, зланих органами та закладами Головоцвуху, що провадять соціальне виховання;
- 2) пропаганда ідей соціального виховання шляхом лекцій, виставок, влаштованям музею та друкованого слова;
- 3) консультація по всіх біжучих питаннях, що висувються працею органів та закладів Головоцвуху.

257. Досвідно педологічні станції включають:

- 1) кабінети соціального виховання, що займаються питаннями нормальної педології, та
- 2) медично-педологічні кабінети, що займаються питаннями патологічної педології.

Медично—Педологічні кабінети.

258. З метою належної постановки державної допомоги дефективному дитинству закладаються медично-педагогічні кабінети—крайові й центральні.

259. Крайові Медично-Педагогічні кабінети суть науково-догомоги заклади соціального виховання, що обслуговують заклади дефективного дитинства.

260. Крайові Медично Педагогічні кабінети мусять:

- 1) провадити наукові обслідування фізичної та духовної природа дитини, що до Кабінету препроваджева;
- 2) розробляти науково-досвідні питання практики та організації життя де-фективного дитинства.

261. Шляхом теоретичної та практичної роботи медично-педологічні кабінети підготовляють педагогічний персонал до належного розуміння природи дефективного дитинства, виробляючи за для цього відповідні методи та підручники.

262. Центральний Державний Медично-Педагогічний кабінет має на меті об'єднавля та координацію через крайові кабінети ідейно-практичної роботи по всіх закладах дефективного дитинства.

Розділ 4-ий. Позашкільні заклади та організації за для соціального виховання дітей.

Дитячий клуб.

263. Дитячий клуб е заклад для соціального виховання дітей від 6 до 16 літ віком, наближених своїм внутрішнім ладом до денного дитячого будинку, але відріжняються від нього відсутністю нерухомого програму та суворого распрядку денного.

264. Доступ до дитячих клубів одчинений для всіх бажаючих дітей обох полів від 6 до 16 років віком.

265. Дитячий клуб налагоджує за для своїх членів гурткові вправи, студії, майстерні й т. и.

Примітка: Кожен дитячий клуб мусить мати свою книгозбірню.

Дитяча книгозбірня.

266. Дитяча книгозбірня є заклад, що ставить своїм завданням ознайомлення дітей з книжкою, як зі знаряддям продукції.

267. Приступ до дитячої книгозбірні є вільний для малолітніх та недолітніх обох полів від 6-ти до 16 років віком.

268. Для здійснення завдань соціального виховання кожна дитяча книгозбірня розвиває в собі клубну працю.

Дитячі організації.

269. Дитячі Організації („Молодий Спартак“ та інші) суть самостійні організації пролетарських дітей, що мають на меті комуністичне виховання дітей на підвалинах втягнення їх в революційне життя й боротьбу всього пролетаріату.

270. До дитячих організацій („Молодий Спартак“ та інші), приймаються діти обох полів від 10 до 16 літ віком.

271. Базу дитячих організацій (Молодий Спартак та інші) становлять гуртки, організовані в закладах соціального виховання дітей, та гуртки, що об'єднують пролетарських вуличних дітей.

272. Діяльністю дитячих організацій („Молодий Спартак“ та інших) кермує КСМУ спільно з Головоцвухом через свої органи та нарочито призначених що до цього осіб.

273. Для розроблення програмово методологічних питань дитячих організацій при Головоцвухові та його місцевих органах утворюються Комісії з представників Соцвиху, КСМУ, Жінвідділу, Всевонавчу та Наркомздоровля.

Відділ 6-ий. Комісія по справах про недолітніх.

274. Для міркувань про недолітніх правопорушників до 16 років віком закладаються Комісії про недолітніх:

- 1) Місцеві — губерніяльні та повітові в кожному губерніяльній та повітовім місті,
- 2) Центральна Всеукраїнська Комісія.

275. Місцеві Комісії складаються з голови (педагога) та з двох членів (лікаря й правника), призначених місцевими органами Наркомосу та затверджуваних Всеукраїнською Комісією.

Примітка: Лікаря та правника призначається до Комісії по згоді з місцевими органами Наркомздоровля та Наркомюста.

276. При місцевих Комісіях знаходиться особливий інститут вихователів—обслідувачів, що ведуть попереднє слідство та проводять, по призначенню Комісії, піклувальний нагляд за недолітніми.

На місцеві Комісії покладається організація та керівництво юридичними порадами для подання індивідуальної юридичної допомоги дітям по всіх питаннях права, а дорослим—по питаннях прав, що стосуються особисто до дітей.

277. Виходячи зі своєї виховальної мети у відношенні до правопорушників, Комісія вживає таких засобів:

- 1) вмовляння, 2) віддання кривим, 3) одіслання на батьківщину, 4) поставлення на роботу, 5) патронування, 6) препровід до спеціальних закладів за для правопорушників, 7) препровід до реформаторіумів Наркомюсту.

Примітка. У всіх випадках діти повинні обов'язково проходити через колектор до ухвали комісії.

278. Всеукраїнська Комісія складається з голови (педагога), його заступника та двох членів (лікаря й правника), призначуваних Наркомосом, і неодмінного члена—Головного Інспектора соціально-правного захисту дитинства. Лікарь та правник призначаються по згоді з Наркомюстом та Наркомздоровля.

279. До відання Всеукраїнської Комісії належить: визначення порядку розгляду справ в місцевих комісіях, нагляд і керівництво їхньою діяльністю, перегляд, в порядку нагляду, вирішених місцевими комісіями справ.

Відділ 7-ий. *Дитяча Інспекція.*

280. Інститут дитячої інспекції (брати та сестри соціальної допомоги) утворюється для запобігання безпритульності, правопорушенням та для боротьби з ними.

281. На обов'язку дитячої інспекції лежить:

- 1) облік дітей;
- 2) одвідини кустарних, фабричних та інших підприємств і закладів для виявлення випадків визиску й лихого поводження з недолітніми.
- 3) вартування на вокзалах, базарах, майданах та інших місцях скучування людности, з метою вилучення безпритульних, старцюючих, та правопорушуючих дітей.
- 4) препровід і супровід їх до прийомників, колекторів, комісії по справах про недолітніх та до дитячих закладів.
- 5) вартування по всіх розподілових закладах, як: прийомники, колектори та комісії по справах про недолітніх.

Відділ 8 ий. *Інститут патронату.*

282. Інститут патронату засновується за для боротьби з безпритульністю та правопорушеннями.

283. Патрунування вживається до двох категорій недолітніх:

- 1) до відпущаних з будинків перевиховання дітей,
- 2) до недолітніх, що потребують уміщення в дитячі заклади з інтернатом, у випадку браку в них місць.

284. Патрунування встановлюється й припиняється:

- 1) Після ухвали педагогічної ради відповідного дитячого закладу;
- 2) По постанові комісії по справах про недолітніх;
- 3) „ відповідних органів Наркомосу.

285. Патрунування може доручатися кожному громадянину, що задовольняє вимоги, пред'явлювані особам, що беруть на патрунування недолітніх.

286. Патрунування провадиться під доглядом особливих піклувальників, призначуваних відповідними органами Наркомосу.

КНИГА ТРЕТЯ

Професійна та спеціально-наукова освіта

Частина перша.—Завдання, система та види закладів профосвіти.

Відділ перший. *Завдання та система профосвіти.*

Розділ 1-ий. *Завдання профосвіти.*

287. Основними завданнями профосвіти суть: а) продукція всіх видів кваліфікованої робочої сили, необхідної для відбудови народного господарства та для соціалістичного будівництва; б) скеровання всієї культурно-освітньої роботи по ідеологічних шляхах керуючої класи—пролетаріату.

288. Перше з зазначених завдань здійснюється: 1) встановленням системи професійної та спеціально-наукової освіти, що в протилежність старій словесній школі—створює школу нову, пристосовану до певних життєвих завдань, що підготовляє людей до певного фаху; 2) переведенням нових методів навчання, побудованих на зв'язку продукційних процесів (практики) з науковим та навчальним узагальненням цих процесів (теорії); 3) систематичною агрономізацією та індустріалізацією школи з тим, щоби навчатели та учні не відокремлювалися від дійсної суспільно-необхідної праці та придбали продукційні звички, гармонійно виробляючи й споеднуючи звичку до розумової праці з працею фізичною.

289. Друге з зазначених завдань здійснюється пролетарізацією школи шляхом створення відповідних організаційних форм робітничої школи (школи робітничої молоді, робочі курси, вечірні робочі технікуми та робфаки) і прийому до існуючих шкіл учнів по певному розподілові Профспілок, Комнезамів, Червоної Армії, Компартії й шляхом вкорінення в шкільній системі профосвіти, політично освітніх дисциплін та інших форм політичного виховання.

290. Здійснення вищезазваних завдань (ст. 287) забезпечується встановленням єдиної соціалістичної системи профосвіти, в своїй організації та методах застосованої до потреб народного господарства та державного будівництва.

Розділ 2-й. *Система профосвіти.*

291. Система Радянської профосвіти, становлячи єдину форму професійної та спеціально наукової освіти, стоїть над системою соціального виховання, знаходиться в органічному зв'язку з останньою та базується на двох головних підвалинах народного господарства: індустріально-техничній (переважно в містах) та сільсько-господарській (на селі). Відповідно до цього, основними галузями масової профосвіти є індустріально-технична освіта та сільсько-господарча освіта.

292. На базі основних галузей народного господарства та державного будівництва утворюються такі галузі (вертикалі) профосвіти: індустріально-технична, сільсько-господарська, соціально-економічна, медична, педагогічна, художня.

293. Кожна вертикаль профосвіти поділяється на галузі:

- 1) індустріально-технична на: механічну, електричну, гірничу, хемічну, будівельну, транспортну, кустарно-промислову та інші;

- 2) сільсько-господарська на: агрономичну, садібно-городню, лісництва, зоотехнічну, меліоративну, землеустрійну;
- 3) соціально-економічна на: адміністративну, організаційну, операційно-господарську, статистичну, кошторисно-фінансову, правничу;
- 4) медична на: медичну, онтологічну, хемічно-фармацевтичну;
- 5) педагогічна на: соціального виховання, профосвіти та політосвіти;
- 6) художня на: музичну, відобразної штуки, театральносценічну, літературну.

294. Окрім зазначеної основної системи вертикальної побудови, організується по позашкільній освіті горизонтальна, особлива мережа шкільних закладів, що об'єднує всі види профосвіти зайнятих в продукції дорослих робочих (ОПОР), а також робітників-підлітків (ОПОРМОЛ). Завданням цих закладів є загальне піднесення культурного рівня робітничої класи, підвищення його кваліфікації, соціалістичне виховання та професійна освіта робітничої молоді на базі заводського учнівства та підготовка адміністративно-технічного персоналу з робітників. В своїй побудові профосвіта має вертикальний розподіл, відповідаючий основним категоріям профспілок.

295. Для плавової організації наукової праці та підготовки молоді професури — над всіма вертикалями провадиться федерація наукових закладів, науково-дослідних кафедрів та асоціацій, об'єднаних в адміністративно-організаційнім відношенні — Науковим Комітетом і в науковим — Академією Наук.

296. Система профосвіти здійснюється в зв'язку з характером та напрямком господарчого й соціального життя та природними багатствами окремих областей України після засад ровонування: підчас встановлення та розгортання вида шкіл в окремих районах за підвалину кладеться продукційна прикмета, найхарактерніша за для даного району.

Відділ другий. Види профосвітніх закладів.

297. Види профосвітніх шкіл мають за своє завдання — в протилежність дореволюційному штучному поділу школи на ступні (нижчу, середню, вищу) інтереси господарського та культурного життя, що обумовлюють ступінь необхідної кваліфікації в різних фахах (спеціальностях).

298. По ступіні кваліфікації встановлюються такі види нормальної школи:

- а) для індустріально-технічної та сільсько-господарської галузів: три шкільних форми: профшкола, технікум та інститут;
- б) для соціально-економічної галузі — технікум та інститут;
- в) для педагогічної освіти — інститут.

Застосовано до різних ступнів практичної кваліфікації та з метою підвищення її по соціально-економічній та педагогічній освіті засновуються *курси*.

Профшкола не масового значіння закладається також по художній та мелічній освіті.

299. Профшкола становить початкову організаційну форму профосвіти для підлітків від 15 до 17 років віком включно. Являючись масовим закладом загального обов'язкового навчання — вона знаходиться в органічній зв'язку з системою соціального виховання.

300. *Технікум* є вища школа, що готує робітників вищої кваліфікації (інженірів-практиків, агрономів, господарників) певної вузької галузі народного господарства та державного будівництва.

301. *Інститут*, готує організаторів—керівників вищої кваліфікації для широких галузей народного господарства та державного будівництва.

302. Встановлення видів профшкіл, технікумів, інститутів, диференціяція й обсяг їхніх програмів визначаються Головною професією відповідно до стану продукції країни.

303. *Курси* становлять організаційну форму переходового часу. Вони призначаються переважно для дорослих і відрізняються від нормальної школи гнучкістю своїх планів та програмів, актуальністю завдань, різною тривалістю курсу та різним складом учнів. В залежності від свого змісту та завдань—курси засновуються по всіх галузях профосвіти.

304. Курси (короткотермінові та довготермінові) мають за своє завдання, або підвищення кваліфікації робітника, або засвоєння ним нової кваліфікації.

305. Особливими пролетарськими організаційними формами освіти, що виникають безпосередньо з продукції є *школи робітничої молоді, вечірні робочі технікуми та робочі факультети*.

306. *Школа робітничої молоді* має на меті масове охоплення робітничої молоді, що працює в продукції; програми та методи її здійснюються в продукційній обстановці, або ж застосовано до неї.

307. *Вечірній робочий технікум* призначено для робітників високої кваліфікації, працюючих в продукції; він дає кваліфікацію майстра, поміщика інженіра, або інженіра вузького фаху. Програми та методи роботи його виробляються застосовано до складу учнів та обставин, без механічного перейняття системи нормального денного технікума.

308. *Робочі факультети* закладаються при інститутах та технікумах і мають своїм завданням на основі продукційного стажу робітника і селянина ввести пролетаріят в технікуми та інститути з метою завоювання та пролетаризації Вищої школи.

309. По всіх видах профосвітніх шкіл проводиться систематична індустріялізація та агрономізація, а також політосвіта.

310. Індустріялізація та агрономізація досягаються шляхом створення шкільних продукційних колективів на правах кооперації, прилученням до шкільних закладів відповідних підприємств та утворенням шкільних господарств.

311. Політосвіта провадиться по двох основних програмах: для профшкол та курсів в обсязі політграмоти; для технікумів та інститутів—в обсязі соціально-політичного наукового мінімуму.

312. Для всебічного та поглибленого розвитку промислового пролетаріату по великих промислових осередках засновуються Науково-Технічні Клуби.

Частина друга. Побудова закладів професійної освіти.

Відділ перший. *Вища школа.*

Розділ I-ший. *Інститути.*

A. *Засади.*

313. Інститути є вищі шкільні заклади типу комбінованого загально-державного підприємства, що повинні підготовляти керівників спеціалістів та організаторів вищої кваліфікації для широких галузей народного господарства або державного будівництва.

314. Вся організація Інститутів та праця в них доконечно погоджується з дійсними потребами народного господарства.

315. Нормальний термін навчання в Інститутах—трьохрічний.

Примітка: Послідовне переведення 3-літнього курсу покладається на Головпрофос.

316. Всі Інститути УСРР знаходяться під зарядом Українського Головного Комітету Професійної та Спеціально-Наукової освіти, що ним встановлюються в законних межах положення та інструкції, регулюючі життя Інституту, навчальні плани, методи навчання, кількість навчителів та учнів.

317. Облік та розподіл, тих, що скінчили курс належить Уповнарком праці спільно з Головпрофосом та відповідними господарськими органами.

Б. Про Керування Інститутами.

318. Керування всією адміністративно-господарською та науковою діяльністю Інституту належить Ректорові та Політкомісарові Інституту.

319. Керування адміністративно-господарською діяльністю здійснюється ректором спільно з політкомісаром за допомогою органів адміністративно-господарських, а керування навчальною та науковою діяльністю—через факультети.

320. Ректор та політкомісар призначаються Головпрофосом, з тим що ректор є відповідальний завідуючий інституту, а політкомісар—відповідальний представник державної влади.

Взаємовідносини політкомісара та ректора, спеціальні права та обов'язки першого визначає особлива інструкція Головпрофосу.

321. Коли того потребується—то ректорові призначається проректор, що є його помішником, а політкомісарові—помішник, що є його заступником.

322. Для координування праці на факультетах при ректорові та політкомісарові утворюється Бюро Інституту, що до нього входять, окрім ректора та політкомісара, проректор, заступник політкомісара та декани факультетів.

323. Бюро обговорює питання загального характеру, що торкаються життя цілого Інституту, з тим що міркування його мають до-радчу силу.

324. Бюро скликає ректор в міру потреби, але не менше одного разу на тиждень і засідає воно під головуванням ректору, а в його відсутність—проректору.

325. Для скеровання й координування розробки навчальних планів та програмів закладаються відповідні *Комісії фахівців*.

326. Для контролю за виконанням навчального плану при Бюрові засновується Шкільно-Контрольна Комісія.

327. Для заслухання й обговорення звіту ректора, ним, по згоді з політкомісаром, скликається один раз на тримістр загальні збори Інституту.

328. Загальні збори Інституту складаються зі всіх навчителів, технічних співробітників та студентських представників, обраних від усіх факультетів. Голова загальних зборів вибирається з числа присутніх на них на кожне засідання.

329. Протоколи загальних зборів подаються з висновком Губпрофосу до Головпрофосу.

330. Відповідно до основних фахів Інститутів в складі їх закладаються відповідні факультети.

331. До віддання факультету відносяться навчальні та наукові справи його: 1) керування навчально-допомоговими та науковими закладами; 2) вироблення проектів навчальних планів та програмів; 3) погоджування ріжних курсів та догляд за педагогічним боком навчання; 4) кермування працею студентів, встановлення спеціальних умов переходу з одного триместру на другий, умови зачоту и т. и; 5) подання кандидатів на навчительські катедри.

332. Органи керування факультету становлять: декан, його заступник, факультетська комісія та загальні збори факультету.

333. Деканів призначає Головпрофос зі складу навчителів факультету. Декани суть відповідальні перед ректором за роботу та стан факультету.

334. *Факультетська Комісія* є дорадчий орган, що допомагає деканові в вирішенні факультетських справ і складається: з декана, секретаря, представників основних катедр та навчально-допомогових установ, що призначаються ректором після подання декану, та двох представників від студентства.

335. Факультетська комісія скликається деканом в міру потреби, але не менше двох разів щомісяця.

336. Загальні збори факультету складаються з навчителів, технічних співробітників та студентів факультету. Голова Загальних Зборів вибирається ними на кожне засідання.

337. Загальні збори факультету скликає політкомісар Інституту не менше одного разу в триместр для заслухання та обговорення звіту декана. Протоколи загальних зборів подаються з висновком політкомісару Губпрофосові для припровіду їх до Головпрофосу.

338. Крім зазначених постійних органів факультету можуть утворюватися після вказівок ректору та політкомісару тимчасові Комісії для розроблення питань факультетського життя.

339. Не менше одного разу на рік Інституту повинні подавати привселюдні звіти широкій аудиторії з притягненням ріжних організацій. Зміст доповіді становить загальний звіт про стан Інституту, про успіхи, досягнені в зайняттях, про продукційні заходи інституту, про його інші досягнення, потреби й проекти на майбутне.

Доповідачами виступають представники інститутської адміністрації та організованого студентства.

Доповідь піддається під широку дискусію присутніх, а резолюції, зміст доповіді та постанови доводяться до відома Головпрофосу,

Х Розділ 2-ий. Технікуми.

А. Засади.

340. Технікуми становлять вищі шкільно-технічні заклади, що підготовлюють керовників—фаховців вищої кваліфікації (агрономів, інженерів, хозяйствеників і т. и.) в вузькій галузі народного господарства.

341. Спираючись в своїй діяльності на продукцію, Технікум є самодовліючий заклад, що дає закінчену освіту переважно практичного характеру й досягає по певному вузькому фаху найвищих щаблів навчально-практичної кваліфікації.

342. Організація технікумів будується таким чином, щоби підготовлювані ними інженіри, агрономи—практики чи хозяйственики становили кадр робітників, здатних безпосередньо задовольняти вимоги

народнього господарства в практичному прикладенні своєї вельми-кваліфікованої праці.

343. Зазначена вимога досягається встановленням методу праці технікумів в його звязку з підприємствами та намічуваною спеціалізацією.

344. Методи праці технікумів повинні собою становити природній синтез практичної діяльності та наукового усвідомлювання процесу.

345. Технікуми—засновувані при підприємствах, вливаються в них, заховуючи незмінну тенденцію на повне злиття з ними в майбутньому.

346. Встановлення спеціальности в технікумах обумовлюється дійсними потребами народнього господарства пристосовано до місцевих крайових умов та обмежується реальними заявками господарських органів на відповідну робочу силу.

347. Вивчення учнями комбінованого фаху, що дає інженіра, здатнього керувати більш, аніж одною галузкою продукції, заводиться лишень в тих випадках, коли сама продукція обумовлює такий комбінований фах.

348. Кожен технікум у вищезазначеній побудові його фаху становить собою підприємство місцевого крайового, або ж всеукраїнського значіння з відповідним розподілом по видах продукції та дальшим підрозподілом по галузках продукції.

Б. Органи управління технікумів.

349. Технікуми знаходяться під зарядом відповідних Губпрофосів. Технікуми, що мають загально-українське та зразково-досвідне значіння, знаходяться під зарядом Головпрофосу після особливої про те постанови останнього.

350. Відкриття нових технікумів, реорганізація та закриття їх провадиться за постановами Головпрофосу.

351. Кермування внутрішнім життям технікума будується на зразок управління великим підприємством та заводського комітету.

352. Органи управління та кермування життям технікуму складаються з: 1) керуючого технікумом, 2) правління, на чолі з керуючим, 3) комітету технікуму та 4) політичного керівника.

353. Керуючий технікумом призначається переважно з кандидатів, що їх пропонує комітет технікуму, Губпрофосом, а керуючий тим технікумом, що має загально-українське та зразково-досвідне значіння, Головпрофосом. Керуючий відповідає за стан технікуму і мусить переводити в життя всі заходи Губпрофосу (або Головпрофосу) з правами персонально-відповідального керівника.

354. Підлягаючи директивам Губпрофосу (або Головпрофосу) та подаючи йому звіти в порядку службової підлеглости—керуючий технікумом, з другого боку, є представник технікума, як самодіяльного колективу та провідник його заходів, як уповноважена ним особа, що скеровує ініціативу колективу в згоді з загальною політикою профосвіти.

355. З метою кермування політичним життям технікуму до кожного з них Губпрофос (чи Головпрофос) призначає політичного керівника.

356. Чинячи самостійно в своєму політичному керівництві політичний керівник не втручається безпосередньо в адміністративні та шкільно-господарчі справи технікуму. Політкеру надається право офіційної доповіді Губпрофосу (Головпрофосу) по всіх пита-

нях, що до Технікуму стосуються. Головпрофос визначає діяльність політкеру спеціальною інструкцією.

357. *Правління Технікуму* є безпосередній орган колективу і керує діяльністю його у всіх відносинах—в адміністративному, навчальному та господарчому.

358. Правління конструється терміном на один рік і складається з трьох осіб: Керуючого Технікумом (що є головою Правління) та двох помішників його—один по навчальній частині, що йому рівночасно надаються також права заступника Керуючого та другого—по частині господарчій. Помішники Керуючого, по згоді з Комітетом Технікуму, подаються Керуючим на затвердження Губпрофосу (Головпрофосу), а у випадку неможливості подання погоджених кандидатур—все діловодство надсилається до Губпрофосу (Головпрофосу) за для призначення помішників.

359. Повноваження помішників визначаються, у відповідності з зазначеним характером їхньої діяльності, обсягом прав та обов'язків наданих їм Керуючим Технікумом.

360. *Комітет Технікуму* становить орган самоврядування в організації життя Колективу Технікуму. Він дбає про доцільне налагодження праці учнів, про задоволення їхніх культурних та матеріальних потреб, виявляє ініціативу в налагодженні навчальної частини, погоджує діяльність поодиноких Керовників та виявляє господарчу допомогу в справі Керування Технікумом.

361. Комітет складається з 9 осіб: 4 навчителів, одного з поміж технічного персоналу, трьох учнів та Керуючого Технікумом як голови Комітету. Політкер є неодмінний член Комітету але участі в голосуванні не бере.

362. Список складу Комітету доводиться Керуючим до відома Губпрофосу (Головпрофосу).

363. Рішення Комітету санкціонує Керуючий Технікумом. Він детально мотивує всі випадки незатвердження постанов Комітету в своїх висновках, що подаються ним до відома Комітету.

364. Комітет, яко орган самодіяльності колективу є вільний в своїх рішеннях. В випадках незгоди з діяльністю Керуючого, він подає своє заперечення безпосередньо до відома Губпрофосу (Головпрофосу). Протест Комітету не припиняє чинностей Керуючого.

365. За для успішнішого досягнення своїх завдань Комітет може призначати з поміж учнів та навчителів Технікуму членів до підпомогових органів (Комісій), що чинять на підставі відповідних інструкцій по вказівках Комітету та під безпосереднім керівництвом Керуючого Технікумом.

366. Для заслухування звітів Керуючого Технікумом про діяльність Управління—в кожен триместр скликаються загальні збори навчителів, технічного персоналу та учнів Технікуму. Голову загальних зборів обирають з членів їх. Протоколи загальних зборів надсилаються до Губпрофосу (Головпрофосу).

Розділ 3-й. Про навчителів в Інститутах та Технікумах.

367. Вся справа забезпечення Інститутів та Технікумів навчителями та керівниками, як вельми кваліфікованою робочою силою, з'осереджується в Головпрофосі, а по районах—після особливого на те уповноваження Головпрофосу—в Губпрофосах.

368. Умова та лад приуцнення до навчання та керівництва в Інститутах та Технікумах визначається в межах закону встановленими

Головпрофосом правилами. Останній вирішує також всі справи про призначення, затвердження, пересунення та звільнення навчителів.

369. Від усіх навчителів, незалежно від їхньої категорії, вимагається: найвищої освіти по фаху та б) навчительського або практичного стажу.

Примітка 1. У відношенні до навчителів загальноосвітніх дисциплін навчительський стаж заміняється громадським або партійним стажом.

Примітка 2. Винятки в бік зниження вимог що до освітнього цензу припускається в кожному окремому випадкові лише особливою постановою Головпрофосу.

370. Поділ навчителів, у відношенні їхнього службового стану та навчительського значіння в Інститутах та Технікумах на категорії провадиться на підставі фахових прикмет, що їх визначають встановлені Головпрофосом правила.

Розділ 4-ий *Про учнів в Інститутах та Технікумах,*

371. Кількість студентів, що приймаються до Інститутів та Технікумів, що року встановлює Головпрофос після попереднього погодження з регулюючими відповідну галузь господарства державними органами у відповідності до загального господарського плану Республіки.

372. Росподіл (росклад) на кожен триместр та по губерням встановлює щороку Головпрофос й оголошує до загального відома, тим що прийом до кожного Інституту та Технікуму провадиться переважно з найближчих до нього губернь.

Кількість вакансій по росподілові, надаваних ріжним групам, (партійним організаціям, військовим, профспілкам, комнезамам) визначається в кожній губернії комісією, що складається з представників Губпрофосу, Губрадпрофу, Губпаркому, військового відомства та комнезамів.

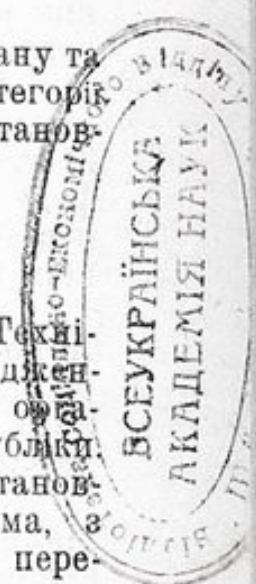
Примітка. Загальна кількість місць, що надаються військовим організаціям, може встановлюватись попереднім погодженням Головпрофосу з Команд Військами України.

373. В межах встановлених росподілом вакансій, відповідно до встановлених Радянською владою класових прикмет, до інститутів приймаються особи, що скінчили Робфаки, а до технікумів—ті, що закінчили профшколу, або повний курс школи фабрично-заводського учнівства, так перші як і другі—зі стажем продукційним, загальнополітичним та професійним. Робітники та селяне, що курсу Робфаку не скінчили, приймаються на підставі встановленого загального мінімуму знаття.

374. Прийом мусить базуватись на засаді переведення в життя оробочування вищої школи, як найближчої мети, та повного опанування пролетаріатом вищою школою—як мети кінцевої.

375. Зараховування до числа студентів провадиться прийомними комісіями, що заснуються при кожному Інституті та Технікумі й складаються: по одному представнику від Губпрофосу, Губрадпрофу, та Управління Інституту або Технікуму. Чинности цих Комісій визначаються Головпрофосом. Прийом провадиться в терміни, визначувані Головпрофосом:

376. В випадку незаповнення комплекту прийому командірованими—вільні вакансії віддаються місцевим Губорганам, а коли й останні їх не заповнять, то бажаним з осіб, що командіровок не мають.

377. Умови, що їм мусять задовольняти ті, що приймаються, встановлюються Головнопрофосом

378. Прийняті студенти в повній мірі використовують сили й засоби ВУЗ й зобов'язані трудовою та шкільною повинністю. Трудова повинність має на меті найдоцільніше налагодження господарства ВУЗ та дійсне набуття всією масою студентства трудових і господарчих звичок. Загальний порядок і напрямок праці по трудовій повинності встановлюється Головнопрофосом, на підставі подань ВУЗ.

379. Шкільна повинність полягає в одвідуванні лекцій, семінарів та у виконанні організаційної і практичної шкільної праці. Над виконанням зазначеної повинності в ВУЗ утворюється належний догляд на визначених інструкціями Головнопрофосу підставах.

380. Закінчення студентами курсу обумовлюється: 1) формально засвідченим виконанням всіх вимог робочого й шкільного плану, 2) стажом, 3) виконанням самостійної роботи (проекту) по вибраному фаху, 4) прилюдним захистом тез самостійної роботи, 5) колегіальною постановою відповідного факультету чи комітету, що визначає ступінь кваліфікації закінчившого курсу.

381. Студентам, що закінчили курс—видається відповідне про те посвідчення за встановлюваною Головнопрофосом формою.

382. Студентські організації закладаються в кожному ВУЗ з'окрема в намірах: 1) задоволення матеріальних та культурних потреб студентства, 2) допомоги відповідним органам Управління ВУЗ.

383. Студентські організації поділяються на загальні (студкоми), діяльність котрих скеровується на задоволення різноманітних потреб відповідного студентського колективу (курсу, триместру), й спеціальні, що закладаються за для задоволення спеціальних вимог всього колективу або його частини (кооперативні об'єднання й наукові гуртки).

384. Організація загально-студентських колективів є обов'язкова для всіх ВУЗ. Ці колективи чинять згідно встановлюваних Главпрофосом правил.

385. Наукові гуртки й кооперативні об'єднання виникають в наслідок добровільної згоди співучасників цих організацій за дозволом ректору та політкомісару. Названі колективи чинять на підставі ними ж самими вироблюваних статутів, що затверджуються ректором та політкомісаром, а кооперативні об'єднання повинні затверджуватися крім того відповідними органами державної влади.

386. Всеякі інші студентські організації, крім маючих спеціальний недовготривалий характер, що реєструються безпосереднім дозволом ректора та політкомісара зазначеним в попередній статті шляхом, дозволяються лишень після затвердження їх Головнопрофосом.

Розділ 5-ий. Про працю в Інститутах та Технікумах.

387. У відповідності з завданнями Інститутів та Технікумів (ст. 313 та 340), праця мусять бути налагоджена в той спосіб, аби необхідні спеціальні й організаційні звички були засвоєні учнями найдоцільнішим та природнім шляхом.

388. Зазначені завдання по підготовці забезпечуються в Інститутах та Технікумах: а) відповідною обстановкою й б) методом праці.

389. З цією метою обстановка життя ВУЗ повинна або наближатися, або збігатися з тою обстановкою, що в ній в майбутнім буде здійснювати свою практичну діяльність закінчивший ВУЗ; в індустриально-технічних ВУЗ повинна домінувати фабрично-заводська обстановка, в сільсько-господарських—рілляна праця, в педагогічних—праця в школі й т. и.

390. На найближчі часи обстановка праці в Інституті та Технікумі складається з трьох видів діяльності:

- а) праці в самому Інституті чи в Технікумі,
- б) праці поза ними в загальних народньо-господарських підприємствах;
- в) зайнятть в підприємствах, організованих і кермованих ВУЗ та працюючих поза ними, як звичайні підприємства.

391. Праця в самому ВУЗ складається: а) з читання лекцій, б) практичної праці, в) практикуму в шкільних підприємствах, г) акордових праць.

392. Праця поза ВУЗ, що має на меті перенести діяльність по придбанню спеціальних та організаційних звичок учнями в природній осередок, полягає в: а) командіровках, б) екскурсіях, в) праць в підприємствах ВУЗ, г) акордовій праці поза ВУЗ.

393. Шкільне життя учня ВУЗ регламентується з виїмковою досконалістю, що не залишає овісім місця для неорганізованих чинностей і будується на погодженні робочого дня з навчальними планами та програмами.

394. Над працею утворюється догляд: біжучий, періодичний і спеціальний (поодинока провірка)

395. Догляд здійснюється Контрольною Шкільною Комісією, що чинить на підставі особливої інструкції Головпрофосу.

396. Для більшого напруження та в цілях методологічних встановлюється триместрова система.

Розділ 6-ий. Робочі Факультети. ✓

А. Організація Робочих Факультетів.

397. Робочі факультети мають своїм основним завданням підготовку робітників та селян до безпосереднього вступу в інститут з метою створення кадра науково освічених організаторів соціалістичного господарства та справжнього оробочування існуючих інститутів. Робочі факультети знаходяться при інститутах та технікумах, а в виїмкових випадках будуються самостійно.

398. Загальна кількість студентів, що щороку приймаються на робфаки встановлюється Головпрофосом й розподіляється ним по губерніям. Прийом на робфаки провадиться виключно по командіровках Губкомів КП (б) У, Комвезамів, ГубКСМУ та Військового Відомства через нарочиту Комісію, що складається з представників названих організацій (члени Комісії) та Губпрофосу (Голова Комісії).

399. На робочі факультети можуть бути командіровані виключно кваліфіковані робітники та сільсько-господарські робітники, в тому числі й перебуваючі в Армії. Підчас прийому провадиться перевірка соціального стану та кваліфікації командірованих.

400. Для проходження курсу робфаків встановлюється 2-х літній термін (шість триместрів); підготовка провадиться на підставі використання профтехнічного стажу робочих та сільсько-господарського досвіду селян.

401. Навчальні плани та програми робочих факультетів мусять бути пристосовані до навчальних планів та програмів праці відповідних інститутів.

402. Навчителями робфаку мусять бути особи з вищою науковою та практичною кваліфікацією, переважно—знаючі робочу аудиторію й здатні до науково-популярного викладу предмету.

Б. Керування робочими факультетами.

403. Загальними органами керування Робфаків суть: Ректор (Керуючий) та Політкомісар Інституту чи Технікуму, що при ньому Робочий Факультет знаходиться, відповідальні за загальний стан робфаку перед Головнопрофосом.

404. Особливі органи керування робфаками становлять:

а) Президія, б) Факультетський Комітет, в) Загальні Збори. До відання цих органів керування належать адміністративно-шкільні та науково-навчальні факультетські справи і біжучі господарські потреби факультету.

Примітка: Головні господарчі потреби Робфаку належать до виключного віддання адміністративно-виконавчих органів даного інституту чи технікуму.

405. Президія, в складі декана, заступника його та секретаря, є виконавчий факультетський орган. Президія призначається в центрі—Головнопрофосом, а на місцях—Губпрофосами, по згоді з Губрадпрофами. Президія провадить всю біжучу роботу факультету, представляє його у всіх органах даного інституту чи технікуму, здійснює постанови факультетського Комітету, а також загальні накази ректору та політкомісару.

406. Факультетський Комітет складається з зазначених трьох членів Президії, трьох навчителів по вибору Президії, трьох представників від студентства та по одному представникові від Губпрофосу та Губрадпрофу. Факультетський Комітет обговорює всі питання адміністративно-шкільного та науково-навчального характеру і допомагає президії в переведенні їх в життя.

407. Для розробки навчальних планів та програмів засновуються комісії фаховців (предметові комісії). Предметові Комісії складаються з навчителів по призначенню Факультетського Комітету та представників від студентів. Звіт про діяльність комісій подається періодично на затвердження Факультетського Комітету.

408. Загальні збори робочого факультету складаються зі всіх навчителів, технічних співробітників та представників від студентства. Загальні збори скликає Політкомісар не менше двох разів на триместр для заслухування та обговорювання звіту факультетської президії. Постанови загальних зборів із висновком факультетського Комітету подаються на затвердження Губпрофосу, а в центрі—Головнопрофосові. Голова загальних зборів вибирається з поміж присутніх членів на кожному засіданні.

409. Крім зазначених постійних органів факультету, з пропозиції Ректора та Політкомісара, можуть засновуватися тимчасові комісії для розробки та виконання термінових факультетських справ.

410. Умови діяльності Робфаків, що не передбачені вищезазначеними статтями, регулюються встановленими для Інститутів та Технікумів правилами.

В. Забезпечення робфаківців

411. Організація інтернатів для робфаківців ремонт та обладнання їх покладається на місцеві виконкоми на рахунок їхніх коштів. Обладновані інтернати передаються виконкомом під заряд президії робочих факультетів, з тим що за виконкомом зберігається право догляду за використанням мешкальної площі та за загальним станом інтернатів.

412. Слухачі Робфаків перебувають на держпостачанні, прирівнюються у відношенні предпостачання до курсантів військового-шкіль-

них закладів і дістають держпостачання за для цілого колективу безпосередньо від продорганів.

413. Наркомпрод мусить провадити видачу продпостачання для робфаків в першу чергу нарівні з Червоною Армією та утворювати за для цього місяшний продовольчий фонд.

414. Слухачів робфаків постачається обмундіруванням—озувом, білизною та постільними приладдями, що їх госпоргани мусять відпускати Головпрофосу, згідно його кошторисів, по собівартості.

415. Коли робфаківці переходять до Інститутів чи Технікумів—за ними заховуються викладені в цьому Кодексові права на соціальне забезпечення.

416. Крім робфаківців, що перебувають на соціальному забезпеченні, припускається своєкоштных не більше 10% нормального приходу на Робфак.

Відділ 2 ий. *Нижча школа.*

Розділ 1-ий. Професійна школа.

А. Засади.

417. Професійна школа становить початкову організаційну форму профосвіти, що підготовляє кваліфікованих робітників в данній галузі господарства та державного будівництва, що мусить охопити всю масу підлітків Республіки від 15 до 17 років, так тих, що пройшли семилітню школу соціального виховання як і тих, що її не пройшли а також зайнятих в індустриальних та сільсько-господарських виробництвах.

418. Професійні школи, базуючись на виробництві індустриальнім у місті і сільсько-господарським на селі, як масові школи—організуються по загальному правилу лишень в цих галузях освіти. Крім того, встановлюються профшколи художньої освіти і частково—по медичній освіті.

Примітка. Профшкола становить завершення семилітньої школи соціального виховання та дає закінчену нижчу освіту.

419. По соціально економічній та педагогічній освіті профшколи не закладаються. Їх замінюють, переважно для дорослих, відповідні курси, що закладаються на підставі окремих положень встановлюваних Головпрофосом.

420. Шкільний план, програми та методи праці, вся теоретична і практична частина профшколи позинна будуватись цілком на досягненні основною завдання—необхідної та достатньої підготовки робітника певної спеціалізації і давати рівночасно йому необхідний загальний розвиток, а також виховувати його, як члена навчально трудового колективу, автономного в управлінні та господарюванні

421. Підлітки, що вступають до школи, по загальному правилу мусять бути елементарно письменні (вільне читання, письмо, і рахування).

422. Нормальний курс навчання в профшколах визначається в два роки, се б то: шість триместрів. Відхилення від цього нормального терміну в окремих випадках припускаються за окремими постановами Головпрофосу.

Б. Будова профшколи та органів її самоврядування.

423. Всі навчателі, учні та технічний персонал профшколи складають єдиний шкільний колектив, що збирається нормально оден

раз на триместр для заслуhanня звіту та вияснення стану школи і визначення основних ліній дальшої праці.

424. Шкільний колектив обирає в початку кожного шкільного року шкільну раду, що становить орган біжучого керування та здійснює керування профшколою.

425. До шкільної ради обираються: представники учнів, навчителів та технічного персоналу, згідно встановлюваного Головпрофосом положення. Число членів шкільної ради нормально повинно складатись з 11 осіб, але, за місцевими умовами—може змінюватись з дозволу Головпрофосу.

426. Головою Шкільної Ради є завідуючий школою, що його призначає Губпрофос.

427. Для завідування господарською частиною школи можна в окремих випадках встановити посаду помішника Завідуючого.

428. Зав. школою здійснює директиви Шкільної Ради, додержуючись загальних розпоряджень та інструкцій органів державної влади і несучи відповідальність за стан школи перед Губпрофосом.

429. Шкільна Рада обирається на один рік.

430. Зав. школою може зміщуватись по поданню Шкільної Ради, або по постанові шкільного колективу з затвердженням такого подання чи постанови Губпрофосом.

431. В профшколах утворюються загальними зборами шкільного колективу—на підставі вільного вступу навчителів та учнів—шкільні організації, що мають на меті допомогу шкільному самоврядуванню, оживлення життя шкільного колективу, полегчення будівництва нової соціалістичної школи, засвоєння звичок громадського будівництва та ініціативи і вміння жити в колективі й для колективу. На чолі таких організацій стоять Комісії, затверджені Радою.

432. Нормальними організаціями суть: класний старостат, господарська комісія, культосвіт-комісія та шкільна ячейка КСМУ.

433. Всі комісії та організації чинять на підставі інструкцій, що затверджуються Губпрофосом; об'єднання та регулювання діяльності загально-шкільних організацій належить загальним зборам шкільного колективу, які заслухують їхні звіти та доповіді.

434. Заходи господарського, культурно-просвітнього та дисциплінарного характеру мусять обмірковуватись в шкільній раді з участю голови відповідної комісії.

435. Вселякі конфлікти між загально-шкільними організаціями та Зав. школою розглядаються Шкільною Радою, а між шкільними комісіями та організаціями і радою—шкільним колективом. Роз'язання питань, що по них не досягнуто погодження—переноситься до Губпрофосу.

436. Організація та керування діяльністю Профшкіл на всім терені УСРР переводиться по єдиному організаційному плану та системі Главпрофосу.

В. Прийом учнів до школи та штудіювання в ній.

437. Прийом до профшколи переводить Приймона Комісія, що складається з одного члена шкільної ради, одного представника ячейки КСМУ представника Губпрофобру, 1 представника Комнезаму—в селах та 1 представника Радпрофу—в містах.

438. Учні пролетарського походження, та незаможні, при успішній праці—переводяться, коли мається державна стипендія в школі—на

повне або половинне соціальне забезпечення. В окремих випадках бідуючим та успіваючим, учням можна видавати допомогу грошеву, або натурою.

439 Кожний учень профшколи, після зараховання до свого колективу—цілком підлягає правилам внутрішнього ладу школи і обов'язаний виконувати всі вимоги шкільно-трудової повинности. Контроль за працею учнів переводиться контрольно-шкільними комісіями в складі навчителів і учнів, що обіраються на загальних зборах в кількості, що визначається самими загальними зборами.

440. При недодержанні встановленого порядку та систематичнім невідляганні правилам школи—на учня можна накладати кари аж до виключення зі школи.

441. Перевірочні комісії, що до їх складу входять члени шкільної ради, представник Губпрофосу та Губрадпрофу або Повітпрофбюро, представник ячейки КСМУ та відповідне число навчителів—встановлюють обсяг знанів та ступінь кваліфікації закінчуючого курс. Висновок комісії вписується в виді докладної характеристики в свідоцтво, що видається закінчуючому курс. Після закінчення профшколи учени вступає до праці по своїй спеціальності як практикант, аби одержати чин кваліфікованого робітника. Дальніше навчання в Технікумі чи Інституті припускається не раніш, як по скінченні річного стажу в виробництві;

Г. Навчителі та практиканти в профшколах.

442. Навчитель в профшколі має завдання:

а) викладача, б) керовника в процесі продукції і в) вихователя. Відповідно зазначеним функціям навчителі поділяються на слідуючі категорії:

- 1) викладчі загальноосвітніх та спеціальних дисциплін,
- 2) технічні керовники.

443. До всіх навчителів, незалежно від категорії—ставляться слідуючі вимоги: а) вищий по спеціальности освітний ценз; б) навчательський та практичний стаж. Під практичним стажем треба розуміти непосредню участь в виробничій праці державного або приватного підприємства.

444. Вся справа забезпечення профшколи навчителями та керовниками покладається на Губпрофоси. Про всі вакансії шкільна рада повідомляє Губпрофос.

445. Справи про зараховання та звільнення від посади викладачів роз'язуються в шкільній раді.

446. Навчителі профшкол повинні брати участь в виробничих колективах.

447. При добре обладнованих та зразково поставлених профшколах організується кадр практикантів з осіб, що закінчили відповідні інститути або педагогічні курси, з метою на практиці підвищити свою кваліфікацію викладання. Практиканти залучаються шкільною радою до числа навчителів профшколи, припускаються до праці ступнево і працюють під керовництвом досвідченіших навчителів та керовників—практиків.

448. Практиканти прирівнюються до навчителів даної школи у всіх відношеннях. По закінченні встановленого терміну—практиканти замінюються новими.

449. Звіт про діяльність практиканта надсилається після засвідчення його шкільною радою—до Губпрофосу.

450. Керівники і учні школи мусять дбати про те, аби профшкола зробилась центром поширення знаннів та безпосередньої допомоги околицьному трудовому населенню.

Д. Організація занять в профшколах.

451. Організація занять в профшколах повинна виявлятися в правильнім чергуванні та взаємочині таких обов'язкових работ: а) досвідні (виробничі) роботи б) власне класні заняття в) клубні роботи г) роботи по виконанню громадських повинностей д) самостійна робота учнів е) робота по індивідуальній підготовці.

452. Кожна профшкола мусить мати в своїм розпорядженні господарські підприємства, що відповідають її виробничій кваліфікації. Профшколи, що не мають з будь-яких причин власних підприємств, можуть організуватися при відповідних приватних чи державних підприємствах, що в них була би забезпечена за ними можливість переводити намічені шкільними планами виробничі роботи.

Е. Привселюдні звіти школи.

453. Доповіді—звіти Профшколи переводяться привселюдно не менше одного разу на рік на зборах за участю представників профспілок, комнезамів, партійних та инш. організацій.

454. Змістом доповіді є загальний звіт про стан школи, про досягнуті успіхи в праці, про виробничі заходи школи, її инші досягнення, потреби та проекти.

Доповідачем виступає Зав. школою та представник від учнів. Доповідь підлягає вільному обміркуванню присутніх. Протоколи доповідів подаються при загальних звітах до відома Губпрофосу.

Розділ 2. Школи робочої молоді.

А. Засади.

455. Школи робочої молоді, становлячи організаційну форму навчання робочої молоді, що працює в виробництві—є початковою ланкою в системі технічної освіти і, крім основного практичного завдання—підготовки кадру кваліфікованих робітників—повинні довати і загальну освіту, що є необхідною для гармонійно-розвинутого та політично свідомого члена Радянської Республіки.

456. В залежності від місцевих умов—можуть організовуватись слідуєчі типи шкіл робочої молоді: школа-фабрика, школа-завод, школа-майстерня, школа-цех на фабриці чи заводі, учневі брігади, районна школа споеданого виду, школа клуб.

457. Особливості кожного виду шкіл визначаються спеціальними про них положеннями та інструкціями Головпрофосу.

458. Всі зазначені види шкіл можна об'єднати з інтерватами, утворивши в такий спосіб будинки робочих підлітків; особливості їхні визначаються спеціальними про них положеннями та інструкціями Головпрофосу.

459. Нормальний курс навчання в школах робочої молоді встановлюється 4-х річний.

460. Періодом навчання робочої молоді вважається вік 14—18 років.

Б. Організація школи робочої молоді.

461. Безпосереднє кермування школою належить Раді школи, що до складу її входять всі навчателі, один представник від завкому, шкільний лікар, представники від учнів в кількості одної третини навчального персоналу та один представник КСМУ. До ради школи, входить по посаді зав. школою, що одночасно є й головою шкільної ради.

Примітка. До шкільних рад при держпідприємствах входить і представник Заводоуправління.

462. Завід. школою призначається та звільнюється Губпрофосом. Професійці надається право пропонувати кандидатів на цю посаду.

463. На допомогу зав. школою Рада пропонує 2 осіб, які спільно з завідувачим складають Президію.

464. Діяльність органів керування школою визначається положеннями та інструкціями Головпрофосу, що координує та дає напрямок праці всіх шкіл.

465. Фінансування та постачання шкіл переводиться спільно господарськими органами та Губпрофосом.

В. Прийом до школи учнів.

466. До школи робочої молоді приймаються підлітки від 14-ти років, що здатні після свого фізичного стану брати участь в данім виробництві та вміють читати й писати.

467. Прийом переводиться прийомочною комісією з 3-х осіб в складі представника завкому, зав. школою або його заступник за його ж призначенням та представника КСМУ.

468. Навчання в школах робочої молоді є безплатне. Виплата праці учнів переводиться згідно діючих тарифових положень, як за повний 8-и годинний робочий день.

469. Неодвідування обов'язкових шкільних занять вважається як невихід до роботи зо всіма впливаючими з того наслідками.

470. Підлітки, що навчаються в школі, працюють на підприємствах встановлений законом час, Жадна позачергова та вічна праця, а також призначення вічних змін не припускається.

471. Всі учні шкіл робочої молоді звільненню та скороченню не підлягають. У випадку повного припинення підприємства учні розміщаються по інших підприємствах даного виробництва.

472. Звільнення учнів припускається лишень за постановою шкільної ради з причин виявленої непрацездатности, непристосованности до праці в школі, виявлення протигромадських вчинків, порушень професійної етики, а також по власному бажанню учня.

473. Кожні півроку переводиться підсумок досягнутому в школі та індивідуальний переросподіл учнів по групах.

474. При випусках утворюються окремі комісії, що визначають здатність учня до одного з видів кваліфікованої праці та призначення випусковим—тарифної ставки відповідного розряду.

475. Випускна комісія складається з представника школи, завідуючого, представника цінувальної комісії, представника ячейки КСМУ, представника цеха, де буде працювати закінчуючий школу (начальник цеху або інженір) та викладачів. спеціальних дисциплін.

476. Всі закінчивші школу одержуть відповідне свідоцтво.

Г. Навчателі в школі.

477. Набор та затвердження викладачів робочої молоді переводиться шкільною радою та Губпрофосами, в першу чергу з технічного персоналу підприємства, з тим, що Губпрофосам належить право усунення того чи іншого викладача.

478. В випадку непридатності викладача постанова про його звільнення ухвалюється шкільною радою і набуває чинности після затвердження її Губпрофосом.

479. Навчателі шкіл робочої молоді одержують плату згідно кваліфікації по ставках данного підприємства.

480. Керуючі виробничими роботами учнів, робітники та технічний персонал одержують певну надбавку, що встановлюється КРК за нормами.

481. Робочий день адміністративного персоналу визначається окремими нормальними штатами шкіл робочої молоді.

Д. Заняття в школі.

482. Організація занять мусить виходити з завдання поставити поставити учнів в лави технічних кваліфікованих громадсько свідомих та активних робітників організованого підприємства; з цією метою в основу шкільно-виробничої системи треба покласти єдність виробничих процесів, теоретичних вправ та виховальної праці.

483. Існуючі програми та офіційні матеріали, що торкаються навчання в школі робочої молоді—встановлюють лишень в загальних рисах напрямок та межі діяльності педагогів у навчанні, саме ж здійснення та пристосовання цих програмів та шкільних планів надається колективній творчості та ініціативі керівників школи.

484. Навчальні або виховальні цілі головним чином мусять досягатися шляхом гуртового взаємочину та виявлення самодіяльності учнів в шкільній праці.

485. Клубна робота в кожній школі робочої молоді є обов'язковою і організується під кермуванням ячейки КСМУ з обов'язковим вступом всіх керівників, як членів клубу.

486. Організація колективного життя в школі полягає: а) в матеріальнім (частковім) самообслуговуванні б) в організації самоврядування та участі в громадськім житті дорослих.

Матеріальне самообслуговування переводиться відповідними комісіями (господарською, санітарною, книгозбірневою та инш.).

Організація самоврядування визначається окремою інструкцією.

487. Заняття в школі провадяться безупинно на протязі всього року та розподіляється по триместрах.

Відділ третій. Курси та вечірні технікуми.

Розділ І. Вищі трьохрічні педагогічні курси.

А. Засади.

488. Трьохрічні педагогічні курси організуються з метою практичного здійснення чергових завдань соціального виховання в умовах переходового періоду для підготовки масового робітника в установах соціального виховання.

489. В своїй організації курси відбивають виробничі умови даної місцевости. В з'язку з цим існує два головних види курсів: курси на

підвалинах сільсько-господарського виробництва і курси з орієнтацією по лінії індустріально-технічного виробництва.

490. Курси призначаються для дорослих, що закінчили курс профшкол індустріально-технічного або сільсько-господарського виду зі стажем.

491. Тривалість праці на педкурсах—три роки з поділом кожного року на триместри.

492. По утриманню педагогічного персоналу та по своїх правах трьохрічні педагогічні курси прирівнюються до технікумів.

493. Курси перебувають в безпосереднім віданні Губпрофосу. Відчинення так само як і зачинення їх переводиться не инакше, як за окремим затвердженням Головпрофосу.

Б. Органи Керування.

494. Органи Керування педкурсів становлять: а) завідуючий та його помішник, б) комітет курсів, в) загальні збори і г) політичний керівник.

495. Завідуючий пед. курсами намічається колективом курсів і затверджується Губпрофосом. В випадку відсутности погодженого кандидата з поміж колективу—Завідуючий призначається Губпрофосом.

496. Завідуючий переводить в життя педкурсів всі заходи Губпрофосу та Головпрофосу і персонально відповідає перед ним за постановку та напрямок педкурсів.

497. На допомогу завідуючому обирається з поміж курсового колективу вповноважений по шкільній чи господарській частині (після узгодження завідуючого). Помішник Завідуючого затверджується в посаді Губпрофосом і відповідає за стан дорученої йому галузі перед завідуючим та комітетом курсів.

498. Курсовий комітет становить орган самоврядування курсів, що в його завдання входить піклування про найраціональнішу постановку життя та праці колективу курсів в цілому. До складу комітету входять 5 членів: 2—від навчателів, оден—від курсантів, Зав. курсами—як голова та його помішник.

Примітка. Представники навчателів та курсантів обираються на загальних зборах всього колективу курсів.

499. Комітет бере на себе турботу про доцільну постановку праці навчателів та учнів, допомагає задовольненню культурних та матеріальних потреб курсів.

500. Форму участі всіх членів колективу в керуванні становлять загальні збори, що скликаються в кінці кожного триместру для заслухання та обміркування звіту зав. курсами та його помішника. Зміст доповідів, змагання та постанови загальних зборів вносяться в протокол, що його копії надсилаються Головпрофосу.

501. Політкер. керує політичним життям курсів і його діяльність визначається особливою інструкцією. Політкер призначається Губпрофосом і, у відношенні органів керування педкурсами, є особою незалежною. До адміністративних та господарських функцій органів керування курсів політкер не втручається.

В. Курсанти.

502. На трьохрічні педкурси приймаються слухачі від 18 років, віком переважно з поміж робітників та селян, що прагнуть педагогічної діяльності.

Примітка. Постановою прийомної комісії припускається зниження кінцевого віку в окремих випадках.

503. Основний контингент курсантів складають закінчивші школу інших вертикалів з річним стажем та командіровані на курси різними установами й організаціями.

504. Командіровані на педкурси слухачі зараховуються до складу курсантів згідно розподілу, що переводиться Губпрофосом.

505. Підчас розподілу—певна кількість вакансій віддається різними організаціям (профспілкам, військовому відомству, незможн.) за заявками губ. комісій, що складаються з представників зазначених організацій.

506. Вільні вакансії, що лишилися після розподілу командірованих—можуть заповнитися всіма бажаними з числа задовольняючих встановленим вимогам прийому.

507. Зараховання курсантів на окремі курси переводиться прийомною комісією, що складається з представника (чи вповноваженого) місцевого відділу народної освіти, представника місцевого відділу Всеробітосу та адміністрації курсів на підставі окремої інструкції.

508. Для курсантів встановлюється трудова та шкільна повинність, що її вимоги для них є безумовно обов'язковими і повинні виконуватися зі всією суворістю за встановленими Головнопрофосом правилами.

509. Для забезпечення фактичного виконання шкільної повинності й виявлення ступіні такого виконання з боку курсантів—встановлюється контроль, що має своїм завданням з одного боку—перевірку занять курсантів з боку їх зовнішньої справності (візитування лекцій, семінарів, практичних занять) з другого боку—перевірку занять, з метою виявлення їх успішності наслідків та досягнень.

510. Контрольні функції виконує шкільно-контрольна комісія, утворена комітетом курсів в складі 3 х осіб: однієї—від навчального персоналу, однієї від курсантів і голови—по призначенню Завкурсами.

511. З метою забезпечення реальної можливості для всіх курсантів брати активну участь в загальному будівництві курсового життя—курсанти утворюють єдиний курсовий колектив.

512. Форми організації курсантів становлять: а) загальні збори всіх курсантів б) комітет курсантів в) збори курсантів окремих курсів г) курсове бюро.

513. Випуск курсантів по закінченні курсів має передумовою: 1) виконання всіх вимог шкільного плану 2) виконання робіт по всіх досвідних дитячих установах та майстернях 3) подання самостійної праці звітного характеру 4) витримання перевірочних іспитів.

514. До складу перевірочної комісії входить 5 осіб: а) завідувачий педкурсами, б) представник (або його вповноваж.) місцевого відділу народної освіти, в) представник місцевого відділу Всеробітосу г) представник курсантів, д) викладач відповідної дисципліни або відповідної галузі праці.

515. По ступіні кваліфікації закінчуючі курсанти поділяються перевірочною комісією на два розряди:

1 розряд—керівники-виховальники, що здатні безпосередньо після закінчення педкурсів вести самостійну та відповідальну працю в дитячих установах;

2 розряд—керівники та виховальники, що припускаються до праці після скінчення річного стажу.

516. Після закінчення перевірочних іспитів комісія видає закінчуючому посвідчення з характеристикою закінчившого курсу.

517. Робота перевірочних комісій та порядок іспитів визначається окремою інструкцією.

Г. Навчателі.

518. Склад навчателів на курсах визначається завданнями та характером педкурсів, як установ, що мусять давати не лишень загально-наукову, але, головним чином, спеціально-педагогічну підготовку.

519. Всі навчателі педкурсів мусять задовольняти слідуючим вимогам: вища освіта по спеціальності і по характеру праці та практичний стаж у викладанні не менше 2-х років.

Примітка. Зниження встановленого освітнього цензу в окремих випадках припускається за затвердженою Губпрофосом постановою курсів.

Д. Заняття.

520. Педкурси мають своїм спеціальним завданням готувати практиків педагогів з високим рівнем інтелектуального та соціально-політичного розвитку, які були б здатні обслуговувати всі, невідкладні потреби соціального виховання в данний переходовий період

521. Робота педкурсів складається зі слідуючих моментів:

- а) практичне вивчення структури та життя дитячих установ поруч з практичним проробленням матеріалів по основних елементах дитячого життя;
- б) всебічне вивчення та засвоєння спеціально-педагогічних дисциплін поруч з освітленням та поясненням питань в сумежних з педагогікою галузів знанів;
- в) праця по піднесенню рівня загального розвитку та по придбанню достатнього запасу знанів загально-наукового, соціально економічного, сільсько-господарського та індустріально-технічного характеру.

522. Центральне місце в системі вивчення педкурсів становить галузь соціального виховання. В систему курсових занять вводиться всебічне ознайомлювання з дитиною та життям дитячих установ в природній обстанові (дитячий сад, дитячий будинок, трудові школи) з обов'язковим проробленням самими курсантами всього матеріалу основних елементів дитячого життя.

523. В тих випадках, коли досягнення шкільної чи виховальної мети має передумовою вжиток методу колективної праці та виявлення самодіяльності курсантів—в систему занять вводиться клубна праця. Ця праця може охоплювати або весь зміст певної дисципліни в цілому, або вживається при вивченні лишень окремих її частин.

524. В систему занять курсантів вводиться праця по виконанню громадських повинностей, скерованих до обслуговування потреб курсового колективу.

525. Самостійна праця, що виконується курсантами власними силами без співробітництва з товаришами і без допомоги з боку керівників—вводиться в систему занять у всіх випадках, коли виявляється, що одних колективних робіт не досить для належного засвоєння дисципліни. Самостійні роботи організуються в двох напрямках: як роботи, що переслідують загально-освітні завдання і роботи—в формі виконання спеціального завдання окремими курсантами.

526. Як метод наукових занять—е обов'язковою організація вселяких екскурсій (природничо-історичних, на фабрики, заводи і т. инш.

Розділ 2-й. Вечірні робочі технікуми.

А. Засади.

527. В системі профосвіти вечірні робочі технікуми беруть, подібно денним технікумам—центральне місце, як технічні наукові заклади, що дають вищу кваліфікацію інженіра та майстра вузького фаху.

528. Вечірні робочі технікуми будуються на підставі кваліфікації, що мається у робітників, і мають подвійне завдання: а) дати повну технічну освіту робітникам в такому обсязі теоретичних знань, аби, після закінчення курсу вони були інженірами вузького фаху, се б то, ділком самостійними керовниками в одній з обмежених галузів техніки або народнього господарства; б) дати обмежену технічну підготовку майстра-техніка відповідного фаху тим з робітників, які не мають можливости з тих чи інших причин пройти весь курс вивчання.

529. Триваність курсів в вечірнім робочім технікумі встановлюється в 4 роки або 12 триместрів, для інженірів вузького фаху— $2\frac{1}{3}$ роки або 7 триместрів, для майстрів-техніків—виходячи з щоденних занять на протязі цілого року.

Б. Керування вечірніми технікумами.

530. Вечірні робочі технікуми перебувають в віданні Опору Главпрофосу або його органів на місцях.

531. Органи керування та кермування життям вечірніх робочих технікумів при існуванні одного факультету становлять: 1) ректор технікума та завідуючий виробничою частиною; 2) керування, що має на чолі ректора й що в нього входить проректор та завідуючий виробничою частиною; 3) комітет технікуму;—праця їх провадиться на підставі встановлених положень для ВУЗів. При існуванні декількох факультетів до складу керування залучаються і декани факультетів.

В. Про учнів в технікумах.

532. Право вступу до вечірніх робочих технікумів мають: кваліфіковані робітники, що закінчили школу заводських учнів, підлітки та нижчий технічний персонал підприємств тої промисловости, що по ній мається спеціалізація в данім технікумі.

533. Для вступу до Технікуму необхідне виконання слідуючих умов: а) подання командіровки Профспілки, що має підставою рекомендацію фабрзавкому; б) витримання при Технікумі вступного кольоквіуму для визначення того триместру чи ціклу дисциплін, що до слухання та штудіювання їх можна припустити дану особу.

Примітка: Особи, що закінчили з успіхом повний курс шкіл Завучу—приймаються до Технікуму без кольоквіуму.

534. Прийом до Технікуму припускається лишень в початку кожного триместра і крім того—лишень на перший, другий, третій, та четвертий триместри. На старші триместри прийом зовні не прискається і дозволяється лишень перевод з иншого робітничого вечірнього Технікуму відповідного фаху.

535. Після закінчення повного курсу Технікуму та подання спеціальної остаточної праці—студенти одержують чин інженіра того чи иншого фаху. Закінчившим 7 триместрів—надається чин майстра-техніка.

Г. Навчателі.

536. Навчателі Технікуму суть керівниками і високо-кваліфікованими фахівцями, що будують свої заняття та скеровують вивчення пристосовуючи його до досягнення учнями практичних завдань Технікуму.

537. Від усіх навчателів Технікуму вимагається: освітній ценз вищої спеціальности та стаж в викладанні та практиці.

Примітка: Винятки з цього правила припускаються за окремими постановами Головпрофосу.

538. Навчателі Технікуму що до наданих їм прав—прирівнюються до навчателів інших ВУЗ'ів.

Д. Заняття.

539. Заняття в Технікумі повинні мати головною метою вироблення звички до вжитку висновків теорії для роз'язання практичних завдань. З цією метою—вправам, досвідам, лабораторним заняттям, графічній праці, проектуванню та праці в майстернях і шкільно-виробничих підприємствах відводиться перше місце.

540. Штудіювання курсу, що визначається відповідними шкільними планами—будується: на предметовій системі з росписом занять, пристосованим до індивідуальности учнів, на обов'язковім візитованні всіх занять, обмеженій численности аудиторії (не вище 25 чол.) на обробленні шкільного матеріалу виключно підчас занять в технікумі, на репетіціях та на послідовності в виконанні шкільних робіт та задачі зачатів.

Розділ 3-й. Вечірні курси.

541. Вечірні курси для робітників та селян мають метою підвищення кваліфікації чи спеціалізацію в тій чи іншій вузькій галузі.

542. Тривалість вивчення на курсах встановлюється в залежности від мети та професії від 6 міс. до 2-х років.

543. Курси мусять обслуговувати маси дорослих кваліфікованих робітників та селян, зайятих на фабриках, заводах, в майстернях і їм под. виробничих та сільсько-господарських підприємствах.

544. На курси приймаються робітники та селяне не молодші 17 років.

545. Вечірні курси для робітників організуються на фабриках, заводах, при майстернях та зразкових господарствах, а також при інститутах, технікумах та профшколах.

546. Для вступу на курси потрібне вміння читати й писати, а також знання 4-х дій арифметики над цілими числами.

547. Навчання на курсах складається з теоретичних знанів, необхідних для усвідомлення майстерства, і практичних вправ в лабораторіях, фізичних кобінетах додаткових майстернях та сільгоспах.

548. Все навчання мусить мати єдине побудавання що до мети, через що мусить бути найтісніший з'язок між теоретичними дисциплінами та практичними роботами в майстернях.

549. Робота в додаткових майстернях та сільгоспах мусить допомагати поповненню прогріхів в технічних знаннях, а також надбанню звичок в користуванні знаряддями виробництва та лабораторними приладами.

550. В програмі вечірніх курсів для робітників значне місце треба віддати графічному мистецтву—малюванню та кресленню.

551. На вечірніх курсах повинно вживати переважно лабораторний метод вивчання, з'язаний з семінарами та співбесідами.

552. Весь шкільний матеріал мусить пророблюватись та засвоюватись учнями виключно під час занять; жадної праці до дому учні не одержують.

553. Перевод з одної курсової групи до слідуючої, вищої—переводиться педагогічною радою курсів, на підставі висновку керівників, що мусять бути добре знайомими з учнями. В виключних випадках припускається колективум, що його необхідність визначається Педагогічною Радою Курсів.

554. Кількість груп та їх *послідовність* встановлюється педагогічною радою курсів застосовано до тої чи іншої професії.

555. Закінчивші повний курс наук на вечірніх курсах одержують по колективуму чин кваліфікованого робітника.

556. Навчателами вечірніх курсів суть інженіри, техніки, майстри або вельми кваліфіковані робітники, що їх керуючі органи визнають гідними до викладання. Загально-освітні дисципліни можна викладатись педагогами загальних шкіл.

557. Курсами керує завідуючий, що його призначають місцеві органи Профосу.

558. При завідуючим може бути його помішник.

559. Завідуючий та його помішник становлять виконавчий орган курсів і відповідають за постановку справи на курсах.

560. Шкільні питання розглядає педагогічна рада курсів, що до її складу входять всі навчателі й керівники практичних робіт та два представники курсантів. В педагогічній раді головує завкурсами, а в його відсутність—його помішник.

561. До участі в педагогічній раді можна притягати і представників від заводууправлінь, фабрзавкомів, профспілок та комнезамів.

Розділ 4-й. Короткотермні курси.

562. Короткотермінові курси організуються переважно як масові заклади по всіх галузях профосвіти і мають своєю метою підвищення кваліфікації звичайного робітника прискореним засобом.

563. Термін вивчання на короткотермних курсах—від 2-х тижнів до 6-ти місяців.

564. По ступіні даваної кваліфікації, — курси підрозподіляються на декілько видів чи типів, точно регламентованих Головпрофосом.

565. Курси організуються: а) як самостійні заклади при організаціях та підприємствах і б) при відповідних навчальних закладах шкільного типу. Всі курси перебувають в віданні Головпрофосу та його місцевих органів.

566. Ініціатива закладення курсів та їх організація належить місцевим органам Головпрофосу і державним установам, кооперативним, професійним та громадським організаціям.

567. Для відчинення курсів необхідне подання органам Головпрофосу по належності:

а) проекту положення та статуту курсів,

б) шкільного плану, погодженого з нормальними шкільними планами,

в) кошторису, коли на організацію та переведення курсів —випрошується кредит.

568. Заняття на курсах ведуться по групах, що складаються в залежності від підготовленості курсантів, з тим аби число останніх, по можливості, не перевищувало 30 чол. в кожній групі.

569. Вступаючі на курси тримають при вступі колективум в комісії, що має в своїм складі завкурсами, відповідних навчителів та представників місцевих органів профспілок або міжспілкового органу, в залежності від виду курсів, для визначення підготовленості до праці на курсах.

570. По закінченні курсів всі курсанти тримають іспити в комісії, зазначеній в попередній статті, для визначення виявлених кожним з них успіхів, на підставі чого видається посвідчення за встановленою формою.

571. Викладачі курсів запрошуються завідуючим курсами з осіб з достатніми науковими знаннями по спеціальності та з практичним стажем.

572. Курсанти комплектуються: а) з осіб, командированих відповідними установами та організаціями, б) з осіб, що вступили по своєму бажанню на вільні місця.

573. Мінімальний обсяг знань, необхідний для вступу на курси та продуктивної праці, визначається відповідно шкільному плану та характеру курсів—положенням про курси.

574. Припускається прийом безпосередньо на спеціальні відділи—курсів, коли маютья вільні місця при умові відповідної підготовки даної особи, яка визначається після іспитів в комісії з навчителів.

575. Для організованого представництва курсанти обирають з поміж себе старостів курсів, що входять в склад бюро курсів.

576. Керує курсами завідуючий, який відповідає за *переведення* занять на курсах так перед органами Головпрофосу, як рівно і перед зацікавленими уставами та організаціями.

577. Завідуючий курсами призначається місцевим органом Головпрофосу, коли курси організуються ним самим; у всіх інших випадках завідуючий пропонується організаторами курсів для затвердження місцевому органу Головпрофосу, якому надається право мотивованого усунення завідуючого, коли він не відповідає своєму призначенню.

578. На допомогу завідуючому організується Бюро курсів в складі навчителів, представників зацікавлених установ та організацій і представника старостату. Головою бюро є завкурсами.

579. Для розроблення питань науково-шкільного характеру, розгляду програмів дисциплін що викладаються та подання по них висновків, для погодження цих програмів, а також для визначення та перевірки знань курсантів—організується під головуванням Завкурсами комісія—в складі, зазначенім в ст. 569.

580. В тих випадках, коли курси перебувають при ВУЗ, вони в адміністративно господарчій відношенні підлягають віданню тих ВУЗ, що при них вони організовані і весь внутрішній лад їх життя визначається загальним статутом ВУЗ.

581. По закінченні курсів всі курсанти віддаються в розпорядження установ та організацій, що ними вони були командировані.

Розділ 5-й Курси стажування.

582. З метою міцнішого засвоєння придбаних в нормальній школі знань, а також завершення практичної підготовки учнів, Головпрофос встановляє курси стажування для осіб, що скінчили курси нормальної школи (профшколи, технікума, інститута).

583. Стаж повинен бути переважно практичного характеру й проходитись під керівництвом кваліфікованих сил в одній з основних виробничих груп.

584. Припущення до проходження стажу має передумовою здачу всіх зачетів та іспитів по курсу відповідної школи.

585. Тривалість стажу по всіх групах рівняється одному рокові.

586. Особи, що проходять стаж в великих центрах, маючих ВУЗ, прирівнюються в правовому та матеріальному відношенні до студентів ВУЗ, а також підлягають всім правилам, що визначають обов'язки учнів ВУЗ.

587. При кожній групі стажу організується шкільно-контрольна комісія, що функціонує на підставі загальних положень про шкільно-контрольні комісії.

588. Скінчення стажу має передумовою: а) подання стажуючим докладного звіту про свої заняття, завіреного безпосереднім керівником його занять; б) привселюдним захистом самостійної праці перед комісією, призначуваною тією школою, що в ній стажуючий одержав свою освіту.

Частина третя. Організація наукових установ та органи допомоги вченим.

Поділ перший. Наукові установи.

Розділ 1-й Засади.

589. З метою планового розвитку науково-дослідної праці та вселякої підтримки наукового життя в країні, Народній Комісаріят Освіти організує й дає напрямок діяльності наукових установ: Академії Наук, Науково-дослідних Інститутів та Катедр, Науково-дослідних лабораторій та обсерваторій, наукових бібліотек та музеїв, наукових товариств і т. и., визначаючи загальні норми їхньої діяльності та здійснюючи необхідний контроль над нею, а також скликає наукові конгреси, конференції й т. и. та вживає всіх заходів що до розвитку наукового життя на Україні та до встановлення й підтримання постійного зв'язку з науковою працею в інших частинах Радянської Федерації й за кордоном.

590. Органи, що заряджують всю наукову працю на Україні становлять: а) Науковий Комітет Наркомосвіти та б) Українська Академія Наук.

а) Науковий Комітет Наркомосвіти переводить політику радянської освіти в сфері наукової праці, здійснює державний контроль над науковими установами та відає організацією, утриманням і обслуговуванням всіх наукових установ, що підлягають Наркомосвіті. Для виконання на місцях завдань Наукового Комітету та для здійснення зв'язку його з місцевими науковими установами й працівниками науки утворюються, по постанові Головнопрофосу, там, де це буде визнане за необхідне, місцеві Бюро Наукового Комітету при Губпрофосах, що функціонують по вказівках Наукового Комітету.

б) Українська Академія Наук стимулює, дає напрямок й координує науково-творчу працю всіх наукових закладів виявляє їх наукові досягнення, дає оцінку останнім та зв'язує їх з поступом світової науки.

Розділ 2-й. Українська Академія Наук.

591. Для здійснення своїх завдань Українська Академія Наук організує в своєму складі такі основні відділи:

- а) фізико-математичних наук;
- б) соціально історичних;
- в) народнього господарства;
- г) педагогіки та
- д) медицини,

що в їх складі в свою чергу можуть утворюватись секції.

592. Кількість наукових та технічних співробітників Академії визначається її штатами.

593. Всі наукові установи УСРР повинні сповіщати відповідні відділи Академії про найважливіші свої винайдення та досягнення й періодично подавати їм звіт про хід своєї наукової праці. Академія, зі свого боку повинна сприяти науковим установам УСРР в їхній дослідній праці.

594. Академія скликає періодично Наукові з'їзди, конференції й наради с приводу тих, або інших питань науки.

595. До складу Академії належать: дійсні члени Академії, члени—кореспонденти та члени—співробітники.

Дійсні члени Академії зетверджуються Наркомосвітою. Вони користуються правами, що даються вищою вченою кваліфікацією і можуть виконувати інші обов'язки лишень за дозволом Академії.

596. На чолі Академії стоїть її Рада, до складу якої належать всі дійсні члени Академії, представники від Наркомосвіти та обрана Радою президія, що її склад затверджується Наркомосом.

Рада обірає, за пропозиціями відділів, нових членів Академії.

Права, обов'язки й порядок діяльності органів Управління Академії та її частин визначається її статутом та окремими інструкціями, що затверджуються Наркомосом.

597. Академія одержує в порядку обов'язковості всі видання, що виходять на терені У.С.Р.Р.

Розділ 3-й. Науково-дослідні катедри та Науково-дослідні Інститути.

598. Науково-дослідні катедри затверджуються Наркомосом в найголовніших центрах України по окремих наукових дисциплінах та з'язаних одна з одною групах наук.

599. Завдання дослідних катедр становлять обробку, під кермуванням найвидатніших вчених дослідувачів, наукових проблем, а також підготовку до наукової й викладної діяльності осіб, що прагнуть наукової діяльності та виявляють необхідні для того знання й хист.

600. До особистого складу катедри належать:

- а) керовник катедри,
- б) керовники секцій,
- в) дійсні члени,
- г) наукові співробітники,
- д) аспіранти.

Керовник катедри здійснює загальне кермування всією діяльністю катедри та всіх її секцій, подаючи періодичні звіти про неї до Наукового Комітету Головпрофосу.

Керовники секцій разом з дійсними членами їх ведуть наукову працю в секціях, притягаючи до безпосередньої участі в ній наукових співробітників та аспірантів. Останні суть кандидати до наукових співробітників.

601. Керівники кафедр, секцій та дійсні члени рекомендуються загальними зборами кафедри з високо кваліфікованих вчених, що ведуть самостійно науково дослідчу працю, через Науковий Комітет на затвердження колегії Головпрофосу.

Наукові співробітники намічаються загальними зборами кафедри і затверджуються Науковим Комітетом Головпрофосу з молодих учених, що почали наукову підготовку під керівництвом своїх професорів, або самостійно; аспіранти—з осіб, що виявили прагнення та здатність до наукової праці. Останні після необхідного наукового стажу можуть бути переведені до категорії наукових співробітників. Разом з тим кандидати на керівників, дійсні члени, співробітники й аспіранти, можуть пропонуватись також окремими науковими асоціаціями і, навіть, окремими компетентними особами.

602. В науковій відношенні праця дослідних кафедр переходить в контакт з ученою працею Української Академії Наук. Дослідні кафедри сповіщають Академію про результати своїх робіт, беруть участь у з'їздах, конференціях і т. и., що скликаються нею. Керівники кафедр та їх секцій належать до членів—кореспондентів Академії Наук.

603. Науково-дослідні кафедри повинні співпрацювати з ВУЗ'ами в науковій праці, що зв'язана з їх викладацькою діяльністю.

604. У внутрішньому керуванні та науковому відношенні науково-дослідні кафедри функціонують на підставі спеціальних положень та інструкцій Наркомосвіти і від ВУЗ'ів. не залежать. Питання ж про користування для потреб дослідних кафедр шкільно-допомоговими установами ВУЗ'ів вирішуються шляхом згоди поміж ними, а коли згоди не буде досягнуто,—в загальному порядку Головпрофосом.

605. Науково-дослідні кафедри зі всіма їх установами утримуються коштом Наркомосвіти, мають свої штати і складають кошториси на своє утримання, що їх затвердження переводиться в установленім ворядку.

606. Асоціювання споріднених кафедр та заснування науково-дослідних інститутів, що охоплюють зв'язану методами дослідної праці групу кафедр, переводиться постановою Наркомосвіти.

607. В лаві науково-дослідних інститутів особлива підтримка мусить бути забезпечена інститутіві праці, що має своїм завданням систематичне вивчення питань організації праці та охорони її і внесення наукової доцільності в організацію праці.

608. При Інституті праці знаходиться спеціальна Книгозбірня попитаннях організації й охорони праці та Наукової Музей Праці.

609. Інститутіві праці надається:

- а) право одержання від усіх установ Республіки всіх матеріалів, друкованих та писаних, що в них виникне потреба для його праці.
- б) право на безпосереднє переведення статистичних, анкетних і т. и. досліджень у всіх сферах прикладення та організації вселякої праці, по згоді у Центральним Статистичним Управлінням.

Розділ 4-й. Підготовка наукових діячів та наукова ступінь.

610. Підготовка до навчальної діяльності у вищих школах та науково-дослідної праці зосереджується в окремих науково-дослідних кафедрах та науково-дослідних інститутах і здійснюється шляхом безпосередньої участі аспіранта в роботі вчених досліджувачів.

611. Особа, що бажає одержати наукову підготовку по спеціальності, нею обраній — мусить попередю закінчити вищу школу,

або одержати від ВУЗ'у посвідчення про знання в об'язі основного курсу наук відповідної вищої школи.

В окремих випадках кандидати можуть звільнюватись Науковим Комітетом Головпрофосу від обов'язковості подання такого посвідчення.

612. Кандидатів в аспіранти пропонують: науково-дослідчі катедри з числа відомих їм починаючих вчених, ВУЗ'и (інститути та технікуми) з осіб, що виявили під час штудіювання курсу особливі здатності до наукових занять а також громадської організації, що бажають таким шляхом підготувати необхідних їм учених спеціалістів по різних галузях знань та техніки, або обіраються безпосередньо Науковим Комітетом Головпрофосу на підставі персональних заяв, що до нього надійшли та відповідних даних по науковій кваліфікації кандидата.

613. Всі ці кандидатури разом з життєписом та відповідними висновками подаються до Наукового Комітету для затвердження.

614. Нормальний термін наукової підготовки аспірантів—2-х річній, але, з окремого дозволу Наукового Комітету, його можна продовжити а також і скоротити.

615. Аспіранти одержують свою наукову підготовку під безпосереднім кермуванням призначеного катедрою фахівця, або кількох фахівців—членів катедри і повинні за кожне півріччя подавати звіти про свою працю до катедри, що їх остання зі своїм висновком передає їх Науковому Комітетові Головпрофосу.

616. Аспіранти повинні виконувати всі роботи по науковій підготовці, що встановлюються для них катедрою, цілком віддаючись цій підготовці. Усунення аспірантів може бути переведене після подання катедри постановою наукового комітету, що затверджується колегією Головпрофосу.

617. Турботу про матеріальне забезпечення аспірантів, як майбутнього кадру викладачів та наукових працівників, бере на себе держава, що забезпечує аспірантів утриманням в достатних розмірах для того, аби дати їм змогу цілком присвятити себе науковій підготовці.

618. Аспіранти звільняються від військової трудової та інших, повинностей, що перешкоджають їх науковій підготовці.

619. Вчена ступінь визначає вищу вчену кваліфікацію й присуджується особам, що зарекомендували себе науковими дослідками згідно окремого положення про порядок присудження вченої ступіні, що затверджується Наркомосом.

Розділ 5-й. Академічні книгозбірні, книгосховища та музеї.

620. Всі академічні книгозбірні, книгосховища та музеї УСРР перебувають у віданні Наркомос і кермуються на підставі положень та інструкцій, що ним затверджується.

621. В найголовніших центрах України Наркомос встановлює центральні науково-шкільні книгозбірні та музеї, що мають на меті забезпечити науковим працівникам, навчителям та учням даремне користування книгами, рукописами та іншими підручниками.

Розділ 6-й. Українська книжкова палата.

622. Українська книжкова палата, перебуваючи у віданні наукового комітету Наркомосвіти має на меті:

- а) реєстрацію всіх друкованих творів, що видані на терені УСРР з 1917 року;

- б) збирання та схов зразків, видань УСРР., що вийшли в зазначений в п. „а“ час;
- в) розподіл зразків, що одержуються з друкарень Республіки (обов'язкових примірників,) по головним державним книгосховищах УСРР;
- г) видання періодичного бюлетеня з переліком друкованих творів („Літописи українського друку“).

623. Всі без винятку друкарні, літографії, цінкографії і т. и. поліграфічні підприємства в межах УСРР повинні в тиждневий строк після віддрукування перших примірників подавати за рахунок видавців місцевим органам управління по справах друку для передачі до української книжкової палати по 25 примірників всіх видів друкованих творів що ними випускаються, незалежно від примірників, що подаються до Управління по справах друку.

Примітка. Друковані твори таємного характеру надсилаються до української книжкової палати установами, що для них ці твори були надруковані—після втрати ними таємности.

624. Росподіл одержуваних українською книжковою палатою обов'язкових примірників друкованих творів переводиться згідно окремих постанов.

Розділ 7-ий. Наукові асоціації та товариства.

625. Ріжного роду наукові асоціації та товариства, що в них здійснюється наукова самодіяльність окремих груп та ширших кол, реєструються в установленім порядку відповідними органами після висновків Наркомосу і обов'язані щорічною звітністю перед ним.

626. Статути наукових товариств та організацій повинні подаватись ними негайно після реєстрації до наукового комітету Головпрофосу.

Відділ другий. *Всеукраїнський Комітет Допомоги Вченим.*

627. Для всемірного поліпшення становища робітників науки, для більш успішного здійснення заходів що до забезпечення їм необхідних умов праці і, взагалі, для всеякої можливої допомоги їхній діяльності встановлюється Всеукраїнський Комітет Допомоги Вченим при Раднаркомі.

628. Комітет має метою:

- а) домогати найбільш успішному переведенню всіх заходів, що до забезпечення матеріального становища наукових робітників;
- б) дбати про належне забезпечення робітників науки на випадок інвалідности та старости та їхніх родин на випадок їхньої смерти.
- в) давати допомогу науковим робітникам та їх родинам в окремих випадках.

629. Для здійснення зазначених завдань Комітет:

- а) має право звертатись безпосередньо до всіх вищих центральних установ з поданням за для розв'язання тих завдань в порядку негайности.
- б) стежить за виконанням всіх постанов та заходів, що належать до сфери його діяльности.
- в) вживає заходів до подання допомоги вченим шляхом влаштування їх в лікарських закладах та санаторіях, утворення „Будинків Вчених“, індивідуальних видач ріжного роду і т. инш.

630. Комітет утворюється при Раднаркомі і в його склад входять президія і члени комітету. Президія в складі голови та двох його заступників призначається Раднаркомом. Члени призначаються Раднаркомом за поданням президії; в число їх входить по посаді Голова Наукового Комітету Головпрофосу.

631. Комітет може мати своїх уповноважених в окремих пунктах України.

632. Кошти для діяльності комітету складаються:

- а) з сум, що відпускаються державою;
- б) з коштів, що даються в його розпорядження окремими установами та приватними особами.

Частина 4. Архивні установи.

633. Завданнями Управління по архивних справах (Головархив) є:
а) загальне завідування всією архивною справою на Україні;
б) наукова праця в галузі архівознавства;
в) централізація архивних матеріалів в установах Головархиву;
г) загальне кермування постановкою архивної частини біжучого діловодства в установах УССР.

634. Всі підлягаючі обліку архивні матеріали, так ті, що переховуються в архивосховищах Головархива як і ті, що в них не переховуються—складають державний архивний фонд.

635. Архивосховищами Головархиву є: Центральні історичні архиви в Харкові та Києві, Центральні Архиви Революції, там же і Губерніяльні Історичні Архиви.

636. Центральні Історичні Архиви та Центральні Архиви Революції підлягають безпосередньо Головархиву. Завідуючі ними—призначаються, а інші співробітники затверджуються після подання завідуючого—Головархивом.

637. Завідуючі Губерніяльними Історичними Архивами пропонуються завідуючими Губархивами і затверджуються Головархивом.

КНИГА ЧЕТВЕРТА.

Політична освіта й виховання дорослих.

Частина перша. Система й завдання політичної освіти та виховання.

Відділ перший. Система політичної освіти.

638. Політична освіта й виховання дорослого населення УССР, становлячи обов'язок держави, здійснюється останньою в особі Головного Політично-освітнього комітету (Головполітосвіти) його органів на місцях.

639. Для здійснення своїх завдань Головполітосвіти організує мережу закладів громадсько-політичної й загальнокультурної освіти та виховання дорослої частини працюючих мас, елину що до форми керування нею, організаційної будови і взаємовідносин частин, що її складають та методів роботи.

640. Всі організації робітничо-селянської громадськості і установи УССР, що виконують часткові завдання політичної освіти організовуваних нею має, погоджують свої плани політично-освітньої роботи з Головполітосвітою і провадять їх в порядку строгої координації з нею

і з її найближчою допомогою. Погодженню з Головополітосвітою належать також програми політичної освіти, які вживаються по всіх шкільних закладах УСРР.

641. Приватна ініціатива в справі політичної освіти й виховання й виховання дорослих у всіх його формах і проявах припускається лишень з відома та дозволу Головополітосвіти та його місцевих органів і ними систематично контролюється.

642. Головополітосвіта, будучи складовою частиною Наркомосу і йому організаційно підлягаючи, як орган державної пропаганди комунізму підлягає прямому ідеологічному керівництву ЦККП (б) У.

Відділ другий. Завдання політичної освіти.

643. Головополітосвіти і вживані ним системи виховання й освіти мають на меті:

- а) всіма способами підвищувати рівень громадсько політичного й загально-культурного розвитку працюючих мас,
- б) широко розповсюджувати ідеї комунізму поміж працюючими масами і допомогати їм засвоювати науково-матеріалістичне розуміння світу,
- в) всебічно ознайомлювати працюючі маси зо всіма заходами Робітничо-Селянської влади, скерованими до зміцнення Радянської Держави і забезпечення її дальшого розвитку в комуністичне суспільство та,
- г) планове втягнення працюючих мас в справу свідомого й активного будівництва Радянської Держави.

644. В першу чергу політико-освітньою роботою обслуговуються:

- а) широкі робітничі верстви всіх галузів промисловости і незаможне селянство з прилеглими до нього середніми його шарами.
- б) широкі маси членів КП (б) У,
- в) територіяльні військові частини і установи Червоної Армії,
- г) учні шкільних закладів професійної освіти,
- д) установи й частини міліції,
- е) ув'язнені в Допрах і частини, що їх обслуговують, і т. ин.

645. Потреби й вимоги мас в політичній освіті й вихованні Головополітосвіта задовольняє шляхом:

- а) організації й використання мережі політично-освітніх закладів в формі клубів, селянських будинків, хат-читалень, екскурсійно-виставочних осередків і музеїв, книгозбірень, курсів, шкіл ліквідації неписьменности, агитпунктів, театрів и т. д.
- б) організації і розвитку видавничої роботи, скерованої до максимального задоволення попиту на загально-освітню, наукову й спеціальну літературу, що мають на меті політичну освіту; крім власної видавничої діяльності Головополітосвіта всіма способами розвиває і підтримує відповідну діяльність інших установ та організацій,
- в) переведення ударних політкампаній по всіх актуальних питаннях побуту, життя і будівництва радянської держави.

646. Беручи до уваги виховуюче значіння мистецтва, Головополітосвіта допомагає працюючим масам в справі залучення їх до скарбів і досягнень мистецтва, рівночасно ознайомлюючи їх з самим процесом і прийомами творчости з метою з'ясування нового мистецтва, відповідного до психіки та ідеології працюючих мас.

647. Відповідно до державних завдань біжучого періоду, Головполітосвіта переводить ударні й систематичні агітаційно-пропагандичні кампанії, скеровані на з'ясування працюючим масам планів і прийомів державно-промислового відбудовання країни і до всемірного підвищення їхнього трудового запалу й свідомости.

Зазначені кампанії Головполітосвіта провадить в щільній взаємочинності з зацікавленими господарчими органами.

648. На Головполітосвіту покладається:

- а) скликання місцевих і всеукраїнських нарад, конференцій та з'їздів в справі політично-освітньої роботи;
- б) організація досвідних і зразкових установ для теоретичної розробки методології політичної освіти та,
- в) видання відповідних праць і допомог.

Частина друга. Заклади політичної освіти й виховання.

Відділ перший. *Клуби та селянські будинки.*

Розділ I. Організація й завдання.

649. Організаційним центром політично-освітньої роботи є: для міста—клуб і для села—селянський будинок.

650. Вбираючи в себе низку політично-освітніх установ, а саме: книгозбірні, ескурсійні та виставочні осередки, музеї, курси, школи по ліквідації неписьменности, театри й т. д., клуб улаштовує комбінат освітніх установ, органічно та ідейно зв'язаних між собою єдністю мети й спільністю завдань—бути зняряддям загально-політичного виховання й освіти та всебічного розвитку своїх членів.

651. Клуб і селянський будинок мають завданням:

- а) взаємно наближувати й зв'язувати працюючі маси на ґрунті поглиблення їхньої класової самосвідомости й усвідомленої спільности їхніх класових інтересів.
- б) підвищувати загальноосвітній та загально-політичний розвиток працюючих мас на підставах культурно-творчої самодіяльности, скерованої до виявлення й розвитку пролетарської культури,
- в) виховувати й освічувати працюючі маси, ґрунтуючись на вивченню продукційних процесів і скеровуючи до зживання буржуазних забобів, звичок і традицій по всіх галузях життя та побуту, і заміни їх науково-матеріалістичним світоглядом,
- г) втягувати працюючі маси до активного будівництва Радянської держави шляхом переведення агітаційних та пропагандичних кампаній по всіх заходах Радянської влади.

652. До завдань селянського будинку, крім зазначеного, належить:

- а) ознайомлення з господарсько-промисловою будовою країни та взаємовідносинами поміж сільським господарством і промисловістю;
- б) зміцнення союзу поміж пролетаріатом міста й села, скерованого до закріплення радянського ладу й встановлення комуністичного;
- в) пропаганда ідей удосконалення й механізації сільського господарства та колективізації праці в ньому, як засобів до всебічного розкріпощення працюючих села.

Розділ 2-ий. Види клубів та їхня праця.

653. По масштабу та способах політично-освітньої праці клуби розміщуються по таких чотирьох ступнях:

- а) клуби-гуртки при невеликих продукційних підприємствах, в військових частинах, значних радянських установах і т. инш.; в селах відповідно—хати читальні;
- б) місцеві клуби—при великих підприємствах та військових частинах;
- в) районні клуби в промислових центрах, спільні за для всіх клубів гуртків та місцевих клубів данного району; в селах відповідно—волосні будинки та
- г) центральні клуби—по одному на кожне повітове або губерніяльне місто.

654. Клуб-гурток складається з членів: робітників та службовців данного підприємства, червоноармійців, міліціонерів, учнів в ВУЗ'ах, членів профспілок, КСМУ та КП(б)У.

655. Для досягнення своєї мети клуб провадить масову працю, використовуючи всі засоби виховання та освіти методами живого і друкованого слова, художньо-відобразними видовищами, театральними виставами, екскурсіями, виставками і т. инш. В міру змоги утворюються також гуртки для більш поглибленої самоосвіти.

656. Місцевий клуб (в складі тих самих членів), окрім зазначеного в попередній статті, провадить поглиблену систематичну політично-освітню працю шляхом гуртків: загально політичної та природничо науково-художніх, продукційних та наукових винаходців та поліпшень побуту і умов праці, вивченню профруху, програму РКП і т. инш.; також закладає первісний гурток соціального музею, школи ліквідації неписьменности, курси і т. инш.

657. Районовий клуб (члени—працюючі не молодше 17 років та члени клубів-гуртків і місцевих клубів району), окрім безпосередньої масової праці, спільної з працею клубів перших двох ступнів, але по більш поширеному програмі, скеровує, координує та удосконалює діяльність всіх клубних одиниць данного району. Зокрема, за посередництвом останніх, а також безпосередньо, провадить агітаційні кампанії, влаштовує місцеві святкування, шанування героїв праці, масові розваги, використовуючи їх з метою пропанди, скликає збори клубних робітників свого району, партійні та безпартійні конференції, делегатські збори робітниць, членів КСМУ та инше. Окрім гурткової праці він, в міру змоги, налагоджує поглиблену студійну працю.

658. Центральний клуб (з тим же складом членів), окрім безпосередньої, загальної для всіх клубів попередніх ступнів праці, але по найбільш поширеному програмі, провадить працю по самоосвіті своїх членів у вигляді поглиблених гурткових та студійних вправ по всіх галузях суспільно-політичних та загально-освітніх знань, організує студії по всіх видах штуки, рухомі зразкові трупи, хори, музичні групи, оркестри та инше, має лекторське бюро, соціальний музей, виставки і т. инш, направляє та координує працю всіх клубних одиниць району своєї діяльності, скликає конференції та наради політ-освіт робітників, зокрема-клубних, а також партійні та безпартійні конференції, делегатські збори робітниць, КСМУ і т. инш. При клубові мається стаціонарна книгозбірня та читальня. база рухомих книгозбірень для обслуговування підпорядкованих їм клубів, школа парт-освіти, театр, кіно, вселякі господарчі підприємства (столова, цилюрня і т. инш.)

659. Клубами керують завідувачі, що їх призначають губерніяльні та повітові політосвіти. При них, з правом дорадчого голосу, знаходяться ради на підставах вибору з поміж членів клубу, представників клубних одиниць нижчих ступнів і зацікавлених установ та організацій.

660. Право закладання клубів, як, також, і керування їхньою діяльністю та догляд над ними, належить виключно Головополітосвіті та його місцевим органам. Потрібні винятки з цього правила встановлюються з затвердження Головополітосвіти.

661. Клуби КСМУ, Пролеткульту, дискусійні при організаціях КП(б)У, науково-технічні при професійних об'єднаннях, а також клуби при екстериторіяльних частинах Червоної Армії та клуби національних меншостей, входять до загальної клубної мережі і провадять свою працю на підставі особливих, затверджуваних Головополітосвітою положень.

Відділ 2-й. Екскурсії, виставки, музеї.

662. Екскурсійно-виставочно-музейна праця, як система політично-освітніх заходів та закладів, істотно поміж собою об'єднаних спільністю наочного методу, визнається за одну з основних в справі політичної освіти та виховання працюючих мас.

663. Екскурсійно-виставочно-музейна праця має своїм завданням, шляхом безпосереднього наочного ознайомлення та самодіяльного досліду—вивчення працюючими масами так сучасного стану держави в господарчо-економічному, соціально-побутовому та ідеологічному її вияві, як і процесу розвитку її в головних фазах та етапах.

664. Екскурсійно-виставочно-музейні заклади в цілому утворюють єдину мережу в складі екскурсійних пунктів баз та комун, виставочних пунктів та баз і соціальних музеїв, взаємно поміж собою споеднаних та розміщених по ступнях вгору, відповідно до обсягу завдань та масштабу праці.

665. Екскурсійний досвід, становлячи перший етап екскурсійно-виставочно-музейної праці, має за завдання втягти працюючі маси в справу вивчення та усвідомлення явищ життя, що їх оточує, та заміну поодиноких дослідів фахівців-аматорів організаційними формами дослідів колективними силами працюючих мас.

666. До завдань екскурсійної праці крім того входять облік та реєстрація пам'ятників і явищ господарче-економічного розвитку та сучасної будови країни, її продукційних та соціальних відносин і ідеологічних надбудов.

667. Як практичне завдання, що впливає з завдань загальногромадського будівництва найближчого періоду, в низці екскурсійних заходів висовується завдання виявлення невикористаного природнього фонду країни з метою поширення її експлоатаційних можливостей та підвищення продукційности народнього господарства.

668. Обслідувані та облічені екскурсійним способом підприємства, установи, пам'ятники та інші кошовності природи й культури реєструються, як екскурсійні пункти або екскурсійні бази, коли вони становлять собою комплекс різнородних об'єктів досліду.

669. Виставочний метод—другий стан екскурсійно-виставочно-музейної праці—має за завдання закріпити та зсумувати екскурсійні праці шляхом збирання відповідних експонатів на виставочних пунктах та забезпечення змоги їхньої дальшої обробки.

670. Особливим видом виставочної праці, обумовленої загальним завданням Головополітосвіти, є конкретизація в приступній наглядній формі біжучих ударних завдань по всіх галузях Радянського будівництва.

671. Напрямок та керівництво працею виставочних пунктів здійснюється виставочними базами.

672. Музей—третій етап екскурсійно-виставочної-музейної праці—сінтезує так працю та досягнення перших етапів, як і наслідки всієї політично-освітньої діяльності загалом, зараховуючи її як предмет наукового досліджу.

673. Основною організаційною формою музейної праці є соціальний музей.

674. Головною лінією розвитку та реформування музейної справи в найближчі часи на терені УСРР мусить бути:

- а) поступова концентрація музеїв певної міці та значіння і їхнє перетворення в соціальний музей, що в складі його різнородні по своїх завданнях та будові самостійні музеї з усім нагромадженням ними фондом складають відповідний відділ єдиного музею;
- б) включення музеїв УСРР до системи політично-освітніх закладів за для активного виконання єдиного плану політичної освіти та виховання працюючих мас.

675. Побудова соціального музею повинна відповідати завданням:

- а) наглядного виявлення історії країни, як процесу розвитку її продукційних сил та впливаючих звідси продукційних відносин і боротьби класів в різні фази;
- б) наглядного виявлення, відбитку та кристалізації досвіду основних етапів і деталей боротьби працюючих мас за встановлення та зміцнення радянської держави і комуністичного суспільства.

676. Особливим завданням Головополітосвіти в ділянці екскурсійно-виставочно-музейної справи є обслідування, реєстрація, охорона та вивчення позамузейних культурних вартостей, що знаходяться на терені УСРР. Для цього, маючи підпору в самодіяльності мас, Головополітосвіта мусить:

- а) провадити екскурсійне обслідування та вивчення всіх пам'ятників революції та історії штуки й природи, монументальних і в музеї не включених;
- б) збирати та включати до музею так окремі екземпляри, як і колекції роспорошених, або неналежно використовуваних рухомих культурних вартостей;
- в) мати нагляд за вивозюваними поза межі УСРР предметами штуки, культурними, історичними та іншими вартостями;
- г) вживати заходів що до дійсної охорони нерухомих поза-музейних пам'ятників та забезпечення їхньої сохраннысті від розграбовання, псуванія та руїни.

677. В складі мережі екскурсійно-виставочно-музейних закладів, як підпомогові органи, існує мережа екскурсійних комун, що має своїм завданням прийом та всебічне обслуговування екскурсантів, яких надсилається до данного центру з інших місцевостей.

678. Екскурсійно-виставочно-музейна мережа, базуючись в цілому на клубній мережі і входячи до неї методологічною та організаційною частинами, підрозподіляється на дві групи, що з них перша організаційно зв'язана з клубами та сельбудинками всіх ступнів і видів та

утворює в них відповідні ячейки масової праці (студії, гуртки), а друга складається з досвідних та керуючих закладів губерніяльного, крайового та всеукраїнського значіння.

679. Зміст праці екскурсійно-виставочно-музейних закладів становить: організоване та систематичне обслідування всіх екскурсійних об'єктів країни і їхня реєстрація, засновування постійних і рухомих виставок, організація виставочних баз та соціальних музеїв районного, повітового та міського значіння, а також губерніяльного, крайового та всеукраїнського масштабу і т. инш.

680. Екскурсійно-виставочно-музейна мережа будується на системі внутрішнього зв'язку поміж собою праці гуртків та закладів всіх ступнів і масштабів та керування вищим з них що до нижчих, а також систематизації їхнього досвіду та досягнень.

Відділ третій. Книгозбірні.

Розділ перший. Організація мережі книгозбірень.

681. Вся цілокупність книгозбірень масового користування, що знаходяться на терені УСРР, складає мережу книгозбірень. Остання своїм завданням має політичну освіту працюючих мас УСРР.

682. Мережа книгозбірень є під загальним керуванням та під зарядом Головополітосвіти і його місцевих органів і в своїй організаційній побудові загалом і в цілому спроектовується на мережі клубних закладів.

П р и м і т к а 1. Шкільні та наукові книгозбірні при ВУЗ'ах та шкільних закладах знаходяться під зарядом Головопрофосу, шкільні книгозбірні внутрішнього користування—під зарядом Головоцвику та Головопрофосу; спеціальні ж, справочно-допомогові та спеціально-наукові можуть бути при окремих закладах.

П р и м і т к а 2. Книгозбірні червоноармійські, КСМУ та партійні, входячи до мережі книгозбірень Головополітосвіти, функціонують на підставі особливих положень, що їх затверджує Головополітосвіта.

Розділ 2-ий. Види книгозбірень та їхня праця.

683. Основні види книгозбірень книгозбірневої мережі становлять:

- а) книгозбірні волосні;
- б) книгозбірні районні-міські;
- в) книгозбірні центральні міські.

684. Волосні книгозбірні закладаються в складі волосного будинку з літературою, що підібрана відповідно до господарчо-економічних, побутових та соціальних умов, культурного рівня та національних особливостей населення волости.

685. Книжково-книгозбірневий фонд масового користування, що мється в волості, зосереджується переважно в волосній книгозбірні. Сільські книгозбірні, як і книгозбірні при значних радгоспах та промислових підприємствах, або при великих політично-освітніх закладах, існують на правах філіалів волосної книгозбірні.

686. Районові книгозбірні закладаються в повітових та губерніяльних містах з таким розрахунком, щоб на кожні 25—30.000 людности припадала одна книгозбірня, в першу чергу—в промислових центрах.

687. Мережа районних книгозбірень спроектовується на мережу клубів відповідного значіння, що з ними вони повинні бути в сграницному зв'язку, і, по змозі, територіяльно та господарче об'єднані.

688. Районна книгозбірня поширює свою діяльність в межах міст, обслуговуючи так рухомими книгозбірнями як і иншою працею

по книгозбірні в першу чергу промислових робітників через клуби—гуртки та місцеві клуби при підприємствах.

689. Районова книгозбірня сприяє розвитку та функціонуванню гуртків по книгозбірнях та студій при всіх клубах даного району.

690. Центральні книгозбірні засновуються по одній в кожному повітовім та губерніяльнім місті.

691. Вмісткість центральних книгозбірень— від 10.000 томів, так літератури загального характеру, як і поглибленої по спеціальних галузях знаннів.

692. Окрім загальних з книгозбірнями нижчих ступнів завдань по розподілові книг шляхом по-одинокях та гуртових абониментів та рухомих книгозбірень, а також в справі організації читача та переведення агітаційних кампаній центральна книгозбірня:

- а) з'осереджує і розроблює весь досвід роботи по книгозбірні у всіх її виявах, удосконалюючи так техніку книгозбірневої справи, як і методи політосвіти книгозбірні;
- б) поширює книгозбірневу культуру шляхом підготовки кадрів робітників по книгозбірнях влаштування книгозбірневих курсів, конференцій, семінарів та з'їздів.
- в) допомагає районним, волосним та сільським книгозбірням в справі організації книжкових виставок та переведення ударних кампаній постачаючи їх матеріалами книгозбірнево-агітаційного характеру.

693. Центральні, районні та волосні книгозбірні мають в своєму складі дитячі відділи, а також, відповідно до складу населення—відділи для обслуговування національних меншостей.

Крім того всі книгозбірні мережі здійснюють консультаційно-справочну працю так по питаннях читання, як і у вигляді практичної допомоги правного, економічного та иншого характеру.

695. Книгозбірнями керують завідуючі, призначувані відповідною губерніяльною або повітовою Політосвітою. При завідуючому перебуває, як дорадчий орган, Рада книгозбірні в складі представників: від читачів, книгозбірень нижчих ступнів та зацікавлених відомств.

696. Всі заклади книгозбірної мережі будуються, після системи фактичного керування працею, здійснюваного книгозбірнею вищого ступня у відношенню до нижчих.

697. Слідуючі, наймогутніші по багатству книжкового складу та досконалі по своєму вкомплектуванню, книгохоронища республіки вилучаються в Державні книгозбірні та віддаються під безпосередній заряд Головополітосвіти:

- а) Книгозбірня ім. Короленка в Харкові.
- б) Книгозбірня ім. Франко в Києві.
- в) Еврейська центральна книгозбірня в Києві.
- г) Книгозбірня ім. Жовтневої революції в Катеринославі.
- д) Привселюдна книгозбірня в Одесі:
- е) Центральна дитяча книгозбірня ім. Жовтневої революції в Миколаїві;
- ж) Книгозбірня ім. Чехова в Таганрозі;
- з) Центральна книгозбірня в Херсоні.

698. Пойменовані в попередній статті книгозбірні, будучи державними, здійснюють разом з тим функції центральної книгозбірні данного міста та губерні.

699. Державні книгозбірні, окрім завдань, спільних за для всіх ступнів книгозбірень, мають своїм завданням:

- а) організацію інституту практикантів для підготовки вельми кваліфікованих робітників по книгозбірнях;
- б) організацію кабінету книгозбірнознавства та інших досвідних закладів для наукової розробки всіх питань по будівництву книгозбірень та підготовки до видання відповідних праць.

700. Державні книгозбірні знаходяться під безпосереднім зарядом Головополітосвіти і на утриманні по його кошторисах, підпорядковуючись в своїй праці місцевого значіння керуванню та догляду губерніяльного або повітового Політосвіта.

Відділ четвертий. Школи радянсько-партійної освіти.

Розділ перший. Організація та завдання.

701. Метою радянсько-партійної освіти є:

а) розвиток та поглиблення класової самосвідомости міського та сільського пролетаріату шляхом поширення, на ґрунті підвищення загально-освітнього рівня, науково марксистського знання та б) підготовка з шарів працюючих достатніх кадрів свідомих, марксистсько-освічених активних будівничих та організаторів комуністичної держави, з'окрема—працівників на ниві радянського та партійного будівництва.

702. Головополітосвіта вживає заходів що до максимального матеріального забезпечення так самих шкіл, як і учнів цих шкіл та їхніх родин на весь час перебування в школах, за для чого:

а) переводить шляхом кошторисів на державне постачання утримання мережі радпартшкіл та соціального забезпечення їхніх слухачів;

б) домагається від місцевих органів влади регулярного фінансування радпартшкіл для належного обладнання будівельних помешкань та на задоволення всіх потреб, загально-державним постачанням не передбачених;

в) забезпечує радпартшколи необхідними шкільними приладдями;

г) піклується про розвиток радпартшколами господарчої ініціативи, скерованої на збільшення одержаних від центральної та місцевої влади засобів та

д) загалом, вживає всіх заходів, необхідних за для забезпечення доброботу радпартшкіл.

Розділ 2-ий. Типи радпартшкіл і їхня праця.

703. Для дійснення, зазначеного в статті 701-ій завдання Головополітосвіта піклується про закладення та всебічний розвиток на терені УСРР. мережи установ радянсько-партійної освіти в виді:

- а) шкіл політграмоти (вечерніх), типу короткотермінових курсів для робітників в промислових центрах, при робітничих, червоноармійських та інших клубах, а також безпосередньо при підприємствах великого значіння, і для сільського пролетаріату—при селянських будинках та хатах-читальнях, стаційного, чи мандрівного характеру, що розраховані на приходячих учнів та з заняттями переважно не в робочий час;

- б) Радянсько-партійних шкіл 1-го ступня (повітового типу) в повітових містах з тривалістю курсу до півроку з бурсами чи без бурс.
- в) Радянсько-партійних шкіл 2-го ступня (губерніяльного типу) по всіх губерніяльних містах та в значних повітових з тривалістю курсу до 1 го року, з бурсами.
- г) Комуністичних Університетів в великих адміністративних та господарчих осередках УСРСР, з тривалістю курсу не менш 3-х років, з бурсою.

Примітка 1. Школи Радпартосвіти всіх ступнів дають закінчений цикл знань і є в той же час, кожна з'окрема, підготовчою до наступної школи вищого типу.

Примітка 2. Поруч з мережою Радпартшкіл та шкіл політграмоти використовуються додаткові заходи по партосвіті в виді організації циклових лекцій та марксієвських гуртків 1-го та 2-го ступню.

704. Завданнями перелічених видів є:

- а) Шкіл політграмоти—притягнення широких кол робітників та селян до активної участі в соціалістичнім будівництві шляхом росповсюдження елементарних загальноосвітніх та політичних знань, які дали б змогу цим колам свідомо орієнтуватись в біжучих політичних подіях та в загальному русі соціальної революції, з'вязуючи їхні доконче необхідні економічні потреби та попити з загальними завданнями Радянської влади;
- б) Радянсько-партійних шкіл 1 та 2 ступнів—підготовка радянських та партійних робітників організаторського та пропагандичного типу, які могли б свідомо переводити заходи Радянської влади в масштабі волости або повіту;
- в) Комуністичних Університетів—підготовка радянських та партійних робітників адміністративно-організаторського та агітаційно-пропагандичного виду, підготовлених до переведення заходів Радянської влади в масштабі губернії і більше, а також—до дальнішого удосконалення в питаннях теорії марксізму та інших галузях соціально-політичних наук.

705. Обсяг викладання в школах радянсько-партійної освіти мусить включати, поруч з основними дисциплінами суспільнознавства, також—загальноосвітні. Школи 2-го ступня (губерніяльні) та Комуністичні Університети, крім того—завершують свій програм практичним курсом, по питаннях радянського будівництва, професійного руху та т. и.

✓ Відділ п'ятиї. Школи ліквідації неписьменности

706. Ліквідацію загальної неписьменности серед найвідсталіших мас та втягнення їх в загально-політичне життя й інтереси країни—Головполітосвіт провадить через: а) ліквідаційні пункти і б). школи ліквідації неписьменности.

707. Ліквідаційні пункти (I ступінь) мають завданням навчання грамоті дорослих; школи ліквідації неписьменности (2 ступінь) обслуговують так тих, що вивчались на ліквідаційних пунктах як і, взагалі, малописьменних, і мають метою запобігання рецидиву неписьменности та розвиток в масах прагнень до дальнійшої самосвіти.

708. Поруч з навчанням читання, письма та рахування ліквідаційні пункти та школи ліквідації неписьменности ведуть систематичне викладання загально-політичних дисциплін в обсязі достатнім для за-

гально-політичного розвитку тих, що вивчаються та розвитку в них прагнення до дальнішого політичного саморозвитку та самовиховання.

709. Погоджуючись з даними обліку неписьменного населення, з важністю завдання ліквідації неписьменности та готовизною матеріальних ресурсів в країні—Головполітосвіта розробляє загальний операційний план ліквідації неписьменности між дорослими, розрахований на переведення на протязі певного, заздалегідь узгляденного терміну, відповідно до чого буде всю мережу установ що до ліквідації неписьменности.

710. В першу чергу неписьменність повинно ліквідувати в прої мислових колах робітників, незаможного селянства, міліції, Червоно-Армії та членів професійних спілок.

711. Робота по ліквідації неписьменности серед дорослих провадиться Головполітосвітою в найтіснішій взаємочині та при активній підтримці Півбюра, ВЦРПС, ЦККСМУ, Жінвідділу ЦККП(б)У, Політуправління Укр. Військ. Округи та інших, безпосередньо в ній зацікавлених, установ. Відповідні взаємовідносини встановлюються місцевими органами Політосвіти.

712. З метою удосконалення роботи по ліквідації неписьменности Головполітосвіта вживає заходів що до видання необхідних підручників та організації досвідних установ для теоретичного розроблення методології, навчання грамоті дорослих—в виді кабінету—ліквідатора неписьменности та инш.

Відділ шостий. *Агітаційні пункти.*

713. Для обслуговування політико-освітньою працею значних контингентів працюючих мас в місцях їх тимчасового скупчення—на заліз. та водних шляхах сполучення і т. инш.—встановлюються спеціальні агітаційні пункти, або, менш значні по обсягу завдань та масштабу праці, агітаційні осередки постійні й майдрівні, у вигляді агітаційних вагонів, повозок, кают та т. инш.

714. В відповідності, з біжучістю складу обслуговуваних ними мас—агітаційні пункти та осередки використовують переважно методи словесної, друкованої та науково ілюстрованої агітації—читання доповідів та лекцій, організацію читалень, влаштування виставок, інсценіровку зразкових судів, театральних постановок, кіно-сеансів і т. инш.

715. Змістом роботи агіт-пунктів повинно бути широке та вчасне поширення відомостей, що освітлюють заходи в галузі радянського будівництва та з'окрема—відновлення народнього господарства.

716. Основним завданням агітпунктів є подання обслуговуваним ними масам сировочно-правової допомоги по питаннях економічного правового характеру та побуту працюючих мас.

717. З'огляду на екстеріоріальність агітпунктів на шляхах сполучень—керування ними, а також і організація з'осередковується безпосередньо в віданні Головполітосвіти.

Примітка. Для найліпшого керування роботою агітпунктів можна утворювати посередкові органи в виді окружних управлінь.

Відділ сьомий. *Видавництво.*

718. Для здійснення завдань політичної освіти та виховання дорослих допомогою друкованого слова—Головполітосвіта:

- а) розвиває власними силами, при посередництві підлеглих йому органів та установ—широку видавничу діяльність,

що в її плані узгоджуються також окремі завдання ЦККП(б)У.;

- б) субсидує так окремі видання, як і відповідні установи та організації, а саме: КСМУ, керуючі професійні об'єднання, Пролеткульт, військово-політичні органи і т. інш. для розвитку їхньої видавничої праці;
- в) бере участь в праці існуючих та закладає нові установи та підприємства, що ставлять метою розповсюдження та збут літератури.

719. Видавнича праця Головополітосвіти скеровується в бік стимулювання та задоволення широкого попиту на літературу, що розвиває та пропагандує ідеї комунізму й трактує питання програмового характеру та радянського будівництва, так популярну як і поглиблено-наукову.

720. Видавнича праця Головополітосвіти мусить задовольняти попит:

- а) на літературу по всіх агітаційних кампаніях, що провадяться Головополітосвітою;
- б) на шкільні підручники та підручники що до дисциплін політичної освіти та виховання працюючих мас;
- в) на загально-освітню літературу, розраховану на задоволення потреби мас в самоосвіті;
- г) на праці по методології політичної освіти та виховання дорослих;
- д) на літературу, скеровану на формування громадської думки в духові марксизму, і
- е) на освітню та виховуючу художню літературу.

721. Видавництво Головополітосвіти існує на свої кошти і будує свою діяльність в цілому на суворих підвалинах господарського розрахунку.

Частина третя. Мистецтво в системі політичної освіти та виховання.

Відділ перший. Засади та завдання.

Розділ 1-й. Засади.

722. Мистецтво в класовім суспільстві, маючи класовий характер—є могутнє знаряддя для пропаганди та агітації й засіб культурного виховання і використовується Головополітосвітою в загальній системі виховання та політичної освіти дорослих.

723. Маючи на увазі буржуазний характер сучасного мистецтва—Головополітосвіта ставить перед собою основне завдання—допомагати виявленню нового мистецтва, що відповідає потребам, психіці та ідеології працюючих мас.

724. Вся галузь мистецтва в громадських його виявленнях—підконтрольна Головополітосвіті і ним регулюється в повній відповідності з загальними завданнями політичної освіти та виховання працюючих мас і з інтересами держави.

725. Різного роду угруповання та об'єднання, що виникають та функціонують з завданнями досліджень демонстрації напрямків та досягнень у всіх галузях мистецтв—затверджуються в установленім, порядку за висновками Наркомосу і в своїй художній діяльності підзвітні Головополітосвіті.

Розділ 2-й. Завдання політичної освіти в галузі мистецтва.

726. Найближчими завданнями Головополітосвіти є:

- 1) в галузі мистецтва минулого: а) кермування в боротьбі з буржуазним мистецтвом, його теоріями, ідеологією та тенденціями б) систематичний контроль над прилюдними його виявленнями та демонстрацією;
- 2) в галузі художнього виховання мас: а) пропаганда та демонстрація мистецтва серед працюючих, б) стимулювання та прискорення процесу зближення мистецтва з виробництвом та проникнення до побуту працюючих в) допомога працюючим в справі опанування прийомами та технікою творчості.
- 3) в галузі мистецтва нового: а) стимулювання та допомога виявленню форм та елементів пролетарської творчості б) організація пролетарських та селянських робітників мистецтва та скеровання діяльності існуючих їхніх групунвань в) збирання, розроблення та привселюдна демонстрація творів нової революційної творчості;
- 4) в галузі агітації та пропаганди: а) участь всіма видами мистецтва в загально агітаційних та пропагандистких кімпаніях, б) вишукання та розроблення найбільш успішних форм та методів художньої агітації та проаганди.

Відділ другий. Керуючі органи та форми політосвіти по видах мистецтва.

Розділ 1-йї. Керуючі органи.

727. Мистецтво, в усьому обсязі, поділяється на види: театральномузичний, відобразний, літературний та кінематографічний, і організується та керується Головополітосвітою через посередництво Відділу Мистецтва, що, в свою чергу, поділяється на відповідні підвідділи.

Розділ 2-йї. Театральне й музичне мистецтво.

728. Театральне та музичне мистецтво в усіх формах їхнього публичного виявлення перебуває під контролем Головополітосвіти.

729. Все театральне майно на терені УСРР, в виді спеціальних будинків, реманенту, обладнання та допомогових підприємств становить власність держави й перебуває під зарядом Головополітосвіти й його місцевих органів.

730. Зазначене майно, Головополітосвіта та його місцеві органи використовують з метою утворення так експлоатаційних і досвіднопоказаних професійних театрів, як і студійного типу на засадах самодіяльної сценичної творчості робітничих та селянських мас.

731. Професійно театральні підприємства закладаються Головополітосвітою та його місцевими органами так, безпосередньо, на засадах державної антрепрізи, як і шляхом здачи на термін в аренду установам, організаціям, артистичним колективам і приватнім особам на підвалинах угод.

732. Надосконалішим що до обладнання та провадження діяльності драматичним, оперним і иншим театрам може засвоюватися після постанов Колегії Наркомосу, по поданнях Головополітосвіти, назва „Державний Академічний“.

733. Для обслуговування робітничих та селянських мас закладаються „зразкові досвідно-показові робітничі (селянські) театри;“ зазначена назва затверджується постановами Губерніяльних Віддів Народної Освіти по поданнях Губерніяльних Політосвіт.

734. Державні Академічні театри звільняються після постанов РНК, частково або цілком, від державних, чи місцевих податків.

Та ж пільга що-до зразкових досвідно-показових робітничих (селянських) театрів заводиться Губвиконкомами.

735. З метою культивування та пропаганди поважного музичного мистецтва в тому-ж порядку закладаються державні симфонічні й камерні оркестри та інші музичні ансамблі, капелі, хори й т. и. поширюючи на них пільги, що передбачені попередньою статтюю.

736. З метою приєднання робітничих мас до досягнень драматичної та музичної творчості, Головополітосвіта мусь.

а) при будіванні театральної мережи задовольняти потреби робітничих районів в постійних театрах;

б) передбачати в забов'язаннях найдосканалиших театральних та музичних підприємств справу обслуговування робітничих районів, або періодичними виїздними виставами, або-ж шляхом віддання робітникам усталеної кількості місць в постійно функціонуючому данному театральному, чи музичному підприємстві.

Примітка. Потреби Червоної Армії що-до видовищ задовольняються на підставі особливих постанов, що затверджуються Головополітосвітою по згоді з Політкеруванням Укр. Військ. Округи.

737. Всі державні театри функціонують на підставах господарчого разрахунку. В окремих випадках Головополітосвіті та її місцевим органам надається: давати матеріальну підтримку в виді субсидій, або безвідсоткових позик, найціннішими в художньому відношенню державним та приватним музичним і театральним підприємствам.

738. Репертуар постійних театрів, рівно ж програми епізодичних вистав, стверджуються Головополітосвітою та її місцевими органами.

Примітка. Фактичний контроль над видовищами здійснюється Головополітосвітою через органи Держполіткерування, що їм в данному випадкові належать лише виконавчі функції.

739. Неприпустимими видовищами та творами сценичного мистецтва визнаються ті, що скеровані по своєму змісту проти інтересів робітничо-селянських мас та Радянської Влади, рівно ж ті, що викликають в масах перекошені уяви та антихудожні почуття.

Примітка. Головополітосвіті та її місцевим органам надається право зачиняти театральні-музичні підприємства й видовища, що зазначені в цій статті.

740. Головополітосвіта вживає всіх заходів що до всебічного удосконалення театральної та музичної справи, для чого гуртує відповідні творчі й наукові сили та установи, кермує їхньою діяльністю, скликає наради, конференції й з'їзди по справах музики та театру, організує установи лабораторного типу й студії, влаштовує конкурси, видає наукові праці, підсобики та иншу літературу, влаштовує лекції, диспути й т. и.

741. Театральну й музичну освіту та виховання працюючих мас Головополітосвіта переводить через посередність театральних

та музичних гуртків і студій, що закладаються в складі клубів і селянських будинків, самодіяльних будинків, самодіяльних театрів, хорів, оркестрів і т. и.

742. Для збирання, вивчення та оброблення форм і елементів народної музики та інших видів мистецтва, що стихійно розвиваються, Головополітосвіта організує експедиції для запису народної музики й інших форм творчості, а також допомагає в тому відповідним товариствам та організаціям.

743. Головополітосвіта всіма приступними засобами притягає театральне та музичне мистецтво до справи пропаганди ідей комунізму й, зокрема, до переведення біжучих агітаційних кампаній та революційних свят.

Розділ 3-й. Відобразне мистецтво.

744. Контроль над творами відобразного мистецтва під час їхнього публичного виявлення й демонстрації з'осереджується в віданню Головополітосвіти й його місцевих органів.

745. Головополітосвіта вживає всіх можливих заходів до просякнення побуту працюючих мас художніми формами, для чого, зокрема, входить у зносини та звязок з господарчо-продукційними органами й підприємствами, сприяючи виробу річей загального художніх форм вжитку.

746. Головополітосвіта, екупі з зацікавленими кермуючими органами, встановлює контроль над будівлями, що будуються на терені УСРР, прагнучи до надання їм художніх форм.

747. Проекти монументальних пам'яників і особливо значних громадських будинків та інших будівель, що-до художнього боку, підпадають обов'язково під узгляднення Головополітосвіти.

748. Головополітосвіта вживає всіх можливих заходів для подання художніх форм виробам кустарної промисловости, що виробляються в межах УСРР.

749. Головополітосвіта вживає всіх заходів що до виявлення й пропаганди художніх форм і стилю відповідних так до революційної доби, що нині переживається, як і до настроїв переживань та ідеології пролетаріату, а також вживає заходів що до удосконалення відобразного мистецтва, для чого об'єднує й кермує діяльністю відповідних творчих та наукових сил, влаштовує виставки й конкурси, організує установи лабораторного типу, студії й інше, видає наукові праці, зразкові проекти монументів, будівель та будинків, зразки художньої обстанови, кустарних виробів та річей хатнього вжитку, скликає нараду, конференції та з'їзди, влаштовує лекції доклади й диспути й т. и.

750. Художнє виховання та освіта працюючих мас, а так працю по виявленню елементів і форм самодіяльної відобразної творчості робітничих та селянських мас Головополітосвіта переводить через посередність відповідних гуртків та студій, виставок і т. и., що організуються в складі клубів і селянських будинків.

751. Головополітосвіта розробляє проекти монументальних пом'яників революції, так після власної ініціативи, як і після наказів відповідних установ, а також доглядає за їхньою будовою.

752. Всі види відобразного мистецтва використовуються Головополітосвітою з метою пропаганди ідей комунізму й, зокрема, при переведенню біжучих агітаційних та пропагандичних кампаній.

Розділ 4-ий. Художня література.

753. В діявці художньої літератури основним завданням Головополітосвіти є допомога розвитку цього виду творчості силами пролетарських та революційно-селянських письменників.

754. Головополітосвіта об'єднує й кермує діяльністю пролетарських і селянських письменників, допомагає в видавчій й поширенні їхніх творів, та дбає про поліпшення їхнього загального матеріального стану й побуту.

755. Для встановлення живого єднання пролетарських та революційно-селянських письменників з масами, Головополітосвіта організує в формі вечірок поезії, диспутів, лекцій і т. и. демонстрацію художньо-літературних творів. До участі в ній притягається пролетарських та селянських робітників художнього слова.

756. Основним методом пропаганди й широкого виявлення пролетарського й революційного художнього слова є студійна й гурткова робота в робітничих клубах та селянських будинках, що переводиться за безпосередньою участю пролетарських та селянських письменників у відповідних гуртках та студіях клубів і селянських будинків.

757. Для забезпечення розвитку художньої літератури Головополітосвіта, окрім того, влаштовує еконкурси, скликає конференції й наради, видає праці по питаннях критики, теорії й психології творчості, а також твори художньої літератури й т. п.

758. Головополітосвіта притягає робітників художнього слова з маси пролетаріату й революційного селянства до пропаганди ідей комунізму та переведення біжучих агітаційних і пропагандичних агіткампаній.

Розділ 5-ий. Кінематографія.

759. Розглядаючи кінематографію, як одне з могутніх знарядь для впливу на психіку мас, Головополітосвіта ставить собі метою втягнення її в справу активної праці над завданнями їхньої політичної освіти та виховання.

760. Для здійснення наведеного, всі протихудожні та розбещуючого змісту фільми як найшвидче вилучаються й замінюються іншими, цілком відповідними до загальних завдань політичної освіти та виховання мас.

761. Кінематографічна справа в усіх стадіях продукції, прокату й демонстрації фільм є монополія держави й перебуває під зарядом та в керуванні Головополітосвіти в особі підпорядкованого їй органу—Фото-Кіно-Керування.

Примітка. Винятки з зазначеного правила припускаються лише після ухвали Наркомосу по поданнях Головополітосвіти.

762. Все кінематографічне майно на терені УСРР, в виді будинків, обладнання, реманенту, становить власність держави й перебуває в розпорядженні Фото-Кіно-Керування.

763. Всі свої операції Фото-Кіно-Керування провадить на підставах господарчого розрахунку.

764. Головополітосвіта притягає Фото-Кіно-Керування до переведення біжучих агітаційних та пропагандичних кампаній.

Відділ 3-й. *Про надання почесного чину.*

765. Робітники мистецтва, що особливо відзначилися так талановитістю, як і тривалістю и відданістю праці на користь працюючих має, нагороджуються чином „Заслуженого артиста (художника) УСРР.“

766. Зазначений чин надається після постанови колегії Наркомосу, по поданнях Головополітосвіти, погоджених з відповідними кермуючими професійними органами. До них можуть додаватися постанови про надання цінних матеріяльних нагород.

767. Надання чину „Народнього артиста (художника)“ а также відзначень, що йдуть в супроводі матеріяльного забезпечення до смерти, подаєт Головополітосвіта через Наркомос на затвердження Ради Народніх Комісарів.

Збірник У законень та Роспоряджень

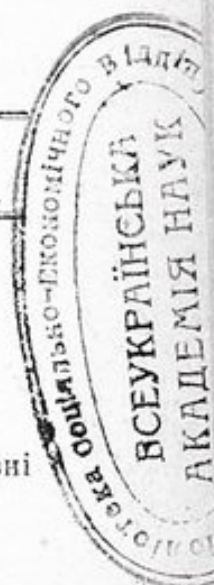
23.952. Робітниче-Селянського Уряду України.

29 грудня 1922 р. || Ч. 50 || Відділ перший.

З М І С Т

(25—29 листопаду 1922 р.).

- Ст. 730. Про заміну трудгужподатку для мійського населення (постанова).
- „ 731. Про заховання Уповнаркомпрацею права накладати адміністративні справляння за порушення норми по охороні праці (постанова).
- ✓ „ 732. Про максимум заробітньої плати (постанова).
- „ 733. Про державну лотерею (постанова).
- „ 734. Про державне страхування (постанова).
- ✓ „ 735. Про Раду по справах страхування при Уповнаркомфіні і про обов'язковість страхування в Держстраху майна Комгоспів (постанова).
- „ 736. Про забезпечення замовленнями російської поліграфічної промисловости (постанова).
- „ 737. Про збір з залізничних пасажирських квитків на користь Червоного Хреста (постанова).
- „ 738. Про визначення контингентів одноразового загальногромадського податку на допомогу селянському господарству та ліквідацію наслідків голоду (постанова).
- „ 739. Про доповнення роспису розрядів торговельних підприємств, оподаткованих промисловим податком (постанова).
- ✓ „ 740. Про порядок видачі Губвиконкомам позик та допомог з дотаційного фонду на покриття дефіцитів по місцевому бюджету (постанова).
- „ 741. Положення про Адміністративно-Територіяльні Комісії (положення).
- „ 742. Про переіменування села Еньково Хорольського повіту на Полтавщині в село „Петровське“ (постанова).
- ✓ „ 743. Про надання представникам Уповнаркомфіну в Губерніяльних та повітових нарадах права рішачого голосу (постанова).
- „ 744. Про зовнішню торгівлю (постанова).
- „ 745. Інструкція про порядок зав'язання торговельних угод за кордоном (інструкція).
- „ 746. Про умови входження сільсько-господарських колективів (комун. артілів і товариств громадської обробки землі (в кооперативні сільсько-господарські спілки) (постанова).
- ✓ „ 747. Про порядок користування печатками з державним гербом (постанова).
- „ 748. Про приєднання чотирьох волостей Річицького повіту Гомельської губерні до Чорнобильського повіту Київської губерні (постанова).
- „ 749. Про поширення права винагороди орденом Червоного Прапору на робітників міліції (постанова).

Постанова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

730. Про заміну трудгужподатку для міського населення.

З метою погодження законодавства УСРР та РСФРР „Про порядок відбування трудового та гужового податку і заміни його іншими видами оподаткування“, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет, у відміну постанов своїх від 30 серпня 1922 року (Зб. Уз. за 1922 р., ч. 38, ст. 574) і від 18 жовтня 1922 року (Прот. від 18/X—1922 року, п. 5) ухвалив:

1. Заміна трудового та гужового податку іншими видами оподаткування припускається лишень у випадках, зазначених в ст. ст. 2—5 та 12 цієї постанови.

2. В сільських місцевостях грошева заміна трудового та гужового податку для окремих районів або для окремих груп платіїв податку припускається тільки по постановах Губерніяльної Економічної Народи і при тому лишень у тих випадках, коли використання трудового та гужового податку в натуральному виді є неможливим або недоцільним з господарчої точки зору (через відсутність робіт, що можуть виконуватись в порядку трудгужподатку, через віддалення робіт од місць перебування трудзобов'язаного населення і. инш.)

3. В містах трудовий податок, по загальному правилу, замінюється спеціальними грошовими внесками. Але Губерніяльним Економічним Народам надається право, після свого узгляднення, вводити трудовий податок в натуральному виді.

4. В містах грошева заміна гужового податку для всіх платіїв податку або для окремих їхніх категорій припускається тільки по постанові Губерніяльних Економічних Народ згідно подань Губерніяльних Відділів Місцевого Транспорту, або, за відсутністю їх, Губерніяльних Відділів Праці, про недоцільність натурального використання гужового податку.

5. Для окремих платіїв податку грошева заміна трудового і гужового податку в містах припускається лишень тоді, коли маються особливо важливі причини по окремих дозволах, що видаються: для сільських місцевостей Повітовими Відділами Праці, а для міст—Губерніяльними Відділами Праці.

6. Норми грошевої заміни трудового і гужового податку визнаються Губерніяльними Економічними Народами застосовано до риночної вартости трудодня й коведня, згідно постанови Уповнаркомпраці та Півдбюро ВЦРПС ч. 101, од 12/V—1922 року.

7. Грошеві внески, що замінюють трудовий і гужовий податки, вносяться: в сільських місцевостях—за місяць до закінчення податкового періоду, а в містах—на 30 червня за весь рік в скарбниці Уповнаркомфіну.

Збирання грошових внесків, що замінюють трудовий і гужовий податок, так в містах, як і сільських місцевостях, провадиться фінансовими відділами згідно затвердженому Радою Народніх Комісарів положенню про збирання податків й зборів і особливою інструкцією про порядок збирання та правила рахівництва і звітности, видаваної Уповнаркомфіном по згоді з Уповнаркомпрацею.

8. Технична робота по переведенню грошевої заміни трудового і гужового податку в сільських місцевостях виконується Відділами Праці, які повідомляються грошовими внесками в порядку заміни трудового і гужового податку, з зазначенням грошових сум, що підлягають оплаті кожним платієм.

Для переведення в містах грошової заміни трудового податку, списки платіів складаються Відділами Праці при безпосередній допомозі Фінансових Відділів; для переведення грошової заміни гужового податку в містах, списки платіів податку, з яких належать грошеві внески замість грошового податку, складаються Губерніяльними Відділами Місцевого Транспорту, або, за відсутністю їх, Відділами Праці і сповіщаються Фінансовим Відділам.

9. З метою забезпечення за органами Уповнаркомпраці можливости загального стеження за переведенням трудового і гужового податку, Губерніяльні Фінансові Відділи періодично, в установлені інструкцією (ст. 7 цієї постанови) терміни, сповіщають у Губерніяльні Відділи Праці про загальну суму грошових поступлень, одержаних в порядку заміни трудового і гужового податку.

Такі ж відомости сповіщаються Управлінням Уповнаркомфіну до Уповнаркомпраці.

10. Грошові внески, що поступили в порядку заміни трудового і гужового податку, зараховуються до загально-державних прибутків.

11. Заміни трудового і гужового податку натуральним податком (продовольчим, фуражним, сировиною), рівно як і зворотна заміна натурального податку трудовим і гужовим податком, не припускається.

12. Для осіб, що працюють на державу по договору (кустари, поштові візники і инш.) трудовий і гужовий податок може замінюватися безплатним виконанням додаткових завдань по роботі, переведеній по договору з утриманням відповідної частини договорної плати. Зазначена заміна трудового і гужового податку припускається або по спеціальних дозволах Повітових Відділів Праці або по загальних постановах Губерніяльних Економічних Нєрад, що видаються відносно цілих категорій осіб, працюючих на державу по договору.

м. Харків, дня 25 листопада 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального

Виконавчого Комітету *Петровський*

Секретар ВУЦВК'у *Єрмощенко*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 3 лютого 1923 р., ч. 24.

Постанови Ради Народніх Комісарів.

731. Про заховання Уповнаркомпрацею права накладати адміністративні справляння за порушення норм по охороні праці.

З огляду на те, що переведення ст.ст. 163 та 169 Кодексу Законів про працю вимагає підготовчої праці по організації окремих сесій трудових судів, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. У вилучення правила ст. 4 постанови ВУЦВК'у від 23 серпня 22 р. „Про надання чинности Кримінальному Кодексу УСРР“ (Зб. Уз. 1922 р., Ч. 36, ст. 553)—продовжити до 1-го січня 1923 року чинність постанов Раднарком'и: а) від 2-го лютого 1922 року „Про право Відділів Праці накладати адміністративні справляння“ (Зб. Уз. 1922 р., ч. 5, ст. 77); б) від 3-го лютого 1922 року „Про порядок розв'язання конфліктів по-між робітниками та роботодавцями в кооперативних, громадських та інших приватних підприємствах та господарствах“ (Зб. Уз. 1922 року, Ч. 5, ст. 78); в) від 11 вересня 1922 року „Про

порядок розгляду конфліктів по-між робітниками та адміністрацією державних установ та підприємств, що не підлягають розв'язанню Примирих камер" (Зб. Уз. 1922 р., Ч. 59, ст. 591).

2. Цій постанові надається чинність по телеграфу.

м. Харків, дня 28-го листопаду 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднарком'и *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 3 лютого 1923 р., ч. 24.

732.

Про максимум заробітної плати.

В зміну постанови РНК від 10/X—22 року (Зб. Уз. 1922 року, ч. 44, ст. 642) про максимальний розмір утримання робітників державних установ та підприємств, так тих, що перебувають на державнім постачанні, як і тих, що їх перевели на госрозрахунок, і на підставі постанови РНК РСФРР від 9/XI—22 року, Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Кінцевий розмір утримання, що одержується однією особою на один місяць—встановити в сумі 100.000 карб. грош. знаками 1922 року.

2. До зазначеного в п. 1 кінцевого розміру утримання входить основна плата, виплати здільної та позачергової праці, так на основній посаді, як і по сполученню посад в інших установах та підприємствах. До кінцевого розміру винагородження не входить винагорода за читання лекцій, науково-літературна праця та винаходи в тих випадках, коли перелічена праця не належить до обов'язків по посадах, що їх посідають.

3. Ця постанова набуває чинности з 1-го листопаду ц. р. Перед зазначеним терміном лишається дійсним кінцевий розмір винагороди, узгляднений в постанові РНК від 10/X—22 року.

4. Порухення керівниками державних установ та підприємств постанов про кінцевий розмір утримання карається по ст. 128 Кримінального Кодексу в тих випадках, коли вони сами не брали участі в одержаній винагороді понад встановленої суми.

Понад тим, з них підлягає справлянню вся сума незаконно виплаченого робітникам та службовцям утримання.

Рівним чином відповідальність за порушення цієї постанови несуть бухгалтери установ та підприємств, що припустили видачу винагороди понад встановленого кінцевого розміру.

Особи, що одержують ставки за індивідуальними умовами, обов'язані, при одержуванні утримання давати установам та підприємствам, де вони мають посаду, окремі підписки з точним зазначенням всіх видів заробітку, що ними одержуються по всіх посадах відповідного місяця. Особи, що одержали утримання по над законних розмірів—підлягають притягненню до відповідальности і крім, того, присуджуються до повернення неправильно одержаного утримання.

м. Харків, дня 28-го листопаду 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів УСРР *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднарком'и *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 19 січня 1923 р., ч. 13.

733.

Про державну лотерею.

Рада Народніх Комісарів ухвалила: надати чинність на терені УСРР слідуючій постанові РНК РСФРР від 31-го жовтня 1922 року („Про державну лотерею“ („Ізвестія ВЦК“ від 11-го VII—22 р. ч. 255/1694):

Постанова Ради Народніх Комісарів РСФРР:

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Дозволити НКФін влаштування державної лотереї на таких підставах:

1. Видати за для державної лотереї з державних хоронищ та державних фондів предмети вартістю на суму 3.000.000 карбованців золотом та грошзнаками на 2.000.000 карбованців, рахуючи вартість на золото.

2. За для переведення розигри зазначених вартостей випустити для лотерейних квитків на загальну суму 15.000.000 карбованців золотом, вартістю в 150 карбованців кожний грошзнаками зразку 1922 року.

3. Розигру провадити по серіях щомісячно з тим, що першу розигру перевести 1-го березня 1923 року.

4. До реалізації лотереї притягти місцеві Виконкоми.

5. Одержані від державної лотереї суми повернути на благоустрій міста та потреби народньої освіти.

6. Доручити Наркомфін, спільно з Наркомсправнутрішніх видати подробну інструкцію в справі переведення державної лотереї.

Москва, Кремель, 31 жовтня 1922 року. Голова Ради Народніх Комісарів В. Ульянов (Ленін), Керуючий Справами Н. Горбунов, Секретар Л. Фотієва.

м. Харків, дня 28-го листопаду 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів Фрунзе.

Керуючий Справами Раднарком'и Солодуб.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 3 лютого 1923 р., ч. 24.

734.

Про Державне Страхування.

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Надати чинности на терені УСРР постанові Ради Народніх Комісарів РСФРР від 6-го VII—22 р. „Про Державне Страхування“ („Ізвестія ВЦК“ від 19-го VII—22 р. ч. 159/1598) з тим, що функції Головного Керування Державного Страхування виконуються на терені України. Всеукраїнським Кермуванням Державного Страхування, котре перейменовується у Всеукраїнське Правління Державного Страхування.

В розвиток п. 7 декрету від 6-го жовтня 1921 року „Про державне майнове страхування“ Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Державне страхування будується на підставі господарчого розрахунку. Головне Кермування Державного Страхування перейменовується в Головне Правління Державного Страхування (Держстрах). В міру розвитку своїх операцій Держстрах може включити в обсяг своєї діяльності, за дозволом Народнього Комісаріату Фінансів, окрім видів страхування, передбачених декретом 6-го жовтня 1921 р., також добровільне страхування життя. Страхування від нещасливих випадків, загроджуючих життю та здоров'ю людей, що не застерігаються обов'язковим соціальним страхуванням, заведеним декретом 15-го грудня 1921 року.

2. Головне Правління Державного Кермування чинить під загальним кермуванням Народнього Комісаріату Фінансів. Безпосередне

керування справами та операціями Головного Правління Державного Страхування покладається на Правління в складі Голови та 4-х членів, що призначаються Народнім Комісаром Фінансів.

3. Для виконання обов'язків, що лежать на Головному Правлінні Державного Страхування, Правлінню Держстраху надаються всі права по керуванню справами та керуванню операціями державного страхування, з'окрема, право розпоряжатися коштами Держстраху, додержуючися правил цієї постанови та інструкцій, що видаються Народнім Комісаріятм Фінансів, набувати та вивласнювати майно, складати умови, позивати й відповідати в судових установах, запрошувати та звільняти службовців і агентів центральної та місцевих установ Держстраху.

4. Головне Правління Державного Страхування організує на місцях страхові контори, філії та агенства, підпорядковані йому в адміністративно-організаційному та операційному відношенню.

Завгубфінвідділів місцевих виконкомів проводять лише загальний догляд за страховими органами на місцях без права втурчання до їхньої діяльності.

5. Кошти Держстраху складаються з: а) осібно́го резервного капіталу; б) основного капіталу; в) запасового капіталу; г) резервів премій по страхуванню; д) оборотового капіталу, що складається з сум біжучих одержань страхових премій та відсотків по біжучих рахунках і інших одержань.

Примітка. Біжучі одержання страхових премій, що належать до складу оборотового капіталу, рівно ж резерви премій поділяються по окремих видах страхування.

6. Для утворення осібно́го резервового капіталу, головному Правлінню Державного Страхування видається з державних коштів два мільйони п'ятсот тисяч (2.500.000) карб. золотом, що ними й обмежується відповідальність держави по зобов'язаннях Держстраху.

Для утворення основного капіталу Головному Правлінню Державного Страхування видається з державних коштів п'ятсот мільйонів (500.000.000) карбованців знаками 1922 року.

Запасовий капітал Держстраху утворюється шляхом щорічних відрахувань з прибутків від операцій Держстраху та служить для покриття збитків від операцій, в випадковій перевищення ними готівки оборотових коштів.

Коли запасний капітал досягне розміру, рівного загальній сумі страхових виплат по середній сукупності попереднього п'ятиріччя Держстрахові надається: облишки, що склалися понад те, повертати на зниження страхових премій переважно по обов'язковому страхуванню та на засоби запобігання та перепинення випадків, що передбачаються страхуванням.

З вичерпанням оборотових коштів із запасового капіталу, рівно ж до утворення останнього, не покрита частина збитків од операцій переноситься на рахунок основного капіталу.

В випадковій зменшення основного капіталу, в наслідок вбитковості операцій до 70% його початкової величини, Народній Комісаріят Фінансів, по поданню Головного Правління Державного Страхування, підносить справу в Раді Народніх Комісарів про його збільшення.

Резерви премій Держстраху утворюються шляхом відрахувань з одержань по страхових операціях, згідно правил, що вироблюються Правлінням Державного Страхування та зтвержуються Народнім Комісаріятм Фінансів.

7. Чистим річним прибутком Держстраху вважається сума дійсно одержаних ним та його місцевими органами премій та всіх інших одержань після покриття:

- а) відраховань в резерв премій;
- б) винагороди за збитки від страхованих випадків, що вже виплачено або належить до виплати за даний операційний рік;
- в) всіх організаційних та господарчих видатків;
- г) перестраховальних виплат;

8. Чистий річний прибуток (ст. 7) розподіляється таким чином:

- а) 50% відраховуються на поповнення можливого запозичання з основного капіталу (ст. 5), а лишок на утворення запасового капіталу;
- б) 15% одержується в прибуток держави;
- в) 20% відраховується на вжиток засобів боротьби та попередження випадків, передбачених страхуванням;

г) Решта 15% відраховується на поліпшення побуту співробітників Головного Правління Державного Страхування та його місцевих органів.

Примітка. Порядок відрахування, що зазначено в п. „в“ на боротьбу з пожежами, встановлюється відповідно до декрету від 15-го травня 1922 року.

9. Вільні грошові засоби, в тому числі й основний капітал Державного Страхування, мусять перебувати на біжучому рахунку Головного Правління Державного Страхування та його місцевих органів в Державному Банкові, його конторах і філіях, рівно ж, за дозволом Народнього Комісара Фінансів, вміщатися в інші банки та переводитися в валютні вартости.

10. Кошториси прибутків та видатків по Державному Страхуванню, також річні справоздання по операціях складаються Правлінням Держстраху й, після узгодження НК РСІ зтвержуються Народнім Комісаріатом Фінансів. З кошторисів Держстраху до державного кошторису заводяться лише ті статті, що складають прибутки, чи видатки державної скарбниці (ст. 5, 6, 8 цієї постанови).

11. Страхівники одержують належну їм, на підставі правил про страхування, страхову винагороду, що при одержавню не обкладається жадними податками та зборами.

12. Головному Правлінню Державного Страхування надається право складати після особного дозволу Народнього Комісару Фінансів, умови по співстрахуванню та перестраховуванню своїх ризикувань в чужоземних страхових товариства хі по прийняттю від останніх їхніх ризикувань в перестраховування, для чого відчиняти за кордоном філії та агентства.

м. Москва, Кремель, дня 6-го липня 1922-го року. За Голову Ради Народніх Комісарів *А. Цюрупа*; Заст. Керуючого Справами Ради Народніх Комісарів *В. Смолянинов*; Секретар Ради Народніх Комісарів *А. Фотієва*

м. Харків, дня 28-го листопаду 1922-го року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднарком'и *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 11 січня 1923 р., ч. 6.

735. Про Раду по справах страхування при Уловнаркомфіні і про обов'язковість страхування в Держстраху майна Комгоспів.

На підставі постанови РНК РСФРР від 25/VII—22 р. („Ізвестія ВЦК“ від 22-го серпня 1922 року, ч. 187/1626), Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Обов'язкове страхування в Держстраху, узгоджене ст. 4 декрету 25 листопаду 1921 року (Зб. Уз. 1921 р., ч. 24, ст. 706) поширити на майно комунальних господарств, що перебувають в оренднім користуванні чи на інших, крім оренди, підставах у приватних осіб та товариств, за рахунок їхніх орендарів та тимчасових володарів по затвердженим правилам страхування.

2. Для допомоги розвитку страхової справи в УСРР та для регулювання діяльності страхових організацій встановити при Уп'КНФіні Раду по справах страхування в складі голови та двох *обов'язкових* членів, що призначаються Уп'НКФ, та постійних представників по одному від УРНГ, НКДК, НКСОЗАБЕЗ, НКЗ, Уп'НКШС, НКПроду, Уп'НКСЗ, ВУКОпспілки та 2-х від Всеукраїнського Правління Державного Страхування.

3. Покласти на Раду по справах страхування розгляд: а) загальних правил страхування тарифів, премій та правил до них; б) планів обов'язкового страхування, г) загальних заходів що до розвитку в УСРР страхування; д) суперечних питань по страхуванню, за винятком тих, що підлягають віданню судових установ, що виникають поміж Держстрахом та зацікавленими відомствами, а також кооперативними страховими об'єднаннями по питаннях, узгоджених ст. 6 Розділу 2 декрету од 25/ХІ—21 року.

4. Доручити Уп'НКФ розробити та видати за погодженням з зацікавленими відомствами *зазначене* в ст. 3 докладне положення про раду по справах страхування та інструкцію про страхування державного та комунального майна.

м. Харків, дня 28-го листопаду 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднарком'и *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 19 січня 1923 р., ч. 13.

Постанова Ради Народніх Комісарів.

736. Про забезпечення замовленнями Російської поліграфічної промисловости.

З огляду на тяжкий стан поліграфічної промисловости в Радянській Федерації та на підставі постанови РНК РСФРР від 11-го жовтня 1922 р. (Ізвестія ВЦК від 20-го жовтня за ч. 237/1676), Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Всі державні установи та підприємства обов'язані видавати необхідну їм літературу виключно в межах Радянської Федерації через державні представництва або при допомозі кооперативних чи приватних видавництв, а також своїми коштами.

2. У випадку сутужности за технічними умовами в переведенні будь-якого видання в Радянській Федерації та при умові відмовлень у виконанні цього видання з боку Держвидату, кооперативних чи приватних видавництв — припускається виконання цього замовлення за кордоном, але не инакше, як за окремою кожного разу постановою УЕР.

3. Державним установам та підприємствам забороняється відчиняти за кордоном будь-які видавничі відділи чи підприємства; всі існуючі за кордоном видавничі органи мусять ліквідуватись на протязі 2-х місяців з дня оголошення цієї постанови.

м. Харків, дня 28-го листопаду 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднарком'и *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 28 січня 1923 р., ч. 19.

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

737. Про збір з залізничних пасажирських квитків на користь Червоного Хреста.

На підставі постанови ВЦВК'у і РНК РСФРР від 16-го листопада 1922 р. „Про збір з залізничних пасажирських квитків на користь Червоного Хреста“, оголошеної в ч. 263|1702, „Ізвестія ВЦК“ від 21-го листопада 1922 року, для збільшення коштів Українського Товариства Червоного Хреста, — Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Залізничні квитки на переїзд в вагонах м'яких та спеціального призначення, вартістю понад 500 карб., та на переїзд в вагонах твердих, вартістю понад 1.500 карб., оподатковуються на користь Українського Товариства Червоного Хреста в розмірі 30 карб. грошзнаками 1922 року.

2. Цей збір переводиться з 1-го грудня 1922 року та провадиться по всіх залізницях УСРР.

м. Харків, дня 29-го листопада 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *Єрмощенко.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 30 грудня 1923 р., ч. 296.

738. Про встановлення одночасового загально-громадянського податку для допомоги селянському господарству та ліквідації наслідків голоду.

Турбуючись про найскорше вишукування засобів для поновлення та удосконалення одної з найголовніших галузів народнього господарства — селянського хліборобства, від успіхів якого залежить добробут трудящих мас людности та розвиток інших галузів народньої промисловости, беручи на увагу, що в зміцненню дуже ушкодженого лихами війни та неврожаю селянського сільського господарства зацікавлені всі громадяне, що швидко одержання коштів, потрібних для невідкладних заходів в цьому напрямкові, можливе лише шляхом заведення нового податку, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет, на підставі декрету ВЦВК та РНК РСФРР від 2-го листопада 1922 року, оповіщеного в „Ізвестіях ВЦК“ від 4-го листопада 1922 р., ч. 250|1689, ухвалив:

Установити на 1922—23 рік на терені УСРР одночасовий загально-громадянський податок для допомоги сільському селянському господарству на таких підвалинах;

1. Загально-громадянський податок зтягається, крім встановлених нище винятків, з усіх працездатних громадян у віці від 18 ти до 60-ти років, рахуючи вік на 1 листопада 1922 року.

2. Від податку звільняються:

а) робітники та службовці, що одержують утримання згідно 17-ти розрядної тарифної мережі не вище 12-го розряду;

б) військово-службовці, що перебувають на дійсній службі та одержують утримання згідно шерегового тарифу;

в) робітники міліції, що виконують збройно-охоронну службу;

г) учні та слухачі державних шкільних установ та державних курсів, як що одночасово з тим вони не перебувають на посаді або роботі, не займаються ремеслами або промислами та не мають будь-якої іншої постійної платної праці;

д) інваліди, цілком не здатні до праці, що перебувають на утриманні Соцзабезу, органів соціального страхування або приватних осіб чи організацій;

е) жінки, що мають на своєму піклуванні одну або більш, дитину в віковій до 14-ти років, або інших непрацездатних членів родини, як що вони самостійно, без чужої допомоги, ведуть своє хатне господарство;

ж) хатні господині, обслуговуючі власну родину в складі не менш п'яти людей, рахуючи в тому числі й саму господиню;

з) безробітні, зареєстровані на біржі праці, що не мають засобів до існування;

и) селяне, що займаються хліборобством та не мають власної коняки;

к) члени родин, зазначених в цій статті осіб, що не одержують самостійного заробітку.

Примітка. Зазначені умови звільнення від одатку застосовуються до терміну 1 листопаду 1922 р.

3. оподаткування встановлюється після груп в таких розмірах (грошзнаками 1922 року):

1) для службовців, що одержують персональну платню понад тариф, для літераторів, художників, артистів — 500 карб.:

2) для робітників та службовців, що одержують утримання згідно 17-ти розрядної тарифної мережі — 150 карбованців;

3) для ремесловців, кустарів та інших дрібних промисловців, що не користуються найманою працею — 500 карбованців;

4) для селян, домовласників та інших осіб, що займаються самостійно хліборобством та сільськими промислами — 200 карбованців;

5) для громадян вільних професій (вільно-практикуючих лікарів, дантистів, членів колегії оборонців та инш.), а також для членів правлінь, директорів державних підприємств, техніків, інженерів та инш — 500 карбованців;

6) для власників торговельно-промислових підприємств та громадян, що займаються торгівлею, комісіонерством, посередництвом, підрядами та постачачами, біржевими та кредитовими операціями — 5.000 карбованців;

7) для всіх інших громадян — 200 карбованців.

4. Виплатники, що припадають до кількох груп, оподатковуються згідно вищої з них.

5. Члени родини, що проживають вкупі з її головою, виплачують податок в розмірі половини податкового обкладення голови родини, як що особисто не підлягають вищому оподаткуванню.

6. Податок підлягає виплаті не пізніш: в містах — 25-го грудня 1922 року, а в сільських місцевостях — 1-го лютого 1923 року.

7. Невиплачені в термін суми податку зараховуються як недодержка та зтягаються в порядку положення про зтягання податків та зборів, з тим, що припускається негайний ужиток примусових заходів та нарахування штрафу: в перший місяць перепущення терміну в розмірі 100 відсотків, а в другий та наступні — по 200 відсотків суми оподаткування в місяць.

8. З одержань цього податку 3 відсотка відраховуються на витрати по організації та популяризації податку. З сум, одержаних з вирахуванням зазначеного відсотку до терміну виплати податку (ст. 6), 25 відсотків негайно зараховується до розпорядження відповідних Губвиконкомів.

9. Суми, одержані понад установлені Раднаркомом на кожную губерню контингенти податків, що підлягають зарахованню в прибуток державної скарбниці, зараховуються в прибуток Губвиконкомів.

9. Докладні правила вжитку цього декрету та винятків, так для окремих громадян, як і місцевостів, рівно ж провадження рахівництва та звітодавства що до податку, визначаються Уповнаркомфіном.

10. Цій постанові надати чинности телеграфом.

м. Харків, дня 29 листопаду 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 12 грудня 1922 р., ч. 280.

739. Про доповнення розпису розрядів торговельних підприємств, оподаткованих промисловим податком.

На підставі постанови ВЦВК та РНК РСФРР від 19-го жовтня 1922 року („Ізвестія ВЦК“ од 21-го жовтня 1922 року, ч. 238/1677), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Розпис розрядів торговельних підприємств, затверджений 18 березня 1922 року, постановою ВУЦВК'у „Про розряди торговельних підприємств“, (Зб. Уз. 1922 р., ч. 11, ст. 187) доповнити такими пактами:

I розряд. 4. Тіри і стрільбища, заклади для гри в шахи та дамки, скраклі та силові ігри.

II розряд. 10. Гимнастичні та фехтовальні заклади.

11. Лаунтеніс футбол, та олімпійські іграшки. 12. Каруселі та гайдалки.

III розряд. 14. Ледові катки та горки для сковзання.

IV розряд. 11. Манежі. 12. Скетинг-ринги. 13. Біліярдні закладки а також біліярди, що знаходяться в ресторанах, трактирах, гостиницях, і т. ин. 14. Яхтклуби.

Примітка: Оподаткуванню промисловим податком не підлягають платні прилюдні спортивно-гімнастичні змагання, виступи, свята та розваги, спеціальні лекції та доповіді по культурі, влаштовані школами та громадськими спортивними та гімнастичними організаціями (товариствами, гуртками, клубами, ячейками), що входять в загально-державну систему закладів по фіз-культурі та зареєстрованих в органах Війсьвиду (Всеивичу) м. Харків, дня 29-го листопаду 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального

Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 19 січня 1923 р., ч. 13.

740. Про порядок видачі Губвиконкомам, позик та допомог з дотаційного фонду на покриття дефіцитів по місцевому бюджету.

Касуючи постанову Всеукрревкому од 27 січня 1920 року (Зб. Уз. та Роспор. Всеукрревкому 1920 року, ч. 1, ст. 7) в частині поширення на терені УСРР чинности декретів РНК РСФРР від 23-го вересня 1919 року та 2-го листопаду 1919 року „Про порядок видання позичок та допомог Радам на потреби місцевого господарства“ (Зб. Уз. РСФРР 1919 року, ч. 59 ст. ст. 558, 559), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Затвердити такі правила про видачу Губвиконкомам позичок та допомог з дотаційного фонду на покриття дефіцитів по місцевому бюджету:

1. Для розгляду клопотань Губвиконкомів про видачу позичок та допомог на місцеві потреби при Управлінні Уповнаркомфіну утворити міжвідомчу дотаційну комісію в складі: нач. Уп. Місцевим Бюджетом в складі голови Комісії та по одному представнику від НКДК, НКСВ, Держплан, та Південбюро ВЦРПС.

2. На комісію покладається розгляд всіх клопотань Губвиконкомів в справі видання дотації та подання по них висновків за для РНК—

3. Висновки комісії по питаннях про видання дотації йдуть на затвердження загальним ладом до РНК.

4. Позики та допомоги видаються місцям або на покриття видатків на попередній час, або на поповнення дефіциту біжучого кошторисного періоду з тим, що в другім випадку—лише на потреби, що задовольняються виключно коштом місцевих засобів. Положення про Місцевий Бюджет від 16-го серія 1922 року. Зб. Уз. 1922 року, ч. 34, ст. 534).

5. Клопотання про допомогу або позичку повинні походити обов'язково від Губвиконкомів, згідно постанови пленуму або Президії його, а не від окремих відділів.

6. До кожного клопотання треба прикладати необхідні пояснення з зазначенням тих причин, що викликали потребу без поворотної допомоги, а при випрохуванні позички—зазначенням терміну порядку та джерел повернення її.

7. До клопотань треба прикладати:

а) губерніяльну сводку прибутків та видатків за всіма матеріалами, а також припустимі наслідки виконання кошторису;

б) списки видатків, що не можуть бути виконаними та сума заборгованости, коли клопотання порушуються по кошторису минулого періоду;

в) останній з тих, що мається, звітів по фактичному виконанню кошторису так в прибутковій, як і в видатковій його частині;

г) відомости про чергові надзвичайні понадкошторисні видатки, коли такі суть підставою до порушення клопотання;

д) всеякі інші матеріали та данні, що можуть бути обгрунтованням клопотання.

м. Харків, дня 29-го листопаду 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретар ВУЦВК'у *А. Іванов*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 28 січня 1923 р., ч. 19.

741. Положення про Адміністративно-Територіяльні Комісії.

В розвиток постанови 3-ої Сесії ВУЦВК'у про адміністративно-територіяльні Комісії, Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету ухвалила.

1. Центральна Адміністративно-Територіяльна Комісія при ВУЦВК'у складається з 5-ти членів, що призначаються персонально Президією ВУЦВК'у.

2. На обов'язку Центральної Адміністративно-Територіяльної Комісії лежить:

а) Інструктування Губерніяльних та Повітових Адміністративно-Територіяльних Комісій;

б) Пояснення по всіх сумнівних питаннях, що виникають в процесі роботи місцевих органів при переведенні на місцях роботи по районуванню;

- в) Перевірка й погодження проектів нового адміністративно-територіального поділу Республіки, що надаються місцями;
- г) Розгляд скарг на чинності місцевих органів по районуванню та
- д) Подання ухвалених нею в остаточному вигляді проектів нового адміністративно-територіального поділу на затвердження Президії ВУЦВК'у в установленому порядку.

Примітка. Центральна Адміністративно-Територіальна Комісія має право скасовувати постанови місцевих комісій.

3. Центральна Адміністративно-Територіальна Комісія для переведення робіт користується технічним апаратом Наркомвнуправ.

4. Жадні зміни адміністративно-територіального поділу без санкції Президії ВУЦВК'у—не припускаються.

Примітка. Розв'язання приватних питань, що не торкаються загального плану адміністративного районування, що виникають в порядку керування, про виправлення територіальних меж сумежних сільських та волосних дільниць, поскільки це не входить в план робіт ЦАТК, а обумовлене вимогою біжучої адміністративної практики, полягає на НКСВ. Одначе, в кожному своїм рішенні по таким приватнім питанням—НКСВ доводить негайно до відому ЦАТК.

5. Всяку постанову Центральної Адміністративно-Територіальної Комісії можуть оскаржити зацікавлені відомства, Місцеві Адміністративно-Територіальні Комісії або Виконкоми в ВУЦВК в тижневий термін з дня одержання ними повідомлення про цю постанову.

6. Центральна Адміністративно-Територіальна Комісія про всі ухвалені нею постанови, що поступають на затвердження Президії ВУЦВК'у—негайно доводить до відомо зацікавлених відомств, Держплану та місцевих органів.

7. Всі стосунки Центральної Адміністративно-Територіальної Комісії з місцевими Адміністративно-Територіальними Комісіями, Виконками та Центральними відомствами-проходять через НКСВ.

8. Губерніяльні та Повітові Адміністративно-Територіальні Комісії з відомств, що безпосередньо мають відношення до районування, складаються з 5-ти членів, що призначаються персонально відповідними Виконками, Головами Губ. та Повіт. Адміністративно-Територіальних Комісій обов'язково є заступники Голов Виконкомів. У випадку необхідности на засідання Адміністративно-Територіальних Комісій мусять притягатись також представники зацікавлених органів та компетентні особи з дорадчим голосом.

9. До компетенції Губерніяльної Адміністративно-Територіальної Комісії належить:

а) кермування діяльністю Повітових Комісій, згідно директив Центральної Адміністративно-Територіальної Комісії та обіжників НКСВ;

б) вироблення проектів поповітового та поволосного поділу губернії відповідно викладеним нею основам;

в) розбор скарг на чинності Повітових Адміністративно-Територіальних Комісій;

г) перепровадження ухвалених нею проектів на узгляднення Губвиконкомів;

д) відпровадження всіх звітів, карт та проектів через НКСВ до Адміністративно-Територіальної Комісії.

10. Повітові Адміністративно-Територіальні Комісії чинять цілком по завданнях Губерніяльної або Центральної Комісії.

11. Вироблені Губерніяльною Адміністративно-Територіальною Комісією проекти волосного та повітового поділу—відпроваджуються попереду на узгляднення до Виконкому, через Повітові Адміністративно-Територіальні Комісії і разом з їх висновками надходять до

розгляду в Виконком, а після затвердження Губвиконкомом — до Центральної Адміністративно-Територіальної Комісії.

12. В тих випадках, коли доцільне районування повіту на волості або губернії на повіти вимагають зміни меж суміжних повітів та губерній, Повітові та Губерніяльні Адміністративно-Територіальні Комісії мусять попередити координувати питання про новий адміністративно-територіальний поділ з зацікавленими Губ. та Повітвиконкомом, що їх висновки прикладаються до надходження до ЦАТК—проектів.

13. Губерніяльні та Повітові Адміністративно-Територіальні Комісії, як технічний апарат, користуються апаратами Відділів Управління Губ. та Повітвиконкомів, криючи витрати на переведення робіт з місцевих коштів по кошторисам підлеглих Виконкомів.

14. Губерніяльні та Повітові Адміністративно-Територіальні Комісії обов'язані що місяця на кожне число давати звіт про свою діяльність перед відповідними Виконкомом і копії звітів подавати до Центральної Адміністративно-Територіальної Комісії через НКСВ.

15. На чинності Повітових Комісій можна подавати скарги до Губерніяльних Адміністративно-Територіальних Комісій, а на чинності останніх—до Центральної Адміністративно-Територіальної Комісії через НКСВ в тижневий термін.

м. Харків, дня 29-го листопада 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретарь ВУЦВК'у *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 27 січня 1923 р., ч. 18.

742. Про переіменовання села „Єнькове“ Хорольського повіту на Полтавщині в село „Петровське“.

Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету ухвалила:

Переіменувати село Єнькове на Полтавщині на село „Петровське“.

м. Харків, дня 29 листопада 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретарь ВУЦВУ'у *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 19 січня 1923 р., ч. 13.

743. Про надання представникам Уповнаркомфіну в Губерніяльних та Повітових економічних нарадах права рішального голосу.

На підставі постанови ВЦВК од 3-го серпня 1922 року та 19-го жовтня 1922 року (Ізвестія ВЦК од 10 серпня 1922 року, ч. 178/1617 та від 21 жовтня 1922 року ч. 238/1677), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

В додаток та в зміну положення про „Українську Економічну Раду“ (Зб. Уз. 1921 р., ч. 19, ст. 559), надати представникам Губфінвідділів та Повітфінвідділів в Губерніяльних та Повітових економічних Народах право рішального голосу по всіх питаннях.

м. Харків, дня 29 листопада 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретарь ВУЦВК'у *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 19 січня 1923 р., ч. 13.

744.

Про зовнішню торгівлю.

На підставі постанови ВЦК та РНК РСФРР від 16 жовтня 1922 р. (Ізв'єстія ВЦК від 19 жовтня 1922 р. ч. 236 1675) Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет, в розвиток пакту 3 „А“ та п.п. 3 та 4 „Б“ декрету свого „Про зовнішню торгівлю“ (Зб. Уз. 1922 року, ч. 13 ст. 232) ухвалив:

1. Уповнаркомзовнішторг здійснює свою діяльність за кордоном за посередництвом торговельних представництв УСРР, що складають неодмінну складову частину Уповноваженого Представництва УСРР в кожній окремій країні. Всі комерційні оперативні органи, а також окремі представники Наркоматів, відомств та установ, що подорожують за кордон для переведення торговельних операцій, чинять під безпосереднім керівництвом та доглядом торговельних представників в данній країні.
2. Точно визначеним окремим списком державним центральним та місцевим господарчим органам надається, при умові неухильного додержання монополії зовнішньої торгівлю, самим провадити торговельні операції за кордоном за посередництвом нарочитих своїх представників. Список таких господарчих органів складається Наркоматами та Губерніальними Еконар і затверджується Українською Економічною Радою.
3. Зазначені в ст. 2 центральні та місцеві господарчі органи, або їхні представники, мусять про кожну свою задуману торговельну операцію заздалегідь повідомляти Уповнаркомзовнішторг, або належні торговельні представництва. Уповнаркомзовнішторг або належні торговельні представництва мають право, на свою відповідальність, накладати мотивоване вето на кожну таку операцію.
4. Обов'язковими для держави суть лишень ті закордонні умови, що зав'язуються та підписуються Уповнаркомзовнішторгом, торговельними представниками УСРР в окремих країнах, а також органами та особами нарочито на те Уповноваженими особливими в кожному окремому випадкові постановами Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету, Ради Народніх Комісарів, УЕР або УпНКЗТ.
5. Закордонні умови, зав'язанні зазначеним вище ст. ст. 2 та 3 цієї постанови порядком, обов'язкові лишень для тих державних, центральних та місцевих господарських органів, що такі умови підписали. Відвічальність цих органів обмежується межами приналежного їм майна. Держава, Народні Комісаріати та окремі відомства, що їм данні господарчі органи суть підвідомчі, не несуть жадної спільної або додаткової майнової відповідальности по таких умовах.

Примітка: В умовах, що зав'язуються шляхом ст. ст. 2, 3 та 5 цієї постанови, обов'язково мусить передбачатися пакт, що ним контр-агент господарчого органу зобов'язується пред'являти всілякі можливі виникнути з умов претензії виключно до того органу, що данну умову зав'язав та підписав, та одмовляється від подання будь-яких претензій до держави, Народніх Комісаріатів та окремих відомств, що їм данний державний центральний або місцевий орган є підвідомчий.

6. Керівники державних, центральних і місцевих господарчих, органів та їхні закордонні представники за порушення цієї постанови (особливо примітки до ст. 5) караються по 110 ст. та інших ст. ст. розділу 2 Кримінального Кодексу УСРР.

7. В розвиток ст. ст. 2, 3, 4 та 5 цієї постанови Рада Народніх Комісарів видає особливу інструкцію.

Примітка: Ця постанова не поширюється на Вукопспілку, що чинить в межах раніш виданих їй постановами уряду прав та переваг.

м. Харків, 29-го листопаду 1922 року.
Голова Всеукраїнського Центрального

Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *Іванов.*

Оголошен в „Вістях ВУЦВК“ від 17 січня 1923 р., ч. 11.

Постанова Ради Народніх Комісарів.

745. Інструкція про порядок зав'язання торговельних угод за кордоном.

В розвиток постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету від 29-го листопаду 1922 року „Про зовнішню торгівлю“ (Зб. Уз. 1922 року. ч. 50, ст. 74), Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1. Державні, центральні і місцеві господарчі органи, зазначені в п. 2 постанови ВУЦВК „Про зовнішню торгівлю“ від 29-го листопаду 1922 року, що мають перевести за кордоном ту чи іншу торговельну операцію, сповіщають про її характер, час виконання та зміст Торговельному Представництву УСРР відповідної країни або, коли угода зав'язується на Україні, Уповнарковнішторгові.

2. Представник господарчого органу рівно-ж повинен освідомлювати відповідного торговельного представника або Уповнаркомзовнішторг про замислені переговори з закордонними фірмами до приступу до таких.

3. Коли торговельний представник або УпНКЗТ перечить запропонованої операції, то не пізніше, ніж в двохтижневий термін по одержанні повідомлення від представника, Торговельний Представник або УпНКЗТ мусить дати або дозвіл або мотивовану відповідь про заборону припущеної операції.

При відсутності відповіді в зазначений термін відповідний представник приступає до переговорів.

4. Торговельний Представник за своєю відповідальністю може заборонити будь-яку торговельну операцію з міркувань комерційної некорисности, або з політичних міркувань, чи через невідповідність даної операції з загально-державним планом.

Торговельний представник, що поклав „вето“ з міркувань комерційної некорисности на ту чи іншу торговельну операцію, повинен надати господарчому органу більш корисні умови для здійснення подібної операції з іншою фірмою, або в іншій країні, або відповідний кредит під експортний крам і т. инш.

5. Державним, центральним та місцевим господарчим органам, що зазначені в п. 2 постанови ВУЦВК'у „про зовнішню торгівлю“ від 29-го листопаду 1922 р. надається право давати тимчасові закордонні командіровки уповноваженим особам під відповідальність цих органів за виконання ухваленого порядку.

6. У випадку, коли органи, що зазначені вище в п. 5, знайдуть необхідним мати постійних спеціальних представників, або постійний технічний апарат за кордоном, то вони закладають такі по згоді з Уповнарковнішторгом або з Торговельним Представником відповідної країни.

7. Тимчасові командіровки, а рівно утримання постійних представників і технічних апаратів для торговельних операцій за кордоном, сповна і цілком оплачуються з засобів відповідних державних, центральних та місцевих господарчих органів.

м. Харків дня 21-го та 29-го листопаду 1922 року.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.

Керуючий Справами Раднарком'и *Солодуб*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 30 січня 1923 р., ч. 21.

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

746. Про умови входження сільсько-господарчих колективів (комун, артілів і товариств громадської обробки землі) в кооперативні сільсько-господарські спілки.

З метою урегулювання взаємовідносин по-між сільсько-господарчими колективами та сільсько-господарськими спілками і в розвиток ст. 12 декрету ВУЦВК'у від 9-го серпня 1922 року „Про права, пильгі і переваги, надані незаможньому селянству, що організується в с.-г. колективи (комуні, артілі, товариства) для громадської обробки землі“ (Зб. Уз. 1922 року, ч. 33, ст. 512), Всеукраїнський

Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. При входженні колективних господарств (комун, артілів, товариств громадської обробки землі) до кооперативних об'єднань с.-г. кооперації прирівняти їх до кооперативних організацій першої ступні (товариств).

2. Колективним господарствам з незаможного селянства, що суть членами спілкових об'єднань с.-г. кооперації, надати право першої черги при кредитуванні колгоспів органами Наркомзему.

3. Наркомзему та „Сільському Господарю“ в двохтижневий термін розробити в розвиток цього декрету положення про взаємне обмежування функцій.

м. Харків, дня 29-го листопаду 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального

Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК'у *А. Іванов.*

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 17 січня 1923 р., ч. 11.

747. Про порядок користування печатками з державним гербом.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Право користування печатками з державним гербом надається:

а) ВУЦВК'у, РНК, УЕР, Головам ВУЦВК'у й РНК, всім Наркоматам і Уповнаркоматам, їхнім Центральним Управлінням (або Відділам рівнозначним цім Управлінням) самостійним установам при ВУЦВК'у, РНК та УЕР, Всеукраїнській Конторі Державного Банку та Укрдержстраху;

б) Виконкомам, — губерніяльним і повітовим, та їхнім самостійним відділам;

в) Ревтрибуналам, судовим органам, прокурорам, слідчим, нотарям, судовим виконавцям, поштово-телеграфним конторам, шкільним закладам, пробірним установам, Палатам мір та ваги, місцевим відділам Держбанку й Держстраху, касам Уповнаркомфіну й Митним установам.

Примітка. По військовому відомству право користуватись гербовою печаткою надається тільки окремим військовим частинам і відповідним до них Штабам Військ, Управлінням і закладам відомств.

г) Волосним Виконкомам і Волкомнезамам.

2. Печатка виготовлюється лишень з дозволу Губерніяльних Відділів Управління, що ведуть точний облік виданим дозволам на замовлення. Губерніяльні Відділи Управління видають дозволи на виготовлення гербових печаток, передбачених в п. „а“ ст. 1. тільки по вимозі голови, заст. голови або секретаря ВУЦВК'у, голови або заст. голови Раднарком'и, голов відповідних центральних установ або їхніх заступників; по п. „б“ ст. 1-ої голов або заступників голов відповідних

Виконкомів; по. п. п. „в“ й „г“—керівників відповідних установ, не нижче повітового масштабу.

3. Гравюрні майстерні ведуть книги замовлень й обов'язані зберігати при книзі всі відповідні виправдуючі документи.

4. Доручити Наркомвнусправу, в 2-х місячний термін, скласти перелік Відділів установ і осіб всіх відомств, так центральних, як і місцевих, яким надано право користування гербовою печаткою, а також виробити й видати інструкцію про порядок користування, переходу й знищення печаток, про порядок видачі Відділам Управління дозволу на замовлення та про порядок виконання цих замовлень і ведення справоздань гравюрними майстернями.

Примітка. Перелік може мати в собі установи та особи, не передбачені в ст. 1-ій цієї постанови.

м. Харків дня 29-го листопаду 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.
Секретар ВУЦВК'у *А. Іванов*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 17 лютого 1923 р. ч. 36.

748. Про приєднання чотирьох волостей Річицького повіту Гомельської губернії до Черніобільського повіту Київської губернії.

Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету ухвалила:

Згодитись на перехід до Черніобільського повіту Київської губернії волостей: Дернівської, Борцовської, Савичської та Елчанської Річицького повіту Гомельської губернії.

Прохати Президію ВУЦВК'у зазначений перехід затвердити.

м. Харків, дня 29-го листопаду 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.
Секретар ВУЦВК'у *Іванов*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 19 січня 1923 р., ч. 13.

749. Про поширення права нагороди орденом Червоного Прапора на робітників міліції.

На підставі постанови ВЦВК'у РСФРР від 12-го жовтня 1923 р. оголошеної в „Ізвестіях ВЦК'а“ від 19-го жовтня Ч. 236, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Поширити право нагороди орденом „Червоного Прапора“ на робітників міліції, що виявили завзятість і мужність під час безпосередньої бойової діяльності в складі військових або міліційних загонів, по боротьбі з бандитизмом, проти-радянськими повстаннями або масовими виступами.

Нагородні подання затверджуються Всеукраїнським Центральним Виконавчим Комітетом і від нього йде видання грамот.

м. Харків, дня 29-го листопаду 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.
Секретар ВУЦВК'у *А. Іванов*.

Оголошено в „Вістях ВУЦВК“ від 14 січня 1923 р., ч. 9.

Собрание Указаний и Распоряжений Рабоче-Крестьянского Правительства Украины.

29 декабря 1922 г. || № 51 || Отдел первый.

Постановление Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

750.

ЗЕМЕЛЬНЫЙ КОДЕКС У. С. С. Р.

Основные положения.

1. Постановлениями Всеукраинских Съездов Советов Рабочих, Крестьянских и Красноармейских Депутатов, основанными на ясно выраженной революционной воле Рабочих и Крестьян, право частной собственности на землю, недра, воды и леса в пределах Украинской Социалистической Советской Республики отменено навсегда.

2. Все земли в пределах УССР, в чьем бы ведении они ни состояли, составляют *собственность Рабоче-Крестьянского государства*.

3. *Все земли сельско-хозяйственного назначения, а также могущие быть использованными для сельско-хозяйственного производства, составляют единый государственный земельный фонд*, который находится в заведывании Народного Комиссариата Земледелия и его местных органов.

4. Право непосредственного пользования землями сельско-хозяйственного назначения из состава единого государственного земельного фонда на установленных законом основаниях предоставляется:

- а) трудовым земледельцам и их объединениям;
- б) городским поселениям;
- в) государственным учреждениям и предприятиям.

Земли, не находящиеся в непосредственном пользовании названных выше землепользователей состоят в непосредственном распоряжении Народного Комиссариата Земледелия и предоставляются государством по особым постановлениям и на особых условиях: учреждениям, кооперативным и общественным организациям и отдельным лицам.

5. Все земли, остающиеся в едином государственном земельном фонде после предоставления из него земель в непосредственное пользование трудовых земледельцев и их объединений, городов и поселений городского типа—составляют земля непосредственного государственного владения и являются государственными земельными имуществами.

6. Для наделения землей из особых земель (запасных и неиспользованных), находящихся в распоряжении земельных органов и сельских об-в, устанавливается следующий порядок:

- а) в первую очередь наделяются землей трудовые сельско-хозяйственные товарищества, составленные из членов Комитетов незаможных селян;
- б) во вторую очередь наделяются безземельное и малоземельное местное земледельческое население и местные сельско-хозяйственные рабочие (батраки);
- в) в третью очередь пришлое земледельческое население;
- г) в четвертую очередь—неземледельческое население в порядке регистрации земельными органами.

7. Все землепользователи, ведущие сельское хозяйство на землях, как находящихся в пользовании земельных обществ, так и предоставленных государством другим землепользователям, подчиняются общему контролю земельных

органов и несут в отношении правильного использования предоставленных им земель обязанности, определяемые настоящим Кодексом и другими законами.

8. Земельные права и обязанности землепользователей и их объединений определяются общими законами УССР, настоящим Кодексом, законами и распоряжениями, издаваемыми в его развитие, а для земельных обществ, также их уставами (приговорами) и местными обычаями, когда их применение не противоречит закону.

ЧАСТЬ 1.

О трудовом землепользовании.

РАЗДЕЛ 1.

О праве на землю трудового пользования.

9. Право на пользование землей для ведения сельского хозяйства имеют все граждане УССР (без различия пола, вероисповедания, национальности), желающие обрабатывать землю своим трудом. Граждане, желающие получить землю в трудовое пользование, наделяются землей или земельными обществами, в состав которых они входят, или земельными органами, если в распоряжении последних имеется запасная земля, предназначенная для трудового пользования.

10. Право на землю может быть осуществляемо землепользователем лишь в составе земельного общества с подчинением установленному обществом порядку землепользования.

Примечание. Если землепользователь, имеющий обособленный от остальной земли общества участок, пожелает перейти к улучшенной системе хозяйства, он вправе сделать это во всяком случае независимо от системы хозяйства, принятой в о-ве, и не спрашивая согласия о-ва.

11. Право на землю, предоставленную в трудовое пользование бессрочно и может быть прекращено только по основаниям, указанным в законе.

12. Право на землю трудового пользования признается в виде:

- а) права на земельный участок в одном или нескольких местах (хутор, отруб, чересполосные участки);
- б) права на долю земли из надела земельного общества;
- в) права на участие в совместном пользовании угодьями земельного общества.

13. Обращение земель трудового пользования под несельско-хозяйственные промыслы и производства допускается лишь с разрешения уездных земельных органов.

14. Право на новые участки земли трудового пользования предоставляется путем:

- а) отвода этих участков земельными органами,
- б) предоставления земли земельными обществами.

15. Отвод земли земельными органами производится по правилам землеустройства (часть IV). Предоставление же земли обществами производится по правилам земельного устава общества или по его приговору.

16. В случае ухода отдельных членов хозяйств на военную службу, призыва по мобилизации, или выбора на советские и общественные должности, приходящаяся на их долю часть земли сохраняется за хозяйством на все время службы его членов. При отходе же на трудовые заработки, земля, приходящаяся на долю ушедшего, сохраняется за хозяйством, к составу которого он принадлежит, на срок двух севооборотов, считая со времени отхода, а при

возвращении его в хозяйство после этого срока он наделяется землей из земельного запаса, в случае его наличия, а при его отсутствии—наравне с прочими членами земельного общества при ближайшей разверстке земли.

17. Право на землю, предоставленную трудовому землепользователю, прекращается в случаях:

- а) добровольного отказа от земли всех членов двора;
- б) прекращения двором ведения самостоятельного хозяйства полностью;
- в) выморочности двора;
- г) окончательного переселения его в другое место, с прекращением в прежнем месте самостоятельного хозяйства;

д) лишения прав на пользование землей по суду за указанные в законе преступления;

е) занятия земли в установленном порядке для государственных и общественных надобностей (пути сообщения, разработка ценных ископаемых и т. п.).

18. Добровольный отказ от права на землю делается с согласия всех членов двора посредством заявления на имя того земельного общества, в котором состоит хозяйство.

19. Прекращением хозяйства считается действительное неиспользование земли землепользователем для хозяйственных надобностей без уважительных причин в течение не менее трех лет подряд; прекращение права на землю по этому основанию устанавливается земельными судебными комиссиями.

20. Переселением считается перемена землепользователем места жительства при отводе ему, в особом порядке, земли в новом месте с прекращением ведения хозяйства в прежнем месте.

21. Изъятие земли при землеустройстве, а также для мелнорации, дорожного строительства, или иных государственных либо общественных надобностей, производится по особым правилам (часть IV).

22. Если земля трудового пользования будет в установленном порядке изъята для государственных или общественных надобностей полностью или в такой ее части, без которой дальнейшее использование остающейся земли является хозяйственно-затруднительным или нецелесообразным, то взамен ее отводится земля в другом месте с возмещением убытков землепользователю.

23. Землепользователь на основании действующих узаконений на своем земельном наделе имеет право:

а) вести хозяйственное использование земли способом, избранным им по своему усмотрению, с указанными ниже ограничениями, и,

б) возводить, устраивать и использовать на земле строения и сооружения для хозяйственных и жилищных надобностей. Землепользователь не имеет права совершать на своем земельном наделе действия или устраивать сооружения, нарушающие существенные интересы соседних землепользователей.

24. Все сооружения, постройки, посевы и другие растения, и вообще все соединенное с участком земли, находящимся в пользовании землепользователя, принадлежит ему.

25. В случае нарушения земельных прав, как земельных обществ, так и отдельных землепользователей, или не основанного на законе вмешательства в их хозяйства, земельная судебная комиссия, по просьбе землепользователя, обязана восстановить нарушенное землепользование или хозяйство до разрешения спора о нарушенном праве по существу.

26. Покупка, продажа или запродажа, завещание или дарение, а также залог земли, запрещаются, и совершенные в нарушении этого запрещения сделки

~~считаются недействительными, а лица, виновные в их совершении, помимо наказания в уголовном порядке, лишаются земли, находящейся в их пользовании.~~

РАЗДЕЛ II.

О трудовой аренде земли.

* (Временная переуступка прав на землю трудового пользования).

27. Для трудовых хозяйств, временно ослабленных вследствие стихийных бедствий (неурожай, пожар, падеж скота и т. п.), *либо недостатка инвентаря* или рабочей силы, а также ее убыли за смертью, призывами по мобилизации, советской или общественной службой по выборам, временным отходом из хозяйства на трудовые заработки и проч., допускается сдача всей или части земли в аренду за уплату деньгами, продуктами или другими видами вознаграждения и с соблюдением условий, указанных в нижеследующих статьях.

28. Сдача в аренду допускается на срок не более того времени, которое необходимо для проведения на арендуемом участке одного севооборота (при трехполье—3 года, четырехполье—4 и т. д.), а при отсутствии правильного севооборота—на срок не более 3 лет.

29. В исключительных случаях предельный срок аренды может быть с разрешения Волисполкома удлинён, но не свыше срока двухкратного севооборота, а при отсутствии правильного севооборота не более 6-ти лет, при чем если по истечении этих сроков сдатчик окажется не в состоянии вести самостоятельное хозяйство на сдаваемой в аренду земле, *то дальнейшее разрешение на сдачу земли в аренду может быть произведено лишь с разрешения Уездных Земельных Органов*, в противном случае земля зачисляется в местный запасный фонд для удовлетворения потребности в земле других членов данного общества.

30. Аренда допускается только трудовая: никто не может получить по договору аренды в свое пользование земли больше того количества, какое он в состоянии дополнительно к своему наделу обработать силами своего хозяйства.

31. Договор аренды или дополнительные договорные соглашения вступают в силу после регистрации их местным Волисполкомом, если в аренду сдается более половины всей земли сдатчика, и местным сельсоветом, если в аренде будет находиться меньше этого количества.

Отказ от регистрации может последовать лишь в том случае, когда условия договора противоречат закону.

32. Договор аренды должен быть заключен в письменной форме и занесен в особую книгу договоров.

33. Сдача в аренду не разрешается, если сдающий землю двор полностью прекращает ведение самостоятельного хозяйства вследствие окончательного переселения или перехода к другим занятиям.

34. По договору аренды, с'емщик обязывается вести хозяйство на арендуемой земле, как старательный и предусмотрительный хозяин, и не в праве передавать от себя землю другим лицам. При этом падающие на сельское хозяйство сдатчика сборы, налоги и повинности в течение срока аренды уплачиваются арендатором в части, соответствующей количеству арендованной им земли.

Примечание. В договоре должны быть обязательно определены, как те улучшения, которые арендатор обязан произвести, так и условия и способы расплаты со сдатчиком в случае их неполного хозяйственного использования.

35. Арендный договор по требованию сдатчика или земельных органов может быть досрочно расторгнут в случае нарушения арендатором указан-

ных в предыдущей статье требований или неисполнения им условий арендного договора. Расторжение договора в этих случаях и установление проистекающих отсюда имущественных последствий для сдатчика и с'емщика производятся в порядке разрешения земельных споров.

36. По окончании срока аренды земельный участок возвращается сдатчику со всеми улучшениями, произведенными с'емщиком и неотделимыми от земли без ущерба для хозяйственной годности участка, при чем взаимные расчеты по аренде, в том числе и за неиспользованные с'емщиком улучшения, производятся на основании договора или дополнительных договорных соглашений.

37. Наблюдение за правильным применением условий и правил аренды, а также рассмотрение всех споров, возникающих из договоров аренды, производятся земельными судебными комиссиями в порядке рассмотрения земельных споров, а расторжение договоров, носящих кабальный характер, производится по суду.

РАЗДЕЛ III.

О вспомогательном наемном труде в трудовых земледельческих хозяйствах.

38. В тех случаях, когда трудовое земледельческое хозяйство, по состоянию своей рабочей силы или инвентаря, не может выполнить своевременно необходимой сельско-хозяйственной работы, допускается применение наемного труда.

39. Наемный труд может быть допущен лишь при неизменном сохранении применяющим его хозяйством своего трудового строя, т. е. при условии, если все наличные трудоспособные члены хозяйства наравне с наемными рабочими принимают участие в работе хозяйства.

40. В местностях малоземельных применение наемного труда допускается полностью для хозяйств временно ослабленных (для которых допускается и сдача земли в аренду) на время их маломощности, для прочих же хозяйств лишь на отдельные сезоны, когда хозяйства по состоянию своей рабочей силы не имеют возможности справиться с отдельными работами (покос, уборка урожая и пр.). В местностях же многоземельных, а также при образовании хозяйств на новых местах в порядке расселения или переселения, наемный труд допускается в размерах, необходимых для скорейшей обработки или наиболее полного использования всей сельско-хозяйственной площади.

41. Наемный труд допускается при условии исполнения во всех случаях его применения законов и распоряжений об охране и нормировке труда в сельском хозяйстве.

Примечание. Правила наблюдения и контроля за применением наемного труда в трудовых земледельческих хозяйствах устанавливаются Наркомтрудом по соглашению с НКЗ и Южбюро ВЦСПС.

РАЗДЕЛ IV.

О земельном обществе.

(Общество землепользователей).

Глава I.

О составе земельного общества.

42. Помимо существующих земельных обществ, таковыми признаются: сельско-хозяйственные коммуны и артели, а также добровольные объединения отдельных дворов или совокупность дворов, выделившихся из прежних обществ.

Примечание 1. Земельное общество может и не совпадать с границами административной сельской единицы.

Примечание 2. Сельско-хозяйственные коллективы считаются земельным обществом лишь в том случае, когда они состоят не менее, чем из 15 взрослых трудовых земледельцев.

43. Совокупность дворов, имеющих общее пользование полевыми землями, считается во всех случаях за одно земельное общество.

Примечание. Части селений, имеющие отдельное от других частей тех же селений пользование полевыми землями, считаются за самостоятельное земельное общество.

44. Если вспомогательные угодья (луга, выгоны и т. д.) состоят в пользовании совокупности дворов, входящих по своим полевым землям в состав разных земельных обществ, то эта совокупность дворов в отношении общих угодий считается за особое земельное общество.

45. Несколько земельных обществ могут, по взаимному соглашению соединиться в одно земельное общество, а также объединяться в союзы обществ в целях обобществления отдельных сторон землепользования или совместного достижения определенных сельско-хозяйственных задач.

46. Вступление в общество новых безземельных дворов со стороны с правом на пользование землями общества допускается не иначе, как с его согласия, но в обществах, признанных в установленном порядке имеющими излишние земли, допускается доприселение в состав земельного общества новых дворов по распоряжению земельных органов.

Примечание. Размер землепользования земельного общества остается постоянным, и в случае выхода (п. а, б, в, г, д ст. 17) отдельных дворов из состава земельного общества, земля, принадлежащая этим дворам, не отрезается от земельного общества, а используется путем доприселения.

47. Членами земельного общества считаются все лица, независимо от пола и возраста, входящие в состав дворов, образующих общество, а также члены коллективов (коммун и артелей); полноправными же его членами считаются, независимо от пола, те из них которые достигли 18-тилетнего возраста.

48. Порядок пользования различными земельными угодьями в земельном обществе в правила по всем земельным и земельно-хозяйственным делам общества определяются уставом общества или соответствующими приговорами с соблюдением требования закона.

49. Каждое вновь образуемое земельное общество получает свое существование с момента регистрации; существующие земельные общества и все изменения их должны быть зарегистрированы в установленном порядке.

Примечание. Сроки и правила регистрации устанавливаются Наркомземом.

50. Выход из общества отдельных дворов с сохранением за ними право землепользованию и с образованием ими нового земельного общества или с вхождением в другое общество допускается с соблюдением правил о выделах земли

Глава II.

Об органах Управления Земельных Обществ.

51. Делами земельного общества, как такового, ведают: общее собрание полноправных его членов (сход), а также выборные его органы.

Примечание. В земельных обществах, совпадающих в своих границах с территорией сельсовета, обязанности, возлагаемые на выборные органы земельного общества, исполняются сельсоветом, в иных же обществах—особыми уполномоченными по земельным делам, избираемым общим собранием членов общества.

52. Общее собрание (сход) разрешает все вопросы, касающиеся земельного общества в целом, а именно: а) устанавливает и изменяет порядок пользования различными угодьями в обществе, б) составляет земельный устав и в случае надобности вносит в него изменения и дополнения, в) разрешает ходатайства о зачислении в общество новых землепользователей со стороны и о выходе из общества с землей, г) постановляет о производстве землеустройства, перехода на широкие полосы, отруба и хутора, о разделе земли между частями общества и пр., д) производит земельные переделы и разверстки, согласно установленному порядку пользования землею, е) разрешает при чересполосном пользовании землею вопросы об общем севообороте, общей пастьбе скота и пр., ж) распоряжается угодьями общего пользования и свободными земельными участками, з) избирает уполномоченных (согласно примечанию к предыдущей статье) и устанавливает порядок контроля над ними.

53. В общем собрании или на сходе участвуют все землепользователи, мужского и женского пола без различия, не моложе 18-летнего возраста, входящие в состав земельного общества.

54. Общее собрание (сход) считается законным, когда на нем присутствуют домохозяева или представители не менее половины дворов, состоящих в обществе; по делам же, касающимся установления или изменения порядка землепользования, общее собрание (сход) считается законным, когда на нем присутствуют представители не менее $\frac{2}{3}$ дворов и не менее половины всех полноправных членов общества. В обществах, состоящих из землепользователей, не объединенных в отдельные дворы (коммуны и артели), для законности собрания (схода) требуется присутствие в первом случае половины и во втором $\frac{2}{3}$ наличных полноправных землепользователей.

55. Дела, касающиеся установления или изменения порядка землепользования, решаются в общем собрании большинством $\frac{2}{3}$ голосов присутствующих членов; остальные дела решаются простым большинством голосов. Каждый участник собрания (схода) имеет только один голос.

56. При разрешении земельных дел, как общее собрание, так и другие органы земельного общества, руководствуются настоящим Кодексом и другими действующими законами, а также принятым уставом или приговорами общества, или местными обычаями, если последние не противостоят закону.

Примечание. Наблюдение за правильным применением земельным обществом закона возлагается на Волысполком.

57. Каждое постановление общего собрания должно быть записано в протокол (приговор), в котором обозначается: время и место его составления, количество согласных и несогласных с ним участников собрания, число присутствующих и другие существенные по делу обстоятельства. Протокол (приговор) получает силу лишь после подписи его председателем и секретарем собрания, а также большинством присутствующих на собрании землепользователей.

58. Земельное общество несет ответственность перед государством за правильное и целесообразное использование находящихся в его пользовании земельных угодий.

Глава III.

О правах и обязанностях земельных обществ.

59. Каждое земельное общество в праве сохранить или по постановлению большинства полноправных его членов (в порядке ст. ст. 54, 55) избрать любой способ землепользования.

60. Право свободного выбора способа землепользования распространяется и на сельскохозяйственные коллективы, образованные на бывших крестьянских наделных и купчих землях, а также на землях бывших владельческих,

если они были распределены между населением в трудовое пользование на основании постановлений земельных органов или Съездов Советов. На членах таких сельско-хозяйственных коллективов, выходящих из них с землей, остается обязательство возвращения приходящейся на их долю части государственной денежной или материальной ссуды, полученной коллективом.

Примечание. Условия и порядок прекращения сельско-хозяйственных коллективов, образованных на землях, не распределенных ко времени образования коллектива в трудовое пользование между населением (земли совхозов, городских поселений, государственные земли, отведенные различным учреждениям, организациям и предприятиям), определяются особыми правилами.

61. Если землепользователь без уважительных причин оставит землю без хозяйственного использования или сдаст ее в аренду с нарушением закона, то он земельным обществом может быть временно, на срок не более одного севооборота, лишен права пользования этой землей.

Возникающие при этом споры рассматриваются по жалобам заинтересованных землепользователей земельными судебными комиссиями.

62. Землепользователи, ведущие хищническое, истощающее землю хозяйство (в частности умышленно уклоняющиеся, в ожидания земельные переделов, от внесения в землю имеющегося у них удобрения), могут быть, по ходатайству земельного общества или по почину земельных органов, лишены этих земель на срок не более одного севооборота без замены их другими землями в порядке, установленном для рассмотрения земельных споров.

63. Земельные участки и доли членов общества — выморочные, отобранные в случаях, указанных в настоящем Кодексе, и остающиеся после лиц, отказавшихся от земельного надела или лишенных его по суду, поступают в распоряжение земельного общества.

64. Состоящие в земельном обществе угодья общего (не распределенного) пользования: выгоны, перегоны, воды, неудобные земли и т. п. находятся в непосредственном распоряжении общества.

65. Земельное общество может от своего лица через своих уполномоченных приобретать имущество, заключать договоры, искать и отвечать на суде, ходатайствовать в других учреждениях и иметь другие права, предусматриваемые в его уставе.

Примечание. Для осуществления прав, предусмотренных настоящей статьей, земельное общество должно иметь утвержденный установленным порядком устав.

РАЗДЕЛ V.

О трудовом земледельческом хозяйстве (дворе).

Глава I.

О составе двора.

66. Двором признается семейно-трудовое объединение лиц, совместно ведущих сельское хозяйство. Двор может состоять и из одного бессемейного лица (без различия пола).

67. Членами двора считаются как все наличные его участники (включая и малолетних и престарелых), так и ушедшие временно на трудовые заработки и не вышедшие из него законным порядком. Состав двора увеличивается в случае брака и примачества (приема во двор новых членов) и уменьшается при выходе из него членов или их смерти.

Примечание. Лица, входящие в состав двора вследствие брака или примачества, приобретают права на пользование землей и имуществом общего пользования в составе данного двора на общих основаниях и теряют право на пользование землей в составе другого двора.

68. Право на землю, находящуюся в трудовом пользовании двора (хозяйства), а также на постройки и сельско-хозяйственный инвентарь, принадлежит всем членам двора, в полном его составе, независимо от пола и возраста.

69. Представителем двора по его хозяйственным делам признается домохозяйин (мужчина или женщина).

70. В случае нерадивого ведения хозяйства двора, ведущего к его разорению, домохозяйин может быть, постановлением Волисполкома по заявлению членов двора и с заключением Сельсовета, заменен другим лицом из состава того же двора.

71. Если в составе двора останутся одни несовершеннолетние его члены, то Сельсовет назначает к ним опекуна, на основании закона об опеке.

72. Имущество двора не может быть присуждено в уплату за долги отдельных членов двора (в том числе и домохозяйина), сделанные ими для своих личных надобностей.

73. Каждый двор и изменения в его составе регистрируются Сельсоветом в подворных списках, с поименным указанием всех членов двора и его домохозяйина. Жалобы на отказ в регистрации могут быть принесены в 14-ти дневный срок в Волостную Земельную Судебную Комиссию.

Глава II.

О разделах трудовых земледельческих хозяйств (дворов).

74. Раздел трудового земледельческого хозяйства (двора) заключается в распределении между членами двора *независимо от пола и возраста* в отдельное пользование земельных угодий и имущества, находящихся общем пользовании всего двора.

75. Раздел земельных угодий двора допускается лишь в целях и при условии возможности образования отделяющимися членами двора новых земледельческих хозяйств на выделяемых им землях; в иных же случаях может происходить лишь распределение имущества двора.

76. Требовать раздела двора не в праве лица, не достигшие 18-ти летнего возраста, а также лица, не участвовавшие в течение более 2-х севооборотов подряд своим трудом или средствами в ведении общего хозяйства двора.

Примечание. Действие настоящей статьи не распространяется на те случаи, когда неучастие в хозяйстве было вызвано призывом на военную службу, мобилизациями, государственной службой по выборам, вследствие болезни, или пребыванием в учебных заведениях.

77. Раздел земель и имущества производится в натуре, при чем по отношению к имуществу (но не к земле) допускаются зачеты одних предметов за другие, а также выплаты деньгами или продуктами соразмерно причитающимся долям.

78. Разделу подвергается лишь имущество общего пользования и по требованию отдельных членов двора из раздела исключается имущество их личного пользования, относительно которого ими будет доказано, что оно приобретено на их личные средства, а также то имущество, которое признается личной принадлежностью отдельных членов двора по местным обычаям.

79. При каждом разделе дележащиеся представляют в Волисполком для регистрации раздельную запись, в которой должно быть изложено: а) когда и между какими членами двора состоялось соглашение о разделе; б) где и какие земельные участки (по роду их, размеру и местоположению) поступают в разделы, как распределяются они между участниками соглашения; в) какое имущество поступает в раздел и как оно распределяется; г) сроки и порядок исполнения раздела; д) другие не противоречащие закону условия, как по участникам соглашения признают нужным установить; е) подписи участников соглашения.

80. Волисполком может отказать в регистрации раздельной записи лишь в том случае, если условия раздела противоречат закону. Жалоба на отказ в регистрации может быть принесена в 14-дневный срок в Уездную Земельную Судебную Комиссию.

81. В случае недостижения между делящимися соглашения о разделе двора, требования о разделе направляются в Волостные Земельные Судебные Комиссии. В этом случае регистрация раздела производится Волисполкомом лишь после окончательного разрешения дела в земельных комиссиях и по вступлении их решений в законную силу.

82. Если совместно с разделом земель двора требуется и раздел имущества, то споры по таким разделам полностью подведомственны Земельным Судебным Комиссиям; споры же о разделе одного имущества без земли разрешаются Народным Судом.

83. При рассмотрении споров о разделах земли трудовых хозяйств, Волостные Земельные Судебные Комиссии прежде всего выясняют возможность устройства членов хозяйства, желающих выделиться, на неиспользуемых землях, имеющихся в распоряжении земельного общества и местных земорганов, и лишь при установлении невозможности такого устройства может производиться раздел земельных угодий хозяйства.

84. Образующийся посредством раздела новый двор имеет право требовать от земельного общества отвода ему из свободного запаса земель участка для возведения жилых и хозяйственных построек, если ему не произведено достаточного выдела из усадебного участка прежнего двора.

85. При разделах земель в обществах с общинным порядком землепользования, земельные доли делящихся членов двора определяются соразмерно разверсточным единицам, во всех остальных случаях согласно существующему обычаю, поскольку он не противоречит закону. При этом во всех случаях раздела члены двора мужского и женского пола имеют равные права.

Примечание. Губисполкомам предоставляется право издавать для однообразного руководства Земельным Судебным Комиссиям по представлениям Губземотделов и с утверждения Наркомзема соответствующие правила для разделов дворов применительно к местным условиям.

Глава III.

О мерах против измельчания хозяйств (дворов).

86. В целях предупреждения таких разделов, которые разрушают сложившиеся хозяйства, раздробляя их на слишком мелкие части или чрезмерно их ослабляя, Губисполкомам по представлениям Губземотделов, утвержденных Наркомземом, предоставляется право издавать обязательные постановления об ограничении измельчания хозяйств при разделах, причем самые нормы недробности предварительно устанавливаются Наркомземом.

87. Установленные нормы недробности являются обязательными для всех хуторских и отрубных хозяйств, раздел коих на части меньше установленных норм воспрещается, для хозяйств же, состоящих в земельных обществах с общинным и участково-чересполосным порядком землепользования, недробность может быть устанавливаема, как всем обществом, так и отдельными дворами, в добровольном порядке, с соблюдением условий, указанных в предыдущих статьях.

88. Добровольное об'явление хозяйств недробными производится для целого общества по постановлению о том $\frac{2}{3}$ полноправных членов общества, с обязательным установлением наименьшего срока недробности (не менее одного севооборота, а при его отсутствии не менее трех лет); для отдельных же дворов при согласии всех его полноправных членов состоявшееся соглашение вступает в силу после его регистрации в установленном порядке Волисполкомом. В обществах с общинным порядком землепользования соглашение о недробности

ности хозяйств не препятствует обществу производить переделы земель и при этом изменять размеры земельных наделов недробимых хозяйств (дворов).

89. При выходе из хозяйства, объявленного недробимым, выходящий из хозяйства член имеет право требовать выплаты деньгами или натурой за причитающуюся ему долю имущества (но не земли). В случае отсутствия соглашения, размер выплат определяется земельными Судебными Комиссиями, но не может превышать одной трети стоимости общего хозяйственного обзаведения двора; при этом по требованию оставшегося двора денежные и продовольственные выплаты могут быть рассрочены на срок не свыше пяти лет, без начисления каких либо процентов за рассрочку.

90. Разделы хозяйств, не зарегистрированные установленным порядком в Волисполкоме, не имеют законной силы; в этих случаях дворы, разделившие свои земли и имущества, продолжают считаться едиными, как при землеустройстве и пределах земель, так и при взыскании всех сборов, налогов и повинностей, падающих на хозяйства.

РАЗДЕЛ VI.

О порядках трудового землепользования.

Глава I.

Общие положения.

91. Способ землепользования в земельном обществе может быть:

- а) общинный (с уравнительными переделами земли между дворами);
- б) участковый (с неизменным размером права двора на землю в виде чересполосных, отрубных или хуторских участков) и
- в) товарищеский (с совместным пользованием землей членами общества, составляющими сельско-хозяйственную коммуну, артель или товарищество по общественной обработке земли).

Примечание. Для различных угодий земельным обществом могут быть установлены различные порядки пользования (смешанные формы землепользования), но основным считается тот порядок, который устанавливается для главных хозяйственных угодий.

92. При переходе земельного общества от одного порядка землепользования к другому, несогласные на такой переход члены общества могут оставаться при прежнем порядке, выделив свои земли к одному месту по правилам о выделах земли.

Глава II.

Об общинном порядке землепользования.

93. При общинном порядке землепользования за каждым состоящим в обществе двором признается право на долю земли из надела общества, которая может быть изменяема в целях уравнительного распределения земли между членами общества.

94. Уравнительное распределение земли в обществах с общинным порядком землепользования производится посредством общих земельных переделов или скидки и накидки земельных наделов по отдельным дворам.

Примечание. Скидки и накидки земельных наделов при несогласии на то хозяйств, которых они касаются, могут производиться не чаще чем один раз в течение севооборотного срока и при том не иначе, как перед началом севооборота.

95. Общие правила уравнительного распределения земли в согласии с законом излагаются обществом в его земельном уставе (приговоре), в котором должно быть определено:

- а) какие из состоящих в обществе угодий (пахотные, сенокосные и пр.) могут переделываться;
- б) по каким единицам (на едока, рабочую силу и пр.) определяются доли из разных угодий и в каком виде (по площади земли, по урожаю и т. п.);
- в) через какие сроки производятся переделы, и
- г) как используются угодья, оставляемые в общем пользовании.

96. Разверсточные единицы по губерниям или отдельным районам, применительно к местным условиям и системам хозяйства, могут быть установлены Губисполкомами по представлениям Губземотделов и с утверждения Наркомзема. Впредь же до издания таких постановлений разверсточная единица при уравнительном распределении земель устанавливается самим земельным обществом, но издание Губисполкомом обязательного постановления о разверсточных единицах не обязывает общество производить досрочный передел или поравнение земли, если они были произведены ранее, на основании единиц установленных самим обществом.

Глава III.

Об участковом порядке землепользования.

97. При участковом порядке землепользования за каждым состоящим в обществе двором признается право на пользование землей в неизменном размере в виде участков: а) чересполосных, б) отрубных или в) хуторских.

98. При участково-чересполосном землепользовании полосы однородных угодий одного и того же землепользователя располагаются в различных местах земельного надела общества, чередуясь с полосами других землепользователей.

99. При отрубном землепользовании весь надел землепользователя или однородные угодья (напр., пашня) находятся в одних местах с оставлением дворового места в общем поселении.

100. При хуторском землепользовании дворовое место землепользователя находится в составе участка, сведенного к одному месту из основных угодий.

101. Участковый порядок землепользования признается существующим в тех обществах, где он был установлен для главных угодий актами поземельного устройства либо приговорами самого общества и впоследствии не подвергался законным изменениям.

102. При установлении участкового порядка землепользования вновь размеры землепользования каждого двора определяются на общих для всех основаниях постановлениями (приговорами) земельного общества; в тех же обществах, где участковый порядок землепользования уже существует, размеры участка каждого двора определяются по бесспорному фактическому трудовому пользованию, а в случае споров — Земельными Судебными Комиссиями по надлежащим актам и другим доказательствам (свидетельскими показаниями и пр.).

103. Местоположение и границы земельных участков отдельных дворов при участково чересполосном порядке землепользования могут быть изменены при проведении мер государственного или внутринадельного землеустройства или в случае изъятия земли для государственных надобностей. Помимо этого земельное общество, по постановлению большинства полноправных членов, может изменять местоположение и границы земельных участков отдельных дворов в целях улучшения землепользования (перехода на широкие полосы, многопольные севообороты и пр.). Местоположение же и границы хуторских и отрубных участков, на которых ведется улучшенное хозяйство, могут быть изменены без согласия на то их землепользователей только в порядке землеустройства и в случаях особой необходимости государственного значения. Условия признания хозяйств улучшенными устанавливаются Наркомземом применительно к местным особенностям.

Глава IV.

О товарищеском порядке землепользования.

104. При товарищеском порядке землепользования за каждым состоящим в обществе землепользователем признается право на совместное участие в пользовании общим земельным наделом товарищества без отвода отдельным членам товарищества участков в главных угодиях.

105. Земельные общества с товарищеским порядком землепользования образуются в целях наиболее выгодного использования труда своих членов и ведения сельско-хозяйственного производства на основании добровольного соглашения входящих в них землепользователей посредством соединения всех или некоторых ранее состоявших в их пользовании угодий в общее землепользование, либо посредством общего отвода товариществу земли.

106. В земельном обществе с товарищеским порядком землепользования земельные доли, причитающиеся каждому члену общества, могут быть или установлены (артели или товарищества с общественной обработкой земли), или оставлены без определения (сельско-хозяйственные коммуны).

107. В артелях и товариществах с общественной обработкой земли доли членов артели или товариществ в хозяйственных угодиях могут быть установлены или в постоянном размере или на началах последующего уравнильного перераспределения.

108. Для образования товарищества должны быть составлены: 1) учредительный приговор (договор), 2) устав и 3) акт об отводе земли. При образовании товариществ временного характера акт об отводе земли и устав не обязательны.

109. В учредительном приговоре (договоре) обозначаются: а) наименование и задачи товарищества, б) число и наименование землепользователей, входящих в товарищества (артели или коммуны), в) количество земли, соединяемой или отводимой для товарищеского землепользования, и г) размер доли каждого землепользователя в хозяйственных угодиях, если такие устанавливаются.

110. В уставе земельного общества с товарищеским порядком землепользования, кроме его названия и местонахождения, должны быть определены: а) условия приема в товарищество новых членов и выхода из него наличных участников, б) порядок приобретения и использования инвентаря, в) степень общности труда, средств производства и др. имущества членов товарищества, г) порядок общей обработки земли и правила участия членов товарищества в хозяйственных работах, д) общие правила распределения продуктов, получаемых с угодий общей обработки, е) способ образования общих средств (капиталов), ж) порядок прекращения товарищества и другие не противоречащие закону условия и правила, какие члены товарищества признают необходимым установить.

Примечание. На Наркомзем возлагается обязанность выработки и издания нормальных учредительных приговоров и уставов товариществ разного рода.

111. Выходящий из товарищества член его имеет право потребовать возмещения за вложенный труд и за оставляемую товариществу долю в общем имуществе (инвентаре, запасах и пр.). Вместе с тем товарищество может потребовать с выходящего члена возмещения убытков, притекающих вследствие такого выхода. Все связанные с этим споры разрешаются Земельными Судебными Комиссиями.

Примечание. В случае выхода члена из товарищества до сбора урожая он имеет право на соответственно уменьшенную долю из урожая.

112. В случае дозволенного законом перехода товарищества к общинному или участковому порядку землепользования либо прекращения товарищества, земельная доля каждого члена товарищества в товарищеских угодьях определяется согласно устава товарищества, а при отсутствии указания на этот предмет в уставе—на основании постановления общего собрания членов товарищества.

Примечание. При ликвидации сельско-хозяйственных коллективов, хозяйство которых велось на земле, состоящей в непосредственном распоряжении государства,—земля поступает в распоряжение Земорганов.

Глава V.

Об общественной обработке земли.

113. В каждом земельном обществе независимо от существующего в нем порядка землепользования, по постановлению большинства полноправных его членов (в порядке ст. ст. 54 и 55), может быть введена на всей площади его земель или на их части общественная обработка земли путем совместного приложения труда и общего использования средств и орудий производства при запашке, засеве земель, уборке урожая и т. п.

114. Условия и порядок перехода к общественной обработке земли и ее производства определяются уставами (приговорами) ее участников, зарегистрированными в Волисполкоме.

115. Согласно на совместную обработку земли меньшинству членов общества, при несогласии большинства на переход к общественной обработке, по его требованию, общество обязано выделить соответствующий участок в одном месте по общим правилам о выделах земель и с соблюдением взаимных удобств землепользования.

116. Земли, состоящие в общественной обработке, сохраняются за соответствующими землепользователями при переделах, а также не подлежат уменьшению хотя бы они и превышали количество земли, приходящейся на их долю по разверсточным единицам.

РАЗДЕЛ VII.

О переделах земли.

117. Каждый передел земли производится по особому приговору земельного общества, постановляемому простым большинством голосов его членов, с указанием в приговоре: а) переделываемых угодий, б) рода разверсточных единиц (едоки, рабочие силы и пр.), в) количества единиц, причитающихся на каждый двор, г) сроков, на который производится передел, и д) порядка пользования запасными земельными участками, если таковые остаются при переделе.

Примечание. В обществах, состоящих из землепользователей, ведущих хуторские и обособленные отрубные хозяйства, переделы земель для улучшения землепользования могут производиться лишь по постановлению большинства не менее трех четвертей членов общества и с соблюдением правил об изъятии от переделов улучшенных хозяйств.

118. Распределение земли по переделу производится соответственно разверсточным единицам между всеми состоящими в обществе дворами на одинаковых основаниях.

119. Участки земли, находящиеся под хозяйственными или иными строениями и огородами, а также и участки, занятые садами, виноградниками и другими особенно ценными насаждениями, переделам в натуре не подлежат, но площадь их *принимается* в расчет при определении отводимого отдельным дворам количества прочих угодий.

120. Участки, на которых их пользователями произведено коренное улучшение и в частности искусственное орошение или осушение, при переделах сохраняются за прежними их пользователями; в случае же невозможности или нецелесообразности такого сохранения, они могут быть переданы другим лицам, которые обязаны возместить прежним пользователям стоимость неиспользованных или особых затрат.

121. При переделах земли не должны допускаться передвижки, отрезки и разделы обособленных от общественной земли и улучшенных трудовых хозяйств.

122. Приговоры общества о переделах приводятся в исполнение по регистрации их Волсполкомами. В регистрации приговора о переделе может быть отказано в случае несоблюдения установленных для переделов правил или нарушения прав отдельных членов общества с указанием допущенных в приговоре неправильностей, которые общество должно устранить или же отказаться от передела.

123. Пахатные угодья могут быть переделываемы не ранее истечения того времени, какое потребно для трехкратного проведения принятого в обществе севооборота.

124. Досрочный передел угодий может быть допущен в случае перехода общества к улучшенным формам землепользования и хозяйства (от мелкополосицы к широким полосам, от трехполья к многопольному севообороту и т. п.), а также для распределения земли в случаях принудительного изъятия части угодий, выделов земли из общества, либо проведения землеустройства.

125. В промежутках между переделами скидка и накидка наделов производится в каждом отдельном случае (применительно к прим. ст. 94) по приговорам общества с указанием дворов и лиц, с которых снимаются или которым даются наделы, основанной размера скидки и накидки.

126. Приговоры общества о скидке и накидке наделов приводятся в исполнение, если на них недовольными членами общества не принесено жалоб в четырнадцатидневный срок в Земельные Судебные Комиссии; в случае принесения жалоб, приговор приводится в исполнение только по его рассмотрении в порядке разрешения земельных споров.

РАЗДЕЛ VIII.

Об усадебных и луговых землях.

127. Каждый двор имеет право на наделение из усадебной оседлости селения усадебным участком.

128. Правила о переделах земель в разверсточных единицах на усадебные участки трудовых землепользователей не распространяются, и эти участки без согласия их пользователей уравнительным переделам, отрезкам и передвижкам не подлежат.

129. Размеры усадебных участков в селениях определяются обществом по постановлению большинства его полноправных членов и должны быть одинаковы для всех дворов. При этом излишки и недостатки земли в усадебных участках дворов по сравнению с установленной нормой уравниваются в других угодьях, с принятием во внимание также качества земли.

130. Обществу предоставляется право расширять усадебную оседлость селения за счет других угодий для производства прирезок земли к маломерным усадьбам и отвода новых усадебных участков.

131. Хозяйства (дворы), выходящие в порядке землеустройства на хуторские участки или выселки, могут сохранить за собой право пользования своими прежними усадебными участками в селении на срок не более трех лет, после чего эти участки переходят к тем землепользователям (обществу или отдельным дворам), в состав земель которых они включены.

132. Распределение луговых угодий, находящихся в пользовании земельных обществ, производится на тех же основаниях и по таким же разверсточным единицам, как и распределение пахотных земель, при чем установление разных разверсточных единиц в одном и том же обществе для переделов пашни и лугов (например, передел пашни по едокам, а лугов по числу голов скота) не допускается.

Примечание. В исключительных случаях по особым местным условиям Губисполкомы по представлению Губземотделов имеют право устанавливать особые сроки и условия для переделов луговых угодий.

133. Участки луговых угодий, на которых их пользователями, земельными обществами и отдельными дворами, произведены коренные улучшения (осушение и другие мелiorации), сохраняются за названными пользователями, а в случае частичных изъятий при уравнильных переделах либо землеустройстве пользователи получают возмещение за неиспользованные ими затраты с тех, в чье пользование поступает участок.

134. Изменение границ луговых угодий, находящихся в пользовании земельных обществ, а также отдельных дворов, ведущих обособленное от общества луговое хозяйство на отрубных или хуторских участках, может производиться не иначе, как в порядке землеустройства.

135. Губисполкомам предоставляется право издавать по представлениям Губземотделов обязательные постановления и подробные правила о мерах поощрения и понуждения к массовому улучшению луговых угодий.

РАЗДЕЛ IX.

О выделах земли.

136. При общинном и участково-чересполосном порядке землепользования каждый двор имеет право отдельно или совместно с другими дворами, во всякое время, с согласия общества отказаться от существующего порядка землепользования и выйти с землею к одному месту.

137. При полных переделах и разверстанях земель в обществе любое число хозяйств, а также и отдельные дворы имеют право выходить из общества без его на то согласия и требовать выдела земли к одним местам в таком размере, какой им причитается по производящемуся переделу, с принятием при этом во внимание также качества земли по сравнительной оценке, при чем на выделенных землях могут быть устанавливаемы любые формы землепользования.

138. В тех случаях, когда не происходит полных переделов или разверстаний земли в обществе, выход из общества с землей без его на то согласия допускается, если этого требует не менее одной пятой части состоящих в обществе хозяйств (дворов) и не менее 50-ти хозяйств в обществе, имеющем свыше 250 хозяйств. Но на пустопорожние и естественно обособленные участки допускаются без согласия общества выделы любого числа хозяйств (дворов) и во всякое время, если такими выделами не вызывается общий передел земли в обществе.

Примечание. Членам Комитетов Незаможных Селян с утверждения общего собрания Комитета предоставляется право выхода вне зависимости от количества их по отношению к общему числу граждан села, при условии перехода к товарищескому способу землепользования.

139. При каждом выделе обществом предварительно устанавливается разверсточная единица (по едокам, рабочим силам или смешанная), и количество земли для выделяющихся из общества рассчитывается по числу приходящихся на их долю разверсточных единиц.

При этом разверсточная единица должна быть одна и та же по всем переделываемым угодьям (пахотным, луговым и прочим) и одинакова, как для выходящих из общества, так и для остающихся в нем.

140. Все выделы земель должны производиться с соблюдением наибольших обоюдных удобств землепользования для остающихся в обществе и выходящих из него с землею, т. е. с устранением взаимной чересполосицы, вклинивания земель, дальнотемелья, неправильности границ, недостатков обеспечения всдою и дорогами и с соблюдением всех прочих требований землеустройства.

141. После перехода земельного общества от одного способа землепользования к другому с производством выделов в порядке предыдущих статей дальнейшие выделы, требующие досрочных общих переделов земли, допускаются лишь с согласия общества.

142. При всяких выделах земель из общества или производстве общих переделов соблюдается нижеследующий порядок: а) все вопросы обсуждаются предварительно на общем собрании (сходе) членов данного земельного общества; б) при отсутствии споров и жалоб постановление общества проводится в жизнь после регистрации его в уездном земельном отделе, который обязан такие дела рассматривать не позднее двухнедельного срока со дня их поступления; в) в случаях возникновения земельных споров, недовольная сторона имеет право обжаловать постановление общества в порядке, установленном для рассмотрения земельных споров, и только после окончательного рассмотрения и разрешения дела производится соответствующая регистрация этого постановления.

РАЗДЕЛ X.

Об укреплении и устройстве земель трудового пользования.

143. Со дня издания основного закона о трудовом землепользовании за волостями, селениями и другими с.-х. объединениями признается закрепленным и постоянное трудовое пользование все то количество земли, которое ныне находится в их фактическом трудовом пользовании и было законно предоставлено им постановлениями земельных органов или Съездов Советов (волостных, уездных и губернских) из земель, предназначенных к распределению в трудовое пользование.

144. С того же времени дальнейшее поравнение земель между волостями и селениями в обязательном порядке прекращается и землеустройство впредь производится для создания населению наибольших удобств в землепользовании путем устранения чересполосицы, дальнотемелья и проч.

145. В районах, где не имеется заутанности поземельных отношений между селениями и другими сельско хозяйственными объединениями, земельные органы производят в порядке государственной записи землепользования (земельной регистрации) по особым на то правилам лишь оформление существующего пользования землей, с установлением размеров и границ и выдачей населению соответствующих документов.

ЧАСТЬ II.

О городских землях.

РАЗДЕЛ I.

О городских землях.

146. С изданием настоящего Кодекса все земли внутри действующей городской черты признаются городскими землями. Кроме того, в пользование городов закрепляются указанные ниже, находящиеся в волостях земли. Расширение территории города посредством установления новой городской черты за счет волостных земель производится на основаниях, указанных в ст. 148.

147. Городской чертой, действующей в момент введения сего Кодекса, считается наружная граница земель, как застроенных, так и незастроенных,

состоящих в заведывании Городского Совета к 1-му августа 1922 года, а также примыкающие к городской границе бывшие городские земли, если они не находятся в фактическом пользовании крестьянского населения или рабочих организаций.

Примечание 1. Определение действующей городской черты на местности или на плане, на всем ее протяжении или отдельной ее части, исполняется в случае надобности в общем порядке землеустроительного производства, как по заявлению Городского Совета, так и окрестного населения.

Примечание 2. Работы по определению указанной в настоящем параграфе городской черты должны производиться в первоочередном порядке.

148. В случае, если окажется необходимость, в интересах расширения города, изменить существующую городскую черту и установить новую, то вопрос об этом возбуждается Горсоветом либо Наркомвнуделом. Дело об установлении новой городской черты производится в общем порядке землеустроительных правил.

В случае недостижения соглашения дело переходит на окончательное разрешение Президиума ВУЦИК. Утвержденный проект новой городской черты приводится в исполнение Земорганами.

149. Земельные распоряжки внутри городской черты определяются особыми узаконениями. Действия Земорганов на эти земли не распространяются.

Примечание. Указанные в настоящей статье узаконения и правила издаются Президиумом ВУЦИК по представлению Наркомвнудела и Наркомзема.

150. Все земли за пределами действующей городской черты, в чем бы пользовании они ни находились, входят в территорию волостей, состоят в общем ведении Земорганов и подчиняются соответствующим постановлениям Кодекса законов о земле, при чем земли, фактически обслуживающие городские коммунальные предприятия (водопроводы, поля орошения, совхозы и т. д.) закрепляются за этими предприятиями.

151. Земли за пределами городской черты, состоящие в пользовании учреждений и предприятий, не входящие в состав коммунального управления и им законно предоставленные, закрепляются за этими учреждениями и предприятиями, земли же, состоящие в сельск.-хоз. пользовании городских жителей и им законно предоставленные, остаются в их пользовании на основании общих узаконений о трудовом землепользовании, при чем в отношении землепользования указанные жители объединяются в земельные общества.

152. В целях предупреждения неправильной застройки земель, могущих со временем войти в черту города, Городским Советам предоставляется право, независимо от установления новой городской черты, составлять планы и правила застройки земель, находящихся за городской чертой.

Со дня утверждения их в установленном порядке и пред'явления населению воспрещается возведение новых построек, нарушающих эти планы и правила, за исключением временных и легких, а также их расширение; возведенные или расширенные строения подлежат сносу за счет лиц, произведших эти строительные работы.

Примечание. Все возникающие при применении настоящей статьи споры рассматриваются земельными судебными комиссиями в порядке рассмотрения земельных споров.

153. В случае, если земли, прилегающие к городской черте, станут застраиваться, либо будут заняты коммунальными учреждениями и предприятиями, то городская черта перемещается в общем порядке землеустроительного производства для включения в нее этих земель. К землеустроительному произ-

водству в указанных в настоящем законе случаях привлекаются в качестве сторон: представители Городского Совета и Волостного Исполкома, заинтересованные учреждения, организации, предприятия и земельные общества.

154. Постановления настоящего раздела распространяются также и на все поселения, признаваемые в установленном порядке поселениями городского типа.

155. Органам Наркомвнудела и Наркомзема поручается в ближайшее время озаботиться отводом нужного количества земель городам со значительным сосредоточением промышленного пролетариата. Список таких городов устанавливается Совнаркомом по совместному представлению названных Наркоматов.

156. Наркомзему и Наркомвнуделу предоставляется право по взаимному соглашению издавать по применению настоящего закона правила и инструкции.

ЧАСТЬ III.

О государственных земельных имуществах.

РАЗДЕЛ I.

Общие положения.

157. В состав государственных земельных имущества входят все те земли, которые остаются в едином государственном земельном фонде после предоставления из него земель в непосредственное пользование трудовых землепользователей и их объединений, а также городов и поселений городского типа.

158. В состав государственных земельных имущества не входят земли, находящиеся под лесами, горными разработками, железными дорогами, крепостями и подобными им военными сооружениями и проч. Все эти земли находятся в управлении соответствующих ведомств на основании особых о том правил. По миновании надобности в означенных землях для специальных целей, они поступают в состав государственных земельных имущества.

Примечание. Отвод земель специального назначения и перечисление их в состав государственных земельных имущества совершается по общим правилам землеустроительного производства.

159. Государственные земельные имущества разделяются на:

- а) Советские хозяйства (Совхозы);
- б) доходные статьи, допускающие использование находящихся в их составе земельных участков и хозяйственного обзаведения, и в) участки общегосударственного земельного запаса, не получившие, в установленном порядке, прямого назначения, т. е. не предоставленные в чье либо постоянное либо срочное пользование.

160. Государственные земельные имущества состоят в общем заведывании и распоряжении Наркомзема и его органов и используются ими либо в порядке непосредственного ведения хозяйства, либо путем предоставления их в пользование на особых основаниях государственным и общественным организациям, учреждениям и предприятиям, а также отдельным лицам.

Примечание. Порядок, условия и сроки предоставления государственных земельных имущества в пользование государственных учреждений, предприятий, организаций и отдельных лиц определяются особыми правилами, утверждаемыми Советом Народных Комиссаров по представлению Наркомзема.

161. По мере предоставления государственных земельных имущества в постоянное пользование трудовых земледельцев и их объединений (в порядке наделения безземельных и малоземельных граждан, переселения и расселения)

они исключаются из состава государственных земельных имуществ и перечисляются в состав земель трудового пользования. Все споры, возникающие при использовании государственных земельных имуществ по договорам, разрешаются в установленном для того порядке.

162. Государственные земельные имущества, предоставленные в чье либо пользование для определенных надобностей или на известный срок, возвращаются в соответствующий земельный разряд (применительно к ст. 158-й), по миновании надобности, для которой они были предоставлены, или по истечении срока предоставления.

РАЗДЕЛ II.

О Советских хозяйствах (Совхозах).

163. Советские хозяйства (Совхозы) представляют собою оборудованные с.-х. предприятия, имеющие своим назначением служить научно-технической основой для развития сельского хозяйства и его обобществления. Для осуществления этих целей они в ближайшее время ведут работы по поднятию и улучшению с.-х. производства в них, постановке опытно-показательных мероприятий и производству агрикультурных ценностей (улучшенные породы скота, сортовые семена и т. п.), а также по воздействию на с.-х. производство окружающего населения или обслуживанию специальных задач (учебных и культурно-просветительных заведений, курортов и проч.).

164. С изданием настоящего Кодекса, все Советские хозяйства, за исключением указанных в ст. 150-й, находятся в ведении Наркомзема и его местных органов.

Примечание. Взаимоотношения между Земорганами и другими учреждениями и организациями, имеющими в своем пользовании Совхозы (в том числе и учреждения Земорганов), определяются особыми правилами, издаваемыми Советом Народных Комиссаров по представлениям Наркомзема.

165. Земорганы обязаны наблюдать за тем, чтобы Совхозы, как находящиеся в их пользовании, так и переданные в пользование по договорам, в своей производственной и агрикультурной работе входили в тесное общение с местным земледельческим населением. В этих целях с ними должна быть связана организация агрикультурных мероприятий (племенных, семенных рассадников, случных и прокатных пунктов, ремонтных с.-х. мастерских и т. п.).

166. Все без исключения Совхозы существуют на основании специального договора с Земорганами, в котором обязательно должны быть предусмотрены, в зависимости от местных условий, те агрикультурные мероприятия, какие они обязаны провести в течение обусловленного срока. Помимо этого, в договоре должно быть предусмотрено, что хищническая эксплуатация земельных угодий или инвентаря и построек влечет за собою расторжение договора.

Примечание 1. Все учреждения и организации, состоящие пользователями Совхозов до издания настоящего Кодекса и не оформившие своего пользования договорами, обязаны не позднее трехмесячного срока войти в Земорганы об оформлении этого пользования договорами; в противном случае они теряют право на пользование ими.

Примечание 2. Из действия настоящей статьи исключаются Совхозы, указанные в ст. 150-й.

167. Организация новых Советских хозяйств на землях государственного земельного фонда производится только распоряжением Народного Комиссариата Земледелия или им непосредственно, или по представлению его местных органов, или с его разрешения и под его наблюдением другими государственными и общественными учреждениями и предприятиями.

ЧАСТЬ IV.

О землеустройстве и переселении.

РАЗДЕЛ I.

О землеустройстве.

Глава I.

Общие положения.

168. Землеустройство имеет задачей упорядочение существующих землепользований и образование новых, соответственно правам на землю и требованиям хозяйственно-технической целесообразности.

Примечание. Разработка и издание хозяйственно-технических правил землеустройства возлагается на Народный Комиссариат Земледелия.

169. В порядке настоящих постановлений производятся следующие землеустроительные действия:

а) отвод земель, предоставляемых в пользование государственным организациям, учреждениям и предприятиям, городам и населением городского типа и объединениям трудовых земледельцев, а также на особых условиях (аренды, концессии и пр.) иным учреждениям, обществам и лицам;

б) образование земельных фондов специального назначения (переселенческого, лугового, концессионного, государственных заповедников и др.) и перечисление угодий из одного фонда в другой;

в) изъятие земель для государственных и общественных надобностей;

г) установление городской черты;

д) раздел земель, состоящих в пользовании земельных обществ на части в связи с образованием новых земельных обществ;

е) разверстание всех или некоторых угодий земельного общества на хуторские либо отрубные участки;

ж) раздел земель обособленных трудовых хозяйств (дворов);

з) устранение или уменьшение чересполосицы отдельных землепользований, вклинивания и вкрапливания их, дальнотельности, неправильности очертания границ и др. недостатков землепользования;

и) проложение и перемещение или упразднение дорог, предоставление водопоев и перемещение землепользований в связи с производством коренных улучшений земельных угодий (мелиорации);

к) распланирование сельских мест поселения;

л) установление и изменение границ волостей.

170. Землеустроительные действия выполняются под общим наблюдением, руководством и контролем Народного Комиссариата Земледелия, местными землеустроительными учреждениями через уполномочиваемых на то землемеров-землеустроителей.

171. В случаях:

а) образования и изменения состава земельных фондов специального назначения,

б) признания землеустроительными учреждениями необходимости немедленно устранить в том или ином районе недостатки землепользования, особо вредные по их влиянию на хозяйство или обостряющие поземельные отношения, и

в) производства обмена одних земель на другие при отводе земель для нужд промышленности; требующиеся для этого землеустроительные действия

производятся по почину землеустроительных учреждений; во всех прочих случаях названные действия производятся лишь по ходатайствам о том заинтересованных сторон.

172. Участникам землеустройства отводится то количество земли, на которое они имеют право по настоящему Кодексу. При этом вместо бывших в их пользовании земель им могут отводиться другие земли из угодий того же рода с принятием во внимание качества земель по их сравнительной расценке; замена же угодий, бывших в пользовании, угодьями другого рода (напр.: лесной вырубке или неудобной земли вместо пашни) допускается без согласия на то землепользователей лишь в тех случаях, если иначе невозможно произвести правильное землеустройство.

Примечание. Возникающие при применении настоящей статьи споры рассматриваются земельными судебными комиссиями в общем порядке землеустройства.

173. Размеры земель, отводимых участникам землеустройства, определяются по следующим основаниям:

а) при отводах земель государственным организациям, учреждениям и предприятиям, а также для городов и поселений городского типа—соразмерно доказанной ими землеустроительным учреждениям действительной потребности в земле и возможности в ближайшее время фактически использовать ее по назначению;

б) при устройстве земель существующих земельных обществ и обособленных улучшенных хозяйств (дворов)—по количеству земель, закономерно им предоставленных в трудовое пользование;

в) при разверстаньях, разделах и выделах земель в земельных обществах—по числу разверсточных единиц, приходящихся на долю участников землеустройства;

г) при распределении и отводе земель свободного земельного фонда для надобности переселения и расселения—по особо установленным для этого нормам, а при их отсутствии—по фактической возможности трудового освоения земель теми, кому они предоставляются;

д) при предоставлении земель учреждениям, обществам и лицам на особых основаниях (аренды, концессии и пр.)—по условиям соответствующих договоров или указанным относящихся к этим случаям специальных распоряжений.

174. Если земля, которую требуется устроить, связана с другими землями (чересполосица, дальнотемелье и пр.), то все эти земли включаются в одну общую дачу разверстанья и землеустройство по ним производится одновременно и совместно. При этом количество земель, отводимой участникам землеустройства, также определяется по основаниям, указанным в предыдущей статье.

175. Землеустроительные действия производятся при участии заинтересованных сторон или их представителей (уполномоченных земельных обществ, представителей учреждений, организаций или предприятий и т. п.). В случае отказа сторон от личного участия в них, либо от избрания представителей, для присутствования при землеустройстве приглашаются на общих основаниях сторонние (понятые) люди. Однако, и при наличии сторон или их представителей землеустроители имеют право по своему усмотрению привлекать сторонних (понятых) людей для достоверного свидетельства о всем происходящем при землеустройстве.

176. При установлении и изменении границ волостей, в качестве сторон привлекаются, кроме пограничных землепользователей, представители заинтересованных Волысполкомов, а если устанавливаемая или изменяемая граница волости является и границей уезда либо губернии, то и представители подлежащих Уездных и Губернских Исполкомов.

177. Участники землеустройства лично или в лице их представителей извещаются о явке для участия в землеустроительных действиях настолько заблаговременно, чтобы они по местным условиям имели возможность прибыть в назначенное время в указанное место. В уважительных случаях просрочки, опоздавшим предоставляется право просить о новом производстве землеустроительных действий, выполненных в их отсутствие, при чем такое производство может быть допущено лишь в том случае, если будет доказано, что неявка в срок произошла по причинам, независящим от опоздавшего (тяжелая болезнь, стихийные бедствия и т. п.).

Г л а в а II.

Об оплате расходов по землеустройству.

178. За исполнение землеустроительных действий взыскивается землеустроительными учреждениями особая плата со сторон, в интересах которых эти действия производятся. В случаях производства в обязательном порядке действий по образованию земельных фондов специального назначения (переселенческого, концессионного и др.), расходы по землеустройству относятся на государственные средства.

Примечание 1. Порядок оплаты работ по внутриселенному землеустройству объединений незаможного селянства определяется специальными постановлениями, издаваемыми Совнаркомом и ВУЦИК.

Примечание 2. Размер и порядок взыскания, хранения и расходования сумм, поступающих в уплату за исполнение землеустроительных действий, устанавливается особыми правилами.

179. Участники землеустройства обязаны сверх платы за исполнение землеустроительных действий предоставлять землеустроителям натурой или оплачивать:

а) удобные для жилья и занятий помещения с отоплением, освещением и необходимой обстановкой;

б) материалы для работ и устройства межевых знаков;

в) подводы для переездов, а также перевоза инструментов и материалов для работ по землеустройству;

г) рабочих пеших и конных с необходимыми орудиями.

Эти повинности распределяются между участниками землеустройства соразмерно площадям устраиваемых для них земель и сообразно роду производимых действий. В случае выполнения землеустройства по почину землеустроительных учреждений для принудительного устранения особо вредных недостатков землепользования, расходы по землеустройству, при отказе сторон в их добровольной оплате, могут быть производимы авансом из государственных средств и подлежат затем взысканию со сторон в административном порядке по указанной выше соразмерности.

Г л а в а III.

О порядке производства дел по землеустройству.

180. Дела по землеустройству производятся в следующей постепенности:

1) возбуждение землеустроительного дела; 2) подготовка землеустроительного дела, составление землеустроительного проекта и предъявление его участникам землеустройства; 3) утверждение проекта землеустройства и приведение его в исполнение с установлением на месте пограничных межевых знаков; 4) составление и выдача сторонам землеустроительных документов.

181. Производства землеустроительных действий, исполняемых по почину заинтересованных сторон, возбуждаются по их письменным о том ходатайствам перед землеустроительными учреждениями; землеустроительные же действия,

производящиеся по почину самих землеустроительных учреждений, открываются по их особым о том постановлениям.

182. Заявления о производстве землеустроительных действий по землям трудового пользования, а также землям организаций, учреждений и предприятий, имеющих уездное значение, подаются в уездные землеустроительные учреждения. Ходатайства же об устройстве землепользований губернского или обще-государственного значения возбуждаются перед губерскими или центральными землеустроительными учреждениями по принадлежности.

183. Землеустроительные учреждения отказывают в производстве землеустройства, если стороны ходатайствуют об исполнении землеустроительных действий, противоречащих требованиям закона или ими признаваемых по хозяйственно-производственным соображениям нецелесообразными. Жалоба на отказ может быть в 2-х недельный срок принесена в следующую инстанцию.

184. Сторона, возбуждавшая ходатайство о производстве землеустроительных действий, имеет право просить о прекращении дела во всяком его положении, с оплатою при этом расходов по действиям, произведенным до прекращения дела. Однако, дело должно продолжаться исполнением, если ходатайство о его прекращении будет заявлено стороною уже после утверждения проекта землеустройства или если на-таком продолжении дела будет настаивать кто-либо из прочих участников землеустройства. При этом отказавшаяся сторона также обязана участвовать в расходах по землеустройству на общих основаниях, если по ее землям будет произведено землеустройство совместно с устройством земель прочих сторон.

185. Подготовка землеустроительного дела состоит в установлении состава земель, подлежащих устройству (дача разверстания), в хозяйственно-техническом обследовании землеустраиваемой местности, определении земельных прав, выяснении землеустроительных пожеланий участникам землеустройства и в составлении предварительного проекта наиболее правильного и целесообразного устройства означенной местности.

В итоге подготовки дела землемер-землеустроитель изготавляет доклад (с необходимыми пояснительными чертежами), пред'являет его участникам землеустройства и затем со всеми их заявлениями и жалобами, если таковые окажутся, представляет доклад в соответствующее землеустроительное учреждение.

Примечание. Для участия в подготовке дела привлекаются, в случае надобности, агрономы, гидротехники и др. специалисты.

186. По рассмотрении представленного землемером-землеустроителем доклада по подготовке дела и по разрешении споров и жалоб, землеустроительное учреждение постановляет о назначении дела к дальнейшему исполнению либо о возвращении его для дополнительной подготовки, с указанием в этих случаях необходимых дополнений, или же в случае выяснившегося несоответствия дела задачам землеустройства направляет дело к прекращению.

187. Составление проекта землеустройства заключается в подробном и точном указании мест отвода земель участникам землеустройства, с соблюдением их прав и законных интересов, а также требований хозяйственно-технических правил землеустройства, и с изображением отвода земель на проектном плане землеустройства. Проектируемые границы земель обозначаются на месте временными знаками, а при отсутствии споров и жалоб укрепляются постоянными межевыми знаками.

188. Составленный проект землеустройства пред'является сторонами на плане и в натуре с составлением особого протокола. При этом землемер-землеустроитель обязан всемерно стремиться к согласованию пожеланий сторон, не в ущерб, однако, требованиям землеустройства, вносим в проект, в случаях необходимости, целесообразные изменения и исправления.

189. Споры, заявления и жалобы сторон, остающиеся неустраненными, вносятся в протокол пред'явления проекта землеустройства и все производство

по делу представляется землемером-землеустроителем, с его заключением и с проектами разрешения споров, в землеустроительное учреждение, не позднее недельного срока по предъявлению проекта.

190. Землеустроительное учреждение рассматривает производство по делу и заявленные сторонами, в связи с предъявлением проекта, споры и жалобы, постановляя либо об утверждении составленного проекта землеустройства в неизменном или исправленном виде к исполнению, либо о пересоставлении проекта, с указанием в этом случае требующихся в нем изменений.

191. Исполнение проекта землеустройства состоит в укреплении проектируемых на местности границ землепользования постоянными межевыми знаками, с государственным гербом У.С.С.Р. на них.

Примечание 1. В случаях отсутствия споров и жалоб сторон границы устраиваемых земель укрепляются постоянными межевыми знаками непосредственно при составлении проектов землеустройства.

Примечание 2. Правило о наложении межевых знаков при землеустройстве издаются Народным Комиссариатом Земледелия.

192. Правильно исполненный проект землеустройства окончательно утверждается землеустроительным учреждением. При этом в постановлении об окончательном утверждении исполненного проекта землеустройства должно быть обозначено с соответствующими ссылками на проектный план:

а) когда, в какой местности, по какому распоряжению и какие именно произведены землеустроительные действия;

б) какие земли (по их роду, количеству, местоположению и границам), кому и для какой надобности отводятся;

в) когда, в каком порядке и с соблюдением каких условий сторонами надлежит приступить к пользованию землями в новых границах, установленных при землеустройстве;

г) какие особые условия повинности и полномочия устанавливаются для землепользователей в связи с пользованием землями, предоставленными им по утвержденному проекту землеустройства;

д) как распределяются расходы по оплате землеустройства между его участниками;

е) кому, от кого и какие именно причитаются вознаграждения за затраты и улучшения, внесенные в отводимую при землеустройстве землю и оставшиеся неиспользованными прежними землепользователями.

193. По окончательном утверждении проектов землеустройства землеустроительными учреждениями составляются и, после государственной записи образованных землепользований (земельной регистрации), выдаются участникам землеустройства надлежаще удостоверенные документы. В названных документах должны быть означены границы, местоположение, пространство и состав землепользований, а также показаны их названия, наименования землепользователей, время исполнения землеустройства и его основание, условия землепользования и прочие существенные сведения, содержащиеся в постановлении об утверждении проекта землеустройства. Подлинные землеустроительные планы, акты и делопроизводства хранятся при землеустроительных учреждениях.

194. Всякого рода планы и другие акты землеустройства, составленные помимо землеустроительных учреждений или надлежаще ими не удостоверенные, признаются недействительными и не могут служить доказательствами незаконности происходящего по ним землепользования.

РАЗДЕЛ II.

О государственной записи землепользований.

Земельная регистрация.

195. Государственная запись землепользований (земельная регистрация) имеет задачей в интересах общегосударственного управления землями, а также

для надобностей различных отраслей народного хозяйства и для ограждения прав и интересов землепользователей собирать и хранить в систематическом и наглядном виде, верные и своевременные сведения о правовом и хозяйственном положении всех землепользований. В указанных целях в земельную регистрацию включаются следующие сведения о каждом земельном участке:

а) о местоположении и названии земельного участка, о количестве земли в нем всей вообще и по отдельным угодьям, о важнейших постройках и хозяйственных обзаведениях,

б) о наименовании землепользователей и обоснованиях, по которым землепользователям предоставлены участки,

в) сведения об особых полномочиях и повинностях, связанных с использованием участка, и

г) другие сведения, включение которых в регистрацию будет предусмотрено последующими распоряжениями.

196. Государственная земельная регистрация разделяется на основную, заключающуюся в первоначальном заполнении карт и реестров, и текущую, имеющую целью своевременное занесение в актах регистрации тех изменений, в правовом, хозяйственном и природном состоянии земельных участков, которые происходят с течением времени.

197. Земельная регистрация ведется по каждой волости отдельно, причем составляются следующие акты:

а) общая волостная карта землепользований;

б) карта отдельных селений;

в) общий волостной реестр (список) землепользователей;

г) реестры усадебных участков всех селений волости;

д) реестр земельных обществ волости.

198. Регистрации подлежат в пределах волости все без исключения отдельные земельные участки, при чем земля, состоящая в общем пользовании, регистрируется как один участок без деления между отдельными землепользователями.

199. Обязательной отметке в актах регистрации по каждому землепользованию подлежат:

а) постановления землеустроительных учреждений о производстве землеустройства и об утверждении землеустроительных проектов;

б) прекращение права на землю, предоставленную в трудовое пользование;

в) изменение в составе земель, находящихся в пользовании земельного общества, вступление в общество новых дворов со стороны и выход дворов из общества; уставы земельных обществ и изменения этих уставов; приговоры земельных обществ об избрании и изменении способов землепользования, об общих переделах, скидке и накидке нацелов;

г) раздел трудовых земледельческих хозяйств (дворов), смена домохозяев, договоры о трудовой аренде земель;

д) возникновение споров о землях и окончательные решения по ним земельных судебных комиссий;

е) установление и возобновление границ, и

ж) иные акты, обязательная регистрация которых будет установлена последующими распоряжениями.

200. Производство земельной регистрации возлагается на Наркомзем и его местные органы.

201. Органы земельной регистрации несут законную ответственность за правильность сведений, содержащихся в актах регистрации и выданных из них выписей, причем эти сведения должны приниматься всеми учреждениями и частными лицами за достоверные до тех пор, пока противное не будет доказано в порядке рассмотрения земельных споров.

202. При органах земельной регистрации в центре и на местах образуются земельные архивы, в которые, по требованиям названных органов, передаются из всех учреждений на хранение ранее оконченные земельные дела, акты в планы, равно как и все новые дела землеустроительных учреждений по мере их окончания. При этом подлинные дела, акты и планы из земельных архивов выдаются только по требованиям землеустроительных и судебных учреждений и должны быть возвращаемы в архивы тотчас же по миновании надобности.

Должностные лица, потерявшие или утратившие земельные документы, отвечают в уголовном порядке и материально в размере стоимости восстановления документов.

203. При производстве регистрации все землепользователи и учреждения обязаны представлять все имеющиеся у них документы на землепользование, а также сообщать все требующиеся для регистрации сведения. Неисполнившие этих обязанностей землепользователи подвергаются штрафу и уплате тех издержек регистрационного органа, которые произойдут вследствие их неисправности.

204. Все свои постановления и решения по земельным делам, по вступлении их в законную силу, землеустроительные учреждения (в том числе и земельные судебные комиссии) обязаны препровождать не позднее 2-х недельного срока регистрационным органам для записи в акты регистрации и выдачи затем, заинтересованным лицам. Эта выдача производится только органами, регистрации немедленно по их получении из землеустроительных учреждений.

205. Регистрация землепользований, не устроенных в порядке землеустройства, соединяется с определением их размера, состава и границ и с укреплением последних, в случае надобности, межевыми знаками, для чего на места командированы землемеры-землеустроители. При этом положения границы определяются землемером-землеустроителем с вызовом сторон по бесспорному фактическому пользованию, а при его отсутствии—по соглашению смежных землепользователей, в спорных же случаях—на основании документов. В том же порядке производится возобновление пограничных межевых знаков, в случае их нарушения или утраты.

Примечание. При невозможности определить спорную границу землепользования между смежными земельными обществами по отсутствию или недостатку доказательств, спорная площадь земли разделяется между означенными обществами, соразмерно количеству едоков в них и земельному обеспечению.

206. За производство земельной регистрации, а также за выдачу по ней справок, сведений и выписей, с заинтересованных сторон взимается плата по особу установленной таксе.

РАЗДЕЛ III.

О порядке рассмотрения земельных споров.

207. Для разрешения споров по земельным делам учреждаются земельные судебные комиссии: волостные, уездные и губерньские, при чем дела в земельных комиссиях рассматриваются в порядке состязательного процесса.

208. Ведению судебных земельных комиссий подлежат все спорные дела, возникающие при землеустройстве, а также все споры о правах на землепользование, как то: групповое или индивидуальное землепользование, выделы земли из общества, общие и частные переделы земли, полное или частичное лишение пользователей находящейся в их пользовании земли в установленных законом случаях, изменение размеров, границ, местоположения и состава землепользования (землеустройство, мелиорация, дорожное строительство, отчуждение для

государственных и общественных надобностей и т. д.), семейные разделы в части, касающейся раздела земли, и другие споры по землепользованию.

209. Никакие местные органы Республики, кроме указанных в настоящем положении, не имеют права принимать к своему производству земельные споры и вмешиваться в их рассмотрение, приостанавливать исполнение, изменять или отменять вынесенные ими постановления.

210. Волостные земельные судебные комиссии состоят при волостных исполнительных комитетах и образуются в составе председателя из числа членов волостного исполнительного комитета по его назначению и двух членов одного — избранного на волостном съезде советов, а другого — делегируемого волостным комитетом незаможных селян. Для замещения отсутствующих членов избираются и делегируются таким же порядком два кандидата к ним. Все члены волостных земельных судебных комиссий и кандидаты к ним утверждаются уездными исполнительными комитетами.

211. Уездные и губернские земельные судебные комиссии состоят при уездных и губернских земельных органах и образуются в составе председателя — представителя уездного и губернского исполкома и трех членов: зав. п/отд. землеустройства, представителя комитетов незаможных селян и народного судьи.

212. Председатели уездных и губернских комиссий и их заместители избираются уездными и губернскими исполнительными комитетами, а остальные члены и кандидаты утверждаются ими по представлению соответствующих органов.

213. Все члены земельных судебных комиссий при отпращивании ими судейских обязанностей пользуются правами народных судей. Выборные члены земельных судебных комиссий избираются на один год.

214. Ведению волостных земельных судебных комиссий подлежат в пределах волостей: а) споры, возникающие при междуселенном и внутриселенном землеустройстве и б) споры о правах на земли в пределах волости отдельных лиц или дворов, а также земельных обществ.

215. Ведению уездных земельных судебных комиссий подлежат: а) в качестве первой инстанции — споры, возникающие при междуволостном землеустройстве, а также при землеустройстве совхозов, колхозов, предприятий и учреждений, и споры о праве на землю, в коих хотя бы одной из сторон являются государственные и общественные учреждения, и б) в качестве второй инстанции — дела, подведомственные волостной земельной судебной комиссии, если на ее решение последовала жалоба.

216. Ведению губернской земельной судебной комиссии подлежат дела: а) в качестве первой инстанции — между учреждениями и предприятиями губернского и государственного значения и окрестным населением, возникающие при землеустройстве, и б) в порядке кассации — дела, подведомственные уездной земельной судебной комиссии.

217. Порядок рассмотрения дел в земельных судебных комиссиях, отвод их членов, представительство сторон, вызов свидетелей и сведующих лиц, их вознаграждение, последствия их неявки и проч. определяется соответствующими правилами, установленными для рассмотрения дел в народных судах.

218. Жалобы на решения земельных судебных комиссий приносятся через земельную судебную комиссию, постановившую обжалуемое решение не позднее двухнедельного срока со дня объявления решения в окончательной форме. Жалобы вместе с делом представляются комиссией, постановившей решение, в высшую инстанцию не позднее двухнедельного срока после ее подачи. Жалобы на медлительность и на непринятие заявления подаются в следующую инстанцию непосредственно.

219. Решения земельных судебных комиссий не приводятся в исполнение впредь до истечения срока на их обжалование по существу или в порядке

кассационном. Принесение таких жалоб приостанавливает решение до окончательного решения дела.

220. Заявления о восстановлении срока, в случае пропуска такового по уважительной причине, рассматриваются той же земельной судебной комиссией, на решение которой приносится жалоба. Обжалование отказа в принятии заявления о восстановлении срока производится в порядке обжалования решения земельных судебных комиссий.

221. Высший контроль по спорным земельным делам и рассмотрение кассационных жалоб на решения губернских земельных судебных комиссий производятся Народным Комиссариатом Земледелия совместно с Народными Комиссариатами Юстиции и Внутренних Дел (по Центральному Отделу Комитетов Незаможных Селян при НКВД) в Особой Коллегии Высшего Контроля по земельным спорам. Состав Коллегии утверждается Президиумом Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета: председатель и один член—по представлению Наркомзема, а остальные два по представлению Нарком'юста и Наркомвнудел.

222. Наркомзему, по соглашению с Нарком'юстом, предоставляется право издавать в руководство земельным судебным комиссиям правила по применению настоящего раздела.

РАЗДЕЛ IV.

О переселении.

223. Переселение и ходячество (для предварительного осмотра и выбора земель) являются делом свободным и добровольным, и лишь в исключительных случаях Губисполкомам по представлениям Губземотделов, утвержденным Наркомземом, предоставляется право объявлять принудительное переселение, которое, однако, может быть осуществлено лишь в том случае, когда на расходы по переселению и земельно-хозяйственному устройству переселенцев будут отпущены общегосударственные либо местные средства.

224. Переселением в пределах Украинской Советской Социалистической Республики ведает Наркомзем УССР, по представлениям которого переселение в те или иные местности открывается и прекращается постановлениями ВУЦИК.

225. В порядке общего заведывания переселением в соответствии с предыдущей статьей, на Наркомзем УССР возлагается руководство и контроль о переселенческом делу, разработка планов переселения, образование и подготовка земельного фонда для переселения, организация выхода, передвижения и водворения переселенцев, а также принятие мер по финансированию переселения и издание подробных правил об его условиях и порядке.

226. На основании особых узаконений, как ныне действующих, так и имеющих впредь быть изданными, переселенцам и расселенцам, поскольку переселение и расселение производятся с соответствующего разрешения и в установленном для сего порядке, предоставляются льготы в виде полного или частичного освобождения их от исполнения общегосударственных и местных повинностей (воинской, продналоговой, трудгужевой и пр.) в течение первых лет устройства на новых местах, а также и другие льготы для оказания им помощи при водворении на новых местах.

227. Расселение земледельческого населения в пределах обжитых местностей, выход на хутора или поселки в целях приближения земледельцев к обрабатываемым ими землям производится в порядке землеустройства, преду-

считывается землеустроительными проектами и относится на средства земледельцев и их объединений, заинтересованных в расселении.

Примечание. Порядок и условия воспособления переселенцам и расселенцам со стороны обществ, из которых они выселяются, определяются особыми правилами, издаваемыми Наркомземом по согласовании с подлежащими ведомствами.

г. Харьков, 29 ноября 1922 года.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь „ВУЦИК“ *А. Иванов*.

ОГЛАВЛЕНИЕ.

Земельный Кодекс У. С. С. Р.

	Статьи	Стр.
Основные положения	1—8	945
ЧАСТЬ I. О трудовом землепользовании	9—145	946
Раздел I. О праве на землю трудового пользования	9—26	946
Раздел II. О трудовой аренде земли	27—37	948
Раздел III. О вспомогательном народном труде в трудовых зем- ледельческих хозяйствах	38—41	949
Раздел IV. О земельном обществе (Общество землепользователей)	42—65	949
Глава 1. О составе земельного общества	42—50	949
Глава 2. Об органах управления земельных обществ.	51—58	950
Глава 3. О правах и обязанностях земельных обществ	59—65	951
Раздел V. О трудовом земледельческом хозяйстве (дворе)	66—90	952
Глава 1. О составе двора	66—73	952
Глава 2. О разделах трудовых земледельческих хозяйств (дворов)	74—85	953
Глава 3. О мерах против измелчания хозяйств (дворов)	86—90	954
Раздел VI. О порядках трудового землепользования	91—116	955
Глава 1. Общие положения	91—92	955
Глава 2. Об общинном порядке землепользования	93—96	955
Глава 3. Об участковом порядке землепользования	97—103	956
Глава 4. О товарищеском порядке землепользования.	104—112	957
Глава 5. Об общественной обработке земли	113—116	958
Раздел VII. О переделах земли	117—126	958
Раздел VIII. Об усадебных и луговых землях	127—135	959
Раздел IX. О выделах земли	136—142	960
Раздел X. Об укреплении и устройстве земель трудов. пользования	143—145	961
ЧАСТЬ II. О городских землях	146—156	961
Раздел I. О городских землях	146—156	961
ЧАСТЬ III. О государственных земельных имуществах	157—167	963
Раздел I. Общие положения	157—162	963
Раздел II. О советских хозяйствах (Совхозах)	163—167	964
ЧАСТЬ IV. О землеустройстве и переселении	168—227	965
Раздел I. О землеустройстве	168—194	965
Глава 1. Общие положения	168—177	965
Глава 2. Об оплате расходов по землеустройству	178—179	967
Глава 3. О порядке производства дел по землеустройству.	180—194	967
Раздел II. О государственной записи землепользований	195—206	969
Раздел III. О порядке рассмотрения земельных споров	207—222	971
Раздел IV. О переселении	223—227	973

1-е ИЗДАНИЕ русское (официальное).

Собрание Указаний и Распоряжений

3932. Рабоче-Крестьянского Правительства Украины.

30 декабря 1922 г.

№ 52

Отдел первый

СОДЕРЖАНИЕ

(2 декабря 1922 г.).

Ст. 751. О введении в действие Кодекса законов о труде (постановление).

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета

751. О введении в действие Кодекса законов о труде. *гійого?*

На основании постановления ВЦИК от 9-го ноября 1922 года „О введении в действие Кодекса законов о труде“ („Известия“ ВЦИК, № 254/1693 от 10/XI-1922); Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. Ввести в действие на территории Украины Кодекс законов о труде 1922 года—с 15 ноября 1922 года. *рефер? да!*

2. С момента введения его в действие Кодекс законов о труде 1918 года теряет свою силу. Точно также считаются отмененными все указания и распоряжения по труду, поскольку они противоречат правилам Кодекса законов о труде 1922 года.

Уполномоченному Народного Комиссариата Труда поручается к 1 января 1923 года представить на утверждение Совета Народных Комиссаров перечень указаний по труду, сохраняющих силу при введении в действие настоящего Кодекса законов о труде.

3. Порядок применения и проведения в жизнь всех постановлений вводимого Кодекса законов о труде определяется постановлениями и инструкциями Совнаркома и Уполнаркомтруда.

4. Изменение или дополнение сего Кодекса допускается только по постановлениям Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

5. Нарушение правил, установленных настоящим Кодексом, а также указаний и распоряжений по труду, изданных СНК и Уполи. НКТ на основании ст. 3 настоящего постановления, карается, согласно ст. ст. 132, 133 и др. Уголовного Кодекса (С. У. 1922 г., № 36, ст. 553).

г. Харьков, 2 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

КОДЕКС ЗАКОНОВ О ТРУДЕ 1922 г.

I. Общая часть.

1. Постановления Кодекса законов о труде распространяются на всех лиц, работающих по найму, в том числе и на дому (квартирников), и обязательны для всех предприятий, учреждений и хозяйств (государственных, не включая военных, общественных и частных, в том числе и раздающих работу на дом), а также для всех лиц, применяющих наемный труд за вознаграждение.

Примечание. Совету Народных Комиссаров поручается издать особое постановление, устанавливающее изъятия по применению настоящего Кодекса в отношении лиц, работающих на дому.

2. Пределы распространения настоящего Кодекса на отношения, возникающие при привлечении в порядке трудовой повинности (ст. 11), устанавливаются Советом Народных Комиссаров и, по его уполномочию, Уполнаркомтрудом.

3. Совету Народных Комиссаров предоставляется право распространять действие настоящего Кодекса, в отдельных частях его, на некоторые категории военнослужащих, не находящихся на действительной военной службе.

4. Все договоры и соглашения о труде, ухудшающие условия труда сравнительно с постановлениями настоящего Кодекса, недействительны.

II. О порядке найма и предоставления рабочей силы.

5. Предоставление гражданам УССР работы в порядке добровольного найма, за изъятиями, указанными в ст. 9, совершается через органы Уполнаркомтруда.

6. Лица, ищущие работы, регистрируются в местном органе Уполнаркомтруда в качестве безработных.

7. Наем рабочей силы всеми без исключения предприятиями, учреждениями и хозяйствами (государственными, общественными и частными), а равно отдельными нанимателями, производится через подлежащие органы Уполнаркомтруда в следующем порядке:

а) спрос на рабочую силу направляется от имени администрации предприятия, учреждения или отдельных нанимателей в соответствующий орган УпНКТ;

б) в случае наличия на регистрации в органе УпНКТ лиц, удовлетворяющих условиям заявленных требований, таковые направляются на работу в порядке, устанавливаемом УпНКТ по соглашению с Южбюро ВЦСПС;

в) о приеме лиц, посланных органами УпНКТ на работу, или об отказе от приема наниматели извещают органы УпНКТ, согласно правил, установленных последним.

8. Наниматель несет ответственность: а) за неправильность сообщаемых им сведений об условиях предлагаемой работы, б) за несоблюдение принятых им на себя обязанностей по найму и в) за незаконный отказ от приема направленной ему рабочей силы.

9. Трудящиеся могут приглашаться на работу помимо органов УпНКТ, с обязательной последующей регистрацией в последних, в следующих случаях: а) в случаях, требующих политического доверия или специальных знаний, связанных с личностью приглашаемого, и б) в случаях, когда рабочая сила не может быть предоставлена органами УпНКТ в трехдневный со дня поступления требования срок.

10. Администрация государственных, общественных и частных учреждений и предприятий сообщает в органы УпНКТ периодические сведения о движении рабочей силы по формам и в сроки, устанавливаемые Уполнаркомтрудом.

III. О порядке привлечения к трудовой повинности граждан УССР.

11. В исключительных случаях (борьба со стихийными бедствиями, недостаток в рабочей силе для выполнения важнейших государственных заданий) все граждане УССР, за изъятиями, указанными в ст. 12—14, могут привлекаться к труду в порядке трудовой повинности, согласно специальных постановлений Совета Народных Комиссаров или органов, уполномоченных на то Советом Народных Комиссаров.

12. Привлечению к трудовой повинности вовсе не подлежат: а) лица, не достигшие 18 лет, б) мужчины старше 45 лет и женщины — старше 40 лет.

13. От привлечения к трудовой повинности освобождаются: а) лица, веледствие болезни или увечья временно утратившие трудоспособность, на срок, необходимый для ее восстановления, б) беременные женщины на период времени за 8 недель до родов и роженицы в течение 8 недель после родов, в) женщины, кормящие грудью, г) инвалиды труда и войны, д) женщины, имеющие детей до 8-летнего возраста, при отсутствии лица, ухаживающего за ними.

14. Дополнительные изъятия и льготы, в зависимости от состояния здоровья, семейного положения, характера работ и бытовых условий, по отдельным видам трудовой повинности устанавливаются Советом Народных Комиссаров и Уполнаркомтрудом.

IV. О коллективных договорах.

15. Коллективный договор есть соглашение, заключаемое профессиональным союзом (ст. 152 и 153), как представителем рабочих и служащих, с одной стороны, и нанимателем, с другой, которое устанавливает условия труда и найма для отдельных предприятий, учреждений и хозяйств или группы таковых (ст. 17) и определяет содержание будущих личных (трудовых) договоров найма (ст. 27 и 28).

16. Условия коллективного договора распространяются на всех лиц, работающих в данном предприятии или учреждении, независимо от того, состоят ли они членами профессионального союза, заключившего договор, или нет.

Примечание. Действие коллективного договора не распространяется на лиц административного персонала, пользующихся правом приема и увольнения.

17. Коллективные договоры могут быть генеральными (распространяющимися в пределах Республики на целую отрасль производства, отрасль народного хозяйства или управления) и локальными (местными). При наличии генеральных коллективных договоров заключение локальных допускается лишь в случаях и порядке, специально оговоренных генеральными договорами.

18. Предельный срок, на который могут быть заключаемы коллективные договоры, устанавливается УпНКТ по соглашению с Южбюро ВЦСПС.

19. Недействительны статьи коллективных договоров, ухудшающие условия труда сравнительно с условиями, устанавливаемыми настоящим Кодексом и прочими действующими законоположениями и постановлениями о труде.

20. Профессиональные союзы не несут имущественной ответственности по коллективным договорам.

21. Коллективные договоры совершаются в письменной форме и подлежат обязательной регистрации в органе Уполнаркомтруда, причем последнему предоставляется право отменять коллективный договор в части, ухудшающей положение рабочих и служащих по сравнению с действующим законодательством о труде (ст. 19). Порядок регистрации коллективных договоров устанавливается Уполнаркомтрудом.

Примечание. Отмена органами УпНКТ отдельных постановлений коллективного договора не приостанавливает регистрации договора в остальной его части, если обе стороны изъявят на то свое согласие.

22. Зарегистрированный коллективный договор вступает в силу со дня подписания его сторонами или в сроки, указанные в самом договоре.

23. В случае реорганизации учреждения или предприятия или перехода такового к новому владельцу, зарегистрированный коллективный договор остается в силе в течение всего срока его действия.

Примечание. В этих случаях сторонам предоставляется право заявить о своем желании пересмотреть коллективный договор, предупреждая об этом противную сторону за две недели, что не лишает договор силы до момента нового соглашения.

24. Договоры, возобновленные на новый срок, хотя бы и на прежних условиях, а также все изменения и дополнения, вносимые в договор по соглашению сторон, подлежат регистрации на общих основаниях (ст. 21).

25. Споры, возникающие между нанимателем и нанявшимися на почве незарегистрированных по каким-либо причинам договоров, разрешаются не на основании этих договоров, а на основании действующего законодательства.

26. Ближайшим органом надзора за исполнением коллективных договоров являются Расценочно-Конфликтные Комиссии (ст. 172).

У. О трудовом договоре.

27. Трудовой договор есть соглашение двух или более лиц, по которому одна сторона (нанимающийся) предоставляет свою рабочую силу другой стороне (нанимателю) за вознаграждение.

Трудовой договор заключается как при отсутствии коллективного договора, так и при наличии такового.

28. Условия трудового договора определяются соглашением сторон. Недействительны условия трудового договора, ухудшающие положение трудящегося сравнительно с условиями, установленными законами о труде, условиями коллективного договора и правилами внутреннего распорядка, распространяющимися на данное предприятие или учреждение (ст. 4, 15, 19 и 52—55), а также условия, клонящиеся к ограничению политических и общегражданских прав трудящегося.

29. Заключение трудового договора должно обязательно сопровождаться выдачей расчетной книжки всем рабочим и служащим (кроме лиц, принадлежащих к администрации) во всех предприятиях, учреждениях и хозяйствах, независимо от числа работающих в них. Выдача расчетной книжки необязательна, если трудовой договор заключается на срок менее одной недели.

Примечание 1. При заключении трудового договора с артелью, кроме общей всей артели книжки, расчетная книжка выдается каждому члену артели.

Примечание 2. Порядок выдачи расчетной книжки и ее содержание определяются специальными законоположениями.

30. Трудовые договоры могут заключаться как с отдельными лицами, так и с группами их (артеля и пр.).

31. Несовершеннолетние в отношении трудового договора приравниваются в правах к совершеннолетним. Родители и опекуны, а также учреждения и должностные лица, на которых возложен надзор за соблюдением законов об охране труда, имеют право требовать досрочного расторжения договора, когда продолжение его угрожает здоровью несовершеннолетнего или вообще клонится к ущербу для него.

32. Когда по трудовому договору производится работа не для лица, непосредственно заключившего договор, а для обслуживаемого им предприятия или

хозяйства, или когда производство, в котором работает нанявшийся, составляет часть или отделение другого предприятия,—ответственность по трудовому договору возлагается на предприятие, учреждение или лицо, для которого работа производится.

По трудовым договорам, заключенным подрядчиком в связи с принятым им на себя подрядом, ответственность несет подрядчик.

Примечание. Взаимные претензии предприятий, учреждений или лиц и подрядчиков разрешаются в общем судебном порядке.

33. При заключении договора с артелью для нанимателя возникают по отношению к каждому лицу, входящему в состав артели и выполняющему у нанимателя обусловленную работу, те же обязанности и права, как если бы он заключил договор с ним лично.

34. Трудовые договоры заключаются: а) на определенный срок не свыше одного года; б) на срок неопределенный; в) на время выполнения какой-либо работы.

35. Нанявшийся не имеет права без согласия нанимателя поручать исполнение требуемой от него работы другому лицу. Артель, нанявшаяся по трудовому договору, может, если противное в нем не обусловлено, сама распределять работу между своими членами и заменять одних членов другими.

36. Наниматель не может требовать от нанявшегося работы, не относящейся к тому роду деятельности, для которой последний нанят, а также работы, сопряженной с явной опасностью для жизни или не соответствующей законам о труде.

Если в предприятии временно нет работы, для которой приглашен трудящийся, нанимателю предоставляется право перевести его на другую, соответствующую его квалификации работу. При отказе трудящегося от выполнения таковой, наниматель имеет право уволить его с выдачей выходного пособия, согласно ст. 89.

В исключительных случаях, когда это необходимо для предотвращения угрожающей опасности, нанявшемуся может быть поручена работа другого рода, хотя бы и не соответствующая его квалификации.

В вышеуказанных случаях заработная плата не может быть уменьшена, причем, если временная работа оплачивается выше, чем та, на которую приглашен нанявшийся, то оплата производится по высшей ставке (ст. 64).

37. Перевод нанявшегося из одного предприятия в другое или перемещение из одной местности в другую, хотя бы и вместе с предприятием или учреждением, может последовать лишь с согласия рабочего или служащего; при отсутствии такового трудовой договор может быть расторгнут каждой из сторон, причем нанявшемуся в обоих случаях выплачивается выходное пособие, согласно ст. 89.

38. При длительном характере работ окончательному принятию на работу может предшествовать испытание в течение не более 6 дней для рабочего, а для служащих в течение не более двух недель—для неквалифицированных и менее ответственных видов труда и не более месяца—для ответственных работ.

39. В зависимости от результатов испытания, производится либо окончательное принятие трудящегося на работу, либо отчисление его с уплатою вознаграждения за время испытания по тарифной ставке того разряда, к которому он был отнесен при приеме его на испытание.

40. О результатах испытания (о принятии или отчислении) наниматель немедленно извещает подлежащие органы УпНКТ (ст. 7). До истечения срока предварительного испытания трудящийся считается безработным и за ним сохраняется установленная в органах УпНКТ очередь.

41. Если наниматель или заведующий предприятием (администрация) взял у нанявшегося удостоверение личности, то обязан возвратить его по первому требованию нанявшегося.

42. Наниматель обязан выдать нанявшемуся, по его просьбе, удостоверение о том, сколько времени и в какой должности нанявшийся у него работал. Помещение в удостоверении каких-либо условных знаков воспрещается.

Сообщение нанимателям друг другу тайных сведений, направленных на установление условий, на которых могут быть приняты рабочие, воспрещается.

43. Наложение на нанявшегося каких-либо денежных взысканий властью нанимателя или администрации предприятия воспрещается, за исключением случаев, предусмотренных специальными узаконениями или правилами внутреннего распорядка.

44. Трудовой договор прекращается: а) соглашением сторон, б) истечением срока, в) окончанием условленной работы, г) по заявлению стороны в порядке ст. 46 и 47. Переход учреждения, предприятия или хозяйства от одного ведомства или владельца к другому не прекращает действия трудового договора.

45. Если по истечении срока договора трудовое отношение продолжается и ни одна из сторон не требует его прекращения, договор признается продолженным на прежних условиях на срок неопределенный.

46. Когда договор заключен на неопределенный срок, нанявшийся может требовать его расторжения во всякое время, но обязан предупредить нанимателя: при недельном расчете не менее, чем за один день, а при двухнедельном или месячном расчете—не менее, чем за семь дней.

47. Трудовой договор, заключенный на срок неопределенный, а равно срочный договор до истечения его срока, может быть расторгнут по требованию нанимателя, кроме предусмотренных ст. ст. 36 и 37, лишь в следующих случаях:

а) в случае полной или частичной ликвидации предприятия, учреждения или хозяйства, а равно в случае сокращения работ в них;

б) вследствие приостановки работ на срок более одного месяца по причинам производственного характера;

в) в случае обнаружившейся непригодности нанявшегося к работе;

г) в случае систематического неисполнения нанявшимся, без уважительных причин, обязанностей, возлагаемых на него договором или правилами внутреннего распорядка;

д) вследствие совершения нанявшимся уголовно-наказуемого деяния, непосредственно связанного с его работой и установленного вступившим в силу приговором суда, а также в случае пребывания нанявшегося под стражей более двух месяцев;

е) в случае неявки на работу более трех дней сряду или в общей сложности более шести дней в месяц без уважительных причин;

ж) в случае непосещения работы, вследствие временной утраты нанявшимся трудоспособности, по истечении двух месяцев со дня утраты таковой, а в случае временной утраты трудоспособности после беременности и родов—по истечении двух месяцев сверх установленного ст. 92-й 4-месячного срока.

Примечание 1. Расторжение договора в случаях, указанных в п.п. „в“ и „г“, может последовать не иначе, как по решению Расценочно-Конфликтной Комиссии.

Примечание 2. При расторжении договора с трудящимся, состоящим членом фабзавкома или иного соответствующего органа, соблюдается правило, установленное ст. 160 сего Кодекса.

Примечание 3. При расторжении договора нанимателем в случаях, предусмотренных п.п. „а“, „б“ и „в“, наниматель обязан предупредить нанявшегося об увольнении за две недели; компенсация в этих случаях выдается на общих основаниях (ст. 88).

48. Заключенный на срок трудовой договор может быть до истечения такового расторгнут нанявшимся по следующим основаниям:

а) вследствие неполучения им в срок условленного вознаграждения;

б) вследствие нарушения принятых нанимателем на себя по договору обязанностей или законов о труде;

в) вследствие грубого обращения с нанявшимся со стороны нанимателя, представителей администрации или членов их семей;

- г) во всех других случаях, специально предусмотренных законом;
 д) вследствие изменения в худшую сторону санитарно-гигиенических условий работы.

Примечание. По протесту нанимателя наличие обстоятельств, указанных в п.п. „а“, „б“, „в“ сей статьи, устанавливается местной Расценочно-Конфликтной Комиссией, а при отсутствии таковой—в конфликтном порядке.

49. Всякий трудовой договор может быть расторгнут также по требованию профсоюза. В случае несогласия предпринимателя с требованием союза, последнее может быть обжаловано в конфликтном порядке.

VI. О правилах внутреннего распорядка.

50. Правила внутреннего распорядка устанавливаются в целях регулирования труда в предприятиях, учреждениях и хозяйствах с числом занятых лиц не менее пяти. Такие правила обязательны для нанявшегося лишь в том случае, если они изданы в установленном порядке (ст. 52—55) и доведены до сведения всех работающих.

51. Правила внутреннего распорядка должны содержать в себе ясные, точные и, по возможности, исчерпывающие указания на общие и специальные обязанности трудящихся и администрации и на пределы и порядок ответственности за нарушение их.

52. Правила внутреннего распорядка не могут противоречить законам и постановлениям о труде, а равно действующему в данном предприятии или учреждении коллективному договору.

53. Примерные правила внутреннего распорядка издаются Уполнаркомтрудом по соглашению с Южбюро ВЦСПС в УСНХ.

Примечание. Впредь до выработки в том или ином предприятии или учреждении правил внутреннего распорядка и надлежащего (ст. 54) утверждения таковых, примерные правила, изданные в порядке ст. 53 являются для этих предприятий и учреждений обязательными.

54. Правила внутреннего распорядка для отдельных государственных, общественных и частных учреждений и предприятий вырабатываются по соглашению между администрацией предприятия и местными отделениями соответствующих профсоюзов и утверждаются инспектором труда; постановления последнего могут быть обжалованы в местный Отдел Труда, постановление коего является окончательным.

55. Для отдельных отраслей промышленности и народного хозяйства, для центральных учреждений или предприятий, для групп предприятий, непосредственно связанных между собой, и для особо важных для государства предприятий и учреждений правила внутреннего распорядка могут вырабатываться непосредственно в центре, по соглашению между Уполн. или Южбюро ЦК соответствующего союза и администрацией и утверждаться Уполнаркомтрудом. В развитие таковых правил могут издаваться для отдельных учреждений и предприятий, входящих в эти группы, дополнительные правила внутреннего распорядка, согласно правил, изложенных в ст. 53 с примечанием и 54 сего Кодекса.

VII. О нормах выработки.

56. Нормы выработки устанавливаются по соглашению между администрацией предприятия или учреждения и союзом или соответствующим союзным органом (ст. 151 и 156).

57. Нанявшийся, не вырабатывающий по своей вине установленной нормы выработки в нормальных условиях работы, получает заработную плату соответственно количеству исполненной им работы, но во всяком случае не менее $\frac{2}{3}$

его тарифной ставки. В случае систематической недовыработки, он может быть уволен в порядке ст. 47 и прим. к ней.

Примечание 1. Нормальными в смысле настоящей статьи условиями работы признаются:

- а) исправное состояние машин, станков и приспособлений;
- б) своевременная подача материалов и инструментов, необходимых для выполнения работы;
- в) надлежащее качество материалов и инструментов;
- г) надлежащее гигиеническое и санитарное оборудование помещения, где производится работа (должное освещение, отопление и т. п.).

Примечание 2. Для несовершеннолетних рабочих, работающих неполный день, при повременной оплате, нормы выработки устанавливаются в соответствии с нормами выработки для взрослых рабочих, пропорционально установленному для них рабочему дню.

VIII. Вознаграждение за труд.

58. Размер вознаграждения нанявшегося за его труд определяется коллективными и трудовыми договорами.

59. Размер вознаграждения не может быть ниже обязательного минимума оплаты, определяемого на каждый данный период надлежащими государственными органами для соответствующих категорий труда.

60. Размер вознаграждения определяется в договорах или повремено, исходя из нормального рабочего дня (ст. 94 и сл.), или сдельно. Размер вознаграждения за работу в сверхурочное время должен быть указан в договоре особо, причем такое не может быть ниже полуторного размера нормального вознаграждения за первые два часа и двойного за последующие часы, а также за работу в дни отдыха или праздничные дни (ст. 109 и сл.).

61. Оплата труда подростков за сокращенный рабочий день производится, как за полный рабочий день соответствующих категорий. Уполномоченному предоставляется право устанавливать порядок исчисления и установления норм оплаты труда подростков в зависимости от характера и условий соответствующих отраслей хозяйства.

62. При исполнении работ различной квалификации нанявшийся оплачивается по работе высшей квалификации (ст. 36).

63. При выполнении нанявшимся работы, для которой нужны специальные знания или особая подготовка, труд его оплачивается в размере, установленном для данной категории труда, и в том случае, если нанявшийся не имеет ученого звания (диплома) или удостоверения о специальной выучке.

64. В случае, если нанявшийся переводится на ниже оплачиваемую работу, за ним сохраняется его прежний заработок в течение двух недель со дня перевода.

65. Если работы носят постоянный характер, то выдача вознаграждения должна производиться периодически, но не реже, чем каждые две недели.

Вознаграждение за временную или случайную работу; длящуюся менее двух недель, производится немедленно по окончании работы.

66. Уплата вознаграждения производится деньгами и, поскольку это оговорено в трудовом или коллективном договоре, натурой (предоставлением помещения для жилья, продовольствием, предметами личного потребления). Условия выдачи вознаграждения натурой и порядок ее расценки устанавливаются договором.

67. Уплата вознаграждения производится в рабочее время и в месте совершения работы.

68. Если невыполнение нанявшимся работы было вызвано причинами, от него не зависящими, то вознаграждение уплачивается по его среднему дневному заработку.

Примечание. Порядок определения среднего заработка устанавливается Уполнаркомтрудом.

69. Рабочим и служащим, находящимся в очередном отпуску, уплачивается вперед за срок отпуска их средний заработок.

70. Сдельная или почасовая оплата определяется путем деления установленной дневной ставки данной категории на норму выработки (ст. 56). В случаях, оговоренных в договоре, допускается и иной способ установления сдельных расценок.

71. Оплата времени, потраченного на подготовку к сдельной работе, устанавливается коллективным или трудовым договором.

72. В случае сдачи специальной работы по сдельному наряду, нанявшийся получает до окончания такового в установленные расчетные периоды (ст. 65) авансы в размере тарифной ставки его категории.

73. В случае невыработки по сдельному наряду тарифной ставки, работа оплачивается по фактической выработке, но не ниже $\frac{2}{3}$ тарифной ставки нанявшегося (ст. 57).

74. В случаях, когда нанявшийся оставляет сдельный наряд незаконченным по независящим от него причинам, исполненная им часть наряда оплачивается с зачетом выданных ему авансов (ст. 72) по оценке, произведенной местной Расценочно-Конфликтной Комиссией, а при отсутствии таковой и недостижении соглашения между сторонами—в конфликтном порядке.

75. Подростки, допущенные к сдельным работам, оплачиваются при выполнении этих работ по одинаковым со взрослыми сдельным расценкам с доплатой им за два часа по их тарифной ставке.

76. В случае изменения ставок повременной оплаты труда соответственно изменяются и расценки сдельных работ.

Примечание. Работы, начатые производством до изменения сдельных расценок, оплачиваются в размерах, устанавливаемых Расценочно-Конфл. Комиссией, а за отсутствием таковой—по соглашению с соответствующим профсоюзом, при недостижении же соглашения—в конфликтном порядке.

IX. Гарантия и компенсация.

77. За рабочими и служащими сохраняется средний заработок (прим. к ст. 68) во время осуществления ими своего избирательного права в тех случаях, когда осуществление этого права в рабочее время санкционировано соответствующим государственным органом.

78. За рабочими и служащими, вызываемыми в суд в качестве свидетелей, экспертов или заседателей, сохраняется средний заработок за все время выполнения ими возлагаемых на них судебными властями обязанностей.

79. За рабочими и служащими, избираемыми для участия в качестве представителей на съездах, конференциях и собраниях уполномоченных, созываемых органами государственными, профессиональными и единой потребительской кооперации, сохраняется средний заработок на все время осуществления ими своих обязанностей, поскольку оно происходит в рабочее время.

80. Призванные в Красную Армию рабочие и служащие получают при увольнении с места работ вследствие призыва вознаграждение за две недели вперед по среднему заработку.

81. Рабочим и служащим, командированным по делам службы, гарантируется на все время командировки сохранение места и среднего заработка и выплачиваются суточные в размере не ниже $\frac{1}{24}$ месячного заработка в день; кроме того, компенсируются расходы, связанные с командировкой, в порядке и размерах, устанавливаемых Уполнаркомтрудом.

82. При переводе рабочего или служащего, по распоряжению администрации учреждения или предприятия с одного места на другое, связанном с переменной местожительством (ст. 37), ему возмещаются расходы по переезду и выдаются суточные за время переезда и дополнительно за шесть дней в размере не ниже $\frac{1}{24}$ месячного заработка в день; кроме того, ему выдается единовременное пособие в размере его месячного оклада по месту прежней службы, а, в случае переезда с ним членов его семьи, дополнительное единовременное пособие в размере не ниже $\frac{1}{4}$ месячного заработка на каждого члена семьи.

83. Порча приспособлений, изделий и материалов, вследствие небрежности нанявшегося или вследствие невыполнения им правил внутреннего распорядка, может повлечь за собой, по постановлению Расценочно Конфликтной Комиссии, единовременный вычет из его заработка в размере стоимости повреждения, но не свыше $\frac{1}{3}$ его месячной тарифной ставки.

84. Наниматель гарантирует бесплатное предоставление в распоряжение нанявшихся инструментов и приспособлений, необходимых для работы.

85. Использование для нужд предприятия инструмента, принадлежащего нанявшемуся, влечет за собой обязательство со стороны нанимателя компенсировать рабочему за изнашивание инструмента соответствующую сумму, определяемую коллективным договором или, за отсутствием такового, согласно постановлений Уполнаркомтруда.

86. В предприятиях, где условия производства сопряжены с быстрым изнашиванием одежды и обуви, наниматель обязан бесплатно снабжать занятых в его предприятии работников одеждой и обувью по спискам профессий и нормам, особо устанавливаемым Уполнаркомтрудом. В случаях, когда, по заключению местных органов УпНКТ, предоставление упомянутых предметов натурою не представляется возможным, наниматель должен компенсировать невыдачу их деньгами в размере их фактической стоимости.

87. За рабочими и служащими, оставленными в приостановивших свои работы предприятиях и учреждениях на срок до одного месяца, сохраняется заработок в размере их тарифной ставки.

Примечание. В случае приостановки работ предприятия или учреждения на срок не свыше трех дней, оплата служащих и рабочих за время простоя его производится по среднему заработку (прим. к ст. 68).

88. Когда срочный или бессрочный трудовой договор расторгается по причинам, предусмотренным п.п. „а“, „б“ и „в“ ст. 47, наниматель обязан выплатить нанявшемуся выходное пособие в размере его двухнедельного заработка или предупредить за две недели вперед о предстоящем увольнении.

89. В случае расторжения трудового договора по причинам, предусмотренным в ст. 36 (ч. 2), 37, 48 и 80, нанявшемуся выдается выходное пособие в размере двухнедельного заработка.

90. В случае расторжения трудового договора по причинам, предусмотренным в п.п. „г“, „д“, „е“ и „ж“ ст. 47 и 49, а равно прекращения договора по собственному желанию нанявшегося в порядке ст. 46, выходное пособие не выдается.

91. В случае непредоставления предприятием или учреждением основного отпуска (ст. 114) и, в подлежащих случаях, дополнительных отпусков (ст. 116), с санкции Расц.-Конфликтной Комиссии или за отсутствием таковой—с санкции соответствующего профсоюза, рабочему или служащему предоставляется право получить денежную компенсацию, размер которой определяется соответственно его среднему заработку к моменту выдачи компенсации.

92. Рабочие и служащие, временно утратившие трудоспособность, сохраняют за собой место в учреждении или предприятии, в коем они работали, на срок не менее двух месяцев при болезни и четырех месяцев при беременности и родах (ст. 47 и 132).

93. В случае несостоятельности нанимателя все выплаты рабочим и служащим, вытекающие из коллективных и трудовых договоров, должны производиться в первую очередь, преимущественно перед всеми другими долгами нанимателя.

Х. Рабочее время.

94. Продолжительность нормального рабочего времени как в производствах, так и во вспомогательных работах, необходимых для производства, не может превышать восьми часов.

Примечание. Уполнаркомтруду, по соглашению с Южбюро ВЦСПС, предоставляется право установить категории ответственных политических, профессиональных и советских работников, труд коих не ограничивается временем, установленным в ст. 94.

95. Продолжительность рабочего времени не может превышать шести часов: а) для лиц в возрасте от 16 до 18 лет; б) для лиц, занятых умственным и конторским трудом, за исключением тех, работа коих связана непосредственно с производством; в) для лиц, занятых на подземных работах, согласно списков профессий, устанавливаемых УпНКТ.

Для лиц, занятых в отраслях производства, особо тяжелых и вредных для здоровья, устанавливается сокращенный рабочий день согласно списков и норм, устанавливаемых УпНКТ.

96. Установленная в ст.ст. 94—95 продолжительность рабочего времени, при работе в ночное время, сокращается на один час.

При сменных работах или непрерывном дежурстве продолжительность рабочего времени в ночные часы уравнивается с дневной, причем в этих случаях оплата за каждый проработанный в ночное время час соответственно увеличивается (один ночной час оплачивается как $\frac{8}{7}$ (ст. 94) и $\frac{6}{5}$ (ст. 95) дневного часа).

При сдельной оплате рабочие в этих случаях получают за каждый час ночной работы сверх сдельного заработка $\frac{1}{7}$ или $\frac{1}{5}$ (соответственно ст. 94—95) почасовой ставки их категории.

Примечание. Ночным считается время с 10 час. вечера до 6 час. утра.

97. Рабочее время занятых на постоянной работе и оплачиваемых помещично домовых, ремонтных, сельско-хозяйственных и др. рабочих однородных категорий может быть разбито на несколько частей любой длительности с тем, чтобы число перерывов в работе не превышало двух в день и чтобы общая длительность рабочего времени в течение месяца не превышала нормального месячного количества рабочих часов (ст. 94).

98. В течение нормального рабочего времени трудящемуся должен быть предоставлен перерыв для отдыха и приема пищи. Время перерыва не включается в счет рабочего времени.

Примечание. При работах, не допускающих перерыва, рабочему должна быть предоставлена возможность принятия пищи в течение рабочего времени, причем в правилах внутреннего распорядка должно быть обозначено место приема пищи. Список таких работ устанавливается УпНКТ.

99. Нанявшийся располагает перерывом по своему усмотрению, причем ему предоставляется право во время перерыва отлучаться с места производства работ.

Примечание. Изъятия из означенного в ст. 99 правила в предприятиях специального характера могут допускаться лишь с согласия соответствующего профсоюза и санкции органов УпНКТ.

100. Перерывы при регулярно прерываемых работах должны иметь место не позднее, чем через 4 часа после начала работы, и продолжительность их

должна быть не меньше получаса и не больше 2 часов. Продолжительность перерыва в пределах указанных норм устанавливается правилами внутреннего распорядка.

Примечание. Правила о специальных перерывах для кормящих матерей изложены в ст. 134.

101. Время начала и окончания рабочего дня, а также перерыва в работе устанавливается правилами внутреннего распорядка.

102. При сменной работе каждая рабочая группа должна производить работу в течение нормального рабочего времени; замена одной смены другой происходит в часы, определенные правилами внутреннего распорядка, без ущерба для нормального хода работ.

103. Работа сверх нормального рабочего времени (сверхурочная работа), как общее правило, не допускается.

104. Сверхурочные работы допускаются лишь в следующих исключительных случаях:

а) при производстве работ, необходимых для обороны Республики и для предотвращения общественных бедствий и опасностей;

б) при производстве общественно-необходимых работ по водоснабжению, освещению, канализации, транспорту и почтово-телеграфной и телефонной связи для устранения случайных или неожиданных обстоятельств, нарушающих правильное их функционирование;

в) при необходимости закончить начатую работу, которая вследствие непредвиденной или случайной задержки по техническим условиям производства не могла быть закончена в нормальное рабочее время, если при этом прекращение начатой работы может повлечь за собой порчу материалов или машин;

г) при производстве временных работ по ремонту и восстановлению механизмов или сооружений в тех случаях, когда расстройство таковых вызывает прекращение работ для значительного количества трудящихся.

Примечание. Применение в указанных в сей статье случаях сверхурочных работ допускается лишь по постановлению местной Расценочно-Конфликтной Комиссии, а при отсутствии таковой, — лишь с согласия соответствующего профсоюза и разрешения инспектора труда, а в экстренных случаях — с последующим уведомлением инспектора труда.

105. К производству сверхурочных работ безусловно не допускаются лица, не достигшие 18-ти лет.

106. Общее количество сверхурочных работ для каждого нанявшегося в течение года не должно превышать 120 часов, причем время, потраченное на производство сверхурочных работ в течение 2 дней под ряд, не должно превышать 4 часов.

Примечание. В отдельных отраслях хозяйства, имеющих сезонный характер, количество сверхурочных работ может быть увеличено УпНКТ по соглашению с Южбюро ВЦСПС сверх установленной в ст. 106 предельной нормы.

107. Не допускается производство сверхурочных работ для возмещения времени, потерянного вследствие опоздания на работу.

108. О каждой сверхурочной работе должно быть отмечено в расчетной книжке нанявшегося, а равно и в особой книге сверхурочных работ, с указанием времени начала и конца работ и вознаграждения, полученного нанявшимся за производство сверхурочной работы.

XI. Время отдыха.

109. Всем трудящимся предоставляется еженедельный непрерывный отдых продолжительностью не менее 42 часов. Дни еженедельного отдыха устанавливаются местными Отделами Труда по соглашению с Советами Профессиональ-

ных Союзов и могут назначаться как в воскресные дни, так и на любой другой день недели, в зависимости от национально-религиозного состава рабочих и служащих данной местности.

110. Тем из трудящихся в предприятиях, учреждениях и хозяйствах, которые по условиям работы не могут воспользоваться общеустановленным еженедельным днем отдыха, отдых должен быть предоставлен в другие, удобные для них, выходные дни. Те же правила распространяются и на лиц, работающих в предприятиях, деятельность которых по характеру своему является непрерывной. В этих последних предприятиях, взамен общеустановленного дня отдыха, определяются особые выходные дни для каждой группы трудящихся.

111. Производство работ воспрещается в следующие праздничные дни:

- а) 1 января—Новый Год.
- б) 22 января—день 9 января 1905 г.
- в) 12 марта—день низвержения самодержавия.
- г) 18 марта—день Парвжской Коммуны.
- д) 1 мая—день Интернационала.
- е) 7 ноября—день Пролетарской Революции.

112. Отделы Труда по соглашению с Губернскими Советами Профессиональных Союзов устанавливают, помимо указанных в ст. 111 праздничных дней, особые дни отдыха, не свыше десяти в год, согласуя эти дни с местными условиями, составом населения, народными праздниками и т. п.

Примечание. Уполнаркомтруду по соглашению с Южбюро ВЦСПС предоставляется устанавливать списки предприятий и учреждений, в коих, по характеру их работы, работа должна производиться без перерыва в те или иные из установленных предыдущими статьями дней отдыха и праздничных дней.

113. Накануне дней отдыха и праздничных дней (ст. 109—111) длительность рабочего дня не должна превышать шести часов, причем эти дни оплачиваются как полный рабочий день; при сдельной оплате недоработанные, согласно настоящей статьи, часы подлежат дополнительной оплате по ставкам соответствующей категории.

Примечание. Из заработной платы лиц, получающих месячную оплату, вычетов за праздничные и предпраздничные дни не производится.

114. Всем лицам, работающим по найму, проработавшим непрерывно не менее 5¹/₂ месяцев, предоставляется один раз в году очередной отпуск продолжительностью не менее двух недель. Для лиц, не достигших 18 лет, продолжительность очередного отпуска должна быть не менее одного месяца.

Примечание. Непрерывность работы, дающая согласно ст. 114 право на очередной отпуск, не нарушается в случае перевода по распоряжению администрации из одного предприятия или учреждения в другое, или при переходе трудящегося, без перерыва в работе, из одного государственного учреждения или предприятия в другое.

115. Лицам, работающим в особо вредных и опасных предприятиях, предоставляются, кроме отпусков, предусмотренных ст. 114, дополнительные отпуска, сроком не менее двух недель.

Список производств и профессий, дающих право на дополнительный отпуск, устанавливается Уполнаркомтрудом.

116. Воспрещается непредоставление, а равно замена денежной компенсацией (ст. 91), дополнительных отпусков, предусмотренных ст. 115, а также очередных отпусков несовершеннолетним (ст. 114), за исключением случаев, предусмотренных особыми постановлениями УпНКТ.

117. Пользование отпусками может происходить в течение всего года, но не должно нарушать нормального хода работ в предприятиях, учреждениях и хозяйствах.

118. Время, порядок и очередь пользования отпусками должны быть устанавливаемы Рабоче-Крестьянско-Коллективной Комиссией, а, при отсутствии таковой, по соглашению между администрацией предприятия, учреждения или хозяйства и представителями рабочих (ст. 156).

В случае возникновения разногласия по этим вопросам они разрешаются в конфликтном порядке.

119. Отпуска, предоставленные трудящимся в установленном порядке по болезни или материнству, в счет очередных и дополнительных отпусков, предусмотренных ст. 114 и 115, не входят.

120. Если очередной отпуск не был использован в данном году не по вине трудящегося и трудящийся не получил за него компенсации (ст. 91), то в следующем году он должен быть продлен на неиспользованный срок. Соединение отпусков более, чем за два года, не допускается.

ХII. Об ученичестве.

121. Под учениками понимаются лица, состоящие в школах ученичества, учебных бригадах и мастерских, а также проходящие индивидуальное обучение в процессе производства, под руководством квалифицированных рабочих.

122. Срок ученичества устанавливается Уполнаркомтрудом по соглашению с Южбюро ВЦСПС и НК Просвещения по отдельным профессиям, но не свыше 4 лет для наиболее высокой квалификации.

123. Количество учеников, устанавливаемое при заключении коллективного договора, а равно и в случае отсутствия такового, должно быть не ниже норм, установленных Уполнаркомтрудом по соглашению с Южбюро ВЦСПС и центральными хозяйственными органами для данной отрасли промышленности.

124. Ученики не должны быть отвлекаемы ни на какие неотносящиеся к изучению их специальности работы.

125. На предприятия возлагается обязанность проведения необходимых мероприятий для правильной постановки обучения подростков, согласно постановлений, издаваемых совместно УпНКТ, НКПросом и УСНХ и, в подлежащих случаях, соответствующими хозяйственными органами.

126. Ученики, закончившие в установленный срок изучение той или иной специальности, подвергаются испытанию. Им предоставляется право подвергаться испытанию и до окончания установленного срока ученичества.

127. Уполнаркомтуду предоставляется право издавать обязательные постановления о нормах и правилах ученичества.

128. Контроль и наблюдение за правильной постановкой ученичества возлагаются на органы УпНКТ.

ХIII. Труд женщин и несовершеннолетних.

129. Воспрещается применение труда женщин и лиц моложе 18 лет в особо тяжелых и вредных для здоровья производствах и подземных работах.

Список особо тяжелых и вредных работ, равно как и предельные нормы переноски тяжестей, отдельно для женщин и для подростков устанавливаются Уполнаркомтудом по соглашению с Южбюро ВЦСПС.

130. Женщины и лица моложе 18 лет не допускаются к производству ночных работ.

П р и м е ч а н и е. Уполнаркомтуду по соглашению с Южбюро ВЦСПС предоставляется право разрешать производство ночных работ взрослым женщинам в тех отраслях производства, где это вызывается особой необходимостью.

131. Безусловно не допускается ночная и сверхурочная работа беременных и кормящих грудью.

132. Освобождаются от работы женщины, занятые физическим трудом, в течение 8 недель до и 8 недель после родов, а занятые конторским и умственным трудом—в течение 6 недель до и 6 недель после родов (ст. 181).

Примечание. Список тех профессий конторского и умственного труда, для которых, вследствие их особенностей, сроки отпуска по материнству устанавливаются в 8 недель до и 8 недель после родов, издается Уполнаркомтрудом.

133. Женщины, начиная с пятого месяца беременности, не подлежат посылке в командировку вне места постоянной работы без их на то согласия.

134. Для матерей, кормящих грудью, должны быть установлены, помимо общих перерывов (ст. 100), еще дополнительные перерывы для кормления ребенка. Точные сроки перерывов устанавливаются правилами внутреннего распорядка, причем перерывы на кормление не могут иметь место реже, чем через 3½-часовые промежутки, и продолжительность их должна быть не менее получаса.

Указанные перерывы засчитываются в счет рабочего времени.

135. Запрещается прием на работу лиц моложе 16 лет.

Примечание. В исключительных случаях инспекторам труда предоставляется право, на основании специальной инструкции, издаваемой Уполнаркомтрудом по соглашению с Южбюро ВЦСПС, давать разрешения на поступление на работу малолетних не моложе 14 лет.

136. Для лиц моложе 16 лет, уже работавших в предприятии или вновь поступающих на основании прим. к ст. 135, устанавливается 4-часовой рабочий день.

137. Минимальное количество несовершеннолетних рабочих для отдельных отраслей промышленности нормируется особыми постановлениями, издаваемыми Уполнаркомтрудом по соглашению с Южбюро ВЦСПС.

XIV. Охрана труда.

138. Ни одно предприятие не может быть открыто, пущено в ход или переведено в другое здание без санкции инспекции труда и органов санитарно-промышленного и технического надзора.

139. Все предприятия и учреждения должны принимать необходимые меры к устранению или уменьшению вредных условий работы, предупреждению несчастных случаев и к содержанию места работ в надлежащем санитарно-гигиеническом состоянии согласно общим и специальных обязательных постановлений по отдельным производствам, издаваемых Уполнаркомтрудом.

140. Машины, приводы и станки на время перерывов в работе должны быть останавливаемы, кроме случаев, когда остановка их невозможна по техническим условиям или когда они служат для вентиляции, водоотлива, освещения и т. д.

141. На всех особо вредных работах или работах, связанных с пребыванием в ненормальной температуре, в сырости или с загрязнением тела, а равно в случаях, вызываемых соображениями общественной гигиены, рабочим выдаются за счет предприятия специальная одежда и предохранительные приспособления (очки, маски, респираторы, мыло и т. п.) по спискам работ и по норме, устанавливаемым Уполнаркомтрудом.

142. В производствах, связанных с опасностью профессионального отравления, рабочим выдаются в качестве противоядия жиры или нейтрализующие вещества по спискам и в размере, устанавливаемым Уполнаркомтрудом. Эти выдачи производятся за счет предприятия.

Примечание. В случае невыдачи спецодежды, предохранительных приспособлений или противоядий (ст. 141 и 142) и приобретения их самими рабочими, стоимость таковых возмещается рабочему по фактической их стоимости.

143. Уполнаркомтруду и его местным органам предоставляется право устанавливать в особо вредных производствах или предприятиях обязательный предварительный осмотр всех поступающих на работу или отдельных групп рабочих (женщин и подростков), а также периодическое их переосвидетельствование.

144. Уполнаркомтруду по соглашению с Южбюро ВЦСПС предоставляется право запрещения ночных работ в тех предприятиях, где они не вызываются особой необходимостью и особо вредно отражаются на здоровье рабочих.

145. Предприятия, учреждения и хозяйства обязаны вывешивать на видном месте все действующие постановления и правила об охране труда рабочих и служащих и вести книги, требуемые по сему предмету постановлениями УпНКТ.

146. Надзор за выполнением всеми без исключения учреждениями, предприятиями, хозяйствами и лицами всех постановлений сего Кодекса, декретов, инструкций, распоряжений и коллективных договоров в части, касающейся условий труда, охраны здоровья и жизни трудящихся, возлагается на состоящие в ведении Уполнаркомтруда Инспекцию Труда, Техническую Инспекцию и Санитарную Инспекцию.

147. Инспектора труда избираются на определенный срок Советами Профессиональных Союзов и утверждаются Уполнаркомтрудом.

148. Для осуществления указанных в ст. 146 целей органы Инспекции Труда:

а) посещают во всякое время дня и ночи все предприятия, учреждения и хозяйства своего района и все места, где производится работа, а также все существующие при них учреждения для рабочих (квартиры, больницы, ясли, бани и пр.);

б) требуют от владельцев и заведующих предприятиями, учреждениями и хозяйствами необходимые объяснения, а равно представления всех необходимых книг, документов и сведений;

в) дают заключения о допустимости открытия целых предприятий или их частей;

г) делают предписания, обязательные для государственных, общественных и частных учреждений, предприятий, хозяйств и лиц об устранении замеченных ими нарушений и прочих недостатков в области охраны труда;

д) привлекают к ответственности в административном и судебном порядке за несоблюдение постановлений настоящего Кодекса, декретов, инструкций, распоряжений и пр. актов Советской Власти, направленных к охране жизни и здоровья трудящихся.

149. Помимо мер, указанных в предыдущих статьях, органы Инспекции Труда вправе принимать экстренные меры к устранению условий, непосредственно угрожающих жизни и здоровью рабочих, хотя бы принятие указанных мер и не было предусмотрено специальными законами, инструкциями или постановлениями и распоряжениями Уполнаркомтруда и его местных органов.

150. Наблюдение за точным применением и исполнением распоряжений, правил и обязательных постановлений по профессиональной гигиене, фабричной санитарии и технике безопасности возлагается на санитарных и технических инспекторов УпНКТ.

XV. О профессиональных (производственных) союзах рабочих и служащих и их органах в предприятиях, учреждениях и хозяйствах.

151. Профессиональные (производственные) союзы, объединяющие граждан, работающих по найму в государственных, общественных и частных предприятиях, учреждениях и хозяйствах, имеют право выступать перед различными органами от имени работающих по найму в качестве стороны, заключающей коллективные договоры, а равно представлять от их имени по всем вопросам труда и быта.

152. Профессиональные (производственные) союзы, организуемые на основах, определяемых соответствующими съездами этих организаций, никакой регистрации в государственных учреждениях, установленной для обществ и союзов, не подлежат и регистрируются в объединяющих их межсоюзных организациях в порядке, устанавливаемом Всероссийскими Съездами Профсоюзов.

153. Всякие иные объединения, незарегистрированные, согласно ст. 152, в межсоюзных органах, не могут именоваться профессиональными (производственными) союзами и присваивать себе права последних.

154. Профессиональные (производственные) союзы имеют право: а) приобретать имущество и владеть им; б) заключать всякого рода договоры, сделки и т. п., на основании действующего законодательства.

Примечание. Все права, предоставленные профессиональным (производственным) союзам, распространяются и на их межсоюзные объединения.

155. Все государственные органы должны, согласно ст. 26 Конституции УССР, оказывать профессиональным (производственным) союзам и их объединениям всяческое содействие, предоставляя им оборудованные помещения для устройства дворцов труда, домов союзов, льготы по пользованию почтой, телеграфом, телефоном, железнодорожными и водными путями сообщения и т. п.

156. Первичным органом профессионального союза в предприятии, учреждении или хозяйстве является комитет рабочих и служащих (фабрично-заводской, рудничный, построечный, местный и т. п.) или заменяющий комитет делегат—уполномоченный союза.

Примечание 1. Порядок выборов комитета работников данного предприятия, учреждения или хозяйства определяется соответствующим профессиональным (производственным) союзом.

Примечание 2. В военном и морском ведомстве комитеты рабочих и служащих организуются и действуют на основании специального постановления, издаваемого Уполнаркомтрудом по соглашению Командвойск Укркрыма и Южбюро ВЦСПС.

157. Никакой иной комитет в предприятиях, учреждениях или хозяйствах, кроме предусмотренного ст. 156 сего Кодекса и утвержденного соответствующим профессиональным (производственным) союзом, не может пользоваться правами, предоставляемыми ст. 158—160.

158. Предметом деятельности комитета (ст. 156) является:

а) представительство и защита интересов рабочих и служащих, объединяемых им, перед администрацией предприятия, учреждения и хозяйства по вопросам условий труда и быта работников;

б) представительство перед правительственными и общественными организациями;

в) наблюдение за точным исполнением администрацией предприятия, учреждения или хозяйства установленных законом норм по охране труда, социальному страхованию, выплате заработной платы, правил санитарии и техники безопасности и пр., а равно содействие государственным органам охраны труда;

г) мероприятия по улучшению культурного и материального быта рабочих и служащих;

д) содействие нормальному ходу производства в государственных предприятиях и участие через соответствующие профессиональные (производственные) союзы в регулировании и организации народного хозяйства.

159. Об избрании и начале действий комитета доводится до сведения администрации. Количество членов комитета рабочих и служащих, подлежащих освобождению от своей постоянной работы для ведения работы в комитете, устанавливается по следующей норме:

При общем количестве работников предприятия, учреждения или хозяйства,

	до 300 чел.	освобождается не более	1	чел. на все раб. время
от 300 „	1000 „	„ „ „	2	
от 1000 „	5000 „	„ „ „	3	
свыше „	5000 „	„ „ „	5	

Освобождение от работ членов комитета производится администрацией на основании постановления комитета.

160. Освобождение от работы членов комитета для постоянных занятий в нем производится с сохранением заработка их квалификации, но не ниже соответствующей тарифной ставки. Освобожденным членам комитета гарантируется, по окончании их полномочий, продолжение работы в данном предприятии, учреждении или хозяйстве на основе бывшего до избрания договора найма и происшедших в договоре за время состояния в комитете изменений.

Увольнение членов комитета может быть произведено, помимо соблюдения общих правил о прекращении и расторжении трудового договора (ст. 44 и 47), лишь с согласия соответствующего профессионального (производственного) союза.

161. Никакие препятствия в деятельности комитетов и избирающих их органов союза (общие, делегатские собрания) не могут быть чинимы администрацией предприятия, учреждения и хозяйства, причем:

а) общие и делегатские собрания, как правило, должны происходить в нерабочее время; они могут происходить в рабочее время в случаях отправления собраниями государственных функций (выборы в Советы Раб. и Крест. Депутатов, в учреждения социального страхования) или выборов на съезды профсоюзов; в других исключительных случаях это допускается только по соглашению с администрацией. Те же правила применяются и к собраниям в цехах;

б) заседания комитета происходят также, как общее правило, в нерабочее время и лишь в исключительных случаях, по соглашению с администрацией, все члены комитета могут освобождаться для этих заседаний в рабочее время;

в) администрация обязана доводить до сведения комитета в трехдневный срок о принятии рабочих и служащих, а равно извещать о предполагаемых увольнениях.

162. Средства на содержание комитета рабочих и служащих отпускаются администрацией предприятия, учреждения или хозяйства по смете, утверждаемой соответствующим профсоюзом, в размере не свыше 2% всей заработной платы рабочих и служащих данного учреждения, предприятия или хозяйства.

163. Расходование указанных в ст. 162 сумм производится комитетом на основе вырабатываемых соответствующими профсоюзами правил и не может производиться ни на какие другие нужды, кроме прямого их назначения.

164. Профессиональные (производственные) союзы имеют право требовать от администрации предприятия, учреждения или хозяйства своевременного внесения средств на содержание комитета, а также вести соответствующий контроль за их поступлением и расходованием.

165. Администрация предприятий, учреждений и хозяйств обязана предоставлять комитету бесплатно необходимое помещение со всем оборудованием, отоплением и освещением для занятий как самого комитета, так и общих и делегатских собраний, объединяемых комитетом работников, в каковое помещение допускается беспрепятственный вход по делам комитета.

166. Члены правлений профсоюзов, их уполномоченные по специальным мандатам, а равно члены комитета (ст. 154 и 156) имеют право беспрепятственного посещения всех мастерских, цехов, отделений, лабораторий и пр. в данном предприятии, учреждении или хозяйстве.

167. Нарушение правил, установленных в главе XV сего Кодекса: „О профессиональных (производственных) союзах рабочих и служащих и их органах в предприятиях, учреждениях и хозяйствах“, карается по ст. 134 Уголовного Кодекса.

XVI. Об органах по разрешению конфликтов и рассмотрению дел по нарушению законов о труде.

168. Дела по нарушению законов о труде, а также все споры, возникающие на почве применения наемного труда, разрешаются либо в принудительном порядке — в особых сессиях Нарсудов, либо в порядке примирительного разбирательства — в Расценочно-Конфликтных Комиссиях, Примирительных Камерах и Третейских Судах, организуемых на началах паритетного представительства сторон. Все указанные учреждения действуют на основании особого о каждом из них Положения.

169. Все нарушения Кодекса законов о труде и всех других узаконений о труде, а также коллективных договоров, поскольку они преследуются в уголовном порядке, рассматриваются в особых сессиях Народных Судов. Сессии эти образуются в составе: председателя — Народного Судьи и двух членов — одного представителя УпНКТ и одного представителя от профессиональных организаций.

Разбирательству в указанных сессиях Народных Судов могут подлежать также все индивидуальные и групповые споры между нанимателями и рабочими и служащими, если они не направлены в Примирительные Камеры.

170. В Примирительных Камерах и Третейских Судах могут разбираться: а) все споры по заключению, выполнению, толкованию и изменению коллективных договоров или тарифных соглашений; б) все споры, возникающие между сторонами по трудовому договору, в том случае, если стороны дают на это разбирательство свое согласие, за исключением споров, предусмотренных в первой части ст. 169.

171. В Примирительные Камеры дела поступают по соглашению сторон. Дела, связанные с проведением в жизнь коллективных договоров, принимаются Примирительной Камерой лишь после того, как они были рассмотрены и не получили разрешения в Расц.-Конфликтной Комиссии. В Примирительной Камере дела решаются исключительно по соглашению сторон.

В Третейский Суд передаются по обоюдному согласию сторон дела, как рассмотренные Примирительной Камерой, так и не рассмотренные ею. При конфликтах в государственных учреждениях и предприятиях органы УпНКТ, по требованию профсоюзов, организуют Третейские Суды, причем принятие таких для государственных предприятий или учреждений является обязательным. В случаях острых конфликтов, угрожающих безопасности государства, Третейский Суд может быть назначен по особому постановлению высших государственных органов (ВУЦИК и СНК).

172. В Расценочно-Конфликтных Комиссиях рассматриваются лишь споры, возникающие на почве применения коллективных и трудовых договоров, а равно вопросы, специально оговоренные в настоящем Кодексе. В Расценочно-Конфликтных Комиссиях дела решаются по соглашению сторон, а, при отсутствии такового, дело может быть перенесено в высшую инстанцию.

Примечание. Споры против существа коллективного договора, требование отмены отдельных частей его, а равно требование новых или дополнительных условий для включения в коллективный договор, ведению Расц.-Конфликтных Комиссий не подлежат.

173. Решения Расценочно-Конфликтных Комиссий, соглашения Примирительных Камер, влекущие силу договора, а равно постановления Третейских Судов, обжалованию не подлежат.

174. Соглашения Примирительных Камер проводятся в жизнь самими сторонами. Решения Третейских Судов, в случае нежелания нанимателя добровольно исполнить их, передаются через органы УпНКТ в Народный Суд. Последний в течение 24 часов делает надпись о приведении решения в исполнение в принудительном порядке.

По отношению к рабочим решение Третейского Суда проводится Профсоюзом.

XVII. О социальном страховании.

175. Социальное страхование распространяется на всех лиц наемного труда, независимо от того, заняты ли они в государственных, общественных, кооперативных, концессионных, арендных, смешанных или частных предприятиях, учреждениях или хозяйствах или у частных лиц, независимо от характера и длительности их работы и способов расплаты с ними.

176. Социальное страхование охватывает собою: а) оказание лечебной помощи; б) выдачу пособий при временной утрате трудоспособности (болезнь, увечье, карантин, беременность, роды, уход за больным членом семьи); в) выдачу дополнительных пособий (на кормление ребенка, предметы ухода, погребение); г) выдачу пособий при безработице; д) выдачу пособий при инвалидности; е) выдачу пособий членам семейств трудящихся по найму в случае смерти или безвестного отсутствия их кормильца.

177. Для проведения социального страхования устанавливаются страховые взносы в процентном отношении к выплачиваемой заработной плате. Размер страховых взносов, в зависимости от степени вредности и опасности предприятия, устанавливается особыми постановлениями Совета Народных Комиссаров.

Примечание. Страховые фонды твердо бронируются на нужды обеспечения рабочих и служащих без права расходования их на какие-либо иные нужды.

178. Страховые взносы вносятся предприятиями, учреждениями, хозяйствами или лицами, пользующимися наемным трудом, без права обложения страхуемого и без вычета их из заработной платы.

179. Все застрахованные, в случае временной утраты трудоспособности, независимо от причин, ее вызвавших (ст. 176, п. „б*“), обеспечиваются пособиями в размере тарифной ставки соответствующей категории в данном предприятии или учреждении к моменту выплаты пособия и во всяком случае не ниже фактического заработка нетрудоспособного до момента утраты трудоспособности.

180. Пособия по временной нетрудоспособности выдаются со дня утраты трудоспособности по день восстановления ее или установления наличия инвалидности.

181. Пособия по беременности и родам выдаются застрахованным во все время их отпуска в течение сроков, установленных ст. 132 и прим. сего Кодекса.

182. Центральным органам социального страхования, при недостатке средств, предоставляется право временно понижать норму пособия при временной утрате трудоспособности (ст. 179), но такая норма не может быть ниже двух третей тарифной ставки данной квалификации.

183. Помимо пособия, указанного в ст. 181, для застрахованных и их жен, в случае рождения ребенка, устанавливается единовременное дополнительное пособие на предмет ухода за новорожденным в размере месячной средней заработной платы данной местности, а также пособие на кормление ребенка в размере $\frac{1}{4}$ средней месячной заработной платы данной местности. Последнее пособие выдается ежемесячно в течение девяти месяцев со дня рождения ребенка.

184. Пособие на погребение застрахованных и нетрудоспособных членов семей, находящихся на их иждивении, устанавливается в размере средней стоимости гражданских похорон, но не свыше месячной средней заработной платы данной местности.

185. Пособие по безработице устанавливается соответствующими органами в размере не ниже $\frac{1}{6}$ средней заработной платы данной местности, в зависимости от квалификации безработного и стажа работ по найму до момента утраты заработка.

Примечание. Несовершеннолетним безработным пособие устанавливается соответственно их квалификации, вне зависимости от стажа их работы по найму.

186. Продолжительность выдачи пособий по безработице, в зависимости от квалификации и стажа работы, устанавливается подлежащими органами, причем предельный срок выдачи пособий должен быть не менее шести месяцев.

187. Правом на социальное обеспечение при инвалидности пользуются все лица, работавшие по найму и потерявшие трудоспособность вследствие увечья, заболевания или старости.

Совету Народных Комиссаров предоставляется установить срок продолжительности работы, дающей право на получение пособия по старости.

188. Нормы и формы пенсионного обеспечения инвалидов устанавливаются подлежащими органами в зависимости от характера, степени инвалидности и имущественного положения инвалидов.

189. В случае смерти или засвидетельствованного надлежащим образом безвестного отсутствия лиц, работающих по найму, подлежат социальному обеспечению следующие члены их семей, не имеющие достаточных средств к существованию и находившиеся на иждивении застрахованных: а) несовершеннолетние дети, братья и сестры до достижения ими 16 лет; б) нетрудоспособные родители и супруг; в) те из вышеперечисленных членов семьи, которые хотя и трудоспособны, но имеют при себе детей до восьмилетнего возраста.

190. Нормы и формы обеспечения членов семей страхуемых в случае смерти или безвестного отсутствия последних, устанавливаются подлежащими органами, в зависимости от возрастного и имущественного положения лиц, подлежащих обеспечению.

191. Неуплата предприятиями, учреждениями, хозяйствами и отдельными лицами причитающихся с них страховых взносов (ст. 178) ни в коей мере не лишает работающих у них по найму лиц прав на получение всех пособий, предусмотренных ст. 176 и сл. сего Кодекса.

192. За нарушение правил о социальном страховании, изложенных в сем Кодексе, а равно и в прочих законоположениях, виновные привлекаются к уголовной ответственности, согласно соответствующих статей Уголовного Кодекса.

г. Харьков, 2 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

ОГЛАВЛЕНИЕ.

	Стр.
Постановление Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета О введении в действие Кодекса законов о труде	977
Кодекс законов о труде.	
I. Общая часть	978
II. О порядке найма и предоставления рабочей силы	978
III. О порядке привлечения к трудовой повинности граждан У.С.С.Р.	979
IV. О коллективных договорах	979
V. О трудовом договоре	980
VI. О правилах внутреннего распорядка	983
VII. О нормах выработки	983
VIII. Вознаграждение за труд	984
IX. Гарантия и компенсация	985
X. Рабочее время	987
XI. Время отдыха	988
XII. Об ученичестве	990
XIII. Труд женщин и несовершеннолетних	990
XIV. Охрана труда	991
XV. О профессиональных (производственных) союзах рабочих и служащих и их органах в предприятиях, учреждениях и хозяйствах	992
XVI. Об органах по разрешению конфликтов и рассмотрению дел по нарушению законов о труде	995
XVII. О социальном страховании	996

Издание Народного Комиссариата Юстиции УССР. Харьков 1922 г.

I-е ИЗДАНИЕ русское (официальное).

Собрание Указаний и Распоряжений

25952. Рабоче-Крестьянского Правительства Украины

30 декабря 1922 г. || № 53 || Отдел первый

СОДЕРЖАНИЕ (5—6 декабря 1922 г.).

- Ст. 752. О частных издательствах (постановление).
- 753. О возврате потребительским кооперативным организациям национализированных строений (постановление).
- ✓ 754. О замене трудгужналога денежным обложением (постановление).
- 755. О расчетных книжках (постановление).
- 756. О внесении некоторых изменений в действующий таможенный тариф и об установлении льготного пропуска предметов для Эпидемической Комиссии Лиги Наций, Индо-европейского телеграфного общества и Петроградской академии наук (постановление).
- ✓ 757. Об урегулировании расчетов по договорам и обязательствам по курсу Котировальной Комиссии (постановление).
- 758. О бесплатной пересылке и перевозке грузов и посылок, направляемых для Украинской Книжной Палаты (постановление).
- ✓ 759. Об упразднении уездных контролеров (постановление).
- 760. Об Управлении Делами ВУЦИК (положение).
- 761. Об отсрочке, рассрочке и сложении местных денежных налогов и сборов и возврате сумм, неправильно поступивших на эти сборы (постановление).
- 762. Об образовании налоговых комиссий для исчисления уравнительного сбора (постановление).
- 763. О порядке выдачи заграничных посылок (постановление).
- 764. О ликвидации Украинского Тарифного Совета и учреждении Тарифной Камеры при Уиолнаркомтруде (постановление).
- 765. О повышении ставок простого гербового сбора (постановление).
- 766. О привлечении населения к трудовой и гужевой повинности для ликвидации стихийных бедствий (постановление).
- 767. О включении с. Лесогорки в Старо-Константиновский уезд Волынской губернии (постановление).
- 768. О продовольственных ссудах голодающим (постановление).
- ✓ 769. О передаче мест заключения в ведение Н. К. В. Д. (постановление).
- 770. О местных семенных запасах (постановление).
- 771. О борьбе с уголовным бандитизмом (постановление).
- ✓ 772. О порядке продления срока изоляции арестованных Г. П. У. на основании ст. 5-й постановления ВУЦИК от 28 марта 1922 г. „Об организации Госполитуправления“ (постановление).
- ✓ 773. О Центральной Комиссии помощи детям при ВУЦИК (положение).

Постановления Совета Народных Комиссаров.

752. О частных издательствах.

В отмену ст. ст. 1 и 2-й постановления СНК от 18 октября 1921 года „О частных издательствах“ (Собр. Указонений 1921 г., № 21, ст. 601), Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Разрешения на издание произведений печати частным лицам, как физическим, так и юридическим, выдаются Центральным Управлением по делам печати и его местными органами.

2. Частным издательствам предоставляется право приобретать за границей необходимое для них производственное сырье, книги, картины и проч. произведений печати и ввозить их в пределы УССР, с соблюдением существующих на сей предмет узаконений и распоряжений.

3. Частные издательства могут иметь конторы, склады, магазины, редакторские бюро и т. п., а также заарендовывать для своих нужд типографии по установленным правилам.

4. Частным издательствам предоставляется право сбыта по вольным ценам изданных ими печатных произведений.

5. Для издания учебников и учебных пособий, помимо разрешения Управления по делам печати, требуется предварительное разрешение существующих Главков Наркомпроса.

г. Харьков, 5 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*

753. О возврате потребительским кооперативным организациям национализированных строений.

На основании постановления СНК РСФСР от 17/X—1922 г. („Известия ВЦИК“ от 20/X 1922 г. № 237/1676) и в развитие своего постановления от 6/XII—1921 г. (Собр. Указон. 1921 г., № 25, ст. 738) „О привлечении потребкооперации госорганами к заготовительным и товарообменным операциям“, в целях содействия потребкооперации в ее хозяйственной работе, Совет Народных Комиссаров постановляет:

1. Возвратить потребительским кооперативным организациям национализированные у них строения и складочные помещения.

Примечание. Строения и склады, ныне находящиеся в ведении кооперативных организаций и учреждений, подлежат передаче потребкооперации немедленно. Порядок возврата остальных строений и складочных помещений должен быть указан в инструкции, предусмотренной п. 3 настоящего постановления, с тем, что разрешение вопроса о возврате на местах производится по соглашению между органами ВУКС и соответствующими ЭКОСО.

Вредь до особого распоряжения постановления Губэкоосо о передаче складов, находящихся в ведении НКПрода, подлежат утверждению УЭС'а.

2. Вредь не допускать национализации строений и складочных помещений, принадлежащих потребкооперации.

3. Поручить Народному Комиссариату Внутренних дел в 2-недельный срок выработать совместно с Вукопспилкой инструкцию о порядке возврата потребкооперации строений и складочных помещений.

г. Харьков, 5 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

754. О замене трудгужналога денежным обложением.

Во изменение и дополнение декрета Совета Народных Комиссаров от 16/XI—21 г., „Об осуществлении периодических трудгужповинностей на началах трудгужналога“ (Собр. Узак. 1921 г., № 26, ст. 744) и постановления ВУЦИК от 30/VIII—22 г. „О порядке отбывания трудгужналога и замены его другими видами обложения“ (Собр. Узак. 1922 г., № 38, ст. 574) и на основании постановления Совнаркома РСФСР от 9 XI—1922 года. („Известия ВЦИК“, № 261/1700, от 18/XI—1922 г.), Совет Народных Комиссаров постановляет:

1. Взимание трудгужналога с 1 го января 1923 года разрешить производить в денежной форме, причем постановление о такой замене производится Украинским Экономическим Советом по заключениям Губэконосо.

2. Проведение трудгужналога в районах, где разрешено взимание его в денежной форме, изъимается из ведения Управления Уполнаркомтруда и передается в Управление Уполнаркомфина.

3. Обязать Уполнаркомтруд и Уполнаркомфин представить в двухнедельный срок на утверждение УЭС план проведения трудгужналога, как в денежной, так и в натуральной форме, на 1923 год и не позднее 20 декабря представить в УЭС согласованный с Губэконосо первый список тех губерний, в которых возможна замена этого налога с 1 го января 1923 года.

г. Харьков, 5 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

755. О расчетных книжках.

На основании постановления СНК РСФСР от 30/VIII, опубликованного в „Известиях ВЦИК“, № 198—1637, от 5/IX—22 г., Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Всем рабочим и служащим, работающим по найму во всех предприятиях, учреждениях и хозяйствах, кроме лиц, принадлежащих к администрации, должны выдаваться расчетные книжки, независимо от количества занятых в них по найму рабочих и служащих.

2. При выдаче расчетной книжки к такой должны быть приложены (вшиты) правила внутреннего распорядка данного предприятия, учреждения или

хозяйства; в случае же отсутствия в данном предприятии таких правил, к расчетной книжке должны быть приложены нормальные правила внутреннего распорядка, устанавливаемые для данной категории предприятий, учреждений или хозяйств Уполномоченным Народного Комиссариата Труда.

3. В расчетной книжке должны быть указаны все основные условия договора между нанявшимся и нанятелем; положения ее обязательны для обеих сторон и являются основой для разбирательства всякого рода споров и конфликтов.

Примечание. Во всех предприятиях и учреждениях, где заключены коллективные договоры, которыми условия применения труда установлены для рабочих и служащих лучшие, чем те, которые устанавливаются правилами расчетной книжки, условия применения труда определяются коллективными договорами.

4. Расчетная книжка должна быть выдана рабочему или служащему бесплатно в течение 3-х дней с момента окончательного приема на работу.

Примечание. В случае потери выданной первоначально рабочему или служащему расчетной книжки, таковая заменяется новой. За выданную вместо утерянной расчетную книжку рабочий и служащий уплачивает стоимость таковой, причем потерявший расчетную книжку получает заработок, согласно имеющейся в конторе записи.

5. Невыдача работодателем в установленный ст. 4-й срок расчетной книжки не может служить основанием для непризнания существования между работодателем и трудящимся договорных отношений.

6. Расчетная книжка заполняется работодателем или администрацией предприятия или учреждения и подписывается обеими сторонами.

7. Нарушение настоящего постановления карается в установленном порядке.

8. Издание расчетных книжек предоставляется Уполномоченному Народного Комиссариата Труда; издание книжек другими учреждениями и лицами может осуществляться лишь с разрешения Уполномоченного Народного Комиссариата Труда.

9. УпНКТруда в развитие настоящего постановления предоставляется издать необходимую инструкцию, а равно установить сроки обязательного введения расчетных книжек в тех или иных отраслях применения труда.

г. Харьков, 5 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

756. О внесении некоторых изменений в действующий таможенный тариф и об установлении льготного пропуска предметов для Эпидемической Комиссии Лиги Наций, Индо-Европейского Телеграфного Общества и Петроградской Академии Наук.

На основании постановления Совнаркома РСФСР от 8 ноября 1922 г. и в отмену своего постановления об 21/XI—22 г. (Соб. Уз. № 48, ст. 114, „Известия ВЦИК“, от 14 ноября 1922 г., № 257/1696) Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Внести нижеследующие изменения в действующий таможенный тариф
а) взложить ст. 107 таможенного тарифа в следующей редакции: „Ст. 107: Кислородные соединения хлора: 1) хлорная известь и белильный щелок“

с пуда брутто—70 коп., 2) хлорвоатокислый натрий, с пуда брутто—5 рубл.; 3) бертолетовая соль, с пуда брутто—3 рубл. 60 коп.

Примечание. Действие настоящего постановления распространяется на все партии бертолетовой соли, хотя бы уже ввезенные из-за границы, но не оплаченные еще пошлиною к моменту получения этого распоряжения на местах*;

б) добавить к п. 1 ст. 155 таможенного тарифа примечание следующего содержания: „Стальная кардная проволока для нужд кардо-лентной промышленности пропускается беспошлинно по правилам, устанавливаемым УиНКВТ по соглашению с УСНХ“;

в) определить взыскание пошлины в размере 2 р. 50 к. за шляпы, шапки и фуражки, поименованные в лит. „б“ п. I ст. 210 таможенного тарифа, со штуки;

г) взложить ст. 223 таможенного тарифа (ропись товарам, запрещенным к ввозу) в следующей редакции: „Кокаин, морфий, курительный опиум, гашиш, а также трубки и другие приспособления для курения опиума“;

д) к ст. 112 таможенного тарифа добавить примечание 6 в следующей редакции: „Наркотические средства, ядовитые и сильно действующие вещества пропускаются по правилам, издаваемым УиНКВТ по соглашению с Наркомздравом и УСНХ“.

2. Пропускать беспошлинно из-за границы и выпускать обратно за границу принадлежности канцелярии, пишущие машины, автомобили, и проч. предметы, необходимые для работы Эпидемической Комиссии Лиги Наций, равно как и личный багаж персонала этой Комиссии, при условии отобрания от получателей пропускаемых беспошлинно предметов подписки в том, что эти предметы не будут отчуждаться на сторону.

Примечание. Подробный порядок льготного пропуска из за границы и обратного вывоза предметов для Эпидемической Комиссии Лиги Наций определяется правилами, издаваемыми УиНКВТ по соглашению с НК по Иностранным Делах и Уполнаркомфином.

3. Продлить до 31 декабря 1922 года срок беспошлинного ввоза, под контролем Уполнаркомпочтеля, Индо-Европейскому Телеграфному Обществу телеграфных материалов и предметов оборудования, инструментов, средств передвижения и проч., необходимых для восстановления сообщений „ИНДО“.

4. Пропустить беспошлинно 50 тонн бумаги, жертвуемой из Америки Академии Наук для печатания научных трудов, при условии выдачи Академией Наук подписки о том, что пропускаемая ей без оплаты пошлиной бумага будет использована исключительно для печатания научных трудов без сбыта ее на сторону.

г. Харьков, 5 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

757. Об урегулировании расчетов по договорам и обязательствам по курсу Котировальной Комиссии.

На основании постановлений СТО от 25 августа и 2 ноября 1922 г. („Известия ВЦИК“, от 17 августа 1922 г., № 192—1631 и от 16 ноября 1922 г. № 259—1698) и в целях урегулирования обращения на рынке иностранной валюты и благородных металлов, вверь до установления в законодательном

порядке правил производства фондовых биржевых операций в специальных для этой цели приспособленных государственных финансовых институтах (биржах), Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Распространить на территорию Украины устанавливаемый Котировальной Комиссией, образованной на основании постановления СТО от 23 августа 1922 г., официальный курс золотого рубля, иностранной валюты и благородных металлов.

Примечание. Указанный курс вводится с момента опубликования 1-го бюллетеня Комиссии в Москве.

2. В целях наиболее правильного учинения расчетов по различного рода договорам и обязательствам, как заключенным до открытия действий Котировальной Комиссии в Москве, так и после открытия действий таковой, курс Госбанка на валюту отменяется и устанавливается, впредь до открытия фондовой биржи, официальный курс, определяемый Котировальной Комиссией в Москве.

3. Все расчеты по договорам и сделкам, заключенным до дня открытия действий Котировальной Комиссии в золотой валюте, по курсу Наркомфина или курсу Госбанка, должны производиться по курсу Котировальной Комиссии на тот день, когда расчет производится, с поправочным коэффициентом в 0,3.

4. Все расчеты по договорам и сделкам, заключенным в золотой валюте по курсу Котировальной Комиссии в промежуток времени между открытием действий Котировальной Комиссии и 22 ноября с. г., включительно, должны производиться по курсу Котировальной Комиссии на тот день, когда расчет производится, с поправочным коэффициентом в 0,7.

5. Все расчеты по договорам и сделкам, заключенным в золотой валюте по курсу Котировальной Комиссии после 22 ноября с. г., производятся по курсу Котировальной Комиссии на день учинения расчета без поправочного коэффициента.

6. Публикуемые Котировальной Комиссией бюллетени вывешиваются в помещении Украинской Конторы Госбанка и в ее Отделениях и Агентствах.

7. Действие настоящего постановления не распространяется на сделки (или части их), по которым расчеты между сторонами уже закончены.

г. Харьков, 5 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

758 О бесплатной пересылке и перевозке грузов и посылок, направляемых для Украинской Книжной Палаты.

Совет Народных Комиссаров постановил:

Предложить Уполномоченному Народного Комиссариата Путей Сообщения и Уполномоченному Народного Комиссариата Почт и Телеграфа провести в установленном порядке постановление о бесплатной пересылке по железной дороге и по почте грузов и посылок с печатными произведениями, направляемых в адрес Украинской Книжной Палаты в Харькове и из Украинской Книжной Палаты в адрес книгохранилищ УССР и РСФСР.

г. Харьков, 5 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

Постановления Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

759. Об упразднении Института Уездных Контролеров.

В отмену ст. 20 и примечания к ней „Положения о Рабоче-Крестьянском Государственном Контроле УССР“ от 26 июля 1922 г. (СУ 1922 года, № 32, ст. 495), Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. Должность уездных контролеров упразднить.
2. Весь штатный состав уездных контролеров передать соответственным Губотделам Государственного Контроля, оставив за последними установленные ранее штаты в общегосударственном масштабе.
3. Контрольное наблюдение за уездными учреждениями и предприятиями возложить на Губернские Контроли путем организации выездных групп.
4. НК РКГК предоставляется право устанавливать в тех или иных уездных центрах постоянное представительство государственного контроля без специального увеличения штатов НК РКГК.
5. В соответствии с п. 3, признать необходимым на содержание выездных групп Губконтролей дополнительное открытие кредитов на путевые и командировочные расходы. Предложить Междуведомственному Бюджетному Совету при Уполнаркомфине рассмотреть дополнительную заявку НК РКГК для соответствующего увеличения сметы НК РКГК на 1922—23 г. г.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*
Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

760. Положение об Управлении Делами ВУЦИК.

1. Управление Делами ВУЦИК, являясь техническим аппаратом по подготовке, разработке и исполнению дел, рассматриваемых в Президиуме ВУЦИК, в его Сессиях и на Всеукр. Съездах. Советов, ведает также административной и хозяйственной частью ВУЦИК, наблюдает за движением дел во всех Отделах и предприятиях ВУЦИК и следит за своевременным выполнением ими постановлений Президиума и распоряжений Председателя и Секретаря ВУЦИК.

2. Управление Делами ВУЦИК состоит из следующих основных отделов и частей:

- а) Секретариата Президиума,
- б) Общей Канцелярии,
- в) Информационно-Справочной части,
- г) Помилowanый и частных ходатайств,
- д) Главной Бухгалтерии,
- е) Хозяйственной части,
- ж) Авто-базы,
- з) Группы самоокупающихся предприятий,
- и) Агит поезда,

3. Во главе Управления Делами стоит Управляющий Делами ВУЦИК, назначаемый и увольняемый постановлением Президиума ВУЦИК.

4. Управляющий Делами ВУЦИК, будучи непосредственно подчинен Председателю и Секретарям ВУЦИК, руководит всей работой Управления Де-

лами и несет за нее ответственность перед Президиумом, имея по делам Управления право доклада в Президиуме.

5. Заведующие основными отделами и частями ВУЦИК и его предприятий, назначаются и увольняются Секретарем ВУЦИК по представлению Управляющего Делами и непосредственно подчинены последнему.

6. Помощники Заведующих основными частями и отделами, Заведующие подотделами и рядовые сотрудники ВУЦИК и его предприятий назначаются и увольняются Управляющим Делами.

Примечание. Прием сотрудников Управления Делами по рангу или должности не ниже Заведующих подотделами производится непосредственным и персональным порядком с последующим уведомлением Биржи Труда.

7. Состав сотрудников Управления Делами ВУЦИК определяется штатом, утвержденным обычным законодательным порядком, причем, в соответствии с потребностями дела, распределение должностей может быть изменяемо в пределах штатного расписания распоряжениями Секретаря или Управляющего Делами ВУЦИК.

8. Издаваемые по Управлению Делами распоряжения, в том числе об изменениях личного состава Управления, а также издаваемые в развитие настоящего положения инструкции и правила, публикуются в приказах по Управлению Делами за подписью Управляющего Делами ВУЦИК.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального

Исполнительного Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

761. Об отсрочке, рассрочке и сложении местных денежных налогов и сборов и возврате сумм, неправильно поступивших на эти сборы.

На основании постановления ВЦИК и СНК РСФСР от 2 ноября 1922 года („Известия ВЦИК“, от 10 ноября 1922 г., № 254), Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. По ходатайствам плательщиков, находящихся в исключительно затруднительном положении, допускается отсрочка, рассрочка всякого рода местных денежных налогов и сборов без начисления штрафа и пени на срок не свыше одного года, а равно и полное или частичное сложение этих налогов и сборов.

2. Отсрочка и рассрочка налогов и сборов:

а) взимаемых по губернской смете, предоставляется губфинотделам, с утверждения Губисполкома, на всякую сумму, и

б) взимаемых по уездным и волостным сметам, на сумму не свыше 5.000 руб. дензнаками 1922 г., по каждому отдельному налогу или сбору, производится уфинотделами, с утверждения Уисполкома, а на большую сумму — постановлением Губфинотдела, утверждаемым Губисполкомом.

Примечание. Означенные в настоящей ст. постановления губфинотделов и уфинотделов, утвержденные соответствующими губ. и уисполкомами, признаются окончательными и обжалованию не подлежат.

3. Сложение окладов и недоимок местных налогов и сборов, как по ходатайствам плательщиков, так и неправильно числящихся и безнадежных к

поступлению, а равно возврат сумм, неправильно поступающих по местным налогам и сборам, производится порядком, указанным в предыдущей (2) статье.

4. На возврат неправильно поступивших в местные налоги и сборы сумм распространяется годичная давность.

5. Порядок применения настоящего постановления определяется инструкцией, издаваемой УиНКФинном по соглашению с НКЮстом и Наркомвнуделом.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

762. Об образовании налоговых комиссий для исчисления уравнительного сбора.

На основании постановления ВЦИК и СНК РСФСР от 2 ноября 1922 г. („Известия ВЦИК“, № 255/1694 от 11 ноября 1922 г.) и в дополнение и изменение ст. 11 утвержденного ВУЦИК'ом 15 марта 1922 года, положения „О промысловом налоге“ (С. У. 1922 г., № 12, ст. 213), Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

1) Для исчисления уравнительного сбора в каждом налоговом районе образовать, под председательством финансового инспектора, налоговые комиссии в составе: одного представителя Губпрофсовета или Упрофбюро, одного представителя местного Исполнительного Комитета, одного представителя Госконтроля и одного представителя Губсовнархоза, а также двух членов из числа плательщиков промыслового налога, назначаемых Исполкомом по кандидатскому списку, представляемому финансовым инспектором.

2. Постановление это ввести в действие по телеграфу.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

763. О порядке выдачи заграничных посылок.

На основании постановления ВЦИК'а и Совнаркома РСФСР от 2 ноября 1922 г. („Известия ВЦИК“, от 11 ноября 1922 г., № 255/1694), Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

1. Заграничные посылки, полученные таможенными учреждениями УССР не позднее 31 декабря 1922 года, адресованные нижеупомянутым лицам и содержащие продовольствие, одежду и предметы домашнего обихода в количестве, не превышающем необходимого для удовлетворения личных потребностей адресатов, выдавать с соблюдением нижеследующих правил:

а) рабочие и служащие, получающие оклад жалованья не свыше 14 разряда, а равно инвалиды, учащиеся и состоящие на социальном обеспечении или имеющие право на получение его — получают означенные посылки без оплаты их установленными пошлинами;

б) рабочие и служащие, получающие жалование свыше установленного 14 м разрядом, получают те же посылки с уплатой лишь 50 процентов причитающихся пошлин.

2. Обязать ЦК Последгол в двухнедельный срок со дня издания сего разработать совместно с представителями Южбюро ВЦСПС, УпНКВТорга и УпНКФина инструкцию, точно определяющую условия и порядок пользования предусмотренными настоящим постановлением льготами.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

764. О ликвидации Украинского Тарифного Совета и учреждении Тарифной Камеры при УпслНКТруда.

На основании постановления СНК РСФСР от 24/X—22 г. („Известия ВЦИК“, № 245/1684, от 29/X—22 г.), Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

1. Украинский Тарифный Совет—ликвидировать.

2. Вопросы нормирования заработной платы (установление минимума ее, средних разрядов ставок по Наркоматам, промышленности, транспорту и поясного деления) сосредоточить в ведении Уполнаркомтруда, вносящего проекты постановлений по этим вопросам с заключением УпНКФ и Госплана на утверждение Совета Народных Комиссаров.

3. Для предварительного выяснения указанных в п. 2-м вопросов, создать при Управлении Уполнаркомтруда тарифную камеру на основе паритетного представительства хозяйственных и профессиональных организаций.

4. Положение о тарифной камере и ее составе поручить разработать Уполнаркомтруду и представить на утверждение Совета Народных Комиссаров.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

765. О повышении ставок простого гербового сбора.

На основании постановления ВЦИК и СНК РСФСР от 16 ноября 1922 г. („Известия ВЦИК“, от 19 XI—1922 г., № 262 1701) и во изменение ст. 3 й утвержденного ВУЦИК'ом 5/IV—1922 г. „Устава о государственном гербовом сборе“ (Собр. Узак. за 1922 г., № 16, ст. 266) и приложения II к постановлению СНК УССР от 5/IV—1922 г. „Об установлении новой таксы государственных и местных налогов в советских денежных знаках“ (Собр. Узак. за 1922 г., № 16, ст. 262), Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. Повысить действующие ныне ставки простого гербового сбора, установив взамен ставок: 1) в 1.500.000 р. или 150 р. в дензнаках 1922 года

500 руб. в д. з. 1922 г.; 2) в 1.000.000 руб. или 100 руб. в д. з. 1922 г.— 300 руб. в д. з. 1922 г.; 3) в 100.000 руб. или 10 руб. в д. з. 1922 г.— 50 руб. в д. з. 1922 г.; 4) в 50.000 руб. или 5 руб. в д. з. 1922 г.— 25 руб. в д. з. 1922 г.

Вследствие чего ст. 3 Устава о государственном гербовом сборе изложить в следующей редакции: „Простой гербовый сбор устанавливается четырех окладов: пятьсот, триста, пятьдесят и двадцать пять рублей в д. з. 1922 г.; пропорциональный же—трех окладов: высшего оклада—в размере полпроцента, среднего—одной четверти процента и низшего—одной десятой процента с суммы акта.

2. Означенные в ст. 1-ой новые повышенные ставки гербового сбора должны взиматься вместо соответствующих им прежних сумм со всех поименованных в приложенных к гербовому уставу перечнях бумаг, актов и документов, подлежащих гербовому сбору.

3. Настоящее постановление ввести в действие по телеграфу.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

766. О привлечении населения к трудовой и гужевой повинности для ликвидации стихийных бедствий.

В развитие п. 12 декрета Совнаркома УССР от 16 декабря 1921 года „Об осуществлении периодических трудгужевых повинностей на началах трудгужевого налога“ (Собр. Узак. 1921 г., № 26, ст. 744) и на основании постановления ВЦИК от 21 сентября 1922 г. („Известия ВЦИК“ № 216|1655 от 26 сентября 1922 г.), Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

1. В порядке трудовой и гужевой повинности трудобязанное население может быть привлечено вне норм трудгужналога только в исключительных случаях—для борьбы со стихийными бедствиями, поскольку таковые не могут быть прекращены обычными мерами (снежные заносы, лесные пожары, наводнения и проч.).

2. Право привлечения населения к работам в порядке трудовой и гужевой повинности принадлежит Президиумам Губисполкомов, которые проводят эту работу исключительно через местные органы Уполнаркомтруда.

3. В случаях крайней и безотлагательной надобности, Уисполкомы и Волисполкомы, в зависимости от района, на который распространяется стихийное бедствие, обязаны, не дожидаясь постановления Губисполкомов, привлечь население к работам в порядке трудовой и гужевой повинности с неременным условием немедленного в тот же день оповещения Губисполкома об объявленной повинности.

4. К работам в порядке трудовой и гужевой повинности привлекается трудоспособное население и гужсредства, подлежащие обложению трудгужналогом, с соблюдением существующих законоположений и правил.

5. Работа, проведенная в порядке трудовой повинности, подлежит обязательной оплате в установленном порядке.

6. В местностях, объявленных на военном или осадном положении, трудгужповинности проводятся в порядке особых правил, издаваемых Уполнаркомтрудом, Военным Командованием и Наркомвнуделом.

С изданием настоящего постановления отменяются для Украины следующие узаконения и постановления о трудовой и гужевой повинности:

Декрет СНК РСФСР от 10 октября 1918 года „О трудовой повинности по расчистке снеговых заносов“ (Собр. Узак. РСФСР 1918 г., ст. 820), декрет СНК РСФСР от 20 марта 1919 г. „О запашке и засеве полей в хозяйствах призванных в армию красноармейцев“ (Собр. Узак. РСФСР 1919 г., ст. 114), в соответствующей части; п. в ст. 2 й декрета СНК РСФСР от 18 августа 1919 года „Об организации гужевого дела на местах“ (С. У. РСФСР 1919 г., ст. 404), постановление Совобороны от 19 ноября 1919 г. „О натуральной трудовой и гужевой повинности“ (С. У. РСФСР 1919 г., ст. 543), п. а ст. 1 и ст. ст. 2 и 4 декрета СНК РСФСР от 29 января 1920 г. „О всеобщей трудовой повинности“ (С. У. РСФСР 1920 г., № 8, ст. 49), первое предложение ст. 5-й декрета СНК РСФСР от 30 января 1920 г. „О сахарной промышленности“ (С. У. РСФСР 1920 г., № 10, ст. 62), действующие на территории УССР на основании постановления Всеукраевского комитета от 27 января 1920 г. „Об объединении деятельности УССР и РСФСР“ (Соб. Уз. ВРК № 6, ст. 7). Ст. Ст. 2 и 3 постановления СНК УССР „Об оказании хозяйственной помощи семьям красноармейцев“ (С. У. 1920 г. № 7, ст. 116).

Постановление СНК УССР от 24 марта 1920 г. „Об обеспечении сельскохозяйственной кампании сахарной промышленности рабочей силой“ (С. У. 1920 г. № 8, ст. 146)

Ст. 4 и п. „д“ ст. 5-й постановления СНК УССР от 7-го сентября 1920 г. „О погрузке и разгрузке вагонов и судов и вывозе грузов с железнодорожных станций, пристаней и портов“ (С. У. 1920 г. № 24, ст. 492), постановление ВУЦИК „Об упорядочении гужевой повинности“ от 10 августа 1921 г. (С. У. 1921 г. № 15, ст. 432).

Постановление СНК УССР от 10 июня 1921 г. „О порядке привлечения крестьянства к труд и гужевой повинности в период полевых работ“ (С. У. 1921 г. № 11 ст. 292).

Ст. 1-я постановления СНК УССР от 25 марта 1921 г. „О проведении трудовой повинности для обслуживания сахарной промышленности УССР“ (С. У. 1921 г. № 4, ст. 137).

Постановления Президиума ВУЦИК и СНК УССР от 10 ноября 1921 г. „Об урегулировании трудовой и гужевой повинности сельского населения“ (С. У. 1921 г. № 23, ст. 66).

Примечание к ст. 2-й постановления ВУЦИК от 13 июля 1921 г. „О местном транспорте“ (С. У. 1921 г. № 14, ст. 374).

Ст. 4-я и в соответствующей части ст. 5-я постановления СНК УССР от 14 октября 1921 г. „О мерах улучшения снабжения школ и друг. просветительных учреждений“ (С. У. 1921 г. № 20, ст. 589).

Постановление СНК УССР от 3 марта 1922 г. „Об осуществлении труд-гужевых повинностей на началах трудгужналога“ (С. У. 1922 г. № 10, ст. 160).

7. Уполномоченному разработать соответствующую инструкцию для руководства и точного применения ст. ст. 1—5 настоящего постановления.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

**767. О включении села Лесогорки в Старо-Константиновский уезд,
Волынской губернии.**

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

Село Лесогорку, отошедшее от Польши в территорию УССР по установлению государственной границы, включить в Старо-Константиновский уезд Волынской губ.

г. Харьков, 6-го декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

768. О продовольственных ссудах голодающим.

Принимая во внимание, что продовольственная ссуда, выдаваемая Центральной Комиссией по борьбе с последствиями голода, является единственной формой продовольственной помощи нуждающемуся сельскому населению в районах, пораженных в 1921—22 году голодом, Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. В голодающих районах продовольственные ссуды из фонда Центральной Комиссии по борьбе с последствиями голода могут быть выдаваемы правительственными, кооперативными и иными учреждениями исключительно сельскому населению, согласно инструкциям и правилам, утвержденным ЦКПГ.

2. Все поступающее из фонда Центральной Комиссии по борьбе с последствиями голода в распоряжение правительственных, кооперативных и иных учреждений продовольствие для выдачи продовольственной ссуды в голодных районах должно быть обращено исключительно на выдачу продовольственной ссуды сельскому населению в указанных в сей статье местностях.

3. Из продовольственной ссуды, выдаваемой Центральной Комиссией по борьбе с последствиями голода в голодающих районах, не могут быть производимы никакие вычеты и удержания на пополнение ссудополучателями каких-либо долговых требований как частных лиц, так и правительственных учреждений, в том числе и на пополнение налогов, сборов и т. п. взысканий; равным образом, на продовольственную ссуду не может быть обращено взыскание каких бы то ни было долговых требований как частного, так и государственного свойства.

Примечание. Действие ст. 3 й настоящего постановления не распространяется на отчисления, производимые Центральной Комиссией по борьбе с последствиями голода или учреждениями и организациями по ее поручению в размере, установленном ЦКПГ, на покрытие организационных расходов, связанных с проведением операций по борьбе с последствиями голода.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

769. О передаче мест заключения в ведение Н. К. В. Д.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

1. Все находящиеся в ведении Наркомюста места заключения и управления ими, в том числе Центральный Исправительно-Трудовой Отдел (ЦИТО) и его местные органы, а также Конвойную Стражу Республики, передать в ведение Н. К. В. Д. со всеми кредитами, штатами и имуществом.

2. Передаваемые в ведение НКВД Центральный Исправительно-Трудовой Отдел (ЦИТО) НКЮ и его местные органы (Губуправления ЦИТО) включать в образуемое при НКВД Главное Управление Местами Заключения и его местные органы.

4. Все ранее изданные НКЮ, по Центрально-Исправительно Трудовому Отделу (бывшему Карательному), положения об общих и специальных местах заключения и действовавшие до последнего времени циркуляры названного Отдела впредь до их пересмотра и изменений должны оставаться в силе.

4. Положения и инструкции об исправительно трудовом режиме в местах заключения, а также о порядке отбывания принудительных работ без лишения свободы издаются НКВД по соглашению с НКЮ.

5. За органами НКЮ сохраняются все права надзора за закономерностью и условиями содержания арестованных во всех местах заключения в полном объеме, предусмотренном Угол.-Процессуальным Кодексом и Положением о Прокуратуре. Прокуратуре предоставляется при опротестовании постановлений Распределительных Комиссий, касающихся изменения режима и условий содержания заключенных, приостанавливать исполнение таких.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.
Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

Распубликовано в „Вістях ВУЦИК“ от 20 декабря 1922 г., № 287.

770. О местных семенных запасах.

Упадок сельского хозяйства привел к сокращению у крестьянского населения всякого рода запасов, в особенности семенных. Срочное восстановление семенных запасов необходимо для предотвращения последствий неурожая, для расширения площади засева и поднятия сельского хозяйства. Начало этому положено декретами ВУЦИК'а от 22/III, 5/VII и 26/VII с. г. с созданием бронированного семенного волостного фонда (волсемучастков) и волостных семенных хранилищ (Собр. Уз 1922 г. № 13—ст. 230, № 29—ст. 457, № 32—ст. 494). Считая обязательные волостные семенные фонды недостаточными для этой цели и признавая необходимым создание неприкосновенных семенных фондов также в селах, но избегая в этом деле принуждения и возлагая успех его только на самодеятельность самого населения, Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет, в дополнение к существующим законоположениям и распоряжениям об обязательном образовании волостных семенных запасов и об отводе семенных земельных участков, постановляет:

1. Предоставить право земледельческому населению образовывать неприкосновенные семенные запасы в сельских обществах и селениях.

2. Семенные запасы составляются исключительно по приговорам сельских обществ, как путем отчисления ими определенного количества зерна с отдельных хозяйств, так и путем отвода и засева средствами общества определенного участка земли.

3. Всем вышестоящим органам власти (Волостным, Уездным и Губернским Исполнительным Комитетам) воспрещается в принудительном порядке обяза-

вать население к образованию местных семенных запасов. Воспрещается также устанавливать обязательные отчисления из сельских запасов в запасы волостные, уездные или губерньские.

4. Размер паевого взноса в сельский семенной запас устанавливается сельскими обществами.

Примечание. Народный Комиссариат Земледелия по соглашению с Народным Комиссариатом Продовольствия устанавливает по каждой губернии или району предельный (наибольший) размер паевого взноса в сельский семенной запас с каждой десятины действительного засева, а также предельный размер общественного семенного участка для сельского общества в виде определенной доли посевной площади общества.

5. Приговор или постановление об образовании семенного запаса или общественного семенного участка представляется для регистрации в Уездный Земельный Отдел, который выдает обществу, в случае соответствия приговора или постановления требованиям закона, удостоверение.

6. Семенные запасы, образованные и хранимые с соблюдением настоящих правил, не подлежат ни реквизиции, ни конфискации кем бы то ни было и не могут быть обращены ни на покрытие налогов, ни на удовлетворение других претензий государства или учреждений и частных лиц. Общественные семенные участки освобождаются от обложения натурналогом и всеми видами налогов.

7. Неприкосновенные семенные запасы находятся исключительно в распоряжении составивших их селений или сельских обществ и могут быть расходуемы на удовлетворение семенных потребностей их членов только по их постановлениям.

Примечание. Для освежения и улучшения семенного материала обществам предоставляется право обменивать свои семена на другие, однако, исключительно с разрешения Уездного Земельного Отдела.

8. Селения или сельские общества, образовавшие у себя добровольные семенные запасы, не лишаются права получения посевзерна из государственных семенных фондов.

9. Земорганам предоставляется право требовать от обществ периодической отчетности о состоянии образованных ими неприкосновенных запасов, а также производить ревизию последних и привлекать к судебной ответственности лиц, виновных в небрежном хранении и неправильном расходовании запасов. Кроме земельных органов, право ревизии принадлежит только Рабоче-Крестьянскому Госконтролю.

10. Наркомзему поручается установить способы и средства поощрения сельских обществ, наилучшим образом устроивших предусмотренные настоящим постановлением семенные запасы.

11. В развитие настоящего постановления Наркомзему, совместно с Наркомпродом и Наркомвнуделом, поручается издать необходимые инструкции о порядке образования, хранения и использования семенных запасов.

12. Настоящее постановление подлежит внесению на Всеукраинский Съезд Советов.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

771. О борьбе с уголовным бандитизмом и контрабандой.

В целях решительной борьбы с остатками уголовного бандитизма, грабежами, вооруженными нападениями и контрабандой, Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет, временно, впредь до отмены, постановляет:

1. Преступные деяния, предусмотренные ст. ст. 76, 183 часть 2 я и 184 Уг. Код., передаются на рассмотрение Чрезвычайных Сессий Губревтрибуналов постановлениями Комиссий в составе: Зам. Пред. Губьсполкома, Нач. Губотдела ГПУ и Губпрокурора.

2. Ведение следствия по означенным делам может быть передаваемо постановлениями Комиссий, упомянутых в п. 1. органам ГПУ с подчинением им в этих случаях органов Милиции и Уголовного Розыска при производстве последними дознаний по этим делам.

3. Следствие по означенным делам должно быть закончено в течение 3-х суток; во всем остальном органы ГПУ обязаны руководствоваться соответствующими постановлениями Уголовно-Процессуального Кодекса.

4. Чрезвычайные Сесии рассматривают означенные дела с соблюдением ст. ст. 4—8 постановления ВУЦИК'а о Чрезвычайных Сессиях Губревтрибуналов. (Собр. Узак. 1922 г. № 31, ст. 479).

5. Распространить постановление ВУЦИК „Об административной высылке“ от 6 сентября 1922 года (Собр. Узак. 1922 г. № 39, ст. 586) на лиц, дважды и более осужденных за преступления, предусмотренные ст. ст. 76, 85, 93, 97, 140, 170, 171, 176, 180, 181, 182, 183, 184, 187, 189, 190, 191 и 220, а равно и на лиц, причастных к контрабанде, с предоставлением Особой Комиссии при НКВД права подвергать их в местах высылки заключению в Допр сроком до 3-х лет в административном порядке.

6. На местах право возбуждения перед Особой Комиссией при НКВД вопроса о высылке предоставляется в отношении лиц, причастных к контрабанде,—Начальнику Губотдела ГПУ, а в отношении всех остальных перечисленных в п. 5 сего постановления—Зав. Губ. Отделом Управления. Указанные ходатайства возбуждаются через Губпрокурора, который со своим заключением в 3-хдневный срок направляет их в Особую Комиссию при НКВД.

7. Подлежащие высылке лица (ст. 5) могут быть постановлениями Заведующих Отделами Управления или Начальников Губотделов ГПУ, по принадлежности, заключаться под стражу до рассмотрения вопроса о них Особой Комиссией при НКВД.

Копии постановлений о заключении под стражу должны быть сообщены в 24-часовой срок с момента задержания Губпрокурору, который обязан в течение 48 часов или сообщить об утверждении избранной меры пресечения, или сделать предложение об ее изменении.

Предложения Губпрокурора для Зав. Отделом Управления и Нач. Губотдела ГПУ обязательны.

8. В отношении лиц, подлежащих на основании ст. 5 и 6 сего постановления высылке в административном порядке, дела должны быть закончены производством в течение 2 х месяцев со дня ареста, к каковому сроку должны быть получены от Особой Комиссии при НКВД уведомления о зачислении заключенного за нею на предмет высылки. В противном случае Губпрокурор обязан освободить заключенного.

9. Постановление ввести в действие по телеграфу.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

772. О порядке продления срока изоляции арестованных ГПУ на основании ст. 5-й постановления ВУЦИК от 22 марта 1922 года „Об организации Госполитуправления“.

Во изменение п. в ст. 5-й Постановления от 22 марта 1922 года „Об упразднении Всеукраинской Чрезвычайной Комиссии“ (Собр. Узак. за 1922 г. № 13, ст. 228), Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. Предоставить Губернским Отделам ГПУ право возбуждать перед местным Губернским Прокурором ходатайство о дальнейшей свыше двух месяцев изоляции в местах заключения лиц, арестованных в порядке ст. 5 названного постановления ВУЦИК'а от 22 марта 1922 г., когда того требуют особые обстоятельства дела и от ГПУ не последует своевременного уведомления о разрешении Президиумом ВУЦИК продления таковой изоляции.

2. Означенное ходатайство Прокурор немедленно направляет со своим заключением в ВУЦИК, при этом 2-месячный срок изоляции арестованного, установленный ст. 5 постановления ВУЦИК от 22 марта, считается продленным на 1 месяц.

3. По истечении месячного срока со дня продления изоляции означенных выше арестованных, последние должны быть немедленно освобождены, если к этому времени не будет получено разрешения Президиума ВУЦИК на дальнейшую их изоляцию, или дела о них должны быть направлены в суд, с зачислением за ним арестованных.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

773. Положение о Центральной Комиссии помощи детям при ВУЦИК.

1. Комиссия помощи детям при Всеукраинском Центральном Исполнительном Комитете учреждается для организации сил Советской общественности в деле борьбы с детской безнадзорностью, улучшения быта детских учреждений, общественного детского питания и эвакуации на родину детей, нуждающихся в этом.

2. Комиссия составляется из представителей НКЗ, НКП, ЖО, НКПрод, НКЮ, КСМ, Южбюро, ЦКПГ и Чер. Креста. Персональный состав его утверждается Президиумом ВУЦИК.

3. Комиссия выделяет из своего состава Президиум из 5-ти человек.

4. Комиссия не имеет своего технического аппарата и пользуется аппаратом ЦКПГ и ведомств.

5. Пленум Комиссии созывается не менее двух раз в месяц, Президиум не менее одного раза в неделю.

6. Комиссия проводит свою работу на местах через Уполномоченных, выделяемых Губ. и Уисполкомами для работы помощи детям в губ. и уездном масштабе, освобождаемых от всех прочих обязанностей. Уполномоченные входят в состав Губтроек Последгол и утверждаются ЦКПД.

7. Центральная Комиссия помощи детям подотчетна Президиуму ВУЦИК.

Уполномоченные на местах—Центральной Комиссии помощи детям и Губисполкомам.

8. ЦКПД имеет право непосредственно докладывать Президиуму ВУЦИК, Совнаркому и другим высшим органам Республики.

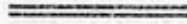
9. ЦКПД вправе созывать Межведомственные Комиссии по вопросам помощи детям и организовывать все виды общественной помощи им (лотереи, кружечные сборы, спектакли, „недели“, издания в пользу детей и т. п.).

10. Уполномоченные на местах имеют право созывать Комиссии в составе и с кругом ведения, аналогичными указанным для ЦКПД.

г. Харьков, 6 декабря 1922 года.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

Издание Народного Комиссариата Юстиции У. С. С. Р. Харьков, 1922.

Збірник У законень та Роспорядженень

25952. Робітничче-Селянського Уряду України.

18 січня 1923 року || Ч. 54 || Відділ перший.

З М І С Т.

(8—16 грудня 1922 р.).

- Ст. 774. Про зміну ставок особливого патентного акцизного збору з закладів для продажу виноградного, плодово-ягідного, родзинкового вина та пива. (постанова).
- „ 775. Про акциз з сахарину (постанова).
- „ 776. Про зміну розмірів акцизного оподаткування (постанова).
- „ 777. Про підвищення залізничних тарифів (постанова).
- „ 778. Про порядок відкриття ярмарків (постанова).
- „ 779. Про надання чинности Положенню про судовий устрій УСРР (постанова).

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету та Ради Народніх Комісарів.

774. Про зміну ставок окремого патентного акцизного збору з закладів для продажу виноградного плодово-ягідного, родзинкового вина та пива

На підставі постанови ВЦВК та РНК РСФРР від 30-го листопада 1922 року („Ізвестія ВЦК“, від 2 грудня 1922 року, ч. 273/1712), в зміну п. А розділу 3-го постанови ВУЦВК'у від 15 листопада 1922-го року (Збір. Узак. 1922 року ч. 47, ст. 709),

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

Установити зазначені нижче ставки особливого патентного збору на продаж вина:

Ставки

А) За продаж вина:

Район місцевости. в тис. крб

1. З заводських підвалів та гуртових склепів (за піврічча)

Вищий	20
В.-середнього	12
Середній	8
Н.-середнього	6
Нижчий	4

2. З закладів роздрібного продажу (за піврічча):

а) з закладів виносного продажу без розпиту

Вищий	20
В.-середнього	12
Середній	8
Н.-середнього	6
Нижчий	4

<i>А) За продаж вина:</i>	<i>Район місцевости.</i>	<i>Ставки в тис. крб.</i>
б) з закладів продажу для розпиття	Вищий В.-середнього Середній Н.-середнього Нижчий	100 60 40 40 20
3. З тимчасових виставок, вечірок, базарів, гулянок і т. п. (За кожний день торгівлі)	Вищий В.-середнього Середній Н.-середнього Нижчий	5 3 2 1,5 1
<i>Б) За продаж пива:</i>		
1. З гуртових складів пива (за півріччя)	Вищий В.-середнього Середній Н.-середнього Нижчий	10 6 4 3 2
2. З закладів роздрібного продажу (на півріччя):		
а) з закладів виносного продажу без розпиття	Вищий В.-середнього Середній Н.-середнього Нижчий	10 6 4 3 2
б) з закладів продажу для розпиття	Вищий В.-середнього Середній Н.-середнього Нижчий	30 18 12 9 6
3. З тимчасових виставок, вечірок, базарів, гулянок і т. п. (за кожний день торгівлі)	Вищий В.-середнього Середній Н.-середнього Нижчий	3 2 1,5 1 0,5

Примітка 1. Заклади роздрібного продажу пива тимчасові виставки й торгівлі на вечірках, гулянках і т. п., що виплатили особливий патентний збір за право продажу вина, звільнюються від внесення особливого патентного збору за продаж пива.

Примітка 2. Ця районна такса заводиться з 1-го січня 1923 року з тим, що сума особливого збору за патенти, що братимуться на перше півріччя 1923 року протягом кінця 1922 року стягатиметься в розмірах, установлених цією постановою.

м. Харків, дня 8 грудня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*
Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.
Секретар ВУЦВК *Єрмощенко*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК від 17 березня 1923 р., ч. 58.

775. Про акциз з сахарину.

На підставі декрету ВЦВК та РНК РСФРР від 30-го листопада 1922 р. (Ізвестія ВЦК від 2-го грудня 1922 р., ч. 273/1712), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет та Рада Народніх Комісарів ухвалили:

1. Сахарин та інші подібні йому штучно-солодкі річовини, виготовлені на терені УСРР як і ті, що привозяться з-за кордону, оподатковуються акцизом на користь держави в розмірі 5.000 карб. (в грош. зн. зр. 1922 р.) з одного фунту бруто.

2. Всі заводи та заклади, що в них виготовлюється сахарин та інші, подібні йому, штучно-солодкі річовини, мусять бути зареєстровані в місцевому Губфінвідділі.

3. Загальне керування справами, що торкаються стягання акцизу з сахарину та подібних йому штучно-солодких річовин, покладається на Управління Уповноваженого Народнього Комісаріату Фінансів.

4. Уповноваженому Народнього Комісаріату Фінансів, по згоді з УРНГ та Наркомздоровля, надається право видавати правила що до вжитку цього декрету.

5. Виготовання без належного дозволу сахарину та інших подібних йому штучно-солодких річовин, а також переховування з метою збуту, скупка та збут зазначених річовин без оплати встановленим акцизом карається по ст. 141 Крим. Кодексу УСРР.

6. Термін надання декретові чинності по окремих місцевостях встановлюється Уповноваженим Народнього Комісаріату Фінансів та оголошується в „Вістях“ ВУЦВК'у.

м. Харків, дня 8-го грудня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.
Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе*.
Секретар ВУЦВК'у *Єрмощенко*.

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК від 14 січня 1923 р., ч. 9.

776. Про зміну розмірів акцизного оподаткування.

На підставі постанови ВЦВК та РНК РСФРР від 30-го листопада 1922 р. (Ізвестія ВЦК від 2 грудня 1922 р., ч. 273/1712) та в змінення постанов і декретів ВУЦВК від 7-го червня, 30-го серпня, 13-го вересня, 2-го жовтня та 15-го листопада 1922 р. (Збірн. Уз. 1922 р., ч. 27, ст. 409, ч. 38, ст. 573,

ч. 42, ст. 600, ч. 43, ст. 629), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

I. Встановити такі розміри акцизного оподаткування:

1) На вина виноградні, овочево-ягодні та озюмні.

А. Тубільного виробництва: а) виноградні, що мають в собі алкоголь вище 14 ступенів, а також овочево-ягодні—дві тисячі чотириста карбованців з відра; б) виноградні, що мають в собі алкоголь вище 14 ступенів, але не більше 20 ступенів, а також озюмні вина—п'ять тисяч чотириста карбованців з відра; в) шумовинні (шумуючі, виготовані в спосіб шампанського)—чотирнадцять тисяч карбованців з відра.

Примітка. В районах винарства виноградні вина, зазначені в п. „а“ літ. А розділу I-го цієї постанови оподатковуються акцизом в половинном розмірі, крім вин, що продаються в сих районах в межах місцевих поселень, а також вин, що вивозяться за межі районів.

Б. Чужоземного виробництва: а) нижче 14 ступенів—п'ять тисяч карбованців, з відра; б) вище 14 ступенів, але не більш 20 ступенів—десять тисяч карбованців з відра; в) шумовинні (шумуючі, виготовлені в спосіб шампанського)—по сорок тисяч карбованців з відра.

2) На тютюнові вироби:

А. Тубільного виробництва: а) жовтий листовий тютюн, що передається з фабричних комор на фабрики для перероблення в курильний тютюн на цигарки—шістьсот карбованців з фунта; б) тутки—п'ять тисяч карбованців з тисячі; в) цигарети—дві тисячі карбованців з тисячі; г) махорка—п'ятьдесят карбованців з фунта; д) махоркові цигарки—триста карбованців з тисячі.

Б. Привезені з-за кордону: а) курильний та тютюн всіх гатунків—вісімсот карбованців з фунта; б) цигарки всіх гатунків—одна тисяча п'ятьсот карбованців з тисячі; в) тутки—п'ятнадцять тисяч карбованців з тисячі; г) цигарети—п'ять тисяч карбованців з тисячі.

3) На запальні сірники—по 1 карбованцю з коробки до 75 штук.

4) На пиво—одна тисяча двісті карбованців з відра.

5) На спирт, що відпускається на технічні потреби:

А. На піддобрення виноградних вин та на виготовання парфюмерних виробів та есенцій; а) ректифікований спирт—сто двадцять карбованців зі ступені; б) сирій продукт—сто карбованців з ступеню.

Б. На інші технічні потреби: а) ректифікований спирт—сорок карбованців з ступеню; б) сирій спирт—32 карбованця з ступеню.

6) На крохмальний цукор, в рідкім та твердім виді (крохмальна патока, глюкоза та рафінований цукор) кристалічний та некристалічний—одна тисяча двісті п'ятьдесят карбованців з кожного пуда.

7) На чай: а) байховий—триста карб. з фунта; б) плиточний—двісті карб. з фунта; в) кирпичний—150 карб. з фунта.

8) На каву натуральну сирю чи палену та мелену—двісті карбованців з фунта.

9) На кухонну сіль—двісті карбованців з пуда.

10) На гнічені дріжки—двісті карбованців з фунта.

11) На воскові та азокерітові свічки—двісті п'ятьдесят карб. з фунта.

II. Всі підлеглі оподаткуванню акцизом речі, що випускаються з місць вироблення та здобування цих речей, а також з оптових та базисних склепів,—коли акциз перерахований на сі склепи—зо дня надання чинності сій постанові—оподатковуються акцизом по наново встановлених ставках.

III. Невиплачені суми акцизу, що рахуються за місцями вироблення, здобування та зберігання, підакцизних річей виплачуються по ставках акцизу, які були дійсними в день випуску сих виробів з місць вироблення, здобування або зберігання—коли акциз сей вноситься в установлені інструкціями, прави-

лами та розпорядженнями Уповнаркомфіну термін. Акциз за випущені з місця вироблення, здобування та зберігання речі, невиплачений в установлені терміни і що рахується в недоплаті—виплачується по наново встановлених ставках акцизу.

IV. Запаси річей, що оподатковуються акцизом, що знайдуться в торговельних склепах та установах підчас надання чинности цій постанові—оподатковуються акцизом в розмірі ріжниці між наново встановлюваними та ранішними ставками акцизу. Тому-ж самому додатковому оподаткуванню акцизом підлягають продукти, випущені з місць виробництва та зберігання раніш надання чинности цій постанові, з часом їх надходження до торговельних склепів та установ. Уповнаркомфіну належить встановити мінімальну кількість річей кожного гатунку, підлягаючих облікові та оподаткуванню акцизом в торговельних склепах та установах, а також порядок та терміни виплати додатково нарахованого акцизу.

V. Постанові цій надається чинність з 1-го грудня 1922 р.

м. Харків, дня 8-го грудня 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Фрунзе.*

Секретар ВУЦВК'у *Єрмоценко.*

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК від 14 січня 1923 р., ч. 9.

Постанови Ради Народніх Комісарів.

777. Про підвищення залізничних тарифів.

На підставі постанови РНК РСФРР від 27-го листопаду „Про підвищення залізничних тарифів“, оповіщеної в ч. 269/1608 „Ізвестій ВЦК“, від 28-го листопаду 1922 року та в зміну своєї постанови від 14-го листопаду 1922 року (Збірн Узак. 1922 р. ч. 47, ст. 694) Рада Народніх Комісарів ухвалила:

Встановити з 1-го грудня 1922 року на залізницях таке врахування плати:

1. За переїзд пасажирів в твердих вагонах в розмірі тарифних ставок, передбачених чинними тарифами, зі збільшенням їх на $\frac{1}{3}$.

2. За переїзд пасажирів в м'яких вагонах—в розмірі ставок за переїзд в твердих вагонах зі збільшенням проти них ставок удвічі.

3. За перевозку грузів—в розмірі ставок по схемах тарифів, що завсидяться з 1-го грудня зі збільшенням їх утричі.

4. Доручити Уповнаркомшляхів перевести до вжитку тарифи за перевозку вантажу, що мають змінитися УповНКШ, а також чинні додаткові та інші збори, що стягаються на транспорті, відповідно до змін грузових тарифів.

м. Харків, дня 14-го грудня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів *Гуревич.*

Т.в.о. Керуючого справами Раднарком'я *Стрілков.*

Т.в.о. Секретаря РНК *Дуделіт.*

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК від 6 січня 1923 р., ч. 4.

778.

Про порядок відкриття ярмарків.

З метою успішного розвитку на Україні внутрішнього торгу Рада Народних Комісарів ухвалила:

Дозволити закладання та влаштування загальних торгів, званих ярмарками, з додержанням таких правил:

1. Ярмарки можуть закладатися органами влади за для цього призначеними (§§ 3 та 6) так у містах, як і в інших залюднених місцевостях, а також і поза межами поселень, один або, по обставинах, декілько на рік в кожному місті, для торгівлі вселяким товаром або ж товаром лишень певного гатунку.

2. Місце для ярмарку, час чинности його і предмет торгу повинні бути точно зазначені в первісній постанові про кожен ярмарок, або-ж. у випадку дальших змін. у відповіднім новім акті.

3. Закладання міських ярмарків, закриття та перенесення їх з одного міста до другого, а також зміна терміну існуючих ярмарків для внутрішнього їх росташовання. в межах призначених для них місць, провадить Губеконар; постанова її набуває чинности після затвердження Укркомвноторгу.

4. При порушенні з боку Губеконар клопотання перед Укркомвноторгом по зазначених в § 3 справах. подаються вичерпуючі матеріали, що з'ясовують важливість та значіння заходу і за для чого прохається з боку Комвноторгу затвердження.

5. У випадку відмови Укрвноторгом затвердження розпоряджень Губеконар по справах, зазначених в § 3, справу вирішує УЕР.

6. Закладання ярмарків в селах, посадах та містечках і поза селищами, рівно-ж. так закриття та перенесення ярмарків з одної місцевости до другої; як і зміна терміну ярмарку, або внутрішнього їхнього росташовання, в межах призначених для їх місць, провадить Губеконар з наступним повідомленням.

7. Постанова Губеконар про закладання ярмарків, про закриття, перенесення з одної місцевости до иншої, а також про зміну їхніх термінів, оголошується не менше одного разу в місцевій офіційній газеті.

8. Губеконар надається право видавати обов'язкові постанови про внутрішній розпорядок на ярмарках; постанови ці повинні бути опубліковані в офіційній газеті.

9. Всім особам, що приїздять на ярмарки, дозволяється торгувати на них не лишень з возів, суднів, та каюків, але й мати або за для того наймані крамляці чи то инші торговельні помешкання.

10. Харківські ярмарки: Водохрещенська та Покровська і Київська Контрактова (Срітенська), з'огляду на їхнє велике крайове значіння, знаходяться у віданні Укркомвноторгу і чинять на підставі особливих правил. Правила ці можуть бути за постановою УЕР прикладені і до инших великих ярмарків. з тими в цих правилах змінами, що через місцеві обставини визвляються необхідними.

м. Харків, дня 14-го грудня 1922 року.

Заст. Голови Раднарком'и *Гуревич.*

Т. в. о. Керуючого Справами Раднарком'и *Стрілков.*

Т. в. о. Секретаря РНК *Дуделіт.*

Оголошено в „Вістях“ ВУЦВК від 27 січня 1923 р., ч. 18.

Постанова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

779. Про надання чинності положенню про судовий устрій УСРР.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

1. Положенню про судовий устрій УСРР надати чинності на терені УСРР з 1-го лютого 1923 го року.

2. Доручити Народньому Комісаріату Юстиції до того-ж терміну переробити—відповідно до положення про судовий устрій Кримінально-Процесуальний Кодекс.

3. З наданням чинності положенню про судовий устрій УСРР касуються: Положення про народній суд 26-го жовтня 1920 р. (Зб. Узак. 1920 р., ч. 24, ст. 536); Тимчасове Положення про Революційні Трибунали від 29-го лютого 1919 го року (Зб. Узак. 1919 р., ч. 11, ст. 141); Про Найвищий Трибунал УСРР від 23-го липня 1921-го року (Зб. Узак. 1921 р., ч. 14, ст. 385), та всі інші закони, суперечні цьому Положенню. Постанова ВУЦВК про Надзвичайні Сесії Ревтрибуналів від 17-го липня 1922 р. (Зб. Узак. 1922 р., ч. 31, ст. 479) та від 1-го листопаду 1922-го року (Зб. Узак. 1922 р. ч. 46, ст. 688) тимчасово заховують силу, з тим, що Надзвичайні Сесії утворюються не при Губревтрибуналах, а при губерніяльних судах.

4. Піклуючись одночасно про піднесення до відповідної височини особистого складу судових робітників, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив:

- а) зобов'язати Раду Народніх Комісарів відповідно до важливости завдань, покладених на судових робітників, поліпшити матеріальний стан тих з них, що залишені на державному постачанні, а всі Губерніяльні Виконавчі Комітети мусять так само цілком забезпечити судових робітників тих установ, що їх переведено на місцеві кошти;
- б) зобов'язати Народній Комісаріат Юстиції і Головний Комітет Професійно-Технічної Освіти в найкоротший термін розробити й внести до Ради Народніх Комісарів законопроект про відчинення протягом 1923 року не менш 2-х правничих шкіл в Харкові для вчасного підготування вистачаючого кадра досвідчених судових робітників.

м. Харків, дня 16-го грудня 1922-го року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський*.
Секретар ВУЦВК *Єрмощенко*.

Додаток до ст. 779.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО СУДОВИЙ УСТРІЙ УСРР.

В і д д і л I.

РОЗДІЛ I.

Засади.

Ст. 1. З метою захисту здобутків пролетарської революції, забезпечення інтересів держави, прав втрачених та їхніх об'єднань, має чинність на терені УСРР така єдина система судових установ:

1. Народній суд в складі постійного народнього судді.
2. Народній суд в складі того ж постійного народнього судді та двох народніх засідателів.

3. Губерніяльний суд.

4. Найвищий суд УСРР та його колеції.

Ст. 2. Для розгляду справ спеціальних категорій, через особливу складність таких справ, необхідність спеціальних знань і умілости для їхнього розгляду та через міркування про особливу небезпечність окремих категорій злочинів для військової могутності республіки, чи її господарчого розквіту, поруч з єдиною системою народніх судів УСРР, тимчасово функціонують такі спеціальні суди: а) в справах про злочини, що загрожують міці й могутності Червоної Армії—військові трибунали; б) в справах про особливо важливі злочини, що загрожують транспортіві—військово-транспортіві трибунали; в) в справах про злочини що-до порушення кодексу законів про працю—особливі трудові сесії Народніх судів; г) в справах земельних—земельні комісії; д) в справ про суперечки що до майнових прав поміж державними органами—Центральна й місцеві арбітражні комісії, що є при Українській Економічній Раді та при губерніяльних економічних нарадах. Порядок організації й діяльності цих судів визначені в відділі IV-ому розділу XII цього положення.

Ст. 3. Народній суддя, що чинить персонально чи спільно з двома народніми засідателями, переводить свою діяльність в межах для нього визначеного повітового або міського району. В цих межах він відповідає за свою діяльність виключно перед судом або в вищенаведеному порядку перед вищими по інстанціям судовими установами УСРР.

Ст. 4. Губерніяльний суд поширює свою діяльність на терен тієї губернії чи краю, що в ньому йому встановлено й, окрім справ йому підсудних, доглядає за всіма функціонуючими на терені губернії чи краю судами, окрім виїзних сесій Найвищого Суду, військових та військово-транспортних трибуналів.

Ст. 5. Найвищому Суду УСРР належить: судовий контроль над усіма судовими місцями УСРР за винятком військових та військово-транспортних трибуналів, що підлягають контролю Найвищого Суду ССРР, розгляд в касаційному порядку справ, розвязаних губерніяльними судами й в порядку догляду—всіх справ, розвязаних будь-яким судом Республіки за винятком військових і військово-транспортних трибуналів і розгляд, яко суду першої інстанції, справ особливої державної важности, згідно особливо встановленої законом підсудности таких справ Найвищому Суду УСРР.

Ст. 6. Для догляду за загальним дотриманням законів, безпосереднього нагляду за переведенням попереднього слідства та досліду, підтримання на суді звинувачення має чинність Державна прокуратура.

Ст. 7. Для попереднього розслідування злочинів, належних до судового розгляду в межах довірених їм районів та при окремих судових установах, під доглядом прокурорів та губерніяльних судів, мають чинність народні слідчі.

Ст. 8. З метою забезпечення працюючим юридичної допомоги при розвязанні цивільних позов і надаення оборони в кримінальному суді, при губерніяльних під наглядом останніх, мають чинність колеції захисників.

Ст. 9. Для переведення в життя судових постанов при губерніяльних судах і Народніх судах чинять судові виконавці й для виконання зазначеної в законі чинности—нотаріат.

Ст. 10. Межі компетенції, чинности та відповідальности всіх вище зазначених установ та урядових осіб, визначають відповідні відділи та статті цього положення й особливі узаконення.

РОЗДІЛ II.

Про порядок обрання й відкликання Народніх суддів та про райони Народнього суду.

Ст. 11. Народнім суддею може бути кожний, незаганблений судом, громадянин і громадянка УСРР, що задовольняє таким вимогам:

а) мати право обірати й бути обраним до Рад;

б) мати не менш двохрічного стажу відповідальної політичної роботи в робітничо-селянських громадських, професійних або партійних робітничих організаціях, або двох років стажу практичної роботи в органах Радянської юстиції на посадах не вище народного слідчого.

Примітка: Особи, виключені з громадських організацій за ганебні вчинки, не можуть бути Народними суддями.

Ст. 12. Народніх суддів обирають губерніяльні виконавчі комітети, по поданню губерніяльного суду або Народнього Комісаріату Юстиції, відповідно до кількості районів Народнього суду даної губернії.

Ст. 12¹. Нарівні з обранням постійних Народніх суддів можна обирати також додаткових Народніх суддів в кількості від трьох до п'яти на кожний губерніяльний суд.

Додаткових Народніх суддів, що користуються всіма правами постійних Народніх суддів, губерніяльний суд може призначати для виконання обов'язків постійного Народнього судді в випадках відсутності, відсутності, хвороби чи смерті того судді, також для полегшення Народніх суддів тих районів, що обтяжені справами та для виконання інших доручень губерніяльному суду й Народнього Комісаріату Юстиції.

Ст. 13. Народніх суддів обирають на термін в один рік і можуть їх переобратв. Відкликання народнього судді до терміну або його переміщення в межах губернії може переводитися виключно після постанови губерніяльного виконавчого комітету, що він його образ за пропозицією Народнього Комісаріату Юстиції або за власною ініціативою губвиконкомів, одначе в останньому разі з обов'язковим одночасним повідомленням про докладні мотиви відкликання—Народнього Комісара Юстиції. Скинення з посади народнього судді може робитися виключно судом або в порядку, зазначеному ст. ст. 69—84 цього положення.

Ст. 14. Визначення кількості районів народнього суду в губернії і меж районів провадиться кожний раз постановою губерніяльного суду й затверджуєт вся губвиконкомом та Народнім Комісаріатом Юстиції. Народній Комісар Юстиції має право, в випадкові незгоди з розподілом районів, вимагати певного мінімуму районів народнього суду для даної губернії.

РОЗДІЛ III.

Про народніх засідателів та порядок заклику їх до виконання судівничих обов'язків.

Ст. 15. Народніми засідателями можуть бути всі працюючі громадяне УСРР обого полу, що мають право обирати й бути обраними до місцевих рад.

Ст. 16. Не мають права бути народніми засідателями особи, зганблені судом або виключені з громадських та професійних організацій, після їхніх постанов, за ганебні вчинки й поведження.

Ст. 17. Кожний народній засідатель не може брати участі в судових засіданнях більш, ніж протягом шости днів на рік і приймає участь в тих засіданнях протягом зазначеного періоду без перерв.

Примітка. Винятки з цієї статті наведені в Кримінально—Процесуальному Кодексі.

Ст. 18. Списки народніх засідателів для кожного району народнього суду складаються згідно розрахунку: трое людей на тиждень, рахуючи двух членів суду й одного запасового, всього $(52 \times 3) 156$ з додатком 25% запасових на випадок нез'явлень—39 людей, а разом, беручи загалом, двіста людей на район нарсуду на рік.

Ст. 19. Списки народніх засідателів складають один раз на рік на 1-ше грудня. За місяць до терміну в кожному повітовому (окружному) осередкові особлива комісія розподіляє відповідну кількість засідателів—відповідно до кількості районів народнього суду, поміж промисловими підприємствами, волостями й військовими частинами, розташованими на терені повіту.

Ст. 20. Роскладкова комісія складається під головуванням члена місцевого повітового виконкому з місцевого помішника губерніяльного прокурора й одного з народніх суддів повіту. Роскладка провадиться з розрахунку: 50% засідателів з робітників, 35% з сел і волостей і 15% з військових частин. Складені так роскладкові відомості надсилають відповідним районним народнім суддям, фабрично-заводським комітетам, комісарам частин і волвиконкомам по належності.

Ст. 21. Після одержання повідомлення, фабрично-заводські комітети й інші, зазначені в попередній статті, установи переводять вибори кандидатів, рахуючись зі ступнем їхньої політичної свідомости; їхні списки вивішують до загального відому в помешканнях фабрик, волвиконкомів, робітничих клубів і т. д., з тим, що протягом тижня кожний працюючий має право заявити відводина в установі, що складає списки, проти окремих осіб, зазначаючи мотиви що-до того. Після обміркування відводина відповідні установи посилають списки до народнього судді.

Примітка. Волвиконкоми провадять вибори народніх засідателів по згоді з Волкомнезамами.

Ст. 22. Відведені зі списків громадяне мають право оскаржити зазначені чинности установи, що складає список, протягом тижня в вищій аналогічній установі—в відповідній профспілці, повітвиконкомі або в повітвідділі більшої військової одиниці й т. д., що вони обов'язані протягом того ж терміну розглянути скаргу.

Ст. 23. Після одержання списків народній суддя пересилає їхні копії для затвердження голові повітової комісії й, не чекаючи на остаточне затвердження, закликає народніх засідателів до виконання судівничих обов'язків в порядку їхньої абеткової черги.

Ст. 24. Після одержання списків від усях нарсуддів повіту, повітова комісія (ст. 20) складає загальний список, з тим, що може виключити зі списку осіб, не задовольняючих будь-чому вимоги, поставлені до нарзасідателів, і складає зі внесених до списку особливий список нарзасідателів для участі в судових засіданнях виїздних сесій Губерніяльного суду.

Ст. 25. Особи, виключені повітовою комісією зі списків нарзасідателів, мають право оскаржити таке виключення в місцевому Виконкомі. Постанова Виконкому в данній справі є остаточна.

Ст. 26. Після прибуття нарзасідателів до нарсуду, народній суддя обов'язаний, з'ясувавши нарзасідателям їхні права й обов'язки, відібрати від кожного про таке з'ясування підписку й урочисту обіцянку судити сумлінно.

Ст. 27. На весь час їхнього перебування засідателями за ними заховується їхня заробітня плата на місці праці, включаючи й час потрібний для переїзду туди й назад. Особи, що одержують засоби існування від сільської праці або хатнього ремесла, одержують добові, відповідно до мінімуму зарібної плати данної місцевости, з коштів повітвиконкому, по ордерах нарсудді.

Ст. 28. У випадкові хвороби та інших законних причин неявки народнього засідателя в чергу, така механічно переноситься на кінець списку. Народній суддя повідомляє про те засідателя.

РОЗДІЛ IV.

Про місцеперебування камери народного судді та його канцелярії. Про звітність народного судді.

Ст. 29. Про місцеперебування камери народного судді публікується до загального відому. Штати канцелярії народного суду визначає Народний Комісаріят Юстиції. Утримання канцелярії ставиться на кошти місцевих Губвиконкомів. Ці кошти відпускаються через губерніяльний суд по відповідних кошторисах.

Ст. 30. При кожному районному народному суді є секретар суду, що його затверджує на посаді губерніяльний суд по поданню народного судді. Особи зганблені судом, або виключені з громадських організацій за ганебні вчинки й поведінку, не можуть займати посади секретаря народного суду.

Ст. 31. Безпосередній догляд за діяльністю народного судді, в тому числі й за технічною постановою справи, належить губерніяльному суду, що йому народний суддя підпорядкований дисциплінарно. Форми, терміни й порядок матеріальної, грошової та будь-якої іншої звітності народного судді визначають інструкції Народного Комісаріату Юстиції та вказівки й розпорядження губерніяльного суду.

РОЗДІЛ V.

Про народніх слідчих.

Ст. 32. Народні слідчі перебувають при:

- а) відповідних слідчих районах;
- б) губерніяльному суді в кримінальній його частині;
- в) найвищому суді УСРР;

г) відділі прокуратури Народного Комісаріату Юстиції для переведення термінових розслідувань в найважливіших справах.

Ст. 33. Слідчі при слідчих районах мають назву: „народні слідчі“; слідчі при губерніяльних судах „старші слідчі“; слідчі при найвищому судді й відділі прокуратури Народного Комісаріату Юстиції „слідчі в найважливіших справах“.

Ст. 34. Слідчими не можуть бути:

- а) особи, зганблені судом або виключені з громадських організацій за ганебні вчинки й поведінку;
- б) що не мають, принаймні, двохрічного стажу роботи в Радянській Юстиції на посадах не вище секретаря народного судді або, що не склали відповідного іспиту при губерніяльному суді;
- в) що не мають права обирати до місцевих рад;
- г) особи, що під час горожанської війни визначилися нелойальним відношенням до Радянської влади або причетністю до протирадянських партій.

Ст. 35. Розподіл слідчих районів та призначення народніх слідчих провадиться по постанові губерніяльного суду та затверджується Губвиконкомом і Народнім Комісаром Юстиції. Скинення нарслідчих з посади робиться просто постановою суду за його ініціативою аб після пропозиції Губвиконкому чи Народного Комісару Юстиції.

Ст. 36. Старших слідчих й слідчих в найважливіших справах призначається, переміщується й зміщуються з посади постановами тих установ, що при них вони перебувають. Зазначені слідчі провадять діяльність на всьому терені, що на нього поширюється чинність тієї установи, при якій знаходиться слідчий.

Ст. 37. При районному народному слідчому є секретарь і кур'єр. Кошти на утримання народніх слідчих та їхніх канцелярій відпускаються так само, як і видатки на утримання нарсуддів, після розпорядження по кошторисах

з місцевих коштів. Решта слідчих одержують утримання з загально-державних коштів.

Ст. 38. В своїх взаємовідносинах з судами, прокуратурою й органами довіди та іншою владою, слідчі кермуються відповідними відділами Кримінально-Процесуального Кодексу, інструкціями й вказівками Народнього Комісаріату Юстиції та губерніяльних судів.

В і д д і л І І.

РОЗДІЛ VI.

Про склад губерніяльного суду.

Ст. 39. Губерніяльний суд функціонує:

а) якo судовий осередок губерні й орган безпосереднього догляду за діяльністю підпорядкованих йому народніх судів;

б) якo орган касаційного розгляду касаційних скарг і протестів, що до нього надходять, на вироки й постанови підпорядкованих йому народніх судів і приватних скарг на постанови тих же судів;

в) якo суд першої інстанції в справах, віднесених по закону до компетенції губерніяльного суду.

Ст. 40. Відповідно до того губерніяльний суд складається з голови губерніяльного суду й двох його заступників, одного по цивільному й одного по кримінальному відділу губерніяльного суду, дванадцяти постійних членів губерніяльного суду і губерніяльних народніх засідателів, що закликаються в нижченаведеному порядку для участі в засіданнях губерніяльного суду, з необхідним для діяльності губерніяльного суду й установ, що є при ньому, числом наданим по штату, секретарів губерніяльного суду та інших урядових осіб.

Ст. 41. Голова й заступники голови губерніяльного суду, окрім тих вимог, що їх мусять задовольняти народні судді (ст. 11 положення) мусять мати не менше трьох років стажу практичної судової роботи на посаді народнього судді або члена революційного трибуналу. Членами губерніяльного суду можуть бути лише особи, що працювали не менше двох років на тих же посадах.

Примітка. Ухилення від цього правила може мати місце лише за дозволом Народнього Комісаріату Юстиції.

Ст. 42. Голова, його заступник й члени губерніяльного суду обираються губвиконкомом на один рік і затвержуються Народнім Комісаром Юстиції, що має право так само пропонувати своїх кандидатів на посаду голови, заступника й членів губерніяльного суду. Після закінчення терміну тих же осіб можна переобирати наново. Одначе відклик, скинення голови (або заступників) губерніяльного суду до терміну після односторонньої постанови губвиконкому, без санкції Народнього Комісару Юстиції, окрім випадків скинення судом або в порядку дисциплінарного переведення в Найвищому Суді, зовсім не припускаються. Що до членів губерніяльного суду чинні ті самі правила.

Ст. 43. У випадкові незатвердження Народнім Комісаром Юстиції кандидатів на посаду голови (й заступників) губерніяльного суду, й коли губвиконком інших осіб, що відповідають вимогам закону, не має, їх може в адміністративному порядку, призначити Народній Комісар Юстиції.

Ст. 44. Народні засідателі для участі в судових засіданнях губерніяльного суду закликаються по особливому спискові з громадян, що мають не менш двохрічного стажу роботи в громадських і професійних організаціях. Списки таких осіб за пропозицією губерніяльного суду складає особлива комісія в складі: спеціально для того призначеного члена Губвиконкому по призначенню Губвиконкому, що в цій комісії головує, двох членів губерніяльного суду по

призначенню голови останнього, губерніяльного прокурора й трьох членів губпрофради по обранню останньої. Списки затвержує Губвиконком, що має право на відводини окремих осіб. Ці відводини жацному дальшому оскарженню не підлягають.

Ст. 45. Губерніяльні народні засідателі обираються в кількості не менш 200 людей, з них не менш 25 нарсуддів для переважної участі в засіданнях цивільної частини губерніяльного суду. Вимоги, наведені в ст. ст. 15, 16, 17, 24, 25, 27, 28 цього положення, що стосуються до народніх засідателів нарсуддів, мають силу й у відношенні до засідателів губерніяльних судів.

Ст. 46. Секретарями відділів губерніяльного суду можуть бути виключно особи, що задовольняють вимоги, поставлені для займання посади не нижче народнього слідчого.

Один з секретарів має назву старшого секретаря губерніяльного суду.

Ст. 47. Решта установ і урядових осіб, що є при губерніяльному суді функціонують на підставі особливо затвержених правил.

РОЗДІЛ VII.

Про функції губерніяльного суду.

Ст. 48. Голова та двоє його заступників несуть всю відповідальність за правильний й доцільний напрямок всієї роботи в губерніяльному суді й за точне та неухильне виконання існуючих законоположень і розпоряджень, так в самому губерніяльному суді, як і в усях підпорядкованих йому установах.

Ст. 49. Відповідно до того, до компетенції голови суду належать:

а) призначення й розподіл обов'язків поміж членами губерніяльного суду по відділках, подання на затверження до Губвиконкому народніх суддів і народніх слідчих і догляд за вчасним і відповідним до вимог закону складанням списків народніх засідателів, догляд за вчасним фінансуванням народніх судів і народніх слідчих та витребуванням від них звітності; складання й подання звітності що-до губерніяльного суду й нарсуддів до Губвиконкому й Народнього Комісаріяту Юстиції; догляд за діяльністю канцелярії й станом грошевої, матеріальної та иншої звітності, що-до губерніяльного суду й всі зносини в справах суду з Народнім Комісаріатом Юстиції, та иншими відомствами; догляд за діяльністю нотаріату та колегії захисників.

б) скликання пленарних засідань губерніяльного суду, головування на них і попередній перегляд подаваних і подання за власною ініціативою всіх матеріалів для рішень на пленуми губерніяльного суду по всіх справах відання останнього, в тому числі: підготування матеріалів, що торкаються дисциплінарної відповідальності народніх слідчих, нарсуддів, членів колегій захисників та инших урядових осіб, накладення дисциплінарних стягнень на нарсуддів, нарслідчих та инших урядових осіб, в межах наданої голові влади.

Ст. 50. Пленум губерніяльного суду складають всі наявні в данний мент члени губерніяльного суду, в кожному разі не менше їхньої половини, при обов'язковій участі губерніяльного прокурора чи його помічника. Суд має під зарядом:

а) розгляд всіх питань, сполучених з визначенням меж і числом районів нарсуду, переміщення нарсуддів в межах підпорядкованого губерніяльному суду обшару, розподіл і відзначення меж та кількості районів нарслідчих, призначення й переміщення останніх, розгляд звітності нарсуддів по доповідях окремих членів губерніяльного суду по призначенню голови, призначення ревізій нарсуддів і нарслідчих та заслухання доповідів по них і вироблення наказів, інструкцій в межах компетенції губерніяльного суду.

б) Розгляд всіх питань, сполучених з притягненням до дисциплінарної відповідальності нарсуддів і нарслідчих та инших урядових осіб, підпорядкованих

губерніальному суду, в тому числі й членів того ж губерніального суду, виносячи постанови про тимчасове скинення з посади нарсуддів і нарслідчих, аж до розв'язання справи про притягнених до відповідальности осіб. Обрання дисциплінарної колегії губерніального суду.

в) Розгляд окремих питань, що їх вносять голова губерніального суду, чи окремий склад судового або касаційного засідання губерніального суду, чи губерніальний прокурор, сполучених з неясністю чи неповністю чинних законів, але ж кожного разу, виключно в зв'язку з будь-якою конкретною справою або постановою, й подання своїх міркувань в цих справах до Найвищого Суду.

Ст. 51. При згоді голови засідання з постановою пленарного засідання, окрім випадків, передбачених в п. „в“ попередньої статті, постанова пленарного засідання негайно переводиться в життя, а при незгоді — весь матеріал належить до передачі на розгляд Народнього Комісаріату Юстиції, або до Найвищого Суду чи Губвиконкому по належності. В випадкові спротестування прокурором постанови пленуму губерніального суду, протест той не зупиняє переведення постанови губсуду в життя.

Ст. 52. Склад кримінального відділу губерніального суду визначається в 7 людей, постійних членів губерніального суду, в тому числі й завідуючий відділу — заступник голови губсуду й поділяється на касаційно-кримінальну й кримінальну частину. Судові засідання касаційної частини відбуваються в складі трьох постійних членів губерніального суду, в тому числі завідуючий відділу — заступник голови губсуду, й судові засідання кримінальної частини — в складі одного постійного члена губсуду та двох губерніальних народніх засідателів, що їх закликають на засідання після постанови розпорядчого засідання кримінальної частини, згідно списку, що є в губсуді. Призначення й розподіл членів губерніального суду, віднесених до кримінального відділу, в складі касаційних і судових засідань відділу, рівно ж призначення голови для виїздних сесій кримінальної частини, провадить завідуючий відділу — заступник голови по згоді з головою губерніального суду. Від голови губсуду залежить взяти на себе головування в будь-якій справі, що розглядається в касаційній частині кримінального відділу губсуду.

Ст. 53. Склад цивільного відділу губерніального суду визначається також в 7 осіб, в тому числі завідуючий відділу — заступник голови, й поділяється на цивільно-касаційний й цивільний відділки. Перший в складі трьох постійних членів губерніального суду, в тому числі завідуючий відділу — заступник голови губсуду, й другий — в складі одного постійного члена, що головує, й двох народніх засідателів — народніх суддів повіту (ст. 45 положення). Визначення й призначення членів губсуду, віднесених до цивільного відділу для участі в касаційних і судових засіданнях відділу або головування в виїздних сесіях, переводиться по визначенню завідуючого відділу по згоді з головою губсуду.

Виклик народніх засідателів переводить розпорядче засідання судового відділу, що, однак, складається з постійних членів губсуду. Голова губсуду має право взяти на себе головування в будь-якій справі, що розглядається в касаційному порядку, в цивільному відділі губерніального суду.

Примітка. В залежності від кількості справ, перерозподіл членів губсуду поміж частинами, формування особливих складів за-для розгляду окремих справ з числа членів суду, що не належать до тої чи иншої частини, рівно ж, порушення клопотань в Народньому Комісаріаті Юстиції про збільшення загальної кількості членів губсуду для обслуговування потреб губернії, переводиться за згодою голови губсуду з обома його заступниками.

Ст. 54. Склад дисциплінарної колегії в губерніальному суді визначається в три особи, в тому числі голова або один з заступників голови губерніального суду — всі по обранню пленуму губерніального суду.

В і д д і л ІІІ.

РОЗДІЛ VІІІ.

Про Найвищий Суд УСРР.

Ст. 55. Найвищий Суд УСРР (ст. 5 положення) функціонує в складі:

- а) Президії Найвищого Суду;
- б) Пленарного засідання Найвищого Суду;
- в) Касаційних колегій Найвищого Суду в кримінальних і цивільних справах;
- г) Судової колегії Найвищого Суду;
- д) Дисциплінарної колегії Найвищого Суду.

Ст. 56. Голову й членів Найвищого Суду затверджує—Президія ВУЦВК. Голову Найвищого Суду, його заступника та голову судової колегії призначає ВУЦВК безпосередньо; решту членів Найвищого суду—по поданню Народнього Комісару Юстиції.

Ст. 57. Голову й членів Найвищого Суду може відкликати або змістити с посади лишень Президія ВУЦВК.

Примітка: Решту ж відповідальних урядових осіб, що є при Найвищому Суді та його частинах,—прокурорів, секретарів судових колегій і слідчих в найважливіших справах—призначають і скидають, згідно до чинних, що—до того, правил і законоположень.

Ст. 58. До окремих районів Республіки можуть виїздити сесії касаційних або судових колегій Найвищого Суду.

РОЗДІЛ ІХ.

Про межі компетенції Президії та пленарного засідання Найвищого Суду.

Ст. 59. Голова Найвищого Суду, його заступник, голови касаційних колегій і голова судової колегії складають Президію Найвищого Суду, що відає:

1. По керуванню Найвищого Суду, установ та урядових осіб, при ньому присутніх:

- а) розподілом обов'язків поміж членами Найвищого Суду;
- б) переглядом і затвердженням звітності окремих колегій та складанням звітності Найвищого Суду;

2. По догляду за судовими місцями:

а) призначенням спеціальних ревізій губерніяльних судів та інших прирівнених до них, згідно з положенням, судів, після пропозицій прокурора Республіки та заслуханням наслідків цих ревізій;

б) порушенням дисциплінарних справ проти членів Найвищого Суду, голів губерніяльних судів і рівних з ними судів, їхніх заступників, так в наслідок ревізій судів, як і після окремих повідомлень прокурора Республіки, та накладенням дисциплінарних стягнень на них в межах влади, наданої Президії;

в) скликанням пленарних засідань Найвищого Суду.

Примітка. На засіданнях Президії обов'язково мусять бути присутнім з правом дорадчого голосу помішник прокурора Республіки (прокурор Найвищого Суду), що є при Найвищому Суді.

Ст. 60. Пленарні засідання Найвищого Суду складаються зі всіх наявних членів Найвищого Суду, але не менш, як половини всієї кількості членів Найвищого Суду, під головуванням голови або його заступника, в обов'язковій присутності прокурора Республіки або старшого помішника прокурора Республіки й порядкують:

1. Кермуючим тлумаченням законів по питаннях судової практики, що їх порушують окремі колегії або окремі склади судового засідання тої ти вищої колегії, або по поданню Президії Найвищого Суду, прокурора Республіки чи його помішника, що є при Найвищому Суді.

2. Розглядом, зміною й касуванням вироків судової та касаційних колегій Найвищого Суду чи будь-якого иншого суду Республіки, після пропозицій Президії ВУЦВК, прокурора Республіки, Президії Найвищого Суду та по запереченнях тих, що головували в засіданнях цих колегій або їхніх прокурорів.

3. Виборами дисциплінарної колегії Найвищого Суду.

4. Розглядом всіх инших питань, що їх вноситься до пленуму Найвищого Суду.

РОЗДІЛ X.

Про склад касаційних і судової колегій Найвищого Суду.

Ст. 61. Касаційні колегії функціонують під особистим доглядом і кермуванням голови Найвищого Суду. Його безпосередніми помішниками по касаційному відділу суть голови касаційних колегій Найвищого Суду в кримінальних і цивільних справах. Голова має право взяти на себе головування в кожній справі, що її розглядають касаційні колегії.

Ст. 62. Склад судового засідання касаційної колегії встановлюється в три особи, в тому числі один головуючий і два члени з восьми постійних членів касаційних колегій (по чотирі на кожную колегію).

При кримінальній і цивільній касаційних колегіях суть по два помішники прокурора Найвищого Суду.

Ст. 63. Заступник голови Найвищого Суду заступає голову Найвищого Суду в усіх випадках його відсутности й виконує инші обов'язки з доручення голови або пленуму Найвищого Суду. Посаду заступника голови Найвищого Суду можна сполучувати з посадою голови одної з його колегій.

Ст. 64. Судова колегія складається з голови судової колегії й чотирьох членів судової колегії. Судове засідання відбувається в складі трьох осіб, рахуючи голову. Головувати в судовій колегії може й заступник голови Найвищого Суду.

При судовій колегії є два помішники прокурора Найвищого Суду.

Ст. 65. Догляд за чинними на терені України військовими й військово-транспортними трибуналами переводять військова й військово-транспортна колегії Найвищого Суду ССРР по належности.

Ст. 66. При судовій колегії Найвищого Суду організується слідча частина зі слідчих в найважливіших справах і єдиний обрахунок всіх слідчих справ під доглядом прокурора Найвищого Суду й голови судової колегії.

Ст. 67. Порядок затвердження й призначання складів звітности й догляду за чинністю, підпорядкованих військовій й військово-транспортним колегіям, місцевих військових і транспортних судових установ визначено няще в особливому положенні (розд. XII).

Ст. 68. Дисциплінова колегія Найвищого Суду складається з трьох осіб з числа членів Найвищого Суду, в тому числі обов'язково член Президії, що в ній головує,—всі по обранню пленарного засідання Найвищого Суду.

РОЗДІЛ XI.

Про порядок дисциплінарної відповідальности судових робітників.

Ст. 69. Прокурор Республіки має право порушити в дисциплінарному порядку справу проти всіх без винятку осіб, що працюють в судових установах УСРР.

Ст. 70. Голова Найвищого Суду й помішник прокурора Республікв, що е при Найвищому Суді, має право порушити дієціплінарну справу проти всіх судових робітників, що працюють в установах, підзарядних Найвищому Судові, то-б то голів колегій і членів колегій Найвищого Суду, голів і заступників голів губерніяльних судів і рівних з ними судів, губерніяльних прокурорів і їхніх помішників та всіх урядових осіб, що е при губерніяльному суді.

Ст. 71. Голови губсудів і губерніяльні прокурори мають право порушувати дієціплінові справи проти всіх осіб, що працюють в підпорядкованих губсудові установах.

Ст. 72. Голова й прокурори військових і військово-транспортних трибуналів мають право порушувати дієціплінарні справи проти всіх осіб, що працюють в підпорядкованих їм установах, в дієціпліновій Колегії Найвищого Суду ССРР, згідно ст. 91 цього подрження.

Ст. 73. Приводом до порушення дієціплінарної справи е:

- а) провини, поведінка або вчинки судових робітників, що бодай і не караються кримінальними законами, але е невідповідні до гідности й призначення судових діячів, що мали місце, так при виконанні ними службових обов'язків, як і поза ними;
- б) скасування Найвищим Судом низки вироків і постанов складених судовими робітниками, через їхню невідповідність до загального духу законів УСРР та інтересів працюючих мас.

Ст. 74. В порядку! дієціплінарних справ можна накладати такі покарання:

- а) зауваження;
- б) догана;
- в) переміщення й зміщення на нищу посаду;
- г) скинення з посади з заборонаю працювати на судових посадах на строк.

Ст. 75. Дієціплінарну справу можна порушити не пізніш одного року з часу вчинення провини.

Ст. 76. Дієціплінарну справу, порушену через скарги приватної особи, не можна припинити на прохання позовника про припинення.

Ст. 77. Перед розглядом справи в дієціплінарній колегії, остання збирає необхідні справки, вимагає пояснень від обвинуваченого й може персонально доручити перевести розслідування членові колегії або членові губерніяльного суду чи нарсудді по належності.

Ст. 78. Про час розгляду справи дієціплінарна колегія повідомляє обвинуваченого, що може прибути на засідання для давання особистих пояснень.

Ст. 79. У випадкові необхідности, дієціплінарна колегія може викликати обвинуваченого під час розгляду справи. Явка обвинуваченого в останньому випадкові е обов'язкова.

Ст. 80. Дієціплінарна колегія не обмежена жадними формальностями; порядок розгляду справи цілком залежить од узгляднення колегії, але з неодміною умовою: коли колегія вислухає узгляднення прокурора, то після нього дається слово обвинуваченому.

Ст. 81. Відводни членів колегій провадяться на загальних підставах.

Ст. 82. Вироки дієціплінарної колегії називаються постановами, протокол засідань колегії складається відповідно до форми протоколів розпорядчих засідань суду, з зазначенням осіб, що були присутні на засіданні.

Ст. 83. Постанови дієціплінарних колегій губерніяльних судів можна оскаржити протягом сьоми днів в Найвищому Суді. Постанови дієціплінарної колегії Найвищого Суду можуть оскаржити особи, що займають посаду не нище голови губсуду або губпрокурора, на пленумі Найвищого суду.

Ст. 84. Дієціплінарна колегія, зауваживши в справах, що вона розглядає ознаки злочину, обов'язана, зупинивши переведення, передати справу відповідно по підсудності слідчій владі.

В і д д і л IV.

РОЗДІЛ XII.

Про спеціальні судові установи для розгляду справ
особливих категорій.

Ст. 85. Військові й Військово-транспортні судові установи УСРР функціонують під загальним контролем і доглядом Найвищого Суду ССРР. Організація й найближчий догляд за діяльністю військових і військово-транспортних судових установ покладається на військову й військово-транспортну колегію Найвищого Суду ССРР.

Ст. 86. Військові судові установи функціонують:

а) при революційних військових радах військових округ або фронтів — військові трибунали військової округи або фронту;

б) при корпусах — військові трибунали корпусу;

в) при дівізіях — дівізійні відділи окружних трибуналів.

У військовий час, або в районах бойової чинности, окрім того, можуть організовуватися — військові трибунали діючих дівізіях. Кількість чинних військових трибуналів, так у військовий, як і в мирний час визначає кожного разу постановою Президія Найвищого Суду ССРР, по поданню військової колегії Найвищого Суду ССРР.

Ст. 87. Транспортний трибунал перебуває в м. Харкові.

Ліквідацію чинних транспортних трибуналів і утворення нових провадить кожний раз постановою президія Найвищого Суду ССРР, по поданню військово-транспортної колегії Найвищого Суду ССРР.

Ст. 88. Військовий трибунал округи чи фронту складається з голови, його заступника й чотирьох членів, що визначаються військовою колегією з числа кандидатів, висунутих революційною військовою радою округи чи фронту, або командуючим військами, й затвержуються наказом військової колегії по згоді з Революційною Військовою Радою Республіки.

Військовий трибунал корпусу складається з голови й чотирьох членів, що затвержуються військовою колегією Найвищого Суду ССРР.

З числа кандидатів, що висуваються революційною військовою радою округи чи фронту.

Військовий трибунал дівізії складається з голови й його заступника й чотирьох членів, що затвержуються військовим трибуналом округи чи фронту.

Ст. 89. Транспортні трибунали складаються з голови, його заступника й чотирьох членів, що висуваються Уповноваженими Народнього Комісаріату Шляхів ССРР, по окрузі й затвержуються наказом військово-транспортної колегії Найвищого Суду ССРР, по згоді з Народнім Комісаріатом Шляхів.

Примітка. По окремих транспортних трибуналах в залежности від кількості справ, число членів трибуналу може збільшити до семи постановою Президія Найвищого Суду ССРР.

Ст. 90. Військовій і військово-транспортній колегіям Найвищого Суду ССРР належить право скидати чи переміщувати голів і членів військових і транспортних трибуналів повсякчасно, доводячи про це до відому відповідних революційних військових рад чи Народнього Комісаріату Шляхів ССРР.

Ст. 91. В порядку дисциплінового переведення військові трибунали при округах, корпусах та арміях, і транспортні окружні трибунали, підпорядковані дисциплінарні колегії Найвищого Суду ССРР, військові трибунали при дівізіях — дисциплінарним колегіям військових трибуналів при округах та корпусах.

Ст. 92. Трудові сесії народніх судів утворюються при кожному губерніяльному суді в складі одного постійного народнього судді й двох постійних членів

суду; одного по обранню місцевої губпрофради й одного — від місцевого губерніяльного відділу праці; функціонують в тому ж порядку й по тх само правилах, як і народні суди.

Ст. 93. Касаційне оскарження вироків трудової сесії провадиться в звичайному порядку в губерніяльному суді, що йому належить найближчий догляд та нагляд за діяльністю трудових сесій нарсуду, (ст. 4 положення). Вимоги шо-до займання посади народнього судді, що головує в трудових сесіях, порядок його призначення та скинення такі ж само, як і для інших народніх суддів губерні.

Ст. 94. Земельні й арбітражні комісії, що утворюються для розв'язання земельних змагань та майнових позовів поміж державними органами (декрет від 13 вересня 1922-го року, 36. Уз. 1922 р., ч. 42, ст. 604, й декрет від 21-го листопаду 1922-го року—36. Уз. 1922 р., ч. 48, ст. 713) функціонують згідно опублікованих про них положень і в порядку догляду підлягають Народньому Комісаріату Юстіції та його органам на місцях — пленарним засіданням губерніяльних судів і прокурорському доглядові; в центрі—Найвищому Судові й прокуророві Республіки. (ст. ст. 4, 5, в п. 2, ст. 60 Положення).

м. Харків, дня 16-го грудня 1922-го року.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК *Єрмощенко.*

Видання Народнього Комісаріату Юстіції У.С.Р.Р. Харків, 1922 р.

1-е ИЗДАНИЕ русское (официальное).

Собрание Указов и Распоряжений Рабоче-Крестьянского Правительства Украины.

24 января 1923 г. || № 55 || Отдел первый.

СОДЕРЖАНИЕ

(16-го декабря 1922 г.).

Ст. 780. О введении в действие Гражданского Кодекса УССР (постановление).

Постановление Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

780. О введении в действие Гражданского Кодекса УССР.

1. Гражданский Кодекс вводится в действие с 1 февраля 1923 года.
2. Никакие споры по гражданским правоотношениям, возникшим до 7-го ноября 1917 г., не принимаются к рассмотрению судебными и иными учреждениями республики.
3. Споры по гражданским правоотношениям, возникшим в промежуток времени от 7-го ноября 1917 г. до введения в действие Гражданского Кодекса УССР, регулируются законами, действовавшими в момент их возникновения.
4. Поскольку правоотношения, допускавшиеся действовавшими в момент их возникновения законами, недостаточно полно регулируются упомянутыми законами, к ним применяются постановления Гражданского Кодекса УССР.
5. Распространительное толкование Гражданского Кодекса УССР допускается только в случае, когда этого требует охрана интересов рабоче-крестьянского государства и трудящихся масс.
6. Воспрещается толкование постановлений Кодекса на основании законов свергнутых правительств и практики дореволюционных судов.
7. Общая трехлетняя вековая давность распространяется и на правоотношения, возникшие до введения в действие Гражданского Кодекса УССР.
8. Права граждан иностранных государств, с которыми УССР вступила в то или иное соглашение, регулируются этими соглашениями.

Поскольку права иностранцев не предусмотрены соглашениями с соответствующими правительствами и специальными законами, права иностранцев на свободное передвижение по территории УССР, избрание профессий, открытие и приобретение торгово-промышленных предприятий, приобретение вещных прав на строения и земельные участки могут быть ограничены постановлением подлежащих центральных органов Правительства УССР по соглашению с Народным Комиссариатом Иностранных Дел.

Примечание 1. Иностранные акционерные общества, товарищества и пр. приобретают права юридического лица в УССР лишь с особого разрешения Правительства.

Примечание 2. Иностранные юридические лица, не имеющие разрешения на производство операций в УССР, пользуются правом на судебную защиту в УССР по претензиям, возникающим вне пределов УССР и относящимся к ответчикам, пребывающим в ее пределах, не иначе, как на началах взаимности.

9. Действие Гражданского Кодекса распространяется на всю территорию УССР.

г. Харьков, 16 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального Исполнительного
Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

ГРАЖДАНСКИЙ КОДЕКС

У. С. С. Р.

ОБЩАЯ ЧАСТЬ.

I. Основные положения.

Ст. 1. Гражданские права охраняются законом, за исключением тех случаев, когда они осуществляются в противоречии с их социально-хозяйственным назначением.

Ст. 2. Споры о праве гражданском разрешаются в судебном порядке. Отказ от права обращения к суду недействителен.

Примечание. Имущественные споры между органами государства разрешаются в порядке, установленном особым постановлением.

Ст. 3. Отношения земельные, отношения, возникающие из найма рабочей силы, и отношения семейные регулируются особыми кодексами.

II. Субъекты прав (лица).

Ст. 4. В целях развития производительных сил страны У.С.С.Р. предоставляет гражданскую правоспособность (способность иметь гражданские права и обязанности) всем гражданам, не ограниченным по суду в правах.

Пол, раса, национальность, вероисповедание, происхождение не имеют никакого влияния на объем гражданской правоспособности.

Ст. 5. В соответствии с этим каждый гражданин У.С.С.Р. и союзных советских республик имеет право свободно передвигаться и селиться на территории У.С.С.Р., избирать невоспрещенные законом занятия и профессии, приобретать и отчуждать имущества с ограничениями, указанными в законе, совершать сделки и вступать в обязательства, организовывать промышленные и торговые предприятия с соблюдением всех постановлений, регулирующих промышленную и торговую деятельность и охраняющих применение труда.

Ст. 6. Никто не может быть лишён гражданских прав или ограничен в правах иначе, как в случаях и в порядке, определенных законом.

Ст. 7. Способность лица своими действиями приобретать гражданские права и создавать для себя гражданские обязанности (дееспособность) возникает в полном объеме с достижением совершеннолетия.

Совершеннолетие наступает по достижении 18-летнего возраста.

Ст. 8. Лица совершеннолетние могут быть подлежащими учреждениями объявлены недееспособными: 1) если они вследствие душевной болезни или слабоумия неспособны рассудительно вести свои дела, 2) если они своей чрезмерной расточительностью разоряют находящееся в их распоряжении имущество.

Ст. 9. Несовершеннолетние, достигшие 14 лет, и лица, взятые под опеку, как расточители, могут совершать сделки с согласия своих законных представителей (родителей или опекунов). Они вправе самостоятельно распоряжаться получаемой ими заработной платой и отвечают за вред, причиненный их действиями другим лицам.

Ст. 10. Всякие сделки, клонящиеся к ограничению правоспособности или дееспособности, недействительны.

Ст. 11. Местожительством признается то место, где лицо вследствие своей службы, постоянных занятий или нахождения своего имущества имеет постоянную или преимущественную оседлость.

Местожительством несовершеннолетних или находящихся под опекой признается место жительства их законных представителей (родителей или опекунов).

Ст. 12. Лицо, безвестно отсутствующее, может быть объявлено умершим, если со дня публикации о признании его отсутствующим прошло полных пять лет. Внесение такого лица в акты гражданского состояния, как умершего, производится на основании судебного решения, причем моментом смерти считается время вступления в силу судебного решения.

Примечание. Правила производства дел о признании лица отсутствующим и умершим изложены в специальном законе.

Ст. 13. Юридическими лицами признаются объединения лиц, учреждения или организации, которые могут, как таковые, приобретать права по имуществу, вступать в обязательства, вкать и отвечать на суде.

Ст. 14. Юридическое лицо должно иметь утвержденный, а в подлежащих случаях зарегистрированный уполномоченным на то органом устав или положение. Определенные в законе виды товариществ, преследующих хозяйственные цели, могут вместо устава иметь товарищеский договор, зарегистрированный в установленном порядке. Правоспособность юридического лица возникает с момента утверждения устава (положения), а в тех случаях, когда закон требует регистрации юридического лица — с момента таковой регистрации.

Ст. 15. Частные учреждения с правами юридических лиц, как-то: больницы, музеи, ученые учреждения, публичные библиотеки и т. д., могут быть учреждаемы только с разрешения соответственных органов власти.

Ст. 16. Юридические лица участвуют в гражданском обороте и вступают в сделки через посредство своих органов или через своих представителей.

Ст. 17. Во внешнем торговом обороте все пребывающие в пределах У.С.С.Р. лица, юридические и физические, участвуют лишь через посредство государства в лице Уполнаркомвнешторга. Самостоятельные выступления на внешнем рынке допускаются не иначе, как в случаях, особо указанных в законе, и не иначе, как под контролем Уполнаркомвнешторга.

Ст. 18. Существование юридического лица может быть прекращено соответственным органом государственной власти, если оно уклоняется от предусмотренной уставом или договором цели или если его органы (общее собрание, правление) в своей деятельности уклоняются в сторону, противную интересам государства.

Ст. 19. Государственные предприятия и их объединения, переведенные на хозяйственный расчет и не финансируемые в сметном порядке, выступают в обороте, как самостоятельные и не связанные с казной юридические лица. За их долги отвечает лишь имущество, состоящее в их свободном распоряжении, т.-е. не изъятое из оборота согласно ст. ст. 21 и 22. Исключения из этого правила особо указываются законом.

III. Объекты прав (имущества).

Ст. 20. Имущество, изъятое из гражданского оборота, может быть объектом гражданского права лишь в тех пределах, в каких это положительно указано законом.

Ст. 21. Земля является достоянием государства и не может быть предметом частного оборота. Владение землею допускается только на правах пользования.

Примечание. С отменой частной собственности на землю деление имуществ на движимые и недвижимые упразднено.

Ст. 22. Национализированные предприятия, их оборудование, железные дороги и их подвижной состав, национализированные суда, а равно национализированные строения являются взятыми из частного оборота и не могут быть отчуждаемы и закладываемы теми органами, в ведении коих они состоят, а также обращаемы на удовлетворение кредиторов. Национализированные предприятия, строения и суда могут сдаваться в аренду в установленном законом порядке.

Примечание 1. Строения, подлежащие в силу закона 1 ноября 1921 г. денационализации, но оставшиеся по той или иной причине во владении Откомхоза, находятся в полном распоряжении последнего и могут быть отчуждаемы.

Примечание 2. Отчуждение негодных или устаревших частей имущества, указанного в настоящей статье, регулируется особыми правилами.

Ст. 23. Оружие, взрывчатые вещества, воинское снаряжение, летательные аппараты, телеграфное и радиотелеграфное имущество, аннулированные ценные бумаги, спиртные напитки свыше установленной законом крепости и сильно действующие яды являются взятыми из частного оборота.

Примечание. Приобретение охотничьего оружия и огнестрельных припасов регулируются особыми правилами.

Ст. 24. Золотая и серебряная монета и иностранная валюта могут быть предметом сделок лишь в порядке и в пределах, указанных специальными законами (см. приложение 1 ое).

Ст. 25. Принадлежностью признается вещь, назначенная служить главной вещи и связанная с ней общим хозяйственным назначением.

Принадлежность следует судьбе главной вещи, если в договоре или законе особо не оговорено противное.

IV. Сделки.

Ст. 26. Сделки, т.-е. действия, направленные на установление, изменение или прекращение гражданских правоотношений, могут быть односторонними и взаимными (договоры).

Ст. 27. Сделки могут быть совершаемы на словах или в письменной форме.

Письменные сделки делятся на: 1) простые, 2) засвидетельствованные, 3) нотариальные, т. е. совершенные в нотариальном органе и внесенные в нотариальную актовую книгу.

Ст. 28. Сделка, облеченная в письменную форму, должна быть подписана лицом, от которого она исходит, или его представителем.

Лицо, не могущее вследствие неграмотности, физических недостатков или болезни собственноручно подписаться, может поручить подписать за него сделку другому лицу. Подпись последнего должна быть засвидетельствована надлежащим порядком, причем должна быть указана причина, по которой лицо, совершившее сделку, не могло собственноручно подписать ее.

Ст. 29. Несоблюдение требуемой законом формы влечет за собою недействительность сделки лишь в том случае, когда такое последствие несоблюдения формы прямо указано в законе.

Ст. 30. Недействительна сделка, совершенная с целью, противной закону, или в обход закона, а равно сделка, направленная к явному ущербу для государства.

Ст. 31. Недействительна сделка, совершенная лицом, вполне лишенным дееспособности или временно находящимся в таком состоянии, когда оно не может понимать значения своих действий.

Ст. 32. Лицо, совершившее сделку под влиянием обмана, угроз, насилия или вследствие злонамеренного соглашения его представителя с контрагентом или вследствие заблуждения, имеющего существенное значение, может требовать по суду признания сделки недействительной полностью или в части.

Ст. 33. Когда лицо под влиянием крайней нужды вступило в явно невыгодную для себя сделку, суд, по требованию потерпевшей стороны или подлежащих государственных органов и общественных организаций, может либо признать сделку недействительной, либо прекратить ее действие на будущее время.

Ст. 34. Недействительна сделка, совершенная по соглашению сторон лишь для виду и без намерения породить юридические последствия.

Ст. 35. Если притворная сделка заключена с целью прикрыть другую сделку, то применяются положения, относящиеся к той сделке, которая действительно имела в виду.

Ст. 36. Сделка, признанная недействительной, считается таковой с момента ее совершения.

Ст. 37. Недействительные части сделки не затрагивают прочих ее частей, поскольку можно предположить, что сделка была бы совершена и без заключения недействительной ее части.

Ст. 38. Лица дееспособные могут совершать сделки и через избранных ими представителей, за исключением тех случаев, когда законом это воспрещено.

Ст. 39. Сделки, совершенные представителем от имени представляемого, в пределах полномочия, имеют обязательную силу для представляемого и порождают непосредственно для него права и обязанности.

Ст. 40. Представитель не может совершить сделки от имени представляемого ни в отношении себя (представителя) лично, ни в отношении третьего лица, представителем коего он одновременно является.

Ст. 41. Сделка признается совершенной под отлагательным условием, когда права и обязанности, устанавливаемые сделкою, должны наступить с наступлением условия.

Сделка признается совершенной под отменительным условием, когда права и обязанности, устанавливаемые сделкою, должны прекратиться со времени наступления условия.

Ст. 42. Условно обязанный не должен своими действиями вызывать положение вещей, которое ухудшало или уничтожало бы зависящее от условия право. В противном случае, по наступлении условия, он обязан возместить причиненные убытки.

Ст. 43. Если наступлению условия недобросовестно воспрепятствовала сторона, которой не наступление условия выгодно, то условие считается не наступившим.

Если наступлению условия недобросовестно содействовала сторона, которой наступление условия выгодно, то условие считается не наступившим.

V. Исковая давность.

Ст. 44. Права на иски погашаются по истечении трехлетнего срока (исковая давность), если в законе не установлен иной срок давности.

Ст. 45. Течение исковой давности начинается с того времени, когда возникло право на предъявление иска.

По обязательствам, подлежащим исполнению по востребованию кредитора, течение исковой давности начинается со времени возникновения обязательства.

Ст. 46. С погашением давностью иска по главному требованию погашаются также иски и о придаточных требованиях.

Ст. 47. В случае исполнения обязательства должником по истечении давности он не вправе требовать обратно уплаченного, хотя бы в момент уплаты он и не знал об истечении давности.

Ст. 48. Течение исковой давности приостанавливается:

1) когда истец вследствие непреодолимой силы был лишен возможности предъявить иск, если препятствия эти наступили в последние шесть месяцев давностного срока;

2) в силу объявленного для обязательств моратория;

3) для состава Красной армии и флота, приведенного на военное положение, пока последнее продолжается.

Примечание. Со дня прекращения обстоятельств, послуживших основанием для приостановления течения давности, течение срока продолжается, причем в случаях, когда остающийся срок менее 6 месяцев, таковой удлиняется до 6 месяцев.

Ст. 49. Во всех случаях, когда суд признает основательными причины, по которым пропущен срок исковой давности, он может продлить этот срок.

Ст. 50. Исковая давность прерывается предъявлением иска, а также совершением со стороны обязанного лица действий, свидетельствующих о признании долга.

Ст. 51. После перерыва исковая давность начинается снова, причем истекшее перед тем время не зачисляется в новый срок.

ВЕЩНОЕ ПРАВО.

1. Право собственности.

Ст. 52. Различается собственность: а) государственная (национализированная и муниципализированная), б) кооперативная, в) частная.

Ст. 53. Земля, недра, леса, воды, железные дороги общего пользования, их подвижной состав и летательные аппараты могут быть исключительно собственностью государства.

Ст. 54. Предметом частной собственности могут быть: ненационализированные строения, предприятия торговые, предприятия промышленные, имеющие наемных рабочих в количестве, не превышающем предусмотренного особыми законами; орудия и средства производства, деньги, ценные бумаги и прочие ценности, в том числе золотая и серебряная монета и иностранная валюта, предметы домашнего обихода, хозяйства и личного потребления, товары, продажа коих не воспрещается законом, и всякое имущество, не изъятые из частного оборота.

Ст. 55. Предприятия, в коих число наемных рабочих выше установленного законом, телеграф и радиотелеграф, а равно и другие сооружения, имеющие государственное значение, могут быть предметом частной собственности не иначе, как на основании концессии, испрашиваемой у правительства.

Ст. 56. Оружие и воинское снаряжение, взрывчатые вещества, спирто-содержащие вещества свыше установленной крепости и сильнодействующие яды могут находиться в частном обладании лишь с разрешения подлежащих органов власти.

Ст. 57. Законно существующие кооперативные организации могут владеть всякого рода имуществом наравне с частными лицами. Промышленные предприятия, организуемые и приобретаемые кооперативными организациями в порядке, установленном законами о соответствующих видах кооперации, могут состоять в собственности упомянутых организаций независимо от числа занятых в предприятии рабочих.

Ст. 58. Собственнику принадлежит в пределах, установленных законом, право владения, пользования и распоряжения имуществом.

Примечание. Распоряжение государственным имуществом, осуществляемое органами государства, в том числе переведенными на хозяйственный расчет, ограничено правилами ст. 22 сего Кодекса и положениями о соответствующих органах.

Ст. 59. Собственник вправе отыскивать себе имущество из чужого незаконного владения и требовать от недобросовестного владельца возвращения всех доходов, которые он извлек и должен был извлечь за все время владения; от добросовестного же владельца — всех доходов, которые он извлек и должен был извлечь со времени, когда он узнал или должен был узнать о неправомерности владения или получил известку по иску собственника о возврате имущества. Владелец, в свою очередь, вправе требовать от собственника возмещения произведенных им необходимых затрат на имущество с того времени, с какого собственнику причитаются доходы с имущества.

Собственник вправе требовать устранения всяких нарушений его права, хотя-бы они и не были соединены с лишением владения.

Примечание 1. Бывшие собственники, имущество которых было экспроприровано на основании революционного права, или вообще перешло во владение трудящихся до 24 августа 1922 года, не имеют права требовать возвращения этого имущества.

Примечание 2. Право кооперативных объединений истребовать принадлежавшие им предприятия и прочее имущество регулируется специальными на сей предмет постановлениями (см. прил. 2 е).

✓ **Ст. 60.** От лица, которое добросовестно приобрело имущество не непосредственно у собственника, последний вправе истребовать имущество (ст. 59) лишь в том случае, когда оно им (собственником) утеряно или похищено у него. Государственные учреждения и предприятия могут истребовать от всякого приобретателя принадлежащее им имущество, незаконно отчужденное каким бы то ни было способом.

Примечание. Приобретатель признается добросовестным, если он не знал и не должен был знать, что лицо, от коего он приобрел вещь, не имело права отчуждать ее.

Ст. 61. Право собственности может принадлежать двум или нескольким лицам сообща, по долям (общая собственность).

Ст. 62. Владение, пользование и распоряжение общей собственностью должно производиться по общему согласию всех участников, а в случае разногласия—по большинству голосов.

Ст. 63. Каждый участник общей собственности обязан, соразмерно со своей долей, участвовать в уплате всякого рода платежей и сборов по общему имуществу, равно как в издержках на управление общим имуществом и сохранение его.

Ст. 64. Участники общей собственности имеют право преимущественной покупки при отчуждении кем-либо из них своей доли постороннему лицу, кроме случая продажи доли с публичных торгов.

Ст. 65. Каждый собственник вправе требовать выдела своей доли из общего имущества, поскольку это не противоречит закону или договору. Если соглашение о способе выдела не достигнуто, имущество по решению суда делится в натуре, поскольку это возможно без несоразмерного ущерба его хозяйственному назначению; в противном случае выделяемый собственник получает денежную компенсацию.

Ст. 66. Право собственности на вещь переходит на основании договора, заключаемого между отчуждателем и приобретателем. Право собственности приобретателя возникает в отношении индивидуально определенной вещи с момента совершения договора, а в отношении вещей, определенных родовыми признаками (числом, весом, мерой),—с момента их передачи.

Ст. 67. Передачею признается вручение вещей приобретателю, а также, поскольку из договора не вытекает иное, вручение приобретателю или сдача на почту для отправления по указанию последнего распорядительного документа на товары (накладной, коносамента, складочного свидетельства и т. п.), или вручение отчужденных без обязательства доставки вещей возчику для отправки их по распоряжению приобретателя, или сдача вещей на почту для пересылки их по указанию приобретателя.

Ст. 68. Имущество, собственник которого неизвестен (бесхозяйное имущество), переходит в собственность государства в порядке, установленном специальным законом.

✓ **Ст. 69.** Реквизиция имущества у собственников допускается лишь в порядке, установленном декретом о реквизиции и конфискации имущества частных лиц в обществ, с вознаграждением собственника по средним рыночным ценам, существующим к моменту изъятия имущества (см. прил. 3 е).

Ст. 70. Конфискация имущества у собственников допускается лишь в виде наказания в случаях и в порядке, установленных законом (см. прил. 3 е).

II. Право застройки.

Ст. 71. Договоры о предоставлении городских участков под застройку заключаются коммунальными отделами с кооперативными объединениями или иными юридическими лицами, а равно с отдельными гражданами на срок до 49 лет для каменных и до 20 лет для прочих строений.

Примечание. Договор о праве застройки может простираться на земельный участок, непосредственно не предназначенный под строение, но обслуживающий его в хозяйственном отношении.

Ст. 72. Договор о праве застройки, под страхом недействительности его, должен быть совершен в нотариальном порядке.

Ст. 73. В договоре о праве застройки обязательно указывается:

а) наименование договаривающихся сторон, б) срок действия договора, в) точное определение сдаваемого под застройку участка, г) размер в золотых рублях и сроки взноса арендной платы, д) характер и размер строений, которые застройщики обязуются возвести, е) срок приступа к постройке, ж) срок окончания постройки, з) условия поддержания строений в исправном виде, в) условия страхования строений и восстановления их в случае гибели, к) неустойки на случай просрочки и иных нарушений договора застройщиком.

Примечание 1. Срок приступа к постройке устанавливается не более одного года со дня заключения договора.

Примечание 2. Повышение арендной платы может быть установлено в договоре не чаще, чем каждые пять лет, и притом каждый раз в установленном договором размере.

Ст. 74. При возведении построек и при эксплуатации их, застройщик обязан соблюдать установленные строительные нормы, а также санитарные и противопожарные правила.

Ст. 75. Застройщик обязан страховать от огня все находящиеся на предоставленном ему земельном участке строения в полной сумме.

Ст. 76. Застройщик обязан платить все падающие на право застройки общегосударственные и местные налоги и сборы. Строения, предназначенные для жилья, освобождаются от общегосударственных и местных налогов и сборов в течение трех лет со дня возведения строений.

Ст. 77. Право пользоваться для возведения и хозяйственного обслуживания строений находящимися на участке застройщика строительными материалами принадлежит застройщику в пределах, указанных договором, для чего застройщику предоставляется право производить работы по добыче упомянутых материалов.

Ст. 78. Застройщик имеет право пользоваться имеющеюся на участке водою, а также в его пределах устраивать колодцы и обделывать родники и источники.

Ст. 79. Право застройки может быть отчуждено или обременено залогом. Договоры об отчуждении и залоге права застройки, под страхом недействительности их, должны быть совершаемы в нотариальном порядке с последующей регистрацией в подлежащем коммунальном отделе.

Ст. 80. В случае невнесения застройщиком причитающихся с него по договору застройки платежей более, чем за один год, или иного нарушения обязанностей, обусловленных неустойкой, коммунальный отдел может обратиться в судебном порядке на самое право застройки, причем взыскание осуществляется путем продажи права застройки с публичных торгов.

Ст. 81. При обращении взыскания на право застройки коммунальному отделу принадлежат преимущественное перед прочими кредиторами право удовлетворения.

Ст. 82. В случае, если продажа права застройки с публичных торгов не состоялась, право застройки переходит к коммунальному отделу.

Ст. 83. При переходе права застройки в порядке ст. 82, а равно при прекращении права застройки за истечением срока договора, все строения должны быть сданы застройщиком в исправном состоянии коммунальному отделу, который уплачивает застройщику стоимость построек к моменту сдачи их с зачетом причитающихся коммунальному отделу долгов. Стоимость построек устанавливается оценочной комиссией в составе представителей коммунального отдела и рабоче-крестьянской инспекции. В случае несогласия с оценкой комиссии, застройщику предоставляется право обжалования в народный суд.

Примечание. В договоре о застройке могут быть установлены и иные правила о судьбе построек при прекращении договора о застройке (о безвозмездной передаче в пользу Откомхоза, о сносе и проч.).

Ст. 84. На основаниях, изложенных в ст. ст. 71 - 83, могут сдаваться для достройки или восстановления недостроенные или разрушенные здания, если стоимость требующегося восстановления или достройки, по определению соответствующего коммунального отдела, составляет не менее 30% стоимости всего здания.

III. Залог имущества.

Ст. 85. В силу залога кредитор (залогодержатель) имеет право, в случае невыполнения должником обеспеченного залогом требования, получить преимущественно перед другими кредиторами удовлетворение из ценности заложенного имущества.

Ст. 86. Залогодателем может быть как сам должник, так и третье лицо. Залогодатель должен быть собственником заложенного имущества. Если он заложил чужое имущество, соответственно применяются ст.ст. 59 и 60 сего Кодекса.

Ст. 87. Предметом залога может быть всякое имущество, не изъятое из оборота, в том числе долговые требования и право застройки.

Примечание. В случаях, указанных в законе, предметом залога может быть золотая и серебряная монета и иностранная валюта.

Ст. 88. Залогом может обеспечиваться лишь действительное требование.

Ст. 89. Залог возникает в силу договора или специального указания закона.

Ст. 90. Договор залога должен быть совершен в письменной форме. Залог строения и права застройки, под страхом недействительности его, должен быть совершен в нотариальном порядке с последующей регистрацией в подлежащем коммунальном отделе. Залогодержателю в этом случае выдается залоговый акт.

Ст. 91. В договоре о залоге и в залоговом акте должно быть указано: наименование и местожительство должника и кредитора, описание заложенного имущества, оценка и местонахождение его, существо и размер обеспечиваемого залогом требования, срок исполнения. Сверх того, могут быть включены другие, не воспрещенные законом, условия.

Ст. 92. Заложное имущество, кроме строения и права застройки, передается залогодержателю. По соглашению сторон, имущество может быть оставлено у должника под замком и печатью кредитора, поскольку законом или правилами кредитных установлений не установлен иной порядок. Индивидуально-определенная вещь может быть оставлена во владении залогодателя с наложением знаков, свидетельствующих о залоге.

Ст. 93. Залоговое право в случаях, предусмотренных ст. 92, возникает в отношении вещей, определенных родовыми признаками, с момента передачи или опечатания, в отношении же вещей индивидуально-определенных—с момента совершения договора.

Ст. 94. Имущество может быть заложено нескольким кредиторам, причем залогодатель обязан уведомить каждого последующего залогодержателя о предыдущих залоговых обременениях.

Перезалог строения и права застройки должен быть совершен в порядке, указанном в ст. 90. Перезалог прочего имущества устанавливается письменным

договором и письменным приказом предыдущему залогодержателю по удовлетворении передать заложенное имущество новому залогодержателю.

Ст. 95. Залог обеспечивает требование в том его объеме, в каком оно существует к моменту фактического удовлетворения, в частности, проценты, возмещение убытков, причиненных просрочкой исполнения, в подлежащих случаях — неустойку, а равно возмещение расходов по взысканию.

Ст. 96. Залогодержатель не вправе пользоваться заложенным имуществом или плодами его, поскольку иное не установлено законом или договором.

Ст. 97. Залогодатель обязан содержать заложенное имущество в надлежащем виде и страховать его. Если имущество передано залогодержателю, последний отвечает за сохранность его; на него же в этом случае возлагается обязанность страховать имущество за счет залогодателя.

Ст. 98. Залогодержатель, который потерял или у которого похищен переданный ему предмет залога, имеет право истребовать его у всякого владельца, в том числе у собственника. В случае, когда заложенное имущество оставлено у должника (ст. 92), залогодержатель вправе истребовать его от всякого недобросовестного приобретателя, государственный же орган — от всякого приобретателя.

Примечание. Приобретатель имущества, снабженного знаками залога, предполагается недобросовестным.

Ст. 99. Если залогодержателей несколько (ст. 94), каждый последующий залогодержатель получает удовлетворение из заложенного имущества лишь по полном удовлетворении предыдущего (старшинство).

Ст. 100. Если вырученная путем публичной продажи сумма недостаточна для покрытия требования, залогодержатель, поскольку законом или договором не установлено иное, имеет право получить недостающую сумму из прочего имущества должника. При этом право залога само по себе не служит основанием к преимущественному пред другими кредиторами удовлетворению.

Ст. 101. Заложенное имущество, принадлежащее должнику, обращается на покрытие недоимок должника по государственным налогам и сборам и задолженности его по заработной плате рабочим и служащим преимущественно перед претензией залогодержателя, если прочего имущества должника недостаточно для покрытия указанных недоимок и задолженности.

Ст. 102. В случае гибели заложенного имущества залогодержатель имеет право преимущественного удовлетворения из страхового вознаграждения.

Ст. 103. С передачей требования, обеспеченного залогом, к новому кредитору переходит и право залога. Передача требования, обеспеченного залогом строений или права застройки, совершается путем передачи залогового акта с учинением на нем передаточной надписи и с записью в нотариальной актовой книге и реестре коммунального отдела. В остальных случаях требование передается путем надписи на договоре о залоге, а также передачи заложенного имущества, когда такая передача необходима для возникновения залогового права (ст. 92, 93).

Должник и залогодатель должны быть уведомлены о передаче залогового права.

Ст. 104. Залог прекращается: 1) прекращением обеспеченного залогом требования, 2) продажей заложенного имущества с публичных торгов.

Ст. 105. О прекращении залога строений и права застройки делается, по требованию заинтересованного лица, отметка в нотариальной актовой книге и реестре коммунального отдела.

Когда залог прекращается вследствие прекращения обеспеченного залогом требования, заложенное имущество, находящееся у залогодержателя, должно быть им возвращено залогодателя или передано следующему по старшинству залогодержателю (ст. 94).

ОБЯЗАТЕЛЬСТВЕННОЕ ПРАВО.

1. Общие положения.

Ст. 106. Обязательства возникают из договоров и других указанных в законе оснований, в частности— вследствие неосновательного обогащения и вследствие причинения другому лицу вреда.

Ст. 107. В силу обязательства одно лицо (кредитор) имеет право требовать от другого (должника) определенного действия, в частности— передачи вещей или уплаты денег, либо воздержания от действия.

Ст. 108. Если предмет обязательства определен только родовыми признаками и право выбора не предоставлено законом или договором одной из сторон или третьему лицу, должник обязан доставить предмет не ниже среднего качества.

Если предмет обязательства определен альтернативно, право выбора, при отсутствии в законе или договоре иных указаний, принадлежит должнику.

Ст. 109. Кредитор вправе не принимать исполнения по частям, если иное не предусмотрено законом или договором.

Ст. 110. Если на долг, согласно закону или договору, должны начисляться проценты, размер коих не указан, таковые (узаконенные проценты) начисляются в размере 6% годовых с суммы долга, выраженной в золотых рублях по официальному курсу.

Ст. 111. Исполнение должно последовать в срок, определенный законом или договором. Если срок исполнения не указан, либо определен моментом востребования, то кредитор вправе требовать, а должник произвести исполнение немедленно. В этом случае должнику, по предъявлении требования кредитором, предоставляется 7 дневный льготный срок, поскольку иное не установлено законом.

Ст. 112. Должник вправе исполнять обязательство и до срока, если это не противоречит смыслу договора. Однако, право на вычет процентов за остающееся до срока время (учет) принадлежит ему лишь в случаях, предусмотренных законом или договором.

Ст. 113. Если место исполнения не определено законом или договором и не явствует из существа обязательства, исполнение должно быть произведено:

а) по обязательствам, предметом коих является передача прав на строения или земельные участки— в месте нахождения строения или участка,

б) по сделкам, входящим в круг деятельности предприятия должника— в месте нахождения предприятия;

в) по денежным обязательствам— в месте жительства кредитора в момент возникновения обязательства; но если кредитор к моменту исполнения обязательства переменял место жительства и своевременно известил о том должника, последний обязан произвести исполнение по новому месту жительства кредитора, с отнесением на счет кредитора всех расходов, связанных с переменой места исполнения;

г) по прочим обязательствам— в месте жительства должника в момент возникновения обязательства.

Ст. 114. В случае отсутствия кредитора, уклонения его от принятия исполнения или иной просрочки с его стороны, а также его недееспособности,

при отсутствии представителя, уполномоченного и согласного принять исполнение, должник может внести причитающееся с него в депозит суда, о чем суд извещает кредитора повесткой или публикацией.

Примечание. Порядок внесения в депозит суда определяется особым положением.

Ст. 115. Солидарная ответственность наступает, если она предусмотрена договором или установлена законом.

По солидарному обязательству кредитор вправе требовать исполнения как от всех должников совместно, так и от каждого из них в отдельности, притом как полностью, так и в части долга. При безуспешности взыскания с одного должника кредитор может взыскивать все недополученное с остальных должников.

Должник, исполнивший солидарное обязательство, имеет, поскольку иное не установлено законом или договором, право обратного требования к остальным должникам в равной доле. Неуплаченное одним из содолжников падает в равной доле на всех остальных.

Ст. 116. Если в одном и том же обязательстве участвуют несколько кредиторов или несколько должников, то при неделимости предмета обязательства должники признаются солидарными должниками, а кредиторы солидарными кредиторами, из коих каждый вправе предъявить требование в полном объеме. При делимости предмета обязательства каждый должник обязан произвести, а каждый кредитор вправе требовать исполнения в равной доле, поскольку иное не установлено законом или договором.

Ст. 117. В случае неисполнения должником обязательства он обязан возместить кредитору причиненные неисполнением убытки. Под убытком разумеется как положительный ущерб в имуществе, так и упущенная выгода, возможная при обычных условиях оборота.

Ст. 118. Должник, поскольку иное не установлено законом или договором, освобождается от ответственности за неисполнение, если докажет, что невозможность исполнения обусловлена обстоятельством, которого он не мог предотвратить, либо создалась вследствие умысла или неосторожности кредитора.

Ст. 119. Во всяком случае невозможность исполнения не освобождает должника от ответственности:

- 1) если предмет обязательства определен родовыми признаками и доставление имущества того же рода не стало объективно невозможным;
- 2) если лица, на коих в силу закона или поручения должника возложено выполнение обязательства, умышленно или по неосторожности вызвали или не предотвратили обстоятельство, сделавшее исполнение невозможным.

Ст. 120. В случае неисполнения должником обязательства, предметом коего является предоставление в пользование индивидуально-определенной вещи, кредитор вправе требовать по суду отобрания вещи у должника и передачи ему, кредитору. Право это отпадает, если вещь передана третьему лицу, имеющему на то однородное право. Поскольку вещь еще не передана, из двух кредиторов имеет преимущество тот, в пользу которого обязательство возникло ранее.

Ст. 121. Просрочка исполнения со стороны должника обязывает его возместить кредитору причиненные просрочкою убытки и возлагает на него (должника) ответственность за случайно наступившую после просрочки невозможность исполнения. Если вследствие просрочки исполнение утратило интерес для кредитора, он может отказаться принять таковое и потребовать возмещения убытков, как в случае неисполнения обязательства. Должник, просрочивший платеж денежной суммы, обязан во всяком случае за время просрочки уплатить узаконенные проценты, если договором не установлен более высокий размер процентов.

Примечание. Должник признается просрочившим, если он не исполнил обязательства в установленный срок (ст. 111). Просрочка не наступает, пока исполнение не может последовать вследствие обстоятельства, за которое должник не отвечает, в частности—вследствие просрочки кредитора (ст. 122).

Ст. 122. Просрочка со стороны кредитора в принятии причитающегося по договору дает право должнику на возмещение причиненных просрочкой убытков и освобождает его от ответственности за последующую невозможность исполнения, кроме случаев умысла или грубой неосторожности. По денежному процентному долгу должник не обязан платить процентов за время просрочки кредитора.

Примечание. Кредитор признается просрочившим, если он без законного основания отказывается принять исполнение или не совершает лежащих на его обязанности действий, до совершения которых должник не может исполнять своего обязательства.

Ст. 123. Порядок взыскания присужденного кредитору с должника вознаграждения за неисполнение или просрочку может быть определен судом в зависимости от имущественного положения должника (отсрочка и рассрочка).

Ст. 124. Уступка требования кредитором другому лицу допускается, поскольку она не противоречит закону или договору или поскольку требование не связано с личностью кредитора. Должник должен быть уведомлен об уступке требования и до уведомления вправе чинить исполнение прежнему кредитору.

Ст. 125. К приобретателю требования переходят права, обеспечивающие исполнение.

Ст. 126. Перевод должником своего долга на другое лицо допускается лишь с согласия кредитора.

Ст. 127. Поручительство и залог, установленные третьим лицом в обеспечение обязательства, прекращаются с переводом долга, если залогодатель или поручитель не изъявили согласия отвечать и за нового должника.

Ст. 128. Уступка требования и перевод долга должны быть совершены, поскольку в законе нет специальных указаний, в форме, установленной для договоров вообще. Уступка требования или перевод долга, вытекающих из договора, совершенного в письменной форме, во всяком случае, должны быть облечены в такую же форму.

Ст. 129. Обязательство прекращается полностью или в части: а) исполнением его, б) зачетом встречного однородного требования, срок коему наступил, в) совпадением должника и кредитора в одном лице, причем с прекращением совпадения обязательство вновь возникает, г) соглашением сторон, в частности—заключением нового договора, долженствующего заменить прежний, д) невозможностью исполнения, за которую должник не несет ответственности (ст. 118).

II. Обязательства, возникающие из договоров.

Ст. 130. Договор признается заключенным, когда стороны выразили друг другу—в подлежащих случаях в требуемой законом форме—согласие по всем существенным его пунктам. Существенными, во всяком случае, признаются предмет договора, цена, срок, а также все те пункты, относительно коих, по предварительному заявлению одной из сторон, должно быть достигнуто соглашение.

Примечание 1. Когда законом установлено обязательное совершение или засвидетельствование договора в нотариальном органе, договор, поскольку в законе не установлено иное, считается заключенным со времени его совершения или засвидетельствования в нотариальном порядке.

Примечание 2. Когда по предварительному соглашению сторон договор должен быть облечен в определенную форму, хотя-бы не требуемую законом, он признается заключенным лишь по облечению его в указанную форму.

Ст. 131. Предложение заключить договор, сделанное присутствующему без указания срока для ответа, связывает лицо, сделавшее предложение, лишь в том случае, когда контрагент немедленно заявил о принятии предложения.

Примечание. Предложение, сделанное по телефону, признается предложением присутствующему.

Ст. 132. Если предложение заключить договор, сделано отсутствующему без указания срока для ответа, оно связывает предложившего в течение срока, нормально необходимого для получения ответа.

Ст. 133. Если для ответа на предложение дан определенный срок, лицо, сделавшее предложение, связано им лишь до истечения срока. Если из полученного с запозданием заявления о принятии предложения видно, что оно было отправлено своевременно, оно признается запоздавшим лишь в том случае, если получатель ответа немедленно известит о том другую сторону.

Ст. 134. Договор с лицом отсутствующим считается заключенным с момента получения ответа лицом, сделавшим предложение; поскольку иное не вытекает из смысла предложения.

Ст. 135. Заявление о принятии предложения на иных, чем было предложено, условиях признается отказом от предложения и в то-же время новым предложением.

Ст. 136. Договор на сумму свыше 500 рублей золотом должен быть совершен в письменной форме, за исключением случаев, особо предусмотренных законом.

Примечание. Несоблюдение правила, изложенного в сей статье, лишает стороны права, в случае спора, ссылаться в подтверждение договора на свидетельские показания, но не лишает их права приводить письменные доказательства.

Ст. 137. Договоры, заключенные государственными учреждениями и предприятиями как между собою, так и с частными лицами, подлежат обязательному засвидетельствованию в нотариальном порядке, за исключением 1) договоров с частными лицами на сумму не свыше 1000 руб. золотом, 2) договоров государственных учреждений и предприятий между собой на сумму не свыше 3000 руб. золотом, 3) сделок по вкладной, ссудной и комиссионной операциям кредитных установлений, 4) сделок по купле-продаже за наличный расчет, 5) договоров страхования.

Примечание. Регистрация сделок по купле-продаже на биржах приравнивается к нотариальному засвидетельствованию.

Ст. 138. Договор о безвозмездной уступке имущества (дарение) на сумму более десяти тысяч рублей золотом недействителен.

Дарение на сумму более одной тысячи рублей золотом должно быть, под страхом недействительности, облечено в нотариальную форму.

Ст. 139. В двустороннем договоре каждая сторона вправе отказывать противной стороне в удовлетворении до получения встречного удовлетворения, если из закона, договора или существа правоотношения не следует обязанность одной стороны исполнить свое обязательство раньше другой.

Примечание. Двусторонним признается договор, по которому обе стороны взаимно принимают на себя обязательства.

Ст. 140. По договору, заключенному в пользу третьего лица, исполнения обязательства могут требовать, если иное не установлено договором, как сторона, возложившая обязательство на должника, так и третье лицо, в пользу коего договор заключен. Если лицо, в пользу которого договор заключен, выразило должнику намерение воспользоваться выговоренным в его пользу правом, догово-

рившиеся стороны лишаются права без его согласия изменять или отменить договор. Если лицо, в пользу которого договор заключен, отказалось от права, предоставленного ему по договору, сторона, выговорившая это право, может сама им воспользоваться, поскольку это не противоречит смыслу договора.

Ст. 141. Неустойкою признается денежная сумма или иная имущественная ценность, которую один контрагент обязуется, в случае неисполнения или ненадлежащего исполнения им договора, доставить другому контрагенту.

Если в договор включено или дополнительно заключено сторонами условие о неустойке, кредитор вправе требовать, по своему усмотрению, или возмещения убытков, причиненных неисполнением, или уплаты неустойки. Если неустойка установлена на случай просрочки или ненадлежащего исполнения, кредитор вправе одновременно требовать как исполнения договора, так и уплаты неустойки либо возмещения убытков, причиненных просрочкой или ненадлежащим исполнением.

Примечание 1. Одновременное взыскание убытков и неустойки допускается лишь в случаях, особо указанных в законе или договоре.

Примечание 2. Соглашение о неустойке должно быть совершено в письменной форме, независимо от ее суммы и от формы, в какую облечен основной договор.

Ст. 142. Если подлежащая уплате неустойка чрезмерно велика по сравнению с действительными убытками кредитора, суд вправе, по просьбе должника уменьшить неустойку.

При этом суд должен принять во внимание:

- 1) степень выполнения обязательства должником;
- 2) имущественное положение той и другой стороны;
- 3) не только имущественный, но и всякий иной заслуживающий уважения интерес кредитора.

Ст. 143. Задатком признается денежная сумма или иная имущественная ценность, выданная в счет причитающихся по договору платежей одним контрагентом другому для удостоверения договора и обеспечения его исполнения.

Если за неисполнение договора ответственно лицо, давшее задаток, оно теряет таковой. Если за неисполнение ответственно лицо, получившее задаток, оно обязано возратить таковой в двойном размере. сверх того сторона, ответственная за неисполнение договора, обязана возместить убытки противной стороне с зачетом задатка, если противное не установлено договором.

Задаток рассматривается как отступное, лишь когда это условлено сторонами.

Ст. 144. Если в двустороннем договоре исполнение стало невозможным для одной из сторон вследствие обстоятельства, за которое ни она, ни другая сторона не отвечает, она, при отсутствии в законе или договоре иных постановлений, не вправе требовать от другой стороны удовлетворения по договору. Каждая из сторон вправе требовать от контрагента возврата всего, что она исполнила, не получив соответствующего встречного удовлетворения.

Ст. 145. Если в двустороннем договоре исполнение стало невозможным для одной стороны в силу обстоятельства, за которое она отвечает, другая сторона, при отсутствии в законе или договоре иных постановлений, имеет право отступить от договора и взыскать причиненные неисполнением убытки (ст. 117).

Ст. 146. Если в двустороннем договоре исполнение стало невозможным для одной стороны вследствие обстоятельства, за которое отвечает другая сторона, первая сохраняет право на встречное удовлетворение с зачетом выгод, сберегаемых или приобретаемых ею вследствие освобождения от обязательства.

Ст. 147. В случае недействительности договора, как противозачонного или направленного к явному ущербу для государства (ст. 30), ни одна из сторон не вправе требовать от другой возврата исполненного по договору.

Неосновательное обогащение взыскивается в доход государства (ст. 402).

Ст. 148. В случае недействительности договора, как совершенного недееспособным лицом (ст. 31), каждая из сторон обязана возвратить все полученное по договору. Дееспособный контрагент обязан возместить недееспособному понесенный последним вследствие договора положительный ущерб в имуществе.

Ст. 149. В случае признания договора недействительным, как совершенного под влиянием: обмана, насилия, угроз или вследствие злонамеренного соглашения представителя одной стороны с противной стороной (ст. 32), а равно как направленного к использованию крайней нужды (ст. 33), сторона потерпевшая вправе потребовать от контрагента возврата всего исполненного по договору. Другая сторона такого права не имеет.

Неосновательное обогащение потерпевшей стороны взыскивается в доход государства (ст. 402).

Ст. 150. Если договор, направленный к использованию крайней нужды (ст. 33), не признан недействительным, а только расторгнут на будущее время, потерпевшая сторона вправе требовать от контрагента возврата лишь того из исполненного ею, за что она к моменту расторжения договора не получила встречного удовлетворения.

Неосновательное обогащение потерпевшей стороны взыскивается в доход государства (ст. 402).

Ст. 151. Если договор признан недействительным в виду нарушения требуемой законом формы (ст. 29) или в виду заблуждения одной стороны (ст. 32), каждая из сторон обязана возвратить другой все полученное по договору.

Сторона ответственная за обстоятельство, вызвавшее заблуждение, обязана возместить контрагенту понесенный им вследствие договора положительный ущерб в имуществе.

Сторона, грубой небрежностью которой вызвано заблуждение, обязана возместить другой стороне убытки, как не исполнившая договора.

Примечание. Ответственность за заблуждение предполагается лежащей на заблуждающемся. Грубая небрежность одной стороны должна быть доказана противной стороной.

III. Имущественный наем.

Ст. 152. По договору имущественного найма одна сторона (наймодатель) обязуется предоставить другой (нанимателю) имущество за определенное вознаграждение для временного пользования.

Ст. 153. Договоры о найме государственных или коммунальных предприятий должны, под страхом недействительности, совершаться в нотариальном порядке.

Договоры о найме всякого имущества на срок более одного года должны совершаться в письменной форме, под страхом последствий, указанных в примечании к ст. 136.

К договору о сдаче государственного или коммунального предприятия должна быть, под страхом недействительности договора, присоединена подробная опись сдаваемого имущества.

Ст. 154. Срок найма не должен превышать 12 лет. По истечении условленного срока наем может быть продлен путем заключения нового договора. При фактическом продолжении пользования нанятым имуществом с молчаливого согласия наймодателя, договор считается возобновленным на неопределенный срок (ст. 155).

Ст. 155. Если договор найма заключен без указания срока, то он считается заключенным на неопределенный срок и каждая из сторон вправе прекратить действие договора во всякое время, предупредив о том другую сторону при найме предприятий и помещений под торгово-промышленные предприятия и под жилье—за 3 месяца, а при найме прочего имущества—за 1 месяц.

Ст. 156. В тех случаях, когда нанимателями являются государственные учреждения и предприятия, наемные рабочие и служащие, учащиеся государственных учебных заведений, состоящие на иждивении красноармейцев члены их семейств, инвалиды труда и войны, договор найма жилых помещений автоматически возобновляется на тех же условиях на неопределенный срок, независимо от согласия наймодателя. В этих случаях право прекратить действие договора, за изъятиями, указанными в ст. ст. 171 и 172, может принадлежать только нанимателю.

Примечание. Указанное в сей статье право принадлежит лишь тем служащим частных предприятий, которые имеют право состоять членами профессиональных союзов.

Ст. 157. Наймодатель обязан своевременно предоставить нанимателю имущество в состоянии, соответствующем договору и назначению сдаваемого имущества. Он не отвечает за недостатки, которые были или должны были быть известны нанимателю при заключении договора.

Ст. 158. Если наймодатель не предоставляет в пользование нанимателя нанятого имущества, наниматель вправе либо истребовать от него имущество согласно ст. 120, либо отступить от договора (ст. 171, п. а) и взыскать убытки, причиненные неисполнением.

Ст. 159. Производство капитального ремонта лежит на обязанности наймодателя, если иное не предусмотрено законом или договором. Неисполнение этой обязанности наймодателем дает нанимателю право произвести капитальный ремонт, предусмотренный договором или вызываемый неотложной необходимостью, и зачесть его стоимость в счет наемной платы либо отступить от договора (ст. 171, п. б) и взыскать убытки, причиненные неисполнением.

Примечание. В случаях найма национализированных или муниципализированных предприятий и строений, капитальный ремонт лежит на нанимателе, если иное не установлено договором.

Ст. 160. Наниматель обязан пользоваться нанятым имуществом в соответствии с договором, а поскольку в договоре указаний нет—в соответствии с назначением имущества.

Ст. 161. Наниматель обязан производить за свой счет текущий ремонт нанятого имущества, поскольку иное не установлено законом или договором.

Ст. 162. Наниматель национализированного или муниципализированного промышленного предприятия обязан вести производство в размерах не ниже установленного договором минимума. Указание минимума выработки и срока, в течение коего он должен быть достигнут, должно быть включено в договор под страхом его недействительности.

Ст. 163. Сборы и повинности, связанные с нанятым имуществом, лежат на нанимателе, поскольку иное не установлено законом или договором.

Ст. 164. Наниматель национализированного или муниципализированного предприятия или строения обязан страховать его в полной сумме за свой счет в пользу государства или местного совета по принадлежности.

Ст. 165. Наемная плата может выражаться: а) в совершении определенных срочных платежей деньгами или натурой; б) в отчислении условленной доли продуктов, предметов выработки, полезной площади помещений или денежного дохода; в) в выполнении определенных услуг; г) в сочетании указанных форм оплаты.

Ст. 166. В тех случаях, когда нанимателями являются лица перечисленных в ст. 156 категорий, наемная плата за жилые помещения не может быть выговорена выше ставок, устанавливаемых местными исполнительными комитетами в пределах, указываемых постановлениями Совета Народных Комиссаров, и вносится за каждый месяц не позднее 15 числа следующего месяца.

Ст. 167. Наниматель вправе требовать соответственного уменьшения наемной платы, если в силу обстоятельства, за которое он не отвечает, воз-

возможность предусмотренного договором пользования нанятым имуществом существенно уменьшилась.

Ст. 168. Наниматель вправе, поскольку иное не предусмотрено договором, отдавать все нанятое имущество или часть его в поднаем, оставаясь ответственным по договору перед наймодателем.

Примечание. Имущество национализированное или муниципализированное может сдаваться нанимателем в поднаем не иначе, как с письменного разрешения наймодателя.

Ст. 169. При переходе права собственности на имущество от наймодателя к другому лицу, договор найма сохраняет силу для нового собственника.

Ст. 170. Наниматель имеет право судебной защиты против всякого нарушителя его владения, в том числе и против собственника.

Ст. 171. Договор найма может быть досрочно расторгнут судом по требованию заинтересованных лиц в учреждениях: а) если наймодатель не предоставляет в пользование нанимателя условленного имущества; б) если наймодатель не произвел в установленный срок лежащего на его обязанности ремонта или если имущество, в силу обстоятельства, за которое наниматель не отвечает, окажется в негодном для условленного пользования состоянии; в) если наниматель умышленно или по небрежности ухудшает состояние имущества; г) если наниматель пользуется имуществом не в соответствии с законом, договором или назначением имущества; д) если наниматель жилого помещения своим поведением делает для других жильцов невозможным совместное с ним жительство в комнате или квартире; е) если наниматель государственного предприятия в установленный срок не довел выработки до указанных в договоре размеров; ж) если наниматель в установленный срок не произвел лежащего на его обязанности ремонта; з) если наниматель не внес наемной платы в течение 2 месяцев по истечении срока, а в случае сделанного наймодателем после срока напоминания — в течение 1 месяца со дня напоминания.

Ст. 172. Выселение из жилых помещений в административном порядке допускается лишь в случаях, особо указанных в законе.

В этих случаях срок предупреждения может быть установлен более краткий, чем указанный в ст. 155.

Ст. 173. Порядок уплотнения и самоуплотнения нанимателей жилых помещений, занимающих жилую площадь сверх установленных норм, регулируется особыми правилами.

Ст. 174. По окончании срока договора, наниматель обязан сдать наймодателю имущество со всеми принадлежностями в исправном состоянии.

Ст. 175. Если наниматель получил в пользование имущество с принадлежащим к нему инвентарем, он обязан по окончании найма вернуть инвентарь по описи, если таковая имеется, в полной исправности, пополнив недостающее и заменив приведенное в негодность.

Ст. 176. В случае произведенного или допущенного нанимателем ухудшения или обесценения нанятого имущества, он должен возместить наймодателю происшедшие от того убытки.

Ст. 177. Наниматель отвечает за вред, причиненный нанятому имуществу его домашними, служащими или рабочими.

Ст. 178. В случае произведенного с разрешения наймодателя улучшения имущества, наниматель имеет право на соответственное вознаграждение от наймодателя.

Ст. 179. Произведенные без согласия наймодателя улучшения, если они отделимы без вреда для имущества и притом наймодатель не захочет возместить их стоимости, могут быть изъяты нанимателем.

Примечание. Улучшения, произведенные арендатором национализированного или муниципализированного предприятия или строения, по истечении срока найма безвозмездно переходят к государству или местному совету по принадлежности.

IV. Купля—продажа.

Ст. 180. По договору купли-продажи одна сторона (продавец) обязуется передать имущество в собственность другой стороне (покупателю), а покупатель обязуется принять это имущество и уплатить условленную цену.

Ст. 181. Предметом купли-продажи может быть всякое имущество, не взятое из гражданского оборота.

Примечание. Право покупки золотой и серебряной монеты и иностранной валюты регулируется особыми правилами (см. приложение 2-ое).

Ст. 182. Ненационализированные жилые строения могут быть предметом купли-продажи с тем, чтобы: 1) в результате ее в руках покупателя, его супруга и несовершеннолетних детей не оказалось двух или более владений, 2) чтобы от имени продавца, его супруга и несовершеннолетних детей совершалось отчуждение не более одного владения в течение 3-х лет.

Примечание. Владением признается дом с примыкающими к нему жилыми и служебными дворовыми постройками.

Ст. 183. Право продажи имущества, кроме случаев продажи с публичных торгов, принадлежит собственнику. Если имущество продано не собственником, покупатель приобретает право собственности лишь в тех случаях, когда, согласно ст.ст. 59 и 60, собственник не вправе истребовать от него имущество.

Ст. 184. Купля-продажа за наличный расчет может быть совершена в устной форме без ограничения суммы.

Ст. 185. Купля-продажа строений и права застройки должна, под страхом недействительности, быть совершена в нотариальном порядке с последующей регистрацией в подлежащем коммунальном отделе.

Ст. 186. При отсутствии иного соглашения риск случайной гибели проданного имущества переходит на покупателя одновременно с переходом к нему права собственности (ст. 66). Но если продавец просрочил передачу вещей покупателю или покупатель просрочил принятие их, то риск случайной гибели несет просрочившая сторона.

Ст. 187. Когда право собственности переходит к покупателю ранее передачи имущества, продавец обязан до момента передачи сохранять имущество, не допуская его ухудшения.

Необходимые для того издержки, понесенные продавцом после перехода права собственности к покупателю, последний обязан возместить продавцу.

Ст. 188. Продавец обязан передать проданное имущество покупателю в соответствии с договором, а покупатель обязан его принять и уплатить условленную цену. Поскольку из договора не вытекает иное, эти действия обеих сторон должны быть совершены одновременно.

Ст. 189. Если продавец, в нарушение договора, не передаст покупателю проданного имущества или предложит имущество, не соответствующее условиям договора, то покупатель может либо требовать исполнения договора и передачи ему проданного имущества с возмещением ему убытков, причиненных неисправностью продавца, либо, со своей стороны, отказавшись от исполнения договора, требовать возмещения всех убытков, причиненных ему нарушением договора со стороны продавца (ст. 117).

Ст. 190. Если покупатель, в нарушение договора, откажется принять купленное имущество или уплатить за него условленную цену, продавец может либо требовать исполнения договора с уплатой ему условной цены и возмещением ему убытков, причиненных неисправностью покупателя, либо, со своей стороны отказавшись от исполнения договора, требовать возмещения убытков, понесенных им вследствие нарушения договора покупателем (ст. 117).

Ст. 191. Если продавец индивидуально-определенной вещи продал такую нескольким лицам, право собственности (ст. 66) возникает в лице покупателя, с которым договор заключен раньше (старшинство).

Если определить старшинство невозможно, собственником становится тот покупатель, которому вещь передана; если же иск о передаче вещи предъявлен одним из покупателей до передачи ее кому-либо из них, собственником признается предъявивший иск раньше других.

Ст. 192. Если третье лицо по основанию, возникшему до продажи, предъявит к покупателю иск об изъятии этого имущества, то продавец, по требованию покупателя, обязан вступить в судебное дело и предотвратить отсуждение от покупателя спорного имущества.

Ст. 193. В случае отсуждения от покупателя проданного имущества, продавец обязан возместить покупателю все убытки (ст. 117).

Ст. 194. Непривлечение продавца к делу освобождает его от ответственности перед покупателем, если продавец докажет, что он, приняв участие в процессе, предотвратил бы отсуждение проданного имущества от покупателя. Продавец, привлеченный покупателем, но не принявший участия в процессе, лишается права доказывать неправильность ведения дела покупателем.

Ст. 195. Продавец отвечает перед покупателем за отсутствие в проданном имуществе условленных по договору качеств, а также за недостатки, значительно уменьшающие его цену или пригодность к обычному или предусмотренному договором употреблению.

Продавец не отвечает за недостатки проданного имущества, если они были известны покупателю во время заключения договора или могли быть усмотрены покупателем при необходимой с его стороны внимательности. В последнем случае продавец отвечает лишь тогда, когда он отрицал существование данных недостатков.

Примечание. При купле-продаже определенных пород скота, перечисленных в особой инструкции Народного Комиссариата Земледелия и Народного Комиссариата Юстиции, продавец отвечает только за коренные недостатки, указанные в упомянутой инструкции.

Ст. 196. Покупатель обязан немедленно осмотреть полученное имущество и об обнаруженных недостатках сообщить продавцу.

Принятие покупателем проданного имущества без оговорки лишает его права ссылаться на недостатки, за исключением таких, которые не могли быть усмотрены при обыкновенном способе принятия вещей или были умышленно скрыты продавцом. На эти недостатки покупатель может ссылаться лишь в том случае, если по их обнаружении он сообщил о них продавцу без замедления.

Ст. 197. Требование по поводу недостатков (ст. 198) может быть предъявлено покупателем, поскольку договором не установлены более продолжительные сроки, только в течение одного года относительно строений и в течение 6 месяцев относительно прочего имущества, считая со дня передачи имущества. При наличии обмана со стороны продавца покупатель может предъявлять свои требования по поводу обнаруженных недостатков в течение 3-х лет, если же в договоре установлен более продолжительный срок для предъявления требования — в течение указанного срока.

Примечание. При купле-продаже скота добросовестный продавец отвечает лишь в том случае, если покупатель известил его о недостатках или обратился в суд с иском либо просьбой об осмотре до истечения сроков, определяемых инструкцией Народного Комиссариата Земледелия и Народного Комиссариата Юстиции (примечание к ст. 195).

Ст. 198. Покупатель, обнаруживший недостатки в проданном имуществе и своевременно о них заявивший, имеет право требовать либо 1) доставления вещей надлежащего качества, если проданы вещи, определенные родовыми признаками, либо 2) соответствующего уменьшения покупной цены, либо 3) расторжения договора и возмещения ему всех убытков (ст. 117).

Ст. 199. В случае расторжения договора вследствие недостатков проданного имущества покупатель обязан возвратить его продавцу со всеми полу-

ченными доходами, а равно вознаградить продавца за ухудшение имущества, кроме такого, которого он (покупатель) не мог предотвратить. С своей стороны, продавец обязан возместить покупателю произведенные им необходимые и полезные затраты на имущество и разместить сверх того понесенные убытки (ст. 117).

Ст. 200. Продавец обязан поставить покупателя в известность о лежащих на отчуждаемом имуществе залоговых обременениях, а равно о договорах найма, имеющих предмет данное имущество.

Неисполнение этой обязанности дает покупателю право требовать либо расторжения договора и взыскания с продавца понесенных убытков, либо требовать соответственного уменьшения покупной цены.

Ст. 201. При купле-продаже по образцам продавец отвечает за отсутствие в доставленном товаре качеств, которые имеет образец.

Ст. 202. Продавец долгового требования или другого права, поскольку иное не установлено договором, отвечает лишь за действительность требования или действительное существование права.

Ст. 203. Состоявшееся заранее соглашение об устранении или ограничении ответственности продавца за отсуждение имущества от покупателя в пользу третьего лица или за недостатки имущества недействительно, если продавец, зная о существовании прав третьего лица или о недостатках имущества, умышленно скрыл эти обстоятельства от покупателя.

Ст. 204. Правила об ответственности продавца за отсуждение и за недостатки проданного имущества не распространяются на случаи принудительной продажи имущества с публичных торгов в установленном законом порядке.

Ст. 205. Если по договору условлено, что проданный товар должен передаваться покупателю и оплачиваться им последовательно отдельными частями или партиями, то просрочка продавца или покупателя в отношении одной части или партии или обнаружение недостатков таковой может служить основанием к расторжению всего договора, если такое частичное нарушение противоречит сущности и цели всей сделки. В противном случае ответственная за просрочку или недостатки сторона должна возместить другой убытки, вызванные частичным нарушением договора, договор же сохраняет силу в отношении дальнейших частей или партий товара.

V. М е н а.

Ст. 206. По договору мены производится между сторонами обмен одного имущества на другое.

Каждый из участвующих в мене считается продавцом того, что дает в обмен, и покупателем того, что выменивает.

Ст. 207. К договору мены применяются соответствующие правила о купле-продаже.

VI. З а е м.

Ст. 208. По договору займа одна сторона (займодавец) передает в собственность другой стороне (заемщику) деньги или определенные родовыми признаками вещи, а заемщик обязуется возвратить займодавцу полученную сумму денег или равное взятому займы количество вещей того же рода и качества с процентами или без процентов.

Ст. 209. Стороны могут облечь в форму заемного обязательства всякий долг, возникающий из купли-продажи, найма имущества или другого основания. В таком случае применяются правила о займе.

Ст. 210. Сумма займа может быть выражена как в золотых рублях, так и в советских денежных знаках. В тех случаях, когда сумма займа

выражена в золотых рублях, подлежащая платежу сумма исчисляется по официальному курсу золотого рубля ко дню платежа.

Примечание. Государственному Банку предоставляется право принимать во вклады и на текущие счета золото и серебро в монете и слитках и иностранную валюту с условием возврата тем же металлом или валютой, но с выплатой процентов советскими денежными знаками.

Ст. 211. Договор займа на сумму свыше 50 золотых рублей должен быть совершен в письменной форме под страхом последствий, предусмотренных в примечании к ст. 136.

Ст. 212. Займодавец может требовать процентов по займу лишь тогда, когда они назначены в договоре.

Ст. 213. Проценты начисляются только на капитальную сумму долга. Начисление процентов на проценты (сложные проценты) воспрещается. Ограничение это не распространяется на сделки, совершаемые законно существующими кредитными установлениями.

Ст. 214. При отсутствии иного соглашения проценты выплачиваются ежемесячно.

Ст. 215. По беспроцентному займу заемщик вправе прозвеста, а займодавец обязан принять платеж и до срока.

Ст. 216. По займу процентному заемщик имеет право, предварив займодавца за 3 месяца или уплатив ему проценты за месяц вперед, до срока освободиться от обязательства возвратом полученной суммы: 1) если по займу, сумма коего выражена в золотых рублях, процент установлен свыше 6% годовых; 2) если по займу, сумма коего выражена в советских денежных знаках, процент превышает установленный к соответствующему времени учетный процент Государственного Банка по активным операциям.

Отказ заемщика от предоставленного настоящей статьей права недействителен.

Ст. 217. Заемщик вправе оспаривать действительность договора займа полностью или в части по его безденежности (безвалютности), доказывая, что деньги, вещи или их имущественный эквивалент (ст. 209) в действительности или совсем не были им получены от займодавца, или получены в количестве меньшем против показанного в договоре.

*В тех случаях, когда договор займа должен быть совершен в письменной форме, оспаривание его путем свидетельских показаний не допускается, за исключением случаев уголовно-наказуемых деяний.

Ст. 218. Предварительный договор о заключении в будущем договора займа должен быть совершен в письменной форме, независимо от суммы займа.

Ст. 219. Лицо, обязавшееся по предварительному договору дать другому взаймы, может требовать расторжения предварительного договора, если впоследствии имущественное положение контрагента значительно ухудшится, в частности, если он будет признан несостоятельным или приостановит платежи.

VII. П о д р я д.

Ст. 220. По договору подряда одна сторона (подрядчик) обязуется на свой риск выполнить определенную работу по заданию другой стороны (заказчика), последняя-же обязуется дать вознаграждение за выполнение задания.

Ст. 221. При отсутствии иного соглашения подрядчик обязан производить работу своим иждивением.

Ст. 222. Подрядчик обязан принять все меры к полной сохранности вверенного ему имущества и несет имущественную ответственность за всякое

упущение, повлекшее за собой гибель, пронажу или повреждение означенного имущества.

Ст. 223. В случае недоброкачественности материалов, доставленных заказчиком, или при наличии других независящих от подрядчика обстоятельств, грозящих прочности или годности работы, подрядчик обязан своевременно предупредить о том заказчика под страхом ответственности за убытки, которые заказчик понесет в силу указанных обстоятельств.

Ст. 224. Подрядчик, производящий работу из своего материала, отвечает за доброкачественность такового.

Ст. 225. Если подрядчик не приступает к исполнению договора своевременно или настолько медленно выполняет работу, что окончание ее к сроку становится явно невозможным, заказчик имеет право, не дожидаясь истечения срока договора, требовать расторжения договора и возмещения убытков (ст. 117).

Ст. 226. Если во время исполнения работы станет очевидным, что она не будет исполнена надлежащим образом, заказчик имеет право назначить подрядчику соразмерный срок для устранения недостатков и, при неисполнении требуемого в назначенный срок, либо расторгнуть договор, либо поручить продолжение или исправление работы третьему лицу за счет подрядчика.

Ст. 227. Подрядчик обязан сдать работу в соответствии с договором и без недостатков, делающих ее непригодной к предусмотренному договором или обычному назначению. Наличие указанных недостатков или отсутствие условленных качеств дает заказчику право требовать: 1) либо безвозмездного исправления недостатков в соответственный срок, поскольку такое исправление возможно без несоразмерных расходов, 2) либо соответственного уменьшения цены подряда, 3) либо расторжения договора и возмещения понесенных убытков (ст. 117).

Если недостатки менее существенны, суд может, по требованию подрядчика, отказать в расторжении договора, обязав подрядчика исправить недостатки или уменьшив цену подряда.

Примечание. Заказчик не может воспользоваться указанным в настоящей статье правом, поскольку недостатки обусловлены обстоятельствами, указанными в ст. 223, если притом подрядчиком выполнена предписанная упомянутой статьей обязанность.

Ст. 228. Заказчик обязан принять работу в соответствии с договором и немедленно сообщить подрядчику об усмотренных недостатках, под страхом потери права ссылаться на недостатки. О недостатках, кои не могли быть усмотрены при обычном способе принятия работы или умышленно скрыты были подрядчиком, заказчик обязан сообщить подрядчику немедленно по их обнаружении.

Ст. 229. Требование по поводу недостатков может быть предъявлено заказчиком в течение шести месяцев, а относительно строений и сооружений— в течение трех лет со времени сдачи работы, если в договоре не указаны более длительные сроки. При наличии обмана со стороны подрядчика требование по поводу недостатков может быть предъявлено в течение трех лет; если же в договоре указан более длительный срок для предъявления требования— в течение указанного срока.

Ст. 230. Заказчик обязан уплатить подрядчику условленное вознаграждение по сдаче всей работы, если по договору не условлена выплата вознаграждения по частям, по мере сдачи частей работы.

Ст. 231. Если вследствие изменения объективных условий окажется необходимым чрезмерно превысить приблизительную смету, составленную подрядчиком, одобренную заказчиком и положенную в основание договора, заказчик вправе требовать расторжения договора как во время исполнения работы, так и по окончании ее, возместив подрядчику понесенный последним положительный ущерб в имуществе.

Если подрядчик своевременно не предупредил заказчика о необходимости превысить смету, он обязан выполнять работу, не требуя от заказчика сверхсметных расходов.

Ст. 232. Если предмет подряда до сдачи его случайно погиб или окончание работы стало невозможным, подрядчик не вправе требовать вознаграждения за работу (ст. 144). Но если указанные обстоятельства произошли вследствие недостатков материала, доставленного заказчиком, или его распоряжений о способе исполнения подряда, либо произошли после просрочки им принятия подряда (ст. 122), он обязан дать подрядчику вознаграждение согласно ст. 146.

Ст. 233. Риск случайной гибели материалов до сдачи работы несет сторона, доставившая материал. Если гибель произошла вследствие умысла или умышленного действия другой стороны, последняя отвечает за убытки.

Ст. 234. При наличии уважительных причин заказчик вправе до окончания работы во всякое время отказаться от договора, вознаградив подрядчика за выполненную часть работы и возместив ему убытки, причиненные расторжением договора, с зачетом того, что подрядчик сберегает или приобретает благодаря расторжению договора.

Ст. 235. По отношению к подряду, в котором заказчиком является орган государства, применяются правила положения о государственных подрядах и поставках (см. приложение 4-е).

VIII. Поручительство.

Ст. 236. По договору поручительства поручитель обязывается перед кредитором третьего лица отвечать за исполнение последним его обязательства в полном объеме или в части.

Примечание. Рекомендация или справка о платежеспособности должника без точно выраженного намерения обязаться наряду с ним не признается поручительством.

Ст. 237. Поручительством может обеспечиваться лишь действительное требование.

Ст. 238. Обязываться поручительством можно только в письменной форме под страхом последствий, указанных в примечании к ст. 136.

Ст. 239. Если иное не указано в договоре поручительства, поручитель отвечает в том-же объеме, как главный должник, в частности, отвечает за уплату процентов, за возмещение убытков, причиненных просрочкой, в подлежащих случаях—за уплату неустойки, а равно за возмещение расходов по взысканию.

Ст. 240. Лица, одновременно и совместно давшие поручительство, отвечают, как солидарные должники.

Ст. 241. В случае неисполнения обязательства должником, кредитор вправе предъявить требование к главному должнику и поручителю, как к солидарным должникам, если противное не установлено договором поручительства.

Ст. 242. Если к поручителю предъявлен иск, то поручитель обязан привлечь должника к участию в деле. В случае неисполнения этого, должник имеет право противопоставить требованию поручителя к нему (ст. 246) все те возражения, которые он имел против кредитора.

Ст. 243. Поручитель обязан уведомить главного должника о своем намерении уплатить за него долг. Невыполнивший этой обязанности поручитель теряет право обратного требования к должнику, если последний, в свою очередь, исполнит обязательство.

Ст. 244. Должник, исполнивший главное обязательство, обязан немедленно известить о том поручителя. В противном случае поручитель, в свою очередь уплативший кредитору, не лишается права вторично взыскать долг с главного должника (ст. 246); последний лишь может взыскивать с кредитора неосновательно полученное.

Ст. 245. Поручитель вправе защищаться против требования кредитора всеми возражениями, которые мог-бы предъявить сам должник. Поручитель не теряет права на эти возражения, хотя-бы сам должник от них отказался или признал свое обязательство.

Ст. 246. Поручитель, исполнивший обязательство вместо должника, становится на место кредитора по главному обязательству.

Ст. 247. По получении удовлетворения от поручителя, кредитор обязан передать поручителю все права, обеспечивающие требование к должнику, и документы, удостоверяющие это требование.

Ст. 248. Если кредитор откажется от принадлежащего ему права преимущественного удовлетворения или от установленного в его пользу обеспечения долга, то поручитель освобождается от своего обязательства, поскольку кредитор мог-бы покрыть свое требование, использовав означенные права.

Ст. 249. Поручительство прекращается с прекращением главного обязательства.

Ст. 250. Поручительство прекращается, если кредитор в течение трех месяцев со дня наступления срока главного обязательства не предъявил иска к поручителю. Если же срок исполнения главного обязательства не указан, то, при отсутствии иного соглашения, ответственность поручителя прекращается по истечении одного года со дня заключения договора поручительства.

IX.

А. Поручение.

Ст. 251. По договору поручения одна сторона (поверенный) обязуется совершать за счет и от имени другой стороны (доверителя) порученные ему доверителем действия.

Доверитель обязан уплатить поверенному вознаграждение только в том случае, если таковое определено договором или утвержденными в законном порядке таксами.

Ст. 252. Поверенный обязан исполнять порученные действия соответственно указаниям доверителя. Он вправе отступить от этих указаний только в том случае, если по обстоятельствам дела это представляется необходимым в интересах доверителя и он не может предварительно снестись с доверителем.

Ст. 253. Поверенный обязан: 1) сообщать доверителю, по его требованию, все сведения о ходе исполнения поручения, 2) по исполнении такового представить отчет с приложением оправдательных документов, 3) своевременно передать доверителю все полученное им в силу данного ему поручения и 4) возместить ему убытки, если таковые понесены доверителем вследствие умысла или неосторожности поверенного.

Ст. 254. Поверенный обязан исполнить порученные ему действия лично. Он вправе передать исполнение их другому лицу (заместителю), если он управомочен на то по договору или вынужден к тому силою обстоятельств в целях охраны интересов доверителя. В этом случае поверенный отвечает только за выбор заместителя. Доверитель вправе отвести избранного поверенным заместителя.

Ст. 255. Поверенный, передоверивший исполнение другому лицу (ст. 254), обязан немедленно уведомить о том доверителя, сообщив необходимые сведения о личности заместителя и его местожительстве.

Неисполнение этой обязанности возлагает на поверенного ответственность за все действия заместителя, как за свои собственные.

Ст. 256. Доверитель обязан: а) принять все законно сделанное поверенным во исполнение поручения; б) возместить поверенному издержки, которые были необходимы для исполнения поручения; в) по исполнении поручения уплатить поверенному вознаграждение, если таковое причитается (ст. 251).

На покрытие необходимых при исполнении поручения издержек доверитель обязан выдать поверенному соответственный аванс.

Ст. 257. Доверитель может во всякое время отменить поручение, а поверенный может во всякое время отказаться от исполнения его. Соглашения об отказе от этого права недействительны.

Ст. 258. Если договор будет расторгнут поверенным при таких условиях, когда доверитель не имеет возможности заменить его или иначе обеспечить ведение дела, поверенный отвечает за причиненные убытки.

Ст. 259. Доверитель, прекративший договор до исполнения поручения, обязан вознаградить поверенного соразмерно понесенным им трудам и возместить причиненные убытки.

Ст. 260. Поручение прекращается: а) в силу отмены его доверителем, б) в силу смерти доверителя, объявления его недееспособным, безвестно-отсутствующим или несостоятельным, а равно в силу прекращения юридического лица, от имени коего выдана доверенность; в) в силу отказа поверенного; г) в силу смерти поверенного или утраты им дееспособности.

Ст. 261. Поручение управлять торговым или промышленным предприятием сохраняет силу и по смерти доверителя, пока не будет отменено его правопреемником.

Ст. 262. Если поручение прекратилось вследствие причин, указанных в п.п. „а“ и „б“ ст. 260, то, поскольку это необходимо для ограждения интересов поверенного, предполагается, что поручение сохранило силу, пока поверенный не узнал или не должен был узнать о прекращении поручения.

Ст. 263. В случае смерти поверенного, наследники его обязаны известить доверителя и принять необходимые меры к ограждению интересов последнего.

Б. Доверенность.

Ст. 264. Для совершения от имени доверителя действий, которые должны непосредственно устанавливать права и обязанности доверителя, поверенный должен быть снабжен письменной доверенностью или уполномочием.

Ст. 265. В тех случаях, когда действие должно быть совершено по отношению к правительственному органу или должностному лицу, доверенность должна быть, под страхом недействительности, засвидетельствована нотариальным порядком, за исключением случаев, когда особыми правилами допущена иная форма доверенности.

Ст. 266. Доверенность на управление имуществом должна быть, под страхом недействительности ее, засвидетельствована в нотариальном порядке.

Ст. 267. Доверенность от имени государственного учреждения или предприятия должна быть выдана за подписью ответственного руководителя и снабжена печатью учреждения или предприятия.

Ст. 268. Доверенность может быть выдана на срок не более трех лет. Если срок в доверенности не указан, она сохраняет силу в течение одного года со дня ее выдачи.

Ст. 269. Действия поверенного создают для доверителя непосредственные права и обязанности, если они совершены согласно доверенности или если они впоследствии одобрены доверителем.

Ст. 270. Доверитель может во всякое время отменить доверенность, а поверенный—отказаться от нее. Соглашение в отмену этого права недействительно.

Ст. 271. О прекращении доверенности доверитель или его наследники обязаны известить как поверенного, так и лиц и учреждения, с которыми поверенный должен был вступить в сношения, если таковые известны доверителю (наследникам).

Ст. 272. По требованию доверителя, поверенный должен немедленно вернуть ему доверенность и все другие относящиеся к поручению документы.

Ст. 273. Поверенный может передоверить свои полномочия по доверенности в случаях, указанных в ст. 254, с отметкой на подлинной доверенности.

Ст. 274. Передоверие может быть во всякое время отменено как доверителем, так и поверенным, выдавшим его.

Ст. 275. С прекращением доверенности в силу причин, указанных в п. „б“ ст. 260, прекращается и передоверие.

Х. Товарищества.

1. Простое товарищество.

Ст. 276. По договору товарищества двое или несколько лиц обязуются друг перед другом соединить свои вклады и совместно действовать для достижения общей хозяйственной цели.

Ст. 277. Вкладом признается все, что каждый товарищ вносит в общее дело, будут ли это деньги, другое имущество или услуги.

Ст. 278. Вклады отдельных товарищей могут быть различны по роду и ценности. Предполагается, что вклады всех товарищей одинаковы, если договором не установлено противное.

Ст. 279. Деньги, потребляемые и заменяемые вещи, составляющие предмет вклада, признаются общей собственностью товарищей; всякое-же иное имущество — находящимся в общем пользовании, поскольку договором не установлено противное.

Примечание. Если в качестве вклада вносится ненационализированное строение, то право на такое строение может быть установлено лишь с соблюдением порядка и условий, установленных для отчуждения строений.

Ст. 280. Вклады товарищей и все приобретенное т-вом за свой счет составляет складочное имущество т-ва. В состав складочного имущества входят все приобретения, сделанные на основе отдельных входящих в него прав.

Ст. 281. Ведение дел т-ва производится с общего согласия всех товарищей. Когда по договору т-ва постановлено, что решения по делам т-ва принимаются большинством голосов, то большинство это определяется не по размерам вкладов, а по числу товарищей, если противное не установлено договором. Полномочие на ведение дел т-ва может быть предоставлено одному или нескольким товарищам, права и обязанности коих в этом случае определяются в самом договоре т-ва или особою доверенностью, подписанной всеми товарищами. С назначением таких уполномоченных остальные товарищи от ведения дел т-ва отстраняются.

Ст. 282. Полномочие на ведение дел т-ва, предоставленное по договору т-ва, сохраняет свою силу в полном объеме до прекращения т-ва и может быть уничтожено лишь при наличии уважительных на то причин. Со своей стороны, такой уполномоченный может отказаться от ведения дел т-ва лишь при наличии уважительной к тому причины.

Ст. 283. Товарищ, совершивший в общих интересах какие-либо действия, не получив на них надлежащих полномочий, имеет право на возмещение произведенных им из своих средств по делу расходов, если у него были основания признавать эти действия необходимыми в интересах т-ва.

На вознаграждение за свои труды товарищ имеет право лишь в случае, если это условлено в договоре т-ва.

Ст. 284. Товарищ отвечает перед т-вом за неисполнение товарищеского договора и своих обязанностей, как уполномоченного, по общим правилам ответственности за нарушение обязательств, вытекающих из договоров.

Ст. 285. Каждый товарищ имеет право лично знакомиться с положением дел т-ва, осматривая его книги и бумаги. Соглашение, которым отменяется или ограничивается это право, недействительно.

Ст. 286. Право участия в т-ве не может быть передаваемо без согласия на то остальных товарищей. Товарищ не вправе распоряжаться во время существования т-ва своей долей в складочном имуществе.

Ст. 287. Каждый товарищ несет ответственность по общим долгам, соразмерно с долей участия его в т-ве, если иное не предусмотрено договором т-ва. Солидарная ответственность товарищей за общие долги не предполагается.

Ст. 288. Если участие товарищей в распределении прибылей и убытков не определено договором, то на вклад каждого начисляются проценты в размерах, взимаемых Государственным Банком по учету векселей, а в остающихся за уплатою процентов прибылях и убытках товарищи участвуют поровну. При отсутствии особого на то соглашения расчеты между товарищами по прибылям и убыткам производятся в конце каждого операционного года, в составляемых же менее, чем на один год, товариществах—по прекращению т-ва.

Ст. 289. Т-во прекращается, за изъятиями, указанными в ст.ст. 290 и 292, а) вследствие смерти кого-либо из товарищей; б) вследствие объявления кого-либо из товарищей недееспособным или несостоятельным; в) вследствие заявления кем-либо из товарищей требования о прекращении бессрочного товарищества; г) вследствие досрочного отказа одного из товарищей от участия в т-ве, учрежденном на срок; д) вследствие истечения срока, на который т-во было учреждено; е) вследствие достижения или наступившей невозможности достижения цели товарищества; ж) вследствие требования кредитора, обратившего взыскание на долю одного из товарищей в складочном имуществе; з) вследствие соглашения товарищей о прекращении т-ва.

Ст. 290. В случае смерти товарища, т-во продолжается, если в товарищеском договоре имеется условие о выделении доли умершего или о замещении его наследниками по закону или по завещанию или учреждением, коему имущество умершего передается согласно закону.

Ст. 291. Заявление о досрочном отказе от участия в т-ве, учрежденном на определенный срок, допускается лишь по уважительной причине. Отказ от участия в товариществе бессрочном должен быть заявлен своевременно.

Недействительно соглашение, которым отменяется или ограничивается право на заявление отказа от участия в товариществе.

Ст. 292. В случаях, предусмотренных п.п. „б“, „в“, „г“ и „ж“ ст. 289, а равно в случае смерти одного из товарищей, при отказе заместителя умершего вступить в товарищество (ст. 290), товарищество продолжается, если продолжение его в этих случаях предусмотрено договором товарищества или условлено соглашением остающихся товарищей. Доля выбывающего товарища при этом выделяется наличными деньгами, согласно балансу на день выбытия.

Ст. 293. Кредитор одного из товарищей, при обращении взыскания на долю его в складочном имуществе не предъявивший требования о ликвидации дел т-ва (ст. 289, п. „ж“), имеет право участвовать в прибылях т-ва, но не в осуществлении каких-либо прав или обязанностей товарища.

Ст. 294. Ликвидация дел т-ва по его прекращению производится товарищами с соблюдением следующих условий: а) предметы, внесенные в т-во лишь в общее пользование, возвращаются внесшим их товарищам без вознаграждения за пользование этими предметами, если иное не было условлено; б) раздел общего имущества производится лишь по удовлетворении бессрочных или обеспеченных срочных долгов товарищей по общему делу. Вещественные вклады возвращаются деньгами по оценке, установленной для них в товарищеском договоре, а при отсутствии таковой—по стоимости их в момент внесения в переводе на золотую валюту по официальному курсу. В случае недостаточности общего имущества товарищей для удовлетворения или обеспечения долгов, недостающая сумма должна быть пополнена товарищами в размере приходящейся на каждого из них доли убытка. При несостоятельности кого-либо из

товарищей, приходящаяся на его долю часть убытков распределяется между остальными товарищами на том же основании.

Примечание. Порядок взаимных расчетов между товарищами при ликвидации т-ва может быть установлен и соглашением товарищей.

2. Полное товарищество.

Ст. 295. Полным признается т-во, все участники которого (товарищи) занимаются торговлей или промыслом под общей фирмой и по обязательствам т-ва отвечают всем своим имуществом, как солидарные должники. Фирма т-ва должна содержать указание фамилий участников и устанавливается в договоре т-ва.

Примечание. Порядок приобретения фирм и пользования ими определяется особыми постановлениями.

Ст. 296. Об учреждении полного т-ва товарищи должны подать подписанное ими всеми заявление ведущему торговый реестр установлению по месту нахождения т-ва для внесения в реестр и опубликования. Подписи должны быть удостоверены надлежащим порядком.

Примечание 1. Заявление должно содержать: а) фамилию, имя, отчество и местожительство каждого товарища, б) фирму т-ва и место, где оно имеет свое пребывание, в) срок, на который заключен товарищеский договор, г) указание, кто из товарищей является представителем товарищества, а при нескольких представителях — предоставлено ли им действовать от имени т-ва каждому порознь или всем сообща, д) размер складочного капитала т-ва.

Примечание 2. Порядком, указанным в настоящей статье, является и опубликовывается всякое изменение данных, содержащихся в первоначальном заявлении, прекращение т-ва, избрание или назначение ликвидаторов по делам т-ва и всякое изменение в составе этих ликвидаторов, а также другие данные, предусмотренные особыми постановлениями.

Примечание 3. Заявление о выбытии товарища может быть подано и самим выбывшим с представлением к этому надлежащих доказательств. Огметка о прекращении т-ва, признанного по суду несостоятельным, вносится в торговый реестр по распоряжению суда, открывшего несостоятельность т-ва.

Ст. 297. Договор полного т-ва, под страхом недействительности, должен быть совершен в письменной форме и засвидетельствован в нотариальном порядке.

Ст. 298. Полное т-во со дня внесения его в торговый реестр признается юридическим лицом и может под своей фирмой приобретать, в пределах закона, всякие права по имуществу, принимать на себя обязательства, и искать отвечать на суде через своих представителей.

Ст. 299. К полному т-ву, применяются правила, изложенные в ст.ст. 277, 278, 283, 284, 285, 289, 290, 292 и 294 сего Кодекса.

Ст. 300. Если вклады товарищей уменьшились вследствие понесенных убытков, то товарищи не вправе требовать выдачи своей доли в прибылях т-ва, пока складочный капитал не будет пополнен из этих прибылей до размеров, указанных в записи торгового реестра.

Ст. 301. Товарищ не имеет права без согласия остальных товарищей ни совершать за свой счет или за счет третьего лица сделок, однородных с теми, которые составляют предмет торговый или промышленной деятельности т-ва, ни участвовать в качестве неограниченно-ответственного товарища в однородном т-ве. Товарищ, нарушивший это правило, обязан по выбору товарищей или возместить причиненный т-ву убыток или передать т-ву всю приобретенную от вышеуказанных действий выгоду.

Ст. 302. Каждый товарищ вправе от имени т-ва действовать единолично, если договором не установлено иное. Возражения кого-либо из товарищей

против единоличного распоряжения или действия другого товарища достаточно, чтобы приостановить его.

Ст. 303. Доверенность на ведение товарищеских дел может быть отменена каждым товарищем, участвовавшим или имеющим право участвовать в ее выдаче. Устранение товарища, уполномоченного на ведение дел т-ва по договору, от предоставленного ему управления делами т-ва почитается действительным только, если оно постановлено судом по основанному на уважительных причинах требованию остальных товарищей или большинства их (в зависимости от определений по этому предмету товарищеского договора).

Ст. 304. Товарищи отвечают солидарно всем своим имуществом по всем обязательствам т-ва или по сделкам, которые, как это явствует из намерения сторон, заключались для т-ва. Лицо, вступающее в т-во в качестве его члена, отвечает наравне с прочими товарищами и по тем обязательствам, которые возникли до вступления его в т-во. Товарищ, уплативший долг т-ва, имеет право регресса к остальным товарищам соразмерно доле участия каждого из них в убытках т-ва.

Ст. 305. Кредиторы т-ва могут обращать взыскание на имущество, принадлежащее отдельным товарищам, лишь при установленной фактически или по суду несостоятельности т-ва или по ликвидации дел т-ва. Кредитор для получения удовлетворения по взысканию, обращенному им на принадлежащую его должнику долю в товарищеском имуществе, обязан заявить т-ву требование о прекращении и ликвидации полного т-ва, по крайней мере, за 6 месяцев до окончания операционного года, безразлично, является ли т-во срочным или бессрочным.

Ст. 306. Изменения в товарищеском договоре получают силу для третьих лиц, не осведомленных об этих изменениях, лишь при условии занесения их в торговый реестр и опубликования. В отношении третьих лиц недействительно соглашение товарищей, противное правилам об ответственности их, изложенных в ст. 304 сего Кодекса. Товарищи не могут в своих возражениях против третьих лиц, опирающихся на происшедшее изменение в товарищеском договоре, ссылаться на невнесение этого изменения в торговый реестр и неопубликование его.

Ст. 307. Полное товарищество прекращается, кроме случаев, предусмотренных ст. 289, также объявлением товарищества несостоятельным по суду.

П р и м е ч а н и е. Отказ от участия в бессрочном т-ве должен быть заявлен товарищем не менее, чем за шесть месяцев до фактического выхода из т-ва. Досрочный отказ от участия в т-ве срочном допускается лишь по уважительной причине.

Ст. 308. Для ликвидации дел т-ва, не признанного по суду несостоятельным, товарищи могут избрать особых ликвидаторов как из своей среды, так и из посторонних лиц. Если товарищи не придут к соглашению относительно выбора ликвидаторов, последние назначаются, по просьбе кого-либо из товарищей, судом. Для ликвидации дел т-ва, признанного судом несостоятельным, ликвидаторы назначаются судом обязательно из посторонних т-ву лиц, притом независимо от просьбы кого-либо из товарищей.

Ст. 309. Ликвидаторы заканчивают текущие дела и вправе вступать в новые сделки, насколько это необходимо для окончания текущих дел. Принадлежащие т-ву, признанному несостоятельным по суду, строения и права застройки ликвидаторы могут отчуждать не иначе, как с публичного торга; этот же порядок применяется и в отношении строений и прав застройки, принадлежащих т-ву, прекращаемому по каким-либо другим основаниям, если отчуждение производится без согласия товарищей. По окончании ликвидации ликвидаторы представляют отчет товарищам, а при ликвидации т-ва, признанного по суду несостоятельным, суду, в коем производится дело о несостоятельности. При затяжке ликвидации на срок свыше года, отчет представляется по истечении каждых 12-ти месяцев.

Примечание. Ликвидаторы, выбранные или назначенные для совместной деятельности, отвечают, в случае нарушения ими своих обязанностей, солидарно, как перед участниками т-ва, так и перед его кредиторами.

Ст. 310. Ликвидаторы, если они не состоят вместе с тем и товарищами, вправе требовать вознаграждения за труды по ликвидации; размер вознаграждения определяется по соглашению с товарищами, а за их отсутствием—по усмотрению суда. За ликвидацию т-ва, объявленного несостоятельным по суду, вознаграждение ликвидаторам назначается судом, в котором производится дело о несостоятельности т-ва.

Ст. 311. Товарищ, выбывший из т-ва, отвечает по долгам т-ва в течение 2-х лет со дня утверждения отчета за год выбытия его из состава т-ва.

3. Товарищество на вере.

Ст. 312. Т-вом на вере признается т-во, которое учреждено для ведения под общей фирмой торговли или промысла и состоит из одного или нескольких участников, отвечающих перед кредиторами т-ва всем своим имуществом (неограниченно-ответственные товарищи), и одного или нескольких участников, ответственность коих ограничивается их вкладами в т-во (вкладчики).

Ст. 313. К т-ву на вере применяются все постановления о полном т-ве с изъятиями, указанными в нижеследующих статьях.

Ст. 314. Фамилии вкладчиков не включаются в фирму т-ва на вере, за исключением того случая, когда фамилии эти значились в фирме, приобретенной т-вом на вере. К фирме т-ва на вере должны добавляться слова „т-во на вере“ или сокращенно „т-во н/в“. В заявлении о регистрации т-ва на вере должны содержаться, сверх сведений, требуемых примечанием 1-ым к ст. 296, перечень вкладчиков и указание размера вкладов каждого из них.

Ст. 315. Отношения между товарищами в т-ве на вере регулируются следующими обязательными правилами: а) только имущественный вклад создает права и обязанности вкладчика; б) вкладчик может управлять делами т-ва на вере только в качестве уполномоченного его и, при отсутствии у него такого полномочия, не имеет права оспаривать действий неограниченно ответственных товарищей; в) при несостоятельности т-ва вкладчики имеют преимущественное, перед неограниченно-ответственными товарищами, право на получение своих вкладов из имущества т-ва, оставшегося по удовлетворении кредиторов.

В случае, если договором не установлено иное, действуют также следующие правила: а) вкладчик не связан ограничениями ст. 301 настоящего Кодекса; б) вкладчик может требовать сообщения ему годового баланса и проверить правильность его по книгам и бумагам т-ва.

По уважительным причинам суд во всякое время может признать за вкладчиком право на обозрение книг и бумаг т-ва.

Ст. 316. Перед третьими лицами вкладчик отвечает: а) вкладом или своим имуществом в размере условленного вклада, если он не внесен или внесен не полностью, б) неправильно полученной прибылью.

Примечание. Соглашение об уменьшении вклада, пока оно не внесено в торговый реестр и не опубликовано надлежащим порядком, не имеет силы для кредиторов т-ва. По обязательствам, возникшим до такой публикации, вкладчик отвечает в сумме первоначального вклада.

Ст. 317. Вкладчик отвечает наравне с неограниченно-ответственными товарищами: а) если с его согласия его фамилия была включена в фирму т-ва, б) по сделкам, заключенным им от имени т-ва, при отсутствии особого на то полномочия.

4. Товарищество с ограниченной ответственностью.

Ст. 318. Товариществом с ограниченной ответственностью признается т-во, все участники коего (товарищи) занимаются торговлею или промыслом под общою фирмою и по обязательствам т-ва отвечают не только внесенными в т-во вкладами, но и личным имуществом в одинаковом для всех товарищей кратном (напр., трехкратном, пятикратном, десятикратном) отношении к сумме вклада каждого товарища.

Ст. 319. В случае несостоятельности одного товарища ответственность его за долги т-ва распределяется между остальными участниками т-ва пропорционально их вкладам. Однако, никто из товарищей не несет перед третьими лицами или перед другими участниками т-ва какой-либо имущественной ответственности сверх его вклада и установленной кратной ко вкладу ответственности.

Ст. 320. Т-ва с ограниченной ответственностью допускаются к учреждению только в тех отраслях народного хозяйства, в коих они прямо разрешены законом (напр., электрификационные товарищества, т-ва ответственного труда и т. п.), или только по специальным разрешениям в каждом отдельном случае уполномоченных органов рабоче-крестьянского правительства.

Ст. 321. В остальном порядок деятельности т-ва с ограниченной ответственностью определяется их уставами, утвержденными в установленном порядке.

5. Акционерное общество (паевое товарищество).

Ст. 322. Акционерным (или паевым) признается товарищество (общество), которое учреждается под особым наименованием или фирмою с основным капиталом, разделенным на определенное число равных частей (акций), и по обязательствам которого отвечает только имущество о-ва.

Ст. 323. Акционерное общество учреждается на основании устава, представляемого учредителями через Главный Комитет по делам о концессиях и акционерных обществах на утверждение Украинского Экономического Совета, а в случае предоставления концессии — на утверждение Совета Народных Комиссаров.

Ст. 324. Устав акционерного о-ва, представленный на утверждение правительства, должен быть подписан не менее как пятью учредителями и в нем должны быть обязательно указаны:

- а) цель и операции о-ва;
- б) наименование или фирма о-ва, которые должны соответствовать целям предприятия и содержать слова: „акционерное общество“;
- в) местонахождение правления о-ва;
- г) срок, на который учреждается о-во, если оно учреждается на определенный срок;
- д) размер и порядок образования основного капитала; нарицательная цена и порядок оплаты акций;
- е) органы управления о-ва (общие собрания, правление, ревизионная комиссия, а равно совет, если таковой предусмотрен уставом) и их компетенция;
- ж) постановления, касающиеся созыва общего собрания, его прав и права голоса акционеров;
- з) срок операционного года, порядок составления, рассмотрения и утверждения отчета и баланса;
- и) порядок распределения дивиденда и составления запасного капитала;
- к) порядок отчетности;
- л) порядок прекращения деятельности общества.

В устав о-ва могут быть включаемы учредителями и другие постановления, не противоречащие закону.

Примечание. Основной капитал не может быть ниже 100.000 золотых рублей. Цена акции не может быть ниже 100 золотых рублей.

Ст. 325. Постановление Украинского Экономического Совета об утверждении устава акционерного о-ва публикуется в „Вістях“ ВУЦИК'а устав печатается в „Собрании Узаконений и Распоряжений Рабоче-Крестьянского Правительства“ Украины.

Ст. 326. По опубликовании в установленном порядке устава акционерного о-ва, все количество акций должно быть распределено между учредителями и приглашенными ими к участию в акционерном обществе лицами, причем это приглашение может быть сделано и посредством публичного объявления.

Учредители обязаны оставить за собой не менее, в общей сложности, $\frac{1}{10}$ части выпускаемых акций и не вправе отчуждать их до утверждения отчета за второй операционный год. Равным образом они не вправе отчуждать до утверждения отчета за второй операционный год принадлежащие им учредительские акции, оплаченные имуществом.

Ст. 327. Если в течение трех месяцев со дня опубликования об утверждении устава не будет собрана $\frac{1}{4}$ основного капитала, то общество признается несостоявшимся. Если же в течение следующих 3-х месяцев не будет собрана следующая четверть основного капитала, а в течение указанного в уставе срока, который, однако, не должен простираться далее одного года со времени открытия действий, не будет собрана остальная, сверх двух четвертей, часть основного капитала общества, то общество ликвидируется в течение 3-х месяцев, разве бы с разрешения правительства срок оплаты акций был продлен или размер основного капитала общества был соответственно уменьшен. О признании общества несостоявшимся и о его ликвидации производится публикация в „Вістях“.

Ст. 328. Для обеспечения своевременной оплаты всего основного капитала, общее собрание акционеров вправе аннулировать акции, по которым акционер не уплатил в срок установленного взноса, и заменить их новыми, пустив новые акции в продажу, с тем, однако, что новые акции должны быть заменены и полностью оплачены до истечения указанного в настоящей статье срока для оплаты всего основного капитала о-ва. Из вырученной от продажи акций суммы держателю аннулированной акции возмещаются сделанные им взносы с удержанием расходов, связанных с заменой акции и продажей новой акции.

Ст. 329. Денежные взносы на оплату акций вносятся в кредитные учреждения, указанные в уставе, на имя учредителей и выдаются лишь по открытии общества или по признании общества несостоявшимся. Взносы имуществом на оплату акций передаются учредителям. Учредители обязаны сохранить поступившие на оплату акций деньги и имущество до передачи их правлению и отвечают за сохранность их солидарно.

Ст. 330. Первоначальная оценка вносимого за акции имущества определяется соглашением между учредителями и вносящим имущество акционером; окончательная оценка указанного имущества устанавливается по соглашению учредительского общего собрания акционеров с внесшим данное имущество акционером, но с тем, однако, чтобы оценка эта не была выше средних на вносимое имущество рыночных цен, существующих в месте сдачи имущества в день его сдачи. При невозможности установить средние рыночные цены оценка производится при участии сведущих лиц. Вносимое в акционерное общество его учредителями или акционерами имущество должно заключаться в такого рода товарах, вещах и материальных ценностях, операции с которыми входят в задачи этого общества или которые могут быть им использованы для организации или при дальнейшей деятельности общества.

Ст. 331. В подписных листах на акции и в объявлениях о публичной подписке (проспектах) в числе прочих сведений должны быть обязательно указаны:

- а) время опубликования устава,
- б) количество акций, оставленных учредителями за собой,
- в) цена акций, способ и сроки их оплаты,
- г) оценка имущества, вносимого учредителями.

Примечание 1. Выпускная цена акций не может быть ниже нарицательной.

Примечание 2. В тех случаях, когда тем или иным учреждениям или лицам будут предоставлены особые преимущества по учреждению акционерного о-ва, а равно и особые привилегии в отношении подписки на акции и сроков внесения капитала, все эти права и преимущества надлежит особо оговаривать в уставе общества и в подписных листах на акции.

Ст. 332. До регистрации акционерного общества должны быть созваны 2 общих собрания акционеров—предварительное и учредительское. Предварительное общее собрание созывается по поступлении не менее $\frac{1}{4}$ основного капитала. Собрание это заслушивает доклад учредителей о ходе учреждения и выбирает комиссию для проверки отчета учредителей и данных, относящихся к оценке внесенного имущества.

Ст. 333. Не позднее одного месяца и не ранее 7 дней после предварительного собрания акционеров созывается учредительское собрание их. На нем заслушивается доклад комиссии, избранной для проверки отчета учредителей, производится оценка внесенного на оплату акций имущества, выносятся постановления о признании общества состоявшимся или несостоявшимся, выбираются члены правления, ревизионной комиссии и другие органы управления и решаются остальные дела. Учредители акционерных обществ обязаны уведомить Главный Комитет по делам о концессиях и акционерных обществах при Украинском Экономическом Совете за 7 дней вперед об имеющих состояться предварительном и учредительском собраниях.

Ст. 334. Постановление о признании общества состоявшимся выносится большинством трех четвертей голосов присутствующих акционеров, если притом на собрании представлена, по крайней мере, половина основного капитала, внесенного ко времени учредительского собрания.

Ст. 335. Если учредительское общее собрание акционеров признает общество состоявшимся, то правление обязано немедленно подать заявление в Главный Комитет по делам о концессиях и акционерных обществах при Украинском Экономическом Совете о регистрации о-ва. О состоявшейся регистрации о ва публикуется в официальной советской газете той губернии или области, на территории которой находится главное правление этого общества.

Ст. 336. При заявлении о регистрации должны быть представлены:

- а) устав общества, утвержденный правительством;
- б) подписанный правлением общий список акционеров с указанием, сколько за каждым из них числится акций и какова сумма сделанных ими взносов;
- в) копии протоколов предварительного и учредительского собраний акционеров;
- г) копия отчета учредителей;
- д) копия доклада комиссии, избранной для проверки отчета учредителей;
- е) инвентарная опись имущества общества и баланс его за подписью правления и со скрепою бухгалтера.

Примечание. Главный Комитет по делам о концессиях и акционерных обществах имеет право, если сочтет это необходимым, произвести в отдельных случаях проверку законности хода учреждения данного о-ва, а, в частности, проверку действительного наличия имущества, указанного в инвентарной описи, и правильности оценки такового.

Ст. 337. В публикации о регистрации общества указываются: а) наименование общества и местонахождение правления; б) указанная в уставе цель и существо предприятия и в) размер основного капитала о-ва и собранной части его.

Ст. 338. Акционерное о-во со дня его регистрации признается юридическим лицом и имеет право, в пределах указанной в уставе цели его,

приобретать и очуждать всеми законными способами всякого рода имущество, не изъятое из оборота, совершать сделки и акты, заключать договоры, искать и отвечать на суде от своего имени.

Ст. 339. До публикации о регистрации о-ва учредители о-ва вправе совершить все необходимые сделки и договоры от имени акционерного о-ва. По этим сделкам учредители подлежат лично солидарной ответственности перед контрагентами, если эти сделки не будут утверждены или одобрены общим собранием о-ва, созданным для учреждения о-ва, или одним из последующих собраний в течение шести месяцев со дня регистрации о-ва.

Ст. 340. Учредители акционерного общества подлежат солидарной ответственности в течение года со дня регистрации общества как перед обществом, так и перед отдельными акционерами за причиненные убытки. В частности, такая ответственность имеет место, если убытки причинены сообщением неверных сведений в подписных листах, объявлениях и подписке или представленных общему собранию расчетах, касающихся размера вознаграждения их за труд и издержки по учреждению о-ва или оценки имущества, переданного о-ву учредителями.

Члены правления и ревизионной комиссии, допустившие небрежность при проверке действий учредителей, подлежат солидарной ответственности перед о-вом, отдельными акционерами и кредиторами о-ва за причиненные им убытки, поскольку таковые не могут быть взысканы с учредителей.

Ст. 341. Изменение или дополнение устава акционерного общества, а равно увеличение или уменьшение основного капитала, может последовать лишь по постановлению общего собрания, утвержденному и зарегистрированному в том же порядке, как и устав общества.

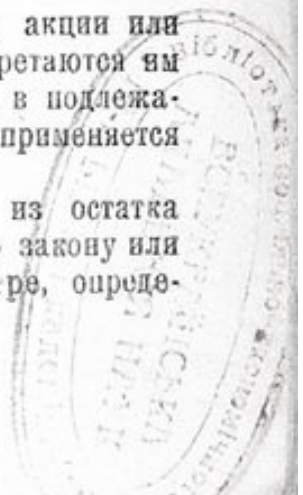
Ст. 342. Акции выпускаются именные. Акции на предъявителя допускаются лишь когда это предусмотрено уставом.

Ст. 343. Акции не могут быть дробимы. При принадлежности акции нескольким лицам права по отношению к о-ву могут быть осуществляемы только одним лицом, уполномоченным на то совладельцами акций.

Ст. 344. Предварительные именные расписки о получении взносов по акциям могут быть уступаемы другим лицам только с согласия правления. Именные акции и заменяющие их временные свидетельства могут быть передаваемы по передаточным надписям, если иное не постановлено в его уставе. Приобретший право собственности на акцию по передаточной надписи или по какому-либо иному основанию, обязан для осуществления своих прав в отношении общества заявить о своем праве собственности на акцию или свидетельство правлению о-ва для внесения имени приобретателя в акционерную книгу и предъявить правлению самую акцию или свидетельство с передаточной именной надписью или иными письменными доказательствами перехода права собственности. В случае перехода права собственности на акцию или свидетельство не по передаточной надписи, а по иному основанию, надпись о переводе акции или свидетельства на имя приобретателя делается правлением о-ва. Акции на предъявителя переходят к новому владельцу путем их передачи.

Ст. 345. О-во не имеет права покупать на свой счет свои акции или временные свидетельства за исключением случая, когда они приобретаются им для предотвращения потерь при взысканиях с должников о-ва или, в подлежащих случаях, для погашения акций. Это правило соответственно применяется и к принятию о-вом своих акций в залог.

Ст. 346. Акционер имеет право на получение дивиденда из остатка чистой прибыли, образуемого за вычетом из нее установленных по закону или уставу или по постановлению общего собрания отчислений в размере, определяемом уставом или общим собранием акционеров.

Ст. 347. Каждая акция предоставляет ее собственнику право участия в общем собрании и право голоса. Акционеры пользуются правом голоса соразмерно числу принадлежащих им акций. В уставе может быть установлено наименьшее число акций, дающее право голоса, либо ограничение числа голосов, предоставляемых одному акционеру.

Право голоса может быть передано посредством письменного заявления на имя правления или председателя общего собрания другому акционеру.

Ст. 348. Органами акционерного общества являются: а) общие собрания акционеров, б) правление, в) ревизионная комиссия, г) совет, если таковой предусмотрен уставом общества.

Ст. 349. Общие собрания бывают обыкновенные и чрезвычайные. Первые созываются правлением не менее одного раза в год для рассмотрения и утверждения отчета за истекший год, для избрания директоров, кандидатов к ним, членов ревизионной комиссии и совета, для определения дивиденда по акциям, а также для разрешения всякого рода вопросов, предоставленных ведению общего собрания законом или уставом.

Чрезвычайные общие собрания созываются правлением по собственному усмотрению или по требованию совета, ревизионной комиссии или акционеров, представляющих в совокупности не менее одной двадцатой части основного капитала.

Примечание. Неисполнение правлением в течение 2-х недель со дня заявления требования указанного количества акционеров о созыве общего собрания дает каждому акционеру из их числа право в течение одного месяца по истечении указанного срока обратиться в местный, по нахождению правления общества, народный суд, с просьбой о разрешении созвать общее собрание акционеров. В этом случае соответственно применяются правила о созыве общего собрания правлением.

Ст. 350. В общем собрании не могут быть постановляемы решения по предметам, кои не значились в объявлениях о созыве его или в повестках, разосланных акционерам, кроме текущих дел. Отнесение какого-либо вопроса к текущим делам решается общим собранием.

Ст. 351. Постановление общего собрания, состоявшееся с нарушением закона или устава, может быть оспорено в течение месячного срока со дня его принятия посредством предъявления о-ву иска об отмене такого постановления. Право на предъявление такого иска принадлежит каждому акционеру общества.

Ст. 352. Общее собрание признается состоявшимся, если явятся акционеры, представляющие в совокупности не менее одной третьей части основного капитала. Решения в общем собрании постановляются по простому большинству поданных акционерами голосов.

Ст. 353. Вопросы об изменении устава, об увеличении или уменьшении акционерного капитала, о прекращении и ликвидации дел общества, о выпуске облигационного займа, о слиянии общества с другими акционерными обществами могут быть разрешаемы только большинством двух третей поданных голосов, если притом на общее собрание явились акционеры, представляющие не менее половины основного капитала. Постановления об изменении устава, если ими изменяется самая цель товарищества, могут быть приняты большинством четырех пятых, если притом на собрании представлено не менее трех четвертей основного капитала.

Примечание. Если явившиеся в собрание акционеры не представляют требуемой законом или уставом части основного капитала, может быть созвано вторичное собрание, которое признается состоявшимся, независимо от размера представленного капитала. По вопросам, перечисленным в ст. 353, даже во вторичных собраниях решения могут приниматься только при наличии кворума в размере не менее одной трети основного капитала.

Ст. 354. Правление о-ва должно состоять, по крайней мере, из трех членов (директоров) и от 1 до 3 кандидатов к ним, избираемых общим собранием на срок не свыше трех лет из числа акционеров или посторонних лиц. Директорами и кандидатами к ним не могут быть лица, приговоренные судом к лишению права поступать на государственную службу, во все время действия такого приговора. Общее собрание акционеров может сменить директоров и кандидатов до истечения срока их избрания. Причиненные таким устранением убытки должны быть возмещены, если устранение последовало без достаточных к тому оснований.

Ст. 355. Члены правления о-ва получают за свои труды вознаграждение, определяемое уставом или общим собранием.

Ст. 356. При исполнении своих обязанностей члены правления должны проявлять необходимую заботливость. За убытки, причиненные нарушением возложенных на них обязанностей, они отвечают, как солидарные должники перед обществом, а в случае несостоятельности последнего—перед кредиторами общества и перед отдельными акционерами.

Ст. 357. Правление заведывает делами о-ва и является его представителем как на суде, так и в сношениях с органами правительства и со всеми другими лицами во всех делах его. Оно вправе заключать все сделки, входящие в круг операций. Оно обязано вести счетоводство и отчетность о-ва и представлять общему собранию в указанный уставом срок, а за отсутствием такового в течение 3-х месяцев по истечении операционного года, годовой отчет о деятельности о-ва с приложением баланса и счета прибылей и убытков о-ва.

Ст. 358. Акционерное о-во обязано ежегодно публиковать отчет и баланс по установленной форме.

Ст. 359. Для покрытия убытков, могущих оказаться по годовому отчету, должен быть составлен запасный капитал, путем отчисления в него, по крайней мере, одной двадцатой части чистой прибыли, до тех пор, пока он не достигнет размера, указанного в уставе. В запасный капитал поступает также излишек сверх нарицательной цены акций при дополнительном выпуске таковых.

Ст. 360. Ревизионная комиссия избирается на один год и состоит из трех или более акционеров. Меньшинство акционеров, представляющее не менее одной десятой основного капитала, может потребовать избрания из своей среды одного члена ревизионной комиссии. В этом случае акционеры, входящие в состав этого меньшинства, не участвуют в избрании других членов ревизионной комиссии. На ревизионную комиссию возлагается проверка ежегодного отчета правления, кассы и имущества о-ва в сроки, способами и средствами, по ее усмотрению, предварительное рассмотрение всякого рода смет и планов о-ва на наступающий год и вообще ревизия всего делопроизводства, счетоводства и отчетности о-ва.

Примечание. Члены ревизионной комиссии отвечают, как солидарные должники, за убытки, причиненные нарушением возложенных на них обязанностей перед о-вом, а в случае несостоятельности о-ва—перед его кредиторами.

Ст. 361. Для общего руководства делами о-ва уставом его может быть предусмотрено избрание совета. Число членов совета, порядок избрания их, обязанности, возлагаемые на совет, и порядок его деятельности предусматриваются уставом. Члены совета отвечают за убытки, причиненные о-ву нарушением возложенных на них обязанностей перед о-вом, а в случае несостоятельности о-ва—перед его кредиторами.

Ст. 362. Акционерные о-ва, кроме страховых и кредитных учреждений краткосрочного кредита, имеют право делать займы посредством выпуска облигаций, если это право предусмотрено в их уставе, на условиях, определяемых постановлением общего собрания акционеров. Постановление это должно быть

занесено в реестр Главным Комитетом по делам о концессиях и акционерных обществах и в извлечении опубликовано. Облигационеры пользуются правом удовлетворения из имущества о-ва преимущественно перед кредиторами о-ва, притязания коих возникли после опубликования постановления общего собрания о выпуске облигационного займа.

Примечание. Заключение облигационного займа не допускается, пока не оплачен полностью весь основной капитал о-ва.

Ст. 363. В уставе о-ва или в условиях подписки на облигационный заем может быть предусмотрен созыв общих собраний облигационеров о-ва и избрание из их среды представителя или нескольких представителей, коим вверяется защита интересов облигационеров как в отношении о-ва, та и в отношении третьих лиц. К порядку созыва и деятельности общего собрания облигационеров соответственно применяются постановления об общих собраниях акционеров. Представители облигационеров имеют право участвовать в общем собрании акционеров с правом совещательного голоса и вправе знакомиться с положением дел о-ва наравне с отдельными акционерами.

Ст. 364. Акционерное о-во прекращается: а) за истечением срока, на который оно учреждено, б) по постановлению общего собрания акционеров о прекращении его деятельности или о слиянии о-ва с другим акционерным о-вом и в) с объявлением о-ва по суду несостоятельным, г) по постановлению правительства в случае уклонения о-ва от указанной в уставе цели, а равно в случае уклонения его органов в сторону, противную интересам государства (ст. 18).

Примечание 1. Прекращение о-ва регистрируется и публикуется тем же порядком, как и учреждение его.

Примечание 2. Договор о слиянии одного о-ва с другим заключается их правлениями на основаниях, установленных общими собраниями акционеров, с соблюдением правил о порядке изменения или дополнения устава акционерного о-ва.

Ст. 365. Ликвидация о-ва, не объявленного по суду несостоятельным, производится, если иное не постановлено в уставе, особо избранной общим собранием ликвидационной комиссией. При замедлении в выборе ликвидаторов таковые назначаются народным судом по месту нахождения правления по просьбе акционеров, представляющих не менее одной двадцатой части основного капитала. Ликвидаторы акционерных о-в, объявленных по суду несостоятельными, назначаются судом, открывшим несостоятельность о-ва. Ликвидаторы, со времени их назначения, заменяют правление о-ва, действуют во всем согласно инструкций общих собраний или предписаний закона и отвечают за причиненные ими убытки перед кредиторами о-ва и акционерами в том же объеме, как члены правления.

Ст. 366. Ликвидация акционерного о-ва производится порядком, установленным для ликвидации полных товариществ с тем отличием, что выдача акционерам свободных остатков ликвидируемого имущества может быть произведена не ранее истечения годового срока по завершении ликвидации.

Акционеры не обязаны возвращать в ликвидационную массу полученные ими дивиденды, отчисленные в их пользу на основании правильно составленного баланса. Распределение ликвидационного остатка между акционерами может последовать не ранее удовлетворения или обеспечения требований всех кредиторов.

XI. Страхование.

Ст. 367. По договору страхования одна сторона (страхователь) обязуется уплатить условленный взнос (страховую премию), а другая сторона (страховщик) обязуется, в случае наступления предусмотренного в договоре события (страхового случая), при имущественном страховании возместить страхователю

или третьему лицу (выгодоприобретателю) понесенные ими убытки в пределах условленной по договору суммы (страховой суммы), при личном же страховании уплатить страховую сумму.

Ст. 368. При имущественном страховании страховая сумма не может превышать размера тех прямых убытков, которые страхователь или выгодоприобретатель могут понести при наступлении страхового случая (страховой интерес). Косвенные убытки могут быть застрахованы, лишь поскольку это разрешается правилами страхования.

При личном страховании и при страховании от несчастных случаев страховая сумма устанавливается по соглашению при заключении договора.

Ст. 369. Если при имущественном страховании страховая сумма, указанная в договоре, окажется выше страхового интереса, то договор признается действительным только в пределах страхового интереса и страховая премия соответственно понижается, начиная со следующего за выяснением этого обстоятельства страхового периода. Если означенное превышение было следствием обмана со стороны страхователя, то страховщик может по суду потребовать признания договора недействительным, а также возмещения ему убытков, поскольку последние превышают полученные премии, каковые в этом случае он не обязан возвратить страхователю.

Ст. 370. Если при имущественном страховании в договоре страховая сумма установлена сторонами ниже страхового интереса, то разница признается оставленной на риске самого страхователя, а страховщик обязан возместить убытки, вызванные наступлением страхового случая, только в части, соразмерной отношению страховой суммы к полному страховому интересу.

Ст. 371. При имущественном страховании дополнительное страхование соответственной части застрахованного уже интереса по договору с другим страховщиком допускается только с письменного согласия страховщика, уже принявшего часть этого интереса на страх. Договоры, заключенные с нарушением этого правила, недействительны, а уплаченные страхователем по ним премии не подлежат возврату, если последующий страховщик не знал о ранее заключенном страховании.

Ст. 372. Если в общей сложности страховые суммы по нескольким договорам имущественного страхования, заключенные относительно одного и того же страхового интереса, превышают размер этого интереса (двойное страхование), то последующие договоры, в части, превышающей страховой интерес, признаются недействительными, а уплаченные страхователем премии не подлежат возврату. Если же страхователь преследовал цель извлечь неправомерную выгоду при наступлении страхового случая, то все заключенные договоры недействительны, а страховщики, сверх того, могут требовать возмещения причиненных им страхователем убытков.

Ст. 373. Договор имущественного страхования может быть заключен всяким лицом, заинтересованным в целостности имущества, как-то: его собственником, лицом, имеющим на это имущество вещное право или право нанимателя или по договору ответственным за ухудшения или гибель имущества. При заключении договора страхователь должен точно указать характер своего интереса и интереса выгодоприобретателя.

Ст. 374. Договор личного страхования может быть заключен на случай наступления событий, связанных с жизнью самого страхователя или третьего лица. На случай смерти третьего лица договор может быть заключен только с письменного согласия этого третьего лица с указанием страховой суммы и выгодоприобретателя. Такой договор может быть изменен или права по нему могут быть переданы другому лицу также только с письменного согласия застрахованного лица.

Ст. 375. Если по закону или по договору при наступлении страхового случая страховая сумма подлежит выдаче не страхователю, а третьему лицу

(выгодоприобретателю), то это должно быть оговорено в страховой квитанции или в полисе с указанием наименования выгодоприобретателя или без указания такового (страхование за чей счет следовать будет).

Ст. 376. Поскольку иное не вытекает из постановлений закона или договора, выгодоприобретатель несет обязанности по договору лишь по передаче ему страховой квитанции или страхового полиса.

Ст. 377. Страховщик может воспользоваться против выгодоприобретателя всеми возражениями, которые он имеет против страхователя.

Ст. 378. В договоре страхования должен быть установлен срок, на который договор заключается или периоды, к которым приурочивается исчисление страховой премии (страховой период).

Ст. 379. Договор страхования должен быть совершен в письменной форме, под страхом его недействительности.

Ст. 380. При заключении договора страховщик должен выдать страхователю квитанцию или полис. В них должны быть указаны:

- 1) Наименование страховщика, страхователя.
- 2) Указание застрахованного интереса (застрахованного имущества или лица).
- 3) Указание того риска, от которого заключается страхование, или события, при наступлении которого страховщик обязан уплатить страховую сумму.
- 4) Начало и конец действия страхования.
- 5) Страховая сумма.
- 6) Премия (взносы), срок и место их уплаты.

По отдельным видам страхования могут быть установлены также и иные обязательные условия, которые должны помещаться в квитанции или полисе.

Ст. 381. Страховая квитанция или полис могут быть переданы другому лицу только согласно особым правилам, установленным для каждого отдельного вида страхования, но, во всяком случае, страховщик может воспользоваться против всякого держателя страховой квитанции или полиса всеми теми возражениями, которые он имеет против страхователя.

Ст. 382. При заключении договора, страхователь обязан сообщить страховщику все обстоятельства, имеющие существенное значение для определения опасности или вероятности наступления страхового случая или размеров возможных убытков от его наступления (страховой риск), поскольку эти обстоятельства были известны или должны были быть известны ему во время заключения договора страхования.

Существенными в этом отношении признаются, во всяком случае, все обстоятельства, определенно оговоренные страховщиком в предъявленных страхователю правилах страхования, или относительно которых страховщик письменно запросил страхователя в определенных, недвусмысленных выражениях. Если договор страхования заключен при отсутствии ответов на какие либо вопросы, предложенные страховщиком в письменной форме, то это обстоятельство не может впоследствии служить основанием к расторжению договора страхования.

Ст. 383. Если после заключения договора страхования окажется, что в действительности обстоятельства, существенные для определения страхового риска, не соответствуют заявлениям страхователя, то страховщик по суду может требовать признания договора недействительным, как до, так и после наступления страхового случая. Если обстоятельство это стало известно страховщику до наступления страхового случая, то он может предъявить требование о признании договора недействительным не позже 2-х недельного срока, лишаясь, в противном случае, права требовать признания договора недействительным на этом основании.

Ст. 384. Договор страхования недействителен, если во время заключения его застрахованное имущество не существует более или уже отпал страховой интерес страхователя, или имущество более не подвержено той опасности, от

которой оно страховалось, а при личном страховании также если лица, с жизнью которого связан страховой случай, нет более в живых или оно не подвергается более предусмотренному в договоре риску.

Ст. 385. При имущественном страховании страхователь, а также выгодоприобретатель, после перехода на него обязанностей по договору, обязаны незамедлительно уведомлять страховщика о всех ставших им известными значительных изменениях, наступивших в обстоятельствах, сообщенных страховщику при заключении договора и могущих существенно повлиять на увеличение страхового риска. Значительными признаются в этом отношении, во всяком случае, все изменения, оговоренные в предъявленных страхователю правилах страхования. В случае нарушения этой обязанности страховщик может потребовать расторжения договора или соответственного изменения его условий с момента увеличения риска.

Ст. 386. Если при имущественном страховании опасность или вероятность наступления страхового случая (страховой риск) увеличилась во время действия договора по причинам, в нем не предусмотренным, то страховщик может предложить страхователю, а также выгодоприобретателю после перехода к последнему обязанностей по договору, уплатить соответственно увеличенную премию, а в случае отказа страхователя в уплате таковой в 7-дневный срок со дня письменного о том извещения—требовать расторжения договора.

Ст. 387. В случае перехода застрахованного имущества к другому лицу страхователь или приобретатель имущества обязан немедленно известить об этом страховщика и сообщить ему имя и адрес приобретателя.

Ст. 388. По получении извещения о переходе застрахованного имущества к новому владельцу, страховщик может в течение семи дней расторгнуть договор, если он прямо или косвенно (как то принятием премии от нового владельца и т. п.) не изъявил согласия на передачу прав по договору страхования новому владельцу. Если страховщик не воспользовался этим правом, то договор сохраняет силу и приобретатель имущества вступает во все права и обязанности страхователя. Если страховщик воспользовался упомянутым правом, он обязан возратить приобретателю имущества часть полученной им вперед страховой премии, соответственно времени, остающемуся с момента перехода имущества до срока следующего взноса.

Ст. 389. Страхователь обязан уплачивать страховщику в условленные сроки и в условленном месте страховую премию.

До уплаты премии или первого взноса ее договор страхования не вступает в силу, если иное не предусмотрено в договоре.

В случае просрочки в уплате последующих взносов премии, страховщик, если иное не вытекает из договора, освобождается от обязанности уплатить страховую сумму, когда страховой случай наступит до уплаты просроченной премии.

Страховщик может, при отсутствии соглашения о размере процентов, требовать уплаты узаконенных процентов на просроченную премию.

Ст. 390. Страхователь или выгодоприобретатель по договору имущественного страхования при наступлении страхового случая обязан незамедлительно и во всяком случае, в условленный срок и указанным в правилах страхования способом известить об этом страховщика. При неисполнении этой обязанности страховщик освобождается от уплаты страховой суммы.

Ст. 391. Указанные в предыдущей статье лица обязаны также принимать все доступные им меры, по возможности, согласно указаниям страховщика, чтобы уменьшить убытки от страхового случая.

Если эти меры были приняты по указанию страховщика, то расходы на них должны быть возмещены страховщиком.

Ст. 392. Страхователь и выгодоприобретатель не вправе принимать меры или совершать действия, могущие затруднить установление действительных размеров убытков.

Ст. 393. Страховец освобождается от уплаты страховой суммы, если страховой случай наступил вследствие умысла или грубой неосторожности страхователя или выгодоприобретателя.

Ст. 394. Поскольку иное не оговорено в договоре, страховец не отвечает за убытки, причиненные войною, внешнею или гражданскою.

Ст. 395. К страховцу, уплатившему страховую сумму, переходят в пределах этой суммы притязания и права, которые имеет страхователь или выгодоприобретатель к третьим лицам о возмещении им тех убытков, на покрытие которых выдана страховая сумма.

Если страхователь или выгодоприобретатель откажется от такого притязания или права по отношению к третьим лицам, то страховец освобождается в соответствующем размере от обязанности уплаты страховой суммы.

Ст. 396. Все притязания из договора страхования погашаются давностью в 2 года.

Ст. 397. Условия отдельных видов имущественного страхования: от огня, от падежа скота, от градобития, транспортного страхования, а также личного страхования—на случай смерти или дожития—и от несчастных случаев, определяются особыми положениями и правилами, утверждаемыми Уполнаркомфином.

Ст. 398. Постановления настоящей главы не распространяются на все виды обязательного страхования, поскольку в правилах о последних не указывается на эти постановления.

ХII. Обязательства, возникающие вследствие неосновательного обогащения.

Ст. 399. Обогатившийся за счет другого без достаточного установленного законом или договором основания обязан возвратить неосновательно полученное. Обязанность возврата наступает и тогда, когда основание обогащения отпадает впоследствии.

Ст. 400. Неосновательно обогатившийся обязан возвратить или возместить все доходы, которые он извлек или должен был извлечь из неосновательно полученного имущества с того времени, когда он узнал или должен был узнать о неосновательности обогащения. С того же времени он отвечает за произведенное или допущенное им ухудшение имущества. До этого времени он отвечает лишь за умысел и грубую небрежность. С своей стороны, он вправе требовать возмещения произведенных им необходимых затрат на имущество с того времени, с которого он обязан возвратить доходы.

Ст. 401. Не вправе требовать возврата уплаченного исползивший обязательство, хотя бы лишенное исковой силы, но не являющееся недействительным в силу закона.

Ст. 402. Обогатившийся за счет другого лица, вследствие противозаконного или направленного в ущерб государству действия этого лица, обязан внести неосновательно полученное в доход государства.

ХIII. Обязательства, возникающие вследствие причинения другому вреда.

Ст. 403. Причинивший вред личности или имуществу другого обязан возместить причиненный вред. Он освобождается от этой обязанности, если докажет, что он не мог предотвратить вреда, либо что был управомочен на причинение вреда, либо, что вред возник вследствие умысла или грубой неосторожности самого потерпевшего.

Ст. 404. Лица и предприятия, деятельность которых связана с повышенной опасностью для окружающих, как то: железные дороги, трамвай, фабрично заводские предприятия, торговцы горючими материалами, держатели диких животных, лица, возводящие строения и иные сооружения, и т. п., отвечают за вред, причиненный источником повышенной опасности, если не докажут, что вред

возник вследствие непреодолимой силы, либо умысла или грубой небрежности самого потерпевшего.

Примечание. Исковая давность по основаниям на настоящей статье требованиям к органам государства ограничивается годичным сроком.

Ст. 405. Лицо недееспособное, за исключением случаев, предусмотренных ст. 9, не отвечает за причиненный им вред. За него отвечает лицо, обязанное иметь за ним надзор.

Ст. 406. В тех случаях, когда, согласно ст. ст. 403—405, причинивший вред не обязан к его возмещению, суд, однако может обязать его возместить вред в зависимости от его имущественного положения и имущественного положения потерпевшего.

Ст. 407. Учреждение отвечает за вред, причиненный неправильными служебными действиями должностного лица, лишь в случаях, особо указанных законом, если притом неправильность действий должностного лица признана подлежащим судебным или административным органом. Учреждение освобождается от ответственности, если потерпевший своевременно не обжаловал неправильного действия. Учреждение вправе, в свою очередь, сделать начет на должностное лицо, в размере уплаченного потерпевшему вознаграждения.

Ст. 408. Лица, совместно причинившие вред, отвечают перед потерпевшим солидарно.

Ст. 409. В случае причинения смерти, право на вознаграждение принадлежит лицам, состоявшим на иждивении умершего и не имеющим других средств к существованию. Издержки на погребение должны быть возмещены лицам, повесшим эти издержки.

Ст. 410. Возмещение за вред должно состоять в восстановлении прежнего состояния, а поскольку такое восстановление невозможно—в возмещении причиненных убытков.

Ст. 411. Определяя размер вознаграждения за вред, суд во всех случаях должен принять во внимание имущественное положение потерпевшего и причинившего вред.

Ст. 412. Лицо, застрахованное в порядке социального страхования, при наступлении страхового случая получает удовлетворение от органа социального страхования.

Ст. 413. Лицо или предприятие, вносящее страховые взносы за потерпевшего в порядке социального страхования, не обязано возмещать вред, причиненный наступлением страхового случая.

Но если вред причинен преступным действием или бездействием предпринимателя, орган социального страхования, удовлетворивший потерпевшего, имеет право требования к предпринимателю в размере выданного потерпевшему пособия (регресс).

В указанном случае потерпевший, поскольку он в порядке социального страхования не получает полного возмещения вреда, имеет право дополнительного требования к предпринимателю.

Ст. 414. Если причинивший вред не является страхователем потерпевшего, последний, поскольку он в порядке социального страхования не получает полного возмещения вреда, имеет право дополнительного требования к причинившему вред. Орган социального страхования имеет право требования к причинившему вред в размере выданного потерпевшему пособия (регресс).

Ст. 415. Лицо не застрахованное не может взыскивать от причинившего вред большего вознаграждения, чем могло бы получить лицо застрахованное от органа социального страхования и от причинившего вред лица в порядке ст. 414.

При этом лицо потерпевшее приравнивается к соответствующей категории рабочих или служащих, в зависимости от его имущественного положения и степени его социальной полезности, по усмотрению суда.

НАСЛЕДСТВЕННОЕ ПРАВО.

Ст. 416. Допускается наследование по закону и по завещанию согласно нижеследующих статей в пределах общей стоимости наследственного имущества не свыше 10.000 золотых рублей, за вычетом всех долгов умершего.

Примечание. Права, вытекающие из заключаемых органами государства с частными лицами договоров (арендных, концессионных, застройочных и др.), переходят в порядке наследования по закону и по завещанию в пределах сроков, указанных в этих договорах, без ограничения предельной стоимостью, установленной настоящей статьей.

Ст. 417. Если общая стоимость наследства превышает 10.000 золотых рублей, то между государством в лице Уполнаркомфина и его органов и частными лицами, призываемыми к наследованию по закону или по завещанию, производится раздел или ликвидация наследственного имущества в части, превышающей предельную стоимость наследства, в пользу заинтересованных органов государства.

Если по характеру составных частей раздел наследственного имущества представляется хозяйственно-невыгодным и неудобным, то между органами государства и частными лицами устанавливается совместное владение или устанавливается право выкупа соответственной части в пользу государства или частных лиц, если последнее допускается интересами государства.

Ст. 418. Круг лиц, призываемых к наследованию по обоям указанным в ст. 416 основаниям, ограничивается прямыми нисходящими (детьми, внуками и правнуками) и пережившим супругом умершего, а также нетрудоспособными и немущими лицами, фактически находившимися на полном иждивении умершего не менее одного года до его смерти.

Примечание. Наследниками могут быть только лица, находящиеся в живых к моменту смерти наследодателя, а также дети, зачатые при его жизни и родившиеся после его смерти.

Ст. 419. Наследование по закону в пределах, указанных в ст. 416, имеет место во всех случаях, когда и поскольку оно не изменено завещанием.

Ст. 420. При наследовании по закону наследственное имущество делится поголовно на равные доли между всеми лицами, указанными в ст. 418.

Ст. 421. Из лиц, названных в ст. 418, те, кто совместно проживал с умершим, получают имущество, относящееся к обычной домашней обстановке и обиходу, за исключением предметов роскоши, без зачисления в предельную сумму по ст. 416.

Ст. 422. Завещанием признается сделанное лицом в письменной форме распоряжение на случай смерти о предоставлении имущества одному или нескольким определенным лицам из числа указанных в ст. 418, или о распределении его между несколькими или всеми этими лицами в ином порядке, чем это предусмотрено ст. 420.

Примечание. Завещатель может лишить прав законного наследования одного, некоторых или всех лиц, указанных в ст. 418. В этом случае наследственное имущество в целом или в части переходит к государству в порядке ст. ст. 417 и 433.

Ст. 423. На получающего по завещанию наследственное имущество завещатель может возложить исполнение какого-либо обязательства в пользу одного, нескольких или всех остальных законных наследников (ст. 418), которые, в силу этого распоряжения, получают право требовать исполнения соответствующего обязательства со стороны наследника по завещанию.

Ст. 424. Допускаются завещания, в которых на тот случай, если бы назначенный по завещанию наследник умер раньше открытия наследства или не принял его, завещатель призывает к наследованию кого-либо другого из законных наследников (ст. 418).

Ст. 425. Завещание должно быть подписано завещателем и представлено в нотариальный орган для внесения в актовую книгу.

Взамен подписи завещателя, завещания неграмотных подписываются за них третьим лицом—рукоприкладчиком.

Выпись из актовой книги заменяет подлинное завещание.

Ст. 426. Завещание, позднее составленное, отменяет предыдущее, поскольку в последнем не остается распоряжений, не предусмотренных позднейшим завещанием. Завещатель может и без составления нового завещания отменить прежнее посредством нотариального или судебного заявления об этом, занесенного в актовую книгу или судебный протокол.

Ст. 427. Исполнение завещания возлагается на назначенных в нем наследников, разве бы завещатель поручал в завещании особому лицу—исполнителю завещания—исполнить его волю. В этом случае требуется согласие исполнителя на самом завещании или в отдельном заявлении, приложенном к завещанию.

Ст. 428. Разногласия и споры между частными лицами или между частными лицами и органами государства по вопросам оценки, раздела и порядка расчетов по наследуемому имуществу разрешаются судом.

Ст. 429. Если присутствующий в месте открытия наследства наследник в течение 3-х месяцев со дня принятия мер охранения не заявит подлежащему суду об отказе от наследства, он считается принявшим наследство.

Доля отказавшегося переходит к государству.

Находящиеся налицо наследники могут вступить в управление наследственным имуществом, не дожидаясь явки прочих наследников, каковые, своевременно явившись, могут истребовать свою долю наследственного имущества.

Ст. 430. Наследники, отсутствующие в месте открытия наследства, могут принять наследственное имущество лично или через поверенных в течение шести месяцев со дня принятия мер охранения наследственного имущества.

Примечание. Доля неродившегося к моменту открытия наследства наследника может быть в течение 3-х месяцев по его рождению истребована его законным представителем.

Ст. 431. Вызов наследников через публикацию или иными способами не производится, но народным судом по месту открытия наследства принимаются меры охранения наследства немедленно по получении извещения о смерти наследодателя. Охранение наследства продолжается до явки всех наследников, но не более 6-ти месяцев.

Примечание 1. Отдел записей актов гражданского состояния по месту последнего жительства наследодателя, осведомившись о смерти наследодателя, обязан немедленно известить о том подлежащий народный суд.

Примечание 2. Местом открытия наследства признается последнее местожительство наследодателя.

Ст. 432. При отсутствии наличных наследников предприятия, находящегося на ходу (торговые и промышленные предприятия и ремесленные заведения), суд назначает особого ответственного попечителя по представлению государственного органа, ведающего соответственными предприятиями или заведениями.

Ст. 433. В случае неявки наследников в течение шести месяцев по принятии мер охранения наследственного имущества, а равно в случае отказа наследников от наследства (за исключением случая, предусмотренного ст. 424), имущество признается выморочным и поступает в распоряжение соответствующих органов государства.

Ст. 434. Наследник, принявший наследство, а равно государство, к которому перешло выморочное имущество, отвечают по долгам, обременяющим наследство, лишь в пределах действительной стоимости наследственного имущества.

Примечание. Кредиторы наследодателя обязаны заявить свои претензии, под страхом утраты права требования, в течение 6-ти месяцев со дня принятия мер охранения.

Ст. 435. Лица, призванные к наследованию по закону или по завещанию, могут просить у местного народного судьи выдачи свидетельства, подтверждающего их права на наследство.

г. Харьков, 16-го декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

ПРИЛОЖЕНИЯ
К ГРАЖДАНСКОМУ КОДЕКСУ
У. С. С. Р.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1-ое (к ст. 24).

а) Декрет Совета Народных Комиссаров.

Об обращении золота, серебра, платины, драгоценных камней и иностранной валюты.

На основании декрета Совнаркома РСФСР от 4 апреля 1922 г., опубликованного в Известиях ВЦИК от 9 апреля 1922 г., №—80/1519, а также в отмену ст. ст. 11 и 12 декрета Совнаркома УССР о порядке реквизиции и конфискации имущества частных лиц и обществ (Собр. Узак. 1921 г., № 23, ст. 687) и во изменение ст. 1 декрета Совнаркома УССР о поручении Уполнаркомфину производить покупку золота, платины и иностранной валюты (Собр. Узакон. 1921 г., № 21, ст. 615) и декрета Совнаркома УССР с сделках с иностранной валютой и драгоценными металлами (Собр. Узак. 1921 г., № 26 ст. 776), Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Отменить обязательную сдачу государству имеющихся у населения золота, серебра, платины и металлов платиновой группы в изделиях, слитках и монете, а равно драгоценных камней и иностранной валюты.

2. Допустить свободное распоряжение указанными в ст. 1 металлами в изделиях и слитках и драгоценными камнями.

3. Сохранить за Госбанком монопольное право на покупку и продажу золотой, серебряной и платиновой монеты и иностранной валюты.

4. Все приобретенные Госбанком благородные металлы и иностранную валюту зачислять в особый валютный фонд Госбанка, не включаемый в общегосударственный золотой фонд.

5. Допустить вывоз благородных металлов в слитках, изделиях и монете иностранной валюты и драгоценных камней ценностью в общем не свыше пятидесяти рублей золотых по курсу Госбанка на каждое выезжающее за границу лицо без особого на то разрешения, а свыше пятидесяти рублей на одно лицо—лишь по особому разрешению Уполнаркомфина.

г. Харьков, 25 апреля 1922 г.

За председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 24 мая 1922 г., № 115, Собр. Узак. 1922 г. № 20, ст. 314.

б) Постановление Совета Народных Комиссаров.

О вкладных операциях Государственного Банка и о правилах приема денежных переводов за границу.

На основании постановления СНК РСФСР от 4 апреля 1922 г., опубликованного в „Известиях ВЦИК“ от 9 апреля 1922 г., № 80/1319, в целях развития вкладной операции Госбанка и во изменение утвержденных Совнаркомом УССР правил приема переводов за границу (Собр. Узак. 1921 г., № 24, ст. 717), Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Предоставить Всеукраинской Конторе Госбанка право принимать на текущие счета и во вклады золото и серебро в монете и слитках и иностранную валюту с условием возврата вклада вкладчику тем-же металлом или валютой, но с выплатой процентов в валюте РСФСР.

2. Установить прием денежных переводов за границу и из-за границы в УССР на следующих основаниях:

а) Переводы за границу принимаются Всеукраинской Конторой Госбанка без ограничения суммы от лиц, учреждений и предприватей, вносящих в Госбанк иностранную валюту, золотые и серебряные монеты и слитки при условии представления соответствующего разрешения в порядке, устанавливаемом Уполнаркомфинном по соглашению с Уполинаркомвнешторгом;

б) Переводы из-за границы и от заграничных корреспондентов Госбанка, в том числе приписных касс Уполнаркомфина, принимаются без ограничения суммы как в иностранной валюте с выплатой в валюте РСФСР, по курсу Госбанка, так и в валюте РСФСР— с выплатой в той же валюте.

г. Харьков, 5 мая 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Ксандров*.

Врид. Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков*.

За Секретаря СНК *Дуделит*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 7 июня 1922 г., № 122, и Собр. Узак. 1922 г., № 21 ст. 340.

в) Постановление Совета Народных Комиссаров.

О чеканке золотых червонцев.

Совет Народных Комиссаров постановил ввести в действие на территории УССР нижеследующее постановление СНК РСФСР от 26 октября 1922 г. (Известия ВЦИК от 4 ноября 1922 года, № 250/1689) „О чеканке золотых червонцев“.

Постановление Совета Народных Комиссаров РСФСР.

В соответствии с декретом о выпуске билетов и червонцев, Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Поручить НКФ приступить к чеканке золотой монеты, именуемой червонцем и содержащей один золотник семьдесят восемь целых и двадцать четыре сотых долей (1 золотник 78,24 долей) чистого золота.

2. Червонцы чеканятся в количестве, устанавливаемом НКФ по полугодно, и выпускаются в обращение в порядке особых постановлений НКФ.

3. Червонец содержит в себе девятьсот частей чистого золота и сто частей меди. В лигатурном фунте золота вышеозначенной пробы должно заключаться сорок семь червонцев и семьдесят три сто двадцать первых червонца.

4. Лигатурный вес червонца равен 2 золотникам, 1,6 долей.

5. Диаметр червонца определяется в восемьдесят девять точек.

6. При выделке червонцев допускается следующая терпимость: 1) в пробе— одна тысячная выше и ниже пробы и 2) в весе— две тысячные выше и ниже веса, указанного в ст. 4.

7. Предельный вес, при котором червонец признается полновесным, не менее двух золотников и 6 десятых доли.

8. Прием золота от частных лиц на Монетном Дворе для перечеканки в червонцы впредь до особого правительственного акта не производится.

9. За подделку червонцев виновные привлекаются к ответственности по ст. 85 Уголовного Кодекса.

Москва, Кремль, 26 октября 1922 г. Заместитель Председателя СНК *Л. Каменев*, Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров *Н. Горбунов*, Секретарь *Л. Фотиева*.

г. Харьков, 21 ноября 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

Распубликовано в Собрании Узак. 1922 г., № 48, ст. 725.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2-е (к ст. 59, прим. 2).

а) Извлечение из постановления Совета Народных Комиссаров.

О порядке привлечения потребительской кооперации органами государства к выполнению товаробменных и заготовительных операций.

Совет Народных Комиссаров постановил:

14. Предприятия и промыслы, национализированные и муниципализированные у потребкооперации, возвращаются ей со всем сырьем, заготовленным на собственные средства кооперации и имеющиеся в наличии ко времени сдачи предприятия или промысла.

Примечание. Изъятие из настоящего правила устанавливается по соглашению заинтересованных Госорганов с Вукопспилкой.

г. Харьков, 6 декабря 1921 года.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Х. Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Ахматов*.

Распубликовано в Собр. Узак. 1921 г., № 25, ст. 738.

б) Постановление Совета Народных Комиссаров.

О возврате потребительским кооперативным организациям национализированных строений.

На основании постановления СНК РСФСР от 17/X—1922 г. („Известия ВЦИК“ от 20/X—1922 г., № 237/1676, и в развитие своего постановления от 6/XII—1921 г. (Собр. Узак. 1921 г., № 25, ст. 738) о привлечении потребкооперации госорганами к заготовительным и товарообменным операциям в целях содействия потребкооперации в ее хозяйственной работе, Совет Народных Комиссаров постановляет:

1. Возвратить потребительским кооперативным организациям национализированные у них строения и складочные помещения.

Примечание. Строения и склады, ныне находящиеся в ведении кооперативных организаций и учреждений, подлежат передаче потребкооперации немедленно. Порядок возврата остальных строений и складочных помещений должен быть указан в инструкции, предусмотренной п. 3 настоящего постановления, с тем, что разрешение вопроса о возврате на местах производится по соглашению между органами ВУКС и соответствующими ЭКОСО. Впредь до особого распоряжения постановления Губэконосо о передаче складов, находящихся в ведении Наркомпрода, подлежат утверждению УЭСа.

2. Впредь не допускать национализация строений и складочных помещений, принадлежащих потребкооперации.

3. Поручить Народному Комиссариату Внутренних Дел в 2-х недельный срок выработать совместно с Вукопсилкой инструкцию о порядке возврата потребкооперации строений и складочных помещений.

Харьков, 5 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

Распубликовано в „Собрании Узакон.“ 1922 г., № 53, ст. 753.

ПРИЛОЖЕНИЕ 3-е (к ст. ст. 69 и 70).

а) Извлечение из декрета Совета Народных Комиссаров.

О порядке реквизиции и конфискации имущества частных лиц и обществ.

На основании декрета Совета Народных Комиссаров РСФСР о порядке реквизиции и конфискации имущества частных лиц и обществ от 17 октября 1921 г. („Известия ВЦИК“ от 26 октября 1921 года, № 240), для приведения действующих постановлений и декретов о реквизициях и конфискациях в соответствие с новой экономической политикой, Совет Народных Комиссаров УССР, в отмену своего постановления от 3 августа 1920 г. об изъятии благородных металлов, денег и разных ценностей („Вісті“ ВУЦИК от 19 августа 1920 г., № 201) и декрета о реквизициях и конфискациях от 16 февраля 1921 г. постановил:

1. Никакое имущество не может быть реквизировано или конфисковано иначе, как в порядке, предусмотренном настоящим декретом.

2. Реквизицией считается применяемое в силу государственной необходимости принудительное возмездное отчуждение или временное изъятие государством имущества, находящегося в обладании частных лиц и обществ.

3. Реквизиция имущества, кроме предметов, перечисленных в п. 2, производится лишь в исключительных случаях и не иначе, как по постановлениям Украинского Экономического Совета, которые приводятся в исполнение соответствующими губисполкомами через отделы управления.

4. Размер вознаграждения за реквизируемое, согласно ст. 3, имущество, определяется губернской оценочной комиссией в составе представителей от губфинотдела, губсовнархоза, опродкомгуба, рабоче-крестьянской инспекции и губотдела управления по средним рыночным ценам, к моменту изъятия имущества из обладания владельца.

Примечание 1. Оплата производится губисполкомами не позднее месячного срока со дня фактического изъятия имущества.

Примечание 2. С согласия владельца реквизируемого имущества допускается замена денежной оплаты натуральной.

5. Конфискацией считается безвозмездное принудительное отчуждение государством имущества, применяемое, как наказание по приговорам народных судов, ревтрибуналов и чрезвычайных комиссий по делам, по которым последним предоставлено право вынесения приговоров, а равно по распоряжению административных властей в случаях, указанных в сем декрете.

Примечание. В случае конфискации, применяемой в виде наказания, органы власти, производящие конфискацию, в случаях, когда об'ем ее в законе не установлен, обязаны оставить владельцу конфискуемого имущества и членам его семьи предметы домашнего обихода, орудия мелкого или кустарного производства, если они служат средством к суще-

ствованию и не являются предметами эксплуатации труда, а также продукты питания, необходимые для личного потребления осужденного и его семьи на срок не менее 6 месяцев.

6. Отступления от порядка конфискации и реквизиции установленные этим декретом, допускаются для иностранных концессионеров в порядке особых постановлений.

7. При каждой реквизиции или конфискации составляется в момент отобрания имущества особый акт, содержащий:

- 1) Указание законных оснований, по которым они производятся.
- 2) Должность, имя и фамилия лица, производящего реквизицию или конфискацию, и его полномочие.
- 3) Имя, фамилия, местожительство владельца и место нахождения имущества.
- 4) Кому имущество оставлено на хранение.
- 5) Подробную и точную опись имущества с указанием веса, меры и рода упаковки.

Акт скрепляется подписями должностного лица, владельца или хранителя и двух посторонних свидетелей, копия акта выдается владельцу не позднее 4-х дней.

8. В случае обнаружения имущества, скрытого от реквизиции или подлежащего конфискации на основании сего декрета, милиция налагает на таковое имущество предварительный арест.

9. При предварительном аресте имущества, подлежащего реквизиции или конфискации, составляется об аресте акт порядком, указанным в ст. 7 сего декрета, причем этот акт подлежит немедленному направлению в подлежащее судебное или административное учреждение, которое не позднее 2-х недельного срока обязано объявить владельцу арестованного имущества свое решение о реквизиции, конфискации или освобождении арестованного имущества.

10. Нижеследующие предметы, при отсутствии надлежащего разрешения на их хранение, подлежат обязательной безвозмездной сдаче государству и в случае их обнаружения конфискуются с привлечением их хранителей к уголовной ответственности: а) оружие, взрывчатые вещества, воинское снаряжение и летательные аппараты; б) телеграфное и радио-телеграфное имущество; в) аннулированные ценные бумаги; г) автомобили и мотоциклы.

Примечание. Лица, добровольно сдавшие в сроки, устанавливаемые соответствующими органами, указанные в сей статье предметы, освобождаются от уголовной ответственности.

13. Конфискуемые предметы питания первой необходимости и сельского хозяйства обращаются в натуральный фонд социального обеспечения, согласно постановления Совнаркома от 26 июня 1921 г. (Вести ВУЦИК от 13 августа 1921 г., № 148).

Предметы, не подходящие под действие упомянутого постановления, поступают в общем порядке в распоряжение органов, ведающих использованием предметов данного рода.

14. Конфискации таможенными учреждениями подлежат:

а) товары, вывозимые из УССР или ввозимые в УССР без разрешения правомочных органов УпНКБТ.

б) предметы, проносимые и провозимые через государственную границу, помимо пограничных пунктов таможенного контроля;

в) товары, деньги и всякого рода предметы, хотя и разрешенные к ввозу или вывозу, но сокрытые от таможенного контроля с целью избежания платежа установленных сборов;

г) предметы, перечисленные в ст. 10 сего декрета, при вывозе их за границу без надлежащего разрешения;

д) предметы старины или искусства, вывозимые за границу без разрешения Народного Комиссариата Просвещения.

Примечание. Перечень предметов, воспрещенных к ввозу или вывозу, а также правила о порядке конфискации, производимой согласно сей статьи, о порядке обратного вывоза, или реквизиции провозимых через таможенную границу предметов, равно о порядке и размерах взыскания за контрабанду, вырабатываются Уполномоченным Народного Комиссариата Внешней Торговли совместно с Народным Комиссариатом по Иностранным Делах и Уполномоченным Народного Комиссариата Финансов, и утверждаются Советом Народных Комиссаров.

15. Пересылаемые в обход действующих почтовых правил деньги и предметы, в случае обнаружения таковых в почтовых отправлениях, конфискуются органами Уполномоченного Народного Комиссариата Почт и Телеграфов.

16. Должностные лица, виновные в нарушении правил сего декрета, подлежат ответственности в судебном порядке. Независимо от сего, потерпевший имущественный ущерб от незаконной реквизиции или конфискации имеет право требовать возврата ему, неправильно отчужденного имущества или возмещения убытков посредством иска, предъявляемого в народном суде к органу государственной власти, представители которого незаконно произвели конфискацию или реквизицию.

г. Харьков, 15 ноября 1921 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Х. Раковский.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Ахматов.*

Распубликован в „Собрании Узакон.“ 1921 г. № 23, ст. 687.

б) Декрет Совета Народных Комиссаров.

О постановке социального обеспечения.

В целях усиления средств органов социального обеспечения и во изменение всех ранее изданных постановлений о конфискованном и выморочном имуществе, Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Все выморочные и конфискованные судебными и административными органами имущества, поступают в распоряжение органов Наркомсобеса на нужды социального обеспечения с ограничениями, указанными в ст. ст. 2-й, 3-й и 4-й настоящего декрета.

2. Выморочные и конфискованные промышленные предприятия, лаборатории, машины, техническое оборудование и инструменты, промышленное сырье, материалы и полуфабрикаты передаются органам Собеса или по соглашению с органами Укрсовнархоза или, в подлежащих случаях, с другими Комиссариатами, к ведению коих указанное имущество относится.

В случае недостижения между ними соглашения, вопрос передается на разрешение Экономсовета, на разрешение которых могут приноситься жалобы в порядке инстанций.

3. Выморочные и конфискованные предметы военного снаряжения и обмундирования, а также аппараты и материалы, служащие непосредственно для телефонного дела, поступают в распоряжение Военного Ведомства и Уполнаркомпочтеля по принадлежности.

4. Научные библиотеки, коллекции и др. предметы высокой научной и музейной ценности поступают в распоряжение Наркомпроса.

5. Все выморочные и конфискованные ценные бумаги и денежные знаки в русской и иностранной валюте, как металлические, так и бумажные, за

исключением советских денежных знаков, поступают в распоряжение Уполнаркомфина.

6. Предложить Наркомсобесу в месячный срок по соглашению с подлежащими ведомствами издать в развитие настоящего декрета соответствующую инструкцию, предусматривающую порядок передачи имущества и контроля за правильной передачей.

Харьков, 14 марта 1922 года.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Х. Раковский*.

Управляющий Делами Совнаркома *П. Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

Распубликовано в „Собр. Узакон“. 1922 г., № 12, ст. 209.

в) Постановление Совета Народных Комиссаров.

О премировании задержателей контрабанды и реализации конфискованного таможенными учреждениями и бесхозяйного имущества.

На основании постановления СНК РСФСР от 14/vii—1922 г. „О премировании задержателей контрабанды и реализации конфискованного таможенными учреждениями и бесхозяйного имущества“, опубликованного в „Известиях ВЦИК“ от 21/vii—1922 г. за № 166|1605, Совет Народных Комиссаров, во изменение своего декрета от 15 ноября 1921 г. „О порядке реквизиции и конфискации имущества частных лиц и обществ“ (Собр. Узак. 1921 г., № 23, ст. 687), постановления своего от 26 июля 1921 г. „Об улучшении постановки дела социального обеспечения рабочих, крестьян и семейств красноармейцев“ (Собр. Узак. 1922 года, № 14, ст. 390), инструкции от 17/vi—1922 г. „Об обращении конфискованного и вымороченного имущества в фонд социального обеспечения“ (Собр. Узак. 1922 г., № 27, ст. 415) и своего постановления от 30 августа 1921 г. „О мерах борьбы с контрабандой и о натурипремировании за задержанные товары“ (Собр. Узак. 1921 г. № 16, ст. 489), постановил:

1. Все предметы и товары, задержанные таможенными учреждениями и конфискованные по суду и в административном порядке, продаются с торгов, за исключением благородных металлов, ценных бумаг и других товаров, перечень коих поручается выработать Уполнаркомфину, по соглашению с Уполнаркомвнешторгом, в недельный срок.

2. Деньги, вырученные от реализации конфискованных предметов, распределяются следующим образом: 70 процентов, за удержанием из них сумм, потраченных на расходы по перевозке и продаже конфискованных товаров и ведению дел в суде, поступают в премию задержателям контрабанды, а остающиеся 30 процентов—или в доход Народного Комиссариата Социального Обеспечения, если они выручены от продажи предметов питания первой необходимости и широкого потребления, или в общий доход казны в остальных случаях.

г. Харьков, 14 ноября 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Клименко*.

Заместитель Управляющего Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 8 декабря 1922 г., № 277, и Собрании Узак. 1922 г., № 47, ст. 695.

г) Ст. 38 Уголовного Кодекса УССР.

Конфискация имущества состоит в принудительном безвозмездном отчуждении в пользу государства всего или точно определенного судом имущества осужденного, за исключением необходимых для осужденного и его семьи предметов домашнего обихода и служащего средством к существованию осужденного и его семьи инвентаря мелкого, кустарного или сельско-хозяйственного производства, или инвентаря, необходимого для профессиональной работы осужденного, а также за исключением предметов питания, необходимых для личного потребления осужденного и его семьи, на срок не менее шести месяцев.

Инвентарь, необходимый для профессиональной работы осужденного, может быть конфискован, если суд постановляет о лишении данного осужденного права заниматься соответствующей профессией.

ПРИЛОЖЕНИЕ 4-ое (к ст. 235).

Положение о государственных подрядах и поставках.

1. Порядок сдачи подряда и поставки (в ред. 26 сентября 1922 года).

1. Сдача подряда и поставки органами государства, в том числе и снятыми с государственного снабжения, производится путем публичных торгов, о дне и условиях коих заблаговременно публикуется во всеобщее сведение.

Примечание 1. Порядок публичных торгов определяется постановлением СНК от 20 декабря 1921 г. „О порядке производства публичных торгов при сдаче государственных подрядов и поставок (Собр. Узак. 1921 г., № 26, ст. 767).

Примечание 2. Сдача подряда и поставки на сумму не свыше 100 тысяч рублей допускается и без производства торгов.

2. Договоры на сумму не свыше 500 тысяч рублей заключаются государственными учреждениями и предприятиями самостоятельно. Договоры на сумму от 500 тысяч до 3 миллионов рублей должны утверждаться отделом губисполкома, коему подведомственно сдающее подряд (поставку) учреждение или предприятие. Договоры на сумму свыше 3.000.000 рублей должны утверждаться соответствующими Народными Комиссариатами.

Договор, утвержденный надлежащим порядком, считается вступившим в силу со дня его заключения.

Примечание 1. Местные органы Уполнаркомпути и Командвойсуккрыма, коим предоставлено право вступать в договоры подряда и поставки, заключают такие договоры на сумму до 3.000.000 рублей самостоятельно, а свыше 3.000.000 рублей — с утверждения УПНКПС и Командвойсуккрыма по принадлежности.

Примечание 2. В случаях стихийных бедствий договоры на производство неотложных работ по борьбе с упомянутыми бедствиями могут заключаться местными органами и без соблюдения требования ст. 2 и примечания 1-го к ней, с немедленным уведомлением органа, коему надлежало бы представить договор на утверждение.

Примечание 3. Настоящее постановление распространяется и на предприятия, снятые с госснабжения, и объединения предприятий (тресты, синдикаты и проч.).

3. Об утверждении или отказе в утверждении договора, согласно предыдущей статьи, подрядчик (поставщик) должен быть уведомлен в течение 10 дней со дня заключения договора при утверждении его губернскими органами и в течение 20 дней при утверждении его центральным органом.

В течение указанных сроков подрядчик (поставщик) не в праве отказаться от принятых условий договора или требовать их изменения.

4. Правила сего положения распространяются и на те случаи, когда обе договаривающиеся стороны являются органами государства.

II. Отношения между государством и подрядчиком.

4а. По договору подрядчик обязуется на свой страх и риск выполнить определенное задание государственного учреждения или предприятия (возведение и ремонт сооружений, заготовку дров, перевозку и т. п.), последние же обязуются дать определенное вознаграждение за выполнение задания.

5. Подрядчик обязан выполнить задание в определенный договором срок, причем работа должна удовлетворять как выраженным в контракте условиям, так и нормальным техническим требованиям.

6. При отсутствии иного соглашения, подрядчик обязан на свой счет обеспечить работы необходимыми приспособлениями — орудиями, инструментами и материалами.

7. Подрядчик обязан принять все меры к полной сохранности вверенного ему государством имущества и несет имущественную ответственность за всякое ущущение, повлекшее за собой гибель, пропажу или повреждение означенного имущества.

8. В случае отпуска государственными органами недоброкачественного материала или при наличии других обстоятельств, вредящих прочности или годности работы, подрядчик обязан своевременно в письменной форме предупредить о них учреждение, сдавшее подряд, и одновременно рабоче-крестьянскую инспекцию, которые назначают комиссию для проверки заявления.

9. Если обязанность, указанная в ст. 8-й подрядчиком, не выполнена, он отвечает за убытки, понесенные государством, вследствие указанных в ст. 8 обстоятельств.

10. Подрядчик, производящий работу из своего материала, отвечает за доброкачественность такового.

11. Просрочка со стороны подрядчика в выполнении подряда дает государству право либо отступить от договора и взыскивать убытки, причиненные неисполнением, либо, не расторгая договора, взыскивать убытки, причиненные просрочкой, и условленную неустойку.

12. Если подрядчик не приступает к исполнению договора, своевременно или настолько медленно выполняет работы, что исполнение всей работы к сроку становится очевидно невозможным, сдавший подряд государственный орган имеет право расторгнуть договор и потребовать возмещения убытков и уплаты неустойки.

13. Если во время исполнения работы станет очевидным, что она, по вине подрядчика, не будет исполнена надлежащим образом, государственный орган, сдавший подряд, образует комиссию с участием рабоче-крестьянской инспекции и сведущих лиц и назначает подрядчику соответственный срок для устранения недостатков и, при неисполнении требуемого в срок, либо может расторгнуть договор, либо произвести хозяйственным или подрядным способом за счет неисправного подрядчика исправление или окончание работы.

14. Если в выполненной работе окажутся существенные недостатки или отступления от договора, сдавший подряд государственный орган, может отказаться от принятия работы и, в случае вины подрядчика, потребовать вознаграждения за убытки и уплату неустойки.

15. При наличии менее существенных недостатков, орган государства вправе требовать безвозмездного исправления работы либо соответствующей сбавки цены с подряда.

1-е ИЗДАНИЕ русское (официальное).

Собрание Указаний и Распоряжений

3952. Рабоче-Крестьянского Правительства Украины.

29 января 1923 г.

№ 56

Отдел

СОДЕРЖАНИЕ

(19—26 декабря, 25 ноября).

- Ст. 781. Об упорядочении разработки торгового законодательства (постановление). АК
- 782. О передаче ведомствами Уперработку сумм, предназначенных для организации рабочего кредита (постановление). дей
- 783. О замене или оплате навших собственных лошадей лиц комсостава и красноармейцев (постановление). ной
- 784. О плане использования продресурсов УССР (постановление). здь
- 785. О применении новых ставок таможенных пошлин к находящимся в ведении таможен товарам (постановление).
- 786. О дипломатической почте и багаже (постановление). а н
- 787. О таможенной охране (постановление). ого
- 788. Об изменении таксе за пользование почтою, телеграфом и радиотелеграфом (постановление).
- 789. Таксы за пересылку почтовых отправлений и за телеграфные и радио телеграфные отправления (постановление).
- 790. О порядке возбуждения и рассмотрения ходатайств об отсрочке, прсрочке и сложении государственных налогов и сборов и вбзврате сум неправильно поступивших в казну (инструкция).
- 791. О гарантии первого международного 5% займа (постановление).
- 792. О минимуме заработной платы на декабрь 1922 г. (постановление).
- 793. Об установлении из'ятий из декрета об общегражданском налоге (постановление).
- 794. Об установлении пограничных пунктов 15-ти верстной пограничной зоны УССР (постановление).
- 795. О музейных ценностях (постановление).
- 796. О порядке продажи с аукциона предметов, вынутых из перозданных почтовых отправлений (постановление).
- 797. О реорганизации Санитарного Управления Донбасса в Губздрав (постановление).
- 798. О порядке утверждения уставов и надзора за деятельностью кредитных учреждений (постановление).
- 799. О беспошлинном пропуске газеты „Накануне“ (постановление).
- 800. Об изменении пошлин на привозимые из-заграницы экилажи (постановление).
- 801. Об установлении контингентов единовременного общегражданского налога на восстановление крестьянскому хозяйству и ликвидации последствий голода (постановление).
- 802. Об открытии юридических краткосрочных курсов (постановление).
- 803. О передаче липунктов Укравака Наркомзему (постановление).
- 804. О денежной замене трудгужналога (постановление).
- 805. Об отмене всех натуральных и денежных налогов и сборов в пользу голодающих (постановление).

Постановления Совета Народных Комиссаров.

781. Об упорядочении разработки торгового законодательства.

В целях внесения планомерности в разработку проектов по торговому законодательству. Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Все Наркоматы и Центральные Совучреждения в недельный срок со дня опубликования настоящего постановления обязаны препроводить в Комвноторг:

а) все уже разработанные проекты декретов и постановлений по торговому законодательству;

б) перечень намеченных к разработке или начатых разработкой проектов.

2. На будущее время все ведомства (Наркоматы и Центральные Совучреждения) обязаны согласовать работы по изготовлению проектов в области торгового законодательства с Комвноторгом.

г. Харьков, 19 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Гуревич*.

Врид Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков*.

Врид Секретаря СНК *Дуделит*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 19 января 1923 г., № 13.

782. О передаче ведомствами Уцерабкопу сумм, предназначенных для организации рабочего кредита.

Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Признать необходимым увеличение фактически уже находящегося обороте кредита до суммы в 7 триллионов рублей.

2. Считать возможным провести это увеличение, выражающееся в 75% допущенного уже кредита, за счет промышленности с тем, чтобы последующие отпуски, отпускаемые ею, в два раза превышали первоначально отпущенный кредит в 650 миллиардов рублей.

3. Распределение первоначальной суммы кредита, т.-е. 25% основного фонда, произвести, согласно постановления Комвноторга, от 13 ноября с. г., следующим образом: Всеукраинская Контора Госбанка отпускает 500 миллиардов рублей, Укрсовнархоз—650 миллиардов, Уполнаркомвнешторг—400 миллиардов и Вукопспілка—300 миллиардов рублей.

4. Обязать вышеупомянутые ведомства в срочном порядке передать упомянутые суммы в распоряжение Уцерабкопа для организации кредита.

г. Харьков, 19 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

783. О замене или оплате павших собственных лошадей лиц командного состава и красноармейцев.

На основании постановления Совета Народных Комиссаров РСФСР от 25 октября 1922 года („Известия ВЦИК“ от 29 октября 1922 года, № 245/1684), Совет Народных Комиссаров, в связи с последовавшим разрешением командному составу и красноармейцам нести службу в войсковых частях с собственными

лошадьми (Приказ Реввоенсовета Республики 1921 г., № 1027), если последние положены по штату, постановил:

1. Производить впредь за счет государства оплату павших во время боевых действий собственных лошадей лиц командного состава и красноармейцев или выдавать потерпевшим лошадей взамен утраченных из войсковых частей.

2. Павших в обстановке мирного времени при исполнении служебных обязанностей собственных лошадей командного состава и красноармейцев заменять лошадьми из подлежащих войсковых частей и учреждений.

Примечание. Возмещение собственной лошади, павшей как во время боевых действий, так и в обстановке мирного времени, производится лишь в том случае, если гибель произошла не по вине владельца и естественным причинам, а по вине службы.

3. Считать собственностью лиц командного состава и красноармейцев лошадей, выданных им войсковыми частями взамен собственных, павших, как во время боевых действий, так и при обстановке мирного времени.

4. Расплату за павших во время боевых действий собственных лошадей лиц командного состава и красноармейцев производить по средней рыночной стоимости лошади, потребной для выполнения службы лицом, собственная лошадь коего пала, причем указанная цена должна быть заверена Губ. или Уездн. ЭКОСО.

5. Расходы по оплате за павших лошадей лиц командного состава и красноармейцев относить на соответствующее подразделение сметы военного ведомства.

г. Харьков, 19 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Гуревич.*

Врид Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков.*

Врид Секретаря СНК *Дуделит.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 27 января 1923 г., № 18.

784. О плане использования продрессурсов УССР.

В развитие своего постановления от 10 октября 1922 года об утверждении плана использования продрессурсов Украины (прот. СНК, № 56, п. 3), Совет Народных Комиссаров постановил:

Распространить на Украине внесенные в общефедеративный план использования продрессурсов коррективы по госснабжению:

- а) снабжение Рабфаков производить по следующей норме в месяц:
муки—60 ф., крупы—7,5 ф., мяса—15 ф., жиров—2,5 ф., картофеля—30 ф.;
- б) снабжение Совпартшкол производить по норме в месяц:

Курсантов и преподавателей:

муки—65 ф., крупы—15 ф., мяса—11,5 ф., жиров—2,5 ф., картофеля—30 ф.

Административно-хозяйственный персонал:

муки—50 ф., крупы—10 ф., мяса—11,5 ф., жиров—2,5 ф., картофеля—30 ф.

г. Харьков, 19 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Гуревич.*

Врид Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков.*

Врид Секретаря СНК *Дуделит.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 19 января 1923 г., № 13.

785. О применении новых ставок таможенных пошлин к находящимся в ведении таможен товарам.

На основании постановления Совнаркома РСФСР от 22 ноября 1922 г. (Известия ВЦИК-а от 29 ноября 1922 г., № 270/1709) и в изменение ст. 88-91 своего постановления от 12 декабря 1921 г., (Собр. Узак. 1921 г., № 25, ст. 741) Совет Народных Комиссаров постановил:

Вновь вводимые изменения в пошлинном обложении привозимых из за- границы и вывозимых за границу товаров применяются ко всем не оплаченным пошлиною и не выпущенным еще из таможен товарам к моменту получения на местах соответствующих постановлений.

г. Харьков, 19 декабря 1922 года.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Гуревич*.

Врид Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков*.

Врид Секретаря СНК *Дуделит*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 18 января 1923 г., № 12.

786. О дипломатической почте и багаже.

В дополнение к постановлению Совета Народных Комиссаров от 29 августа 1922 года „Об изменении предельного веса дипломатической почты и о порядке пропуска багажа и имущества, доставляемых из-за границы для дипломатических представителей иностранных государств“ (Собр. Узак. 1922 г., № 37, ст. 5651), Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Распространить действие п. 2 постановления Совета Народных Комиссаров от 29 августа 1922 г., на грузы, вывозимые из УССР выбывающими за границу главами иностранных дипломатических представительств в УССР, а равно прочими членами иностранных представительств, имеющих дипломатическое звание, каковое удостоверяется выданными им установленными НКВД свидетельствами (а при отобрании последних при выезде за границу—открытыми листами НКВД).

2. Правило, изложенное в п. 1 настоящего постановления, распространяется на все имущество, вывозимое за границу лицами, упомянутыми в п. 1 в случае окончательного их выбытия за-границу, в виду отзыва их, и в случае временного выбытия вышеупомянутых лиц за границу—на ручной багаж этих лиц, следующий вместе с ними в вагоне, а также багаж, сданный ими по проездному документу для следования в багажном вагоне в том же железнодорожном составе.

3. Распространить на прочие грузы, кроме упомянутых в п. п. 1 и 2 настоящего постановления, отправляемые главами иностранных представительств в УССР при выбытии их за границу действие п. п. 3 и 4 постановления Совнаркома от 29 августа 1922 г. Означенные грузы отправляются из УССР за границу со сложением пошлины и акциза в счет общей нормы 20 000 руб. золотом, представленной главам иностранных представительств в УССР и лишь в течение месячного срока с момента отзыва выбывающего за границу главы представительства.

4. Грузы, следующие из УССР за границу, от прочих, кроме указанных в ст. 1, лиц, входящих в состав иностранных дипломатических представительств или иностранных учреждений, их заменяющих в УССР, подлежат таможенному досмотру и оплате таможенной пошлиной и акцизом на основании общих правил и тарифов.

5. Наркоминделу, по соглашению с УНКВТ, издать соответствующую инструкцию по применению настоящего постановления.

г. Харьков, 19 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Гуревич.*

Врид. Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков.*

Врид Секретаря СНК *Дуделит.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 18 января 1923 г., № 12.

787.

О таможенной охране.

На основании постановления Совнаркома РСФСР от 1-го сентября 1922 г. (Собр. Узак. РСФСР 1922 г., № 58, ст. 734) и в развитие примечания к ст. 14 декрета от 15 ноября 1921 г. „О порядке реквизиции и конфискации имущества частных лиц и обществ“ (Собр. Узак. 1921 г., № 23, ст. 687), Совет Народных Комиссаров постановил:

Утвердить нижеследующее положение о таможенной охране:

Глава I-я.

О порядке конфискации и обратного отвоза товаров или предметов, провозимых через таможенные учреждения.

1. Задержанные у пассажиров товары или предметы, запрещенные к ввозу или вывозу, согласно таможенного тарифа или других узаконений, и скрытые от таможенного контроля путем какого либо ухищрения, а также товары или предметы, хотя и разрешенные к ввозу или вывозу, но скрытые от таможенного контроля с целью избежания платежа таможенных пошлин, конфискуются таможней.

Примечание 1. При следующих через границу пассажирах пропускаются беспошлинно вещи для личных надобностей, согласно правил, издаваемых Уп. Н. К. Внешней Торговли, по соглашению с Уп. Н. К. Финансов.

Примечание 2. Нормы разрешаемых к вывозу предметов для особых категорий иностранных граждан, выезжающих на родину, как-то: опитантов, реэвакуируемых военнопленных и др., определяются на основании особых соглашений с иностранными государствами.

2. Товары и предметы, запрещенные по тарифу к ввозу, если они доставлены через таможенные учреждения и не скрыты от таможенного контроля, допускаются к обратному вывозу за границу, за исключением документов, вредных для федерации в политическом или экономическом отношениях; последние во всех случаях их обнаружения конфискуются.

3. Товары или предметы, не запрещенные ко ввозу, если они привезены из-за границы в таможенную и не скрыты от таможенного контроля, но не имеют подлежащего разрешения УпНКВТ, допускаются, при отказе УпНКВТ в их приобретении, к обратному отвозу за границу.

4. Обратный отвоз за границу привозимых товаров и предметов (ст. ст. 2 и 3) допускается в течение 2-хмесячного срока со дня объявления владельцу товаров или предметов об отказе в пропуске их на территорию УССР. По истечении 2-хмесячного срока невывезенные товары или предметы продаются с торгов с уплатой владельцу вырученной от продажи этих товаров или предметов суммы за вычетом всех причитающихся за товары и предметы пошлин и других сборов и расходов по продаже.

Примечание 1. Оценка товаров производится одновременно с досмотром сотрудниками таможен, а в случае возникновения сомнения в

стоимости товара или же заявления со стороны провозителей или владельцев спора по поводу оценки, для участия в производстве последней приглашаются сведущие лица; произведенная оценка утверждается Управляющим Таможней.

Примечание 2. Если владелец товара не предъявит требований на выдачу ему означенных в ст. 4 й сумм в течение года (со дня истечения указанного в этой статье двухмесячного срока), то таковые поступают в фонд НК Социального Обеспечения.

5. Международные почтовые посылки и письма, заключающие в себе запрещенные к ввозу предметы, правильно показанные своим наименованием в почтовой декларации или в надписи на письме, отсылаются обратно за границу. Если запрещенные к ввозу предметы неправильно показаны или совсем не показаны в почтовых декларациях, а также если нет соответственной надписи на письме, то посылки или письма конфискуются, при этом таможенными учреждениями составляются особые акты, копии коих препровождаются почтовым учреждениям.

Примечание. Порядок ввоза и вывоза предметов в почтовых посылках определяется особыми правилами, издаваемыми Уп. НК Внешней Торговли, по соглашению с Уп. НК Финансов и с Уп. НК Почт и телеграфов.

6. Предметы, дозволенные к вывозу за границу, по количеству своему превышающие нормы, определенные особыми правилами, издаваемыми Уп. НК Внешней Торговли (примеч. 1-е к ст. 1-й), по отобрании от лиц, следующих за границу, возвращаются им или их доверенным, для использования в пределах федерации в течение вышеследующих сроков: 2-х месяцев для возврата вещей и 6-ти месяцев для возврата денег, со дня объявления окончательного решения владельцу вещей или денег.

Примечание 1. Для обжалования устанавливается 2-хнедельный срок с момента отобрания вещей или денег, причем жалобы подаются через таможенные учреждения и представляются последними в Укртамокруг.

Примечание 2. По истечении сроков, установленных в сей статье, деньги передаются в фонд НК, Социального Обеспечения, а вещи продаются с публичного торга, с передачей вырученной суммы, согласно правил ст. 4 й сего Положения, владельцу вещей в течение 6-ти месяцев, по истечении какого срока вырученные суммы также поступают в фонд НК Социального Обеспечения.

Глава II-я.

О контрабанде и о взысканиях за нее.

7. Контрабандой признается:

1) Провоз или пронос через государственную границу, а также покушение на вывоз за границу всех товаров и ценностей помимо таможенных учреждений.

2) Провоз или пронос товаров через таможенные учреждения, с сокрытием от таможенного контроля, путем каких бы то ни было ухищрений, товаров и ценностей, запрещенных к ввозу или вывозу, а также дозволенных к ввозу или вывозу, с целью избежания платежа таможенной пошлины.

8. К контрабанде приравнивается хранение и передвижение в пределах 15-верстной пограничной полосы всех товаров и предметов, в том числе для личного употребления, водворенных контрабандным путем, а за пределами 15-верстной полосы—если контрабандные товары предназначены для продажи.

Примечание. За 15-тиверстной пограничной полосой лица, у коих будут обнаружены предназначенные для личного употребления

товары, ввезенные контрабандным путем, привлекаются к ответственности лишь в том случае, если будет установлено, что контрабандное происхождение этих предметов им было известно.

9. Ответственными за контрабанду признаются лица, в фактическом владении коих контрабандные предметы обнаружены, а также и те лица, по поручению коих эти предметы хранятся или транспортируются.

10. При обнаружении контрабанды в промышленных и торговых заведениях ответственным лицом признается владелец заведения. Если же торговое или промышленное заведение является государственным на хозяйственном расчете, или общественным предприятием, или принадлежит Товариществу или Акционерному Обществу, то ответственности подвергаются также лица, участвовавшие в контрабанде, при чем в случае неуплаты ими денежного взыскания, следуемого за контрабанду, в течение одного месяца со времени вступления в законную силу судебного приговора или постановления таможенного учреждения, таковое взыскание обращается на имущество самого предприятия.

Примечание. Предприятия и учреждения, находящиеся на государственном бюджете, не отвечают имущественно за действия своих служащих.

11. Лицо, во владении коего обнаружены контрабандные товары, освобождается от всякой ответственности, если будет установлено, что контрабандное происхождение товара было ему неизвестно, и настоящий владелец этих товаров будет обнаружен.

12. Контрабанда, не осложненная обстоятельствами, указанными в ст.ст. 14 и 15, влечет за собой отобрание товаров и взыскание пени: а) в размере пятикратной пошлины за товары, обложенные по тарифу пошлиной, б) в размере 2-хкратной стоимости по средним рыночным ценам за товары, запрещенные к провозу, в) за товары, не обложенные пошлиной в размере 25% стоимости этих товаров.

13. Контрабанда, учиненная одним и тем же лицом вторично до истечения одного года со дня наложения на него взыскания, влечет за собой сверх отобрания товаров взыскание пени в двойном размере (ст. 12).

14. Нижеследующие правонарушения: а) провоз контрабандных товаров, помимо таможенных учреждений, на лошадях, вьючных животных, механических и проч. средствах передвижения и транспортирования, б) сокрытие при провозе контрабандных товаров в помещениях, особо для их сокрытия приспособленных, а также прикрытие товаров таможенными документами, относящимися к другому товару, в) учинение контрабанды при участии нескольких лиц, действовавших при провозе или переносе товаров, помимо таможенных учреждений, совместно, г) наложение на контрабандные товары заведомо поддельных таможенных клейм, пломб, печатей, штемпелей и бандеролей, а также и настоящих, но снятых с других товаров, караются, сверх отобрания товаров и взыскания пени в двойном размере, по 97-й статье Уголовного Кодекса.

Примечание. Перевозочные средства, служащие для провоза контрабандных товаров, подлежат конфискации по приговорам суда.

15. Нижеследующие правонарушения: а) учинение контрабанды лицами, имевшими при себе во время провоза или проноса товара, помимо таможенных учреждений, оружие, б) участие в шайке, составившейся для провоза или проноса контрабандных товаров, в) занятие контрабандой, а равно хранение или принятие контрабандных товаров для продажи и производства торговли заведомо контрабандными товарами, в виде промысла, г) провоз контрабанды должностными лицами, при исполнении ими своих служебных обязанностей или при участии должностных лиц, д) контрабандный провоз или пронос предметов, повменованных в ст. 10 декрета 15 ноября 1921 г. (в литеррах „а“, „б“ и „в“) караются, сверх отобрания товаров и взыскания пени в двойном размере (ст. 12), по второй части 97 статьи Уголовного Кодекса.

16. Заведомое водворение из заграницы контрабандным путем товаров, вывоз контрабандным путем товаров заграницу, а также принятие заведомо контрабандных товаров на хранение, в случае обнаружения владельцев товаров при содействии задержанных лиц, карается наложением пени на последних в половинном размере по сравнению с владельцами товаров.

17. В случае подозрения сокрытия контрабанды вне района действия таможенных учреждений, таможенные служащие имеют право производить обыск и выемки в пределах 21-верстной пограничной полосы. Вне пределов означенной полосы обыски и выемки производятся таможенными служащими не иначе, как при участии милиции на общем основании.

18. Отправляемые внутрь страны по жел. дор. или по рекам и озерам со станций и пристаней, расположенных в 7-миверстной сухопутной пограничной полосе, товары и багажные места подлежат таможенному досмотру, причем на привезенные из заграницы предметы должны быть предъявлены таможенные квитанции или документы, свидетельствующие о пропуске данных товаров или багажных мест через таможенные учреждения.

Примечание. Постановление настоящей статьи распространяется и на те случаи, когда пограничные таможенные учреждения расположены далее 7-ми верст от черты границы и когда в пределах этой полосы нет таможенных учреждений.

19. Посылки, отправляемые по почте частными лицами из 7-миверстной сухопутной пограничной полосы в местности вне этого района, подлежат предварительному освидетельствованию в местном таможенном учреждении и опечатанию таможенными печатями. Почтовые учреждения, расположенные в означенной полосе, принимают от частных лиц посылки не иначе, как по предъявлении отправителями удостоверения таможенного учреждения о производстве осмотра.

20. Все задержанные вне района действия таможенных учреждений таможенными служащими или какими-либо другими лицами контрабандные товары должны быть доставлены с провозителями или проносителями в ближайшее таможенное учреждение вместе с составленным на месте задержания товаров протоколом, с указанием в нем следующих сведений: времени и месте составления протокола, кем, когда и где обнаружено правонарушение и в чем состоит, имя, отчество, фамилия и местожительство владельца товара, понятые и свидетели нарушения, описание вида каждого товарного места, знаков, печатей и обозначение веса брутто товаров, а также показание владельца товаров о том, принадлежит ли товар ему или кому-нибудь другому, и все сделанные понятными, свидетелями и задержанными лицами замечания.

Примечание. В случае задержания контрабандных товаров за 21-верстной пограничной полосой, товары направляются в ближайшее таможенное учреждение, а задержанные лица допрашиваются на месте задержания.

21. Если задержанные товары провозителя или проносителя представлены прямо в таможенное учреждение без протокола, таковой составляется таможенным учреждением, причем он должен заключать все сведения, указанные в предыдущей статье.

22. В случае представления контрабанды не прямо в таможенню и без протокола, таможенни приступают к выяснению, кем, когда и где обнаружена контрабанда, владельца товара и других сведений, требуемых ст. 20-й для производства дела о контрабанде, о чем в порядке этой статьи и составляется подробный протокол.

23. По доставлении товара в таможенное учреждение немедленно в присутствии задержателей и задержанных лиц (кроме случаев, предусмотренных

примечанием к ст. 20-й) производится подробный досмотр, опись, оценка этих товаров.

Примечание. Оценка задержанных товаров производится в порядке, предусмотренном примечанием 1 к ст. 4-й.

24. Таможенные учреждения решают в административном порядке дела о контрабанде в тех случаях, когда полагается лишь одна конфискация или конфискация с денежным взысканием (пеней).

25. Тамучреждения немедленно принимают меры к обеспечению взыскания, причитающегося с обвиняемого, посредством принятия от него денежного или имущественного залога, или же принятия надежного поручительства. Лица, не представившие достаточного обеспечения, отдаются под надзор местной милиции, для принятия соответственных мер к поступлению с виновных следуемых взысканий.

26. В случае непоступления каких-либо взысканий по доказанной совершенной их безнадежности, тамучреждениям предоставляется право слагать их до 5.000 рублей обр. 22 г., а свыше этой суммы—сложение предоставляется Украинскому Таможенному Округу.

27. В судебном порядке разрешаются дела о контрабанде, если, кроме отобрания товаров и денежного взыскания (пеня), полагается наказание, указанное в 97-й статье Уголовного Кодекса. Дела эти передаются, по постановлению таможенных учреждений, в суд немедленно по совершении действий, предусмотренных в ст. ст. 20 и 21 сего положения.

28. При разрешении контрабандных дел в административном порядке постановлений таможенных учреждений по этим делам должны быть объявлены задержанным лицам, с указанием срока и порядка обжалования постановления.

29. В случае задержания товаров, без провозителя или проносителя, копия постановления таможенного учреждения вывешивается у дверей последнего, и если в течение трехдневного срока не последует жалобы на неправильно задержание товаров, то постановление таможенного учреждения признается вошедшим в законную силу и неподлежащим обжалованию.

30. По делам, переданным в суд, задержанные товары, за исключением скоропортящихся, остаются на хранении в таможенных учреждениях до разрешения дела судом.

31. Представленные в таможенные учреждения товары, подверженные скорой порче, немедленно по производстве досмотра, описи и оценки, продаются с торгов; остальные же задержанные товары поступают в аукционную продажу лишь по вступлении в законную силу постановлений таможенных учреждений или суда о конфискации товаров, с соблюдением постановлений Совнаркома от 14 ноября 1922 г. о реализации конфискованного имущества. (Собр. Уз. 1922 г., № 47, ст. 695).

32. На постановления таможенных учреждений по делам, разрешаемым в административном порядке, могут быть приносимы жалобы через таможенные учреждения, в которых состоялись постановления, в Украинский Таможенный Округ в трехдневный срок со дня объявления постановления.

33. Жалобы представляются в Украинский Таможенный Округ в 7-ми дневный срок со дня подачи их в таможенное учреждение и разрешаются в 2-х недельный срок со дня их получения.

34. Постановление таможенного учреждения (ст. 32) подлежит отмене Украинским Таможенным Округом в случаях нарушения действующих законоположений.

35. Решения Украинского Таможенного Округа объявляются заинтересованным лицам и сообщаются соответствующим таможенным учреждениям.

36. На постановления таможенного учреждения по контрабандным делам, обращенным к судебному производству, жалобы в порядке администра-

тивном не допускаются. Возражения обвиняемых на означенные постановления передаются в подлежащий суд.

37. Решения Украинского Таможенного Округа являются окончательными и обжалованию не подлежат.

38. Постановления таможенных учреждений о конфискации и наложении денежных взысканий приводятся в исполнение в порядке административных взысканий.

39. В случае прекращения преследования против лиц, виновных в проносе или провозе контрабанды за их смертью, за истечением давности и за амнистией, дарующей прощение, задержанные при них товары от конфискации не освобождаются.

г. Харьков, 19 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе*.

Врид Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков*.

Врид Секретаря СНК *Дуделит*.

788. Об изменении такс за пользование почтою, телеграфом и радиотелеграфом.

Во изменение постановления своего от 14 ноября 1922 года (Собр. Узак. 1922 г., № 47, ст. 704) и на основании постановления Совнаркома РСФСР от 24 ноября 1922 г. („Известия ВЦИК“ от 3 декабря, № 274/1713), Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Ввести с 1 декабря 1922 года прилагаемые при сем таксы на оплату всех видов почтовых и телеграфных (как проволочной, так и радио-связи) отправлений.

2. Проведение в жизнь настоящего постановления возложить на Уполномоченного Народного Комиссариата Почт и Телеграфов на Украине.

г. Харьков, 19 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе*.

Врид Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков*.

Врид Секретаря СНК *Дуделит*.

789. Таксы за пересылку почтовых, телеграфных и радио-телеграфных отправлений (в дензнаках 1922 г.).

За пересылку почтовых отправлений.

1. *Письма*: а) местные за первые 20 грамм—20 р., за каждые последующие 20 грамм—10 р.; б) иногородние за первые 20 грамм—40 р., за каждые последующие 20 грамм—20 р.; в) почтовые карточки—20 р.

2. *Бандерольные отправления*: а) местные за каждые 50 грамм—10 р.; б) иногородние то же—20 р.; наименьший весовой сбор за бандерольные отправления: а) с деловыми бумагами местные—15 р., иногородние—30 р.; б) с образчиками товаров местные—25 р., иногородние—50 р.

3. *Заказные отправления*: сверх весового сбора по роду отправлений за заказ—40 руб.

4. *Письма с объявленной ценностью*: а) весовой сбор по таксе для простых писем; б) страховой сбор: 1) для писем без вложения денежных знаков, с ценности до 5.000—2%, при минимуме 100 р.; за сумму свыше 5.000р.—

за первые 5.000 р.—2⁰/₀, а за излишек 1⁰/₀; максимум сумм об'явленной ценности—10.000.000 р.; 2) для писем со вложением дензнаков страховой сбор в размере 3⁰/₀ при минимуме 100 р., максимум сумм об'явленной ценности—10.000.000 р.

5. *Перевод денег*: а) сбор с суммы перевода 1⁰/₀, при минимуме 80 р.; б) за перевод денег по телеграфу сверх сбора, указанного в п. „а“, тарифная плата за телеграмму в 25 слов.

6. *Посылки*: а) *весовой сбор*—по расстоянию за фунт:

до	500	верст	15	р.
свыше	500	„ до 1000 верст	18	„
„	1000	„ „ 2000 „	24	„
„	2000	„ „ 3000 „	30	„
„	3000	„ „ 4000 „	35	„
„	4000	„	40	„

при минимуме за каждую посылку 150 р.; б) *страховой сбор* за ценные посылки—с суммы об'явленной ценности 3⁰/₀, при минимуме 100 р. Предел об'явленной ценности 10.000.000 р. Расстояние для определения *весового сбора* исчисляется в пределах одной губернии по расстоянию между узловыми городами, а в пределах разных губерний—по расстоянию между их губернскими городами; в) за *партионные посылки* (свыше 3-х одновременно сдаваемых посылок от одного отправителя одному адресату), сдаваемые на почту в п./т. предприятиях, расположенных на трактах на расстоянии свыше 25 верст от жел.-дор. станции, причитающаяся за каждую посылку *весовой сбор* увеличивается на 10⁰/₀.

7. *Уведомление о получении*: а) за простое уведомление—40 р.; б) за уведомление заказным порядком—80 р.

8. *Отправления с наложенным платежом*: сверх всех других сборов, по роду корреспонденции, еще *комиссионный сбор* в размере 2⁰/₀ с суммы наложенного платежа, при минимуме 100 р.

9. *Периодические издания*: за пересылку всех без исключения периодических изданий, принимаемых от редакций, за каждый экземпляр—¹/₅ часть платы за бандерольные отправления с печатными произведениями со взысканием платы за месяц вперед. За посторонние приложения к периодическим изданиям взимается бандерольная такса в полном размере.

10. *Доплатные отправления*: за неоплаченные и за не вполне оплаченные письма и почтовые карточки, вынутые из почтовых ящиков, взыскание или довызыскание платы производится до полного размера заказного отправления данного рода.

За телеграфные и радио-телеграфные отправления.

Наименование отправлений и услуг.

1. *Пословная плата за передачу телеграмм*: а) местных пригородных—20 р.; б) пригородных срочных—60 р.; в) иногородных обыкновенных (правительственных и частных)—40 р.; то же срочных—120 р.; д) серии „Г“—160 р.; е) телеграммы-записки отменяются.

2. За *банковские переводные телеграммы* и за телеграммы на условном языке, на шифрованном языке и с оплаченной проверкой—двойная плата, соответственно обыкновенным и срочным телеграммам.

3. За телеграммы с копиями—плата как за одну телеграмму, с прибавлением к ней особой платы за копию, за каждые (сто) 100 слов обыкновенных телеграмм—160 р.; то же срочных телеграмм—320 р., считая неполные сотни слов за полные.

4. За телеграммы с уведомлением о получении: а) по телеграфу плата, как за телеграмму в 5 слов обыкновенную, или, по желанию, — срочную; б) по почте — как за простое или заказное письмо.

5. За циркулярные телеграммы плата взимается по числу адресов, подлежащих доставке; могут быть срочные и обыкновенные.

6. Сверх пословной платы взимается однообразная плата с каждой телеграммы — подепешная, одинаковая для всех родов внутренних телеграмм — 100 р.

7. За пользование телеграфными проводами для переговоров, пословно — 200 р.

8. В случае приостановления телеграмм плата за них не возвращается.

9. Очередь передачи телеграмм по разрядам следующая: а) телеграммы серии „Г“; б) телеграммы ВЦИК, СНК РСФСР, СТО, ВУЦИК, СНК УССР и УЭС — „Ф“; в) телеграммы Наркоматов и остальных советских учреждений срочные — „СПР“; г) телеграммы Наркоматов и остальных советских учреждений обыкновенные — „ПР“; д) телеграммы служебные связи срочные — „СС“; е) телеграммы служебные обыкновенные — „С“; ж) телеграммы частные срочные — „СРЧ“; з) телеграммы Ратау — информационные, циркулярные и агентские; и) телеграммы частные обыкновенные.

Примечание. Телеграммы служебные связи о повреждениях передаются вне всякой очереди.

10. За телеграммы РОСТА информационные, циркулярные и агентские, впредь до установления особого тарифа, таксы увеличиваются вдвое против такс, действующих с 1 ноября 1922 г.

г. Харьков, 19 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе.*

Врид Управляющего Делами Совнаркома *Стрелко.*

Врид Секретаря СНК *Дуделит.*

790. Инструкция о порядке возбуждения и рассмотрения ходатайств об отсрочке, рассрочке и сложении государственных налогов и сборов и возврате сумм, неправильно поступивших в казну.

§ 1. На основании ст. 6 утвержденного 15 августа 1922 г. декрета „Об отсрочке, рассрочке и сложении государственных налогов и сборов и возврате сумм, неправильно поступивших в казну“ (Собр. Узак. 1922 г., № 33, ст. 523), устанавливается следующий порядок применения названного декрета (§§ 2—23).

Примечание. Настоящая инструкция в отношении отсрочки и рассрочки сумм применяется лишь к прямым государственным налогам и сборам. О порядке же отсрочки и рассрочки косвенных налогов (акцизов) имеют быть изданы особые правила.

I. Об отсрочке, рассрочке и сложении налогов и сборов по ходатайствам плательщиков.

§ 2. Если плательщик, вследствие затруднительного материального положения, не в состоянии внести причитающийся с него платеж какого-либо государственного налога или сбора, то он может возбудить ходатайство об отсрочке, рассрочке или сложении как причитающейся к уплате суммы оклада, так и штрафа начисленного на него согласно ст. 6 „Положения о взимании налогов

и сборов* (Собр. Узак. 1922 г., № 29, ст. 449), с указанием причин, по которым он не может уплатить налог.

Примечание. Плательщики, при своих ходатайствах об отсрочках рассрочках и сложении окладов и недоимок, могут представлять различные документы, удостоверяющие невозможность для них произвести уплату в срок, в том числе и удостоверения от волеисполкомов, местного отдела управления Исполкома или от соответствующих профсоюзов.

§ 3. Ходатайство об отсрочке, рассрочке или сложении означенных в § 2 сумм, возбуждается плательщиком перед местным Губфинотделом и подается через подлежащего Финансового Инспектора, который представляет его в Губфинотдел со своим заключением (§ 4).

§ 4. Представляя в Губфинотдел ходатайство плательщика (§ 3), Финансовый Инспектор выясняет:

а) действительно ли плательщик не в состоянии произвести уплату налога или сбора;

б) из каких источников, при отсрочке или рассрочке, плательщик может произвести уплату недоимки и каковы размеры этих ресурсов;

в) на какой срок может быть дана отсрочка или рассрочка, с указанием долей ее уплаты по частям;

г) представляется ли необходимым потребовать от плательщика обеспечение уплаты недоимки в виде поручительства и

д) насколько благонадежны поручители, и чем эта благонадежность гарантируется.

§ 5. До рассмотрения ходатайства о предоставлении льготы Губфинотдел может, если признает это нужным, сделать распоряжение о приостановлении принудительных мер взысканий подлежащей недоимки с возбудившего ходатайство плательщика.

§ 6. При решении вопроса о предоставлении льготы Губфинотдел принимает во внимание все имеющиеся у него по данному делу сведения, в том числе и указанные в примечании к § 2 документы, причем содержание последних не обязывает Губфинотдел к тому или другому решению вопроса, являясь лишь материалом при обсуждении дела, наравне с другими данными.

§ 7. Сложение недоимки допускается лишь в том случае, если, вследствие постигших плательщика бедствий (каковы: пожар, неурожай, градобитие, наводнение, тяжкая болезнь и т. п.), пополнение недоимки для него совершенно невозможно, даже при условии ее отсрочки или рассрочки.

§ 8. Ходатайство об отсрочке или рассрочке уплаты налогов без начисления штрафа и пени на срок более $\frac{1}{2}$ года и о сложении окладов и недоимок на сумму свыше 15.000 руб. в дензнаках 1922 г. Губфинотдел со всеми материалами и своим заключением представляет в УпНКФин по Налоговому Управлению.

§ 9. Рассмотрев ходатайство об отсрочке или рассрочке платежа на срок не более полугода или о сложении недоимки на сумму не свыше 15.000 руб., Губфинотдел не позже, как через две недели по получении его от Финансового Инспектора, выносит по содержанию ходатайства свое постановление, причем, в случае его удовлетворения, делает распоряжение о приостановлении принудительных мер взыскания подлежащей недоимки, если таковое распоряжение не было сделано в порядке § 5. Постановления Губфинотдела о сложении окладов и недоимок представляются на утверждение Губисполкома.

§ 10. О всякого рода отсрочках, рассрочках и сложении налогов и сборов, Губфинотдел сообщает подлежащему Уфинотделу для соответствующих отметок в расчетных книгах.

§ 11. Постановление об отсрочках, рассрочках и сложении об'является плательщику посылкой ему об'явления, которое вручается (под расписку) плательщику, а в случае отсутствия его — членам его семьи, представителю домо-

вого управления или другим лицам, проживающим в том же домовладении, для передачи плательщику.

§ 12. В случае невзноса плательщиком какой-либо части отсроченной или рассроченной суммы к назначенному сроку, вся оставшаяся за ним отсроченная или рассроченная сумма, взыскивается с него полностью вместе со штрафом, начисляемым, согласно ст. 6 Положения о взимании налогов и сборов, за все время со дня предельного срока для взноса соответствующего платежа (т.е. с начала образования недоимки) по день поступления денег в казну на всю недопоступившую сумму.

Примечание. Раз отсроченная или рассроченная недоимка, в случае неуплаты ее в назначенные сроки, не может быть вновь отсрочена или рассрочена.

II. О возврате сумм, неправильно поступивших в казну.

§ 13. Суммы ненадлежаще и излишне внесенные в уплату налогов и сборов возвращаются плательщикам, по их ходатайствам, с соблюдением ниже-следующих правил (§§ 14 — 21).

§ 14. Означенные в предыдущем (13) § ходатайства, представляются в подлежащий Губфинотдел с приложением документов, доказывающих неправильность поступления в казну данных сумм или засвидетельствованных копий с них.

Примечание. Отсутствие при ходатайстве квитанций во взносе ненадлежаще или излишне внесенной суммы или других данных не может служить препятствием к возврату, если в Губфинотделе или подведомственных ему учреждениях имеются несомненные сведения о поступлении суммы, о возврате коей возбуждено ходатайство.

§ 15. Получив ходатайство, Губфинотдел должен установить по документам, что указанная в ходатайстве сумма действительно поступила в казну, никому не возвращена и подлежит возврату. Подлежащими возврату могут быть признаны суммы налогов или сборов, внесенные по требованию должностного лица или учреждения, каковое требование высшими инстанциями признано неправильным, или если налог или сбор внесен плательщиком добровольно, но подлежащими учреждениями признано, что он или вовсе не подлежит взносу или внесен в сумме свыше того размера, в котором он следовал.

§ 16. Ходатайство о возврате сумм, превышающих 20.000 руб. в дензнаках 1922 года, Губфинотдел препровождает в УпНКФ, по Налоговому Управлению, со своим заключением и всем делопроизводством.

§ 17. По ходатайствам о возврате сумм не свыше 20.000 руб. составляется постановление Губфинотдела и, в случае признания ходатайства подлежащим удовлетворению, Губфинотдел изготовляет ассигновку на выдачу неподлежаще или излишне поступившей в казну суммы, причем, предварительно составления ассигновки, должны быть собраны справки о том, не состоит ли по счетам соответствующего Уфинотдела каких-либо недоимок или взысканий на плательщика, которому деньги подлежат возврату, и если таковые недоимки или взыскания окажутся, то Губфинотдел производит удержание этих сумм.

§ 18. Одновременно с выдачей ассигновки плательщику (§ 17) Губфинотдел сообщает о возврате суммы и удержаниях из нее подлежащему Уфинотделу.

§ 19. Постановление по ходатайству о возврате об'является плательщику порядком, указанным в § 11.

§ 20. Постановления Губфинотделов по ходатайствам об отсрочках, рассрочках и сложении платежей являются окончательными и обжалованию не подлежат, а на постановление о возврате сумм плательщиками, могут быть приносимы в месячный срок жалобы в Управление Уполнаркомфина по Нало-

говому Управлению. Означенные жалобы подаются в Губфинотдел, который обязан направить жалобу со своим заключением в Налоговое Управление УпНКФина не позже 7 дней со дня ее подачи.

§ 21. На возврат всех сумм распространяется годичная давность, исчисленная со дня поступления денег в казну.

III. О сложении неправильно числящихся и безнадежных ко взысканию недоимок.

§ 22. Недоимки, неправильно числящиеся или безнадежные ко взысканию, слагаются со счетов на сумму до 15.000 руб. в дензнак. 1922 г. постановлениями Губфинотделов, утвержденными Губисполкомами, на сумму же свыше 15.000 руб.—с разрешения Уполнаркомфина.

Примечание. Безнадежными ко взысканию признаются недоимки, для взыскания которых были приняты и оказались безуспешными все меры, указанные в Положении о взимании налогов и сборов, а также недоимки, относительно которых законным порядком установлена невозможность применения этих мер, вследствие неизвестности местонахождения плательщика, отсутствия у последнего имущества, на которое можно было бы обратить взыскание и т. п., каковые обстоятельства должны быть изложены как в означенных в настоящей статье постановлениях Губфинотделов о сложении сумм до 15.000 руб., так и в представлениях их УпНКФину о сложении сумм свыше 15.000 руб.

IV. О счетоводстве и отчетности.

§ 23. По всем суммам, отсрочиваемым, рассрочиваемым, слагаемым и возвращаемым согласно этой инструкции, Губфинотделы должны вести особое счетоводство и представлять отчетность в Уполнаркомфин по Налоговому Управлению.

г. Харьков, 19 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 24 января 1923 г., № 15.

791. О гарантии первого международного пятипроцентного займа.

В согласии с постановлением СНК РСФСР „О гарантии 1-го международного пятипроцентного займа“, выпускаемого Торгово-промышленным акционерным обществом международной рабочей помощи Совет-России (Известия ВЦИК от 8 октября 1922 года, № 227/1666), Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Гарантировать выкуп и оплату процентов „Первого международного пятипроцентного займа“, выпускаемого находящимся в Берлине Торгово-промышленным акционерным обществом международной рабочей помощи Совет-России, в виде облигаций, стоимостью в 1 американский доллар, на общую сумму 1 миллион долларов, с выкупом облигаций с 1 января 1923 г. в американских долларах или другою валютою по курсу времени оплаты.

2. Проценты и выкуп в указанный срок облигаций предварительно гарантированы всем имуществом Торгово-промышленного акционерного общества

международной рабочей помощи Совет-России, находящимся как в пределах Советских Республик, так и за их пределами.

г. Харьков, 19 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Гуревич*.

Врид Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков*.

Врид Секретаря СНК *Дуделит*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 19 января 1923 г., № 13.

792. О минимуме заработной платы на декабрь 1922 года.

1. Установить на декабрь нижеследующие ставки для работников 1-го разряда действующей тарифной сетки в соответствии с поясным и групповым делением по нижеследующей схеме:

Пояса губерний	г	р	у	п	п	ы
	1-я группа		2-я группа		3-я группа	
1-й пояс	2.450		1.950		1.550	
2-й пояс	1.950		1.550		1.200	

2. К первому поясу относятся Донбасс, ко 2-му поясу — все остальные местности Украины. К 1-й группе относятся: Главсанупр, Главветупр, лечебные заведения, курорты, транспортный медперсонал, Укрэвак, Заготконторы, ветеринары по Наркомзему, Наркомфин. Ко второй группе: милиция, уголовный розыск, места лишения свободы, ГПУ. К третьей группе: остальные Наркоматы. Промышленность, транспорт и Нарсвязь по всей Украине относятся к 1-й группе и к 1-му поясу.

3. Заработная плата каждого работника исчисляется в соответствии с его квалификацией, применительно к 17-ти разрядной тарифной сетке, установленной ВЦСПС. Денежная доля ставки работников ГПУ, милиции, Главсанупра и Главветупра определяется размером соответствующей полной ставки по тарифной сетке за вычетом стоимости выдаваемого им красноармейского найка.

4. Установленный согласно настоящего постановления минимум заработной платы для работников 1-го разряда обязателен для всех, без исключения, учреждений и предприятий как частных, так и государственных; ниже этого минимума ни одно государственное или частное предприятие платить не имеет права.

5. Выплата установленного минимума в отношении ведомств и предприятий, состоящих на государственном финансировании, гарантируется, при чем, никаких дополнительных ассигнований на повышение означенного минимума отпускатся не будет.

6. Все учреждения и предприятия обязываются за декабрь месяц заработную плату при повременной оплате выплатить не позднее 28-го сего декабря, а при сдельной, аккордной и других видах оплаты — по основной минимальной ставке не позднее того же 28-го декабря. Окончательный же расчет — не позднее 5-го января 1923 г.

г. Харьков, 19 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Гуревич*.

Врид Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков*.

Врид Секретаря СНК *Дуделит*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 12 января 1923 г., № 7.

793. Об установлении изъятий из декрета об общегражданском налоге.

На основании постановления СНК РСФСР от 1-го декабря 1922 года, (Известия ВЦИК от 13 декабря 1922 г., № 282|1721). Совет Народных Комиссаров постановил:

1. В губерниях, признанных голодающими в 1921—22 г., а равно и в губерниях, объявленных остро нуждающимися постановлениями ЦК Последгол ВУЦИК в 1922 г., установить для отдельных уездов льготы по уплате общегражданского налога сельским населением, привлекаемым к обложению по п. 4-му, ст. 3 декрета от 29-го ноября 1922 года (Собр. Уз. 1922 г., № 50, ст. 739).

2. Поручить Уполнаркомфину, по соглашению с Наркомземом и ЦК Последгол ВУЦИК, определить территорию, размер и порядок применения этих льгот.

г. Харьков, 19 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Гуревич*.

Врид Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков*.

Врид Секретаря СНК *Дуделит*.

Распублковано в „Вістях“ ВУЦИК от 13 января 1923 г., № 8.

794. Об установлении пограничных пунктов 15-тиверстной пограничной зоны УССР.

Во исполнение Постановления Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета от 25 октября 1923 года „О беспрепятственном проезде всех граждан по территории УССР“ (Собр. Узакон. за 1922 г., № 46, ст. 677), Совет Народных Комиссаров постановляет:

1. Установить следующие пограничные пункты 15-тиверстной зоны:

А) По сухопутной границе УССР:

Волинская губерния:

Коростенский уезд: Журжевичи, Олевск, Сердюки.

Новгород-Волинский уезд: Почичин, Хедерки, Малая Княжда, Яруны, Кресностав.

Из'яславский уезд: Славута, Плужное, Корытное, Корница, Ляховцы.

Ст.-Константиновский уезд: Теофиполь, Базалия, Купель.

Подольская губерния:

Проскуровский уезд: Качуринцы, Кузьмин.

Камене́ц-Подольский уезд: Городок Кугин, Смотрич, Черч, Камене́ц-Подольск.

Ушицкий уезд: Жванчик, Соколец, Загорядны, Кучская, Вербовец, Куриловцы-Мурованные.

Могилевский уезд: Пенелюхи, Куковка, Венличаня, Кричановка, Костулюно.

Ямпольский уезд: Садки, Бабчинцы, Ветровка, Дзыковка, Кетросы, Олышанка, Куклы, Вэйган, Студеная, Загидков.

Одесская губерния:

Балтский уезд: Грабово, Круты, Тимков, Колбасна, Горшуня, Топалы, Кол-Голоче, Бедовка.

Тираспольский уезд: Федоровка, Ковокомиссаровка, Гликсталь, Комаровка, Сл. Плоская, Антоновка, Гребеники, Копанка, Кучурган.

Одесский уезд: Залц, Когарлык, Макаровка, Карстань, Вакаржаны, Бурлачья Балка.

Б) По морской границе:

Одесская губерния:

Одесский уезд: Гвиляково, Валяновка, Ильинка, Кубанка, Спиридоновка, Савино, Коса, Федоровка, Ямполь, Андреевка.

Николаевский уезд: Ян-Чокрак, Николаевка, Варваровка, Николаев, Ляпуны.

Херсонский уезд: Царево-Дар, Ново-Николаевка, Херсон.

Днепровский уезд: Алешки, Костогризово, Малые Копаны, Бондарев, Нестручево, Иваново-Еленовка, Долматовка, Щербина, Петровская, Антоновский, Николаевка, Весело-Александровка, Спендиаровка.

2. Проверку документов на право выезда из пограничной зоны и въезда в нее возложить на соответствующие органы ОКТГПУ, находящиеся на следующих железнодорожных станциях: Коростень, Бердичев, Жмеринка, Раздельная.

3. Проверку документов в пределах 15-тиверстной зоны возложить на пограничные органы ГПУ.

4. Предоставить Шепетовской таможне право осуществлять надзор за переходом границы на правах таможенных постов (ст. 10 Постановления ВУЦИК от 13 сентября 1922 г. „Об Управлении Украинского Таможенного Округа“ (Собр. Узак. за 1922 г., № 42, ст. 603).

г. Харьков, 19 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Гуревич*.

Врид Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков*.

Врид Секретаря СНК *Дуделит*.

Распубликовано в „Вістях“ ВУЦИК от 18 января 1923 г., № 12.

795.

О музейных ценностях.

В развитие декрета своего от 11/III—1921 года „О покупке для государственных музеев у частных лиц музейных ценностей“ (Собр. Узак. 1921 г., № 4, ст. 125) Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Предоставить Наркомпросу право объявлять обязательную регистрацию всех собраний памятников искусства и старины, а также предметов, имеющих ценность для музеев УССР.

2. Предоставить Наркомпросу право процажи из госмузеев и других хранилищ—предметов, не имеющих музейного значения.

3. Продажа предметов, не имеющих музейного значения, производится на основании постановления особой комиссии в составе представителей НКПроса (он же председатель), Наркомгосконтроля и Уполнаркомфина.

Примечание. Суммы, вырученные от продажи означенных предметов, могут быть обращены Наркомпросом на нужды музеев в пределах открытых им по сметам кредитов.

4. Предложить Наркомпросу издать инструкцию по применению декрета Совнаркома от 11 марта 1921 года в соответствии с нынешним законодательством.

г. Харьков, 26 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

796. О порядке продажи с аукциона предметов, вынутых из нерозданных почтовых отправлений.

На основании постановления Совнаркома РСФСР от 21 ноября 1922 года (Известия ВЦИК от 29 ноября № 270/1709), Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Предметы, вынутые из почтовых отправлений, не выданные адресату, и не возвращенные отправителю за неизвестностью их нахождения, за неявкой, или отказом от получения, продаются с аукциона в сроки, установленные особыми инструкциями.

2. Устанавливается годичный, со дня подачи на почту не розданного почтового отправления, срок, в течение которого отправитель сохраняет право на возврат ему денег и ценных бумаг, вынутых из не розданных почтовых отправлений и денежных сумм по переводам, а также на получение денег, вырученных от продажи оказавшихся в не розданных почтовых отправлениях предметов, за вычетом почтовых сборов и других расходов.

3. В случае неостребования отправителем в установленный годичный срок сумм, указанных в ст. 2-й, 60% означенных сумм, за вычетом почтовых и других сборов, зачисляются в доход казны по смете Наркомсобеса, а остальные деньги в доход казны по смете Наркомпочтеля.

г. Харьков, 26 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

797. О реорганизации Санитарного Управления Донбасса в Губздрав.

В отмену постановления Украинского Совета Трудовой Армии о Санитарном Управлении Донбасса от 11 февраля 1921 года (прил. к приказу по Наркомздраву от 19 февраля 1921 г., № 38), Совет Народных Комиссаров постановил:

Учрежденный постановлением Украинского Совета Трудовой Армии Санупр Донбасса преобразовать в Губздрав.

г. Харьков, 26 декабря 1922 года.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе*.

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб*.

Врид Секретаря СНК *Дуделит*.

798. О порядке утверждения уставов и надзора за деятельностью кредитных учреждений.

На основании постановления СТО от 10-го ноября 1922 года (Известия ВЦИК от 17-го ноября 1922 года, № 260/1699), Совет Народных Комиссаров постановляет:

1. Уставы всех вновь возникающих кредитных учреждений поступают в губернские финансовые отделы местных советов рабочих, крестьянских и красноармейских депутатов и направляются последними с отзывом губернского экономического совещания о желательности таковых и об учредителях их в Управление Уполномоченного Народного Комиссариата Финансов.

Примечание 1-е. Действию настоящего декрета не подлежат кредитные и ссудо-сберегательные товарищества и их союзы, регистрируемые в порядке, определенном постановлением ВУЦИК от 5-го апреля 1922 года „О кредитной кооперации“ (Собр. Узак. 1922 года, № 16, ст. 269).

Примечание 2-е. Уставы кредитных учреждений общегосударственного значения направляются их учредителями непосредственно в Уполнаркомфин.

2. Представляемые на утверждение уставы кредитных учреждений должны содержать юридически точные, подробные указания на наименование и задачи кредитного учреждения, порядок образования капиталов (основного, запасного и специальных), объем операций, район деятельности, порядок отчетности, органы Управления и порядок ликвидации и сопровождаются объяснительной запиской с обоснованием необходимости возникновения данного кредитного учреждения.

3. Управление Уполномоченного Народного Комиссариата Финансов устанавливает, в соответствии с общими своими задачами регулирования денежного обращения, финансовой и кредитной политики, общие основания деятельности кредитных учреждений и вырабатывает для них основные положения, нормальные и примерные уставы.

4. При рассмотрении уставов вновь возникающих кредитных учреждений Уполномоченный Народного Комиссариата Финансов запрашивает заключения заинтересованных ведомств, причем последние должны дать таковые не позднее двухнедельного срока со дня поступления к ним устава.

Управление Уполномоченного Народного Комиссариата Финансов не позднее месячного срока обязано или возвратить устав учредителям с указанием оснований, по которым устав подлежит отклонению или изменению, или внести устав на утверждение УЭС.

Примечание. Отклонение устава Уполнаркомфином является окончательным и обжалованию не подлежит.

5. Уставы всех вновь возникающих кредитных учреждений, за исключением указанных в ст. 6 постановления этого, по рассмотрении их, а равно законоположения и уставы, предусмотренные ст. 3 этого декрета, вносятся УпНКФ на утверждение в УЭС, причем в случаях, когда требуются изъятия из закона, изменение или дополнение его, направляются последним для окончательного утверждения в законодательные органы.

6. Уставы тех кредитных учреждений, по коим уже имеются утвержденные в установленном порядке нормальные уставы или основные положения, в случае, если они не содержат существенных отклонений от нормальных уставов или основных положений и нет возражения со стороны заинтересованных ведомств, утверждаются непосредственно Уполнаркомфином и по утверждении публикуются в общем порядке.

Примечание. Дополнения и изменения уставов на основании законно состоявшихся постановлений общих собраний или других соответ-

ствующих органов кредитных учреждений утверждаются в том же порядке, указанном в ст. 5 и 6 настоящего постановления.

7. Все кредитные учреждения, в целях общего наблюдения за их деятельностью и согласования таковой с общей кредитной политикой УССР, подлежат надзору Управления Уполномоченного Народного Комиссариата Финансов и обязаны доставлять ему требуемые им сведения и отчетность.

8. Указанный в ст. 7 надзор Уполнаркомфина осуществляется путем:

- а) регистрации всех кредитных учреждений Республики;
- б) контроля периодических отчетов и балансов, представляемых кредитными учреждениями в сроки и по обязательным формам, устанавливаемым УпНКФ, и всех требуемых им сведений об их деятельности;
- в) производства фактических обследований и ревизий, назначаемых Уполнаркомфином;
- г) назначения, в случае надобности, Уполнаркомфином в состав Правления Кредитного учреждения члена от Уполнаркомфина для ближайшего наблюдения за деятельностью учреждения.

Примечание. Рассмотрение уставов и осуществление надзора возлагается на Валютное Управление Уполнаркомфина, при чем порядок надзора, формы периодической отчетности и баланса кредитных учреждений, а равно и органы Уполнаркомфина, производящие под общим руководством валютного Управления фактический надзор на местах, определяются особой инструкцией, утверждаемой Уполнаркомфином.

9. В случае обнаруженных при обследовании или ревизии кредитного учреждения серьезных нарушений устава или злоупотреблений, Уполнаркомфину предоставляется право входить с представлением о закрытии кредитного учреждения в УЭС, которым производится постановление о таком закрытии

г. Харьков, 26 декабря 1922 года.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

799. О беспоплатном пропуске газеты „Накануне“.

На основании постановления СНК РСФСР от 22-го ноября 1922 года, Совет Народных Комиссаров постановил:

В изъятие из статьи 178-й п. 3 го таможенного тарифа по европейской торговле для привозных товаров (пост. СНК от 20-го апреля 1922 года, прот. № 24), пропускать беспоплатно ввозимые из-за границы экземпляры газеты „Накануне“, печатаемой в Берлине на русском языке.

г. Харьков, 26 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

800. Об изменении пошлин на привозимые из-за границы экипажи.

На основании постановления Совнаркома РСФСР от 10 ноября 1922 г. (Известия ВЦИК от 17-го ноября 1922 года, № 260|1699). Совет Народных Комиссаров постановил:

Изложить ст. 173 действующего таможенного тарифа в следующей редакции:
Ст. 173.

П. 1. Экипажи, кроме повменованных в п. п. 2—7:

а) пассажирские: α) большие, как-то: кареты, коляски четырехместные, ландо, дилижансы, омнибусы, со штуки 300 рублей; β) легкие, как-то: коляски двухместные, шарабаны, фаэтоны, кабриолеты, кебы, дрожки, сани городские, со штуки 200 рублей.

б) Рессорные платформы, фургоны, бранкарды, со штуки 100 рублей.

в) Простые крестьянские и т. п. повозки и сани для тяжестей и пассажирские, коляски детские, кресла на колесах для больных, со штуки 28 руб.

Примечание к лит. „в“. Тачки, тележки и сани для ручной перевозки тяжестей пропускаются по соответствующим статьям тарифа по материалам изделий.

Примечание к лит. „а“—„в“. Указанные в п. п. а, б и в экипажи с окончательной (нечерновой) обойкой, отделкой оплачиваются пошлиной, установленной в этих пунктах, с надбавкой 20%.

г) Отдельные части и принадлежности экипажей, указанных в лит. „а“ и „в“:

α) кузова, колеса, фонари и проч. принадлежности, кроме осей и рессор, с пуда 22 руб. 50 коп; β) экипажные оси с герметически закрываемыми колпаками для удержания смазки—с пуда 9 рублей.

Примечание к лит. „бета“. Всякие иные оси, а также рессоры пропускаются по статьям о железных и стальных изделиях.

П. 2. Велосипеды и их части и принадлежности:

а) Велосипеды:

α) двухколесные—со штуки 20 рублей,

β) трехколесные—со штуки 60 рублей,

γ) четырехколесные—со штуки 120 рублей,

б) Отдельные части и принадлежности велосипедов, с пуда 30 рублей;

П. 3. Мотоциклы, хотя бы и трехколесные, совокупно с весом каретки, с пуда 6 рублей,

П. 4. Легковые автомобили не более 8-ми пассажирских мест по совокупности веса экипажа—с пуда 6 рублей.

П. 5. Автомобили грузовые и для омнибусного движения или более 8-ми пассажирских мест по совокупности веса всего экипажа—с пуда 2 рубля.

П. 6. Запасные части грузовых автомобилей, следующие одновременно с таковым и составляющие комплект для эксплуатации их в количестве, определяемом правилами, издаваемыми Уп. НКВТ по соглашению с УпНКПС и УСНХ, с пуда 2 рубля.

П. 7. Все, кроме указанных в п. 6-ом, отдельные части и принадлежности поименованных в п. 3—6 экипажей, с пуда 6 рублей.

Примечание к п. п. 4—7. Автомобили и мотоциклетки, а также их части и принадлежности, допускаются к ввозу при соблюдении условий, определенных постановлением СНК от 4-го июля 1922 года, (Собр. Узак. 1922 года, № 29, ст. 450), о порядке приобретения заграницей автомашин и автомущества.

г: Харьков, 26 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

801. Об установлении контингентов единовременного общегражданского налога на восполнение крестьянскому хозяйству и ликвидации последствий голода.

На основании ст. 8-й постановления ВУЦИК от 29-го ноября 1922 года (Собр. Уз. 1922 г., № 50, ст. 738) „Об установлении единовременного общегражданского налога для восполнения крестьянскому хозяйству и ликвидации последствий голода“, Совет Народных Комиссаров постановляет:

Из всех поступлений общегражданского налога определить нижеследующие контингенты, подлежащие зачислению в доход казны по губерниям Украины:

1. Волынской	75.000.000	руб. денг.	1922 г.
2. Донецкой	105.000.000	”	”
3. Екатериносл.	128.000.000	”	”
4. Киевской	251.000.000	”	”
5. Одесской	150.000.000	”	”
6. Подольской	135.000.000	”	”
7. Полтавской	136.000.000	”	”
8. Харьковск.	130.000.000	”	”
9. Черниговск.	90.000.000	”	”
	<hr/>		
	1.200.000.000	”	”

г. Харьков, 26 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

802. Об открытии юридических краткосрочных курсов.

На основании Положения о Судостроительстве, принятого Президиумом ВУЦИК 16 декабря 1922 года (Собр. Уз. 1922 г., № 54, ст. 779), Совет Народных Комиссаров постановляет:

1. Обязать НКЮ и Наркомпрос открыть не позднее 1-го февраля 1923 года в г.г. Харькове, Киеве и Одессе краткосрочные курсы по подготовке работников юстиции.

2. Расходы на хозяйственную организацию и содержание курсов и курсантов включить в дополнительную смету НКЮ.

3. Оплату труда преподавательского персонала и всей учебной части включить в дополнительную смету Наркомпроса.

4. Предложить НКЮ и Наркомпросу провести срочно в установленном порядке сметы, необходимые для организации и содержания указанных курсов.

5. Наркомпросу по соглашению с НКЮ в 2-х недельный срок разработать Положение о юридических краткосрочных курсах и учебный план.

г. Харьков, 26 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

803. О передаче линпунктов Укрэвака Наркомзему.

В связи с постановлением Совнаркома РСФСР от 27-го октября 1922 года о передаче Наркомзему свертываемых Центроэваком линейных пунктов (Известия ВЦИК, № 248|1687 от 2|XI—22 года), Совет Народных Комиссаров постановил:

1. Укрглавэвак—НКВД приступить к передаче Наркомзему имеющихся на территории Украины линейных и базисных пунктов, именно: в Харькове, Киеве, Одессе и Шепетовке.

2. Вместе с поименованными учреждениями Наркомзему передаются находящиеся в распоряжении Укрглавэвака здания, инвентарь, транспортные средства, всякого рода материалы, продовольствие и вообще все имущество Укрглавэвака.

Примечание. Обмундирование сдается в размере остатков на число фактической передачи от фонда, забронированного за каждым линейным пунктом или базой в отдельности на текущее обслуживание контингентов Комиссией при УЭС по учету и реализации госфондов. Прочее обмундирование автоматической передаче не подлежит и остается в распоряжении Комиссии СТО при УЭС по учету и реализации госфондов.

3. Кредиты, отпускаемые на содержание подлежащих передаче пунктов, поступают в распоряжение Наркомзема по мере перехода пунктов и учреждений Укрглавэвака в ведение Наркомзема.

4. Линейные пункты, переходящие на основании сего постановления в ведение Наркомзема, выполняют работу по обслуживанию контингентов Центроэвака по заданиям Уполномоченного последнего на Украине.

5. Сроком окончательной передачи Укрглавэваком Наркомзему перечисленных в ст. 1 настоящего постановления пунктов устанавливается 15 января 1923 года.

6. Для проведения в жизнь настоящего постановления образовать Комиссию в составе представителей НКВД, Наркомзема и Госконтроля.

г. Харьков, 26 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Фрунзе.*

Управляющий Делами Совнаркома *Солодуб.*

Секретарь СНК *Стрелков.*

804. О денежной замене трудгужналога.

На основании постановления СТО от 6-го декабря 1922 года (Известия ВЦИК от 19-го декабря 1922 г. № 237/1726), Совет Народных Комиссаров постановил:

1. В соответствии с декретом СНК от 16-го декабря 1921 г. „Об осуществлении периодических трудовых и гужевых повинностей на началах трудгужналога“ (С. У. 1921 г., № 26, ст. 744) и инструкции СНК от 20 декабря 1921 г. (С. У. за 1921 г., № 26, ст. 764) установить трудгужналог на январь-сентябрь 1923 г. в размере 4-х (четырёх) трудодней.

2. Проведение денежной замены трудгужналога в городах и районах, где трудгужналог будет проводиться в денежной форме, возлагается на органы Уполнаркомфина.

Им поручается:

- а) составление списков плательщиков трудгужналога;
- б) взимание налога;
- в) ведение всей отчетности по замене трудгужналога.

3. Нормы денежной замены сохраняются действующие (рыночная цена 6-ти фунтов хлеба за каждый трудодень и цена 6-ти фунтов хлеба, 24 ф. овса в 15 фунтов сена за каждый конедень) и утверждаются подлежащими ЭКОСО по представлению Финотделов.

г Харьков, 26 декабря 1922 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров *Гуревич.*

Врид Управляющего Делами Совнаркома *Стрелков.*

Врид Секретаря СНК *Дуделит.*

Постановление Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

805. Об отмене всех натуральных и денежных налогов и сборов в пользу голодающих.

На основании постановления ВЦИК и СНК РСФСР от 2-го ноября 1922 г. опубликованного в Известиях ВУЦИК от 4-го ноября 1922 г., № 250/1689, Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. Отменить все введенные в 1921 и 1922 г. г. в пользу голодающих натуральные и денежные налоги и сборы, как государственные, так и местные за исключением налогов, указанных в ст. 2 й настоящего постановления, а также недоимок (в том числе штрафов и пенн) общегражданского налога, установленного декретом от 8-го марта 1922 года (С. У. 1922 г., № 11, ст. 189).

2. Сохранить до 1-го января 1923 г. натуральные налоги:

а) предусмотренный декретом ВУЦИК'а от 19/VII—22 г. (С. У. № 31, ст. 486) и 30-го августа 1922 г. (С. У. 1922 г. № 38, ст. 571) двухфунтовый налог в пользу голодающих и на восстановление сельского хозяйства со всех плательщиков продналога, помолналога и промналога и

б) 4-хфунтовый сбор, установленный ЦКПГ с нетрудового населения в городах.

г. Харьков, 25 ноября 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального
Исполнительного Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

Раепубликовано в „Вістях“ ВУЦИК'а от 25 января, № 16.

*Пролетарі всіх країн, єднайтеся!**Пролетарии всех стран, соединяйтесь!*

1-е ВИДАНИЕ (офіційне)

1-е ИЗДАНИЕ (официальное)

ЗБІРНИК**УЗАКОНЕНЬ ТА
РОСПОРЯДЖЕНЬ**

Робітниче-Селянського Уряду України

Додатк. Збірник за 1922 р.

15 листопаду 1923 р.

Відділ перший

СОБРАНИЕ**УЗАКОНЕНИЙ И
РАСПОРЯЖЕНИЙ**

Рабоче-Крест. Правительства Украины

Дополнит. Сборник за 1922 г.

15 ноября 1923 г.

Отдел первый

ЗМІСТ

Постанови VII Всеукраїнського З'їзду Рад.

1. Про сільське господарство.
2. Про впорядкування фінансової системи.
3. Про промисловість.
4. Про ліквідацію наслідків голоду.

Постанови ВУЦВК і РНК.

5. Про право Малого Раднаркому накладати кари на Членів Колегій Центральних установ.
6. Про порядок одержання утримання Членами ВУЦВК.
7. Про книжкове майно кооперації.
8. Про організацію міліції на шляхах сполучення.
9. Про перетворення Військової Народи в постійну Комісію Червоної армії при Раднаркомі.
10. Про книжкове майно кооперації.
11. Про скасування Найвищої Житлової Комісії.
12. Про друкування законодавчих постанов двома державними мовами.
13. Про друкування декретів та розпоряджень Уряду двома державними мовами.
14. Про порядок володіння кооперацією житловими й нежитловими помешканнями, що є під її зарядом.
15. Про порядок проходження декретів, що їх надсилає Раднарком до ВУЦВК на затвердження.
16. Про коштовности, що їх зібрано на Україні й що належать ЦКНГ.
17. Про припинення надання чинности законами про мійські Виконкоми.
18. Про надання права дорадчого голосу представникам Держилану в УЄР та РНК.

СОДЕРЖАНИЕ

Постановления VII Всеукраинского Съезда Советов.

1. О сельском хозяйстве.
2. Об упорядочении финансовой системы.
3. О промышленности.
4. О ликвидации последствий голода.

Постановления ВУЦИК и СНК.

5. О праве Малого Совнаркома налагать взыскания на Членов Коллегий Центральных учреждений.
6. О порядке получения содержания Членами ВУЦИК.
7. О книжном имуществе кооперации.
8. Об организации милиции на путях сообщения.
9. О преобразовании Военного Совещания в постоянную Комиссию по Красной Армии при Совнаркоме.
10. О книжном имуществе кооперации.
11. Об упразднении Высшей Жилищной Комиссии.
12. О печатании законодательных постановлений на двух государственных языках.
13. О печатании декретов и распоряжений Правительства на двух государственных языках.
14. О порядке владения кооперацией жилыми и нежилыми помещениями, находящимися в ее распоряжении.
15. О порядке прохождения декретов, направляемых Совнаркомом в ВУЦИК на утверждение.
16. О ценностях, собранных на Украине и принадлежащих ЦКНГ.
17. О приостановлении введения в действие закона о Горисполкомах.
18. О представлении права совещательного голоса представителям Госплана в УЭС и СНК.

19. Про скасування Центрозасівкому.
20. Про порядок оскарження чинностей житлових відділів та губерніяльних житлових комісій.
21. Про комісії шефства.
22. Про порядок порушення в Президії ВУЦВК питань відомчого характеру.
23. Про зміну назви Штеровського динамітового заводу.
24. Про Державний герб та печатку.
25. Про поліпшення матеріального стану судових робітників.
26. Про додаток до постанови ВУЦВК від 1-го листопада 1922 року „Про передавання підприємств місцевого транспорту з-під заряду Уповнаркомшляху до заряду відділів Комунального Господарства Губвиконкомів“.
19. Об упразднении Центропосевкома.
20. О порядке обжалования действий жилищных отделов и губернских жилищных комиссий.
21. О комиссиях по шефству.
22. О порядке внесения в Президиум ВУЦИК вопросов ведомственного характера.
23. О переименовании Штеровского динамитного завода.
24. О Государственном гербе и печати.
25. Об улучшении материального положения судебных работников.
26. О дополнении постановления ВУЦИК от 1 ноября 1922 г. „О передаче предприятий местного транспорта из ведения Упр. Наркомпути в ведение Отделов Комунального Хозяйства Губисполкомов“.

Постанови VII Всеукраїнського З'їзду Рад.

1. Про сільське господарство.

Заслухавши доповідь Наркомзему про відновлення сільського господарства України, VII Всеукраїнський З'їзд Рад постановив:

1. Визнати за відповідну роботу уряду що-до відновлення сільського господарства, ушкодженого війною та неврожаєм 1921 року.

2. Зокрема підкреслити братерську допомогу незаможного селянства ворожайних губернь, що віддали належні їм відрахування від продподатку 1921 р. в фонд засіву голодних губернь.

3. Визнати, що дальша робота що-до відновлення сільського господарства Республіки є основою відновлення всього народного господарства, в тому числі й державної промисловості.

4. Запропонувати Урядові розробити план найскорішого відновлення сільського господарства України, беручи за для того необхідні кошти з загальнодержавного й місцевого бюджету, й в першу чергу вжити заходів до збільшення засівної площі взагалі й озимого клану зокрема, а так само тиглової худоби в степовій смузі. В лісо-степовій же смузі вжити заходів до закріплення засівної площі та до розвитку промислових сільсько-господарчих культур з метою піднесення сільсько-господарської промисловості та експорту.

Постановлення VII Всеукраїнського С'їзда Советов.

1. О сельском хозяйстве.

Заслухав доклад Наркомзема по восстановлению сельского хозяйства Украины, VII-й Всеукраинский С'їзд Советов постановил:

1. Одобрить работу правительства по восстановлению сельского хозяйства, пострадавшего от войны и неурожая 1921 г.

2. Особо отметить братскую помощь незаможных селян благополучных губерний, предоставивших принадлежавшие им отчисления от продналога 1921 г. в фонд обсеменения голодных губерний.

3. Признать, что дальнейшая работа по восстановлению сельского хозяйства Республики является основой восстановления всего народного хозяйства, в том числе и государственной промышленности.

4. Предложить правительству разработать план скорейшего восстановления сельского хозяйства Украины, уделяя для этой цели необходимые средства из общегосударственного и местного бюджета, и в первую очередь принять меры к увеличению посевной площади вообще и озимого клана в особенности, а также рабочего скота в степной полосе. В лесостепной же полосе принять меры к закреплению посевной площади и развитию промышленных сельско-хозяйственных культур в целях развития сельско-хозяйственной промышленности и экспорта.

Визнати відокремлюваний за-для степової смуги насінньовий фонд за недостатній, але обраховуючи обмеженість загальнодержавних засобів, закликати селянство до організованої заготівлі насіння. Уряду розробити заходи до допомоги й полегшення перевозки закупованого селянством насіння.

5. Підтвердити ухвалені ВУЦВК декрети: 1) про утворення обов'язкових та незайманих насінньових волостних фондів і організації насінньових діляниць; 2) про утворення сільськими громадами на засадах самодіяльності та доброхитності незайманих сільських фондів. Закликати селянство з метою забезпечення його від наслідків неврожайних років виявити як найбільшу енергію та ініціативу що-до утворення місцевих насінньових фондів. Підтвердити, що ці фонди не підлягають вивласненню чи відбиранню та перебувають в цілковитому розпорядженні виключно тих волостей та сел, що їх склали.

6. Визнати, що головним способом для відновлення сільського господарства є утворення правильної системи сільсько-господарчого кредиту й запропонувати Урядові в найкоротший термін вжити заходів до утворення фонду сільсько-господарчого кредиту, за-для того використовуючи по-між иншими джерелами й суми, що мають надійти від загально-громадського податку на допомогу сільському господарству, утворити місцевий близький до села апарат с.-г. кредиту, поліпшити розподіл кредиту та полегшити умови кредитування. Встановити, яко правило, що с.-г. кредитову політику повинно погоджувати з державними планами відновлення сільського господарства.

7. Твердо встановити, що в умовах сучасного економічного та фінансового стану Республіки допомогу уряду в справі відновлення господарства незможного селянства можна подати лише в цілком обмежених розмірах і виключно в формах с.-г. кредиту, та поставити перед незможним селянством завдання—розвинути свою господарчу самодіяльність шляхом об'єднання в колективні господарства й сільсько-господарчу кооперацію та пристосовання роботи сільсько-

Признати выделяемый для степной полосы семенной фонд недостаточным, но, учитывая ограниченность общегосударственных ресурсов, призвать селянство к организованной заготовке семян. Правительству разработать меры содействия и облегчения перевозки закупаемых селянством семян.

5. Подтвердить приняты ВУЦИК'ом декреты: 1) о создании обязательных и неприкосновенных семенных волостных фондов и организации семенных участков и 2) о создании сільськими обществами на началах самодеятельности и добровольности неприкосновенных сільських фондов. Призвать селянство в целях обеспечения себя от последствий неурожайных лет проявить наибольшую энергию и инициативу по созданию местных семенных фондов. Подтвердить, что эти фонды не подлежат отчуждению и позаймствованиям и находятся в полном и исключительном распоряжении создавших их волостей и сел.

6. Признать, что главным средством для восстановления сільського хозяйства является создание правильной системы сільсько-хозяйственного кредита, и предложит правительству в кратчайший срок принять меры к созданию фонда сільсько-хозяйственного кредита, используя для этой цели между прочими источниками суммы, имеющие поступить от общегражданского налога по восполнению сільському хозяйству, создать местный близкий к селу аппарат с.-х. кредита, улучшить распределение кредита и облегчить условия кредитования. Установить, как правило, что с.-х. кредитная политика должна быть согласована с государственными планами восстановления сільського хозяйства.

7. Твердо установить, что в условиях настоящего экономического и финансового состояния Республіки помощь правительства в деле восстановления хозяйств незможного селянства может быть оказана только в крайне ограниченных размерах и исключительно в формах с.-х. кредита, и поставит перед незможным селянством задачу развить свою хозяйственную самодеятельность путем об'єднання в коллективные хозяйства и организованного

господарчої кооперації до обслуговування продукційних інтересів незаможного селянства.

Дати наказ урядові, щоб в усій його роботі в справі відновлення сільського господарства, подання всеякої агрономичної допомоги та надання сільсько-господарчого кредиту додержувалося правило першочергової допомоги незаможному селянству, що поєднується в колективи, або переходить до досконаліших форм землекористування (громадській засівозмін і т. д.).

8. Затвердити Кодекс законів про землю, ухвалений ВУЦВК та закликати селянство України на підставі Кодексу перейти до поліпшених форм землекористування, групових нарізок незаможному селянству, поліпшеного громадського засівозміну, розселення великих сел на менші селища з поліпшенням засівозміном, та знищенням череззсмужжя та довгоземелля.

Уряд мусить подавати всебічну допомогу всім наведеним заходам селянства в галузі землеустрою й в першу чергу тому, що переходить на колективне землекористування.

9. Зважаючи на земельну скупченість в лісостеповій частині України та на необхідність найскорішого господарчого використання незасіяного в степовій смузі державного колонізаційного фонду, доручити Наркомземові в 1923-му році розпочати попередні роботи що-до підготовки цього фонду до середукраїнського розселення.

10. Визнати за необхідний прискорення розвитку в сільському господарстві інтенсивних культур, віддаючи особливу увагу в лісостеповій смузі розвитку засіву цукрового буряку, картоплі, розвитку садівництва, городництва, тютюництва, хмільництва, а в степовій смузі—закріпленню площі засіву кукурудзи, досягнутої в 1922-му році, та розвитку поливного городництва та виноградарства.

Зважаючи на досвід біжучого року, З'їзд Рад доручає Наркомземові вжити всіх заходів до постачання людності доброго кукурудзяного насіння та до

входження в сільськогосподарську кооперацію и приспособлення работы селско-хозяйственной кооперации к обслуживанию производственных интересов незаможного селянства.

Дати наказ правительству, чтобы во всей его работе по восстановлению сельского хозяйства, оказанию всех видов агрономической помощи и по предоставлению селско-хозяйственного кредита соблюдалось правило первоочередной помощи незаможному селянству, объединяющемуся в коллективы, а также и переходящему на совершенные формы в землепользовании (общественный севооборот и т. д.).

8. Утвердить Кодекс законов о земле, принятый ВУЦИК'ом, и призвать селянство Украины на основе Кодекса перейти к улучшенным формам землепользования, групповых отводов незаможному селянству, улучшенных общественных севооборотов, расселению больших сел на меньшие поселки с улучшенными севооборотами, уничтожением чересполосицы и длинноземелья.

Правительству оказывать всемерное содействие всем перечисленным начинаниям селянства в области землеустройства и в первую очередь переходящим на коллективное землепользование.

9. Учитывая земельную тесноту в лесостепной части Украины и необходимость скорейшего хозяйственного использования пустующего в степной полосе государственного колонизационного фонда, поручить Наркомзему в 1923 году приступить к предварительным работам по подготовке этого фонда для внутриукраинского расселения.

10. Признать необходимым усиленное развитие в селском хозяйстве интенсивных культур, уделяя особое внимание в лесостепной полосе развитию посевов сахарной свеклы, картофеля и развитию садоводства, огородничества, табаководства и хмелеводства, а в степной полосе закреплению площади посевов под кукурузой, достигнутой в 1922 году, и развитию поливного огородничества и виноградарства.

Учитывая опыт текущего года, С'їзд Советов поручает Наркомзему принять все меры к снабжению населения хорошими кукурузными семенами и к широ-

широкого ознайомлення селянства з правилами засіву та догляду за кукурудзою, способів її переховування та використання, збільшуючи зразкову та інструкторську роботу в тому напрямкові.

Доручити урядові в найближчий час виробити заходи сиривання розвиткові інтенсивних культур.

11. Підкреслити величезне значіння, що його набуває державне сільське господарство й сільсько-господарча промисловість в справі піднесення господарства трудового селянства та його інтенсифікації (робота Цукротресту, Радгосптресту та інших) і запропонувати урядові допомогти зміцненню державних господарств та поліпшенню побуту працюючих в них і дальшому розвитку с.-г. промисловости.

Звернути особливу увагу уряду на потребу об'єднання дрібних господарів у продукційні колективи та кооперативи. Визнати доконче потрібним погодити с.-г. плани всіх трестів з Наркомземом з метою переведення єдиного плану сільського господарства Республіки.

12. Зважаючи на недостачу тяглової худоби, запропонувати урядові вжити заходів щодо державного тракторобудівництва на Україні.

13. Відмічаючи доконечну потребу відновлення лісів, запропонувати урядові видати спеціальний закон про правильне ведення лісового господарства, його охорону та господарче використання націоналізованих так незасажених лісових площ, як і вкритих лісом, притягаючи до тимчасового використання лісової землі для підготування під лісові культури, в першу чергу, безземельних і малоземельних незаможних селян.

Закликати незаможне селянство до допомоги лісовим органам Наркомзему.

14. Закликати всіх агрономичних землевряджувальних та лісових робітників віддати в цей відповідальний момент всі свої сили та знання на відновлення та розвиток сільського й лісового господарства Робітничо-Селянської Республіки.

Зобов'язати всіх агроробітників, землевпорядкувачів та лісових робітників звернути особливу увагу на колективні гос-

тому ознайомленню селянства з правилами посева и ухода за кукурузой, способами ее хранения и использования, усилив показательную и инструкционную работу в этом направлении.

Поручить правительству в ближайшее время выработать меры поощрения развития интенсивных культур.

11. Отметить огромное значение, которое приобретает государственное сельское хозяйство и сельско-хозяйственная промышленность в деле под'ема хозяйства трудового селянства и его интенсификации (работа Сахаротреста, Совхозтреста и др.) и предложить правительству содействовать укреплению государственных хозяйств и улучшению быта трудящихся в них и дальнейшему развитию с.-х. промышленности.

Обратить особое внимание правительства на необходимость об'єдинения мелких плантаторов в производственные коллективы и кооперативы. Признать необходимым согласование с.-х. планов всех трестов с Наркомземом в целях проведения единого плана сельского хозяйства Республіки.

12. Учтявая недостаток рабочего скота, предложить правительству принять меры к государственному тракторостроению на Украине.

13. Отмечая исключительную необходимость восстановления лесов, предложить правительству издать специальный закон о правильном ведении лесного хозяйства, его охране и хозяйственном использовании национализированных как пустующих лесных площадей, так и покрытых лесом, с привлечением для временного использования лесных земель для подготовки под лесные культуры в первую очередь безземельных и малоземельных незаможных селян.

Призвать незаможное селянство к содействию лесным органам Наркомзема.

14. Призвать всех агрономических, землеустроительных и лесных работников отдать в настоящий ответственный момент все свои силы и знания на восстановление и развитие сельского и лесного хозяйства Рабоче-Крестьянской Республіки.

Вменить в обязанность всем агроработникам, землеустроителям и лесным работникам уделять особое внимание

подарства, найміцніше з ними звязатися, допомогти складанню їхніх організаційних планів та наочно навчати колгоспи досконалим формам господарювання, повертаючи колгоспи в зразкові осередки для околишнього селянства.

Зобов'язати всі губерніяльні та повітові Виконкоми, Волосні З'їзди Рад та Сільради ставити періодично на обмірковання плани агрономичних робіт та справа воздання про виконання тих планів і їхню відповідність до місцевих потреб та вишукувати кошти на їхнє виконання, а також особливо відзначати так ініціативних селян, як і агрономичних, землевпорядкувальних та лісових робітників, що виявили ініціативу та діяльність.

Комітетам незаможних селян присвятити особливу увагу переведенню заходів щодо поліпшення сільського господарства й підносити питання про преміювання через державні органи так зразкові господарства, як і окремих робітників.

15. Закликати селянство України взяти активну участь своїми експонатами у влаштуванні в-осени 1923-го року в Москві Всеросійській Сільсько-Господарській Виставці та запропонувати ВУЦВК і всім Виконкомам взяти всіх заходів до того, щоб представники Українського селянства могли в значному числі прибути на виставку, докладно її оглянути та пересказати своїм односельчанам про всі поліпшення та успіхи, досягнені в сільському господарстві Робітничо-Селянської Республіки.

м. Харків, дня 14-го грудня 1922 р.

Голова VII-го Всеукраїнського
З'їзду Рад *Петровський*.

коллективним господарствам, теснейшим образом с ними связаться, помочь составлению их организационных планов и наглядным путем обучать колхозы совершенным формам хозяйства, превращая колхозы в показательные центры для окрестного селянства.

Обязать все губернские и уездные Исполкомы, Волостные Съезды Советов и Сельсоветы ставить периодически на обсуждение планы агрономических работ и отчеты о выполнении этих планов и их соответствии местным нуждам и изыскивать средства для их выполнения, а также особо отмечать проявивших деятельность и инициативу по проведению улучшенных мероприятий как начинающих селян, так агрономических, землеустроительных и лесных работников.

Комитетам незаможных селян проявить особое внимание к проведению мероприятий по улучшению сельского хозяйства и представлять отличившихся, как хозяйства, так и работников, к премированию через государственные органы.

15. Призвать селянство Украины принять горячее участие своими экспонатами в устраиваемой осенью 1923 года в Москве Всероссийской Сельско-Хозяйственной Выставке и предложить ВУЦИК'у и Исполкомам принять все меры к тому, чтобы представители Украинского селянства могли в значительном числе побывать на выставке, подробно с ней ознакомиться и передать своим односельчанам обо всех улучшениях и успехах, достигнутых в сельском хозяйстве Рабоче-Крестьянской Республики.

г. Харьков, 14 декабря 1922 г.

Председатель VII-го Всеукраинского
С'їзда Советов *Петровский*.

2. Про впорядкування фінансової системи.

Визнаючи, що в умовах нової економічної політики й існування Радянських Республік в оточенні капіталістичних держав дальше зміцнення й розвиток здобутків Жовтневої Революції можливо лише на ґрунті впорядкування всієї фінансової системи, встановлення безде-

2. Об упорядочении финансовой системы.

Признавая, что в условиях новой экономической политики и существования Республик в окружении капиталистических государств дальнейшее укрепление и развитие завоеваний Октябрьской Революции возможно лишь на основе упорядочения всей финансо-

фінітного бюджету та збільшення товарообігу в країні, З'їзд визнає діяльність уряду за корисну скеровану до зміцнення курсу Радянської валюти та впорядкування цілої фінансової справи Республіки.

Вважаючи впорядкування фінансової системи Радянської Держави за найважливіше завдання на найближчий час, З'їзд висуває перед майбутнім Центральним Виконавчим Комітетом та Радою Народних Комісарів такі основні завдання.

1. В галузі бюджетовій:

а) встановлення точного обліку всіх без винятку державних засобів так матеріальних, як і грошових з метою використання для найважливіших та невідкладних потреб народного господарства й державного життя;

б) дальше неухильне скорочення та здешевлення державного так центрального, як і місцевого апарату та тривке переведення розгрузки державного бюджету від витрат, що не викликаються дійсними й невідкладними потребами народного господарського державного життя;

в) звернути особливу увагу на дальшу організацію та впорядкування місцевого бюджету й пильне розмежування його з бюджетом загальнодержавним;

г) неухильне переведення по всій лінії так загальнодержавного, як і місцевого бюджету найсуворішої економії витрат, організуючи до того ж найпильніший контроль щодо доцільності витрат та правильної постановки звітності;

д) подання фінансової допомоги ушкодженим неврожаєм губерніям, притягаючи за-для того також і засоби фінансово міцніших губернь, з терміновим переведенням загальногромадського податку на відновлення сільського господарства.

вой системы, установления бездефицитного бюджета и увеличения товарооборота в стране, Съезд одобряет деятельность правительства, направленную к укреплению курса советской валюты и упорядочению всего финансового дела Республики.

Считая упорядочение финансовой системы советского государства важнейшей задачей на ближайший период, Съезд выдвигает перед будущим Центральным Исполнительным Комитетом и Советом Народных Комиссаров следующие основные задачи.

1. В области бюджета:

а) установление точного учета всех без исключения государственных ресурсов, как материальных, так и денежных, в целях использования для наиболее важных и неотложных нужд народного хозяйства и государственной жизни;

б) дальнейшее неуклонное сокращение и удешевление государственного, как центрального, так и местного, аппарата, и самое настойчивое проведение разгрузки государственного бюджета от расходов, не вызываемых действительными и неотложными нуждами народнохозяйственной государственной жизни;

в) обратить особое внимание на дальнейшую организацию и упорядочение местного бюджета и тщательное разграничение его с бюджетом общегосударственным;

г) неуклонное проведение по всей линии, как общегосударственного, так и местного бюджета строжайшей экономии расходов, организуя при этом самый тщательный контроль за целесообразностью расходов и правильно поставленную отчетность;

д) оказание финансовой помощи пострадавшим от неврожая губерниям, привлекая для этой цели также и ресурсы более мощных в финансовом отношении губерний, со срочным проведением общегражданского налога для восстановления сельского хозяйства.

2. В галузі податковій:

а) дальший і неухильний розвиток грошового оподаткування з точним і вчасним збором податків як одне з найважливіших завдань фінансової політики в сучасних умовах;

б) дальший розвиток заходів, скерованих до ступневого перекладення центру ваги з системи посереднього оподаткування на безпосередні податки та від ріжнومانітних форм податку до прибутково-помайнового;

в) зазначаючи всі незручності за-для сільського господарства, що походять з факту існування ріжнومانітних форм податку й неминуче повстають в умовах важкої господарчої руйни, З'їзд певний того, що помітне поліпшення господарчого життя дасть можливість урядові ступнево виправити ці хиби сучасної системи оподаткування;

г) визнаючи за цілком правильне та необхідне притягнення відроджуваної промисловости до відбування податкового тягару, З'їзд підкреслює необхідність обраховувати в цей час економічний стан окремих галузів промисловости та їхнє значіння в загальній системі народного господарства;

д) З'їзд звертає особливу увагу уряду на необхідність збільшення оподаткування обігу та прибутку приватного торговельного та промислового капіталу й особливо що-річей роскоші.

3. В галузі кредиту:

В звязку з розвитком кооперативної, комунальної та приватної промисловости й торгівлі, З'їзд вважає за можливе відкриття кооперативних та приватних кредитових установ, проте, з тією умовою, щоб керуюча роль в кредитовій діяльності належала державі. До того-ж, З'їзд звертає особливу увагу уряду на необхідність розвитку сільсько-господарчого кредиту шляхом притягнення до тієї справи самого селянства, а також на необхідність розвитку операцій Державного Банку що-до заготівлі хліба.

2. В області налогов:

а) дальнейшее и неуклонное развитие денежно-налогового обложения с точным и своевременным сбором налогов, как одну из важнейших задач финансовой политики в настоящих условиях;

б) дальнейшее развитие мероприятий, направленных к постепенному перенесению центра тяжести от системы косвенного обложения к прямым налогам и от множественности налоговых обложений к системе обложения подоходно-прибыльного;

в) отмечая неудобства, сопряженные для сельского хозяйства со множественностью налоговых обложений, которые неизбежно возникают в условиях тяжелой хозяйственной разрухи, С'езд выражает твердую уверенность, что намечающееся улучшение хозяйственной жизни даст возможность правительству постепенно выправить эти недочеты существующей системы обложения;

г) признавая совершенно правильным и необходимым привлечение возрождающейся промышленности к несению налоговых тягот, С'езд подчеркивает необходимость учитывать при этом экономическое состояние отдельных отраслей промышленности и их значение в общей системе народного хозяйства;

д) С'езд обращает особое внимание правительства на необходимость усиленного обложения оборотов и прибылей частного торгового и промышленного капитала и в особенности в части предметов роскоши.

3. В области кредита:

В связи с развитием кооперативной, коммунальной и частной промышленности и торговли С'езд считает возможным открытие кооперативных и частных кредитных учреждений с тем, однако, условием, чтобы руководящая роль в кредитной деятельности принадлежала государству. При этом С'езд обращает особое внимание правительства на необходимость развития сельско-хозяйственного кредита путем привлечения к этому делу самого селянства, а также на необходимость развития операций Государственного Банка по заготовке хлеба.

4. Що-до зміцнення фінансових органів:

Зважаючи на те, що переведення цих завдань першорядної державної ваги можливе лише після утворення міцних центрального та місцевих апаратів Наркомфіну, З'їзд доручає урядові вжити всіх заходів до як найшвидшого зміцнення цих апаратів, так що-до їхніх кадрів, відданих справі Робітничо-Селянської Держави робітників, як і що-до матеріальних засобів.

З'їзд закликає всю трудову людність Республіки зі свідомістю першорядної ваги фінансових завдань, що стоять перед державою, подати на місцях максимальну допомогу робітникам фінансових органів що-до успішного переведення ними фінансових заходів держави, а особливо що-до заходів, сполучених з податково-грошовим оподаткуванням. З'їзд звертає увагу всіх працюючих на те, що переборення фінансової кризи, яку переживає країна, та зміцнення нашої валюти є найвідповідальніше завдання менту, й від успішного розв'язання його залежить не лише дальший розвиток промисловості та зміцнення сільського господарства, але й захист та поглиблення всіх без винятку здобутків Жовтневої Революції.

м. Харків, дня 14-го грудня 1922 р.

Голова VII-го Всеукраїнського
З'їзду Рад *Петровський*.

3. Про промисловість.

VII-й Всеукраїнський З'їзд Рад констатує низку певних досягнень в справі збільшення та поліпшення виробництва та вважає, що зазначені досягнення свідчать про правильність нової економічної політики. З'їзд доручає урядові, мимо проведених вже кодексів про працю та законів цивільних, кодифікувати всі декрети та постанови, що регулюють промисловість та торгівлю.

З'їзд вважає за можливе припущення чужоземного капіталу для експлоатації

4. В деле укрепления финансовых органов:

Учтывая, что проведение этих задач первостепенной государственной важности возможно лишь при создании сильных центрального и местных аппаратов Наркомфина, С'езд поручает правительству принять все меры к возможно срочному укреплению этих аппаратов как в смысле кадров, переданных делу Рабоче-Крестьянского Государства работников, так и в смысле материальных ресурсов.

С'езд призывает все трудовое население Республіки в сознании первостепенной важности стоящих перед государством финансовых задач оказать на местах максимальное содействие работникам финансовых органов в отношении успешного проведения ими финансовых мероприятий государства и в особенности мероприятий, связанных с налогоденежным обложением. С'езд обращает внимание всех трудящихся на то, что преодоление финансового кризиса, переживаемого страной, и укрепление нашей валюты есть ответственная задача момента, от успешного разрешения которой зависит не только дальнейший рост промышленности и укрепление сельского хозяйства, но и защита и развитие всех без исключения завоеванных Октябрьской Революции.

г. Харьков, 14 декабря 1922 г.

Председатель VII Всеукраинского
С'езда Советов *Петровский*.

3. О промышленности.

VII-й Всеукраинский С'езд Советов констатирует ряд известных достижений в деле усиления и улучшения производства и считает, что указанные достижения свидетельствуют о правильности новой экономической политики. С'езд поручает правительству, помимо уже проведенных кодексов о труде и законах гражданских, кодифицировать все декреты и постановления, регулирующие промышленность и торговлю.

С'езд считает возможным допуск иностранного капитала для эксплуатации

підприємств, що нині не працюють, або до організації на нових засадах концесій, оренди чи утворення спеціальних товариств мішаного типу. Однак, розмір та форма діяльності такого капіталу необхідно строго обмежувати характером концесій або експлуатованого підприємства, й в кожному разі при умові необхідного контролю держави та господарчого обліку, що забезпечуватимуть народні багатства від хижацької експлуатації.

Зазначаючи, що, з одного боку при недостатньому розвитку індустріального споживання металургія та металобробна промисловість позбавлені свого основного ринку, що, з другого боку держава не може в даний момент відмовитися від цільового, планового розподілу мінерального палива по-між державними споживачами по цінах нижче встановлених, що, кінець—кінцем, металургію та машинобудівництво України шляхом скупчення продукції доведено до мінімальних розмірів основного ядра кваліфікованої робітничої сили, необхідної для забезпечення дальшого існування металургії та машинобудівництва України й зросту здобиті вугілля, що має так для України, як і для господарства сільки Радреспублік виключне значіння, одночасно зазначаючи недостачу плановості в роботі важкої індустрії в минулому році, З'їзд вважає за необхідне на майбутнє рішуче уникати можливості перебоїв в наших основних галузях промисловості, досягнувши планового зв'язку промислових планів з фінансовими та транспортними планами не лише в українському обсязі, але й в загальносоюзному.

Зважаючи на руїну великої промисловості України та надзвичайно важкі загальні умови її розвитку, не дивлячися на її перевагу в технічному відношенні, З'їзд вважає за необхідне відокремити спеціальні засоби на її біжучі потреби та відновлення, а в галузі оподаткування подання її максимальних пільг.

Особливу увагу уряду З'їзд звертає на розв'язання питань про житло для робітників великої промисловості та

стоящих нині підприємств или організації на новых началах концессий, аренды или создания специальных обществ смешанного типа. При этом, однако, размер и форма деятельности капитала должны быть строго ограничены характером концессии или эксплуатируемого предприятия и во всяком случае при условии необходимого контроля государства и хозяйственного учета обеспечивающего от хищнической эксплуатации народные богатства.

Отмечая, что, с одной стороны, при недостаточном развитии индустриального потребления металлургия и металлообрабатывающая промышленность лишены своего основного рынка, что, с другой стороны, государство не может в данный момент отказаться от целевого планового распределения минерального топлива между государственными потребителями по ценам ниже установленных, что, наконец, металлургия и машиностроение Украины путем сжатия производства до минимальных размеров основного ядра квалифицированной рабочей силы, необходимой для обеспечения дальнейшего существования металлургии и машиностроения Украины и роста добычи угля, имеющих и для хозяйства Федерации исключительное значение, одновременно отмечая недостаток планомерности в работе тяжелой индустрии в истекшем году—С'езд считает необходимым на будущее время решительно устранить возможность перебоев в наших основных отраслях промышленности, добившись плановой увязки промышленных планов с финансовым и транспортными планами, не только в украинском масштабе, но и общесоюзном.

Учитывая разрушения в крупной промышленности Украины и тяжесть общих условий ее развития, несмотря на ее преимущества в техническом отношении, С'езд считает необходимым выделение специальных ресурсов на ее текущие нужды и восстановление, а в области налогового обложения предоставление ей максимальных льгот.

Особое внимание правительства С'езд обращает на разрешение вопросов о жилищных для рабочих крупной промыш-

транспорту й доручає перевести в законодавчому порядку потрібні заходи.

В загальних завданнях що-до відношення промисловості З'їзд особливо зазначає завдання, скеровані на відновлення тих галузів промисловості, що або обслуговують селянські господарства, або переробляють сировину. Через те З'їзд пропонує урядові вжити всіх заходів до найскоршого відновлення сільсько-господарчого машинобудівництва й, зокрема, до організації на Україні тракторобудівництва. В той же час слід звернути особливу увагу на розвиток на Україні цукрової, тютюнової, олійної, гуральної та т. д. промисловості, з тим що З'їзд особливо підкреслює необхідність уважного та розважного розв'язання проблеми погодження інтересів селянського господарства, як виробника сировини, й промисловості, як споживча сировини.

З'їзд вважає, що в цьому відношенні в Робітничо-Селянській Державі не можна припустити жадних глтайських угод і закликає уряд до найрішучішої боротьби з ними.

Стверджуючи правильність надання трестам та об'єднанням необхідної оперативної самостійності з покладенням на них відповідальності, З'їзд вважає, що одночасно з боку держави в особі Уккреднаргоспу слід збільшити контроль та керівництво, зокрема—регулювання планового відпуску продукції в інтересах відновлення народнього господарства, не порушуючи принципу господарчої доцільності провадження підприємства. Спроби організаційного відриву окремих трестів та підприємств треба нещадно нищити в самому зародку.

Робітничо-Селянська Держава заінтересована у всебічному розвитку своїх продукційних сил. Через те З'їзд пропонує урядові захищати нашу промисловість, не зупиняючися в разі потреби перед цілковитою заборонаю довізу певних виробів продукції. Винятки можна припускати лише для виробів необхідних селянському господарству, коли своєї

ленности и транспорта и поручает произвести в законодательном порядке необходимые мероприятия.

В общих задачах по восстановлению промышленности С'езд с особой настоятельностью отмечает задачи по восстановлению таких отраслей промышленности, которые или обслуживают крестьянское хозяйство или перерабатывают сырье. Поэтому С'езд предлагает правительству принять все меры к скорейшему восстановлению сельско-хозяйственного машиностроения и, в частности, к организации на Украине тракторостроения. В то же время должно быть обращено особое внимание на развитие на Украине сахарной, табачной, масляной винокуренной и т. п. промышленности, причем С'езд особенно подчеркивает необходимость внимательного и вдумчивого решения проблемы согласования интересов крестьянского хозяйства, как производителя сырья, и промышленности, как потребителя сырья. С'езд считает, что в этом отношении в Рабоче-Крестьянском Государстве никакие кабальные сделки не могут быть допущены и призывает правительство к самой энергичной борьбе с ними.

Подтверждая правильность предотвращения трестам и об'єднанням необхідної оперативної самостійності з покладенням на них відповідальності, С'їзд вважає, що одночасно з боку держави в особі Уккреднаргоспу слід збільшити контроль та керівництво, зокрема—регулювання планового відпуску продукції в інтересах відновлення народнього господарства, не порушуючи принципів господарчої доцільності провадження підприємства. Спроби організаційного відриву окремих трестів та підприємств треба нещадно нищити в самому зародку.

Рабоче-Крестьянское Государство заінтересовано во всестороннем развитии своих производительных сил; поэтому на С'езде предлагается правительству принять меры по защите нашей промышленности, не останавливаясь в случае необходимости перед полным запретом вывоза определенных видов продукции. И существующие могут быть допускаемы

продукції таких виробів або не вистачає, або немає зовсім.

Скорочування промисловости, недостача обігових капіталів, відсутність ринку спричинились тимчасово до значної кількості безробітних. Інтереси трудової республіки вимагають заховання цієї кваліфікованої сили, не припускаючи її до роспорощення. Ставлячи це завдання перед урядом, З'їзд пропонує погодженою чинністю заінтересованих Наркоматів вишукати засоби до розв'язання цього завдання, про що доповісти наступній Сесії ВУЦВК.

Щоб удешевити продукти промисловости З'їзд звертає увагу уряду на необхідність: а) широких заходів до дальшого розвитку товарообігу в середній країні (твердий правовий стан торгівлі, влаштування ярмарків й т. п.); б) збільшення державного та кооперативного капіталу й надання йому пільгових умов роботи; в) регулювання шляхом економічного впливу ринкових цін і з'окрема, зміцнення, та розвитку діяльності гірпромбанку; г) збільшення боротьби зі спекуляцією та витонченности законодавства в цій галузі.

З'їзд стверджує необхідність найрішучішої та найсуворішої боротьби з усіма видами безгосподарности, недбайливости та зловживань. В цьому відношенні З'їзд уважає за необхідне поставити перед урядом низку чергових завдань.

З метою досягнення більшої господарности існуючих об'єднань та економічного зв'язку окремим продукцій та підприємств, З'їзд доручає урядові переглянути держоб'єднання та внести необхідні корективи.

м. Харків, дня 14-го грудня 1922 р.

Голова VII-го Всеукраїнського
З'їзду Рад *Петровський*.

Н. ОД
Р. В. В. С.
С. К. Л. К.
Л. П. У.

для предметів необхідних крестьянскому хозяйству и собственное производство которых или недостаточно или вовсе отсутствует.

Сжатие промышленности, недостаточность оборотных капиталов, отсутствие рынка привело временно к появлению значительного количества безработных. Интересы трудовой Республики требуют сохранения этой квалифицированной силы, недопущения ее распыления. Ставя эту задачу перед правительством, Съезд предлагает согласованными действиями заинтересованных Наркоматов изыскать средства для решения этой задачи и доложить последующей сессии ВУЦИК'а.

Съезд в целях удешевления продуктов промышленности обращает внимание правительства на необходимость: а) широких мер для дальнейшего развития товарооборота внутри страны (твердое правовое положение торговли, устройство ярмарок и т. п.); б) усиления государственного и кооперативного капитала и предоставления ему льготных условий работы; в) регулирования путем экономического воздействия рыночных цен и, в частности, укрепления и развития деятельности горпромбанка; г) усиления борьбы со спекуляцией и уточнения законодательства в этой области.

Съезд подтверждает необходимость самой решительной и суровой борьбы со всеми видами бесхозяйственности, разгильдяйства и злоупотреблений. В этом отношении Съезд считает необходимым поставить перед правительством ряд очередных задач.

В целях достижения большей хозяйственности существующих объединений и экономической увязки отдельных производств и предприятий, Съезд поручает правительству пересмотреть гособ'єднання и внести необходимые корективы.

г. Харьков, 14 декабря 1922 г.

Председатель VII Всеукраинского
Съезда Советов *Петровский*.

4. Про ліквідацію наслідків голоду.

Після заслухання доповіді ЦКНГ VII-ий Всеукраїнський З'їзд Рад постановив:

1. Доповідь прийняти до віdomу. Оголошені статистичні цифри визнати за правильні, яко основу для пропорційного розподілу засобів ЦКНГ по-між окремими місцевостями.

Запропонувати ЦКНГ взяти на увагу необхідність подання допомоги збіднілим зголоднілим місцевостям повітів, що на них допомогу досі не поширювано.

З метою інформації та агітації запропонувати ЦКНГ зібрати точні відомості про становище тих місцевостей.

2. Ствердити такі положення що-до видавання позик:

а) продпозику слід видавати в розмірі 5-ти або 8-ми пудів на господарство. Для великих родин припустити двохразове видання п'ятипудових позик і навпаки невеликих родин припустити видання однієї позики на два двори;

б) позику повинно видавати трічі: 1-ий раз—до 1 січня, другий—в другій половині лютого, третій—наприкінці квітня та на початку травня.

в) в організаційному відношенні перевести неухильну й обов'язкову участь Волвиконкомів та Комнезамів у обслідуванні та розподілі при безпосередньому контролі та нагляді Повітвиконкомів та Повітпаркомів.

3. Звернути увагу місцевих органів на необхідність доведення відозви президії ВУЦВК про продпозики та декрету про незайманість позики—до Вол-та Сільвиконкомів і про прийняття його до безумовного керівництва та виконання.

Звернути увагу Виконкомів та Економнарад на окремі випадки неприпустимих вимог комерційного зиску з боку госпорганів, що переводять продпозику.

Запропонувати ЦКНаслідголодові детально обміркувати питання про безплатне надання млинів-вітряків для перемелення видаваного на позику зерна або інші способи безплатного чи пильового перемелюва.

4. О ликвидации последствий голода.

Заслушав доклад ЦКПГ, VII-ой Всеукраинский С'езд Советов постановил:

1. Доклад принять к сведению. Оглашенные статистические цифры признать правильными и принять как основу для пропорционального распределения ресурсов ЦКПГ между отдельными районами.

Предложить ЦКПГ принять во внимание необходимость оказания помощи сплошным нуждающимся районам уездов, на кои помощь до сих пор не распространялась.

В целях информации и агитации предложить ЦКПГ собрать точные сведения о положении районов.

2. Подтвердить следующие положения в отношении выдачи ссуды:

а) продссуда должна выдаваться в размере 5-ти или 8-ми пудов на хозяйство. Для многосемейных допустить двукратную выдачу пятипудовой ссуды и наоборот—для малосемейных допустить выдачу одной ссуды на два двора;

б) ссуда должна быть распределена в три приема: I-й—до 1 января, второй—во второй половине февраля и третий—в конце апреля и в начале мая;

в) в организационном отношении провести неперемное и обязательное участие Волисполкомов и Комнезамов в обследовании и распределении при непосредственном наблюдении и контроле Уисполкомов и Упаркомов.

3. Обратит внимание местных органов на необходимость доведения постановления Президиума ВУЦИК о продссудах и декрете о неприкосновенности ссуды—до Вол. и Сельисполкомов и назначения его к безусловному руководству исполнению.

Обратит внимание Исполкомов и Экономсовета на отдельные случаи недопустимых требований коммерческих выгод со стороны хозорганов, превращающих продссуду.

Предложить ЦКПоследголодові детально вопрос о бесплатном предоставлении ветряков-мельниц для аций мола выдаваемого в ссуду зерно о других способах бесплатного ильсущего перемола.

Доручити ЦК Наслідголодові вжити заходів що-до збільшення позичково-продовольчого фонду за рахунок додання сурогатів макухи. Відсоток видаваної макухи встановити ЦК Наслідголоду.

4. За основну роботу Комісії Наслідголоду в справах громадського харчування вважати організацію дитячого харчування. Вважати за необхідне годувати в їдальнях переважно дітей відкритих дитячих установ та шкіл. Довести харчування в чужоземних їдальнях до повної норми, хоча б шляхом додаткового роздавання продуктів за рахунок фонду ЦК Наслідголоду.

Ствердити до неухильного виконання всім органам Республіки встанову Раднаркому УСРР від 28 листопаду 1922 р. про заброніювання для потреб дітей 25% лишку податку, що надходить у розпорядження Губвиконкомів, про заброніювання за-для тієї-ж мети однієї п'ятої частини надходжень промислового податку, про утворення резервного фонду Раднаркому з кредитів, розподілених поміж Наркоматами та про заброніювання для потреб дітей 5% частини одвірно-майнового податку, яка надходить до Виконкомів.

Окрім того запропонувати заброніювати для потреб дітей до 25% з сум загальногромадського податку.

Скласти фонд допомоги дітям імені 7-го Всеукраїнського З'їзду Рад для збереження існуючих дитячих установ і боротьби з дитячою безпритульністю. Розмір фонду визначати ВУЦВК.

Закликати всі верстви люду Республіки й в першу чергу працюючі маси, до збільшення цього фонду добровільними зборами та самооподаткуваннями, поклавши початок тому своєю запискою в переведенні місяця допомоги дітям—1-го січня 1923 року.

Підсилити що-до кількості та якості харчування дітей в інтернатах та на пунктах громадського харчування, з тим, щоб харчування забезпечувало життя і здоров'я дітей, звертаючи особливу увагу на харчування дітей молодого віку.

Вивести побажання про переведення форм допомоги безпритульним дітям на організацію дитячих колоній з підведе-

Поручити ЦК Последголу прийняти заходи к увеличению ссудно-продовольственного фонда за счет добавления суррогатов-жмыхов. Проценты выдаваемых жмыхов установит ЦК Последголу.

4. Основной работой Комиссии Последголу в области общественного питания считать организацию детского питания. Считать необходимым питать в столовых преимущественно детей открытых детучреждений и школ. Довести питание в иностранных столовых до полной нормы хотя бы путем дополнительной раздачи продуктов за счет фонда ЦК Последгола.

Подтвердить к неуклонному исполнению всем органам Республики постановление Совнаркома УСРР от 28 ноября 1922 г. о бронировании для нужд детей 25% излишков подналога, поступающих в распоряжение Губисполкомов, о бронировании на ту же цель одной пятой поступления промышленного налога, об образовании резервного фонда Совнаркома из кредитов, распределяемых между Наркоматами, и о бронировании для нужд детей 5% доли подворно-поямущественного налога, поступающей Губисполкомам.

Предложить, сверх того, бронировать для нужд детей до 25% из сумм общегражданского налога.

Образовать фонд помощи детям имени 7-го Всеукраинского Съезда Советов для сохранения существующих детучреждений и борьбы с детской беспризорностью. Размер фонда определить ВУЦИК.

Призвать все слои населения Республики и в первую очередь трудящейся массы к увеличению этого фонда добровольными сборами и самообложением, положив этому начало своим участием в проведении месяца помощи детям—1-го января 1923 года.

Улучшить количественно и качественно питание в интернатах и на пунктах общественного питания с тем, чтобы питание обеспечивало жизнь и здоровье детей, обратив особое внимание на питание детей раннего возраста.

Вывести пожелание о переводе форм помощи беспризорным детям на организацию детских колоний с подведением

дням під них матеріальної бази (засів полей).

5. Дати директиву про ширшу організацію на місцях громадської праці з метою подання трудової допомоги безробітним. Окрім громадських робіт, розпочати організацію громадського харчування на засадах подання дешевих обідів зайнятим на роботах безробітним та тим що, одержують допомогу.

Звернути увагу на потребу найсуворішої перевірки зареєстрованих безробітних з метою викинення фіктивно-безробітних.

6. Вважати за необхідне, щоб ЦКНГ від форми допомоги інвалідам по інвалідних будинках перейшла до форм трудової та кооперативної допомоги, для чого вишукати необхідні засоби.

Доручити ЦКНГ вишукати засоби для подання допомоги інвалідам, шляхом постачання їм протез.

7. Констатувати, що одна з найміцніших організацій — „Ара“ довозячи в межі України продовольство фактично на 40.000 голодних, харчує до 250.000 людей, досягаючи того виключно шляхом нераціонального зменшення пайків.

Вважати за необхідне запропонувати ВУЦВК та Раднаркомові погодити з центральними органами РСФРР питання про врегулювання роботи чужоземних організацій в такому напрямкові:

1) Перенести діяльність чужоземних організацій виключено в голодні райони.

2) Перевести в життя принцип подання допомоги з боку чужоземних організацій працюючій людині.

3) Встановити нормальний калораж харчування достатній для підтримання дитячого організму.

4) Зважаючи на загальні засоби держави, відкинути надмірні вимоги чужоземних організацій на організаційні витрати.

Ухвалити засвоєну після реалізації врожаю що-до чужоземних організацій лінію, що має за своє завдання передавання пайків чужоземних організацій існуючим на Україні харчувальним

под них матеріальної бази (обсеменені полей).

5. Дати директиву о более широкой организации на местах общественных работ в целях оказания трудовой помощи, безработным. Кроме общественных работ приступить к организации общественного питания на принципе дешевого предоставления обедов занятым на работах безработным и получающим пособие.

Обратить внимание на необходимость самой строгой проверки зарегистрированных безработных с целью исключения фиктивно безработных.

6. Считать необходимым, чтобы ЦКПГ от формы помощи инвалидам по инвалидным домам перешла к форме трудовой и кооперативной помощи, для чего изыскать необходимые ресурсы.

Поручить ЦКПГ изыскать средства для оказания помощи инвалидам, путем снабжения их протезами.

7. Констатировать, что одна из более мощных иностранных организаций „АРА“, ввозя в пределы Украины продовольствие фактически на 40.000 голодающих, доводит число питаемых до 250.000 человек, этого достигая исключительно нерациональным дроблением пайков.

Считать необходимым предложить ВУЦИК и Совнаркому согласовать с центральными органами РСФСР вопрос об урегулировании работы иностранных организаций в следующих направлениях:

1) Перенести деятельность иностранных организаций исключительно в голодающие районы.

2) Провести в жизнь принцип оказания помощи со стороны иностранных организаций трудящемуся населению.

3) Установить нормальный калораж питания, достаточный для поддержания детского организма.

4) Считаясь с общими ресурсами государства, устранить чрезмерные требования иностранных организаций на организационные расходы.

Одобрить взятую по реализации урожая в отношении иностранных организаций линию, имеющую своей задачей передачу пайков иностранных организаций существующим на Украине питательным

установам для розподілу й залишення за чужоземними організаціями лише прав контролю за розподілом.

Надіслати вітальну телеграму Міжробпомголові, американським робітникам-українцям, галицьким робітникам та селянам в імені 7-го З'їзду Рад з виразом вдячності за те, що вони, не лишаючись позаду в справі допомоги голодним—були перші в справі відновлення українського господарства.

8. Затвердити пропозицію ЦКНаслід-голоду про закупівлю тракторів та про участь в насіннєвій позвці.

Запропонувати ЦКНГ та Наркомземові погодити питання про доцільне використання пропозиції відповідно до сільсько-господарчої кампанії.

Звернутися з закликом до людности врожайних губернь жертвувати коней для ушкоджених голодом господарств неврожайних районів. В районах врожайних губернь з незначною кількістю коней—закликати людність до відраховання в фонд ЦКНГ для закупівлі тракторів.

Делегатам З'їзду взяти участь в кампанії по зборі цих засобів.

9. Зважаючи на те, що багато з районів Надвожжя в біжучому році перебувають у такому ж стані, як і губерні України, а де які з них—в тяжчому, запропонувати ЦКНГ продовжувати допомогу Надвожжю відповідно до своїх засобів.

Про конкретні форми допомоги ЦКНГ условитися з ВЦВК.

10. Зазначати врожайним губерням, що вони, аналогічно допомоги України всій Федерації, не мусять обмежувати роботу рамцями своєї губерні, а запропонувати їм відрахувати 40% засобів, зібраних в межах губерні, в загальний фонд на боротьбу з наслідками голоду.

Доручати ЦКНГ суворо доглядати за виконанням цієї постанови.

11. Взяти до відому, що через провину господарчих організацій, що прийняли на себе обов'язок реалізації вугілля на мануфактуру (Союздонбасейн), останню не можна було вчасно розподілити.

учреждениям для распределения и оставления за иностранными организациями лишь прав контроля за распределением.

Послать приветственную телеграмму Межробпомголу, американским рабочим из украинцев, галицийским рабочим и крестьянам от имени 7-го Съезда Советов с выражением признательности за то, что они, не отставая в деле помощи голодающим, оказались первыми в деле восстановления украинского хозяйства.

8. Утвердить предположение ЦК Последгол о закупке тракторов и об участии в семенной ссуде.

Предложить ЦКПГ и Наркомзему согласовать вопрос о целесообразном использовании продсуды применительно к сельско-хозяйственной кампании.

Обратиться с призывом к населению урожайных губерний жертвовать лошадей для пострадавших от голода хозяйств неурожайных губерний. В районах урожайных губерний с незначительным количеством лошадей призвать население к отчислениям в фонд ЦКПГ для закупки тракторов.

Делегатам Съезда принять участие в кампании по сбору этих средств.

9. Учтявая, что многие районы Поволжья в текущем году находятся в таком же положении, как и губернии Украины, а некоторые и в более тяжелом, предложить ЦКПГ продолжать помощь Поволжью сообразно своим ресурсам.

О конкретных формах помощи сговориться с ЦКПГ ВЦВК.

10. Указать урожайным губерниям, что они, аналогично помощи Украины всей Федерации, не должны замыкать работу в узкие рамки своей губернии, и предложить им отчислить 40% ресурсов, собранных в пределах губернии, в общий фонд на борьбу с последствиями голода.

Поручать ЦКПГ строго наблюдать за выполнением этого постановления.

11. Принять к сведению, что по вине хозяйственных организаций, взявших на себя обязательство реализации угля на мануфактуру (Союздонбасейн), последняя не могла быть своевременно распределена.

Зазнайомившись з тим, що рештки вугілля, здобутого на недільниках на користь голодним та призначеного для дачних і медичних установ голодрайонів, перевозяться в дуже незначній кількості, не дивлячися на всі постанови керуючих органів України — запропонувати Українській делегації на 10-тий Всеросійський З'їзд Рад домогтися від РПО та інших установ включення нарядів ЦКПГ у вистачаючій кількості в план перевезки нарівні з залізницями.

Доручити ВУЦВК звернутися до донецьких шахтарів з закликом продовжувати в дальшому пролетарську допомогу безробітним та дітям України шляхом здобичі вугілля за-для забезпечення їхніх будинків, лікарень та їдалень.

12. Зобов'язати урожайні губернії виконати збір двохфунтових нараховань в розмірі 100% до 1-го січня 1923-го року.

Вважати за необхідне, щоб загальна сума зобов'язань нетрудової людности що-до ліквідації наслідків голоду була переведена в цілковитій відповідності до зобов'язань, добровільно прийнятих на себе працюючою людністю.

Вважати, що загальногромадський податок, що заводиться з метою зібрання коштів на боротьбу з наслідками голоду, мусить стати справою широкої агітаційно-пропагандивної кампанії ЦКПГ та Наслідголів на місяцях.

Доручити ЦКПГ при ВУЦВК погодити з УповНКФ питання про форми збору з нетрудової людности.

Делегації, що їхатиме на Всеросійський З'їзд Рад, здійснити цю постанову.

м. Харків, дня 14-го грудня 1922 р.

Голова VII-го Всеукраїнського
З'їзду Рад *Петровський*.

Ознакомившись с тем, что остатки угля, добытого воскресниками в пользу голодающих и предназначенного для детских и медицинских учреждений голодрайонов, перевозятся в крайне ничтожном количестве, несмотря на все постановления руководящих органов Украины, — предложить Украинской делегации 10-го Всероссийского Съезда Советов добиться перед СТО и другими учреждениями включения нарядов ЦКПГ в достаточном количестве в план перевозки наравне с жел. дорогой.

Поручить ВУЦК'у обратиться с призывом к донецким шахтерам продолжать в дальнейшем пролетарскую помощь безработным и детям Украины путем добычи угля для обеспечения их домов больниц и столовых.

12. Обязать урожайные губернии выполнить сбор двухфунтовых начислений в размере 100% к 1-му января 1923 г.

Считать необходимым, чтобы общая сумма обязательств нетрудового населения в отношении дела ликвидации последствий голода была приведена в полное соответствие с обязательствами, добровольно принятыми на себя трудовым населением.

Считать, что общегражданский налог, вводимый с целью сбора средств на борьбу с последствиями голода, должен быть предметом широкой агитационно-политической кампании ЦКПГ и Последголов на местах.

Поручить ЦКПГ при ВУЦК'е согласовать с УпНКФ вопрос о формах сбора с нетрудового населения.

Делегации, едущей на Всероссийский Съезд Советов, осуществить это постановление.

г. Харьков, 14 декабря 1922 г.

Председатель VII-го Всеукраїнського
С'їзду Советов *Петровський*.

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

5. Про право Малого Раднаркому накладати кари на Членів Колегій Центральных Установ.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Надати Малому Раднаркомові право накладати кари на Членів Колегій Центральных Установ.

м. Харків, дня 8-го лютого 1922 р.

Голова Всеукраїнського
Центрального Виконавчого
Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК *А. Іванов.*

Постановления Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

5. О праве Малого Совнаркома налагать взыскания на Членов Колегий Центральных Учреждений.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Предоставить Малому Совнаркому право налагать взыскания на Членов Колегий Центральных Учреждений.

г. Харьков, 8 февраля 1922 г.

Председатель Всеукраинского
Центрального Исполнительного
Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *А. Иванов.*

6. Про порядок одержання утримання Членами ВУЦВК.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Члени ВУЦВК, що одночасно є Членами ВУЦВК—одержують утримання за рахунок цього останнього.

Члени ВУЦВК, де б вони не працювали—одержують утримання після його кредитів.

м. Харків, дня 8-го лютого 1922 р.

Голова Всеукраїнського
Центрального Виконавчого
Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК *А. Іванов.*

6. О порядке получения содержания Членами ВУЦИК.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Члены ВУЦИК, одновременно являющиеся Членами ВЦИК, получают содержание за счет этого последнего.

Члены ВУЦИК, где бы они ни работали, получают содержание по его кредитам.

г. Харьков, 8 февраля 1922 г.

Председатель Всеукраинского
Центрального Исполнительного
Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *А. Иванов.*

7. Про книжнове майно кооперації.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Касуючи постанову РНК від 8 жовтня та Президії ВУЦВК від 23 жовтня 1921 р. про передачу книжкового майна кооперації Наркомосу—залишити це майно за споживкооперацією.

м. Харків, дня 14-го лютого 1922 р.

Заст. Голови Всеукраїнського
Центрального Виконавчого
Комітету *А. Іванов.*

За Секретаря ВУЦВК *Яворський.*

7. О книжном имуществе кооперации.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

В отмену постановления СНК от 8 октября и Президиума ВУЦИК от 23 октября 1921 г. о передаче книжного имущества кооперации Наркомпросу, оставить это имущество за потребкооперацией.

г. Харьков, 14 февраля 1922 года.

Зам. Председателя Всеукраинского
Центрального Исполнительного
Комитета *А. Иванов.*

За Секретаря ВУЦИК *Яворский.*

8. Про організацію міліції на шляхах сполучення.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Скасувати міліцію на шляхах сполучення, з тим що охорону вантажів НКПС та адміністративні функції, виконувані ЧК повинно провадити в звичайнім порядку підпорядкування та контролю, як і для всіх Комісаріатів.

м. Харків, дня 14-го лютого 1922 р.

Заст. Голови Всеукраїнського
Центрального Виконавчого
Комітету *А. Іванов.*

За Секретаря ВУЦВК *Яворський.*

8. Об организации милиции на путях сообщения.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Упразднить милицию на путях сообщения, причем охрана грузов НКПС и административные функции, выполняемые Ч. К., должны проходить в обычном порядке подчинения и контроля, как и для всех Комиссариатов.

г. Харьков, 14 февраля 1922 г.

Зам. Председателя Всеукраинского
Центрального Исполнительного
Комитета *А. Иванов.*

За Секретаря ВУЦИК *Яворский.*

9. Про перетворення Військової Народи в Постійну Комісію Червоної армії при Раднаркомі.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Перетворити Військову Народу в Постійну Комісію Червоної армії при Раднаркомі (Цекомарм).

Утворити на місцях Губерніяльні Комісії Червоної армії, в складі Голови Губвипконкому, Секретаря Губкому, Начальника і Комісара відповідної частини, а в районах, де немає дивізії—Губвійськома.

м. Харків, дня 15-го лютого 1922 р.

Заст. Голови Всеукраїнського
Центрального Виконавчого
Комітету *Іванов.*

За Секретаря ВУЦВК *Яворський.*

9. О преобразовании Военного Сопещания в Постоянную Комиссию по Красной армии при Совнаркоме.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Преобразовать Военное Сопещание в Постоянную Комиссию по Красной армии при Совнаркоме (Цекомарм).

Создать на местах Губернские Комиссии по Красной армии в составе Председателя Губвипполкома, Секретаря Губкома, Начальника и Комиссара соответствующей воинской части, а в районах, где нет дивизии—Губвоенкома.

г. Харьков, 15 февраля 1922 г.

Зам. Председателя Всеукраинского
Центрального Исполнительного
Комитета *Іванов.*

За Секретаря ВУЦИК *Яворский.*

10. Про книжкове майно кооперації.

Змінюючи постанову свою від 14-го лютого 1922 р., Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Підручники й дитячу літературу з Книжкового майна кооперації передати безплатно Наркомосові.

м. Харків, дня 8-го березня 1923 р.

Голова Всеукраїнського
Центрального Виконавчого
Комітету *Петровський.*

Секретар ВУЦВК *Іванов.*

10. О книжном имуществе кооперации.

Во изменение постановления своего от 14/II—1922 г. Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил: учебники и детскую литературу из книжного имущества кооперации передать безвозмездно Наркомпросу.

г. Харьков, 8 марта 1923 г.

Председатель Всеукраинского
Центрального Исполнительного
Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Іванов.*

11. Про скасування Найвищої Житлової Комісії.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Найвищу Житлову Комісію скасувати; її функції передати Житловій Комісії Міськради.

м. Харків, дня 12-го квітня 1922 р.

Голова Всеукраїнського
Центрального Виконавчого
Комітету *Петровський*.
Секретар *А. Іванов*.

11. Об упразднении Высшей Жилищной Комиссии.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Высшую Жилищную Комиссию упразднить, передав ее функции Жилищной Комиссии Горсовета.

г. Харьков, 12 апреля 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета *Петровский*.
Секретарь *А. Иванов*.

12. Про друкування законодавчих постанов двома державними мовами.

Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету постановила:

Друкувати в „Вістях ВУЦВК“ постанови та декрети ВУЦВК та Раднаркому, крім української, й російською мовою, не збільшуючи, однак, розмірів газети.

Законодавчий матеріал, коли б не вистачало місця у вкладних аркушах, треба містити в тексті газети на 4-й сторінці.

м. Харків, дня 12-го травня 1922 р.

Голова Всеукраїнського
Центрального Виконавчого
Комітету *Петровський*.

Заст. Секретаря ВУЦВК *Буздалин*.

12. О печатании законодательных постановлений на двух государственных языках.

Президиум Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета постановил:

Печатать в „Вістях ВУЦВК“ постановления и декреты ВУЦВК и Совнаркома, кроме украинского, и на русском языке, не расширяя, однако, размеров газеты.

Законодательный материал, в случае недостатка места во вкладных листах, должен помещаться в тексте газеты на 4-ой странице.

г. Харьков, 12 мая 1922 года.

Председатель Всеукраинского
Центрального Исполнительного
Комитета *Петровский*.

Зам. Секретаря ВУЦВК *Буздалин*.

13. Про друкування декретів та розпоряджень Уряду двома державними мовами.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Підтвердити постанову Президії ВУЦВК про друкування декретів та постанов Робітничо-Селянського Уряду в „Вістях“ паралельно українською й російською мовами.

Відповідальність за редагування Відділу Законів покласти на Наркомюст.

м. Харків, дня 31-го травня 1922 р.

Голова Всеукраїнського
Центрального Виконавчого
Комітету *Петровський*.
Секретар ВУЦВК *Ермощенко*.

13. О печатании декретов и распоряжений Правительства на двух государственных языках.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Подтвердить постановление Президиума ВУЦВК о печатании декретов и постановлений Рабоче Крестьянского Правительства в „Вістях“ паралельно на украинском и русском языках.

Ответственность за редактирование Отдела Законов возложить на Наркомюст.

г. Харьков, 31 мая 1922 г.

Председатель Всеукраинского
Центрального Исполнительного
Комитета *Петровский*.
Секретарь ВУЦВК *Ермощенко*.

Постанови Ради Народніх Комісарів.

14. Про порядок володіння кооперацією житловими й нежитловими помешканнями, що є під її зарядом.

Рада Народніх Комісарів постановила: Поширити на кооперацію декрет 19 квітня 1922 р. „Про порядок постачання помешкань державним, професійним та партійним організаціям і установам“ з відповідними, узгодженими декретом, гарантіями (Зб. Уз. 1922 р., ч. 19, арт. 296).

Комісії перевірити дійсну потребу кооперації в зазначених помешканнях.

Дати кооперації помешкання на пільгових орендових засадах й на ті самі терміни, що їх надається професійним організаціям.

м. Харків, дня 21-го липня 1922 р.

Голова Ради Народніх Комісарів
Раковський.

Керуючий Справами Раднаркому
Солодуб.

Т.в.о. Секретаря РНК *Зорін.*

Постановлення Совета Народных Комиссаров.

14. О порядке владения кооперацией жилыми и нежилыми помещениями, находящимися в ее распоряжении.

Совет Народных Комиссаров постановил:

Распространить на кооперацию декрет 19 апреля 1922 г. „О порядке снабжения помещениями государственных, профессиональных и партийных организаций и учреждений“, с соответствующими гарантиями, предусмотренными декретом, (Собр. Узак. 1922 г., № 19, ст. 296).

Комиссии проверить действительную надобность кооперации в указанных помещениях.

Представить кооперации помещения на льготных арендных началах и на те же сроки, каковые представляются профессиональным организациям.

г. Харьков, 21 июля 1922 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров *Раковский.*

Управляющий Делама
Совнаркома *Солодуб.*

Вр.в.д. Секретаря СНК *Зорин.*

15. Про порядок проходження декретів, що їх надсилає Раднарком до ВУЦВК на затвердження.

Рада Народніх Комісарів постановила:

Встановити, що всі декрети й постанови, що мають виходити за підписом Головараднаркому та Голови ВУЦВК—після проходження в Малому Раднаркомі—мусять бути подані до Великого Раднаркому й через останній надходити до ВУЦВК.

Цю постанову вживати до декретів, видаваних на Україні; що ж торкається декретів, реєстрованих в УСРР, то їх можна надсилати безпосередньо до Президії ВУЦВК, після підписання їх Головараднаркому.

15. О порядке прохождения декретов, направляемых Совнаркомом в ВУЦИК на утверждение.

Совет Народных Комиссаров постановил:

Установить, что все декреты и постановления, подлежащие выйти за подписью Предсовнаркома и Председателя ВУЦИК, по прохождении в Малом Совнаркоме, должны быть представлены в Большой Совнарком и через последний поступить в ВУЦИК.

Данное постановление применять к декретам, издаваемым на Украине; что же касается декретов, регистрируемых в УСРР, то они могут быть направлены непосредственно в Президиум ВУЦИК, по подписании их Предсовнаркома.

До Великого Раднаркому подається також всі декрети, що про них або заявлено не погодження та окремі погляди в малому Раднаркомі, або надійшли заяви від того чи іншого Відомства про перенесення декретів до Великого Раднаркому.

м. Харків, дня 1-го серпня 1922 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів
Скрипник.

Керуючий Справами Раднаркому
Солодуб.

Т.в.о Секретаря РНК *Зорін.*

В Большой Совнарком вносяться также все декреты, о которых либо заявлены разногласия и особые мнения в Малом Совнаркоме, либо поступило заявление от того или иного Ведомства о переносе декрета в Большой Совнарком.

г. Харьков, 1 августа 1922 г.

Зам. Председателя Совета
Народных Комиссаров *Скрипник.*

Управляющий Делами
Совнаркома *Солодуб.*

Вр.в.д. Секретаря СНК *Зорин.*

Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

16. Про коштовності, що їх зібрано на Україні й що належать ЦКНГ.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Запропонувати Уповнаркомфінові — коштовності, зібрані на Україні в порядку пожертв — залишити в розпорядженні ЦКНГ, реалізуючи їх через Всеукрконттору Дежбанку.

м. Харків, дня 16-го серпня 1922 р.

Голова Всеукраїнського
Центрального Виконавчого Комітету
Петровський.

Секретар ВУЦВК *Єрмощенко.*

Постановления Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

16. О ценностях, собранных на Украине и принадлежащих Ц. К. П. Г.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Предложить Уполнаркомфину ценности, собранные на Украине в порядке пожертвования, оставить в распоряжении ЦКПГ, реализовав их через Всеукрконттору Госбанка.

г. Харьков, 16 августа 1922 г.

Председатель Всеукраинского
Центрального Исполнительного
Комитета *Петровский.*

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко.*

17. Про припинення надання чинности законів про Міські Виконкоми.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

З метою погодження ухваленого 2-ю Сесією ВУЦВК закону про міські Виконкоми з порядком, що існує в РСФРР, надання тому законів чинности припинити, подаючи його на узгляднення 3-ої Сесії ВУЦВК.

м. Харків, дня 30-го серпня 1922 г.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету *Петровський.*

Заст. Секретаря ВУЦВК *Буздалин.*

17. О приостановлении введения в действие закона о Горисполкомах.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

В целях согласования принятого 2-й Сессией ВУЦИК закона о Горисполкомах с порядком, существующим в РСФСР, введение этого закона в действие приостановить, представив его на усмотрение 3-й Сессии ВУЦИК.

г. Харьков, 30 августа 1922 г.

Председатель Всеукраинского
Центрального Исполнительного
Комитета *Петровский.*

Зам. Секретаря ВУЦИК *Буздалин.*

Постанова Ради Народніх Комісарів.

18. Про надання права дорадчого голосу представникам Держплану в УЕР та РНК.

Рада Народніх Комісарів постановила:

Затвердити постанову УЕР від 1-го вересня 1922 року про включення до УЕР представника Держплану з правом дорадчого голосу й надати таке право його представникам у РНК.

м. Харків, дня 5-го вересня 1922 року.

Голова Ради Народніх
Комісарів *Раковський*.

Керуючий справами
Раднаркому *Солодуб*.

Секретар РНК *Стрілков*.

Постановление Совета Народных Комиссаров.

18. О предоставлении совещательного голоса представителям Госплана в УЭС и СНК.

Совет Народных Комиссаров постановил:

Утвердить постановление УЭС от 1-го сентября 1922 года о включении в УЭС представителя Госплана с правом совещательного голоса и предоставить таковое его представителям в СНК.

г. Харьков, 5 сентября 1922 г.

Председатель Совета Народных
Комиссаров *Раковский*.

Управляющий делами
Совнаркома *Солодуб*.

Секретарь СНК *Стрелков*.

Постанови Всеукраїнського Цен- трального Виконавчого Комітету.

19. Про скасування Центрозасівкому.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Центрозасівком уважати за ліквідований.

Запропонувати Наркомземові на другому засіданні Президії зробити доповідь про хід засівної кампанії.

м. Харків, дня 2-го жовтня 1922-го року.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету *Петровський*.

Заст. Секретаря ВУЦВК *Буздалин*.

Постановление Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета.

19. Об упразднении Центрпосевкома.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Центрпосевком считать ликвидированным.

Предложить Наркомзему на следующем заседании Президиума сделать доклад о ходе посевной кампании.

г. Харьков, 2 октября 1922 г.

Председатель Всеукраинского
Центрального Исполнительного
Комитета *Петровский*.

Зам. Секретаря ВУЦИК *Буздалин*.

20. Про порядок оскарження чинностей житлових відділів та губернiальних житлових комісій.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Скарги на чинності та постанови житлових відділів та губернiальних житлових

20. О порядке обжалования действий жилищных отделов и губернских жилищных комиссий.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Жалобы на действия и постановления жилищных отделов и губернских

комісії подавати до Центрального Житлового Відділу Головкинвідгоспу, де їх і розв'язується в остаточній формі.

м. Харків, дня 3-го жовтня 1922 року.
Голова Всеукраїнського
Центрального Виконавчого
Комітету *Петровський*.
Заст. Секретаря ВУЦВК *Буздалін*.

жилищных комиссий приносятся в Центральный Жилищный Отдел Главоткомхоза, где они и разрешаются в окончательной форме.

г. Харьков, 3 октября 1922 г.
Председатель Всеукраинского
Центрального Исполнительного
Комитета *Петровский*.
Зам. Секретаря ВУЦИК *Буздалин*.

21. Про Комісії шефства.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Організувати Комісію шефства під головуванням Члена Президії ВУЦВК т. Ермощенко в складі представників: Командування П.У.Р., ВДРПС, УРНГ, Харківського Губвиконкому та Керуючого Справами Раднаркому.

Доручити Комісії шефства розробити положення та подати його на найближче засідання Президії ВУЦВК.

м. Харків, дня 25-го жовтня 1922-го року.
Заст. Голови Всеукраїнського
Центрального Виконавчого
Комітету *А. Іванов*.
Секретар ВУЦВК *Ермощенко*.

21. О Комиссии по шефству.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Организовать Комиссию по шефству под председательством Члена Президиума ВУЦИК т. Ермощенко в составе представителей: Командования П. У. Р., В.Ц.С.П.С., У.С.Н.Х., Харьковского Губисполкома и Управляющего Делами Совнаркома.

Поручить Комиссии по шефству разработать положение и внести его в ближайшее заседание Президиума ВУЦИК.

г. Харьков, 25 октября 1922 г.
Зам. Председателя Всеукраинского
Центрального Исполнительного
Комитета *А. Иванов*.
Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

22. Про порядок порушення в Президії ВУЦВК питань відомчого характеру.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Скасувати постанову РНК від 24-го жовтня 1922 р., що забороняє Наркомам—членам Президії ВУЦВК, порушувати питання відомчого характеру безпосередньо в Президії ВУЦВК, зазначаючи, що, яко Члени Президії, вони мають право порушувати всілякі питання, минаючи РНК.

Що торкається відомств, то постанову РНК від 24-го жовтня 1922 р. затвердити до їхнього неухильного виконання.

м. Харків, дня 11-го листопаду 1922 року.
Заст. Голови Всеукраїнського
Центрального Виконавчого
Комітету *А. Іванов*.
Секретар ВУЦВК *Ермощенко*.

22. О порядке внесения в Президиум ВУЦИК вопросов ведомственного характера.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Отменить постановление СНК от 24-го октября 1922 г., запрещающее Наркомам—Членам Президиума ВУЦИК, вносить вопросы ведомственного характера непосредственно в Президиум ВУЦИК, указав, что в качестве Членов Президиума они имеют право возбуждать те или иные вопросы помимо СНК.

Что касается ведомств, то постановление СНК от 24-го октября 1922 г. подтвердить к их неуклонному исполнению.

г. Харьков, 11 ноября 1922 г.
Зам. Председателя Всеукраинского
Центрального Исполнительного
Комитета *А. Иванов*.
Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

23. Про зміну назви Штеровського динамітового заводу.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Штеровський динамітовий завод перейменувати в завод імени т. Петровського.

м. Харків, дня 29-го листопаду 1922 р.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретар ВУЦВК *Іванов*.

23. О переименовании Штеровского динамитного завода.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Штеровский динамитный завод переименовать в завод имени тов. Петровского.

г. Харьков, 29 ноября 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Іванов*.

24. Про державний герб та печатку.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Державний герб, поданий НКЮ, ухвалити після проекту ч. 2. Везерунок печатки ухвалити після проекту ч. 1.

Торговельний та рибальський прапор затвердити після проектів ч. ч. 3 та 4.

м. Харків, дня 6-го грудня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретар ВУЦВК *Єрмощенко*.

24. О государственном гербе и печати.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Государственный герб, представленный НКЮ, принять по проекту № 2. Орнамент для печати принят по проекту № 1.

Торговый и рыболовный флаг утвердить по проектам №№ 3 и 4.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Єрмощенко*.

25. Про поліпшення матеріального стану судових робітників.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

Зобов'язати Раду Народніх Комісарів відповідно до важливості завдань, покладених на судових робітників, поліпшити матеріальний стан тих з них, що ливаються на державному постачанні, а всім Губвиконкомам—подбати про цілковите забезпечення судових робітників тих установ, що переведені на місцеві кошти.

м. Харків, дня 6-го грудня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретар ВУЦВК *Єрмощенко*.

25. Об улучшении материального положения судебных работников.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Обязать Совет Народных Комиссаров, в соответствии с серьезностью задач, возложенных на судебных работников, улучшить материальное положение тех из них, кои оставлены на государственном снабжении, а всем Губисполкомам—озаботиться обеспечением полностью судебных работников тех учреждений, кои переведены на местные средства.

г. Харьков, 6 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Єрмощенко*.

26. Про додаток до постанови ВУЦВК від 1-го листопада 1922 року „Про передання підприємств місцевого транспорту з-під заряду Уповнаркомшляху до заряду Відділів Комунального Господарства Губвиконкомів“.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет постановив:

До постанови своєї від 1-го листопада 1922 року „Про передання підприємств місцевого транспорту з-під заряду Упов. Наркомшляху до заряду Відділу Комунального Господарства Губвиконкомів“ (Зб. Уз. 1922 р., ч. 46, арт. 685) додати псмилково пропущену примітку 2-гу до п. 3-го в такій редакції: Губвиконкомам надається право самостійно встановлювати організаційні форми управління місцевого транспорту в виді безпосередньо підпорядкованих Виконкому Управлінь.

м. Харків, дня 16-го грудня 1922 року.

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету *Петровський*.

Секретар ВУЦВК *Ермощенко*.

26. О дополнении постановления ВУЦИК от 1-го ноября 1922 года „О передаче предприятий местного транспорта из ведения УпНаркомпути в ведение Отделов Комунального хозяйства Губисполкомов“.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет постановил:

Постановление свое от 1-го ноября 1922 года „О передаче предприятий местного транспорта из ведения УпНаркомпути в ведение Отделов Комунального Хозяйства Губисполкомов“ (Собр. Узак. 1922 г., № 46, ст. 685), дополнить ошибочно пропущенным примечанием 2-м к п. 3-му в следующей редакции: Губисполкомам предоставляется право самостоятельно устанавливать организационные формы управления местным транспортом в виде непосредственно подчиненных Исполкому Управлений.

г. Харьков, 16 декабря 1922 г.

Председатель Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета *Петровский*.

Секретарь ВУЦИК *Ермощенко*.

Передплата: 22½ коп. золотом за кожний примірник Збірн. Узак. по курсу Котировальної Комісії.

Умови передплати: уплата за окремі випущені числа Збірн. Узак., плюс аванс за 10 прим.

Подписная цена: 22½ коп. золотом за каждый экземпляр Собр. Узакон. по курсу Котировальной Комиссии.

Условия подписки: уплата за вышедшие выпуски Собр. Узакон., плюс аванс за 10 экз.

Видання Народнього Комісаріату Юстиції.

Издание Народного Комиссариата Юстиции.

Д. У. Д. Харків, ч. 4708.
Замовлення 2522. Т. 5000

Р. У. П. Харьков, № 4708.
Заказ 2522. Т. 5000.

Державна Публічна
БІБЛІОТЕКА

3 08757